2026

LİSE ÖN LİSANS

KPSS

Genel Yetenek Genel Kültür

YENİ! EN ORİJİNAL SORULAR

Orijinal.

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

2010|2024 KONU KONU ÇIKMIŞ SORULAR

YILLARA GÖRE ÜNİTELENDİRİLMİŞ KONU ANALİZLİ ÇÖZÜMLER

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
0025517 1.0
THG
0025517
YLO

yargı yayınevi
Değişimin Farkında Ol

EN UYGUN HIZLI GÜVENİLİR
yargiyayinevi.com

İÇİNDEKİLER

TÜRKÇE 1

Sözcüğün - Sözün Anlamı 3

Cümlenin Anlamı 18

Dil Bilgisi 49

Ses Olayları ve Yazım Kuralları 73

Noktalama İşaretleri 84

Anlatım Bozuklukları 91

Anlatım Bilgileri 94

Paragraf 100

Sözel Mantık 222

MATEMATİK 243

Temel Kavramlar 245

Çözümleme 255

Bölme - Bölünebilme 261

Asal Çarpanlarına Ayırma 264

Rasyonel Sayılar 266

Özdeşlikler ve Çarpanlara Ayırma 275

Basit Eşitsizlikler 281

Mutlak Değer 285

Üslü Sayılar 290

Köklü Sayılar 297

Oran - Orantı 304

Denklem Çözme 306
Sayı – Kesir Problemleri 314
Yaş Problemleri 333
Yüzde ve Faiz Problemleri 337
Kâr – Zarar Problemleri 343
İşçi – Havuz Problemleri 346
Karışım Problemleri 348
Hareket Problemleri 349
Kümeler 354
İşlem – Modüler Aritmetik – Fonksiyon 361
Permutasyon – Kombinasyon – Olasılık 369
Tablo – Grafik 377
Sayısal Mantık 390
Üçgen 410
Dörtgenler 415
Çokgenler – Çember – Daire 423
Katı Cisimler 430
Analitik Geometri 435

TARİH 439
İslamiyet Öncesi Türk Tarihi 441
Türk – İslam Tarihi 449
Türkiye Tarihi 454
Osmanlı Devleti Kuruluş ve Yükselme Dönemi 458
XVII. – XVIII. Yüzyılda Osmanlı ve Islahatlar 464
Osmanlı Dağılma Dönemi (XIX. Yüzyıl) ve Islahatlar 470
Osmanlı Kültür ve Medeniyeti 483
XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Tarihi 500

Kurtuluş Savaşı Hazırlık Dönemi 513
Kurtuluş Savaşı Muharebeler ve I. TBMM Dönemi 527
Atatürk İnkılapları ve İç Politik Gelişmeler 543
Atatürk Dönemi ve İlkeleri 564
Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası 574
Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi 583

COĞRAFYA 595
Türkiye'nin Coğrafi Konumu 597
Türkiye'nin Yer Şekilleri 602
Türkiye'nin İklimi 616
Türkiye'nin Su, Toprak ve Bitki Varlığı 623
Türkiye'de Çevre Sorunları ve Doğal Afetler 630
Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme 633
Türkiye'nin Ekonomik Coğrafyası 650
Türkiye'nin Coğrafi Bölgeleri 696

VATANDAŞLIK BİLGİSİ 699
Temel Hukuk Bilgisi 701
Anayasa Hukuku 715
Yasama 720
Yürütme 726
Yargı 732
İdare Hukuku 737
Uluslararası Kuruluşlar ve Güncel Bilgiler 752

1. Dünyayı anlatmak isteyen yazarların Filistin'i sıklıkla bir metafor olarak kullandığını görüyoruz. Okudukça Filistin üzerine söylenmiş ve söylenecek daha nice söz olduğunu anlıyoruz. Bu, bereketli topraklardan hasat edilen zeytinleri sızma yağa dönüştürmek gibi bir şey aslında. Sayfalara ekmeğinizi bandığınızda toprağın kokusunu almanız da bundan kaynaklanıyor.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Bir coğrafyayı anlamaya kaynaklık edecek eserleri titizlikle hazırlamak
B) Bir edebî eseri, uzun bir çalışma sürecinden geçirerek kaleme almak
C) Eserlerin konu seçiminde, yazıldığı ortamın koşullarını gözetmek
D) Tarihi gerçekleri, yazarın süzgecinden geçirerek okuyucuya aktarmak
E) Coğrafyanın sunduğu zengin malzemeyle değerli eserler oluşturmak

Çözüm

Parçadaki "Sayfalara ekmeğinizi bandığınızda toprağın kokusunu almanız da bundan kaynaklanıyor." sözleri ve altı çizili ifadede geçen "zeytinleri sızma yağa dönüştürme" sözünün mecazlı anlamı göz önünde tutulursa parçadaki "bereketli topraklardan hasat edilen zeytinleri sızma yağa dönüştürmek" sözüyle "Coğrafyanın sunduğu zengin malzemeyle değerli eserler oluşturma"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

2. Kömür ve petrolün yanmasından doğan karbonik gaz problemini ve bunun iklim üzerindeki kötü sonuçlarını veya Güney Kutbu'nun üzerinde klor bakımından zengin bileşiklerin yayılması nedeniyle bozulan ozon tabakası sorununu biliyoruz. Ancak jeolojik yapıyı ve dolayısıyla iklimi değiştiren daha derin etkiler de var. Örneğin günümüzde insanlar da en az nehirlerin taşıdığı kadar kum ve çakıl taşıyor. Nehirler bu maddeleri okyanusa sürüklerken insanlar deltalardan yükseklerdeki yerleşim alanlarına götürüyor, kısacası ters erozyona sebep oluyor. Ayrıca kireçli ya da nitratlı gübre kullanarak toprağın çözünmesini ve sonrasında yok olmasını aynı erozyonda yaptıkları gibi hızlandırıyor. Bu nedenle insanlar jeolojik çevrimi altüst etme tehlikesini taşıyan bir etmen durumuna geldi. Kentsel atıkların büyüyen hacmi, suyun aşırı kullanımı, ormanların yok edilmesi gibi etkenlerin yanı sıra yapay yolla gerçekleşen erozyonlar da gezegenin geleceğini tehdit ediyor.

Bu parçada altı çizili sözle insanlar ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Yaşam alanlarının yer değiştirmesine neden oldukları
B) Karbon ayak izleriyle iklim dengesini bozdukları
C) Topraktaki minerallerin dağılımını değiştirdikleri
D) Yerkürenin işleyişini olumsuz yönde etkiledikleri
E) Jeolojik olayların aksine müdahalelerde bulundukları

Çözüm

Parçadaki "Nehirler bu maddeleri okyanusa sürüklerken insanlar deltalardan yükseklerdeki yerleşim alanlarına götürüyor,..." sözleri ve altı çizili ifadede geçen "ters erozyon" sözünün mecazlı anlamı göz önünde tutulursa parçadaki altı çizili sözle, insanlarla ilgili, "Jeolojik olayların aksine müdahalelerde bulundukları" nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: E

3. Klasik metinlerde kişilikler siyah-beyaz olarak resmedilir. Bizde gerçek ve çok katmanlı bir biyografinin nadiren yazılabilmesinin nedenlerinden biri de budur. Kimse çelişki ve zaaflardan söz etmek istemez, bu da biyografi metinlerinin yüzeysel olduğu anlamına gelir. Klasik metinlerde bu nedenle masalsı bir hava mevcuttur. Benim romanlarımda yapmaya çalıştığım şey geleneksel metinlerin karakterlerini bugünün dünyasında yeniden anlamlandırmaya çalışmaktır. Bu iki boyutlu karakterleri akışkanlaştırmak, yazınımda öncelik hâlini aldı. Yani bireyden söz edilemeyen bir dünyanın, günümüzün çok katmanlı bireyselliğine taşınması benim yaptığım. Son eserimde de tarihî bir kahramanın masalsı bir portresini değil gerçek bir insan olarak portresini ve kişiliğini yorumlamaya çalıştım.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Kişileri en yalın hâliyle ve yaşadığı dönemin şartlarına göre değerlendirerek okuyucuya aktarmak

B) Geleneksel tiplerden esinlenerek günümüz gerçekliğine daha yakın, daha canlı karakterler oluşturmak

C) Tarihe ışık tutan kahramanların bilinmeyen yönlerini ön plana çıkarmaya çalışarak betimlemek

D) Bir karakteri kendi doğasına uygun biçimde, kendi dünyasıyla bağını koparmadan ortaya koymak

E) Geniş okuyucu kitlesine hitap edecek karakterleri tarihî metinlerden çekip alarak günümüze taşımak

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Klasik metinlerde kişilikler siyah-beyaz olarak resmedilir. Bizde gerçek ve çok katmanlı bir biyografinin nadiren yazılabilmesinin nedenlerinden biri de budur. Kimse çelişki ve zaaflardan söz etmek istemez, bu da biyografi metinlerinin yüzeysel olduğu anlamına gelir. Klasik metinlerde bu nedenle masalsı bir hava mevcuttur. Benim romanlarımda yapmaya çalıştığım şey geleneksel metinlerin karakterlerini bugünün dünyasında yeniden anlamlandırmaya çalışmaktır."sözleri göz önünde tutulursa parçadaki "akışkanlaştırmak" sözüyle "Geleneksel tiplerden esinlenerek günümüz gerçekliğine daha yakın, daha canlı karakterler oluşturma"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: B

4. Son edebiyat ansiklopedilerinin birinde "Romanı tarife ne lüzum var, roman deyince ne kastettiğimizi herkes anlar." ifadesi geçiyor. Çağımızın birçok tenkitçisi de yaşayan, değişen, binbir kılığa giren bir türü herhangi bir tanıma hapsetmenin budalalık olduğunu düşünüyor.

Bu parçada altı çizili sözle, roman türü ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Değişken yapısının, eleştirmenlerin aklını karıştırması
B) Tanımının nesnel ölçütlere göre yapılması
C) Dinamik ve dönüşen yapısının, tarifini anlamsız kılması
D) Edebiyat ansiklopedisinin yaklaşımının yerinde bulunması
E) Bilinen bir kavramın tarifini yapmanın imkânsız sayılması

Çözüm

Parçadaki "Son edebiyat ansiklopedilerinin birinde 'Romanı tarife ne lüzum var, roman deyince ne kastettiğimizi herkes anlar.' ifadesi geçiyor." sözleri ve altı çizili ifadede geçen "binbir kılığa giren bir tür, bir tanıma hapsetmek" sözlerinin mecazlı anlamları göz önünde tutulursa parçadaki altı çizili sözle, roman türü ile ilgili, "Dinamik ve dönüşen yapısının, tarifini anlamsız kılması"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: C

5. Anadolu medeniyetlerinin Orta Çağ'daki durumuna ilişkin araştırmalar çok zayıf. Muhakkak çok değerli çalışmalar var ama Osmanlıların olgunluk dönemiyle kıyaslayacak olursak çok yetersiz. Burada doğurganlığa hazır bir birikim problemi var. Nicelik açısından, belli bir dönem hakkındaki çalışmalar belli bir yoğunluğa ulaştığında o dönemi kavramlaştırmak konusunda yeni adımlar atılabiliyor. Bence Orta Çağ çalışmaları bu yoğunluğa ulaşmadığından analitik yaklaşımlara ve çözümlere ihtiyacımız var.

Bu parçaya göre altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Ortaya konan eserlerde dönemin özelliklerinin tek bir boyutla öne çıkarılmasının niteliği düşürmesi
B) Alana özgü kaliteli çalışmalar yapılmış olmasına rağmen bu çalışmaların istenilen düzeyde olmaması
C) Yapılan çalışmalarla ulaşılan sonuçlar genellenebilir olmadığı için alana özgü kavramsal bilginin eksik olması
D) Konu seçiminde ölçütler belirlenmediği için genel çerçeveyi görmekte başarılı olunamaması
E) Alanın bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesini sağlayacak ölçüde çalışmanın yapılmaması

Çözüm

Parçadaki "Anadolu medeniyetlerinin Orta Çağ'daki durumuna ilişkin araştırmalar çok zayıf. Muhakkak çok değerli çalışmalar var ama Osmanlıların olgunluk dönemiyle kıyaslayacak olursak çok yetersiz." sözleri ve altı çizili ifadede geçen "birikim problemi" sözünün mecazlı anlamı göz önünde tutulursa parçadaki altı çizili sözle "Alana özgü kaliteli çalışmalar yapılmış olmasına rağmen bu çalışmaların istenilen düzeyde olmaması"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

6.
- Boyalı karton, kumaş veya plastikten yapılan ve başkalarınca tanınmamak için yüze geçirilerek kullanılan yapma yüz.
- Kişinin oynadığı rol veya çevresine karşı takındığı davranış.
- Gerçek duyguları veya bir şeyin gerçek görünüşünü gizleyen aldatıcı görünüş, davranış.
- Korunmak için özel olarak yapılıp yüze geçirilen şey.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "maske" sözcüğü, verilen anlamlarından birini karşılayacak şekilde kullanılmamıştır? (Ön Lisans 2022)

A) Eleştirmen, oyundaki maskelerin teknolojinin insanları tek tipleştirdiğine dair bir imge olarak yorumlanabileceğini ve bunun da açık bir şekilde izleyiciye sunulduğunu ileri sürüyor.

B) Çöle giderken yanınıza su matarası, toz maskesi ve güneş kremi almalısınız ki çölün büyüleyici atmosferinin tadını hayatınızı tehlikeye atmadan çıkarabilin.

C) Her tür yardım, nihayetinde kişisel tatmin içerse bile kendi çıkarını gözetmek gibi bir hesapçılığın iyilik maskesine gizlendiğinin de pek çok örneğini görmek mümkündür.

D) Son dönemlerde televizyon dizilerinde her şeyi bilen, olayları açıklıkla çözümleyen dahası izleyicilere ders verir gibi öğretmen maskesiyle hareket eden karakterler görüyoruz.

E) Sağlıklı bir cilt, yaşlanmayı ortadan kaldırmasa bile kişiyi olduğundan daha genç gösterebilir, bunun için cildi temiz ve sağlıklı tutan maskelerin düzenli kullanımı önerilir.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

A seçeneğinde verilen "Eleştirmen, oyundaki maskelerin teknolojinin insanları tek tipleştirdiğine dair bir imge olarak yorumlanabileceğini ve bunun da açık bir şekilde izleyiciye sunulduğunu ileri sürüyor." cümlesinde geçen "maske" sözcüğü "Boyalı karton, kumaş veya plastikten yapılan ve başkalarınca tanınmamak için yüze geçirilerek kullanılan yapma yüz." anlamında, B seçeneğinde verilen "Çöle giderken yanınıza su matarası, toz maskesi ve güneş kremi almalısınız ki çölün büyüleyici atmosferinin tadını hayatınızı tehlikeye atmadan çıkarabilin." cümlesinde geçen "maske" sözcüğü "Korunmak için özel olarak yapılıp yüze geçirilen şey." anlamında, C seçeneğinde verilen "Her tür yardım, nihayetinde kişisel tatmin içerse bile kendi çıkarını gözetmek gibi bir hesapçılığın iyilik maskesine gizlendiğinin de pek çok örneğini görmek mümkündür." cümlesinde geçen "maske" sözcüğü "Gerçek duyguları veya bir şeyin gerçek görünüşünü gizleyen aldatıcı görünüş, davranış." anlamında, D seçeneğinde verilen "Son dönemlerde televizyon dizilerinde her şeyi bilen, olayları açıklıkla çözümleyen dahası izleyicilere ders verir gibi öğretmen maskesiyle hareket eden karakterler görüyoruz." cümlesinde geçen "maske" sözcüğü de "Kişinin oynadığı rol veya çevresine karşı takındığı davranış." anlamında kullanılmıştır. E seçeneğinde verilen "Sağlıklı bir cilt, yaşlanmayı ortadan kaldırmasa bile kişiyi olduğundan daha genç gösterebilir, bunun için cildi temiz ve sağlıklı tutan maskelerin düzenli kullanımı önerilir." cümlesinde geçen "maske" sözcüğü, öncülde verilen anlamların birini karşılayacak şekilde değil "yüz ve boyun güzelliği için cilde sürülen krem, macun vb." anlamında kullanılmıştır.

CEVAP: E

7. (I) Panik; korku ve endişenin eşlik ettiği ani dehşet duygusudur, beklenmedik ve tekrarlı bir şekilde gözlemlendiğinde panik atak tanısı konur. (II) Panik atak, gerçeklik algısının bozulması sonucunda ortaya çıkar; bir anlamda insanın içindeki yararlı enerjinin aşırı, uygunsuz ve bu nedenle de zararlı hâle gelmesini temsil eder. (III) Panik atak; içine düşülen, debelendikçe gömülünen bir bataklık, kaçtıkça yakalanılan bir girdaptır; insanın çıkışa ulaşma çabalarını boşa çıkaran bir labirenttir. (IV) Terleme, kalp çarpıntısı ve solunum güçlüğü gibi belirtilerle bazen de bulunulan ortamdan kaçıp kurtulma hissiyle kendini gösterir. (V) Bunlar sonucunda kişi kalp krizi geçirdiğini, öleceğini ya da aklını yitireceğini sanabilir, telaşını yönetemez duruma gelip içine kapanabilir; kendisine korku veren uyaranlardan kaçınma adına dış dünya ile ilişkilerini kısıtlama yolunu seçebilir.

Bu parçada altı çizili sözün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlamda bir değişiklik olmaz? (Ön Lisans 2022)

A) atıldığı zaman görevini yapıp dönen bir bumerangdır
B) her girişimde başarısız olunan yorucu bir deneyimdir
C) sürekli yinelenen ve kişiyi uyutmayan acı bir sestir
D) insana iç daralması yaşatan sevimsiz bir yolculuktur
E) kişiyi sosyal dünyadan koparan gerçek bir oluşumdur

Çözüm

Parçadaki altı çizili ifadeyle "panik atağın, insanın çıkışa ulaşma çabasını boşa çıkaran bir labirente benzetildiği" göz önünde tutulursa parçadaki altı çizili sözcüğü yerine "her girişimde başarısız olunan yorucu bir deneyimdir" sözünün getirilmesinin anlamda bir değişiklik yaratmadığı görülür.

CEVAP: B

8. Modern zamanlarda bireyin yaşadığı en önemli sorunlardan biri kendi hayatının tanığı olmak. Bir yere gittiğinde mekânla bütünleşmek yerine oranın yüzlerce fotoğrafını çekip anında başkalarına sunmak, denize girmek yerine orada olduğunu sosyal medya araçlarından duyurmak bunun bir göstergesi değil mi?

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Görülmeyi, yaşamaya tercih etmek
B) Beğenilme kaygısı içinde olmak
C) Güncel olanı, anında kayda geçirmek
D) Belli yaşantıları kalıcı kılmayı istemek
E) Deneyimlerini başkalarına aktarmak

Çözüm

Parçanın bütünü ve parçadaki altı çizili ifadede geçen "tanık olmak" sözünün anlamı göz önünde tutulursa parçadaki altı çizili sözle "Görülmeyi, yaşamaya tercih etme"nin anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

9. Şiirlerinden anlaşıldığı kadarıyla tek başına kalmaktan korkan Can Yücel "demli çayı bardakta karıştırıp bir başına doyasıya yudumlamanın" değil, "Çaya kaç şeker alırsın?" diyen bir sesin hasretindedir. Oysa insan bir başına sabah erkenden kalkıp çayın renginin ne kadar güzel olduğunu fark etmeli, çayı artık şekersiz içebilmeli.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Alışkanlıklardan uzaklaşmak
B) Özgürce hareket etmek
C) Duygulara önem vermek
D) Yalnızlığa uyum sağlamak
E) Hayattan keyif almak

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Şiirlerinden anlaşıldığı kadarıyla tek başına kalmaktan korkan Can Yücel 'demli çayı bardakta karıştırıp bir başına doyasıya yudumlamanın' değil, 'Çaya kaç şeker alırsın?' diyen bir sesin hasretindedir." sözleri göz önünde tutulursa parçadaki "çayı artık şekersiz içebilmeli." sözüyle "Yalnızlığa uyum sağlama"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: D

10. Hoşumuza gitsin veya gitmesin, zaman içinde kariyerimiz hayatımızın her alanını etkileyen önemli bir unsur hâline gelir. Öyle ki bir noktadan sonra kim olduğumuzu tanımlayacak kadar varlığımızla bütünleşir. Öğrencilik yıllarımızda dikkatimizi bile çekmeyen detaylara karşı, kariyerimizin belirli bir döneminden sonra duyarlılık geliştiririz. Bazen de değişen gözlük camlarımız kimi detayları bize göstermez olur. Sırf bu yüzden daha beş on yıl önce bizi eğlenceli bulan, birlikte zaman geçirmek için can atan pek çok arkadaşımız kariyerimizin ilerleyen yıllarında bizden yaka silkmeye başlar.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Yaşın ilerlemesine bağlı olarak sosyalleşme isteğinin ortadan kalkması
B) Bazı konulara yönelik hassasiyetlerin mesleki yaşamın etkisiyle zayıflaması
C) İş hayatındaki rekabet ortamının çalışanların özel hayatlarını etkilemesi
D) İnsanın sosyal ilişkilerini koruyabileceği bir meslek seçememiş olması
E) Mesleki yıpranma sonucu insanın karakterinin ve beğenilerinin değişmesi

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Altı çizili ifadede geçen "değişen gözlük camları" sözü "görme yetisinin zayıflaması" çağrışımını uyandırmaktadır. Bu çağrışım ve parçanın içeriği göz önünde tutulursa parçadaki "Bazen de değişen gözlük camlarımız kimi detayları bize göstermez olur." sözüyle "Bazı konulara yönelik hassasiyetlerin mesleki yaşamın etkisiyle zayıflaması"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: B

11. Dışarıda yağmur başlıyor (I), bir tatlı (II) şarkı taşıyor sokağa: Duvardaki resminle... Bir serin rüzgâr çarpıyor (III) yüzümüze, burnumuza toprak kokusu...

Yağmur, giden bir avuç (IV) insanı hatırlatıyor, gözyaşları birikiyor içimizde.

Başımızı önümüze eğiyor ve hayatı tartıyoruz (V) çaresizce.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangilerinde mecazlı söyleyişe yer verilmemiştir? (Lise 2020)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) III ve IV
E) IV ve V

Çözüm

Gerçek anlamı "şeker tadında olan" "tatlı" sözcüğü parçada "kulağa hoş gelen", gerçek anlamı "bir elin iç tarafı" olan "bir avuç" sözü "az miktarda" anlamında, gerçek anlamı "bir şeyin birim cinste ağırlığını bulmak" anlamındaki "tartmak" sözcüğü de "bir şeyin bütün sonuçlarını düşünmek" anlamına gelerek mecazlaşmıştır. Parçadaki I ve III numarayla belirtilen sözcüklerde mecazlı söyleyişe yer verilmemiştir.

CEVAP: B

12. Çeviri yaparken özgün bir metnin kelimelerinin içine nüfuz edebilmek için metni tekrar tekrar okuruz. Sonra orada bulduklarımızı toparlar ve tercüme edilecek dilin ardına koyarız. Artık asıl zorlu iş, ev sahibi dili; söze dökülmeyi bekleyen şeyleri kabul etmeye ve onu ağırlamaya ikna etmektir.

Bu parçadaki altı çizili sözün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilebilir? (Ön Lisans 2018)

A) aralarındaki uyumsuzluğu giderebilmek
B) ilettikleri düşünce ve deneyimleri kavrayabilmek
C) yansıttıkları edebî geleneği anlayabilmek
D) okur tarafından anlaşılmasını ve yorumlanmasını sağlayabilmek
E) tercüme edilecek dilin söz varlığına aktarabilmek

Çözüm

Parçadaki altı çizili ifadede geçen "nüfuz etmek" sözünün anlamı ve uyandırdığı çağrışımlar göz önünde tutulursa parçadaki altı çizili sözün yerine, B seçeneğinde verilen "ilettikleri düşünce ve deneyimleri kavrayabilmek" sözünün getirilebileceği görülür.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

13. İbrahim Çallı...Türk resminde bir döneme ismini veren büyük usta ... Parlak yeteneğin özgünlükle (I) yoğrulduğu bir fırçanın elidir Çallı. Onun resimlerinde güçlü bir kendiliğindenlik (II) çarpar insanın gözüne. Sağlam bir tekniği ve kimseyi taklit etmeyen (III) bağımsız bir resim bilinci, özgürlükleri (IV) keşfetmelerinde öğrencilerine yol göstermiştir. Işıltılı, rahat, doğal (V) ve gülümseyen fırça sürüşlerinin ressamıdır o.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerde "yakın anlamlılık"a göre bir eşleştirme yapıldığında hangisi dışarıda kalır? (Lise 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçadaki I numarayla belirtilen "özgünlük" sözcüğüyle III numarayla belirtilen "kimseyi taklit etmeyen" sözü, II numarayla belirtilen "kendiliğindenlik" sözcüğüyle V numarayla belirtilen "doğal" sözcüğü yakın anlamlıdır. Parçada IV numarayla belirtilen "özgürlük" sözcüğünün yakın anlamlısı yoktur.

CEVAP: D

14. Eskiden bilmem gereken her şey bir yük gibi gelirdi bana. Her yeni kitap, her yeni ders, her yeni bilgi parçası hemen alt etmem gereken bir düşmandı benim için. Gördüklerimi veya duyduklarımı gerçekten anlayıp anlamadığım konusunda düşünmeye vakit harcamazdım. Şimdi ise anlamak için acele etmiyorum, tadını çıkarıyorum. Bilgiyi; okuduklarımdan, duyduklarımdan, gördüklerimden çok düşündüklerimle ve düşündüğüm oranda elde edebildiğimi biliyorum artık. Farklı kaynaklardan ulaştığım bilgileri yazıyorum, yazdıklarımı tekrar okuyorum, analiz ediyor ve daha önce okuduklarım ile sentezliyorum. Her yeni bilgiye yaşamımda, toplumda, doğada karşılıklar ve örnekler arıyorum. Okuduğum her şeyi daha önce okuduklarımın aynasında izliyorum. Bilginin tarihini de öğreniyorum. Bir bilgi nasıl doğuyor, gelişiyor ve olgunlaşıyor biliyorum. Hem artık bilginin yaş gözettiğini de anlıyorum, elli yaşından önce ulaşılamayacak bilgiye otuzunda sahip olmanın mümkün olmadığını düşünüyorum.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Bir kitabı anlamak için başka kitaplardan edinilen bilgileri de kullanmak
B) Okunan kitaplar hakkında yazılmış eleştiri metinlerini karşılaştırmak
C) Gerçek yaşantılardan hareketle başkalarının yazdıklarını yorumlamak
D) Okumalardan öğrenilenlerin hayatın farklı alanlarındaki karşılığını göstermek
E) Başkalarının yazdıklarını yeniden yorumlayarak özgün eserler ortaya koymak

Çözüm

Parçadaki altı çizili ifadede geçen "daha önce okunanların aynası" sözünün mecazlı olarak anlamı ve uyandırdığı çağrışımlar göz önünde tutulursa parçadaki "Okuduğum her şeyi daha önce okuduklarımın aynasında izliyorum." sözüyle "Bir kitabı anlamak için başka kitaplardan edinilen bilgileri de kullanma"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

15. Onun amacı sanatının ustası olmaktı. Oldu. Fakat anlayışının ve ustalığının rahatına erdi. Bundan sonra yapacakları tekdüze olacak. Yazdıkları başkalarının, okurlarının yine hoşuna gidecek belki ama daha ötesi olmayacak.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Yazma hevesini kaybetmek
B) Kendini yenileyememek
C) Hedefini belirleyememek
D) Gündelik sıkıntılardan kurtulmak
E) Emeğinin karşılığını almak

Çözüm

Parçadaki "Bundan sonra yapacakları tekdüze olacak." sözleri göz önünde tutulursa parçadaki "anlayışının ve ustalığının rahatına erdi" sözüyle "Kendini yenileyememe"nin anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: B

16. İş arkadaşlarının dolduruşuna gelerek müdürüne karşı çıktı.

Bu cümlede geçen "dolduruşa gelmek" ifadesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Olumsuz yönlendirilmek
B) Ön yargısız davranmak
C) Gereğinden fazla düşünmek
D) Kimsenin sözüne kulak asmamak
E) Duygusal davranmamak

Çözüm

Cümledeki "...müdürüne karşı çıktı" sözleri göz önünde tutulursa cümlede geçen "dolduruşa gelmek" ifadesiyle "Olumsuz yönlendirilme"nin anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

17. Bir romanın çok satılması, onun nitelikli okurla buluştuğu anlamına gelmez. Nitelikli okur, alacağı kitabı tamamen kendi donanımı ve zevkiyle seçen kişidir. O, medyanın tanıtımına ihtiyaç duymadan ve reklamlara aldırmadan kitap alır. Oysa bugünlerde birileri çıkıp diyor ki: "Falan yazarın kitabını al, o çok güzel. Herkes onu okuyor." Ne yazık ki bazılarımız bu tür reklamların etkisinde kalarak okuyor ve herkesleşiyor.

Bu parçada "herkesleşmek" sözüyle hangi tür bir okur kastedilmektedir? (Lise 2016)

A) Kitap okumaya fazla vakit ayıran
B) Kitap seçiminde öznel davranan
C) Kültürel birikimini geliştirmeyi amaçlayan
D) Toplumun kültürel değerlerine saygı duyan
E) Popüler kültürün tercihlerini benimseyen

Çözüm

Parçadaki "Nitelikli okur, alacağı kitabı tamamen kendi donanımı ve zevkiyle seçen kişidir. O, medyanın tanıtımına ihtiyaç duymadan ve reklamlara aldırmadan kitap alır. Oysa bugünlerde birileri çıkıp diyor ki: 'Falan yazarın kitabını al, o çok güzel. Herkes onu okuyor.' Ne yazık ki bazılarımız bu tür reklamların etkisinde kalarak okuyor ve herkesleşiyor." sözleri göz önünde tutulursa "herkesleşmek" sözüyle "Popüler kültürün tercihlerini benimseyen" okur türünün kastedildiği görülür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

18. Oscar Wilde, romanlarında kahramanlarına öyle oturaklı sözler söyletir ki sözün gücü karşısında şapka çıkarırsınız. Mesela yazarın "Kişinin şiir uğruna yıkılıp gitmesi bir şereftir." sözü sık sık aklıma gelir. Böyle pervasızdır Wilde, üslubunun düğmelerini iliklediği görülmemiştir.

Bu parçadaki altı çizili sözle, yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi anlatılmak istenmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) Edebî geleneklere bağlı kaldığı
B) Çağdaş eserlerin biçiminden etkilendiği
C) Edebiyat dilinde sınır tanımadığı
D) Gündelik meseleleri edebiyata dahil ettiği
E) Farklı söyleyiş özelliklerini harmanladığı

Çözüm

Kalıplaşmamış söz öbeklerinin anlam niteliklerine yönelik bu sorunun öncülünde Oscar Wilde ile ilgili bir değerlendirme yapılmıştır. Parçada sanatçının bir sözü de örnek gösterilerek onun pervasız yani çekinmeyen, sıkılmayan bir yanının olduğu belirtilmiştir. Bu durum ile "önünü iliklemek" sözünün bir şeyin önünü kapatmak anlamı düşünüldüğünde parçada geçen "üslubunun düğmelerini iliklememe" sözü ile mecazlı olarak vurgulanmak istenenin "edebiyat dilinde sınır tanımamak" olduğu anlaşılmaktadır.

CEVAP: C

19. Aşağıdakilerin hangisinde "kalp" **sözcüğü yerine** "gönül" **sözcüğünün kullanılması, cümlenin anlamında değişikliğe yol açmaz? (Ön Lisans 2014)**

A) Odadan çıkar çıkmaz kalbini tutarak yere yığıldı.
B) Onun kalbini kazanmak için her şeyi yaptı, diyelim.
C) Müdürünü karşısında görünce kalbi küt küt atmaya başladı.
D) Ani bir kalp kriziyle bu dünyadan göçüp gitti.
E) Kalp hastası annesini üzmemek için evi satmadı.

Çözüm

"Kalp" sözcüğü organ adı olmasının dışında "sevgi, gönül" anlamı da taşımaktadır. Seçeneklerde verilen cümlelerde geçen "kalp" sözcükleri anlamları bakımından incelendiğinde B seçeneğindeki "Onun kalbini kazanmak için her şeyi yaptı, diyelim." cümlesinde "kalbini kazanmak" sözünün "ince bir davranış veya güzel bir sözle birinin sevgisini kazanmak, ilgisini çekmek" anlamında kullanıldığı görülmektedir. Bu cümlede birinin sevgisini ve gönlünü kazanmak anlamı bulunduğundan "kalp" sözcüğünün yerine "gönül" sözcüğü yazıldığında cümlenin anlamında bir değişiklik olmayacaktır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

20. Yeşil yeşil giyinmiş (I) ağaçlar sabrın simgesidir bana göre. Soğuğa, sıcağa, yağmura kulak asmadan (II) doğa koşullarına göğüs gererler (III). Yaşlı bir ağaç gövdesi (IV), insanın yoruldukça insafına sığınacağı bir liman (V) gibidir çoğu zaman.

Bu parçadaki numaralandırılmış sözlerden hangisi gerçek anlamıyla kullanılmıştır? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Öncülde verilen I numaralı "giyinmek" sözcüğü "bir renge bürünmek" anlamında kullanıldığından, II numaralı "kulak asmak" ifadesi "önem vermek, dinlemek" durumunu karşılayan bir deyim olduğundan, III numaralı "göğüs germek" ifadesi "bir güçlüğe karşı koymak, dayanmak" durumunu karşılayan deyim olduğundan ve V numaralı "liman" sözcüğü kendi anlamının tamamı ile dışında kullanıldığından mecaz anlamlıdır. Ancak IV numaralı "gövde" sözcüğü parçada "ağaçların ana bölümü" anlamında kullanıldığından gerçek anlamlıdır.

CEVAP: D

21. Edebiyatımızın önemsiz sayılamayacak bir sorunu, yazılanların birbirine yakın durma endişesidir. Oysa birbirinden uzaklaşmak, yazılanların seçkinlik kazanma nedenlerindendir ama bu, çoğu zaman unutulur. Nasıl değil, ne yazıldığı endişesi öne geçer ve bu da yazılanların aynı potada toplanmasına yol açar.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Üslup bakımından benzerlik taşıma
B) Değişik bakış açılarını kabul etmeme
C) Bilimsel kaynaklardan beslenme
D) Yeni biçim arayışlarına girmeme
E) Geçmişteki yazarları yok sayma

Çözüm

Cümlede altı çizili olarak verilen "birbirine yakın durma" sözüyle anlatılmak istenen "benzer olma", "benzer özellikler taşıma" dır. Bu da A seçeneğinde "Üslup bakımından benzerlik taşıma" ile verilmiştir.

CEVAP: A

22. Kişisel maceranızı aşmak, farklı öykülere karışmak istiyorsanız yol arkadaşı olarak yanınıza bir iki kitap alıp uzun tren yolculuklarına çıkın, derim. Rastgele bir trenin, rastgele bir vagonunda yan yana oturduğunuz yolcularla sohbet edin. Anlayacaksınız ki onların utangaç gülümseyişlerinde neler neler saklı...

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Zorluklarla baş etmeyi öğrenmek
B) Yaşamın gizlerini çözmek
C) Başka insanların dünyalarına girmek
D) Öz güven kazanmak
E) Yeni uğraşlara merak salmak

Çözüm

Parçada altı çizili olarak verilen "Kişisel maceranızı aşmak" sözüyle anlatılmak istenen "kendimizi aşmak", "başkalarını anlamak", "başka dünyalar ve başka insanlar keşfetmek"tir. Bu anlam C seçeneğinde "Başka insanların dünyalarına girmek" sözüyle verilmiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

23. Ünlü kişilerin yaşamlarının didik didik (I) edilmesi (ayrıntılı olarak incelenmesi) kaçınılmaz (II) (vazgeçilmez) bir durum. Sıra Mark Twain'e gelmiş gibi görünüyor. Ama bir farkla: Bu dosyayı hazırlayan (III) (oluşturan), Twain'in ta kendisi! Dosyada, yazarın ölümünden yüz yıl sonra yayımlanması koşuluyla yazdığı otobiyografisi (IV) (öz yaşam öyküsü) yer alıyor. Yazılanların ne kadar nesnel (V) (yansız) olabileceği elbette tartışılır. Ama kuşkusuz ilginç bir kitap olacak.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi ayraç içinde verilen sözün anlamını içermemektedir? (Ön Lisans 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada geçen sözlerden I, III, IV ve V numaralı sözler ve ayraç içindeki anlamlar birbirlerinin anlamını içermektedir. Ancak II numara ile verilen "kaçınılmaz" sözü ayraç içinde verilen "vazgeçilmez" anlamını içermez. "Kaçınılmaz", "istek ve irade dışında olan" anlamına gelmektedir.

CEVAP: B

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki deyim, insana özgü olumlu bir niteliği yansıtmaktadır? (Ön Lisans 2012)

A) Sen istediğin kadar uyar, o kendini dev aynasında görmeyi sürdürecek.
B) Alacağına şahin, vereceğine kargadır, diyorlar onun için.
C) Onun ne kadar fırsat düşkünü olduğunu buradaki herkes bilir.
D) Ben onu çocukluğundan beri tanırım, kimse eline su dökemez.
E) Onu hesaba katma sen, güneşinde mendil kurumaz onun.

Çözüm

Seçeneklerde verilen deyimlerden A'daki "kendini dev aynasında görmek", B'deki "alacağına şahin, vereceğine kargadır", C'deki "fırsat düşkünü olmak", E'deki "güneşinde mendil kurumaz" deyimleri insana özgü olumsuz nitelikleri belirtmek için söylenmiş sözlerdir. D seçeneğinde verilen "kimse eline su dökemez" deyimi insana özgü olumlu bir durumu (başarılı, becerikli) belirten sözdür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

25. Üniversitede siyaset bilimi okuyordum. Birden fark ettim ki inanmadığım şeyleri kimi zaman savunmak zorunda kalmak, benim gibi yüksek sesle konuşan biri için çok zordu.

Bu parçada geçen altı çizili sözle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2012)

A) Başkalarının ilgisini çekmekten hoşlanan
B) Sürekli kendini yenilemeye çalışan
C) Güncel konuları dikkatle izleyen
D) Doğruları söylemekten çekinmeyen
E) Sıradan bir insan olmayı istemeyen

Çözüm

Parçada altı çizili olarak verilen "yüksek sesle konuşan" sözüyle anlatılmak istenenler arasında "her zaman bildiğini söyleyen, her koşulda doğruları dile getiren" bulunmaktadır. Bu da D seçeneğinde verilen "Doğruları söylemekten çekinmeyen" sözüyle anlatılmıştır.

CEVAP: D

26. Babaannem lüzumsuz ve boş konuşana, çok konuşup da hiçbir şey söylemeyene "evinsiz darı gibi..." der; böylelerinin konuşmalarına ----, kalkıp giderdi. Gerideyse bize öğrettiği yeni bir deyim kalırdı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir? (Lise 2012)

A) göz dikmez
B) dil dökmez
C) el açmaz
D) burun kıvırmaz
E) kulak asmaz

Çözüm

Parçada geçen "lüzumsuz ve boş konuşana, çok konuşup da hiç bir şey söylemeyene", böylelerinin konuşmalarına..." sözleri dikkate alınırsa boş bırakılan yere konuşmak eylemiyle alakalı bir deyim getirileceği görülmektedir. Parçadaki boşluğu anlam bakımından tamamlayan söz E seçeneğinde verilen "kulak asmaz" deyimidir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

27. Kimi filmler vardır, bizi içimizdeki cam kırıklarına değerek (dokunarak) kendi eksiklerimizden yakalar. İş böyle filmlere gelince aşinası olduğumuz (tanıdığımız) film okumalarını hesaba katmak (yararlı bulmak) istemeyiz çoğunlukla. Şablonların kabaca (üstünkörü) uygulanmasına karşı çıkışımız, hayatı yaşanır kılan böyle şeylerin korunması adına içsel bir direnişe geçmemizden ileri gelir (kaynaklanır).

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yerine ayraç içinde verilen söz getirildiğinde anlamda bir değişiklik olur? (Lise 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada "değerek" sözünün yerine "dokunarak", "aşinası olduğumuz" sözünün yerine "tanıdığımız", "kabaca" sözünün yerine "üstün körü", "ileri gelir" sözünün yerine "kaynaklanır" sözü getirilir ve anlamca bir daralma, değişme olmaz. Ancak "hesaba katmak" sözünün yerine "yararlı bulmak" sözü getirilemez. "Hesaba katmak", "bir işi yaparken ya da yürütürken bir başka şeyi de göz önünde bulundurmak"tır.

CEVAP: C

28. Yazıyla uğraşanlar gayet iyi bilir. İnsan, yazdığı iki satır yazıyı bile hemen sahiplenir. Üç sayfa yazsa bir kenarda saklar, yazdıklarının üstüne titrer. Yazmak kolay değildir, yazdığını yok etmekse belki de en zorudur. Kim bilir nasıl bir ruh hâlidir, bir yazarın yapıtlarını, hem de tek örneği bulunduğu hâlde bir çırpıda yok edebilmesi! Haftalarca, aylarca, yıllarca uğraş, didin; sonra bir kibrit çak hepsinin üstüne. Sonrası mı? Bir kibrit alevinin sarı mavi dansında seyretmek hayal gücünün intiharını...

Bu parçada geçen "hayal gücünün intiharı" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2010)

A) Ürettiklerinin varlığına son verme
B) Yazdıklarını beğenmeme
C) Yeniliklere kapalı olma
D) Verimli çalışamama
E) Öznellikten kaçınma

Çözüm

Parçadaki "Kim bilir nasıl bir ruh hâlidir, bir yazarın yapıtlarını, hem de tek örneği bulunduğu hâlde bir çırpıda yok edebilmesi!" sözleri göz önünde bulundurulursa "hayal gücünün intiharı" sözüyle "hayal gücü"nün "ürettikleri"ni, "intihar"ın "varlığına son verme"yi çağrıştırdığı görülür. Dolayısıyla "hayal gücünün intiharı" sözüyle "ürettiklerinin varlığına son verme"nin anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

29. Bana neden gezgin olduğumu soruyorlar hep. Bence yolculukta iki yönlü bir hareket var. Bir taraftan dünyaya açılıyorsunuz, bir taraftan da değişik şeyler gördüğünüz için, kendinizin daha fazla farkına varıp kendi içinize çekiliyor, orada ikinci bir yolculuğa çıkıyorsunuz. Benim için yolculuğun çekici yanı bu. Dış yolculukları bahane ederek kendi içimde yolculuklara çıkmak için gezdiğimi söyleyebilirim.

Bu parçada konuşan kişinin "kendi içinde yolculuklara çıkmak" **sözüyle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2010)**

A) Yaşadıklarını unutmak, mutlu olmak
B) Bulunduğu ortamdan uzaklaşmak, yenilikler aramak
C) Kendi yaşamını değiştirmek, koşulları göz önünde bulundurmak
D) Kendini anlamak, yeni yönlerini tanımak
E) Sahip olduğu şeylerin değerini bilmek, hırslarından uzaklaşmak

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Bir taraftan dünyaya açılıyorsunuz, bir taraftan da değişik şeyler gördüğünüz için, kendinizin daha fazla farkına varıp kendi içinize çekiliyor, orada ikinci bir yolculuğa çıkıyorsunuz." sözleri göz önünde bulundurulursa parçada konuşan kişinin "kendi içinde yolculuğa çıkmak" sözüyle "kendini anlama, yeni yönlerini tanıma"yı anlatmak istediği görülür.

CEVAP: D

30. Sözlüğün tarihi, elbette (I) (hiç kuşkusuz) yazının icadıyla başlar. İnsanoğlu, acaba yazıdan önce sözlük olarak kabul edilebilecek (II) (varsayılabilecek) bir şey koymuş mudur ortaya? Örneğin kaya resimleri insanoğlunun yalnızca maharetini (III) (ustalığını) göstermek istediği yapıtlar mıdır? Dünyanın pek çok yerinde (IV) (bölgesinde), geniş bir zaman diliminde yapılmış bu resimlerle ilgili olarak atalarımızın neler anlatmaya çalıştığı üzerine çok şey yazılıp söylenmiştir. 1868'de bulunan ilk mağara olan Altamira'daki resimler, başlangıçta çok yönlü (V) (seçici) düşünemeyenlerin ürünü olarak görülmemiş midir?

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yerine ayraç içinde verilen söz kullanıldığında, anlamca bir değişiklik olur? (Ön Lisans 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada V numarayla belirtilen "çok yönlü" sözü "farklı, değişik boyutlarla" anlamında kullanılmıştır. Ayraç içinde verilen "seçici" sözü ise "eleyici" anlamını çağrıştırmakta; dolayısıyla V numarada verilen "çok yönlü" sözünün yerine kullanılması anlamca bir değişikliğe yol açmaktadır.

CEVAP: E

31. Bugüne değin hiç aynı ortamda çalışmadık. Ama çalışma disiplini ve işindeki başarısı açısından yerinde değil de yanında olmayı istediğim sayılı kişilerden biridir o.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Sayıp sevmek
B) Onun gibi davranmak
C) Birlikte çalışmak
D) Örnek göstermek
E) Düşüncesini sorgulamak

Çözüm

Cümlede verilen "yerinde değil de yanında olmak" sözüyle, söz edilen kişiyle "birlikte çalışma"nın anlatılmak istendiği görülür. Cümledeki "yerinde değil" sözüyle "makamda, mevkide gözünün olmaması"; "yanında olmak" sözüyle "beraber, birlikte olmak" anlamı çağrıştırılmak istenmiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

32. Birlikte çalıştığı gençlerin önünde (I) yollar açar, onlara yeni iş olanakları sağlar. Bu konuda kendisine yöneltilen eleştirileri kulak ardı eder, (II) söylenenlere hiç aldırmaz. Her yenilikten ilkin onun (III) haberi olur, kulağı deliktir. Bizi neşelendiren, tatlı sohbetleri vardır, (IV) yaptığımız işe değer verir. Olaylara sakin, ılımlı ve temkinli yaklaşır, (V) soğukkanlılığını her zaman korur.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi kendisinden sonra gelen açıklamayla anlamca ilgili değildir? (Lise 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada IV numarayla verilen "Bizi neşelendiren, tatlı sohbetleri vardır" sözü "yaptığımız işe değer verir" açıklamasıyla anlamca uyuşmamaktadır. Parçada verilen "bizi neşelendiren, tatlı sohbetleri vardır" sözü "hoş sohbet" açıklamasıyla anlamca ilgilidir.

CEVAP: D

Cümlenin Anlamı

1. Yedinci Sanat olarak da adlandırılan sinema; hemen hemen bütün sanatlardan ----, diğerlerinden aldığı malzemeleri kurmaca bir yapıyla ---- film hâlinde seyirciye sunan bir sanat dalıdır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir? (Ön Lisans 2024)

A) beslenen - birleştirerek
B) üretilen - çözümleyerek
C) etkilenen - parçalayarak
D) esinlenen - soyutlayarak
E) çoğaltılan - özgürleştirerek

Çözüm

Cümledeki "... sinema...bütün sanatlardan ... aldığı malzemeleri...film hâlinde seyirciye sunan..." sözleri göz önünde tutulursa cümlede boş bırakılan ikinci yere, A seçeneğinde ikinci sırada verilen "birleştirerek" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. A seçeneğinde ilk sırada verilen "beslenen" sözcüğünün de cümlede boş bırakılan ilk yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: A

2. Son yıllarda yapılan birçok yeni araştırma, egzersizin çocukların akademik performansını ---- yetişkinlerde hafızayı ---- hatta kişileri bilişsel gerilemeden korumaya kadar ne denli dönüştürücü etkisi olduğunu gösteriyor.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir? (Ön Lisans 2024)

A) çoğaltmaktan - tazelemeye
B) yükseltmekten - silmeye
C) artırmaktan - güçlendirmeye
D) pekiştirmekten - düzenlemeye
E) çeşitlendirmekten – tetiklemeye

Çözüm

Cümledeki "...egzersiz ... yetişkinlerde hafızayı---- hatta kişileri bilişsel gerilemeden korumaya kadar ne denli dönüştürücü etkisi olduğunu gösteriyor." sözleri göz önünde tutulursa cümlede boş bırakılan ikinci yere C seçeneğinde ikinci sırada verilen "güçlendirmeye" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. C seçeneğinde ilk sırada verilen "artırmaktan" sözcüğünün de cümlede boş bırakılan ilk yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: C

YARGI YAYIN EVİ

3. 1610'da Galile tarafından keşfedilen ve Galile Uyduları olarak adlandırılan dört Jüpiter uydusu, Avrupa Uzay Ajansı'nın Amerika Uzay Ajansı ile ortaklaşa gerçekleştirmeyi planladığı ve 2029'da Jüpiter'e ulaşacak JUICE Projesi kapsamında aynı yıl derinlemesine incelenecek.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) JUICE Projesi, Avrupa ve Amerika'ya ait uzay ajanslarının ilk ortak projesidir.
B) Avrupa Uzay Ajansı, uydu incelemelerinde Amerika ile uzun süredir iş birliği yapmaktadır.
C) Galile Uyduları, keşfedilmesini takiben bilimsel araştırmalara konu edilmiştir
D) JUICE Projesi, Galile Uyduları'nı 2029 yılında inceleyecek bir uzay projesidir.
E) Galile Uyduları, Galile'nin gök bilimci olarak tanınmasını sağlayan ilk keşfidir.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Öncüldeki "1610'da Galile tarafından keşfedilen ve Galile Uyduları olarak adlandırılan dört Jüpiter uydusu, Avrupa Uzay Ajansı'nın Amerika Uzay Ajansı ile ortaklaşa gerçekleştirmeyi planladığı ve 2029'da Jüpiter'e ulaşacak JUICE Projesi kapsamında aynı yıl derinlemesine incelenecek." sözlerinden "JUICE Projesi, Galile Uyduları'nı 2029 yılında inceleyecek bir uzay projesidir." yargısı kesin olarak çıkarılabilir.

CEVAP: D

4. (I) Yeni bir araştırmada bilim insanları; gen düzenleme ve yapay zekâ kullanarak, evcilleştirilmiş bitkileri yabani otlardan ayıracak bir yöntem önerisi ortaya koydu. (II) Evcilleştirilmiş mahsullerin robot ayıklayıcılar tarafından kolayca tanınmasını hedefleyen bu yeni yöntemle yabani otları ayıklama sırasında kimyasal kullanımı da rafa kalkıyor. (III) Böylece hem yabani ot kontrolü kolaylaşıyor hem de mahsullerin çevresel strese karşı dayanıklılığı ve besin değeri artıyor. (IV) Genetik ve robotikteki son teknolojilerin bütünleştiği bu çalışma, daha sürdürülebilir ve verimli tarım uygulamalarına geçiş yapılabileceğini ortaya koyması bakımından oldukça heyecan verici. (V) Bu yeni yöntemin, yaygın kullanıma geçilirse tarımsal uygulamalarda ürün yönetimi konusunda çığır açacağı düşünülüyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2024)

A) I. cümlede, farklı yollarla gerçekleştirilecek yeni bir tarımsal yöntemden bahsedilmiştir.
B) II cümlede, yeni bulunan tarımsal yöntemin amacıyla ilgili bilgiye yer verilmiştir.
C) III. cümlede, yeni yöntemin uygulanmasında dikkat edilecek hususlardan söz edilmiştir.
D) IV. cümlede, bu yeni araştırmanın tarımsal faaliyetler açısından önemi vurgulanmıştır.
E) V cümlede yeni yöntemin hayata geçirilmesi durumunda alana sunacağı katkı belirtilmiştir.

Çözüm

Parçada III numarayla belirtilen "Böylece hem yabani ot kontrolü kolaylaşıyor hem de mahsullerin çevresel strese karşı dayanıklılığı ve besin değeri artıyor." cümlesi, C seçeneğinde verilen "yeni yöntemin uygulanmasında dikkat edilecek hususlardan söz edilmiştir." bilgisini doğrulamamaktadır. Çünkü III. cümlede "yeni yöntemin uygulanmasında dikkat edilecek hususlar"dan değil "yeni yöntemin sağladığı yararlar"dan söz edilmiştir.

CEVAP: C

5. Çocuklukta kelimeler düşünmeden ağzımızdan dökülüverir, onları nasıl giydireceğimizi ise büyümeye başlayınca öğreniriz.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Dili etkili kullanmak çaba isteyen bir uğraştır.
B) Etkili ifade biçimleri zaman ve tecrübeyle kazanılır.
C) Kelime dağarcığı gençlik döneminde zenginleşir.
D) Olgun bireyler, ifade şekilleri doğru olan kişilerdir.
E) Hızlı konuşma becerisi çocuklara özgüdür.

Çözüm

Öncülde verilen cümlenin içeriği ve iletisi, cümlede geçen "kelimeleri giydirmek" sözünün mecazlı anlamı göz önünde tutulursa "Çocuklukta kelimeler düşünmeden ağzımızdan dökülüverir, onları nasıl giydireceğimizi ise büyümeye başlayınca öğreniriz." cümlesiyle "Etkili ifade biçimleri zaman ve tecrübeyle kazanılır." yargısının anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

6. (I) Sanat eseri insanın kalbine dokunmayıp geçici görüşlere kendisini kaptırdı mı kısa ömürlü olur. (II) Modasını kaybetmiş giyim kuşam gibi, bir kenara atılıverir. (III) İnsanın, okuduğu eserde kendisini bulmak istemesinden daha doğal ne olabilir. (IV) Yine de kendini görünüşlerin, gösterişlerin çekiciliğinden bir türlü kurtaramayan sanatçıların, yazarların olması bizi şaşırtmıyor. (V) Sonuçta duygularıyla yaşayan, üretmek için duygulanmayı bekleyen insandır sanatçı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde tanım yapılmıştır? (Lise 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada V numarayla belirtilen "Sonuçta duygularıyla yaşayan, üretmek için duygulanmayı bekleyen insandır sanatçı." cümlesinin "Sanatçı kimdir?" sorusunun yanıtı olduğu göz önünde tutulursa bu cümlede tanım yapıldığı görülür.

CEVAP: E

7. İnsanlar, kitaplar aracılığıyla hiç karşılaşmadıkları kendileriyle konuşur.

Bu cümlede kitaplarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Hayal gücünün geliştirilmesine katkı sağladıkları
B) Farklı hayatları görme fırsatı sundukları
C) Yalnızlığı gideren bir yol arkadaşı oldukları
D) Beklentilerin gerçekleşme umudunu artırdıkları
E) İç dünyanın bilinmeyen taraflarını aydınlattıkları

Çözüm

Öncülde verilen cümlede geçen "hiç karşılaşmadıkları kendileri" sözünün mecazlı anlamı ve uyandırdığı çağrışımlar göz önünde tutulursa "İnsanlar, kitaplar aracılığıyla hiç karşılaşmadıkları kendileriyle konuşur." cümlesiyle, kitaplarla ilgili, "İç dünyanın bilinmeyen taraflarını aydınlattıkları"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: E

8. Aylak bir zihnin; kurmadığı hayal, düşmediği kuruntu, yaratmadığı gariplik kalmaz çünkü bir amaca bağlanmayan zihin, yolunu kaybeder.

Bu cümlede zihinle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Kaygılardan uzak tutulduğunda işlevsellik kazanır.
B) Düşüncelerin çeşitliliğini düzenleme yetisine sahiptir.
C) Bir noktaya odaklandığında gerçek gücüne kavuşur.
D) Birbirleriyle ilintisi olmayan fikirler ve hayaller üretir.
E) Aradığı anlama farklı yollarla ulaşmaya çalışır.

Çözüm

Cümledeki "...bir amaca bağlanmayan zihin, yolunu kaybeder." sözleri ve cümlenin iletisi göz önünde tutulursa cümlede zihinle ilgili "Bir noktaya odaklandığında gerçek gücüne kavuşur." yargısının anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

9. (I) Bisiklet yarışçılarının hız rekorlarını inceleyen psikologlar, sporcuların birbirine karşı yarışırken saate karşı yarışmalarına oranla daha yüksek hıza ulaştığını fark ettiler. (II) Bu, onları sosyal psikolojinin ilk kontrollü laboratuvar deneyini yapmaya yönlendirdi. (III) Bu deneyde çocuklara, bir olta makarasını belirli bir sürede çevirebildikleri kadar hızlı çevirmeleri talimatı verildi. (IV) Çocuklar bazen tek başlarına bazen de her biri kendi makarasıyla aynı anda ve aynı odada çalışıyordu. (V) Bu deney sonucunda psikologlar, bir çocuğun aynı işi yapan başka bir çocuk varken daha hızlı olduğunu kanıtladılar.

Bu parçada yer alan numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2022)

A) I. cümlede, uzmanların birlikte hareket edilmesinin etkilerine dair bir saptamada bulunduğu anlatılmaktadır.
B) II. cümlede, alandaki ilk bilimsel deneyin, önceki cümlede söz edilen gözlem sonucunda gerçekleştirildiği belirtilmektedir.
C) III. cümlede, kontrollü laboratuvar deneyinde çocuklara verilen yönergeyle ilgili bilgi paylaşılmaktadır.
D) IV. cümlede, kontrollü laboratuvar deneyinin yürütülme sürecine dair ayrıntılar sunulmaktadır.
E) V. cümlede, deneyde birlikte hareket etmeye yönelik ilk varsayımın üzerine eklenen bilgilerden söz edilmektedir.

Çözüm

Parçada V numarayla belirtilen "Bu deney sonucunda psikologlar, bir çocuğun aynı işi yapan başka bir çocuk varken daha hızlı olduğunu kanıtladılar." cümlesine dayanarak E seçeneğinde verilen "deneyde birlikte hareket etmeye yönelik ilk varsayımın üzerine eklenen bilgilerden söz edilmektedir." yargısı söylenemez. Çünkü V. cümlede "bir çocuğun aynı işi yapan bir başka çocuk varken sözü edilen işi daha hızlı yaptığı"ndan söz edilmektedir.

CEVAP: E

10. Amerikan tiyatro tarihinin önemli oyunculuk eğitmenlerinden biri kabul edilen Stanislavski ile çalışma imkânı yakalamış tek Amerikalı oyuncu olan Stella Adler, oyunculuk anlayışında Stanislavski'nin takipçisi olarak yola çıkmış olsa da oyunculuk ve eğitmenlik kariyeri boyunca kendi üslubunu geliştirmiştir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Stanislavski, tek bir Amerikalı oyuncu eğitmiş olmasına rağmen Amerikan tiyatrosunda iz bırakmıştır.

B) Adler'ın ününü eğitmenlik kariyerine borçlu olması, Stanislavski'den ne kadar etkilendiğinin göstergesidir.

C) Amerikan tiyatrosunda Stanislavski'nin oyunculuk anlayışı, Adler'ın yetiştirdiği yeni oyuncularla devam edebilmiştir.

D) Adler oyunculuk kariyerini Stanislavski sayesinde şekillendirmiş, kendi üslubunu ise eğitmenlik kariyerinde ortaya koymuştur.

E) Stanislavski'nin Amerikan tiyatrosundaki etkisi, yetiştirdiği oyuncularla değil kazandırdığı oyunculuk anlayışıyla ilişkilidir.

Çözüm

Öncüldeki "Amerikan tiyatro tarihinin önemli oyunculuk eğitmenlerinden biri kabul edilen Stanislavski ile çalışma imkânı yakalamış tek Amerikalı oyuncu olan Stella Adler, oyunculuk anlayışında Stanislavski'nin takipçisi olarak yola çıkmış olsa da oyunculuk ve eğitmenlik kariyeri boyunca kendi üslubunu geliştirmiştir." sözlerinden "Stanislavski, tek bir Amerikalı oyuncu eğitmiş olmasına rağmen Amerikan tiyatrosunda iz bırakmıştır." yargısı kesin olarak çıkarılabilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11. Sinemaya en yakın olan türün roman olduğu görüşüne katılmadığını ifade eden yönetmen; sinemanın tek ve kesin tanımını şimdiye kadar bulamamış olmakla birlikte sinemanın derdinin --- olmadığını, filmin gerçek gücünün konuştuğu değil susup düşünceye ---- anlarda açığa çıktığını söyler.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2022)

A) doğruyu göstermek - zaman ayırdığı

B) kendini tanımlamak - gölge düşürdüğü

C) duyarlılık oluşturmak - tepki gösterdiği

D) hikâye anlatmak - yer açtığı

E) telkinde bulunmak - boşluk bıraktığı

Çözüm

Cümledeki "Sinemaya en yakın olan türün roman olduğu görüşüne katılmadığını ifade eden yönetmen; sinemanın tek ve kesin tanımını şimdiye kadar bulamamış olmakla birlikte sinemanın derdinin ---- olmadığını," sözleri göz önünde tutulursa cümlede boş bırakılan ilk yere D seçeneğinde ilk sırada verilen "hikâye anlatmak" sözünün getirilmesi gerektiği görülür. Cümlede boş bırakılan ikinci yere de D seçeneğinde ikinci sırada verilen sözün getirilmesi uygundur.

CEVAP: D

12. Sanayi İnkılabı'nı önemli kılan; yalnızca iktisadi büyümeyi yayarak ona hız kazandırması ve yeni iş alanları yaratması değil aynı zamanda toplumsal ve düşünsel dönüşümü de tetiklemesidir.

Bu cümlede Sanayi İnkılabı'nın hangi özelliğinden söz edilmemiştir? (Lise 2022)

A) Ekonomik gelişim sağlaması
B) Meslek kollarını çeşitlendirmesi
C) Fikrî değişmelere zemin hazırlaması
D) Sosyal değişmelere yol açması
E) Tüketim kavramını değiştirmesi

Çözüm

Cümledeki "...yalnızca iktisadi büyümeyi yayarak ona hız kazandırması ve yeni iş alanları yaratması değil aynı zamanda toplumsal ve düşünsel dönüşümü de tetiklemesidir." sözleriyle, Sanayi İnkılabı'nın, "Ekonomik gelişim sağlama", "Meslek kollarını çeşitlendirme", "Fikrî değişmelere zemin hazırlama" ve "Sosyal değişmelere yol açma" özelliğinden söz edilmiştir. Cümlede, Sanayi İnkılabı'nın, "Tüketim kavramını değiştirme" özelliğinden söz edilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

13. (I) Popüler kültür satın alınan, halk kültürü ise kendisi tarafından imal edilendir, bunun örneklerinden biri oyuncak bebeklerdir. (II) Eskiden insanlar günümüzdeki gibi oyuncak bebek satın almaz ellerindeki artık malzemelerden masal kahramanlarına veya anne ve baba figürlerine benzer oyuncak bebekler yaparlardı. (III) Popüler kültür, bir taraftan zamanı da yeni bir biçimde düzenlemeye başladığından şimdi oyuncak bebekler dev firmalar tarafından üretiliyor. (IV) İş insanları ve reklamcılar, kendi çıkarları doğrultusunda bir oyuncak bebek sektörü yaratarak bundan para kazanmaya başladı. (V) Böylece halk kültürü yok edildi, işlevini kaybetmeyenler ise birer popüler kültür nesnesine dönüştürüldü.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2022)

A) I. cümlede tanımlama yapılmıştır.
B) II. cümlede karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
C) III. cümlede güncel bir durumdan söz edilmiştir.
D) IV. cümlede örneklemeye yer verilmiştir.
E) V. cümlede bir sonuca değinilmiştir.

Çözüm

Parçada IV numarayla belirtilen "İş insanları ve reklamcılar, kendi çıkarları doğrultusunda bir oyuncak bebek sektörü yaratarak bundan para kazanmaya başladı." cümlesine dayanarak D seçeneğinde verilen "örneklemeye yer verilmiştir" yargısı söylenemez. Çünkü IV. cümlede "örnekleme" değil "saptama" söz konusudur. Diğer seçeneklerde verilenler doğrudur.

CEVAP: D

14. (I) İngiliz yazar, gazeteci ve radyocu Hunter Davies, Beatles'ın hikâyesini yazmaya 1965 yılında karar vermiş. (II) Grup üyelerini ve menajerini bu çalışmanın yapılması gerektiğine inandırdıktan sonra 1967-1968 yıllarında Beatles'la 18 ay geçirmiş. (III) Bu süre boyunca John, Paul, George ve Ringo'nun hayatlarını yakından izlemiş; aileleriyle, arkadaşlarıyla, beraber çalıştıkları kişilerle konuşmuş. (IV) Daha sonra notlarını, gördüklerini, dinlediklerini birleştirerek benzersiz bir portre kaleme almış. (V) Bu biyografik eser, grup dağıldıktan sonra yaşananları ve grup üyelerinin solo kariyerlerini de kapsayan genişletilmiş biçimiyle şimdi tekrar raflarda.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde öznel anlatım söz konusudur? (Ön Lisans 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada IV numarayla belirtilen "Daha sonra notlarını, gördüklerini, dinlediklerini birleştirerek **benzersiz bir portre kaleme almış**." cümlesinde "öznel anlatım" söz konusudur. Cümleye bu anlamı katan sözler koyu renkle yazılmıştır.

CEVAP: D

15. **"Gördüğümüz, okuduğumuz, öğrendiğimiz ne ise biz de o değil miyiz?" diyen birisinin aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenir? (Ön Lisans 2020)**

A) Karakterimiz ancak bizlere sunulan imkânlar ölçüsünde şekillenir.
B) Kişiliğimiz, yaşam tecrübelerimizin bir çıktısıdır.
C) Taşıdığımız kimlikler, entelektüel ihtiyaçlarımızın bir sonucudur.
D) Değerlerimiz, yaşama tutunma biçimlerimizin belirleyicisidir.
E) Tecrübelerimize, yaşadığımız toplum anlam kazandırır.

Çözüm

Öncülde verilen cümlenin iletisi ve mecazlı anlamı göz önünde tutulursa "Gördüğümüz, okuduğumuz, öğrendiğimiz ne ise biz de o değil miyiz?" diyen birinin "Kişiliğimiz, yaşam tecrübelerimizin bir çıktısıdır." düşüncesini söylemesinin beklendiği görülür.

CEVAP: B

16. (I) Svalbard Küresel Tohum Deposu, Norveç'e ait Svalbard Takımadaları'ndan Spitzenberg'de bulunmaktadır. (II) Svalbard sözcüğünün halk dilindeki diğer bir adı "kıyamet ambarı"dır. (III) Kuzey Buz Denizi'ndeki bu takımadaların bulunduğu denizin adından da anlaşılabileceği gibi Kuzey Kutbu'na çok yakındır. (IV) Daha önceleri pek büyük bir öneme sahip olmayan bu takımada, 2008'de küresel tohum deposunun hizmete girmesiyle birlikte, birdenbire dünya çapında bir üne kavuşmuştur. (V) Takımadalar ve depo, önümüzdeki yıllarda da adından sıkça söz ettireceğe benziyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde Svalbard ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Lise 2020)

A) I. cümlede, tohum deposunun nerede olduğu belirtilmektedir.
B) II. cümlede, sözcüğün yerel dildeki ismi verilmiştir.
C) III. cümlede, depoda ne tür tohumların yer aldığı sıralanmıştır.
D) IV. cümlede, depo sebebiyle adının yayıldığı belirtilmiştir.
E) V. cümlede, gelecekle ilgili bir tahmin yapılmıştır.

Çözüm

Parçada III numarayla belirtilen "Kuzey Buz Denizi'ndeki bu takımadaların bulunduğu denizin adından da anlaşılabileceği gibi Kuzey Kutbu'na çok

YARGI YAYINEVİ

yakındır." cümlesinde "depoda ne tür tohumların yer aldığı"ndan değil, "Svalbard Takımadaları'nın Kuzey Kutbu'na çok yakın olduğu"ndan söz edilmiştir. Diğer seçeneklerde verilen bilgiler doğrudur.

CEVAP: C

17. İyilik takasa gelmez, değiş tokuş pazarına girince iyiliğin değeri kalmaz.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Maddi yardım, kişiye uzun vadede daha çok zarar veren bir iyilik biçimidir.
B) İyilik; sadece iyilik yapılanı değil, iyiliği yapan insanı da bütünüyle değiştirir.
C) Bir iyilik, karşınızdaki kişinin hayatında yarattığınız değişim oranında büyüktür.
D) İyilik kendi başına kıymetlidir, bir karşılık beklenerek yapıldığında kıymetini yitirir.
E) Yardımlaşmayı ve dayanışmayı bilmeyen insanlar için iyiliğin bir değeri yoktur.

Çözüm

Öncüldeki "iyilik takasa gelmez" sözünün "iyiliğin ölçülemeyecek denli değerli olduğu" anlamını, "değiş tokuş pazarına girince iyiliğin değeri kalmaz." sözü de "karşılık beklenerek yapılan iyiliğin değersiz olduğu" anlamını içerdiği göz önünde tutulursa "İyilik takasa gelmez, değiş tokuş pazarına girince iyiliğin değeri kalmaz." cümlesiyle "İyilik kendi başına kıymetlidir, bir karşılık beklenerek yapıldığında kıymetini yitirir." yargısının anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

18. Televizyonun, uzak ve yakın, dünyanın bütün olaylarını ve bütün insanlarını karşımıza getirişi, ---- denilen o vazgeçilmez duyguyu bütün yanlarıyla ---- .

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2018)

A) hayret – sarsmaktadır
B) heves – kanıtlamaktadır
C) merak – doyurmaktadır
D) sevinç – azaltmaktadır
E) kaygı – yok etmektedir

Çözüm

Cümledeki "...o vazgeçilmez duyguyu..." sözleri göz önünde tutulursa cümlede boş bırakılan ilk yere, C seçeneğinde ilk sırada verilen "merak" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. C seçeneğinde ikinci sırada verilen "doyurmaktadır" sözcüğünün de cümlede boş bırakılan ikinci yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: C

19. Etkili söz söylemek, dürüst olmaktan ziyade başkalarını kendi düşüncesine çekme amacında olan insanların silahıdır.

Bu cümlede vurgulanan düşünceyi bütünüyle ifade eden özlü söz aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Hitabetin amacı doğruluk değil iknadır.
B) Doğru sözü dinleyen kulak çok azdır.
C) Dinlemeyi bilmeyenden hatip olmaz.
D) Sözü doğru olanın süse ihtiyacı yoktur.
E) Doğru ifade en olmadık insana bile varır.

Çözüm

Cümledeki "Etkili söz söylemek, dürüst olmaktan ziyade..." sözleri ve cümlenin iletisi göz önünde tutulursa öncülde verilen cümlede vurgulanan düşünceyi "Hitabetin amacı doğruluk değil iknadır." özlü sözünün ifade ettiği görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

20. (I) Cevat Çapan'ın eserleri, Kaz Dağları'nı dolaşıp suyla buluşmaya can atan kekik kokulu bir rüzgârdır âdeta. (II) Onu ne zaman okusam bu hisse kapılırım. (III) Bendeki bu his *Su Sesi* adlı eserini okuduğumda daha da kuvvetlendi. (IV) Dağ, rüzgâr, orman ve su; belleğin kapılarını açan kavramlar misali onda hep vardı ama bu kez iyice belirgin. (V) Çok takvim yaprağı eskitmiş bir kalemin mazi üzerinden hesaplaşması olarak rahatlıkla okunabilecek, su gibi billur bir eser armağan etmiş bizlere şair.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde benzetmeye yer verilmemiştir? (Ön Lisans 2018)

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve V
E) IV ve V

Çözüm

Parçada I numarayla belirtilen **"Cevat Çapan'ın eserleri**, Kaz Dağları'nı dolaşıp **suyla buluşmaya can atan kekik kokulu bir rüzgârdır âdeta**.", IV numarayla belirtilen "**Dağ, rüzgâr, orman ve su; belleğin kapılarını açan kavramlar misali** onda hep vardı ama bu kez iyice belirgin." ve V numarayla belirtilen "Çok takvim yaprağı eskitmiş bir kalemin mazi üzerinden hesaplaşması olarak rahatlıkla okunabilecek, **su gibi billur bir eser** armağan etmiş bizlere şair." cümlesindeki koyu renkle yazılmış sözlerle "benzetme"ye yer verilmiştir. Parçanın II. ve III. cümlesinde "benzetme" yoktur.

CEVAP: C

21. Ne zaman üstesinden gelemediğim bir problemle karşılaşsam kendime şu cümleyi hatırlatırım: "Derin olan kuyu değil, kısa olan ip!"

Bu cümlede vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Kişilerin yeterli çabayı göstermeden de sorunların üstesinden gelebileceği
B) Bir sorunun çözümü için başkalarının görüşünün alınmasının önemli olduğu
C) Bir problemin çözümü için ilk olarak kaynağının araştırılmasının gerektiği
D) Deneyimin, zorlukların üstesinden gelmede işi kolaylaştıran unsur olduğu
E) Problemin zorluğuna değil, çözüm için sarf edilen çabaya odaklanılması gerektiği

Çözüm

Öncüldeki "Derin olan kuyu değil, kısa olan ip!" sözünün, bir sorunla karşılaşıldığında hatırlandığı göz önünde tutulursa cümlede "Problemin zorluğuna değil, çözüm için sarf edilen çabaya odaklanılması gerektiği"nin vurgulanmak istendiği görülür.

CEVAP: E

22. Çocuklar, göremeyeceğimiz bir zamana gönderdiğimiz canlı mesajlardır.

Bu cümlede çocuklarla ilgili vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Yetişkinler tarafından sınırları çizilmiş bir gelecekte yaşarlar.
B) Aldıkları kararlarla kendilerini yetiştirenlerin geleceğini belirlerler.
C) Geleceğin inşasından yetişkinler kadar sorumludurlar.
D) İnsanlığa ait bilgi ve deneyimleri geleceğe taşırlar.
E) Toplumlar, onlar sayesinde geleceğe hazırlanırlar.

Çözüm

Öncüldeki cümlede geçen "mesaj" sözcüğünün mecazlı anlamı ve uyandırdığı çağrışımlar göz önünde tutulursa "Çocuklar, göremeyeceğimiz bir zamana gönderdiğimiz canlı mesajlardır." cümlesiyle, çocuklarla ilgili vurgulanmak istenen düşüncenin, "İnsanlığa ait bilgi ve deneyimleri geleceğe taşırlar." yargısı olduğu görülür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

23. (I) Eski çarşıyı gezmeye gittik. (II) İçeride taştan yapılmış, tek katlı dükkânlar vardı. (III) Dükkânlarda alışveriş yapan pek çok insan gördük. (IV) İçerideki kalabalıktan insanların bu çarşıyı sevdiğini düşündük. (V) Dükkân sahipleri de müşterilere çok saygılıydı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde söylenenler bir nedene bağlanmıştır? (Lise 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada IV numarayla belirtilen "**İçerideki kalabalıktan** *insanların bu çarşıyı sevdiğini düşündük.*" cümlesindeki eğik yazılmış sözlerle dile getirilenler, koyu renkle yazılmış sözlerle bir nedene bağlanmıştır.

CEVAP: D

24. Acı, yalnızlık ve umutsuzluk Bacon'ın dünyasının ---- sözcükleri değil, onun gerçeğini olduğu gibi ---- sözcükler. O dünyayı açıklayabilecek, o dünyayı adlandırabilecek sözcükler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2016)

A) somut - dile getiren
B) gizemli - yansıtan
C) büyülü - kanıtlayan
D) duygusal - reddeden
E) boş - baştan savan

Çözüm

Parçadaki "O dünyayı açıklayabilecek, o dünyayı adlandırabilecek sözcükler." sözleri göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan ilk yere B seçeneğinde ilk sırada verilen "gizemli" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. B seçeneğinde ikinci sırada verilen "yansıtan" sözcüğünün de parçada boş bırakılan ikinci yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: B

25. (I) Tüm dünyada ve ülkemizde hayvanlara, özellikle sokak hayvanlarına yönelik farkındalık ve duyarlılık artmaktadır. (II) İnsanların diğer canlıların yaşam hakları konusunda bilinç kazanmaları olumlu bir gelişmedir. (III) Bu gelişmenin önemli bir nedeni sosyal medyanın yaygınlaşması sonucu bu ortamlarda konuyla ilgili yapılan paylaşımlardır. (IV) Oysa insanlar doğal yaşam alanları ellerinden alman hayvanlarla sokaklarda, duvar diplerinde ve sitelerin çevresinde her zaman karşılaşmaktaydı. (V) Burada ilginç olan, insanların yaşayıp gördüklerinden ziyade sanal âlemde yapılan fotoğraf ve video paylaşımlarından etkilenmeleridir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırmaya başvurulmuştur? (Ön Lisans 2016)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada V numarayla belirtilen "Burada ilginç olan, **insanların yaşayıp gördüklerinden ziyade sanal âlemde yapılan fotoğraf ve video paylaşımlarından etkilenmeleridir**." sözleriyle karşılaştırmaya başvurulmuştur. Cümleye karşılaştırma anlamını, koyu renkle yazılmış sözler kazandırmıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

26. (I) Arılar, çiçeklerden propolis adı verilen kokulu bir reçine toplar. (II) Bu reçineyi bal mumu ile karıştırdıktan sonra macunumsu bir malzeme hazırlayarak bununla petekleri sıvar, sağlamlaştırır. (III) Peteklerdeki bal özünün nem seviyesini düşürmek için bir havalandırma ekibi kovanda sürekli çalışır. (IV) Deneyimli arıların başkanlık ettiği bir grup arı kovan girişinin önünde, diğer bir grup ise peteğin yakınında kanat çırparak sürekli hava akımı oluşturur. (V) Bu faaliyet, bal özündeki suyun oranı yüzde yirmiye inene kadar devam eder.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2016)

A) I. cümlede nesnel bir yargı vardır.
B) II. cümlede benzetme yapılmıştır.
C) III. cümlede amaç-sonuç ilişkisi vardır.
D) IV. cümlede örneklere yer verilmiştir.
E) V. cümlede sayısal veriden yararlanılmıştır.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "Arılar, çiçeklerden propolis adı verilen kokulu bir reçine toplar." sözleri, A seçeneğinde verilen "nesnel bir yargı vardır" bilgisini, II. cümlesindeki "Bu reçineyi bal mumu ile karıştırdıktan sonra macunumsu bir malzeme hazırlayarak bununla petekleri sıvar, sağlamlaştırır." sözleri, B seçeneğinde verilen "benzetme yapılmıştır" bilgisini, III. cümlesindeki "Peteklerdeki bal özünün nem seviyesini düşürmek için bir havalandırma ekibi kovanda sürekli çalışır." sözleri, C seçeneğinde verilen "amaç-sonuç ilişkisi vardır" bilgisini, V. cümlesindeki "Bu faaliyet, bal özündeki suyun oranı yüzde yirmiye inene kadar devam eder." sözleri, E seçeneğinde verilen "sayısal veriden yararlanılmıştır" bilgisini doğrulamak-

tadır. Parçanın IV. cümlesindeki "Deneyimli arıların başkanlık ettiği bir grup arı kovan girişinin önünde, diğer bir grup ise peteğin yakınında kanat çırparak sürekli hava akımı oluşturur." sözleri, D seçeneğinde verilen "örneklere yer verilmiştir" bilgisini doğrulamamaktadır.

CEVAP: D

27. (I) Çeşitli incelemeler için Messenger adlı bir sondaj aracı Merkür gezegenine gönderildi ve uzay araştırmacılarına Merkür ile ilgili önemli bilgiler sağladı. (II) Araç, gündüz ve gecelerin çok uzun, buna karşın Merkür yılının çok kısa sürdüğünü gözlemledi. (III) Ayrıca Merkür'ün yüzeyinin kalay ve kurşun gibi metalleri eritebilecek kadar sıcak olduğunu tespit etti. (IV) Dünya'da olduğu gibi Merkür'de de devasa bir mıknatıs çubuğu gibi gezegene etki eden kuzey ve güney kutuplu bir iç manyetik alanın bulunduğunu saptadı. (V) Güneş Sistemi'nde yer alan ve bir iç gezegen olan Merkür'ün, yörüngesinde dönmesinin çok zaman aldığını da kaydetti.

Merkür'den söz eden bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2016)

A) I. cümlede, gezegenin üzerinde araştırmalar yapıldığından bahsedilmiştir.

B) II. cümlede, gezegende aydınlık ve karanlık geçen sürelere değinilmiştir.

C) III. cümlede, gezegende bulunan maddelerden söz edilmiştir.

D) IV. cümlede, gezegenin Dünya'ya benzeyen yönü belirtilmiştir.

E) V. cümlede, gezegenin Uzay'daki yeri ve ekseni üzerinde durulmuştur.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "Çeşitli incelemeler için Messenger adlı bir sondaj aracı Merkür gezegenine gönderildi ve uzay araştırmacılarına Merkür ile ilgili önemli bilgiler sağladı." sözleri, A seçeneğinde verilen "gezegenin üzerinde araştırmalar yapıldığından bahsedilmiştir" bilgisini, II. cümlesindeki "Araç, gündüz ve gecelerin çok uzun, buna karşın Merkür yılının çok kısa sürdüğünü gözlemledi." sözleri, B seçeneğinde verilen "gezegende aydınlık ve karanlık geçen sürelere değinilmiştir" bilgisini, IV. cümlesindeki "Dünya'da olduğu gibi Merkür'de de devasa bir mıknatıs çubuğu gibi gezegene etki eden kuzey ve güney kutuplu bir iç manyetik alanın bulunduğunu saptadı." sözleri, D seçeneğinde verilen "gezegenin Dünya'ya benzeyen yönü belirtilmiştir" bilgisini, V. cümlesindeki "Güneş Sistemi'nde yer alan ve bir iç gezegen olan Merkür'ün, yörüngesinde dönmesinin çok zaman aldığını da kaydetti." sözleri, E seçeneğinde verilen "gezegenin Uzay'daki yeri ve ekseni üzerinde durulmuştur." bilgisini doğrulamaktadır. Parçanın III. cümlesindeki "Ayrıca Merkür'ün yüzeyinin kalay ve kurşun gibi metalleri eritebilecek kadar sıcak olduğunu tespit etti." sözleri, C seçeneğinde verilen "gezegende bulunan maddelerden söz edilmiştir" bilgisini doğrulamamaktadır.

CEVAP: C

28. (I) İstanbul, büyük mimari eserlerin olduğu kadar küçük köşelerin, sürpriz manzaraların da şehridir. (II) Büyük eserler, şehrin dış görüntüsünü yansıtır; ikinciler ise onu çizgi çizgi işleyerek portrenin içini doldurur ve yaşanmış hayat izleriyle tamamlar. (III) Süleymaniye Külliyesi bütün ihtişamıyla şehrin silüetini oluştururken yan yana dizilmiş cumbalı evleriyle eski bir İstanbul sokağı, sizi kendine hayran bırakabilir. (IV) Şehrin mahremiyetinde âdeta eriyip ona karışmış hissini veren küçük camiler, medreseler, çeşmeler de ait oldukları büyük yapının bir parçası olarak çok güzeldirler. (V) İster görkemli olsun ister mütevazı, ister taş olsun ister ahşap, hepsinin güzelliğinde asıl pay mimarlığındır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2016)

A) I. cümlede, İstanbul'un çeşitli yönleri bir arada verilmiştir.
B) II. cümlede, şehirdeki binaların mimari özellikleri sıralanmıştır.
C) III. cümlede, tarihsel dokunun kişiler üzerinde bıraktığı izlenim dile getirilmiştir.
D) IV. cümlede, bütünü oluşturan parçaların birbiriyle olan uyumu vurgulanmıştır.
E) V. cümlede, değişik yapıları ortak noktada birleştiren özelliğe değinilmiştir.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "İstanbul, büyük mimari eserlerin olduğu kadar küçük köşelerin, sürpriz manzaraların da şehridir." sözleri, A seçeneğinde verilen "İstanbul'un çeşitli yönleri bir arada verilmiştir" bilgisini, III. cümlesindeki "Süleymaniye Külliyesi bütün ihtişamıyla şehrin silüetini oluştururken yan yana dizilmiş cumbalı evleriyle eski bir İstanbul sokağı, sizi kendine hayran bırakabilir." sözleri, C seçeneğinde verilen "tarihsel dokunun kişiler üzerinde bıraktığı izlenim dile getirilmiştir" bilgisini, IV. cümlesindeki "Şehrin mahremiyetinde âdeta eriyip ona karışmış hissini veren küçük camiler, medreseler, çeşmeler de ait oldukları büyük yapının bir parçası olarak çok güzeldirler." sözleri, D seçeneğinde verilen "bütünü oluşturan parçaların birbiriyle olan uyumu vurgulanmıştır" bilgisini, V. cümlesindeki "İster görkemli olsun ister mütevazı, ister taş olsun ister ahşap, hepsinin güzelliğinde asıl pay mimarlığındır." sözleri, E seçeneğinde verilen "değişik yapıları ortak noktada birleştiren özelliğe değinilmiştir" bilgisini doğrulamaktadır. Parçanın II. cümlesindeki "Büyük eserler, şehrin dış görüntüsünü yansıtır; ikinciler ise onu çizgi çizgi işleyerek portrenin içini doldurur ve yaşanmış hayat izleriyle tamamlar." sözleri, B seçeneğinde verilen "şehirdeki binaların mimari özellikleri sıralanmıştır" bilgisini doğrulamamaktadır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

29. (I) Tokat'ta Sulusokak'a çıkarken yol üstünde göreceğiniz Gazioğlu Hanı, içinde yazmacılık yapıldığı için halk arasında elli yıldır "Yazmacılar Hanı" olarak anılıyor. (II) Yazmacılık yapılan Anadolu kentleri arasında özel bir yeri olan Tokat'taki bu handa esnaf, el baskısıyla yazmalar üretmeye devam ediyor. (III) Tokat'ın ara sokaklarında ahşap kapılı, önü basamaklı eski evler, kentin hiç eskimeyen dokusunun güçlü birer simgesi olarak görülüyor. (IV) Tokat'ın meşhur kapı tokmaklarını antikacılarda görmeye alışmış gözler için Tokat sokakları cömert bir sergi alanı. (V) Burada büyüyen çocuklar ise sadece sokakların değil aynı zamanda tarihin de bekçiliğini yapıyor gibi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde öznel bir ifadeye yer verilmemiştir? (Lise 2016)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada II numarayla belirtilen "**Yazmacılık yapılan Anadolu kentleri arasında özel bir yeri olan Tokat'**taki bu handa esnaf, el baskısıyla yazmalar üretmeye devam ediyor.", III numarayla belirtilen "Tokat'ın ara sokaklarında ahşap kapılı, önü basamaklı eski **evler, kentin hiç eskimeyen dokusunun güçlü birer simgesi olarak görülüyor**.", IV numarayla belirtilen "Tokat'ın meşhur kapı tokmaklarını antikacılarda görmeye alışmış gözler için **Tokat sokakları cömert bir sergi alanı**." ve V numarayla belirtilen "Burada büyüyen **çocuklar ise sadece sokakların değil aynı zamanda tarihin de bekçiliğini yapıyor gibi**." cümlesindeki koyu renkle yazılmış sözlerle öznel ifadelere yer verilmiştir. Parçada I numarayla belirtilen "Tokat'ta Sulusokak'a çıkarken yol üstünde göreceğiniz Gazioğlu Hanı, içinde yazmacılık yapıldığı için halk arasında elli yıldır 'Yazmacılar Hanı' olarak anılıyor." cümlesi ise öznel değil, nesnel bir ifadedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

30. 12. İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da ev sahibi İstanbul'un sınırlarını aşarak 27 Şubat-3 Mart tarihleri arasında Ankara ve İzmir'de de dopdolu programıyla izleyicileriyle buluşuyor.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) 12. İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali kapsamında önceki yılların aksine bu yıl İstanbul dışında da etkinlikler gerçekleştirilecek.

B) 12. İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali, düzenlendiği şehirlerde farklı programlarla izleyici karşısına çıkacak.

C) 12. İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali, önce İstanbul sonra ise Ankara ve İzmir'deki gösterimlerle gerçekleştirilecek.

D) 12. İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali, adını aldığı kentin dışında da gerçekleştirilecek gösterimlerle izleyiciyle buluşacak.

E) 12. İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali çerçevesinde, bu yıl aynı dönemde iki şehri kapsayan etkinlikler düzenlenecek.

Çözüm

Öncüldeki "12. İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali, ... İstanbul'un sınırlarını aşarak 27 Şubat-3 Mart tarihleri arasında Ankara ve İzmir'de de dopdolu programıyla izleyicileriyle buluşuyor." sözlerinden "12. İstanbul Uluslararası Bağımsız Filmler Festivali, adını aldığı kentin dışında da gerçekleştirilecek gösterimlerle izleyiciyle buluşacak." yargısı kesin olarak çıkarılabilir.

CEVAP: D

31. (I) Uranüs en büyük üçüncü gezegendir. (I) Çapı, Dünya'nınkinin dört katıdır. (III) Dünya'dan bakıldığında çıplak gözle çok zor görülür. (IV) Bu yüzden teleskop kullanmak gerekir. (V) Uranüs uzaklığı nedeniyle ancak 1781'de keşfedilebilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Lise 2016)

A) I. cümlede, sıralama söz konusudur.
B) II. cümlede, bir karşılaştırma vardır.
C) III. cümlede, birden fazla özellik açıklanmıştır.
D) IV. cümlede, önceki cümlenin sonucu belirtilmiştir.
E) V. cümlede, tarihî bir bilgi verilmiştir.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "Uranüs en büyük üçüncü gezegendir." sözleri, A seçeneğinde verilen "sıralama söz konusudur" bilgisini, II. cümlesindeki "Çapı, Dünya'nınkinin dört katıdır." sözleri, B seçeneğinde verilen "bir karşılaştırma vardır" bilgisini, IV. cümlesindeki "Bu yüzden teleskop kullanmak gerekir." sözleri, D seçeneğinde verilen "önceki cümlenin sonucu belirtilmiştir" bilgisini, V. cümlesindeki "Uranüs uzaklığı nedeniyle ancak 1781'de keşfedilebilmiştir." sözleri, E seçeneğinde verilen "tarihî bir bilgi verilmiştir" bilgisini doğrulamaktadır. Parçanın III. cümlesindeki "Dünya'dan bakıldığında çıplak gözle çok zor görülür" sözleri, C seçeneğinde verilen "birden fazla özellik açıklanmıştır" bilgisini doğrulamamaktadır.

CEVAP: C

32. (I) İnşaatlar devam ederken çevrelerindeki topraklar suyla dolar ve etrafta yoğun bir çamur tabakası oluşurdu. (II) Biz de çamurdan kar topuna benzer topaklar yapar ve bunları apartmanların duvarına yapıştırmaya çalışırdık. (III) Bir apartmanın yan duvarı çamurluysa yakınlarda inşaat var ve çocuklar yaşıyor demekti. (IV) Sokaklarımızda toprak gördüğümüz ve toprakla temasımızın olduğu günlerdi. (V) Yaratıcılığımızı kaybetmediğimiz, ellerimizi teknolojiye değdirmediğimiz zamanlar...

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bir çıkarım yapılmıştır? (Ön Lisans 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Çıkarım herhangi bir somut veri üzerinde yorumlama yaparak bu verileri bir sonuca bağlama işidir. Parçada geçen numaralanmış cümleler bu bağlamda incelendiğinde parçanın III numaralı "Bir apartmanın yan duvarı çamurluysa yakınlarda inşaat var ve çocuklar yaşıyor demekti." cümlesinde apartmanın yan duvarının çamurlu olmasından yakınlarda inşaatın olması ve çocukların yaşaması sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla III numaralı cümlede bir çıkarım yapılmıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

33. I. İnsanların sanal ortamda temkinli davranmamaları, başlarına *İnternet*le ilgili büyük işler açabilir.
II. *İnternet*in bilinçsiz kullanımı, sosyal medyadaki yalan haberlerin etkisini artırmaktadır.
III. *İnternet* kullanımı yaygınlaştıkça sanal ortamda işlenen suçların oranı da yükselebilir.
IV. *İnternet* kullanımıyla ortaya çıkabilecek tehlikelere karşı dikkatli olunmaması kişileri zor durumda bırakabilir.
V. Sanal dünyadaki tehlikelere karşı *İnternet* kullanımında bazı caydırıcı önlemler alınmalıdır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır? (Ön Lisans 2014)

A) I ve IV B) II ve III
C) II ve V D) III ve IV
E) IV ve V

Çözüm

Öncülde verilen numaralanmış cümleler taşıdıkları anlam bakımından incelendiğinde I numaralı "İnsanların sanal ortamda temkinli davranmamaları, başlarına *İnternet*'le ilgili büyük işler açabilir." cümlesi ile IV numaralı "*İnternet* kullanımıyla ortaya çıkabilecek tehlikelere karşı dikkatli olunmaması kişileri zor durumda bırakabilir." cümlesinde *İnternet* kullanımında dikkatli olunmamasının veya bu ortamda bazı durumlara dikkat edilmemesinin insanları zor durumda bırakacağının ve onlara çeşitli sorunlar ya da sıkıntılar çıkaracağının vurgulandığı görülmektedir. Dolayısıyla I ve IV numaralı cümlelerin anlamca en yakın olduğu ifade edilebilir.

CEVAP: A

34. (I) İstanbul'a 520 km, İzmir'e 156 km uzaklıkta olan Ayvalık; Akdeniz kıyı şeridinin başladığı yerdedir. (II) Burada Akdeniz iklimi hüküm sürer, turizm canlıdır. (III) Parke taşlı sokakları ve eski yüzlü evleriyle başka bir zamana aitmiş gibi gelir ziyaretçisine. (IV) Ekonomisi ise zeytin ve zeytinyağına dayanır. (V) Bu durum yemeklerine de yansır; Ayvalık, zeytinyağlı yemekleriyle meşhurdur.

Ayvalık'ın anlatıldığı bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2014)

A) I. cümlede, konum bildirmede sayısal verilerden yararlanılmıştır.
B) II. cümlede, mevsim koşullarıyla ilgili bilgi verilmiştir.
C) III. cümlede, görünüşünün uyandırdığı izlenim belirtilmiştir.
D) IV. cümlede, gelir kaynaklarının neler olduğu açıklanmıştır.
E) V. cümlede, mutfak kültüründen söz edilmiştir.

Çözüm

Öncülde verilen parçada geçen I numaralı cümlede Ayvalık'ın İstanbul'a 520, İzmir'e ise 156 km uzaklıkta olduğunun açıklanması A seçeneğini; III numaralı cümlede parke taşlı sokakların ve eski yüzlü evlerin başka zamanlara ait olmayı çağrıştırdığının belirtilmesi C seçeneğini; IV numaralı cümlede ekonominin zeytin ve zeytinyağına dayandığının belirtilmesi D seçeneğini; V numaralı cümlede Ayvalık yemeklerinin zeytinyağlı olduğunun belirtilmesi E seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçanın II numaralı cümlesinde iklim özellikleri ile ilgili bilgi verilse de mevsime yönelik herhangi bir nitelik söz konusu değildir. Dolayısıyla B seçeneğinde verilen yargı, II numaralı cümle için yanlıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

35. Dünya bir ---- olarak algılanmaya başlanınca insanların ona müdahale edip daha iyi ---- için bir şeyler denemeleri de normalleşti.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir? (Lise 2014)

A) makine – çalışması
B) gezegen – dönmesi
C) fabrika – hizmet alması
D) laboratuvar – ilerlemesi
E) canlı – yaşaması

Çözüm

Öncülde verilen cümlenin anlam akışı kontrol edildiğinde olumsuz bir durumdan söz edildiği ve "dünya"ya asıl özelliklerinin tamamen dışında bir bakış açısının geliştiği anlaşılmaktadır. Cümlede geçen "algılanmaya başlanınca"," müdahale edip", "bir şeyler denemeleri" ifadelerinin anlam kapsamları da dikkate alındığında cümledeki ilk boşluğa "makine", ikinci boşluğa da "çalışması" sözcüğünün getirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu sözcükler yerine konduktan sonra ortaya çıkan cümle şu şekildedir:

Dünya bir makine olarak algılanmaya başlanınca insanların ona müdahale edip daha iyi çalışması için bir şeyler denemeleri de normalleşti.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

36. Her işe başlarken zorlu bir sürecin beni beklediğini önceden kabul ederim, böylece çalışırken hayal kırıklığına uğramam ve işimi kolay hallettiğimde de mutlu olurum.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu cümlede anlatılmak istenen duruma anlamca <u>en yakındır</u>? (Lise 2014)

A) Kış kış gerek, yaz yaz.
B) İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına.
C) Gölgeyi hoş gören tekneyi boş görür.
D) Başa gelmez iş olmaz, ayağa değmez taş olmaz.
E) İşleyen demir pas tutmaz.

Çözüm

Öncülde verilen "Her işe başlarken zorlu bir sürecin beni beklediğini önceden kabul ederim, böylece çalışırken hayal kırıklığına uğramam ve işimi kolay hallettiğimde de mutlu olurum." cümlesinde bir işe girişirken nasıl bir süreç olacağına dair bir öngörüde bulunulduğu vurgulanmaktadır. Buna göre, seçeneklerden bu anlamın vurgulandığı atasözünün bulunması gerekmektedir. Seçeneklerde verilen atasözlerinin anlam kapsamı ve temel iletileri ise şu şekildedir:

Kış kış gereke, yaz yaz: Her mevsim, kendine özgü doğa olayları ile geçmelidir. Bu düzenin bozuk girmesi insanların perişan olmasına yol açar.

İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına: Başladığın bir işte her zaman güçlüklerle karşılaşacağını varsay ki sonunda hayal kırıklığına uğramayasın, iyi sonuçlar aldığında sevinesin.

Gölgeyi hoş gören tekneyi boş görür: Çalışmayan, keyif süren, sonunda yoksul bir duruma düşer.

Başa gelmez iş olmaz, ayağa değmez taş olmaz: İnsan, yaşamı bo-

yunca çeşitli engellerle ve güçlüklerle karşılaşır.

İşleyen demir pas tutmaz: Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma yeteneğini yitirir, çalışan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.

Bu açıklamalara göre öncüldeki cümle ile anlamca en yakın olan atasözü B seçeneğinde verilmiştir.

CEVAP: B

37. I. temel ilkelerini ve işleyişini
II. halkla etkileşimi sağlayan en önemli
III. şekilde anlatan bilim merkezleridir
IV. araçlardan biri de bilim ve teknolojinin
V. çoğunlukla uygulamalı ve etkileşimli bir

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Cümle oluşturma sorularında, cümlenin kurallı ve anlamlı olması istendiğinden öncelikle yargı değeri taşıyan (yüklem olan) söz öbeği tespit edilir ve bu öbek sona çekilir. Daha sonra diğer söz öbekleri arasındaki anlamsal ilişkiler ve dil bilgisi kuralları göz önünde bulundurularak sözler sıralanır. Buna göre öncülde verilen numaralanmış sözler incelendiğinde yargı değeri taşıyan yani yüklem olabilecek ifadenin III numaralı "şekilde anlatan bilim merkezleridir" sözleri olduğu görülmektedir. Bu söz en sona çekilip dil bilgisi kuralları ve anlam akışı çerçevesinde diğer söz öbekleri sıralandığında ortaya çıkan cümle şu şekildedir:

(II) Halkla etkileşimi sağlayan en önemli (IV) araçlardan biri de bilim ve teknolojinin (I) temel ilkelerini ve işleyişini (V) çoğunlukla uygulamalı ve etkileşimli bir (III) şekilde anlatan bilim merkezleridir.

Buna göre sıralama II-IV-I-V-III biçimindedir ve baştan dördüncü olan, V numaralı sözdür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

38. (I) Atmosfer olmasa Dünya'daki canlılar Güneş'ten ve uzaydan gelen radyasyona, meteor bombardımanına ve aşırı sıcaklığa maruz kalır; hayatlarına devam edemezler. (II) Gaz, sıvı ve diğer parçacıklardan oluşan bir katmanla atmosfer, Dünya'yı çevreleyerek canlıları bu potansiyel ölümcül tehditlere karşı korur. (III) Atmosferin troposfer olarak adlandırılan bölümü sayesinde Dünya'daki hava olayları yaşanır. (IV) Troposferin üstünde stratosfer bulunur ve bu katman aynı zamanda ozon tabakasını da içerir. (V) Ozon tabakası ise insan faaliyetlerinden yayılan kimyasallar sonucu zarar gördüğünde yeryüzünde aşırı ısınma ve soğumalar baş gösterir.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde atmosferin işlevinden <u>söz edilmemektedir</u>? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Atmosferin, öncülde verilen parçanın I numaralı "Atmosfer olmasa Dünya'daki canlılar Güneş'ten ve uzaydan gelen radyasyona, meteor bombardımanına ve aşırı sıcaklığa maruz kalır; hayatlarına devam edemezler." cümlesinde, koruma ve hayatta tutma işlevi; II numaralı "Gaz, sıvı ve diğer parçacıklardan oluşan bir katmanla atmosfer, Dünya'yı çevreleyerek canlıları bu potansiyel ölümcül tehditlere karşı korur." cümlesinde koruma işlevi; III numaralı "Atmosferin troposfer olarak adlandırılan bölümü sayesinde Dünya'daki hava olayları yaşanır." cümlesinde hava olaylarına olanak tanıma işlevi; V numaralı "Ozon tabakası ise insan faaliyetlerinden yayılan kimyasallar sonucu zarar gördüğünde yeryüzünde aşırı ısınma ve soğumalar baş gösterir." cümlesinde yeryüzünün ısısını dengeleme işlevi konu edilmiştir. Ancak parçanın IV numaralı "Troposferin üstünde stratosfer bulunur ve bu katman aynı zamanda ozon tabakasını da içerir." cümlesinde atmosferin herhangi bir işlevinden söz edilmemiştir.

CEVAP: D

39. Çocuk sorunları ilk kez 1923 yılında, İsviçre'nin Cenevre kentindeki bir toplantıda tartışılmış ve bunun ardından kabul edilen çocuk hakları "Cenevre Bildirisi" adıyla yayımlanmıştır.

Bu cümlede aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur? (Lise 2014)

A) Çocuk sorunları üzerinde ilk kez ne zaman durulmuştur?
B) Çocuk sorunlarıyla ilgili ilk tartışmalar nasıl sonuçlanmıştır?
C) Cenevre Bildirisi'nin içeriğini neler oluşturmaktadır?
D) Cenevre, hangi ülke sınırları içerisinde bulunmaktadır?
E) Dünya çocuk günü hangi tarihte kutlanmaktadır?

Çözüm

Öncülde verilen "Çocuk sorunları ilk kez 1923 yılında, İsviçre'nin Cenevre kentindeki bir toplantıda tartışılmış ve bunun ardından kabul edilen çocuk hakları 'Cenevre Bildirisi' adıyla yayımlanmıştır." cümlesinde çocuk sorunları üzerinde ilk kez 1923 yılında durulduğuna; çocuk sorunları ile ilgili tartışmanın sonunda Cenevre Bildirisi'nin yayımlandığına; Cenevre Bildirisi'nin içeriğinin çocuk haklarından oluştuğuna ve Cenevre kentinin İsviçre'de bulunduğuna değinilmiştir. Bu nedenle A, B, C ve D seçeneklerinde verilen soruların yanıtlarına cümleden ulaşılabilir. Ancak cümlede Dünya Çocuk Günü'nün ne zaman kutlandığına yönelik herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

40. (I) Türkiye'nin keşfedilmeyi bekleyen pek çok doğal değeri bulunuyor. (II) Aslında bunları yöre halkı biliyor. (III) Haritalarda birtakım işaretlerle gösterilen bu yerlerin fotoğrafları, illerin tanıtım broşürlerinde de kullanılıyor. (IV) Bilinmeyen ise anlamları ve gerçek değerleri, örneğin Malatya'nın Akçadağ ilçesindeki Levent Kanyonu bunlardan biri. (V) Kayalara insan eliyle açılan mağaralarda Hititlerden itibaren birçok uygarlığın temsilcisinin yaşamış olabileceği düşünülüyor ama henüz kapsamlı bir arkeolojik çalışma yapılmamış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde tahmin söz konusudur? (Ön Lisans 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Tahmin: Akla, seziye ve bazı verilere dayanarak alabilecek bir şeyi önceden kestirmek demektir. Tahmin anlamını cümleye "alabilir, -ebilmek, belki, sanırım" gibi sözler katar.

Parçada verilen V numaralı sözde "Kayalara insan eliyle açılan mağaralarda Hititlerden itibaren birçok uygarlığın temsilcisinin yaşamış **olabileceği düşünülüyor**..." koyu yazılmış söz cümleye tahmin anlamı katmıştır.

CEVAP: E

41. (I) "Sesimi duyurmak istiyorum." diyordu, karşımda oturan şair adayı. (II) Adını bir kitabın kapağında yazılı görmek istiyordu besbelli. (III) Şiirleri iki kapak arasında bir kitaba dönüşse birileri tarafından fark edilir ve sesini duyurmuş olur muydu? (IV) Sesini duyurmuş olsa çok şey mi değişirdi yaşamında, sanki kim şiirle ün ve para kazanmıştı ki! (V) Üne kavuşmuş ve dizi dizi kitapları olan şairler fark ediliyor muydu ki gençlik düşlerini basitçe şiirleştirmiş biri kendini fark ettirebilsin?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, sözü edilen şairin şiirlerinin niteliğine değinilmiştir? (Ön Lisans 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada sözü edilen şairin şiirlerinin niteliği "Nasıl şiirler?" sorusuna verilen cevaptır. V numaralı cümlede geçen "... gençlik düşlerini basitçe şiirleştirmiş..." sözünde "basitçe" ifadesiyle şairin şiirlerinin niteliğine değinilmiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

42. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öznel bir değerlendirme yoktur? (Ön Lisans 2012)

A) Adı, Pers dilinde "güzel atlar ülkesi" anlamına gelen Kapadokya, İpek Yolu'nun da önemli kavşaklarından biridir.

B) Kapadokya'da bir başka güzel olan bahar mevsimi, bölgeyi ziyaret etmek için en ideal zaman dilimidir.

C) Masalsı görünümlerinin etkisiyle "peribacaları" olarak adlandırılan oluşumların arasında bereketli vadiler bulunur.

D) Kapadokya'da ev yapımında kullanılan ve yerinden ilk çıkarıldığında şekillendirilebilen kayalar soğukla temas edince katılaşır.

E) Kapadokya üzerinde zarifçe süzülen balonlara binenler, bölgenin turizm açısından ne kadar zengin olduğunu görürler.

Çözüm

Öznellik, kanıtlanamayan, kişiden kişiye değişen, duygu ve düşüncelere yer verilmesidir.

Nesnellik, kanıtlanabilir, kişiden kişiye değişmeyen, duygu ve düşüncelere yer verilmemesidir.

Seçeneklerde geçen "... önemli kavşaklarından biridir." sözü A'da, "... bir başka güzel olan bahar mevsimi..." B'de, "Masalsı görünümlerinin... bereketli vadiler bulunur." sözü C'de, "... zarifçe süzülen balonlara binerler, ... ne kadar zengin olduğunu görürler." sözü E'de öznel bir değerlendirme yapıldığını ispatlamaktadır. D seçeneğinde verilenlerin tamamı nesnel bir değerlendirme cümlesidir.

CEVAP: D

43. (I) Mardin'e ilk kez, üniversiteye başladığım yıl gitmiştim. (II) Bir iki gün gezer gelirim, diye düşünmüştüm. (III) Ne var ki uçaktan inip Kızıltepe tarafından kent merkezine doğru yola çıktığımda işlerin planladığım gibi gitmeyeceğini anladım. (IV) Mardin'i ilk gördüğüm andı bu, şehir narin bir boyna takılı zarif bir gerdanlık gibi duruyordu karşımda. (V) Kartal yuvası gibi yüksekteydi; Mezopotamya Ovası'na yukarıdan, gururla bakıyordu tarihî kent.

Mardin'in anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2012)

A) I. cümlede, kentte bulunulan zamanla ilgili bilgi verilmiştir.
B) II. cümlede, bir sezgi dile getirilmiştir.
C) III. cümlede, beklenenin gerçekleşmeyeceğinin fark edildiğinden söz edilmiştir.
D) IV. cümlede, benzetme yapılmıştır.
E) V. cümlede, kişileştirmeye başvurulmuştur.

Çözüm

I numaralı cümlede geçen "Mardin'e ilk kez, üniversiteye başladığım yıl gitmiştim." sözü A seçeneğinde verilen "I. cümlede, kentte bulunulan zamanla ilgili bilgi verilmiştir." bilgisini, III. cümlede geçen "... işlerin planladığım gibi gitmeyeceğini anladım." sözü C seçeneğinde verilen "beklenenin gerçekleşmeyeceğinin fark edildiğinden söz edilmiştir." bilgisini, IV. cümlede geçen "şehir narin bir boyna takılı zarif bir gerdanlık gibi duruyordu..." sözü D seçeneğinde verilen "benzetme yapılmıştır." bilgisini, V. cümlede geçen "Mezopotamya Ovası'na yukarıdan, gururla bakıyordu tarihî kent." sözü E seçeneğinde verilen "kişileştirmeye başvurulmuştur." bilgisini doğrulamaktadır. II. cümlede geçen "Bir iki gün gezer gelirim, diye düşünmüştüm." sözünde herhangi bir sezgi durumu dile getirilmemiştir. Cümlede gerçekleşmemiş bir durum dile getirilmiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

44. (I) Diyarbakır'daki İçkale, Dışkale'nin kuzeydoğu köşesinde, kalkan balığı şeklindeki surların baş kısmında yer alıyor. (II) Dışkale'den surlarla ayrılan Virantepe, kentin ilk yerleşimi. (III) Her devirde yönetim merkezi olan İçkale'de, Fetih ve Oğrun Kapıları dışa, Saray ve Küpeli Kapıları kente açılıyor. (IV) Hapishanenin de yer aldığı İçkale'ye giriş, izne tabi. (V) Fotoğraf çekilemeyen bölgenin, tüm yapılar restore edildikten sonra önemli bir turizm ve kültür merkezi hâline gelmesi bekleniyor.

İçkale'nin anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2012)

A) I. cümlede, konum belirtilirken bir benzetmeden yararlanılmıştır.
B) II. cümlede, surların uzunluğundan söz edilmiştir.
C) III. cümlede, giriş ve çıkış yapılan yerler sıralanmıştır.
D) IV. cümlede, bir eylemin bağlı olduğu koşul dile getirilmiştir.
E) V. cümlede, söz konusu çalışmanın kapsamına değinilmiştir.

Çözüm

Parçada I numaralı cümlede geçen "... Dışkale'nin kuzeydoğu köşesinde, kalkan balığı şeklindeki surların baş kısmında yer alıyor." sözü "konum belirtilirken bir benzetmeden yararlanılmıştır." bilgisini, III numaralı cümlede geçen, "... Fetih ve Oğrun Kapıları dışa, Saray ve Küpeli Kapıları kente açılıyor." sözü "giriş ve çıkış yapılan yerler sıralanmıştır." bilgisini, IV numaralı cümlede geçen "... İçkale'ye giriş, izne tabi." sözü "bir eylemin bağlı olduğu koşul dile getirilmiştir." bilgisini, V numaralı cümlede geçen "... restore edildikten sonra önemli bir turizm ve kültür merkezi hâline gelmesi bekleniyor." sözü "söz konusu çalışmanın kapsamına değinilmiştir." bilgisini doğrulamaktadır. II numaralı cümlede "surların uzunluğundan" söz edilmemiştir.

CEVAP: B

45. (I) Türkiye'nin en büyük kervansaraylarından Kırkgöz Han tekrar turizme kazandırılıyor. (II) İpek Yolu üzerindeki duraklardan biri. (III) Han, dört yıllık bir restorasyon sürecinin ardından kullanıma açılıyor. (IV) Selçuklu İmparatorluğu döneminde II. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından yaptırılan han, Anadolu'nun sultanların emriyle inşa edilen altı kervansarayından biri. (V) Bu tarihî yapıda yılda 1000 ziyaretçinin ağırlanması

bekleniyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır? (Lise 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Karşılaştırma, kişi ya da nesnenin benzer ve farklı yönlerini incelemek için kıyaslanmasına mukayese edilmesine denir. "en çok, daha, fazla, kadar, gibi" sözler karşılaştırma için ipucudur. Parçanın I numaralı cümlesinde verilen "Türkiye'nin en büyük kervansaraylarından..." sözünde büyüklük bakımından diğer kervansaraylara göre kıyaslamaya gidilmiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

46. (I) Akşamın alaca karanlığında Simena Kalesi'nde gözler önüne serilen manzara olağanüstü. (II) Karşıda Kekova Adası yer alıyor. (III) Denizden itibaren yükselen dik yamaçta ise dar sokakları, sevimli taş evleriyle Kaleköy bulunuyor. (IV) Eskiden taşıt yolu bulunmayan Kaleköy'e ya denizden teknelerle ya da Üçağız'dan yürüyerek ulaşılırdı. (V) Şimdi beş yüz metre yakınına kadar araçla gidilebiliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde öznellik söz konusudur? (Lise 2012)

A) I. ve II. B) I. ve III.
C) II. ve IV. D) III. ve V.
E) IV. ve V.

Çözüm

Öznel cümle, kanıtlanamayan yargılar içeren, kişiden kişiye değişen, duygu ve düşüncelere yer verilen cümlelerdir. Bu bilgiden hareketle parçada yer alan I. cümlede "olağanüstü", III. cümlede "sevimli" sözleriyle öznellik sağlanmıştır.

CEVAP: B

47. Bir fotoğraf sergisi, onlarca fotoğrafın içinden yapılan bir seçme, bir eleme sonucunda karşımıza çıkıyor. Neler eleniyor? O elenenleri de görmenin bir yolu yok mu? Sergiye değer katacak olanlar, sergide yer almayanlar olabilir mi?

Bu parçadaki altı çizili söz, aşağıdakilerden hangisini vurgulamak için söylenmiş olamaz? (Lise 2012)

A) Sergide yer almayan fotoğrafların, kimi izleyicilerin merakını uyandırdığını
B) Sanatçının, iyi bir seçme yapıp yapmadığının bilinemeyeceğini
C) Sergiye seçilmeyenlerin, ötekilerin güzelliğini gölgeleyebileceğini
D) Güzellik algısının göreceli olduğunu
E) Sanatçının, sık sık yeni sergiler düzenlemesi gerektiğini

Çözüm

Parçada altı çizili söz olan "Sergiye değer katacak olanlar, sergide yer almayanlar olabilir mi?" sözüyle; sergiye asıl değerini katacak ürünler, aslında sergilenmeyen ürünler anlamını vermektedir. Ayrıca güzellik algısının değişebileceği, iyi bir seçim yapılıp yapılmayacağının da bilinemeyeceği anlamlarını içermektedir. E seçeneğinde verilen "Sanatçının, sık sık yeni sergiler düzenlemesi gerektiğini" ifadesi altı çizili sözle ilgili olarak ulaşamayacağımız ifadedir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

48. (I) Kirazıyla ve doğal güzellikleriyle tanınan Kemalpaşa, İzmir'in 29 kilometre doğusunda yer alır. (II) Tarih boyunca Kemalpaşa'ya "gelin" anlamına gelen "Nif" denilmiştir. (III) Bahar ayında kiraz ve diğer meyve ağaçlarının çiçek açmasıyla Kemalpaşa Ovası pembe beyaz bir örtüye bürünür. (IV) Yüksek tepelerden bakıldığında gelinlik giymiş bir dağ görüntüsünden dolayı bölgeye bu isim verilmiş. (V) Ünlü gezgin Evliya Çelebi Seyahatname'sinde Nif'ten, "bağlar içinde bir şirin kasaba" diye bahsetmektedir.

Kemalpaşa'nın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2012)

A) I. cümlede, coğrafi konumu belirtilmiştir.
B) II. cümlede, ilçeye daha önce verilen ad dile getirilmiştir.
C) III. cümlede, görünümündeki mevsimsel değişmeden bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede, tarihteki önemiyle ilgili bilgi verilmiştir.
E) V. cümlede, önemli bir eserde nasıl söz edildiği anlatılmıştır.

Çözüm

Kemalpaşa'nın anlatıldığı parçanın I. cümlesinde geçen "İzmir'in 29 kilometre doğusunda yer alır." sözü A seçeneğini, II. cümlesinde yer alan "Tarih boyunca Kemalpaşa'ya 'gelin' anlamına gelen 'Nif' denilmiştir." sözü B seçeneğini, "Bahar ayında kiraz ve diğer meyve ağaçlarının çiçek açmasıyla Kemalpaşa Ovası pembe beyaz bir örtüye bürünür." sözü C seçeneğini, "Ünlü gezgin Evliya Çelebi Seyahatname'sinde Nif'ten, bağlar içinde bir şiirin kasaba diye bahsetmektedir." sözü E seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçanın IV. cümlesinde Kemalpaşa adının neden verildiği anlatılmış D seçeneğinde verilen ifadeyle "tarihteki önemiyle ilgili" bilgi verilmemiştir.

CEVAP: D

49. (I) Geçen yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı İmparatorluğu'nda Türkçe okuma yazma bilenler, nüfusun yüzde beşinden fazla değildi. (II) İşte bu ortamda yazmaya başladı Ahmet Mithat Efendi. (III) İlkin İstanbulluların, zamanla da taşranın ilk öğretmeni oldu. (IV) Herkeste okumaya karşı ilgi uyandırdı, insanlara okuma sevgisi aşıladı. (V) Söylendiğine göre, öyküleri öylesine sürüklermiş ki okurlarını, bir gün gazetede yayımlanan bölümlerde olaylar uzatılınca sonucu bekleyememiş, kısaltılması için matbaayı basmış okurları.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Lise 2012)

A) I. cümlede, okuryazarlarla ilgili sayısal bir veri ortaya konmuştur.
B) II. cümlede, kendisinden söz edilen kişinin adı belirtilmiştir.
C) III. cümlede, söz konusu yazarın etki alanına değinilmiştir.
D) IV. cümlede, anlatılan yazarın yapıtlarını nasıl oluşturduğu dile getirilmiştir.
E) V. cümlede, okurların sabırsızlığından söz edilmiştir.

Çözüm

I numaralı cümlede geçen "... nüfusun yüzde beşinden fazla değildir." sözü A seçeneğini, "İşte bu ortamda yazmaya başladı. Ahmet Mithat Efendi" sözü B seçeneğini, "İlkin İstanbulluların, zamanla da taşranın ilk öğretmeni oldu." sözü C seçeneğini, "... bir gün gazetede yayımlanan bölümlerde olaylar uzatılınca sonucu bekleyememiş, kısaltılması için matbaayı basmış okurları." sözü E seçeneğini doğrulamaktadır. IV numaralı cümlede anlatılan yazarın yapıtlarını nasıl oluşturduğu dile getirilmemiş "Ahmet Mithat Efendi'nin okumayla ilgili insanlarda nasıl bir etki bıraktığı" belirtilmiştir.

CEVAP: D

50. (I) Marmara adalarını birbirine bağlayan feribot seferleri Erdek'in can damarı. (II) Okulların tatil oluşu da ilçeye hayat veriyor. (III) Başka birçok tatil beldesinin aksine büyük lüks oteller ya da birbirine benzeyen sitelerle kaplanmamış olması Erdek'in en çekici yanı. (IV) Onların yerine palmiyelerin çevrelediği, araç trafiğine kapalı, aynı zamanda bisikletçilerin de kullandığı yürüyüş yolunu ve küçük otelleri göreceksiniz. (V) Biraz eski görünümlü bu otellerden birinin balkonuna gün batımında çıkın. (VI) Güneşin, denizin içinde eriyişini gördüğünüzde buraya gelenlerin tüm sorunlarını neden kolayca unutabildiklerini anlayacaksınız.

Erdek'in anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Lise 2012)

A) I. cümlede, yaşamsal önemi olan bir olanak dile getirilmiştir.
B) II. cümlede, olumlu katkısı olan bir etken ortaya konmuştur.
C) III. cümlede, benzerlerinden ayrılan bir özelliğinden söz edilmiştir.
D) IV. cümlede, hiçbir yerde olmayan yenilikler açıklanmıştır.
E) VI. cümlede, manzaranın güzelliğinin insanlarda oluşturduğu değişim belirtilmiştir.

Çözüm

I numaralı cümlede geçen "... feribot seferleri Erdek'in can damarı." sözü A seçeneğini, II numaralı cümlede geçen "Okulların tatil oluşu da ilçeye hayat veriliyor. sözü B seçeneğini, "Başka birçok tatil beldesinin aksine büyük lüks oteller ya da birbirine benzeyen sitelerle kaplanmamış olması..." C seçeneğini, "Güneşin, denizin içinde eriyişini gördüğünüzde buraya gelenlerin tüm sorunlarını neden kolayca unutabildiklerini anlatacaksınız." sözü E seçeneğini doğrulamaktadır. Parçanın IV numaralı cümlesinde bir öneride bulunulmuş "hiçbir yerde olmayan yenilikler açıklanmamıştır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

51. (I) Yayımlanmaya başlandığı tarihten bu yana rehberlik kitaplarımız, gezip görme kavramını köklü bir değişime uğrattı (yenilik). (II) Bu kitaplarda, alışılmış gezi önerilerine yer vermiyoruz (benzerlik). (III) Ayrıca kitaplarımızda ayrıntılı kent planlarından gündelik yaşama ilişkin pratik seçeneklere kadar birçok bilgi değişik bir anlayışla bir araya getirilmektedir (farklılık). (IV) Yazılı malzemenin zengin ve çeşitlenmiş bir görsel bilgiyle harmanlandığı bu rehberler, sağladığı benzersiz kolaylıklarla zamanı etkin ve ekonomik kullanmaya olanak veriyor (verimlilik). (V) Belli aralıklarla içeriğini yenilediğimiz gezi rehberleri, eklenen bilgilerle zenginleşiyor (güncellik).

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi, ayraç içinde verilen sözün anlamını içermez? (Ön Lisans 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "... köklü bir değişime uğrattı" sözü ayraç içinde verilen "yenilik" sözünün, III. cümlesindeki "... birçok bilgi değişik bir anlayışla bir araya getirilmektedir" sözü "farklılık" sözünün, IV. cümlesindeki "... zamanı etkin ve ekonomik kullanmaya olanak veriyor" sözü "verimlilik" sözünün, V. cümlesindeki "belli aralıklarla içeriğini yenilediğimiz" sözü "güncellik" sözünün anlamını içermektedir. Parçanın II. cümlesindeki "Bu kitaplarda, alışılmış gezi önerilerine yer vermiyoruz." sözleri "benzerlik" sözünün anlamını içermez. Söz "farklı", "değişik" anlamlarına gelmektedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

52. (I) Edebiyat, geceden gündüze ve gündüzden geceye geçişteki anın, tam o büyülü dönüşümün eseridir. (II) Karanlıkla aydınlığın buluşma anının saptanmasıdır. (III) Bir duygu ve bekleyiş havuzudur. (IV) Söz de kalem de bekleme sırasında hep bir şeyler arar. (V) Bu arayış, edebiyatın tükenmez kaynağıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangileri anlamca birbirine yakındır? (Ön Lisans 2010)

A) I. ve II. B) I. ve III.
C) II. ve V. D) III. ve IV.
E) IV. ve V.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "Edebiyat, geceden gündüze ve gündüzden geceye geçişteki anın, tam o büyülü dönüşümün eseridir." sözüyle II. cümlesindeki "Karanlıkla aydınlığın buluşma anının saptanmasıdır." sözü anlamca birbirine yakındır.

CEVAP: A

53. (I) Kafka, yüzyılımızın ölümsüz isimlerinden. (II) Zorluklar içinde yaşamasına karşın yazmaktan hiç vazgeçmedi. (III) Bir ayağı hep çemberin dışındaydı. (IV) Sistemle barışamadı bir türlü, ona ayak uyduramadı. (V) Yaşanan olumsuzlukları, korkularını ve kuruntularını başarıyla dile getirdi. (VI) Çarkların işleyişini en iyi analiz eden yazardı belki de.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisi kendinden önceki cümlenin açıklamasıdır? (Ön Lisans 2010)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Parçanın III. cümlesindeki "Bir ayağı hep çemberin dışındaydı." sözünün açıklaması IV. cümledeki "Sistemle barışamadı bir türlü, ona ayak uyduramadı." sözüyle verilmiştir. Parçadaki IV. cümlenin başına "Çünkü" bağlacı getirildiğinde de bu açıklama verilmiş olur.

CEVAP: C

54. (I) Öykünüzü okudum. (II) Öykülerde zaman atlamaları genelde rahatsızlık yaratır. (III) Sizinkilerde yadırgatıcı durmuyor, tersine öyküye yeni boyutlar kazandırıyor. (IV) Öykü kişilerinden Cevahir'in yaşamına ilişkin belli dönemlerin, olduğu gibi yansıtılması öyküyü sıradanlaştırıyor. (V) Şunu da eklemek isterim: Cevahir'in yaşamı, öykünün dokusuna sindirilebilirdi. (VI) Öyküyü bu ve benzeri yönlerden elden geçirmenizi salık veririm.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde beğenme dile getirilmiştir? (Ön Lisans 2010)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Beğenmek "bir şeyi iyi ya da güzel bulmak" demektir. Beğenme anlamı taşıyan cümlelerde olumlu bir eleştiri, değerlendirme de söz konusudur. Bu bilgiler göz önünde tutulursa parçanın III. cümlesindeki "Sizinkilerde yadırgatıcı durmuyor, tersine öyküye yeni boyutlar kazandırıyor." sözlerinde beğenme dile getirilmiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

55. (I) Antik çağlarda yapılan bazı köprüler, su kemeri işlevi de görüyordu. (II) Şanlıurfa şehir merkezini baştan başa geçen Karakoyunlu Deresi üzerindeki altı köprüden biri olan Hızmalı da böyle bir köprü. (III) Hızmalı Köprü'nün korkulukları altındaki görkemli künkler ve geçmiş yıllarda yıkılan ilginç su terazisi, yapının iki amaç için de kullanılmış olabileceğini akla getiriyor. (IV) Kesme taştan yapılan köprünün bir cephesinde üst üste iki sıra hâlinde ikişer sivri kemer yer alırken öteki cephesinde iki kemer üzerinde bir tek büyük kemer görülüyor. (V) Bu farklılık, köprüyü aynı dönemde yapılan benzerlerinden ayıran bir özellik.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel düşünceye yer verilmiştir? (Ön Lisans 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın III. cümlesindeki "Hızmalı Köprü'nün korkulukları altındaki **görkemli** künkler ve geçmişte yıkılan **ilginç** su terazisi, yapının iki amaç için de kullanılmış olabileceğini akla getiriyor." sözünde koyu dizilmiş ifadeyle kişisel düşünceye yer verilmiştir.

CEVAP: C

56. Bilinir ki yenilikçi edebiyatın başarılı (I) örneklerini yaratmak zordur. Kendine özgü bir dil ve söz varlığının yaratıcısı (II) olmadan hiçbir yenilik yapılamaz. Bildiklerinin dışında neler yapıldığını (III) öğrenmeden, araştırıp okumadan, yaşananlardan ders almadan yeniyle (IV) karşılaşmak olanaksızdır. İçinde bulunulan alanın tutsağı olmak ve ne (V) yazılıyorsa onun izinden gitmek kaçınılmazdır.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi üslupla ilgilidir? (Ön Lisans 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Üslup (Biçem) "sanatçının görüş, duyuş, anlayış ve anlatıştaki özelliği ya da bir çağa ve ülkeye özgü teknik, renk, biçimlendirme, söyleyiş özelliği" demektir. Başka bir deyişle "bir sanatçının herhangi bir şeyi nasıl anlattığı"dır. Dolayısıyla parçada II numarayla belirtilen "kendine özgü bir dil ve söz varlığının yaratıcısı olmadan" sözü sanatçının üslubuyla ilgilidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

57. (I) Yıllardır okumak istediğim ama bir türlü okuyamadığım kitap elime geçince çok sevindim ve kitabı büyük bir merakla okumaya başladım. (II) "Beyaz Zambaklar Ülkesinde" adlı bu kitabın, karla kaplı Finlandiya'da geçen bir aşk öyküsünü anlattığını sanıyordum oysa öyle değilmiş. (III) Bu kitap, bir ülkenin doğuşunun, kuruluşunun, toplumsal yapısının sağlam bir temel üzerine oturuşunun şaşırtıcı yönlerini anlatıyor. (IV) Çağdaş bir toplumun A'dan Z'ye nasıl kurulduğunu örnekleriyle ele alıyor. (V) Örnek bir toplumun nasıl olması gerektiğini ve Finlandiya'da bunun nasıl başarıldığını anlatan kitabını, yıllarca Finlandiya'da yaptığı geziler ve gözlemler sonucunda edindikleriyle oluşturmuş yazar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2010)

A) I. cümlede, kitabı okuma amacı açıklanmaktadır.
B) II. cümlede, bir yanılgıdan söz edilmektedir.
C) III. cümlede, içerik belirtilmektedir.
D) IV. cümlede, konunun eksiksiz olarak anlatıldığı belirtilmektedir.
E) V. cümlede, yöntem üzerinde durulmaktadır.

Çözüm

Parçanın II. cümlesindeki "'Beyaz Zambaklar Ülkesinde' adlı bu kitabın, karla kaplı Finlandiya'da geçen bir aşk öyküsünü anlattığını sanıyordum oysa öyle değilmiş." sözleri, B seçeneğinde verilen "bir yanılgıdan söz edilmektedir" bilgisini, III. cümlesindeki "Bu kitap, bir ülkenin doğuşunun, kuruluşunun, toplumsal yapısının sağlam bir temel üzerine oturuşunun şaşırtıcı yönlerini anlatıyor." sözleri C seçeneğinde verilen "içerik belirtilmektedir" bilgisini, IV. cümlesindeki

"Çağdaş bir toplumun A'dan Z'ye nasıl kurulduğunu örnekleriyle ele alıyor." sözleri, D seçeneğinde verilen "konunun eksiksiz olarak anlatıldığı belirtilmektedir" bilgisini, V. cümlesindeki "Örnek bir toplumun nasıl olması gerektiğini ve Finlandiya'da bunun nasıl başarıldığını anlatan kitabını, yıllarca Finlandiya'da yaptığı geziler ve gözlemler sonucunda edindikleriyle oluşturmuş yazar." sözleri, E seçeneğinde verilen "yöntem üzerinde durulmaktadır" bilgisini doğrulamaktadır. Parçanın I. cümlesindeki "Yıllardır okumak istediğim ama bir türlü okuyamadığım kitap elime geçince çok sevindim ve kitabı büyük bir merakla okumaya başladım." sözleri, A seçeneğinde verilen "kitabı okuma amacı açıklanmaktadır" bilgisini doğrulamamaktadır. I. cümlede "sevinme nedeni" belirtilmektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

58. (I) İnsan ana diliyle düşünür, düşündüklerini en iyi biçimde ana diliyle anlatır. (II) Okuduğunuz kitaba kanınızın kaynamamasının, kitabın sizi sarıp sarmalamamasının birçok nedeni vardır. (III) Ama en önemlisi, o kitapta kullanılan dildir. (IV) Dil sizi sarıp sarmalamalı ki konusu ne olursa olsun kitap sizi alıp götürsün. (V) Bu gerçeği bilen biri olarak yazdıklarımda öz Türkçe sözcükler kullanma, açık seçik olma, daha kolay anlatma yolunu seçtim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2010)

A) I. cümlede, bir görüş dile getirilmiştir.
B) II. cümlede, etkileyici yapıtın özellikleri belirtilmiştir.
C) III. cümlede, II. cümlede belirtilenlerin nedeni açıklanmıştır.
D) IV. cümlede, bir gereklilikten söz edilmiştir.
E) V. cümlede, nasıl bir yol izlendiği açıklanmıştır.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "İnsan ana diliyle düşünür, düşündüklerini en iyi biçimde ana diliyle anlatır." sözleri, A seçeneğinde verilen "bir görüş dile getirilmiştir" bilgisini, III. cümlesindeki "Ama en önemlisi, o kitapta kullanılan dildir." sözleri, C seçeneğinde verilen "II. cümlede belirtilenlerin nedeni açıklanmıştır" bilgisini, IV. cümlesindeki "Dil sizi sarıp sarmamalı ki konusu ne olursa olsun kitap sizi alıp götürsün." sözleri, D seçeneğinde verilen "bir gereklilikten söz edilmiştir" bilgisini, V. cümlesindeki "Bu gerçeği bilen biri olarak yazdıklarımda öz Türkçe sözcükler kullanma, açık seçik olma, daha kolay anlatma yolunu seçtim." sözleri, E seçeneğinde verilen "nasıl bir yol izlendiği açıklanmıştır" bilgisini

doğrulamaktadır. Parçanın II. cümlesindeki "Okuduğunuz kitaba kanınızın kaynamamasının, kitabın sizi sarıp sarmalamamasının birçok nedeni vardır." sözleri, B seçeneğinde verilen "etkileyici yapıtın özellikleri belirtilmiştir" bilgisini doğrulamamaktadır.

CEVAP: B

59. I. Kendine güvenen kişilerin başaramayacakları iş yoktur.

II. Birlikte duymak düşünmek, amaca ulaşmada en etkili yoldur.

III. Toplumsal yaşamda birlik sağlanamazsa güven ve rahatlık da olmaz.

IV. İnsanlar el ele verir, yürekler birlikte çarparsa başarının önünde engel kalmaz.

V. Bir işi başarmanın koşulu karşılaşılan engellere sağduyuyla yaklaşmaktır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır? (Lise 2010)

A) I. ve II. B) I. ve III.
C) II. ve III. D) II. ve IV.
E) III. ve V.

Çözüm

II. cümledeki "Birlikte duymak düşünmek, amaca ulaşmada en etkili yoldur." sözüyle IV. cümledeki "İnsanlar el ele verir, yürekler birlikte çarparsa başarının önünde engel kalmaz." sözü, anlamca "başarıya/amaca ulaşmakta birlikte olmak önemlidir" sözünü çağrıştırdığı için birbirine en yakındır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

60. Yağmur çok yağdığı için değil, şemsiyeniz olmadığı için ıslanırsınız.

Bu cümleyle aşağıdakilerden hangisi arasında anlamca bir ilişki vardır? (Lise 2010)

A) Olumsuzlukların farkında olmakla birlikte, onların zararlı etkilerini önlemek için yanlış yollar seçiyorsunuz.

B) Başarısızlığınızın nedeni, karşılaştığınız güçlükler değil, yeniliklere ayak uyduramamanızdır.

C) Sorunları çözmeye çalışmak yerine, onları benimsiyorsunuz.

D) Hiç akla gelmeyecek durumlarla karşılaşınca ne yapacağınızı bilemiyorsunuz.

E) Zarar görmeniz büyük bir tehlikeyle karşılaşmanızdan değil, gereken önlemi almamanızdan kaynaklanıyor.

Çözüm

Öncülde verilen "Yağmur çok yağdığı için değil, şemsiyeniz olmadığı için ıslanırsınız." cümlesinde "şemsiye" sözcüğüyle, "kişinin tedbirli olması" çağrıştırılmıştır. Cümledeki anlam ilgisi göz önünde tutulursa bu cümleyle "Zarar görmeniz büyük bir tehlikeyle karşılaşmanızdan değil, gereken önlemi anlamamanızdan kaynaklanıyor." cümlesi arasında anlamca bir ilişki olduğu görülür.

CEVAP: E

61. (I) Bu kentte ilk olarak, bana gülümseyerek bakan beyaz badanalı evlerle göz göze geldim. (II) Bütün damlar, yosun tutmuş oluklu kiremitlerle kaplıydı. (III) Balkon demirleri mavi renkteydi. (IV) Cam içlerinde rengârenk sardunyalar göze çarpıyordu. (V) Sokaklar daracıktı, arabam için güçlükle bir park yeri buldum. (VI) Sonra, kahvedeki masalardan birine oturup etrafımdaki insanlarla sohbet etmeye başladım.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, insana özgü nitelikler cansız bir varlığa aktarılmıştır? (Lise 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada I numarayla belirtilen "Bu kentte ilk olarak, bana gülümseyerek bakan beyaz badanalı evlerle göz göze geldim." cümlesinde "beyaz badanalı evler" sözünde "gülümsemek" ve "göz göze gelmek" ifadeleriyle insana özgü nitelikler belirtilmiştir. İnsana özgü olan "gülümsemek" ve "bakmak" cansız bir varlığa aktarılmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

62. (I) Yaklaşık yüz yıl ayakta kalabilen talihsiz kent Machu Picchu, bir salgın hastalık yüzünden terk edildi. (II) Kenti İnka halkının büyük bir çoğunluğu görmemişti, Batı ise onunla beş yüz yıl sonra tanışacaktı. (III) And Dağları üzerinde iki bin dört yüz metre yükseklikte kurulan kenti 1911 yılında Amerikalı tarihçi Hiram Bingham keşfetti. (IV) Kente, Urubomba vadisinden geçen kırk sekiz kilometrelik "İnka Kraliyet Yolu" ile ulaşılıyordu. (V) Machu Picchu 1983'ten sonra UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki yerini aldı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden belirtilmiştir? (Lise 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "Yaklaşık yüz yıl ayakta kalabilen talihsiz kent Machu Picchu, bir salgın hastalık yüzünden terk edildi." sözünde "Machu Picchu kentinin terk edilme" nedeninin "salgın hastalık" olduğu görülmektedir. Cümledeki "neden" anlamı, "yüzünden" sözcüğüyle verilmiştir.

CEVAP: A

63. (I) Dünya tarihi üzerine yapılan araştırmalarda, insanlık tarihinin üç önemli gelişme sayesinde değiştiği ve yeni bir evreye girdiği belirtilir. (II) Bunlardan birincisi pusulanın, ikincisi barutun, üçüncüsü de matbaanın icadıdır. (III) Matbaanın icadı 1450'li yıllara rastlar. (IV) Ondan önce insanlar düşüncelerini el yazısıyla kitaplaştırıp çoğaltmıştır. (V) Bunlar sayıca fazla olmadığı için de bilgi yeterince yayılamamıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır</u>? (Lise 2010)

A) I. cümlede, bir bilginin nereden edinildiği belirtilmiştir.
B) II. cümlede, I. cümleye bağlı bir açıklama yapılmıştır.
C) III. cümlede, eldeki verilere güvenilemeyeceği belirtilmiştir.
D) IV. cümlede, eski bir uygulamadan söz edilmiştir.
E) V. cümlede, sonuç açıklanmıştır.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçanın I. cümlesinde yer alan "Dünya tarihi üzerine yapılan araştırmalarda, insanlık tarihinin üç önemli gelişme sayesinde değiştiği ve yeni bir evreye girdiği belirtilir." sözü A seçeneğindeki "bir bilginin nereden edinildiği belirtilmiştir" bilgisini, II. cümlesinde yer alan "Bunlardan birincisi pusulanın, ikincisi barutun, üçüncüsü de matbaanın icadıdır." sözü B seçeneğindeki "I. cümleye bağlı bir açıklama yapılmıştır" bilgisini, IV. cümlesinde yer alan "Ondan önce insanlar düşüncelerini el yazısıyla kitaplaştırıp çoğaltmıştır." sözü D seçeneğindeki "eski bir uygulamadan söz edilmiştir" bilgisini, V. cümlesinde yer alan "Bunlar sayıca fazla olmadığı için de bilgi yeterince yayılamamıştır." sözü E seçeneğindeki "sonuç açıklanmıştır" bilgisini doğrulamaktadır. Parçanın III. cümlesinde yer alan "Matbaanın icadı 1450'li yıllara rastlar." sözü C seçeneğindeki "eldeki verilere güvenilemeyeceği belirtilmiştir" bilgisini doğrulamamaktadır.

CEVAP: C

1. Hubble Uzay Teleskobu, yaklaşık 8000 yıl önce patlayan devasa bir yıldıza ait kalıntıların küçük bir bölümünü geçtiğimiz günlerde keşfetti.

Bu cümlenin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir? (Ön Lisans 2024)

A) Belirtisiz nesne - zarf tümleci - yer tamlayıcısı - yüklem
B) Özne - belirtili nesne - zarf tümleci - yüklem
C) Özne - zarf tümleci - belirtili nesne - yüklem
D) Belirtisiz nesne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem
E) Özne - belirtisiz nesne - yer tamlayıcısı - yüklem

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, öncülde verilen cümlenin ögelerini araştıralım:

Hubble Uzay Teleskobu (Özne), yaklaşık 8000 yıl önce patlayan devasa bir yıldıza ait kalıntıların küçük bir bölümünü (Belirtili Nesne) geçtiğimiz günlerde (Zarf Tümleci) keşfetti. (Yüklem)

CEVAP: B

2. Halikarnas Balıkçısı; üslubunu (I) mektuplarıyla başarılı bir şekilde yansıtır çünkü yalnız bir konu, bir yaşantı ya da bir düşünce üstüne yazmamıştı onları (II). Balıkçı, mektuplarını bu yönlerin tümünü (III) bir araya getirerek yaşaya yaşaya kaleme almıştı. Sesi (IV) ve sözü vardı yazdığı (V) mektuplarda.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi iyelik eki almamıştır? (Ön Lisans 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada II numarayla belirtilen "onları" sözcüğünün "Halikarnas Balıkçısı... yalnız bir konu, bir yaşantı ya da bir düşünce üstüne yazmamıştı onları." cümlesinin belirtili nesnesi olduğu göz önünde tutulursa bu sözcüğün, iyelik eki değil, ismin belirtme durumu eki (-i hâli eki) aldığı görülür. Parçada numaralanmış diğer sözcükler iyelik eki almıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. Yazar, tüm amacının unutulmaya yüz tutmuş bir dili yeniden gün yüzüne çıkarmak olduğunu eserinin başında açık yüreklilikle belirtir.

Bu cümlenin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir? (Lise 2024)

A) Özne - belirtili nesne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem
B) Belirtisiz nesne - özne - yer tamlayıcısı - yüklem
C) Özne - yer tamlayıcısı - belirtili nesne - zarf tümleci - yüklem
D) Özne - zarf tümleci - yer tamlayıcısı - yüklem
E) Belirtili nesne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, öncülde verilen cümlenin ögelerini araştıralım:

Yazar, tüm amacının unutulmaya yüz
Özne
tutmuş bir dili yeniden gün yüzüne çı-
Belirtili Nesne
karmak olduğunu eserinin başında
Yer Tamlayıcısı
açık yüreklilikle belirtir.
Zarf Tümleci Yüklem

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

4. Yeryüzünün yörüngesine (I) yerleştirilen uydular haberleşme ya da gözlem amacına (II) yönelik kullanılıyor. Bu uydular, üzerlerinde (III) bulunan özel kameraları aracılığıyla dünyamızdan (IV) aldığı görüntüyü (V) ilgili yer istasyonlarına gönderiyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi tek bir çekim eki almıştır? (Lise 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, parçada verilen numaralanmış sözcüklerin köken bilimi bakımından açılımını yapalım:

yörüngesine → yörünge(Kök) + s + i(Çek.eki) + n + e(Çek.eki)

amacına → amaç(Kök) + ı(Çek.eki) + n + a(Çek.eki)

üzerlerinde → üzeri(Kök) + ler(Çek.eki) + i(Çek.eki) + n + de(Çek.eki)

dünyamızdan → dünya(Kök) + mız(Çek.eki) + dan(Çek.eki)

görüntüyü → gör(Kök) + (ü)ntü(Çek.eki) + y + ü(Çek.eki)

Sözcüklerin açılımında görüldüğü gibi, parçada V numarayla belirtilen "görüntüyü" sözcüğü tek bir çekim eki almıştır.

CEVAP: E

5. Yemyeşil ağaçlar, berrak (I) bir dere, dere kenarında su içen ve dinlenen ceylanlar, her yeri kaplayan rengârenk çiçekler... Bu tasvir, hepimizin sürekli (II) gördüğü manzaraya değil, bilgisayar ekranlarımızı süslemesi için (III) seçtiğimiz ekran koruyuculardan birine (IV) ait.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir? (Lise 2024)

A) Sıfat – zarf – bağlaç - edat
B) Sıfat - zarf - edat - zamir
C) Zarf - sıfat - bağlaç - isim
D) Sıfat - sıfat - zarf - zamir
E) Zarf – zarf – bağlaç - isim

Çözüm

Parçada I numarayla belirtilen "berrak" sözcüğü, kendinden sonra gelen "dere" sözcüğünün niteliğini belirttiği için "sıfat"tır; II numarayla belirtilen "sürekli" sözcüğü, kendinden sonra gelen "gördüğü" fiilimsisini belirttiği için "zarf"tır; III numarayla belirtilen "için" sözcüğü, cümleye bir anlam ilgisi kattığı için "edat"tır; IV numarayla belirtilen "birine" sözcüğü de adın yerini tuttuğu için "zamir"dir.

CEVAP: B

6. Venedikli denizciler, soda ve güherçile ticareti yaparken (I) bir kıyıda demirler. Demirledikleri (II) kıyı, silis kumu ve kireçle dolu bir yerdir. Venedikliler, geceleri bu maddeleri karıştırarak (III) ateş yakar (IV) ve etrafında toplanmaya (V) başlar.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir? (Lise 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada IV numarayla belirtilen "yakar" sözcüğünün "Venedikliler, geceleri bu maddeleri karıştırarak ateş yakar..." cümlesinin yüklemi olduğu göz önünde tutulursa bu sözcüğün "fiilimsi" değil, "fiil" olduğu görülür. Parçada numaralanmış diğer sözcükler "fiilimsi"dir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öge dizilişi "özne - belirtili nesne - yer tamlayıcısı - yüklem" şeklindedir? (Ön Lisans 2022)

A) Papart Ormanı ve Karçal Dağları gezisi, farklı şehirlerden gelen on iki fotoğraf gönüllüsünün Trabzon'da buluşmasıyla başladı.

B) Birbirini ilk kez gören insanlardan oluşan bu ekip, yaklaşık iki saat sonra Borçka'ya, gezinin başlangıç noktası olan ilçeye ulaştı.

C) Yolda birbirleriyle tanışan fotoğraf gönüllüleri, burada, kızarmış alabalık, salata ve baklavadan oluşan bir öğle yemeği yediler.

D) Yemekten sonra yoluna devam eden grubu, ilk defa gittikleri bu vadide sonbaharın renkleri ve nefis yansımaları karşılamıştı.

E) Karçal Dağları'nın eteklerine serilen ve Karadeniz'in yağmurlarıyla can bulan Papart Vadisi, farklı tonlardaki tüm renkleri içinde barındırıyordu.

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, seçeneklerde verilen cümlelerin ögelerini araştıralım:

Papart Ormanı ve Karçal Dağları gezisi (Özne öbeği), farklı şehirlerden gelen on iki fotoğraf gönüllüsünün Trabzon'da buluşmasıyla (Zarf tümleci) başladı. (Yüklem)

Birbirini ilk kez gören insanlardan oluşan bu ekip (Özne öbeği), yaklaşık iki saat sonra (Zarf Tümleci) Borçka'ya, gezinin başlangıç noktası (Yer tamlayıcısı (açıklayıcısıyla verilmiş)) olan ilçeye (Yüklem) ulaştı.

Yolda birbirleriyle tanışan fotoğraf gönüllüleri (Özne öbeği), burada, (Yer tam.) kızarmış alabalık, salata ve baklavadan oluşan bir öğle yemeği (Belirtisiz nesne) yediler. (Yüklem)

Yemekten sonra yoluna devam eden grubu (Belirtili nesne), ilk defa gittikleri bu vadide (Yer tam.) sonbaharın renkleri ve nefis yansımaları (Özne öbeği) karşılamıştı. (Yüklem)

Karçal Dağları'nın eteklerine serilen (Özne öbeği) ve Karadeniz'in yağmurlarıyla can bulan Papart Vadisi, farklı tonlardaki tüm renkleri (Belirtili nesne) içinde (Yer tam.) barındırıyordu. (Yüklem)

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

8. Orhan Gazi; büyük bir devletin ve medeniyetin kurucusu olmuş, Geyikli Baba'nın diktiği çınarla sembolleşen devletin gövdesinin sağlamlaşmasını ve köklerinin toprağa kopmaz bir bağ ile tutunmasını sağlamış bir şahsiyettir.

I II III IV V

Bu cümlede altı çizili fiilimsilerden hangisi, türü bakımından diğerlerinden farklıdır? (Ön Lisans 2022)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Cümledeki "olmuş", "diktiği", "sembolleşen" ve "kopmaz" sözcükleri "sıfat-fiil", "sağlamlaşmasını" sözcüğü ise "isim-fiil"dir.

CEVAP: D

9. Mantarlar; orman ve çayır ekosisteminin sürdürülmesinin, besinlerin geri dönüşümünün ve karbon tutulumunun ayrılmaz bir parçası oldukları toprakta ve bitkilerde bulunur. Geliştirdikleri moleküllerle can sıkıcı bazı sorunların çözümüne yardımcı olacak bir dizi fırsat sunar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur? (Lise 2022)

A) Sıfat tamlaması
B) Belirtili isim tamlaması
C) Belirtisiz isim tamlaması
D) Sıfat-fiil grubu
E) Zarf-fiil grubu

Çözüm

Parçadaki "Geliştirdikleri moleküllerle can sıkıcı bazı sorunların çözümüne yardımcı olacak bir dizi fırsat" sözü **"sıfat-fiil grubu"** ve **"sıfat tamlaması"** örneğidir, "... orman ve çayır ekosisteminin sürdürülmesinin, besinlerin geri dönüşümünün ve karbon tutulumunun" sözlerindeki altı çizili kısımlar ise **"belirtisiz isim tamlaması"** ve **"belirtili isim tamlaması"** örnekleridir. Parçada "zarf-fiil grubu" örneği yoktur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öznesi, sıfat tamlamasından oluşmuştur? (Lise 2022)

A) Eserleri kapsamlı biçimde ele alınıp incelendiğinde satırlar arasında bir anlam denizinin saklı olduğu fark edilir.
B) Eserlerinin ötesine geçip kendini her kuşaktan okura kabul ettiren kimsedir halkın sanatçısı.
C) Eserin her ayrıntısını özümseyerek derinliklerine inen dikkatli bir okur, farklı tatlara ve tarifsiz hislere rast gelir.
D) Romanın yazarı, kurgusal eserlerinde bile kahramanlarını kendisiyle özdeşleştirerek okuruna sunuyor.
E) Yazar, denemelerinde titiz ve dikkatli biçimde yazdığı cümlelerinde her bir sözcüğün hakkını vermeye çalışıyor.

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için C seçeneğinde verilen cümlenin ögelerini araştıralım:

Eserin her ayrıntısını özümseyerek derinliklerine inen dikkatli bir okur, farklı tatlara ve tarifsiz hislere rast gelir.

Özne öbeği | Yer tamlayıcı | Yüklem

Cümlenin çözümlemesinde görüldüğü gibi bu cümlenin öznesi, sıfat-fiil grubunun kurduğu bir sıfat tamlamasından oluşmuştur.

CEVAP: C

11. Sis yavaş yavaş dağılıyor. Sisin birbirine kenetli, uzun, beyaz parmakları yanlara doğru açılıyor. Gitgide aralanan bu parmakların arasından kayalara oyulmuş yapılar görüyorum. Güneşin yumuşak ışınları içimi ısıtıyor. Tanıdık renkler, güzelliğiyle nasıl da cezbediyor insanı!

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur? (Lise 2022)

A) Zaman zarfı B) İşaret sıfatı
C) Edat D) Bağlaç
E) Birleşik fiil

Çözüm

Parçadaki "bu" sözcüğü "işaret sıfatı", "- **e doğru**, güzelliğiy**le**" sözcüklerindeki koyu renkle yazılmış birimler "edat", "da" sözcüğü "bağlaç", "cezbediyor" sözcüğü de "birleşik fiil"dir. Cümlede "zaman zarfı" yoktur.

CEVAP: A

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem, türü bakımından diğerlerinden farklıdır? (Lise 2022)

A) Üsküdar'da doğan sanatçı, farklı hocalardan ebru sanatını öğrenmişti.
B) O da tıpkı annesi gibi ebru sanatına özel bir ilgi duyuyordu.
C) Ebru sanatıyla ilgilenen herkesin işe temelden başlaması gereklidir.
D) Öğrencilerinden, ebru sanatını gelecek nesillere aktarmalarını ister.
E) Ebru sanatında kullandığı çeşitli çiçek motiflerine papatyayı da ekledi.

Çözüm

C seçeneğinde verilen "Ebru sanatıyla ilgilenen herkesin işe temelden başlaması gereklidir." cümlesinin yüklemi olan "gerekli" sözcüğü, sözcük türü olarak "isim"dir. Diğer seçeneklerin yüklemleri olan "öğrenmek, duymak, istemek, eklemek" sözcükleri "fiil"dir. Kısacası, C seçeneğinde verilen cümlenin yüklemi, türü bakımından diğerlerinden farklıdır.

CEVAP: C

13. Barış Manço, 1974 yılına ait olduğunu sandığım siyah beyaz bir klipte, parmaklarında tavuk teleği mızrabı, elinde sazıyla bu şarkıyı okuyor.

Bu cümlenin öğelerinin dizilişi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir? (Ön Lisans 2020)

A) Özne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - belirtili nesne -yüklem
B) Özne - zarf tümleci - yer tamlayıcısı - yüklem
C) Özne - zarf tümleci - zarf tümleci - belirtili nesne -yüklem
D) Özne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem
E) Özne - yer tamlayıcısı - belirtili nesne - yüklem

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, öncülde verilen cümlenin ögelerini bulalım:

Barış Manço, 1974 yılına ait olduğunu
Özne Yer Tamlayıcısı
sandığım siyah beyaz bir klipte, parmaklarında tavuk teleği mızrabı, elinde sazıyla bu şarkıyı okuyor.
Zarf Tümleci Belirtili Nesne Yüklem

CEVAP: A

14. NASA'nın Jüpiter'i incelemek amacıyla gezegenin yörüngesine gönderdiği Juno adlı uzay aracı, ağustos ayı başında önemli bir dönüm noktasını geride bıraktı. Katedeceği iki yakalama yörüngesinin ilkindeki en uzak noktaya ulaşan Juno, dev gezegene geri dönmeye başladı. Apojove adı verilen bu en uzak nokta, gezegenden 8,1 km uzakta.

I II III IV V

Bu parçada altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2020)

A) I. sözcük isim - fiil eki almıştır.
B) II. sözcük iyelik eki almıştır.
C) III. sözcük sıfat - fiil eki almıştır.
D) IV. sözcük aitlik eki almıştır.
E) V. sözcük zarf - fiil eki almıştır.

Çözüm

Parçada V numarayla belirtilen "dönmeye" sözcüğü "zarf-fiil eki" değil, "isim-fiil eki" almıştır. Diğer seçeneklerde verilen bilgiler doğrudur.

CEVAP: E

15. Denizdeyiz... Gemi hafifçe sallanarak yoluna devam ediyor. Gittikçe ufka yaklaşıyorsunuz. Etrafınız sonsuzluğa uzanan huzur verici bir mavilikte. Her yer masmavi, gök ile deniz sanki bir bütün oluvermiş. Arkamızda köpüklü beyaz bir çizgi uzanıp gidiyor. Uzakta hava ile suların birleştiği yerde; incecik, daracık bir çizgi beliriyor.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur? (Ön Lisans 2020)

A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz düşmesi
C) Ünlü düşmesi
D) Ünlü türemesi
E) Ünsüz yumuşaması

Çözüm

Parçada geçen "hafifçe (hafif+ce)", "mavilikte (mavilik+de)", "uzakta (uzak+da)" sözcükleri "ünsüz benzeşmesi" örneğidir, benzeşen ünsüzler koyu renkle yazılmıştır; "ufka (ufuk+a)" sözcüğü "ünlü düşmesi" örneğidir, düşen ünlü koyu renkle yazılmıştır; "oluvermiş", "daracık" sözcükleri "ünlü türemesi" örneğidir, türeyen ünlü koyu renkle yazılmıştır; "sonsuzluğa (sonsuz+luk+a)", "birleştiği (birleş+dik+i)" sözcüğü de "ünsüz yumuşaması" örneğidir, yumuşayan ünsüz koyu renkle yazılmıştır. Parçada "ünsüz düşmesi"ne örnek olabilecek bir sözcük yoktur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

16. Ürdün'ün güney ucunda bulunan Akabe, ülkenin en turistik bölgelerin-(I) den biri. Dört mevsim tatile gidilebilen şehir; deniz ve su altı tutkunlarını (II) kendisine çekiyor. Kızıldeniz'in rengârenk balıkları ve eşsiz kumsalları, (III) kışın ılık (IV) geçmesi, burayı dünyanın dört bir yanından akın akın gelen dalgıçla-(V) rın uğrak noktası hâline getiriyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi, farklı bir kökten türemiştir? (Lise 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, parçada numaralanmış sözcüklerin köken bilimi bakımından açılımını yapalım:

böl (Fiil kökü) + ge (Yapım eki)
tut (Fiil kökü) + gun (Yapım eki)
kum (İsim kökü) + sal (Yapım eki)
ılı (Fiil kökü) + k (Yapım eki)
dal (Fiil kökü) + gıç (Yapım eki)

Sözcüklerin açılımında görüldüğü gibi, parçada III numarayla belirtilen sözcük, farklı bir kökten türemiştir.

CEVAP: C

17. Bahar bende umudu, enerjiyi ve yenilenmeyi (I) çağrıştırır. Bahar yaklaş-(II) tıkça coşkum artar. Çok sıcak olma-(III) yan güneşli havaları severim. Yoğun iş tempoma rağmen evimde huzurla vakit geçirmekten (IV) hoşlanırım. Evimde de genelde baharı çağrıştıracak (V) renkler kullanırım.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi zarf-fiildir? (Lise 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada I ve IV numarayla belirtilen sözcükler "isim-fiil", III ve V numarayla belirtilen sözcükler "sıfat-fiil", II numarayla belirtilen sözcük ise "zarf-fiil"dir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

18. (I) İçi dolu bir kumbara, veznedar tarafından açılmak üzere bir banka şubesine ilk kez Şükrü Bey'in oğlu tarafından götürülür. (II) Süha adlı bu çocuğun hesabına yatan paranın ayrıntıları bilinmez. (III) Ancak bundan sonra çocukların el öpme gibi yollara başvurarak kumbara canavarını büyütmeye çalıştıkları bilinmektedir. (IV) Böylelikle çocukların düşlerini hapseden kumbaralar, birer oyuncağa dönüşür zaman içinde. (V) Kumbaranın metali, bozuk parayla artan çocuk düşünün sıcaklığına dayanamamış ve eriyip çocuk düşlerinin şeklini almış gibidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "ünlü düşmesi" yoktur? (Lise 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "oğlu (oğul+u)", II. cümlesindeki "ayrıntı (ayır+ıntı)", IV. cümlesindeki "hapseden (hapis+et)" ve V. cümlesindeki "şekli (şekil+i)" sözcükleri "ünlü düşmesi" örneğidir. Düşen ünlüler koyu renkle yazılmıştır. Parçanın III. cümlesinde "ünlü düşmesi"ne örnek olabilecek bir sözcük yoktur.

CEVAP: C

19. Yıllar sonra beklenmedik bir anda seninle karşılaşmak beni derinden etkiledi.

Bu cümlenin öznesi, aşağıdaki kelime gruplarından hangisiyle oluşmuştur? (Lise 2020)

A) İsim-fiil grubu
B) İsim tamlaması
C) Sıfat tamlaması
D) Zarf-fiil grubu
E) Sıfat-fiil grubu

Çözüm

Öncülde verilen "**Yıllar sonra beklenmedik bir anda seninle *karşılaşmak*** beni derinden etkiledi." cümlesindeki koyu renkle yazılmış söz öbeği bu cümlenin öznesidir ve bu öbekteki eğik yazılan sözcük "isim-fiil" olduğu için bu cümlenin öznesi "isim-fiil grubu" ile oluşmuştur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

20. (I) Bugüne kadar yaptığım mülakatların hemen hepsiyle ilgili hoş hatıralarım var. (II) Bu hatıralardan birkaçına kitabımın giriş bölümünde yer verdim. (III) Kitapta yer alan metinlere fazla müdahale etmedim. (IV) Yalnızca yazım birliğini sağlamak için küçük düzenlemeler yaptım. (V) Özetle, sıkılmadan okuyacağınızı ümit ettiğim bir kitap yazdım.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Lise 2020)

A) I. cümlede, belgisiz zamir vardır.
B) II. cümlede, işaret sıfatı vardır.
C) III. cümlede, miktar zarfı vardır.
D) IV. cümlede, niteleme sıfatı vardır.
E) V. cümlede, yer-yön zarfı vardır.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "hepsi" sözcüğü "belgisiz zamir", II. cümlesindeki "bu" sözcüğü "işaret sıfatı", III. cümlesindeki "fazla" sözcüğü "miktar zarfı", IV. cümlesindeki "küçük" sözcüğü de "niteleme sıfatı" örneğidir. Parçanın V. cümlesinde "yer-yön zarfı" yoktur.

CEVAP: E

21. Edebiyat sahnesine 1960'lı yılların başında çıkan Nichita Stanescu, ---- .

Bu cümlenin ögeleri aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümlenin ögeleri sırasıyla "Özne – Zarf tümleci – Yer tamlayıcısı (Dolaylı tümleç) – Yüklem" **şeklinde olur? (Ön Lisans 2018)**

A) çeşitli gazete ve dergilerde redaktörlük ve başyazarlık görevlerinde bulundu

B) daha ilk zamanlarında Romanya'daki edebiyat çevrelerinde fırtınalar kopardı

C) yarım yüzyıllık yaşamına her biri diğerini aşan mükemmel eserler sığdırdı

D) yazdıklarıyla kısa zamanda ülkesinin en sevilen şairlerinden biri oldu

E) ikinci şiir kitabıyla Romanya'daki sanatseverlerin ilgisini çekmeyi başardı

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, öncülde verilen cümleyi B seçeneğinde verilen sözlerle tamamlayıp oluşan cümlenin ögelerini araştıralım:

Edebiyat sahnesine 1960'lı yılların
Özne öbeği
başında çıkan Nichita Stanescu, daha

ilk zamanlarında Romanya'daki ede-
Zarf tümleci Dolaylı tümleç
biyat çevrelerinde fırtınalar kopardı.
Yüklem

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

22. Bir pazar günü Kanlıca'nın tarihî

yerlerini (I) gezmeyi umut ederek çıktığım (II) yolda Boğaz'ın masmavi suları, martıların çığlığı ve bir ölüyü bile diriltecek (III) kadar tatlı esen meltem, beni kendine doğru çekmişti (IV). Kendi kendime "Kanlıca bu hafta kalsın." deyip

sahile (V) doğru yürümüş ve orada saatlerce oturmuştum.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2018)

A) I. sözcükte belirtme hâli eki kullanılmıştır.

B) II. sözcükte sıfat-fiil eki kullanılmıştır.

C) III. sözcükte gelecek zaman eki kullanılmıştır.

D) IV. sözcükte geçmiş zaman eki kullanılmıştır.

E) V. sözcükte yönelme hâli eki kullanılmıştır.

Çözüm

Parçada III numarayla belirtilen "diriltecek" sözcüğünün "sıfat – fiil" olduğu göz önünde tutulursa bu sözcükte "gelecek zaman eki" kullanılmadığı görülür. Çünkü ilgili sözcük "fiilden sıfat türetme eki" almıştır. Diğer seçeneklerde verilenler doğrudur.

CEVAP: C

23. Cisimler, ısındığında veya soğuduğunda ya enerji kazanır ya da enerji kaybeder. Gece (I) yanan bir ateşin karşısında ayakta durursanız vücudunuz ateşe dönük tarafı (II), diğer tarafınıza göre kaybettiğinden daha fazla (III) enerji kazandığı için ısınır. Sırtınız ise havaya, kazandığından daha fazla enerji verdiği için (IV) soğuyarak üşür.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir? (Ön Lisans 2018)

	I	II	III	IV
A)	isim	edat	zarf	sıfat
B)	zarf	isim	sıfat	zarf
C)	isim	edat	sıfat	zarf
D)	zarf	isim	sıfat	edat
E)	sıfat	isim	zarf	edat

Çözüm

Parçada I numarayla belirtilen "gece" sözcüğü "yanan" sözcüğünü zaman yönünden belirttiği için "zarf"tır, II numarayla belirtilen "taraf" sözcüğü "isim"dir, III numarayla belirtilen "fazla" sözcüğü "enerji" sözcüğünü belirttiği için "sıfat"tır, "için" sözcüğü de "edat" tır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

24. (I) Ön yargılar olumlu veya olumsuz olabilen peşin hükümlerdir. (II) Olumlu ön yargılarımız bizi, kendimize benzeyen insanların erdemlerini abartmaya yönlendirir. (III) Olumsuz ön yargılarımız ise bizden farklı kişileri kınamakla sonuçlanır. (IV) Olumsuz ön yargı, belli belirsiz bir hoşnutsuzluk veya ciddi boyutta bir ayrımcılık gibi farklı şekillerde ortaya çıkar. (V) Kültürde kökleşmiş bu tip tutumlar herkesin bir parça ön yargıya sahip olduğunu gösterir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur? (Ön Lisans 2018)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "olabilen", II. cümlesindeki "benzeyen, abartmaya", III. cümlesindeki "kınamak", V. cümlesindeki "kökleşmiş" sözcükleri "fiilimsi"dir. Parçanın IV. cümlesinde "fiilimsi" yoktur.

CEVAP: D

25. Orta Asya ve Sibirya'da eski geleneklere yeniden can veren mistik insanların ayinleri, kitlelerin ilgisini çekiyor. Bu mistiklerden biri olan Nergui'nin sesi inişli çıkışlı çok çok eskilerin balatları gibi tekrar ediyor: "Ey engin mavi gökyüzü, battaniyem, lütfen gel bana."

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur? (Lise 2018)

A) Zarf -fiil eki
B) Çokluk eki
C) İyelik eki
D) Tamlayan eki
E) Sıfat-fiil eki

Çözüm

Parçadaki "gelenek**ler**, insan**lar**, ayin**ler**, kitle**ler**, mistik**ler**, balat**lar**..." sözcüklerindeki koyu renkle yazılmış ekler "çokluk eki", "battaniye**m**" sözcüğündeki koyu renkle yazılmış ek "iyelik eki", "insanları**n**, kitleleri**n**, Nergui'**n**in, eskiler**in**" sözcüklerindeki koyu renkle yazılmış ekler "tamlayan eki", "can ver**en**, ol**an**" sözcüklerindeki koyu renkle yazılmış ekler de "sıfat-fiil eki" dir. Cümlede "zarf-fiil eki" yoktur.

CEVAP: A

26. (I) Doğanın en başarılı mimarları olarak kabul edebileceğimiz *oecophyllalar*, dokumacı karıncalardır. (II) Bunlar, mantarların üzerinden atlayarak eğlendikleri gibi, mükemmel yuvalar inşa etmeyi de biliyorlar. (III) Yuvalarını yaparken yaprakları dolma sarar gibi kıvırarak birbirine sıkıca kenetleyip karınca köprüsü oluşturuyorlar. (IV) Bu iş için özel yetiştirilmiş yavru karıncaları dikiş makinesinin iğnesi gibi kullanıyorlar. (V) Birleştirilmesi gereken noktaları, salgıladıkları ipekle dikiyor bu yavru karıncalar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi yükleminin türü bakımından diğerlerinden farklıdır? (Lise 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

I numarayla belirtilen cümlenin yüklemi olan "dokumacı karıncalar" sözü, bir sıfat tamlaması olduğu için bu cümlenin yüklemi "ad soylu"dur yani bu cümle "isim cümlesi"dir. Diğer cümlelerin yüklemleri olan "biliyorlar, oluşturuyorlar, kullanıyorlar, dikiyor" sözcükleri ise "fiil" olduğu için bu cümleler "fiil cümlesi"dir.

CEVAP: A

27. İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya;

Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya.

Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;

Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak.

Her şey akar; su, tarih, yıldız, insan ve fikir;

Oluklar çift; birinden nur akar, birinden kir.

Akışta demetlenmiş, büyük, küçük, kâinat;

Şu çıkan buluta bak, bu inen suya inat!

Bu şiirde aşağıdakilerden hangisi <u>yoktur</u>? (Lise 2018)

A) Belgisiz sıfat
B) Sıfat-fiil
C) İsim-fiil
D) İşaret sıfatı
E) Zarf-fiil

Çözüm

Şiirde geçen "bir, öbür, her..." sözcükleri "belgisiz sıfat", "akan, çıkan, inen" sözcükleri "sıfat-fiil", "susamak, akış..." sözcükleri "isim-fiil", "şu, bu" sözcükleri de "işaret sıfatı"dır. Şiirde "zarf-fiil" yoktur.

CEVAP: E

28. Islak nisan akşamlarında (I) çocukluğuma açılan kapının önünde bulurum kendimi. Sisler içerisinde duran yoldan (II), önce yavaş sonra hızlı adımlarla ilerlerim. Kestane ağaçlarının arasından sessizce akıp denize (III) ulaşırım. Ayaklarımı kumlara gömüp yavaşça vadiye (IV) yönelirim. Aklımı bıraktığım (V) uçurtmaların kuyruğunda gezinirim.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi diğerlerinden farklı bir cümle ögesidir? (Lise 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada I numarayla belirtilen "ıslak nisan akşamlarında" sözü, parçadaki "Islak nisan akşamlarında çocukluğuma açılan kapının önünde bulurum kendimi." cümlesinin yüklemi olan "bulurum" eylemine sorulan "Ne zaman?" sorusunun cevabıdır yani cümlenin "zarf tümleci" dir. Parçada numaralanmış diğer sözler ise "dolaylı tümleç"tir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

29. Ben on bir yaşındayken babam beni önceleri üç sinemanın bulunduğu Şehzadebaşı semtine götürürdü.

Bu cümlenin ögeleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Zarf tümleci - belirtili nesne - özne - dolaylı tümleç -yüklem
B) Özne - zarf tümleci - belirtili nesne - dolaylı tümleç -yüklem
C) Zarf tümleci - özne - belirtili nesne - dolaylı tümleç -yüklem
D) Dolaylı tümleç - özne - belirtili nesne - zarf tümleci -yüklem
E) Özne - dolaylı tümleç - belirtili nesne - zarf tümleci -yüklem

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, öncülde verilen cümlenin ögelerini araştıralım:

Ben on bir yaşındayken (Zarf tümleci) babam (Özne) beni (Belirtili N.) önceleri üç sinemanın bulunduğu (Dolaylı tümleç) Şehzadebaşı semtine götürürdü. (Yüklem)

CEVAP: C

30. (I) İnsanı diğer canlılardan ayıran özelliklerin başında soyut düşünebilmesi ve düşüncelerini dil aracılığıyla ifade edebilmesi gelir. (II) Düşünme, insan davranışlarının en karışık formunu oluştururken zihinsel faaliyetlerinin de en üst düzeyini belirler. (III) İmajlar, şekiller, hayaller ve deneyimlerin yer aldığı bu süreç son derece karmaşıktır. (IV) Bu sürecin birbirinden farklı biçimleri vardır. (V) Örneğin bir matematik problemi çözen veya yaz tatili için plan yapan bir öğrenci, değişik formlarda düşünmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır? (Ön Lisans 2016)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "ayıran, düşünebilmesi", II. cümlesindeki "oluştururken", III. cümlesindeki "yer aldığı" ve V. cümlesindeki "çözen, plan yapan" sözleri "fiilimsi"dir. Parçanın IV. cümlesinde fiilimsi kullanılmamıştır.

CEVAP: D

31. Ahmet, geçen gün beni telaşla durdurdu.

Aşağıdakilerden hangisi ögelerinin dizilişi bakımından bu cümleyle özdeştir? (Lise 2016)

A) Ankara'dan gelen uçak, dün hava alanına bir saat geç indi.

B) Yaşam sofrasında, çalışmayanların yeri yoktur.

C) Kız kardeşim, dün İstanbul'dan trenle beş saatte geldi.

D) İnsan severek çalışırsa her işi başarır, diye düşünüyorum.

E) Bu çocuk, fırsatını bulunca seni gözünü kırpmadan üzer.

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, önce öncülde verilen cümlenin ögelerini araştıralım:

Ahmet (Özne), geçen gün (Zarf T.) beni (Belirtili N.) telaşla (Zarf T.) durdurdu. (Yüklem)

Şimdi de seçeneklerde verilen cümlelerin ögelerini araştıralım:

A) Ankara'dan gelen uçak (Özne), dün (Zarf T.) hava alanına (Dolaylı T.) bir saat geç (Zarf T.) indi. (Yüklem)

B) Yaşam sofrasında (Dolaylı T.), çalışmayanların (Özne) yeri yoktur. (Yüklem)

C) Kız kardeşim (Özne), dün (Zarf T.) İstanbul'dan (Dolaylı T.) trenle (Zarf T.) beş saatte (Zarf T.) geldi. (Yüklem)

D) İnsan severek çalışırsa (Zarf T.) her işi başarır, diye (Zarf T.) düşünüyorum. (Yüklem)

E) Bu çocuk (Özne), fırsatını bulunca (Zarf T.) seni (Belirtili N.) gözünü kırpmadan (Zarf T.) üzer. (Yüklem)

Ögelerin araştırılmasında görüldüğü gibi, E seçeneğinde verilen cümlenin ögelerinin dizilişi, öncülde verilen cümleninkiyle aynıdır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

32. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklemi zaman yönünden tamamlayan bir öge kullanılmamıştır? (Lise 2016)

A) Tedaviye başlanmadan önce hastanın kilosu sabitlenmelidir.

B) Hasta tedavi edilirken robot destekli sistemler tercih edilebilir.

C) Tedavi tamamlandıktan sonra hastanın durumu bir süre gözlemlenir.

D) Bazı yenilikler ilk başlarda herkes tarafından anlaşılamayabilir.

E) Doğal tedavi yöntemleri ülkemizde yaygın olarak kullanılır.

Çözüm

A seçeneğinde verilen "**Tedaviye başlanmadan önce** hastanın kilosu sabitlenmelidir.", B seçeneğinde verilen "**Hasta tedavi edilirken** robot destekli sistemler tercih edilebilir.", C seçeneğinde verilen "**Tedavi tamamlandıktan sonra** hastanın durumu bir süre gözlemlenir." ve D seçeneğinde verilen "Bazı yenilikler **ilk başlarda** herkes tarafından anlaşılamayabilir." cümlesindeki koyu renkle yazılmış sözler, yüklemi zaman yönünden tamamlayan ögeler olarak kullanılmıştır. E seçeneğindeki cümlede, yüklemi zaman yönünden tamamlayan öge yoktur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

33. (I) Arkanıza yaslanıp hayal edin. (II) Çimlerde dolaşırken sırtınızı yaslayabileceğiniz, gölgesinde soluklanabileceğiniz bir çınar ağacı olsa... (III) Rengârenk yapraklarıyla bir erik ağacı veya mis kokusuyla bir ıhlamur... (IV) İşte tıpkı bu hayaldeki gibi bir bahçenin önündeyiz şu an. (V) Açık hava odaları arasında, sarmaşıklı kemerlerin altından geçerken bizleri selamlıyor bu ağaçlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Lise 2016)

A) I. cümlede birleşik fiil kullanılmıştır.

B) II. cümlede türemiş kelime kullanılmıştır.

C) III. cümlede basit kelime kullanılmıştır.

D) IV. cümlede birleşik isim kullanılmıştır.

E) V. cümlede türemiş fiil kullanılmıştır.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "hayal etmek" sözü, birleşik fiildir.

Parçanın II. cümlesindeki "dolaşırken" sözü, türemiş kelimedir.

Parçanın III. cümlesindeki "yaprak, mis, ıhlamur" sözcükleri, basit kelimedir.

Parçanın V. cümlesindeki "selamlıyor" sözcüğü, türemiş fiildir.

Parçada IV numarayla belirtilen "İşte tıpkı bu hayaldeki gibi bir bahçenin önündeyiz şu an." cümlesinde "birleşik isim" yoktur.

CEVAP: D

34. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yeni" sözcüğü, diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır? (Ön Lisans 2014)

A) Beni hayata bağlayan, ailemize katılan yeni misafirimizdi.
B) Etrafına baktıkça daha önce görmediği yeni eşyalar görmeye başlıyordu.
C) Yan masada oturan arkadaşlar, işe yeni başladılar.
D) Yeni elbiselerinin içinde o kadar değişmişti ki onu kimse tanıyamadı.
E) Yaşanan değişiklikler, yeni kararlar almamızı gerektirdi.

Çözüm

Seçeneklerde verilen cümleler incelendiğinde "yeni" sözcüğünün A seçeneğinde "misafir" adını, B seçeneğinde "eşya" adını, D seçeneğinde "elbise" adını ve E seçeneğinde "karar" adını niteleme görevi ile kullanıldığı görülmektedir. Dolayısıyla "yeni" sözcüğü bu cümlelerde tür bakımından sıfattır. Ancak C seçeneğindeki cümlede "yeni" sözcüğü "başla-" fiilini zaman bakımından belirtmiş ve tür bakımından bir zarfı örneklendirmiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

35. Aşağıdaki cümlelerden hangisi sadece özne ve yüklemden oluşmamaktadır? (Ön Lisans 2014)

A) Alınan kararları sorgulamak, bizim işimiz değil.
B) Bu durumu belgeleriyle kanıtlamak mümkündür.
C) Kameraman, kartalları yuvalarında görüntülemek istedi.
D) Bizim görevimiz, beyefendiyi kapıda karşılamak.
E) Eserlerin tümünü müzede sergilemek güzel bir fikir.

Çözüm

Seçeneklerde verilen cümlelerin öge çözümlemeleri şu şekildedir:

A seçeneği

Alınan kararları sorgulamak / bizim
Özne *Yüklem*
işimiz değil.

B seçeneği

Bu durumu belgeleriyle kanıtlamak /
Özne
mümkündür.
Yüklem

C seçeneği

Kameraman / kartalları yuvalarında
Özne *Nesne*
görüntülemek / istedi.
Yüklem

D seçeneği

Bizim görevimiz / beyefendiyi kapıda
Özne *Yüklem*
karşılamak.

E seçeneği

Eserlerin tümünü müzede sergilemek /
Özne
güzel bir fikir.
Yüklem

Bu çözümlemelere göre A, B, D ve E seçeneklerinde verilen cümlelerin öge dizilişi "özne-yüklem" biçimindeyken C seçeneğindeki cümlenin öge dizilişi "özne-nesne-yüklem" biçimindedir.

CEVAP: C

36. (I) Böcek dünyasında bazı olağanüstü rekorlar var. (II) Ağustos böceğinin şarkıları 500 metreden duyulabilir. (III) Termit kraliçeleri 50 yıl yaşayabilir. (IV) Birçok böcek, kendisinden 20 kat daha ağır bir yükü kaldırabilir. (V) Bütün bunların yanında, böceklerin en büyüğü olan Kraliçe Alexandra kuş kanatlı kelebeği bile, enine sadece 28 cm uzunluğundadır.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde isim tamlaması yoktur? (Ön Lisans 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Öncülde verilen numaralanmış cümleler incelendiğinde I numaralı cümlede "Böcek dünyası", II numaralı cümlede "Ağustos böceğinin şarkıları", III numaralı cümlede "Termit kraliçeleri" ve V numaralı cümlede "bunların yanında" söz öbeklerinin birer isim tamlaması olduğu görülmektedir. Ancak parçanın IV numaralı cümlesinde herhangi bir isim tamlaması bulunmamaktadır.

CEVAP: D

37. Doğanın korunmasını teşvik etmek amacıyla yeni yeni yöntemler deneniyor. Örneğin bu kapsamda "borca karşılık doğa" kavramı; yoksul bir ülkenin belli ekolojik alanlarını korumaya alması karşılığında, gelişmiş ülkelerden aldığı borçların bir bölümünün silinmesi anlamına geliyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada bir ismi niteleme görevinde kullanılmamıştır? (Lise 2014)

A) yoksul B) ekolojik
C) gelişmiş D) yeni yeni
E) amacıyla

Çözüm

Öncülde verilen parça incelendiğinde "yoksul" sözcüğünün "ülke" ismini, "ekolojik" sözcüğünün "alanlar" ismini, "gelişmiş" sözcüğünün "ülkeler" ismini ve "yeni yeni" sözcüğünün "yöntemler" ismini nitelediği görülmektedir. Bu sözcüklerin niteleme görevleri ayrıca söz konusu isimlere sorulan "Nasıl?" sorusu ile tespit edilebilir. Ancak parçada geçen "amacıyla" sözcüğü herhangi bir ismi niteleme görevi ile kullanılmamıştır.

CEVAP: E

38. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işi başkasına yaptırma anlamı bulunmaktadır? (Lise 2014)

A) Fakültede kullandığı kitapları depoya kaldırttı.
B) Dün akşam boyunca arabaları yıkayıp temizledi.
C) Tatilden döndüğünde giysilerinin tümünü düzenledi.
D) Eve gelir gelmez, annem görmeden odamı topladım.
E) Bu sene gerçekleştirilecek işlerin planını yaptık.

Çözüm

İşi başkasına yaptırma anlamının bulunduğu cümleler, nesnesine göre ettirgen çatılıdır. Ettirgen çatılı cümleler, nesne alabilen yani geçişli fiillere "-r, -t, -tır" eklerinin getirilmesi sonucunda geçişlilik derecesinin artırılmasıyla ortaya çıkar. Seçeneklerde verilen cümleler bu doğrultuda incelendiğinde A seçeneğindeki "Fakültede kullandığı kitapları depoya kaldırttı." cümlesinde nesne alabilen "kaldır-" fiiline "-t" eki getirilerek bu fiilin geçişlilik derecesinin artırıldığı, böylece cümlede de "kitapları kaldır-" fiilini bir başkasına yaptırma anlamının ortaya çıktığı görülmektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

39. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili söz, cümlenin nesnesi görevinde değildir? (Lise 2014)

A) Bu mısraları, henüz on yaşındayken okumuştum.
B) İlk şiir kitabını, 1923 yılında İstanbul'dan almış.
C) Dün akşamki filmi, daha önce defalarca seyrettik.
D) Büyükannesi, haftada bir kez bu parkta yürüyordu.
E) Saatini düşürdüğünü, her nasılsa anlamamış.

Çözüm

A seçeneğindeki cümlede "Bu mısraları" söz öbeği "okumuştum" yüklemine sorulan, B seçeneğindeki cümlede "İlk şiir kitabını" söz öbeği "almış" yüklemine sorulan, C seçeneğindeki cümlede "Dün akşamki filmi" söz öbeği "seyrettik" yüklemine sorulan, E seçeneğindeki "Saatini düşürdüğünü" söz öbeği de "anlamamış" yüklemine sorulan "Neyi?" sorusuna yanıt verdiğinden cümlelerinin nesnesi konumundadır. Ancak D seçeneğindeki cümlede "Büyükannesi" sözcüğü "yürüyordu" yüklemine sorulan "Kim?" sorusuna yanıt verdiğinden ve işi yapan varlık olduğundan cümlesinin öznesi konumundadır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

40. (I) Sözsüz iletişimin pek çok yolu vardır. (II) Örneğin, Türkiye'nin Karadeniz bölgesindeki bazı köylerde evler, yöre koşullarından dolayı sarp kayaların ya da birbirinden uzak tepelerin üzerinde kurulmuştur. (III) Uzaktan uzağa haberleşmek isteyen köylüler, bugün bile seslerini birbirlerine ıslıkla duyururlar. (IV) Yüz yüze konuşamayan bu insanlar, keskin ıslık sesleriyle haberleşirler ve her ıslık türü farklı bir anlam taşır. (V) Tıpkı, rengine ve duruşuna göre farklı anlamlara gelen bayraklarla haberleşen eski denizciler gibi...

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde işin yapıldığı yeri belirten bir tümleç vardır? (Ön Lisans 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Soruda işin yapıldığı yeri belirten bir tümleç ile "dolaylı tümleç" sorulmaktadır. Dolaylı tümleç işin, hareketin, oluşun yapıldığı yeri veya yönü ifade eden isim türü kelimelerdir. Dolaylı tümleç yükleme "kime, kimde, kimden, nerede, nereye, nereden" soruları yöneltilerek bulunur. Dolaylı tümlecin cevap olduğu sözlerde ismin hâl eklerinden "-e, -de, -den" bulunur.

II numaralı cümlede geçen "...sarp kayaların ya da birbirinden uzak tepelerin üzerinde" sözü "kurulma" eyleminin nerede yapıldığını belirten tümleçtir.

CEVAP: B

41. Baltık Denizi'nin Finlandiya ve İsveç arasındaki bölgesinde (I) keşfedilen bir cisim gizemini koruyor. "Ocean X" adındaki dalış ekibinin 86 metre derinlikte bulduğu cisim, (II) kendisine (III) 200 metre yaklaşıldığında tüm cihazları (IV) kilitliyor. 60 metre genişliğe (V) sahip olan bu cismin, bir göktaşı olma olasılığı üzerinde duruluyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi, tek başına, içinde bulunduğu cümlenin ögelerinden biridir? (Ön Lisans 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Soruda bizden, öncülde verilmiş olan parçada geçen altı çizili ifadelerin, içinde bulunduğu cümlenin tek başına ögesi olup olmadığını kontrol etmemiz istenmektedir. Cümleleri incelediğimizde, "Baltık Denizi'nin Finlandiya ve İsveç arasındaki bölgesinde..."; "Ocean X" adındaki dalış ekibinin 86 metre derinlikte bulduğu cisim ..."; "... kendisine 200 metre yaklaşıldığında..."; "60 metre genişliğe sahip olan bu cisim..." ifadeleri bir söz öbeği olduğundan I, II, III, V numarayla gösterilen sözlerin tek başlarına cümlede bir öge olması söz konusu olamaz. Ancak IV numaralı "tüm cihazları" sözü cümlenin nesnesi konumundadır. Bu nedenle yanıt D'dir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

42. (I) Şimdi olduğu gibi eskiden de Anadolu'dan İstanbul'a çalışmak üzere insanlar gelirmiş. (II) Bunların çoğu herhangi bir mesleğe sahip olmadıklarından ya hamallıkla ya da kazma kürekle çalışarak işe başlarlarmış. (III) Bunlar içinde öyleleri olurmuş ki ne hamallık yapacak bir ipleri ne de işçilik yapacak kazmaları, kürekleri bulunurmuş. (IV) Bir "ip" veya tutacak bir "sap" sahibi olmayan bu kişiler için söylenen "ipsiz sapsız" deyimi meslek sahibi olmayanları anlatmak amacıyla kullanılır hâle gelmiş. (V) Hâlen, haylazlık eden, geçim derdinin ne olduğunu bilmeyen sorumsuz insanlar için de bu deyim kullanılmaktadır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2012)

A) I. cümlede, yüklem geniş zamanın rivayetiyle çekimlenmiştir.
B) II. cümle, birleşik bir cümledir.
C) III. cümle, yüklemi türemiş fiil olan kurallı bir cümledir.
D) IV. cümle, sıralı bir cümledir.
E) V. cümle, içinde zarf tümleci olan bir cümledir.

Çözüm

I numaralı cümlenin yüklemi olan "gel-i-r-miş" geniş zaman eki ve rivayet eki olan "-miş"i aldığından A seçeneği, içinde fiilimsi (isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil) bulunan kelimeler birleşik cümle olduğundan (olmadıklarından, çalışarak) B seçeneği III numaralı cümlenin yüklemi olan "bulunurmuş" sözü "bul-" fiiline "-n" fiilden fiil yapım eki getirildiğinden ve yüklemi sonda bulunduğundan "kurallı cümle olur" bilgisinden C seçeneği V numaralı cümlede "kullanılmaktadır" eylemini zaman bakımından tamamlayan "hâlen" kelimesi zarf tümleci olduğundan E seçeneği doğrudur. IV numaralı cümle ise içinde fiilimsi bulunduğundan birleşik cümledir ve "sıralı cümledir" bilgisi yanlıştır.

CEVAP: D

43. Şanlıurfa iline bağlı olan Birecik, mavi (I) suları durgun akan Fırat'ın yanında, (II) Asurlulardan kalma surlar üzerindeki (III) on iki burçlu kalesiyle, tarihî mirasını yıkık dökük (IV) de olsa günümüze kadar (V) taşıyan güzel bir yer.

Bu cümledeki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2012)

A) I'inci, niteleme amacıyla kullanılmıştır.
B) II'ncide birden fazla çekim eki vardır.
C) III'üncüde bağlaç olan "ki" kullanılmıştır.
D) IV'üncü, ikilemeden oluşmuştur.
E) V'inci, sözcük türü olarak edattır.

Çözüm

I numaralı "mavi" sözü "su" ismini renk bakımından nitelediğinden A seçeneği, II numaralı "yanında" sözü "Fırat'ın yanında" isim tamlamasından tamlanan ve bulunma hâli eki (-ı, -da) aldığında B seçeneği, IV numaralı "yıkık dökük" sözü ikileme olduğundan D seçeneği, V numaralı "kadar" sözü tek başına anlamı olmayan, başka kelimelerle öbekleşerek yeni anlam ilgisi kurduğundan E seçeneği doğrudur.
III numaralı söz olan "üzerindeki" sözünde bağlaç olan "ki" kullanılmamıştır. Bağlaç olan "ki" her zaman ayrı yazılır. III numaralı sözde yer alan ve ek olan "-ki" sıfat yapan "-ki" dir. "Surlar üzerindeki on iki burçlu kale" sözünde "Hangi kale" sorusuna cevap verir.

CEVAP: C

44. Eski Troya kenti, Çanakkale'de, bugün Hisarlık olarak adlandırılan (I) yerde bulunuyormuş. Arkeolojik kazılar sonucu kentin kalıntıları (II) büyük ölçüde gün ışığına çıkarılmış. Uluslararası bir araştırma (III) ekibi, toprak örneklerindeki fosillerin yaşını hesaplayarak (IV) Eski Troya kentinin farklı zaman dilimlerin-(V) deki durumunu ortaya koymuş.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisi bir zarf-fiildir? (Lise 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Eylemsi (fiilimsi) türünden biri olan zarf - fiiller eylem kök ve gövdelerinden "-ip, -ince, -eli, -ken, -e, -meden, -dikçe, -erek, -...r... -mez, -esiye, -meksizin" gibi eklerle türeyen, cümlede zarf olan ve yan cümlecik kuran eylemsilerdir. Bu bilgilerden hareketle parçada IV numaralı "hesaplay**arak**" sözünde zarf - fiil eki olduğundan söz zarf - fiildir.

CEVAP: D

45. (I) Mağaraları yalnızca bilim insanları incelemiyor. (II) Doğa sporlarına ilgi duyanların bazıları da mağaracılığa merak sarmış. (III) Onlar için mağaracılık, bir yandan keşif gezisi yaparken bir yandan da mağaraların derinliklerine ulaşmayı amaçlayan bir spor dalı. (IV) Doğayla iç içe olmayı, yeni yerler görmeyi seven herkes bu sporu yapabilir. (V) Ama kapalı ve karanlık yerlerde kalmaktan rahatsızlık duymamaları gerekiyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yüklem, sözcük türü bakımından diğerlerinden farklıdır? (Lise 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Soru kökü, isim cümlesi ve fiil cümlesi ayrımını yaptırmaktadır. I numaralı cümlenin yüklemi "incelemiyor", II numaralı cümlenin yüklemi "merak sarmış", IV numaralı cümlenin yüklemi "yapabilir", V numaralı cümlenin yüklemi "gerekiyor" sözleri sözcük türü bakımından fiildir. III numaralı cümlenin yüklemi olan "spor dalı" sözü sözcük türü bakımından isimdir.

CEVAP: C

46. Önce baygın bir iniltiydi yamaçtan duyulan
Sonra bir gölge belirmişti kuş uçmaz yoldan

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi yoktur? (Lise 2012)

A) Zaman belirteci
B) İyelik eki almış sözcük
C) Çekimli fiil
D) Belgisiz sıfat
E) Fiilden türemiş isim

Çözüm

Öncülde verilen dizeleri incelediğimizde "önce" sözcüğü yüklemi zaman bakımından tamamlandığından "zaman belirteci", "belirmişti" sözcüğü fiile getirilen kip ve kişi eki almış "çekimli fiil", "... baygın bir iniltiydi" söz öbeğindeki "bir" sözcüğü "belgisiz sıfat"; "duyulan, baygın, uçmaz" sözcükleri fiil köküne gelen fiilden isim yapım ekleriyle türetilmiş birer isimdir. Verilen dizeler için B seçeneğinde verilen "iyelik eki almış sözcük" ifadesine ulaşamayız. İyelik eki, varlığın kime ait olduğunu bildiren eklerdir. evim (benim), evin (senin), evi (onun)...

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

47. (I) Her şair kendini anlatır. (II) Çevresini anlamaya, bir şeyleri değiştirmeye kalksa da önce kendini anlatır. (III) Anlatırken de anlamaya çalışır. (IV) Ben şiirlerimle kendimi anlamaya çalıştım. (V) Şiir yazarken o şiiri yazmaktan başka bir şey düşünmedim. (VI) Ne kuramlar, ne birtakım endişeler, ne başka bir şey beni hiç ilgilendirmedi. (VII) Şiirimin geldiği yolu da gitmesi gereken yolu da düşünmedim, sadece yazdım. (VIII) Böylelikle ben değişirken şiirim de değişti.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Lise 2012)

A) II. cümlede dönüşlülük zamiri kullanılmıştır.
B) III. cümlede "de" bağlaçtır.
C) V. cümlede zamir vardır.
D) VI. cümlede zarf kullanılmıştır.
E) VII. cümlede birden fazla sıfat-fiil vardır.

Çözüm

Parçada II numaralı cümlede bulunan "kendini" sözü dönüşlülük zamiri olduğundan A, III numaralı cümlede "de" fiilimsileri bağlama görevinde ve ayrı yazıldığından bağlaç görevinde kullanıldığından B, VI numaralı cümlede "ilgilendirmedi" yüklemini miktar bakımından etkileyen ve yükleme sorulan "Ne kadar?" sorusuna cevap olan "hiç" sözü zarf görevinde kullanıldığından D, VII numaralı cümlede geçen "geldiğini, gereken" sözlerinde sıfat - fiil eki kullanıldığından E seçeneği doğrudur. V numaralı cümlede adın yerini tutan bir sözcük kullanılmadığından "V. cümlede zamir vardır." bilgisi doğru değildir.

Not: "Şey sözcüğü artık belgisiz zamir kabul edilir. Sorunun sorulduğu yıl kabul edilmiyordu.

CEVAP: C

48. (I) Perde kapandığında ilk önce seyirciler çıkar tiyatrodan, sonra oyuncular. (II) Işıklar söner, kapılar kilitlenir. (III) Tiyatro, bir akşamı daha sonlandırmış olur o anda ya da biz öyle olduğunu düşünürüz. (IV) Hâlbuki herkes gidip el ayak çekilince sahnenin ışıkları tekrar yanar. (V) Ardından, sadece görmeyi bilen gözlerin göreceği oyunlar başlar.

Yukarıdakilerin hangisinde cümleye zaman anlamı katan bir söz kullanılmamıştır? (Ön Lisans 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "perde kapandığında" sözü, III. cümlesindeki "o anda" sözü, IV. cümlesindeki "herkes gidip el ayak çekilince" sözü, V. cümlesindeki "ardından" sözü cümleye zaman anlamı katmıştır. Parçanın II. cümlesindeki "Işıklar söner, kapılar kilitlenir." sözlerinde cümleye zaman anlamı katan bir söz kullanılmamıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

49. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemden etkilenen varlık isim ya da sıfat tamlaması değildir? (Ön Lisans 2010)

A) Bereketli ovaları yok ettik.
B) Yemyeşil ormanları tükettik.
C) Masmavi gökyüzünü dumana boğduk.
D) Hızla doğanın dengesini bozduk.
E) Denizleri çöplük gibi kullandık.

Çözüm

"Eylemden etkilenen varlık" cümlede nesne görevinde kullanılır. Nesneyi bulmak için yükleme "ne, neyi, kimi" soruları sorulmalıdır. A seçeneğinde verilen "bereketli ovaları" sözü, B seçeneğinde verilen "yemyeşil ormanları" sözü, C seçeneğinde verilen "masmavi gökyüzü" sözü sıfat tamlaması biçiminde kurulmuş nesne; D seçeneğinde verilen "doğanın dengesini" sözü, isim tamlaması biçiminde kurulmuş nesnedir. E seçeneğinde verilen "Denizleri çöplük gibi kullandık." cümlesinde "denizleri" sözcüğü, "eylemden etkilenen varlık" yani "nesne"dir. Ancak, bu sözcük, isim ya da sıfat tamlaması değildir.

CEVAP: E

50. (I) Her yöresi ayrı bir güzellik taşıyordu ilçenin. (II) Özellikle bağlar bölgesi harikaydı tek kelime ile. (III) Bundan böyle biz çocuklar her yaz buraya gelmeye karar verdik. (IV) Bu düşüncemizi büyüklerimize ilettik. (V) Onlar da bizi destekledi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi fiil (eylem) cümlesi değildir? (Ön Lisans 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Fiil (eylem) cümlesi; yüklemi iş, kılış, oluş, durum bildiren sözcüklerden oluşan "–mek, –mak" ekiyle çekimlenebilen cümledir. Parçanın I. cümlesinde verilen "taşıyordu" sözü, III. cümlesinde verilen "karar verdik" sözü, IV. cümlesinde verilen "ilettik" sözü, V. cümlesinde verilen "destekledi" sözü "–mek, –mak" ekiyle çekimlenebildiği için cümleyi "fiil (eylem) cümlesi" kılmıştır. Parçanın II. cümlesinde verilen "Özellikle bağlar bölgesi **harikaydı** tek kelime ile." sözlerinde koyu dizilmiş söz, isim (ad) görevinde kullanılmış, cümle isim (ad) cümlesi olmuştur.

CEVAP: B

51. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözün anlamı, ayraç içindeki açıklamayla uyumlu değildir? (Ön Lisans 2010)

A) Gönül kimi severse güzel odur, sözü boşuna söylenmemiştir (yanıt beklenen bir soru sözü).

B) Kimsenin alacağı vereceği ile uğraşacak zamanım yok (kim olduğu bilinmeyen kişiler için kullanılan bir söz).

C) Kim kurallara uymazsa karşısında beni bulur (hangi kişi anlamında kullanılan bir söz).

D) Kim bilir, bu fotoğraflar ne kadar çok beğenilmiştir (olabilirlik bildiren bir söz).

E) Kimse yoğurdum ekşi demez (olumsuz cümlelerde kişiyi belirten bir söz).

Çözüm

B seçeneğindeki "kimsenin" sözü, "kim olduğu bilinmeyen kişiler için kullanılan bir söz" açıklamasıyla, C seçeneğindeki "kim" sözü, "hangi kişi anlamında kullanılan bir söz" açıklamasıyla, D seçeneğindeki "kim bilir" sözü, "olabilirlik bildiren bir söz" açıklamasıyla, E seçeneğindeki "kimse" sözü "olumsuz cümlelerde kişiyi belirten bir söz" açıklamasıyla uyumludur. A seçeneğindeki "kimi severse" sözü, "yanıt bekleyen bir soru sözü" açıklamasıyla uyumlu değildir. Altı çizili olan söz "herhangi birine gönlünü vermek" anlamındadır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

52. I. Odaları birer birer gezdi.
II. Düşüncelerini açık açık anlattı.
III. Bu hafta kitaplarını okuyup bitirdim.
IV. Ağlamaktan gözleri şişti.
V. Söylenenleri eksiksiz yerine getirdi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözcükte hem ikinci hem de üçüncü tekil kişiye ait olma anlamı vardır? (Lise 2010)

A) I. ve III. B) II. ve III.
C) II. ve IV. D) III. ve V.
E) IV. ve V.

Çözüm

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcükte "hem ikinci hem de üçüncü tekil kişiye ait olma anlamı" aranırken bu sözcüklere "kimin?" sorusu sorulduğunda "senin" ve "onun" sözcüklerini yanıt olarak almak gerekir. Bu doğrultuda cümleleri incelersek bu soruya II. ve III. cümledeki altı çizili sözler yanıt vermektedir.

Senin
Düşüncelerini açık açık anlattı.
Onun (kimin?)
Senin
Bu hafta kitaplarını okuyup bitirdim.
Onun (kimin?)

I, IV ve V. cümlelerdeki altı çizili sözcüklerde yer alan "–ı, –i" eki, "belirtme hâl eki" görevinde kullanılmıştır.

CEVAP: B

53. Milas'ta, MÖ 4. yüzyıla ait bir mezar (I) odası bulundu. Lahdin, Karia Satraplarından (II) birine ait olduğu düşünülüyor. Pek çok arkeolog, lahdi, "Anadolu'da asrın buluntusu (III)" olarak niteliyor. Mezarın, dünyanın yedi harikası arasında (IV) yer alan Halikarnassos Mausoleion'u ile bağlantısı olduğu düşünülüyor. Çünkü mezar sahibinin betimlemeleri (V) ile Mausolos'un British Museum'daki heykeli benzerlik taşıyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi bir ismi niteleme ya da belirtme amacıyla kullanılmıştır? (Lise 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Soru kökünde verilen "ismi niteleme ya da belirtme amacı" kelime türlerinden "sıfat (ön ad)"ı çağrıştırmaktadır. İsmi niteleyen ya da belirten sözcük, isme yöneltilen "nasıl?" sorusuna cevap verir. Bu bilgiler göz önünde tutulduğunda IV numarada verilen "dünyanın yedi harikası arasında yer alan" sözünün "**Halikarnassus Mausoleion**" ismini nitelemekte olduğu görülür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

54. Aşağıdakilerin hangisinde soru, işi yapanı buldurmaya yöneliktir? (Lise 2010)

A) Yarın sonuçlar açıklanacak mı?
B) Hafta sonunda sinemaya mı gitsek?
C) Bahçeyi böylesine dağıtan fırtına değil mi?
D) Olanları sana anlattı mı?
E) Taşınmak çok mu zor oldu?

Çözüm

Cümlede, işi yapan "özne"dir. Özne, yükleme yöneltilen "ne, kim" sorularına cevap verir. A seçeneğinde soru "sonuçların açıklama eyleminin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğine" B seçeneğinde "eylemin nereye yöneleceğine", D seçeneğinde "anlatma eyleminin gerçekleşip gerçekleşmediğine", E seçeneğinde "taşınma eyleminin ne kadar zor olduğuna" yöneliktir. C seçeneğinde verilen cümledeki soruya verilecek yanıt da "fırtına" olacağından sorunun işi yapanı buldurmaya yönelik olduğu görülür.

CEVAP: C

Ses Olayları ve Yazım Kuralları

1. Apartmanın daracık kapısından içeri girer girmez içim ürperdi. Onun bu binaya her gün girişini, merdivenleri tırmanışını hayal ettim. Kimi zaman yanındakilerle gülüştüğünü, kimi zaman sinirlendiği birilerine söylendiğini duyuyor gibi oldum. Hatta bir an sanki topuklu ayakkabılarından çıkan telaşlı tıkırtılarla burnumun dibinde belirecekmiş gibi hissettim.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur? (Ön Lisans 2024)

A) Ünlü türemesi
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz türemesi
D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünlü daralması

Çözüm

Parçadaki "daracık (dar+**a**+cık)" sözcüğü "ünlü türemesi" örneğidir, türeyen ünlü koyu renkle yazılmıştır; "burnumun (bur**u**n+um+un)" sözcüğü "ünlü düşmesi" örneğidir, düşen ünlü koyu renkle yazılmıştır; "hissettim (his+**s**+et+di+m)" sözcüğü "ünsüz türemesi" örneğidir, türeyen ünsüz koyu renkle yazılmıştır. "ettim (et+**di**+m)", "gülüştüğünü (gül+üş+**d**ük+ü+n+ü)", sözcükleri de "ünsüz benzeşmesi" örneğidir, benzeşen ünsüzler koyu renkle yazılmıştır. Parçada "ünlü daralması" yoktur.

CEVAP: E

2. Şiirlerimin her zaman bir bütün olması için çalıştım. Taktileri attım, dizeleri de (I) bütüne çevirdim. Aynı sayıda hecelerin durgularından doğan ezgilerden de (II) uzak durdum. Kulağa hiç de (III) hoş gelmeyen sağır gürültüleri ortadan kaldırmaya çalıştım. Ancak şiirlerim de (IV) dikkatli gözlerin yakalayacağı ihmallerin de (V) bile bile olduğunu söylemek isterim.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Ön Lisans 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada IV numarayla belirtilen "şiirlerim de" sözcüğünün "Ancak şiirlerim de dikkatli gözlerin **yakalayacağı** ihmallerin de bile bile olduğunu söylemek isterim." cümlesindeki koyu renkle yazılmış fiilimsinin kurduğu yan cümleciğin dolaylı tümleci olduğu göz önünde tutulursa bu sözcüğün "şiirlerimde" biçiminde yazılması gerektiği görülür. Çünkü ilgili sözcükteki "de", ismin hâl ekidir. Parçada numaralanmış diğer sözlerdeki "de"ler, ek değil sözcük (bağlaç olan de) olduğu için ayrı yazılmıştır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

3. Çağdaş Balkan edebiyatı, Türkçe (I) için hâlâ keşfedilmeyi (II) bekleyen bir ada gibi. Son yıllarda Balkan dillerinden Türkçeye çevrilen kitap adedi (III) arttı ancak bu yeterli değil. Bu durumun en önemli sebebi (IV), bu dillerden çeviri yapan yetkin (V) çevirmenlerin sayısının az olması.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden fazla ses olayı vardır? (Lise 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Sorunun cevabını bulabilmek için, parçada verilen numaralanmış sözcüklerin köken bilimi bakımından açılımını yapalım:

Türkçe → Türk + **c**e

Koyu renkle yazılmış ses "ünsüz benzeşmesi" örneğidir.

Keşfedilmeyi → keş**i**f + e**t** + (i) l + me + y + i

"Keşif" sözcüğündeki koyu renkle yazılmış ses düştüğü için bu sözcük "ünlü düşmesi" örneğidir; "et" sözcüğündeki koyu renkli ses –iki ünlü arasında kaldığı için – "ünsüz yumuşaması" örneğidir;

Adedi → ade**t** +i

İlgili sözcükteki koyu renkle yazılmış ses "ünsüz yumuşaması" örneğidir.

Sebebi → sebe**p** + i

İlgili sözcükteki koyu renkle yazılmış ses "ünsüz yumuşaması" örneğidir.

Yetkin → yet + **g**in

İlgili sözcükteki koyu renkle yazılmış ses "ünsüz benzeşmesi" örneğidir.

Sözcüklerin açılımında görüldüğü gibi, "keşfedilmeyi" sözcüğünde birden fazla ses olayı vardır.

CEVAP: B

4. Bir başyapıt (I) niteliği taşıyan Homeros'un *İlyada*'sından bu yana binlerce eser yazıldığını, on binlerce kahramanın hayatımıza girdiğini biliyoruz. Gerçek üstü (II) kahramanları bir yana bırakırsak lider, yurtsever (III), savaşçı, maceracı, bencil gibi kimliklerin hepsi bizden, öyle ki günlük hayatımızda arka planda (IV) kalan, sıradan bir karakter birdenbire (V), bir eserde karşımıza çıkıp etkileyici bir kimlik olarak bir süre hayatımıza eşlik edebiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Lise 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

"Somut olarak yer bildirmeyen **alt**, **üst** ve **üzeri** sözcüklerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır." kuralı göz önünde tutulursa parçada II numarayla belirtilen "gerçek üstü" sözcüğünün "gerçeküstü" biçiminde yazılması gerektiği görülür. Parçada numaralandırılmış diğer sözcükler de bir yazım yanlışı yoktur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesine uğramış bir sözcük yoktur? (Ön Lisans 2022)

A) Onun için yaptığım onca şeyden sonra bu olay sabrımı taşıran son damla oldu.

B) Ağır yaralarına rağmen doktorun izni olmadan hastaneden çıktı.

C) İnsanların birlikte hareket ettiği sürece başarılı olabilecekleri zaten bilinen bir gerçek.

D) İsteklerini emreden bir üslupla dile getirmeye devam edersen yanında kimse kalmayacak.

E) İkindiye devrilen günün tadını dakika dakika çıkarmak insana huzur veriyor.

Çözüm

A seçeneğindeki cümlede geçen "sabrımı (sabır+ım+ı)", B seçeneğindeki cümlede geçen "izni (izin+i)", D seçeneğindeki cümlede geçen "emreden (emir+et+en)" ve E seçeneğindeki cümlede geçen "devrilen (devir+il+en)" sözcükleri ünlü düşmesine uğramıştır. Düşen ünlüler koyu renkle yazılmıştır. C seçeneğindeki cümlede ünlü düşmesine uğramış bir sözcük yoktur.

CEVAP: C

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır? (Ön Lisans 2022)

A) Bir gün bu hayatı bırakıp uzaklara gittiğini farz et, tüm yaşadıkların anlamsız gelecek.

B) Mücadeleyi kazanmak için sarfettiğin üstün çabayı, her seferinde yeniden hatırlamalısın.

C) İstediğin bölüme kaydolduğunu ve yeni bir hayata başladığını düşünsene.

D) Otomobillerin park ettiği yerden geçince sağa dön, orada beni göreceksin.

E) İşinden ayrıldıktan sonra hayatının mahvolduğunu düşünmeye başladı.

Çözüm

B seçeneğindeki cümlede geçen "sarfettiğin" sözcüğünü oluşturan "sarf" ve "etmek" sözcükleri birleşirken "ünlü düşmesi" ya da "ünsüz türemesi" olmadığı için, ilgili sözcük "sarf ettiğin" biçiminde yazılmalıydı.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. İleri yaşına rağmen hep genç hissetti kendini. Yüzünün aydınlığı ve gözlerinin ışıltısı, gönül bağı kurduğu çevresini sıcacık duygulara boğardı. Yanına gelip aç ayrılan, hoşnut kalmayan hiç olmazdı.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur? (Lise 2022)

A) Ünsüz türemesi
B) Ünlü daralması
C) Ünsüz yumuşaması
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz düşmesi

Çözüm

Parçadaki "hissetti" sözcüğü **"ünsüz türemesi"** örneğidir, "aydınlığı" sözcüğü **"ünsüz yumuşaması"** örneğidir, **"çevresini"** ve **"ayrılan"** sözcükleri **"ünlü düşmesi"** örneğidir, "sıcacık" sözcüğü de **"ünsüz düşmesi"** örneğidir. Parçada "ünlü daralması" örneği olabilecek bir sözcük yoktur.

CEVAP: B

8. O, hem müzik kuramcısı hem de (I) iyi bir yazardır. Onun müziği, müzikseverler (II) tarafından belirsizliğin müziği olarak tanımlanabilir. Ancak kesin olan bir şey varki (III) yenilikçi bakış açısıyla (IV) müziği yepyeni (V) bir boyuta taşıdı.

Bu parçada altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Lise 2022)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

"Bağlaç olan ki ayrı yazılır." kuralı göz önünde tutulursa parçada III numarayla belirtilen "varki" sözcüğünün "var ki" biçiminde yazılması gerektiği görülür.

CEVAP: C

9. Birisinin, imrenme dürtüsü ile gururunu koruma isteği arasında yaşadığı gelgiti (I), "Çikolata" kadar iyi anlatan başka bir (II) hikâye bulmak zordur. Mahalle şekercisinin vitrininde renkrenk (III) kâğıtlara sarılı binbir çeşit çikolata vardır. Vitrinin karşısında duran kişi hayatı boyunca çikolata yememiştir, alacak parası da yoktur. Duyguları karmakarışıktır (IV), çikolatayı tatma isteğiyle imrendiğini belli etmeme çabası arasında gidip gelir (V).

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Ön Lisans 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

"İkilemeler her zaman ayrı yazılır." kuralı göz önünde tutulursa parçada III numarayla belirtilen "renkrenk" sözünün "renk renk" biçiminde yazılması gerektiği görülür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Osmanlı ordusu, batı yönünde hareket etmekteydi. Görünürde olağan üstü (I) bir durum yoktu sanki (II). Her şey yolunda seyrediyor (III) gibiydi. Ancak Tuna kıyısına yaklaşınca bir hareketlilik başlayıverdi (IV). Sultan da (V) bu duruma bir anlam veremedi.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Lise 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

"Somut olarak yer bildirmeyen *alt, üst* ve *üzeri* sözlerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır." kuralı göz önünde tutulursa parçada I numarayla belirtilen "olağan üstü" sözcüğünün "olağanüstü" biçiminde yazılması gerektiği görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11. Bir şey (I) okurken veya gündelik işlerimizle ilgili bir plan yaparken kelimeleri sesli olarak söylemesek de kafamızın içinde onları bir an (II) duyar gibi oluruz. Konuşma, bir sürü (III) karmaşık sürecin birlikte gerçekleşmesiyle ortaya çıkan bir işlevdir. Bazı araştırmacılar, bir hayli (IV) uğraş sonucu geliştirdikleri yapay zekâ uygulaması ve kafaya takılan kulaklığa benzer bir takım (V) cihazlar yardımıyla iç konuşmalarımızı yazıya dönüştürmeyi başardı.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Ön Lisans 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

"Biraz, birkaç, birkaçı, birtakım, birçok, birçoğu, hiçbir, hiçbiri, herhangi...belirsizlik sıfat ve zamirleri bitişik yazılır." kuralı göz önünde tutulursa parçada V numarayla belirtilen "bir takım" sözünün "birtakım" biçiminde yazılması gerektiği görülür.

CEVAP: E

12. Günümüzde bazı sağlık merkezleri vücudumuzu iyileştirirken aynı zamanda ruhumuza da iyi gelecek terapi bahçeleri oluşturmaya başlıyor. Bu bahçelerin amacı, hastaları hastanelerin ve tedavi merkezlerinin soğuk ve stresli ortamından bedenen ve fikren bir nebze olsun uzaklaştırabilmek ve tedavi sürecini kısaltabilmektir.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur? (Ön Lisans 2018)

A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz türemesi
C) Ünsüz yumuşaması
D) Ünlü daralması
E) Ünlü düşmesi

Çözüm

Parçadaki "iyileştirirken, oluşturmaya, uzaklaştırabilmek, kısaltabilmektir" sözcüklerindeki koyu renkle yazılmış sesler "ünsüz benzeşmesi", "vücudumuzu, amacı, sürecini" sözcüklerindeki koyu renkle yazılmış sesler "ünsüz yumuşaması", "başlıyor" sözcüğündeki koyu renkle yazılmış ses "ünlü daralması", "fikren" sözcüğü de (fikir+en → fikiren → fikren) "ünlü düşmesi" örneğidir. Parçada "ünsüz türemesi" yoktur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

13. Aristo, "İncelenmeyen hayat yaşanmaya değmez." demiş. Bugün bizler, "Kaydedilmeyen hayat yaşanmaya değmez." der gibiyiz. Yediğimiz yemekten kaybettiğimiz yakınımıza, sevincimizden kederimize her şeyi sosyal paylaşım ağlarına kaydediyoruz. Hayatlarımızın bir tür günlüğünü tutuyor, çoğu zaman gerçek ilişkilerin yerine sanal ilişkileri koyuyoruz. "Tanınıyorum, o hâlde varım." diyoruz. Bu kalabalık dünyada yalnız kalma korkusu ruhumuzu endişeyle dolduruyor.

I II III IV V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden çok ses olayı vardır? (Lise 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada II numarayla belirtilen "kaydedilmeyen" sözcüğündeki ses olaylarını görebilmek için, bu sözcüğün köken bilimi bakımından açılımını yapalım:

kayıt + et + (i) l + me + y + en

Ünlü düşmesi — Ünsüz yumuşaması — Kaynaştırma

Açılımında görüldüğü gibi, ilgili sözcükte birden çok ses olayı vardır.

CEVAP: B

14. Binaların imaj tasarımında kullanılan terimlerden biri olan ritim (I), görsel unsurların düzenli bir biçimde (II) dizilişi anlamına gelir. Simetri ise bir cismin bir doğruya göre eşit uzaklıkta ki (III) görüntüsüdür. Binaların tasarım unsurları arasındaki (IV) büyüklük ve görsel ağırlık dengesini ifade eder. Doku, bu iki tasarım unsurundan farklı olarak fiziksel kanıtların hissedilebilmesine de (V) olanak sağlar.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Lise 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada III numarayla belirtilen "uzaklıkta ki" sözünde geçen "-ki" nin "sıfat türetme eki" olduğu göz önünde tutulursa ilgili sözün "uzaklıktaki" biçiminde yazılması gerektiği görülür.

CEVAP: C

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde düzeltme işareti (^) yanlış kullanılmıştır? (Lise 2018)

A) Kâh gülerek kâh ağlayarak koca bir yıl geçirdik.
B) Sınavlarını geçebilmek için fedakârca çalıştı.
C) Kumbarasındaki madenî paraları annesine verdi.
D) Kendisine yapılan tüm haksızlıkları sîneye çekti.
E) Hâli vakti yerinde olduğu giyiminden anlaşılıyordu.

Çözüm

D seçeneğindeki cümlede geçen "sîneye" sözcüğündeki düzeltme işareti gereksiz kullanılmıştır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

16. Hırkasını çekiştirdi, bir sandalyenin kenarına ilişti ve azıcık soluklandı. Bir iki kere konuşmaya yeltendi, sonra eliyle ağzını hafifçe kapatarak şarkı söylüyormuşçasına mırıldanmaya başladı.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi görülmemektedir? (Ön Lisans 2016)

A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünlü türemesi

Çözüm

Parçadaki "ağzını" sözcüğü "ünlü düşmesi", "ilişti" ve "hafifçe" sözcükleri "ünsüz benzeşmesi", "söylüyormuşçasına" sözcüğü "ünlü daralması", "azıcık" sözcüğü de "ünlü türemesi" örneğidir. Parçada "ünsüz yumuşaması" örneği yoktur.

CEVAP: D

17. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır? (Ön Lisans 2016)

A) Hedefe çabuk ulaşmak için tali yollarda oyalanmamak lazım.
B) Şehrimizin tarihi yerlerini tanıtmak amacıyla bir belgesel hazırlandı.
C) Edebî kişiliğiyle Yahya Kemal, Türk şiirinin abidelerindendir.
D) İş yerinize ticari unvanınızı gösteren vergi levhasını asmalısınız.
E) Siyasi sorunların üstesinden gelmenin en iyi yolu birlik olmaktır.

Çözüm

"Türklerin **tarihi** çok eskilere dayanır." cümlesindeki koyu renkle yazılmış sözcüğün anlamıyla "Gezide **tarihî** yerleri de gördük." cümlesindeki koyu renkle yazılmış sözcüğün anlamlarının farklı olduğu, düzeltme "^" işareti kullanılarak gösterilir. Bu gerekçeyle B seçeneğindeki cümlede geçen "tarihi" sözcüğü "tarihî" biçiminde yazılmalıydı.

CEVAP: B

18. (I) Botanikte *pistacia lentiscus* adı verilen sakız ağacının kendine has pek çok özelliği var. (II) Her şeyden önce çok güçlü olduğu için sonbahar veya kış şartları onu etkilemiyor. (III) Yaz kış yaprağını dökmüyor, koruyor, dolayısıyla da üşümüyor. (IV) Çok seçici, öyle her iklimde ve toprakta yetişmiyor. (V) Kalabalığı sevmiyor, bir bahçede kendi başına göğe yükselmeyi tercih ediyor

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ünsüz yumuşamasına uğramış sözcük yoktur? (Lise 2016)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın I. cümlesindeki "ağa**c**ının" II. cümlesindeki "oldu**ğ**u", III. cümlesindeki "yapra**ğ**ını" ve V. cümlesindeki "kalabalı**ğ**ı, gö**ğ**e" sözcükleri "ünsüz yumuşaması"na uğramıştır. Ünsüz yumuşamasına uğrayan sesler koyu renkle yazılmıştır. Parçanın IV. cümlesinde ünsüz yumuşamasına uğramış sözcük yoktur.

CEVAP: D

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik fiillerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır? (Lise 2016)

A) Her şeyini yitirmişti ama sağlıklı olduğu için şükrediyordu.
B) Salgın hastalıklar yüzünden pek çok insan hayatını kaybetti.
C) Anne ve babalar çoğu zaman çocuklarının hatalarını affeder.
D) Bilinçli bir vatandaş, toplumdaki değişimleri kolayca farkeder.
E) Yağışların yol açtığı sel, bölgedeki tüm köprüleri bir gecede mahvetti.

Çözüm

"Bir isimle yardımcı eylem (etmek, olmak, eylemek...) birleşirken hece düşmesi ya da ses türemesi (ünsüz türemesi) görülüyorsa bu tip eylemler bitişik yazılır." kuralı göz önünde tutulursa D seçeneğindeki cümlede geçen "farkeder" fiilinin "fark eder" biçiminde yazılması gerektiği görülür.

CEVAP: D

20. Sokaklarını dolaştıktan sonra çarşısından hediyelik eşya ve ayçiçeği yağı satın alabilir, kıyıda yanyana dizilmiş kahvelerde soluklanabilirsiniz. Acıktınız mı? Pek çok yöresel yiyecek sizi bekliyor. Ayrıca deniz ürünleri açısından da oldukça zengin bir yerdesiniz.

Bu parçadaki numaralandırılmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Ön Lisans 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada geçen numaralanmış ifadeler TDK yazım kuralları çerçevesinde incelendiğinde I numaralı "ayçiçeği yağı", III numaralı "Acıktınız mı?", IV numaralı "Pek çok" ve V numaralı "açısından da" sözlerinin yazımlarının kurallar dâhilinde olduğu görülmektedir. Ancak parçada geçen II numaralı "yanyana" sözcüğü bir ikilemedir ve ikilemeleri oluşturan sözcükler, istisnalar dışında, ayrı yazılır. Bu sözcüğün doğru yazımı "yan yana" biçiminde olmalıdır.

CEVAP: B

21. (I) Uykusunun geldiğini nerden biliyor? (II) Buna epey şaştıysa da koydu başını onun dizine. (III) Uzun uzun düşündü sonra. (IV) Ne dizeler geçiyordu aklından ne şairler... (V) Yaş otuz beş, yolun yarısı eder. (VI) Yolun tamamı yetmiş miydi gerçekten?

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Seçeneklerde verilen cümlelerde geçen sözcükler yazım kuralları çerçevesinde kontrol edildiğinde II, III, IV ve V numaralı cümlelerde herhangi bir yanlışın söz konusu olmadığı görülmektedir. Ancak parçanın I numaralı "Uykusunun geldiğini **nerden** biliyor?" cümlesinde geçen koyu dizilmiş sözcüğün yazımında yanlışlık yapılmıştır. Bu sözcükte herhangi bir ünlü düşmesi söz konusu olmadığından sözcüğün doğru yazımı "nereden" biçimindedir.

CEVAP: A

22. Pers İmparatorluğu, Ege'den İndus'a, Libya çöllerinden Orta Asya'ya uzanan topraklara hükmetti ve büyük bir uygarlık oluşturdu. Ama büyük İskender'den sonra o uygarlıktan geriye hiçbir şey kalmadı.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Lise 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçada "Pers İmparatorluğu, Libya çöllerinden, hükmetti, hiçbir şey" sözlerinde herhangi bir yazım yanlışı bulunmamaktadır. IV numaralı "büyük İskender" sözünün yazımı yanlıştır. "Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakapları büyük harfle başlar." kuralından hareketle sözün doğru yazımı "Büyük İskender" şeklinde olmalıydı.

CEVAP: D

23. Gökova Körfezi'ndeki (I) Okluk Koyu'nun girişinde bir heykeltıraşımızın (II) yaptığı deniz kızı heykeli var. Kayalıklar üzerindeki heykel, 1995 yılının 28 Ekim Günü (III) "bir şükran borcu (IV) olarak" dikilmiş. Heykelin üzerinde şu sözler yazılı: "Bu deniz kızı, düşlerini süsle yen cennete erişebilmek için, nice engin denizler, ufuklar aştı. Kıtalar, adalar, koylar dolaştı. Ta ki Gökova'ya (V) ulaşana kadar."

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Ön Lisans 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada geçen "Gökova Körfezi'ndekiler", "heykeltrışımızın", "şükran borcu" ve "Gökova'ya" sözlerinin yazımı doğrudur. III numaralı sözde geçen "28 Ekim Günü"nün yazımı yanlıştır. "Belirli bir tarihi gösteren ve yanında rakam bulunan ay ve gün adları büyük harfle yazılır (28 Ekim Cuma)." kuralı gereği yazım yanlışı yapılmıştır. Doğru yazım "28 Ekim günü" olmalıydı.

CEVAP: C

24. Çay bitkisinin Doğu Karadeniz Bölümü'ne (I) ilk olarak hangi dönemde (II) ve kimler tarafından getirildiği bilinmiyor. Birinci Dünya Savaşı öncesinde Batum ve Çakva taraflarında çalışmış Karadeniz'li (III) köylülerin, memleketlerine dönerken bu bitkinin tohumlarını getirmiş olabileceği düşünülüyor. Günümüzde çay ekim alanları Trabzon'un Araklı ilçesinden (IV) başlayarak Gürcistan sınırına (V) kadar uzanıyor.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır? (Lise 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

"Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz." kuralı göz önünde tutulursa III numarayla verilen "Karadeniz'li" sözcüğünün yazımının yanlış olduğu görülür. Doğrusu "Karadenizli" biçiminde olmalıdır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

25. 1960'lı yılların başı... Ankara-Eskişehir Yolunun hemen yanındaki çıplak ve boz arazide, hummalı bir inşaat çalışması sürdürülmekteydi.

Buradaki binalar, yeni bir üniversitenin çekirdeğini oluşturacaktı.

Bu parçadaki altı çizili sözlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır? (Ön Lisans 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada II numarayla belirtilen "Ankara-Eskişehir Yolunun" sözünde "Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran sözler küçük harfle başlar." kuralı ihlal edilerek oluşturulduğu için yazım yanlışı vardır. Doğru yazılış **"Ankara-Eskişehir yolunun"** biçiminde olmalıdır.

CEVAP: B

26. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır? (Lise 2010)**

A) Olanları öğrenince tepkisi de sert oldu.

B) Çağırsam o da bizimle gelir mi ki?

C) Anladım ki onlar bu konuda haksız değiller.

D) Anlattıkları hiç de inandırıcı görünmüyor.

E) Verdiği karar pekte akıllıca değildi.

Çözüm

"de, da" bağlacı, kendinden önceki sözcükten ayrı yazılır. Bu bağlaç, bir sözcük olduğu için ünsüz benzeşmesi (sertleşmesi) kuralından etkilenip "te, ta" şeklini almaz. Cümleden çıkarıldığında anlam daralır; ancak bozulmaz. Bu bilgiler göz önünde tutulursa E seçeneğinde verilen "Verdiği karar pekte akıllıca değildi." cümlesindeki "pekte" sözcüğünde yazım yanlışı yapıldığı görülür. Doğrusu **"pek de"** biçiminde olmalıdır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

Noktalama İşaretleri

1. Aşağıdakilerin hangisinde virgül farklı bir görevde kullanılmıştır? (Ön Lisans 2024)

A) Lider kişinin özellikle kriz zamanlarında ortaya çıkan kararlı duruşu, grubun psikolojisini etkilediği gibi geleceğe yönelik kaygılarına da tesir eder.

B) Grubun uyumunu artırmak için yapılması gerekenlerden biri, açık iletişimi teşvik etmek ve üyeler arasındaki anlaşmazlıklara çözüm getirmektir.

C) Yönetici, oluşturduğu küçük gruplardaki iletişim süreçlerinin sağlıklı bir şekilde ilerlemesine zemin hazırlayarak herkesin kendini güvende hissetmesini sağlamalıdır.

D) Normların oluşturulmasında ve devam ettirilmesinde yöneticinin rolüne dikkat edilmeli, grubun sağlıklı normlar oluşturabilmesi için gerekli müdahaleler yapılmalıdır.

E) Grubun başlangıç aşamasında oturumları açan ve gündemi belirleyen başkan, grup üyelerinin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır.

Çözüm

D seçeneğinde verilen "Normların oluşturulmasında ve devam ettirilmesinde yöneticinin rolüne dikkat edilmeli, grubun sağlıklı normlar oluşturabilmesi için gerekli müdahaleler yapılmalıdır." sözlerinin iki ayrı cümle olduğu göz önünde tutulursa bu seçenekteki virgülün iki cümleyi birbirinden ayırma göreviyle kullanıldığı görülür. Diğer seçeneklerdeki virgüller özneyi belirtme göreviyle kullanılmıştır.

CEVAP: D

2. İçimdeki coşkuyu hiç kaybetmedim. Kendimi bildim bileli şu üç şeye âşığım () insana () tabiata () şiire () Bu aşktır insanı diri ve dinç tutan () Altmış yaşımda da *Yirmi Yaş Şiirleri*'ni yazmıştım.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir? (Lise 2024)

A) (;)(,)(,)(!)(!)
B) (:)(,)(,)(.)(.)
C) (;)(,)(,)(...)(.)
D) (,)(,)(,)(...)(!)
E) (:)(;)(,)(.)(...)

Çözüm

Parçadaki "Kendimi bildim bileli şu üç şeye âşığım" cümlesinden sonra bir açıklama yapıldığı göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan ilk yere, iki nokta (:) getirilmesi gerektiği görülür; Parçadaki "insana", "tabiata", "şiire" sözcüklerinin eş görevli oldukları göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan ikinci ve üçüncü yerlere virgül (,) getirilmesi gerektiği görülür; açıklama yapıldıktan sonra cümlenin tamamlandığı göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan dördüncü yere nokta (.) getirilmesi gerektiği görülür. "Bu aşktır insanı diri ve dinç tutan" sözlerinin de anlamca tamamlanmış – bitmiş bir cümle olduğu göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan son yere nokta (.) getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. Sahaflar (,) hayatlarını idame ettirmek için bir yandan ticaret yapar bir yandan da tarihî mirasa hiç küçümsenmeyecek katkıda bulunurlar. Bazen bir depodan, tavan arasından (,) bir müştemilat veya kömürlükten çıkarılan eserler hem buralarda telef olmaktan kurtarılmış olur (,) hem de gerekli restorasyon aşamasından geçirilerek onlara direnç kazandırılır. Cildi çürümüş (,) dağılmış kitaplar ciltlenir. Tozu (,) küfü alınarak varsa rutubeti giderilir; yıpranmış kâğıtlar takviye edilerek güçlendirilir.

Bu parçada numaralanmış virgüllerden hangisinin kullanımı yanlıştır? (Ön Lisans 2022)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

"Metin içinde tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz." kuralı göz önünde tutulursa parçada III numarayla belirtilen virgülün yanlış kullanıldığı görülür çünkü III numarayla belirtilen virgül, parçada geçen "hem ... hem de" bağlacından önce kullanılmıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

4. Umberto Eco kendisine yöneltilen bir soru üzerine "Her türlü bilgiyi hikâye edebilirsiniz." der ve bunu özetle şöyle açıklar ( ) Çocuklara kaplanları anlatmaya çalışıyorsunuz diyelim. Kaplanlar ( ) kedigiller familyasındandır, boyları şu kadardır ( ) kuyrukları şöyledir. Bu ( ) bilgiyi aktarmadır. Hikâye etmekse şudur ( ) Kaplanlar ormanlarda yaşar. Turuncu üzerine siyah veya kahverengi elbiseleri vardır. Et yerler ama aç kaldıklarında insanlara bile saldırabilirler.

Bu parçada numaralanmış yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir? (Lise 2022)

A) (:)(:)(;)(.)(.) B) (:)(;)(.)(.)(:)
C) (.)(;)(,)(;)(:) D) (.)(,)(:)(.)(;)
E) (:)(;)(.)(;)(.)

Çözüm

Parçadaki "Umberto Eco kendisine yöneltilen bir soru üzerine 'Her türlü bilgiyi hikâye edebilirsiniz.' der ve bunu özetle şöyle açıklar" sözlerinden sonra bir açıklama yapıldığı göz önünde tutulursa parçada I ile belirtilen yere "iki nokta" işaretinin getirilmesi gerektiği görülür.

"Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için noktalı virgül kullanılır." kuralı göz önünde tutulursa parçada II ile belirtilen yere "noktalı virgül" işaretinin getirilmesi gerektiği görülür.

Parçada III numarayla belirtilen yere sıralı cümleleri ayırdığı için virgül getirilmelidir.

Parçada IV numarayla "bu" sözcüğünün kendisinden sonra gelen sözcüğün sıfatı olmadığını belirtmek için virgül getirilmelidir.

Parçada V numarayla belirtilen yere kendisinden sonra bir açıklama yapıldığı için iki nokta getirilmelidir.

CEVAP: B

5. "Farklı bir gezegene oradaki kayaların yapısını incelemek için araç gönderebilecek kapasiteye sahip insanlık, milyonlarca insanın açlıkla mücadele etmesini umursamayabiliyor. Mars'a gitmek, yanı başındaki komşuyu ziyaret etmekten daha kolay görünüyor." Jose Saramago, 1998 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldığı törende söylüyor bunları. İnsanın yakınındakini görmeden yaşamasına ve insan hayatının değersizleştirilmesine karşı hayatı boyunca mücadele eden yazar; kitaplarında da bu konulara eğilmiş, incelemeler yapmış, kendine özgü ironisiyle insanlığın içinde bulunduğu durumun yıkıcılığını yeşeren bir umutla göstermiştir. Peki bunları nasıl fark ederiz? Özenli okumalarla...

Bu parçada noktalama işaretleriyle ilgili aşağıdaki kurallardan hangisine örnek bir kullanım yoktur? (Ön Lisans 2020)

A) Özel adlara getirilen durum ekini ayırmak için kullanılan kesme işareti
B) Tamamlanmamış cümlelerin sonuna konulan üç nokta
C) Bir kimseden olduğu gibi aktarılan sözler için kullanılan tırnak işareti
D) Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konulan virgül
E) Virgül bulunan cümlelerde özneden sonra konulan noktalı virgül

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Mars'a" sözcüğü "Özel adlara getirilen durum ekini ayırmak için kullanılan kesme işareti" kullanımı örneğidir, "Özenli okumalarla..." sözü "Tamamlanmamış cümlelerin sonuna konulan üç nokta" kullanımı örneğidir, "Farklı bir gezegene oradaki kayaların yapısını incelemek için araç gönderebilecek kapasiteye sahip insanlık, milyonlarca insanın açlıkla mücadele etmesini umursamayabiliyor. Mars'a gitmek, yanı başındaki komşuyu ziyaret etmekten daha kolay görünüyor." sözleri "Bir kimseden olduğu gibi aktarılan sözler için kullanılan tırnak işareti" kullanımı örneğidir, "İnsanın yakınındakini görmeden yaşamasına ve insan hayatının değersizleştirilmesine karşı hayatı boyunca mücadele eden yazar; kitaplarında da bu konulara eğilmiş, incelemeler yapmış, kendine özgü ironisiyle insanlığın içinde bulunduğu durumun yıkıcılığını yeşeren bir umutla göstermiştir." sözleri de "Virgül bulunan cümlelerde özneden sonra konulan noktalı virgül" kullanımı örneğidir. Parçada "Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konulan virgül" kullanımı örneği yoktur.

CEVAP: D

6. Mehmet kızdı ( ) ( ) Tam da ağlayacak sırayı buldun ( ) değil mi ( ) ( ) dedi.

Bu cümlede ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir? (Lise 2020)

A) (:) (") (,) (?) (")
B) (;) (") (...) (?) (")
C) (.) (-) (.) (?) (,)
D) (.) (") (,) (") (?)
E) (:) (") (...) (?) (")

Çözüm

Cümlede ilk ayraçla belirtilen yere, tırnak içine alınmış aktarma cümlelerden önce geldiği için, iki nokta (:) getirilmeli. Cümlede ikinci ve son ayraçla belirtilen yerlere, aktarma cümleyi belirttiği için, tırnak (") getirilmeli. Cümlede üçüncü ayraçla belirtilen yere, sıralı cümleleri ayırdığı için, virgül (,) getirilmeli. Cümlede dördüncü ayraçla belirtilen yere de, soru cümlesinden sonra geldiği için, soru işareti (?) getirilmeli.

CEVAP: A

7. *Oxford Sözlüğü*, her yıl olduğu gibi bu yıl da yılın sözcüğünü açıkladı(;) post-truth(.) Sözlük(,) Amerika'daki başkanlık seçimine bağlı olarak kullanım sıklığı çok artan bu kelimenin anlamını şu şekilde vermiş(:) Nesnel gerçeklerin kamuoyunu şekillendirmede duygusal ve kişisel görüşlerden daha az etkili olması(.)

I, II, III, IV, V

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisinin kullanımı yanlıştır? (Ön Lisans 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçadaki "*Oxford Sözlüğü*, her yıl olduğu gibi bu yıl da yılın sözcüğünü açıkladı" sözlerinden sonra bir açıklama yapıldığı göz önünde tutulursa parçada I numarayla belirtilen yerde noktalı virgül (;) değil, iki nokta (:) işaretinin kullanılması gerektiği görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

8. Boğaz ( ) sanki Marmara Denizi'ne inat olsun diye ve kırılgan geçecek bir mevsimi haber verircesine her şeyi birbirine yaklaştırmıştı ( ) mavi suları, balıkları, martıları ( ) Bu mavi gerdanlık ( ) esmeyi unutmuş eski bir rüzgârı, yeni boyanmış ama kurumamış bir sandalı ve Beykozluların komşu seslerini bir arada tutuyordu.

Bu parçada ayraçla ( ) belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilebilir? (Ön Lisans 2016)

A) (;)(,)(...)(:) B) (,)(;)(.)(:)
C) (,)(,) (...)(;) D) (,)(:) (.)(,)
E) (,)(:)(...)(;)

Çözüm

"Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan ögeleri belirtmek için virgül konur." kuralı göz önünde tutulursa parçada ilk ve son ayraçla belirtilen yerlere virgül (,) getirilmesi gerektiği görülür.

"Kendisinden sonra örnek verilecek cümlenin sonuna iki nokta (:) konur." kuralı göz önünde tutulursa parçada ikinci ayraçla belirtilen yere iki nokta (:) getirilmesi gerektiği görülür.

Parçada üçüncü ayraçla belirtilen yere de benzer örneklerin sürüp gittiğini göstermek için üç nokta (...) konması gerekir.

CEVAP: E

9. İzohips eğrilerinin özellikleri şöyledir (I) Yeryüzü şekillerinin kuş bakışı görünüşünü tasvir ederler (II) İç içe geçmiş kapalı eğrilerdir (III) Yar (IV) falez gibi yeryüzü şekillerini tam olarak gösteremezler. Dağ doruklarında nokta hâlini alırlar ki (V) bu noktalar da tepeyi işaret eder.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine herhangi bir noktalama işareti <u>getirilemez</u>? (Lise 2016)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

"'ki' bağlacından önce ve sonra hiçbir noktalama işareti kullanılmaz." kuralı göz önünde tutulursa parçada V numarayla belirtilen yere herhangi bir noktalama işaretinin getirilemeyeceği görülür.

CEVAP: E

10. Aile apartmanı gibiydi bizimkisi... Üst katta babamın amcası (I) onun altında halamlar (II) girişte babaannemler (III) bodrumda da amcamlar (IV) Bunun yanında iki kiracı aile (V) bir de tek başına Ayla.

Bu parçadaki numaralandırılmış yerlerden hangisine farklı bir noktalama işareti konmalıdır? (Ön Lisans 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Öncülde verilen parçada geçen I, II, III ve V numaralı yerler eş görevli söz öbeklerinin arasında yer aldığından bu yerlere virgül (,) getirilmelidir. Ancak parçadaki IV numaralı yer anlamca tamamlanmamış yani yüklemi verilmemiş bir cümlenin sonunda yer aldığından buraya üç nokta (...) konmalıdır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

11. Tanrı yetenek vermediğinden parlak sunuş sözleri bulamam bir türlü ( ) bulduklarım da yapay ve soğuk görünür. Bir de şu soruyu kendime sormadan edemem ( ) Doğru mu bu yaptığım ( )

Bu parçada ayraçlarla ( ) gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir? (Lise 2014)

A) (,) (:) (?) B) (;) (:) (!)
C) (,) (;) (?) D) (:) (,) (...)
E) (;) (;) (?)

Çözüm

Öncülde verilen parçada verilen ilk boşluk sıralı cümlelerin arasında bulunduğundan bu boşluğa virgül (,); ikinci boşluk kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlenin sonunda bulunduğundan bu boşluğa iki nokta (:) ve üçüncü boşluk bir soru cümlesinin sonunda yer aldığından bu boşluğa da soru işareti (?) getirilmelidir. Buna göre, boşluklara getirilmesi gereken noktalama işaretleri sırasıyla (,) (:) (?) biçimindedir.

CEVAP: A

12. Dik ( ) ağaçsız bir yokuşu kan ter içinde tırmanıyorduk.

– Ha gayret ( )

Kılavuzun sesi ortalığı çınlattı ( ) Yarım saat daha tırmandık. Çam ağaçlarının yanına gelince kılavuz geride kalanlara seslendi ( )

– İşte uçurumun başı.

Bu parçada ayraçlarla ( ) belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir? (Ön Lisans 2012)

A) (,) (!) (.) (:) B) (;) (,) (...) (!)
C) (;) (,) (.) (;) D) (,) (!) (...) (,)
E) (;) (!) (...) (.)

Çözüm

Parçada yer alan ilk boşluğa, "birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına virgül konur" kuralından hareketle virgül (,), ikinci boşluğa "seslenme, hitap, uyarı sözlerinden sonra ünlem konur" bilgisinden hareketle ünlem (!), üçüncü boşluğa "tamamlanmış cümlelerin sonuna nokta konur" bilgisinden hareketle nokta (.), dördüncü boşluğa "karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra iki nokta konur" bilgisinden hareketle iki nokta (:) sırasıyla getirilmelidir.

CEVAP: A

13. Geçmişte olup bitenleri en doğru biçimiyle saptamak (I) bunları doğru değerlendirmek (II) Tarihle ilgili (III) çalışmalar böyle yapılmalıdır (IV) Yakın zamana kadar tarih; bilime, akla, sağduyuya, hoşgörüye dayanmak yerine ne yazık ki söylencelere bağlı kalmış (V) yan tutmaktan kurtulamamıştır.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine herhangi bir noktalama işareti koymaya gerek yoktur? (Lise 2012)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada belirtilen I numaralı yere "Eş görevli sözcükleri ayırmak için virgül (,) konur." kuralı gereği virgül (,); II numaralı yere "Anlamca tamamlanmamış cümlelerin sonuna üç nokta (...) konur." kuralı gereği üç nokta (...); IV numaralı yere "Yargı bakımından tamamlanmış cümlelerin sonuna nokta (.) konur." kuralı gereği nokta (.); V numaralı yere "Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül (,) kullanılır." kuralı gereği virgül (,) getirilebilir. Ancak "Tarihle ilgili çalışmalar." söz öbeği bir sıfat tamlaması olduğundan III numaralı yere herhangi bir noktalama işareti koymaya gerek yoktur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

14. İnsanın insanı anlama (I) anlatma (II) uğraşında en iyi araç sanattır. Sanat (III) yaratıldığı dönemin (IV) çağın insanlık durumunu gösteren bir aynadır. Sinema, bu bakış açısıyla ele alınmalı (V) beyaz perdede çağımızın insanlık durumunun gereği gibi yansıtılıp yansıtılmadığına bakılmalıdır.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine virgül (,) konulması yanlış olur? (Lise 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

"Tamlamaların arasına virgül (,) konmaz." bilgisi göz önünde tutulursa "anlatma uğraşı" sözünün bir tamlama olduğu görülür. Dolayısıyla, parçada II numarayla belirtilen yere virgül (,) konması yanlış olur.

CEVAP: B

15. "Yaşam savaşı verirken kendimizin ⊥ (I) ailemizin ya da sevdiğimiz şeylerin ne kadar farkındayız ? (II) " diye düşündünüz mü hiç ? (III) Aslında biz, yaşadıklarımızın ayrımına varmadan yaşıyoruz . (IV) Yalnızca yapmamız gereken işlerin peşinde koşuyoruz. İçinde bulunduğumuz toplum nasıl davranmamızı istiyorsa ⊥ (V) biz de öyle davranıyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır? (Ön Lisans 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçada V numarayla belirtilen yerde "Şart ekinden sonra virgül (,) gelmez." kuralı ihlal edildiği için noktalama işareti yanlış kullanılmıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

Anlatım Bozuklukları

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır? (Ön Lisans 2014)

A) Cemal Süreya ile tanıştığımızda sanki birbirimizi yıllardır tanıyormuşçasına koyu bir muhabbete daldık.

B) Fikret Mualla'nın resimlerinde soğan sarısı tonunu çokça kullanması, sanatının özgün yönlerinden biridir.

C) Eleştirmenler, Roland Barthes'ın yazılarını edebî eserler olarak algılıyor ve önem veriyor.

D) Polonya asıllı ünlü yönetmen Kieslowski, bazı filmlerinde yaşamın zorluğu ve yalnızlık konularını işlemiştir.

E) Ara Güler; hayatını fotoğraf sanatına adamış, hem ülkemizde hem de yurt dışında takip edilen isimlerdendir.

Çözüm

Seçeneklerde verilen cümleler Türkçenin dil ve anlam kuralları bakımından incelendiğinde C seçeneğindeki "Eleştirmenler, Roland Barthes'ın yazılarını edebî eserler olarak algılıyor ve önem veriyor." cümlesinde "önem veriyor" yargısının bir yer-yön ögesine ihtiyaç duyduğu ancak bu ögenin cümlede verilmediği görülmektedir. Bu durumda cümlede dolaylı tümlecin eksikliği anlatım bozukluğuna neden olmuştur. Söz konusu cümlenin "Eleştirmenler, Roland Barthes'ın yazılarını edebî eserler olarak algılıyor ve ***bunlara*** önem veriyor." biçiminde kurulması gerekirdi.

CEVAP: C

2. Bugüne (I) kadar (II) sevmekten (III) vazgeçmediğim, şiirin yüce bir uğraş olduğunu (IV) kendisinden öğrendiğim (V) şairlerden biriydi o.

Bu parçadaki numaralandırılmış yerlerden hangilerine "asla" sözcüğü getirilebilir? (Lise 2014)

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve V
E) IV ve V

Çözüm

"Asla" sözcüğü "hiçbir zaman, hiçbir şekilde, katiyen" anlamlarına gelen bir zaman zarfıdır. Bu sözcük, türü nedeniyle ancak fiil ya da fiilimsi ile anlamsal ilişki kurabilir. Öncülde verilen cümlede geçen numaralanmış yerler kontrol edildiğinde de "asla" sözcüğünün "sevmekten" isim-fiilinden hemen öncede bulunan II numaralı yere ya da "vazgeçmediğim" sıfat-fiilinin hemen öncesi olan III numaralı yere getirilebileceği görülmektedir.

CEVAP: C

3. Aşağıdakilerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır? (Lise 2014)

A) Takım arkadaşlarım ve kendi adıma sizlere iyi çalışmalar diliyorum.

B) Sinemaya eskiden seyrek de olsa giderdim, artık hiç gitmiyorum.

C) Eski komşumu her gün görmem ama çok severim.

D) Denizi ve doğal güzellikleriyle birçok sanatçıya esin kaynağı olmuştu.

E) Gideceğim yerlerle ilgili kitapları mutlaka önceden karıştırırım.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Seçeneklerde verilen cümleler Türkçenin anlam ve dil bilgisi kuralları çerçevesinde kontrol edildiğinde A seçeneğindeki "Takım arkadaşlarım ve kendi adıma sizlere iyi çalışmalar diliyorum." cümlesinde tamlanan eksikliğinden kaynaklı bir anlatım bozukluğu yapıldığı görülmektedir. Bu cümlede "Takım arkadaşlarım" söz öbeği ile "kendi" sözcüğünün "adıma" tamlananına ortak bağlanması eklerin uyumsuzluğuna ve cümle kuruluşunda bir hataya neden olmuştur. Bu cümlenin "Takım arkadaşlarım **adına** ve kendi adıma sizlere iyi çalışmalar diliyorum." biçiminde kurulması gerekirdi.

CEVAP: A

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır? (Ön Lisans 2012)

A) Yarışmada sorulan soruların yalnızca üçünü cevaplayabilmişti.
B) İşlerini yoluna koymak için gece gündüz demeden çalışıyordu.
C) Her gün aynı yerde aynı saatte kuşlara yem atardı.
D) Bu kentin bütün sokaklarını avucumun içi gibi bilirim.
E) Kardeşine niçin odayı toplamadığı için çıkışmış.

Çözüm

Seçenekler incelendiğinde E seçeneğinde verilen "Kardeşine niçin odayı toplamadığı için çıkışmış." cümlesindeki altı çili sözcüğün gereksiz kullanıldığı görülmektedir. Bu cümlenin "duruluk" ilkesi gereğince "Kardeşine odayı toplamadığı için çıkışmış." biçiminde kurulması gerekirdi. Diğer seçeneklerde verilen cümlelerde herhangi bir anlatım bozukluğu yoktur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır? (Lise 2012)

A) Onun bu kadar etkili ve güzel bir sesi olduğunu yeni fark ettim.
B) Uzun süredir aldığı ilaçlar midesine ve böbreklerini etkilemiş.
C) Söylediklerimden hiç de etkilenmiş görünmedi.
D) Annemin karar değiştirmesinde öğretmenimizin etkisi olduğunu sanıyorum.
E) Toplantıda en etkileyici konuşmayı senin yaptığını söylediler.

Çözüm

B seçeneğinde verilen "Uzun süredir aldığı ilaçlar midesine ve böbreklerini etkilemiş." cümlesini incelediğimizde "midesine" dolaylı tümleci ile "etkilemiş" yükleminin bağ kuramadığını görmekteyiz. Bu cümlenin "Uzun süredir aldığı ilaçlar midesini ve böbreklerini etkilemiş." biçiminde kurulması gerekirdi.

CEVAP: B

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır? (Ön Lisans 2010)

A) Tek tutkusu müzikti ve onun dışında hiçbir sanat dalıyla ilgilenmedi.
B) O, müzik dünyasının gelmiş geçmiş en büyük isimlerinden biriydi.
C) Şarkılarını ilk söylediği zamandan ölümüne kadar, hatta öldükten sonra da pek çok tartışmaya konu oldu.
D) Ölümünden yıllar sonra bile daha bir nebze olsun azalmayan şöhreti, ona yaşarken milyonlar kazandırmıştı.
E) Geçen yıl, ünlü sanatçıya ait olduğu sanılan bir tutam saç, açık artırmada on beş bin dolara satıldı.

Çözüm

D seçeneğindeki cümlede verilen "daha" sözcüğünün, cümlenin anlam ve anlatımına herhangi bir katkısı yoktur yani gereksiz kullanılmıştır. Bu da anlatım bozukluğuna yol açmıştır.

CEVAP: D

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır? (Lise 2010)**

A) İki yıl öncesine kadar benim ve kardeşimin odası aynıydı.
B) Yaşama çok yönlü bakabilmesi öykülerinin beğenilmesini sağlıyordu.
C) Dünyayı dolaşmak çocukluğumdan beri en büyük hayalimdir.
D) Herkes onu çok seviyor ve örnek alıyordu.
E) Yapıtlarında, başından geçen ilginç olaylara da yer veriyordu.

Çözüm

Cümlede birden fazla tamlayanın ortak bir tamlanana bağlanması anlatım bozukluğuna neden olabilir. Bu durumda ilk tamlayandan sonra yeni bir tamlanan getirilerek cümledeki anlatım bozukluğu giderilebilir. A seçeneğindeki "İki yıl öncesine kadar benim ve kardeşimin odası aynıydı." cümlesinde bu durum görülmektedir. Cümledeki "benim ve kardeşimin odası" sözünde "odası" sözcüğü "kardeşimin" sözcüğünün tamlananıdır. Cümlede "benim" sözcüğünden sonra "odam" sözcüğü getirilerek anlatım bozukluğu giderilmelidir. Doğrusu "İki yıl öncesine kadar benim odam ve kardeşimin odası aynıydı." biçiminde olmalıdır.

CEVAP: A

8. Türkçe, diller arasında tüm dünyada yaygın olarak kullanılan dillerden biridir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerin hangisiyle düzeltilebilir? (Lise 2010)

A) "olarak" sözcüğü atılarak
B) "tüm dünyada" sözü atılarak
C) "diller arasında" sözü atılarak
D) "dillerden biridir" yerine, "bir dildir" sözü getirilerek
E) "yaygın olarak" yerine, "yaygın biçimde" sözü getirilerek

Çözüm

"Aynı anlama gelen ya da birbirini çağrıştıran sözlerin aynı cümlede kullanılması anlatım bozukluğuna neden olur." bilgisi göz önünde tutulursa öncülde verilen "Türkçe, **diller arasında** tüm dünyada yaygın olarak **kullanılan dillerden** biridir." cümlesinde koyu dizilmiş sözler, anlamca birbirini karşılamaktadır. Dolayısıyla bu cümle duruluk ilkesine uymamaktadır. Cümledeki anlatım bozukluğu cümlenin yapısı da düşünülerek "diller arasında" sözü atılarak düzeltilebilir.

CEVAP: C

9. Bu yazıdaki (I) cümlelerin birbirleri ile (II)

"olup, olmuşken, olduğu hâlde" gibi

gereksiz sözlerle (III) uzatılması (IV) anlatımın (V)

akıcılığını engelliyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için numaralanmış sözlerden hangisi atılmalıdır? (Lise 2010)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Cümlede II numarayla belirtilen "birbirleri ile" sözünün cümleden çıkarılmasıyla anlatım bozukluğu giderilebilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Füruzan; sanat hayatı boyunca öyküden romana, senaryodan gezi yazısına hatta şiire kadar pek çok türde eser vermiştir. Üretkenliği sayesinde edebiyat dünyasında adından sıkça söz ettiren yazarın kitaplarını dikkatle okuyanlar görecektir ki Füruzan, bizzat hayatın kendisinden beslenmiş ve gözlemlerini kurmacanın içine serpiştirmeyi başarmıştır. Eserlerini kaleme aldığı 1970'li yılların onun en verimli dönemi olduğu, okurun gözünden kaçmayacaktır. Bu dönemde yayımlanan *Parasız Yatılı, Kuşatma, Benim Sinemalarım* gibi eserleri o yılların kazancıdır. Uzun süre yüreği acıdan kabarmış ve ondan sonra da yükünü boşaltmaya çalışan birinin enerjisi demeliyiz belki de onun o yıllardaki üretkenliği için. Yeni bir soluk, yeni bir renk ve yeni bir bakış getirmesiyle 70'ler; Türk edebiyatının Füruzanlı yıllarıdır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2024)

A) Örneklemeye başvurulmuştur.
B) Mecazlı söyleyişler vardır.
C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
D) Koşul öne sürülmüştür.
E) Gerekçelendirme yapılmıştır.

Çözüm

Parçadaki "Bu dönemde yayımlanan *Parasız Yatılı, Kuşatma, Benim Sinemalarım* gibi eserleri o yılların kazancıdır." sözlerine dayanarak, parçanın anlatımıyla ilgili, "Örneklemelere başvurulduğu", "hayatın kendisinden beslenmek, gözlemlerini kurmacanın içine serpiştirmek, yüreği acıdan kabarmak, yeni bir soluk, yeni bir renk, yeni bir bakış getirmek" sözlerine dayanarak "Mecazlı söyleyişler kullanıldığı", "Eserlerini kaleme aldığı 1970'li yılların onun en verimli dönemi olduğu, okurun gözünden kaçmayacaktır." sözlerine dayanarak "Karşılaştırmadan yararlanıldığı", "Üretkenliği sayesinde edebiyat dünyasında adından sıkça söz ettiren yazarın kitaplarını dikkatle okuyanlar görecektir..." sözlerine dayanarak da "Gerekçelendirme yapıldığı" söylenebilir. Parçada koşul anlamı içeren söz ya da cümle yoktur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

2. Düne nazaran güneşli, pırıl pırıl bir gündü. Okul çıkışında dağlara doğru yürümüş, çamlardan yayılan reçine kokularını içine çeke çeke tırmandığı tepeden aşağıya bakıyordu. Önünde masmavi bir göl, ışıl ışıl bir gökyüzü, uçsuz bucaksız bir ufuk vardı. Sanki bir yere çağrılıymış, yerle göğün birleştiği çizgiye doğru dümdüz yürüse kavuşabilecekmiş, biraz uzansa kucaklayabilecekmiş gibi kollarını maviliğe açtı ama hemen ardından nedenini tam anlayamadığı bir acı hissetti yüreğinde. Gözleri daldı uzaklara.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) İkilemelere yer verilmiştir.
B) Karşılaştırma yapılmıştır.
C) Kişileştirmeden yararlanılmıştır.
D) Öykülemeye başvurulmuştur.
E) Betimlemeden faydalanılmıştır.

Çözüm

Parçadaki "pırıl pırıl, çeke çeke, ışıl ışıl, uçsuz bucaksız" sözleri "ikileme" örneğidir. "Düne nazaran güneşli, pırıl pırıl bir gündü." cümlesinde "karşılaştırma" yapılmıştır. Parçada olayların oluş sırası gözetilerek verildiği ve parçada izlenim kazandırmanın amaçlandığı göz önünde tutulursa parçanın anlatımında "öykülemeye başvurulduğu" ve "betimlemeden faydalanıldığı" görülür. Parçada "kişileştirme" den yararlanılmamıştır.

CEVAP: C

3. Altı nehrin ve üç sıradağın ötesinde, bir görenin bir daha unutamadığı bilge kent Zora yükselir. Zora'nın unutulmaz olmasının nedeni, hatırlanan diğer kentler gibi anılarda olağandışı bir imge bırakması değildir. Zora, her birinde özel güzellikler, nadir şeyler sunan sokaklarıyla değil, sokaklar boyunca evlerin, evlerdeki kapı ve pencerelerin her türlü düzensizliği ve kaotik belirsizliği dışlayan kusursuz dizilişiyle akılda kalır. Zora'nın sırrı, tek bir notasının bile yerinden oynatılamadığı, değiştirilemediği bir müzik partisyonundaki gibi birbirini izleyen yeni şekiller üzerinde kurulmasında gizlidir. Zora'yı ezbere bilen biri, uyuyamadığı gecelerde kentin yollarında yürüdüğünü hayal eder ve kentin kusursuz düzeninin şiirsel duraklarını adımlar: Bakır saat, berberin çizgili perdesi, dokuz fıskiyeli çeşme, köşedeki kahve, limana giden kestirme yol bunlardan bazılarıdır. Zora'da insanlığın varoluşunun bir arşivi gizlidir aslında. Akla gelebilecek her fikirle bu düzenin her noktası arasında belleğin anlık çağrışımlar yapmasına yarayacak bir benzerlik veya zıtlık ilişkisi kurulabilir. Zora'yı ezbere bilenlerin dünyanın en bilge kişileri kabul edilmesi de bundandır.

YARGI YAYINEVİ

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden <u>yararlanılmamıştır</u>? (Lise 2018)

A) Benzetme B) Kişileştirme
C) Tanımlama D) Açıklama
E) Örnekleme

Çözüm

Parçadaki "Zora'nın sırrı, tek bir notasının bile yerinden oynatılamadığı, değiştirilemediği bir müzik partisyonundaki gibi birbirini izleyen yeni şekiller üzerinde kurulmasında gizlidir." sözleri "benzetme", "bilge kent Zora... Zora, her birinde özel güzellikler, nadir şeyler sunan sokaklarıyla değil..." sözleriyle "kişileştirme", parçanın bütünü "açıklama", "Zora'yı ezbere bilen biri, uyuyamadığı gecelerde kentin yollarında yürüdüğünü hayal eder ve kentin kusursuz düzeninin şiirsel duraklarını adımlar: Bakır saat, berberin çizgili perdesi, dokuz fıskiyeli çeşme, köşedeki kahve, limana giden kestirme yol bunlardan bazılarıdır." sözleri de "örnekleme" örneğidir. Parçada "tanımlama" örneği yoktur.

CEVAP: C

4. Çağımızın yeni iletişim dili emoji, tıpkı beyaz bir duvara çizilen eğlenceli grafitiler gibi, yazışmalara yeni renkler katıyor. Küçücük, renkli semboller, satırlar dolusu kelimenin ifade etmekte zorlanacağı sevgi, sempati, öfke, şüphe gibi duyguları tek bir dokunuşla aktarabilen mucizevi bir tercümana dönüşüyor. Bazıları bunu gençlerin yeni eğlencesi olarak görse de acaba emojilerle çok daha büyük bir keşfe, dünyanın her yerinde aynı anlama gelen ve herkesin doğuştan konuşmaya hazır olduğu bir dile adım atmış olabilir miyiz?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Lise 2018)

A) Öznel ifadelere yer verilmiştir.
B) Örneklemeden yararlanılmıştır.
C) Benzetmeye başvurulmuştur.
D) Açıklama yapılmıştır.
E) Nicel veriler kullanılmıştır.

Çözüm

Parçadaki "Çağımızın yeni iletişim dili emoji, tıpkı beyaz bir duvara çizilen eğlenceli grafitiler gibi, yazışmalara yeni renkler katıyor. Küçücük, renkli semboller, satırlar dolusu kelimenin ifade etmekte zorlanacağı sevgi, sempati, öfke, şüphe gibi duyguları tek bir dokunuşla aktarabilen mucizevi bir tercümana dönüşüyor." sözleri göz önünde tutulursa parçanın anlatımıyla ilgili, "öznel ifadelere yer verildiği", "örneklemeden yararlanıldığı" ve "benzetmeye başvurulduğu", parçanın bütününde bilgi verildiği göz önünde tutulursa "açıklama yapıldığı" söylenebilir. Parçanın anlatımında "nicel veriler" kullanılmamıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

5. Madem üniversite yıllarımdan söz etmekle başladım, nostaljimin içine biraz fasulye katayım diyorum. Liseden mezun olalı iki yıl olmuş, artık yurt dışında hukuk öğrencisiyim. Yaz tatilinde İstanbul'a geldiğimde liseden can arkadaşım Yusuf'la Maltepe'de buluşup hasret gidermek, ortak anılarımızı tazelemek ne hoştu. O gün buluştuğumuzda kendimizi bir vapura attık ve Büyükada'ya gittik. Karnımız acıkınca yemek yiyecek bir yer aramaya koyulduk. Küçük ve mütevazı bir sokak içi lokantası fark ettik. Hemen oturup iki kuru fasulye söyledik. Ada'daki günün güzelliğinden midir bilmem, orada yediğim fasulyenin tadını bugün bile unutamam.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Ön Lisans 2016)

A) İçtenlik söz konusudur.
B) Eleştirel bir tutum sergilenmiştir.
C) Genellemelere başvurulmuştur.
D) Onaylayıcı ifadelere yer verilmiştir.
E) Tarafsız bir bakış açısı vardır.

Çözüm

Parçadaki "Madem üniversite yıllarımdan söz etmekle başladım, nostaljimin içine biraz fasulye katayım diyorum. ... Yaz tatilinde İstanbul'a geldiğimde liseden can arkadaşım Yusuf'la Maltepe'de buluşup hasret gidermek, ortak anılarımızı tazelemek ne hoştu. ... Küçük ve mütevazı bir sokak içi lokantası fark ettik. Hemen oturup iki kuru fasulye söyledik. Ada'daki günün güzelliğinden midir bilmem, orada yediğim fasulyenin tadını bugün bile unutamam." sözleri göz önünde tutulursa, parçanın anlatımıyla ilgili olarak, "İçtenlik söz konusudur." denebilir.

CEVAP: A

6. Bir kamyon, alnını irili ufaklı, yedi renk farla süslemiş, gösteri yapıyor. Yaktığı farlarla karşıdan gelenlerin gözünü alıyor. Kamyonun giriştiği bu gösteri çabası, Bayram'ı delirtmeye yetiyor. Kamyon, suyla kaplı asfaltta bulanık renkler bırakarak ilerliyor. Yolun sağında ve solunda akıl almaz bir curcunayla kaynaşan her şey tek çizgi hâlinde Bayram'ın gözlerinin iki yanından akıp geçiyor.

Bu parçada aşağıdaki anlatım tekniklerinin hangilerinden yararlanılmıştır? (Lise 2016)

A) Öyküleyici - betimleyici
B) Açıklayıcı - kanıtlayıcı
C) Betimleyici - açıklayıcı
D) Tartışmacı - öyküleyici
E) Kanıtlayıcı - tartışmacı

Çözüm

Parçadaki "Bir kamyon, alnını irili ufaklı, yedi renk farla süslemiş, gösteri yapıyor. ... Kamyon, suyla kaplı asfaltta bulanık renkler bırakarak ilerliyor." sözlerinin "betimleme" örneği, parçanın bütününün de "öyküleme" örneği olduğu göz önünde tutulursa parçada "öyküleyici-betimleyici" anlatım tekniklerinden yararlanıldığı görülür.

CEVAP: A

7. 1816'da Fransız Doktor Réne Laënnec, Paris sokaklarında dolaşırken oyun oynayan iki çocuk gördü. Çocuklardan biri elindeki tahta sopanın bir ucuna kulağını dayıyor, öbürüyse tahtanın öteki ucuna iğneyle vuruyordu. Vuruş sesleri, tahtanın içinden iletiliyordu. Bunu gören Laënnec de bir sayfa kâğıdı rulo yaparak iple bağladı. Hastasının göğsüne dayadığında kalp atışlarını duyuyordu. Bundan yola çıkılarak geliştirilen alete, Yunanca göğüs anlamındaki "stethos" ve vurmak anlamındaki "skopein" sözcüklerinin birleşmesiyle oluşmuş stetoskop adı verildi.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Ön Lisans 2012)

A) Tartışmaya başvurulmuştur.
B) Kişileştirme yapılmıştır.
C) Terim kullanmaktan kaçınılmıştır.
D) Betimlemeden yararlanılmıştır.
E) Öznellik söz konusudur.

Çözüm

Parçada geçen "... Çocuklardan biri elindeki tahta sopanın bir ucuna kulağını dayıyor, öbürüyse tahtanın öteki ucuna iğneyle vuruyordu.", "... Laennec de bir sayfa kâğıdı rulo yaparak iple bağladı. Hastanın göğsüne dayandığında kalp atışlarını duyuyordu." sözlerinden hareketle D seçeneğinde verilen "Betimlemeden yararlanılmıştır." ifadesi parça için söylenebilir.

Betimlemede amaç, okurun zihninde bir görüntüsü oluşturmaktır. Bir fotoğraf ya da tabloda görüntü, tasvir varsa, paragrafta da şair bu görüntüyü sözcüklerle oluşturur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

8. Dede Korkut'taki kimi hikâyeler bir mizah başyapıtıdır bana göre. Karacık Çoban'ın düşmanla savaşı çok hoş bir abartmayla anlatılır. Karacık Çoban, beylerin yanında kavgaya giderken düğüne, eğlenceye gider gibidir. Vatan Yahut Silistre'deki Abdullah Çavuş'a, Yorgun Savaşçı'daki Kör Şaban'a benzetirim onu. Yalnız savaşmak değil; yanındakileri, kavga arkadaşlarını güldürmek de onun görevidir. Çocuk gibi saf bir öfkeyle dövüşürken ondaki özgüvene hayran kalırsınız.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Lise 2012)

A) Öznellik ağır basmaktadır.
B) Bir düşünceyle ilgili örneklere yer verilmiştir.
C) Devrik cümlelerle anlatıma doğallık kazandırılmıştır.
D) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
E) Eksiltili cümle kullanılmıştır.

Çözüm

Parçada yer alan "başyapıtıdır bana göre", "çok hoş bir abartmayla anlatılır." sözlerinden hareketle öznellik ağır basar, "Karacık Çoban, beylerin yanında kavgaya giderken düğüne, eğlenceye gider gibidir. Vatan Yahut Silistre'deki Abdullah Çavuş'a, Yaran Savaşçı'daki Kör Şaban'a benzetirim onu." sözleri bir düşünceyle ilgili örnekler verilmiştir, "başyapıtıdır bana göre" cümlesi devrik cümle olduğundan anlatıma doğallık kazandırılmıştır, "Vatan Yahut Silistre'deki Abdullah Çavuş'a, Yorgun Savaşçı'daki Kör Şaban'a benzetirim onu." ve "Dede Korkut'taki kimi hikâyeler bir mizah başyapıtıdır bana göre." sözleri karşılaştırma yapılmıştır, bilgisini doğrular. Parçada yüklemi söylenmemiş, eksiltili bir cümle yoktur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

9. İstasyona bakan bir tepenin yamacındaydı evimiz. Ankara yönünden gelen trenleri ilk önce biz görürdük. Önce dumanı görünen trenler, sonra hafifçe sağa yatarak döner, kasabaya doğru süzülürdü bir uğultuyla. Bu sesin uğultu değil, katarın yaydığı bir müzik olduğu söylenebilir. Çelik tekerleğin çelik raylarda çıkardığı mırıltıyla beslenen, etkileyici bir kayma sesi... Tren, o dönüşten sonra istasyona varıncaya kadar bu büyülü kayma sesiyle yavaş yavaş ilerlerdi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2010)

A) Görülenler oluş sırasıyla verilmiştir.
B) Eylemler betimlenerek anlatılmıştır.
C) Koşul belirtilmiştir.
D) Görme ve işitme duyusuna seslenen ayrıntılara yer verilmiştir.
E) İkileme kullanılmıştır.

Çözüm

Parçadaki "Ankara yönünden gelen trenleri ilk önce biz görürdük. Önce dumanı görünen trenler, sonra hafifçe sağa yatarak döner, kasabaya doğru süzülürdü bir uğultuyla." sözlerine dayanarak parçanın anlatımıyla ilgili olarak "görülenlerin oluş sırasıyla verildiği", "hafifçe sağa yatarak döner" ve "yavaş yavaş ilerlerdi" sözlerine dayanarak "eylemlerin betimlenerek anlatıldığı", "Ankara yönünden gelen trenleri ilk önce biz görürdük", "kasabaya doğru süzülürdü bir uğultuyla" sözlerine dayanarak "görme ve işitme duyusuna seslenen ayrıntılara yer verildiği", "yavaş yavaş" sözlerine dayanarak "ikileme kullanıldığı" söylenebilir. Parçaya dayanarak "koşul belirtildiği" söylenemez.

CEVAP: C

10. Gökyüzü açık, hava güzel mi güzel. Uzaktaki dağlardan birinin üzerinde beyazımsı bir bulut kümesi... Yol boyunca havanın güzelliği ile çevrenin yeşilliği, tanımlanması güç bir mutluluk veriyor bana. Çok yükseklerden, gökyüzümüzün güvencesi bir jet uçuyor Ankara'ya doğru, arkasında kuyruklu yıldızı andıran ak dumanlar bırakarak. Jetin altında belli belirsiz bir kuş uçuyor. Tanrım, yurdumuz ne güzel!

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2010)

A) Kimi varlıkların betimlendiği
B) Farklı cümle türlerine yer verildiği
C) Pekiştirme yapıldığı
D) Benzetmeye yer verildiği
E) Öznellikten kaçınıldığı

Çözüm

Parçadaki **"Gökyüzü açık, hava güzel mi güzel.** Uzakta dağlardan birinin üzerinde **beyazımsı** bir bulut kümesi..." sözlerinde koyu dizilmiş ifadelerle "kimi varlıkların betimlendiği"; isim cümleleri, eksiltili cümleler kullanıldığı için "farklı cümle türlerine yer verildiği"; "Çok yükseklerden, gökyüzümüzün güvencesi bir jet uçuyor Ankara'ya doğru, arkasında kuyruklu yıldızı andıran ak dumanlar bırakarak." sözüyle "benzetmeye yer verildiği"; "... hava güzel mi güzel" sözüyle "pekiştirme yapıldığı" söylenebilir. Parçada "öznellikten kaçınıldığı" söylenemez.

CEVAP: E

11. Yaşamını alışkanlıklarla sınırlamış daha doğrusu onların tutsağı olmuş bir insanın yazar olduğunu düşünmek üzücüdür. Düş kurmayan, rüya görmeyen bir yazar, yazdıkça yalnızca kupkuru bir yazıcıya dönüşecektir.

Bu parçaya göre, bir yazarda kesinlikle bulunması gereken nitelik aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Çalışkanlık B) Yalınlık
C) Titizlik D) Yaratıcılık
E) Gerçekçilik

Çözüm

Parçadaki "Düş kurmayan, rüya görmeyen bir yazar, yazdıkça yalnızca kupkuru bir yazıcıya dönüşecektir." sözleri göz önünde tutulursa bir yazarda "yaratıcılık" niteliğinin kesinlikle bulunması gerektiği üzerinde durulduğu görülmektedir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

Paragraf

1. (I) Bir müzik aleti mi çalmak istiyorsunuz, temel ilkelerini uzun uzadıya düşünmeye gerek duymayana kadar sistemli uygulama yapmak zorundasınız. (II) Disiplinli bir şekilde defalarca tekrarlayabildiğiniz temel uygulamalar bir süre sonra otomatikleşip kas hafızanıza yerleşir. (III) Bu iş için harcadığınız enerjinin fiziksel yapı ve kişisel kabiliyetlerinizle uyumlu olup olmadığı da önemlidir. (IV) Ancak harcadığınız saatler oranında ödüllendirilmeyeceğinizi hatırlamalı, yalnızca tekrarın değil iyi tekrarın gerekli olduğunu bilmelisiniz. (V) Çünkü ancak yüksek nitelikli, amaca uygun ve düzenli yapılandırılmış tekrar, gelişmeyi sağlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Ön Lisans 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçanın içeriği göz önünde tutulursa III. cümlenin dışındaki cümlelerde "bir müzik aleti çalmak için yapılması gerekenler ve bunların gerekçeleri"nin dile getirildiği görülür. Parçanın III. cümlesinde ise "Bu iş için harcadığınız enerjinin fiziksel yapı ve kişisel kabiliyetlerinizle uyumlu olup olmadığı da önemlidir." denerek konuya bakış açısının dışına çıkıldığı için (konunun farklı bir yönünden söz edildiği için) III. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

2. (I) Modern toplumun dönüşümü, XVII. yüzyılda başlamış ve zirve noktasına ulaşması için iki yüzyıl geçmesi gerekmiştir. (II) Rönesans'ın, Fransız İhtilali'nin ve Sanayi Devrimi'nin modern devletin doğuşuna önemli katkılar sağladığı açıktır. (III) Modernleşme sürecine en önemli katkı ise XVIII. yüzyıl boyunca sürecek olan aydınlanma projesinden gelmiştir. (IV) Modernite kavramının tarihsel anlamı, aklın anlamının tarihsel gelişimine paralel olarak gelişmiştir. (V) Aklın kendi kendisinin ispatı olduğu anlayışının zirve noktası, rnodernizmin tanımlandığı an olarak belirlenebilir. (VI) Bu çerçevede rnoderniteyi sadece bir değişim, yenileşme süreci olarak nitelemek, onu ve temelindeki akılcılığı basite indirgemek anlamına gelebilir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar? (Ön Lisans 2024)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Parçanın düşünce düzeni ve örgüsü göz önünde tutulursa parçanın ilk üç cümlesinde "modern toplumun dönüşümü ve bu dönüşüme sağlanan katkılar" dan söz edildiği görülür. Parçanın IV. cümlesinde "Modernite kavramının tarihsel anlamı, aklın anlamının tarihsel gelişimine paralel olarak gelişmiştir." denerek konuya bakış açısının dışına çıkıldığı için (konunun farklı bir yönünden söz edildiği için) parça IV. cümleden başlanarak ikiye ayrılmalıdır.

CEVAP: C

3. I. Pek çok ülkede bir restorana gittiğinizde soğuk su servis edilirken, Asya kıtasının bazı bölgelerinde önünüze bir sürahi ılık su getirilir.

II. Soğuk içilen suyun, yiyeceklerin içindeki yağları katılaştırarak sindirimi zorlaştırdığı düşünüldüğünde bu gayet mantıklı geliyor.

III. Dolayısıyla yiyecek ve içeceklerin vücut sıcaklığına yakın bir sıcaklık olan 37°C'de servis edilmesini uygun görüyorlar.

IV. Bu yörelerdeki insanlar yiyecek ve içeceklerin ne buz gibi soğuk ne de çok sıcak tüketilmesi gerektiğine inanıyor.

V. Ayrıca buz gibi soğuk suyun, sıcak bir günde serinletse de mideye oturma ihtimali ortadan kalkıyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir? (Ön Lisans 2024)

A) I ile II B) II ile III
C) II ile IV D) III ile V
E) IV ile V

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Öncülde verilen cümlelerin içerikleri göz önünde tutulursa I numarayla belirtilen "Pek çok ülkede bir restorana gittiğinizde soğuk su servis edilirken Asya kıtasının bazı bölgelerinde önünüze bir sürahi ılık su getirilir." cümlesindeki yargının gerekçesinin, IV numarayla belirtilen "Bu yörelerdeki insanlar yiyecek ve içeceklerin ne buz gibi soğuk ne de çok sıcak tüketilmesi gerektiğine inanıyor." cümlesindeki yargıyla açıklandığı görülür. Bu nedenle I numarayla belirtilen cümleyi, IV numarayla belirtilen cümle izlemeli. Bunun için de IV. cümle ile II. cümle yer değiştirmeli. Sözü edilen değişikliği yaparak parçayı kuralım:

I. Pek çok ülkede bir restorana gittiğinizde soğuk su servis edilirken, **Asya kıtasının bazı bölgelerinde önünüze bir sürahi ılık su getirilir**.

IV. Bu yörelerdeki **insanlar yiyecek ve içeceklerin ne buz gibi soğuk ne de çok sıcak tüketilmesi gerektiğine inanıyor**.

III. Dolayısıyla **yiyecek ve içeceklerin vücut sıcaklığına yakın bir sıcaklık olan 37°C'de servis edilmesini uygun görüyorlar**.

II. Soğuk içilen suyun, yiyeceklerin içindeki yağları katılaştırarak sindirimi zorlaştırdığı düşünüldüğünde bu gayet mantıklı geliyor.

V. Ayrıca buz gibi soğuk suyun, sıcak bir günde serinletse de mideye oturma ihtimali ortadan kalkıyor.

Köprü görevindeki sözler koyu renkle yazılmıştır.

CEVAP: C

4. Walter Benjamin XIX. yüzyılda yaşamış bir düşünürdür. Hâlen popüler bir isim olmasının arkasında, bugünün modern dünyasının birçok sorununa onun kültür, edebiyat ve politika alanındaki yaklaşımları üzerinden bakabilmemiz yatar. Fikirleri, yaşadığı dönemin düşünce çevrelerinde derin yankılar uyandıran Benjamin'in günümüze canlılığından bir şey yitirmeden ulaşmasının bir diğer nedeni ise ürettiklerinin geniş bir yelpazeye yayılmış olmasıdır.

Bu parçadan Walter Benjamin ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2024)

A) Çağdaşı olan düşünürlerden etkilendiğine
B) Görüşleriyle çağına ve çağının ötesine seslendiğine
C) Düşüncelerini toplumsal sorunların şekillendirdiğine
D) Ölümünden sonra şöhretinin hızla yayıldığına
E) Yaklaşımlarının farklı disiplinlerde kabul gördüğüne

Çözüm

Parçadaki "Fikirleri, yaşadığı dönemin düşünce çevrelerinde derin yankılar uyandıran Benjamin'in günümüze canlılığından bir şey yitirmeden ulaşmasının bir diğer nedeni ise ürettiklerinin geniş bir yelpazeye yayılmış olmasıdır." sözlerine dayanarak, Walter Benjamin ile ilgili, "Görüşleriyle çağına ve çağının ötesine seslendiğine" ulaşılabilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

5. Kitap ön sözlerinin bir özelliği iç dökmeye bolca yer vermesidir. Bunun da okur ile yazar ilişkisini kurmakta büyük bir rolü vardır. Yazar, hiçbir yerde anlatamadığı gerçekleri bu iç dökmelerinin arasına sıkıştırır. Ön sözlerin düşünce mutfağı adını verebileceğimiz bu bölümünde yazar, kendi özel yaşamını ne kadar sergilerse okurun güvenini o kadar kazanır. Bu arada kendini okuruna acındırmaktan da çekinmez çünkü acındırma da ön sözlerin temel özelliklerinden biridir. Yazar uğradığı haksızlıkları, çektiği acıları hiç makaslamadan okurun önüne serer ki okur da gözyaşlarını tutmasın.

Bu parçaya göre ön sözlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Ön Lisans 2024)

A) Yazarların, okurlarıyla baş başa kaldıkları yazılar oldukları
B) Okura, kitaptaki karakterlere dair bilgi sundukları
C) Yazarların kimseyle paylaşamadığı sırlarına yer verdikleri
D) Duygusal bir tepki uyandırmayı hedefledikleri
E) Samimi ve duygusal bir üslupla kaleme alındıkları

Çözüm

Parçadaki "Kitap ön sözlerinin bir özelliği iç dökmeye bolca yer vermesidir. Bunun da okur ile yazar ilişkisini kurmakta büyük bir rolü vardır. Yazar, hiçbir yerde anlatamadığı gerçekleri bu iç dökmelerinin arasına sıkıştırır." sözlerine dayanarak, ön sözlerle ilgili, "Yazarların, okurlarıyla baş başa kaldıkları yazılar oldukları" ve "Yazarların kimseyle paylaşamadığı sırlarına yer verdikleri", "Bu arada kendini okuruna acındırmaktan da çekinmez çünkü acındırma da ön sözlerin temel özelliklerinden biridir. Yazar uğradığı haksızlıkları, çektiği acıları hiç makaslamadan okurun önüne serer ki okur da

gözyaşlarını tutmasın." sözlerine dayanarak da "Duygusal bir tepki uyandırmayı hedefledikleri" ve "Samimi ve duygusal bir üslupla kaleme alındıkları" söylenebilir. Parçaya dayanarak, ön sözlerle ilgili, "Okura, kitaptaki karakterlere dair bilgi sundukları" söylenemez.

CEVAP: B

6. Edebî yapıt, dünyayla bir gönderge ilişkisi kurmaz, kendinden başka hiçbir şeyi temsil etme işlevi yoktur. Bu açıdan edebiyat, gündelik dilden daha çok matematiğe benzer. Edebî söylem doğru ya da yanlış olamaz, kendi önermelerine göre geçerli olabilir ancak. Edebiyat tıpkı matematik gibi nesnel gerçekliğe değil, varsayım olarak ileri sürdüğü savların uygunluğuna bağlıdır. Bu bakımdan edebî metin bir totoloji gibidir: Kendi kendisinin anlamını taşır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2024)

A) Edebî söylemi, yapıtlar hakkındaki değerlendirmelerin dışında tutmak gerekir.
B) Gündelik dil, edebî metinlerin doğasını yansıtırken dönüşüm geçirir.
C) Edebî metinlerin diliyle bilim dili arasında birebir .koşutluk vardır.
D) Edebî yapıt sabit gerçeklerden değil, edebiyatın kendisinden oluşur.
E) Yapıtın evrenselliği, ortaya koyduğu önermelerin geçerliğine bağlıdır.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Edebî yapıt, dünyayla bir gönderge ilişkisi kurmaz, kendinden başka hiçbir şeyi temsil etme işlevi yoktur. ... Edebiyat tıpkı matematik gibi nesnel gerçekliğe değil, varsayım olarak ileri sürdüğü savların uygunluğuna bağlıdır. Bu bakımdan edebî metin bir totoloji gibidir: Kendi kendisinin anlamını taşır." sözlerine dayanarak "Edebî yapıt sabit gerçeklerden değil, edebiyatın kendisinden oluşur." yargısına ulaşılabilir.

CEVAP: D

7. Güçlü bir duygunun etkisindeyken hissettiğimiz şeyi aktarmak için fazla düşünmez, aklımıza ilk gelen sözleri söyleriz. Genellikle bunlar zihnimizde yer etmiş ancak çok derin anlamlar taşımayan sözlerdir. Amacımız, deneyimlediğimiz ve aslında ne olduğunu tam olarak kavrayamadığımız bir hissi bir an önce aktarmaktır. Ancak ezbere tepkilerimiz çoğu zaman karşınızdakine gerçekte ne hissettiğimizi anlatmakta yetersiz kalır. Verdiğimiz tepkiler bizi ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2024)

A) etrafımıza yabancılaştıran buzlu bir camın ardına hapseder
B) kendi sınırlarımız dışına çıkmadığımızdan güvende hissettirir
C) duygularımızı açık bir şekilde göstermek için cesaretlendirir
D) bağlamdan koparak anlık düşüncelerimizden uzaklaştırır
E) sahnenin içine çekerek farkındalık geliştirmemizi sağlar

Çözüm

Parçadaki "Güçlü bir duygunun etkisindeyken hissettiğimiz şeyi aktarmak için fazla düşünmez, aklımıza ilk gelen sözleri söyleriz. ... Ancak ezbere tepkilerimiz çoğu zaman karşınızdakine gerçekte ne hissettiğimizi anlatmakta yetersiz kalır." sözleri göz önünde tutulursa parçanın sonuna "etrafımıza yabancılaştıran buzlu bir camın ardına hapseder" sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: A

8. "Okyanusun kanatları" olarak adlandırılan dalgıç kıyafeti, *manta vatozu*nun yüzgeçleri model alınarak tasarlandı. Sıradan bir dalgıç kıyafetinden çok bir balığı andıran giyside kolların ve bacakların arasında uzanan, kumaştan yüzgeçler bulunuyor. Bu nedenle, kıyafeti giyen dalgıçlar hem okyanus akıntılarında bir balık gibi yüzebiliyor hem de daha derinlere inebiliyor. Dalgıçların yüzeye çıkabilmek için yapması gereken tek şey ise giysiye monte edilen balon benzeri cihazla yukarı doğru süzülmek.

Bu parçada "okyanusun kanatları" **adlı kıyafetle ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2024)**

A) Diğer dalgıç kıyafetlerinden farklı olduğuna
B) Yapıldığı kumaşın türüne
C) Tasarımında ilham alınan canlıya
D) Kıyafeti giyen kişiye sağladığı avantaja
E) Üzerinde yer alan ekipmana

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki ""Okyanusun kanatları" olarak adlandırılan dalgıç kıyafeti, *manta vatozu*nun yüzgeçleri model alınarak tasarlandı. Sıradan bir dalgıç kıyafetinden çok bir balığı andıran giyside kolların ve bacakların arasında uzanan, kumaştan yüzgeçler bulunuyor." sözleriyle, okyanusun kanatları adlı kıyafetle ilgili, "Diğer dalgıç kıyafetlerinden farklı olduğuna" ve "Tasarımında ilham alınan canlıya", "...kıyafeti giyen dalgıçlar hem okyanus akıntılarında bir balık gibi yüzebiliyor hem de daha derinlere inebiliyor. Dalgıçların yüzeye çıkabilmek için yapması gereken tek şey ise giysiye monte edilen balon benzeri cihazla yukarı doğru süzülmek." sözleriyle de "Kıyafeti giyen kişiye sağladığı avantaja" ve "Üzerinde yer alan ekipmana" değinilmiştir. Parçada, okyanusun kanatları adlı kıyafetle ilgili, "Yapıldığı kumaşın türüne" değinilmemiştir.

CEVAP: B

9. Kömür ve petrolün yanmasından doğan karbonik gaz problemini ve bunun iklim üzerindeki kötü sonuçlarını veya Güney Kutbu'nun üzerinde klor bakımından zengin bileşiklerin yayılması nedeniyle bozulan ozon tabakası sorununu biliyoruz. Ancak jeolojik yapıyı ve dolayısıyla iklimi değiştiren daha derin etkiler de var. Örneğin günümüzde insanlar da en az nehirlerin taşıdığı kadar kum ve çakıl taşıyor. Nehirler bu maddeleri okyanusa sürüklerken insanlar deltalardan yükseklerdeki yerleşim alanlarına götürüyor, kısacası ters erozyona sebep oluyor. Ayrıca kireçli ya da nitratlı gübre kullanarak toprağın çözünmesini ve sonrasında yok olmasını aynı erozyonda yaptıkları gibi hızlandırıyor. Bu nedenle insanlar jeolojik çevrimi altüst etme tehlikesini taşıyan bir etmen durumuna geldi. Kentsel atıkların büyüyen hacmi, suyun aşırı kullanımı, ormanların yok edilmesi gibi etkenlerin yanı sıra yapay yolla gerçekleşen erozyonlar da gezegenin geleceğini tehdit ediyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2024)

A) Kimyasal gazlar yeryüzünün şekil değiştirmesinde belirleyici niteliktedir.

B) Toprağın çözünme hızı ile erozyonun hızı birbiriyle ters orantılıdır.

C) Doğal yollarla oluşan çevresel zararlar insanların verdiklerinden azdır.

D) Atmosferik bozulma toprak ve nehirler arasındaki döngüyle ilgilidir.

E) Dünyanın jeolojik özelliklerindeki değişimler iklim üzerinde etki gösterir.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Kömür ve petrolün yanmasından doğan karbonik gaz problemini ve bunun iklim üzerindeki kötü sonuçlarını veya Güney Kutbu'nun üzerinde klor bakımından zengin bileşiklerin yayılması nedeniyle bozulan ozon tabakası sorununu biliyoruz. Ancak jeolojik yapıyı ve dolayısıyla iklimi değiştiren daha derin etkiler de var." sözlerinden "Dünyanın jeolojik özelliklerindeki değişimler iklim üzerinde etki gösterir." yargısına ulaşılabilir.

CEVAP: E

10. ve 11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Gürültülü bir tişört, balçıklı bir ses, mor bir şiir... Yazınsal anlamda duyum ikiliği, betimlemeler yaratmaya çalışan ve duyuları birleştiren bir araç. Aynı adla anılan nörolojik durumdaysa çoğu insanın hiç yaşamadığı bir algılamanın, bağlantılı ikinci bir algıyı içerdiği durum kastediliyor. Duyum ikiliği yani sinestezisi olanlar bir şarkıyı dinlerken çikolata tadı alabilir veya rakamları renk olarak görebilir. Yeni yapılan bir araştırma, bu durumun beynin ikinci duyudan sorumlu (örneğin çikolata tadı almaya yarayan) bölümündeki hücrelerin aşırı derecede aktif olmasından kaynaklandığını ileri sürüyor. Araştırma, duyum ikiliğini aydınlatmanın yanı sıra beyin rahatsızlıklarının tedavisinde de kullanılabilir. Örneğin halüsinasyonları azaltma veya felç sonucu hasar gören çeşitli algıları iyileştirme gibi konularda yol gösterici olabilir.

10. Bu parçada duyum ikiliği ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir? (Ön Lisans 2024)

A) Farklı alanlarda farklı kavramlarla anıldığına
B) Ortaya çıkmasına hangi dış etkenin yol açtığına
C) Hastalarda bu durumun ne sıklıkta kendini gösterdiğine
D) Günümüzde tıbben tedavi imkânı bulunduğuna
E) Edebî metinlerdeki kullanımıyla keşfedildiğine

Çözüm

Parçadaki "Gürültülü bir tişört, balçıklı bir ses, mor bir şiir... Yazınsal anlamda duyum ikiliği, betimlemeler yaratmaya çalışan ve duyuları birleştiren bir araç. Aynı adla anılan nörolojik durumdaysa çoğu insanın hiç yaşamadığı bir algılamanın, bağlantılı ikinci bir algıyı içerdiği durum kastediliyor. Duyum ikiliği yani sinestezisi olanlar..." sözleriyle, duyum ikiliği ile ilgili, "Farklı alanlarda farklı kavramlarla anıldığına" değinilmiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11. Bu parçada söz edilen araştırmayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Ön Lisans 2024)

A) Felcin sinesteziye nasıl yol açabileceğini ortaya koymuştur.
B) Duyum ikiliği hakkında yeni bir tedavi yöntemi önermiştir.
C) Duyum ikiliğine neyin sebep olabileceğini göstermiştir.
D) Duyum ikiliğini bir halüsinasyon türü olarak ele almıştır.
E) Bulguları, aynı konuda önceden edinilmiş bulgularla çelişmiştir.

Çözüm

Parçadaki "Yeni yapılan bir araştırma, bu durumun beynin ikinci duyudan sorumlu (örneğin çikolata tadı almaya yarayan) bölümündeki hücrelerin aşırı derecede aktif olmasından kaynaklandığını ileri sürüyor." sözleriyle, parçada söz edilen araştırmayla ilgili, "Duyum ikiliğine neyin sebep olabileceğini göstermiştir." yargısı söylenebilir.

CEVAP: C

12. - 13. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

Klasik metinlerde kişilikler siyah-beyaz olarak resmedilir. Bizde gerçek ve çok katmanlı bir biyografinin nadiren yazılabilmesinin nedenlerinden biri de budur. Kimse çelişki ve zaaflardan söz etmek istemez, bu da biyografi metinlerinin yüzeysel olduğu anlamına gelir. Klasik metinlerde bu nedenle masalsı bir hava mevcuttur. Benim romanlarımda yapmaya çalıştığım şey geleneksel metinlerin karakterlerini bugünün dünyasında yeniden anlamlandırmaya çalışmaktır. Bu iki boyutlu karakterleri akışkanlaştırmak, yazınımda öncelik hâlini aldı. Yani bireyden söz edilemeyen bir dünyanın, günümüzün çok katmanlı bireyselliğine taşınması benim yaptığım. Son eserimde de tarihî bir kahramanın masalsı bir portresini değil gerçek bir insan olarak portresini ve kişiliğini yorumlamaya çalıştım.

12. Bu parçada klasik metnin eleştirilen yönü aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Kişileri okurun duymak istediği şekilde anlatması
B) Gereksiz bilgiler sunarak okumayı zorlaştırması
C) Karakterlerinin derinlikten uzak olması
D) Anlatıcının taraflı bir tutum sergilemesi
E) Anlatılan olayların tarihî bilgilerle çelişmesi

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Klasik metinlerde kişilikler siyah-beyaz olarak resmedilir. Bizde gerçek ve çok katmanlı bir biyografinin nadiren yazılabilmesinin nedenlerinden biri de budur. Kimse çelişki ve zaaflardan söz etmek istemez, bu da biyografi metinlerinin yüzeysel olduğu anlamına gelir." sözleri göz önünde tutulursa, klasik metnin eleştirilen yönünün, "Karakterlerinin derinlikten uzak olması" olduğu görülür.

CEVAP: C

13. Bu metin aşağıdaki soruların hangisinin cevabı olarak söylenmiş olabilir? (Ön Lisans 2024)

A) Yarattığınız karakterleri klasik metinlerle nasıl ilişkilendirdiğinizi ve bu metinlerdeki karakterlerden nasıl farklılaştırdığınızı açıklayabilir misiniz?
B) Eserinizde, tarihî bir karakteri romancı kimliğinizle kurmaca dünyaya aktarırken nasıl bir dil ve üslup benimsersiniz?
C) Başarılı bir roman yazarı olarak geleneksel yöntemle kaleme alınmış eserler üzerine yapılan eleştirileri nasıl değerlendiriyorsunuz?
D) Gerçek kişileri kurmaca bir dünyaya taşırken kendi hayal gücünüzden hangi oranda beslendiğinizi açıklar mısınız?
E) Bir romancının, kendinden önce yazılmış olan metinleri içselleştirmeden yeni bir eser ortaya koyması sizce hangi oranda mümkündür?

Çözüm

Parçanın bütünü ve parçadaki "Bu iki boyutlu karakterleri akışkanlaştırmak, yazınımda öncelik hâlini aldı. Yani bireyden söz edilemeyen bir dünyanın, günümüzün çok katmanlı bireyselliğine taşınması benim yaptığım. Son eserimde de tarihî bir kahramanın masalsı bir portresini değil gerçek bir insan olarak portresini ve kişiliğini yorumlamaya çalıştım." sözleri göz önünde tutulursa parçanın "Yarattığınız karakterleri klasik metinlerle nasıl ilişkilendirdiğinizi ve bu metinlerdeki karakterlerden nasıl farklılaştırdığınızı açıklayabilir misiniz?" sorusunun cevabı olarak söylenmiş olduğu görülür.

CEVAP: A

14. Hastalanmış veya hasar görmüş bir organın sağlam olanıyla değiştirilmesi fikri ve bu düşünce çerçevesinde gerçekleştirilen deneysel girişimler çok eskilere ----. Ancak efsaneler bir yana bırakılacak olursa organ naklinin tarihçesi büyük ölçüde son 60-70 yılı ----.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi <u>sırasıyla</u> getirilmelidir? (Lise 2024)

A) tarihleniyor - gösteriyor
B) dayanıyor-kapsıyor
C) uzanıyor-düşündürüyor
D) bağlanıyor - takip ediyor
E) işaret ediyor - içeriyor

Çözüm

Parçadaki "Hastalanmış veya hasar görmüş bir organın sağlam olanıyla değiştirilmesi fikri ... çok eskilere..." sözleri göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan ilk yere, B seçeneğinde ilk sırada verilen "dayanıyor" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. B seçeneğinde ikinci sırada verilen "kapsıyor" sözcüğünün de parçada boş bırakılan ikinci yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

15. (I) "Komşunu sev." ilkesinin insanlık tarihi kadar eski olduğu düşünülür. (II) İnsanın ortak yaşamının vazgeçilmezleri arasında bu ilke yer alır. (III) Eğer bu göz ardı edilir veya reddedilirse toplum yapısı temelinden sarsılır. (IV) Komşumuzu severken gerçekte sevdiğimiz şey, sevmeye layık olan benliğimizdir. (V) Bu öğreti, modern çağın ünlü düşünürleri tarafından da toplumsal yaşamın temel kurallarından biri olarak tanımlanmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Lise 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçanın bütünü ve içeriği göz önünde tutulursa IV. cümlenin dışındaki cümlelerde "insanın ortak yaşamının vazgeçilmezlerinden olan 'komşunu sev' ilkesi" hakkında açıklama yapıldığı görülür. Parçanın IV. cümlesinde ise "Komşumuzu severken gerçekte sevdiğimiz şey, sevmeye layık olan benliğimizdir." denerek konuya bakış açısının dışına çıkıldığı için IV. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

CEVAP: D

16. I. Ancak bu yeni esnek pilin ürettiği enerji, şu an için insan vücuduna yerleştirilen tıbbi cihazları çalıştırmak için yeterli değil.

II. Araştırmacılar, bu soruna çare olması için kandaki oksijeni kullanarak enerji üreten bir pil geliştirdi.

III. Üretilen enerji artırılabilirse vücuttan beslenen ve değiştirilmesi gerekmeyen pillerin insan üzerinde kullanımı yakın zamanda mümkün olabilir.

IV. İnsan vücuduna yerleştirilen tıbbi cihazların pillerinin ömrü tükendiğinde her defasında ameliyat yoluyla yenilenmesi gerekiyor.

V. Gözenekli bir maddeyle kaplanarak esnekliği sağlanan bu pil, potansiyel olarak sonsuz ömürlü.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>baştan dördüncü</u> olur? (Lise 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Öncülde verilen cümlelerin içeriklerini göz önünde tutarak parçayı kuralım:

IV. **İnsan vücuduna yerleştirilen tıbbi cihazların pillerinin ömrü tükendiğinde** her defasında ameliyat yoluyla **yenilenmesi gerekiyor.**

II. **Araştırmacılar, bu soruna çare olması için** kandaki oksijeni kullanarak **enerji üreten bir pil geliştirdi.**

V. Gözenekli bir maddeyle kaplanarak esnekliği sağlanan **bu pil, potansiyel olarak sonsuz ömürlü.**

I. Ancak bu yeni esnek pilin ürettiği enerji, şu an için insan vücuduna yerleştirilen tıbbi cihazları çalıştırmak için yeterli değil.

III. Üretilen enerji artırılabilirse vücuttan beslenen ve değiştirilmesi gerekmeyen pillerin insan üzerinde kullanımı yakın zamanda mümkün olabilir.

Soruda baştan dördüncü cümle istenmektedir. Köprü görevindeki sözler koyu renkle yazılmıştır.

CEVAP: A

17. Son yıllarda sokak yemekleri moda oldu. Son Tayland gezimde de sokak yemeklerinin vazgeçilmez bir gelenek olduğunu gözlemledim. Ülkenin her şehrinde kaldırımlar, pazar yerleri ve turistik mekânlar; sokak lokantaları ile dolup taşıyor. En ilginçleri de kanallarda yüzen lokantalar. Satıcılar, o daracık kayıklarda çok lezzetli yemekler pişirip kıyıda bekleyenlere servis ediyor. Taylandlı; evde yemek pişirmeyi ve yemeyi pek sevmiyor çünkü sokak yemekleri daha ucuz, daha çeşitli, daha lezzetli!

Bu parçadan Tayland sokak yemekleri ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir? (Lise 2024)

A) Tercih edilmesinde birden fazla etkenin rol oynadığına

B) Ülkenin tarihî özellikleri ile ilgili ipuçları verdiğine

C) Geleneksel ve modern yöntemlerin birlikte kullanıldığına

D) Turizmi canlandırarak ekonomiye katkıda bulunduğuna

E) Ülkenin dünya çapında tanınırlığını artırdığına

Çözüm

Parçanın bütünü ve parçadaki "Taylandlı; evde yemek pişirmeyi ve yemeyi pek sevmiyor çünkü sokak yemekleri daha ucuz, daha çeşitli, daha lezzetli!" sözleri göz önünde tutulursa parçadan, Tayland sokak yemekleri ile ilgili, "Tercih edilmesinde birden fazla etkenin rol oynadığına" ulaşılabilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

18. MÖ 700'lü yıllarda yaşamış Hopi Kızılderilileri, geleceği kendi inanışlarına göre açıklamaya çalışmıştır. Atalarının Dünya dışından geldiğine inanan bu topluluk, tüm evrenin titreştiğini ve yıldızlarda yaşamın olduğunu düşünür. Mayaların komşu topraklarında yaşamış olan bu insanlar, dünyaya Maya takvimi gibi önemli bir miras bırakmasa da geleceğe dair esrarengiz kehanetlerde bulunmuştur. Onlara göre Güneş sistemine mavi bir yıldız girecek, bu yıldız da Dünya'da büyük bir değişime neden olacaktır. Söz konusu kehanetler günümüz insanı için akla yatkın olmasa da Hopi Kızılderilileri tarafından çağlar boyunca güçlü bir şekilde benimsenmiştir.

Bu parçaya göre Hopi Kızılderilileriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2024)

A) Kültürel etkileşimle farklı öğretileri benimsedikleri
B) Sıra dışı güçlerle bazı gizemleri ortaya çıkardıkları
C) Dünya'yı olağanüstülükler aracılığıyla açıkladıkları
D) Dünya görüşlerini Mayalara bağlı şekilde geliştirdikleri
E) Kâhinlikte diğer medeniyetlerin ilerisinde oldukları

Çözüm

Parçadaki "Atalarının Dünya dışından geldiğine inanan bu topluluk, tüm evrenin titreştiğini ve yıldızlarda yaşamın olduğunu düşünür. Mayaların komşu topraklarında yaşamış olan bu insanlar, dünyaya Maya takvimi gibi önemli bir miras bırakmasa da geleceğe dair esrarengiz kehanetlerde bulunmuştur. Onlara göre Güneş sistemine mavi bir yıldız girecek, bu yıldız da Dünya'da büyük bir değişime neden olacaktır." sözlerine dayanarak, Hopi Kızılderilileriyle ilgili, "Dünya'yı olağanüstülükler aracılığıyla açıkladıkları" söylenebilir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

19. İnsanlığın avcılık ve toplayıcılıkla hayatını sürdürmesi Neolitik Dönem'le geride kalmıştır. Neolitik Dönem'le insan, hayvanları evcilleştirip bitkilerin dünyasını tanıyarak tabiat karşısındaki pasif konumundan sıyrılmıştır. Tabiatla kurulan bu yeni ilişki, insanlık tarihinde ilk önemli sıçrama olmuştur. İkinci sıçrama ise ilk olarak Mezopotamya'da Sümerler tarafından gerçekleştirilen yerleşik tarımla deneyimlenir. Yerleşik tarım; karmaşık şehir hayatının, devlet örgütünün ve iş bölümünün ortaya çıkmasını sağlamıştır. ----. Uygarlık tarihi, Sümerlerle birlikte başlamıştır demek mümkündür.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2024)

A) Bu ekonomik ve siyasi mekanizma, bugünkü medeniyetin de temelidir
B) Güncel tarım politikalarının kökeni, Neolitik Dönem'e dayanmaktadır
C) Mezopotamya, tarım arazileri bakımından çok verimlidir
D) İnsanların tabiat karşısındaki zaferi, kentleşme ile şekillenmiştir
E) Avcılık ve toplayıcılık, uygarlığa giden yolun önünü kesmiştir

Çözüm

Parçadaki "Neolitik Dönem'le insan, hayvanları evcilleştirip bitkilerin dünyasını tanıyarak tabiat karşısındaki pasif konumundan sıyrılmıştır. Tabiatla kurulan bu yeni ilişki, insanlık tarihinde ilk önemli sıçrama olmuştur. İkinci sıçrama ise ilk olarak Mezopotamya'da Sümerler tarafından gerçekleştirilen yerleşik tarımla deneyim-lenir. Yerleşik tarım; karmaşık şehir hayatının, devlet örgütünün ve iş bölümünün ortaya çıkmasını sağlamıştır." sözleri göz önünde tutulursa, parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre, "Bu ekonomik ve siyasi mekanizma, bugünkü medeniyetin de temelidir" sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: A

20. Müzik, Pisagorcular için eğlenceli bir hobi olmaktan çok öte bir anlam taşır. Pisagorcular, evreni anlamanın yolunun müziği anlamaktan geçtiğine inanır. Çünkü onlara göre bütün evren, müzikal prensipler üzerine kuruludur. Söz gelimi matematiksel kurallar seslere uygulanarak birtakım formüller geliştirilebilir. Gezegenlerin dönüş hareketleri belirli bir müzikal ritme göre ilerler. Hatta müziğin bu işlevlerinin yanı sıra insanların psikolojileri üzerinde de olumlu etkileri vardır. Bu yüzden Pisagorcular, dinleyicinin ruh hâlinde olumlu değişiklikler yaptığı için müziğin önemini vurgulamıştır.

Bu parçaya göre Pisagorcular ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir? (Lise 2024)

A) Çeşitli disiplinleri müzik sayesinde geliştirdikleri
B) Müziği, güçlü bir etkileşim aracı olarak gördükleri
C) Müziğin iyileştirici gücüne kutsallık atfettikleri
D) Müziğin pek çok alanda rol oynadığına inandıkları
E) Doğanın müzikle birlikte canlandığını düşündükleri

Çözüm

Parçadaki "Pisagorcular, evreni anlamanın yolunun müziği anlamaktan geçtiğine inanır. Çünkü onlara göre bütün evren, müzikal prensipler üzerine kuruludur. ... müziğin bu işlevlerinin yanı sıra insanların psikolojileri üzerinde de olumlu etkileri vardır." sözlerine dayanarak, Pisagorcularla ilgili, "Müziğin pek çok alanda rol oynadığına inandıkları" söylenebilir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

21. On bin kent sakini ile gerçekleştirilen bir araştırmanın sonucunda, yeşil alanların yakınında yaşayan kişilerin diğer insanlara göre stresten daha az şikâyet ettiği belirlendi. Yeşil alanlara bir kilometre mesafe içinde yaşayanlarda migren, astım ve depresyon dâhil olmak üzere on beş farklı hastalığın görülme olasılığının daha düşük olduğu tespit edildi. Erken ölüm oranının ve kanda bulunan stres hormonunun da yeşil alanlara yakın yaşayanlar lehine farklılık gösterdiği görüldü. Ancak bu tür araştırmalara dayanarak yeşil alanlara yakın olan insanların neden daha sağlıklı olduklarını anlamak zor. Temiz havadan mı? Belirli renkler ve benzer ögelerin oluşturduğu şekillerin görsel kodeksteki nörokimyasalları tetiklemesinden mi? Yoksa, yeşil semtlerde yaşayanların parklarda daha çok spor yapmasından mı?

Bu parçada sözü edilen araştırmada, kent sakinleri aşağıdakilerin hangisi bakımından karşılaştırılmamıştır? (Lise 2024)

A) Spor yapma imkânı
B) Yaşam süresi
C) Hastalığa yakalanma riski
D) Stres düzeyi
E) Yeme içme alışkanlığı

Çözüm

Parçadaki "...yeşil alanların yakınında yaşayan kişilerin diğer insanlara göre stresten daha az şikâyet ettiği belirlendi. Yeşil alanlara bir kilometre mesafe içinde yaşayanlarda migren, astım ve depresyon dâhil olmak üzere on beş farklı hastalığın görülme olasılığının daha düşük olduğu tespit edildi. ... yeşil alanlara yakın olan insanların neden daha sağlıklı olduklarını anlamak zor. Temiz havadan mı? Belirli renkler ve benzer ögelerin oluşturduğu şekillerin görsel kodeksteki nörokimyasalları tetiklemesinden mi?

Yoksa, yeşil semtlerde yaşayanların parklarda daha çok spor yapmasından mı?" sözleri göz önünde tutulursa, kent sakinlerinin "Spor yapma imkânı", "Yaşam süresi", "Hastalığa yakalanma riski" ve "Stres düzeyi" bakımından karşılaştırıldığı görülür. Parçada, kent sakinleri, "Yeme içme alışkanlığı" bakımından karşılaştırılmamıştır.

CEVAP: E

22. Yaşamak hissetmektir. Sevdiğiniz biriyle vakit geçirmek, doğa yürüyüşü yapmak ya da heyecanlı bir maç izlemek gibi hepimizin hemen her gün yaptığı bazı etkinlikler duygularımızla herhangi bir bağlantı kurmadan gerçekleştirildiğinde tamamen anlamsızlaşır. Duygusuz bir hayat pürüzsüz, kaygan bir kumaş gibidir. Kumaş, elinizin altından hızla çekildiğinde parmaklarınızın ucunda hiçbir şey hissetmezsiniz. Hareketlerinizi ateşleyecek, mücadeleyi başlatacak olumlu veya olumsuz bir duygu yoksa her şey saçma ve gereksizdir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2024)

A) Günlük rutinleri anlamlı kılan, insanları harekete geçiren duygulardır.

B) Sadece olumlu hisler etrafında örülü bir hayat yarım bırakılmıştır.

C) Hayat, olumsuz duyguların yarattığı pürüzleri aşma çabasıdır.

D) Hislerden arındırılmış bir hayat, bireyin hata yapmasına yol açar.

E) Sıradan aktiviteleri anlamlandıran şey, sürekli tekrarla pekiştirilmesidir.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Yaşamak hissetmektir. Sevdiğiniz biriyle vakit geçirmek, doğa yürüyüşü yapmak ya da heyecanlı bir maç izlemek gibi hepimizin hemen her gün yaptığı bazı etkinlikler duygularımızla herhangi bir bağlantı kurmadan gerçekleştirildiğinde tamamen anlamsızlaşır. ... Hareketlerinizi ateşleyecek, mücadeleyi başlatacak olumlu veya olumsuz bir duygu yoksa her şey saçma ve gereksizdir." sözlerine dayanarak "Günlük rutinleri anlamlı kılan, insanları harekete geçiren duygulardır." yargısı söylenebilir.

CEVAP: A

23. Öykülerimi dostlarımla paylaşmaya başladığımda "Çok güzel, kim yazmış? Kitapları var mı? Varsa onları da okumak isteriz." gibi soru ve yorumlarla çok karşılaştım. Sanırım bu yüreklendirme sonrasında öykülerimi çeşitli dergilere göndermeye cesaret ettim. İlk öyküm yayımlandığında karahindiba tohumlarına üfleyen bir çocuğun heyecanı vardı içimde. Onlarca tohumun yavaş yavaş etrafa yayıldığını hayal ediyordum. Beni asıl heyecanlandıran, aylar önce farklı dergilere gönderdiğim üç ayrı öykünün aynı zamana denk gelen sayılarda yayımlanması oldu.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2024)

A) Yazdığı öykülerin tamamını bir kitap hâlinde yayımlamıştır.

B) Yapılan eleştirileri dikkate alarak öykülerini yeniden yazmıştır.

C) Eserlerini görünür kılmada yakın çevresinin desteği etkili olmuştur.

D) Öz güven eksikliğini farklı dergilerde çıkan öyküleriyle gidermiştir.

E) Öykülerini eş zamanlı olarak yayımlamak için gayret göstermiştir.

Çözüm

Parçadaki "Öykülerimi dostlarımla paylaşmaya başladığımda 'Çok güzel, kim yazmış? Kitapları var mı? Varsa onları da okumak isteriz.' gibi soru ve yorumlarla çok karşılaştım. Sanırım bu yüreklendirme sonrasında öykülerimi çeşitli dergilere göndermeye cesaret ettim." sözlerine dayanarak, parçanın yazarıyla ilgili, "Eserlerini görünür kılmada yakın çevresinin desteği etkili olmuştur." yargısı söylenebilir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

24. Bir tür ayak voleybolu olan *sepak takraw* günümüzde Malezya, Tayland, Filipinler ve Endonezya'da yaygın olarak oynanır. Adını Malezya ve Tayland dillerinde kullanılan "vuruş" ve "top" anlamına gelen iki sözcükten alan bu spor, ilk olarak Güneydoğu Asya topraklarının bulunduğu Malay Yarımadası'nda XV. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Tayland ve Malezya ev sahipliğinde 1872'den bu yana belli aralıklarla düzenlenen Krallık Kupası Müsabakaları'nda topun yere sekmesine izin vermeden takımların paslaşması şeklinde oynanan bu oyun, zamanla yeni kurallar konularak günümüzdeki hâlini alır. El kullanmanın yasak olduğu *sepak takraw,* tüm vücudun aktif olmasıyla futbola; sahayı ikiye bölen bir filenin olması ve bazı kurallarıyla da voleybola benzer.

6u parçada *sepak takraw* ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir? (Lise 2024)

A) Adının farklı dillerden gelen iki ayrı kelimeden oluştuğuna
B) Farklı spor dallarına benzemesinin yaygınlık kazanmasını engellediğine
C) Oynanışında zaman içerisinde birtakım değişiklikler ortaya çıktığına
D) Düzenli olarak tekrarlanan bir spor organizasyonunun parçası olduğuna
E) Güneydoğu Asya topraklarında doğup gelişerek günümüze kadar ulaştığına

Çözüm

Parçadaki "Adını Malezya ve Tayland dillerinde kullanılan 'vuruş' ve 'top' anlamına gelen iki sözcükten alan bu spor, ilk olarak Güneydoğu Asya topraklarının bulunduğu Malay Yarımadası'nda XV. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Tayland ve Malezya ev sahipliğinde 1872'den bu yana belli aralıklarla düzenlenen Krallık Kupası Müsabakaları'nda topun yere sekmesine izin vermeden takımların paslaşması şeklinde oynanan bu oyun, zamanla yeni kurallar konularak günümüzdeki hâlini alır." sözleriyle, *sepak takraw* ile ilgili, "Adının farklı dillerden gelen iki ayrı kelimeden oluştuğuna", "Oynanışında zaman içerisinde birtakım değişiklikler ortaya çıktığına", "Düzenli olarak tekrarlanan bir spor organizasyonunun parçası olduğuna" ve "Güneydoğu Asya topraklarında doğup gelişerek günümüze kadar ulaştığına" değinilmiştir. Parçada, *sepak takraw* ile ilgili, "Farklı spor dallarına benzemesinin yaygınlık kazanmasını engellediğine" değinilmemiştir.

CEVAP: B

25 - 26. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir sözcüğü Batı dillerindeki gibi hecelemek, Çincede olanaksızdır. Bu noktada, bir Çinli, söylediğini karşısındakinin tam olarak anlamadığını fark ettiğinde söylediklerini avuç içine parmağıyla çizer. Bütün çizimli anlatımlar da imgelerden oluşur. Çincede bu imgelerin pek çoğu, ilk bakışta anlaşıldığından daha fazla anlam taşıyan birer simge olup Batılı dillerdeki gibi sesi taşıyan işaretler değildir. Öte yandan bir Çinli için dildeki bu simgesel anlatım, "Karşımdaki, kullandığım simgenin anlamını çözecek kadar akıllı mı, yoksa sadece bir bölümünü mü anladı?" diye düşündürdüğünden günlük yaşamda her daim bir gerilim unsuru oluşturur.

YARGI YAYINEVİ

25. Bu parçaya göre bir Çinlinin, söylediklerini avuç içine parmağıyla çizmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Çincede sözcüklerin hecelenemediğini kavratmak
B) Dilindeki kelime hazinesinin zenginliğini vurgulamak
C) Çincenin, öğrenilmesi zor bir dil olduğu anlayışını yıkmak
D) Etkileşimde olduğu kişiye duyduğu yakınlığı göstermek
E) Sözlü iletişimin yetersizliğini görsel yardımıyla aşmak

Çözüm

Parçadaki "...bir Çinli, söylediğini karşısındakinin tam olarak anlamadığını fark ettiğinde söylediklerini avuç içine parmağıyla çizer." sözleri göz önünde tutulursa, bir Çinlinin, söylediklerini avuç içine parmağıyla çizmesinin nedeni"nin "Sözlü iletişimin yetersizliğini görsel yardımıyla aşmak" olduğu görülür.

CEVAP: E

26. Bu parçaya göre Çincenin simgesel anlatımının gerilim oluşturan yönü aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Batı dillerindeki gibi, hecelemeye kapalı olması
B) İletişimin beklenilenden daha uzun sürmesi
C) Simgelerin olumlu ve olumsuz anlamlara gelebilmesi
D) İnsanların niyetlerini ifade etmede yetersiz kalması
E) Karşıdakinin idraki konusunda tereddüde düşürmesi

Çözüm

Parçadaki "...bir Çinli için dildeki bu simgesel anlatım, 'Karşımdaki, kullandığım simgenin anlamını çözecek kadar akıllı mı, yoksa sadece bir bölümünü mü anladı?' diye düşündürdüğünden günlük yaşamda her daim bir gerilim unsuru oluşturur." sözleri göz önünde tutulursa, Çincenin simgesel anlatımının gerilim oluşturan yönünün, "Karşıdakinin idraki konusunda tereddüde düşürmesi" olduğu görülür.

CEVAP: E

27-28. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Füruzan; sanat hayatı boyunca öyküden romana, senaryodan gezi yazısına hatta şiire kadar pek çok türde eser vermiştir. Üretkenliği sayesinde edebiyat dünyasında adından sıkça söz ettiren yazarın kitaplarını dikkatle okuyanlar görecektir ki Füruzan, bizzat hayatın kendisinden beslenmiş ve gözlemlerini kurmacanın içine serpiştirmeyi başarmıştır. Eserlerini kaleme aldığı 1970'li yılların onun en verimli dönemi olduğu, okurun gözünden kaçmayacaktır. Bu dönemde yayımlanan *Parasız Yatılı, Kuşatma, Benim Sinemalarım* gibi eserleri o yılların kazancıdır. Uzun süre yüreği acıdan kabarmış ve ondan sonra da yükünü boşaltmaya çalışan birinin enerjisi demeliyiz belki de onun o yıllardaki üretkenliği için. Yeni bir soluk, yeni bir renk ve yeni bir bakış getirmesiyle 70'ler; Türk edebiyatının Füruzanlı yıllarıdır.

27. Bu parçaya göre 1970'li yılların, Füruzan'ın adıyla anılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Geniş bir okur kitlesine hitap etmesi
B) Farkı edebî türleri deneyimlemesi
C) Gerçekçi bir anlayışla yazması
D) Döneminde özgün eserler sunması
E) Yazdıklarıyla çağına ayna tutması

Çözüm

Parçadaki "Bu dönemde yayımlanan *Parasız Yatılı, Kuşatma, Benim Sinemalarım* gibi eserleri o yılların kazancıdır... Yeni bir soluk, yeni bir renk ve yeni bir bakış getirmesiyle 70'ler; Türk edebiyatının Füruzanlı yıllarıdır." sözlerine göre, 1970'li yılların, Füruzan'ın adıyla anılmasının nedeninin, "Döneminde özgün eserler sunması" olduğu görülür.

CEVAP: D

28. Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Hayal ile hakikati bir arada anlatmak için mücadele vermesi
B) Yaşadığı olumsuzlukları yazmak için yoğun çaba göstermesi
C) Eserlerindeki konularla okuru kötümserlikten uzaklaştırma arzusu
D) Sanatla ilgili düşüncelerini eserleri aracılığıyla okurlarına aktarma isteği
E) Sanat hayatında karşılaştığı engellerden yazarak kurtulma düşüncesi

Çözüm

Parçadaki "Uzun süre yüreği acıdan kabarmış ve ondan sonra da yükünü boşaltmaya çalışan birinin enerjisi demeliyiz belki de onun o yıllardaki üretkenliği için." sözleri ve altı çizili ifadede geçen "yükünü boşaltmak" sözünün mecazlı anlamı göz önünde tutulursa parçadaki altı çizili sözle "Yaşadığı olumsuzlukları yazmak için yoğun çaba göstermesi"nin anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

29. Olaylar, sözler, davranışlar; fotoğrafla ışığın gümüşlü duyar katmanı etkilemesi gibi ---- birtakım izler bırakır. Bu izler, kişilerin ruhsal ---- göre kiminde açık seçik kiminde belli belirsizdir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir? (Ön Lisans 2022)

A) belleğimizde - durumlarına
B) yaşamımızda - konumlarına
C) tavırlarımızda - süreçlerine
D) geçmişimizde - olgunluklarına
E) çevremizde - eğilimlerine

Çözüm

Parçadaki "Bu izler, kişilerin ruhsal --- göre kiminde açık seçik kiminde belli belirsizdir." sözleri göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan ikinci yere, A seçeneğinde ikinci sırada verilen "durumlarına" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. A seçeneğinde ilk sırada verilen sözcüğün de parçada boş bırakılan ilk yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

30. (I) Yapılan çalışmalar, dil edinmek üzere planlanmış olan insan beyninin ilk üç yılda hızla işlediğini ve doğal dili bu dönemde edinmek üzere yapılandığını ortaya çıkarmıştır. (II) Dil ediniminde ilk üç yıllık süreç, dil bilimcilerce kritik dönem olarak adlandırılmıştır. (III) İnsan beyninin gelişimi üzerine yürütülen araştırmalarda kız çocuklarının erkek çocuklara oranla dili daha hızlı edindiği saptanmıştır. (IV) Kritik dönemi beş yıla dek yayan görüşler varsa da dil ediniminde kritik dönem için genellikle üç yaş sınırı benimsenmiştir. (V) Eğer çocuklar bu süre içinde hiçbir dille karşılaşmazlarsa sonrasında herhangi bir dili, akranları gibi edinemedikleri tespit edilmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Ön Lisans 2022)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçanın düşünce örgüsü ve düzeni göz önünde tutulursa II numarayla belirtilen "**Dil ediniminde ilk üç yıllık süreç**, dil bilimcilerce **kritik dönem olarak adlandırılmıştır**." cümlesini, IV numarayla belirtilen "**Kritik dönemi beş yıla dek yayan görüşler varsa da** dil ediniminde kritik dönem için genellikle üç yaş sınırı benimsenmiştir." cümlesinin izlemesi gerektiği görülür. Bu durum III. cümlenin düşüncenin akışını bozduğunun göstergesidir. Köprü görevindeki sözler koyu renkle yazılmıştır.

CEVAP: C

31. I. Yaratıcı yaşam enerjisi kapandığında bu durum, hızlıca depresyona ve diğer rahatsızlıklara yol açabiliyor.

II. Yaşamını çevreleyen tüm değişimleri yakalamak yerine ilgi duyduğu bir alana odaklanmaya çalışmak bu noktada bireyi rehabilite edebilir.

III. İnsanlık tarihinin hiçbir döneminde XXI. yüzyıldaki kadar hızlı ve küresel değişimler meydana gelmedi.

IV. Duygular etraftaki değişimin hızına ayak uyduramadığında, kişinin duygusal sistemi tıkanıyor ve sonrasında tamamen kapanıyor.

V. Bu değişimlerin hızı, günümüzde depresyonda olan insan sayısında büyük bir artışa neden oluyor.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>baştan dördüncü</u> olur? (Ön Lisans 2022)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Öncülde verilen cümlelerin içeriklerini göz önünde tutarak parçayı kuralım:

III. **İnsanlık tarihinin hiçbir döneminde XXI. yüzyıldaki kadar hızlı ve küresel değişimler meydana gelmedi.**

V. **Bu değişimlerin hızı,** günümüzde **depresyonda olan insan sayısında büyük bir artışa neden oluyor.**

IV. **Duygular etraftaki değişimin hızına ayak uyduramadığında, kişinin duygusal sistemi** tıkanıyor ve sonrasında **tamamen kapanıyor.**

I. **Yaratıcı yaşam enerjisi kapandığında bu durum,** hızlıca **depresyona** ve diğer rahatsızlıklara **yol açabiliyor.**

II. Yaşamını çevreleyen tüm değişimleri yakalamak yerine ilgi duyduğu bir alana odaklanmaya çalışmak bu noktada bireyi rehabilite edebilir.

Köprü görevindeki sözler koyu renkle yazılmıştır. Soruda baştan dördüncü cümle istenmektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

32. (I) İdeoloji, içerdiği bütün çelişik anlamlara rağmen geniş bir alanda etkinliğini sürdürüyor. (II) Nitekim ideolojinin salt toplumsal ve siyasal uygulamalarla sınırlı olmaması onun geniş nüfuz alanına işaret eder. (III) Doğru veya yanlış bir bilinç hâli olarak tezahür eden ideoloji, siyasal ve toplumsal uygulamaların yanı sıra dinden bilime, dil bilimden sanata, modernizmden küreselleşmeye geniş bir alanda etkinliğini sürdürür. (IV) İdeolojinin kendisini dönüştürerek yeniden üretebilme niteliği, onu ve geniş nüfuz alanını ilgiyle izlemeyi zorunlu kılıyor. (V) Her ideolojinin gerçeklik değeri, aslında onun içinde yaşadığı toplumun zayıf yanlarına yaslanan davranış ve düşünüş biçimiyle doğru orantılıdır. (VI) İdeolojinin beslendiği hakiki temel olan bu zayıf yanlar, aynı zamanda bir gücü temsil eder.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar? (Ön Lisans 2022)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Parçanın ilk dört cümlesinde "ideolojinin, geniş bir alanda etkinliğini sürdürdüğü, geniş bir nüfuz alanına sahip olduğu, bu alanların neler olduğu ve bu alanların ilgiyle izlenme zorunluluğunun gerekçesi"nden söz edilmektedir. Parçanın V. cümlesinde ise "Her ideolojinin gerçeklik değeri, aslında onun içinde yaşadığı toplumun zayıf yanlarına yaslanan davranış ve düşünüş biçimiyle doğru orantılıdır." denerek konuya bakış açısı değiştirildiği için parça V. cümleden ayrılarak ikiye bölünmelidir.

CEVAP: D

33. *Godot'yu Beklerken* adlı oyun, kesinlikten bahsedilemeyecek bir dünyada beklentilerini yaşatan insanların trajikomik hikâyesi olarak tanımlanabilir. Oyun boyunca ana karakterler Estragon ve Vladimir, yol kenarındaki bir ağacın altında Godot'nun gelip gelmeyeceğini tartışır. Godot her an gelebilir, hiç gelmeyebilir, belki de çoktan gelmiştir. Nitekim beklentilerin gerçekleşmemesi, bazı insanlarda çaresizlik duygusuna neden olurken bazı insanlarda umudun devam etmesini sağlar.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2022)

A) Hayatın akışında beklentilerin gerçekleşme olasılığı düşüktür.
B) İnsanın beklentilerinin karşılanmasındaki temel engel belirsizliktir.
C) Beklemek, umudu ve umutsuzluğu bir arada barındıran bir süreçtir.
D) Geçmiş beklentilerin karşılanmaması geleceğe dair umudu yok eder.
E) İnsanların hayattan beklentilerinin olması onları sadece mutsuz eder.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "...beklentilerin gerçekleşmemesi, bazı insanlarda çaresizlik duygusuna neden olurken bazı insanlarda umudun devam etmesini sağlar." sözlerinden "Beklemek, umudu ve umutsuzluğu bir arada barındıran bir süreçtir." yargısına ulaşılabilir.

CEVAP: C

34. İyi bir romanın doğuşunda genellikle samimi bir heves, bilinçsiz bir masumiyet vardır. Yazmaya başlamadan önce kitabın nasıl biteceğini kafanızda tasarlamanıza hiç gerek yoktur. İkinci sayfada ne olacağını bilmeniz bile gerekmez. Her şeyi önceden bilirseniz romanınızı daha doğmadan öldürmüş olmaz mısınız? Ona nefes alacağı bir alan verin ve yön değiştirerek sizi şaşırtmasına müsaade edin.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Roman yazmak bir rotaya bağlı kalarak değil, özgürce çıkılan bir yolculuktur.
B) Yazar, nesnel gerçekler kadar hayal dünyasının imkânlarıyla da roman yazabilir.
C) Romanın başlangıcında hevesle hazırlanan taslaklar ileride değişmeye mahkûmdur.
D) Yaptığı işten tamamen emin olan bir romancı, kapılarını eleştiriye kapamıştır.
E) İyi bir roman, yazarı yıpratan yorucu ve uzun bir çalışmanın sonunda okura ulaşır.

Çözüm

Parçadaki "Yazmaya başlamadan önce kitabın nasıl biteceğini kafanızda tasarlamanıza hiç gerek yoktur. ... Her şeyi önceden bilirseniz romanınızı daha doğmadan öldürmüş olmaz mısınız? Ona nefes alacağı bir alan verin ve yön değiştirerek sizi şaşırtmasına müsaade edin." sözleri göz önünde tutulursa parçada "Roman yazmak bir rotaya bağlı kalarak değil, özgürce çıkılan bir yolculuktur." yargısının anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

35. Giorgio Manganelli'nin; ilginç olmasının yanı sıra insanı düşündüren ve şimdiye kadar benimsenen düşünceleri biraz olsun sorgulatan deneme kitabını dilimize kazandıran çevirmen, yazdığı ön sözü şu satırlarla sonlandırıyor: Düşüncelerinin tümüne katılmayabilirsiniz hatta kimilerini yadırgayabilirsiniz. Ama benimseseniz de yadırgasanız da Manganelli'nin mantığı her bir parçaya işlemiştir, düzyazısından yansıyan düz çizginin izini görmemezlik edemezsiniz.

Bu parçada Manganelli'nin denemelerinin vurgulanan özelliği aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Tutarlı ve akılcı bir çerçevede oluşturuldukları
B) Neden sonuç ilişkisi içinde bütünleştikleri
C) Kalıplaşmış, sabit fikirler yansıttıkları
D) Klasik, gelenekçi bir anlayışla yazıldıkları
E) Yalın ve gerçekçi bir dille kaleme alındıkları

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Çevirmenin Manganelli'nin denemelerinin ön sözündeki "Düşüncelerinin tümüne katılmayabilirsiniz hatta kimilerini yadırgayabilirsiniz. Ama benimseseniz de yadırgasanız da Manganelli'nin mantığı her bir parçaya işlemiştir, düzyazısından yansıyan düz çizginin izini görmemezlik edemezsiniz." ifadeleri göz önünde tutulursa, Manganelli'nin denemelerinin vurgulanan özelliğinin, "Tutarlı ve akılcı bir çerçevede oluşturuldukları" olduğu görülür.

CEVAP: A

36. Romanlarıyla edebiyat tarihinde önemli bir yer edinen Alexandre Dumas'nın son isteği, yemek konusunda da bir kitap yazmakmış. *Mutfak Sözlüğü* adlı eseri de bu istekten doğmuş. Adı sözlük olsa da kitapta edebiyat ve gastronomi iç içe: Dumas'nın edebî zevkleri, yaşadığı dönemde hazırladığı yemeklerin reçeteleri, verdiği davetlerin menüleri, yemek pişirme teknikleri... Hatta yemek tariflerinin dışına çıkan şaşırtıcı bilgiler de var. Örneğin kekliğin ziyafetlerin en aranan kuşu olduğu, Dumas'nın kalabalık davetlere kendi peçetesi ile gittiği, deniz kıyısında tutulan taze balığı koşarak Roma'ya ulaştıran kölelerin varlığı gibi bilgilere de kitapta yer verilmiş.

Bu parçada *Mutfak Sözlüğü* ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2022)

A) İçeriğinin, adının oluşturduğu beklentiden farklı olduğuna
B) Yazarının farklı türde eserler ortaya koyduğuna
C) Dünya mutfaklarının ürünlerinden örnekler sunduğuna
D) Döneminin mutfak kültürünü yansıtan bilgiler içerdiğine
E) İçeriğinde yazarının hayatından ayrıntılar bulunduğuna

Çözüm

Parçadaki "Romanlarıyla edebiyat tarihinde önemli bir yer edinen Alexandre Dumas'nın son isteği, yemek konusunda da bir kitap yazmakmış. *Mutfak Sözlüğü* adlı eseri de bu istekten doğmuş. Adı sözlük olsa da kitapta edebiyat ve gastronomi iç içe ..." sözleriyle, *Mutfak Sözlüğü* ile ilgili olarak, "İçeriğinin, adının oluşturduğu beklentiden farklı olduğuna", "Yazarının farklı türde eserler ortaya koyduğuna", Dumas'nın edebî zevkleri, yaşadığı dönemde hazırladığı yemeklerin reçeteleri, verdiği davetlerin menüleri, yemek pişirme teknikleri... Hatta yemek tariflerinin dışına çıkan şaşırtıcı bilgiler de var. Örneğin kekliğin ziyafetlerin en aranan kuşu olduğu, Dumas'nın kalabalık davetlere kendi peçetesi ile gittiği, deniz kıyısında tutulan taze balığı koşarak Roma'ya ulaştıran kölelerin varlığı gibi bilgilere de kitapta yer verilmiş." sözleriyle de "Döneminin mutfak kültürünü yansıtan bilgiler içerdiğine" ve "İçeriğinde yazarının hayatından ayrıntılar bulunduğuna" değinilmiştir. Parçada, *Mutfak Sözlüğü* ile ilgili olarak, "Dünya mutfaklarının ürünlerinden örnekler sunduğuna" değinilmemiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

37. "Hakikat" kavramı her ne kadar "gerçek" kavramıyla özdeşleştirilse de iki kavram arasında pek de dikkate alınmayan bir anlam farkı vardır. Gerçek; zihinden, bireysel bilinçten bağımsız olarak var olandır; var olması bizim onu algılamamıza ya da bilmemize bağlı değildir. Biz onu somut biçimde algılamasak da o bizim bilincimizin dışında var olmaya devam eder. Onu görmemiş veya hissetmemiş olmamız gerçeğin varlığını değiştirmez. Hakikat ise gerçekliğin zihnimizdeki öznel yansımasını dile getirir. Söz gelimi elimizdeki bir kitap gerçek, onun zihnimizdeki karşılığı hakikattir. Hakikat gerçeğin kendisi değil, düşünsel yansısıdır.

Bu parçada hakikatle ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2022)

A) Gerçek kavramıyla bir tutulduğuna
B) Soyut bir anlam taşıdığına
C) Zihinsel süreçlerle ortaya çıktığına
D) Zamanla gerçeğin yerini aldığına
E) Kişiden kişiye değişebildiğine

Çözüm

Parçadaki " 'Hakikat' kavramı her ne kadar 'gerçek' kavramıyla özdeşleştirilse de iki kavram arasında pek de dikkate alınmayan bir anlam farkı vardır." sözleriyle, hakikatle ilgili, "Gerçek kavramıyla bir tutulduğuna", "Hakikat ise gerçekliğin zihnimizdeki öznel yansımasını dile getirir. Söz gelimi elimizdeki bir kitap gerçek, onun zihnimizdeki karşılığı hakikattir. Hakikat gerçeğin kendisi değil, düşünsel yansısıdır." sözleriyle de "Soyut bir anlam taşıdığına", "Zihinsel süreçlerle ortaya çıktığına" ve "Kişiden kişiye değişebildiğine" değinilmiştir. Parçada, hakikatle ilgili, "Zamanla gerçeğin yerini aldığına" değinilmemiştir.

CEVAP: D

38. ve 39. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

İngiliz kimyager Humphrey Davy, elektrik akımını kablolardan geçirince kabloların ısındığını ve ışığın ortaya çıktığını görmüş ama bu ışığı sabitlemenin yolunu bulamamıştı. Warren de la Rue, Thomas Edison'dan 40 yıl önce ince tellerin yüksek dirence sahip olduğunu görmüş ve tarihteki ilk ampulü, son derece pahalı olan platini kullanarak üretmişti. 1878 yılında Joseph Swan, karbon bazlı malzeme kullanarak ampulün ömrünü biraz daha uzatmayı başarmıştı ancak ampul üretiminde kullandığı vakum pompaları verimsizdi. O sırada çalışmalarına devam eden Edison, uzun süren çabaları neticesinde maliyeti düşük olan ve kalitesi yüksek ışık sağlayan karbonize edilmiş bambu tellerini ampul üretiminde kullanmış, böylece ampul ticari bir ürün hâline gelmiştir.

38. Bu parçaya göre ampulün icadı sürecinde Edison'u diğerlerinden farklı kılan asıl yön aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Önceki çalışmaları sentezleyerek yeni bir sonuca ulaşması
B) Işığı doğru bir şekilde yayabilecek bir malzeme kullanması
C) Kullandığı malzemenin öncekilerden daha işlevsel olması
D) Farklı ihtiyaçlara cevap verebilecek model tasarlaması
E) Talepler doğrultusunda seri bir şekilde üretilmesini sağlaması

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Edison, uzun süren çabaları neticesinde maliyeti düşük olan ve kalitesi yüksek ışık sağlayan karbonize edilmiş bambu tellerini ampul üretiminde kullanmış, böylece ampul ticari bir ürün hâline gelmiştir." sözleri göz önünde tutulursa "Kullandığı malzemenin öncekilerden daha işlevsel olması"nın ampulün icadı sürecinde Edison'u diğerlerinden farklı kılan asıl yön olduğu görülür.

CEVAP: C

39. Bu parçada bilimle ilgili asıl vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Birikimli bir şekilde ilerlediği
B) Evrensel bir özellik gösterdiği
C) Etik ilkelere uygun olduğu
D) Güvenilir bilgi sunduğu
E) Gözleme dayalı yöntemler kullandığı

Çözüm

Parçadaki "İngiliz kimyager Humphrey Davy, elektrik akımını kablolardan geçirince kabloların ısındığını ve ışığın ortaya çıktığını görmüş ama bu ışığı sabitlemenin yolunu bulamamıştı. Warren de la Rue, ... ince tellerin yüksek dirence sahip olduğunu görmüş ve tarihteki ilk ampulü, son derece pahalı olan platini kullanarak üretmişti. 1878 yılında Joseph Swan, karbon bazlı malzeme kullanarak ampulün ömrünü biraz daha uzatmayı başarmıştı .... Edison, uzun süren çabaları neticesinde maliyeti düşük olan ve kalitesi yüksek ışık sağlayan karbonize edilmiş bambu tellerini ampul üretiminde kullanmış, böylece ampul ticari bir ürün hâline gelmiştir." sözleri göz önünde tutulursa, parçada bilimle ilgili, "Birikimli bir şekilde ilerlediği"nin vurgulanmak istendiği görülür.

CEVAP: A

40. ve 41. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

İnsanlar dengeli beslenmeyi hayat tarzı hâline getirmektense katı kurallara dayalı diyet programlarının ve vadedilen büyük kilo kayıplarının albenisine kapılıyor. Bu radikal çözümler çoğu zaman işe yaramadığı gibi sağlığa da zarar veriyor. Bugünlerde popüler olan ketojenik diyet de protein ağırlıklı beslenmeyi savunan radikal diyet çözümlerinden biri. Ketojenik diyet nörologlar tarafından 1920'lerde epilepsi hastası çocukları tedavi etmek için geliştirildi. Altında yatan fikir, beyni glikozdan mahrum bırakarak beyin kimyasını değiştirmek ve epilepsi nöbetlerinin önüne geçmekti. Bu uygulamanın kilo kaybına yönelik bir diyet programına nasıl dönüştüğünü ise bilen yok. Araştırmacılar ketojenik beslenmenin vücuda yarardan çok zararı olduğunu söylüyor. Ketojenik diyet uygulayan sağlıklı bireylerde damar tıkayan lipit ve trigliseritlerin miktarında %50 artış olduğu ve bu etkinin bir yıl boyunca devam ettiği görülüyor. Bu durum, hastaların dörtte üçünde reflü gibi sorunların baş göstermesine hatta bazılarında böbrek taşı artışına neden oluyor.

40. Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Ön Lisans 2022)

A) Tartışmaya açtığı konuya öznel bir yargıyla giriş yapmıştır.
B) Ele aldığı konuya ilişkin karşıt görüşlere yer vermiştir.
C) Fikirlerini bilimsel araştırmalara dayandırarak temellendirmiştir.
D) Konuyu detaylandırırken neden sonuç ilişkisine başvurmuştur.
E) Ortaya konan bir uygulamanın asıl amacının dışına çıktığından söz etmiştir.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçanın bütünü ve içeriği göz önünde tutulursa parçada "günümüz insanlarının dengeli beslenmek yerine katı kurallara bağlı diyet programları uygulamayı yeğledikleri"nden söz edildiği görülür. Ancak parçanın yazarı ele aldığı konuyu tartışırken bu konuya ilişkin karşıt görüşlerden söz etmemiştir.

CEVAP: B

41. Bu parçada ketojenik diyetle ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2022)

A) Nörologlar tarafından ilk kullanım amacına
B) Günümüzde tercih edilen diyet uygulamalarından olduğuna
C) Epilepsi hastası çocukların tedavisindeki başarı oranına
D) Ağırlıklı olarak tek tip beslenmeyi gerektirdiğine
E) Sağlıklı kişilerde neden olabileceği problemlere

Çözüm

Parçadaki "Bugünlerde popüler olan ketojenik diyet de protein ağırlıklı beslenmeyi savunan radikal diyet çözümlerinden biri. Ketojenik diyet nörologlar tarafından 1920'lerde epilepsi hastası çocukları tedavi etmek için geliştirildi." sözleriyle, ketojenik diyetle ilgili, "Nörologlar tarafından ilk kullanım amacına" , "Günümüzde tercih edilen diyet uygulamalarından olduğuna" ve "Ağırlıklı olarak tek tip beslenmeyi gerektirdiğine", "Ketojenik diyet uygulayan sağlıklı bireylerde damar tıkayan lipit ve trigliseritlerin miktarında %50 artış olduğu ve bu etkinin bir yıl bo-

yunca devam ettiği görülüyor. Bu durum, hastaların dörtte üçünde reflü gibi sorunların baş göstermesine hatta bazılarında böbrek taşı artışına neden oluyor." sözleriyle de "Sağlıklı kişilerde neden olabileceği problemlere" değinilmiştir. Parçada, ketojenik diyetle ilgili. "Epilepsi hastası çocukların tedavisindeki başarı oranına" değinilmemiştir.

CEVAP: C

42. - 43. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

(I) Panik; korku ve endişenin eşlik ettiği ani dehşet duygusudur, beklenmedik ve tekrarlı bir şekilde gözlemlendiğinde panik atak tanısı konur. (II) Panik atak, gerçeklik algısının bozulması sonucunda ortaya çıkar; bir anlamda insanın içindeki yararlı enerjinin aşırı, uygunsuz ve bu nedenle de zararlı hâle gelmesini temsil eder. (III) Panik atak; içine düşülen, debelendikçe gömülünen bir bataklık, kaçtıkça yakalanılan bir girdaptır; insanın çıkışa ulaşma çabalarını boşa çıkaran bir labirenttir. (IV) Terleme, kalp çarpıntısı ve solunum güçlüğü gibi belirtilerle bazen de bulunulan ortamdan kaçıp kurtulma hissiyle kendini gösterir. (V) Bunlar sonucunda kişi kalp krizi geçirdiğini, öleceğini ya da aklını yitireceğini sanabilir, telaşını yönetemez duruma gelip içine kapanabilir; kendisine korku veren uyaranlardan kaçınma adına dış dünya ile ilişkilerini kısıtlama yolunu seçebilir.

YARGI YAYINEVİ

42. Bu parçadan panik atakla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2022)

A) Kişinin kendisine ilişkin kaygılarının yoğunlaşmasıyla ilgili bir duygu durumudur.

B) Fiziksel ve psikolojik belirtileri kişinin sosyal ilişkiler kurmasını zorlaştırabilir.

C) Ne zaman ve hangi aralıklarla yaşanacağı konusunda belirginlik yoktur.

D) Tek başına mücadele edemeyeceği için kişinin uzman desteği alması önemlidir.

E) Kişinin gündelik hayatını ve iş yaşamını olumsuz bir şekilde etkileyebilir.

Çözüm

Parçadaki "Panik; korku ve endişenin eşlik ettiği ani dehşet duygusudur, beklenmedik ve tekrarlı bir şekilde gözlemlendiğinde panik atak tanısı konur." sözlerinden, panik atakla ilgili, "Ne zaman ve hangi aralıklarla yaşanacağı konusunda belirginlik yoktur." yargısına, "Terleme, kalp çarpıntısı ve solunum güçlüğü gibi belirtilerle bazen de bulunulan ortamdan kaçıp kurtulma hissiyle kendini gösterir. Bunlar sonucunda kişi kalp krizi geçirdiğini, öleceğini ya da aklını yitireceğini sanabilir, telaşını yönetemez duruma gelip içine kapanabilir; kendisine korku veren uyaranlardan kaçınma adına dış dünya ile ilişkilerini kısıtlama yolunu seçebilir." sözlerinden de "Kişinin kendisine ilişkin kaygılarının yoğunlaşmasıyla ilgili bir duygu durumudur.", "Fiziksel ve psikolojik belirtileri kişinin sosyal ilişkiler kurmasını zorlaştırabilir." ve "Kişinin gündelik hayatını ve iş yaşamını olumsuz bir şekilde etkileyebilir." yargılarına ulaşılabilir. Parçadan, panik atakla ilgili, "Tek başına mücadele edemeyeceği için kişinin uzman desteği alması önemlidir." yargısına ulaşılamaz.

CEVAP: D

43. Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2022)

A) I. cümlede bir durum koşula bağlanmıştır.
B) II. cümlede açıklamaya yer verilmiştir.
C) III. cümlede benzetme yapılmıştır.
D) IV. cümlede betimleme yapılmıştır.
E) V. cümlede olasılıklar ortaya konmuştur.

Çözüm

Parçada IV numarayla belirtilen "Terleme, kalp çarpıntısı ve solunum güçlüğü gibi belirtilerle bazen de bulunulan ortamdan kaçıp kurtulma hissiyle kendini gösterir." cümlesine dayanarak D seçeneğinde verilen "betimleme yapılmıştır" yargısı söylenemez. Çünkü IV. cümlede "betimleme" değil "örnekleme yoluyla somutlaştırma" yapılmıştır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

44. (I) Ankara'da bulunan Gökyay Satranç Müzesi, bin metrekarelik bir alanda kurulmuştur. (II) Merkezî bir konumda yer alan müze, eski Ankara evi tarzındaki bir binada hizmet vermektedir. (III) *Guinness Rekorlar Kitabı*'na 2012 yılında giren Gökyay Satranç Müzesinde insanların ilgisini çeken satranç takımları sergilenmektedir. (IV) Madagaskar'dan Şili'ye, Fransa'dan Kazakistan'a kadar geniş bir coğrafyadan temin edilen 723 satranç takımının birçoğunda yerel kültür özelliklerini görmek mümkündür. (V) Ayrıca modern çizgide süper kahramanlardan, Şirinler ve Harry Potter karakterlerinden oluşan satranç takımları da müzede yer almaktadır. (VI) Bu takımlar; başta ahşap olmak üzere metal, mermer, keçe, cam gibi birçok materyalden üretilmiştir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar? (Lise 2022)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Parçanın ilk iki cümlesinde "Ankara'da bulunan Gökyay Satranç Müzesinin fiziki kimi nitelikleri"nden söz edilmektedir. Parçanın III. cümlesinde ise "*Guinness Rekorlar Kitabı*'na 2012 yılında giren Gökyay Satranç Müzesinde insanların ilgisini çeken satranç takımları sergilenmektedir." denerek konuya bakış açısı değiştirildiği için parça III. cümleden başlanarak ikiye bölünmelidir.

CEVAP: B

45. (I) Birinci Dünya Savaşı'na ait bilinen en uzun ve kapsamlı günlük İngiltere'de ortaya çıktı. (II) Imperial War Museum'daki yetkililer, Birinci Dünya Savaşı'na katılan askerlerin gündelik hayatına dair bilgiler toplamaya devam etmek için karar aldı. (III) Birmingham kentinde tesadüfen bulunan günlük, savaşa onbaşı rütbesiyle katılmış Geoffrey Husbands'a ait. (IV) Avrupa'da 1915-1918 yılları arasındaki savaşta görev yapan Husbands'ın tarihe ayna tutan bu metninde dört yüze yakın askerin ismi anılıyor. (V) Yaklaşık 250 bin kelimelik bu günlüğün, cephedeki askerlerin yaşadıklarını zengin ayrıntılarla sunması bakımından benzersiz olduğu ifade ediliyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Lise 2022)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçanın bütünü ve düşünce düzeni göz önünde tutulursa I numarayla belirtilen "**Birinci Dünya Savaşı'na ait bilinen en uzun ve kapsamlı günlük İngiltere'de ortaya çıktı.**" cümlesini, III numarayla belirtilen "**Birmingham kentinde tesadüfen bulunan günlük**, savaşa onbaşı rütbesiyle katılmış Geoffrey Husbands'a ait." cümlesinin izlemesi gerektiği görülür. Bu durum II. cümlenin düşüncenin akışını bozduğunun göstergesidir. Bağlayıcı sözler koyu renkle yazılmıştır.

CEVAP: B

46. Genellikle söylenenin tam karşıtını kastetme sanatı olarak tanımlanan ironi, birçok bakımdan hicivden farklıdır. Hicvin tersine ironide bir doğruluk, bir haklılık zemini yoktur, ironi tam olarak hakikati temsil etmediğine inanıldığı, doğruyla yanlışı ayıracak zeminin kayganlaştığı an yapılmaya başlanır.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir? (Lise 2022)

A) Hicivle kıyaslandığında ironi daha zekice tanımlamalar yapmayı gerektirir.

B) İroni hakikate yaklaştıkça ironi yapanın dile getirdiği konu önemsizleşir.

C) İroni ve hiciv arasındaki fark gerçeklikle kurdukları ilişkidir.

D) Hiciv doğru olana yönlendirmeye çalışırken ironi yanlışa sürükler.

E) Doğru ve yanlış arasındaki ayrım belirsizleştikçe hicvin etkisi azalır.

Çözüm

Parçadaki "...ironi, birçok bakımdan hicivden farklıdır. Hicvin tersine ironide bir doğruluk, bir haklılık zemini yoktur, ironi tam olarak hakikati temsil etmediğine inanıldığı, doğruyla yanlışı ayıracak zeminin kayganlaştığı an yapılmaya başlanır." sözlerinden "İroni ve hiciv arasındaki fark gerçeklikle kurdukları ilişkidir." yargısına ulaşılabilir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

47. ----. Tarım faaliyetlerini engelleyen bu durum çölleşmedir ve bunun en önemli nedenlerinden biri uzun süren kuraklık dönemleridir. Küresel ısınma, aşırı otlatma ve ormanların azalması insan kaynaklı nedenler arasındadır. Yarı kurak alanların aşırı ekilmesi de çölleşmeye neden olur. Artan sıcaklıklar buharlaşma oranını yükseltir, toprağı kurutur ve yağış düzenini değiştirir. Küresel ısınmanın önüne geçilmezse yağış ve sıcaklıklardaki ortalama değişimler, pek çok bölgede tarım alanlarını elverişsiz hâle getirecektir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2022)

A) İklim değişikliğinin hızla artan yıkıcı etkileri pek çok ülkenin farklı politikalar geliştirmesini zorunlu kılmıştır

B) Dünyanın tüm kara alanları tarımsal faaliyetlerin etkin biçimde sürdürülmesi için uygun imkânlara sahip değildir

C) Güncel tarım politikaları elde edilen ürünlerin verimini artırmada beklenen etkiyi göstermekte yetersiz kalmıştır

D) Tarım faaliyetlerini daha işlevsel hâle getirmek için üretim süreçlerini başından sonuna titizlikle yönetmek gerekir

E) Her yıl milyonlarca kilometre tarım alanı ve kırsal alan tarım yapılamayacak hâle gelmektedir

Çözüm

Parçadaki "Tarım faaliyetlerini engelleyen bu durum **çölleşmedir** ... Küresel ısınmanın önüne geçilmezse yağış ve sıcaklıklardaki ortalama değişimler, pek çok bölgede tarım alanlarını elverişsiz hâle getirecektir." sözleri göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan yere "**Her yıl milyonlarca kilometre tarım alanı ve kırsal alan tarım yapılamayacak hâle gelmektedir**" sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür. Bağlayıcı sözler koyu renkle yazılmıştır.

CEVAP: E

48. Cervantes, *Don Kişot* adlı eseriyle hayallerinin peşinden gitmek için her şeyini terk eden bir kahraman yaratmıştır. Bu kahraman onca yıl, onca ülkede bir simge hâline gelmiş, bazen aptallıkları bazen de cesaretiyle dilden dile dolaşmıştır. Gerçeklikle bağını koparmış bir karakter ortaya koyan yazar, hayallerine bütün kalbiyle sarılan ve onlardan vazgeçmeyen birçok insana bu eseriyle ilham kaynağı olmuştur.

Bu parçaya göre *Don Kişot* adlı eserle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2022)

A) Zamanı ve mekânı aşan bir nitelik gösterir.

B) Mesajını tek bir karakter üzerinden aktarır.

C) Gerçeklikten uzaklaşmış bir anlatıma sahiptir.

D) Farklı edebî türlere esin kaynağı olmuştur.

E) Okuru hakikati sorgulamaya yöneltmiştir.

Çözüm

Parçadaki "Cervantes, *Don Kişot* adlı eseriyle hayallerinin peşinden gitmek için her şeyini terk eden bir kahraman yaratmıştır. ... **Bu kahraman onca yıl, onca ülkede bir simge hâline gelmiş, bazen aptallıkları bazen de cesaretiyle dilden dile dolaşmıştır.** Gerçeklikle bağını koparmış bir karakter ortaya koyan yazar, hayallerine bütün kalbiyle sarılan ve onlardan vazgeçmeyen birçok insana bu eseriyle ilham kaynağı olmuştur." sözlerine dayanarak, *Don Kişot* adlı eserle ilgili, "Zamanı ve mekânı aşan bir nitelik gösterir. " yargısı söylenebilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

49. *Telepati* sözcüğü, eski Yunancadaki "tele (uzak)" ve "pati (duygu)" terimlerinden geliyor. Düşüncelerin, duyguların yazı veya söz olmaksızın beyinler arasında gidip gelmesine telepati deniliyor. Bir tür duyular ötesi hissetme. Hatta bu durum çeşitli olayların gerçekleşmeden önce hissedilmesini de kapsıyor. Davranış ve düşüncelerini, erkeklere kıyasla duygusal temellere daha çok dayandırmalarından olsa gerek kadınlarda daha güçlü. Ancak Antik Yunan'dan günümüze kadar geçen zamanda pek çok insanın telepati yeteneğini yitirdiği söylenebilir. Öte yandan hâlen aile bireyleri, âşıklar veya ikizler arasında belirgin telepatik iletişimler kurulduğu gözlemlenebiliyor.

Bu parçada telepati ile ilgili aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Lise 2022)

A) Nasıl tanımlandığına
B) Sözcüğün köken olarak nereden geldiğine
C) Kadınlarda güçlü olmasının sebebine
D) Günümüzde kimler arasında kurulduğuna
E) İnsanlarda zamanla neden köreldiğine

Çözüm

Parçadaki "*Telepati* sözcüğü, eski Yunancadaki 'tele (uzak)' ve 'pati (duygu)' terimlerinden geliyor. Düşüncelerin, duyguların yazı veya söz olmaksızın beyinler arasında gidip gelmesine telepati deniliyor." sözleriyle, telepatiyle ilgili olarak, "Nasıl tanımlandığına" ve "Sözcüğün köken olarak nereden geldiğine", "Davranış ve düşüncelerini, erkeklere kıyasla duygusal temellere daha çok dayandırmalarından olsa gerek kadınlarda daha güçlü." sözleriyle "Kadınlarda güçlü olmasının sebebine", "...aile bireyleri, âşıklar veya ikizler arasında belirgin telepatik iletişimler kurulduğu gözlemlenebiliyor." sözleriyle de "Günümüzde kimler arasında kurulduğuna" değinilmiştir. Parçada, telepatiyle ilgili, "İnsanlarda zamanla neden köreldiğine" değinilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

50. Gelenek, günlük dilde genellikle geçmişe ait uygulamaları anlatmak için kullanılır. Bu nedenle eskiden kaldığı için değerli olduğu düşünülen, kuşaktan kuşağa aktarılan ve yaptırım gücü olan kültürel kalıntıları, alışkanlık ve davranış biçimlerini akla getirir. Oysa gelenek sadece geçmişle değil bugün ve gelecekle de ilgilidir. Geçmişten gelse de yok olmamıştır, şimdi de vardır; ilişkilerimize, davranışlarımıza ve rutinlerimize düzen vermeye devam eder.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) İnsanlar toplumsal ilişkileri biçimlendiren kurallara her zaman ihtiyaç duyar.
B) Geçmişi ve durağanlığı anımsatsa da gelenek aslında dinamik bir kavramdır.
C) Geçmişten gelen kültürel mirası yok saymak toplumsal yaşamın işleyişini zorlaştırır.
D) İnsanın; geleneği geçmişle sınırlandırması, onu kendi kültürüne yabancılaştırır.
E) Geleneğin sürekliliği onun toplumsal yaşamdaki işlevinin önemiyle ilgilidir.

Çözüm

Parçadaki "Gelenek, günlük dilde genellikle geçmişe ait uygulamaları anlatmak için kullanılır. .... Oysa gelenek sadece geçmişle değil bugün ve gelecekle de ilgilidir. Geçmişten[1] gelse de yok olmamıştır, şimdi de vardır; ilişkilerimize, davranışlarımıza ve rutinlerimize düzen vermeye devam eder." sözleri göz önünde tutulursa parçada "Geçmişi ve durağanlığı anımsatsa da gelenek aslında dinamik bir kavramdır." yargısının anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: B

51. Queensland kıyısından 85 kilometre uzaklıktaki Büyük Mercan Kayalıkları'nın güney ucundaki oval şekilli Lady Elliot Adası, bu bölgede üzerinde otel bulunan altı adadan biri. Dört bir yanını çevreleyen mercan kayalıkları ve muhteşem beyaz kumsallarıyla deniz millî parkı bölgesinde bulunan adayı her seferinde en fazla 105 kişi ziyaret edebiliyor.

Bu parçada Lady Elliot Adası'yla ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir? (Lise 2022)

A) Coğrafi konumuna
B) Konaklama imkânına
C) Ziyaretçi kapasitesine
D) Doğal güzelliklerine
E) İklim özelliklerine

Çözüm

Parçadaki "Queensland kıyısından 85 kilometre uzaklıktaki Büyük Mercan Kayalıkları'nın güney ucundaki oval şekilli Lady Elliot Adası, bu bölgede üzerinde otel bulunan altı adadan biri." sözleriyle, Lady Elliot Adası'yla ilgili, "Coğrafi konumuna" ve "Konaklama imkânına", "Dört bir yanını çevreleyen mercan kayalıkları ve muhteşem beyaz kumsallarıyla deniz millî parkı bölgesinde bulunan adayı her seferinde en fazla 105 kişi ziyaret edebiliyor." sözleriyle de "Ziyaretçi kapasitesine" ve "Doğal güzelliklerine" değinilmiştir. Parçada, Lady Elliot Adası'yla ilgili, "İklim özelliklerine" değinilmemiştir.

CEVAP: E

52. Her yüz psikoloji kitabı ve makalesinden doksan dokuzu depresyonla ilgiliyken yalnızca biri, mutluluğu ortaya çıkararak bunun sürekliliğini sağlayan koşulları konu alır. Bireylerde ve gruplarda olumlu duyguları, erdemli davranışları ve neticesinde en ideal yaşam şartlarını sağlayan etmenleri araştıran mutluluk psikolojisi hakkındaki ilk kitaplar, 1980'lerde ortaya çıksa da pozitif psikoloji hareketinin burslar ve diğer maddi kaynaklarla canlanması için 2000'li yılları beklemek gerekti. Mutluluğun, mutsuzluğun karşıtı olduğuna dair klasik ön kabul ise psikoloji alanındaki pek çok yayında etkisini sürdürdü. Bu iki kavramın birbirleriyle neredeyse ilişkisiz olduğunu ortaya koyan ve böylelikle alanın ana dinamiklerinde ciddi bir değişimi sağlayan çalışmalarda bu süreç içinde ivme kazandı.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2022)

A) Mutsuzluğu konu edinen kitaplar, depresyonun ortaya çıkma nedenlerine odaklanmaktadır.
B) Mutluluk psikolojisi, uygun yaşam koşullarını sağlayan öğeleri araştırır.
C) Bilimsel araştırmalara sağlanan ekonomik destek, bir çalışma alanının gelişmesinde etkili unsurlardandır.
D) Psikoloji alanında mutluluğu konu edinen çalışmalardan ziyade mutsuzluğa odaklananlar ağırlıktadır.
E) Son dönemdeki çalışmalar, mutluluk ile mutsuzluk arasındaki ilişkiye dair yaygın kanıları sorgulamaktadır.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Bireylerde ve gruplarda olumlu duyguları, erdemli davranışları ve neticesinde en ideal yaşam şartlarını sağlayan etmenleri araştıran mutluluk psikolojisi hakkındaki ilk kitaplar, 1980'lerde ortaya çıksa da pozitif psikoloji hareketinin burslar ve diğer maddi kaynaklarla canlanması için 2000'li yılları beklemek gerekti." sözlerine dayanarak "Mutluluk psikolojisi, uygun yaşam koşullarını sağlayan öğeleri araştırır." ve "Bilimsel araştırmalara sağlanan ekonomik destek, bir çalışma alanının gelişmesinde etkili unsurlardandır." yargıları, "Her yüz psikoloji kitabı ve makalesinden doksan dokuzu depresyonla ilgiliyken yalnızca biri, mutluluğu ortaya çıkararak bunun sürekliliğini sağlayan koşulları konu alır." sözlerine dayanarak "Psikoloji alanında mutluluğu konu edinen çalışmalardan ziyade mutsuzluğa odaklananlar ağırlıktadır." yargısı, "Mutluluğun, mutsuzluğun karşıtı olduğuna dair klasik ön kabul ise psikoloji alanındaki pek çok yayında etkisini sürdürdü. Bu iki kavramın birbirleriyle neredeyse ilişkisiz olduğunu ortaya koyan ve böylelikle alanın ana dinamiklerinde ciddi bir değişimi sağlayan çalışmalarda bu süreç içinde ivme kazandı." sözlerine dayanarak da "Son dönemdeki çalışmalar, mutluluk ile mutsuzluk arasındaki ilişkiye dair yaygın kanıları sorgulamaktadır." yargısı söylenebilir. Parçaya dayanarak "Mutsuzluğu konu edinen kitaplar, depresyonun ortaya çıkma nedenlerine odaklanmaktadır." yargısı söylenemez.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

53. Statü, kişiye toplum tarafından verilen sosyal saygınlık anlamına gelir. Eskiden statü, yüz yüze etkileşimler yoluyla kişi hakkındaki ilk elden bilgilere dayanılarak tanımlanırdı. Günümüzde ise artan nüfus ve modern yaşamla birlikte statünün kişisel çıkarımlara göre ifade edilmesi zorlaştı. Statü bugün daha çok yaşam şekillerimizle veya yaşam şekillerimizi nasıl ifade ettiğimizle ilişkilidir. Oturulan konut, marka tercihi, sosyal çevre, konuşma tarzı ve meslek gibi statüyle ilişkilendirilen yaşam tarzı göstergeleri; bireylerin sosyal konumunu belirlemede günümüzde çok daha etkilidir.

Bu parçaya göre statünün belirlenmesinde kullanılan yöntemin değişmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Günümüz yaşam şartlarının eskiye göre daha düzenli bir yapıya sahip olması

B) Kişinin toplumsal yaşamda sahip olduğu konumun ekonomik durumuyla belirlenmesi

C) Günümüzde kişilerin toplumda itibar kazanmasının belirli şartlara bağlanması

D) Kişiye itibar kazandıran sembollerin bireysel değerlendirmelerin ötesine geçmesi

E) Kişinin sosyal konumunu belirleyen imkânların daha karmaşık bir boyut kazanması

Çözüm

Parçadaki "Eskiden statü, yüz yüze etkileşimler yoluyla kişi hakkındaki ilk elden bilgilere dayanılarak tanımlanırdı. Günümüzde ise artan nüfus ve modern yaşamla birlikte statünün kişisel çıkarımlara göre ifade edilmesi zorlaştı. Statü bugün daha çok yaşam şekillerimizle veya yaşam şekillerimizi nasıl ifade ettiğimizle ilişkilidir. Oturulan konut, marka tercihi, sosyal çevre, konuşma tarzı ve meslek gibi statüyle

ilişkilendirilen yaşam tarzı göstergeleri; bireylerin sosyal konumunu belirlemede günümüzde çok daha etkilidir." sözleri göz önünde tutulursa, statünün belirlenmesinde kullanılan yöntemin değişmesinin nedeninin, "Kişiye itibar kazandıran sembollerin bireysel değerlendirmelerin ötesine geçmesi" olduğu görülür.

CEVAP: D

54. ve 55. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

On bir yıl boyunca birlikte yaşadığım kedim Zeytin'i, üç ay önce kaybettim. Dokunsalar ağlayacak bir ruh hâlindeyken insanlarla bir araya geldiğimde "Hâlâ mı?" denmesinden çekindiğim için her şey yolundaymış gibi davranmak zorunda kaldım. Çünkü pek çok insan, evcil hayvan kaybına karşı oldukça duyarsız ve bu kaybın getirdiği acıyı kabul etmek istemiyor. Hayvanlar, insanlar gibi iletişim kurmadığı için evcil hayvanlarla kurulan bağ meşru ilişkiler olarak görülmüyor. Hayvan hayatının insan hayatından daha az değerli olduğuna dair sözsüz bir kabul bu. Bu yaklaşım, evcil hayvanınızı kaybettiğinizde "Ah, üzülme. Bir tane daha alırsın!" veya "Olsun, o sadece bir hayvan, ailenden birini kaybetmedin ya!" gibi sözlere maruz kalmanıza neden oluyor. Çünkü hayvanların birbirinin yerine geçebileceği ve kolayca değiştirilebileceği düşünülüyor. Hâlihazırda hayvan satışı yapan dükkânlar da bu düşünceyi destekliyor: "Hayvanın mı öldü? Yenisini al!" Bu durum, yas tutan insanların yalnızlaşmasına ve toplumdan soyutlanmasına yol açıyor. Hâlbuki evcil hayvan kaybının insanlar üzerinde yarattığı yıkıcı etkiyi anlamak için evcil hayvanlarıyla aralarında koşulsuz bir sevgi bulunduğunu kabullenmek gerekiyor.

YARGI YAYINEVİ

54. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2022)

A) Evcil hayvanların, insanlar için özel bir anlam taşıyabileceğinin toplumca göz ardı edildiği

B) Toplumsal düzenlemelerin, evcil hayvanların haklarını korumada yetersiz kaldığı

C) Çevresindeki insanlar tarafından evcil hayvan sahiplenen kişilerin zamanla dışlandığı

D) Evcil hayvanını kaybeden kişilerin, yeni bir evcil hayvan edinmekten uzak durduğu

E) Kişilerin, evcil hayvanlarıyla kurduğu bağın çevreleriyle olan iletişimden daha güçlü görüldüğü

Çözüm

Parçadaki "On bir yıl boyunca birlikte yaşadığım kedim Zeytin'i, üç ay önce kaybettim. Dokunsalar ağlayacak bir ruh hâlindeyken insanlarla bir araya geldiğimde 'Hâlâ mı?' denmesinden çekindiğim için her şey yolundaymış gibi davranmak zorunda kaldım. Çünkü pek çok insan, evcil hayvan kaybına karşı oldukça duyarsız ve bu kaybın getirdiği acıyı kabul etmek istemiyor. Hayvanlar, insanlar gibi iletişim kurmadığı için evcil hayvanlarla kurulan bağ meşru ilişkiler olarak görülmüyor. Hayvan hayatının insan hayatından daha az değerli olduğuna dair sözsüz bir kabul bu. Bu yaklaşım, evcil hayvanınızı kaybettiğinizde 'Ah, üzülme. Bir tane daha alırsın!' veya 'Olsun, o sadece bir hayvan, ailenden birini kaybetmedin ya!' gibi sözlere maruz kalmanıza neden oluyor. Çünkü hayvanların birbirinin yerine geçebileceği ve kolayca değiştirilebileceği düşünülüyor." sözlerine dayanarak "Evcil hayvanların, insanlar için özel bir anlam taşıyabileceğinin toplumca göz ardı edildiği" söylenebilir.

CEVAP: A

55. Bu parçanın yazarının anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2022)

A) Ele aldığı konuya dikkat çekmek için açıklamalar yaptığı
B) Vermek istediği mesajı güçlendirmek için betimlemeler kullandığı
C) Görüşünü desteklemek için karşılaştırmadan yararlandığı
D) Ele aldığı konuyla ilgili düşüncesini sohbet havası içinde aktardığı
E) Ele aldığı konuyu kendi tecrübesinden yola çıkarak açıkladığı

Çözüm

Parçanın bütünü ve içeriği göz önünde tutulursa parçanın yazarının anlatımıyla ilgili "Vermek istediği mesajı güçlendirmek için betimlemeler kullandığı"nın söylenemeyeceği görülür. Çünkü parçada yazar, vermek istediği mesajı güçlendirmek için sözcüklerle resim yapmamış yani betimlemeler kullanmamıştır. Diğer seçeneklerde verilenler doğrudur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

56 - 58. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Gündelik hayatımızda alışılagelmiş hareketlerimizi sürdürdükçe kendimizi sorgulama gereği duymayız. Sıklıkla tekrarlandığında "şey"ler bildik hâle gelir ve bildik "şey"ler kendi kendilerini açıklar. İnsanlar "her şey, her zamanki gibi", "herkes, her zamanki gibi" dedikleri sürece kuşku duymazlar. Aşinalık, yalnızca sorgulayıcılığın ve eleştirinin değil aynı zamanda yenilik arayışının ve değiştirme cesaretinin de düşmanıdır. Alışkanlıkların ve karşılıklı olarak birbirini pekiştiren kabullerin hükmü altındaki bu bildik dünya ile karşılaştığında sosyoloji, herkesin işine burnunu sokan ve sıklıkla sinir bozucu bir yabancı gibi davranır. Sosyoloji, insanların daha önce karşılaşmadığı sorularla onların rahat ve sessiz hayat tarzını bozar. Bu gibi sorular, bildik olanı bilinmez kılar. Ama rutini eleştirmek ve bozmak insanların hoşuna gitmeyebilir hatta sosyolojinin rasyonel sorgulama ve çözümlemeleri onların öfke duymalarına yol açabilir.

56. Bu parçaya göre insanların kendilerini sorgulama gereği duymamasında aşağıdakilerden hangisi etkilidir? (Lise 2022)

A) Gündelik hayattaki bildik işleyişin rahatlığını sürdürme arzusu
B) Sosyolojinin gündelik hayatı yönlendirme amacı taşıması
C) Gündelik hayatın sorgulanamaz ölçüde kalıplaşmış olması
D) Sosyal etkileşimin bireysel farklılıkların üzerini örtmesi
E) Sosyolojinin alışkanlıklara rasyonel açıklamalar getirmesi

Çözüm

Parçadaki "Sosyoloji, insanların daha önce karşılaşmadığı sorularla onların rahat ve sessiz hayat tarzını bozar. Bu gibi sorular, bildik olanı bilinmez kılar. Ama rutini eleştirmek ve bozmak insanların hoşuna gitmeyebilir hatta sosyolojinin rasyonel sorgulama ve çözümlemeleri onların öfke duymalarına yol açabilir." sözleri göz önünde tutulursa, insanların kendilerini sorgulama gereği duymamasında, "Gündelik hayattaki bildik işleyişin rahatlığını sürdürme arzusu"nun etkili olduğu görülür.

CEVAP: A

57. Bu parçaya göre sosyolojiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2022)

A) Kalıplaşmış inançları değiştirir.
B) Sosyal kuralları yeniden tanımlar.
C) Toplumsal kuralları düzenler.
D) Farklı görüşleri uzlaştırır.
E) Hayatı sorgulayıcı bir tavır sergiler.

Çözüm

Parçadaki "Alışkanlıkların ve karşılıklı olarak birbirini pekiştiren kabullerin hükmü altındaki bu bildik dünya ile karşılaştığında sosyoloji, herkesin işine burnunu sokan ve sıklıkla sinir bozucu bir yabancı gibi davranır. Sosyoloji, insanların daha önce karşılaşmadığı sorularla onların rahat ve sessiz hayat tarzını bozar. Bu gibi sorular, bildik olanı bilinmez kılar. Ama rutini eleştirmek ve bozmak insanların hoşuna gitmeyebilir hatta sosyolojinin rasyonel sorgulama ve çözümlemeleri onların öfke duymalarına yol açabilir." sözlerine dayanarak, sosyolojiyle ilgili, "Hayatı sorgulayıcı bir tavır sergiler." yargısı söylenebilir.

CEVAP: E

58. Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Benmerkezcilik
B) Kötümserlik
C) Açıklık
D) Tekdüzelik
E) Sadelik

Çözüm

Parçanın içeriği, iletisi ve altı çizili ifadede geçen "her şey, herkes, her zamanki gibi..." sözlerinin uyandırdığı çağrışımlar göz önünde tutulursa altı çizili sözle "tekdüzelik"in anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: D

59. Beni tanıyanlar okuma yazma işlerine büyük bir ---- olmadığını bilirler. Çocukluğumda okuduğum Jules Verne ve Nike Karter hikâyelerini ---- bütün okumalarım Arapça ve Farsça kelimelerini atlaya atlaya okuduğum tarih kitaplarıyla *Binbir Gece Masalları* gibi eserlerden ibarettir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir? (Ön Lisans 2020)

A) ilgim - çıkarırsanız
B) merakım - değerlendirirseniz
C) sempatim - yorumlarsanız
D) yakınlığım - düşünürseniz
E) katkım - incelerseniz

Çözüm

Parçadaki "Çocukluğumda okuduğum Jules Verne ve Nike Karter hikâyelerini ---- bütün okumalarım Arapça ve Farsça kelimelerini atlaya atlaya okuduğum tarih kitaplarıyla *Binbir Gece Masalları* gibi eserlerden ibarettir." sözleri göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan ikinci yere, A seçeneğinde ikinci sırada verilen "çıkarırsanız" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. A seçeneğinde ilk sırada verilen sözcüğün de cümlede boş bırakılan ilk yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

60. Ben mümkün olduğunca ---- bir yazar olmayı isterdim. Bununla kastettiğim, konularını kendini hiç hesaba katmadan seçen yazardır. Ama çağımız bu kadarcık özgürlüğü bile çok görür yazara. Oysa bir öykü öncelikle yazarın kendisinin değil, ---- şeylerin öyküsüdür.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir? (Ön Lisans 2020)

A) başarılı - tecrübe ettiği
B) nesnel - gözlemlediği
C) titiz - kurguladığı
D) duyarlı - hatırladığı
E) aykırı – seçtiği

Çözüm

Parçadaki "Ben mümkün olduğunca ---- bir yazar olmayı isterdim. Bununla kastettiğim, konularını kendini hiç hesaba katmadan seçen yazardır." sözleri göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan ilk yere, B seçeneğinde ilk sırada verilen "nesnel" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. B seçeneğinde ikinci sırada verilen sözcüğün de parçada boş bırakılan ikinci yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

61. (I) Kitabımın bu baskısında eleştiri konusuna ayrı bir bölüm ekleyemedim. (II) Bunun sebebi özellikle son yıllarda gazetelerin çıkardıkları haftalık kitap eklerindeki -bazı ciddi yazılar dışında- kendinden emin ama içi boş ve bilgi eksiklikleriyle dolu yazılardır. (III) Yakın çevrenin yazdıklarını tanıtmak amacını güden veya arka arkaya okunduğu zaman tekdüzeleşen söz konusu yazılar, bir eleştiri külliyatının doğmasına engel oluyor. (IV) Eleştiri türüyle ilgili üniversite çevrelerinde farklı bakış açıları ve okuma yöntemleri kullanılarak birçok çalışma yapılmakta. (V) Edebiyat dergilerinde ve kitap eklerinde ise bunlara nadiren yer verilmekte. (VI) Bu çalışmaların çok aşırıya gittiğini ve eseri aydınlatmaktan ziyade anlaşılmaz kılmaya yöneldiğini söylemek de mümkün.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar? (Ön Lisans 2020)

A) IV B) VI C) III D) II E) V

Çözüm

Parçanın ilk üç cümlesinde "sözü edilen kitaba eleştiri ile ilgili bölüm eklenmediği ve bunun nedenleri" dile getirilmiştir. Parçanın IV. cümlesinde ise "Eleştiri türüyle ilgili üniversite çevrelerinde farklı bakış açıları ve okuma yöntemleri kullanılarak birçok çalışma yapılmakta." denerek farklı bir konuya geçildiği için parça IV. cümleden başlanarak ikiye ayrılmalıdır.

CEVAP: A

62. (I) İnsanlık tarihinin en eski sanat dallarından biri olan müziğin ortaya çıkışını belirli bir toplumla özdeşleştirmek zordur. (II) Çünkü ne zaman, nerede ve kimler tarafından yaratıldığı kesin olarak bilinmeyen müzik, insanlık tarihiyle eş zamanlıdır diyebiliriz. (III) Belki de insanlar ilk müzik aleti olarak ellerini kullanmış, doğada bulduğu materyallerle ritim tutmaya başlamıştır. (IV) Ama yine de bir tarih vermemiz gerekirse müziğe dair ilk yazılı örneklere rastladığımız Sümerler, bir başlangıç olarak kabul edilebilir. (V) Yaklaşık olarak MÖ 4. bin yılda Mezopotamya'ya göç etmiş ve MÖ 3200'lü yıllarda yazıyı icat etmiş olan bu toplum, müzik tarihinde önemli bir yere sahiptir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Ön Lisans 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçanın III. cümlesi dışındaki cümlelerde "müziğin tarihçesi" hakkında bilgi verilmiştir. Parçanın III. cümlesinde ise "Belki de insanlar ilk müzik aleti olarak ellerini kullanmış, doğada bulduğu materyallerle ritim tutmaya başlamıştır." denerek konuya bakış açısının dışına çıkıldığı için III. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

63. I. ve bu sağ ön bölgeyle bağlantısı olan beynin beyaz maddesinin

II. elde ettikleri kazanımlara ilişkin yapılan testlerde

III. daha iyi organize olduğu disleksik çocukların okumalarından

IV. beyinlerinin sağ inferior ön kıvrımlarında daha fazla aktivite görülen

V. güvenilir tahminler elde edilememiş olsa da ilerleyen yıllarda

VI. yapılacak testlerin daha güvenilir sonuçlar vermesi bekleniyor

Yukarıda numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>baştan dördüncü</u> olur? (Ön Lisans 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

VI numarayla belirtilen söz yüklem niteliği göstermektedir. Yüklemi sona çekerek cümleyi oluşturalım:

IV. Beyinlerinin sağ inferior ön kıvrımlarında daha fazla aktivite görülen I. ve bu sağ ön bölgeyle bağlantısı olan beynin beyaz maddesinin III.daha iyi organize olduğu disleksik çocukların okumalarından II. elde ettikleri kazanımlara ilişkin yapılan testlerde V. güvenilir tahminler elde edilememiş olsa da ilerleyen yıllarda VI. yapılacak testlerin daha güvenilir sonuçlar vermesi bekleniyor.

Soruda baştan dördüncü söz istenmektedir.

CEVAP: B

64. Bizde taşı toprağı, otu ağacı, denizi dağıyla memleketin doğasını anlatan ve herkese hitap eden yazılar maalesef kaleme alınmıyor. Bu sebeple gezilerimde edindiğim izlenimleri, yalnızca belirli bir zümre için değil, herkes için yazma işine giriştim. Bunu yaparken de memleketin çeşitli renklerini, güzelliklerini ve değerlerini sade bir dille ifade etmeye karar verdim. *Türkiye* kitabımı işte böyle bir motivasyonla yazmaya başladım. Ancak tabiatın dış müdahalelerle sürekli değiştiği ve dönüştüğü bir zamanda bunu hakkıyla başarabilmek ne derece mümkün!

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Ön Lisans 2020)

A) Yazacağı kitapla çevre tahribatına ilişkin duyarlılık oluşturmayı amaçlamaktadır.
B) Kitabını, çevresel değişimler yüzünden istediği gibi yazamayacağını düşünmektedir.
C) Memleketin doğasını bütün olarak ele alan yazıların olmadığından yakınmaktadır.
D) Yazmayı planladığı *Türkiye* kitabını, genel okur kitlesine göre tasarlamaktadır.
E) Kitabına konu edeceği tabiatı, her yönüyle ele almayı hedeflemektedir.

Çözüm

Parçadaki "Ancak tabiatın dış müdahalelerle sürekli değiştiği ve dönüştüğü bir zamanda bunu hakkıyla başarabilmek ne derece mümkün!" sözleri göz önünde tutulursa, parçanın yazarıyla ilgili, "Yazacağı kitapla çevre tahribatına ilişkin duyarlılık oluşturmayı amaçlamaktadır." yargısının söylenemeyeceği görülür.

CEVAP: A

65. Hep söyledikleri gibi her yaşın ve çağın kendine has bir özelliği olsa da kimileri hayatlarının sonlarında "Yaşadım." diyemeyecek kadar sıkıntılı olurlar. Açıkçası ben, dünyaya geldiğim için pişman olmak gibi büyük bir olumsuzlukla karşılaşmadım hiç. ----. Ama böyle bir durumda içimden gelen bir ses hemen bana karşılık vererek beni kendime getirmiştir: "O kötü bildiğin tecrübeler olmasaydı yaşamın tadına daha çok mu varacaktın?"

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2020)

A) Hayatı boyunca geçmiş günlere özlem duyan ve içinde bulundukları anı kaçırarak eskilere dönmek isteyen insanlarla birçok kez karşılaşmışımdır
B) Kimi zaman da "yaşam şöyle, yaşam böyle" diye başkalarına akıl vererek insanların üzüntüleriyle mutlu olabileceklerini söylemişimdir
C) Sadece gerçekleşmemiş gençlik düşlerimin besbelli bundan sonra da gerçekleşmeyeceğini kabullendiğim zamanlarda üzülmüşümdür
D) Belki zaman zaman, yaşadığım zorluklar bu kadar ağır olmasaydı da yaşamın tadını daha iyi çıkarabilseydim diye karamsarlığa kapılmışımdır
E) Tabii ki beni üzen durumlar olmuştur hayatımda, ben deneyimlerimden her zaman ders alarak yoluma devam etmeyi seçmek istemişimdir

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Açıkçası ben, dünyaya geldiğim için pişman olmak gibi büyük bir olumsuzlukla karşılaşmadım hiç. ----. Ama böyle bir durumda içimden gelen bir ses hemen bana karşılık vererek beni kendime getirmiştir: 'O kötü bildiğin tecrübeler olmasaydı yaşamın tadına daha çok mu varacaktın?'" sözleri göz önünde tutulursa, parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, "Belki zaman zaman, yaşadığım zorluklar bu kadar ağır olmasaydı da yaşamın tadını daha iyi çıkarabilseydim diye karamsarlığa kapılmışımdır" sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: D

66. Yazar dokunmadan önce sözcükler, gündelik dilin başıboşluğunda oradan buraya uçuşup duran, dağılmış ses ve işaretlerdir. Sesler arasındaki bağı sıkılaştırarak onlara duyusal ve zihinsel bir birlik katan yazar, kelimelere anlam iklimine uygun yepyeni kimlikler kazandırarak sanatsal bir söylem yaratır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Bir eserin değeri ve kalıcılığı sahip olduğu söz varlığının çağrışım gücünde saklıdır.

B) Sesler ve kelimeler, onları bir mücevher gibi işleyen yazarların elinde değer kazanır.

C) Gündelik hayatta kullanılan sözcüklerle edebî eserde kullanılanlar birbirinden farklıdır.

D) Eserlerinde kullandıkları kelime hazinesi, yazarların başarısını belirleyen ölçütlerden biridir.

E) Yazar, eserinde kullanacağı sözcüklerin bağlamsal anlamlarını dikkate alır.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Yazar... Sesler arasındaki bağı sıkılaştırarak onlara duyusal ve zihinsel bir birlik katan yazar, kelimelere anlam iklimine uygun yepyeni kimlikler kazandırarak sanatsal bir söylem yaratır." sözleri göz önünde tutulursa parçada "Sesler ve kelimeler, onları bir mücevher gibi işleyen yazarların elinde değer kazanır." yargısının anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: B

67. Ünlü edebiyatçı T. S. Eliot'a göre iyi şiir, toplumun tüm kesimlerine seslenen ve hemen herkesin beğenisini kazanan şiirdir. Dünya edebiyatlarında Eliot'un bu görüşünü doğrulayan pek çok şiir vardır. Ancak bu yaklaşımı bir başka sanat dalı olan müziğe, özellikle de klasik müziğe uyarlamaya kalkarsak durum değişir. Çünkü klasik müzik zevki kulak eğitimiyle gelişir. Kulak eğitimi olmayan birinin Beethoven'in, Brahms'ın dörtlülerine ilk dinleyişte tahammül etmesi çok zordur.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Belirli bir sanat dalına ait eleştiri ölçütlerinin farklı bir sanat dalında işlevselliğini kaybedebileceği

B) Sanat yapıtını değil okuru ve dinleyiciyi merkeze alan şiir eleştirilerinin geçerliliğini yitirdiği

C) Müzikle buluşan şiirlerin daha kalıcı olabileceği ve geniş kitlelere daha kolay ulaşabileceği

D) Şiir değerlendirme ölçütlerini farklı dönemlerde yazılmış eserlere uygulamanın yanlış olduğu

E) Şiir eleştirisinin kavramsal temelleri oluşturulurken müziğin göz önünde bulundurulması gerektiği

Çözüm

Parçadaki "Ünlü edebiyatçı T. S. Eliot'a göre iyi şiir, toplumun tüm kesimlerine seslenen ve hemen herkesin beğenisini kazanan şiirdir. ... klasik müzik zevki kulak eğitimiyle gelişir. Kulak eğitimi olmayan birinin Beethoven'in, Brahms'ın dörtlülerine ilk dinleyişte tahammül etmesi çok zordur." sözleri göz önünde tutulursa parçada "Belirli bir sanat dalına ait eleştiri ölçütlerinin farklı bir sanat dalında işlevselliğini kaybedebileceği" nin anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

68. Dalgıçlar ve su altı fotoğrafçılarının en sevdiği ve hakkında pek çok inceleme yaptığı deniz canlılarının başında deniztavşanları gelir. Bunlar deniz tabanında genellikle sürünerek hareket eden, çok farklı şekil ve renklerde olabilen, başlarının üst kısmında iki dokunacı olan çok küçük canlılardır. Etçil olan deniztavşanları; hidroyitler, süngerler, mercanlar ve bazen de diğer deniztavşanlarını yer. Hemen hemen her renkte olabilirler. Canlı renkleri, düşmanlarına zehirli oldukları mesajını verir. Vücutları yumuşaktır. Bazı akraba türlerde olduğu gibi vücutlarını koruyan herhangi bir kabuk yoktur. Bu nedenle kendilerini çok değişik yöntemlerle korurlar. Bazıları çok iyi gizlenmesi, bazıları da zehirli salgıları sayesinde hayatta kalır.

Bu parçada söz edilen deniztavşanlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2020)

A) Fiziksel görünümlerine
B) Üreme biçimlerine
C) Savunma mekanizmalarına
D) Beslenme şekillerine
E) Araştırmalara konu edildiklerine

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Dalgıçlar ve su altı fotoğrafçılarının en sevdiği ve hakkında pek çok inceleme yaptığı deniz canlılarının başında deniztavşanları gelir. Bunlar deniz tabanında genellikle sürünerek hareket eden, çok farklı şekil ve renklerde olabilen, başlarının üst kısmında iki dokunacı olan çok küçük canlılardır." sözleriyle, parçada söz edilen deniztavşanlarıyla ilgili, "Fiziksel görünümlerine" ve "Araştırmalara konu edildiklerine", "Canlı renkleri, düşmanlarına zehirli oldukları mesajını verir. Vücutları yumuşaktır. Bazı akraba türlerde olduğu gibi vücutlarını koruyan herhangi bir kabuk yoktur. Bu nedenle kendilerini çok değişik yöntemlerle korurlar. Bazıları çok iyi gizlenmesi, bazıları da zehirli salgıları sayesinde hayatta kalır." sözleriyle "Savunma mekanizmalarına", "Etçil olan deniztavşanları..." sözleriyle de "Beslenme şekillerine" değinilmiştir. Parçada sözü edilen deniztavşanlarıyla ilgili, "Üreme biçimlerine" değinilmemiştir.

CEVAP: B

69 - 70. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir grup Fransız sanatçı 14 Şubat 1887 tarihli *Le Temps* gazetesinde, Eyfel Kulesi'ne karşı eleştirilerini şu sözlerle dile getirmişlerdi: "Biz; yazarlar, heykeltıraşlar, mimarlar, ressamlar, Paris'in bugüne kadar hiç dokunulmamış güzelliğinin tutkun âşıkları, değeri bilinmemiş Fransız zevki adına, tehdit altındaki Fransız sanatı ve tarihi adına, başkentimizin tam ortasına yararsız ve canavar görünümlü Eyfel Kulesi'nin dikilmesine var gücümüzle, tüm öfkemizle karşı çıkıyoruz. Paris kenti, giderilemeyecek biçimde alçalmak ve çirkinleşmek için bir makine yapımcısının tuhaf ve ticari hayaline uzun süre katlanabilecek midir? Eyfel Kulesi, Paris'in ayıbıdır, bundan hiç kuşkunuz olmasın. Herkes hissediyor, söylüyor bunu ve derin üzüntü duyuyor bundan ve bizler de bu kadar yerinde bir telaşa kapılmış dünya kamuoyunun zayıf bir yankısından başka bir şey değiliz. Ve nihayet, yabancılar ziyarete geldiklerinde şaşırıp 'Ne yani? Fransızlar o kadar övündükleri zevkleri konusunda bizlere bir fikir vermek için bu berbat şeyi mi buldular?' diye haykıracaklardır. Bizlerle alay etmekte haklı olacaklardır; yüce gotik yapıların Paris'i, Puget'nin Paris'i, Germain Pilon'un Paris'i, Barye'nin ve diğerlerinin Paris'i tamamen unutulacak. Bunların hepsi Mösyö Eyfel'in Paris'i hâline mi gelecek?"

YARGI YAYINEVİ

69. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Eyfel Kulesi'ne yöneltilen eleştirilerin nedenlerinden biri değildir? (Ön Lisans 2020)

A) Ülkenin uluslararası alandaki imajını zedeleyeceğine inanılması
B) Fransa'nın tarihî ve mimari değerlerini gözden düşüreceği endişesi
C) Modern bir mimari yapı olarak yenilik ve özgünlükten uzak olması
D) Yapımında estetik değil, ekonomik kaygıların ön planda tutulması
E) Fransız sanatının estetik mirasına ihanet olarak değerlendirilmesi

Çözüm

Parçadaki "...başkentimizin tam ortasına yararsız ve canavar görünümlü Eyfel Kulesi'nin dikilmesine var gücümüzle, tüm öfkemizle karşı çıkıyoruz. Paris kenti, giderilemeyecek biçimde alçalmak ve çirkinleşmek için bir makine yapımcısının tuhaf ve ticari hayaline uzun süre katlanabilecek midir? Eyfel Kulesi, Paris'in ayıbıdır..." sözleri göz önünde tutulursa "Modern bir mimari yapı olarak yenilik ve özgünlükten uzak olması"nın Eyfel Kulesi'ne yöneltilen eleştirilerden biri olmadığı görülür.

CEVAP: C

70. Bu parçada söz edilen Fransız sanatçılarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2020)

A) Çeşitli sanat dallarından uzmanlar oldukları
B) Eserlerine kıymet verilmediğine inandıkları
C) Farklı milletlerin fikirlerini de dikkate aldıkları
D) Görüşlerini ulusal bir bilinçle ortaya koydukları
E) Fransız estetiğinin yozlaşacağını düşündükleri

Çözüm

Parçadaki "Bir grup Fransız sanatçı 14 Şubat 1887 tarihli *Le Temps* gazetesinde, Eyfel Kulesi'ne karşı eleştirilerini şu sözlerle dile getirmişlerdi: 'Biz; yazarlar, heykeltıraşlar, mimarlar, ressamlar, Paris'in bugüne kadar hiç dokunulmamış güzelliğinin tutkun âşıkları, değeri bilinmemiş Fransız zevki adına, tehdit altındaki Fransız sanatı ve tarihi adına, başkentimizin tam ortasına yararsız ve canavar görünümlü Eyfel Kulesi'nin dikilmesine var gücümüzle, tüm öfkemizle karşı çıkıyoruz. ...yabancılar ziyarete geldiklerinde şaşırıp 'Ne yani? Fransızlar o kadar övündükleri zevkleri konusunda bizlere bir fikir vermek için bu berbat şeyi mi buldular?' diye haykıracaklardır. Bizlerle alay etmekte haklı olacaklardır; yüce gotik yapıların Paris'i, Puget'nin Paris'i, Germain Pilon'un Paris'i, Barye'nin ve diğerlerinin Paris'i tamamen unutulacak. Bunların hepsi Mösyö Eyfel'in Paris'i hâline mi gelecek?" sözlerine dayanarak, parçada sözü edilen Fransız sanatçılarla ilgili, "Çeşitli sanat dallarından uzmanlar oldukları", "Farklı milletlerin fikirlerini de dikkate aldıkları", "Görüşlerini ulusal bir bilinçle ortaya koydukları" ve "Fransız estetiğinin yozlaşacağını düşündükleri" söylenebilir. Parçada söz edilen Fransız sanatçılarla ilgili, "Eserlerine kıymet verilmediğine inandıkları" söylenemez.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

71 - 72. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Rönesans'la birlikte sanat ve bilimin gelişmesi için hem bilim insanlarının hem de sanatçıların kendi aralarında ilişkilendirilmesinin bir zaruret olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sayede çok sayıda akademi kurulmuştur. Yabancılara yer olmayan bu akademilerde düzeyi tutturamayan heveslilere geçit olmadığı gibi ustalar arasındaki diyaloga sıradan insanların karışmasına da izin yoktur. Seçkinciliğin bir hayat tarzı olduğu ve kendi içinde de zekâ, yetenek ve birikimin bileşiminden oluşan son derece hiyerarşik bu ortamda, sadece duayen ustalar ve bir gün onlarla aynı düzeyi yakalamayı ümit eden çırak öğrenciler vardır. Ancak hiyerarşik tırmanış kimi zaman sekteye uğrar. Bazı ustaların, çırakların meslekte ilerleme kriterlerini belirlemedeki tavrı; dama çıkar çıkmaz oraya ulaşmayı sağlayan merdiveni kıran kişilerin tutumuna benzer.

71. Bu parçadan hareketle akademilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2020)

A) Bilim insanları ile sanatçılar arasında daha etkin bir iletişim sağladıkları

B) Bilimin yanı sıra üstün yaratıcılığı yansıtan alanlarda da örnekleri olduğu

C) Bünyesinde belirli bir düşünce şekline ve yeteneğe sahip kişileri barındırdıktan

D) Farklı ilgi alanlarına yönelik türlerinin Rönesans'tan itibaren ortaya çıktığı

E) Mensuplarının yalıtılmış bir ortamda etkileşimlerini sağlamayı amaçladıkları

Çözüm

Parçadaki "Yabancılara yer olmayan bu akademilerde düzeyi tutturamayan heveslilere geçit olmadığı gibi ustalar arasındaki diyaloga sıradan insanların karışmasına da izin yoktur. Seçkinciliğin bir hayat tarzı olduğu ve kendi içinde de zekâ, yetenek ve birikimin bileşiminden oluşan son derece hiyerarşik bu ortamda, sadece duayen ustalar ve bir gün onlarla aynı düzeyi yakalamayı ümit eden çırak öğrenciler vardır." sözleri göz önünde tutulursa, akademilerle ilgili, "Bilim insanları ile sanatçılar arasında daha etkin bir iletişim sağladıkları"nın söylenemeyeceği görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

72. Bu parçada altı çizili ifade ile ustalarla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Sanattaki kariyerlerini eleştirel bir gözle yeniden değerlendirdikleri
B) İletişim konusunda öğrencileri ile aralarındaki engelleri kaldırdıkları
C) Bilim ve sanat akademileri ile toplum arasındaki bağı kopardıkları
D) Elde ettikleri akademik konumu erişilmez hâle getirmeye çalıştıkları
E) Akademik hayatta hedefsiz bir ilerleyişin mümkün olmadığını gösterdikleri

Çözüm

Parçadaki altı çizili ifadede geçen "dama çıkmak" ve "merdiveni kırmak" sözlerinin mecazlı anlamları ve uyandırdığı çağrışımlar göz önünde tutulursa parçadaki "dama çıkar çıkmaz oraya ulaşmayı sağlayan merdiveni kıran kişilerin tutumuna" ifadesiyle, ustalarla ilgili "Elde ettikleri akademik konumu erişilmez hâle getirmeye çalıştıkları"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: D

73 - 75. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Hemen hemen hiçbir renklendirici madde kusursuz bir siyah renk vermez. Yüzyıllar boyunca siyahlar, hep mavimsi veya kırmızımsı olmuştur. Mazı ile demir sülfat karışımından elde edilen siyah ise kusursuzdur. Kolay ulaşılabildiğinden hem deri boyamada hem de mürekkep yapımında bu siyah kullanılır ama zamana karşı dayanıklı değildir. Üstelik uygulandığı materyallere zarar veren asitlerin oluşumuna sebep olur. XVIII. yüzyılda çivit ve boya odunu bazlı yeni kumaş boyaları ortaya çıkar: bakam ve sumak. Bunlardan üretilen siyahlar, dönemlerinde bir yandan ahlaklı bir yandan da alçakgönüllü olmayı yansıttığı için özellikle din adamları, öğretmenler ve hizmetçilere hazırlanan giysilerde kullanılmıştır. XIX. yüzyılda siyah, şıklığın rengine dönüşür. Bu yüzyılın sonunda kromlu pekiştiricilerin ortaya çıkmasıyla daha da mükemmel siyahlar üretilir. Ne var ki bu yeni tonlar, kısa bir süre sonra, yeni siyahların geliştirilmesiyle grileşmeye başlar.

73. Bu parçada altı çizili sözün yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse anlamda bir değişiklik olmaz? (Ön Lisans 2020)

A) üretim fazlalığı nedeniyle maliyeti düşer
B) üst sınıfların gözündeki değeri azalır
C) yerini daha açık renklere bırakır
D) zaman içinde canlılığını kaybeder
E) yeni siyahların karşısında soluk kalır

Çözüm

Altı çizili ifadede geçen "gri" sözcüğü "kül rengi" demektir. Sözcüğün bu anlamı göz önünde tutulursa parçadaki "grileşmeye başlar" sözünün yerine "yeni siyahların karşısında soluk kalır" sözü getirildiğinde anlamda bir değişiklik olmadığı görülür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

74. I. Tarihin farklı dönemlerinde renkler toplumsal statüleri ve etik değerleri göstermek için kullanılmıştır.
II. İdeal siyahın elde edilmesinde karşılaşılan güçlükler, bu rengin simgesel öneminden kaynaklanır.
III. Kumaşların renklerinin zaman içerisinde değişmesini önlemek için boyamada siyah renk kullanılmıştır.

Bu parçadan hareketle yukarıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

Çözüm

Parçadaki "Bunlardan üretilen siyahlar, dönemlerinde bir yandan ahlaklı bir yandan da alçakgönüllü olmayı yansıttığı için özellikle din adamları, öğretmenler ve hizmetçilere hazırlanan giysilerde kullanılmıştır. XIX. yüzyılda siyah, şıklığın rengine dönüşür." sözlerinden "Tarihin farklı dönemlerinde renkler toplumsal statüleri ve etik değerleri göstermek için kullanılmıştır." ifadesine ulaşılabilir.

CEVAP: A

75. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2020)

A) Kullanılan ilk siyahların üretim maliyetlerine ve ticari değerlerine
B) Kusursuz olarak adlandırılan siyahın, uygulandığı materyaller üzerindeki etkisine
C) Mükemmel siyaha ulaşmak için kullanılan maddelere
D) Çivit bazlı yeni kumaş boyalarının ilk kez ne zaman üretildiğine
E) Deri boyamada kusursuz siyah rengin tercih edilme nedenine

Çözüm

Parçadaki "Mazı ile demir sülfat karışımından elde edilen siyah ise kusursuzdur. Kolay ulaşılabildiğinden hem deri boyamada hem de mürekkep yapımında bu siyah kullanılır ama zamana karşı dayanıklı değildir. Üstelik uygulandığı materyallere zarar veren asitlerin oluşumuna sebep olur." sözleriyle "Kusursuz olarak adlandırılan siyahın, uygulandığı materyaller üzerindeki etkisine" ve "Deri boyamada kusursuz siyah rengin tercih edilme

nedenine", "Bu yüzyılın sonunda kromlu pekiştiricilerin ortaya çıkmasıyla daha da mükemmel siyahlar üretilir." sözleriyle "Mükemmel siyaha ulaşmak için kullanılan maddelere", "XVIII. yüzyılda çivit ve boya odunu bazlı yeni kumaş boyaları ortaya çıkar: bakam ve sumak." sözleriyle de "Çivit bazlı yeni kumaş boyalarının ilk kez ne zaman üretildiğine" değinilmiştir. Parçada "Kullanılan ilk siyahların üretim maliyetlerine ve ticari değerlerine" değinilmemiştir.

CEVAP: A

76. Ünlü sosyolog Emile Durkheim tarihin akışına ---- modern toplumun ayırıcı özelliğinin iş bölümü olduğu çıkarımını yapar. Durkheim, artan iş bölümünün daha fazla bireysel özgürlük ve mutluluğa ---- sağladığı hâlde, bu geçişin iyi şekilde kullanılamadığını da ekler.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2020)

A) takılarak - geçiş
B) bakarak - imkân
C) yoğunlaşarak - uyum
D) kapılarak - mekân
E) değinerek - maddiyat

Çözüm

Cümledeki "Durkheim, artan iş bölümünün daha fazla bireysel özgürlük ve mutluluğa ---- sağladığı hâlde, bu geçişin iyi şekilde kullanılamadığını da ekler." sözleri göz önünde tutulursa cümlede boş bırakılan ikinci yere, B seçeneğinde ikinci sırada verilen "imkân" sözcüğünün getirilmesi gerektiği görülür. B seçeneğinde ilk sırada verilen sözcüğün de cümlede boş bırakılan ilk yere getirilmesi uygundur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

77. (I) Malezya'da, Selebes Denizi'nin kıyısındaki Semporna kenti açıklarında, Bajau su çingenelerinin denizin ortasında kurdukları köyler, modern insana çok şey söylüyor. (II) Yağmur yağdığında başlarını sokacakları bir kulübeleri varsa mutlu olan bu insanlar, bizim çağdaşımız. (III) Beton, otomobil ve teknolojiye gark olmuş, çalıştıkça daha da yoksullaşan bizleri sadelikleriyle afallatıyorlar. (IV) "Maddi anlamda neredeyse hiçbir şeye sahip olmayan bu insanlar nasıl bu kadar mutlular?" diye sormaktan kendimizi alamıyoruz. (V) Bajau su köylerinde, gündelik hayat son derece sade bir seyir izliyor. (VI) Erkeklerin çoğu, günü balık avlayarak geçirirken kadınlar teknelerin bakımı ve onarımının yanı sıra ev işleri ve çocuklarla ilgileniyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar? (Lise 2020)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Parçanın ilk dört cümlesinde "Bajau su çingenelerinin maddi olarak tüm olumsuzluklara karşın mutlu bir yaşam sürdükleri"nden söz edilmiştir. Parçanın V. cümlesinde ise "Bajau su köylerinde, gündelik hayat son derece sade bir seyir izliyor." denerek konuya bakış açısı değiştirildiği için parça V. cümleden başlanarak ikiye ayrılmalıdır.

CEVAP: D

78. (I) Ankara'nın eski fotoğraflarında çoğunlukla boş ve kıraç arazinin yalın ancak dikkat çekici bir sunumu yer alır. (II) Başkent olmadan önce Ankara'da yerleşik bir hayat yokmuş gibi bir boşluk, ıssızlık gözler önüne serilir. (III) Ankara'nın uzun yıllar boyunca nasıl inşa edildiği, tarihî süreçlere bakılarak bir bulmaca gibi takip edilebilir. (IV) Bu bozkırın çok kısa bir zaman diliminde insan ve bina kalabalığıyla bu kadar doldurulmuş olması ise hayret vericidir. (V) Yakup Kadri de *Ankara* romanında başkentteki söz konusu ıssızlığın yerini nasıl kısa zamanda yaşam alanlarının ve gündelik hayat koşturmacasının aldığını çarpıcı bir şekilde anlatır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Lise 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada II numarayla belirtilen "Başkent olmadan önce **Ankara'da yerleşik bir hayat yokmuş gibi bir boşluk, ıssızlık gözler önüne serilir**." cümlesindeki koyu renkle yazılmış sözler göz önünde tutulursa bu cümlenin hemen ardından IV numarayla belirtilen "**Bu bozkırın** çok kısa bir zaman diliminde insan ve bina kalabalığıyla bu kadar doldurulmuş olması ise hayret vericidir." cümlesinin getirilmesi gerektiği görülür. Bu durum, III. cümlenin düşüncenin akışını bozduğunun göstergesidir.

Bağlayıcı sözler koyu renkle yazılmıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

79. Hayvan destekli tedaviler (HDT), bir hayvanın doğrudan tedavide veya var olan başka bir tedaviye destek amacıyla kullanılması olarak tanımlanıyor. Genellikle psikolojik sorunların tedavisinde kullanılan bu yöntemin işe yarayıp yaramadığı ise tartışmalı bir konu. Çoğu çalışmada HDT'de kaydedilen gelişmenin hayvanların tedavi gücünden mi, yoksa zaman içinde oluşan birikimli ilerlemeden mi kaynaklandığı açıklanamıyor. Ayrıca tedavisinde HDT'den yararlanılan hastaların psikolojilerindeki iyileşmenin hayvanlarla vakit geçirmeye bağlı geçici bir durum mu yoksa hastalık belirtilerinin kalıcı olarak yok edilmesinin göstergesi mi olduğu da tam olarak saptanamıyor.

Bu parçaya göre HDT ile ilgili temel sorun aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Uygulanan yöntemin hastadan hastaya değişkenlik göstermesi
B) Etkisinin bilimsel yöntemlerle tam olarak ortaya konulamaması
C) Hangi hastalıklarda daha etkili olacağının belirlenememesi
D) Tedavinin, hastaların hayvanlara karşı tutumlarından etkilenmesi
E) Genellikle doğrudan tedaviye destek amacıyla tercih edilmesi

Çözüm

Parçadaki "Çoğu çalışmada HDT'de kaydedilen gelişmenin hayvanların tedavi gücünden mi, yoksa zaman içinde oluşan birikimli ilerlemeden mi kaynaklandığı açıklanamıyor. Ayrıca tedavisinde HDT'den yararlanılan hastaların psikolojilerindeki iyileşmenin hayvanlarla vakit geçirmeye bağlı geçici bir durum mu yoksa hastalık belirtilerinin kalıcı olarak yok edilmesinin göstergesi mi olduğu da tam olarak saptanamıyor." sözleri göz önünde tutulursa, HDT ile ilgili temel soru-

nun, "Etkisinin bilimsel yöntemlerle tam olarak ortaya konulamaması" olduğu görülür.

CEVAP: B

80. Fotoğrafın haberde kullanılmaya başlanmasının tarihi çok eskiye gitmez. Ancak habere fotoğrafın eklenmesiyle birlikte gazetelerin habercilik anlayışları ve haber içeriklerinde önemli değişiklikler gözlenir. Böylece fotoğraf, haber metnini destekleyen önemli bir öge hâline gelir. Günümüzde haber fotoğrafından beklenen, olayı tüm açıklığı ve gerçekliğiyle yansıtmasıdır. Fotoğrafların, manipülasyona uğramamış ve tarafsız olması gerekir. Çünkü fotoğraf, haberi doğru olarak algılamamıza yardımcı olur. Haberlerde fotoğraf kullanılmadan önce gazete ve dergilerde önemli olaylar elle yapılan çizim ve resimlerle destekleniyordu. Günümüzde de zaman zaman bunun örneklerine rastlamak mümkün.

Bu parçadan hareketle haber fotoğraflarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Lise 2020)

A) Yönlendirmeden uzak olması gerektiği
B) Kullanımının kamuoyunca beğenildiği
C) Haberin anlaşılırlığına katkı sağladığı
D) Haber yazımına yeni bir boyut kazandırdığı
E) Olayları olduğu gibi yansıtması gerektiği

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Günümüzde haber fotoğrafından beklenen, olayı tüm açıklığı ve gerçekliğiyle yansıtmasıdır. Fotoğrafların, manipülasyona uğramamış ve tarafsız olması gerekir. Çünkü fotoğraf, haberi doğru olarak algılamamıza yardımcı olur." sözlerine dayanarak, haber fotoğraflarıyla ilgili, "Yönlendirmeden uzak olması gerektiği", "Haberin anlaşılırlığına katkı sağladığı" ve "Olayları olduğu gibi yansıtması gerektiği", "Ancak habere fotoğrafın eklenmesiyle birlikte gazetelerin habercilik anlayışları ve haber içeriklerinde önemli değişiklikler gözlenir. Böylece fotoğraf, haber metnini destekleyen önemli bir öge hâline gelir." sözlerine dayanarak da "Haber yazımına yeni bir boyut kazandırdığı" söylenebilir. Parçaya dayanarak, haber fotoğraflarıyla ilgili, "Kullanımının kamuoyunca beğenildiği" söylenemez.

CEVAP: B

81. Batı ülkelerinde "la diva Turca" yani "Türk devi" olarak bahsedilen Leyla Gencer'e, dünya operasının sayılı sopranolarından biri olduğu yıllarda birçok ülke vatandaşlık teklif etmiştir. O ise "İnsanın tek bir ülkesi olur." diyerek tüm teklifleri reddetmiş, hayatı boyunca yalnız Türk pasaportu taşımıştır. Sanatının doruğunda olduğu yıllarda ülkesinde adı bile duyulmayan sanatçı; sahneyi bıraktıktan ancak yıllar sonra o, sahnedeyken kaydedilen korsan plaklar sayesinde ünlenmiştir.

Bu parçadan hareketle Leyla Gencer'le ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir? (Lise 2020)

A) Kendi ülkesinde değeri sonradan anlaşılmıştır.
B) Gelişmekte olan bir sanat dalında eserler üretmiştir.
C) Ülkesini dünyaya tanıtmak için çalışmalar yapmıştır.
D) Sanatsal çalışmalarına zirvedeyken son vermiştir.
E) Yurt dışındaki başarıları ile ülkesinde ünlenmiştir.

Çözüm

Parçadaki "Sanatının doruğunda olduğu yıllarda ülkesinde adı bile duyulmayan sanatçı; sahneyi bıraktıktan ancak yıllar sonra o, sahnedeyken kaydedilen korsan plaklar sayesinde ünlenmiştir." sözlerine dayanarak, Leyla Gencer'le ilgili, "Kendi ülkesinde değeri sonradan anlaşılmıştır." yargısına ulaşılabilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

82. Birkaç asır öncesine kadar 60'lı yaşlara ulaşmak neredeyse imkânsız görülürken günümüzde 100 yaşına kadar hatta daha uzun yıllar yaşayan asırlık insan sayısı giderek artıyor. Dünyanın farklı yerlerindeki bu asırlık insanların bazı ortak özellikleri var. Gündelik yaşamlarında genellikle yürümeyi ve bisiklete binmeyi tercih ettikleri gibi düzenli olarak spor yapmayı da aksatmıyorlar. Ailelerinin yaşlı ve genç tüm bireyleri ile sürekli iletişim hâlindeler. Gönüllü olarak sivil toplum kuruluşlarının projelerine katılıyorlar. Sigara ve alkole hayatlarında yer vermiyorlar.

Bu parçada asırlık insanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Lise 2020)

A) Fiziksel bakımdan aktif olduklarına
B) Toplumsal konularda duyarlı olduklarına
C) Zararlı alışkanlıklardan uzak durduklarına
D) Akrabalık ilişkilerini canlı tuttuklarına
E) Stresten uzak kalmaya çalıştıklarına

Çözüm

Parçadaki "Gündelik yaşamlarında genellikle yürümeyi ve bisiklete binmeyi tercih ettikleri gibi düzenli olarak spor yapmayı da aksatmıyorlar. Ailelerinin yaşlı ve genç tüm bireyleri ile sürekli iletişim hâlindeler. Gönüllü olarak sivil toplum kuruluşlarının projelerine katılıyorlar. Sigara ve alkole hayatlarında yer vermiyorlar." sözleriyle, asırlık insanlarla ilgili, "Fiziksel bakımdan aktif olduklarına", "Toplumsal konularda duyarlı olduklarına", "Zararlı alışkanlıklardan uzak durduklarına" ve "Akrabalık ilişkilerini canlı tuttuklarına" değinilmiştir. Parçada, asırlık insanlarla ilgili, "Stresten uzak kalmaya çalıştıklarına" değinilmemiştir.

CEVAP: E

83. Acemi sürücülere yeterince anlayışlı davranmıyoruz. Oysa biz de onlar gibi araba kullanmayı zamanla öğrendik ve trafiğe ilk çıktığımızda kızdığımız kişilerden bir farkımız yoktu. Hayatı da böyle değerlendirmeliyiz aslında. Hata yapan kişilere kızmadan önce ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2020)

A) şüphesiz bizim de aynı aşamalardan geçtiğimizi hatırlamalıyız
B) bizimle aynı fikri paylaşmak zorunda olmadıklarını bilmeliyiz
C) onların bize göstereceği tepkiyi göz önünde bulundurmalıyız
D) bunun bilgi eksikliğinden kaynaklandığını düşünmeliyiz
E) geçmişte yaşamış oldukları olumsuzlukları dikkate almalıyız

Çözüm

Parçadaki "Acemi sürücülere yeterince anlayışlı davranmıyoruz. Oysa biz de onlar gibi araba kullanmayı zamanla öğrendik ve trafiğe ilk çıktığımızda kızdığımız kişilerden bir farkımız yoktu. Hayatı da böyle değerlendirmeliyiz aslında." sözleri göz önünde tutulursa, parçanın sonuna düşüncenin akışına göre, "şüphesiz bizim de aynı aşamalardan geçtiğimizi hatırlamalıyız" sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

84. İlaçların etkisinin cinsiyete göre incelendiği bir araştırmanın sonucunda bazı ilaçlara kadın ve erkeklerin %40'a varan oranlarda farklı tepkiler geliştirdiği ortaya konmuştur. Bu araştırma kapsamında incelenen ilaçlardan birinin kan sulandırıcı özelliği de var. Kimi doktorların kalp krizinden korunmak için 40 yaşından itibaren her gün alınmasını tavsiye ettiği bu ilacın; erkekleri kalp krizine, kadınları ise beyin kanamasına karşı koruduğu belirlenmiştir. Bu farklılıkta kadınların boy ve kilo ortalamalarının erkeklere göre daha düşük olması, yağ dokularının fazlalığına bağlı olarak ilaçların vücutlarında daha yavaş emilmesi ve böbreklerinden daha yavaş atılması gibi faktörlerin rol oynadığı düşünülmüştür.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2020)

A) Cinsiyete göre farklı etkiler yaratan ilaçların sayısı oldukça azdır.
B) Kan sulandırıcı ilaçlar, kadınlarda kalp krizi riskini artırıcı bir etki yaratmaktadır.
C) İlaçların beklenen etkisi kadınlarda daha kısa sürede ortaya çıkmaktadır.
D) Kadın ve erkeklerin ilaçlara verdiği tepkiler fizyolojileriyle bağlantılıdır.
E) İlaçlar vücutta yağ dokusu adı verilen kısımda depolanmaktadır.

Çözüm

Parçadaki "Kimi doktorların kalp krizinden korunmak için 40 yaşından itibaren her gün alınmasını tavsiye ettiği bu ilacın; erkekleri kalp krizine, kadınları ise beyin kanamasına karşı koruduğu belirlenmiştir. Bu farklılıkta kadınların boy ve kilo ortalamalarının erkeklere göre daha düşük olması, yağ dokularının fazlalığına bağlı olarak ilaçların vücutlarında daha yavaş

emilmesi ve böbreklerinden daha yavaş atılması gibi faktörlerin rol oynadığı düşünülmüştür." sözlerine dayanarak "Kadın ve erkeklerin ilaçlara verdiği tepkiler fizyolojileriyle bağlantılıdır." yargısı söylenebilir.

CEVAP: D

85. Sinemanın erken dönemlerinde atılan adımlarda komedi oldukça popülerdir. Kimi zaman mizah, sinemanın teknik imkânları üzerinden üretilir. Ancak daha yaygın tavır, komik olanı tek tek insanlardaki tezahürlerinden derleyip komik tipin maskesinde ifade düzlemine taşımaktır. Komik tipin veya ondan kaynaklanan alaya almanın izleyicide yol açabileceği olumsuz tepkilerin, insandan maskeye aktarılma biçimindeki bu soyutlama adımıyla önüne geçilir. Sembolik bir temsil, bir canlandırma olarak dışa vuran ve yabancılaştırılan her bir duygu ve heyecan hareketi böylece tüketilebilir hâle getirilir. Gündelik hayatın eksiklikleri, aksaklıkları ve yoksunlukları böylece komedi sineması aracılığıyla aktarılır.

Bu parçaya göre "komik tipin maskesi"nin sinemadaki işlevi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Günlük yaşamda karşılaşılan olumsuz davranışları izleyicinin örnek almasını engellemek
B) Bireyin dışa vurduğu hemen her duygunun mizahi bir yönü olduğunu göstermek
C) İzleyicilere günlük yaşamın aksaklıklarını ve yoksunluklarını unutma fırsatı tanımak
D) İzleyicinin kendisini dış dünyadan soyutlayıp kişisel bir muhasebe yapmasını sağlamak
E) İzleyicide alaya alınanın bizzat kendisi olduğu algısının oluşumunu önlemek

Çözüm

Parçadaki "Ancak daha yaygın tavır, komik olanı tek tek insanlardaki tezahürlerinden derleyip komik tipin maskesinde ifade düzlemine taşımaktır. Komik tipin veya ondan kaynaklanan alaya almanın izleyicide yol açabileceği olumsuz tepkilerin, insandan maskeye aktarılma biçimindeki bu soyutlama adımıyla önüne geçilir." sözleri göz önünde tutulursa, komik tipin maskesinin sinemadaki işlevinin, "İzleyicide alaya alınanın bizzat kendisi olduğu algısının oluşumunu önlemek" olduğu görülür.

CEVAP: E

86. Tıbbın önemli buluş ve gelişmelerinden biri aşılardır. Aşılama yöntemi, aşısı bulunan hastalıklardan korunmada, başvurulan en önemli halk sağlığı uygulamasıdır. Her yıl dünyada 5 yaşın altında 12 milyon çocuk yaşamını yitirmekteyken son zamanlarda düzenli olarak uygulanan aşılar sayesinde 3 milyon çocuğun ölümü önlenmiş ve 750 bin çocuk da sakatlıktan korunmuştur. Bugüne değin aşılama ile çiçek hastalığı gibi bazı hastalıkların kökü kazınmıştır. Çocuk felci ve kızamık hastalığına ilişkin çalışmalar ise devam etmektedir. Yeni doğan bebeklere uygulanan BCG aşısı ile menenjit ve tüberküloz gibi hastalıkların görülme sıklığında düşüş gözlemlenmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Lise 2020)

A) Hastalıkların çocuklarda kalıcı sağlık sorunlarına yol açabildiğine
B) Günümüzde bazı hastalıkların aşı çalışmalarının henüz tamamlanmadığına
C) Aşıların hangi yaş aralığındaki çocuklara yaptırılması gerektiğine
D) Aşılar sayesinde dünya genelinde çocuk ölümlerinin azaldığına
E) Aşılama sonrasında bazı hastalıklara artık rastlanmadığına

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Aşılama yöntemi, aşısı bulunan hastalıklardan korunmada, başvurulan en önemli halk sağlığı uygulamasıdır. Her yıl dünyada 5 yaşın altında 12 milyon çocuk yaşamını yitirmekteyken son zamanlarda düzenli olarak uygulanan aşılar sayesinde 3 milyon çocuğun ölümü önlenmiş ve 750 bin çocuk da sakatlıktan korunmuştur." sözleriyle "Hastalıkların çocuklarda kalıcı sağlık sorunlarına yol açabildiğine" ve "Aşılar sayesinde dünya genelinde çocuk ölümlerinin azaldığına", "Bugüne değin aşılama ile çiçek hastalığı gibi bazı hastalıkların kökü kazınmıştır. Çocuk felci ve kızamık hastalığına ilişkin çalışmalar ise devam etmektedir. Yeni doğan bebeklere uygulanan BCG aşısı ile menenjit ve tüberküloz gibi hastalıkların görülme sıklığında düşüş gözlemlenmiştir." sözleriyle de "Günümüzde bazı hastalıkların aşı çalışmalarının henüz tamamlanmadığına" ve "Aşılama sonrasında bazı hastalıklara artık rastlanmadığına" değinilmiştir. Parçada "Aşıların hangi yaş aralığındaki çocuklara yaptırılması gerektiğine" değinilmemiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

87 - 88. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Türk sinemasında son dönemlerde görülen nicel artışın nitelik açısından da bir karşılık bulup bulmadığı tartışma konusu. Ancak bu tartışmada bir sonuca ulaşabilmek için peşin hükümlü olmadan birkaç sezon daha beklemekte fayda var. Geçtiğimiz iki sinema sezonundaki film enflasyonunun içinden vasatın altında filmlerle birlikte, yurt dışında da ses getiren yapımlar da ortaya çıktı. Ama her şey kendi karşıtını da doğuruyor. Yani yerli sinemanın toplam seyirci oranındaki payı büyüdükçe seyirciye tuzak kuran filmlerin sayısı da giderek artıyor. Dizi oyuncularının ve dizilerin popülerliğinden yararlanmak isteyen yapımcılar, kısa vadede bu tür hilelerle amaçlarına belki ulaşabilirler ama uzun vadede bu durum sinemamıza zarar verecek gibi.

87. Bu parçada Türk sineması ile ilgili aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Lise 2020)

A) Son yıllardaki hareketliliğinin içerdiği nicelik-nitelik tartışmasına
B) Popüler kültür üretiminin sektör üzerindeki kimi etkilerine
C) Uluslararası alanda elde edilen birtakım başarılar olduğuna
D) Sinema salonlarının giderek daha çok izleyiciyi çektiğine
E) Yapımcıların sanat sinemasına yaptıkları önemli katkılara

Çözüm

Parçadaki "Türk sinemasında son dönemlerde görülen nicel artışın nitelik açısından da bir karşılık bulup bulmadığı tartışma konusu. Ancak bu tartışmada bir sonuca ulaşabilmek için peşin hükümlü olmadan birkaç sezon daha beklemekte fayda var." sözleriyle, Türk sineması ile ilgili, "Son yıllardaki hareketliliğinin içerdiği nicelik-nitelik tartışmasına", "Ama her şey kendi karşıtını da doğuruyor. Yani yerli sinemanın toplam seyirci oranındaki payı büyüdükçe seyirciye tuzak kuran filmlerin sayısı da giderek artıyor. Dizi oyuncularının ve dizilerin popülerliğinden yararlanmak isteyen yapımcılar, kısa vadede bu tür hilelerle amaçlarına belki ulaşabilirler ama uzun vadede bu durum sinemamıza zarar verecek gibi." sözleriyle "Popüler kültür üretiminin sektör üzerindeki kimi etkilerine" ve "Sinema salonlarının giderek daha çok izleyiciyi çektiğine", "Geçtiğimiz iki sinema sezonundaki film enflasyonunun içinden vasatın altında filmlerle birlikte, yurt dışında da ses getiren yapımlar da ortaya çıktı." sözleriyle de "Uluslararası alanda elde edilen birtakım başarılar olduğuna" değinilmiştir. Parçada, Türk sineması ile ilgili, "Yapımcıların sanat sinemasına yaptıkları önemli katkılara" değinilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

88. Bu parçada söz edilen "tuzak" aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Yerel izleyicinin beğenilerini göz ardı etmek
B) Ekonomik sıkıntıların sektörü yönlendirmesi
C) Popülerlik kaygılarının nitelik üzerindeki tehdidi
D) Uluslararası başarı ve ödüllerin hedeflenmesi
E) Gişe hasılatının üretim maliyetinin altında kalması

Çözüm

Parçadaki "Geçtiğimiz iki sinema sezonundaki film enflasyonunun içinden vasatın altında filmlerle birlikte, yurt dışında da ses getiren yapımlar da ortaya çıktı. Ama her şey kendi karşıtını da doğuruyor. Yani yerli sinemanın toplam seyirci oranındaki payı büyüdükçe seyirciye tuzak kuran filmlerin sayısı da giderek artıyor. Dizi oyuncularının ve dizilerin popülerliğinden yararlanmak isteyen yapımcılar, kısa vadede bu tür hilelerle amaçlarına belki ulaşabilirler ama uzun vadede bu durum sinemamıza zarar verecek gibi." sözleri göz önünde tutulursa, parçada söz edilen tuzağın, "Popülerlik kaygılarının nitelik üzerindeki tehdidi" olduğu görülür.

CEVAP: C

89 – 91. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Utangaçlık; bireylerin kişiler arası ilişkilerinin, profesyonel amaçlarının önüne geçen çekingenlik veya yeni durumlarla karşılaşınca tecrübe ettiği suskunluk durumu olarak tanımlanabilir. Aslında ne olduğunu çok iyi bildiğimiz bu duygunun neden oluştuğunu belirlemeye yönelik yapılan pek çok araştırma var. Bu araştırmaların birinden elde edilen sonuçlar bireylerin yüzde onunun utangaç doğduğunu tespit etmiştir. Bu çocukların doğdukları andan beri tanımadıkları insan veya durumlar karşısında aşırı dikkatli ve çekingen davrandığı belirlenmiştir. Daha bütünleyici bir çalışmada bazı bireylerin, çocukluk döneminde tecrübe ettiği olumsuz durumların veya sevilmek için başarıyı şart koşan ailelerde yetişmelerinin etkisiyle utangaç oldukları saptanmıştır. Dokuz ülkede yürütülen geniş çaplı başka bir araştırmada; risk almanın teşvik edildiği toplumlardaki bireylerin daha dışa dönük, sosyal başarısızlığın çok önemsendiği toplumlardaki bireylerin ise daha içe dönük olduğu ortaya konmuştur. Gençlerle yürütülen yakın tarihli bir araştırmada ise vakitlerinin çoğunu bilgisayar ve telefonla geçiren kişilerin kendilerini yalnız hissettikleri için utangaçlıklarının arttığı dile getirilmiştir.

89. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi utangaçlığı etkileyen nedenlerden biri değildir? (Lise 2020)

A) Kültürel etkenler
B) Yetiştirilme tarzı
C) Genetik unsurlar
D) Fiziksel özellikler
E) Gündelik alışkanlıklar

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Bu araştırmaların birinden elde edilen sonuçlar bireylerin yüzde onunun utangaç doğduğunu tespit etmiştir. Bu çocukların doğdukları andan beri tanımadıkları insan veya durumlar karşısında aşırı dikkatli ve çekingen davrandığı belirlenmiştir. Daha bütünleyici bir çalışmada bazı bireylerin, çocukluk döneminde tecrübe ettiği olumsuz durumların veya sevilmek için başarıyı şart koşan ailelerde yetişmelerinin etkisiyle utangaç oldukları saptanmıştır. ... Dokuz ülkede yürütülen geniş çaplı başka bir araştırmada; risk almanın teşvik edildiği toplumlardaki bireylerin daha dışa dönük, sosyal başarısızlığın çok önemsendiği toplumlardaki bireylerin ise daha içe dönük olduğu ortaya konmuştur. Gençlerle yürütülen yakın tarihli bir araştırmada ise vakitlerinin çoğunu bilgisayar ve telefonla geçiren kişilerin kendilerini yalnız hissettikleri için utangaçlıklarının arttığı dile getirilmiştir." sözleriyle, utangaçlığı etkileyen nedenler arasında, "Kültürel etkenler", "Yetiştirilme tarzı", "Genetik unsurlar" ve "Gündelik alışkanlıklar" sayılmıştır. Parçada, utangaçlığı etkileyen nedenler arasında, "Fiziksel özellikler" sayılmamıştır.

CEVAP: D

90. Bu parçada bahsedilen araştırmalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2020)

A) Utangaçlığın yaş grupları üzerindeki etkisi karşılaştırmalı olarak belirlenmiştir.

B) Utangaçlığı aşmaları için bireylere çeşitli önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

C) Utangaçlığın oluşumunda belirleyici bireysel ve toplumsal faktörler ortaya konmuştur.

D) Utangaçlığın değişmeyen özelliklerinin ne olduğunu tespit etmeye odaklanılmıştır.

E) Farklı toplumlarda utangaçlığı tanımlama biçimlerini değerlendiren ölçütler geliştirilmiştir.

Çözüm

Parçadaki "Bu araştırmaların birinden elde edilen sonuçlar bireylerin yüzde onunun utangaç doğduğunu tespit etmiştir. Bu çocukların doğdukları andan beri tanımadıkları insan veya durumlar karşısında aşırı dikkatli ve çekingen davrandığı belirlenmiştir. Daha bütünleyici bir çalışmada bazı bireylerin, çocukluk döneminde tecrübe ettiği olumsuz durumların veya sevilmek için başarıyı şart koşan ailelerde yetişmelerinin etkisiyle utangaç oldukları saptanmıştır. Dokuz ülkede yürütülen geniş çaplı başka bir araştırmada; risk almanın teşvik edildiği toplumlardaki bireylerin daha dışa dönük, sosyal başarısızlığın çok önemsendiği toplumlardaki bireylerin ise daha içe dönük olduğu ortaya konmuştur. Gençlerle yürütülen yakın tarihli bir araştırmada ise vakitlerinin çoğunu bilgisayar ve telefonla geçiren kişilerin kendilerini yalnız hissettikleri için utangaçlıklarının arttığı dile getirilmiştir." sözlerine dayanarak, parçada bahsedilen araştırmalarla ilgili, "Utangaçlığın oluşumunda belirleyici bireysel ve toplumsal faktörler ortaya konmuştur." yargısı söylenebilir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

91. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisinin utangaçlığa yol açtığı söylenemez? (Lise 2020)

A) Alışılmadık koşullarla yüz yüze gelinmesi

B) Yeni bir sosyal çevreye girme zorunluluğu

C) Kişinin üzerindeki toplumsal baskı hissi

D) Teknolojik aletlerin yarattığı yalıtılmışlık duygusu

E) Akran rekabetinin başarıdaki belirleyiciliği

Çözüm

Parçadaki "Utangaçlık; bireylerin kişiler arası ilişkilerinin, profesyonel amaçlarının önüne geçen çekingenlik veya yeni durumlarla karşılaşınca tecrübe ettiği suskunluk durumu olarak tanımlanabilir. Aslında ne olduğunu çok iyi bildiğimiz bu duygunun neden oluştuğunu belirlemeye yönelik yapılan pek çok araştırma var. Bu araştırmaların birinden elde edilen sonuçlar bireylerin yüzde onunun utangaç doğduğunu tespit etmiştir. Bu çocukların doğdukları andan beri tanımadıkları insan veya durumlar karşısında aşırı dikkatli ve çekingen davrandığı belirlenmiştir. Daha bütünleyici bir çalışmada bazı bireylerin, çocukluk döneminde tecrübe ettiği olumsuz durumların veya sevilmek için başarıyı şart koşan ailelerde yetişmelerinin etkisiyle utangaç oldukları saptanmıştır." sözlerine dayanarak "Alışılmadık koşullarla yüz yüze gelinmesi" ve "Yeni bir sosyal çevreye girme zorunluluğu"nun, "Dokuz ülkede yürütülen geniş çaplı başka bir araştırmada; risk almanın teşvik edildiği toplumlardaki bireylerin daha dışa dönük, sosyal başarısızlığın çok önemsendiği toplumlardaki bireylerin ise daha içe dönük olduğu ortaya konmuştur. Gençlerle yürütülen yakın tarihli bir araştırmada ise vakitlerinin çoğunu bilgi-

sayar ve telefonla geçiren kişilerin kendilerini yalnız hissettikleri için utangaçlıklarının arttığı dile getirilmiştir." sözlerine dayanarak da "Kişinin üzerindeki toplumsal baskı hissi" ve "Teknolojik aletlerin yarattığı yalıtılmışlık duygusu"nun utangaçlığa yol açtığı söylenebilir. Parçada "Akran rekabetinin başarıdaki belirleyiciliği"nin utangaçlığa yol açtığından söz edilmemiştir.

CEVAP: E

92. (I) Kemer, kadınlar ve erkekler için giyim tercihi, tasarım ve moda doğrultusunda günbegün değişen bir ürün olarak göze çarpıyor. (II) Görünüşte normal bir kemere benzese de sahip olduğu özellikler dolayısıyla giyilebilir teknoloji dünyasındaki yerini alan yeni bir akıllı kemer piyasaya sürüldü. (III) Özellikle aktivite ve sağlık takibi üzerine yoğunlaşan kemer, kullanıcısının yeme alışkanlıklarını ve bel ölçüsünü akıllı algılayıcı teknolojisi yardımıyla izleyebildiği gibi gün içinde ne kadar oturduğunu ve ne kadar yürüdüğünü de adım sayma özelliği sayesinde hesaplayabiliyor. (IV) Aktivite ve sağlık verilerini, aktivite süresini ve harcanan kalori miktarını da hesaplama özelliği olan kemer çeşitli mobil uygulamalar üzerinden günlük, haftalık ve aylık olarak takip edebiliyor. (V) Kullanıcının aktivite ve sağlık verileri dikkate alınarak bir planlama yapılıyor ve kullanıcının hedefe ulaşıp ulaşmadığı kontrol ediliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Ön Lisans 2018)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçanın I. cümlesi dışındaki cümlelerde "akıllı kemer ve bu kemerin işlevleri" hakkında bilgi verilmiştir. Parçanın I. cümlesinde ise "Kemer, kadınlar ve erkekler için giyim tercihi, tasarım ve moda doğrultusunda günbegün değişen bir ürün olarak göze çarpıyor." denerek konuya bakış açısının dışına çıkıldığı için I. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

CEVAP: A

93. I. Lakabı "sessiz katil" olan karbonmonoksit; renksiz, kokusuz ve az bir miktarı ile çok çabuk zehirleme özelliğine sahip bir moleküldür.

II. Neyse ki teknoloji bu sorunun üstesinden gelebilecek karbonmonoksit dedektörü ismi verilen cihazlar gibi çözümler sunuyor.

III. Bulunduğumuz ortamda bir tehlike olduğunu duyularımızla anlamamız bu özelliklerinden dolayı neredeyse imkânsızdır.

IV. Bu cihazlar, bulundukları ortamda belirli bir miktarın üzerinde karbonmonoksit tespit ettiklerinde alarm çalmaya başlıyor.

V. Sızıntıları tespit etmesindeki başarısı sayesinde dünyanın bazı şehirlerinde kapalı ortamlarda karbonmonoksit dedektörü bulunuyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir? (Ön Lisans 2018)

A) I ile V B) II ile III
C) II ile IV D) III ile V
E) IV ile V

Çözüm

Öncülde verilen cümlelerin içerikleri göz önünde tutulursa II numarayla belirtilen "Neyse ki teknoloji bu sorunun üstesinden gelebilecek karbonmonoksit dedektörü ismi verilen cihazlar gibi çözümler sunuyor." cümlesinin, IV numarayla belirtilen "Bu cihazlar, bulundukları ortamda belirli bir miktarın üzerinde karbonmonoksit tespit ettiklerinde alarm çalmaya başlıyor." cümlesinden önce getirilmesi gerektiği görülür. Bunun için de II. cümle ile III. cümle yer değiştirmelidir. Sözü edilen değişikliği yaparak parçayı kuralım:

(I) Lakabı "sessiz katil" olan karbonmonoksit; renksiz, kokusuz ve az bir miktarı ile çok çabuk zehirleme özelliğine sahip bir moleküldür. (III) Bulunduğumuz ortamda bir tehlike olduğunu duyularımızla anlamamız bu özelliklerinden dolayı neredeyse imkânsızdır. (II) Neyse ki teknoloji bu sorunun üstesinden gelebilecek **karbonmonoksit dedektörü ismi verilen cihazlar gibi çözümler sunuyor.** (IV) **Bu cihazlar**, bulundukları ortamda belirli bir miktarın üzerinde karbonmonoksit tespit ettiklerinde alarm çalmaya başlıyor. (V) Sızıntıları tespit etmesindeki başarısı sayesinde dünyanın bazı şehirlerinde kapalı ortamlarda karbonmonoksit dedektörü bulunuyor.

Köprü görevindeki sözler, koyu renkle yazılmıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

94. (I) Aslında bütün ağaçlar yapraklarını döker ama yapraklarını dökme zamanları türlerine ve hava koşullarına bağlı olarak değişir. (II) Bazı ağaçlar sonbaharda yapraklarının tamamını dökerken bazılarının yaprakları olgunluk dönemini tamamladıktan sonra dökülür. (III) Çam, köknar, servi ve ladin gibi bazı iğne yapraklı ağaçlar kış mevsiminde yapraklarını tümüyle dökmez ama yıl boyunca yaprak değiştirir. (IV) Yaprağın dökülme sürecinde ilk olarak yaprak sapının gövdeye bağlandığı bölgedeki bir grup hücre farklılaşmaya başlar. (V) Bu bölge, kopma bölgesi olarak isimlendirilir. (VI) Bu süreçte kopma bölgesindeki hücrelerin çeperleri zayıflar, hücreler küçülür ve sonuçta yaprak, zayıflayan bu bölgeden kopar.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar? (Ön Lisans 2018)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Parçanın ilk üç cümlesinde "bütün ağaçların yaprak döktüğü ya da değiştirdiği"nden söz edilmiş. Parçanın IV. cümlesinde ise "Yaprağın dökülme sürecinde ilk olarak yaprak sapının gövdeye bağlandığı bölgedeki bir grup hücre farklılaşmaya başlar." denerek konunun farklı bir boyutuna geçildiği için parça IV. cümleden başlanarak ikiye ayrılmalıdır.

CEVAP: C

95. Güneşte cildimizin renginin değişmesini, yaygın deyişle yanmasını sağlayan, güneş ışığının içindeki ultraviyole ışınlarıdır. Ancak uzun süre ultraviyole ışınlarına maruz kalmak ciddi rahatsızlıklara yol açabilir. Bu nedenle güneş ışınlarının yoğun olduğu zamanlarda şapka ve gözlük takmak önerilir hatta çok gerekli değilse güneşe hiç çıkmayıp gölgede oturmak tavsiye edilir. ---- . Bu nedenle gölgede kalmak da çare değildir zira derimiz gölgede de yanabilir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2018)

A) Uzun süre kapalı alanlarda kalmak cilt üzerinde olumsuz etkiler oluşturur
B) Ancak belli bir süre güneş ışığından uzak kalmak bazı riskleri beraberinde getirir
C) Bununla birlikte ultraviyole ışınlarının etkisi, gölgede cildi daha fazla etkiler
D) İnsan sağlığı için bir yerde uzun müddet hareketsiz kalmak da zararlıdır
E) Oysa korunulması istenen ultraviyole ışınlar cisimlerden de yansıyabilmektedir

Çözüm

Parçadaki "Bu nedenle güneş ışınlarının yoğun olduğu zamanlarda şapka ve gözlük takmak önerilir hatta çok gerekli değilse güneşe hiç çıkmayıp gölgede oturmak tavsiye edilir. --- . Bu nedenle gölgede kalmak da çare değildir zira derimiz gölgede de yanabilir." sözleri göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre "Oysa korunulması istenen ultraviyole ışınlar cisimlerden de yansıyabilmektedir." sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

96. Yapay zekâya sahip robotların dünyayı ele geçirdiği filmlerin gerçeğe dönüşebileceğinden endişelenenlerin sayısı hızla artıyor. Aslında böyle düşünenler haksız da değiller. İnsana özgü düşünce sisteminden ve vicdandan yoksun otomasyona dayalı bir sistemin, günün birinde kendi varlığını sürdürmeyi öncelik olarak belirleyip bu yönde kararlara imza atmayacağını kim bilebilir? İşte bu yöndeki olası bir gelişmeyi engellemek için dünya teknoloji devleri yapay zekâ gelişiminin etik değerlere uygunluğunu sağlamak üzere "Yapay Zekâ Ortaklığı" adını verdikleri bir birliği hayata geçirdiklerini duyurdu. Birlik; yapay zekâ alanında faaliyet gösteren pek çok şirketin, bu alanda çalışan bilim insanlarının yardımıyla yapay zekânın eşitlik, şeffaflık, uyumluluk gibi niteliklerini kontrol altında tutmasını hedefliyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Ön Lisans 2018)

A) Teknoloji şirketlerinin yapay zekâyı geliştirmeye yönelik çalışmalarını hızlandırdığı
B) Sinema dünyasındaki yapay zekâ örneklerinin yeni uygulamalara ilham verdiği
C) Bilişim uzmanlarının yapay zekânın yarattığı riskleri görmezden geldiği
D) İnsanlar arasında yapay zekâ uygulamalarıyla ilgili bazı kaygıların bulunduğu
E) Yapay zekâ uygulamalarının insani değerleri geliştirmeyi hedeflediği

Çözüm

Parçadaki "Yapay zekâya sahip robotların dünyayı ele geçirdiği filmlerin gerçeğe dönüşebileceğinden endişelenenlerin sayısı hızla artıyor. Aslında böyle düşünenler haksız da değiller.

İnsana özgü düşünce sisteminden ve vicdandan yoksun otomasyona dayalı bir sistemin, günün birinde kendi varlığını sürdürmeyi öncelik olarak belirleyip bu yönde kararlara imza atmayacağını kim bilebilir?" sözlerine dayanarak "İnsanlar arasında yapay zekâ uygulamalarıyla ilgili bazı kaygıların bulunduğu" söylenebilir.

CEVAP: D

97. Teknolojik gelişmeler sonucu günümüzde genellikle klavye ile yazı yazmaya başladık. Ancak elle kâğıda aktarılan bilgiler hafızada daha kalıcı oluyor. Elle yazı yazmak bilişsel ve motor becerilerin birlikte kullanıldığı bir eylem olduğundan elle not tutan öğrencilerin öğrendiklerini yorumlamada daha başarılı olduğu gözleniyor. Klavyeyle yazandan farklı olarak elle yazan kişi harfleri okunabilir şekilde yazabilmek için daha fazla dikkat gösteriyor. Bu da öğrencilerin daha uzun süre ve daha yoğun bir şekilde düşündüklerine odaklanabilmesini sağlıyor. Elle yazmanın özellikle okuma yazmayı yeni öğrenen çocukların dil gelişimi ve okuma becerileri üzerinde de etkili olduğu bilinmektedir.

Bu parçada elle yazmayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2018)

A) Anlama ve kavrama süreçleri üzerindeki etkisine
B) Belleğin kapasitesi üzerindeki olumlu etkilerine
C) Farklı becerilerin birlikte kullanılması gerektiğine
D) Öğrenme ve dil becerilerini geliştirdiğine
E) Dikkati yoğunlaştırma süresini artırdığına

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Ancak elle kâğıda aktarılan bilgiler hafızada daha kalıcı oluyor. Elle yazı yazmak bilişsel ve motor becerilerin birlikte kullanıldığı bir eylem olduğundan elle not tutan öğrencilerin öğrendiklerini yorumlamada daha başarılı olduğu gözleniyor." sözleriyle, elle yazmayla ilgili olarak, "Anlama ve kavrama süreçleri üzerindeki etkisine" ve "Farklı becerilerin birlikte kullanılması gerektiğine", "Elle yazmanın özellikle okuma yazmayı yeni öğrenen çocukların dil gelişimi ve okuma becerileri üzerinde de etkili olduğu bilinmektedir." sözleriyle "Öğrenme ve dil becerilerini geliştirdiğine", "...elle yazan kişi harfleri okunabilir şekilde yazabilmek için daha fazla dikkat gösteriyor. Bu da öğrencilerin daha uzun süre ve daha yoğun bir şekilde düşündüklerine odaklanabilmesini sağlıyor." sözleriyle de "Dikkati yoğunlaştırma süresini artırdığına" değinilmiştir. Parçada, elle yazmayla ilgili olarak, "Belleğin kapasitesi üzerindeki olumlu etkilerine" değinilmemiştir.

CEVAP: B

98. Ana vatanı Güney Amerika kıtasındaki Paraguay ve Brezilya olan stevya, papatyagiller familyasından uzun ömürlü bir bitki. "Şeker otu" ve "tatlı ot" olarak da anılan stevyada en az on farklı bileşen var. Mutfak şekerinden %40 daha tatlı olan kurutulmuş stevya yaprakları, özü alınıp işlendiğinde aynı miktardaki mutfak şekerinden üç yüz kat daha tatlı oluyor. Bununla beraber şekerin aksine çocuklarda tatlı bağımlılığı yapmaması, toksin içermemesi ve diş çürüğüne sebep olmaması bu bitkiyi daha cazip hâle getiriyor. 1999-2004 yılları arasında Avrupa'da yapılan bilimsel araştırmalarda sağlığa zararlı herhangi bir etkisinden söz edilmemiş olması da stevyanın hayatımızda gittikçe daha fazla yer alacağını gösteriyor.

Bu parçada stevya ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2018)

A) Yetiştiği coğrafyaya ve ait olduğu topluluğa
B) Farklı adlandırmalarına ve yapısına
C) Mutfak şekerinden farklı özelliklerine
D) Kullanıma hazır hâle gelme sürecine
E) Sağlık üzerinde olumlu etkilerine

Çözüm

Parçadaki "Ana vatanı Güney Amerika kıtasındaki Paraguay ve Brezilya olan stevya, papatyagiller familyasından uzun ömürlü bir bitki." sözleriyle, stevya ile ilgili olarak, "Yetiştiği coğrafyaya ve ait olduğu topluluğa", " 'Şeker otu' ve 'tatlı ot' olarak da anılan stevyada en az on farklı bileşen var. Mutfak şekerinden %40 daha tatlı olan kurutulmuş stevya yaprakları, özü alınıp işlendiğinde aynı miktardaki mutfak şekerinden üç yüz kat daha tatlı oluyor." sözleriyle "Farklı adlandırmalarına ve yapısına" ve "Mutfak şekerinden farklı özelliklerine", "...şekerin aksine çocuklarda tatlı bağımlılığı yapmaması, toksin içermemesi ve diş çürüğüne sebep olmaması bu bitkiyi daha cazip hâle getiriyor." sözleriyle de "Sağlık üzerinde olumlu etkilerine" değinilmiştir. Parçada, stevya ile ilgili olarak, "Kullanıma hazır hâle gelme sürecine" değinilmemiştir.

CEVAP: D

99. Osmanlı Dönemi'nde yaşayan Zembilli Ali Efendi bir Şeyhülislam'dı. Adında yer alan zembil, hasırdan örülmüş saplı torba veya sepet anlamına gelir. Ali Efendi, evinin ikinci katından aşağıya bir sepet sarkıtıyor; halkın şikâyet, dilek ve sorunlarını yazıp bu sepete koymasını istiyor ve yine aynı yolla onlara cevap veriyordu. Halk, Ali Efendi'nin bu sepetteki fetvasını yani hükmünü okuyor ve ona göre hareket ediyordu. Dolayısıyla dilimize Zembilli Ali Efendi'yle giren "gökten zembille inmek" deyimi, "gökten zembilli inmiş Ali Efendi fetvası gibi değerli ve değişmez olanı" anlatmak için kullanılıyor. Oysa geçenlerde seyrettiğim bir televizyon dizisinde kahraman muhatabına şöyle sesleniyordu: "Ben gökten zembille mi indim, beni neden hor görüyorsun?". Anlaşılan o ki senarist bu deyimin manasını pek kavrayamamıştı.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır? (Ön Lisans 2018)

A) Türkçedeki deyimlerin oluşum hikâyelerinin unutulmasından
B) Bir deyimin kendi anlam dünyasına uygun kullanılmayışından
C) Tarihî olayların günümüz insanlarınca benimsenmeyişinden
D) Televizyon dizilerindeki konuşmaların doğal olmayışından
E) Basın yayın araçlarının dilin bozulmasındaki önemli etkisinden

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "...dilimize Zembilli Ali Efendi'yle giren 'gökten zembille inmek' deyimi, 'gökten zembilli inmiş Ali Efendi fetvası gibi değerli ve değişmez olanı' anlatmak için kullanılıyor. Oysa geçenlerde seyrettiğim bir televizyon dizisinde kahraman muhatabına şöyle sesleniyordu: 'Ben gökten zembille mi indim, beni neden hor görüyorsun?'. Anlaşılan o ki senarist bu deyimin manasını pek kavrayamamıştı." sözleri göz önünde tutulursa yazarın "Bir deyimin kendi anlam dünyasına uygun kullanılmayışından" yakındığı görülür.

CEVAP: B

100. Ulubat Gölü üzerinde yer alan Gölyazı, Bursa'nın Nilüfer ilçesine bağlı, sekiz adası bulunan şirin bir köy. Bu adalar, çukur alanların sular altında kalması ve yükseltilerin ada olarak belirmesiyle ortaya çıkmıştır. Tarihî kaynaklara göre Gölyazı'da yerleşik hayat Roma Dönemi'ne dayanır. Bu güzel yer, bugün sular altında kalmış ağaçları, yarısı su içindeki evleri, göl kenarında dizili renk renk kayıkları ve harika gün batımıyla anılıyor. Bu sayede her yıl yüzlerce doğa ve tarih meraklısını ağırlıyor. Köy, birinci derece sit alanı kapsamında koruma altına alınmış. Dolayısıyla yeni yerleşim olanağı bulunmadığından her geçen yıl nüfus kaybediyor.

Bu parçada Gölyazı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2018)

A) Geçim kaynağının turizm olduğuna
B) İlgi duyulan bir yer olduğuna
C) Nüfusunda neden azalma olduğuna
D) Adalarının nasıl oluştuğuna
E) Eski bir yerleşim yeri olduğuna

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Bu sayede her yıl yüzlerce doğa ve tarih meraklısını ağırlıyor." sözleriyle, Gölyazı ile ilgili olarak, "İlgi duyulan bir yer olduğuna", "...yeni yerleşim olanağı bulunmadığından her geçen yıl nüfus kaybediyor." sözleriyle "Nüfusunda neden azalma olduğuna", "Bu adalar, çukur alanların sular altında kalması ve yükseltilerin ada olarak belirmesiyle ortaya çıkmıştır." sözleriyle "Adalarının nasıl oluştuğuna", "Tarihî kaynaklara göre Gölyazı'da yerleşik hayat Roma Dönemi'ne dayanır." sözleriyle de "Eski bir yerleşim yeri olduğuna" değinilmiştir. Parçada, Gölyazı ile ilgili olarak, "Geçim kaynağının turizm olduğuna" değinilmemiştir.

CEVAP: A

101 - 102. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Yaşadığımız acı ve kırgınlıkların dünya tarihinde bir örneği olmadığını düşünürüz. Oysa başkalarının acılarını okuduğumuz zaman görürüz ki ruhumuza eziyet eden şeyler, aslında bizi acısı hakkında yeryüzünün hatıra defterine kısacık bir not düşmüş veya binlerce sayfa süren romanlar yazıp gitmiş herkesi bağlayan düğümlerdir. Bunu anlamanın biricik yolu ise okumaktır.

101. Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Yaşadığı sıkıntıları yazdıklarıyla bir şekilde başkalarına duyurmak
B) Dünyadaki küçük veya büyük bütün acıların geçiciliğini kavramak
C) Her insanın, ömründe benzersiz, büyük bir acı yaşadığını fark etmek
D) Başka acıların büyüklüğüne kıyasla kendi acısını katlanılabilir görmek
E) Dünyanın, acılarının üstesinden gelenlerle dolu olduğunu bilmek

Çözüm

Parçadaki altı çizili ifadede geçen "hatıra defterine not düşmek, romanlar yazıp gitmek" sözlerinin anlamları ve uyandırdığı çağrışımlar göz önünde tutulursa parçadaki "acısı hakkında yeryüzünün hatıra defterine kısacık bir not düşmüş veya binlerce sayfa süren romanlar yazıp gitmiş" sözüyle "Yaşadığı sıkıntıları yazdıklarıyla bir şekilde başkalarına duyurma"nın anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

102. Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Acı herkes içindir, bizi farklı kılan daha çok onları nasıl karşıladığımızdır.
B) Acının hafızası yoktur, her acı onu diğerinden ayıran bir yenilik taşır.
C) Başkalarının acısı, kendi yaşadıklarımızın yanında küçük ve önemsizdir.
D) Acıların benzerliği ve onları paylaşma isteği insanları birbirine bağlar.
E) Yazarlar, acılarını sözcüklere dökebildikleri ölçüde başarılı olurlar.

Çözüm

Parçadaki "Yaşadığımız acı ve kırgınlıkların dünya tarihinde bir örneği olmadığını düşünürüz. Oysa başkalarının acılarını okuduğumuz zaman görürüz ki ruhumuza eziyet eden şeyler, aslında bizi acısı hakkında yeryüzünün hatıra defterine kısacık bir not düşmüş veya binlerce sayfa süren romanlar yazıp gitmiş herkesi bağlayan düğümlerdir." sözleri göz önünde tutulursa parçada "Acıların benzerliği ve onları paylaşma isteği insanları birbirine bağlar." düşüncesinin anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

103 - 104. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Eskiden bilmem gereken her şey bir yük gibi gelirdi bana. Her yeni kitap, her yeni ders, her yeni bilgi parçası hemen alt etmem gereken bir düşmandı benim için. Gördüklerimi veya duyduklarımı gerçekten anlayıp anlamadığım konusunda düşünmeye vakit harcamazdım. Şimdi ise anlamak için acele etmiyorum, tadını çıkarıyorum. Bilgiyi; okuduklarımdan, duyduklarımdan, gördüklerimden çok düşündüklerimle ve düşündüğüm oranda elde edebildiğimi biliyorum artık. Farklı kaynaklardan ulaştığım bilgileri yazıyorum, yazdıklarımı tekrar okuyorum, analiz ediyor ve daha önce okuduklarım ile sentezliyorum. Her yeni bilgiye yaşamımda, toplumda, doğada karşılıklar ve örnekler arıyorum. Okuduğum her şeyi daha önce okuduklarımın aynasında izliyorum. Bilginin tarihini de öğreniyorum. Bir bilgi nasıl doğuyor, gelişiyor ve olgunlaşıyor biliyorum. Hem artık bilginin yaş gözettiğini de anlıyorum, elli yaşından önce ulaşılamayacak bilgiye otuzunda sahip olmanın mümkün olmadığını düşünüyorum.

YARGI YAYINEVİ

103. Bu parçanın yazarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) Bilgiye olan bakış açısı zaman içinde değişime uğramıştır.
B) Öğrendiklerini başkalarına aktarabilmek için çaba harcamıştır.
C) Zihinsel süreçlerin bilgiyi edinmedeki rolünü keşfetmiştir.
D) Öğrendiklerini gerçek dünyayla karşılaştırmaya başlamıştır.
E) Bilginin zamana bağlı olarak değişebildiğini fark etmiştir.

Çözüm

Parçadaki "Eskiden bilmem gereken her şey bir yük gibi gelirdi bana. ... Gördüklerimi veya duyduklarımı gerçekten anlayıp anlamadığım konusunda düşünmeye vakit harcamazdım. Şimdi ise anlamak için acele etmiyorum, tadını çıkarıyorum. Bilgiyi; okuduklarımdan, duyduklarımdan, gördüklerimden çok düşündüklerimle ve düşündüğüm oranda elde edebildiğimi biliyorum artık." sözlerine dayanarak, parçanın yazarıyla ilgili olarak, "Bilgiye olan bakış açısı zaman içinde değişime uğramıştır." ve "Zihinsel süreçlerin bilgiyi edinmedeki rolünü keşfetmiştir." yargıları, "Her yeni bilgiye yaşamımda, toplumda, doğada karşılıklar ve örnekler arıyorum." sözlerine dayanarak "Öğrendiklerini gerçek dünyayla karşılaştırmaya başlamıştır." yargısı, "Bir bilgi nasıl doğuyor, gelişiyor ve olgunlaşıyor biliyorum." sözlerine dayanarak da "Bilginin zamana bağlı olarak değişebildiğini fark etmiştir." yargısı söylenebilir. Parçanın yazarı ile ilgili olarak "Öğrendiklerini başkalarına aktarabilmek için çaba harcamıştır." yargısı söylenemez.

CEVAP: B

104. Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini savunması beklenemez? (Ön Lisans 2018)

A) Bilgiye dair görüşler zaman içinde değişiklik gösterebilir.
B) Bilginin özümsenmesi için hayat tecrübesi önemli bir araçtır.
C) Bilgiyi tam olarak anlamak için üzerinde düşünmek gerekir.
D) Bilgiyi anlamlandırmak uzun ama keyifli bir sürecin sonucudur.
E) Bilginin kökenlerine inmek, onu anlamanın başlıca yoludur.

Çözüm

Parçadaki "Bir bilgi nasıl doğuyor, gelişiyor ve olgunlaşıyor biliyorum. Hem artık bilginin yaş gözettiğini de anlıyorum, elli yaşından önce ulaşılamayacak bilgiye otuzunda sahip olmanın mümkün olmadığını düşünüyorum." sözleri göz önünde tutulursa parçanın yazarının "Bilgiye dair görüşler zaman içinde değişiklik gösterebilir." ve "Bilginin özümsenmesi için hayat tecrübesi önemli bir araçtır." düşüncelerini, "Şimdi ise anlamak için acele etmiyorum, tadını çıkarıyorum. Bilgiyi; okuduklarımdan, duyduklarımdan, gördüklerimden çok düşündüklerimle ve düşündüğüm oranda elde edebildiğimi biliyorum artık. Farklı kaynaklardan ulaştığım bilgileri yazıyorum, yazdıklarımı tekrar okuyorum, analiz ediyor ve daha önce okuduklarım ile sentezliyorum." sözleri göz önünde tutulursa "Bilgiyi tam olarak anlamak için üzerinde düşünmek gerekir." ve "Bilgiyi anlamlandırmak uzun ama keyifli bir sürecin sonucudur." yargılarını savunmasının beklenebileceği görülür.

CEVAP: E

105. (I) Gıdıklanmak bazen rahatsız edici olsa da aslında eğlencelidir. (II) Bir insan gıdıklanınca derinin yüzeyinde bulunan küçük sinir lifçikleri harekete geçer. (III) Özellikle tüyle okşama, hafif dokunuş gibi olaylara karşı hassas olan bu lifçikler beyne sinyal gönderir. (IV) Beynin, aldığı sinyaller karşısında gıdıklanmaya verdiği tepki, kaşınmaya olan tepkisi gibi istemsizdir. (V) Gıdıklanmak bir müddet sürdürüldüğünde beyne giden sinyaller arttığı için verilen bu tepki korku ve paniğe de dönüşebilir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Lise 2018)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın I. cümlesi dışındaki cümlelerde "gıdıklanmanın beyinde uyandırdığı tepkiler" den söz edilmiştir. Parçanın I. cümlesinde ise "Gıdıklanmak bazen rahatsız edici olsa da aslında eğlencelidir." denerek konuya bakış açısının dışına çıkıldığı için I. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

106. (I) Türk romanının ortaya çıkmasında ve gelişmesinde en önemli isimlerden biri şüphesiz Ahmet Mithat Efendi'dir. (II) Ahmet Mithat Efendi, tercüme veya adapte yoluyla dilimize kazandırdığı ve yazdığı onlarca romanla bu edebiyat türünün olgunlaşma yoluna girmesini sağladı. (III) Ayrıca bu yeniliklerle roman türüne ilişkin bir okuyucu kitlesinin oluşmasına yardımcı oldu. (IV) Ahmet Mithat Efendi'nin romanları arasında biri vardır ki o; konusu, konusunun ele alınışı ve işleniş tekniği açısından Türk romanı örneklerinin arasında ayrı özellikler taşır. (V) Bu roman 1891 yılında kaleme alınmış *Müşâhedât*'tır. (VI) *Müşâhedât*, edebiyat alanında önemli tartışmaların yapıldığı bir dönemde belli bir anlayışa hem cevap hem de örnek niteliği taşımaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar? (Lise 2018)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Parçanın ilk üç cümlesinde "Ahmet Mithat Efendi'nin, Türk romanının ortaya çıkması ve gelişmesi"ne olan katkıları dile getirilmiştir. Parçanın IV. cümlesinde ise "Ahmet Mithat Efendi'nin romanları arasında biri vardır ki o; konusu, konusunun ele alınışı ve işleniş tekniği açısından Türk romanı örneklerinin arasında ayrı özellikler taşır." denerek konunun farklı bir boyutuna geçildiği için parça IV. cümleden başlanarak ikiye ayrılmalıdır.

CEVAP: C

107. Diğer yolcular gibi ben de çocukluğumdan bu yana Marmara'daki gölleri yakınından defalarca geçtim. Hayran hayran baktım onlara, manzaralara dalıp gittim. Türkiye'nin en işlek kara yollarının çevresinde sıralanan bu gölleri çoğumuz biliyoruz: Terkos, Sapanca ve diğerleri. Bu benzersiz doğa değerleri bir yandan da kirlilik ve yapılaşma gibi çok sayıda sorunla karşı karşıya. Her şeye rağmen bu doğa harikaları ısrarla hayata tutunmaya çalışıyor. Onların bu tutumunu gördükçe "Belki de bir şey olmaz." diye düşünmeye başlıyorum ben de içimden.

Bu parçanın yazarının içinde bulunduğu duygu durumları aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Endişe ve umut
B) Korku ve alışmışlık
C) Üzüntü ve sevinç
D) Kaygı ve mutluluk
E) Tedirginlik ve huzur

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Bu benzersiz doğa değerleri bir yandan da kirlilik ve yapılaşma gibi çok sayıda sorunla karşı karşıya. Her şeye rağmen bu doğa harikaları ısrarla hayata tutunmaya çalışıyor. Onların bu tutumunu gördükçe 'Belki de bir şey olmaz.' diye düşünmeye başlıyorum ben de içimden." sözleri göz önünde tutulursa parçanın yazarının içinde bulunduğu duygu durumlarının "endişe ve umut" olduğu görülür.

CEVAP: A

108. Estetik söz konusu olduğunda ilgi alanınızın genişliği önem kazanır. İyi kitaplar okumalı, bunun yanında güzel sanatlarla ilgilenmelisiniz. Ben sırf bu sebeple resim ve müzikle ilgilendim. Estetiğin sadece edebiyatla sınırlı olmadığını; görsel, işitsel ve duyusal pek çok türde çeşitlenebildiğini fark ettim. Ama bu farkındalığın insanı mutlu ettiğini söyleyemem. Çünkü çevrenize estetik farkındalıkla baktığınız zaman sayısız çirkinlikle karşılaşıyorsunuz. Bu nedenle estetizm aşırılığından sakındığımı ifade etmek isterim. Estetizm, yani estetikten başka değer tanımamak, insanı hayattan koparan bir takıntıya dönüşebilir.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2018)

A) Artık mükemmeliyetçi olmamakla beraber estetik duyarlılığı önemsemektedir.
B) Temel gayesi estetik açıdan en iyiye ulaşmak değil, doğal bir söyleyiş yakalamaktır.
C) Eserlerinin yalnızca edebi açıdan değil, farklı estetik hazları da iletmesini amaçlar.
D) Sanatçının temel kaygısının estetik değer yaratmak olduğunu düşünmektedir.
E) Aşırı estetizm arzusunun büyük sanatçılara rehberlik ettiğini iddia etmektedir.

Çözüm

Parçadaki "Estetiğin sadece edebiyatla sınırlı olmadığını; görsel, işitsel ve duyusal pek çok türde çeşitlenebildiğini fark ettim. Ama bu farkındalığın insanı mutlu ettiğini söyleyemem. Çünkü çevrenize estetik farkındalıkla baktığınız zaman sayısız çirkinlikle karşılaşıyorsunuz. Bu nedenle estetizm aşırılığından sakındığımı ifade etmek isterim. Estetizm, yani estetikten başka değer tanımamak, insanı hayattan koparan bir takıntıya dönüşebilir." sözleri göz önünde tutulursa, parçanın yazarıyla ilgili olarak, "Artık mükemmeliyetçi olmamakla beraber estetik duyarlılığı önemsemektedir." yargısının söylenebileceği görülür.

CEVAP: A

109. Okuma yazma öğrenmek, okul hayatımızın başlangıcındaki sorumluluklarımızdan biri. Herkes bir şekilde okumayı öğrenmek zorunda ama kimse sürdürmek zorunda değil. Ancak bilinmelidir ki kendi seçtiğini, dilediğini, keyif aldığını okuma özgürlüğünden vazgeçmeyenler; okura, gerçek okura dönüşürler.

Bu parçada sözü edilen "gerçek okur"un okuma etkinliğine aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilebilir? (Lise 2018)

A) Tiyatro oyunundaki rolü için kendisine verilen *Küçük Ağa* adlı tarihî romanı okuması

B) Kendisine ders kazanımlarını pekiştirmesi için verilen *Çile* adlı şiir kitabını okuması

C) Filmini izlediği *Uzun Hikâye* adlı eserin proje ödevi için kitabını da okuması

D) Yıl sonundaki edebiyat sınavı için *Fareler ve İnsanlar* adlı kitabı okuması

E) Şiire ilgi duyduğu için kütüphaneden *Otuz Beş Yaş* adlı şiir kitabını alması

Çözüm

Parçadaki "Ancak bilinmelidir ki kendi seçtiğini, dilediğini, keyif aldığını okuma özgürlüğünden vazgeçmeyenler; okura, gerçek okura dönüşürler." sözleri göz önünde tutulursa "Şiire ilgi duyduğu için kütüphaneden *Otuz Beş Yaş* adlı şiir kitabını alması"nın parçada sözü edilen "gerçek okur"un okuma etkinliğine örnek gösterilebileceği görülür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

110. Telgraf; küfeye nasıl sığdığını anlayamayacağınız bir yükü, göz açıp kapayana dek şehrin bir ucundan ötekine taşıyan hamal gibidir. Asıl kuvvetini bu yeteneğinden alır. Yoksa bir kitabın pek iyi yapabileceği gibi taşıdığı bilgiyi açıklayamaz veya analiz edemez.

Bu parçada telgrafla ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Kitaplarda çözümlenmesi yapılmış bilgilerin aksine güncel bilgiler içerdiği

B) İletisinin herhangi bir kitaptan daha kısa sürede okunup anlaşıldığı

C) Yüksek seviyede bilgi taşıma kapasitesine ve hızına sahip olduğu

D) Toplumun belirli bir kesimi tarafından icat amacının dışında kullanıldığı

E) Uzak şehirleri birbirine yakın ederek kamusal söylemin oluşmasını sağladığı

Çözüm

Parçadaki "Telgraf; küfeye nasıl sığdığını anlayamayacağınız bir yükü, göz açıp kapayana dek şehrin bir ucundan ötekine taşıyan hamal gibidir. Asıl kuvvetini bu yeteneğinden alır." sözleri göz önünde tutulursa, telgrafla ilgili, "Yüksek seviyede bilgi taşıma kapasitesine ve hızına sahip olduğu"nun anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: C

111. Bir malzeme olarak zeytin ağacının hikâyesi bambaşka. Bu hikâyede özgün bir geçmiş, bir cazibe var. Hikâyenin içine daldığımda kendimi farklı bir zaman diliminde buluyorum. Ağacın görünüşüne de âşığım. Bütün bunların etkisiyle olsa gerek, insanların zeytin ağacından yapılmış fincanlardan kahvelerini yudumlarken bu hikâyeyi keşfetmesini, benzer duyguları yaşamasını istiyorum.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir? (Lise 2018)

A) Geçmiş yaşantılarınızın, kahve fincanı tasarımlarınıza nasıl bir katkısı oldu?
B) Kahve fincanı tasarımlarınızda neden zeytin ağacını tercih ediyorsunuz?
C) Kahve fincanı tasarımlarınızda hangi ölçütlere dikkat ediyorsunuz?
D) Kahve fincanı üretiminde zeytin ağacı kullanmak işinizi zorlaştırıyor mu?
E) Zeytin ağacından tasarladığınız fincanların insanlar üzerinde nasıl bir etkisi oluyor?

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Bir malzeme olarak zeytin ağacının hikâyesi bambaşka. ...Ağacın görünüşüne de âşığım. Bütün bunların etkisiyle olsa gerek, insanların zeytin ağacından yapılmış fincanlardan kahvelerini yudumlarken bu hikâyeyi keşfetmesini, benzer duyguları yaşamasını istiyorum." sözleri "Kahve fincanı tasarımlarınızda neden zeytin ağacını tercih ediyorsunuz?" sorusuna cevap olarak söylenmiştir.

CEVAP: B

112. Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Pasifik Köpek Balığı Araştırma Merkezindeki araştırmacılar tarafından Kaliforniya'nın Moss Bölgesi'nde yeni bir köpek balığı türü bulundu. Bu köpek balığı karanlıkta parlayabilme özelliğinin yanı sıra derisi siyah olduğu için kolaylıkla kamufle olabiliyor. Araştırma ekibinden Vicky Vasquez, köpek balığının bu sayede avına sinsice yaklaşabildiğini belirtiyor. Yaklaşık yarım metre boyundaki bu köpek balığı, okyanusun 1000 metre derinliğinde yaşıyor. Yeni türün Latince adı olan *etmopterus benchleyi*, *Jaws* adlı romanın yazarı Peter Benchley'e ithafen konulmuştur.

Bu parçada söz edilen köpek balığı ile ilgili aşağıdakilerin hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Lise 2018)

A) Keşfedildiği bölgeye
B) Keşfeden ekibe
C) Avlanma biçimine
D) Fiziksel özelliklerine
E) İsmini koyan kişiye

Çözüm

Parçadaki "Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunan Pasifik Köpek Balığı Araştırma Merkezi'ndeki araştırmacılar tarafından Kaliforniya'nın Moss Bölgesi'nde yeni bir köpek balığı türü bulundu." sözleriyle, parçada söz edilen köpek balığı ile ilgili, "Keşfedildiği bölgeye" ve "Keşfeden ekibe", "Bu köpek balığı karanlıkta parlayabilme özelliğinin yanı sıra derisi siyah olduğu için kolaylıkla kamufle olabiliyor. Araştırma ekibinden Vicky Vasquez, köpek balığının bu sayede avına sinsice yaklaşabildiğini belirtiyor. Yaklaşık yarım metre boyundaki bu köpek balığı, okyanusun 1000 metre derinliğinde yaşıyor." sözleriyle de "Avlanma biçimine" ve "Fiziksel özelliklerine" değinilmiştir. Parçada söz edilen köpek balığı ile ilgili "İsmini koyan kişiye" değinilmemiştir.

CEVAP: E

113. Günümüz dergilerinin hemen hepsi şiirle dolu, çoğu şiir de okuru kendine çekiyor. Tatlı tatlı söylüyor yeni şairlerimiz, rahatça deyiveriyorlar diyeceklerini. Bir dilleri var; süssüz, sade. Bir sudur, parıldaya parıldaya akıyor. Yazmıyorlar da konuşuyorlar sanki. Eh! Artık vezin, kafiye gibi kurallar da yok; karşımıza geçmiş bizimle hoşbeş ediyorlar dersiniz.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>? (Lise 2018)

A) Yeni şairlerin eskilerden daha kolay yazdığına
B) Fazla yalın olmanın şiir diline zarar verdiğine
C) Çağdaş şiirde biçimsel özelliklerin göz ardı edildiğine
D) Dergilerdeki türler arasında şiirin başı çektiğine
E) Günümüz şairlerinin günlük dile yakın durduğuna

Çözüm

Parçadaki "Tatlı tatlı söylüyor yeni şairlerimiz, rahatça deyiveriyorlar diyeceklerini. ... Yazmıyorlar da konuşuyorlar sanki." sözlerinden "Yeni şairlerin eskilerden daha kolay yazdığına" ve "Günümüz şairlerinin günlük dile yakın durduğuna", "Eh! Artık vezin, kafiye gibi kurallar da yok" sözlerinden "Çağdaş şiirde biçimsel özelliklerin göz ardı edildiğine", "Günümüz dergilerinin hemen hepsi şiirle dolu," sözlerinden de "Dergilerdeki türler arasında şiirin başı çektiğine" ulaşılabilir. Parçadan "Fazla yalın olmanın şiir diline zarar verdiğine" ulaşılamaz.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

114. Çağımızın yeni iletişim dili emoji, tıpkı beyaz bir duvara çizilen eğlenceli grafitiler gibi, yazışmalara yeni renkler katıyor. Küçücük, renkli semboller, satırlar dolusu kelimenin ifade etmekte zorlanacağı sevgi, sempati, öfke, şüphe gibi duyguları tek bir dokunuşla aktarabilen mucizevi bir tercümana dönüşüyor. Bazıları bunu gençlerin yeni eğlencesi olarak görse de acaba emojilerle çok daha büyük bir keşfe, dünyanın her yerinde aynı anlama gelen ve herkesin doğuştan konuşmaya hazır olduğu bir dile adım atmış olabilir miyiz?

Bu parçada emoji ile ilgili <u>asıl</u> anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) İnsanlık için ortak bir iletişim aracı olabileceği
B) Günümüz iletişim teknolojisi ile ortaya çıktığı
C) Yoğun bir anlam dağarcığına sahip olduğu
D) Gençler arasında yaygın olarak kullanıldığı
E) Yeni çalışmalarla daha çok geliştirilebileceği

Çözüm

Parçadaki "Çağımızın yeni iletişim dili emoji...Küçücük, renkli semboller, satırlar dolusu kelimenin ifade etmekte zorlanacağı sevgi, sempati, öfke, şüphe gibi duyguları tek bir dokunuşla aktarabilen mucizevi bir tercümana dönüşüyor....emojilerle çok daha büyük bir keşfe, dünyanın her yerinde aynı anlama gelen ve herkesin doğuştan konuşmaya hazır olduğu bir dile adım atmış olabilir miyiz?" sözleri göz önünde tutulursa, emoji ile ilgili olarak, "İnsanlık için ortak bir iletişim aracı olabileceği"nin anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

115. Dünyada üretilen tüm peynir çeşitlerinin koku, tat ve görünüş gibi duyusal özellikleri birbirinden farklıdır. Tüketicinin peynir seçiminde etkili olan ve önde gelen duyusal özellik unsurları; peynirin rengi, delikli ya da küflü olup olmaması, dokusu gibi görüntüsüne bakılarak tespit edilebilen kısımlarıdır. ---- . Sütün hangi hayvanın sütü olduğu, hayvanın fizyoloik durumu ve ırkı ise biyokimyasal nitelikler üzerinde belirleyici rol oynuyor. Öte yandan peynirin üretim koşulları da biyokimyasal süreci etkiliyor ve böylece farklı duyusal özellikleri olan farklı peynirler ortaya çıkıyor.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2018)

A) Üstelik peynirin içerdiği proteinin sindirimi sütteki proteinin sindiriminden daha kolay

B) Tüm bunlar, kullanılan sütün biyolojik ve kimyasal özelliklerine bağlı olarak şekilleniyor

C) Dolayısıyla peynir, beslenmede önemli bir yağ ve aynı zamanda protein kaynağı

D) Bu durumda peynirin tadı gibi asıl dikkat edilmesi gereken bir husus ikinci planda kalıyor

E) Ancak küfü, yiyecekler için bir bozulma işareti görenler bu tip peynirlerden uzak duruyor

Çözüm

Parçadaki "...tüm peynir çeşitlerinin koku, tat ve görünüş gibi duyusal özellikleri birbirinden farklıdır. Tüketicinin peynir seçiminde etkili olan ve önde gelen duyusal özellik unsurları; peynirin rengi, delikli ya da küflü olup olmaması, dokusu gibi görüntüsüne bakılarak tespit edilebilen kısımlarıdır. ---- . Sütün hangi hayvanın sütü olduğu, hayvanın fizyoloik durumu ve ırkı ise biyokimyasal nitelikler üzerinde belirleyici rol oynuyor." sözleri göz önünde tutulursa parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre "Tüm bunlar, kullanılan sütün biyolojik ve kimyasal özelliklerine bağlı olarak şekilleniyor." sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: B

116 - 117. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Altı nehrin ve üç sıradağın ötesinde, bir görenin bir daha unutamadığı bilge kent Zora yükselir. Zora'nın unutulmaz olmasının nedeni, hatırlanan diğer kentler gibi anılarda olağandışı bir imge bırakması değildir. Zora, her birinde özel güzellikler, nadir şeyler sunan sokaklarıyla değil, sokaklar boyunca evlerin, evlerdeki kapı ve pencerelerin her türlü düzensizliği ve kaotik belirsizliği dışlayan kusursuz dizilişiyle akılda kalır. Zora'nın sırrı, tek bir notasının bile yerinden oynatılamadığı, değiştirilemediği bir müzik partisyonundaki gibi birbirini izleyen yeni şekiller üzerinde kurulmasında gizlidir. Zora'yı ezbere bilen biri, uyuyamadığı gecelerde kentin yollarında yürüdüğünü hayal eder ve kentin kusursuz düzeninin şiirsel duraklarını adımlar: Bakır saat, berberin çizgili perdesi, dokuz fıskiyeli çeşme, köşedeki kahve, limana giden kestirme yol bunlardan bazılarıdır. Zora'da insanlığın varoluşunun bir arşivi gizlidir aslında. Akla gelebilecek her fikirle bu düzenin her noktası arasında belleğin anlık çağrışımlar yapmasına yarayacak bir benzerlik veya zıtlık ilişkisi kurulabilir. Zora'yı ezbere bilenlerin dünyanın en bilge kişileri kabul edilmesi de bundandır.

116. Bu parçaya göre Zora'yı unutulmaz kılan <u>temel</u> özellik aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Yüksek çağrışım değeri
B) Barındırdığı kültürel değerler
C) Yapısının mükemmel simetrisi
D) Zengin mimari dokusu
E) Etkileyici coğrafi konumu

Çözüm

Parçadaki "Zora, her birinde özel güzellikler, nadir şeyler sunan sokaklarıyla değil, sokaklar boyunca evlerin, evlerdeki kapı ve pencerelerin her türlü düzensizliği ve kaotik belirsizliği dışlayan kusursuz dizilişiyle akılda kalır. Zora'nın sırrı, tek bir notasının bile yerinden oynatılamadığı, değiştirilemediği bir müzik partisyonundaki gibi birbirini izleyen yeni şekiller üzerinde kurulmasında gizlidir." sözleri göz önünde tutulursa, Zora'yı unutulmaz kılan temel özelliğin, "Yapısının mükemmel simetrisi" olduğu görülür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

117. Bu parçaya göre Zora'yı ezbere bilmenin insanı dünyanın en bilge kişisi kılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Zora'nın, üzerine düşünen insanların hafızalarında ve yaşamlarında somut ve kalıcı izler bırakması
B) Zora'nın, sahip olduğu geniş kültürel mirası ve zengin bilgi birikimiyle insanlığın ortak hafızasını temsil etmesi
C) Zora'nın, yaratıcı hayal gücünü harekete geçirecek nitelikte fiziki ve sosyal atmosfere sahip olması
D) Düşünce ve bilim tarihine mal olmuş icat ve keşifler yapan birçok kişinin Zora'da doğup yaşaması
E) Sakinlerinin Zora'yı diğer tüm kadim kentlerden daha köklü ve çok kültürlü olarak tanıtması

Çözüm

Parçadaki "Zora, her birinde özel güzellikler, nadir şeyler sunan sokaklarıyla değil, sokaklar boyunca evlerin, evlerdeki kapı ve pencerelerin her türlü düzensizliği ve kaotik belirsizliği dışla-

yan kusursuz dizilişiyle akılda kalır. ...Zora'yı ezbere bilen biri, uyuyamadığı gecelerde kentin yollarında yürüdüğünü hayal eder ve kentin kusursuz düzeninin şiirsel duraklarını adımlar: ... Zora'da insanlığın varoluşunun bir arşivi gizlidir aslında. Akla gelebilecek her fikirle bu düzenin her noktası arasında belleğin anlık çağrışımlar yapmasına yarayacak bir benzerlik veya zıtlık ilişkisi kurulabilir." sözleri göz önünde tutulursa, Zora'yı ezbere bilmenin insanı dünyanın en bilge kişisi kılmasının nedeninin, " Zora'nın, sahip olduğu geniş kültürel mirası ve zengin bilgi birikimiyle insanlığın ortak hafızasını temsil etmesi" olduğu görülür.

CEVAP: B

Çözüm

Parçanın düşünce örgüsüne dikkat edilirse II numarayla belirtilen "1958 yılında yolu tesadüfen buraya düşen ünlü fotoğraf sanatçısı Ara Güler, insanların kalıntılardan çıkan parçaları evlerinde çeşitli amaçlarla kullandıklarını fark etmiş." cümlesini, IV numarayla belirtilen "Geyre'de çıkarılan parçaların kullanıldığı yapıların fotoğraflarını çeken Güler, bu fotoğrafları yurt dışındaki dergilerde paylaşmış." cümlesinin izlemesi gerektiği görülür. Bu durum, III. cümlenin düşüncenin akışını bozduğunun göstergesidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

118. (I) Aydın'ın Geyre beldesinde antik kent kazıları ilk olarak 1904 yılında başlamış, fakat sonradan bir şekilde bunların devamı getirilememiş ve kalıntılar kendi hâline bırakılmış. (II) 1958 yılında yolu tesadüfen buraya düşen ünlü fotoğraf sanatçısı Ara Güler, insanların kalıntılardan çıkan parçaları evlerinde çeşitli amaçlarla kullandıklarını fark etmiş. (III) Anadolu insanı tarih boyunca birçok yörede antik kalıntıları yaşama alanlarında yapı malzemesi olarak kullanmış. (IV) Geyre'de çıkarılan parçaların kullanıldığı yapıların fotoğraflarını çeken Güler, bu fotoğrafları yurt dışındaki dergilerde paylaşmış. (V) Fotoğrafları gören yabancı araştırmacılar, 1961 yılında bölgede yeniden kazı çalışmalarına başlamış.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Ön Lisans 2016)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

119. (I) Modern Türk romanı dendiğinde aklımıza ilk gelen isimlerden biri Yaşar Kemal'dir. (II) Dili, her okuyuşta bir su gibi akarak okuyucuyu bilinmedik denizlere götürür. (III) Kendinden, ülkesinden, doğasından, insanından el alıp coşkuyla satırlara dökülür bu dil. (IV) Anlatımını hece hece, kelime kelime, cümle cümle dokuyarak meydana getirir. (V) Yazar, efsane ile gerçeklik arasında duyguların, tatların ve kokuların zirveye çıktığı çok katmanlı bir yapıdan hareketle, modern edebiyatın gelenekle bağını kurar. (VI) Öykü ve romanlarında geçmiş, şimdi ve gelecek; ayrıntı ve değerlerini koruyarak bir araya gelir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? (Ön Lisans 2016)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Parçanın ilk dört cümlesinde "modern Türk romanının öncülerinden olan Yaşar Kemal'in üslubu" hakkında bilgi verilmiştir. Parçanın V. cümlesinde ise "Yazar, efsane ile gerçeklik arasında duyguların, tatların ve kokuların zirveye çıktığı çok katmanlı bir yapıdan hareketle, modern edebiyatın gelenekle bağını kurar." denerek konuya bakış açısının dışına çıkıldığı için parça V. cümleden başlanarak ikiye bölünmelidir.

CEVAP: D

120. Dostluk... Güzel bir sözcük. Neler söylenmemiş, neler yazılmamış bu konuda. Ne desem eski, ne yazsam boş. İnsanoğlu, kendini bildi bileli dostluğu diğer ilişkilerden üstün tutmuş. Kişi, dost bildiğine sarılmış dört elle. Dostunu dünyanın en güvenilir, en inanılır insanı bellemiş! Fakat zaman zaman ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2016)

A) dostlarını kaybetmemek için her türlü fedakârlığı yapmış
B) düş kırıklığına uğramış ve dostluğa olan inancını yitirmiş
C) kurduğu dostlukları güçlendirmek için çaba sarf etmiş
D) dostluk sayesinde dünyanın yaşanabilir olduğuna inanmış
E) dostunun sözüyle duygulanmış ve gayretlenmiş

Çözüm

Parçadaki "İnsanoğlu, kendini bildi bileli dostluğu diğer ilişkilerden üstün tutmuş. Kişi, dost bildiğine sarılmış dört elle. Dostunu dünyanın en güvenilir, en inanılır insanı bellemiş. Fakat zaman zaman ----." sözleri göz önünde tutulursa parçanın sonuna "düş kırıklığına uğramış ve dostluğa olan inancını yitirmiş" sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: B

121. Hepimiz yaşadıklarımızı bir tecrübeye dönüştürecek kapasiteye sahip olmamıza rağmen hayatın akışı içinde önce deniyor, yanlışlara düşüyor sonra da yanılgılarımızdan dersler çıkarıyoruz. Böylece daha ihtiyatlı davranmayı öğreniyoruz.

Bu parçada anlatılmak istenen düşünceye en yakın atasözü aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.
B) Damdan düşen, damdan düşenin hâlini bilir.
C) Abanın kadri yağmurda bilinir.
D) Acemi katır kapı önünde yük indirir.
E) Baca eğri de olsa duman doğru çıkar.

Çözüm

Parçadaki "Hepimiz yaşadıklarımızı bir tecrübeye dönüştürecek kapasiteye sahip olmamıza rağmen hayatın akışı içinde önce deniyor, yanlışlara düşüyor sonra da yanılgılarımızdan dersler çıkarıyoruz. Böylece daha ihtiyatlı davranmayı öğreniyoruz." sözleri göz önünde tutulursa parçada anlatılmak istenen düşünceye "Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer." atasözünün anlamca en yakın olduğu görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

122. Çağımızda insanlar, hayatın nihai anlamına yönelik asıl sorularla uzun uzadıya uğraşmak ve bu sorular üzerine kafa yormak istemiyor. Bilgiyi oluşturmaktan çok onu hızlıca bulmayı amaçlıyor. Modern iletişim araçları da hâliyle tüketim toplumunun genel yapısına uygun olarak bilgiyi bir nesneye dönüştürüp üretiyor, sonra kitlesel tüketime sunuyor. Bu döngünün içinde herkes bir tür bilgi hapı istiyor gibi. Kestirmeden, çabuk, kullanışlı ve yorucu olmayan bilgi hapları... İşte elektronik kitap ve ansiklopediler, bilgisayarlar ve tablet gibi araçlar, üretilen bilgiyi en kısa yoldan ve her an tüketilebilir şekilde sunmak üzere her gün biraz daha geliştiriliyor.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olarak söylenmiş olabilir? (Ön Lisans 2016)

A) Bilgi çağı, insanların eğitim ve çalışma hayatını hangi açılardan etkiliyor?

B) İletişini araçlarının ürettiği bilgilerin güvenirliği hangi ölçütlere göre belirleniyor?

C) Bilgiye kolay ve zahmetsiz ulaşmak için insanların ne yapması gerekiyor?

D) Günümüzde iletişim ve bilgi araçları sizce neden hızlı bir gelişim gösteriyor?

E) İnsanlar yeni bir bilginin üretilemeyeceğini düşündüğü için mi tekrara düşüyor?

Çözüm

Parçadaki "Çağımızda insanlar, hayatın nihai anlamına yönelik asıl sorularla uzun uzadıya uğraşmak ve bu sorular üzerine kafa yormak istemiyor. Bilgiyi oluşturmaktan çok onu hızlıca bulmayı amaçlıyor." sözleri ve parçanın bütünü "Günümüzde iletişim ve bilgi araçları sizce neden hızlı bir gelişim gösteriyor?" sorusuna cevap olarak söylenmiştir.

CEVAP: D

123. Goethe bir eserinde şöyle der: "Ben birçok arabacının, atların koşumu olmadan araba çektiğini gösteren resimlerle alay ettiklerini duydum. Arabacı böyle resimlerle alay etmekte haklıdır ama atın güzel şeklini çirkin çizgilerle bozmak istemeyen ressamın da burada hakkı vardır."

Bu parçada Goethe aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemektedir? (Ön Lisans 2016)

A) Gündelik yaşamı konu edinen sanat eserleri, çok fazla eleştiri alabilir.

B) Sanatçı, yaratıcı olmak için gerçekliğe aykırı eser ortaya koymamalıdır.

C) Sanat eserleri, estetiği sağlamak amacıyla gerçeklikten uzaklaşabilir.

D) Sanat eserinin gerçek anlamını sanatçılar ve eleştirmenler anlayabilir.

E) Sanatçı, hayal edemediği şeyleri eserlerine konu etmemelidir.

Çözüm

Parçadaki "Arabacı böyle resimlerle alay etmekte haklıdır ama atın güzel şeklini çirkin çizgilerle bozmak istemeyen ressamın da burada hakkı vardır." sözleri göz önünde tutulursa Goethe'nin "Sanat eserleri, estetiği sağlamak amacıyla gerçeklikten uzaklaşabilir." düşüncesini vurgulamak istediği görülür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

124. Okurlarımız için yeni ve özgün bir kitap hazırladık. Bu kitapta atasözü ve Nasrettin Hoca fıkraları gibi zaman zaman eğlenceli bir dille yazılan ögelere yer verdik. Çeşitli çevre konularında Türkiye ile ilgili bilgiler bulunmasına özellikle dikkat ettik, yeri geldikçe kültürel motifler kullandık. Ekolojinin gizemli bir bilim dalı değil de yaşamın bir parçası olduğunu göstermek için halk inançları, felsefe ve edebiyatımızdan örnekler verdik.

Bu parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2016)

A) Bilimle gerçek hayatı buluşturan yönler içerdiğine
B) Farklı alanlara ilişkin ögelerden yararlanıldığına
C) Toplumun değer ve deneyimlerine yer verildiğine
D) Yoğun bir bilimsel dil kullanmaktan kaçınıldığına
E) Her yaştan okura hitap edecek şekilde hazırlandığına

Çözüm

Parçadaki "Ekolojinin gizemli bir bilim dalı değil de yaşamın bir parçası olduğunu göstermek için halk inançları, felsefe ve edebiyatımızdan örnekler verdik." sözleriyle, parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak, "Bilimle gerçek hayatı buluşturan yönler içerdiğine" ve "Farklı alanlara ilişkin ögelerden yararlanıldığına", "...yeri geldikçe kültürel motifler kullandık" sözleriyle "Toplumun değer ve deneyimlerine yer verildiğine", "Bu kitapta atasözü ve Nasrettin Hoca fıkraları gibi zaman zaman eğlenceli bir dille yazılan ögelere yer verdik." sözleriyle de "Yoğun bir bilimsel dil kullanmaktan kaçınıldığına" değinilmiştir. Parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak, "Her yaştan okura hitap edecek şekilde hazırlandığına" değinilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

125. "Türkiye'nin Pisa Kulesi" denilen Aksaray'daki minare, Selçuklu sultanlarından Alaeddin Keykubat'ın babası I. Keyhüsrev tarafından 1221-1236 yılları arasında yaptırılmış. Kırmızı tuğlayla örüldüğü için "Kızıl Minare", ekseninde 27 derece eğiklik olduğu için de "Eğri Minare" diye anılır. Silindirik gövdesinin alt kısmı zikzaklı bezemeler, üst kısmıysa çoğu dökülmüş mavi-yeşil çinilerle süslüdür.

Bu parçada, sözü edilen minareyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2016)

A) Kim tarafından yaptırıldığına
B) Dış mimari özelliklerine
C) Yapılan adlandırmanın gerekçesine
D) Yapısındaki bozulmaların nedenine
E) Yapımında ne tür malzeme kullanıldığına

Çözüm

Parçadaki " 'Türkiye'nin Pisa Kulesi' denilen Aksaray'daki minare, Selçuklu sultanlarından Alaeddin Keykubat'ın babası I. Keyhüsrev tarafından 1221-1236 yılları arasında yaptırılmış." sözleriyle, parçada sözü edilen minareyle ilgili olarak, "Kim tarafından yaptırıldığına", "Silindirik gövdesinin alt kısmı zikzaklı bezemeler, üst kısmıysa çoğu dökülmüş mavi-yeşil çinilerle süslüdür." sözleriyle "Dış mimari özelliklerine", "Kırmızı tuğlayla örüldüğü için 'Kızıl Minare', ekseninde 27 derece eğiklik olduğu için de 'Eğri Minare' diye anılır." sözleriyle "Yapılan adlandırmanın gerekçesine" ve "Yapımında ne tür malzeme kullanıldığına" değinilmiştir. Parçada sözü edilen minareyle ilgili olarak "Yapısındaki bozulmaların nedenine" değinilmemiştir.

CEVAP: D

126. Okumak insanın doğasına yön verir. İnsanın doğuştan gelen yetenekleri kendiliğinden çıkan bitkilere benzer; okumakla budanmaları lazımdır. Tecrübe ile yetişen kimseler okumayı hor görürken bilginler ondan yararlanır. Okumanın insanı ulaştırdığı nokta ise, tahsile ihtiyaç duymadan, onun ötesine varan bir kuvvetle, zamanla elde edilen bir bilgeliktir. Kitaplar, ne bir şeyi çürütmek ne bir yanlışı bulmak için okunmalı. Kitaplar, verdiği bilgiler zaten ispat edilmiş diye olduğu gibi kabul edilip sohbete konu olsun veya konuşmalarda ukalalık yapılsın diye de okunmamalı. Bazı kitaplardan yalnız haz alınır, bazıları olduğu gibi yutulur, bazıları ise uzun uzun çiğnenir ve sonra hazmedilir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2016)

A) Okuma eylemi farklı insanlarda farklı izlenimler bırakır.
B) Faydacı bir yaklaşımla kitap okunmamalıdır.
C) Okumanın olgunluğa eriştiren uzun soluklu bir etkisi vardır.
D) İçeriği sorgulanmadan yapılan okuma eyleminden kaçınılmalıdır.
E) Okunması zevkli olan kitaplar daha çok okuyucu bulur.

Çözüm

Parçadaki "Tecrübe ile yetişen kimseler okumayı hor görürken bilginler ondan yararlanır. Okumanın insanı ulaştırdığı nokta ise, tahsile ihtiyaç duymadan, onun ötesine varan bir kuvvetle, zamanla elde edilen bir bilgeliktir." sözlerinden "Okuma eylemi farklı insanlarda farklı izlenimler bırakır." ve "Okumanın olgunluğa eriştiren uzun soluklu bir etkisi vardır." yargılarına, "Kitaplar, ne bir şeyi çürütmek ne bir yanlışı bulmak için okunmalı. Kitaplar, verdiği bilgiler zaten ispat edilmiş diye olduğu gibi kabul edilip sohbete konu olsun veya konuşmalarda ukalalık yapılsın diye de okunmamalı. Bazı kitaplardan yalnız haz alınır, bazıları olduğu gibi yutulur, bazıları ise uzun uzun çiğnenir ve sonra hazmedilir." sözlerinden de "Faydacı bir yaklaşımla kitap okunmamalıdır." ve "İçeriği sorgulanmadan yapılan okuma eyleminden kaçınılmalıdır." yargılarına ulaşılabilir. Parçadan "Okunması zevkli olan kitaplar daha çok okuyucu bulur." yargısına ulaşılamaz.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

127. - 128. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Biri bana kendi şiirini okuyup da düşüncemi soracak diye korkarım hep. Çünkü bu durumda ne diyeceğimi şaşırıyorum. Kapkara bir duygu çöküyor içime. Çevremdekilerin bana verdiği değerden yüz bularak bilgiçlik taslıyor olma ihtimali beni rahatsız ediyor. Bu yüzden utanıyorum, sıkılıyorum. Çünkü iki yönü var bu işin: şiiri okuyana söyleyecekleriniz ve gerçekten düşündükleriniz. Hatta çoğunlukla bir üçüncü yön bile ortaya çıkabiliyor, o da şiirin size hiçbir şey düşündürmediği. Peki ben ne yapıyorum? Susuyorum, çünkü kimseyi kırmak istemiyorum.

127. Bu parçada konuşan kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir? (Ön Lisans 2016)

A) Öz güvenli B) Şüpheci
C) Kırılgan D) İyi niyetli
E) Hoşgörülü

Çözüm

Parçadaki "Biri bana kendi şiirini okuyup da düşüncemi soracak diye korkarım hep. Çünkü bu durumda ne diyeceğimi şaşırıyorum. Kapkara bir duygu çöküyor içime. Çevremdekilerin bana verdiği değerden yüz bularak bilgiçlik taslıyor olma ihtimali beni rahatsız ediyor. Bu yüzden utanıyorum, sıkılıyorum. ... Peki ben ne yapıyorum? Susuyorum, çünkü kimseyi kırmak istemiyorum." sözlerine dayanarak parçada konuşan kişi "iyi niyetli" biri olarak nitelendirilebilir.

CEVAP: D

128. Bu parçanın yazarı aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır? (Ön Lisans 2016)

A) Düşüncelerini saklamak zorunda kalmaktan
B) Başkaları tarafından rahatsız edilmekten
C) Duygularının yüzüne yansımasından
D) Şiirde niteliğin gittikçe bozulmasından
E) Şairlerin kendilerini fazla önemsemesinden

Çözüm

Parçadaki "Biri bana kendi şiirini okuyup da düşüncemi soracak diye korkarım hep. Çünkü bu durumda ne diyeceğimi şaşırıyorum. Kapkara bir duygu çöküyor içime. Çevremdekilerin bana verdiği değerden yüz bularak bilgiçlik taslıyor olma ihtimali beni rahatsız ediyor. Bu yüzden utanıyorum, sıkılıyorum." sözleri göz önünde tutulursa parçanın yazarının "Düşüncelerini saklamak zorunda kalmaktan" yakındığı görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

129. - 131. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Sarı Irmak, Asya'nın kıraç topraklarından ayrılır ve yumuşak lös topraklarının ortasından geçer. (II) Bu verimli bölgedeki kolay işlenen topraklara, arada bir beklenmedik sellere yol açabilen sağanak yağmurlar düşer. (III) Bazen yağışların azlığı bazen de muson yağmurlarının yöreye hiç ulaşamaması sebebiyle ürünlerin zarar gördüğü mevsimler olur. (IV) Neolitik Dönem'in çiftçileri, Sarı Irmak boyunu takip eden istikrarsız tarım çevresinde MÖ 3000'lerde akdarı yetiştirmeye başladılar. (V) Yörenin çiftçileri daha sonra Orta Doğu'dan gelen buğday ile arpa ve Asya'nın muson bölgesinden gelen pirinç tahıllarının tarımını da öğrendiler. (VI) Ancak suyun kritik derecede kıt olabildiği bir bölgede pirincin, susuzluğa daha dayanıklı olan akdarı, buğday ve arpa gibi ürünlerin yerini alması da beklenemezdi.

129. Bu parçaya göre Sarı Irmak çiftçileriyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur? (Ön Lisans 2016)

A) Yetersiz tarım bilgisine sahip oldukları
B) Ürün çeşitliliğine çok önem verdikleri
C) Ticari kaygılardan uzak oldukları
D) Üretim için yanlış bir bölge seçtikleri
E) Etkileşime ve yeniliğe açık oldukları

Çözüm

Parçadaki "Neolitik Dönem'in çiftçileri, Sarı Irmak boyunu takip eden istikrarsız tarım çevresinde MÖ 3000'lerde akdarı yetiştirmeye başladılar. Yörenin çiftçileri daha sonra Orta Doğu'dan gelen buğday ile arpa ve Asya'nın muson bölgesinden gelen pirinç tahıllarının tarımını da öğrendiler. Ancak suyun kritik derecede kıt olabildiği bir bölgede pirincin, susuzluğa daha dayanıklı olan akdarı, buğday ve arpa gibi ürünlerin yerini alması da beklenemezdi." sözlerine göre, Sarı Irmak çiftçileriyle ilgili olarak, "Etkileşime ve yeniliğe açık oldukları" kesinlikle doğrudur.

CEVAP: E

130. Bu parçada Sarı Irmak bölgesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2016)

A) Coğrafi konumuna
B) Görülen yağış biçimlerine
C) Su taşkınlarına
D) Toprak özelliklerine
E) Kullanılan tarım yöntemlerine

Çözüm

Parçadaki "Sarı Irmak, Asya'nın kıraç topraklarından ayrılır ve yumuşak lös topraklarının ortasından geçer." sözleriyle, Sarı Irmak bölgesiyle ilgili olarak, "Coğrafi konumuna" ve "Toprak özelliklerine", "Bu verimli bölgedeki kolay işlenen topraklara, arada bir beklenmedik sellere yol açabilen sağanak yağmurlar düşer... Bazen yağışların azlığı bazen de muson yağmurlarının yöreye hiç ulaşamaması sebebiyle ürünlerin zarar gördüğü mevsimler olur." sözleriyle de "Görülen yağış biçimlerine" ve "Su taşkınlarına" değinilmiştir. Parçada, Sarı Irmak çiftçileriyle ilgili olarak, "Kullanılan tarım yöntemlerine" değinilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

131. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? (Ön Lisans 2016)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Parçanın ilk üç cümlesinde "Sarı Irmak'ın geçtiği bölgelerin özellikleri" hakkında bilgi verilmiştir. Parçanın IV. cümlesinde ise "Neolitik Dönem'in çiftçileri, Sarı Irmak boyunu takip eden istikrarsız tarım çevresinde MÖ 3000'lerde akdarı yetiştirmeye başladılar." denerek konuya bakış açısı değiştirildiği için parçada IV. cümleden başlanarak ikiye bölünmelidir.

CEVAP: C

132. Kimi anne babalar, çocuğunun okulda başarısız olması durumunda onu tembellikle suçlayıp kardeşleriyle veya başkalarının çocuklarıyla kıyaslar. Oysa çocuğun yetenekleri ---- ve bunların geliştirilmesi için çalışılmalıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>? (Lise 2016)

A) belirlenmeli
B) değerlendirilmeli
C) çeşitlendirilmeli
D) açığa çıkarılmalı
E) keşfedilmeli

Çözüm

Parçadaki "...**çocuğun yetenekleri** ...ve **bunların geliştirilmesi için**..." sözleri göz önünde tutulursa –mantık gereği- parçada boş bırakılan yere "çeşitlendirilmeli" sözünün getirilemeyeceği görülür. Diğer seçeneklerde verilen sözler, parçada boş bırakılan yere getirilebilir.

CEVAP: C

133. (I) Almanya'da, Lübeck ve Schwerin arasındaki göller yöresi son derece ilgi çekici bir yerdir. (II) Biraz şanslı bir gezgin, bu boş otlaklarda geyikleri ve deve kuşlarını bir arada gözlemleyebilir. (III) 12 yıl önce, Ratzeburger Gölü'nün kuzeyinde koruma altında bulunan Güney Amerika asıllı deve kuşlarının bir bölümü kaçtı. (IV) Günümüzde burada 40 kadar yetişkin deve kuşu, 50 kadar da geyik görmek mümkün. (V) Bu sayılar, yavrular hesaba katıldığında 100'ü aşıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Lise 2016)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın düşünce ve mantık örgüsüne dikkat edilirse II numarayla belirtilen "Biraz şanslı bir gezgin, bu boş otlaklarda geyikleri ve deve kuşlarını bir arada gözlemleyebilir." cümlesini, IV numarayla belirtilen "Günümüzde burada 40 kadar yetişkin deve kuşu, 50 kadar da geyik görmek mümkün." cümlesinin izlemesi gerektiği görülür. Bu durum, III. cümlenin düşüncenin akışını bozduğunun göstergesidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

134. (I) Muhsin Ertuğrul yaşamı boyunca iki yüzün üstünde oyun sahnelemiştir. (II) Bunların çoğu da yenilikler içeren yorumlardır. (III) Doğu ve Batı tiyatrolarındaki her yenilik hakkında bilgisi olan sanatçı, bu yeniliklere kendi buluşlarını da katmış, yerli yapımlarda bunları başarıyla denemiştir. (IV) Günümüzde tiyatro eski cazibesini yitirdiği için yenilik arayışı içine girmiştir. (V) Yüz yirmi dördüncü doğum gününü kutladığımız Muhsin Ertuğrul, Türk tiyatrosuna getirdiği yeniliklerle bizlere ışık tutmayı hâlen sürdürmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Lise 2016)

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm

Parçanın IV. cümlesi dışındaki cümlelerde "Muhsin Ertuğrul'un Türk tiyatrosuna getirdiği yenilikler"den söz edilmiştir. Parçanın IV. cümlesinde ise "Günümüzde tiyatro eski cazibesini yitirdiği için yenilik arayışı içine girmiştir." denerek farklı bir konudan söz edildiği için IV. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

CEVAP: D

135. (I) İletişimi kısaca, bilgi üretme, aktarma ve anlamlandırma süreci olarak tanımlayabiliriz. (II) Bu durumda pek çok etkinlik iletişim sayılacaktır. (III) Örneğin, iki insanın karşılıklı konuşmasını iletişim sayabileceğimiz gibi arıların bal bulunan yeri birbirlerine bildirmelerini de bu çerçevede değerlendirebiliriz. (IV) Genel anlamda, iletişimin gerçekleşmesi için iki öge gereklidir. (V) Bu ögeler; iki insan, iki hayvan, iki makine veya bir insan ile bir hayvan, bir insan ile bir makine olabilir. (VI) Seçenekleri artırmak mümkündür.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? (Lise 2016)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Parçanın ilk üç cümlesinde "iletişimin ne olduğu" hem tanımlanmış hem de örneklenmiştir. Parçanın IV. cümlesinde ise "Genel anlamda, iletişimin gerçekleşmesi için iki öge gereklidir." denerek konuya bakış açısı değiştirildiği için parça IV. cümleden başlanarak ikiye bölünmelidir.

CEVAP: C

136. Kadercilik, genel anlamda insanın kendi hayatını kontrol altında tutma ve yönetme çabasına girmeden kendisini olayların akışına bırakması demektir. Kaderciliği kader inancıyla karıştırmamak gerekir. Kadercilik anlayışına göre, insanın başına gelecekler önceden bellidir, olacağa çare yoktur ve yazgı değiştirilemez. Kadere teslim olmak gerekir. O hâlde ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2016)

A) herkesin kaderi yalnızca kendisine özgüdür
B) kaderde kişisel iradenin etkisi yoktur
C) hayatın akışı kişinin alacağı kararlara bağlıdır
D) kişinin sorumluluk alması tehlikeli ve risklidir
E) kaderi belirleyen sebepler değil sonuçlardır

Çözüm

Parçadaki "Kadercilik anlayışına göre, insanın başına gelecekler önceden bellidir, olacağa çare yoktur ve yazgı değiştirilemez. Kadere teslim olmak gerekir. O hâlde ----." sözleri göz önünde tutulursa parçanın sonuna "kaderde kişisel iradenin etkisi yoktur" sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

137. Aile, hem kavram hem de kurum olarak insanlık tarihi kadar eskidir. Bir yandan insanlık tarihindeki, diğer yandan toplumların kendi tarihî seyirlerindeki gelişmelere paralel olarak aile kavramının kapsamı değişmiştir. En eski toplumlardan başlayarak yerleşik tarım toplumuna, sonra da ticaret ve sanayi toplumuna gelinceye kadar aile kavramı farklı anlam ve içerikler kazanmıştır.

Bu parçaya göre aile kurumuyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2016)

A) Ekonomik dönüşümlerin üzerinde etkili olmuştur.
B) Toplumların biçimlenmesinde belirgin bir rol oynamıştır.
C) Toplumlarda görülen ilerlemelerden etkilenmiştir.
D) Çağdaş toplumlarda, önemi giderek azalmaktadır.
E) Tarihî dönemlerin belirlenmesinde önemli bir ölçüttür.

Çözüm

Parçadaki "Bir yandan insanlık tarihindeki, diğer yandan toplumların kendi tarihî seyirlerindeki gelişmelere paralel olarak aile kavramının kapsamı değişmiştir." sözlerine dayanarak, aile kurumuyla ilgili olarak, "Toplumlarda görülen ilerlemelerden etkilenmiştir." yargısı söylenebilir.

CEVAP: C

138. Evinizde balık beslemek isteseydiniz nasıl bir akvaryum seçerdiniz? Basit bir cam fanus mu yoksa donanımlı dev bir akvaryum mu? Göz zevkinize göre yapacağınız seçim, balıklar için yaşamsal öneme sahiptir. Yapılan bir araştırmada, küçük, basit ve donanımsız akvaryumlardaki balıkların daha saldırgan oldukları gözlemlenmiş. Çeşitli nesnelerle donatılmış büyük akvaryumlarda ise balıkların diğer balıklarla kapışmak yerine enerjilerini ortamı keşfetmeye harcadıkları tespit edilmiş. Araştırma bulguları, balıkların kendilerine ait bir alana ihtiyaç duydukları gerçeğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla akvaryum alırken bu bilgiye göre seçim yapmanız balıklar açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu parçada sözü edilen araştırmanın konusu aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Akvaryum ortamının balıkların davranışlarına etkisi
B) Akvaryum ve balık türü seçiminde insanların tercihi
C) Akvaryum ortamındaki balıkların birbiriyle iletişimi
D) Akvaryum şartlarının balıkların beslenmesine etkisi
E) Akvaryum hacminin balıkların algılama gücüne etkisi

Çözüm

Parçadaki "Yapılan bir araştırmada, küçük, basit ve donanımsız akvaryumlardaki balıkların daha saldırgan oldukları gözlemlenmiş. Çeşitli nesnelerle donatılmış büyük akvaryumlarda ise balıkların diğer balıklarla kapışmak yerine enerjilerini ortamı keşfetmeye harcadıkları tespit edilmiş." sözleri göz önünde tutulursa parçanın konusunun "Akvaryum ortamının balıkların davranışlarına etkisi" olduğu görülür.

CEVAP: A

139. Bizans'tan bugüne kalan tek yer altı zindanı Anemas, "işkence müzesi" hâline getirildi. Haliç'e yakın eski sur duvarlarına bitişik olan bu zindan, 14 hücreden oluşuyor. XI. yüzyılın sonlarında Bizans tahtına geçen I. Aleksios Komnenos'un kızı Anna'nın babasına dair yazdığı eserden öğrendiğimize göre Anemas, Arap soyundan gelen Müslüman bir askerdi. İmparatora suikast suçundan tutuklanmış, Anna'nın kendisine duyduğu ilgi sayesinde gözlerine mil çekilmekten kurtularak burada hapsedilmişti. İmparatorun inşa ettirdiği bu zindan, o zamandan beri Anemas'ın adıyla anılmaya başlandı.

Bu parçada Anemas Zindanı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Lise 2016)

A) Tarihsel açıdan taşıdığı öneme
B) Kaç yılda tamamlandığına
C) Kim tarafından yaptırıldığına
D) Nerede inşa edildiğine
E) Günümüzdeki kullanım amacına

Çözüm

Parçadaki "Bizans'tan bugüne kalan tek yer altı zindanı Anemas, 'işkence müzesi' hâline getirildi. Haliç'e yakın eski sur duvarlarına bitişik olan bu zindan..." sözleriyle, Anemas Zindanı ile ilgili olarak, "Tarihsel açıdan taşıdığı öneme", "Nerede inşa edildiğine" ve "Günümüzdeki kullanım amacına", "İmparatorun inşa ettirdiği bu zindan..." sözleriyle de "Kim tarafından yaptırıldığına" değinilmiştir. Parçada, Anemas Zindanı ile ilgili olarak, "Kaç yılda tamamlandığına" değinilmemiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

140. Pozitif bilimler alanında XVIII. yüzyılda ortaya çıkan gelişmeler astronomi açısından büyük önem taşır. Newton fiziği, matematik çalışmaları ve teleskop yapımındaki gelişmeler sayesinde astronomi oldukça ilerlemiştir. Bu ilerleme, Aristo felsefesine bağlı alışılagelmiş dünya görüşünün sonu olarak düşünüldüğü gibi, yepyeni felsefi ve bilimsel bakış açılarının ortaya çıkması anlamına da gelmektedir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir? (Lise 2016)

A) Aristo felsefesinin, XVIII. yüzyıldaki bilimsel ilerlemelerle güç kazandığına

B) Fizik ve matematik gibi alanlarda XVIII. yüzyılda ilerlemeler kaydedildiğine

C) Teleskop teknolojisindeki ilerlemenin astronomi alanına etkisine

D) XVIII. yüzyılda, bilimin yanı sıra farklı felsefi görüşlerin de geliştirildiğine

E) Çeşitli bilim dallarındaki ilerlemelerin, astronomiye katkı sağladığına

Çözüm

Parçadaki "Pozitif bilimler alanında XVIII. yüzyılda ortaya çıkan gelişmeler astronomi açısından büyük önem taşır. Newton fiziği, matematik çalışmaları ve teleskop yapımındaki gelişmeler sayesinde astronomi oldukça ilerlemiştir." sözleriyle "Fizik ve matematik gibi alanlarda XVIII. yüzyılda ilerlemeler kaydedildiğine", "Teleskop teknolojisindeki ilerlemenin astronomi alanına etkisine" ve "Çeşitli bilim dallarındaki ilerlemelerin, astronomiye katkı sağladığına", "Bu ilerleme, Aristo felsefesine bağlı alışılagelmiş dünya görüşünün sonu olarak düşünüldüğü gibi, yepyeni felsefi ve bilimsel bakış açılarının ortaya çıkması anlamına da gelmektedir." sözleriyle de "XVIII. yüzyılda, bilimin yanı sıra farklı felsefi görüşlerin de geliştirildiğine" değinilmiştir. Parçada "Aristo felsefesinin, XVIII. yüzyıldaki bilimsel ilerlemelerle güç kazandığına" değinilmemiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

141. - 142. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Çocukların gerçek ile hayalî olanı ayırt etme becerisi ileri yaşlarda gelişir. Üç yaş öncesi çocuklar için televizyonda görülen her şey gerçektir; bu yüzden televizyon yana eğilirse ekrandaki bir bardak suyun da dökülеceğini zannederler. Üç yaşından sonra ise televizyondaki gerçekliğin yaşamımızdaki gerçeklikten bir ölçüde farklılık gösterdiğini anlamaya başlarlar. Dolayısıyla çocuklar özdeşim kurdukları sanal kahramanlarla yatıp kalkabilir, tıpkı o çizgi kahramanlar gibi olmak isteyebilir, onun gibi kötülerle savaşıp kavga ettikleri bir dünya kurabilir. Ancak çok fazla televizyon izleyen çocuklar, sürekli izledikleri sanal dünyada yaşamaya alışırlarsa bu farkındalığın gelişimi gecikir ve gerçek hayata uyum sorunları yaşamaya başlarlar. Bunun trajik bir örneği sevdiği çizgi film kahramanı gibi uçacağını zannedip evlerinin üst katından atlayan çocukla ilgili haberdir. Bu trajik olay aynı zamanda bizi, çocukların dünyasını anlamaya ve gerekli önlemleri almaya sevk eden önemli bir uyarıcı olmuştur. Bir şeye atfedilen gerçeklik ne kadar fazla ise ondan etkilenmemiz de o derece fazla olacağından gerçeği ve hayali ayırt edemeyen küçük çocukların televizyondan etkilenmelerinin daha büyük boyutlarda olduğunu görebiliriz.

141. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Gerçek ile hayal dünyası arasındaki ilişkiler çocuğun hayatında büyük etkiye sahiptir.

B) Çocukların çizgi filmlere verdiği tepkiler gerçeği algılama süreçlerini de etkiler.

C) Çocukların televizyonu ebeveyn gözetimi altında izlemesi gelişimleri için gereklidir.

D) Televizyon karşısında geçirilen vakit arttıkça çocuk üzerindeki olumsuz etki artar.

E) Çizgi filmler sayesinde ebeveynin çocuğun hayatı üzerindeki denetimi kolaylaşır.

Çözüm

Parçadaki "...çocuklar özdeşim kurdukları sanal kahramanlarla yatıp kalkabilir, tıpkı o çizgi kahramanlar gibi olmak isteyebilir, onun gibi kötülerle savaşıp kavga ettikleri bir dünya kurabilir. ... Bunun trajik bir örneği sevdiği çizgi film kahramanı gibi uçacağını zannedip evlerinin üst katından atlayan çocukla ilgili haberdir. Bu trajik olay aynı zamanda bizi, çocukların dünyasını anlamaya ve gerekli önlemleri almaya sevk eden önemli bir uyarıcı olmuştur." sözleri göz önünde tutulursa parçada "Gerçek ile hayal dünyası arasındaki ilişkiler çocuğun hayatında büyük etkiye sahiptir." yargısının anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

142. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur? (Lise 2016)

A) Gerçek ile sanalı ayırmada tüm çocuklar aynı gelişim çizgisini mi takip eder?

B) Çizgi film seyreden çocukları bekleyen tehlikeler neler olabilir?

C) Çocukta gerçeklik algısının gelişmesinin yaş ile nasıl bir ilişkisi vardır?

D) Çizgi film yapımcıları çocuğun gelişim sürecini ne kadar dikkate almaktadır?

E) Çocuğun benimsediği kahramanlarla özdeşim kurmasının sonuçları neler olabilir?

Çözüm

Parçadaki "Üç yaş öncesi çocuklar için televizyonda görülen her şey gerçektir; bu yüzden televizyon yana eğilirse ekrandaki bir bardak suyun da döküleceğini zannederler. Üç yaşından sonra ise televizyondaki gerçekliğin yaşamımızdaki gerçeklikten bir ölçüde farklılık gösterdiğini anlamaya başlarlar." sözleri "Gerçek ile sanalı ayırmada tüm çocuklar aynı gelişim çizgisini mi takip eder?" ve "Çocukta gerçeklik algısının gelişmesinin yaş ile nasıl bir ilişkisi vardır?" sorularının, "Bunun trajik bir örneği sevdiği çizgi film kahramanı gibi uçacağını zannedip evlerinin üst katından atlayan çocukla ilgili haberdir." sözleri "Çizgi film seyreden çocukları bekleyen tehlikeler neler olabilir?" sorusunun, "çocuklar özdeşim kurdukları sanal kahramanlarla yatıp kalkabilir, tıpkı o çizgi kahramanlar gibi olmak isteyebilir, onun gibi kötülerle savaşıp kavga ettikleri bir dünya kurabilir." sözleri de "Çocuğun benimsediği kahramanlarla özdeşim kurmasının sonuçları neler olabilir?" sorusunun cevabıdır. Parçada "Çizgi film yapımcıları çocuğun gelişim sürecini ne kadar dikkate almaktadır?" sorusunun cevabı yoktur.

CEVAP: D

143. - 145. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir coğrafyacıya "Ada nedir?" diye sorduğunuzda nasıl bir cevap alırsınız? Coğrafi konumu, yüzey şekilleri, yüz ölçümü, nüfusu ve iklimi incelenen, her yanı suyla çevrili olan kara parçasıdır ada onun için. Peki, bir yazar için adanın anlamı nedir? Yazar, öncelikle ada diye tanımlanan yer biçiminin doğal yapısında bulunan birtakım özelliklere, bu özelliklerin kendisine sağlayacağı anlatım imkânlarına ilgi duyar. Mesela bütün adalarda dışarıdan ayrılmış, kendiyle sınırlanmış olma hâli vardır. Her ada, bir bakıma bütünden ayrılmış, dünyayı veya ana karayı uzağında, dışında bırakmıştır. Adada yaşayan bir kimse için dört bir yanını çepeçevre kuşatan denizlerin ötesindeki dünya, "dışarı"dır. Ada-dünya ilişkisinde göze çarpan bu içeri-dışarı karşıtlığı bütün adalar için geçerlidir. Çünkü her ada, alabildiğine geniş, sonsuz, karmaşık dış dünya ile karşılaştırıldığında, sınırları belli olan bir yaşama alanıdır. Yazar da ada dendiği zaman kendini bu yaşam alanının içinde bulur.

143. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Edebiyatta ada kavramı daha çok soyut nitelikleriyle öne çıkar.
B) Ada, ortak bir tanım üzerinde uzlaşılamayan kavramların başında gelir.
C) Edebiyat ile bilim zaman zaman birbiriyle çelişen kavramlar kullanır.
D) Edebiyat, ele aldığı kavramları okura sunarken gerçeklikten uzaklaştırır.
E) Kavramlara yüklenen anlamlar bakış açısına göre değişkenlik gösterir.

Çözüm

Parçadaki "Bir coğrafyacıya 'Ada nedir?' diye sorduğunuzda nasıl bir cevap alırsınız? Coğrafi konumu, yüzey şekilleri, yüz ölçümü, nüfusu ve iklimi incelenen, her yanı suyla çevrili olan kara parçasıdır ada onun için. Peki, bir yazar için adanın anlamı nedir? Yazar, öncelikle ada diye tanımlanan yer biçiminin doğal yapısında bulunan birtakım özelliklere, bu özelliklerin kendisine sağlayacağı anlatım imkânlarına ilgi duyar. Mesela bütün adalarda dışarıdan ayrılmış, kendiyle sınırlanmış olma hâli vardır. Her ada, bir bakıma bütünden ayrılmış, dünyayı veya ana karayı uzağında, dışında bırakmıştır." sözleri göz önünde tutulursa parçada "Kavramlara yüklenen anlamlar bakış açısına göre değişkenlik gösterir." yargısının anlatılmak istendiği görülür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

144. Bu parçada sözü edilen yazara göre ada kavramının temel niteliği aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Çağrışım alanlarının sınırlılığı
B) Gerçekliği yansıtmadaki yetersizliği
C) Dış dünyadan yalıtılmışlığı
D) Anlamının değişmezliği
E) Tanımlanmasının zorluğu

Çözüm

Parçadaki "Yazar, öncelikle ada diye tanımlanan yer biçiminin doğal yapısında bulunan birtakım özelliklere, bu özelliklerin kendisine sağlayacağı anlatım imkânlarına ilgi duyar. Mesela bütün adalarda dışarıdan ayrılmış, kendiyle sınırlanmış olma hâli vardır. Her ada, bir bakıma bütünden ayrılmış, dünyayı veya ana karayı uzağında, dışında bırakmıştır. Adada yaşayan bir kimse için dört bir yanını çepeçevre kuşatan denizlerin ötesindeki dünya, 'dışarı'dır." sözlerine göre, ada kavramının temel niteliği "Dış dünyadan yalıtılmışlığı"dır.

CEVAP: C

145. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2016)

A) Örneklemeye yer verilmiştir.
B) Karşılaştırma yapılmıştır.
C) Tanımlamaya başvurulmuştur.
D) Genellemelere başvurulmuştur.
E) Benzetmelerden yararlanılmıştır.

Çözüm

Parçadaki "Mesela bütün adalarda dışarıdan ayrılmış, kendiyle sınırlanmış olma hâli vardır." sözleriyle örneklemeye yer verilmiştir.

"Ada-dünya ilişkisinde göze çarpan bu içeri-dışarı karşıtlığı bütün adalar için geçerlidir." sözleriyle hem karşılaştırma yapılmış hem de genellemelere başvurulmuştur.

Parçadaki "Coğrafi konumu, yüzey şekilleri, yüz ölçümü, nüfusu ve iklimi incelenen, her yanı suyla çevrili olan kara parçasıdır ada onun için." sözleriyle de tanımlamaya başvurulmuştur.

Parçanın anlatımında benzetmelerden yararlanılmamıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

146. (I) Avrupa'nın geri kalanından Pireneler ile ayrılan İspanya, güneyde Kuzey Afrika kıyısına kadar uzanır. (II) Hem Atlantik Okyanusu'na hem de Akdeniz'e kıyısı olan ülke, iki takımadaya sahiptir: Balear ve Kanarya Adaları. (III) Flamenko, boğa güreşleri, tapa barları ve Paskalya geçit törenleri; meraklılarına İspanya'nın kültürel zenginliği hakkında fikir verebilir. (IV) Başkent Madrid, Avrupa'nın rakımı en yüksek başkentidir. (V) Ayrıca İspanya, İsviçre ve Avusturya'dan sonra Avrupa'nın en dağlık ülkesidir.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Ön Lisans 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Paragrafları oluşturan cümleler arasındaki anlamsal ilinti bağdaşıklık unsurlarından gönderimle sağlanır ve her cümle birbirini destekler niteliktedir. Paragraflarda ana konudan bağımsız ya da cümlenin düşünce akışı dışında bilgi içeren herhangi bir cümleye yer verilirse paragrafın anlam bütünlüğü bozulur. Buna göre, öncülde verilen parçanın I, III, IV ve V numaralı cümlelerinde İspanya'nın coğrafi özelliklerinin konu edildiği görülmektedir. Ancak parçanın III numaralı "Flamenko, boğa güreşleri, tapa barları ve Paskalya geçit törenleri; meraklılarına İspanya'nın kültürel zenginliği hakkında fikir verebilir." cümlesinde İspanya'nın kültürel özellikleri ile bilgi verilerek parçanın anlam bütünlüğü ve akışı bozulmuştur.

CEVAP: C

147. (I) Doymuş yağ içeren süt ve süt ürünlerinin şişmanlıkla ilişkisi bilinen bir konudur. (II) Bu ürünlerdeki kalsiyum, kemik gelişimini destekler. (III) Piyasada süt ve süt ürünlerinin az yağlı ya da yağsız türleri de bulunmaktadır. (IV) Bu türler, tam yağlı olanlar kadar besleyicidir. (V) Sadece daha az yağ ve kalori içermektedir. (VI) Eğer seçimlerinizi bu tür süt, peynir ve yoğurttan yana yaparsanız hem daha az kalori alırsınız hem de doymuş yağlardan vücudunuzu korumuş olursunuz.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Ön Lisans 2014)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Öncülde verilen parçanın I, III, IV, V ve VI numaralı cümlelerinde doymuş yağ içeren süt ve süt ürünleri ile bu yağın olmadığı ürünlerin şişmanlıkla bağlantısının konu edildiği görülmektedir. Ancak parçanın II numaralı cümlesinde süt ürünlerinin kemik gelişimine olan etkisinden söz edilerek parçanın anlam bütünlüğü ve akışı bozulmuştur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

148. (I) *Sanat ve Kuram*, 20. yüzyıl görsel sanat kuramlarına dair kapsamlı bir derleme. (II) Derlemede sanatçıların yanı sıra eleştirmenlerin, filozofların ve politikacıların metinlerine de yer verilmekte. (III) Eserin amacı, sanat araştırmacılarına ve konuya ilgi duyan okurlara, "modern" düşüncenin tarihini ve gelişimini belgeleyen metinlerin bütünlüklü bir derlemesini sunmak. (IV) Bu da eseri okurken felsefe bilginizin yeterli olmasını gerektiriyor. (V) Eserde sadece dünyaca ünlü resimlerin konuları hatırlatılmıyor, resimlerdeki nesne ve yüzeylerin ayırt edici özellikleri de tanıtılıyor. (VI) Dolayısıyla bu çalışma, hem sanat tarihi incelemeleri için değerli bir başvuru kitabı hem de modern sanat örnekleriyle karşılaşmak isteyen okurlar için yararlı bir kaynak.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf numaralandırılmış cümlelerin hangisiyle başlar? (Ön Lisans 2014)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Paragraflar, çeşitli cümlelerin bir konu etrafında anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde bir araya gelmesiyle oluşur. Her paragrafın kendi içinde bir konu bütünlüğü vardır ve paragrafı oluşturan cümleler belli bir mantıksal sıralamaya, hiyerarşiye göre bir araya gelir. Paragrafları oluşturan cümleler arasındaki anlamsal ilinti bağdaşıklık unsurlarından gönderimle sağlanır ve her cümle birbirini destekler nitelikte-dir. Paragrafta anlatılanlarla ilgili konuya bakış açısı değiştirilir ve daha sonra bu bakış açısının bütünlüğüne yönelik bilgiler sunulmaya başlarsa paragraf söz konusu cümleden itibaren ikiye bölünebilir. Bu tür soruların çözümünde ayrıca paragrafın giriş cümlesinin en genel yargıyı içerdiği bilgisi göz önünde tutulmalıdır. Çünkü

kendinden önceki cümle ile bağlantı kurulmasını sağlayan gönderim ögeleri paragrafların giriş cümlesinde bulunmaz. Buna göre, öncülde verilen parçada geçen cümleler incelediğinde parçanın I, II, III ve IV numaralı cümlelerinde *Sanat ve Kuram* adlı derlemenin genel niteliklerinin ve yazılış amacının konu edildiği ve bu cümlelerin kendi içinde bir bütünlük oluşturduğu görülmektedir. Ancak parçanın V ve VI numaralı cümlelerinde söz konusu eserin içerik özellikleri ile ilgili bilgi verilmiş ve bu cümleler de kendi aralarında bir bütünlük oluşturmuştur. Dolayısıyla paragraf, V numaralı cümleden itibaren ikiye bölünebilir.

CEVAP: D

149. Genç romancı; romanı hakkında, ünlü eleştirmenlerden birinin yazdıklarını beğenmemiş. Hatta eleştiriyi okuduktan sonra kızgınlıkla eleştirmeni arayıp "Neyi başaramadınız da eleştirmen oldunuz?" demiş. Aslında, "----" demeye getirmiş. Eleştirmen ise "Ben sarrafım; altın madeni işletmiyorum ama altının hasını bilirim." diye cevap vermiş.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2014)

A) Eleştirinin, eserin değerinin anlaşılmasındaki rolünü unutmamalısınız.
B) Her eleştirmen, en az eleştirdiği yazar kadar yeteneklidir.
C) Siz benim gibi yazamadığınız için beni eleştiriyorsunuz.
D) Yazdıklarınıza bir okur bulduğunuz için sevinmelisiniz.
E) Eleştirileriniz eserime katkı sağlamıyor.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Öncülde verilen parçada bir romancı ile eleştirmenin fikir çatışması yaşamasından söz edilmektedir. Parçada romancının "Neyi başaramadınız da eleştirmen oldunuz?" sorusuna yer verilerek romancının eleştirmene bakış açısı açıklanmıştır. Bu söze göre romancı, eleştirmenin kendisi gibi roman yazamayan biri olmasının uyandırdığı psikoloji ile eleştiriye maruz kaldığını ima etmektedir. Eleştirmen de romancıya yanıt olarak "Ben sarrafım; altın madeni işletmiyorum ama altının hasını bilirim." sözlerini söylemiş ve bu ifadelerle bir metnin iyi ya da kötü olup olmadığı konusunda fikir sahibi olabileceğini belirtmiştir. Parça içindeki bu anlam akışları incelendiğinde parçadaki boşluğa gelecek en uygun sözlerin "Siz benim gibi yazamadığınız için beni eleştiriyorsunuz." cümlesi olduğu anlaşılmaktadır.

CEVAP: C

150. Türkiye'de temel resim eğitimi başlangıcından itibaren genel çizgileri ile Batı resim sanatı etrafında kurulmuş ve devam etmiştir. Doğu tarzı ve üslupları ancak resim sanatını meslek olarak ele alan fakülte ve yüksekokullarda müfredata girmiştir. Zaman zaman yerli ögeler üzerinde durulmakla birlikte genel eğitim anlayışının Batı ekseninden uzaklaştığını söylemek zordur.

Bu parçada Türkiye'deki resim eğitiminin eleştirilen yönü aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Öğrenilecek içeriğin dışlayıcı olması
B) Dünyadaki yaygın eğitim anlayışına uymaması
C) Çoğunlukla taklitçiliğe dayanması
D) Belirli bir seviyeden öteye geçmemesi
E) Usta sanatçılar yetiştirememesi

Çözüm

Öncülde verilen parçada geçen "Türkiye'de temel resim eğitimi başlangıcından itibaren genel çizgileri ile Batı resim sanatı etrafında kurulmuş ve devam etmiştir. Doğu tarzı ve üslupları ancak resim sanatını meslek olarak ele alan fakülte ve yüksekokullarda müfredata girmiştir..." ifadelerinde temel resim eğitimindeki içeriğin Batı ekseninde meydana getirildiği ve bunun da detaylı olmak yerine genel hatlarıyla gerçekleştirildiği anlatılmıştır. Doğu kültürüne ait unsurların ise temel eğitime değil, yüksek okul seviyesine aktarıldığı açıklanmıştır. Dolayısıyla parçada resim eğitiminin eleştirilen yönü "öğrenilecek içeriğin dışlayıcılık ekseninde olması" durumudur.

CEVAP: A

151. Yönetmenin son filmine hayran olmamak elde değil. Bugüne kadar yaptığı tüm filmlerin üstüne çıkmış. İç içe geçmiş olaylar, duygu ve düşünceleri karmakarışık kahramanlar tertemiz bir üslupla anlatılmış. Yoğun, nefes kesen bir hikâye ama hikâyenin dili bir masal berraklığında.

Bu parçada sözü edilen filmle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Ön Lisans 2014)

A) Senaryo kurmada farklı tekniklere başvurulduğu
B) İşlenen hikâyelerin yaşanmış olaylara dayandığı
C) Yönetmenin diğer filmlerinden daha kapsayıcı olduğu
D) Anlatımda, içerikle karşıtlık oluşturan bir yol seçildiği
E) Yönetmeninin sinema dilinin taklit edilmeye başlandığı

Çözüm

Bir filmin değerlendirilmeye alındığı parçada "İç içe geçmiş olaylar, duygu ve düşünceleri karmakarışık kahramanlar tertemiz bir üslupla anlatılmış. Yoğun, nefes kesen bir hikâye ama hikâyenin dili bir masal berraklığında." ifadelerine yer verilmiş ve söz konusu filmin karşıtlıklarla sentezlendiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla bu parçadan hareketle, sözü edilen filmle ilgili "anlatımda, içerikle ilgili karşıtlık oluşturan bir yolun seçildiği" değerlendirmesinde bulunulabilir.

CEVAP: D

152. Benim ilk edebî çalışmalarımda, didaktik bir tavır takındığım hemen göze çarpar. Ama bu sanıyorum ki farklı bir daldan gelmemin ve bilgileri aktarma isteğimin bir göstergesi. Kuramsal kitaplarımın temelinde de aynı isteğin yer aldığını söyleyebilirim. Bu kitapları üretmemin kendi edebiyatçılığıma da yararı oldu. Özellikle Edebiyat ve Medya isimli kitabımda, edebiyat araştırmasında varılan son noktaları aktarırken çağa ayak uydurmanın edebiyat kadar edebiyata bakışı da değiştirdiği gerçeğine tanık oldum ve bu bilgileri edebiyat dünyamıza aktarmanın keyfini çıkardım.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2014)

A) Edebiyatçı, eserlerinde öğretici bir dil kullanabilir.
B) Yazar, eserlerinde tek bir konuya odaklanmalıdır.
C) Eser vermek, yazarın bakış açılarını genişletir.
D) Yazar, çağdaş yaşamın özelliklerine ayak uydurmalıdır.
E) Edebiyatçılar, farklı alanlarda deneyim kazanmalıdırlar.

Çözüm

Parçada geçen "Benim ilk edebî çalışmalarımda, didaktik bir tavır takındığım hemen göze çarpar. Ama bu sanıyorum ki farklı bir daldan gelmemin ve bilgileri aktarma isteğimin bir göstergesi. Kuramsal kitaplarımın temelinde de aynı isteğin yer aldığını söyleyebilirim. Bu kitapları üretmemin kendi edebiyatçılığıma da yararı oldu." ifadelerinden bir edebiyatçının eserinde öğretici dil kullanabileceğini ve edebiyatçıların farklı alanlarda deneyim kazanmaları gerektiği; "Özellikle *Edebiyat ve Medya* isimli kitabımda, edebiyat araştırmasında varılan son noktaları aktarırken çağa ayak uydurmanın edebiyat kadar edebiyata bakışı da değiştirdiği gerçeğine tanık oldum." ifadelerinden eser vermenin, yazarın bakış açısını değiştirebileceğini ve yazarların çağdaş yaşama ayak uydurmaları gerektiğini doğrulamaktadır. Ancak parçada bir yazarın, eserlerinde tek bir konuya odaklanması gerektiği çıkarımını yapabileceğimiz herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

153. Uzmanlara göre dünyanın her yerinde insanların yazılarında ve yaptıkları karalamalarda benzer figürlerin kullanılması bir rastlantı değildir ve bunların evrensel mesajları bulunmaktadır. El yazısı bilimi olarak tanımlanabilecek "grafoloji"den yararlanan psikologlar; insanların yazılarından, imzalarından ve ellerinin altındaki kâğıda farkında olmadan yaptıkları karalamalardan hareketle karakter analizleri yapabilmektedir. Özellikle küçük yaştaki çocukların yazılarının analizi yardımıyla onların karakterleriyle ilgili çıkarımlarda bulunmaktadırlar.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi <u>çıkarılamaz</u>? (Ön Lisans 2014)

A) İnsanların bilinçsizce gerçekleştirdiği davranışlar, anlamlı olabilir.
B) Kişilik özellikleri, grafoloji ile küçük yaşlardan itibaren tahmin edilebilir.
C) Güzel yazı yazan insanların karakterlerinin de sağlam olması beklenir.
D) El yazısıyla ilgili olarak evrensel nitelikte sonuçlara ulaşılabilir.
E) Farklı yerlerde yaşayan kişiler, bazı ortak özellikler sergileyebilir.

Çözüm

Parçada geçen "...El yazısı bilimi olarak tanımlanabilecek 'grafoloji'den yararlanan psikologlar; insanların yazılarından, imzalarından ve ellerinin altındaki kâğıda farkında olmadan yaptıkları karalamalardan hareketle karakter analizleri yapabilmektedir..." ifadeleri insanların bilinçsizce gerçekleştirdiği davranışların anlamlı olabileceğini ve kişilik özelliklerinin grafoloji ile küçük yaşlardan itibaren tahmin edilebileceğini; "Uzmanlara göre dünyanın her yerinde insanların yazılarında ve yaptıkları karalamalarda benzer figürlerin kullanılması bir rastlantı değildir ve bunların evrensel me-

sajları bulunmaktadır..." ifadeleri el yazısıyla ilgili olarak evrensel nitelikte sonuçlara ulaşılabileceğini ve farklı yerlerde yaşayan insanların bazı ortak özellikler sergileyebileceklerini doğrulamaktadır. Ancak parçada güzel yazı yazan insanların karakterlerinin de güzel olmasına yönelik herhangi bir değerlendirme söz konusu değildir.

CEVAP: C

154. - 155. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bazı hastalıklar uygun antrenmanlarla tedavi edilebilir. Mesela böbrek taşlarını düşürmek için top oynamak, nefes darlığından kurtulmak için ok atmak, hazımsızlık çekmemek için uzun yürüyüşler yapmak, baş ağrısını gidermek için de ata binmek etkili yollardandır. Aynı durum insan zihni için de geçerlidir. Bir kişinin odaklanma sorunu varsa matematikle uğraşmak ona dikkatini belli bir yerde toplamayı öğretebilir. İki konu arasında ilgi kurmakta zorlanıyorsa hukuk davalarını incelemek faydalı olabilir. Ayrıntıları gözden kaçırıyorsa polisiye roman okuyarak bu eksikliğini ortadan kaldırabilir. Özetle, zihinsel işleyiş de çeşitli yöntemlere başvurularak iyileştirilip geliştirilebilir.

154. Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Bedensel rahatsızlıklardan kurtulmanın yolu tıbbi tedavilerdir.
B) Her spor türünün tedavi ettiği bir rahatsızlık vardır.
C) Beden gibi, zihin de farklı egzersizlerle güçlendirilebilir.
D) Zihinsel gelişim, farklı alanlarda uzmanlık kazanmaya bağlıdır.
E) Düzenli spor yapan ve okuyan kişi her türlü hastalıktan korunur.

Çözüm

Parçada geçen "Bazı hastalıklar uygun antrenmanlarla tedavi edilebilir. ... Özetle, zihinsel işleyiş de çeşitli yöntemlere başvurularak iyileştirilip geliştirilebilir." ifadeleri ve parça genelindeki yargıların bu ifadeler bağlamında şekillendirilmesi göz önünde bulundurulduğunda parçada anlatılmak istenenin "Beden gibi, zihin de farklı egzersizlerle güçlendirilebilir." yargısı olduğu anlaşılmaktadır.

CEVAP: C

155. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2014)

A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Terimler kullanılmıştır.
C) Örneklere başvurulmuştur.
D) Sebep-sonuç ilişkisi kurulmuştur.
E) Tanıma yer verilmiştir.

Çözüm

Parçada ele alınan konunun anlatımında "...baş ağrısını gidermek için de ata binmek etkili yollardandır. Aynı durum insan zihni için de geçerlidir..." ifadeleri ile bir kıyaslama yapılması A seçeneğini; "böbrek taşı, polisiye roman" gibi belli bilim dallarına özgü kavramlara yer verilmesi B seçeneğini; "Mesela böbrek taşlarını düşürmek için top oynamak, nefes darlığından kurtulmak için ok atmak, hazımsızlık çekmemek için uzun yürüyüşler yapmak..." ifadeleri ile yargıların örneklerle somutlaştırılması C seçeneğini; parça genelinde neden-sonuç ilişkilerinin yer aldığı durumların örnek olarak sunulması D seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçanın anlatımında herhangi bir kavramın ayırt edici özellikleri ile tanımlanması söz konusu değildir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

156. - 157. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Radyo ve televizyondan önce halk hikâyeleri dede ve ninelerimizin yaptığı sohbetlerde yaşıyordu. (II) Bugün artık hikâye anlatan dede ve nineler yok. (III) Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, geleneksel kültür ögelerinin nesilden nesile aktarıldığı aile sohbetlerini de azalttı. (IV) Bugün "Keloğlan Masalları"nın bile modasının geçtiği düşünülüyor. (V) Bunları genç nesillere tanıtması beklenen büyükler de çoğu zaman kendilerini teknolojinin büyüsüne kaptırabiliyor.

156. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2014)

A) Halk kültürü, sözlü iletişim ortamlarında nesilden nesile aktarılır.
B) Keloğlan Masalları önemli bir kültürel mirastır.
C) Kitle iletişim araçları toplumumuzu kültürel yönden değiştirmektedir.
D) Kültür ögelerinin korunması ve yaşatılmasında yetişkinlere görev düşmektedir.
E) Günümüzde halk hikâyeleri yerini dizi filmlere bırakmıştır.

Çözüm

Parçada geçen "Radyo ve televizyondan önce halk hikâyeleri dede ve ninelerimizin yaptığı sohbetlerde yaşıyordu. ... Bunları genç nesillere tanıtması beklenen büyükler de çoğu zaman kendilerini teknolojinin büyüsüne kaptırabiliyor." ifadeleri halk kültürünün, sözlü iletişim ortamlarında nesilden nesile aktarıldığını ve kültürel ögelerin korunması ve yaşatılmasında yetişkinlere görevler düştüğünü; "Bugün 'Keloğlan Masalları'nın bile modasının geçtiği düşünülüyor." ifadeleri söz konusu masalların önemli bir kültürel miras olduğunu; "Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, geleneksel kültür ögelerinin nesilden nesile aktarıldığı aile sohbetlerini de azalttı." ifadeleri kitle iletişim araçlarının, toplumu kültürel yönden değiştirdiğini doğrulamaktadır. Ancak parçada, günümüzde halk hikâyelerinin yerini dizi filmlerin aldığına yönelik herhangi bir yakınmaya yer verilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

157. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi vardır? (Ön Lisans 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Parçada geçen numaralanmış cümleler içerdikleri anlam ilişkisi bakımından incelendiğinde III numaralı "Kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması, geleneksel kültür ögelerinin nesilden nesile aktarıldığı aile sohbetlerini de azalttı." cümlesinde geleneksel kültür ögelerinin nesilden nesile aktarıldığı aile sohbetlerinin azalmasında etkili olan nedenin kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla cümle içinde bir neden-sonuç ilişkisi söz konusudur.

CEVAP: E

158. - 160. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Ülkemizde organ bağışı her geçen yıl bir öncekine göre yaklaşık iki kat artsa da hâlâ yetersiz kalıyor ve bağış ihtiyacı büyük bir hızla artmaya devam ediyor. (II) Ne yazık ki kadavradan organ bağışında Avrupa ve ABD ortalamasının çok altındayız. (III) Organ nakli sayısında gelişmiş ülkelerle aramızda yaklaşık on kat fark olduğu görülüyor. (IV) Her yıl 6-7 bin kişi organ beklerken yaşamını kaybediyor. (V) Uzmanlar, kadavradan yapılan nakil sayısının artırılması için yoğun bakım ünitelerinde meydana gelen beyin ölümlerinin zamanında tespit edilerek ailelerle temas kurulabileceğini belirtiyor.

YARGI YAYINEVİ

158. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2014)

A) Organ bağışındaki artış, gereksinimi karşılayacak düzeyde değildir.

B) Organ bağışının artmasında hastanelerde yapılacak çalışmalar önemlidir.

C) Ülkemizde organ nakli konusunda yeterli deneyime sahip uzman azdır.

D) Binlerce kişinin hayatı organ yetmezliği yüzünden sona ermektedir.

E) Beyin ölümü gerçekleşen kişilerin organları, başkalarına umut olabilir.

Çözüm

Öncülde verilen parçada geçen "Ülkemizde organ bağışı her geçen yıl bir öncekine göre yaklaşık iki kat artsa da hâlâ yetersiz kalıyor ve bağış ihtiyacı büyük bir hızla artmaya devam ediyor." ifadeleri organ bağışındaki artışın, gereksinimi karşılayacak düzeyde olmadığını; "Uzmanlar, kadavradan yapılan nakil sayısının artırılması için yoğun bakım ünitelerinde meydana gelen beyin ölümlerinin zamanında tespit edilerek ailelerle temas kurulabileceğini belirtiyor." ifadeleri organ bağışının artmasında hastanelerde yapılacak çalışmaların önemli olduğunu ve beyin ölümü gerçekleşen kişilerin organlarının başkalarına umut olabileceğini; "Her yıl 6-7 bin kişi organ beklerken yaşamını kaybediyor." ifadeleri binlerce kişinin, organ yetmezliği yüzünden yaşamını yitirdiğini doğrulamaktadır. Ancak parçada ülkede organ nakli konusunda yeterli deneyimi olan uzmanların az olduğuna yönelik herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

CEVAP: C

159. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde karşılaştırma yoktur? (Ön Lisans 2014)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve V
E) IV ve V

Çözüm

En az iki varlık ya da durumun nitelik ya da nicelik bakımından kıyaslanması, karşılaştırma olarak adlandırılır. Parçada geçen numaralanmış cümleler bu bağlamda incelendiğinde parçanın I numaralı "Ülkemizde organ bağışı her geçen yıl bir öncekine göre yaklaşık **iki kat artsa da hâlâ yetersiz kalıyor** ve bağış ihtiyacı büyük bir hızla artmaya devam ediyor.", II numaralı "Ne yazık ki kadavradan **organ bağışında Avrupa ve ABD ortalamasının çok altındayız**." ve III numaralı "Organ nakli sayısında **gelişmiş ülkelerle aramızda yaklaşık on kat fark olduğu** görülüyor." cümlesinde koyu dizilmiş ifadelerle birer karşılaştırma yapıldığı görülmektedir. Ancak parçanın IV ve V numaralı cümlelerinde herhangi bir karşılaştırma söz konusu değildir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

160. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2014)

A) I. cümlede, organ bağışı miktarındaki değişim açıklanmıştır.

B) II. cümlede, organ nakli yönteminden söz edilmiştir.

C) III. cümlede, yetersizlik sayısal olarak verilmiştir.

D) IV. cümlede, organ nakliyle ilgili olumsuz bir durum dile getirilmiştir.

E) V. cümlede, nakillerin başarıyla sonuçlanması için yapılacaklar anlatılmıştır.

Çözüm

Parçanın I numaralı "Ülkemizde organ bağışı her geçen yıl bir öncekine göre yaklaşık iki kat artsa da hâlâ yetersiz kalıyor ve bağış ihtiyacı büyük bir hızla artmaya devam ediyor." cümlesinde organ bağışı miktarında yaşanan değişimin açıklanması A seçeneğini; II numaralı "Ne yazık ki kadavradan organ bağışında Avrupa ve ABD ortalamasının çok altındayız." cümlesinde kadavradan gerçekleştirilen organ naklinden söz edilmesi B seçeneğini; III numaralı "Organ nakli sayısında gelişmiş ülkelerle aramızda yaklaşık on kat fark olduğu görülüyor." cümlesinde ülkedeki organ nakli yetersizliğinin diğer ülkelere oranla on kat daha az olduğunun açıklanması C seçeneğini; IV numaralı "Her yıl 6-7 bin kişi organ beklerken yaşamını kaybediyor." cümlesinde organ yetersizliğinin engel olduğu nakillerin ortaya çıkardığı olumsuz durumun açıklanması D seçeneğini doğrulamaktadır. Ancak parçanın V numaralı "Uzmanlar, kadavradan yapılan nakil sayısının artırılması için yoğun bakım ünitelerinde meydana gelen beyin ölümlerinin zamanında tespit edilerek ailelerle temas kurulabileceğini belirtiyor." cümlesinde organ yetersizliğinin giderilmesi için neler yapılması gerektiği sezdirilirken nakillerin başarılı olup olmayacağı durumunu destekleyen herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir. Dolayısıyla E seçeneğinde verilen ifadeler, V numaralı cümle için yanlıştır.

CEVAP: E

161. (I) Amerikan armudu olarak bilinen avokado, Avrupa'ya II. Dünya Savaşı sonlarında geldi. (II) Maya ve Azteklerin çok sevdiği bu meyveye İspanyollar "yerli" anlamına gelen "avocado" demişlerdi. (III) Amerika'daki yüksek tüketim miktarıyla, her dönem iyi bir gelir kaynağı olmuştu. (IV) Avrupa'dan sonra Türkiye'ye de gelen avokado, üretimi ve tüketimi bakımından bizde istatistiklere giremedi. (V) Yine de Akdeniz sahillerinde, özellikle Alanya, Antalya ve Adana'da bu meyve yetiştirilmekte.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Paragraflar, çeşitli cümlelerin bir konu etrafında anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde bir araya gelmesiyle oluşur. Her paragrafın kendi içinde bir konu bütünlüğü vardır ve paragrafı oluşturan cümleler belli bir mantıksal sıralamaya, hiyerarşiye göre bir araya gelir. Paragrafları oluşturan cümleler arasındaki anlamsal ilinti bağdaşıklık unsurlarından gönderimle sağlanır ve her cümle birbirini destekler niteliktedir. Paragraflarda ana konudan bağımsız ya da cümlenin düşünce akışı dışında bilgi içeren herhangi bir cümleye yer verilirse paragrafın anlam bütünlüğü bozulur. Buna göre, öncülde verilen parçanın I, II, IV ve V numaralı cümlelerinde avokadonun çeşitli coğrafyalara yayılışı ile ilgili bilgiler verildiği görülmektedir. Bu nedenle cümleler arasında bir konu bütünlüğü sağlanmıştır. Ancak parçanın III numaralı cümlesinde avokadonun Amerika'daki üretimi ile ilgili bilgi verilerek parçanın anlam akışı bozulmuştur.

CEVAP: C

162. (I) Dağa tırmanırken vücudum ter içindeydi. (II) Dere sağda, aşağıda kalmıştı. (III) Üzeri kuru çam yapraklarıyla örtülü keçi yolunda kayıp dereye yuvarlanmamak için bazen diz üstü çöküp bir ardıç dalını yakalıyor, bazen de tutar tutmaz köküyle beraber elimde kalan bir kekiğe yapışıyordum. (IV) Ben üç dört saatte obaya varacağımı sandığım için yanıma bir şey almamıştım. (V) Nihayet yol düzleşmiş, artık tırmanmak ve yürümek daha da kolaylaşmıştı.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Öncülde verilen parçanın I, II, III ve V numaralı cümlelerinde öyküleyici bir anlatımla bir olayın oluş sırası sunulmuştur. Ancak parçanın IV numaralı "Ben üç dört saatte obaya varacağımı sandığım için yanıma bir şey almamıştım." cümlesinde kişinin kendi düşüncelerine yer vermesi, olayların akışını ve parçanın anlam bütünlüğünü bozmuştur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

163. ----. Yaşamını sürdürebilmek için çevredeki göstergeleri anlamlandırır. Bu durum, ona doğadaki yerini ve işlevini keşfetme olanağı sağlar. Örneğin kuşlar göç aylarının geldiğini doğadaki birtakım değişimlerden anlayabilir, arılar ise bol çiçekli tarlaların yönünü bir esintiden çıkarabilirler.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir? (Lise 2014)

A) Canlılar arasındaki ayırt edici özelliklerden biri de bildiklerini konuşarak aktarabilme becerisidir
B) Her canlı, dünyayı kendi gereksinimlerine göre yorumlar
C) Doğayı anlayabilmek için önce onu bütünüyle algılamak gerekir
D) Dilsel iletişimin olmadığı yerde sezgi ve içgüdülerle yoruma gider
E) Varoluşun kendisi her dönemde bazı yorum türlerini de beraberinde getirmiştir

Çözüm

Öncülde verilen parçada geçen "...Yaşamını sürdürebilmek için çevredeki göstergeleri anlamlandırır. Bu durum, ona doğadaki yerini ve işlevini keşfetme olanağı sağlar..." ifadelerinde canlıların yeryüzündeki serüvenlerine dair bir görüş sunulduğu görülmektedir. Parçada verilen örnekte de her canlının kendine özgü belli başlı davranışlar gerçekleştirdiğine dikkat çekilmiştir. Bu nedenle parçanın girişinde bulunan boşluğa gelecek en uygun sözlerin B seçeneğindeki "Her canlı, dünyayı kendi gereksinimlerine göre yorumlar." cümlesinde verildiği anlaşılmaktadır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

164. Hayat bir sorunlar yumağının içinde çırpınmayla geçiyor. Kimi insanlar, sorunlarla boğuştukça işi içinden çıkılmaz hâle getirirken bazıları sorunları âdeta tereyağından kıl çeker gibi çözüyor. Sorunları çözmenin en temel ilkesi, onu fark ettiğimiz ana kadarki bakış açımızı sorgulamak ve kendimizi farklı bir biçimde düşünmeye zorlamaktır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Bakış açısını sürekli değiştirmek sorunların görülmesini engeller.
B) Sorunları çözmek için sebeplerinin ortadan kaldırılması gerekir.
C) Soruna nereden yaklaştığınız, sorunun çözümünde belirleyicidir.
D) Sorunları kolayca çözmek herkes için geliştirilebilir bir beceridir.
E) Sorunun kendisini fark edip anlamak çözümün başlangıcıdır.

Çözüm

Parçada geçen "...Sorunları çözmenin en temel ilkesi, onu fark ettiğimiz ana kadarki bakış açımızı sorgulamak ve kendimizi farklı bir biçimde düşünmeye zorlamaktır." ifadelerinde sorunların çözümünde sorunun fark edildiği ana kadar geçen süredeki bakış açısının gözden geçirilmesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Bu nedenle parçada asıl olarak vurgulanmak istenen iletinin "Soruna nereden yaklaştığınız, sorunun çözümünde belirleyicidir." yargısı olduğu anlaşılmaktadır.

CEVAP: C

165. Romancı; var olan olayların, kişilerin ve durumların soyutlamasını yapar ama bunu yaparken bazı kurallara bağlı kalır. Kendi içinde tutarlı ve değişen derecelerde yaşanmışlık hissi veren bir konuyu resmederken önce malzemesini ayıklar. Ardından bazı noktaları vurgular. Romanı oluşturacak bu malzemeyi farklı yönleriyle ele alır; hayal gücüyle onları yoğurur ve okura daha küçük, daha özelleşmiş bir yaşam parçası sunar.

Bu parçada romancının vurgulanan yönü aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Dış gerçekliği süzgeçten geçirerek yeni dünyalar yaratması
B) Toplumun yaşayışını yansıtan bir ayna görevinin olması
C) Hayal unsurları aracılığıyla okurun çıkarım yapmasını sağlaması
D) Topluma ve insan ilişkilerine yeni bir yön vermesi
E) Farklı biçim denemeleriyle gerçeklerden uzaklaşması

Çözüm

Parçada bir romancının yazma sürecine yönelik değerlendirmeler yapıldığı görülmektedir. Paragrafta geçen "...Kendi içinde tutarlı ve değişen derecelerde yaşanmışlık hissi veren bir konuyu resmederken önce malzemesini ayıklar. Ardından bazı noktaları vurgular. Romanı oluşturacak bu malzemeyi farklı yönleriyle ele alır; hayal gücüyle onları yoğurur..." ifadelerinde de bir romancının hayattan aldığı verileri kendi düş gücünden geçirdiği ve bu şekilde kaleme aldığı anlatılmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla parça genelinde romancının vurgulanan yönünün "dış gerçekliği süzgeçten geçirerek yeni dünyalar yaratması" olduğu ifade edilebilir.

CEVAP: A

166. Dildeki yapaylık biraz da televizyonun yaşamımızdaki etkisinden kaynaklanıyor. Televizyon ekranlarına çıkanların aşırı özenti tavırları ya da aynı derecedeki özentisiz hâlleri arasındaki farklılık, izleyenlerin sadece giyimlerine değil sözlerine de yansıyor. Cümleler ya ütülü bir elbise gibi ya da süklüm püklüm duruyor.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi kesin olarak çıkarılabilir? (Lise 2014)

A) Medyadaki başarı, sokak diliyle sağlanır.
B) Özenti, medyada yer almak için mutlak şarttır.
C) Kıyafetle konuşma biçimi arasında bir ilişki vardır.
D) Sokağın dili, doğal ve samimi olduğu için güzeldir.
E) Gündelik dilin belirleyicilerinden biri de medyadır.

Çözüm

Öncülde verilen parçada dildeki yapaylığın, yapmacıklığın televizyon hayatından etkilendiği üzerine değerlendirmeler yapılmaktadır. Parçada geçen "...Televizyon ekranlarına çıkanların aşırı özenti tavırları ya da aynı derecedeki özentisiz hâlleri arasındaki farklılık, izleyenlerin sadece giyimlerine değil sözlerine de yansıyor. Cümleler ya ütülü bir elbise gibi ya da süklüm püklüm duruyor." ifadeleri de göz önünde bulundurulduğunda bu parçadan çıkarılabilecek kesin yargının "Gündelik dilin belirleyicilerinden biri de medyadır." yargısı olduğu anlaşılmaktadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

167. Amsterdam, Hollanda'nın ulaşımı kolay ve ilgi çekici yerlere sahip bir bölgesinde yer alır. Haarlem yalnızca on beş dakikalık mesafededir. Edam ve Gouda'nın peynir pazarlarına gitmek yarım saatten kısa sürer. Kuzeyde geleneksel balıkçı köyünün canlandırıldığı Zuiderze Müzesi, güneyde ise tarihî Utrecht şehri yer alır. Doğuda 1692 yılından bu yana Hollanda kraliyet ailesinin yazlık av köşkü olan Paleis Het Loo bulunur.

Bu parçada Amsterdam'la ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir? (Lise 2014)

A) Nerede konumlandığından
B) Tarihî ve turistik yerlerinden
C) Kültürel bir ögesinin sergileniş biçiminden
D) Ülkenin ileri gelenlerinin kullandığı mekândan
E) Ulaşım imkânlarının neler olduğundan

Çözüm

Amsterdam'ın konu edildiği parçada geçen "Amsterdam, Hollanda'nın ulaşımı kolay ve ilgi çekici yerlere sahip bir bölgesinde yer alır. Haarlem yalnızca on beş dakikalık mesafededir..." ifadeleri şehrin nerede konumlandığını; "Edam ve Gouda'nın peynir pazarlarına gitmek yarım saatten kısa sürer. Kuzeyde geleneksel balıkçı köyünün canlandırıldığı Zuiderze Müzesi, güneyde ise tarihî Utrecht şehri yer alır..." ifadeleri şehrin tarihî ve turistik yerleri ile kültürel bir unsurunun sergileniş biçimini; "Doğuda 1692 yılından bu yana Hollanda kraliyet ailesinin yazlık av köşkü olan Paleis Het Loo bulunur." ifadeleri de şehirde ülkenin ileri gelenleri tarafından kullanılan mekânı doğrulamaktadır. Ancak parçada Amsterdam'ın ulaşım imkânları ile ilgili herhangi bir detaya yer verilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

168. İbni Haldun şiire yalnızca bir söz sanatı gibi yaklaşmaz. Ona göre şiir; bilginin, haberin, doğrunun, yanlışın ve hikmetin de kaynağıdır. Şiir, bütün bunları yine şiirin ilkelerine uyarak ifade eder. Bilginin bir dalından diğerine, bir maksattan öbürüne geçer.

Bu parçaya göre İbni Haldun'un şiire bakışıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2014)

A) Her şeyden önce, bir söz sanatı olduğunun bilincindedir.
B) Kendine özgü kuralları olduğunu düşünmektedir.
C) Öğretici işlevi olduğunu kabul etmektedir.
D) Yaşananların en iyi kayıt yöntemi olduğunu savunmaktadır.
E) Bir amaç için yazılmasını doğru bulmaktadır.

Çözüm

İbni Haldun'un şiir anlayışı ile ilgili değerlendirmelerin yer aldığı parçada geçen "İbni Haldun şiire yalnızca bir söz sanatı gibi yaklaşmaz..." ifadeleri İbni Haldun'un şiire söz sanatı olmasının ötesindeki özellikleri ile de yaklaştığını; "...Ona göre şiir; bilginin, haberin, doğrunun, yanlışın ve hikmetin de kaynağıdır. Şiir, bütün bunları yine şiirin ilkelerine uyarak ifade eder..." ifadeleri, düşünürün, şiirin kendine özgü kuralları olduğunu ve öğretici yanlarının bulunduğunu savunmasını; "Bilginin bir dalından diğerine, bir maksattan öbürüne geçer." ifadeleri de İbni Haldun'nun, şiirin bir maksatla yazıldığına inandığını doğrulamaktadır. Ancak parçada İbni Haldun'un, şiirin yaşananları en iyi kaydetme yolu olarak gördüğüne yönelik herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

CEVAP: D

169. - 170. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

İncirin ana vatanı, Anadolu topraklarıdır. İncir buradan Suriye, Mısır, Filistin ve Çin'e kadar uzanan geniş bir alana yayılmıştır. Bu meyve, Antik Mısır ve Yunan medeniyetlerinde bereket ve verimlilik timsali olmuştur. Olimpiyatlara katılan atletlere incir yaprağından taç yapılmış, yemeleri için de bolca incir verilmiştir. İncir bugün de oldukça fazla tüketilen bir meyvedir. Faydaları saymakla bitmez: Hücre gelişimini sağlar, anasonla birlikte tüketildiğinde kan yapma özelliği bulunur, bağırsakları yumuşatır. İncir, soframızda da birçok yemeğe tat katmakta kullanılır.

169. Bu parçaya göre incirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Lise 2014)

A) Dünya üzerinde sınırlı bölgelerde yetiştirilir.
B) İncir kullanılan yemekler daha sağlıklı ve lezzetli olur.
C) Uzun zamandır bilinen ve rağbet gören bir meyvedir.
D) Tarihin her döneminde bereketi simgelemiştir.
E) Bol tüketildiğinde kan yapıcı etkisi olduğu kanıtlanmıştır.

Çözüm

İncirin konu edildiği parçada geçen "İncirin ana vatanı, Anadolu topraklarıdır. İncir buradan Suriye, Mısır, Filistin ve Çin'e kadar uzanan geniş bir alana yayılmıştır. Bu meyve, Antik Mısır ve Yunan medeniyetlerinde bereket ve verimlilik timsali olmuştur..." ifadeleri göz önünde bulundurulduğunda incirle ilgili "Uzun zamandır bilinen ve rağbet gören bir meyvedir." yargısı söylenebilir. Çünkü bu ifadelerde incirin köklü bir geçmişe sahip olduğu sezdirilmektedir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

170. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2014)

A) Öykülemeye başvurulmuştur.
B) Karşılaştırma yapılmıştır.
C) Nesnel bilgilere yer verilmiştir.
D) Örnekler kullanılmıştır.
E) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.

Çözüm

Parçada konunun anlatımı gerçekleştirilirken incirin tarihî süreç içindeki yayılımı ve kullanımına yönelik bir olay akışının sunulması, öykülemeyi; incirin geçmiş zamanlardaki tüketimi ile bugünkü tüketiminin kıyaslanması, karşılaştırmayı; incire yönelik kanıtlanabilir yargılara yer verilmesi, nesnel bilgileri ve "Bu meyve, Antik Mısır ve Yunan medeniyetlerinde bereket ve verimlilik timsali olmuştur. Olimpiyatlara katılan atletlere incir yaprağından taç yapılmış, yemeleri için de bolca incir verilmiştir." ifadelerinde görüşleri somutlamak ve kanıtlamak adına örnek bir durumdan söz edilmesi, örneklemeyi doğrulamaktadır. Ancak parçada herhangi birinin tanıklığını gösteren herhangi bir alıntıya ya da söze yer verilmemiştir.

CEVAP: E

171. - 173. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Ünlü yazarın son çıkan romanı çok sayıda eleştiriye maruz kaldı. (II) Yazılanlara göre, romanın yapısı derinlikten uzaktı ve kahramanlar yüzeysel tasarlanmıştı. (III) Kimsenin söylemeye cesaret edemediği ama bazı eleştiri yazılarında öne çıkan düşünce ise yazarın bu romanı sadece ticari amaçlarla yazmış olduğuydu. (IV) Eleştirilerin bir kısmı yazarın eski romanlarını hatırlatıyor, bu romanlardaki ince işçiliği ve yazarın son romanında olmayan çok katmanlı anlatımı yâd ediyordu. (V) Eleştiriler o kadar yoğun ve sert biçimde devam etti ki yazar pes etmek zorunda kaldı. (VI) Hüzünlü bir tavrın hâkim olduğu son röportajında, bu romanının yeniden basılmasına izin vermeyeceğini açıkladı.

171. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söz konusu romanın eleştirilen yönleri arasında değildir? (Lise 2014)

A) Maddi beklentilerle oluşturulması
B) Karakterlerin tek boyutlu kurgulanması
C) Önceki romanların basit bir tekrarı olması
D) Yüzeysel bir anlatıma sahip olması
E) Edebî bir değerden yoksun kalması

Çözüm

Parçada geçen "...yazarın bu romanı sadece ticari amaçlarla yazmış olduğuydu." ifadeleri söz konusu eserin maddi beklentilerle oluşturulduğunu; "...romanın yapısı derinlikten uzaktı ve kahramanlar yüzeysel tasarlanmıştı." ifadeleri karakterlerin tek boyutlu kurgulandığını ve yüzeysel bir anlatımının olduğunu; "...bu romanlardaki ince işçiliği ve yazarın son romanında olmayan çok katmanlı anlatımı yâd ediyordu." ifadeleri edebî bir değerden yoksun olduğunu doğrulamaktadır. Ancak parçada eserin önceki romanların basit bir tekrarı olduğuna yönelik herhangi bir eleştiri unsuruna yer verilmemiştir.

CEVAP: C

172. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisi, söz konusu romana yönelik eleştirileri sonlandırma isteğinin göstergesi niteliğindedir? (Lise 2014)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Parçada geçen VI numaralı "Hüzünlü bir tavrın hâkim olduğu son röportajında, bu romanının yeniden basılmasına izin vermeyeceğini açıkladı." cümlesinde sanatçının esere gelen eleştirilerle başa çıkmayacağını anlamasının ve eserini bir daha yayımlatmayacağının bildirilmesi, parçaya konu olan romana yönelik eleştirileri sonlandırma isteğinin bir göstergesidir.

CEVAP: E

173. Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi vardır? (Lise 2014)

A) II B) III C) IV D) V E) VI

Çözüm

Parçada geçen numaralanmış cümleler içerdikleri anlam ilişkisi bakımından incelendiğinde parçanın V numaralı "Eleştiriler o kadar yoğun ve sert biçimde devam etti ki yazar pes etmek zorunda kaldı." cümlesinde yazarın pes etmesine neden olan durumun, eleştirilerin yoğunluğu olarak belirtildiği görülmektedir. Dolayısıyla nedenin ortaya çıkardığı sonuçla verildiği bu cümlede bir neden-sonuç ilişkisi bulunmaktadır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

174. (I) Solar, Mc. Ewan'ın son romanı. (II) Roman güncel bir konudan, iklim biliminden yola çıkıyor. (III) Yapıt; iklim bilimi, yenilenebilir enerji sistemleri, özellikle güneş enerjisi üzerine anlamlı mesajlar verse de yalnızca bu amaçla kaleme alınmamış. (IV) Böyle olsaydı kitabın türü roman değil, başka bir şey olurdu, ayrıca böyle bir yazardan bununla yetinmesi de beklenemezdi. (V) Solar, 2000, 2005 ve 2009 yıllarında kesintiye uğramış üç bölümden oluşuyor. (VI) Bu yılların arasındaki zamanlarda ise bazı atlamalar görülüyor. (VII) Yani yazar, belirli bir tarihin, kurguya uygun bir yerinden kesip önceki bölümde anlattığı olayları, gelişmiş aşamalarıyla karşımıza çıkarabiliyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? (Ön Lisans 2012)

A) II. B) IV. C) V. D) VI. E) VII.

Çözüm

Parçada şairin son romanı olan "Solar" anlatılmaktadır. I, II, III ve IV numaralı cümlelerde romanın işlediği konudan ve yazarın bu konuyu ele alış biçiminden bahsedilmiştir. İlk dört cümlede yapıt ayrıntıya girilmeden yüzeysel olarak anlatılmıştır. V numaralı cümleden itibaren konuya bakış açısı değiştirilmiş ve romanın içeriğine ilişkin ayrıntılara yer verilmiştir. Dolayısıyla parça V numaralı cümleden itibaren iki paragrafa ayrılabilir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

175. Kendi davranış kalıplarını, düşünce tarzlarını başkasına benimsetme çabası, insanın doğasından gelen bir eğilim. İnsan, kendi düşüncesini ve davranışını benimseyenlerin olduğu bir ortamda rahatlık duyar. Tersi durumdaysa tedirginleşir, yabancılık duygusuna kapılır. ----. En son çare olarak da o topluluğu terk eder.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2012)

A) Böyle zamanlarda insan başkalarının yardımı olmadan ne yapacağını bilemez

B) Ya kendisi onlara uymaya çalışır ya da onları kendine uydurmanın yollarını arar

C) Yeni koşullara uyum sağlamaktaki zorlukları istese de kolay kolay aşamaz

D) Bu duyguyu hiçbir zaman yaşamayan insanlarla birlikte olmaya çalışır

E) Gerekmedikçe ortak alanları kullanmaktan rahatsızlık duyar

Çözüm

Parçada insanların düşünce tarzlarını başkalarına benimsetme eğiliminin doğal bir durum olduğu ve insanın kendi düşüncesi paralelinde, başka insanların bulunduğu ortamda rahat davrandığı söylenmiştir. Bunun olmadığı, tersi durumlarda insan yabancılık duygusuna kapılma eğilimine girer. Parçada verilen "En son çare de..." sözleri, bu sözlerden önce sıralanan belirli yolların verilmesi gerektiğini gösterir. Dolayısıyla parçada boş bırakılan yere anlam akışına göre B seçeneğinde verilen "Ya kendisi onlara uymaya çalışır ya da onları kendine uydurmanın yollarını arar" sözü getirilmelidir.

CEVAP: B

176. Her sektörde olduğu gibi yayıncılık sektöründe de hesaba katılmayan sürprizler söz konusu olabilir. Çok satmasını beklediğiniz bir kitap sizi hayal kırıklığına uğratabilir ya da hakkındaki beklentilerinizi daha düşük tuttuğunuz bir başka kitap umulmadık bir ilgiyle karşılanabilir. Şu da bir gerçek ki yayımlanacak kitabın türüne ilişkin olarak geliştireceğiniz öngörü ve stratejiler büyük ölçüde bellidir. Buradan yola çıkarak doğru kitleye, doğru koşullar içinde sunulmuş bir kitabın başarıya ulaşacağı söylenebilir elbette.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir? (Ön Lisans 2012)

A) Bir kitabın nasıl bir satış grafiği çizeceği önceden belirlenebilir mi?
B) Kitap yazılırken bir hedef kitle belirlenmesine gerek var mıdır?
C) Okurun kitaba ilgi duyması nelere bağlıdır?
D) Kitaplar her zaman yazılma amaçlarına hizmet eder mi?
E) Bir kitap hakkında sahip olunan ön yargılar kitabın satışını etkiler mi?

Çözüm

Parçada geçen "... yayıncılık sektöründe hesaba katılmayan sürprizler söz konusu olabilir.", "Çok satmasını beklediğiniz bir kitap...", "... başka kitap umulmadık bir ilgiyle karşılanabilir.", "... başarıya ulaşacağı söylenebilir elbette." sözleri bir kitabın satışının önceden belirlenip belirlenemeyeceği ile ilgili ifadelerdir. A seçeneğinde verilen "Bir kitabın nasıl bir satış grafiği çizeceği önceden belirlenebilir mi?" sorusuna karşılık olarak parça söylenmiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

177. İnsanoğlu, bir soyutlamayla üç ana dilime ayırmıştır zamanı: Geçmiş, yaşanılan, gelecek. Oysa ya geçmişte yaşarız ya da gelecekte. Yaşanılan zaman diliminin dışındayızdır. Ayrımına bile varmayız bunun. Ünlü Amerikan oyun yazarı O'Neill'in de belirttiği gibi yaşanılan zaman, "araya giren bir garip oyun"dur. Geçmiş ve gelecek üzerine kurulmuştur bu oyun. Kurgusuna da akışına da onlar yön verir.

Bu parçada, yaşanılan zamanla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir? (Ön Lisans 2012)

A) Tadına vararak yaşamanın önemli olduğuna
B) Geçmişteki olumsuzlukları önemsememek gerektiğine
C) İyimserliğin, içinde bulunulan anı güzelleştirdiğine
D) Geçmiş ile gelecek arasında köprü olduğuna
E) Geçmişteki deneyimlerin, geleceğe ilişkin ipuçları taşıdığına

Çözüm

Parçada insanoğlunun zamanı "geçmiş, yaşanılan, gelecek" olmak üzere üç evreye ayırdığını anlatmaktadır. Parçada alıntı yapılan "Ünlü Amerikan oyun yazarı O'Neill'inde belirttiği gibi yaşanılan zaman araya giren bir garip oyun'dur. Geçmiş ve gelecek üzerine kurulmuş bu oyun." sözlerinde şimdi, yaşanılan zamanın geçmiş ile gelecek arasında bir bağ kurduğu vurgusu yapılmıştır. Bu da D seçeneğinde "geçmiş ile gelecek arasında köprü olduğuna" sözü ile verilmiştir.

CEVAP: D

178. Kimi şairlerimizin; ilk kitaplarını ya da şiirlerini niçin önemsemediklerini, şiir serüvenlerini ikinci ya da üçüncü kitaplarıyla başlamış kabul ettiklerini, okurların ve eleştirmenlerin de bu düşünceden hareketle kendilerini okumalarını, değerlendirmelerini istemelerini hiçbir zaman tam olarak anlayamadım. Bu inkârcı tutuma, o tutumu takınan isim gözümde ne kadar büyük, ne kadar önemli bir şair olsa da bir türlü hak veremedim. Zira bilinçli okur, o şairin toplu şiirlerine bakacak, varsa ondaki gelişimi mutlaka fark edip dikkate alacaktır. Şairin ilk yapıtları ne derece acemice yazılmış olursa olsun o şairle ilgili herhangi bir olumsuz duygu ya da düşünceye kapılmayacaktır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır? (Ön Lisans 2012)

A) Yapıtların kronolojik bir sırada okunmamasından
B) Şairler arasındaki kişisel çekişmelerden
C) Şairlere ve yapıtlara acımasızca yöneltilen olumsuz eleştirilerden
D) Ortaya konan yapıtların yeterince anlaşılamamasından
E) Sanatçıların, ilk ürünlerini görmezden gelmelerinden

Çözüm

Parçada yakınılan durum şairlerin, sanatçıların, yazarların ilk yapıtlarını görmezden gelmeleri, onlar yokmuş gibi hareket etmeleridir. Parçada geçen "Kimi şairlerimizin; ilk kitaplarını ya da şairlerini niçin önemsemediklerini, şiir serüvenlerini ikinci ya da üçüncü kitaplarıyla başlamış kabul ettiklerini... hiçbir zaman tam olarak anlayamadım." sözleri parçada yakınılan durumun E seçeneğinde verilen "sanatçıların, ilk ürünlerini görmezden gelmelerinden" olduğunu ispatlar.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

179. Edebî ürünlerle tanışmamış bir kişi, insan olmanın bilincine ulaşamaz. Kendi beninin duvarları arasında tutsaktır o. Çevresinde olup bitenlerin, çirkinliklerin, eşitsizlik ve haksızlıkların ayrımına varamaz. Kendine de çevresine de yabancılaşmıştır. Akıp giden zamanın da doğanın da zenginliklerini duyumsayamaz. Günlerinin çölümsü bir havası vardır; durgun, devinimsiz.

Bu parçaya göre edebî ürünlerle tanışmamış bir insanda,

I. eleştirel bir bakış açısına sahip olma,
II. yaşamın ve güzelliklerin farkında olma,
III. tekdüze bir yaşam sürme

özelliklerinden hangileri görülür? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Çözüm

Parçadan hareketle edebî ürünlerle tanışmamış biri,

I. İnsan olmanın bilincine varamaz.
II. Kendini aşamaz.
III. Çevresinde olup bitenlere kayıtsız kalır.
IV. Hem kendini hem çevresini tanıyamaz.
V. Zamanın ve doğanın güzelliklerinin ayırdına varamaz.
VI. Günleri renksiz, tatsız, verimsiz geçer.

özelliklere sahiptir. Bu bilgilerden hareketle III numara ile verilen "tekdüze bir yaşam sürme" edebî ürünlerle tanışmamış bir insanın özelliğidir.

CEVAP: B

180. Tuluat tiyatrosunun gelişmeme nedenini bir yazarımız şöyle açıklıyor: Bu sanatın temeli sanatçının zekâsına, nükte yapma yeteneğine dayanır. Ancak son temsilcileri okula hiç gitmemiş kişilerdi. Böyle kişiler, en üst düzeyde bir zekâya sahip olsalar bile bu, işlenmemiş bir zekâdır. Böylelerinin olaylara bakışı, duyarlılığı, nükteleri, ele aldıkları konular elbette sınırlı kalır. Dolayısıyla bu sanatçıların çoğu, tiyatro konusunda bir estetik duyarlık ve dolayısıyla bir teknik de geliştirememişlerdi.

Bu sözleri söyleyen yazara göre "tuluat tiyatrosu"nun gelişmemesinin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Başkalarından destek görmeyiş
B) Kendinden önceki sanatçıları örnek almama
C) Sanatçıların eğitimsizliği
D Meslekteki teknik olanaksızlıklar
E) Sanatçıların çevreye karşı ilgisizlikleri

Çözüm

Parçada geçen "Bu sanatın temeli sanatçının zekâsına, nükte yapma yeteneğine dayanır. Ancak son temsilcileri hiç okula gitmemiş kişilerdi. Böyle kişiler en üst düzeyde bir zekâya sahip olsalar bile bu, işlenmemiş bir zekâdır... tiyatro konusunda bir estetik duyarlık ve dolayısıyla bir teknik de geliştirememişlerdi." sözleri sanatçının zekâsı ve eğitim arasında ilişki kurulduğunu göstermektedir. Bundan hareketle tuluat tiyatrosunun gelişmemesinin sebebi C seçeneğinde verilen "sanatçıların eğitimsizliği" ifadesidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

181. Romanda dünya standartlarını tutturmuş çağdaş yazarlarımız var. Ancak roman eleştirisinde genel görünüm öyle değil. Roman eleştirisinin; yapıtın açıklayıcı, yorumlayıcı ve değerlendirici bir incelemesi olması gerekir. Bizde ise apayrı bir değerlendirme eğilimi yaygın. Genellikle, metni esas alan bir çözümlemeye gidilmiyor. Çoğunlukla öznel, duygusal ölçütlerle hareket edildiği görülüyor. Daha da önemlisi, yargılarını yapıttan yapacağı alıntılarla belgelemeye gerek duymayan eleştirilerle karşı karşıya kalıyoruz.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2012)

A) Eleştiride yalnızca yapıtın değil, yazıldığı dönemin ve yazarın yaşamının da konu edilmesi gerektiği
B) Eleştiri yöntemlerinin, Batılı eleştirmenlerinkinden farklılık gösterdiği
C) Ülkemizde, eleştiri türünde roman kadar başarılı ürünler ortaya konmadığı
D) Eleştirmenlerin, düşüncelerini yapıttan verecekleri örneklerle kanıtlama yolunu seçmedikleri
E) Eleştirmenlerin, yapıtları değerlendirirken yansız bir tutum içinde olamadıkları

Çözüm

Parçada geçen "Bizde ise apayrı bir değerlendirme eğilimi yaygın." sözü B seçeneğini, "Romanda dünya standartlarını tutturmuş çağdaş yazarlarımız var. Ancak roman eleştirisinde genel görünüm öyle değil." sözü C seçeneğini, "Genellikle, metni esas alan bir çözümlemeye gidilmiyor. sözü D seçeneğini, "Çoğunlukla öznel, duygusal ölçütlerle hareket edildiği görülüyor." sözü E seçeneğini doğrulamaktadır. Parçadan hareketle A seçeneğinde verilen "eleştiride yalnızca yapıtın değil, yazıldığı dönemin ve yazarın yaşamının konu edilmesi gerektiği" ifadesi söylenemez.

CEVAP: A

182. Verimlilik, zihinde başlar ve zihinde beliren düşüncelerin uygulamaya aktarılmasıyla gerçekleşir. Bu süreçte zihinsel ve fiziksel kaynakları iyi değerlendirerek üretim yapmak önemlidir. Verimliliğin gerçekleşmesi; sorgulama, karar verme, planlama, kaynakları yönetme, uygulama, değerlendirme, sorun çözme gibi becerilere bağlıdır. Bu becerilerin geliştirilmesi ve hayat boyu sürdürülmesi ise çağdaş bir eğitim gerektirir. Şartlanmış ve kalıplaşmış zihinler üreten geleneksel eğitim yaklaşımları, günümüz gelişmeleri karşısında yetersiz kalmaktadır. Geleneksel anlayışla yetişen bireyler, üretim ve verimliliğin gerektirdiği becerileri geliştiremez, yeniliklere uyum sağlayamaz ve ülke kalkınmasına katkıda bulunamaz. Bunu fark eden ülkeler, eğitimde şartlandırma yerine, düşünen, anlayan, sorgulayan ve sorun çözen bireyler yetiştirmeye ağırlık vermektedir.

Bu parçada verimlilikle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2012)

A) Ne tür düşünsel becerilere sahip olmayı gerektirdiğine
B) En yüksek düzeyine ulaşmış ülkelere
C) Toplumsal gelişimin önemli bir ögesi olduğuna
D) Gerçekleştirilmesinde eğitim anlayışının rolüne
E) Kişilerin yaşamlarının belirli bir dönemiyle sınırlı olmadığına

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçada geçen "Verimliliğin gerçekleşmesi; sorgulama, karar verme, planlama, kaynakları yönetme, uygulama, değerlendirme, sorun çözme gibi becerilere bağlıdır." sözü A seçeneğine, "Geleneksel anlayışla yetişen bireyler, üretim ve verimliliğin gerektirdiği becerileri geliştiremez, yeniliklere uyum sağlayamaz ve ülke kalkınmasına katkıda bulunamaz." sözü C seçeneğine, "Bunu fark eden ülkeler, eğitimde şartlandırma yerine, düşünen, anlayan, sorgulayan ve sorun çözen bireyler yetiştirmeye ağırlık vermektedir." sözü D seçeneğine, "Bu becerilerin geliştirilmesi ve hayat boyu sürdürülmesi ise çağdaş bir eğitim gerektirir." sözü E seçeneğine değinildiğini göstermektedir. Ancak parçada B seçeneğine, "en yüksek düzeyine ulaşmış ülkelere" ifadesine değinilmemiştir.

CEVAP: B

183. Ben okumayı söktüğüm günden beri merakla, tutkuyla okuyorum. Çok defa hayatımı değiştirmek üzere önemli adımlar attım. Sevdiğim sayısız yazar ve kitap bana bunu nasıl yapabileceğimi hakkıyla gösterdi, özellikle de yazmak için cesaret ve güç verdi. Aslında hayatım yazmaya başlamakla değişti. Okudukça ve yazdıkça hayatın bize sunulan reçetelerden ibaret olmadığını keşfettim. Soru sormaktan, kuşku duymaktan, insan hayatı ve onuruna zarar verecek her şeye karşı olmaktan vazgeçmemeyi öğrendim.

Bu parçanın yazarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Ön Lisans 2012)

A) Okumaya ve yazmaya karşı düşüncelerini ailesinin verdiği destekle oluşturmuştur.
B) Okumanın ve yazmanın, kendisi üzerinde önemli bir etkisi olduğunu düşünmektedir.
C) Benimsenmiş durumların sorgulanabileceğine inanmaktadır.
D) Bir yandan kendini geliştirirken bir yandan da haksızlıklara direnme gücü kazanmıştır.
E) Kitapların ve yazarların birer yol gösterici olduğu kanısındadır.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçada geçen "Ben okumayı söktüğüm günden beri merakla, tutkuyla okuyorum. Çok defa hayatımı değiştirmek üzere önemli adımlar attım." sözleri B seçeneğini, "Okudukça ve yazdıkça hayatın bize sunulan reçetelerden ibaret olmadığını keşfettim." sözü C seçeneğini, "Soru sormaktan, kuşku duymaktan, insan hayatı ve onuruna zarar verecek her şeye karşı olmaktan vazgeçmemeyi öğrendim." sözü D seçeneğini, "Çok defa hayatımı değiştirmek üzere önemli adımlar attım. Sevdiğim sayısız yazar ve kitap bana bunu nasıl yapabileceğimi hakkıyla gösterdi..." sözü E seçeneğini doğrulamaktadır. Parçadan hareketle yazarla ilgili olarak "Okumaya ve yazmaya karşı düşüncelerini ailesinin verdiği destekle oluşturmuştur." sözü söylenemez.

CEVAP: A

184. Bir yapıtın sinematografik yapısı ancak bu kadar etkin olabilir. Yapıtı okumuyor da yaşıyorsunuz. Ağladığınız, güldüğünüz, öfkelendiğiniz, şaşırdığınız anları... Ülkemizin bir dönemini çok farklı bir kurgu içinde veriyor. Bilgi alırken farkında olmuyorsunuz. Kadınların sosyal durumlarını, geleneksel yapının olumlu ve olumsuz yanlarını, çocuk yetiştirirken nelerin hangi sonuçları doğurduğunu çok farklı, çok müthiş bir anlatımla veriyor. Yapılan ruhsal çözümlemeler, hiç beklenmeyen yerde romana dâhil olan farklı öyküler, çok önemli felsefi tartışmalar, yapıta dâhil olmuyor. Kullanılan sözcüklerle dil ancak bu kadar esnetilerek yalın kullanılabilir.

Bu parçada anlatılan yapıtla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2012)

A) Öğretici nitelik taşıdığına
B) Benzer nitelikteki yapıtlardan ayrıldığına
C) Anlaşılmasının çaba gerektirdiğine
D) Yaşamın farklı alanlarına tanıklık ettiğine
E) Okurunu heyecanlandıran bir yapısının olduğuna

Çözüm

Parçada yapıtla ilgili olarak "Bilgi alırken farkında olmuyorsunuz." sözleri "öğretici nitelik taşıdığına"; "... ancak bu kadar etkin olabilir." , "... çok farklı bir kurgu içinde veriyor." sözleri "Benzer nitelikteki yapıtlardan ayrıldığına" ; "Ağladığınız, güldüğünüz, öfkelendiğiniz, şaşırdığınız anları..." sözü "Yaşamın farklı anlarına tanıklık ettiğine" ; "... çok farklı, çok müthiş bir anlatımla veriyor." sözü "Okurunu heyecanlandıran bir yapısının olduğuna" ifadelerine değinildiğini göstermektedir. Parçada yapıtla ilgili olarak "anlaşılmasının çaba gerektirdiğine" değinilmemiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

185. Eski Türkçede "yula", Osmanlıcada "çerağ" denen kandil sözcüğü; Latince parlamak, ışıldamak anlamına gelen "candela"dan geliyor. Kandillerde, bal mumu ve hayvansal yağdan yapılmış mumlar kullanılırdı. Bizans Dönemi'nde mumhaneler çoğalınca kandil kullanımı da yaygınlaştı. Türklerde de kandiller yaygındı. Özellikle camileri ve kamu yapılarını aydınlatmada kandillerden yararlanılırdı. Cam şişeler içine konan kandillerin çok kollu ve zincirle asılanlarına, Farsçada "asılan" anlamına gelen "avize" denmişti. Tanzimat'tan sonra, sokakların aydınlatılması uygarlığın bir gereği sayılıyordu ve sokakların aydınlatılması için dükkânlara kandil asılması zorunluluk hâline gelmişti.

Bu parçada kandille ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2012)

A) Sözcüğün kökenine
B) Mumlarının yapıldığı malzemelere
C) Türklerdeki kullanım alanlarına
D) Günümüze kalan kimi türlerine
E) Toplumsal yaşamda neyin göstergesi olduğuna

Çözüm

Parçada geçen "... kandil sözcüğü; Latince parlamak, ışıldamak anlamına gelen "candela" dan geliyor." sözü "sözcüğün kökenine" değinildiğini, "... bal mumu ve hayvansal yağdan yapılmış mumlar kullanılırdı." sözü "Mumların yapıldığı malzemelere" değinildiğini, "Özellikle camileri ve kamu yapılarını aydınlatmada kandillerden yararlanılırdı." sözü "Türklerdeki kullanım alanlarına" değinildiğini, "Tanzimattan sonra, sokakların aydınlatılması uygarlığın bir gereği sayılıyordu..." sözü "Toplumsal yaşamda neyin göstergesi olduğuna" değinildiğini ispatlamaktadır. Ancak D seçeneğinde verilen "Günümüze kalan kimi türlerine" değinildiğini ispatlayan bir bilgi parçada yer almamaktadır.

CEVAP: D

186. Ekran okuma, bilgi teknolojilerinin hızla gelişmesiyle günümüz için bir zorunluluk hâline geldi. Çünkü artık yazılar, bilgisayar sayfalarına aktarılıyor ve bilgisayar aracılığıyla yayımlanıyor. Okuyucular, herhangi bir bilgiye kitap sayfaları yerine ekrandan okuyarak ulaşmak zorunda.

Böylece "ekran okuma" adı verilen yeni bir okuma biçimi ve "ekran okuyucusu" denilen yeni bir okuyucu türü ortaya çıktı. Her alanda kullanılmaya başlanan bu okuma biçimi, kâğıttan okumaya göre farklılıklar içeriyor. Ekran okumada yazılar, kâğıt sayfasının yarısına kadar, ekrandan peş peşe sunuluyor, okuyucunun karşısına bilgiler parça parça çıkıyor. Bu nedenle ekran okumaya "parçacık okuma" da deniyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2012)

A) Veri elde etmede kullanılan çeşitli araçlara
B) Ekran okumanın giderek yaygınlaştığına
C) Okuma biçimi ve adlandırma arasındaki ilişkiye
D) Kitap yayımlamada değişiklikler olduğuna
E) Ekran okumanın kişisel gelişime katkılarına

Çözüm

Parçada geçen "Çünkü artık yazılar, bilgisayar sayfalarına aktarılıyor ve bilgisayar aracılığıyla yayımlanıyor." sözü A seçeneğine, "Okuyucular, herhangi bir bilgiye kitap sayfaları yerine ekrandan okuyarak ulaşmak zorunda. Böylece 'ekran okuma' adı verilen yeni bir okuma biçimi... ve 'ekran okuyucusu' denilen yeni bir okuyucu türü ortaya çıktı." sözü C seçeneğine, "Çünkü artık yazılar, bilgisayar sayfalarına aktarılıyor ve bilgisayar aracılığıyla yayımlanıyor. Okuyucular, herhangi bir bilgiye kitap sayfaları yerine ekrandan okuyarak ulaşmak zorunda." sözü D seçeneğine değinildiğini göstermektedir. Parçadan hareketle "ekran okumanın kişisel gelişime katkılarına" değinilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

187. (I) Malların takas edilmesinde uzun yıllar, bakır çubuklar, değerli taşlar, deniz kabukları gibi pek çok değişik malzeme kullanıldı. (II) Ancak ülkeler arasındaki ticaret gelişince mal değişiminin daha kolay ve standart bir hale getirilmesine ihtiyaç duyuldu. (III) Bu ihtiyaç sonucunda değeri üzerinde anlaşılmış sikkeler kullanılarak ticaretin daha hızlı yapılması sağlandı. (IV) Para olarak nitelenebilecek ilk sikke, MÖ 700 yıllarında Lidya Kralı Giges tarafından bastırıldı. (V) Bu sikkeler altın ve gümüşün doğal bir alaşımı olan elektrum adlı bir metalden yapılmıştı. (VI) Bu sikkelerin bir yüzünde bir işaret, digger yüzünde ise kralın amblemi bulunuyordu.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? (Lise 2012)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Parçanın I, II ve III numaralı cümlelerinde "malların takas edilmesi ve ülkelerin ticaret yaparken neden paraya ihtiyaç duyulduğu" anlatılmıştır. Parçada IV numaralı cümlede ise "para olarak nitelendirilecek ilk sikkenin MÖ 700 yıllarında Lidya Kralı Giges tarafından bastırıldığı" söylenerek akış bozulmuştur.

CEVAP: C

188. İnsan vardır, kahkaha atmaz ama yüzü güler; gönlü cömert, ufku geniştir; onunla oturdukça oturmak istersiniz. Birlikte vakit geçirmekten keyif alırsınız, farkında bile olmadan ne de çok şey öğrenirsiniz. Yanından kalktığınızda değişmiş, zenginleşmiş olarak yolunuza gidersiniz. Yine görmek istersiniz o kişiyi, ilk fırsatta yeniden buluşmak. Sohbetine doyamaz, ruhunun derinliğini ölçemezsiniz. Saklı bir cevherdir ilk bakışta belli olmayan, uçsuz bucaksız bir denizdir kıyılarına varılamayan. Böyleleri o kadar azdır ki ----.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir? (Lise 2012)

A) onların değerini bilir, hiçbir zaman dostluğunu kaybetmek istemezsiniz
B) ne oldukları gibi sevebilir ne de tamamen vazgeçebilirsiniz onlardan
C) siz de tıpkı onlar gibi düşünmeye başlarsınız, gitgide kendinize yabancılaşırsınız
D) aranızda kuşak farkı olduğunu unutursanız onları kolay kolay anlayamazsınız
E) herkesin yardımına koşmaya çalışsalar da eleştirilmekten kurtulamazlar

Çözüm

Parçada "gönlü cömert, ufku geniş, onunla vakit geçirmekten hoşlanacağımız kişiler" anlatılmaktadır. Bu kişilerin sözleri bizler için çok değerlidir ve bu kişilerle sohbete doyamayız. Parçanın son cümlesinde geçen "Böyleleri o kadar azdır ki..." sözü göz önünde tutulursa parçanın A seçeneğinde verilen "onların değerini bilir, hiçbir zaman dostluğunu kaybetmek istemezsiniz." sözüyle devam etmesi gerektiği görülür. Parçada böyle kişilerin az bulunduğu ve insanın böyle kişilerin değerini bilmesi gerektiğini vurgulanmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

189. İnsanın yaşamını zenginleştirme, onu yeni yaşantılarla tanıştırma açısından sanatsal ürünler arasında romanın ayrı bir yeri, ayrı bir işlevi vardır. ----. Bir bakıma onu, içinde sıkışıp kaldığı dış dünyanın, gerçekler dünyasının cenderesinden çekip çıkarır. Düşlerle sırlanmış; içinde kendisini, ilişkilerini, değişik insan hâllerini seyredeceği bir aynanın karşısına oturtur; hem kendi yüzünü hem de başkalarınınkini tanımaya olanak sağlar.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2012)

A) Her gerçek roman yeni bir dünya, yeni bir hayat sunar okura
B) Romanın dünyasına girebilmek, roman kişileriyle özdeşleşebilmek için yaşananları sorgulamak gerekir
C) Bir romanın değerini satış sayısıyla ölçenler büyük bir yanılgı içindedirler
D) İnsan sanatsal yapıtların aracılığıyla kendini aşmak ister
E) Bizde çok satan romanların büyük kısmı, insandan kopuktur, kurgusal örüntüsü estetikten uzaktır

Çözüm

Parçada boş bırakılan yerden önce "romanın, insanların yaşamlarını zenginleştirmede ayrı bir yeri olduğu" vurgulanmıştır. Boş bırakılan yerden sonra ise "insanı sıkıştığı dünya çıkmazından kurtardığı, farklı boyutlarla insan ve davranışlarını ele aldığı" vurgulanmıştır. Anlam akışına dikkat edildiğinde parçada boş bırakılan yere A seçeneğinde verilen "Her gerçek roman yeni bir dünya, yeni bir hayat sunar okura" ifadesinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: A

190. Çocuk yetiştirenlerin yaşadığı en büyük ve yaygın sorunlardan biri, çocukların sağlıksız abur cuburlara olan düşkünlüğü. Bu alışkanlık hem çocukların gerekli besinleri almasını engelliyor hem de çocuklarda yaygınlaşmaya başlayan obezite sorununu körüklüyor. Üstelik abur cubur yeme alışkanlığı çocuklarla sınırlı kalmayıp daha ileri yaş gruplarında da yaygınlaşıyor. Tabii ki bu konuda öncelikle dikkat edilmesi gereken grup küçük çocuklar, çünkü ----.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına gore aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2012)

A) yetişkinlere çağın en büyük sorunlarından birinin sağlıksız beslenme olduğu hatırlatılmalı
B) sağlıklı beslenmeyle ilgili bilgilendirilmede kitle iletişim araçları daha etkili
C) abur cuburun ne olduğunu ve neden sağlıksız olduğunu anlatmak ilk amaç olmalı
D) tüm çocukların anlayacağı bir dille ele alınması gerekiyor
E) alışkanlıklar çok küçük yaşlarda oluşmaya başlıyor

Çözüm

Çocuk yetiştirenlerin karşılaşabileceği sorunlardan biri olan sağlıksız beslenmenin anlatıldığı parçada "Üstelik abur cubur yeme alışkanlığı çocuklarla sınırlı kalmayıp daha ileri yaş gruplarında da yaygınlaşıyor." sözü parçada tamamlanacak ifade için ipucu teşkil etmektedir. Bu alışkanlığın küçük yaşlarda başladığı vurgulanıyor ve boş bırakılan yere "çünkü" sözünden sonra "alışkanlıklar çok küçük yaşlarda oluşmaya başlıyor." sözünün getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

191. C vitamini, portakal, limon gibi turunçgillerde ve domates, yeşil biber gibi birçok taze sebzede bulunuyor. Besinler doğrandığında, havayla temas ettiğinde, pişirildiğinde, dondurulduğunda ya da suda bekletildiğinde yapısındaki C vitamini hemen bozulmaya başlıyor. Bu nedenle sebze ve meyveleri taze ve çiğ olarak yemek gerekiyor. Günlük C vitamini gereksinimini karşılamak içinse içinde bu tür meyve ve sebzelerin bulunduğu normal bir öğün yeterli. Her vitaminde olduğu gibi C vitamininin de hem azlığı hem de fazlalığı farklı sorunlara yol açabiliyor.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır? (Lise 2012)

A) Kurutulmuş meyveler C vitamini açısından niçin zengindir?
B) Hangi yaş grubundaki insanlar C vitaminini yeterince almalıdır?
C) C vitamini eksikliğinin belirtileri nelerdir?
D) C vitamini içeren besinler tüketilirken nelere dikkat edilmelidir?
E) C vitamininin fazlası vücuttan nasıl atılır?

Çözüm

Parçadaki "Besinler doğrandığında, havayla temas ettiğinde pişirildiğinde, dondurulduğunda ya da suda bekletildiğinde yapısındaki C vitamini hemen bozulmaya başlıyor. Bu nedenle sebze ve meyveleri taze ve çiğ olarak yemek gerekir." sözlerinden hareketle parçanın "C vitamini içeren besinler tüketilirken nelere dikkat edilmelidir?" sorusuna cevap olarak söylendiği görülmektedir.

CEVAP: D

192. "Dünyadaki en büyük, en tanınmış okulların yöneticilerine sorun. Başarı sıralamasında okulumuzun adını ilk on arasında saymazlarsa okulun anahtarını bırakıp gitmeye hazırım."

Bu parçada konuşan kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir? (Lise 2012)

A) Kıskanç B) Şüpheci
C) İddialı D) Öngörülü
E) Korkusuz

Çözüm

Parçada geçen "Başarı sıralamasından okulumuzun adını ilk on arasında saymazlarsa okulun anahtarını bırakıp gitmeye hazırım." sözünden hareketle bu kişinin kendisine ve okulun ismine çok fazla güvendiği, bunun için her türlü bahse hazır olduğu anlaşılmaktadır. Bu da bu kişinin ne kadar "iddialı" biri olduğunu göstermektedir.

CEVAP: C

193. Eğer roman yazmak, hakikate yapılan bir yolculuksa benim romancılık tarzım onun "arayış" kısmına denk düşer. Bu yolculuk sırasında okuyucumu eğlendiririm, hayatın küçük ayrıntılarını, gölgelerini, herkesin gördüğü ama anlamlandıramadığı renkleri, küçük lekeleri gösteririm. Bana kalırsa kafasını büyük hakikate takmış yazarlar, hayatın renklerini ve neşesini göremezler.

Bu parçanın yazarına göre romancı aşağıdakilerden hangisine önem vermelidir? (Lise 2012)

A) Okuyucuyu roman tekniği üzerine düşündürmeye
B) Okurun bilgisini artırmaya
C) Kendini geri planda tutmaya
D) Başkalarınca önemsenmeyen güzellikleri göstermeye
E) Kültürel birikimiyle değil sanatsal yetkinliğiyle öne çıkmaya

Çözüm

Parçada geçen "...hayatın küçük ayrıntılarını, gölgelerini, herkesin gördüğü ama anlamlandıramadığı renkleri, küçük lekeleri gösteririm." sözlerinden hareketle, "yazar başkalarınca görülmeyen, fark edilmeyen yönleri görür, herkesin görüp de anlamlandıramadığı güzellikleri görünür kılar." Dolayısıyla parçanın yazarına göre romancı, "Başkalarınca önemsenmeyen güzellikleri göstermeye" önem vermelidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

194. Hepimizin kafası her an, aynı frekansla ses vermiyor. Gördüğümüz bir olay, okuduğumuz bir yazı, tek başıma bende bile her zaman aynı titreşimi yapmıyor. Ama ben, kafamda titreşim yapan, tepki verdiğim olayları ve olguları yakalıyorum. Bunları anlatmaya çalışıyorum. Kafası benimkiyle aynı frekansta olanlar bana cevap veriyor. Aynı olmayanlar için "Peki bu adam neden bahsediyor?" sorusu gündeme geliyor.

Bu parçanın yazarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>? (Lise 2012)

A) Farklı düşünüş biçimleri olduğunu kabul etmiştir.
B) Kimi zaman hoşgörüsünü kaybetmektedir.
C) Anlaşılmama sorunuyla karşılaştığı olmuştur.
D) İşleyeceği konularda seçici davranmaktadır.
E) Bir durumdan her zaman aynı düzeyde etkilenmemektedir.

Çözüm

Parçada geçen "Kafası benimkiyle aynı frekansta olanlar bana cevap veriyor. Aynı olmayanlar için 'Peki bu adam neden bahsediyor?' sorusu gündeme geliyor." sözlerinden hareketle "Farklı düşünüş biçimleri olduğunu kabul etmiştir." ve "Anlaşılamama sorunuyla karşılaştığı olmuştur." ifadelerine, "Ama ben, kafamda titreşim yapan, tepki verdiğim olayları ve olguları yakalıyorum." sözlerinden hareketle "işleyeceği konularda seçici davranmaktadır." ifadesine, "Gördüğümüz bir olay, okuduğumuz bir yazı, tek başıma bende bile her zaman aynı titreşimi yapmıyor." sözlerinden hareketle "Bir durumdan her zaman aynı düzeyde etkilenmemektedir." ifadesine ulaşılır. Parçadan hareketle "Kimi zaman hoş görüsünü kaybetmektedir." ifadesine ulaşılamaz.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

195. Keman, tüm yaylı çalgılar içinde en gelişmiş olanı. Kemanda ses, gövde üzerine gerili tellere yayın sürtülmesiyle çıkar. Telin titreşimi gövdeye aktarılır ve titreşen gövde havayı da titreştirir. Böylece ses duyulabilir hâle gelir. Bu yüzden kemanın telleri kadar gövdesi de önemlidir. Akustikle ilgilenen fizikçiler, bu hem basit hem de çok karmaşık çalgının nasıl ses çıkardığını çözmeye çalışıyorlar.

Bu parçada kemanla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Lise 2012)

A) Çalınmasının hangi temele dayandığına
B) Sesin nasıl oluştuğuna
C) Üzerinde nasıl bir bilimsel çalışma yapıldığına
D) Benzer müzik aletlerinden üstünlüğüne
E) Türleri arasındaki ortak noktalara

Çözüm

Parçada geçen "Telin titreşimi gövdeye aktarılır ve titreşen gövde havayı da titreştirir. Böylece ses duyulabilir hâle gelir." sözleri "sesin nasıl oluştuğuna" ve "çalınmasının hangi temele dayandığına", "Kemanda ses, gövde üzerine gerili tellere yayın sürtülmesiyle çıkar.", "Akustikle ilgilenen fizikçiler, bu hem basit hem de çok karmaşık çalgının nasıl ses çıkardığını çözmeye çalışıyorlar." sözleri "Üzerinde nasıl bir bilimsel çalışma yapıldığına", "Keman, tüm yaylı çalgılar içinde en gelişmiş olanı." sözleri "benzeri müzik aletlerinden üstünlüğüne" değinildiğini göstermektedir. Parçada kemanla ilgili olarak "türleri arasında ortak noktalara" değinilmemiştir.

CEVAP: E

196. Amerika'nın Kansas eyaletinde gençlerin okuma alışkanlığını geliştirmek ve kent halkını yeniden kütüphaneye çekmek için ilginç bir yol bulundu. Başkent Kansas City'nin en büyük kütüphanesinin dış duvarları, otopark katlarının dış yüzeyi ve çocuk kitapları bölümünün girişi bir tasarım merkezi tarafından geliştirilen kitap sırtı veya cildi şeklindeki yapı elemanlarıyla kaplandı. Böylece kütüphanenin, kentin en ilgi çekici mekânlarından biri hâline gelmesi ve buraya gösterilen ilginin artması Kansaslı yöneticileri de Kansaslıları da memnun etti.

Bu parçada sözü edilen proje için aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2012)

A) Halkla iş birliği içinde yürütülmüştür.
B) Bir yaratıcılık ürünüdür.
C) Kütüphaneye gelenlerin çoğalması hedeflenmiştir.
D) Beklentileri karşılayan bir sonuç elde edilmiştir.
E) Görselliğe önem verilen bir projedir.

Çözüm

Parçada sözü edilen proje ile ilgili "... okuma alışkanlığı geliştirmek ve kent halkını yeniden kütüphaneye çekmek için ilginç bir yol bulundu." sözleri "bir yaratıcılık ürünü" olduğu bilgisini, "... kent halkını yeniden kütüphaneye çekmek için" ve "... buraya gösterilen ilginin artması" sözleri "kütüphaneye gelenlerin çoğalması hedeflenmiştir." bilgisini, "böylece kütüphanenin, kentin en ilgi çekici mekanlarından biri hâline gelmesi ve buraya gösterilen ilginin artması Kansaslı yöneticileri de Kansaslıları da memnun etti." sözleri "beklentileri karşılayan bir sonuç elde edilmiştir." bilgisini, "... dış duvarları, otopark katlarının dış yüzeyi ve çocuk kitapları bölümünün girişi bir tasarım merkezi tarafından geliştirilen kitap sırtı veya cildi şeklindeki yapı elemanlarıyla kaplandı." sözleri "görselliğe önem verilen bir projedir." bilgisini doğrular niteliktedir. Parçadan hareketle sözü edilen proje için "halkla iş birliği içinde yürütülmüştür." bilgisi söylenemez.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

197. Bir işe kendini verebilmek, odaklanabilmek, başka her şeye alıcılarımızı kapatarak sadece onunla meşgul olabilmek bugünkü yaşam koşullarında çok zor. Bunu başarmanın en güzel yoluysa belli: kütüphaneye gitmek. Kütüphanedeyken kimse "Niye telefonuma cevap vermedin?" diye yakınmaz. Kapı zili çalmaz, fazladan hiçbir ses yoktur. Kimse gelip tek başımıza bir masada oturup okumamıza engel olamaz. Yanımızda bir arkadaş olsa da onunla konuşulmaz. Söylenecek şey, çok önemli olsa da kütüphaneden çıkma zamanı beklenir.

Bu parçada anlatılanlar ile aşağıdakilerin hangisi arasında ilişki kurulamaz? (Lise 2012)

A) Ders çalışırken yoğunlaşamayan, dikkatini toplayamayanlara kütüphanede çalışmalarını öneririm.

B) Kütüphanelerde kitap okuma ve ders çalışma dışındaki etkinliklere de uygun ortamlar yer alabiliyor.

C) Çalışarak bir amaca ulaşmak isteyenlerin en çok kullandığı mekânların başında kütüphaneler gelir.

D) Gürültüden uzak ortamlar arıyorsak bulabileceğimiz en uygun yerler kütüphanelerdir.

E) Kütüphanelerde hiçbir şey okuma kadar önemli ve öncelikli değildir.

Çözüm

Parçada anlatılan "Bir işe kendini verebilmek, odaklanabilmek, başka her şeye alıcılarımızı kapatarak sadece onunla meşgul olabilmek... Bunu başarmanın en güzel yoluysa belli: kütüphanelere gitmek." sözleri A ve C seçeneklerinde verilenlerle, "'Niye telefonuma cevap vermedin?' diye yakınmaz. Kapı zili çalmaz, fazladan hiçbir ses yoktur..." sözleri D seçeneğinde verilen ile, "Kimse gelip tek başımıza bir masada oturup okumamıza

engel olamaz." sözleri E seçeneğinde verilen ile ilişki kurmamızı sağlar. Parçada "kütüphanelerde kitap okuma ve ders çalışma dışındaki etkinliklere de uygun ortamlar yer alabiliyor." ifadesine ulaştıracak herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

CEVAP: B

198. İstanbul'da doğdum, elli üç yıldır burada yaşıyorum. New York'ta geçirdiğim üç yılın dışında başka hiçbir yerde yaşamadım. Benim için insanın diğer şehirleri, başka ülkeleri, evleri, hayatları, dünyaları kıyaslayacağı İstanbul'dan başka bir şehir, ülke, vatan, ev yoktur. Bazen yalnızca İstanbullu olduğum için, oranın yazarı olduğum için kendimi talihli hissederim. Şehir binlerce yazara yüzlerce yıl yetecek kadar hikâyeyle kaynaşır. Bazen de yalnızca İstanbullu olduğum için kendimi yetersiz ve eksik bulduğum olur.

Bu parçanın yazarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>? (Lise 2012)

A) Doğup büyüdüğü kentte yaşamak onu mutlu etmektedir.

B) İstanbullu olmanın kendisini başkalarından farklı kıldığına inanmaktadır.

C) Yazarken, İstanbul'da yaşayan diğer yazarlardan esinlenmektedir.

D) Yaşadığı kentin kendisine fazlaca malzeme sunduğunu bilmektedir.

E) Hep aynı çevrede yaşamanın olumsuz yanları olduğunu da düşünmektedir.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçada yazarıyla ilgili olarak anlatılan "İstanbul'da doğdum..." ve "Benim için insanın diğer şehirleri, başka ülkeleri, evleri, hayatları, dünyaları kıyaslayacağı İstanbul'dan başka bir şehir, ülke, vatan, ev yoktur.", "...oranın yazarı olduğum için kendimi talihli hissederim." sözleri A ve B seçeneğinde verilen yargıları, "şehir binlerce yazara yüzlerce yıl yetecek kadar hikâyeyle kaynaşır." sözleri D seçeneğinde verilen yargıyı, "Bazen de yalnızca İstanbullu olduğum için kendimi yetersiz ve eksik bulduğum olur." sözleri E seçeneğinde verilen yargıyı doğrulamaktadır. Parçada "yazarın eserlerini oluştururken ve yazma faaliyeti içinde olduğu dönemlerde diğer yazarlardan esinlendiği" söylenemez.

CEVAP: C

199. Ne mutlu ki bugün kahve, yalnız zenginlerin içebildiği bir içecek olmaktan çıktı. İsteyen herkes bir fincan kahve içebiliyor. Bilenler bilir, 1975'te Brezilya'daki don yüzünden kahve çekirdekleri zarar görünce bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kahve fiyatları fırlamış; hâli vakti yerinde olmayan tiryakiler, bir yudum acı kahveye hasret kalmıştı. Hatırlarım, rahmetli dedem, o zamana kadar hep 250 liraya aldığı, hemen her yemekten sonra içtiği, ev halkının içmesine de sesini çıkarmadığı kahveye sınırlama getirmişti. Bir zamanlar böylesine üzerine titrenen kahve, şimdilerde herkesin elinin altında, sıradan bir içecek durumuna geldi.

Bu parçada kahveyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Lise 2012)

A) Toplumun bütün kesimlerinde tüketildiğine
B) Bulmakta sıkıntı çekilen döneme
C) İçilmesi tercih edilen zamana
D) Günümüzde kolay ulaşılabildiğine
E) Misafir ağırlamadaki yerine

Çözüm

Parçada geçen "İsteyen herkes bir fincan kahve içebiliyor." sözleri ve "Ne mutlu ki bugün kahve, yalnız zenginlerin içebildiği bir içecek olmaktan çıktı." sözleri toplumun bütün kesimlerinde tüketildiğine, "... Brezilya'daki don yüzünden kahve çekirdekleri zarar görünce bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kahve fiyatları fırlamış; hâli vakti yerinde olmayan tiryakiler, bir yudum acı kahveye hasret kalmıştır." sözleri bulunmakta bir dönem sıkıntı yaşandığına, "... hemen her yemekten sonra içtiği..." sözleri içilmesi için tercih edilen zamana, "... şimdilerde herkesin elinin altında, sıradan bir içecek durumuna geldi." sözleri günümüzde kolay ulaşılabildiğine değinildiğini göstermektedir. Parçada kahveyle ilgili olarak "kahvenin misafir ağırlamadaki yerine" değinilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

200. (I) Okuma yazma becerisini kazanmak ayrı şey, okur kimliği kazanmak ayrı şeydir. (II) Kişiliğin oluşmasında önemli bir etkendir okuma. (III) Nitekim ilkokula başlayışımızın birinci yılında okuma yazma becerisini şöyle ya da böyle ediniriz. (IV) Okur kimliğini kazanmaya gelince iş değişir. (V) Çünkü gerçek anlamda okurluk, okuma becerisini sürekli olarak kullanmayı gerektirir. (VI) Bu da ancak sağlıklı bir ana dili öğrenimiyle gerçekleşir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır? (Ön Lisans 2010)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Parçanın içeriğine dikkat edilirse parçada "okuma yazma becerisini kazanma ile okur kimliği kazanmanın ayrı şeyler olduğu, gerçek anlamda okurluğun sağlıklı bir ana dil öğrenimiyle ve sürekli olarak okuma becerisini kullanmayla gerçekleştiği" anlatılmaktadır. Parçanın II. cümlesindeki "Kişiliğin oluşmasında önemli bir etkendir okuma." sözleri parçanın bütününde anlatılan "okur kimliğini kazanma"yı yansıtmadığı için II. cümle düşüncenin akışını bozmaktadır.

CEVAP: A

201. ----. Hele o bilginin başkasına ulaşmasının, saklayana hiçbir zararı yoksa... Ünlü Kütahyalı çini ustalarının öykülerini dinlemiştim. Büyük ustalardan kimileri vardı ki buldukları karışım formüllerini çıraklarına hiçbir zaman duyurmamış, çini hamurunu kendileri karmış ve gizlerini kendileriyle birlikte götürmüşlerdi. Düşünmeden edemedim, acaba uygarlık, bu gibi insanlar yüzünden mi gecikerek gelmişti? Tabii bu kişiler, kendilerinden yaklaşık altı-yedi bin yıl önce yaşamış Sümerlerin çivi yazısıyla yazılmış bir atasözünden habersizdiler: "Madem biliyorsun, öyleyse neden öğretmiyorsun?"

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir? (Ön Lisans 2010)

A) Bulunan kolaylıklardan ve yaratılan güzelliklerden yararlanmak gerekir
B) Her meslekte, bildiklerini gizleyenler olduğunu biliyordum
C) Bir ustayı usta kılan, bildiklerini uygulama gücüdür
D) Her usta, bulduğu yeniliği başkalarıyla paylaşmak istemez
E) Bilgisini kendisine saklayanlardan hiç hoşlanmam

Çözüm

Parçadaki "Hele o bilginin başkasına ulaşmasının, saklayana hiçbir zararı yoksa... Ünlü Kütahyalı çini ustalarının öykülerini dinlemiştim. Büyük ustalardan kimileri vardı ki buldukları karışım formüllerini çıraklarına hiçbir zaman duyurmamış, çini hamurunu kendileri karmış ve gizlerini kendileriyle birlikte götürmüşlerdi. Düşünmeden edemedim, acaba uygarlık, bu gibi insanlar yüzünden mi gecikerek gelmişti?" sözleri göz önünde tutulursa parçanın başına "Bilgisini kendisine saklayanlardan hiç hoşlanmam." sözlerinin getirilmesi gerektiği görülür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

202. Daha önce hiç görmediğiniz bir kenti yakından tanımak istediğinizi düşünelim. Bu kentin üzerinde helikopterle yapacağınız bir gezinti, kenti kuş bakışı görmenizi sağlayacaktır. Ancak kenti tanımak, güzelliklerini fark etmek için bu yeterli olmayacaktır. Yere inmeniz, sokaklarında, caddelerinde dolaşmanız gerekecektir. Metin çözümleme de buna benzer. Bir metni okumanız, onu kuş bakışı görmenizi sağlar. Eğer metni iyice anlamak ve içselleştirmek istiyorsanız mutlaka satır aralarına girmelisiniz. Çünkü metnin gerçeği satır aralarında gizlidir.

Bu parçada yapılan benzetmede aşağıdakilerden hangileri arasında paralellik kurulduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2010)

A) Kentin güzellikleri – metinde geçen yerler
B) Kentin sokaklarında dolaşmak – metnin satır aralarına girmek
C) Kentin üzerinde helikopterle dolaşmak – metni iyice anlamak
D) Yere inmek – metni okumak
E) İlk kez görülen bir kent – metnin konusu

Çözüm

Parçadaki "Ancak kenti tanımak, güzelliklerini fark etmek için bu yeterli olmayacaktır. Yere inmeniz, sokaklarında, caddelerinde dolaşmanız gerekecektir. Metin çözümleme de buna benzer. Bir metni okumanız, onu kuş bakışı görmenizi sağlar. Eğer metni iyice anlamak ve içselleştirmek istiyorsanız mutlaka satır aralarına girmelisiniz." sözleri göz önünde bulundurulursa parçada "kentin sokaklarında dolaşmak" ile "metnin satır aralarına girmek" arasında paralellik kurulduğu söylenebilir.

CEVAP: B

203. Ne yazık ki toplumlar Hollywood filmlerinde izledikleriyle ve kulaktan dolma bilgilerle, kendilerince bir "uzayda yaşam" düşü kurmuştur. Neyin gerçek neyin bilim kurgu olduğu konusunda çoğu insan kararsızdır. Dünya dışı yaşamlar gibi ciddi konularla ilgili tartışmalarda "Uzayda kesinlikle yaşam yoktur." diyenler yanında, sanki arka bahçelerinde uzaylılar varmış gibi "Kesin vardır." diyenler de oluyor. Bir insanın, herhangi bir teoriye "İnanıyorum." ya da "İnanmıyorum." diyebilmesi için ya o konunun uzmanı olması ya da konuyla ilgili deneyiminin bulunması gerekir. Medya karşısına çıkıp toplumu bilgilendirme sorumluluğunu alarak konuşan kişi, en azından uzaydan, kendi gezegeni hakkındaki bilgilerden habersiz olmamalıdır.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden yakınılmaktadır? (Ön Lisans 2010)

A) İnsanların, bilmedikleri konularda fikir yürütmesinden
B) Kitle iletişim araçlarının, toplumun yanlış yönlendirilmesine neden olmasından
C) Uzay konusundaki bilimsel araştırmaların yetersizliğinden
D) Gereksiz tartışmaların akıl karışıklığına yol açmasından
E) Yalan yanlış bütün haberlere inanılmasından

Çözüm

Parçadaki "Bir insanın, herhangi bir teoriye 'İnanıyorum.' ya da 'İnanmıyorum.' diyebilmesi için ya o konunun uzmanı olması ya da konuyla ilgili deneyiminin bulunması gerekir. Medya karşısına çıkıp toplumu bilgilendirme sorumluluğunu alarak konuşan kişi, en azından uzaydan, kendi gezegeni hakkındaki bilgilerden habersiz olmamalıdır." sözleri göz önünde bulundurulursa parçada "insanların bilmedikleri konularda fikir yürütmesinden" yakınıldığı görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

204. O, alt sınıfın, sokağın dilini, duygusunu yansıtmada öylesine içten ve içeriden biridir ki hem okuruna kendini sevdirmiş hem de ardından gelen yazar kuşağına öncülük yapmıştır. Onun romanlarında kişiler, duygusal ve toplumsal durumlarını konuşarak ortaya koyarlar. Diyaloglarındaki doğallık, anlatıma canlılık ve sürükleyicilik kazandırır.

Böyle tanıtılan bir romancıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir? (Ön Lisans 2010)

A) Eleştirileri hoşgörüyle karşıladığı
B) Belirli konuların dışına çıkmadığı
C) Söyleminin gerçekçi bir nitelik taşıdığı
D) Geleneksel bir tutum sürdürdüğü
E) Farklı okur kesimlerine seslendiği

Çözüm

Parçadaki "O, alt sınıfın, sokağın dilini, duygusunu yansıtmada öylesine **içten ve içeriden biridir** ki hem okuruna kendini sevdirmiş..." sözleri göz önünde bulundurulursa koyu dizilmiş ifadeyle parçada tanıtılan romancıyla ilgili olarak "söyleminin gerçekçi bir nitelik taşıdığı" söylenebilir.

CEVAP: C

205. Türk destan geleneğinde usta-çırak ilişkisi yalnızca destan anlatırken bir arada bulunmayla sınırlı değildir. Usta anlatıcı, çırağını evinde barındırır, ona evinde destan anlatma sanatını öğretir ve çırak da ustasına ev ve tarım işlerinde yardım eder. Öğretme ve öğrenme işi uzun bir zaman alır. Halk önünde başarılı bir anlatım gerçekleştirebilecek seviyeye gelen çırağa ustası bir takım elbise, bir "hilat" ve bir "dombra" veya "dutar" hediye eder ve onun, kendi başına geleneği sürdürebilecek bir usta olduğunu herkese duyurur.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı vardır? (Ön Lisans 2010)

A) Her çırak ustalaşır mı?
B) Usta-çırak ilişkisi nasıl bir süreci içerir?
C) Çıraklık süresi herkes için aynı mıdır?
D) Çıraklığa seçilmenin koşulları nelerdir?
E) Çırakla ustasının yaşama bakış açısı birbiriyle ne kadar örtüşür?

Çözüm

Parçadaki "Türk destan geleneğinde usta çırak ilişkisi yalnızca destan anlatırken bir arada bulunmayla sınırlı değildir. Usta anlatıcı, çırağını evinde barındırır, ona evinde destan anlatma sanatını öğretir ve çırak da ustasına ev ve tarım işlerinde yardım eder." sözleri göz önünde bulundurulursa parçada "usta-çırak ilişkisinin süreci" üzerinde durulduğu görülür. Dolayısıyla parçada "Usta-çırak ilişkisi nasıl bir süreci içerir?" sorusunun cevabı vardır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

206. Kısa öykünün, özellikle 20. yüzyıl insanının yaşam tarzına uygun düştüğü, uzun metinler okuyacak kadar bol zamanı olmayan çağdaş insan için biçilmiş kaftan olduğu konusundaki yaygın düşünceye katılmıyorum. Bana göre kalın romanlar, çoğu kez kısa öyküden daha kolay okunur. Olay örgüsüyle, karakterlerle tanıştıktan sonra roman, vaktimiz oldukça birlikte olduğumuz yakın bir arkadaş olur artık. Oysa kısa öykünün kısalığı aldatıcıdır. Bu tür öyküler, bir okuyuşta biter ama dikkat isteyen yoğun bir okuma gerektirir. Bir düz yazı türü olan kısa öykünün, şiir gibi, anlaşılması için çaba gerektiren, yoğun bir yapısı vardır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen yazarın görüşüyle örtüşür? (Ön Lisans 2010)

A) Kısa öykü, romandan daha çok sevilen bir türdür.
B) Romanın öyküye oranla daha karmaşık bir yapısı vardır.
C) Kısa öykü yazabilmek şairlik deneyimi gerektirir.
D) Kısa öykü ve romanla ilgili yaygın kanı gerçeklerle bağdaşmaz.
E) Roman, okurlarından farklı bir donanım ister.

Çözüm

Parçadaki "Kısa öykünün, özellikle 20. yüzyıl insanının yaşam tarzına uygun düştüğü, uzun metinler okuyacak kadar bol zamanı olmayan çağdaş insan için biçilmiş kaftan olduğu konusundaki yaygın düşünceye katılmıyorum. Bana göre kalın romanlar, çoğu kez kısa öyküden daha kolay okunur. Olay örgüsüyle, karakterlerle tanıştıktan sonra roman, vaktimiz oldukça birlikte olduğumuz yakın bir arkadaş olur artık. Oysa kısa öykünün kısalığı aldatıcıdır. Bu tür öyküler, bir okunuşta biter ama dikkat isteyen yo-

ğun bir okuma gerektirir." sözleri göz önünde tutulursa bu sözleri söyleyen yazarın "kısa öykü ve romanla ilgili yaygın kanı gerçeklerle bağdaşmadığı" görüşüyle örtüştüğü görülür.

CEVAP: D

207. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında yazılan öykü ve romanlarda, siyasal değişimlerin yansımalarından çok, değişik toplumsal görünümlerin simgeleri sayılabilecek kişilerin betimlenmesi, öykülenmesi göze çarpmaktadır. Bu değişik görüntülerde özellikle geleneksel, toplumsal ya da bireysel yaşamlar yer almaktadır. Kişilerin yaşamlarıyla ilgili sorunlara bağlı ruhsal çözümlemeler, betimlemelerle öne çıkarılmıştır. Türkçenin özleştirilmesi çabasıyla kazanılan yalınlığın, yazarların dil ve anlatım özelliklerini büyük ölçüde etkilediği; ulusçu, toplumcu akımların, gerçekçi gözlemlerin, kimi yazarların yapıtlarında görüldüğü ileri sürülebilir.

Bu parçadan, söz konusu dönemde yazılan öykü ve romanlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz? (Ön Lisans 2010)

A) Toplumsal çatışmalara ayna tutulduğu
B) Yazınsal ürünlerin yaşanılan gerçeklerle beslendiği
C) Yazarların, Türkçeleştirme çalışmalarından olumlu yönde etkilendiği
D) Cumhuriyet Dönemi'ndeki kazanımların yazınsal yaratılara yansıdığı
E) Değişik anlatım biçimlerinden yararlanıldığı

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Parçadaki "Kişilerin yaşamlarıyla ilgili sorunlara bağlı ruhsal çözümlemeler, betimlemelerle öne çıkarılmıştır." sözüyle söz konusu dönemde yazılan öykü ve romanlarla ilgili olarak "yazınsal ürünlerin yaşanılan gerçeklerle beslendiği", "Türkçenin özleştirilmesi çabasıyla kazanılan yalınlığın, yazarların dil ve anlatım özelliklerini büyük ölçüde etkilediği; ulusçu, toplumcu akımların, gerçekçi gözlemlerin, kimi yazarların yapıtlarında görüldüğü ileri sürülebilir." sözüyle "yazarların, Türkçeleştirme çalışmalarından olumlu yönde etkilendiği", "Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıllarında yazılan öykü ve romanlarda, siyasal değişimlerin yansımalarından çok, değişik toplumsal görünümlerin simgeleri sayılabilecek kişilerin betimlenmesi, öykülenmesi göze çarpmaktadır." sözüyle "Cumhuriyet Dönemi'ndeki kazanımların yazınsal yaratılara yansıdığı", "değişik anlatım biçimlerinden yararlanıldığı" çıkarılabilir. Parçada söz konusu dönemde yazılan öykü ve romanlarla ilgili olarak "toplumsal çatışmalara ayna tutulduğu" çıkarılamaz.

CEVAP: A

208. Dünyada koruma altına alınan yüz dağdan biri Babadağ. Kabak Koyu da bu dağın eteğinde. Endemik çeşitliliği, yabanıl hayatı ve iki yüz metre boyunca uzanan eşsiz koyuyla birinci derecede sit alanı olmuş. Bu doğal cennet, Türkiye'de ender rastlanan bir jeolojik yapıya sahip. Koy, üç tarafı dağlarla çevrili kanyon biçimindeki derin bir vadi ve vadinin denize açılan çakıllı kumsalından oluşuyor. Tatil köyü kurulması projesine karşı çıkılması sayesinde bakirliğini koruyan koyda sadece birkaç kamp alanı bulunuyor. Modern hayatın izlerine rastlanmayan Kabak Koyu, doğa ile baş başa kalmak isteyenlerin gözde mekânları arasında yer alıyor.

Bu parçada Kabak Koyu'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2010)

A) Koruma altına alınış nedenlerine
B) Değişik coğrafi özelliklerine
C) Tatil yeri olarak taşıdığı özelliğe
D) Kimlerin ilgisini çektiğine
E) Ekonomik yaşama olan katkılarına

Çözüm

Parçadaki "Endemik çeşitliliği, yabanıl hayatı ve iki yüz metre boyunca azalan eşsiz koyuyla birinci derecede sit alanı olmuş." sözleriyle, Kabak Koyu'yla ilgili olarak "koruma altına alınış nedenlerine", "Koy, üç tarafı dağlarla çevrili kanyon biçimindeki derin bir vadi ve vadinin denize açılan çakıllı kumsalından oluşuyor." sözleriyle, "değişik coğrafi özelliklerine", "Tatil köyü kurulması projesine karşı çıkılması sayesinde bakirliğini koruyan koyda sadece birkaç kamp alanı bulunuyor." sözleriyle, "tatil yeri olarak taşıdığı özelliği", "Kabak Koyu, doğa ile baş başa kalmak isteyenlerin gözde mekânları arasında yer alıyor." sözleriyle, "kimlerin ilgisini çektiğine" değinilmiştir. Parçada Kabak Koyu'yla ilgili olarak "ekonomik yaşama olan katkılarına" değinilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

209. Niçin yeterince okunmaz eleştiri ve deneme? Bir hikâyeden yoksun oluşu asıl neden olmalı. Okur, hikâyesi olan metni okumaya başladığı an büyük bir coşku duyar. Bir romanı ya da öyküyü bitirip ötekini okuma isteği doğar kişide. Oysa eleştiri ve deneme doğrudan düşünceyi, düşünce üretebilmeyi ve soyut kavramlarla düşünebilmeyi gerektirir. Okurdan da o düzeye yaklaşmasını, en azından merak edip araştırmasını bekler. Bu düzeye ulaşma, bunu göze alanlar için kolay olmayacaktır.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>? (Ön Lisans 2010)

A) Okurların düşünce dünyasını zenginleştirmeyi amaçlayan metinlerin az okunduğuna
B) Öyküleyici metinlerin kavram dünyası gelişmiş okurlarca yeğlendiğine
C) Metinlerin, türsel özelliklerine uygun, farklı okuma biçimleri gerektirdiğine
D) Öğretici nitelikli metinlerin, okurlarına somut bir dünya sunmadığına
E) Öykülemeye dayalı metinlerin daha kolay okunduğuna

Çözüm

Parçadaki "Niçin yeterince okunmaz eleştiri ve deneme?" sözleriyle "okurların düşünce dünyasını zenginleştirmeyi amaçlayan metinlerin az okunduğuna", "Bir romanı ya da öyküyü bitirip ötekini okuma isteği doğar kişide. Oysa eleştiri ve deneme doğrudan düşünceyi, düşünce üretebilmeyi ve soyut kavramlarla düşünebilmeyi gerektirir." sözleriyle "metinlerin, türsel özelliklerine uygun farklı okuma biçimleri gerektirdiğine", "öğretici nitelikli metinlerin okurlarına somut bir dünya sunmadığına", "Okur, hikâyesi olan metni okumaya başladığı an büyük bir coşku duyar. Bir romanı ya da öyküyü bitirip ötekini okuma isteği doğar kişide." sözleriyle "öykülemeye dayalı

metinlerin daha kolay okunduğuna" ulaşılabilir. Parçada "öyküleyici metinlerin kavram dünyası gelişmiş okurlarca yeğlendiğine" ulaşılamaz.

CEVAP: B

210. Arkadaşlarım beni güçlü buluyorlarsa eğer, bunun birkaç nedeni var. Bunlardan biri "içten" olmam ve insanları koşulsuz olarak sevmemdir. Ayrıca ileriye bakan, geleceğe yönelik tasarıları olan biriyim. Düşündüğümü dolaysız ve net olarak söylemek, şeffaf olmak, verici olmak ve güzellikleri paylaşmada cömert olmak insanı güçlü kılıyorsa evet, ben çok hem de çok güçlüyüm!

Bu sözleri söyleyen kişi, kendisiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz etmemiştir? (Ön Lisans 2010)

A) Çıkar gözetmeksizin başkalarına yardım ettiğinden
B) Geçmişe bağlanıp kalmadığından
C) Herkesle kolay iletişim kurabildiğinden
D) Sahte davranışlardan hoşlanmadığından
E) Gizli saklı bir düşüncesi olmadığından

Çözüm

Parçadaki "...insanları koşulsuz olarak sevmemdir" sözüyle parçadaki sözleri söyleyen kişi, kendisiyle ilgili olarak "çıkar gözetmeksizin başkalarına yardım ettiğinden", "Ayrıca ileriye bakan, geleceğe yönelik tasarıları olan biriyim." sözüyle "geçmişe bağlanıp kalmadığından", "Bunlardan biri 'içten' olmam ..." ve "Düşündüğümü dolaysız ve net olarak söylemek, şeffaf olmak ..." sözleriyle "sahte davranışlardan hoşlanmadığından" ve "gizli saklı bir düşüncesi olmadığından" söz etmiştir. Parçada kişi, kendisiyle ilgili olarak "herkesle kolay iletişim kurulabildiğinden" söz etmemiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

211. (I) Geçitağzı, Istrancaların kuzeybatısında yer alıyor. (II) Bulgaristan sınırına çok yakın bir köy. (III) Buradaki ormanlar en önemli geçim kaynağı. (IV) Köylüler, devlete ait ormancılık işletmelerinin yanı sıra kendi ihtiyaçları için de ağaç kesimi yapıyorlar. (V) Devletin belirlediği alanlar dışındaki hiçbir yerde ağaçlara dokunulmuyor. (VI) Köydeki ağaçların en az yirmi yıllık bir öyküsü var.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangilerinden sonra düşüncenin akışına göre "Bu konuda son derece bilinçliler." **cümlesi getirilebilir? (Lise 2010)**

A) I. ya da II. B) I. ya da III.
C) II. ya da III. D) III. ya da VI.
E) IV. ya da V.

Çözüm

Parçanın ilk üç cümlesinde "Geçitağzı'nın bulunduğu yer ve burada yaşayan insanların geçim kaynağı" üzerinde durulmuştur. Parçanın IV. cümlesindeki "Köylüler, devlete ait ormancılık işletmelerinin yanı sıra kendi ihtiyaçları için de ağaç kesimi yapıyorlar." sözünde ve V. cümlesindeki "Devletin belirlediği alanlar dışındaki hiçbir yerde ağaçlara dokunulmuyor." sözünde köylülerin "bilinçle hareket ettikleri" anlatılmıştır. Dolayısıyla soru kökünde verilen "Bu konuda son derece bilinçliler." cümlesi IV. ya da V. cümleden sonra getirilebilir.

CEVAP: E

212. (I) Yoğun iş koşuşturması sırasında, yorulduğumuzda akla ilk gelen içeceklerden olan kahve sade olarak içildiğinde kalori içermez. (II) Ancak süt, krema ve şeker eklenirse kahve de kalori içerir. (III) Hatta kimi şurupların eklenmesi durumunda kahve, bir kalori bombası hâline bile gelebilir. (IV) Kahve, zihinsel ve bedensel gücü artırır. (V) Ayrıca güçlü ve doğal bir antioksidandır. (VI) Aynı zamanda bileşimindeki kafeinin metabolizmayı hızlandırdığı bilinir. (VII) Vücuttaki yağların yakılmasını artırıcı etkisi olduğu da yapılan bazı araştırmalarla belirlenmiştir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? (Lise 2010)

A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

Çözüm

Parçanın ilk üç cümlesinde "kahvenin hangi durumlarda kalori içerip içermediği" üzerinde durulmuştur. Parçanın IV. cümlesinde "Kahve, zihinsel ve bedensel gücü artırır" denerek konuya bakış açısı değişmiş, kahvenin etkileri üzerinde durulmaya başlanmıştır. Dolayısıyla bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf IV. cümleyle başlar.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

213. Çocukluğu ve ilk gençliği İstanbul'un Kadıköy semtinde geçmiş, sürekli şehir hatları vapurlarıyla gidip gelen biri olarak vapurun yan tarafında, denizle iç içe olan bölümde oturacaktım. Ama vapurun bir yanında insanı ürperten rüzgâr, öbür yanında da yüzü yakan güneş vardı. Çaresiz, üst kattaki açık ön güverteye çıktım. Sonbahar, İstanbul'a ağır ağır gelmekteydi. Bunaltıcı sıcaklar geride kalmıştı. Üşütmese bile arada bir ürperten poyraz, havanın pusunu azalttığından daha net, daha parlak bir manzara ortaya çıkmıştı.

Bir deniz yolculuğunun anlatıldığı bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir? (Lise 2010)

A) Rüzgârın etkisiyle görüntünün değiştiğine
B) Yazarın, sonbahar mevsimini sevmediğine
C) Vapurda, oturulacak güzel yer bulmanın zor olduğuna
D) Vapur yolculuğundan birçok kişinin hoşlandığına
E) İstanbul'un bir semtiyle ilgili bilgilere

Çözüm

Parçadaki "Bunaltıcı sıcaklar geride kalmıştı. Üşütmese bile arada bir ürperten poyraz, havanın pusunu azalttığından daha net, daha parlak bir manzara ortaya çıkmıştı." sözleriyle "rüzgârın etkisiyle görüntünün değiştiğine" değinildiği görülmektedir.

CEVAP: A

214. Farklı liselerde okuyan, farklı seslerle öyküler yazan bu gençler, farklı dünyalar seriyorlar önümüze. Her genç kendi sesiyle yazıyor. Böylece biz de her birinin ne kadar zengin bir dünyası olduğunu öğreniyor ve bu çok sesli dünyanın parçası oluyoruz. Kısaca söylemek gerekirse her genç okurlarına bir şeyler söylüyor, "daha iyi bir dünya özlemi"ni dile getiriyor.

Bu parçada sözü edilen gençlerin öyküleriyle ilgili olarak vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Geniş kitlelere seslendiği
B) Mutsuzlukların anlatılmasında araç olduğu
C) Ödül alma amacıyla yazıldığı
D) Yazarlarının özelliklerini yansıttığı
E) İnsanları bireysellikten uzaklaştırdığı

Çözüm

Parçadaki "Farklı liselerde okuyan, farklı seslerle öyküler yazan bu gençler, farklı dünyalar seriyorlar önümüze. Her genç kendi sesiyle yazıyor. Böylece biz de her birinin ne kadar zengin bir dünyası olduğunu öğreniyor ve bu çok sesli dünyanın parçası oluyoruz." sözleri göz önünde tutulursa sözü edilen gençlerin öyküleriyle ilgili olarak "yazarlarının özelliklerini yansıttığı"nın vurgulanmak istendiği görülür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

215. Yazı, bir düşüncenin belli işaretler yardımıyla saptanmasıdır. Bilindiği gibi, insan önce sesler çıkarmış yani konuşmuş, sonra yazmıştır. Sesten simgeye geçiş, insan zekâsının benzersiz bir etkinliği; insan evriminin, binlerce yıllık serüveninin yetkin bir ürünüdür. Konuşma, birinci derecede önemli iletişim aracıdır. Günlük iletişimde ikinci derecede önem taşırken yazı, sözlü iletişimin önüne geçmiştir. Çünkü bilinir ki "----."

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez? (Lise 2010)

A) Söz uçar, yazı kalır
B) Âlim unutmuş, kalem unutmamış
C) Bin bilsen de bir bilene danış
D) En soluk mürekkep en sadık bellekten üstündür
E) Kalem, düşüncenin taşıyıcısıdır

Çözüm

Parçadaki "Bilindiği gibi, insan önce sesler çıkarmış yani konuşmuş, sonra yazmıştır. Sesten simgeye geçiş, insan zekâsının benzersiz bir etkinliği; insan evriminin, binlerce yıllık serüveninin yetkin bir ürünüdür. Konuşma, birinci derecede önemli iletişim aracıdır. Günlük iletişimde ikinci derecede önem taşırken yazı, sözlü iletişimin önüne geçmiştir." sözleri "sözün, anlatımın kalıcı olmadığını; bu sözü kalıcı, unutulmaz kılanın yazı olduğunu" düşündürmektedir. Dolayısıyla parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre A, B, D, E seçeneğinde verilen ifadeler getirilebilirken C seçeneğinde verilen "Bin bilsen de bir bilene danış" sözü getirilemez.

CEVAP: C

216. İnsan, içinde yaşadığı ortak kültürün ürünüdür. Benzer koşulları paylaşanlar, benzer biçimde düşünür. Çünkü kültür, toplumu oluşturan bireylerin duyuş, düşünüş ve davranış birliğidir. Bu birlik bir ulusun, bir toplumun öbür toplumlardan farklı özellikler taşıyan koşullarının etkisiyle oluşur. Bu anlamda kültür, ulusal bir nitelik taşımaktadır. Ama özellikleri çok farklı olan toplumların bile birbirlerine benzeyen bazı özelliklere sahip olması ve çağdaş dünyada benzer özelliklerin hızla artması, kültürün evrensel olduğunu gösterir.

Bu parçadan kültürle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine <u>ulaşılamaz</u>? (Lise 2010)

A) Toplumlar arası kültürel farklılıkların giderek azaldığına
B) Toplumdan topluma farklılık gösterdiğine
C) Yaşanılan ortamdan etkilendiğine
D) Uluslararası nitelikler içerdiğine
E) Kuşaktan kuşağa nasıl aktarıldığına

Çözüm

Parçadaki "Ama özellikleri çok farklı olan toplumların bile birbirlerine benzeyen bazı özelliklere sahip olması ve çağdaş dünyada benzer özelliklerin hızla artması, kültürün evrensel olduğunu gösterir." sözleriyle kültürle ilgili olarak "toplumlar arası kültürel farklılıkların giderek azaldığına" ve "uluslararası nitelikler içerdiğine", "Bu anlamda kültür, ulusal bir nitelik taşımaktadır." sözleriyle "toplumdan topluma farklılık gösterdiğine", "Benzer koşulları paylaşanlar, benzer biçimde düşünür." sözleriyle "yaşanılan ortamdan etkilendiğine" ulaşılabilir. Parçada kültürle ilgili olarak "kuşaktan kuşağa nasıl aktarıldığına" ulaşılamaz.

CEVAP: E

217. İnsanoğlunun keşfettiği değerli maddelerden biri olan sedef, binlerce yıl öncesinde de mücevher yapımında ve eşyaların süslenmesinde kullanılıyordu. Sedefi ilk kez, Mezopotamya'da Sümerlerin, ahşap işlerinde kullandığı düşünülüyor. Süsleme sanatında hâlâ sedefe rastlanıyor. Osmanlılar Dönemi'nde de sedef kullanımı, denizden çıktığı, az bulunduğu, beyaz renkli olduğu için o yıllarda altından daha fazla ilgi gördü. Mücevher dışında, özellikle süsleme sanatında kullanılan sedef, ahşaptan yapılmış çeşitli eşyaların üzerine yerleştirilerek eşyaların daha değerli olmasını sağladı.

Bu parçada sedefle ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı <u>yoktur</u>? (Lise 2010)

A) Bir dönem niçin değerli ve üstün tutulmuştur?
B) İşlemeciliğinin giderek azalmasının nedeni nedir?
C) Ne gibi özellikleri vardır?
D) Günümüzde de kullanılıyor mu?
E) Kullanıldığı eşyanın değerini artırır mı?

Çözüm

Parçadaki "Osmanlılar Dönemi'nde de sedef kullanımı, denizden çıktığı, az bulunduğu, beyaz renkli olduğu için o yıllarda altından daha fazla ilgi gördü." sözleri sedefle ilgili olarak "Bir dönem niçin değerli ve üstün tutulmuştur?", "Ne gibi özellikleri vardır?" sorularının, "Süsleme sanatında hâlâ sedefe rastlanıyor." sözleri "Günümüzde de kullanılıyor mu?" sorusunun, "Mücevher dışında, özellikle süsleme sanatında kullanılan sedef, ahşaptan yapılmış çeşitli eşyaların üzerine yerleştirilerek eşyaların daha değerli olmasını sağladı." sözleri "Kullanıldığı eşyanın değerini artırır mı?" sorusunun cevabı niteliğindedir. Parçada sedefle ilgili olarak "İşlemeciliğinin giderek azalmasının nedeni nedir?" sorusunun cevabı yoktur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

218. Latince adı "Rhus Coridria" olan sumak, Torosların kıyıdan uzak kesimlerinde yetişen, kışın yapraklarını döken, çalı görünümlü bir bitkidir. Yaprakları uzun, sivri ve tüylüdür. Üzüm salkımına benzeyen çiçekleri, sonbahara doğru, kızıla çalan kırmızı mercimeğe benzer meyvelere dönüşür. Meyveler toplanır, kurutulur, sonra da öğütülür. Elde edilen toz, baharat olarak kullanılır. Sumağın, iştahı açmasının yanı sıra, sindirimi de kolaylaştırdığı söylenir.

Bu parçada sumakla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Lise 2010)

A) Yurdumuzun hangi bölgesinde yetiştiğine
B) Belli başlı özelliklerinin neler olduğuna
C) Hangi özelliğinin bir başka bitkiye benzediğine
D) İlaç yapımında kullanıldığına
E) Baharat olarak kullanılabilmesi için ne tür işlemlerden geçirildiğine

Çözüm

Parçadaki "Latince adı 'Rhus Coridria' olan sumak, Torosların kıyıdan uzak kesimlerinde yetişen, kışın yapraklarını döken, çalı görünümlü bir bitkidir." sözleriyle sumakla ilgili olarak "Yurdumuzun hangi bölgesinde yetiştiğine", "Yaprakları uzun, sivri ve tüylüdür. Üzüm salkımına benzeyen çiçekleri, sonbahara doğru, kızıla çalan kırmızı mercimeğe benzer meyvelere dönüşür." sözleriyle "Belli başlı özelliklerinin neler olduğuna","... kızıla çalan kırmızı mercimeğe benzer meyvelere dönüşür" sözleriyle "Hangi özelliğinin bir başka bitkiye benzediğine", "Meyveler toplanır, kurutulur, sonra da öğütülür. Elde edilen toz, baharat olarak kullanılır." sözleriyle "Baharat olarak kullanılabilmesi için ne tür işlemlerden geçirildiğine" değinilmiştir. Parçada sumakla ilgili olarak "İlaç yapımında kullanıldığına" değinilmemiştir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

219. 5137 metrelik yüksekliğiyle Ağrı Dağı'nın Atatürk zirvesi ülkemizin en yüksek noktası. Destanlara konu olan, adına filmler yapılan, romanlar yazılan Ağrı Dağı, görkemli görünümü ve dört mevsim zirvesinde erimeyen buzulu ile dağcılar için hâlâ bir efsane. Binlerce yıllık bir tarihe sahip olan bu buzul, yaklaşık üç yüz metre kalınlığında, beş kilometre çapında. Kapladığı alan itibarıyla Türkiye'nin en büyük buzulu. Yaşar Kemal'in Ağrı Dağı Efsanesi'ni yazdığı günlerde Ağrı Dağı'nın zirvesine kimsenin çıkabileceğine inanılmıyordu. Marco Polo'nun hiçbir zaman çıkılamayacak dediği noktaya ilk olarak 1829'da tırmanıldı. Bunu daha sonra birçok başarılı zirve çıkışı izledi. Ağrı Dağı ile ilgili bir inanış Nuh'un Gemisi'nin burada karaya oturduğu yönündedir. Günümüzde bu efsanevi zirveye çıkmak üzere, her yıl dünyanın dört bir yanından binlerce kişi geliyor.

Bu parçada Ağrı Dağı'yla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Lise 2010)

A) Üzerindeki buzulun boyutlarına
B) Kimi sanat ürünlerine konu olduğuna
C) Zirveye çıkılış tarihine
D) Uluslararası düzeyde ilgi gördüğüne
E) Kış döneminde bölge turizmine katkı sağladığına

Çözüm

Parçadaki "Binlerce yıllık bir tarihe sahip olan bu buzul, yaklaşık üç yüz metre kalınlığında, beş kilometre çapında." sözleriyle Ağrı Dağı'yla ilgili olarak "Üzerindeki buzulun boyutlarına", "Destanlara konu olan, adına filmler yapılan, romanlar yazılan Ağrı Dağı..." sözleriyle "Kimi sanat ürünlerine konu olduğuna", "Marco Polo'nun hiçbir zaman çıkılamayacak dediği

noktaya ilk olarak 1829'da tırmanıldı." sözleriyle "Zirveye çıkılış tarihine", "Günümüzde bu efsanevi zirveye çıkmak üzere, her yıl dünyanın dört bir yanından binlerce kişi geliyor." sözleriyle "Uluslararası düzeyde ilgi gördüğüne" değinilmiştir. Parçada Ağrı Dağı'yla ilgili olarak "Kış döneminde bölge turizmine katkı sağladığına" değinilmemiştir.

CEVAP: E

220. Kayak, son yıllarda geniş kitlelere daha çok hitap etmeye başlayan bir spor hâline geldi. Marmara'da Uludağ, Batı Karadeniz'de Kartalkaya ve Ilgaz, İç Anadolu'da Elmadağ ve Erciyes, Doğu Anadolu'da Palandöken ve Sarıkamış tesisleri Türkiye'nin önde gelen kayak merkezleri arasında yer alıyor. Bu merkezlerdeki nitelikli konaklama tesislerinde en iyi hizmet sunulmaya çalışılıyor. Tatil amacıyla kayak merkezlerine ilk kez gidenler isterlerse eğitmenlerden ders alabiliyor.

Bu parçada kayak sporuyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Lise 2010)

A) Tesislerde, elverişli ortamın sağlandığına
B) Bilmeyenlere öğrenme olanağı sunulduğuna
C) Bizdeki merkezlerin başka ülkelerinkinden üstün olduğuna
D) Başlıca tesislerin nerelerde bulunduğuna
E) İlgi duyanların sayısının giderek arttığına

Çözüm

Parçadaki "Bu merkezlerdeki nitelikli konaklama tesislerinde en iyi hizmet sunulmaya çalışılıyor." sözleriyle kayak sporuyla ilgili olarak "Tesislerde, elverişli ortamın sağlandığına", "Tatil amacıyla kayak merkezlerine ilk kez gidenler isterlerse eğitmenlerden ders alabiliyor." sözleriyle "Bilmeyenlere öğrenme olanağı sunulduğuna", "Marmara'da Uludağ, Batı Karadeniz'de Kartalkaya ve Ilgaz, İç Anadolu'da Elmadağ ve Erciyes, Doğu Anadolu'da Palandöken ve Sarıkamış tesisleri Türkiye'nin önde gelen kayak merkezleri arasında yer alıyor." sözleriyle "Başlıca tesislerin nerelerde bulunduğuna", "Kayak, son yıllarda geniş kitlelere daha çok hitap etmeye başlayan bir spor hâline geldi." sözleriyle "İlgi duyanların sayısının giderek arttığına" değinilmiştir. Parçada "Bizdeki merkezlerin başka ülkelerinkinden üstün olduğuna" değinilmemiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

221. Çamlıdere'nin kuruluşu çok eskilere dayanıyor ama başkentin bir ilçesi olduğu hâlde ne zaman kurulduğunu kimse bilmiyor. Çünkü bugüne kadar hiç konuşulmadı Çamlıdere'nin kültürel değerleri. Bu anlamda belki Ankara'nın en şanssız ilçesi belki de yapsatçıların eline düşmediği için en şanslısı. Bilinmediği için hoyrat eller alıp onararak satmaya kalkmadı Çamlıdere'nin eski evlerini. Modern mimarinin düz ve yalın duvarlarına inat, burada duvarlar gereksinimi karşılayacak dolaplar, raflar, terekler, yüklükler, kilerler ve nişlerle donanmış. Koruma altına alınması gereken bu evler özelliklerini yitirirse bu, büyük bir tarihî mirasın kaybı olur.

Bu parçada Çamlıdere'yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? (Lise 2010)

A) Turistlerin ilgisini nelerin çektiğine
B) Evlerin geleneksel yapı özelliklerini koruduğuna
C) Yapıların tarihsel bir değer taşıdığına
D) Fazla tanınan bir yer olmadığına
E) Evlerin yapımında işlevselliğe önem verildiğine

Çözüm

Parçadaki "Modern mimarinin düz ve yalın duvarlarına inat, burada duvarlar gereksinimi karşılayacak dolaplar, raflar, terekler, yüklükler, kilerler ve nişlerle donanmış." sözleriyle "evlerin geleneksel yapı özelliklerini koruduğuna", "evlerin yapımında işlevselliğe önem verildiğine", "Koruma altına alınması gereken bu evler özelliklerini yitirirse bu, büyük bir tarihî mirasın kaybı olur." sözleriyle "yapıların tarihsel bir değer taşıdığına", "Bilinmediği için hoyrat eller alıp onararak satmaya kalkmadı." sözleriyle "fazla tanınan bir yer olmadığına" değinilmiştir. Parçada Çamlıdere'yle ilgili olarak "turistlerin ilgisini nelerin çektiğine" değinilmemiştir.

CEVAP: A

222. Karia bölgesi, Halikarnassos'un başkent olduğu, kuzeyde Büyük Menderes Nehri ile Dalaman Çayı arasında yer alır. Anadolu'nun yerli halklarından olan Karia halkı, coğrafyalarına uygun olarak hem ana karada hem adalarda hem denizaşırı ülkelerde yaşardı, savaşçı ve denizci bir kimliğe sahipti. Kendi ülke ve dillerine ne ad verdikleri kesin olarak bilinmese de Karia ülkesine Anadolu'nun en eski dillerinden birinde "Karuwa", Mısır hiyerogliflerinde ise "Keres" denir. Antik Mısır kaynaklarında "denizden gelen tunç adam" olarak adlandırılan Karia halkı, önceleri Mısır'da paralı asker olarak çalışmış, daha sonra yerleşik halkın arasına karışarak oraya yerleşmişlerdir. Gelenek ve göreneklerini yöreye taşıyan Karia halkı, Mısır'ın yaşam şeklini benimsemiştir.

Bu parçada Karia halkıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>? (Lise 2010)

A) Ülkelerinin değişik şekillerde adlandırıldığına
B) Konuştukları dilin ne gibi özellikler taşıdığına
C) Farklı bir kültürü özümsediklerine
D) Yaşam biçimlerinin kimlerinkiyle örtüştüğüne
E) Halkının toplumsal özelliklerine

Çözüm

Parçadaki "... Karia ülkesine Anadolu'nun en eski dillerinden birinde 'Karaçuva', Mısır hiyerogliflerinde ise 'Keres' denir." sözleriyle Karia halkıyla ilgili olarak "ülkelerinin değişik şekillerde adlandırıldığına", "Gelenek ve göreneklerini yöreye taşıyan Karia halkı, önceleri Mısır'ın yaşam şeklini benimsemiştir." sözleriyle "farklı bir kültürü özümsediklerine", "Anadolu'nun yerli halklarından olan Karia halkı, coğrafyalarına uygun olarak hem ana karada hem adalarda hem denizaşırı ülkelerde yaşardı, savaşçı ve denizci bir kimliğe sahipti." sözleriyle "yaşam biçimlerinin kimlerinkiyle örtüştüğüne" ve "halkının toplumsal özelliklerine" değinilmiştir. Parçada Karia halkıyla ilgili olarak "konuştukları dilin ne gibi özellikler taşıdığına" değinilmemiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1 - 4. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir çiçekçide karanfil, orkide, papatya ve zambak olmak üzere dört farklı türde çiçek satılmaktadır. Aylin, Begüm, Ceyhun, Deniz ve Egemen adlı beş kişinin çiçekçiden aldıkları çiçeklere ilişkin bazı bilgiler şu şekildedir:

- Her çiçekten ikişer adet satılmıştır.
- Her bir kişi, bir çiçek türünden sadece bir tane almıştır.
- Aylin, Begüm ve Egemen ikişer çiçek, diğerleri sadece birer çiçek almıştır.
- Aylin ve Egemen'in aldığı çiçeklerin türleri aynıdır.
- Sadece bir kişi, hem karanfil hem zambak almıştır.

YARGI YAYINEVİ

1. Buna göre

I. Ceyhun,
II. Deniz,
III. Egemen

adlı kişilerden hangileri Begüm'le ortak bir çiçek almış olabilir? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

2. Buna göre

I. zambak,
II. papatya,
III. orkide

çiçeklerinden hangilerini alan kişiler kesin olarak bilinir? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur? (Ön Lisans 2024)

A) Aylin, zambak almıştır.
B) Aylin, orkide almıştır.
C) Deniz, karanfil almıştır.
D) Begüm, orkide almıştır.
E) Begüm, papatya almıştır.

4. Deniz'in karanfil aldığı biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur? (Ön Lisans 2024)

A) Ceyhun karanfil almıştır.
B) Egemen zambak almıştır.
C) Aylin karanfil almıştır.
D) Ceyhun zambak almıştır.
E) Begüm papatya almıştır.

Çözümler

Tablomuzda açıkça verilmiş bilgilerden hareketle ilk yerleştirmelerimizi yapalım. Sadece Aylin, Begüm ve Egemen ikişer çiçek aldığına ve Aylin'le Egemen'in aldığı çiçeklerin türü aynı olduğuna göre orkide ile papatya alanlar Aylin'le Egemen'dir. Hem karanfil hem zambak alan kişi de aynıdır, bunu X ile gösterdik.

karanfil 2	orkide 2	papatya 2	zambak 2
x	Aylin Egemen	Aylin Egemen	x

Karanfil ve zambak alan kişi iki çiçek alanlardan biri olduğuna göre bu kişi Begüm'den başkası olamaz. Onu da tablomuzda gösterelim.

karanfil 2	orkide 2	papatya 2	zambak 2
x (Begüm)	Aylin Egemen	Aylin Egemen	x (Begüm)

Şu anda altı çiçeğin kimler tarafından alınmış olduğu netleşti. Geriye bir karanfil ile bir zambak ve onları alabilecek iki kişi kaldı: Ceyhun ve Deniz. Onları da olasılıklı olarak tablomuzda gösterelim.

karanfil 2	orkide 2	papatya 2	zambak 2
Begüm + Ceyhun / Deniz	Aylin Egemen	Aylin Egemen	Begüm + Deniz / Ceyhun

1. Begüm'le ortak bir çiçek almış olabilecek kişiler Ceyhun ile Denizdir.

CEVAP: D

2. Orkide ve papatya alan kişiler kesin olarak bellidir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

3. A, D, E kesin olarak yanlış; B kesin olarak doğru; C olasılıktır.

CEVAP: B

4. Deniz'in karanfil aldığı biliniyorsa Ceyhun zambak almıştır.

CEVAP: D

5-8. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Varış noktaları Samsun ve Trabzon olan A, B, C, D, E ve F uçaklarının bir havaalanından kalkış sıralarına ve gittikleri şehre ilişkin bazı bilgiler şu şekildedir:

- Her iki şehre de üçer uçak gitmiştir.
- Samsun'a giden uçaklar art arda kalkmamıştır.
- Biri birinci, diğeri altıncı sırada kalkan C ve D uçakları Samsun'a gitmiştir.
- Biri ikinci, diğeri üçüncü sırada kalkan B ve E uçakları farklı şehirlere gitmiştir.
- F uçağından hemen sonra Samsun'a giden bir uçak kalkmıştır.

YARGI YAYINEVİ

5. Buna göre

I. üçüncü,
II. dördüncü,
III. beşinci

sırada kalkan uçaklardan hangileri Trabzon'a gitmiştir? (Lise 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

6. Aşağıdaki uçaklardan hangileri kesin olarak farklı şehirlere gitmiştir? (Lise 2024)

A) A ve C B) A ve F
C) B ve D D) B ve F
E) C ve E

7. Buna göre

I. B,
II. E,
III. F

uçaklarından hangileri Trabzon'a giden ilk uçak olabilir? (Lise 2024)

A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

8. C uçağı ile E uçağının kalkışları arasında toplam iki uçağın kalkış yaptığı biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Lise 2024)

A) Birinci sırada, Samsun'a giden C uçağı kalkmıştır.
B) İkinci sırada, Trabzon'a giden B uçağı kalkmıştır.
C) Dördüncü sırada, Samsun'a giden A uçağı kalkmıştır.
D) A uçağı ile B uçağı arasında toplam iki uçak kalkmıştır.
E) D uçağı ile F uçağı arasında toplam iki uçak kalkmıştır.

Çözümler

1	2	3	4	5	6
C/D	B/E	E/B	A	F	D/C
Sams.	Trab.	Sams.	Trab.	Trab.	Sams.

5. Üçüncü sıradaki uçak Samsun'a, dördüncü ve beşinci sıradaki uçaklar Trabzon'a gitmiştir.

CEVAP: E

6. A ve C uçaklarından A kesin olarak Trabzon'a, C ise kesin olarak Samsun'a gitmiştir. Bunun dışında seçeneklerde belirtilen uçaklar ya aynı yere gitmiştir (A ve F) ya da farklı yere gitmiş olmaları sadece olasılık dâhilindedir.

CEVAP: A

7. B ya da E, Trabzon'a giden ilk uçak olabilir.

CEVAP: C

8. C uçağı ile E uçağı arasında toplam iki uçağın kalkış yaptığı biliniyorsa tablomuz şöyle şekillenir:

1	2	3	4	5	6
D	B	E	A	F	C
Sams.	Trab.	Sams.	Trab.	Trab.	Sams.

Bu durumda A, C, D ve E'de verilen bilgiler yanlış; B'de verilen bilgi doğrudur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

9 - 12. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir kongrede Aydın, Bahar, Ceren, Deniz adlı kişiler iktisat alanında; Elif, Faruk, Gökçen, Hüseyin adlı kişiler de sosyoloji alanında sırayla toplam sekiz bildiri sunmuştur. Sunum sıralarına ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Aynı alandaki bildiriler art arda sunulmamıştır.
- Bahar, altıncı sırada sunum yapmıştır.
- Aydın ile Deniz arasında sadece Gökçen sunum yapmıştır.
- Ceren, Hüseyin'den hemen sonra sunum yapmıştır.

9. Buna göre

I. Elif,
II. Faruk,
III. Hüseyin

adlı kişilerden hangileri birinci sırada bildiri sunmuş olabilir? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

10. Buna göre

I. Aydın,
II. Ceren,
III. Deniz

adlı kişilerden hangileri Bahar'dan önce bildiri sunmuş olabilir? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

11. Aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur? (Ön Lisans 2022)

A) Aydın, Elif'ten önce bildiri sunmuştur.
B) Deniz, Elif'ten önce bildiri sunmuştur.
C) Faruk, Aydın'dan önce bildiri sunmuştur.
D) Elif, Hüseyin'den önce bildiri sunmuştur.
E) Ceren, Bahar'dan önce bildiri sunmuştur.

12. Tüm katılımcıların sunum sıralarının tam olarak belirlenebilmesi için aşağıdakilerden hangisinin bilinmesi yeterlidir? (Ön Lisans 2022)

A) Elif'in Bahar'dan hemen önce bildiri sunduğunun
B) Aydın'ın Faruk'tan hemen önce bildiri sunduğunun
C) Deniz'in Gökçen'den hemen önce bildiri sunduğunun
D) Elif ve Faruk'un Bahar'dan önce bildiri sunduğunun
E) Faruk ve Gökçen'in Hüseyin'den önce bildiri sunduğunun

YARGI YAYINEVİ

Çözümler

İKTİSAT: Aydın, Bahar, Ceren, Deniz
SOSYOLOJİ: Elif, Faruk, Gökçen, Hüseyin

Aydın + Gökçen + Deniz /
İkt. Sos. İkt.

Deniz + Gökçen + Aydın
İkt. Sos. İkt.

Hüseyin + Ceren
Sos. İkt.

Önce, verilen bilgileri yerleştirelim:

İktisat alanında sunum yapmış olan Bahar, altıncı sıradadır ve aynı alanda bildiriler art arda sunulamayacağından bildiri sunma sırası aşağıdaki gibidir:

1	2	3	4	5	6	7	8
					Bahar		
Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.

Şimdi üçlü ve ikili gruplarımızı hangi alanda sunum yapmış oldukları bilgisine göre tablomuza yerleştirelim:

1	2	3	4	5	6	7	8
	Aydın / Deniz	Gökçen	Deniz / Aydın		Bahar	Hüseyin	Ceren
Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.

Son olarak Elif ve Faruk'u da olasılıklı olarak 1 ve 5. sıralara yerleştirelim ve tablomuz tamamlanmış olsun:

1	2	3	4	5	6	7	8
Elif / Faruk	Aydın / Deniz	Gökçen	Deniz / Aydın	Faruk / Elif	Bahar	Hüseyin	Ceren
Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.

9. Elif ile Faruk, birinci sırada bildiri sunmuş olabilir.

CEVAP: C

10. Ceren, Bahar'dan sonra (7. sırada) sunum yapmıştır. Aydın ve Deniz'in sunum sıraları kimin kaçıncı sırada olduğu kesin olmasa da 2 ve 4'tür. Yani her ikisinin de Bahar'dan önce sunum yaptıkları kesin olarak bellidir.

CEVAP: E

11. A, B, C olasılık; E kesin yanlış; D kesin olarak doğrudur.

CEVAP: D

12. Tablomuzdan görülebileceği gibi tüm katılımcıların sunum sıralarının tam olarak belirlenebilmesi için Elif-Faruk ve Aydın-Deniz olasılıklarının sıralamadaki yerlerini kesinleştirecek herhangi bir bilgiye gereksinimimiz vardır.

Elif'in Bahar'dan hemen önce bildiri sunduğunun bilinmesi tablomuzu şöyle yapar:

1	2	3	4	5	6	7	8
Faruk	Aydın / Deniz	Gökçen	Deniz / Aydın	Elif	Bahar	Hüseyin	Ceren
Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.

Aydın'ın Faruk'tan hemen önce bildiri sunduğu bilgisinin tablomuza etkisi şudur:

1	2	3	4	5	6	7	8
Elif	Deniz	Gökçen	Aydın	Faruk	Bahar	Hüseyin	Ceren
Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.

Deniz, Gökçen'den hemen önce bildiri sunmuşsa tablomuzun görünümü şudur:

1	2	3	4	5	6	7	8
Elif / Faruk	Deniz	Gökçen	Aydın	Faruk / Elif	Bahar	Hüseyin	Ceren
Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.	Sos.	İkt.

Elif ve Faruk'un Bahar'dan önce bildiri sunduğu ile Faruk ve Gökçen'in Hüseyin'den önce bildiri sunduğu bilgileri, bizim zaten tablomuzu oluştururken elde ettiğimiz bilgilerdir. Bilinen şeylerin seçeneklerde de söylenmesi, olasılıkları elbette ortadan kaldırmamaktadır. Görüldüğü gibi yalnız B seçeneğinde verilen bilgi ile bütün olasılıklar kesinliğe dönüşmektedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

13 - 16. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir markette belirli bir günde toplam yedi paket un ve mercimek satılmıştır. Unlar buğday ve çavdar; mercimekler ise kırmızı ve yeşil türündedir. Bu ürünlerin satış sayılarına ve sıralarına ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Buğday unu, çavdar unu ve kırmızı mercimekten eşit sayıda satılmıştır.
- İkinci ve dördüncü sırada aynı türde un satılmıştır.
- Aynı türde iki paket mercimek art arda satılmıştır.
- Son sırada satılan ürün buğday unudur.

13. Buna göre

I. buğday unu,
II. çavdar unu,
III. yeşil mercimek

ürünlerinden hangileri üçüncü sırada satılmış olabilir? (Lise 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

14. Aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur? (Lise 2022)

A) Buğday unundan sadece bir paket satılmıştır.
B) Çavdar unundan sadece bir paket satılmıştır.
C) Buğday unundan toplam iki paket satılmıştır.
D) Yeşil mercimekten toplam iki paket satılmıştır.
E) Yeşil mercimekten toplam dört paket satılmıştır.

15. Beşinci ve altıncı sırada satılan ürünler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir? (Lise 2022)

A) kırmızı mercimek - kırmızı mercimek
B) buğday unu - yeşil mercimek
C) buğday unu - buğday unu
D) kırmızı mercimek - yeşil mercimek
E) çavdar unu - çavdar unu

Çözümler

1	2	3	4	5	6	7
buğ. unu / yeşil merc.	çavdar unu	yeşil merc. / buğ. unu	çavdar unu	kırm. merc.	kırm. merc.	buğday unu

Verilen bilgilerden elde edeceğimiz tablo budur ve buna göre yeşil mercimek bir, diğerleri ikişer kez satılmıştır.

13. Üçüncü sırada yeşil mercimek ya da buğday unu satılmış olabilir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

14. C seçeneğindeki bilgi kesin olarak doğru, diğerleri kesin olarak yanlıştır.

CEVAP: C

15. 5 ve 6. sırada satılan ürünler kırmızı mercimektir.

CEVAP: A

16. Üç paket unun art arda satıldığı biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Lise 2022)

A) Birinci sırada yeşil mercimek satılmıştır.
B) İkinci sırada buğday unu satılmıştır.
C) İki paket çavdar unu art arda satılmıştır.
D) Çavdar ununda hemen sonra yeşil mercimek satılmıştır.
E) Yeşil mercimekten hemen sonra buğday unu satılmıştır.

16. Üç paket un art arda satılmışsa bu sıra 2, 3 ve 4 olabilir. Bu durumda birinci sırada ancak yeşil mercimek satılabilir.

CEVAP: A

17 - 20. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

K, L ve M filmlerine bilet almak için bir sinema gişesinde sırada bekleyen Ahmet, Burcu, Cengiz, Derya, Erdal, Fatma ve Giray adlı kişilerin bilet alma sıralarına ve bilet aldıkları filmlere ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Her bir kişi, sadece bir bilet almıştır.
- İkinci ve üçüncü sırada bekleyen kişiler, aynı filme bilet almıştır.
- Derya'dan hemen önce Burcu, hemen sonra da Giray bilet almıştır.
- Burcu, Derya ve Giray farklı filmlere bilet almışlardır.
- K filmine bilet alan Erdal, altıncı sıradadır.
- Cengiz ve Fatma art arda bilet almışlardır.
- L filmine üç, M filmine ise iki kişi bilet almıştır.
- Burcu, M filmine bilet almıştır.

17. Buna göre

I. birinci,
II. üçüncü,
III. beşinci

sırada bilet alan kişilerden hangileri L filmine bilet almış olabilir? (Ön Lisans 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

Çözüm

1	2	3	4	5	6	7
Cengiz / Fatma	Fatma / Cengiz	Burcu	Derya	Giray	Erdal	Ahmet
	*	*	**	***	K	
L	M	M	K/L	L/K	K	L

Birinci ve beşinci sırada bilet alan kişiler L filmine bilet almış olabilir.

CEVAP: D

18. Buna göre

I. Ahmet,
II. Cengiz,
III. Derya

adlı kişilerden hangilerinin bilet aldığı film kesin olarak bilinmektedir? (Ön Lisans 2020)

A) Yalnız III B) Yalnız II
C) II ve III D) I ve III
E) Yalnız I

Çözüm

1	2	3	4	5	6	7
Cengiz / Fatma	Fatma / Cengiz	Burcu	Derya	Giray	Erdal	Ahmet
	*	*	**	***	K	
L	M	M	K/L	L/K	K	L

İsmi verilen kişiler arasında yalnız Ahmet'in bilet aldığı film (L) kesin olarak bilinmektedir.

CEVAP: E

19. Cengiz ve Derya'nın aynı filme bilet aldığı biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2020)

A) Ahmet, M filmine bilet almıştır.
B) Fatma, K filmine bilet almıştır.
C) Derya, beşinci sırada bilet almıştır.
D) Burcu, ikinci sırada bilet almıştır.
E) Giray, K filmine bilet almıştır.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

1	2	3	4	5	6	7
Cengiz / Fatma	Fatma / Cengiz	Burcu	Derya	Giray	Erdal	Ahmet
	*	*	**	***	K	
L	M	M	K/L	L/K	K	L

Cengiz ile Derya aynı filme bilet aldıysa bu film L olabilir. Öyleyse Cengiz birinci sırada, Fatma ikinci sırada bilet alan kişidir ve Fatma M filmine bilet almıştır. Giray ise K filmine bilet almış olur. A, B, C, D yanlış: E doğrudur.

CEVAP: E

20. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2020)

A) Ahmet, Cengiz'den önce bilet almıştır.

B) Burcu, Fatma'dan önce bilet almıştır.

C) Cengiz, Derya'dan sonra bilet almıştır.

D) Erdal, Giray'dan sonra bilet almıştır.

E) Derya, Ahmet'ten sonra bilet almıştır.

Çözüm

1	2	3	4	5	6	7
Cengiz / Fatma	Fatma / Cengiz	Burcu	Derya	Giray	Erdal	Ahmet
	*	*	**	***	K	
L	M	M	K/L	L/K	K	L

A, B, C, E yanlış; D doğrudur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

21 - 24. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir konserde Ayşe, Burak, Cemil, Defne, Erdem, Funda ve Gizem adlı sanatçılar; K, L ve M adlı bestecilere ait şarkıları belli bir sırada söylemişlerdir. Her kişinin sadece bir şarkı söylediği konsere ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Aynı besteciye ait şarkılar, art arda söylenmemiştir.
- İlk sırada L, son sırada K adlı besteciye ait şarkılar söylenmiştir.
- Gizem üçüncü sırada şarkı söylemiştir.
- Altıncı sırada şarkı söyleyen Funda, L adlı besteciye ait bir şarkı söylememiştir.
- Erdem, K adlı besteciye ait bir şarkı söylemiştir.
- Erdem, Gizem'den önce şarkı söylemiştir.
- Ayşe'den hemen sonra Defne şarkı söylemiştir.
- Üçüncü ve beşinci sırada aynı besteciye ait şarkı söylenmiştir.

21. Buna göre;

I. Ayşe,
II. Burak,
III. Cemil

adlı kişilerden hangileri M adlı besteciye ait bir şarkı söylemiş olabilir? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

1	2	3	4	5	6	7
Burak / Cemil	Erdem	Gizem	Ayşe	Defne	Funda	Cemil / Burak
L	K	L	K / M	L	M	K

Burak ile Cemil K ile L'ye ait şarkıları seslendirmiştir. Ayşe'nin ise K ya da M'ye ait bir şarkıyı seslendirdiği kesindir. Öyleyse Ayşe M'ye ait bir şarkı söylemiş olabilir.

CEVAP: A

22. Defne ---- sırada ---- adlı besteciye ait bir şarkı söylemiştir.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2020)

A) ikinci - K
B) ikinci - L
C) dördüncü - M
D) beşinci - L
E) beşinci - M

Çözüm

1	2	3	4	5	6	7
Burak / Cemil	Erdem	Gizem	Ayşe	Defne	Funda	Cemil / Burak
L	K	L	K / M	L	M	K

Tablomuza göre Defne beşinci sırada L adlı besteciye ait bir şarkı söylemiştir.

CEVAP: D

23. **Aşağıdakilerden hangisi <u>kesin olarak</u> bilinmektedir? (Lise 2020)**

A) K adlı besteciye ait toplam şarkı sayısı
B) L adlı besteciye ait toplam şarkı sayısı
C) M adlı besteciye ait toplam şarkı sayısı
D) Birinci sırada şarkı söyleyen kişi
E) Yedinci sırada şarkı söyleyen kişi

Çözüm

1	2	3	4	5	6	7
Burak / Cemil	Erdem	Gizem	Ayşe	Defne	Funda	Cemil / Burak
L	K	L	K / M	L	M	K

Seçeneklerden sadece B seçeneğindeki bilgi kesin olarak doğrudur. L adlı besteciye ait üç şarkı seslendirilmiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

24. **Ayşe ve Burak'ın aynı bestecinin şarkılarını söyledikleri biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Lise 2020)**

A) Cemil ve Defne aynı bestecinin şarkılarını söylemiştir.
B) Ayşe ve Erdem farklı bestecilerin şarkılarını söylemiştir.
C) Burak ve Cemil aynı bestecinin şarkılarını söylemiştir.
D) Defne ve Gizem farklı bestecilerin şarkılarını söylemiştir.
E) Funda ve Gizem aynı bestecinin şarkılarını söylemiştir.

Çözüm

1	2	3	4	5	6	7
Burak / Cemil	Erdem	Gizem	Ayşe	Defne	Funda	Cemil / Burak
L	K	L	K / M	L	M	K

Ayşe ile Burak aynı bestecinin şarkılarını söylemiş ise bu besteci K'dir. Bu durumda Cemil L adlı bestecinin şarkısını söylemiştir. Öyleyse Cemil ile Defne aynı bestecinin şarkılarını söylemiştir.

CEVAP: A

25 - 28. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir matbaada çalışan Selami ve Yalçın adlı ustalar, toplam yedi eseri sırasıyla basıma hazırlamıştır. Bu eserlerden bazıları hikâye, bazıları ise roman türündedir. Eserlerin hazırlanma sırasına ve kim tarafından hazırlandığına ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Her bir eser sadece bir usta tarafından hazırlanmıştır.
- Yalçın Usta toplam dört eser hazırlamıştır.
- Üçüncü ve altıncı sırada hazırlanan eserler aynı türdedir.
- Birinci ve yedinci sıradaki eserleri aynı usta hazırlamıştır.
- Hikâye türündeki eserler art arda hazırlanmamıştır.
- Üçüncü sıradaki eseri Yalçın Usta hazırlamıştır.
- Dördüncü sırada Selami Usta, hikâye türünde bir eser hazırlamıştır.
- Yalçın Usta'nın hazırladığı bir hikâyeden hemen sonra Selami Usta, bir roman hazırlamıştır.

YARGI YAYINEVİ

25. Buna göre

I. üçüncü,
II. beşinci,
III. yedinci

sırada hazırlanın eserlerden hangileri hikâye türünde olabilir? (Ön Lisans 2018)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

26. Buna göre Yalçın Usta

I. ikinci,
II. beşinci,
III. altıncı

sıradaki eserlerden hangilerini hazırlamış olabilir? (Ön Lisans 2018)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

27. Aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur? (Ön Lisans 2018)

A) Yalçın Usta iki hikâye hazırlamıştır.
B) Yalçın Usta bir hikâye hazırlamıştır.
C) Selami Usta bir roman hazırlamıştır.
D) Selami Usta iki roman hazırlamıştır.
E) Selami Usta iki hikâye hazırlamıştır.

28. Birinci ve yedinci sırada hazırlanan eserlerin aynı türde olduğu biliniyorsa aşağıdaki eserlerden hangileri de aynı türdedir? (Ön Lisans 2018)

A) Birinci ve altıncı sıradaki eserler
B) İkinci ve dördüncü sıradaki eserler
C) İkinci ve yedinci sıradaki eserler
D) Dördüncü ve altıncı sıradaki eserler
E) Dördüncü ve yedinci sıradaki eserler

Çözümler

Önce verileri gösterebileceğimiz bir tablo oluşturalım. Sonra verilen bilgileri adım adım tablomuzda gösterelim.

1. aşama:

Kesin olarak verilen bilgileri yazarak ve kodlayarak işe başlayalım.

	Usta	Tür
1 aynı usta	*	
2		
3 aynı tür	Yalçın	*
4	Selami	hikâye
5		
6 aynı tür		*
7 aynı usta	*	

2. aşama:

3 ve 6. sıradaki eserlerin roman olması gerektiği bilgisini (Hikâyeler art arda olmayacaktı.) tablomuza ekleyelim. Bu arada, 3 ve 6. sıradaki eserler aynı türde olacağı için 6. sıradaki eseri de roman olarak gösterelim.

	Usta	Tür
1 aynı usta	*	
2		
3 aynı tür	Yalçın	*roman
4	Selami	hikâye
5		roman
6 aynı tür		*roman
7 aynı usta	*	

3. aşama:

Yalçın Usta'nın hazırladığı hikâyeden sonra Selami Usta'nın hazırladığı bir roman olması gerektiği bilgisi yalnız 1 ve 2. sıradaki eserler için geçerli olabileceği bilgisini de tablomuza ekleyelim. Ayrıca 1 ve 7. sıradaki eserin hazırlayıcısı aynı usta olduğundan 7. sıraya Yalçın Usta'yı ekleyelim. Şu anda sadece 5 ve 6. sıradaki eserlerin ustaları belirsiz olarak kaldı.

	Usta	Tür
1 aynı usta	*Yalçın	hikâye
2	Selami	roman
3 aynı tür	Yalçın	*roman
4	Selami	hikâye
5		roman
6 aynı tür		*roman
7 aynı usta	*Yalçın	hikâye/roman

4. aşama:

Son olarak Yalçın Usta'nın toplam dört eseri hazırladığı bilgisini kullanalım. Bu durumda 5 ve 6. sıradaki eserleri hazırlayanlardan yalnız biri Yalçın Usta olabilir. Buna göre diğerini Selami Usta hazırlayacaktır. Artık tablomuz tamamlanmıştır. Soruları çözebiliriz.

	Usta	Tür
1 aynı usta	*Yalçın	hikâye
2	Selami	roman
3 aynı tür	Yalçın	*roman
4	Selami	hikâye
5	Yalçın / Selami	roman
6 aynı tür	Selami / Yalçın	*roman
7 aynı usta	*Yalçın	hikâye/roman

YARGI YAYINEVİ

25. Tablomuzdan da görebileceğimiz gibi üçüncü, beşinci ve yedinci sıradaki eserlerden ilk ikisi kesinlikle romandır, yedinci sıradaki eserin ise roman ya da hikâye olma olasılığı vardır.

CEVAP: C

26. Yalçın Usta ikinci sıradaki eseri hazırlamış olamaz. Beşinci ve altıncı sıradaki eserlerin birini hazırlamıştır ama hangisi olduğunu bilmediğimiz için bu ikisini de hazırlayan kişi olma olasılığı vardır.

CEVAP: E

27. Yalçın Usta bir ya da iki hikâye hazırlamıştır. A ve B olasılıktır. Selami Usta'nın iki roman hazırladığı kesin doğru olduğundan C kesin yanlış, D kesin doğrudur. Selami Usta yalnızca bir hikâye hazırlamıştır, E'de kesin yanlıştır.

CEVAP: D

28. Verilen yeni bilgiye göre tablomuzda gereken değişikliği yaparsak seçenekler içinde yalnızca E'de belirtildiği gibi dördüncü ve yedinci sıradaki eserlerin aynı türde olduğunu (hikâye) görürüz.

CEVAP: E

	Usta	Tür
1 aynı usta	*Yalçın Usta	hikâye
2	Selami Usta	roman
3 aynı tür	Yalçın Usta	*roman
4	Selami Usta	hikâye
5	Yalçın / Selami	roman
6 aynı tür	Selami / Yalçın	*roman
7 aynı usta	*Yalçın Usta	hikâye

YARGI YAYINEVİ

29 - 32. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Turistik bir kenti ziyaret eden A, B, C, D, E ve F kafileleri; kentteki kaleyi, limanı ve müzeyi gezmişlerdir. Kafilelerin gezdikleri mekânlara ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Limanı gezen üç kafileden biri C'dir ve başka mekânı gezmemiştir.
- Kaleyle müzeyi gezen kafileler birbirinden farklıdır.
- A ve D kafileleri farklı mekânları ziyaret etmişlerdir.
- B kafilesinin gezdiği iki mekândan biri müze, E kafilesinin gezdiği iki mekândan biri kaledir.

29. Buna göre D kafilesi:

I. kale,
II. liman,
III. müze

mekânlarından hangilerini ziyaret etmiş olabilir? (Lise 2018)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

30. Buna göre aşağıdaki kafilelerden hangileri aynı mekânı ziyaret etmiş olamaz? (Lise 2018)

A) A ve F B) B ve C
C) B ve F D) C ve D
E) D ve E

31. Aşağıdaki kafilelerden hangileri kesin olarak aynı mekânı ziyaret etmişlerdir? (Lise 2018)

A) A ve E B) B ve F
C) B ve E D) C ve D
E) C ve F

32. En az sayıda kafilenin müzeyi ziyaret ettiği biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur? (Lise 2018)

A) A kafilesi kaleyi ziyaret etmiştir.
B) A kafilesi limanı ziyaret etmiştir.
C) B kafilesi kaleyi ziyaret etmiştir.
D) F kafilesi kaleyi ziyaret etmiştir.
E) F kafilesi limanı ziyaret etmiştir.

Çözümler

B:2 mekân

E:2 mekân

A X D

Kaleyi ziyaret edenler X müzeyi ziyaret edenler

Öncelikle "limanı ziyaret edenler kafileler" hanesine C'yi yerleştirelim. C ile işimiz bitti.

Kale	Liman 3	Müze
	C	

"B kafilesinin gezdiği iki mekandan biri müze, E kafilesinin gezdiği iki mekândan biri kaledir." bilgisini de tablomuzda gösterelim.

Kale	Liman 3	Müze
E	C	B

E ve B'nin birer ziyareti kaldı ve bu ziyaret mekânı "Kaleyle müzeyi gezen kafileler birbirinden farklıdır." bilgisine göre ancak "liman" olabilir. E ve B ile de işimiz bitti.

Kale	Liman 3	Müze
E	C E B	B

Geriye sadece A, D ve F'yi yerleştirmek kaldı. A ve D kafileleri farklı mekânları ziyaret ettiğine göre bu mekânlar kale ile müzedir. F kafilesi de ya kaleyi ya da müzeyi ziyaret etmiştir. Sonuçta aşağıdaki olasılıklar tablosu oluşur.

Kale	Liman 3	Müze
A E F	C E B	D B
A E	C E B	D B F
D E F	C E B	A B
D E	C E B	A B F

YARGI YAYINEVİ

29. Buna göre D kafilesi kale ya da müzeyi ziyaret etmiş olabilir.

CEVAP: E

30. C kafilesi ile D kafilesi aynı mekânı ziyaret etmiş olamaz.

CEVAP: D

31. C, E ve B kafileleri kesinlikle aynı mekânı ziyaret etmişlerdir. Bu durumda "C ve E", "C ve B", "E ve B" biçiminde verilecek her yanıt doğru olur. C seçeneğinde B ve E kafilelerine yer verilmiştir ve bu bilgi kesinlikle doğrudur.

CEVAP: C

32. "En az kafilenin müzeyi ziyaret ettiği biliniyor ise müze ziyaretine giden kafile sayısının iki olduğu olasılıklardan sonuç çıkarmamız gerekir. Bu durumda müzeye giden kafileler ya D ile B ya da A ile B'dir. Böylece F kafilesi kaleye giden kafilelere eklenir ve kaleye üç, limana üç, müzeye iki kafile gitmiş olur. Her iki olasılıkta da B kafilesinin müzeyi, F kafilesinin kaleyi ziyaret ettiği kesindir.

CEVAP: D

33. ve 36. soruları aşağıdaki bilgiye göre cevaplayınız.

Ahmet, Bekir, Ceren, Demir, Elif, Fatma ve Galip isimli öğrenciler ders kayıtları sırasında kimya, matematik veya tarih derslerinden birini seçmiştir. Öğrencilerin ders seçimlerine ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Matematik dersini üç kişi seçmiştir.
- Kimya dersini seçen iki kişiden biri Elif'tir.
- Bekir ve Ceren aynı dersi seçmiştir.
- Demir, Elif ve Fatma adlı öğrencilerden her biri farklı dersleri seçmiştir.

33. Buna göre;

I. Ahmet,
II. Demir,
III. Fatma

adlı öğrencilerden hangileri tarih dersini seçmiş olabilir? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

34. Aşağıdaki öğrencilerden hangileri aynı dersi seçmiş olamaz? (Ön Lisans 2016)

A) Ahmet ve Fatma
B) Ahmet ve Galip
C) Bekir ve Demir
D) Ceren ve Fatma
E) Elif ve Galip

YARGI YAYINEVİ

35. Aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur? (Ön Lisans 2016)

A) Ceren matematik dersini seçmiştir.
B) Demir matematik dersini seçmiştir.
C) Fatma tarih dersini seçmiştir.
D) Galip tarih dersini seçmiştir.
E) Bekir tarih dersini seçmiştir.

36. Aşağıdaki öğrencilerden hangilerinin aynı dersi seçtiği bilinirse tüm öğrencilerin seçtiği dersler kesin olarak bilinebilir? (Ön Lisans 2016)

A) Ahmet ve Demir
B) Ahmet ve Elif
C) Bekir ve Fatma
D) Ceren ve Galip
E) Bekir ve Elif

Çözümler

Elif, Demir ve Fatma'nın her biri farklı bir ders seçeceğine ve Elif'in de kimya dersini seçtiği bilindiğine göre üç dersten de birer kişilik yer bu üç kişiye ayrılmıştır.

Bu durumda aynı dersi seçen iki kişi olan Bekir ve Ceren yalnızca matematik dersini seçmiş olur.

Geriye kalan iki kişiden Galip ile Ahmet'ten biri kimya biri tarih dersini seçer ama hangisinin ne seçtiği kesin olarak bilinmez.

Sonuçta ortaya şu tablo çıkar:

Kimya (2)	Matematik (3)	Tarih (2)
Elif Ahmet / Galip	Demir / Fatma Bekir + Ceren	Fatma / Demir Ahmet / Galip

33. Tablomuzda görebileceğimiz gibi Ahmet, Demir, Fatma adlı öğrencilerden ikisi tarih dersini seçmiş olabilir.

CEVAP: E

34. Tablomuzu oluştururken de belirttiğimiz gibi Ahmet ile Galip, kimya ve tarih derslerini aralarında paylaşmak zorundadır. Aynı dersi seçmiş olamazlar.

CEVAP: B

35. Bekir ve Ceren'in matematik dersini seçmek zorunda olduğunu biliyorduk. B, C, D olasılık, E kesin yanlıştır.

CEVAP: A

36. Ahmet ile Galip'in, Fatma ile Demir'in tablomuzda yerleri kesinleştiğinde bu ikili gruplardaki öğrencilerin farklı yerlerde olması gerektiğini biliyoruz. Öyleyse bu ikili bloklarda Ahmet ya da Galip'ten birinin seçtiği dersin kesinleşmesi diğerinin, Fatma ya da Demir'den birinin seçtiği dersin kesinleşmesi de diğerinin seçtiği dersi kesinleştirir. Yani bu sorunun doğru yanıt olasılıkları Ahmet ve Demir, Ahmet ve Fatma, Galip ve Demir, Galip ve Fatma'dan ibarettir. Bunlardan Ahmet ve Demir doğru yanıt olarak verilmiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

37. ve 40. soruları aşağıdaki bilgiye göre cevaplayınız.

Üç katlı bir apartmanın her katında ikişer daire bulunmaktadır. Avcı, Bakır, Cevizci, Duman, Ekici ve Fırtına ailelerinin oturduğu dairelere ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Her dairede yalnızca bir aile oturmaktadır.
- Avcı ailesi en üst kat olan üçüncü katta oturmaktadır.
- Cevizci ailesi, Ekici ailesinin üstündeki katlardan birinde oturmaktadır.
- Fırtına ailesi, Cevizci ailesinin üstündeki katlardan birinde oturmaktadır.

37. Buna göre Bakır ailesi

I. birinci,
II. ikinci,
III. üçüncü

katlardan hangilerinde oturuyor olabilir? (Lise 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

38. Aşağıdaki ailelerden hangileri aynı katta oturuyor olamaz? (Lise 2016)

A) Avcı ve Fırtına
B) Bakır ve Cevizci
C) Bakır ve Duman
D) Bakır ve Ekici
E) Duman ve Ekici

39. Her kattan bir ailenin katılımıyla apartman yönetim kurulu oluşturulmuştur.

Buna göre yönetim kurulundaki aileler aşağıdakilerden hangileri olabilir? (Lise 2016)

A) Avcı, Duman ve Fırtına
B) Bakır, Cevizci ve Ekici
C) Bakır, Duman ve Ekici
D) Cevizci, Duman ve Ekici
E) Duman, Ekici ve Fırtına

40. **Cevizci ve Duman ailelerinin aynı katta oturduğu biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Lise 2016)**

A) Bakır ailesi birinci katta oturmaktadır.
B) Ekici ailesi ikinci katta oturmaktadır.
C) Fırtına ailesi ikinci katta oturmaktadır.
D) Bakır ve Ekici aileleri farklı katlarda oturmaktadır.
E) Avcı ve Fırtına aileleri farklı katlarda oturmaktadır.

YARGI YAYINEVİ

Çözümler

Üç katlı apartmanımızı ve bu katlarda oturan aileler hakkında kesin bilgi verilenleri bir tabloda gösterelim:

Avcı + Fırtına
Cevizci + 1 aile
Ekici + 1 aile

Elimizde kalan iki aileyi de (Bakır ve Duman) birinci ve ikinci katlara paylaştırırız.

Avcı + Fırtına
Cevizci + Bakır / Duman
Ekici + Duman / Bakır

37. Verilen bilgilere göre Bakır ailesi birinci ya da ikinci katta oturuyor olabilir.

CEVAP: D

38. Tablodan da görebileceğimiz gibi Bakır ve Duman ailelerinin biri birinci, biri ikinci katta olmak zorundadır. Dolayısıyla bu iki aile aynı katta olamaz.

CEVAP: C

39. Her kattan bir aile ile apartman yönetim kurulu oluşturulacaksa Avcı ya da Fırtına'dan yalnız biri üçüncü kat için zorunludur. A, Avcı ve Fırtına birlikte yazılı olduğu için, B, C, D ise Avcı ya da Fırtına olmadığı için elenir.

CEVAP: E

40. Cevizci ile Duman aynı katta oturuyorsa ikinci katta onlar, birinci katta ise Ekici ile Bakır aileleri vardır.

CEVAP: A

41. - 44. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir yatılı okulda öğretmenler sadece haftanın ilk üç günü (pazartesi, salı ve çarşamba) tek başlarına nöbet tutmaktadır. Diğer günler nöbet tutulmamaktadır. İki haftalık nöbet listesinde adları bulunan Ayşe, Burak, Ceren, Deniz, Ege ve Fatih'in nöbet günlerine ilişkin kimi bilgiler şöyledir:

- Ceren ile Deniz'in nöbetleri farklı haftaların aynı günlerindedir.
- İlk hafta nöbeti ilk tutacak kişi Ege'dir.
- Ayşe ile Fatih farklı hafta ve günlerde nöbet tutacaktır.
- Deniz'den sonraki gün nöbet tutacak kişi Burak'tır.

41. I. Fatih
II. Burak
III. Ceren

Yukarıdaki kişilerden hangilerinin nöbeti çarşamba günü olabilir? (Ön Lisans 2014)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

42. Aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle doğrudur? (Ön Lisans 2014)

A) İlk hafta nöbet tutacak kişilerden biri Ayşe'dir.
B) Deniz'in nöbeti ikinci haftadadır.
C) Ayşe'den sonra nöbet tutacak kişi Fatih'tir.
D) Ayşe ile Ceren'in nöbeti aynı haftadadır.
E) Burak'tan sonraki gün Ceren nöbet tutacaktır.

YARGI YAYINEVİ

43. Burak ile Fatih'in aynı hafta nöbet tutacağı biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2014)

A) Ayşe'nin nöbeti çarşamba günüdür.
B) Fatih ile Ege'nin nöbetleri aynı gündür.
C) Ceren, nöbetini salı günü tutacaktır.
D) İkinci haftanın salı nöbetini Deniz tutacaktır.
E) İkinci haftanın ilk nöbetini Burak tutacaktır.

44. Aşağıdaki kişilerden hangilerinin nöbetleri kesinlikle farklı günlerdedir? (Ön Lisans 2014)

A) Ege ile Fatih
B) Ayşe ile Burak
C) Ayşe ile Ege
D) Burak ile Fatih
E) Burak ile Ege

Çözümler

Verilen öncüllere göre aşağıdaki tablo oluşturulabilir.

1. hafta

Pazartesi	Salı	Çarşamba
Ege	Ceren	Ayşe

2. hafta

Pazartesi	Salı	Çarşamba
Fatih	Deniz	Burak

Tabloda oklarla gösterilen kişiler kendi aralarında yer değiştirebilir olduğu anlamına gelmektedir.

41. Yukarıdaki tabloya göre Çarşamba günü nöbeti olan kişiler Ayşe, Fatih ve Burak'tır.

CEVAP: C

42. Yukarıdaki tabloya göre Deniz'in nöbeti ikinci haftadadır.

CEVAP: B

43. İkinci haftanın ilk nöbetini tutan kişi Burak değil, Ayşe veya Fatih'tir.

CEVAP: E

44. Ege 1. hafta pazartesi ve Burak 2. hafta çarşamba günü nöbet tutmakta olup nöbetleri farklı günlerdedir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

45. - 48. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Çalışanların doğum günlerinin kutlandığı bir iş yerinde sırasıyla mart, nisan ve mayıs aylarında, farklı günlerde doğum günleri kutlanacak olan A, B, C, D, E, F, G ve H adlı sekiz kişinin doğum günü kutlama sıralarına ilişkin kimi bilgiler şu şekildedir:

- Söz konusu sekiz kişiden ikinci sırada B'nin, yedinci sırada H'nin doğum günü kutlanacaktır.
- Mart ayında doğum günü kutlanacak üçüncü ve son kişi E'dir.
- Nisan ayı içerisinde yalnızca A ve G'nin doğum günü kutlanacaktır.
- Mayıs ayında doğum günü kutlanacak ilk kişi C'dir.

45. I. A
II. D
III. F

Yukarıdakilerden hangileri doğum günü dördüncü sırada kutlanacak kişiler arasında olabilir? (Lise 2014)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

46. Aşağıdakilerden hangisi <u>kesin olarak</u> doğrudur? (Lise 2014)

A) Altıncı sırada doğum günü kutlanacak kişi C'dir.
B) F'nin doğum günü mart ayında kutlanacaktır.
C) Dördüncü sırada A'nın doğum günü kutlanacaktır.
D) Beşinci sırada G'nin doğum günü kutlanacaktır.
E) H'den bir önce A'nın doğum günü kutlanacaktır.

47. Sekiz kişiden doğum günü kutlanacak son kişinin D olduğu biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur? (Lise 2014)

A) Beşinci sırada A'nın doğum günü kutlanacaktır.
B) Mart ayında doğum günü kutlanacak ilk kişi F'dir.
C) Mart ayında E'nin doğum günü, B'den önce kutlanacaktır.
D) Mayıs ayında doğum günü kutlanacak iki kişi bulunmaktadır.
E) B'den hemen sonra G'nin doğum günü kutlanacaktır.

48. Bu bilgiler, aşağıdakilerden hangisini belirlemek için yeterli değildir? (Lise 2014)

A) Mart ayında doğum günü olan kişi sayısını
B) Mayıs ayında doğum günü olan kişi sayısını
C) Altıncı sırada doğum günü kutlanacak kişiyi
D) Doğum günü kutlanacak ilk kişinin kim olduğunu
E) Dördüncü ve beşinci kişilerin doğum günlerinin hangi ay kutlanacağını

YARGI YAYINEVİ

Çözümler

Verilen öncüllere göre mart ayında üç, nisan ayında iki ve mayıs ayında üç kişinin doğum günü olup aşağıdaki tablo oluşturulabilir.

Mart			Nisan		Mayıs		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
D	B	E	A	G	C	H	F

Tabloda oklarla gösterilen kişiler kendi aralarında yer değiştirebilir olduğu anlamına gelmektedir.

45. Doğum günü 4. sırada kutlanacak kişiler A veya G olabilir.

CEVAP: A

46. Yukarıdaki tabloya göre 6. sırada doğum günü kutlanacak olan kişi C'dir.

CEVAP: A

47. Doğum günü kutlanacak son kişinin D olduğu biliniyorsa, mart ayında doğum günü kutlanacak olan ilk kişi F'dir.

CEVAP: B

48. Bu bilgiler doğum günü kutlanacak ilk kişinin kim olduğunu belirleyebilmek için yeterli değildir.

CEVAP: D

LİSE - ÖN LİSANS

MATEMATİK

1. a, b ve c pozitif tam sayılar olmak üzere

- $a + b \cdot c$
- $b + a \cdot c$

ifadelerinden biri tek sayı, diğeri çift sayıdır.

Bun göre

I. $a + b$

II. $b + c$

III. $a + b + c$

ifadelerinden hangileri her zaman tek sayıdır? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) I ve II D) I ve III

E) II ve III

Çözüm

$a + b \cdot c$ ve $b + a \cdot c$ ifadesinden biri tek biri çift ise; tek + çift = tek olacaktır.

$a + b \cdot c + b + a \cdot c = T$

$(a + b) + c(b + a) = T$

$\underbrace{(a+b)}_{T}\underbrace{(c+1)}_{T} = T \Rightarrow c = \text{çift}$

$\underset{T}{a} + \underset{Ç}{b} = \underset{Ç}{} \underset{T}{}$ tektir.

Buna göre,

I. $a + b$ tektir.

II. $b + c$ kesin değildir.

III. $a + b + c = a + (b + c) = Ç + T =$ tektir.

I ve III her zaman tektir.

CEVAP: D

2. a, b ve c tam sayılarından ikisinin tek sayı birinin çift sayı olduğu bilinmektedir.

Buna göre

I. $a \cdot b$ ifadesi çift sayı ise a, b ve c sayılarından çift olan sayı kesinlikle bulunur.

II. $a - b$ ifadesi çift sayı ise a, b ve c sayılarından çift olan sayı kesinlikle bulunur.

III. $a + 2b + 3c$ ifadesi çift sayı ise a, b ve c sayılarından çift olan sayı kesinlikle bulunur.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (Lise 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız III

C) I ve II D) I ve III

E) II ve III

Çözüm

a, b ve c sayılarından ikisinin tek sayı birinin çift sayı olduğu bilinmektedir.

I. $a \cdot b = Ç \Rightarrow$ a veya b çift olacağından kesinlikle yoktur.

II. $\underset{\downarrow T}{a} - \underset{\downarrow T}{b} = Ç \Rightarrow$ c'de çifttir. Kesinlik olur.

III. $a + \underbrace{2b}_{Ç} + 3c = Ç \Rightarrow \underset{\downarrow T}{a} + \underset{\downarrow T}{3c} = Ç$

olacağından b çift olur. Kesinlik olur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

3. A, B ve C sıfırdan farklı birer rakam olmak üzere,

$$\begin{array}{r} A4B \\ -\ B8C \\ \hline CB5 \end{array}$$

olduğuna göre, A + B + C toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 15 B) 16 C) 17 D) 18 E) 19

Çözüm

$$\begin{array}{r} A\ 4\ B \\ -\ B\ 8\ C \\ \hline C\ B\ 5 \end{array}$$

B = 6, C = 1 ve A = 8 alınırsa işlem sağlanır. Buna göre

A + B + C = 8 + 6 + 1 = 15 bulunur.

CEVAP: A

4. a, b ve c birer tam sayı olmak üzere;

- a + c ifadesinin çift sayı,
- b + a · c ifadesinin tek sayı olduğu biliniyor.

Buna göre,

I. a · b · c

II. a + b · c

III. c + a · b

ifadelerinden hangileri <u>her zaman</u> çift sayıdır? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) I ve III D) II ve III

E) I, II ve III

Çözüm

Verilenleri aşağıdaki tabloda özetleyelim.

a + c	b + a · c	a	b	c
Çift	Tek	Çift	Tek	Çift
		Tek	Çift	Tek

Buna göre;

a	b	c	I. a·b·c	II. a+b·c	III. c+a·b
Çift	Tek	Çift	Çift	Çift	Çift
Tek	Çift	Tek	Çift	Tek	Tek

olup yalnızca I. öncülünde verilen ifade hep çifttir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

5.

$$\begin{array}{r} A7 \\ \times\ BC \\ \hline D11 \\ +\ 7E \\ \hline KLM \end{array}$$

Yukarıdaki çarpma işlemine göre, K + L + M toplamı kaçtır? (Lise 2022)

A) 10 B) 12 C) 14 D) 16 E) 18

Çözüm

$$\begin{array}{r} A7 \\ \times\ BC \\ \hline D11 \\ +\ 7E \\ \hline KLM \end{array}$$

C = 3 olmalıdır, çünkü 7 ile çarpılınca sonu 1 gelmelidir. A = 3 olmalı ki bir önceki çarpımdan gelen elde 2 ile D11 sayısı elde edilmeli. Bu durumda D = 1 olur. B=2 olmalı ki A7 ile çarpılınca yani 37 ile çarpılınca 7E elde edilmelidir. Bu durumda E = 4 olmalıdır. Buna göre, 37 ·23 = 851 olduğundan K = 8, L = 5 ve M = 1 olup

K + L + M = 8 + 5 + 1 = 14 bulunur.

CEVAP: C

6. a, b ve c tam sayıları için

- $a \cdot b$
- $a \cdot b \cdot c$
- $a \cdot c + b \cdot c$

ifadelerinden iki tanesi tek sayı, bir tanesi çift sayıdır.

Buna göre,

I. $a + b$

II. $b + c$

III. $a + b + c$

sayılarından hangileri tek sayıdır? (Lise 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız III

C) I ve II D) I ve III

E) II ve III

Çözüm

Verilen ifadelerin iki tanesinin tek ve bir tanesinin çift olduğu durum aşağıda verilen koşulda olur.

a	b	c	a · b	a · b · c	a · c + b · c
Tek	Tek	Tek	Tek	Tek	Çift

Buna göre,

a	b	c	I. a + b	II. b + c	III. a + b + c
Tek	Tek	Tek	Çift	Çift	Çift

sadece üçüncü öncülde verilen ifade tek sayıdır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. A, B, C, D ve E birer doğal sayı olmak üzere, aşağıdaki tabloda hem her bir satırdaki sayıların toplamı hem de her bir sütundaki sayıların toplamı birer tek sayıdır.

8	A	B
C	3	D
E	5	6

Buna göre,

I. $A + D$

II. $B + C$

III. $D + E$

ifadelerinden hangileri tek sayıdır? (Ön Lisans 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) Yalnız III D) I ve II

E) II ve III

Çözüm

8	A	B	→ Toplamları tek
C	3	D	→ Toplamları tek
E	5	6	→ Toplamları tek

Toplamları tek, Toplamları tek, Toplamları tek

$A + 3 + 5 = \text{Tek} \Rightarrow A + 8 = \text{Tek}$

$A = \text{Tek}$

$8 + A + B = \text{Tek} \Rightarrow 8 + \text{Tek} + B = \text{Tek}$

$\text{Tek} + B = \text{Tek}$

$B = \text{Çift}$

$B + D + 6 = \text{Tek} \Rightarrow \text{Çift} + D + 6 = \text{Tek}$

$D + \text{Çift} = \text{Tek}$

$D = \text{Tek}$

$C + 3 + D = \text{Tek} \Rightarrow C + 3 + \text{Tek} = \text{Tek}$

$C + \text{Çift} = \text{Tek}$

$C = \text{Tek}$

$E + 5 + 6 = \text{Tek} \Rightarrow E + 11 = \text{Tek}$

$E = \text{Çift}$

I. A + D = Tek + Tek = Çift
II. B + C = Çift + Tek = Tek
III. D + E = Tek + Çift = Tek
Böylece II ve III. öncüller tek sayı olur.

CEVAP: E

8. A, B, C, D, E sıfırdan ve birbirinden farklı rakamlar olmak üzere,

$A \cdot B = A$

$7 - D = B$

$4 \div E = E$

$3 + C = A$

eşitlikleri veriliyor.

Buna göre. A rakamının alabileceği değerler toplamı kaçtır? (Lise 2020)

A) 15 B) 16 C) 17 D) 21 E) 23

Çözüm

$A \cdot B = A$ eşitliğinde A sayıları sadeleştirilirse,

$\not{A} \cdot B = \not{A} \Rightarrow B = 1$ olur.

$7 - D = B \Rightarrow 7 - D = 1$ ise D = 6'dır.

$4 : E = E \Rightarrow \frac{4}{E} = E$

$4 = E^2$ olup

E sayısı rakam olduğundan 2 = E'dir.

A, B, C, D ve E sıfırdan ve birbirinden farklı rakam olduğundan C rakamına değer yazıp A rakamını bulurken,

B = 1, D = 6, E = 2 rakamları verilmemelidir.

$3 + C = A \Rightarrow$ C yerine 0, 1, 2, 6 değerleri verilemeyeceğinden

C = 3 için A = 6 (olamaz)

C = 4 için A = 7 (olur)

C = 5 için A = 8 (olur)

C = 7 için A = 10 (olamaz)

A'nın alabileceği değerler toplamı

7 + 8 = 15 olur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

9. a, b ve c pozitif tam sayılar olmak üzere,

$a + a \cdot b + a \cdot b \cdot c$

ifadesi tek sayıdır.

Buna göre,

I. a
II. a + b
III. a + b + c

ifadelerinden hangileri her zaman tek sayıdır? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Çözüm

$a + a \cdot b + a \cdot b \cdot c$

ifadesini a ortak parantezine alalım.

$a(1 + b + b \cdot c)$ = Tek olduğundan çarpımdaki sayılar tek olmalıdır.

Dolayısıyla a sayısı tek sayıdır. (I. öncül)

$1 + b + b \cdot c$ = Tek olduğundan,

$b + b \cdot c$ = Çift (Parantez alınırsa)

$b \cdot (1 + c)$ = Çift

Bu çarpımda b veya 1 + c ifadesinden hangisinin çift hangisinin tek olduğuna karar verilemediğinden II ve III. öncüller hakkında kesin bir yargıya varılamaz.

CEVAP: A

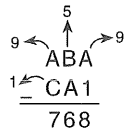
10. A, B ve C birer rakam olmak üzere,

$$\begin{array}{r} ABA \\ -\ CA1 \\ \hline 768 \end{array}$$

olduğuna göre, A + B + C toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 15 B) 16 C) 17 D) 18 E) 19

Çözüm

değerleri verilirse çıkarma işlemi sağlanır. Böylece,

A + B + C = 9 + 5 + 1 = 15 bulunur.

CEVAP: A

Çözüm

$2 \cdot \underbrace{a}_{\substack{\text{tek} \\ \text{veya} \\ \text{çift}}} + \underbrace{b}_{\text{çift}} = \text{çift}$ olup b sayısı çift ise

$3 \cdot \underbrace{b}_{\text{çift}} + \underbrace{c}_{\text{çift}} = \text{çift}$

a : Tek veya çift

b : Çift

c : Çift

I. a + c çift yanlış (tek veya çift olabilir.)

II. a · b · c her zaman çift (doğru)

III. $\underbrace{2 \cdot a}_{\text{çift}} + \underbrace{b}_{\text{çift}} - \underbrace{c}_{\text{çift}} =$ her zaman çift (doğru)

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

11. a, b ve c pozitif tam sayılar olmak üzere,

$2 \cdot a + b$

$3 \cdot b + c$

ifadelerinin birer çift sayı olduğu biliniyor.

Buna göre,

I. a + c

II. a · b · c

III. 2 · a + b – c

ifadelerinden hangileri <u>her zaman</u> çift sayıdır? (Ön Lisans 2018)

A) Yalnız II B) Yalnız III

C) I ve II D) I ve III

E) II ve III

12. $\dfrac{6!}{4!+5!+6!}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2018)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{4}{5}$ E) $\frac{5}{6}$

Çözüm

$$\frac{6!}{4!+5!+6!} = \frac{6 \cdot 5 \cdot 4!}{4! + 5 \cdot 4! + 6 \cdot 5 \cdot 4!}$$

$$= \frac{6 \cdot 5 \cdot 4!}{(1+5+6 \cdot 5) \cdot 4!}$$

$$= \frac{\cancel{6} \cdot 5 \cdot \cancel{4!}}{6^{\cancel{2}} \cdot \cancel{4!}} = \frac{5}{6}$$

CEVAP: E

13.

$$\begin{array}{r} AB \\ \times\ 7C \\ \hline \cdot 5 \cdot \\ +\ \cdot\cdot\cdot \\ \hline 4029 \end{array}$$

Yukarıdaki çarpma işlemine göre, A + B + C toplamı kaçtır? (Lise 2018)

A) 15 B) 14 C) 13 D) 12 E) 11

Çözüm

$$\begin{array}{r} {\scriptstyle 1}\ \ \\ AB \\ \times\ 7\textcircled{C} = 9 \\ \hline \cdot 5\,9 \\ +\ \cdot\cdot 7 \\ \hline 402\textcircled{9} \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 4029 & 79 \\ \hline -\ 395 & 51 = AB \\ \hline 79 & \\ -\ 79 & \\ \hline 0 & \end{array}$$

$$\left.\begin{array}{l} A=5 \\ B=1 \\ C=9 \end{array}\right\} A+B+C=15$$

CEVAP: A

14. a ve b pozitif tam sayıları için

$$\frac{3a+2b}{a}$$

ifadesi bir çift sayıdır.

Buna göre,

I. a + b çift sayıdır.

II. a · b çift sayıdır.

III. a^b çift sayıdır.

ifadelerinden hangileri <u>her zaman</u> doğrudur? (Lise 2018)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) Yalnız III D) I ve III

E) II ve III

Çözüm

$$\frac{3a}{a}+\frac{2\cdot b}{a}=\boxed{3}+\boxed{\frac{2\cdot b}{a}}=\text{çift ise}$$

(3: Tek, $\frac{2\cdot b}{a}$: Tek)

$\frac{2\cdot b}{a}$ tek sayı olmalıdır.

$2\cdot\frac{b}{a}\rightarrow 2\cdot\frac{3}{2}=\text{Tek}$

$2\cdot\frac{6}{4}=$ Tek şeklinde a çift sayı olmak zorundadır. b sayısı tek veya çift sayı olabilir.

I. a + b Tek veya çift olabilir.

II. a · b çift sayıdır. (Doğru)

III. a^b çift sayıdır. (Doğru)

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

15. x ve y pozitif tam sayıları

$$y=\frac{2x+11}{x+1}$$

eşitliğini sağlamaktadır.

Buna göre, y'nin alabileceği değerler toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 6 B) 8 C) 9 D) 10 E) 12

Çözüm

$$y=\frac{2x+11}{x+1}$$

$$y=\frac{2x+2+9}{x+1}$$

$$y=\frac{2(x+1)}{x+1}+\frac{9}{x+1}$$

$y = 2 + \frac{9}{x+1}$ (x, y $\in Z^+$ olmak üzere)

$\downarrow \quad \downarrow$

5 2

3 8

y'nin alabileceği değerler toplamı

5 + 3 = 8 olur.

CEVAP: B

16. a, b ve c pozitif tam sayıları

$3a + b = 6c - 5$

eşitliğini sağlamaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi her zaman bir çift sayıdır? (Lise 2014)

A) a + b B) a + c C) b + c
D) a · b E) a · c

Çözüm

$3a+b=\underbrace{6c}_{\text{çift}}-\underbrace{5}_{\text{tek}}$ olduğundan

$3a + b$ = tek sayıdır.

Buna göre, a tek ise b çift

a çift ise b tek olup

a · b sayısı her zaman çift sayıdır.

CEVAP: D

17. $7! - 6! - 5!$ **sayısı aşağıdakilerden hangisine kalansız olarak bölünemez? (Ön Lisans 2012)**

A) 14 B) 21 C) 25 D) 30 E) 36

Çözüm

Bu soruyu çözebilmek için öncelikle ifade en sade haline getirilmelidir. Buna göre

$7! - 6! - 5! = (7 \cdot 6 \cdot 5! - 6 \cdot 5! - 5!)$

$= 5!(7.6 - 6 - 1)$

$= 5!(42 - 6 - 1)$

$= 5! \cdot 35$

olur ki bu sayı içinde 36 çarpan olarak yoktur. Dolayısıyla bu sayı 36 ile kalansız bölünemez.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

18. $1 < a < b < c$ olmak üzere; ardışık a, b ve c pozitif tam sayılarının çarpımı, $(a + 1)(b + 1)(c + 3)$ çarpımını kalansız olarak bölmektedir.

Buna göre, a + b + c toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) 9 B) 12 C) 15 D) 18 E) 21

Çözüm

a, b ve c ardışık pozitif tam sayılar oldukları için $\boxed{b = a + 1}$, $\boxed{c = a + 2}$ olur.

$$\frac{(a+1)(b+1)(c+3)}{a\cdot b\cdot c}=\frac{(a+1)(a+1+1)(a+2+3)}{a\cdot(a+1)(a+2)}$$

$$\frac{\cancel{(a+1)}\,\cancel{(a+2)}\,(a+5)}{a\cdot\cancel{(a+1)}\,\cancel{(a+2)}}=\frac{a+5}{a}=\frac{a}{a}+\frac{5}{a}=1+\frac{5}{a}$$

$\left(1+\frac{5}{a}\right)$ sonucu soruya göre bir tam sayı olmak zorundadır. Buna göre a nın alabileceği iki değer vardır, a = 1 ya da a = 5 . a, 1 den büyük bir pozitif tam sayı olduğu için

a = 5 olmak zorundadır.

b = a + 1 = 5 + 1 = 6

c = a + 2 = 5 + 2 = 7 olarak elde edilir.

a + b + c = 5 + 6 + 7 = 18 bulunur.

CEVAP: D

19. Bir dizinin ardışık terimleri arasındaki fark hep aynı kalıyorsa bu diziye bir aritmetik dizi denir.

$$\frac{k}{2}, \frac{2k+12}{3}, \frac{3k}{2}$$

Yukarıdaki sayılar bir aritmetik dizinin ardışık üç terimi olduğuna göre, k kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

Çözüm

Soruda aritmetik bir dizinin herhangi ardışık üç terimi verilmiştir. Buna göre; ardışık iki terim arasındaki fark birbirine eşit olmalıdır.

$$\underset{(2)}{\frac{2k+12}{3}} - \underset{(3)}{\frac{k}{2}} = \frac{4k+24-3k}{6}$$

$$= \frac{k+24}{6} \ldots (1)$$

$$\underset{(3)}{\frac{3k}{2}} - \left(\underset{(2)}{\frac{2k+12}{3}} \right) = \frac{9k-(4k+24)}{6}$$

$$= \frac{9k-4k-24}{6}$$

$$= \frac{5k-24}{6} \ldots (2)$$

bulunur. (1) ve (2) birbirine eşit olmalıdır. Bu durumda

$$\frac{k+24}{\cancel{6}} = \frac{5k-24}{\cancel{6}}$$

$$k+24 = 5k-24$$

$$24+24 = 5k-k$$

$$\frac{48}{4} = \frac{\cancel{4}k}{\cancel{4}}$$

$k = 12$ olarak bulunur.

CEVAP: E

20. $\dfrac{6\cdot 5! + 5\cdot 4!}{4\cdot 3! + 3\cdot 2!}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2012)

A) 16 B) 20 C) 24 D) 28 E) 30

Çözüm

$$\frac{6\cdot 5! + \overbrace{5\cdot 4!}^{5!}}{4\cdot 3! + \underbrace{3\cdot 2!}_{3!}} = \frac{6\cdot 5! + 5!}{4\cdot 3! + 3!}$$

$$\Rightarrow \frac{5!(6+1)}{3!(4+1)} = \frac{5!\cdot 7}{3!\cdot 5}$$

$$\frac{\cancel{5}\cdot 4\cdot \cancel{3}\cdot \cancel{2}\cdot \cancel{1}\cdot 7}{\cancel{3}\cdot \cancel{2}\cdot \cancel{1}\cdot \cancel{5}} = 4\cdot 7 = 28 \text{ bulunur.}$$

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

21. a, b pozitif tam sayılar ve c bir rasyonel sayı olmak üzere,

$a \cdot c = b^2$

$a(a-c) = 7$

olduğuna göre, c kaçtır? (Lise 2012)

A) $\frac{3}{2}$ B) $\frac{7}{4}$ C) $\frac{9}{4}$ D) $\frac{3}{7}$ E) $\frac{9}{7}$

Çözüm

$c = b^2$

$a(a-c) = 7 \Rightarrow a^2 - \underbrace{a\cdot c}_{b^2} = 7$

$a^2 - b^2 = 7$ (İki kare farkı)

$(a-b)(a+b) = 7$

a ve b birer pozitif tamsayı 7 de bir asal sayı olduğu için $a + b = 7$, $a - b = 1$ olmak zorundadır.

$$\begin{array}{r} a+\cancel{b} = 7 \\ +\ a-\cancel{b} = 1 \\ \hline 2a = 8 \end{array}$$

$\boxed{a = 4}$

$a+b = 7 \Rightarrow 4+b = 7$

$\boxed{b = 3}$

$a\cdot c = b^2 \Rightarrow c = \frac{b^2}{a} = \frac{3^2}{4}$

$\boxed{c = \frac{9}{4}}$ olarak bulunur.

CEVAP: E

22. $\dfrac{-3-(-6)+(-7)}{3(-4)}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) $\frac{-1}{3}$ B) $\frac{-1}{4}$ C) $\frac{1}{3}$ D) $\frac{1}{4}$ E) $\frac{1}{6}$

Çözüm

$$\frac{-3-(-6)+(-7)}{3\cdot(-4)}=\frac{-3+6-7}{-12}$$

$$=\frac{-4}{-12}$$

$$=\frac{1}{3}\text{ tür.}$$

CEVAP: C

23. $\frac{10^8-4}{10002}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 10 006 B) 10 004
C) 10 002 D) 9998
E) 9996

Çözüm

$$\frac{10^8-4}{10002}=\frac{\left(10^4\right)^2-2^2}{10002}\quad\text{(iki kare farkı)}$$

$$=\frac{\left(10^4-2\right)\left(10^4+2\right)}{10002}$$

$$=\frac{9998\cdot10002}{10002}$$

$$=9998\text{ dir.}$$

CEVAP: D

24. $a<0$

$\frac{a}{b}<0$

$\frac{c}{b}=0$

olduğuna göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur? (Ön Lisans 2010)

A) $a+c>0$ B) $a+b>0$
C) $a+b<0$ D) $a+c<0$
E) $b+c<0$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$a<0$ olduğundan $\frac{a}{b}<0$ eşitsizliğinin sağlanması için $b>0$ olmalıdır. $\frac{c}{b}=0$ eşitliğinde ise $c=0$ dır.

Buna göre, şıklar incelenirse

A) $a+c>0$, $a<0$ ve $c=0$ olduğundan $a+c<0$ dır. Yanlış.

B) $a+b>0$, $a<0$ ve $b>0$ olduğundan $a+b$ toplamı hakkında yorum yapılamaz.

C) $a+b<0$, $a<0$ ve $b>0$ olduğundan $a+b$ toplamı hakkında yorum yapılamaz.

D) $a+c<0$, $a<0$ ve $c=0$ olduğundan $a+c<0$ dır. Doğru

E) $b+c<0$, $b>0$ ve $c=0$ olduğundan $b+c>0$ dır. Yanlış

CEVAP: D

25. Toplamları 10 ve çarpımları 24 olan iki pozitif tam sayının kareleri toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 44 B) 48 C) 50 D) 52 E) 56

Çözüm

Sayılar x ve y olsun.

$x+y=10$ ve $x\cdot y=24$ olup x^2+y^2 nin değeri sorulduğundan $x+y=10$ ifadesinde eşitliğin her iki tarafının karesi alınırsa

$(x+y)^2=(10)^2\Rightarrow x^2+2xy+y^2=100$ dür. $x\cdot y=24$ olduğundan

$x^2+2\cdot24+y^2=100$ olup

$x^2+48+y^2=100\Rightarrow x^2+y^2=52$ bulunur.

(Başka bir çözüm yolu da toplamı 10 çarpımı 24 olan iki pozitif tam sayıyı tahmin yoluyla bulmaktır. Sayılar 4 ve 6 seçilirse $4+6=10$ ve $4\cdot6=24$ eşitlikleri sağlanır ve $4^2+6^2=16+36=52$ bulunur.)

CEVAP: D

26. p, pozitif bir sayı olmak üzere,

$\frac{a}{p} < 0$

$a \cdot b < 0$

$b + c = 0$

olduğuna göre, a, b ve c sayılarının işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) +,−,+ B) +,+,− C) +,−,−
D) −,+,− E) −,+,+

Çözüm

$\frac{a}{p} < 0$, p pozitif olduğundan a negatiftir.

$a \cdot b < 0$, a negatif olduğundan b pozitiftir.

$b + c = 0$, b pozitif olduğundan c negatiftir.

O halde a, b, c sayılarının işaretleri sırasıyla –, +, – dir.

CEVAP: D

27. a, b ve c tam sayıları için $2<c<b<a<8$ sıralaması vardır.

Yukarıdaki bilgiyle birlikte aşağıdakilerden hangisi verilirse bu üç sayı tek türlü belirlenebilir? (Lise 2010)

A) a = 7 B) b = 6 C) c = 4
D) b − c = 1 E) b +c = a

Çözüm

Şıkları incelersek

A) a = 7 olduğu durumda b ve c nin alabileceği değerler birden fazladır.

B) b = 6 olduğu durumda a = 7 olmak zorundadır. Ancak c nin değerleri 5, 4, 3 olabilir.

C) c = 4 olduğu durumda a ve b nin alabileceği değerler birden fazladır.

D) b − c = 1 şartını sağlayacak şekilde b = 4, c = 3, a = 5, 6, 7 ya da b = 5, c = 4, a = 6, 7 gibi farklı değerler seçilebilir.

E) b + c = a şartını ve verilen eşitsizliği a = 7, b = 4 ve c = 3 sayıları dışında sağlayan değer yoktur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **A, B ve C sıfırdan farklı birer rakam olmak üzere,**

$$\begin{array}{r} 3AB \\ +\ C7A \\ \hline A74 \end{array}$$

olduğuna göre, A + B + C toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 15 B) 16 C) 17 D) 18 E) 19

Çözüm

$$\begin{array}{r} 3AB \\ +\ C7A \\ \hline A74 \end{array}$$ A = 9 ve B = 5 için C = 5 olur.

$$\begin{array}{r} 395 \\ +\ 579 \\ \hline 974 \end{array}$$ A + B + C = 9 + 5 + 5 = 19 olur.

CEVAP: E

2. Dört basamaklı ABCD doğal sayısının rakamları toplamının 25 olduğu, iki basamaklı AD, AC ve AB sayılarının da ardışık sayılar olduğu bilinmektedir.

Buna göre bu koşulları sağlayan en büyük ABCD sayısı için A + D toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 13

Çözüm

ABCD için A + B + C + D = 25 olup AD, AC, AB ardışık sayılar olacaktır.

En büyük ABCD için;

A = 9 ⇒ D, C, B ardışık olmaz.

A = 8 ⇒ D, C, B ardışık olmaz.

A = 7 ⇒ 7 + B + C + D = 25

$$\underset{\downarrow 7}{B} + \underset{\downarrow 6}{C} + \underset{\downarrow 5}{D} = 18$$

AD, AC, AB → 75, 76, 77 olur.

A + D = 7 + 5 = 12'dir.

CEVAP: D

YARGI YAYIN EVİ

3. **A, B ve C birer rakam olmak üzere**

$$\begin{array}{r} ABC \\ +\ BC5 \\ \hline C11 \end{array}$$

olduğuna göre A + B + C toplamı kaçtır? (Lise 2024)

A) 10 B) 11 C) 12 D) 13 E) 14

Çözüm

$$\begin{array}{r} ABC \\ +\ BC5 \\ \hline C11 \end{array}$$ C = 6, B = 4, A = 1 için A + B + C = 11 olur.

CEVAP: B

4. A, B ve C birer rakam olmak üzere üç basamaklı A1A, B1B ve C1C doğal sayılarının toplamı, üç basamaklı ABC doğal sayısının 324 fazlasına eşittir.

Buna göre, A · B · C çarpımı kaçtır? (Lise 2024)

A) 6 B) 8 C) 12 D) 16 E) 20

Çözüm

$A1A + B1B + C1C = ABC + 324$

$101\cdot A + 101\cdot B + 101\cdot C + 30 = 100\cdot A + 10\cdot B + C + 324$

$\underset{\downarrow 3}{A} + 91\cdot\underset{\downarrow 1}{B} + 100\cdot\underset{\downarrow 2}{C} = 294$

Buradan

$A \cdot B \cdot C = 3 \cdot 1 \cdot 2 = 6$'dır.

CEVAP: A

5. Rakamları sıfırdan ve birbirinden farklı üç basamaklı ABC doğal sayısının; 63 fazlası üç basamaklı ACB doğal sayısına, 180 eksiği ise üç basamaklı BAC doğal sayısına eşit olmaktadır.

ABC sayısı bir çift sayı olduğuna göre, A + B + C toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 10 B) 11 C) 12 D) 13 E) 14

Çözüm

$ABC + 63 = ACB$

$100\cdot A+10\cdot B+C+63 = 100\cdot A+10\cdot C+B$

$9 \cdot C - 9 \cdot B = 63$

$C - B = 7$

olur.

$ABC - 180 = BAC$

$100\cdot A+10\cdot B+C-180 = 100\cdot B+10\cdot A+C$

$90 \cdot A - 90 \cdot B = 180$

$A - B = 2$

olur.

ABC sayısı çift ise C sayısı çift olmalıdır.

$C - B = 7$ $A - B = 2$

8 1 3 1 olup

$A + B + C = 3 + 1 + 8 = 12$ bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

6. Üç basamaklı AB5 sayısının 198 fazlası üç basamaklı 5BA sayısına, 18 eksiği ise üç basamaklı A5B sayısına eşit olmaktadır.

Buna göre, A + B toplamı kaçtır? (Lise 2022)

A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 13

Çözüm

$AB5 + 198 = 5BA$

$100A + 10B + 5 + 198 = 500 + 10B + A$

$99A = 297$

$A = 3$ olur.

$100A + 10B + 5 - 18 = 100A + 50 + B$

$9B = 63$

$B = 7$

olur. Buna göre, $A + B = 3 + 7 = 10$ bulunur.

CEVAP: B

7. A, B ve C birer rakam olmak üzere,

$$\begin{array}{r} ABA \\ +\ ACA \\ \hline 9AB \end{array}$$

olduğuna göre, C kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

$$\begin{array}{r} A\,B\,A \\ +\ A\,C\,A \\ \hline 9\,A\,B \end{array}$$

İki sayının toplamı 9 olamayacağından onlar basamağından 1 elde getirilerek A + A toplamı 9 olmuşsa,

A + A = 8 ⇒ 2A = 8 ⇒ A = 4'tür.

$$\begin{array}{r} 4\,B\,4 \\ +\ 4\,C\,4 \\ \hline 9\,4\,B \end{array}$$

Buradan 4 + 4 = B ⇒ 8 = B'dir.

B + C = 4 olamayacağından,

B + C = 14 olmalıdır.

B = 8 olduğu yerine yazılırsa,

8 + C = 14 ⇒ C = 6 bulunur.

CEVAP: E

8. Üç basamaklı AAB doğal sayısı, üç basamaklı BAA doğal sayısından 594 fazladır.

Buna göre, A + B toplamının alabileceği <u>en büyük</u> değer kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) 10 B) 11 C) 12 D) 13 E) 14

Çözüm

AAB üç basamaklı sayısı, BAA üç basamaklı sayısından 594 fazla ise

AAB = BAA + 594

sayıları basamaklarına göre çözümleyelim.

$100A + \cancel{10A} + B = 100B + \cancel{10A} + A + 594$

$100A + B = 100B + A + 594$

$\cancel{99}A = \cancel{99}B + \cancel{594}$

A = B + 6 ise değer verelim

7	1
8	2
9	3

Böylece A + B toplamı en büyük

A + B = 9 + 3 = 12 bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

9. A, B ve C birer rakam olmak üzere,

$$\begin{array}{r} AB5 \\ +\ CAB \\ \hline 1008 \end{array}$$

toplama işlemi veriliyor.

Buna göre, A + B + C toplamı kaçtır? (Lise 2020)

A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 13

Çözüm

$$\begin{array}{r} AB5 \\ +\ CAB \longrightarrow 3 \\ \hline 1008 \end{array}$$

(5 + B = 8 olduğundan B yerine 3 gelmelidir.)

$$\begin{array}{r} A35 \\ +\ CA3 \\ \hline 1008 \end{array}$$

(3 + A = 10 olacağından A yerine 7 gelmelidir.)

$$\begin{array}{r} {\scriptstyle +1\ \curvearrowleft} \\ 735 \\ +\ C73 \\ \hline 1008 \end{array}$$

Onlar basamağından 1 gelip 7 üstüne eklenerek 8 + C = 10 olduğuna göre C = 2 olmalıdır.

Böylece, A + B + C = 7 + 3 + 2 = 12 dir.

CEVAP: D

10. İki basamaklı AB ve BC sayılarının her ikisi de bir doğal sayının karesine eşit ise üç basamaklı ABC sayısına ortakareli sayı denir.

Örneğin, $36 = 6^2$ ve $64 = 8^2$ olduğu için 364 bir ortakareli sayıdır.

Buna göre, en büyük ortakareli sayı ile en küçük ortakareli sayının toplamı kaçtır? (Lise 2020)

A) 528 B) 634 C) 745 D) 813 E) 980

Çözüm

AB ve BC ayrı ayrı bir doğal sayının karesine eşit olan iki basamaklı sayılardır. İlk sayının birler ve ikinci sayının onlar basamağı B olduğundan basamakların aynı olacağına dikkat ediniz.

$4^2 = 16$ $7^2 = 49$

$5^2 = 25$ $8^2 = 64$

$6^2 = 36$ $9^2 = 81$

Buradan en büyük ortakareli sayı

$\overset{8\ 1}{AB}$ ve $\overset{1\ 6}{BC}$ için $\overset{8\ 1\ 6}{ABC}$ sayısı,

en küçük orta kareli sayı

$\overset{1\ 6}{AB}$ ve $\overset{6\ 4}{BC}$ için $\overset{1\ 6\ 4}{ABC}$ olur.

Bu sayıların toplamı 816 + 164 = 980 bulunur.

CEVAP: E

11. Üç basamaklı AB4 doğal sayısı, üç basamaklı 4AB doğal sayısından 405 fazladır.

Buna göre, A + B toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 13 B) 14 C) 15 D) 16 E) 17

Çözüm

AB4 = 4AB + 405 olduğundan sayıları kısmi olarak çözümleyelim.

AB0 + 4 = 400 + AB + 405

10 · (AB) + 4 = (AB) + 805

9 · (AB) = 801

AB = 89 ise

A + B = 8 + 9 = 17 bulunur.

CEVAP: E

12. İki basamaklı AB asal sayısının rakamları çarpımı da bir asal sayıya eşitse bu AB sayısına odasal sayı denir.

Buna göre, <u>en büyük</u> odasal sayının rakamları toplamı kaçtır? (Lise 2018)

A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

Çözüm

AB asal ve A · B = asal

1 7

7 1

A veya B'den biri 1 olmak zorundadır.

(A · B asal ise)

En büyük asal rakam 7'dir.

Sayımız: 71 olup rakamları toplamı

7 + 1 = 8'dir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

13. Üç basamaklı ABC sayısının % 10'u iki basamaklı AB sayısına ve bu ABC sayısının onlar ve birler basamağının yer değiştirilmesiyle elde edilen üç basamaklı ACB sayısının % 10'u ise iki basamaklı AC sayısına eşittir.

Buna göre, bu şekilde yazılabilen kaç tane ABC sayısı vardır? (Lise 2016)

A) 7 B) 8 C) 9 D) 10 E) 11

Çözüm

$ABC \cdot \frac{10}{100} = AB \Rightarrow ABC = 10 \cdot AB$

$\Rightarrow ABC \Rightarrow C = 0$ dır.

$ACB \cdot \frac{10}{100} = AC \Rightarrow ACB = 10 \cdot AC$

$\Rightarrow B = 0$ dır.

Buna göre, ABC = A00 olup bu şekilde A = 1, 2, ..., 9 olmak üzere, 9 tane ABC sayısı yazılabilir.

CEVAP: C

14.

$$\begin{array}{r} A\ 8\ A \\ +\ 7\ A\ 9 \\ \hline K\ L\ 7\ M \end{array}$$

Yukarıda verilenlere göre, K + L + M toplamı kaçtır? (Lise 2014)

A) 13 B) 14 C) 15 D) 16 E) 17

Çözüm

$$\begin{array}{r} A\ 8\ A \\ +\ 7\ A\ 9 \\ \hline K\ L\ 7\ M \end{array}$$

$A + 9 = M$ ya da $A + 9 = 10 + M$

$-\ 8 + A = 17$ $A = M + 1$

$1 = M - 17$ $-\ A + 8 + 1 = 17$

~~M = 18~~ $-9 = M - 16$

(M rakam olmalı) $M = 7$ olur.

$M = 7$ ise $A = 8$ olur.

$A + 7 + 1 = KL$ (KL iki basamaklı sayı)

$8 + 8 = KL$

$16 = KL$ olup k = 1 ve L = 6'dır.

$K + L + M = 1 + 6 + 7 = 14$ olur.

CEVAP: B

15. İki basamaklı AB doğal sayısının onlar basamağının 2 artırılıp birler basamağının 3 azaltılmasıyla elde edilen yeni sayı, AB sayısının 2 katından 11 eksiktir.

Buna göre, A + B toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) 8 B) 9 C) 10 D) 11 E) 12

Çözüm

İki basamaklı AB doğal sayısının onlar basamağı 2 artırılırsa bu sayı 2 . 10 = 20 artar. Birler basamağı 3 azaltılırsa bu sayı 3 . 1 = 3 azalır.

Buna göre, elde edilen yeni sayı

AB + 20 – 3 = AB + 17

bulunur. Bu sayı AB sayısının 2 katından 11 eksik olduğuna göre,

2(AB) – 11 = AB + 17

2AB = AB + 17 + 11

2AB – AB = 28

AB = 28

bulunur. A = 2 ve B = 8 dir.

A + B = 2 + 8 = 10 bulunur.

CEVAP: C

16. **A, B, C ve D birbirinden farklı birer rakam olmak üzere,**

$$\begin{array}{r} ABCD \\ ABC \\ AB \\ +\ A \\ \hline 1547 \end{array}$$

olduğuna göre, D rakamı kaçtır? (Lise 2012)

A) 2 B) 4 C) 5 D) 6 E) 8

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

ABCD = 1000A + 100B + 10C + D
ABC = 100A + 10B + C
AB = 10A + B
\+ A = A
1547 = 1111A + 111B + 11C + D

↓
A=1

1547 = 1111 + 111B + 11C + D
436 = 111B + 11C + D

↓
B=3

436 = 333 + 11C + D
103 = 11C + D

↓
C=9

103 = 99 + D
D = 4 elde edilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

17. A, B, C rakamları kullanılarak üç basamaklı ABC ve BAC sayıları oluşturuluyor.

ABC − BAC = 180 olduğuna göre, A − B kaçtır? (Lise 2010)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

ABC − BAC = 180
100A+10B+C − (100B+10A+C) = 180
90A − 90B = 180
90(A − B) = 180
A − B = 2 dir.

CEVAP: A

Bölme - Bölünebilme

1. Dört basamaklı A3B4 doğal sayısının 5 ile bölümünden kalan, 9 ile bölümünden kalana eşittir.

Buna göre bu koşulu sağlayan iki basamaklı en büyük AB doğal sayısının 10 ile bölümünden kalan kaçtır? (Lise 2024)

A) 0 B) 1 C) 5 D) 6 E) 9

Çözüm

A3B4 = 5k + 4 olup

A3B4 = 9t + 4 olmalı

A + 3 + B + 4 = 9t + 4

$\underset{\substack{6\\15}}{A+B}+3=9t$

A + B = 15 olup en büyük AB= 96 olur.

96 | 10
90 | 9
6 dır.

CEVAP: D

2. 3 ile tam bölünebilen iki basamaklı AB doğal sayısının 8 ile bölümünden kalan 2'dir.

Buna göre, B rakamının alabileceği değerler toplamı kaçtır? (Lise 2022)

A) 14 B) 16 C) 18 D) 20 E) 22

Çözüm

AB = 3x = 8y + 2

AB + 6 = 3x + 6 = 8y + 8

AB + 6 = EKOK(3, 8) · k

AB = 24k − 6

Buna göre, AB sayıları 18, 42, 66, 90 olup B rakamının alabileceği değerler toplamı 8 + 2 + 6 + 0 = 16 bulunur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. İki basamaklı AB doğal sayısı 5'e, üç basamaklı BAB doğal sayısı 9'a tam bölünmektedir.

Buna göre, A · B çarpımı kaçtır? (Lise 2020)

A) 25 B) 30 C) 35 D) 40 E) 45

Çözüm

AB iki basamaklı sayısı 5 ile tam bölündüğüne göre B sayısı 0 veya 5 olmalıdır.

BAB üç basamaklı sayısı 9 ile tam bölündüğüne göre rakamları toplamı 9'un katı olmalıdır.

B = 0 için 0A0 olup üç basamaklı olmak zorunda olduğundan B = 0 kullanılamaz.

B = 5 için 5A5 olup rakamları toplamı 10 + A = 9k için A sayısı 8 olmalıdır.

Böylece A · B = 8 · 5 = 40 bulunur.

CEVAP: D

4. İki basamaklı AB doğal sayısının 5'e bölümünden kalan 2, 6'ya bölümünden kalan 4 oluyor.

Buna göre, bu koşulu sağlayan AB sayılarının toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 148 B) 156 C)162 D) 174 E) 180

Çözüm

$$\begin{array}{r|l} AB & 5 \\ \hline 2 & k \end{array} \Rightarrow AB = 5k + 2 \ (k \in Z^+)$$

$$\begin{array}{r|l} AB & 6 \\ \hline 4 & t \end{array} \Rightarrow AB = 6t + 4 \ (t \in Z^+)$$

AB = 5k + 2 = 6t + 4 eşitliğinin her bir tarafına 8 eklenir ise,

AB + 8 = 5k + 10 = 6t + 12

$\Rightarrow$ AB + 8 = ekok(5, 6)

$\Rightarrow$ AB + 8 = 30 m bulunur. ($m \in Z^+$)

m = 1 $\Rightarrow$ AB + 8 = 30 $\Rightarrow$ AB = 22

m = 2 $\Rightarrow$ AB + 8 = 60 $\Rightarrow$ AB = 52

m = 3 $\Rightarrow$ AB + 8 = 90 $\Rightarrow$ AB = 82

22 + 52 + 82 = 156 bulunur.

CEVAP: B

6. Üç basamaklı ABC doğal sayısı, iki basamaklı BA doğal sayısına bölündüğünde bölüm 20, kalan ise iki basamaklı BC doğal sayısı oluyor.

Buna göre, A + B toplamı kaçtır? (Lise 2014)

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

Çözüm

$$\begin{array}{r|l} ABC & BA \\ \hline BC & 20 \end{array}$$

ABC = 20 · (BA) + BC

100A + $\cancel{BC}$ = 20 · (BA) + $\cancel{BC}$

$5\cancel{100}A = \cancel{20} \cdot (BA)$

$5 \cdot \underbrace{A}_{5} = \underbrace{BA}_{25}$ olup

A = 5 ve B = 2'dir.

A + B = 5 + 2 = 7 olur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

5. **Çift bir doğal sayının 7 ile bölümünden kalan 1 olduğuna göre, bu sayının 14 ile bölümünden kalan kaçtır? (Lise 2016)**

A) 2 B) 4 C) 6 D) 8 E) 10

Çözüm

Çift doğal sayı 2n olsun. Bir sayının 7 ile bölümünden klan 1 olduğuna göre,

$$\begin{array}{r|l} 2n & 7 \\ \hline 1 & k \end{array} \Rightarrow 2n = 7k + 1 \text{ dir.}$$

k = 1 $\Rightarrow$ 2n = 8 olup 8 in 14 ile bölümünden kalan 8 dir.

CEVAP: D

7. **9'a kalansız bölünen fakat 4'e kalansız bölünmeyen üç basamaklı <u>en küçük</u> doğal sayının rakamları çarpımı kaçtır? (Lise 2012)**

A) 6 B) 7 C) 8 D) 10 E) 12

Çözüm

9 a kalansız bölünebilen en büyük iki basamaklı sayı 99 dur.

99 +9 = 108 (9 a ve 4 e kalansız bölünür.)

108 + 9 = 117 (9 un katıdır ve 4 e kalansız bölünmez.)

117 $\rightarrow$ 1 . 1 . 7 = 7 bulunur.

CEVAP: B

8. Dört basamaklı 7a7b doğal sayısı 15 ile tam olarak bölünebildiğine göre a+b'nin en büyük değeri kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 11 B) 12 C) 13 D) 14 E) 15

Çözüm

15 ile tam bölünebilen sayı hem 3 hem de 5 ile tam bölünmelidir. Önce 5 ile bölünebilme kuralı uygulanırsa b = 0 ya da b = 5 olmalıdır. O halde sayı 7a70 ya da 7a75 olabilir.

- 7a70 sayısının 3 ile tam bölünebilmesi için 7 + a + 7 + 0 toplamının 3 ün katı olması gerekir. a nın alabileceği değerler 1, 4, 7 dir.
- 7a75 sayısının 3 ile tam bölünebilmesi için 7 + a + 7 + 5 toplamının 3 ün katı olması gereklidir. a nın alabileceği değerler 2, 5, 8 dir.

a + b toplamının en büyük değeri sorulduğuna göre, a = 8 ve b = 5 alınarak a + b = 13 bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

Asal Çarpanlarına Ayırma

1. Bir doğal sayının en büyük asal çarpanına o sayının çatısı denir.

Örneğin, $84 = 2^2 \cdot 3 \cdot 7$ olduğundan 84 sayısının çatısı 7'dir.

Çatısı 2 olan en büyük iki basamaklı sayı ile çatısı 3 olan en küçük üç basamaklı sayının toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 172 B) 188 C) 200 D) 208 E) 220

Çözüm

Çatısı 2 olan iki basamaklı en büyük sayı, $2^6 = 64$

Çatısı 3 olan üç basamaklı en küçük sayı, $2^2 \cdot 3^3 = 108$

Buna göre, 64 + 138 = 172 olur.

CEVAP: A

2. İki basamaklı AB doğal sayısı 4 ve 9 ile tam bölünebilmektedir.

Buna göre, A · B çarpımının alabileceği değerler toplamı kaçtır? (Lise 2018)

A) 24 B) 26 C) 28 D) 30 E) 32

Çözüm

AB → EKOK(4, 9) = 36 ise

AB = {36, 72} olabilir.

$3 \cdot 6 = 18$

$7 \cdot 2 = +14$

32

CEVAP: E

3. a pozitif tam sayısı 15'ten küçük ve

EBOB(9, a) = EBOB(4, a)

olduğuna göre, a'nın alabileceği değerlerin toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 37 B) 40 C) 43 D) 46 E) 49

Çözüm

EBOB (9,a) = EBOB (4,a) olacak ise a sayısı 4 ve 9 ile aralarında asal olmalıdır. Bu nedenle a sayısı 2 ve 3 asal çarpanını bulundurmamalıdır. a pozitif tam sayı 15'ten küçük ise,

1, 5, 7, 11, 13 olur. a'nın alabileceği değerler toplamı

1 + 5 + 7 + 11 + 13 = 37 olur.

CEVAP: A

4. a ve b doğal sayılar olmak üzere,

$a^2 = b^2 + 92$

EBOB(a, b) = 2

olduğuna göre, a – b farkı kaçtır? (Lise 2014)

A) 2 B) 4 C) 8 D) 23 E) 46

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

EBOB (a,b) = 2 ise

k ile m aralarında asal olmak üzere

a = 2 k ve b = 2m olur.

$a^2 = b^2 + 92 \Rightarrow a^2 - b^2 = 92$

$(a - b)(a + b) = 92$

$(2k - 2m)(2k + 2m) = 92$

$2 \cdot (k - m) \cdot 2 \cdot (k + m) = 92$

$1\cancel{4} \cdot (k - m)(k + m) = \cancel{92}_{23}$

$\underbrace{(k-m)}_{1}\ \underbrace{(k+m)}_{23} = 23$ olup

$k - m = 1$

$+ \quad k + m = 23$

$2k = 24$

$k = 12$ ise $12 - m = 1$

$m = 11$ olur.

$a - b = 2k - 2m = 2(k-m)$

$= 2(12 - 11)$

$= 2$ bulunur.

CEVAP: A

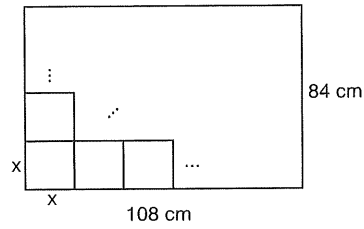
YARGI YAYINEVİ

5. Eni 84 cm, boyu 108 cm olan dikdörtgen biçimindeki bir ambalaj kâğıdı kenar uzunluğu en büyük tam sayı olacak şekilde karelere bölünüyor.

Buna göre, ambalaj kâğıdı kaç kareye bölünmüştür? (Ön Lisans 2010)

A) 56 B) 60 C) 63 D) 66 E) 72

Çözüm

Dikdörtgen biçimindeki kağıt şekildeki gibi karelere bölünmüş olsun. Karelerin her birinin kenar uzunluğu x cm olsun. O halde $\frac{108}{x}$ ve $\frac{82}{x}$ ifadelerinin sonuçları tam sayı olmalıdır. Başka bir deyişle x sayısı hem 108 i hem de 84 ü tam bölen en büyük sayı olmalıdır. Bu durumda

x = OBEB(108,84) = 12 dir.

Dikdörtgenin kısa kenarı $\frac{84}{12} = 7$ kare ve uzun kenarı $\frac{108}{12} = 9$ kareden oluşur. O halde toplam kare sayısı $7 \cdot 9 = 63$ tür.

CEVAP: C

Rasyonel Sayılar

1. $\dfrac{\left(2-\frac{3}{4}\right)\cdot\left(4-\frac{2}{3}\right)}{\left(3-\frac{1}{2}\right)}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) $\frac{2}{3}$ B) $\frac{3}{5}$ C) $\frac{5}{3}$

D) $\frac{6}{5}$ E) $\frac{8}{5}$

Çözüm

$$\frac{\left(2-\frac{3}{4}\right)\cdot\left(4-\frac{2}{3}\right)}{\left(3-\frac{1}{2}\right)}=\frac{\frac{5}{4}\cdot\frac{10}{3}}{\frac{5}{2}}$$

$$=\frac{\overset{10}{\cancel{50}}}{\underset{6}{\cancel{12}}}\cdot\frac{\cancel{2}}{\cancel{5}}=\frac{5}{3}$$

CEVAP: C

2. $\dfrac{0{,}14-0{,}014}{0{,}7\cdot 0{,}12}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 0,5 B) 1 C) 1,5

D) 2 E) 2,5

Çözüm

$$\frac{0{,}14-0{,}014}{0{,}7\cdot 0{,}12}=\frac{\frac{14}{100}-\frac{14}{1000}}{\frac{7}{10}\cdot\frac{12}{100}}$$

$$=\frac{\frac{140-14}{1000}}{\frac{84}{1000}}$$

$$=\frac{126}{\cancel{1000}}\cdot\frac{\cancel{1000}}{84}$$

$$=\frac{126}{84}$$

$$=1{,}5$$

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

3. $\left(2-\frac{3}{5}\right)\cdot\left(\frac{1}{7}-\frac{1}{8}+\frac{1}{14}\right)$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2024)

A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{1}{5}$ C) $\frac{1}{6}$

D) $\frac{1}{7}$ E) $\frac{1}{8}$

Çözüm

$$\left(\underset{(5)}{2}-\frac{3}{5}\right)\cdot\left(\frac{1}{7}-\frac{1}{\underset{(7)}{8}}+\frac{1}{\underset{(4)}{14}}\right)$$

$$=\frac{10-3}{5}\cdot\frac{8-7+4}{56}$$

$$=\frac{\cancel{7}}{\cancel{8}}\cdot\frac{\overset{1}{\cancel{8}}}{\underset{8}{\cancel{56}}}$$

$$=\frac{1}{8}\text{ olur.}$$

CEVAP: E

4. $\dfrac{\frac{2}{3}+\frac{1}{9}-\frac{1}{27}}{\frac{3}{4}+\frac{1}{12}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) $\frac{5}{36}$ B) $\frac{2}{27}$ C) $\frac{7}{18}$

D) $\frac{1}{18}$ E) $\frac{8}{9}$

Çözüm

$$\frac{\frac{2}{3}+\frac{1}{9}-\frac{1}{27}}{\frac{3}{4}+\frac{1}{12}} = \frac{\frac{18+3-1}{27}}{\frac{9+1}{12}}$$

$$= \frac{\frac{20}{27}}{\frac{10}{12}} = \frac{\cancel{20}^{2}}{\cancel{27}_{9}} \cdot \frac{\cancel{12}^{4}}{\cancel{10}_{1}} = \frac{8}{9}$$

bulunur.

CEVAP: E

5. $0{,}6 \cdot \left(\dfrac{0{,}24-0{,}15}{0{,}2-0{,}02}\right)$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 0,1 B) 0,2 C) 0,3

D) 0,4 E) 0,5

Çözüm

$$0{,}6 \cdot \frac{(0{,}24-0{,}15)}{(0{,}2-0{,}02)} = \frac{6}{10} \cdot \frac{0{,}09}{0{,}18}$$

$$= \frac{3}{5} \cdot \frac{1}{2} = \frac{3}{10} = 0{,}3$$

bulunur.

CEVAP: C

6. $\dfrac{1-0{,}04}{0{,}5+0{,}14} - 0{,}3$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2022)

A) 0,9 B) 1,2 C) 1,4

D) 1,7 E) 2,1

Çözüm

$$\frac{1-0{,}04}{0{,}5+0{,}14} - 0{,}3 = \frac{0{,}96}{0{,}64} - \frac{3}{10}$$

$$= \frac{3}{\underset{(5)}{2}} - \frac{3}{10}$$

$$= \frac{15-3}{10} = \frac{12}{10}$$

= 1,2 bulunur.

CEVAP: B

7. $\dfrac{1-\frac{1}{2}-\frac{2}{3}}{\frac{3}{4}-\frac{4}{5}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) $\frac{5}{2}$ B) $\frac{12}{5}$ C) $\frac{10}{3}$

D) $\frac{8}{3}$ E) 3

Çözüm

$$= \frac{\frac{1}{\underset{(6)}{1}} - \frac{1}{\underset{(3)}{2}} - \frac{2}{\underset{(2)}{3}}}{\frac{3}{\underset{(5)}{4}} - \frac{4}{\underset{(4)}{5}}}$$

$$= \frac{\frac{6}{6}-\frac{3}{6}-\frac{4}{6}}{\frac{15}{20}-\frac{16}{20}} = \frac{\frac{6-3-4}{6}}{\frac{15-16}{20}}$$

$$= \frac{\frac{-1}{6}}{\frac{-1}{20}} = -\frac{1}{\cancel{6}_{3}} \cdot \frac{\cancel{20}^{10}}{\cancel{-1}} = \frac{10}{3}$$ bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

8. $\left(\dfrac{0,1+0,01+0,001}{0,1-0,01}\right)\cdot 0,3$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) 0,15 B) 0,24 C) 0,37 D) 0,43 E) 0,51

Çözüm

Verilen ondalıklı sayıları kesir şeklinde yazalım.

$$= \frac{(0,1+0,01+0,001)}{0,1-0,01}\cdot(0,3)$$

$$= \frac{\underset{(100)}{\frac{1}{10}}+\underset{(10)}{\frac{1}{100}}+\frac{1}{1000}}{\underset{(10)}{\frac{1}{10}}-\frac{1}{100}}\cdot\frac{3}{10}$$

$$= \frac{\frac{100+10+1}{1000}}{\frac{10-1}{100}}\cdot\frac{3}{10} = \boxed{\frac{\frac{111}{1000}}{\frac{9}{100}}}\cdot\frac{3}{10}$$

$$= \frac{111}{100\cancel{0}}\cdot\frac{1\cancel{0}\cancel{0}}{\underset{3}{\cancel{9}}}\cdot\frac{\cancel{3}}{1\cancel{0}} = \frac{\overset{37}{\cancel{111}}}{100}\cdot\frac{1}{\cancel{3}}$$

$$= \frac{37}{100} = 0,37 \text{ olur.}$$

CEVAP: C

9. $\dfrac{\underset{(6)}{\frac{1}{2}}+\underset{(3)}{\frac{3}{4}}+\underset{(2)}{\frac{5}{6}}}{\underset{(3)}{\frac{3}{4}}-\underset{(4)}{\frac{2}{3}}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2020)

A) 5 B) 10 C) 15 D) 20 E) 25

Çözüm

$$\frac{\underset{(6)}{\frac{1}{2}}+\underset{(3)}{\frac{3}{4}}+\underset{(2)}{\frac{5}{6}}}{\underset{(3)}{\frac{3}{4}}-\underset{(4)}{\frac{2}{3}}} = \frac{\frac{6}{12}+\frac{9}{12}+\frac{10}{12}}{\frac{9}{12}-\frac{8}{12}}$$

$$= \frac{\frac{6+9+10}{12}}{\frac{9-8}{12}}$$

$$= \frac{\frac{25}{12}}{\frac{1}{12}}$$

$$= \frac{25}{\cancel{12}}\cdot\frac{\cancel{12}}{1}$$

$= 25$ bulunur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. $\left(\dfrac{6}{5}-\dfrac{9}{10}\right)\cdot\left(15-\dfrac{5}{3}\right)$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

Çözüm

$$\left(\underset{(2)}{\frac{6}{5}}-\frac{9}{10}\right)\cdot\left(\underset{(3)}{\frac{15}{1}}-\frac{5}{3}\right)$$

$$= \frac{(12-9)}{10}\cdot\frac{(45-5)}{3}$$

$$= \frac{\cancel{3}}{10}\cdot\frac{40}{\cancel{3}}$$

$$= \frac{40}{10} = 4$$

CEVAP: B

11. $\dfrac{0,9}{0,08}\cdot\left(\dfrac{1}{0,2}-\dfrac{2,5}{0,9}\right)$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 5 B) 10 C) 15 D) 20 E) 25

Çözüm

$$\frac{\frac{9}{10}}{\frac{8}{100}}\cdot\left(\frac{1}{\frac{2}{10}}-\frac{\frac{25}{10}}{\frac{9}{10}}\right)$$

$$=\frac{9}{\cancel{10}}\cdot\frac{\overset{10}{\cancel{100}}}{8}\cdot\left(\frac{1}{1}\cdot\frac{10}{2}-\frac{25}{\cancel{10}}\cdot\frac{\cancel{10}}{9}\right)$$

$$=\frac{90}{8}\cdot\left(\frac{10}{2}-\frac{25}{9}\right)$$

$$=\frac{45}{4}\cdot\left(\frac{5}{\underset{(9)}{1}}-\frac{25}{9}\right)$$

$$=\frac{\overset{5}{\cancel{45}}}{\cancel{4}}\cdot\frac{\overset{5}{\cancel{20}}}{\cancel{9}}$$

$$=5\cdot 5$$

$$=25$$

CEVAP: E

12. $\left[\left(\dfrac{4}{3}-\dfrac{1}{2}\right)\cdot\dfrac{2}{5}\right]:\dfrac{1}{12}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2018)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

$$\left[\left(\frac{4}{3}-\frac{1}{2}\right)\cdot\frac{2}{5}\right]:\frac{1}{12}$$

$$\underset{(2)}{\quad}\quad\underset{(3)}{\quad}$$

$$\left[\frac{(8-3)}{6}\cdot\frac{2}{5}\right]\cdot\frac{12}{1}=\frac{\cancel{5}}{6}\cdot\frac{2}{\cancel{5}}\cdot\frac{12}{1}=\frac{24}{6}=4$$

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

13. $\dfrac{\left(\dfrac{1}{5}+\dfrac{7}{15}\right)^{-2}}{1+\dfrac{1}{8}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 1

Çözüm

$$\frac{\left(\underset{(3)}{\frac{1}{5}}+\frac{7}{15}\right)^{-2}}{1+\frac{1}{8}}=\frac{\left(\frac{3+7}{15}\right)^{-2}}{\frac{8+1}{8}}=\frac{\left(\frac{10}{15}\right)^{-2}}{\frac{9}{8}}$$

$$=\left(\frac{2}{3}\right)^{-2}\cdot\frac{8}{9}=\frac{\cancel{9}}{\cancel{4}^{2}}\cdot\frac{\cancel{8}}{\cancel{9}}=2$$

CEVAP: D

14. $\dfrac{85}{6}-\dfrac{1}{\left(1+\dfrac{2}{3}\right)\left(3+\dfrac{3}{5}\right)}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2016)

A) 11 B) 12 C) 13 D) 14 E) 15

Çözüm

$$\frac{85}{6}-\frac{1}{\left(1+\frac{2}{3}\right)\cdot\left(3+\frac{3}{5}\right)}$$

$$=\frac{85}{6}-\frac{1}{\frac{5}{3}\cdot\frac{18}{5}}$$

$$=\frac{85}{6}-\frac{\cancel{3}\cdot\cancel{5}}{\cancel{5}\cdot\cancel{18}}$$

$$=\frac{85}{6}-\frac{1}{6}=\frac{85-1}{6}$$

$$=\frac{84}{6}=14$$

CEVAP: D

15. $\dfrac{(0,05+0,1)\cdot(0,5-0,05)^{-1}}{(0,3)^{-1}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2016)

A) 0,01 B) 0,03 C) 0,05
D) 0,1 E) 0,5

Çözüm

$$\frac{(0,05+0,1)\cdot(0,5-0,05)^{-1}}{(0,3)^{-1}}$$

$$= \frac{(0,15)\cdot(0,3)}{(0,5-0,05)}$$

$$= \frac{\frac{15}{100}\cdot\frac{3}{10}}{\frac{5}{10}-\frac{5}{100}} = \frac{\frac{45}{1000}}{\frac{50-5}{100}}$$

$$= \frac{\cancel{45}}{1000}\cdot\frac{100}{\cancel{45}} = \frac{1}{10} = 0,1$$

CEVAP: D

16. $\dfrac{\frac{3}{2}-\frac{4}{3}+\frac{1}{4}}{2-\frac{1}{3}+\frac{5}{4}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{1}{4}$ C) $\frac{1}{7}$
D) $\frac{2}{3}$ E) $\frac{5}{8}$

Çözüm

$$\frac{\underset{(6)}{\frac{3}{2}}-\underset{(4)}{\frac{4}{3}}+\underset{(3)}{\frac{1}{4}}}{\underset{(12)}{\frac{2}{1}}-\underset{(4)}{\frac{1}{3}}+\underset{(3)}{\frac{5}{4}}} = \frac{\frac{18-16+3}{12}}{\frac{24-4+15}{12}}$$

$$= \frac{\frac{5}{12}}{\frac{35}{12}}$$

$$= \frac{\cancel{5}}{\cancel{12}}\cdot\frac{\cancel{12}}{\cancel{35}_{7}}$$

$$= \frac{1}{7}\text{'dir.}$$

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

17. $\dfrac{0,1}{(0,2)^2}-\dfrac{0,2}{(0,4)^2}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 1,25 B) 1,5 C) 2
D) 2,25 E) 2,5

Çözüm

$$\frac{0,1}{(0,2)^2}-\frac{0,2}{(0,4)^2}$$

$$= \frac{\frac{1}{10}}{\left(\frac{2}{10}\right)^2}-\frac{\frac{2}{10}}{\left(\frac{4}{10}\right)^2}$$

$$= \frac{\frac{1}{10}}{\frac{4}{100}}-\frac{\frac{2}{10}}{\frac{16}{100}}$$

$$= \frac{1}{\cancel{10}_{2}}\cdot\frac{\overset{5}{\cancel{100}}}{\cancel{4}}-\frac{\cancel{2}}{\cancel{10}}\cdot\frac{\overset{5}{\cancel{100}}}{{}_{4}\cancel{16}}$$

$$= \frac{5}{\underset{(2)}{2}} - \frac{5}{4}$$

$$= \frac{10-5}{4}$$

$$= \frac{5\cdot 25}{4\cdot 25}$$

$$= \frac{125}{100} = 1{,}25\text{'tir.}$$

CEVAP: A

18. $1-\left[\frac{1}{2}-\left(\frac{1}{3}-\frac{1}{6}\right)+\frac{1}{4}\right]$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2014)

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{3}{4}$

D) $\frac{1}{6}$ E) $\frac{5}{12}$

Çözüm

$$1-\left[1-\left(\frac{1}{3}-\frac{1}{6}\right)+\frac{1}{4}\right]$$

$$=1-\left[1-\frac{1}{3}+\frac{1}{6}+\frac{1}{4}\right]$$

$$= \cancel{1}-\cancel{1}+\underset{(4)}{\frac{1}{3}}-\underset{(2)}{\frac{1}{6}}+\underset{(3)}{\frac{1}{4}}$$

$$= \frac{4-2+3}{12}$$

$$= \frac{5}{12}\text{'dir.}$$

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

19. $\frac{3\cdot(0{,}36-0{,}2)}{0{,}48+0{,}24}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2014)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{4}{3}$

D) $\frac{3}{4}$ E) $\frac{5}{4}$

Çözüm

$$\frac{3\cdot(0{,}36-0{,}2)}{0{,}48+0{,}24} = \frac{3\cdot\left(\frac{36}{100}-\underset{(10)}{\frac{2}{10}}\right)}{\frac{48}{100}+\frac{24}{100}}$$

$$= \frac{3\cdot\left(\frac{36-20}{100}\right)}{\frac{72}{100}}$$

$$= \frac{3\cdot\frac{16}{100}}{\frac{72}{100}}$$

$$= \frac{\cancel{48}^{2}}{\cancel{100}}\cdot\frac{\cancel{100}}{\cancel{72}^{3}}$$

$$= \frac{2}{3}\text{'tür.}$$

CEVAP: B

20. $\left(1-\frac{1}{4}\right)\left(1-\frac{1}{5}\right)\left(1-\frac{1}{6}\right)$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{2}{3}$

D) $\frac{3}{5}$ E) $\frac{1}{6}$

Çözüm

$$\left(1-\frac{1}{4}\right)\left(1-\frac{1}{5}\right)\left(1-\frac{1}{6}\right)$$

$$\left(\frac{1}{\underset{(4)}{1}}-\frac{1}{4}\right)\left(\frac{1}{\underset{(5)}{1}}-\frac{1}{5}\right)\left(\frac{1}{\underset{(6)}{1}}-\frac{1}{6}\right)$$

$$\frac{4-1}{4}\cdot\frac{5-1}{5}\cdot\frac{6-1}{6}$$

$$\frac{3}{\cancel{4}}\cdot\frac{\cancel{4}}{\cancel{5}}\cdot\frac{\cancel{5}}{6}=\frac{3}{6}=\frac{1}{2}$$ bulunur.

CEVAP: A

21. $\left(\frac{0,4}{0,05}\cdot\frac{0,25}{0,2}\right)\cdot\frac{0,12}{0,01}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) 13 B) 22 C) 112
D) 130 E) 220

Çözüm

$$\left(\frac{0,4}{0,05}\cdot\frac{0,25}{0,2}\right)+\frac{0,12}{0,01}$$

$$=\left(\frac{\frac{4}{10}}{\frac{5}{100}}\cdot\frac{\frac{25}{100}}{\frac{2}{10}}\right)+\frac{\frac{12}{100}}{\frac{1}{100}}$$

$$=\left(\frac{\cancel{4}^{2}}{\cancel{10}}\cdot\frac{\cancel{100}}{\cancel{5}}\cdot\frac{\cancel{25}^{5}}{\cancel{100}}\cdot\frac{\cancel{10}}{\cancel{2}}\right)+\frac{12}{\cancel{100}}\cdot\frac{\cancel{100}}{1}$$

$=2\cdot5+12=22$ bulunur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

22. $\frac{\left(2-\frac{1}{2}\right)\left(3-\frac{1}{3}\right)}{\left(2+\frac{1}{2}\right)\left(3+\frac{1}{3}\right)}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2012)

A) $\frac{5}{8}$ B) $\frac{3}{10}$ C) $\frac{9}{16}$
D) $\frac{5}{24}$ E) $\frac{12}{25}$

Çözüm

$$\frac{\left(\frac{2}{\underset{(2)}{1}}-\frac{1}{2}\right)\left(\frac{3}{\underset{(3)}{1}}-\frac{1}{3}\right)}{\left(\frac{2}{\underset{(2)}{1}}+\frac{1}{2}\right)\left(\frac{3}{\underset{(3)}{1}}+\frac{1}{3}\right)}=\frac{\frac{3}{2}\cdot\frac{8}{3}}{\frac{5}{2}\cdot\frac{10}{3}}=\frac{\frac{24}{6}}{\frac{50}{6}}$$

$$\Rightarrow\frac{24}{\cancel{6}}\cdot\frac{\cancel{6}}{50}=\frac{\cancel{24}}{\cancel{50}}=\frac{12}{25}$$ bulunur.

CEVAP: E

23. $\frac{0,91}{0,7}-\frac{8,1}{9}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2012)

A) 0,4 B) 2,2 C) 2,5
D) 4 E) 12,1

Çözüm

$$\frac{0,91}{0,7}-\frac{8,1}{9}=\frac{\overset{13}{\cancel{91}}}{\underset{10}{\cancel{70}}}-\frac{\overset{9}{\cancel{81}}}{\underset{10}{\cancel{90}}}$$

$$\Rightarrow\frac{13}{10}-\frac{9}{10}=\frac{4}{10}=0,4$$ bulunur.

CEVAP: A

24. $\frac{1}{3}-2a=\frac{1}{12}-2b$

olduğuna göre, a − b farkı kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) $\frac{1}{8}$ B) $\frac{1}{7}$ C) $\frac{1}{6}$

D) $\frac{1}{5}$ E) $\frac{1}{4}$

Çözüm

$$\frac{1}{3}-2a=\frac{1}{12}-2b \Rightarrow \underset{(4)}{\frac{1}{3}}-\underset{(1)}{\frac{1}{12}}=2a-2b$$

$$\Rightarrow \frac{4}{12}-\frac{1}{12}=2(a-b)$$

$$\Rightarrow \frac{3}{12}=2(a-b)$$

$$\Rightarrow 2(a-b)=\frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow a-b=\frac{1}{8}$$

CEVAP: A

25. $\frac{4(-6)}{-5-(-6)+(-7)}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2010)

A) −3 B) −2 C) 2 D) 3 E) 4

Çözüm

$$\frac{4\cdot(-6)}{-5-(-6)+(-7)}=\frac{-24}{-5+6-7}$$

$$=\frac{-24}{-6}$$

$$=4 \text{ tür.}$$

CEVAP: E

26. $\frac{\left(\frac{1}{3}\right)^{-1}:\left(\frac{1}{3}\right)^{3}}{3^4}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2010)

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{1}{9}$ C) 1 D) 3 E) 9

Çözüm

$$\frac{\left(\frac{1}{3}\right)^{-1}:\left(\frac{1}{3}\right)^{3}}{3^4}=\frac{3^1:3^{-3}}{3^4}$$

$$=\frac{3^1\cdot 3^3}{3^4}$$

$$=\frac{3^4}{3^4}$$

$$=1 \text{ dir.}$$

CEVAP: C

27. $a=\frac{11}{10}$

$b=\frac{111}{100}$

$c=\frac{1111}{1000}$

olduğuna göre, aşağıdaki sıralamalardan hangisi doğrudur? (Lise 2010)

A) a < b < c B) a < c <b

C) b < a < c D) b < c < a

E) c <b < a

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Kesirlerin paydaları 1000 de eşitlenirse

$a = \frac{1100}{1000}$

$b = \frac{1110}{1000}$

$c = \frac{1111}{1000}$ dir.

Paydaları eşit olan pozitif kesirlerden payı büyük olan büyüktür.

$1100 < 1110 < 1111$ olduğundan

$a < b < c$ dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

28. $1-\frac{1-\frac{1-\frac{x}{2}}{2}}{2}=0$

olduğuna göre, x kaçtır? (Lise 2010)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

$$1-\frac{1-\frac{1-\frac{x}{2}}{2}}{2}=0$$

işleminin sonucunun 0 a eşit olabilmesi için

$1-\frac{1-\frac{x}{2}}{2}=2$ olmalıdır.

$$1-\frac{1-\frac{1-\frac{x}{2}}{2}}{2}=2 \Rightarrow \frac{1-\frac{x}{2}}{2}=-1$$

$$\Rightarrow 1-\frac{x}{2}=-2$$

$$\Rightarrow 3=\frac{x}{2}$$

$$\Rightarrow x=6 \text{ dır.}$$

CEVAP: E

Özdeşlikler ve Çarpanlara Ayırma

1. $\dfrac{2xy^2-1+y^2-2x}{2xy-1+y-2x}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) x + 1 B) x – 1 C) 1 – y
D) 1 – x E) y + 1

Çözüm

$$\frac{2xy^2-1+y^2-2x}{2xy-1+y-2x}=\frac{y^2(2x+1)-(2x+1)}{y(2x+1)-(2x+1)}$$
$$=\frac{(2x+1)(y^2-1)}{(2x+1)(y-1)}$$
$$=\frac{(y-1)(y+1)}{(y-1)}$$
$$=y+1$$

CEVAP: E

2. $1+\dfrac{x^2-xy-x+y}{1-x^2}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) $\dfrac{y+1}{x+1}$ B) $\dfrac{y-1}{x+1}$ C) $\dfrac{y+1}{x-1}$
D) $\dfrac{y}{x+1}$ E) $\dfrac{y}{x-1}$

Çözüm

$$1+\frac{x^2-xy-x+y}{1-x^2}=1+\frac{x(x-y)-(x-y)}{(+x)\cdot(1+x)}$$
$$=1+\frac{(x-y)\cdot(x-1)}{-(x-1)\cdot(x+1)}$$
$$=1-\frac{x-y}{x+1}$$
$$=\frac{(x+1)-(x-y)}{x+1}$$
$$=\frac{x+1-x+y}{x+1}$$
$$=\frac{y+1}{x+1}\text{ olur.}$$

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

3. $\dfrac{xy+x-2y-2}{x^2-2x}-\dfrac{1}{x}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) $\dfrac{y}{x}$ B) $\dfrac{y+1}{x}$ C) $\dfrac{y}{x-2}$
D) $\dfrac{y+1}{x-2}$ E) $\dfrac{y-2}{x-2}$

Çözüm

$$\frac{xy+x-2y-2}{x^2-2x}-\frac{1}{x}=\frac{x(y+1)-2(y+1)}{x(x-2)}-\frac{1}{x}$$
$$=\frac{(y+1)(x-2)}{x(x-2)}-\frac{1}{x}=\frac{y+1}{x}-\frac{1}{x}=\frac{y+1-1}{x}=\frac{y}{x}$$

bulunur.

CEVAP: A

4. $\dfrac{3xy+6x^2+3x+6x^2y}{y+2x+1+2xy}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) x B) 2y C) 3x D) 4y E) 5x

Çözüm

$$\frac{3xy + 6x^2 + 3x + 6x^2y}{y + 2x + 1 + 2xy}$$

işaretlenen ifadelerde ortak çarpan parantezine alalım.

$$\frac{3x(y+1)+6x^2(1+y)}{(y+1)+2x\cdot(1+y)}$$

$$= \frac{(1+y)\cdot(3x+6x^2)}{(1+y)\cdot(1+2x)}$$

$$= \frac{3x\cdot(1+2x)}{1+2x} = 3x \text{ olur.}$$

CEVAP: C

5. $\dfrac{x^3-x^2-x+1}{x^3-2x^2+x}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) x – 1 B) x C) x + 1 D) $\dfrac{1-x}{x}$ E) $\dfrac{x+1}{x}$

Çözüm

Pay kısmındaki ifadeleri ikişerli gruplandırdıktan sonra ortak çarpan parantezine alalım.

$$\frac{x^3-x^2-x+1}{x^3-2x^2+x} = \frac{x^2(x-1)-(x-1)}{x\cdot(x^2-2x+1)}$$

$$= \frac{(x-1)\cdot(x^2-1)}{x\cdot(x-1)^2}$$

$$= \frac{(x-1)\cdot(x-1)\cdot(x+1)}{x\cdot(x-1)^2}$$

$$= \frac{x+1}{x} \text{ bulunur.}$$

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

6. $\dfrac{x-1}{\sqrt{x}+1} = \dfrac{x}{\sqrt{x}-1}$

olduğuna göre, x kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{1}{4}$ D) $\frac{1}{5}$ E) 1

Çözüm

x – 1 ifadesi iki kare farkı şeklinde $(\sqrt{x})^2 - 1^2 = (\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)$ yazılabileceğinden

$$\frac{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)}{(\sqrt{x}+1)} = \frac{x}{\sqrt{x}-1}$$

$$(\sqrt{x}-1)\cdot(\sqrt{x}-1) = x$$

$$(\sqrt{x}-1)^2 = x$$

$$(\sqrt{x})^2 - 2\cdot\sqrt{x}\cdot 1 + 1 = x$$

$$x - 2\sqrt{x} + 1 = x$$

$$2\sqrt{x} = 1$$

$$(\sqrt{x})^2 = \left(\frac{1}{2}\right)^2$$

$$x = \frac{1}{4}$$

CEVAP: C

7. $\dfrac{x^2y-x^2-y^2+y}{xy-x+y-1}\cdot\dfrac{x^2-1}{x^2-y}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) 1 B) x – 1 C) x + 1 D) x – y E) x + y

Çözüm

$$\frac{\overbrace{x^2y-x^2}-\overbrace{y^2+y}}{\underbrace{xy-x}+\underbrace{y-1}}\cdot\frac{\overbrace{x^2-1}^{\text{iki kare farkı}}}{x^2-y}$$

$$\frac{x^2\cdot(y-1)-y(y-1)}{x(y-1)+(y-1)}\cdot\frac{(x-1)(x+1)}{x^2-y}$$

$$\frac{\cancel{(y-1)}\cdot\cancel{(x^2-y)}}{\cancel{(y-1)}\cdot\cancel{(x+1)}}\cdot\frac{(x-1)\cancel{(x+1)}}{\cancel{(x^2-y)}}=(x-1)$$

elde edilir.

CEVAP: B

8. $\dfrac{7^3-28}{4^3-1}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2018)

A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

Çözüm

Pay kısmında ortak çarpan parantezine alalım.

$$\frac{7^3-7\cdot2^2}{4^3-1}=\frac{7\cdot(7^2-2^{2)}}{64-1}$$

$$=\frac{7\cdot(7-2)\cdot(7+2)}{3\cdot21}$$

$$=\frac{\cancel{7}\cdot5\cdot\cancel{9}}{\cancel{3}\cdot\cancel{3}\cdot\cancel{7}}$$

$$=5$$

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

9. $\dfrac{a^2-1}{ab-a-b+1}\cdot\dfrac{b^2-1}{a+1}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) a + 1 B) a – 1 C) a – b D) b + 1 E) b – 1

Çözüm

$$\frac{(a-1)\cdot(a+1)}{a(b-1)-(b-1)}\cdot\frac{(b-1)\cdot(b+1)}{(a+1)}$$

$$\frac{\cancel{(a-1)}\cdot\cancel{(a+1)}}{\cancel{(b-1)}\cdot\cancel{(a-1)}}\cdot\frac{\cancel{(b-1)}\cdot(b+1)}{\cancel{(a+1)}}=b+1$$

CEVAP: D

10. $\dfrac{ac+2c+3a+6}{bc-c+3b-3}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) $\dfrac{a+1}{b+1}$ B) $\dfrac{a+2}{b-1}$ C) $\dfrac{a+3}{b-2}$ D) $\dfrac{a}{b+2}$ E) $\dfrac{a-1}{b}$

Çözüm

$$\frac{ac+2c+3a+6}{bc-c+3b-3}=\frac{c(a+2)+3(a+2)}{c(b-1)+3(b-1)}$$

$$=\frac{(a+2)\cdot(c+3)}{(b-1)\cdot(c+3)}$$

$$=\frac{a+2}{b-1}\text{ olur.}$$

CEVAP: B

11. $\dfrac{ab^2-b^2-a+1}{b-1}\cdot\dfrac{a+1}{ab+a+b+1}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) 1 B) $a-1$ C) a^2-1
D) $b-1$ E) b^2-1

Çözüm

$$\frac{ab^2-b^2-a+1}{b-1}\cdot\frac{a+1}{ab+a+b+1}$$

$$=\frac{b^2(a-1)-(a-1)}{b-1}\cdot\frac{a+1}{a(b+1)+(b+1)}$$

$$=\frac{(a-1)(b^2-1)}{b-1}\cdot\frac{a+1}{(b+1)\cdot(a+1)}$$

$$=\frac{(a-1)(b^2-1)}{(b^2-1)}$$

$= a-1$

CEVAP: B

12. $\dfrac{a^3-ab^2}{ab^3-a^4}\cdot\dfrac{a^2+ab+b^2}{a}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) $b+\dfrac{1}{a}$ B) $a-\dfrac{1}{a}$ C) $\dfrac{-1}{a^2}$
D) $1-\dfrac{1}{a}$ E) $-1-\dfrac{b}{a}$

Çözüm

$$\frac{a^3-ab^2}{ab^3-a^4}\cdot\frac{a^2+ab+b^2}{a}$$

$$=\frac{a(a^2-b^2)}{a(b^3-a^3)}\cdot\frac{a^2+ab+b^2}{a}$$

$$=\frac{-1(a-b)(a+b)}{(b-a)(b^2+ba+a^2)}\cdot\frac{a^2+ab+b^2}{a}$$

$$=\frac{-a-b}{a}$$

$$=\frac{-a}{a}-\frac{b}{a}=-1-\frac{b}{a}$$ bulunur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

13. a ve b asal sayılar olmak üzere,

$$\frac{a^2-b^2-3}{a^2-b^2+3}=\frac{3}{4}$$

olduğuna göre, a + b toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 5 B) 7 C) 8 D) 9 E) 12

Çözüm

$$\frac{a^2-b^2-3}{a^2-b^2+3}\times\frac{3}{4}$$

$4a^2 - 4b^2 - 12 = 3a^2 - 3b^2 + 9$

$a^2 = b^2 + 21$

$\downarrow \quad \downarrow$

5 2

a ile b asal saylar olacak şekilde

a = 5 ve b = 2 alınır.

a + b = 5 + 2 = 7 olur.

CEVAP: B

14. $2(\sqrt{a}+\sqrt{b}) = a - b = 20$

olduğuna göre, a + b toplamı kaçtır? (Lise 2014)

A) 40 B) 44 C) 48 D) 50 E) 52

Çözüm

$2(\sqrt{a}+\sqrt{b}) = a-b = 20$

$_1\cancel{2}\,(\sqrt{a}+\sqrt{b}) = {}_{10}\cancel{20} \Rightarrow \sqrt{a}+\sqrt{b} =$ 10 olur.

$a-b=20 \Rightarrow (\sqrt{a})^2-(\sqrt{b})^2=20$

$\underbrace{(\sqrt{a}-\sqrt{b})}_{2}\ \underbrace{(\sqrt{a}+\sqrt{b})}_{10} = 20$ olup

$\sqrt{a}-\sqrt{b}=2$

$+\quad \sqrt{a}+\sqrt{b}=10$

$_1\cancel{2}\sqrt{a} = \cancel{12}_6$

$\sqrt{a}=6$

$(\sqrt{a})^2=6^2$

$a=36 \Rightarrow \sqrt{36}+\sqrt{b}=10$

$\sqrt{b}=4$

$b=16$ olur.

$a+b=36+16=52$ bulunur.

CEVAP: E

15. $\dfrac{x^2+xy+x+y}{x-y}\cdot\dfrac{x^2-2xy+y^2}{x^2-xy+x-y}$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2012)

A) y B) x + 1 C) x – y

D) x + 1 E) x + y

Çözüm

$$\frac{x^2+xy+x+y}{x-y}\cdot\frac{\overbrace{x^2-2xy+y^2}^{\text{Tam kare}}}{x^2-xy+x-y}$$

$$\frac{x(x+y)+(x+y)}{x-y}\cdot\frac{(x-y)^2}{x(x-y)+(x-y)}$$

$$\frac{(x+y)\cancel{(x+1)}}{\cancel{x-y}}\cdot\frac{\cancel{(x-y)}\cancel{(x-y)}}{\cancel{(x-y)}\cancel{(x+1)}}$$

$= x+y$ bulunur.

CEVAP: E

16. $a=\sqrt{3}-1$ olduğuna göre,

$$\frac{a(a+2)}{a^2+2a+1}$$

ifadesinin değeri kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{3}{4}$

D) $\frac{5}{6}$ E) $\frac{8}{9}$

Çözüm

$a=\sqrt{3}-1$ olduğundan

$a+1=\sqrt{3}$ dür.

$$\frac{a(a+2)}{a^2+2a+1}=\frac{a^2+2a}{a^2+2a+1}$$

$$=\frac{a^2+2a+1-1}{(a+1)^2}$$

$$=\frac{(a+1)^2-1}{(a+1)^2}$$

$$=\frac{\left(\sqrt{3}\right)^2-1}{\left(\sqrt{3}\right)^2}$$

$$=\frac{3-1}{3}=\frac{2}{3}$$

CEVAP: B

17. $$\frac{3-\dfrac{3+x}{1-3x}}{\dfrac{3(x+3)}{1-3x}+1}$$

ifadesinin sadeleştirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2010)

A) –x B) –3x C) 3x +1

D) x – 3 E) x + 3

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$$\frac{\frac{3}{\underset{(1-3x)}{1}}-\frac{3+x}{1-3x}}{\frac{3(x+3)}{1-3x}+\frac{1}{\underset{(1-3x)}{1}}}=\frac{\frac{3-9x-3-x}{1-3x}}{\frac{3x+9+1-3x}{1-3x}}$$

$$=\frac{\frac{-10x}{1-3x}}{\frac{10}{1-3x}}$$

$$=\frac{\cancel{-10}x}{\cancel{1-3x}}\cdot\frac{\cancel{1-3x}}{\cancel{10}}$$

$= -x$ bulunur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

18. $\frac{3x}{x^2+x-2}=\frac{A}{x+2}-\frac{B}{x-1}$

olduğuna göre, A + B toplamı kaçtır? (Lise 2010)

A) −3 B) −2 C) −1 D) 0 E) 1

Çözüm

$$\frac{3x}{x^2+x-2}=\frac{A}{\underset{(x-1)}{x+2}}-\frac{B}{\underset{(x+2)}{x-1}}$$

$$\frac{3x}{(x+2)\cdot(x-1)}=\frac{A\cdot(x-1)-B\cdot(x+2)}{(x+2)(x-1)}$$

$3x = A \cdot (x - 1) - B \cdot (x + 2)$

$x = 1$ ve $x = -2$ değerleri seçilerek denklemde yerine yazılırsa (1 ve −2 sayıları parantez içini 0 yapan değerlerdir.)

$x = 1$ için $3 = -3B$ olup $B = -1$ dir.

$x = -2$ için $-6 = -3A$ olup $A = 2$ dir.

Buna göre $A + B = 2 + (-1) = 1$ dir.

CEVAP: E

Basit Eşitsizlikler

1. **a ve b tam sayıları için**

$2 < a - b < 5$

$7 < a + b < 9$

olduğuna göre a · b çarpımı kaçtır? (Lise 2024)

A) 8 B) 10 C) 12 D) 14 E) 16

Çözüm

$$\begin{array}{rl} & 2 < a - b < 5 \\ + & 7 < a + b < 9 \\ \hline & 9 < 2a < 14 \end{array}$$

$$\frac{9}{2} < a < 7$$

Buradan a = 5 veya a = 6 olabilir.

$2 < 5 - b < 5$ (b: 2 veya 1) $\quad 2 < 6 - b < 5$ (b: 3 veya 2)

$7 < 5 + b < 9$ (b: 2 veya 1) $\quad 7 < 6 + b < 9$ (b: 3 sağlamaz, 2 sağlar.)

(5 + 1 sağlamaz.)

Buna göre

$a \cdot b = 6 \cdot 2 = 12$'dir.

CEVAP: C

2. a, b ve c gerçel sayıları için

$$\frac{a}{b} < \frac{a \cdot b}{c} < 0 < a \cdot c$$

olduğuna göre; a, b ve c sayılarının işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) +, –, + B) –, +, +

C) –, +, – D) +, –, –

E) –, –, –

Çözüm

$$\frac{a}{b} < \frac{a \cdot b}{c} < 0 < a \cdot c$$

$\frac{a}{b} < 0$ ve $\frac{a \cdot b}{c} < 0$ olduğu için c pozitiftir (c > 0).

$0 < a \cdot c$ ve c pozitif ise a da pozitiftir (a > 0).

$\frac{a}{b} < 0$ ve a pozitif olduğu için b negatiftir (b < 0).

a, b ve c'nin işaretleri sırasıyla +, –, + olur.

CEVAP: A

3. $\frac{x-1}{2} - \frac{x-2}{3} < \frac{x-3}{4}$

eşitsizliğini sağlayan <u>en küçük</u> x pozitif tam sayısı kaçtır? (Lise 2022)

A) 8 B) 9 C) 10 D) 11 E) 12

Çözüm

$$\frac{x-1}{2} - \frac{x-2}{3} < \frac{x-3}{4}$$

(6) (4) (3)

$6x - 6 - 4x + 8 < 3x - 9$

$11 < x$

olup eşitsizliği sağlayan en küçük x tam sayı değeri 12'dir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

4. x, y ve z gerçel sayıları için

$x + z < 0 < x \cdot z < z - y$

olduğuna göre; x, y ve z sayılarının işaretleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) –, –, – B) +, –, –
C) –, +, – D) –, +, +
E) +, –, +

Çözüm

$x + z < 0 < x \cdot z < z - y$

eşitsizliklerini ayrı ayrı alalım.

$0 < x \cdot z$ ise x ve z sayılarının her ikisi de pozitif veya her ikisi de negatiftir.

$x + z < 0$ olup toplamları negatif olduğundan x ve z'nin her biri negatiftir.

z sayısı negatif olup,

$0 < z - y \Rightarrow y < z$ (negatif) ise y sayısı da negatif olmak zorundadır.

Böylece, x, y ve z'nin işaretleri –, –, – olarak bulunur.

CEVAP: A

5. a, b ve c gerçel sayıları için

$a \cdot c < 0 < a - b < c$

olduğuna göre, aşağıdaki sıralamalardan hangisi doğrudur? (Lise 2020)

A) a < c < b B) b < a < c
C) b < c < a D) c < a < b
E) c < b < a

Çözüm

$a \cdot c < 0 < a - b < c$

eşitsizliklerini ayrı ayrı alalım.

Öncelikle $0 < c$'dir. $(c \rightarrow +)$

$a \cdot c < 0$ olup pozitif olduğundan a negatiftir. $(a \rightarrow -)$

$0 < a - b \Rightarrow b < a$ olup a negatif olduğundan b sayısı da negatiftir. $(b \rightarrow -)$

Böylece doğru sıralama b < a < c şeklindedir.

CEVAP: B

6. a, b ve c gerçel sayılar olmak üzere,

$a^2 < a$

$a \cdot b < 0$

$a \cdot c > 1$

olduğuna göre, aşağıdaki sıralamalardan hangisi doğrudur? (Lise 2018)

A) a < b < c B) a < c < b
C) b < a < c D) b < c < a
E) c < b < a

Çözüm

$a^2 < a \rightarrow 0 < a < 1$

$a \cdot b < 0 \rightarrow$ a pozitif olduğundan b < 0

$a \cdot c > 1 \rightarrow$ a pozitif ve 1'den küçük olduğundan c > 1

Böylece, b < a < c elde edilir.

CEVAP: C

7. x ve y gerçel sayıları

$x \cdot y > 0$

$x > y$

eşitsizliklerini sağlıyor.

Buna göre,

I. $\frac{1}{y} > \frac{1}{x}$

II. $\frac{x}{y} > 1$

III. $x + y > 0$

ifadelerinden hangileri <u>her zaman</u> doğrudur? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$x \cdot y > 0$

$(x > 0, y > 0)$ veya $(x < 0, y < 0)$ olmalıdır. Yani x ile y aynı işaretli olmalıdır. Ayrıca $x > y$ verilmiştir.

I. x ile y aynı işaretli ve

$x > y \Rightarrow \frac{1}{y} > \frac{1}{x}$ her zaman doğrudur.

II. $\frac{x}{y} > 1$ ve

III. $x + y > 0$ ifadeleri her zaman doğru değildir.

CEVAP: A

8. **a, b ve c gerçel sayılar olmak üzere,**

$(a - b) \cdot c < 0$

$b \cdot c < 0$

$0 < c$

olduğuna göre, aşağıdaki sıralamalardan hangisi doğrudur? (Lise 2016)

A) $a < b < c$ B) $a < c < b$

C) $b < a < c$ D) $b < c < a$

E) $c < a < b$

Çözüm

$c > 0 \Rightarrow b \cdot c < 0$ dan $b < 0$ dır.

$c > 0 \Rightarrow (a - b) \cdot c < 0$ dan

$a - b < 0 \Rightarrow a < b$ dir.

Buna göre, $b < 0$ ve $c > 0 \Rightarrow b < c$ dir.

$a < b$ ve $b < c \Rightarrow a < b < c$ dir.

CEVAP: A

9. $7 - 3x \le 2x - 3 \le 9 - x$

eşitsizliğini sağlayan tam sayıların toplamı kaçtır? (Lise 2016)

A) 4 B) 6 C) 7 D) 9 E) 10

Çözüm

$7 - 3x \le 2x - 3 \le 9 - x$ ifadesinde,

$7 - 3x \le 2x - 3 \Rightarrow 5x \ge 10 \Rightarrow x \ge 2$ dir.

$2x - 3 \le 9 - x \Rightarrow 3x \le 12 \Rightarrow x \le 4$ tür.

$\Rightarrow 2 \le x \le 4$ olup $2 + 3 + 4 = 9$ dur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

10. $y < x$ ve $x + y < 0$ olduğuna göre,

I. $y < 0$

II. $x^2 < y^2$

III. $x - y < -1$

ifadelerinden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2014)

A) Yalnız II B) Yalnız III

C) I ve II D) I ve III

E) I, II ve III

Çözüm

$x + y < 0$ ise x ve y'den en az biri negatif olmalıdır.

$y < x$ olduğundan kesinlikle $y < 0$ olmalıdır. I ifadesi kesinlikle doğrudur.

$y < x$ için hem x hem y negatif ise $y^2 > x^2$ olur. y negatif ve x pozitif ise $x + y < 0$ olması için $|y| > |x|$ olmalıdır. Bu durum içinde $y^2 > x^2$ olur.

II ifadesi kesinlikle doğrudur.

$y < x \Rightarrow y - y < x - y$

$0 < x - y$ olur.

Bu nedenle III ifadesi yanlıştır.

CEVAP: C

11. a, b ve c tam sayıları için

$b < c < a$

$a \cdot b = -10$

$a \cdot c = 5$

olduğuna göre, a + b + c toplamı kaçtır? (Lise 2014)

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

Çözüm

$b < c < a$ olmak üzere

$a \cdot b = -10$ ⎫
$a \cdot c = 5$ ⎭ $b = -2, a = 5, c = 1$ olur.

$a + b + c = 5 - 2 + 1 = 4$ bulunur.

CEVAP: A

12. c sıfırdan farklı bir gerçel sayı olmak üzere,

$-1 < c < 1$

olduğuna göre, aşağıdakilerden hangisi her zaman 1'den büyüktür? (Lise 2012)

A) $\frac{1}{c}$ B) $\frac{1}{c^2}$ C) $\frac{1}{c^3}$

D) $(c-1)^2$ E) $c^3 + 1$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

A şıkkı için $c = -\frac{1}{2}$ alırsak $\frac{1}{c} = -2$ olur. $-2 < 1$ olduğundan A şıkkı her zaman sağlamaz.

C şıkkı için $c = -\frac{1}{2}$ alırsak $\frac{1}{c^3} = -8$ olur. $-8 < 1$ olduğundan C şıkkı her zaman sağlamaz.

D şıkkı için $c = \frac{1}{2}$ alırsak

$(c-1)^2 = \left(-\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{4}$

olur. $\frac{1}{4} < 1$ olduğundan D şıkkı her zaman sağlamaz.

E şıkkı için $c = -\frac{1}{2}$ alırsak

$c^3 + 1 = -\frac{1}{8} + 1 = \frac{7}{8}$ olur. $\frac{7}{8} < 1$ olduğundan E şıkkı her zaman sağlamaz. $-1 < c < 1$ olduğundan c sayısı bir basit kesirdir. Dolayısıyla c^2 de bir basit kesirdir. Bir basit kesirin çarpmaya göre tersi ise bileşik kesir olduğundan $\frac{1}{c^2} \geq 1$ dir.

CEVAP: B

Mutlak Değer

1. x, y ve z gerçel sayılar için

$|2 \cdot x - 3| = |x \cdot z - 5|$

$|y + 6| = 6$

$|z - 2| = y$

Buna göre x + y + z toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 1 B) 3 C) 4 D) 6 E) 7

Çözüm

$|y + 6| = 6 \Rightarrow y = 0$ veya $y = -12$ (sağlamaz)

$|z - 2| = 0 \Rightarrow z = 2$ olur.

$|2x - 3| = |x \cdot z - 5|$ eşitliğinde $z = 2$ yazılırsa

$|2x - 3| = |x \cdot 2 - 5| \Rightarrow |2x - 3| = |2x - 5|$

$2x - 3 = 2x - 5$ $\quad$ $2x - 3 = -2x + 5$

$-3 = -5$ $\quad$ $4x = 8$

$\varnothing$ $\quad$ $x = 2$

Buna göre, $x + y + z = 2 + 0 + 2 = 4$ tür.

CEVAP: C

2. a ve b gerçel sayıları için

$|a + 2b| = 2a - 5$

$|b - 4| = 4b - 1$

eşitlikleri sağlanmaktadır.

Buna göre, $a^2 + b^2$ toplamı kaçtır? (Lise 2024)

A) 20 B) 25 C) 37 D) 41 E) 50

Çözüm

$|b - 4| = 4b - 1$

$b - 4 = 4b - 1$ $\quad$ $b - 4 = -4b + 1$

$-5 = 3b$ $\quad$ $5b = 5$

$b = -\frac{5}{3}$ $\quad$ $b = 1$

sağlamaz $\quad$ sağlar

Buna göre,

$a^2 + b^2 = 7^2 + 1^2 = 50$'dir.

CEVAP: E

3. x ve y gerçel sayıları

$|x + y| = x$

$|y + 1| - y = 11$

eşitliklerini sağlamaktadır.

Buna göre, x · y çarpımı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) –10 B) –12 C) –16 D) –18 E) –24

Çözüm

$|x + y| = x$

$x + y = x$ $\quad$ $x + y = -x$

$y = 0$ $\quad$ $y = -2x$

$y = 0$ için;

$|y + 1| - y = 11$

$|0 + 1| - 0 = 11$

$1 = 11$

olduğu için çözüm kümesi boş kümedir.

YARGI YAYINEVİ

y = –2x için;

$$|x + 1| - y = 11$$
$$|-2x + 1| - (-2x) = 11$$
$$|-2x + 1| = -2x$$

$-2x + 1 = 11 - 2x$ ⟹ $1 = 11$ ⟹ Ç.K. = Ø

$-2x + 1 = -11 + 2x$ ⟹ $-4x = -12$ ⟹ $x = 3$

olup $y = -2 \cdot 3 = -6$ bulunur.

Buna göre, $x \cdot y = 3 \cdot (-6) = -18$ olur.

CEVAP: D

4. $a < b < c$ ve $b - a = 10$

şartlarını sağlayan a, b ve c tam sayılarının mutlak değerleri küçükten büyüğe doğru sıralandığında ardışık üç tam sayı elde edilmektedir.

Buna göre, a + b + c toplamı kaçtır? (Lise 2022)

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

Çözüm

$a < b < c$ ve $b - a = 10$ olmak üzere, a, b ve c tam sayılarının mutlak değerleri küçükten büyüğe doğru sıralandığında ardışık üç tam sayı elde edilebilmesi için

$a = -6$, $b = 4$ ve $c = 5$ olmalıdır.

Buna göre,

$a + b + c = -6 + 4 + 5 = 3$ olur.

CEVAP: A

5. x ve y gerçel sayılar olmak üzere,

$|x - 1| = |x + 5|$

$|y - 2x| = |x + y|$

eşitlikleri veriliyor.

Buna göre, x · y çarpımı kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) 2 B) 4 C) 6 D) 8 E) 10

Çözüm

$|a| = |b|$ ise $a = b$ veya $a = -b$ şeklinde mutlak değer dışına çıkarılabilir.

$$|x - 1| = |x + 5|$$

$x - 1 = x + 5$ ⟹ $-1 = 5$ (yanlış)

$x - 1 = -x - 5$ ⟹ $2x = -4$ ⟹ $x = -2$'dir.

Bulduğumuz $x = -2$ değerini diğer eşitlikte yerine yazalım.

$$|y - 2x| = |x + y|$$
$$|y - 2 \cdot (-2)| = |-2 + y|$$
$$|y + 4| = |y - 2|$$

$y + 4 = y - 2$ ⟹ $4 = 2$ (yanlış)

$y + 4 = -y + 2$ ⟹ $2y = -2$ ⟹ $y = -1$'dir.

Böylece $x \cdot y = (-2) \cdot (-1) = 2$ bulunur.

CEVAP: A

6. a bir gerçel sayı olmak üzere,

$|x - a| = a + 2$

eşitliğini sağlayan x gerçel sayılarının çarpımının –16 olduğu biliniyor.

Buna göre, a kaçtır? (Lise 2020)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

$$|x - a| = a + 2$$

$x - a = a + 2$ ⟹ $x = 2a + 2$

veya

$x - a = -a - 2$ ⟹ $x = -2$

Eşitliği sağlayan x değerleri çarpımı –16 olduğuna göre,

$$(2a + 2) \cdot (-2) = -16$$
$$2a + 2 = 8$$
$$2a = 6$$
$$a = 3\text{'dür.}$$

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. $|x + |x - 5| - 17| = 10$

eşitliğini sağlayan x gerçel sayılarının toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 19 B) 20 C) 21 D) 22 E) 23

Çözüm

$x + |x - 5| - 17 = 10$

$|x - 5| = 27 - x$ ... $\boxed{1}$ veya

$x + |x - 5| - 17 = -10$

$|x - 5| = 7 - x$ ... $\boxed{2}$

Her iki denklem için $x = 5$ noktası kritik nokta olduğundan

1. Denklemde:

$x \geq 5$ için $x - 5 = 27 - x$

$2x = 32$

$\boxed{x = 16}$, $16 \geq 5$ (doğru)

$x < 5$ için $-x + 5 = 27 - x$

$5 \neq 27 \rightarrow$ ÇK: $\varnothing$

2. Denklemde:

$x \geq 5$ için $x - 5 = 7 - x$

$2x = 12$

$\boxed{x = 6}$, $6 \geq 5$ (doğru)

$x < 5$ için $-x + 5 = 7 - x$

$5 \neq 7 \rightarrow$ ÇK: $\varnothing$

Sağlayan değerlerin toplamı

$x_1 + x_2 = 16 + 6 = 22$ bulunur.

CEVAP: D

8. **$a < 0 < b < c$ olmak üzere,**

$$\frac{|a - 2c + b| + |b - a|}{2}$$

ifadesinin eşiti aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) $b - a$ B) $c - a$ C) $c - b$ D) b E) c

Çözüm

$$\frac{\overbrace{|a - 2c + b|}^{-} + \overbrace{|b - a|}^{+}}{2}$$

$$= \frac{-(a - 2c + b) + (b - a)}{2}$$

$$= \frac{-a + 2c - \cancel{b} + \cancel{b} - a}{2}$$

$$= \frac{2c - 2a}{2}$$

$= c - a$

CEVAP: B

9. $\dfrac{|4 - 3x|}{|x + 3|} = 2$

eşitliğini sağlayan x değerlerinin çarpımı kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) -1 B) -2 C) -4 D) -6 E) -8

Çözüm

$$\frac{|4 - 3x|}{|x + 3|} = 2 \Rightarrow |4 - 3x| = 2 \cdot |x + 3|$$

$4 - 3x = 2x + 6$ ve $4 - 3x = -2x - 6$

$5x = -2$ $x = 10$

$x = -\dfrac{2}{5}$

Buna göre, x değerlerinin çarpımı

$10 \cdot \left(-\dfrac{2}{5}\right) = -\dfrac{20}{5} = -4$ tür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Birbirinden farklı x ve y gerçel sayıları için

$$\frac{|x-y|}{|x|}=\frac{x-y}{x}$$

eşitliği sağlanıyor. Buna göre,

I. $x > 0$ ise $y > 0$ dır.

II. $x > 0$ ise $x > y$ dir.

III. $x < 0$ ise $x < y$ dir.

ifadelerinden hangileri kesinlikle doğrudur? (Lise 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) I ve II D) II ve III

E) I, II ve III

Çözüm

$\frac{|x-y|}{|x|}=\frac{x-y}{x}$ ifadesinde

I. $x > 0 \Rightarrow \frac{|x-y|}{x}=\frac{x-y}{x}$

$\Rightarrow |x-y| = x-y$

$\Rightarrow x-y > 0 \Rightarrow x > y$

$x > 0$ ve $x > y \Rightarrow y > 0$ kesin değildir.

II. $x > 0 \Rightarrow$ I. den $x > y$ kesinlikle doğrudur.

III. $x < 0 \Rightarrow \frac{|x-y|}{-x}=\frac{x-y}{x}$

$\Rightarrow |x-y| = y-x$

$\Rightarrow x-y < 0$

$\Rightarrow x < y$ dir.

$x < 0 \Rightarrow x < y$ kesinlikle doğrudur.

Buna göre, II ve III kesinlikle doğrudur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

11. $|x-3| + |5-x| = 2$

eşitliğini sağlayan x tam sayılarının toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 8 B) 9 C) 10 D) 12 E) 14

Çözüm

$|x-3| + |5-x| = 2$

Mutlak değerlerin kritik noktalarını bulup tablo çizelim.

$x-3=0$ $\quad 5-x=0$

$x=3$ $\quad x=5$

	3	5	
$\lvert x-3\rvert$	$-x+3$	$x-3$	$x-3$
$\lvert 5-x\rvert$	$5-x$	$5-x$	$x-5$
$\lvert x-1\rvert+\lvert 5-x\rvert=2$	$-2x+8=2$	$x-3+5-x=2$	$2x-8=2$
	$-2x=-6$	$2=2$	$2x=10$
	$x=3$	olduğunan	$x=5$
		$3 \le x \le 5$ aralığındaki tüm değerler alınır.	

Eşitliğini sağlayan x tam sayılarının toplamı

$3 + 4 + 5 = 12$ olur.

CEVAP: D

12. $\sqrt{x}$ bir tam sayı olmak üzere,

$|\sqrt{x} + 4| < 10$

eşitsizliğini sağlayan x değerlerinin toplamı kaçtır? (Lise 2014)

A) 14 B) 30 C) 42 D) 55 E) 70

Çözüm

$\sqrt{x}$ bir doğal sayı olmak üzere

$|\sqrt{x} + 4| < 10 \Rightarrow -10 < \sqrt{x} + 4 < 10$

$-14 < \sqrt{x} < 6$

$\downarrow$

1,4, 9, 16, 25

Eşitsizliğini sağlayan x değerlerinin toplamı

$1 + 4 + 9 + 16 + 25 = 55$ olur.

CEVAP: D

13. $a < b < 0 < c$ olmak üzere,

$|a - b| + |c - a| + |b - 2c|$

ifadesi aşağıdakilerden hangisine eşittir? (Ön Lisans 2012)

A) $2a - c$ B) $2b + c$

C) $2b - 2c$ D) $3c - 2a$

E) $3c - 2b$

Çözüm

$a < b < 0 < c$

$|a - b| + |c - a| + |b - 2c|$

a ve b negatif sayılar ve a, b'den daha küçük olduğundan $a - b < 0$ dır. c pozitif bir sayı olduğundan $c - a > 0$ dır. b negatif olduğundan $b - 2c < 0$ dır. O halde soruda verilen ifade

$|a - b| + |c - a| + |b - 2c|$

$= -(a - b) + (c - a) + [-(b - 2c)]$

$= -a + b + c - a - b + 2c$

$= -2a + 3c$

$= 3c - 2a$ bulunur.

CEVAP: D

14. x ve y birer tam sayı olmak üzere,

$|x - 2| < 5$

$x + 2y = 3$

olduğuna göre, y'nin alabileceği değerlerin toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) 5 B) 4 C) 3 D) 2 E) 1

Çözüm

x ve y birer tam sayı olmak üzere; y nin alabileceği değerleri bulmak için öncelikle x in bulunduğu aralığı bulalım.

Buna göre

$|x - 2| < 5$ ise $-5 < x - 2 < 5$

$-5 + 2 < x < 5 + 2$

$-3 < x < 7$ ...(1)

bulunur. (1) eşitsizliğinde x yerine y cinsinden değerini yazarsak

$x + 2y = 3$

$x = 3 - 2y$ bulunur.

(1) eşitsizliğinde yerine koyarsak

$-3 < 3 - 2y < 7$

$-7 < 2y - 3 < 3$

$-7 + 3 < 2y < 3 + 3$

$-\frac{4}{2} < \frac{2}{2}y < \frac{6}{2}$

$-2 < y < 3$ bulunur.

Buna göre, y nin alabileceği değerler $-1, 0, 1, 2$ olup bu değerlerin toplamı

$-1 + 0 + 1 + 2 = 2$ bulunur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

15. $x < 0$ olduğuna göre,

$|2x - 1| - |1 - x| + |-2x|$

işleminin sonucu aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2010)

A) -2 B) 2 C) $-x$ D) $-3x$ E) $3x$

Çözüm

$|2x - 1| - |1 - x| + |-2x|$

$x < 0$ olduğuna göre

$2x - 1 < 0$, $1 - x > 0$ ve $-2x > 0$ dır.

O halde

$|2x - 1| - |1 - x| + |-2x|$

$= -(2x - 1) - (1 - x) + (-2x)$

$= -2x + 1 - 1 + x - 2x$

$= -3x$ bulunur.

CEVAP: D

Üslü Sayılar

1. $\dfrac{2^5+4^4+8^3}{16^2}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) $\frac{5}{4}$ B) $\frac{7}{4}$ C) $\frac{9}{8}$ D) $\frac{17}{8}$ E) $\frac{25}{8}$

Çözüm

$$\frac{2^5+4^4+8^3}{16^2}=\frac{2^5+2^8+2^9}{2^8}$$
$$=\frac{2^5(1+2^3+2^4)}{2^5\cdot 2^3}$$
$$=\frac{1+8+16}{8}$$
$$=\frac{25}{8}$$

CEVAP: E

2. $\dfrac{9^a+9^{a+1}+9^{a+2}}{3^a+3^{a+1}+3^{a+2}}=189$

eşitliğini sağlayan a gerçel sayısı saçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

$$\frac{9^a+9^{a+1}+9^{a+2}}{3^a+3^{a+1}+3^{a+2}}=189$$
$$\frac{9^a(1+9^1+9^2)}{3^a(1+3+3^2)}=189$$
$$\frac{3^{2a}\cdot(1+9+81)}{3^a\cdot(1+3+9)}=189$$
$$\frac{3^a\cdot 3^a\cdot 91}{3^a\cdot 13}=189$$
$$7\cdot 3^a=7\cdot 27$$
$$3^a=3^3$$
$$a=3$$

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. $\dfrac{2\cdot 7^6+2\cdot 7^4}{7^4\cdot 8^2+7^2\cdot 42^2}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2024)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$$\frac{2\cdot 7^6+2\cdot 7^4}{7^4\cdot 8^2+7^2\cdot 42^2}=\frac{2\cdot 7^4[7^2+1]}{7^4\cdot 8^2+7^2\cdot 7^2\cdot 6^2}$$
$$=\frac{2\cdot 7^4\cdot(49+1)}{7^4\cdot 8^2+7^4\cdot 6^2}$$
$$=\frac{2\cdot 7^4\cdot 50}{7^4(8^2+6^2)}$$
$$=\frac{100}{100}$$
$$=1$$

CEVAP: A

4. $9^x + \frac{3^{2x+3}}{18} = \frac{5}{6}$

eşitliğini sağlayan x gerçel sayısı kaçtır? (Lise 2024)

A) -1 B) $-\frac{1}{2}$ C) $\frac{1}{2}$ D) 1 E) $\frac{3}{2}$

Çözüm

$$9^x + \frac{3^{2x+3}}{18} = \frac{5}{6}$$

$$\frac{3^{2x}}{1} + \frac{3^{2x}\cdot 3^3}{18} = \frac{5}{6} \quad (18)$$

$$\frac{18\cdot 3^{2x} + 27\cdot 3^{2x}}{18} = \frac{5}{6} \quad (3)$$

$$45\cdot 3^{2x} = 15 \quad (1)$$

$$3^1\cdot 3^{2x} = 1$$

$$3^{2x+1} = 1$$

$$2x+1 = 0$$

$$2x = -1$$

$$x = -\frac{1}{2}$$

CEVAP: B

5. $\frac{6^6\cdot 5^3}{12^3\cdot 15^2}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 10 B) 12 C) 15 D) 20 E) 24

Çözüm

$$\frac{6^6\cdot 5^3}{12^3\cdot 15^2} = \frac{(2\cdot 3)^6\cdot 5^3}{(2^2\cdot 3)^3\cdot (3\cdot 5)^2}$$

$$= \frac{2^6\cdot 3^6\cdot 5^3}{2^6\cdot 3^6\cdot 5^2} = 15 \quad (3,\ 5)$$

bulunur.

CEVAP: C

6. $\frac{2^{2k} + 3\cdot 4^{k+1}}{8} = 26$

eşitliğini sağlayan k gerçel sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) $\frac{3}{2}$ B) 2 C) $\frac{5}{2}$ D) 3 E) $\frac{7}{2}$

Çözüm

$$\frac{2^{2k} + 3\cdot 4^{k+1}}{8} = 26$$

$$2^{2k} + 3\cdot (2^2)^k\cdot 4^1 = 208$$

$$2^{2k}\cdot (1+12) = 208$$

$$\frac{2^{2k}\cdot 13}{13} = \frac{208}{13}$$

$$2^{2k} = 16$$

$$2^{2k} = 2^4$$

$$2k = 4$$

$$k = 2$$

bulunur.

CEVAP: B

7. $\frac{4^3 - (-3)^2 - 2^2}{3^2 - (-2)^3}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2022)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$$\frac{4^3 - (-3)^2 - 2^2}{3^2 - (-2)^3} = \frac{64 - 9 - 4}{9 - (-8)} = \frac{51}{17} = 3$$

bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

8. $2 \cdot 4^x + 6 \cdot 4^x + 8 \cdot 4^x + 16 \cdot 4^x = 64^{x+1}$ **eşitliğini sağlayan x gerçel sayısı kaçtır? (Lise 2022)**

A) $-\frac{1}{2}$ B) $-\frac{1}{4}$ C) $-\frac{1}{6}$ D) $-\frac{1}{8}$ E) $-\frac{1}{10}$

Çözüm

$$2 \cdot 4^x + 6 \cdot 4^x + 8 \cdot 4^x + 16 \cdot 4^x = 64^{x+1}$$
$$32 \cdot 4^x = (2^6)^{x+1}$$
$$2^5 \cdot 2^{2x} = 2^{6x+6}$$
$$2^{5+2x} = 2^{6x+6}$$
$$5 + 2x = 6x + 6$$
$$4x = -1$$
$$x = -\frac{1}{4}$$

bulunur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

9. $\dfrac{(2^{-1} - 2^{-3}) \cdot (3^{-1} - 3^{-2})}{2^{-1} - 3^{-1}}$ **işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2020)**

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{1}{6}$ D) $\frac{2}{3}$ E) $\frac{3}{4}$

Çözüm

$a^{-1} = \frac{1}{a}$ olduğundan verilen sayıları kesir şeklinde yazalım.

$$= \frac{(2^{-1} - 2^{-3}) \cdot (3^{-1} - 3^{-2})}{2^{-1} - 3^{-1}}$$
$$= \frac{\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{2^3}\right) \cdot \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{3^2}\right)}{\frac{1}{2} - \frac{1}{3}}$$
$$= \frac{\left(\underset{(4)}{\frac{1}{2}} - \frac{1}{8}\right) \cdot \left(\underset{(3)}{\frac{1}{3}} - \frac{1}{9}\right)}{\underset{(3)}{\frac{1}{2}} - \underset{(2)}{\frac{1}{3}}}$$
$$= \frac{\frac{4-1}{8} \cdot \frac{3-1}{9}}{\frac{3-2}{6}} = \frac{\frac{\cancel{3}}{\cancel{8}_4} \cdot \frac{\cancel{2}}{\cancel{9}_3}}{\frac{1}{6}} = \frac{\frac{1}{12}}{\frac{1}{6}}$$
$$= \frac{1}{\cancel{12}_2} \cdot \frac{\cancel{6}}{1} = \frac{1}{2} \text{ bulunur.}$$

CEVAP: A

10. $6^{x+1} - 72 \cdot 3^{x-1} = 0$ **eşitliğini sağlayan x gerçel sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2020)**

A) 2 B) 3 C) 4 D) –1 E) –3

Çözüm

$6^{x+1} - 72 \cdot 3^{x-1} = 0$

$6^{x+1} = 72 \cdot 3^{x-1}$

$2^{x+1} \cdot 3^{x+1} = 72 \cdot 3^{x-1}$

(3 sayılarının üslerini ayrı ayrı yazalım.)

$2^{x+1} \cdot \cancel{3^{x}} \cdot 3^{1} = 72 \cdot \cancel{3^{x}} \cdot 3^{-1}$

$2^{x+1} \cdot 3 = \overset{24}{\cancel{72}} \cdot \frac{1}{\cancel{3}}$

$2^{x+1} \cdot \cancel{3} = \overset{8}{\cancel{24}}$

$2^{x+1} = 8$

$2^{x+1} = 2^3$

Tabanları aynı ise üslerde eşittir.

$x + 1 = 3$

$x = 2$ bulunur.

CEVAP: A

11. $\frac{(-2)^3 + (-3)^3}{(-2)^2 - (-3)^2}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2020)

A) 3 B) 5 C) 6 D) 7 E) 9

Çözüm

Negatif sayıların çift kuvvetleri pozitif, tek kuvvetleri negatiftir.

$\frac{(-2)^3 + (-3)^3}{(-2)^2 - (-3)^2} = \frac{(-8) + (-27)}{+4 - (+9)}$

Parantezleri açmak için işaretleri çarpalım.

$= \frac{-8 - 27}{4 - 9}$

$= \frac{-35}{-5}$

$= +7$ bulunur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

12. x gerçel sayısı için

$2^{x-2} + 2^x + 2^{x+2} = 42$

olduğuna göre, x kaçtır? (Lise 2020)

A) 2 B) 3 C) 4 D) $\frac{3}{2}$ E) $\frac{5}{2}$

Çözüm

$2^{x-2} + 2^x + 2^{x+2} = 42$

Eşitliğin sol tarafını 2^x ortak çarpan parantezine alalım.

$2^x \cdot (2^{-2} + 1 + 2^2) = 42$

$2^x \cdot \left(\frac{1}{2^2} + 1 + 4\right) = 42$

$2^x \cdot \left(\frac{1}{4} + \frac{5}{\underset{(4)}{1}}\right) = 42$

$2^x \cdot \left(\frac{21}{4}\right) = \overset{2}{\cancel{42}}$

$\frac{2^x}{4} = 2$

ise içler - dışlar çarpımından,

$2^x = 8$

$2^x = 2^3$

$x = 3$'tür.

CEVAP: B

13. $\frac{2^3 - 3^2}{(-2)^2}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) $-\frac{1}{4}$ B) $-\frac{1}{2}$ C) 1 D) $\frac{1}{4}$ E) $\frac{1}{2}$

Çözüm

$\frac{2^3 - 3^2}{(-2)^2} = \frac{8 - 9}{4} = -\frac{1}{4}$

CEVAP: A

14. x bir gerçel sayı olmak üzere,

$3^{-x} = 81 \cdot (3^x)^2$

eşitliği veriliyor.

Buna göre, x kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) $-\frac{3}{2}$ B) $-\frac{4}{3}$ C) $-\frac{5}{4}$

D) $-\frac{6}{5}$ E) $-\frac{7}{6}$

Çözüm

$3^{-x} = 3^4 \cdot 3^{2x}$

$3^{-x} = 3^{2x+4}$

Üstler eşitlenirse

$-x = 2x + 4$

$-3x = 4$

$x = -\frac{4}{3}$ bulunur.

CEVAP: B

15. $\frac{1+3+3^2}{1+3^{-1}+3^{-2}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 1 B) 3 C) 81 D) 27 E) 9

Çözüm

$$\frac{1+3+3^2}{1+3^{-1}+3^{-2}} = \frac{3^2(3^{-2}+3^{-1}+1)}{(1+3^{-1}+3^{-2})}$$

$$= 3^2 = 9$$

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

16. $\frac{2^5 \cdot 5^2 + 2 \cdot 10^2}{2^4 \cdot 10 + 2^3 \cdot 5}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$$\frac{2^5 \cdot 5^2 + 2 \cdot 10^2}{2^4 \cdot 10 + 2^3 \cdot 5} = \frac{2^3 \cdot 2^2 \cdot 5^2 + 2 \cdot 10^2}{2^4 \cdot 10 + 2^2 \cdot 2 \cdot 5}$$

$$= \frac{8 \cdot 10^2 + 2 \cdot 10^2}{16 \cdot 10 + 4 \cdot 10}$$

$$= \frac{\cancel{10} \cdot 10^2}{20 \cdot \cancel{10}}$$

$$= \frac{100}{20} = 5$$

CEVAP: E

17. $(-3)^3 \cdot (-2)^2 \cdot (2^{-1}) \cdot (3^{-2})$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2016)

A) –12 B) –6 C) –4 D) 4 E) 9

Çözüm

$(-3)^3 \cdot (-2)^2 \cdot (2^{-1}) \cdot (3^{-2})$

$= (-27) \cdot 4 \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{9}$

$= -\frac{\cancel{27}^3 \cdot \cancel{4}^2}{\cancel{2} \cdot \cancel{9}}$

$= -6$

CEVAP: B

18. $\frac{3 \cdot 2^9 + 6 \cdot 2^5}{12^3}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{3}{4}$

D) 1 E) 2

Çözüm

$$\frac{3\cdot 2^9+6\cdot 2^5}{12^3}=\frac{3\cdot 2^3\cdot 2^6+3\cdot 2\cdot 2^5}{(4\cdot 3)^3}$$

$$=\frac{3\cdot 2^6(8+1)}{\left(2^2\right)^3\cdot 3^3}$$

$$=\frac{\cancel{3}\cdot\cancel{9}\cdot\cancel{2^6}}{\cancel{3^3}\cdot\cancel{2^6}}$$

= 1'dir.

CEVAP: D

19. $8^{x-1}+8^x=18$

olduğuna göre, 27^x ifadesinin değeri kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 9 B) 18 C) 36 D) 72 E) 81

Çözüm

$$8^{x-1}+8^x=18$$

$$8^x\cdot 8^{-1}+8^x=18$$

$$8^x\left(\frac{1}{8}+1\right)=18$$

$$(2^3)^x\cdot\frac{\cancel{9}^1}{8}=\cancel{18}^2$$

$$2^{3x}=16$$

$2^{3x}=2^4$ olup $3x=4$ olur.

$27^x=(3^3)^x=3^{3x}=3^4=81$ bulunur.

CEVAP: E

20. $\dfrac{6\cdot 3^{-7}+2\cdot 3^{-5}}{9^{-3}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2014)

A) 8 B) 9 C) 10 D) 12 E) 15

Çözüm

$$\frac{6\cdot 3^{-7}+2\cdot 3^{-5}}{9^{-3}}=\frac{6\cdot 3^{-5}\cdot 3^{-2}+2\cdot 3^{-5}}{(3^2)^{-3}}$$

$$=\frac{3^{-5}\cdot\left(\cancel{6}^2\cdot\frac{1}{\cancel{9}_3}+2\right)}{3^{-6}}$$

$$=3^{-5+6}\cdot\left(\frac{2}{3}+2\right)$$

$$=\cancel{3}\cdot\left(\frac{2+6}{\cancel{3}}\right)$$

= 8'dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

21. $6^3\cdot\left(3^2\cdot 2^2\right)^{-2}\cdot\left(3^{-2}+2^{-2}\right)^2$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{1}{6}$ C) $\frac{3}{8}$ D) $\frac{3}{13}$ E) $\frac{5}{13}$

Çözüm

$$6^3\cdot\left(3^2+2^2\right)^{-2}\cdot\left(3^{-2}+2^{-2}\right)^2$$

$$=6^3\cdot\left(\frac{1}{3^2+2^2}\right)^2\cdot\left(\frac{1}{3^2}+\frac{1}{2^2}\right)^2$$

$$=6^3\cdot\left(\frac{1}{9+4}\right)^2\cdot\left(\frac{1}{\underset{(4)}{9}}+\frac{1}{\underset{(9)}{4}}\right)^2$$

$$=6^3\cdot\frac{1}{13^2}\cdot\left(\frac{4+9}{36}\right)^2$$

$$=6^3\cdot\frac{1}{\cancel{13^2}}\cdot\frac{\cancel{13^2}}{36^2}$$

$$=\frac{6^3}{\left(6^2\right)^2}=\frac{6^3}{6^4}=6^{3-4}=6^{-1}=\frac{1}{6}$$

CEVAP: B

22. $2^a = 5^b$

$3^b = 4$

olduğuna göre 45^b nin, 2'nin kuvveti cinsinden yazılışı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) 2^{a+2} B) 2^{a-2} C) 2^{a+4} D) 2^{2a+1} E) 2^{2a+4}

Çözüm

$45^b = (9 . 5)^b = 9^b . 5^b$

$= (3^2)^b . 5^b$

$= 3^{2b} . 5^b$ dir.

$2^a = 5^b$

$3^b = 4 = 2^2$ ve $3^{2b} = (2^2)^2 = 2^4$ olduğundan

$45^b = 3^{2b} . 5^b = 2^4 . 2^a = 2^{a+4}$ bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

23. **a, b pozitif tam sayılar ve**

$27^{3a} = 81^{2b}$

olduğuna göre, a + b'nin en küçük değeri kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 13 B) 14 C) 15 D) 16 E) 17

Çözüm

$27^{3a} = 81^{2b} \Rightarrow (3^3)^{3a} = (3^4)^{2b}$

$\Rightarrow 3^{9a} = 3^{8b}$

$\Rightarrow 9a = 8b$

Eşitliğini sağlayan en küçük a ve b değerleri sırasıyla 8 ve 9 olup

a + b = 17 dir.

CEVAP: E

Köklü Sayılar

1. $\dfrac{\sqrt{27}-\dfrac{4}{\sqrt{48}}}{\sqrt{75}+\dfrac{2}{\sqrt{12}}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{1}{4}$

D) $\frac{1}{5}$ E) $\frac{1}{6}$

Çözüm

$$\frac{\sqrt{27}-\frac{4}{\sqrt{48}}}{\sqrt{75}+\frac{2}{\sqrt{12}}}=\frac{3\sqrt{3}-\frac{4}{4\sqrt{3}}}{5\sqrt{3}+\frac{2}{2\sqrt{3}}}$$

$$=\frac{3\sqrt{3}-\frac{1}{\sqrt{3}}}{5\sqrt{3}+\frac{1}{\sqrt{3}}}$$

$$=\frac{\frac{9-1}{\sqrt{3}}}{\frac{15+1}{\sqrt{3}}}$$

$$=\frac{8}{\sqrt{3}}\cdot\frac{\sqrt{3}}{16}$$

$$=\frac{1}{2}$$

CEVAP: A

2. $\dfrac{\sqrt{192}-\sqrt{27}}{\sqrt{300}-\sqrt{108}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2024)

A) $\frac{2}{3}$ B) $\frac{3}{5}$ C) $\frac{5}{4}$

D) $\frac{15}{4}$ E) $\frac{1}{3}$

Çözüm

$$\frac{\sqrt{192}-\sqrt{27}}{\sqrt{300}-\sqrt{108}}=\frac{\sqrt{64\cdot3}-\sqrt{9\cdot3}}{\sqrt{100\cdot3}-\sqrt{36\cdot3}}$$

$$=\frac{8\sqrt{3}-3\sqrt{3}}{10\sqrt{3}-6\sqrt{3}}$$

$$=\frac{5\sqrt{3}}{4\sqrt{3}}$$

$$=\frac{5}{4}$$

CEVAP: C

3. $\dfrac{(\sqrt{8}-\sqrt{2})\cdot(\sqrt{54}+\sqrt{24})}{\sqrt{27}-\sqrt{3}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) $3\sqrt{2}$ B) $4\sqrt{2}$ C) $5\sqrt{2}$

D) 4 E) 5

Çözüm

$$\frac{(\sqrt{8}-\sqrt{2})\cdot(\sqrt{54}+\sqrt{24})}{\sqrt{27}-\sqrt{3}}$$

$$=\frac{(2\sqrt{2}-\sqrt{2})\cdot(3\sqrt{6}+2\sqrt{6})}{3\sqrt{3}-\sqrt{3}}$$

$$=\frac{\sqrt{2}\cdot5\sqrt{6}}{2\sqrt{3}}=\frac{5\sqrt{12}}{2\sqrt{3}}=\frac{10\sqrt{3}}{2\sqrt{3}}=5$$

bulunur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

4. $\dfrac{\sqrt{12}+\sqrt{27}}{\sqrt{2}}-\dfrac{\sqrt{18}}{\sqrt{12}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2022)

A) $2\sqrt{3}$ B) $3\sqrt{2}$ C) $2\sqrt{6}$
D) $3\sqrt{5}$ E) $3\sqrt{6}$

Çözüm

$$\frac{\sqrt{12}+\sqrt{27}}{\sqrt{2}}-\frac{\sqrt{18}}{\sqrt{12}}=\frac{2\sqrt{3}+3\sqrt{3}}{\sqrt{2}}-\frac{3\sqrt{2}}{2\sqrt{3}}$$

$$\frac{5\sqrt{3}}{\sqrt{2}}-\frac{3\sqrt{2}}{2\sqrt{3}}=\frac{30-6}{2\sqrt{6}}$$
$(2\sqrt{3})$ $(\sqrt{2})$

$$=\frac{24}{2\sqrt{6}}$$
$(\sqrt{6})$

$$=\frac{24\sqrt{6}}{12}$$

$$=2\sqrt{6}$$

bulunur.

CEVAP: C

5. $\sqrt{3}+\dfrac{2}{\sqrt{3}-\dfrac{2}{\sqrt{3}}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) $2\sqrt{3}$ B) $3\sqrt{3}$ C) $4\sqrt{3}$
D) $\dfrac{3\sqrt{3}}{2}$ E) $\dfrac{5\sqrt{3}}{2}$

Çözüm

Verilen köklü sayıda payda eşitleyelim.

$$\sqrt{3}+\frac{2}{\frac{\sqrt{3}}{1}-\frac{2}{\sqrt{3}}}=\sqrt{3}+\frac{2}{\frac{3-2}{\sqrt{2}}}$$
$(\sqrt{3})$

$$=\sqrt{3}+\boxed{\frac{2}{\frac{1}{\sqrt{3}}}}=\sqrt{3}+\frac{2}{1}\cdot\frac{\sqrt{3}}{1}$$

$$=\sqrt{3}+2\sqrt{3}$$

$$=3\sqrt{3}$$ bulunur.

CEVAP: B

6. $\dfrac{\dfrac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}}-\dfrac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}}{\sqrt{6}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2020)

A) $\dfrac{1}{6}$ B) $\dfrac{1}{3}$ C) $\dfrac{1}{2}$
D) 3 E) 6

Çözüm

Köklü sayılar eşleniği ile çarpılabilir veya paydaları eşitlenebilir.

$\sqrt{2}$ ve $\sqrt{3}$ sayılarının paydalarını $\sqrt{6}$ da eşitleyelim.

$$\frac{\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}}-\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}}{\sqrt{6}}=\frac{\frac{3}{\sqrt{6}}-\frac{2}{\sqrt{6}}}{\sqrt{6}}$$
$(\sqrt{3})$ $(\sqrt{2})$

$$=\frac{\frac{3-2}{\sqrt{6}}}{\sqrt{6}}$$

$$=\frac{\frac{1}{\sqrt{6}}}{\frac{\sqrt{6}}{1}}$$

$$=\frac{1}{\sqrt{6}}\cdot\frac{1}{\sqrt{6}}$$

$$=\frac{1}{\sqrt{6\cdot 6}}$$

$$=\frac{1}{\sqrt{36}}$$

$$=\frac{1}{6}$$ olur.

CEVAP: A

7. $\dfrac{\sqrt{121}+\sqrt{49}}{\sqrt{243}-\sqrt{27}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 3 B) 4 C) $\sqrt{3}$
D) $3\sqrt{3}$ E) $4\sqrt{3}$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$$\frac{\sqrt{11^2}+\sqrt{7^2}}{\sqrt{81\cdot 3}-\sqrt{9\cdot 3}} = \frac{11+7}{9\sqrt{3}-3\sqrt{3}}$$

$$= \frac{11+7}{(9-3)\cdot\sqrt{3}}$$

$$= \frac{18^{3}}{6\sqrt{3}} = \frac{3}{\frac{\sqrt{3}}{(\sqrt{3})}}$$

$$= \frac{3\sqrt{3}}{3} = \sqrt{3}$$

CEVAP: C

8. $\frac{\sqrt{72}+2}{\sqrt{9}-1} - \frac{\sqrt{18}+3}{\sqrt{16}-1}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2018)

A) $\sqrt{2}$ B) $2\sqrt{2}$ C) $3\sqrt{2}$

D) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ E) $\frac{\sqrt{2}}{3}$

Çözüm

$$\frac{\sqrt{36\cdot 2}+2}{3-1} - \frac{\sqrt{9\cdot 2}+3}{4-1}$$

$$= \frac{6\sqrt{2}+2}{2} - \frac{3\sqrt{2}+3}{3}$$

$$= \frac{2(3\sqrt{2}+1)}{2} - \frac{3\cdot(\sqrt{2}+1)}{3}$$

$$= 3\sqrt{2} + 1 - \sqrt{2} - 1 = 2\sqrt{2}$$

CEVAP: B

9. $\frac{x-3}{\sqrt{x-3}} \cdot \frac{\sqrt{x+3}}{4} = 1$

olduğuna göre, x kaçtır? (Lise 2018)

A) 8 B) 7 C) 6 D) 5 E) 4

Çözüm

$x-3 = (\sqrt{x-3})^2$ yazılabilir.

$$\frac{(\sqrt{x-3})\cdot(\sqrt{x-3})\cdot(\sqrt{x+3})}{(\sqrt{x-3})\cdot 4} = 1$$

$$\sqrt{(x-3)\cdot(x+3)} = 4$$

$$\left(\sqrt{x^2-9}\right)^2 = 4^2$$

$$x^2 - 9 = 16$$

$$x^2 = 25$$

$$x_1 = 5$$

veya ~~$x_2 = -5$~~

CEVAP: D

10. $\sqrt[3]{\left(\frac{-1}{4}\right)^7 \cdot 2^8}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) $\frac{-1}{2}$ B) $\frac{-1}{4}$ C) $\frac{-1}{8}$

D) -2 E) -1

Çözüm

$$\sqrt[3]{\left(-\frac{1}{4}\right)^7 \cdot 2^8} = \sqrt[3]{\left(-\frac{1}{4^7}\right)\cdot 2^8}$$

$$= \sqrt[3]{-\frac{2^8}{2^{14}}} = \sqrt[3]{-\frac{1}{2^6}}$$

$$= -\frac{1}{2^2} = -\frac{1}{4}$$

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

11. $2\sqrt{x-1} = 2\sqrt{x} - 1$

eşitliğini sağlayan x değeri kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) $\frac{9}{4}$ B) $\frac{16}{9}$ C) $\frac{25}{16}$ D) $\frac{36}{25}$ E) $\frac{49}{36}$

Çözüm

$2\sqrt{x-1} = 2\sqrt{x} - 1$ denkleminde her iki tarafın karesi alınırsa

$\left(2\sqrt{x-1}\right)^2 = (2\sqrt{x} - 1)^2$

$\Rightarrow 4(x-1) = 4x - 4\sqrt{x} + 1$

$\Rightarrow \cancel{4x} - 4 = \cancel{4x} - 4\sqrt{x} + 1$

$\Rightarrow 4\sqrt{x} = 5$

$\Rightarrow \sqrt{x} = \frac{5}{4}$

$\Rightarrow x = \frac{25}{16}$ dır.

CEVAP: C

12. $a = \frac{5}{2}$

$b = \sqrt{5}$

$c = \sqrt[3]{11}$

olduğuna göre, aşağıdaki sıralamalardan hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2016)

A) $a < b < c$ B) $a < c < b$
C) $b < a < c$ D) $b < c < a$
E) $c < b < a$

Çözüm

$a = \frac{5}{2} \Rightarrow a = \sqrt{\frac{25}{4}} = \sqrt{6,25}$ } $b < a$ dır.

$b = \sqrt{5} \Rightarrow b = \sqrt{5}$

$b = \sqrt{5} \Rightarrow b = \sqrt[6]{5^3} = \sqrt[6]{125}$ } $c < b$ dir.

$c = \sqrt[3]{11} \Rightarrow b = \sqrt[6]{11^2} = \sqrt[6]{121}$

$c < b$ ve $b < a \Rightarrow c < b < a$ olur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

13. $\frac{4\sqrt{5}}{\sqrt{2}} - \frac{5\sqrt{2}}{\sqrt{5}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2016)

A) 1 B) $\sqrt{2}$ C) $\sqrt{5}$ D) $\sqrt{10}$ E) 5

Çözüm

$\frac{4\sqrt{5}}{\sqrt{2}} - \frac{5\sqrt{2}}{\sqrt{5}} = \frac{4\sqrt{10}}{2} - \frac{5\sqrt{10}}{5}$

$(\sqrt{2})$ $(\sqrt{5})$

$= 2\sqrt{10} - \sqrt{10}$

$= \sqrt{10}$

CEVAP: D

14. $(3\sqrt{8} + 3\sqrt{5} - 2\sqrt{2})(\sqrt{45} + \sqrt{18} - 7\sqrt{2})$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 9 B) 11 C) 13 D) 15 E) 17

Çözüm

$(3\sqrt{8} + 3\sqrt{5} - 2\sqrt{2})(\sqrt{45} + \sqrt{18} - 7\sqrt{2})$

$= (3\sqrt{2^2 \cdot 2} + 3\sqrt{5} - 2\sqrt{2})(\sqrt{3^2 \cdot 5} + \sqrt{3^2 \cdot 2} - 7\sqrt{2})$

$= (6\sqrt{2} + 3\sqrt{5} - 2\sqrt{2})(3\sqrt{5} + 3\sqrt{2} - 7\sqrt{2})$

$= (3\sqrt{5} + 4\sqrt{2})(3\sqrt{5} - 4\sqrt{2})$

$= (3\sqrt{5})^2 - (4\sqrt{2})^2$

$= 45 - 32 = 13$ olur.

CEVAP: C

15. $\dfrac{\sqrt[3]{40}+\sqrt[3]{135}}{\sqrt[3]{25}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2014)

A) $\sqrt[3]{4}$ B) $\sqrt[3]{5}$ C) $\sqrt[3]{9}$ D) $\sqrt[3]{16}$ E) $\sqrt[3]{25}$

Çözüm

$$\frac{\sqrt[3]{40}+\sqrt[3]{135}}{\sqrt[3]{25}} = \frac{\sqrt[3]{2^3\cdot 5}+\sqrt[3]{3^3\cdot 5}}{\sqrt[3]{25}}$$

$$= \frac{2\sqrt[3]{5}+3\sqrt[3]{5}}{\sqrt[3]{25}}$$

$$= \frac{5\sqrt[3]{5}}{\underset{(\sqrt[3]{5})}{\sqrt[3]{25}}}$$

$$= \frac{\cancel{5}\cdot\sqrt[3]{25}}{\cancel{5}}$$

$= \sqrt[3]{25}$ 'tir.

CEVAP: E

16. $\dfrac{\sqrt{3}+\sqrt{2}}{\sqrt{3}-\sqrt{2}}-\dfrac{12}{\sqrt{6}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2012)

A) $2\sqrt{6}$ B) $3\sqrt{6}$ C) $6\sqrt{6}$ D) 5 E) 6

Çözüm

$$\frac{\sqrt{3}+\sqrt{2}}{\underset{(\sqrt{3}+\sqrt{2})}{\sqrt{3}-\sqrt{2}}}-\frac{12}{\underset{(\sqrt{6})}{\sqrt{6}}} = \underbrace{\frac{\left(\sqrt{3}+\sqrt{2}\right)^2}{\left(\sqrt{3}-\sqrt{2}\right)\left(\sqrt{3}+\sqrt{2}\right)}}_{\text{iki kare farkı uygulanır.}}-\frac{12\sqrt{6}}{\sqrt{6}\sqrt{6}}$$

$$\Rightarrow \frac{3+2\sqrt{3}\sqrt{2}+2}{\left(\sqrt{3}\right)^2-\left(\sqrt{2}\right)^2}-\frac{\overset{2}{\cancel{12}}\sqrt{6}}{\underset{1}{\cancel{6}}}$$

$$\frac{5+2\sqrt{6}}{1}-2\sqrt{6}=5+2\sqrt{6}-2\sqrt{6}=5$$

bulunur.

CEVAP: D

17. $\dfrac{\sqrt{1,28}}{\sqrt{0,32-\sqrt{0,08}}}$

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 2 B) 3 C) 4 D) $\sqrt{2}$ E) $\sqrt{3}$

Çözüm

$$\frac{\sqrt{1,28}}{\sqrt{0,32-\sqrt{0,08}}} = \frac{\sqrt{\dfrac{128}{100}}}{\sqrt{\dfrac{32}{100}-\sqrt{\dfrac{8}{100}}}}$$

$$= \frac{\dfrac{\sqrt{128}}{\sqrt{100}}}{\dfrac{\sqrt{32}}{\sqrt{100}}-\dfrac{\sqrt{8}}{\sqrt{100}}}$$

$$= \frac{\dfrac{8\sqrt{2}}{10}}{\dfrac{4\sqrt{2}}{10}-\dfrac{2\sqrt{2}}{10}}$$

$$= \frac{\dfrac{8\sqrt{2}}{10}}{\dfrac{2\sqrt{2}}{10}}$$

$$= \frac{8\sqrt{2}}{10}\cdot\frac{10}{2\sqrt{2}}$$

$= 4$ tür.

CEVAP: C

18. $\sqrt[3]{a^2\sqrt{a}}=32$

olduğuna göre, a kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) $\sqrt{2}$ B) 2 C) 8 D) 16 E) 64

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$\sqrt[3]{a^2 \cdot \sqrt{a}} = 32$ Eşitliğinin her iki tarafının 3. kuvveti alınırsa

$\left(\sqrt[3]{a^2 \cdot \sqrt{a}}\right)^3 = \left(2^5\right)^3 \Rightarrow a^2 \cdot \sqrt{a} = 2^{15}$

Eşitliğin her iki tarafının karesi alınırsa;

$\left(a^2 \cdot \sqrt{a}\right)^2 = \left(2^{15}\right)^2 \Rightarrow a^4 \cdot a = 2^{30}$

$\Rightarrow a^5 = 2^{30}$

$\Rightarrow a = 2^6 = 64$

CEVAP: E

19. $\frac{2}{\sqrt{3}+1} + \frac{1}{\sqrt{3}-2}$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2010)

A) −3 B) −2 C) −1 D) 2 E) 3

Çözüm

Kesirlerinin pay ve paydaları, paydaların eşleniği olan ifadelerle çarpılırsa

$$\frac{2\cdot\left(\sqrt{3}-1\right)}{\left(\sqrt{3}+1\right)\cdot\left(\sqrt{3}-1\right)} + \frac{1\left(\sqrt{3}+2\right)}{\left(\sqrt{3}-2\right)\left(\sqrt{3}+2\right)}$$

$$= \frac{2\cdot\left(\sqrt{3}-1\right)}{3-1} + \frac{\sqrt{3}+2}{3-4}$$

$$= \frac{2\cdot\left(\sqrt{3}-1\right)}{2} + \frac{\sqrt{3}+2}{-1}$$

$= \sqrt{3} - 1 - \sqrt{3} - 2$

$= -3$ tür.

CEVAP: A

20. $\left(\sqrt[4]{a \cdot \sqrt[3]{a}}\right)\left(\sqrt[3]{a \cdot \sqrt[4]{a}}\right) = 8$

olduğuna göre, a kaçtır? (Lise 2010)

A) 2 B) 4 C) 8 D) 16 E) 32

Çözüm

$\left(\sqrt[4]{a \cdot \sqrt[3]{a}}\right) \cdot \left(\sqrt[3]{a \cdot \sqrt[4]{a}}\right) = 8$

Eşitliğinin her iki tarafının 12. kuvveti alınırsa (okek (3,4) = 12)

$$\left(\sqrt[4]{a \cdot \sqrt[3]{a}}\right) \cdot \left(\sqrt[3]{a \cdot \sqrt[4]{a}}\right)^{12} = 8^{12}$$

$$\left(\sqrt[4]{a \cdot \sqrt[3]{a}}\right)^{12^3} \cdot \left(\sqrt[3]{a \cdot \sqrt[4]{a}}\right)^{12^4} = 8^{12}$$

$$\left(a\sqrt[3]{a}\right)^3 \cdot \left(a\sqrt[4]{a}\right)^4 = 8^{12}$$

$$\left(a^3 \cdot a\right) \cdot \left(a^4 \cdot a\right) = 8^{12}$$

$$a^4 \cdot a^5 = \left(2^3\right)^{12}$$

$$a^9 = 2^{36}$$

$a = 2^4 = 16$ dır.

CEVAP: D

21. $x \cdot y = 36$

$$\frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{y}} = \frac{5}{6}$$

olduğuna göre, x+y toplamı kaçtır? (Lise 2010)

A) 12 B) 13 C) 15 D) 18 E) 20

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$$\frac{1}{\sqrt{x}}+\frac{1}{\sqrt{y}}=\frac{5}{6}\Rightarrow\frac{\sqrt{y}+\sqrt{x}}{\sqrt{x}\cdot\sqrt{y}}=\frac{5}{6}$$

$$\left(\sqrt{y}\right)\qquad\left(\sqrt{x}\right)$$

$$\Rightarrow\frac{\sqrt{y}+\sqrt{x}}{\sqrt{x\cdot y}}=\frac{5}{6}$$

$$\Rightarrow\frac{\sqrt{y}+\sqrt{x}}{\sqrt{36}}=\frac{5}{6}$$

$$\Rightarrow\frac{\sqrt{y}+\sqrt{x}}{6}=\frac{5}{6}$$

$$\Rightarrow\sqrt{x}+\sqrt{y}=5 \text{ tir.}$$

$\sqrt{x}+\sqrt{y}=5$ eşitliğinde her iki tarafın karesi alınırsa

$x+2\sqrt{x}\cdot\sqrt{y}+y=25$

$\Rightarrow x+y+2\sqrt{x\cdot y}=25$

$\Rightarrow x+y+2\sqrt{36}=25$

$\Rightarrow x+y+12=25$

$\Rightarrow x+y=13$ tür.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Bir kasada ortalama ağırlığı 150 gram olan sarı elmalardan 20 tane, ortalama ağırlığı 210 gram olan yeşil elmalardan 10 tane ve ortalama ağırlığı 180 gram olan kırmızı elmalardan bir miktar bulunmaktadır.

Bu kasadaki elmaların tümünün ortalama ağırlığı 174 gram olduğuna göre, kırmızı elma sayısı kaçtır? (Lise 2018)

A) 24 B) 20 C) 18 D) 16 E) 12

Çözüm

$$\text{Aritmetik Ortalama} = \frac{\text{Toplam ağırlık}}{\text{Sayısı}}$$

olduğundan kırmızı elmaların sayısına x dersek,

$$\frac{150\cdot 20 + 210\cdot 10 + 180\cdot x}{20+10+x} = 174$$

$$3000 + 2100 + 180\cdot x = (30 + x)\cdot 174$$

$$5100 + 180\cdot x = 5220 + 174\cdot x$$

$$6\cdot x = 120$$

$$x = 20$$

CEVAP: B

2. 25 kişilik bir sınıftaki öğrencilerin isimlerindeki harf sayılarının ortalaması 4,8 ve soyisimlerindeki harf sayılarının ortalaması 8'dir. Bu sınıftan 5 öğrenci ayrıldığında kalan öğrencilerin isimlerindeki harf sayılarının ortalaması 5 ve soyisimlerindeki harf sayılarının ortalaması 7,6 oluyor.

Buna göre, ayrılan öğrencilerin isim ve soyisimlerinde toplam kaç harf vardır? (Ön Lisans 2016)

A) 54 B) 60 C) 68 D) 74 E) 80

Çözüm

25 kişinin isimlerinin harf sayılarının ortalaması

$4{,}8 \Rightarrow 25 \cdot 4{,}8 = 120$ isimlerin toplam harf sayısıdır.

25 kişinin soyisimlerinin harf sayılarının ortalaması

$8 \Rightarrow 25 \cdot 8 = 200$ soyisimlerinin toplam harf sayısıdır.

5 öğrenci ayrıldığında;

20 kişinin isimlerinin harf sayılarının ortalaması

$5 \Rightarrow 20 \cdot 5 = 100$ isimlerin toplam harf sayısıdır.

20 kişinin soyisimlerinin harf sayılarının ortalaması

$7{,}5 \Rightarrow 20 \cdot 7{,}6 = 152$ soyisimlerin toplam harf sayısıdır.

Buna göre, ayrılan öğrencilerin isim ve soyisimlerinde toplam

$(120 + 200) - (100 + 151)$

$= 320 - 252 = 68$ harf vardır.

CEVAP: C

3. Bir sınıftaki öğrencilerin bir sınavda aldıkları puanların ortalaması hesaplanıyor. Eğer sınıftaki erkek öğrencilerin her biri 3 puan daha az alsaydı sınıf ortalaması 2 puan azalmış olacaktı.

Sınıfta 24 erkek öğrenci olduğuna göre, toplam kaç öğrenci vardır? (Lise 2014)

A) 30 B) 32 C) 36 D) 40 E) 42

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Sınıftaki öğrencilerin sayısı x ve aldıkları puanların toplamı A ortalaması y olsun, Buna göre,

$\frac{A}{x} = y \Rightarrow A = x \cdot y$ olur.

Sınıfta 24 erkek öğrenci olup her biri 3 puan daha az alsaydı puanları toplamı $A - 24 \cdot 3 = A - 72$ olurdu. Bu durumda ortalama 2 puan daha az oluyor ise

$\frac{A-72}{x} = y - 2$

$A = x(y - 2) + 72$ olup

$x \cdot y = x(y - 2) + 72$

$xy = xy - 2x + 72$

$2x = 72$

$x = 36$ öğrenci vardır.

CEVAP: C

4. Bir üniversitenin A ve B bölümlerindeki öğrenci sayılarıyla ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir.

- A bölümünde kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısına oranı $\frac{5}{4}$'tür.
- B bölümünde kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısına oranı $\frac{7}{8}$'dir.
- Toplam kız öğrenci sayısı, erkek öğrenci sayısına eşittir.

Bu iki bölümde toplam 120 öğrenci olduğuna göre, A bölümünde kaç erkek öğrenci vardır? (Lise 2014)

A) 12 B) 16 C) 20 D) 24 E) 28

Çözüm

A bölümünde x tane kız y tane erkek öğrenci var ise,

$\frac{x}{y} = \frac{5}{4} \Rightarrow x = 5k, y = 4k$ olur.

B bölümünde a tane kız b tane erkek öğrenci var ise

$\frac{a}{b} = \frac{7}{8} \Rightarrow a = 7m, b = 8m$ olur.

Toplam kız öğrenci sayısı, erkek öğrenci sayısına eşit ise,

$5k + 7m = 4k + 8m$

$k = m$ bulunur.

İki bölümde toplam 120 öğrenci var ise

$x + y + a + b = 120$

$5k + 4k + 7m + 8m = 120$

$9k + 15m = 120 \ (k = m)$

$9k + 15k = 120$

$\frac{24k}{24} = \frac{120}{24}$

$k = 5$ olur.

A bölümündeki erkek öğrenci sayısı, $y = 4k = 4 \cdot 5 = 20$'dir.

CEVAP: C

5. 4 işçi boyutları 12 metre ve 40 metre olan dikdörtgen biçimindeki bir tarlayı 5 saatte çapalıyor.

Buna göre, aynı iş gücündeki 6 işçinin 10 saatte çapaladığı dikdörtgen biçimindeki tarlanın alanı kaç metre karedir? (Ön Lisans 2010)

A) 1440 B) 1420 C) 1380 D) 1320 E) 1240

Çözüm

İş Miktarı	Harcanan Emek
$12 \cdot 40\ m^2$	4 işçi 5 saat
$x\ m^2$	6 işçi 10 saat

İş miktarı ile harcanan emek doğru orantılı olduğundan içler dışlar çarpımı yapılırsa

$12 \cdot 40 \cdot 6 \cdot 10 = x \cdot 4 \cdot 5$

$x = 1440\ m^2$ olarak bulunur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

Denklem Çözme

1. **x ve y gerçel sayıları için**

$$x - y = \frac{y - 2x}{3}$$

$$2y - x = 6$$

olduğuna göre x · y çarpımı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 15 B) 16 C) 18 D) 20 E) 21

Çözüm

$$x - y = \frac{y - 2x}{3} \Rightarrow \quad 3x - 3y = y - 2x$$

$$5\underset{\downarrow}{x} = 4\underset{\downarrow}{y}$$

$$\underset{4k}{} \quad \underset{5k}{}$$

$$2y - x = 6 \Rightarrow \quad 2 \cdot 5k - 4k = 6$$

$$10k - 4k = 6$$

$$6k = 6$$

$$k = 1$$

$$\left.\begin{matrix} x = 4k = 4 \\ y = 5k = 5 \end{matrix}\right\} x \cdot y = 20'\text{dir.}$$

CEVAP: D

2. $\frac{2x+5}{3} + x = \frac{4x}{5} + \frac{188}{105}$

eşitliğini sağlayan x gerçel sayısı kaçtır? (Lise 2024)

A) $\frac{1}{10}$ B) $\frac{1}{7}$ C) $\frac{1}{5}$

D) $\frac{1}{3}$ E) $\frac{1}{2}$

Çözüm

$$\frac{2x+5}{3} + x = \frac{4x}{5} + \frac{188}{105}$$

$$\frac{2x+5}{\underset{(5)}{3}} + \frac{x}{\underset{(15)}{1}} - \frac{4x}{\underset{(3)}{5}} = \frac{188}{105}$$

$$\frac{10x + 25 + 15x - 12x}{\cancel{15}} = \frac{188}{\cancel{105}_{7}}$$

$$\frac{13x + 25}{1} = \frac{188}{7}$$

$$91x + 175 = 188$$

$$91x = 13$$

$$x = \frac{13}{91}$$

$$x = \frac{1}{7}\text{ dir.}$$

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. x ve y gerçel sayıları için

$$\frac{x\cdot(y+2)}{x-2}=-15$$

$$\frac{y\cdot(x-2)}{y+2}=\frac{7}{5}$$

eşitlikleri sağlandığına göre, x – y farkı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) $\frac{-14}{5}$ B) –5 C) $\frac{-9}{5}$ D) $\frac{12}{5}$ E) 10

Çözüm

$$\frac{x\cdot(y+2)}{x-2}=-15\Rightarrow\frac{y+2}{x-2}=\frac{-15}{x}$$

ve

$$\frac{y\cdot(x-2)}{y+2}=\frac{7}{5}\Rightarrow\frac{x-2}{y+2}=\frac{7}{5y}\Rightarrow\frac{y+2}{x-2}=\frac{5y}{7}$$

olup

$$\frac{-15}{x}\asymp\frac{5y}{7}\Rightarrow x\cdot y=-21$$

bulunur.

$$\frac{x\cdot(y+2)}{x-2}=-15\Rightarrow\frac{x\cdot y+2x}{x-2}=-15$$

$$\frac{-21+2x}{x-2}=-15$$

$$-21+2x=-15x+30$$

$$17x=51$$

$$x=3$$

olup $x\cdot y=-21\Rightarrow 3\cdot y=-21$

$\Rightarrow y=-7$ bulunur.

Buna göre, x – y = 3 – (–7) = 10 elde edilir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

4. x ve y gerçel sayılar olmak üzere,

- x = 2
- x+ y = 6
- x · y = 8

eşitliklerinden yalnızca ikisi sağlanmaktadır.

Buna göre, $\frac{x}{y}$ oranı kaçtır? (Lise 2022)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

x = 2 ve x + y = 6 doğru olsaydı x · y = 8 olur, bu durumda üçü doğru olacağı için olmaz.

x = 2 ve x · y = 8 doğru olsaydı x + y = 6 olur, bu durumda üçü doğru olacağı için olmaz.

x + y = 6 ve x · y = 8 doğru olursa,

x + y = 6 ⇒ y = 6 – x olup

x · y = 8 ⇒ x · (6 – x) = 8

$6x-x^2=8$

$x^2-6x-8=0$

$(x-2)\cdot(x-4)=0$

olup x = 2 veya x = 4 olmalıdır. x = 2 alınırsa üç öncül de doğru olacağı için x = 4 olmalıdır.

Bu durum, y = 6 – 2 = 4 olur. Buna göre,

$$\frac{x}{y}=\frac{4}{2}=2$$

bulunur.

CEVAP: B

5. a ve b gerçel sayıları için

$\frac{a+5}{b+3}=\frac{3}{5}$

$\frac{a-3}{b-5}=\frac{5}{3}$

olduğuna göre, $\frac{a}{b}$ oranı kaçtır?

(Ön Lisans 2020)

A) $\frac{-1}{2}$ B) $\frac{-2}{3}$ C) $\frac{-3}{4}$

D) –2 E) –1

Çözüm

$\frac{a+5}{b+3}=\frac{3}{5} \Rightarrow 5a+25=3b+9$

$5a-3b=-16$ ...(I)

$\frac{a-3}{b-5}=\frac{5}{3} \Rightarrow 3a-9=5b-25$

$3a-5b=-16$ ...(II)

İki denklemde –16 sayısına eşit olduğundan bu ifadelerde birbirine eşittir.

$5a-3b=3a-5b$

$2a=-2b$

$a=-b$

olur ki oranda yerine yazılırsa,

$\frac{a}{b}=\frac{-b}{b}=-1$ bulunur.

CEVAP: E

6. a ve b gerçel sayıları için

$\frac{a+2}{b+1}=\frac{2}{3}$

$\frac{a-1}{b-2}=\frac{1}{3}$

olduğuna göre, a · b çarpımı kaçtır?

(Lise 2020)

A) 9 B) 10 C) 12 D) 15 E) 16

Çözüm

$\frac{a+2}{b+1}=\frac{2}{3}$ ise içler - dışlar çarpımı yapalım.

$3a+6=2b+2 \Rightarrow 3a-2b=-4$ ...(I)

$\frac{a-1}{b-2}=\frac{1}{3}$ ise içler - dışlar çarpımı yapalım.

$3a-3=b-2 \Rightarrow 3a-b=1$ ...(II)

(I) ve (II) denklemine göre,

$-/\ 3a-2b=-4 \quad -3a+2b=4$

$3a-b=1 \quad 3a-b=1$

$b=5$ olup

$3a-b=1$ denkleminde yerine yazarsak, $3a-5=1 \Rightarrow 3a=6 \Rightarrow a=2$'dir.

Böylece $a \cdot b=2 \cdot 5=10$ bulunur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Dolmuş şoförü olan Engin, madenî paraları yerleştirmek için üç bölmeden oluşan bir para kutusu kullanmaktadır. Engin bu para kutusunun birinci bölmesine yalnızca 1 TL, ikinci bölmesine yalnızca 50 kuruş ve üçüncü bölmesine yalnızca 25 kuruşluk madenî paralar yerleştirmektedir. Engin, boş para kutusunun her bölmesine eşit sayıda madenî para yerleştirdiğinde kutuda toplam 28 TL değerinde madenî para olduğunu hesaplıyor.

Buna göre, Engin'in para kutusunun bir bölmesine yerleştirdiği madenî para sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 16 B) 18 C) 20 D) 22 E) 24

Çözüm

1 TL	50 kuruş	25 kuruş
4x	4x	4x
tane	tane	tane

$50 \text{ kuruş} = \frac{1}{2} \text{ tl}$ $25 \text{ kuruş} = \frac{1}{4} \text{ tl}$

$$4x \cdot 1 + 4x \cdot \left(\frac{1}{2}\right) + 4x \cdot \left(\frac{1}{4}\right) = 28$$

$$4x + 2x + x = 28$$

$$7x = 28$$

$$\boxed{x = 4}$$

Engin her bir bölüme $4 \cdot x$ tane para koyduğuna göre bir bölüm $4 \cdot 4 = 16$ adettir.

CEVAP: A

8. Bir kutuda bulunan kırmızı, mavi ve sarı renkli topların sayıları ile ilgili aşağıdakiler bilinmektedir.

- Kırmızı topların sayısı, sarı topların sayısından 25 fazladır.
- Kırmızı ve sarı topların toplam sayısı, mavi topların sayısına eşittir.
- Kırmızı ve mavi topların toplam sayısının dörtte biri sarı top sayısına eşittir.

Buna göre, bu kutuda toplam kaç top vardır? (Ön Lisans 2018)

A) 150 B) 175 C) 200 D) 225 E) 250

Çözüm

Kırmızı	Sarı	Mavi
x + 25	x	2x + 25 olacaktır.
	olsun.	

$$\frac{K+M}{4} = S \rightarrow \frac{x+25+2x+25}{4} = x$$

$$3x + 50 = 4x$$

$$\boxed{x = 50}$$

Kırmızı : $x + 25 = 50 + 25 = 75$

Sarı : $x = 50$

Mavi : $2x + 25 = 2 \cdot 50 + 25 = 125$

olup toplamda $75 + 50 + 125 = 250$ tane top vardır.

CEVAP: E

9. x, y ve z birbirinden farklı pozitif tam sayılar olmak üzere,

$x + y \cdot z = 11$

$y + x \cdot z = 14$

Buna göre, x + y + z toplamı kaçtır? (Lise 2018)

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Verilen eşitlikleri taraf tarafa toplayalım.

$$\begin{array}{r} x + y \cdot z = 11 \\ y + x \cdot z = 14 \\ \hline x + y + \underbrace{y \cdot z + x \cdot z}_{} = 25 \end{array}$$

$$(x + y) + z \cdot (x + y) = 25$$

$$\underbrace{(x+y)}_{5} \cdot \underbrace{(z+1)}_{5} = 25$$

$$\begin{array}{r} x + y = 5 \\ + \quad z = 4 \\ \hline x + y + z = 9 \end{array}$$

CEVAP: D

10. $\dfrac{2x-4}{6-3x} = x - 1$

eşitliğini sağlayan x değeri kaçtır? (Lise 2016)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{2}{3}$ D) $\frac{1}{4}$ E) $\frac{3}{4}$

Çözüm

$$\frac{2x-4}{6-3x} = x - 1 \Rightarrow \frac{2\cancel{(x-2)}}{-3\cancel{(x-2)}} = x - 1$$

$$\Rightarrow x - 1 = -\frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow x = 1 - \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow x = \frac{1}{3}$$

CEVAP: B

11. a ve b gerçel sayılar olmak üzere,

$a + 2b = 32$

$\dfrac{b-a}{a} = \dfrac{1}{2}$

olduğuna göre, a + b toplamı kaçtır? (Lise 2016)

A) 20 B) 22 C) 24 D) 26 E) 28

Çözüm

$$\frac{b-a}{a} = \frac{1}{2} \Rightarrow 2b - 2a = a$$

$$\Rightarrow 2b = 3a$$

$$\downarrow \quad \downarrow$$

$$3x \quad 2x$$

$$a + 2b = 32 \Rightarrow 2x + 2 \cdot 3x = 32$$

$$\Rightarrow x = 4 \text{ olur.}$$

Buna göre, $a + b = 5x = 5 \cdot 4 = 20$ dir.

CEVAP: A

12. $\dfrac{x+2}{2} + \dfrac{2}{x+2} = \dfrac{2x+7}{4}$

eşitliğini sağlayan x değeri kaçtır? (Lise 2014)

A) $\frac{2}{3}$ B) $\frac{5}{3}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{5}{4}$ E) $\frac{6}{5}$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$$\frac{x+2}{\underset{(x+2)}{2}}+\frac{2}{\underset{(2)}{x+2}}=\frac{2x+7}{4}$$

$$\frac{(x+2)^2+4}{2x+4}\times\frac{2x+7}{4}$$

$4(x^2+4x+4)+16=(2x+4)(2x+7)$

$4x^2+16x+16+16=4x^2+14x+8x+28$

$16x+32=22x+28$

$4=6x$

$x=\frac{4}{6}$

$x=\frac{2}{3}$ 'tür.

CEVAP: A

13. $x+y-z=4$

$x-y-z=2$

olduğuna göre, $x^2+z^2+2(1-xz)$ ifadesinin değeri kaçtır? (Lise 2012)

A) 11 B) 12 C) 13 D) 14 E) 15

Çözüm

Öncelikle, değeri sorulan ifade düzenlenir;

$x^2+z^2+2(1-xz)=x^2+z^2+2-2xz$

$=\underbrace{x^2-2xz+z^2}_{\text{Tam kare}}+2$

$=(x-z)^2+2$

$x+y-z=4$

$+\quad x-y-z=2$

$2x-2z=6$

$2(x-z)=6\Rightarrow x-z=3$ tür.

$(x-z)^2+2=3^2+2$

$=9+2$

$=11$ dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

14. Sayı doğrusu üzerinde; –1 sayısına olan uzaklığı, 1 sayısına olan uzaklığının 2 katına eşit olan gerçel sayıların toplamı kaçtır? (Lise 2012)

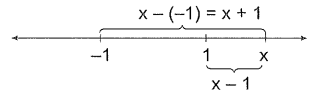
A) $\frac{5}{3}$ B) $\frac{7}{3}$ C) $\frac{10}{3}$

D) $\frac{7}{6}$ E) $\frac{13}{6}$

Çözüm

Soru iki durumda incelenir:

I. Koşulları sağlayan sayı 1 den büyüktür.

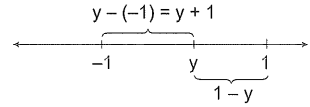

$x+1=2(x-1)$

$x+1=2x-2$

$x=3$ tür.

II. Koşulları sağlayan sayı –1 den büyük, 1 den küçüktür.

$y+1=2(1-y)$

$y+1=2-2y$

$3y=1$

$y=\frac{1}{3}$ tür.

Koşulları sağlayan sayılar 3 ve $\frac{1}{3}$ tür. Toplamları $3+\frac{1}{3}=\frac{10}{3}$ tür.

CEVAP: C

15. x pozitif bir tam sayı olmak üzere,

$\frac{1}{x-1}+\frac{1}{x^2-1}=\frac{4}{3}$

olduğuna göre, x kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$$\frac{1}{x-1}+\frac{1}{x^2-1}=\frac{4}{3} \Rightarrow \frac{1}{x-1}+\frac{1}{(x-1)(x+1)}=\frac{4}{3}$$
$$(x+1)$$

$$\Rightarrow \frac{x+1}{(x-1)(x+1)}+\frac{1}{(x-1)(x+1)}=\frac{4}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{x+1+1}{x^2-1}=\frac{4}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{x+2}{x^2-1}=\frac{4}{3}$$

Eşitliğinde içler dışlar çarpımı yapılırsa

$3(x+2) = 4 \cdot (x^2-1)$

$\Rightarrow 3x + 6 = 4x^2 - 4$

$\Rightarrow 4x^2 - 3x - 10 = 0$

$4x \cdot (-2)$, $x \cdot 5$

$\Rightarrow (4x + 5)(x-2) = 0$

$\Rightarrow x = \frac{-4}{5}$ ve $x = 2$

x pozitif tam sayı olduğundan x = 2 bulunur.

CEVAP: B

16. $\frac{8}{x+1}+\frac{5}{y+1}=3$

$\frac{5}{y+1}-\frac{4}{x+1}=1$

olduğuna göre, x kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 5 B) 6 C) 8 D) 9 E) 10

Çözüm

$$\frac{8}{x+1}+\frac{5}{y+1}=3$$

$$\frac{5}{y+1}-\frac{4}{x+1}=1$$

ikinci denklemi –1 ile çarpıp iki denklem taraf tarafa toplanırsa

$$\frac{8}{x+1}+\frac{5}{y+1}=3$$

$$+\quad \frac{-5}{y+1}+\frac{4}{x+1}=-1$$

$$\frac{12}{x+1}=2 \Rightarrow x+1=6$$

$\Rightarrow x = 5$ bulunur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

17. ve 18. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Çapı 24 cm olan patlak bir basketbol topunun çapı doğrusal bir fonksiyon olarak azalarak 2 saniye sonra 20 cm olmaktadır.

17. Bu doğrusal fonksiyonun denklemi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2010)

A) y = 2x + 20 B) y = 2x + 24

C) y= −2x + 20 D) y= −2x + 24

E) y= −2x − 24

Çözüm

Başlangıçta topun çapı 24 cm olup 2 saniye sonra 4 cm azaldığına göre, 1 saniyede çap 2 cm azalmıştır.

O halde doğrusal denklem

$y = 24 - 2 \cdot x$ olarak yazılır.

Başlangıç — Birim zamanda azalma miktarı — zaman

CEVAP: D

18. Kaç saniye sonra topun çapı 8 cm olur? (Ön Lisans 2010)

A) 8 B) 10 C) 12 D) 14 E) 16

Çözüm

Bir önceki sorunun çözümünde yazılan denklemde x = 8 alınırsa

$8 = 24 - 2x$

$2x = 24 - 8$

x = 8 saniye olarak bulunur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

19. $x - y = 5$

$y + z = 5$

$x + y + z = 17$

olduğuna göre, y kaçtır? (Lise 2010)

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

Çözüm

$x - y = 5$

$+\ y + z = 5$

$x + z = 10$ dur.

$x + y + z = 17$ olup $x + z$ yerine 10 yazılırsa

$10 + y = 17 \Rightarrow y = 7$ dir.

CEVAP: D

1. Bir adaya birinci haftada hava yoluyla gelen kişi sayısının deniz yoluyla gelen kişi sayısına oranı 3, ikinci haftada ise bu oran 9'dur. İkinci haftada adaya hava yoluyla gelen kişi sayısı birinci haftada adaya hava yoluyla gelen kişi sayısından 2400 fazladır. İkinci haftada adaya deniz yoluyla gelen kişi sayısı birinci haftada adaya deniz yoluyla gelen kişi sayısından 200 fazladır.

Buna göre bu iki haftada hava ve deniz yoluyla adaya gelen toplam kişi sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 3100 B) 3200 C) 3300 D) 3400 E) 3500

Çözüm

	1. hafta	2. hafta
$\frac{\text{H.yolu}}{\text{D.yolu}} \Rightarrow$	$3 = \frac{3x}{x}$	$9 = \frac{9y}{y}$

$9y = 3x + 2400$

$3x = x + 200 \Rightarrow 2x = 200 \Rightarrow x = 100$

$9y = 3x + 2400 \Rightarrow 9y = 3 \cdot 100 + 2400$

$9y = 2700$

$y = 300$

Adaya iki haftada toplam $4x + 10y$ kişi gelmiştir.

$4x + 10y = 400 + 3000 = 3400$ kişi

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

2. En az 20 TL değerinde yemek siparişi verilebilen bir internet sitesinde, verilen

- 1 sipariş için 5 TL,
- 2. sipariş için 10 TL,
- 3. sipariş İçin 15 TL

indirim uygulanmaktadır. Sonraki her üç siparişe aynı şekilde sırasıyla 5 TL, 10 TL ve 15 TL indirim uygulanmaya devam edilmektedir.

Umut, bu internet sitesinden belirli sayıda yemek siparişi vermiştir. Umut; verdiği bu siparişler için toplam 1275 TL ödemesi gerekirken, siparişlere uygulanan indirimler sayesinde 1170 TL ödeme yapmıştır.

Buna göre Umut'un bu internet sitesinden verdiği toplam yemek siparişi sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 13

Çözüm

Ardışık 3 siparişte toplam;

5 + 10 + 15 = 30 TL indirim olur.

1275 – 1170 = 105 TL indirim yapılmıştır.

105 = 30 + 30 + 30 + 5 + 10 olur.

↓ ↓ ↓ ↓ ↓

3 + 3 + 3 + 1 + 1 = 11

sipariş vermiştir.

CEVAP: C

3. Bir eğitim merkezindeki kırmızı, mavi ve sarı salonların kapasiteleri toplamı 210 kişidir. Bu salonlarda aynı anda başlayıp biten bir eğitim programı düzenlenmiştir. Bu salonların kapasiteleri ve bu salonlarda eğitime katılan katılımcı sayılarıyla ilgili bazı bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Salon	Salon kapasitesi	Katılımcı sayısı
Kırmızı		
Mavi		32
Sarı	72	

- Kırmızı salonda eğitime katılan katılımcı sayısı, bu eğitime katılan toplam katılımcı sayısının yarısına eşittir.
- Kırmızı salonun kapasitesi, bu salonda eğitime katılan katılımcı sayısından 5 fazladır.
- Sarı salonun kapasitesi, bu salonda eğitime katılan katılımcı sayısının 1,5 katına eşittir.

Buna göre mavi salonun kapasitesi kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 45 B) 48 C) 50 D) 52 E) 53

Çözüm

	S. Kapasitesi	K. Sayısı
Kırmızı	x + 37	x + 32
Mavi	y	32
Sarı	72	x

$72 = (1{,}5) \cdot x \Rightarrow \frac{15x}{10} = 72 \Rightarrow x = 48$

olur.

$x + 37 + y + 72 = 210 \Rightarrow$

$48 + 37 + y + 72 = 210$

$y + 157 = 210$

$y = 53$

CEVAP: E

4. Bozuk bir dijital tartı ekranında 8 ve 9 rakamları 3 olarak, 5 ve 7 rakamları 1 olarak gösterilmekte; diğer rakamlar ise doğru olarak gösterilmektedir.

Gram türünden gerçek ağırlığı rakamları birbirinden farklı bir tam sayı olan bir cisim bu tartıya konulduğunda ağırlığı 13421 gram olarak gösterilmiştir.

Buna göre bu cismin gram türünden gerçek ağırlığının alabileceği kaç farklı değer vardır? (Ön Lisans 2024)

A) 6 B) 9 C) 12 D) 18 E) 36

Çözüm

1 3 4 2 1 olup 4 ve 2 rakamı doğrudur.

1, 5, 7 olabilir.

3, 8, 9 olabilir.

1, 5, 7 olabilir.

42

{1}	{3,8,9}	{5,7}	→ 1·3·2 = 6 durum
{5}	{3,8,9}	{1,7}	→ 1·3·2 = 6 durum
{7}	{3,8,9}	{1,5}	→ 1·3·2 = 6 durum
			+
			18 farklı değer vardır.

CEVAP: D

5. Bir kapta başlangıçta bir miktar ceviz bulunmaktadır. Bu kaba belirli bir sayıda ceviz eklendikten sonra; eğer eklenen cevizin yarısı kadar sayıda ceviz kaptan alınırsa kapta 134, eğer eklenen cevizin 3 katı kadar sayıda ceviz kaptan alınırsa kapta 89 tane ceviz kalıyor.

Buna göre kapta başlangıçta kaç tane ceviz bulunmaktadır? (Lise 2024)

A) 117 B) 119 C) 121 D) 123 E) 125

Çözüm

Kapta başlangıçta x tane ceviz olsun.

Kaba 2y tane ceviz eklensin.

$x + 2y - y = 134 \Rightarrow$ $^{4}/$ $x + y = 134$

$x + 2y - 6y = 89 \Rightarrow$ $\underline{+\quad x - 4y = 89}$

$5x = 625$

$x = 125$

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

6. Bir internet sitesine yüklenen A, B ve C videolarının izlenme sayıları ve o videoyu izleyenlerin yüzde kaçının videoyu beğendiği ile ilgili bazı bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Video	İzlenme sayısı	Beğenilme yüzdesi (%)
A		40
B		80
C	480	

- A videosunun izlenme sayısının, B videosunun beğenilme sayısına eşit,
- A videosunun beğenilme sayısının, C videosunun izlenme sayısına eşit

olduğu biliniyor.

Buna göre B videosunun izlenme sayısı kaçtır? (Lise 2024)

A) 1000 B) 1200 C) 1500
D) 1800 E) 2000

Çözüm

Video	İzlenme sayısı	Beğenilme yüzdesi (%)
A	1200	40
B		80
C	480	

A videosunun beğenilme sayısı C videosunun izlenme sayısına eşit ise

$$A \cdot \frac{40}{100} = 480 \Rightarrow A = 1200$$

A videosunun izlenme sayısı B videosunun beğenilme sayısına eşit ise

$$1200 = B \cdot \frac{80}{100} \Rightarrow B = 1500$$

CEVAP: C

7. A, B ve C olmak üzere üç markaya ait araçların bulunduğu bir araç kiralama şirketinde; başlangıçta bulunan A marka araç sayısı, B marka araç sayısının 2 katına, C marka araç sayısının ise yarısına eşittir. Bu şirketten 40 araç kiralandığında; A marka araçlardan 10 tane kaldığı, B marka araçlardan kalmadığı, C marka araçların ise başlangıçtaki duruma göre sayıca yarısının kaldığı görülmüştür.

Buna göre, başlangıçta bu şirkette bulunan bu üç markaya ait toplam araç sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 56 B) 70 C) 84
D) 98 E) 112

Çözüm

	A	B	C
Başlangıç	2x	x	4x
Kalan	10	0	2x
Kiralanan	2x–10	x	2x

Toplanan kiralanan 40 araç var ise,

$$2x-10+x+2x = 40$$
$$5x = 50$$
$$x = 10$$

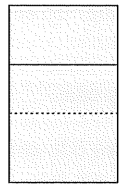
olup başlangıçta bu şirkette bu üç markaya ait toplam

$7x = 7 \cdot 10 = 70$ araç vardır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

8. Eren; dikdörtgen şeklindeki bir kâğıdın üzerine, kâğıdın kısa kenarı uzunluğunda ve kısa kenara paralel olan bir tane kırmızı çizgiyi ve bir tane kesikli mavi çizgiyi şekildeki gibi çizmiştir.

Eren;

- çizdiği kesikli mavi çizgi 2 cm yukarıda olsaydı bu kesikli mavi çizgi ile kâğıdın iki eş bölgeye ayrılacağını,
- çizdiği kesikli mavi çizgi 1 cm aşağıda olsaydı bu kesikli mavi çizgi ve kırmızı çizgi ile kâğıdın üç eş bölgeye ayrılacağını

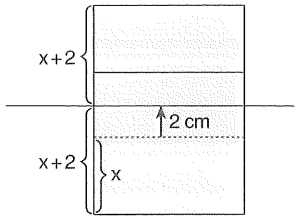
hesaplamıştır.

Buna göre, kâğıdın uzun kenarının uzunluğu kaç cm'dir? (Ön Lisans 2022)

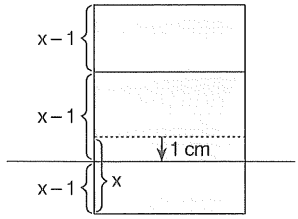
A) 16 B) 18 C) 20 D) 22 E) 24

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Uzun kenar = 2x + 4

Uzun kenar = 3x – 3

Buna göre,

2x + 4 = 3x – 3

x = 7

olup uzun kenar = 2x + 4 = 14 + 4 = 18 bulunur.

CEVAP: B

9. Bir pilates okulunda;

- Başlangıç seviyesi dersleri ayda 4 saat olup saat başı ücreti 75 TL'dir.
- Orta seviye dersleri ayda 8 saat olup saat başı ücreti 60 TL'dir.
- Zor seviye dersleri ayda 12 saat olup saat başı ücreti 50 TL'dir.

Bu okulda sırayla bu üç seviyedeki dersleri eksiksiz tamamlayanlara sertifika verilmektedir. Hiç ders kaçırmadan, 2 ayda başlangıç ve 1 ayda orta seviyeyi tamamlayan Hande, sertifikasını aldığında bu okula toplam 4680 TL ödediğini hesaplamıştır.

Buna göre, Hande zor seviyeyi kaç ayda tamamlamıştır? (Lise 2022)

A) 4 B) 5 C) 6 D) E) 8

Çözüm

Başlangıç seviyesinde ayda dört saat ders alındığı ve Hande başlangıç seviyesini 2 ayda bitirdiği için Hande'nin başlangıç seviyesi için ödediği miktar

$2 \cdot 4 \cdot 75 = 600$ TL olur.

Orta seviyede ayda sekiz saat ders alındığı ve Hande 1 ayda orta seviyeyi tamamladığı için Hande'nin orta seviye için ödediği miktar

$8 \cdot 60 = 480$ TL olur.

Toplam 4680 TL ödedi ise zor seviye için ödediği miktar

$4680 - 600 - 480 = 3600$ TL olur.

Zor seviye dersler ayda 12 saat alındığı ve Hande zor seviyeyi x ayda bitirdiyse,

$x \cdot 12 \cdot 50 = 3600$

$x = 6$

bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Bir okula, Aslı için ödenen yemek ücreti, Berk için ödenen yemek ücretinin $\frac{5}{7}$'si kadar, Berk için ödenen kitap ücreti ise Aslı için ödenen kitap ücretinin $\frac{3}{8}$'i kadardır. Her bir çocuk için, okula ödenen yemek ve kitap ücretleri toplamı birbirine eşittir.

Buna göre, bu iki çocuk için okula ödenen toplam kitap ücretinin toplam yemek ücretine oranı kaçtır? (Lise 2022)

A) $\frac{13}{10}$ B) $\frac{2}{15}$ C) $\frac{7}{10}$

D) $\frac{11}{30}$ E) $\frac{17}{25}$

Çözüm

Berk'in yemek ücreti 7x ise Aslı'nın yemek ücreti

$7x \cdot \frac{5}{7} = 5x$ olur.

Aslı'nın kitap ücreti 8y ise Berk'in kitap ücreti

$8y \cdot \frac{3}{8} = 3y$ olur.

İkisinin okula ödenen yemek ücreti ve kitap ücreti eşit ise;

$7x + 3y = 5x + 8y$

$2x = 5y$

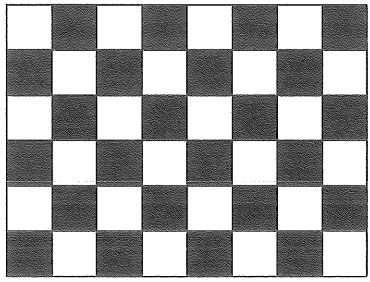
olup $x = 5k$ ve $y = 2k$ alınır.

$$\frac{\text{Toplam kitap}}{\text{Toplam yemek}} = \frac{8y+3y}{7x+5x} = \frac{11y}{12x} = \frac{11 \cdot 2k}{12 \cdot 5k} = \frac{11}{30}$$

bulunur.

CEVAP: D

11. Bir marangoz, boyutları 6 birim ve 8 birim olan dikdörtgen biçimindeki oyun tahtasını birim karelere ayırarak ortak kenara sahip kareler farklı renkte olacak biçimde bu tahtadaki birim kareleri şekildeki gibi siyah ve beyaza boyamıştır.

Sonra; bu tahtadaki beyaz birim karelerden bazılarını tamamen siyaha boyayan marangoz, son durumda beyaz birim kare sayısının siyah birim kare sayısına oranının $\frac{3}{5}$ olduğunu hesaplamıştır.

Buna göre, beyaz birim karelerden kaç tanesi siyaha boyanmıştır? (Lise 2022)

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

Çözüm

Şekilde 24 siyah ve 24 beyaz birim kare bulunmaktadır. Birim karelerden x tanesi siyaha boyanırsa, geriye 24 − x beyaz kalır ve 24 + x tane siyah birim kare olur.

$$\frac{24-x}{24+x}=\frac{3}{5}$$

$$120-5x=72+3x$$

$$8x=48$$

$$x=6$$

bulunur.

CEVAP: A

12. Bir grup öğrenci, iki gün süren bir fidan dikme etkinliğine katılmıştır. Birinci gün, bu öğrencilerin bir kısmı 1'er diğerleri ise 2'şer fidan olmak üzere toplam 50 fidan dikmiştir. İkinci gün ise bu öğrencilerin bir kısmı 2'şer diğerleri ise 3'er fidan olmak üzere toplam 90 fidan dikmiştir.

Birinci gün 2'şer fidan diken öğrenci sayısı, ikinci gün 2'şer fidan diken öğrenci sayısının 3 katı olduğuna göre, bu grupta kaç öğrenci vardır? (Ön Lisans 2020)

A) 32 B) 34 C) 36 D) 38 E) 40

Çözüm

I. gün

1 fidan dikenlerin sayısı	2 fidan dikenlerin sayısı
a öğrenci diyelim	3x öğrenci

3 katı

II. gün

3 fidan dikenlerin sayısı	2 fidan dikenlerin sayısı
2a + x öğrenci diyelim	x öğrenci

Birinci gün toplam öğrenci sayısı 3x+a olduğundan 2 fidan dikenlerin sayısı x olup geriye kalan 2x+a kişinin 3 fidan dikmesi gerekir ki I. ve II. gündeki öğrenci sayısı eşit olsun.

Tablodaki verileri çarparak dikilen fidan sayılarına eşitleyelim.

I. gün 50 fidan dikildiğine göre,

$$1\cdot a+2\cdot 3x=50$$

$$a+6x=50 \quad ...(1)$$

II. gün 90 fidan dikildiğine göre,

$$3\cdot(2x+a)+2\cdot x=90$$

$$6x+3a+2x=90$$

$$8x+3a=90 \quad ...(2)$$

YARGI YAYINEVİ

(1) ve (2) denkleminden,

$$\begin{array}{rl} -3/ & a + 6x = 50 \\ & 3a + 8x = 90 \\ \hline & -3a - 18x = -150 \\ & 3a + 8x = 90 \\ \hline & -10x = -60 \end{array}$$

$x = 6$ olur ki

$a + 6x = 50$ olduğundan

$a + 6 \cdot 6 = 50 \Rightarrow a + 36 = 50$

$a = 14$'tür.

Böylece gruptaki öğrenci sayısı

$a + 3x = 14 + 3 \cdot 6 = 14 + 18 = 32$ bulunur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Günlük toplam yayın süresine 18x diyelim.

Bu sürenin $\frac{2}{3}$'ü müziğe ayrılmışsa

$\overset{6}{\cancel{18}}\, x \cdot \frac{2}{\cancel{3}} = 12x$'tir.

Müziğe ayrılan sürenin $\frac{1}{6}$'sı halk müziğine ayrılmışsa $\overset{2}{\cancel{12}}\, x \cdot \frac{1}{6} = 2x$ olup halk müziği dışındaki müzik yayını 10x olduğundan,

$10x = 2{,}5$

$10x = \frac{25}{10}$

$100x = 25$

$x = \frac{\overset{1}{\cancel{25}}}{\underset{4}{\cancel{100}}}$

$= \frac{1}{4}$ olur.

Toplam yayın süresi ise

$18x = \overset{9}{\cancel{18}} \cdot \frac{1}{\underset{2}{\cancel{4}}} = \frac{9}{2} = 4{,}5$ saattir.

CEVAP: B

13. Bir radyo kanalında yayınlanan bir programın günlük toplam yayın süresinin $\frac{2}{3}$'ü müziğe ayrılmıştır. Müziğe ayrılan bu sürenin $\frac{1}{6}$'sında halk müziği yayını yapılan bu programda, halk müziği dışındaki müzik yayını süresi 2,5 saattir.

Buna göre, bu programın günlük toplam yayın süresi kaç saattir? (Ön Lisans 2020)

A) 4 B) 4,5 C) 5 D) 5,5 E) 6

14. Bir süt üreticisi sütün litresini 5 TL'den satmaktadır. Aslı, Buket ve Cansu isimli üç arkadaş bu üreticiden belirli miktarlarda süt satın alarak toplam 95 TL ödemişlerdir.

Eğer bu üç arkadaştan her biri; Aslı'nın almış olduğu miktarda süt alsaydı bu üç arkadaş toplam 60 TL, Cansu'nun almış olduğu miktarda süt alsaydı bu üç arkadaş toplam 135 TL ödeyeceklerdi.

Buna göre; Buket, süt üreticisine kaç TL ödeme yapmıştır? (Lise 2020)

A) 20 B) 25 C) 30 D) 35 E) 40

Çözüm

Sütün litresi 5 TL olup üç arkadaş toplam 95 TL ödediğine göre,

95 : 5 = 19 kg süt almışlardır.

Aslı + Buket + Cansu = 19 kg ...(I)

Diğer arkadaşları Aslı'nın aldığı süt miktarı kadar süt almış olduklarında da 60 TL ödeyeceklerine göre,

60 : 5 = 12 kg süt almış olacaklardı ki her birinin aldığı süt miktarı eşit olduğundan Aslı'nın aldığı süt miktarı

12 : 3 = 4 kg'dır.

Cansu'nun aldığı süt miktarı kadar üç arkadaş süt aldığında 135 TL ödeyeceklerine göre 135 : 5 = 27 kg süt alırlar ki bu üç arkadaş eşit miktarda süt aldıklarından Cansu 27 : 3 = 9 kg süt almıştır.

(I) denklemi yerine yazalım.

4 + Buket + 9 = 19

Buket + 13 = 19

Buket = 6 kg

süt alır ki yaptığı ödeme 6 · 5 = 30 TL bulunur.

CEVAP: C

Çözüm

7 farklı renk olup her bir renkten x tane (çift olmalı) boncuk olduğunu kabul edelim.

Mor	Sarı	Mavi	Beyaz	Siyah	Kırmızı	Yeşil
x	x	x	x	x	x	x

Diğer renklerin yarısını

Tamamını

Bir rengin tamamını alırsa x

kalan 6 renkten de yarısını alırsa $6 \cdot \frac{x}{2} = 3x$ boncuk almış olur ki toplam boncuk sayısı 16 olduğuna göre,

$x + 3x = 16$

$4x = 16$

$x = 4$

ise başlangıçtaki boncuk sayısı

$7 \cdot 4 = 28$ bulunur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

15. Bir kutunun içerisinde 7 farklı renkte ve her bir renge ait eşit ve çift sayıda boncuk bulunmaktadır. Elif bu kutudaki, bir renge ait boncukların tamamını ve geriye kalan her bir renge ait boncukların yarısını kullanarak bir kolye yapıyor.

Elif'in bu kolye yapımında kullandığı boncuk sayısı 16 olduğuna göre, başlangıçta kutuda bulunan boncuk sayısı kaçtır? (Lise 2020)

A) 28 B) 42 C) 56 D) 70 E) 84

16. Bir çiftçinin elinde bulunan yaş incir ve yaş kayısıların toplam ağırlığı 80 kilogramdır. Bu çiftçi, incir ve kayısıların tamamını kurumaya bırakıyor. İncirler kuruduklarında ağırlıklarının $\frac{1}{4}$'ünü, kayısılar ise kuruduklarında ağırlıklarının $\frac{2}{5}$'ini kaybediyor. Kurutma işlemi sonunda çiftçinin elde ettiği kuru incir ve kuru kayısıların toplam ağırlığı 57 kilogram oluyor.

Buna göre, çiftçi kaç kilogram kuru kayısı elde etmiştir? (Ön Lisans 2018)

A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 13

Çözüm

	İncir	Kayısı
Yaş	4a olsun	5b olsun
Kuruyunca	3a kalır.	3b kalır.

Yaş iken toplam ağırlıkları 80 kg ise

$4a + 5b = 80$ ... [1]

Kuruduktan sonra 57 kg kaldığına göre,

$3a + 3b = 57$ olup

$a + b = 19$ ... [2]

2. denklemi (–4) ile çarpıp 1. denklem ile toplayalım.

$4a + 5b = 80$

$+ \quad -4a - 4b = -76$

$b = 4$ olup

Kuru kayısı : $3 \cdot b = 3 \cdot 4 = 12$ kg

CEVAP: D

17. Ezgi ve Cenk'in paraları toplamı 165 TL'dir. Ezgi parasının %10'unu, Cenk ise parasının %30'unu harcamıştır.

Ezgi, Cenk'ten 4,5 TL fazla harcadığına göre; Cenk'in geriye kalan parası kaç TL'dir? (Lise 2018)

A) 14 B) 18 C) 21 D) 25 E) 28

Çözüm

Ezgi Cenk

$10 \cdot a \quad 10 \cdot b \rightarrow 10a+10b = 165...(1)$

$a \quad 9a \quad 3b \quad 7b$

(Harcandı) (Harcandı)

$a - 3b = 4,5$ ... (2)

(1) ve (2) denkleminden

$10 \cdot a + 10 \cdot b = 165$

$-10(a - 3b = 4,5)$

$10 \cdot a + 10 \cdot b = 165$

$\underline{-10 \cdot a + 30 \cdot b = -45}$

$40 \cdot b = 120$

$b = 3$

Cenk'in kalan parası: $7 \cdot b = 7 \cdot 3 = 21$

CEVAP: C

18. Hafta içi her gün eşit miktarda harçlık alan Emel, harçlığının bir kısmını biriktirmektedir. Emel; pazartesi, çarşamba ve cuma günleri harçlığının yarısını, diğer iki gün ise harçlığının dörtte birini ayırarak bu beş günde toplam 100 TL biriktirmiştir.

Buna göre, Emel'in bu beş günde aldığı harçlık toplam kaç TL'dir? (Lise 2018)

A) 250 B) 270 C) 300 D) 340 E) 400

Çözüm

Emel'in günlük harçlığı 4a kira olsun.

P	S	Ç	P	C
4a	4a	4a	4a	4a

Pzt, Çarş, Cuma toplamın yarısı:

$12a \cdot \frac{1}{2} = 6a$

Salı, Perş. toplamın $\frac{1}{4}$ ü : $8a \cdot \frac{1}{4} = 2a$

Beş günde 100 TL biriktirdiğine göre,

$8 \cdot a = 100$

$4 \cdot a = 50$ olup

Beş günde $5 \cdot 4a = 5 \cdot 50 = 250$ lira harçlık almıştır.

CEVAP: A

19. Kırmızı ve beyaz renkte belirli sayıda topun bulunduğu bir torbada, bir kırmızı topun ağırlığı bir beyaz topun ağırlığının 2 katıdır. Torbaya 5 beyaz top ekleniyor, bu durumda beyaz topların toplam ağırlığı, kırmızı topların toplam ağırlığının 2 katına eşit oluyor.

Son durumda torbada toplam 50 top olduğuna göre, başlangıçta torbada kaç beyaz top vardır? (Ön Lisans 2016)

A) 15 B) 20 C) 25 D) 30 E) 35

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Bir kırmızı topun ağırlığı 2x olsun.

(Torbada y tane kırmızı top olsun.)

Bir beyaz topun ağırlığı x olsun.

(Torbada z tane beyaz top olsun.)

Torbaya 5 beyaz top ekleniyor, bu durumda beyaz topların toplam ağırlığı, kırmızı topların toplam ağırlığının 2 katına eşit oluyor.

Buna göre,

$(z + 5) \cdot x = 2 \cdot y \cdot 2x \Rightarrow z + 5 = 4y$

Son durumda torbada 50 top olup

$y + \underbrace{z+s}_{4y} = 50 \Rightarrow 5y = 50$

$\Rightarrow y = 10$ olur.

$z + 5 = 4y \Rightarrow z + 5 = 40 \Rightarrow z = 35$ bulunur.

CEVAP: E

20. Ali bilyelerinin $\frac{2}{5}$'ini Burak'a verirse Burak'ın 77 tane bilyesi oluyor. Burak bilyelerinin $\frac{2}{5}$'ini Ali'ye verirse Ali'nin 98 tane bilyesi oluyor.

Buna göre, Ali ve Burak'ın toplam kaç bilyesi vardır? (Ön Lisans 2016)

A) 120 B) 125 C) 130 D) 135 E) 140

Çözüm

Ali'nin 5x, Burak'ın 5y tane bilyesi olsun. Ali bilyelerin $\frac{2}{3}$'ini Burak'a verirse $5y + 2x = 77$

Burak bilyelerinin $\frac{2}{5}$'ini Ali'ye verirse

$5x + 2y = 98$

$5y + 2x = 77$

$+ \quad 5x + 2y = 98$

$7x + 7y = 175$

$x + y = 25$

$5x + 5y = 125$ tir.

CEVAP: B

21. Ali'nin sınıfında, Ali haricindeki erkek öğrencilerin sayısı, aynı sınıftaki kız öğrencilerin sayısının yarısına eşittir.

Bu sınıfta toplam 37 öğrenci olduğuna göre, kaç kız öğrenci vardır? (Lise 2016)

A) 20 B) 22 C) 24 D) 26 E) 28

Çözüm

Ali'nin sınıfında 37 öğrenci olup bunun x tanesi kız öğrenci ise (37 – x) tanesi erkek öğrenci olur.

Ali haricindeki erkek öğrencilerin sayısı, aynı sınıftaki kız öğrencilerin sayısının yarısına eşit ise,

$37 - x - 1 = \frac{x}{2} \Rightarrow 36 - x = \frac{x}{2}$

$\Rightarrow x = 72 - 3x$

$\Rightarrow 3x = 72$

$\Rightarrow x = 24$ tür.

CEVAP: C

22. Bir otobüste 50 kişi yolculuk yapmaktadır. Bir durakta otobüsten 7 erkek yolcu inip, 7 kadın yolcu bindiğinde otobüsteki kadın ve erkek yolcu sayısı eşit olmaktadır.

Buna göre, başlangıçtaki kadın yolcu sayısı kaçtır? (Lise 2016)

A) 14 B) 15 C) 16 D) 17 E) 18

Çözüm

Başlangıçta otobüste 50 yolcu olup, bunun x tanesi kadın (50 – x) tanesi erkek olsun. 7 erkek yolcu inip, 7 kadın yolcu binerse;

$50 - x - 7 = x + 7$

$2x = 36$

$x = 18$ dir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

23. Arda, Buse, Cenk ve Duru bir lokantada akşam yemeği yedikten sonra gelen hesabı Arda ve Buse birlikte öder. Ertesi gün Cenk ve Duru;

- Arda'ya toplam 22 TL
- Buse'ye toplam 30 TL

öder ve böylece gelen hesabı eşit paylaşmış olurlar.

Buna göre, Arda lokantada kaç TL ödemiştir? (Ön Lisans 2014)

A) 48 B) 50 C) 52 D) 54 E) 56

Çözüm

Hesap A TL gelmiş olsun.

Cenk ve Duru hesap ödemeyip ertesi gün Arda ve Berk'e

22 + 30 = 52 TL veriyorlar ise ikisinin ödemesi gereken tutar 52 TL'dir.

Eşit paylaşınca her birine $\frac{A}{4}$ TL düşeceğine göre

$$\frac{A}{4}+\frac{A}{4} = 52$$

$$\frac{A}{2} = 52 \Rightarrow A = 104 \text{ TL'dir.}$$

Arda lokantaya

$$\frac{A}{4}+22 = \frac{104}{4}+22$$

$$= 26 + 22$$

$$= 48 \text{ TL ödemiştir.}$$

CEVAP: A

24. Ahmet ardışık 9 sayıyı topladığını düşünerek toplamı 72 bulmuş, ancak ortanca sayıyı toplamayı unutmuştur.

Buna göre, bu sayıların <u>en küçüğü</u> kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

Çözüm

Ahmet'in topladığı ardışık 9 sayı x – 4, x – 3, x – 2, x – 1, x, x + 1, x + 2, x + 3, x + 4 olsun. Ortadaki sayıyı toplamayı unutmuş ise,

x – 4 + x – 3 + x – 2 + x – 1 + x + 1 + x + 2 + x +3 + x + 4 = 72

8x = 72

x = 9 olur.

Bu sayıların en küçüğü

x – 4 = 9 – 4 = 5 bulunur.

CEVAP: B

25. Bir su dolum tesisinde bulunan iki farklı makineden;

- 0,5 litrelik şişeleri dolduran A makinesi 3 saniyede 2 şişe,
- 1 litrelik şişeleri dolduran B makinesi 10 saniyede 3 şişe doldurmaktadır.

Bu iki makine 1 dakikada toplam kaç litre su doldurur? (Ön Lisans 2014)

A) 36 B) 37 C) 38 D) 39 E) 40

Çözüm

1 dakika = 60 saniye olduğundan,

A makinesi için,

3 saniyede	✕	2 şişe
60 saniyede		x
		D.O

$$x = \frac{\cancel{60}^{20} \cdot 2}{\cancel{3}}$$

x = 40 tane şişe doldurur.

Her bir şişe 0,5 litre olacağından A makinesinin 1 dakikada doldurduğu su

40 · 0,5 = 20 litredir.

B makinesi için

10 saniyede	✕	3 şişe
60 saniyede		y
		D.O

YARGI YAYINEVİ

$$y = \frac{60^{6} \cdot 3}{10}$$

y = 18 tane şişe doldurur.

Her bir şişe 1 litre olacağından B makinesi 1 dakikada

18 · 1 = 18 litre su doldurur.

İki makine toplamda

20 + 18 = 38 litre su doldurur.

CEVAP: C

26. Bir hayvanat bahçesinde bulunan penguenlerin 45 tanesi erkektir. Bu hayvanat bahçesindeki erkek ve dişi penguen sayılarını eşitlemek için, toplam penguen sayısının dörtte biri kadar dişi penguen getiriliyor.

Buna göre, hayvanat bahçesine kaç tane dişi penguen getirilmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) 12 B) 15 C) 18 D) 21 E) 24

Çözüm

Dişi penguen sayısı x olsun.

Toplam penguen sayısı 45 + x olur.

Toplam penguen sayısının $\frac{1}{4}$'ü kadar dişi penguen getirilir ise dişi ve erkek penguen sayısı eşit oluyor ise;

Getirilen dişi penguen sayısı $= (45+x) \cdot \frac{1}{4}$

$$45 = x + (45 + x) \cdot \frac{1}{4}$$

$$180 = 4x + 45 + x$$

$$\frac{^{27}\cancel{135}}{\cancel{5}} = \frac{\cancel{5x}}{\cancel{5}}$$

x = 27 olur.

Hayvanat bahçesine getirilen dişi penguen sayısı

$$(45 + x) \cdot \frac{1}{4} = (45 + 27) \cdot \frac{1}{4}$$

$$= 72 \cdot \frac{1}{4}$$

= 18 tanedir.

CEVAP: C

27. 28 kişinin yaşadığı bir apartmanda kapı numaraları 1, 2, 3, 4 ve 5 olan beş daire bulunmaktadır. Bu dairelerden numaraları ardışık olan herhangi ikisinde toplam 11 kişi yaşamaktadır.

Buna göre, apartmanın 2 numaralı dairesinde kaç kişi yaşamaktadır? (Ön Lisans 2014)

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

Çözüm

	1	2	3	4	5
kişi sayısı	a	b	c	d	e

a + b = 11

b + c = 11

c + d = 11

d + e = 11

$$\underbrace{a+b}_{11} + \underbrace{c}_{6} + \underbrace{d+e}_{11} = 28$$

c = 6 olur.

b + c = 11 ⇒ b + 6 = 11

b = 5 olur.

CEVAP: B

28. Bir tiyatroda ilk sırada n seyirci, ilk sıradan sonraki her sırada ise bir önceki sırada oturan seyirci sayısından 2 fazla sayıda seyirci oturmaktadır.

Bu tiyatrodaki ilk 22 sırada toplam 792 seyirci oturduğuna göre, ilk sırada kaç seyirci oturmaktadır? (Lise 2014)

A) 9 B) 12 C) 15 D) 18 E) 21

Çözüm

Sıra	Seyirci Sayısı
1	n
2	n + 2
3	n + 2 · 2
4	n + 3 · 2
⋮	⋮
22	n + 21 · 2

YARGI YAYINEVİ

İlk 22 sırada toplam 792 seyirci var ise

$n + n + 2 + n + 2 \cdot 2 + n + 3 \cdot 2 + \ldots + n + 21 \cdot 2 = 792$

$22n + 2(1 + 2 + 3 + \ldots + 21) = 792$

$22n + \cancel{2} \cdot \frac{21 \cdot 22}{\cancel{2}} = 792$

$22n = 792 - 462$

$22n = 330$

$n = 15$ olur.

CEVAP: C

29. Beş kardeşin yaşları, birbirinden farklı beş tam sayıdır. Bu kardeşlerden en büyük ikisinin yaşları toplamı 25, en küçük ikisinin yaşları toplamı ise 18'dir.

Buna göre, beş kardeşin yaşları toplamı kaçtır? (Lise 2014)

A) 53 B) 54 C) 55 D) 56 E) 57

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Beş kardeşin yaşları küçükten büyüğe a, b, c, d, e olsun.

En büyük ikisinin yaşları toplamı

$d + e = 25$'tir.

En küçük ikisinin yaşları toplamı

$a + b = 18$'tir.

$a < b < c < d < e$ olduğu dikkate alınırsa

a	b	c	d	e
↓	↓	↓	↓	↓
8	10	(11)	12	13

$a + b = 18$ $\quad$ $d + e = 25$

$c = 11$ olduğu görülür. Buna göre,

$a + b + c + d + e = 18 + 11 + 25 = 54$ bulunur.

CEVAP: B

30. Bir manav, elinde bulunan bir miktar elmanın dörtte birini kilogramı 3 TL'den, kalanını ise kilogramı 2 TL'den satmış ve bu iki satışın her birinden 12 TL kâr elde etmiştir.

Buna göre, manav toplam kaç kilogram elma satmıştır? (Lise 2014)

A) 24 B) 28 C) 32 D) 36 E) 40

Çözüm

Manavın elinde 4x kilogram elma olsun.

$4x \cdot \frac{1}{4} = x$ kilogramı 3 TL'den satar.

$4x - x = 3x$ kilogramı 2 TL'den satar.

Elmanın kilogramı maliyeti y olsun.

Manav her iki satıştan da 12 TL kar elde etti ise,

$x \cdot (3 - y) = 12$

$3x \cdot (2 - y) = 12$ olup

$\cancel{x}(3 - y) = 3\cancel{x}(2 - y)$

$3 - y = 6 - 3y$

$2y = 3$

$y = \frac{3}{2}$ olur.

$x \cdot (3 - y) = 12$ ise

$x \cdot \left(3 - \frac{3}{2}\right) = 12$

$x \cdot \frac{3}{2} = 12$

$x = \cancel{12}_{4} \cdot \frac{2}{\cancel{3}} \Rightarrow x = 8$ kilogram olup

Manav $4x = 4 \cdot 8 = 32$ kilogram elma satmıştır.

CEVAP: C

31. Başlangıçta boş olan bir depoya önce 25 adet A ürünü, sonra da 20 adet B ürünü konuyor. Bu depoya konan ilk 40 ürünün toplam ağırlığı ile son 30 ürünün toplam ağırlığı birbirine eşittir.

Depoya konan 1 adet A ürünü 6 kilogram olduğuna göre, 1 adet B ürünü kaç kilogramdır? (Lise 2014)

A) 9 B) 12 C) 15 D) 18 E) 21

Çözüm

1 adet B ürünü x kilogram olsun.

Depoya konan ilk 40 üründe 25 adet A ve 15 adet B ürünü vardır. Depoya konun son 30 üründe 10 adet A ve 20 adet B ürünü vardır. İki durum eşit ağırlıkta ve 1 adet A ürünü 6 kilogram ise

$25 \cdot 6 + 15 \cdot x = 10 \cdot 6 + 20 \cdot x$

$150 - 60 = 20x - 15x$

$\frac{90}{5} = \frac{5x}{5}$

$x = 18$ kilogramdır.

CEVAP: D

32. Pikniğe gitmeyi planlayan 40 kişilik bir grup 250 TL'ye minibüs veya 100 TL'ye otomobil kiralayabilmektedir.

Kiralanan her bir minibüs 15 ve her bir otomobil 5 kişi aldığına göre, bu grup ulaşım için en az kaç TL öder? (Ön Lisans 2012)

A) 600 B) 650 C) 700 D) 750 E) 800

Çözüm

Pikniğe giden grup eğer 2 minibüs ve 2 otomobil kiralarsa bu durumda en az ücret ödenir. Dolayısıyla

2 . 15 + 2 . 5 = 40 kişi için

2. 250 + 2 . 100 = 700 TL

ödenebilecek en az ücrettir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

33. Bir turnuvada 1. olan kişi toplam para ödülünün yarısını, 2. olan kişi de üçte birini alıyor. Geriye kalan para ise 3., 4. ve 5. olan kişilere eşit olarak dağıtılıyor.

Buna göre, 1. olan kişinin aldığı para ödülü 3. olan kişinin aldığının kaç katıdır? (Ön Lisans 2012)

A) 4 B) 6 C) 8 D) 9 E) 12

Çözüm

Bu turnuvada verilen toplam para ödülü 36x olsun.

1. kişiye paranın yarısı: $\frac{36x}{2} = 18x$

2. kişiye paranın üçte biri:

$36x.\frac{1}{3} = 12x$

3, 4 ve 5. kişilere paranın geriye kalan kısmı eşit olacak şekilde dağıtılırsa

$36x - (18x + 12x) = 36x - 30x = 6x$

$\Rightarrow$ 3.kişiye $\frac{6x}{3} = 2x$

4.kişiye $\frac{6x}{3} = 2x$

5.kişiye $\frac{6x}{3} = 2x$

Buna göre

$18x = 2x \cdot k$

k = 9 katı olarak bulunur.

CEVAP: D

34. Mehmet'in 5 adımda aldığı yolu, kardeşi 8 adımda almaktadır.

Mehmet 100 metrelik yolu 250 adımda aldığına göre, kardeşinin bir adımı kaç cm'dir? (Ön Lisans 2012)

A) 24 B) 25 C) 28 D) 30 E) 32

Çözüm

Mehmet'in 5 adımı kardeşinin 8 adımına eşit olduğuna göre, Mehmet'in 50 . 5 = 250 adımı kardeşinin 50 . 8 = 400 adımına eşittir. Bu da, kardeşinin 400 adımda 100m = 10000 cm yol alabileceği anlamına gelir. Kardeşinin bir adımı $\frac{10000}{400} = 25\text{cm}$ olarak bulunur.

CEVAP: B

35. Aslı, Betül ve Cem'in katıldığı bir bilgi yarışmasıyla ilgili aşağıdakiler bilinmektedir:

- Yarışmada toplam 20 soru sorulmuştur.
- Her soruyu yalnızca bir yarışmacı cevaplamıştır.
- Her doğru cevaba 10 puan verilmiştir.
- Bir soruyu yanlış cevaplayan yarışmacıdan 10 puan düşülmüş ve diğer iki yarışmacıya beşer puan eklenmiştir.

Aşağıdaki tabloda, yarışmanın sonucuyla ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

	Doğru sayısı	Yanlış sayısı	Toplam puanı
Aslı			
Betül	7	2	60
Cem		1	55

Buna göre, Aslı'nın toplam puanı kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) 25 B) 30 C) 35 D) 40 E) 45

Çözüm

"Betül; 7 doğrudan 7.10 = 70 puan kazanır. 2 yanlıştan 2 . 10 = 20 puan kaybeder.

Cem'in verdiği 1 yanlış cevaptan

1 . 5 = 5 puan kazanır.

	D.S.	Y.S.	T.P
Aslı		X	
Betül	7	2	60
Cem	Y	1	55

Aslı'nın verdiği yanlış cevap sayısı "x" olsun. Betül'ün toplam puanı şu şekilde hesaplanır.

7 . 10 – 2 . 10 + 1 . 5 + x . 5 = 60

55 + 5x = 60

5x = 5

$\boxed{x = 1}$ bulunur.

Cem'in verdiği doğru cevap sayısı "y" olsun. Cem'in puanı şu şekilde hesaplanır:

$$y \cdot 10 - 1 \cdot 10 + \underbrace{3 \cdot 5}_{\substack{\text{Aslı ve Betül'ün yaptığı yanlışlardan gelen puanlar}}} = 55$$

10y = 50

y = 5 bulunur.

Aslı'nın doğru cevap sayısı,

$$\underbrace{20}_{\substack{\text{Toplam soru sayısı}}} - (1 + 7 + 2 + 5 + 1) = 20 - 16$$

= 4 tür.

Aslı'nın toplam puanı şu şekilde hesaplanır:

$$4 \text{ . } 10 - 1 \text{ . } 10 + \underbrace{3 \cdot 5}_{\substack{\text{Betül ve Cem'in yaptığı yanlışlardan gelen puanlar}}}$$

40 – 10 + 15 = 45 elde edilir.

CEVAP: E

36. Bir okulun A şubesindeki öğrencilerin sayısı, B şubesindekilerden 8 fazladır. A şubesindeki öğrencilerin üçte biri, B şubesindekilerin ise yarısı okul gezisine katılmıştır.

Bu iki şubede geziye katılmayan toplam 45 öğrenci olduğuna göre, B şubesindeki öğrenci sayısı kaçtır? (Lise 2012)

A) 30 B) 31 C) 32 D) 33 E) 34

Çözüm

B şubesindeki öğrencilerin sayısı x olsun. A şubesindeki öğrencilerin sayısı (x + 8) olur.

A şubesinden geziye katılanların sayısı $\frac{x+8}{3}$, geziye katılmayanların sayısı $\frac{x+8}{1} - \frac{x+8}{3} = \frac{2x+16}{3}$ tür.

$$\underset{(3)}{\frac{x+8}{1}} - \frac{x+8}{3} = \frac{2x+16}{3}$$

B şubesinden geziye katılanların sayısı $\frac{x}{2}$, geziye katılmayanların sayısı $x - \frac{x}{2} = \frac{x}{2}$ dir.

Geziye katılmayan öğrenci sayısı

$$\underset{(2)}{\frac{2x+16}{3}} + \underset{(3)}{\frac{x}{2}} = \frac{7x+32}{6} = 45$$

$$7x + 32 = 270$$

$$7x = 238$$

$$x = 34 \text{ bulunur.}$$

CEVAP: E

37. Bir mağazada; 3 gömleğin fiyatı 2 pantolonun, 5 pantolonun fiyatı 2 ayakkabının, 3 ayakkabının fiyatı da 2 ceketin fiyatına eşittir.

Buna göre, 8 ceketin fiyatı kaç gömleğin fiyatına eşittir? (Lise 2012)

A) 32 B) 40 C) 45 D) 56 E) 60

Çözüm

Gömleğin fiyatı x,
pantolonun fiyatı p,
ceketin fiyatı c,
ayakkabının fiyatı a, olsun.

2c = 3a ise 8c = 12a dır.

2a = 5p ise 12a = 30p dir.

2p = 3x ise 30p = 45x tir.

30 pantolonun fiyatı 45 gömleğin fiyatına eşittir.

CEVAP: C

38. Bir grup işçi, ücretini eşit olarak paylaştıkları bir servis tutuyor. Bir süre sonra, bu gruba 3 işçi daha katılıyor ve kişi başına düşen ücret ilk duruma göre % 20 azalıyor.

Servis ücreti 1200 TL olduğuna göre, bu 3 kişinin katılmasıyla kişi başına düşen ücret kaç TL olmuştur? (Lise 2012)

A) 40 B) 60 C) 80 D) 100 E) 120

Çözüm

Kişi sayısı x olsun.

İlk durumda kişi başına düşen ücret $\frac{1200}{x}$ tir. Gruba 3 kişi katıldıktan sonra kişi başına düşen ücret ise $\frac{1200}{x+3}$ tür. ikinci durumda, kişi başına düşen ücret % 20 azaldığına göre,

$$\frac{1200}{x} - \frac{1200}{x} \cdot \frac{20}{100} = \frac{1200}{x+3}$$

$$\frac{1200}{x} - \frac{240}{x} = \frac{1200}{x+3}$$

$$\frac{\overset{4}{960}}{x} = \frac{\overset{5}{1200}}{x+3}$$

$$4(x+3) = 5x$$

$$4x + 12 = 5x$$

$$x = 12 \text{ bulunur.}$$

$$\frac{1200}{12+3} = \frac{1200}{15} = 80 \text{ bulunur.}$$

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

39. Bir apartmanda bulunan dairelerde ya 2 ya da 3 balkon vardır.

20 dairenin bulunduğu bu apartmanda toplam 48 balkon olduğuna göre, 2 balkonu olan kaç daire vardır? (Lise 2012)

A) 9 B) 10 C) 12 D) 14 E) 15

Çözüm

2 balkonu olan daire sayısı x olsun. Bu durumda 3 balkonu olan daire sayısı (20 – x) tir. Toplam balkon sayısı ise

$2 . x + 3 . (20 - x) = 48$ dir.

$2x + 60 - 3x = 48$

$60 - x = 48$

$x = 12$ bulunur.

CEVAP: C

40. Bir tören alanında 2'li ve 4'lü sıralanmış iki grup asker bulunmaktadır. 4'lü sıradakilerin tamamı 2'li olarak sıralanırsa toplam sıra sayısı 6 artıyor.

İlk durumda 2'li sıra sayısı, 4'lü sıra sayısının 3 katı olduğuna göre, tören alanında toplam kaç asker vardır? (Lise 2012)

A) 40 B) 48 C) 50 D) 54 E) 60

Çözüm

4 lü sıra sayısı x olsun. Bu durumda 2 li sırası sayısı 3x olur. 4 lü sıradaki asker sayısı 4x, 2 li sıradaki asker sayısı $2 . 3x = 6x$ tir. 4 lü sıradaki askerler 2 li olarak sıralanırsa $\frac{4x}{2} = 2x$ tane sıra oluşur. İlk durumdaki sıra sayısı $x + 3x = 4x$, ikinci durumdaki sıra sayısı $2x + 3x = 5x$ tir.

Aralarındaki fark $5x - 4x = 6$ olduğu için $x = 6$ olarak elde edilir.

Toplam asker sayısı, $4x + 6x = 10x$ olduğundan $10 . 6 = 60$ olarak bulunur.

CEVAP: E

41. Ali, Banu, Cem ve Duru'nun toplam ağırlığı 262 kg'dır.

Bu dört arkadaş en fazla 200 kg taşıyabilen bir asansöre binecektir. Bu durumla ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- Ali, Banu ve Duru aynı anda bu asansöre
- binebilmektedir.
- Ali ile Cem aynı kilodadır.
- Banu, Duru'dan 22 kg daha ağırdır.

Buna göre, Duru <u>en fazla</u> kaç kg olabilir? (Lise 2012)

A) 50 B) 54 C) 56 D) 58 E) 60

Çözüm

Ali ve Cem'in kiloları y olsun.

Duru'nun kilosu x olursa, Banu'nun kilosu da (x + 22) olur.

Bu dört kişinin toplam ağırlığı

$y + y + x + (x + 22) = 262$ dir.

Buradan

$2(y + x) + 22 = 262$

$2(y + x) = 240$

$\boxed{y + x = 120}$ elde edilir.

Ali, Banu ve Duru aynı anda asansöre binebildiklerine göre

$\underbrace{y + x}_{120} + x + 22 \leq 200$ olmak zorundadır.

$x + 142 \leq 200$

$x \leq 58$ olduğu için

Duru'nun en fazla 58 kg olabileceği bulunur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

42. Hasan Bey, 10000 TL parasının tamamını altın, döviz ve hisse senedi gibi üç farklı yatırım aracına yatırmıştır. Altın ve dövize yatırdığı toplam para 6000 TL, döviz ve hisse senedine yatırdığı toplam para ise altına yatırdığının 3 katıdır.

Buna göre, Hasan Bey'in dövize yatırdığı para kaç TL'dir? (Lise 2012)

A) 3500 B) 3750 C) 4000 D) 4250 E) 4500

Çözüm

Hasan Bey'in toplam 10.000 TL parası vardır. Bu paranın 6000 TL sini altın ve dövize yatırdığına göre 10.000 – 6000 = 4000 TL sini hisse senedine yatırmıştır.

Dövize yatırdığı para x olsun, bu durumda altına yatırdığı para (6000 – x) tir. Döviz ve hisse senedine yatırdığı toplam para (x + 4000), altına yatırdığı (6000 – x) in 3 katı olduğuna göre

$x + 4000 = 3(6000 - x)$

$x + 4000 = 18000 - 3x$

$4x = 14000$

$x = 3500$ olarak bulunur.

CEVAP: A

43. Aylin girmiş olduğu sınavların sonuncusundan 96 puan alırsa not ortalaması 80 puan, 44 puan alırsa not ortalaması 67 puan olacaktır.

Buna göre, Aylin'in girdiği sınav sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

Çözüm

Aylin'in girmiş olduğu sınav sayısı x ve bu sınavlardan aldığı puanların toplamı A olsun. Son sınavdan 96 puan alırsa not ortalaması 80 oluyorsa

$$80 = \frac{A+96}{x+1} \Rightarrow A + 96 = 80x + 80$$

$\Rightarrow A = 80x - 16$ dır. .....(1)

Son sınavdan 44 puan alırsa not ortalaması 67 oluyorsa

$$67 = \frac{A+44}{x+1} \Rightarrow A + 44 = 67x + 67$$

$\Rightarrow A = 67x + 23$ tür. .....(2)

1 ve 2 numaralı eşitliklerden;

$80x - 16 = 67x + 23 \Rightarrow 13x = 39$

$\Rightarrow x = 3$ bulunur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

44. 960 ton kum 10 ve 15 tonluk kamyonlarla taşınmıştır.

Kamyonlar tam kapasite ile toplam 76 sefer yaptıklarına göre, 10 tonluk kamyon kaç sefer yapmıştır? (Lise 2010)

A) 36 B) 38 C) 39 D) 42 E) 44

Çözüm

10 tonluk kamyon ile x sefer, 15 tonluk kamyon ile y sefer yapılmış olsun. Toplam sefer sayısı 76 olduğundan $x + y = 76$ dır.

10 tonluk kamyon ile x seferde $10 \cdot x$ ton kum, 15 tonluk kamyon ile y seferde $15 \cdot y$ ton kum taşınır. Toplam taşınan kum miktarı 960 ton olduğundan $10x + 15y = 960$ tır.

O halde

$$\begin{array}{rl} -15/ & x + y = 76 \\ & 10x + 15y = 960 \\ \hline & -15x - 15y = -1140 \\ & 10x + 15y = 960 \\ \hline & -5x = -180 \\ & x = 36 \text{ dır.} \end{array}$$

CEVAP: A

45. Bir meteoroloji istasyonunda, bir kentin beş günlük hava sıcaklığı ölçülüyor. Aşağıdaki tabloda salı, çarşamba ve perşembe günlerindeki sıcaklıklar verilmiştir. Bu kentte pazartesi günü cuma gününe göre 3 derece daha sıcak olmuştur.

Günler	Sıcaklık (°C)
Pazartesi	x
Salı	24
Çarşamba	18
Perşembe	20
Cuma	y

Bu kentte beş günlük ortalama sıcaklık 19 °C olduğuna göre, x kaçtır? (Lise 2010)

A) 14 B) 16 C) 17 D) 18 E) 20

Çözüm

Pazartesi günü Cuma gününe göre 3 derece daha sıcak olduğundan $x = y + 3$ ya da $y = x - 3$ tür.

Beş günlük ortalama sıcaklık 19° olduğundan

$$19 = \frac{x + 24 + 18 + 20 + y}{5} \Rightarrow$$

$$19 = \frac{x + 24 + 18 + 20 + x - 3}{5}$$

$\Rightarrow 95 = 2x + 59$

$\Rightarrow 2x = 36°$

$\Rightarrow x = 18°$ dir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

Yaş Problemleri

1. Anne, baba ve yaşları farklı üç çocuktan oluşan bir ailede; anne ile babanın yaşları toplamı büyük çocukları doğduğunda 57, ortanca çocukları doğduğunda 65, küçük çocukları doğduğunda ise 69'dur.

Bu üç çocuğun bugünkü yaşları toplamı 32 olduğuna göre anne ile babanın bugünkü yaşları toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 81 B) 83 C) 85 D) 87 E) 89

Çözüm

	Anne + Baba	$Ç_1$	$Ç_2$	$Ç_3$
$\frac{65-57}{2}=4$ yıl geçti	57	0		
$\frac{69-65}{2}=2$ yıl geçti	65	4	0	
	69	6	2	0
Bugün →	69+2x	6+x	2+x	x

$8 + 3x = 32$

$3x = 24$

$x = 8$ olur.

Anne + Baba = 69 + 2x = 69 + 16 = 85 olur.

CEVAP: C

2. Bugünkü yaşı 7 olan Ali ile Ali'nin babası arasında aşağıdaki konuşma geçmiştir:

Baba: "Deden 41 yaşındayken ben doğmuşum."

Ali: "O hâlde, ben doğduğumda dedemin yaşı ile senin yaşının toplamı 119 idi."

Buna göre Ali'nin dedesinin bugünkü yaşı kaçtır? (Lise 2024)

A) 81 B) 83 C) 85 D) 87 E) 89

Çözüm

	Ali	Baba	Dede
		0	41
	0	x	x + 41
Bugün	7	x + 7	x + 48

$2x + 41 = 119$

$2x = 78$

$x = 39$

Bugün, Dede'nin yaşı

$x + 48 = 39 + 48 = 87$'dir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

3. İki kardeşin yaşları oranı 2000 yılında 4 iken, 2002 yılında 3 olmuştur.

Buna göre, bu kardeşlerin yaşları oranı hangi yılda 2 olmuştur? (Ön Lisans 2022)

A) 2004 B) 2006 C) 2008 D) 2010 E) 2012

Çözüm

2000 yılında küçük kardeş x yaşında ise büyük kardeş 4x yaşındadır. 2002 yılında küçük kardeş (x + 2) yaşında ve büyük kardeş (4x + 2) yaşında olur. 2002 yılında yaşları oranı 3 oluyorsa,

$$\frac{4x+2}{x+2}=3$$
$$4x+2=3x+6$$
$$x=4$$

bulunur. Buna göre, 2000 yılında küçük kardeş 4 ve büyük kardeş 16 yaşındadır. t yıl sonra yaşları oranı 2 olsun.

$$\frac{16+t}{4+t}=2$$
$$16+t=8+2t$$
$$t=8$$

olur. Buna göre, 2008 yılında yaşları oranı 2 olur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

4. Ali 2016 yılında abisinin eski bisikletini kullanmaya başlamıştır. Ali'nin abisi bu bisikleti 11 yaşında kullanmaya başlamış ve 5 yıl sonra kullanmayı bırakmıştır.

Ali, abisi bıraktıktan 4 yıl sonra bisikleti kullanmaya başladığına göre, 2022 yılında Ali'nin abisinin yaşı kaçtır? (Lise 2022)

A) 22 B) 23 C) 24 D) 25 E) 26

Çözüm

Ali'nin abisi 16 yaşında bisikleti kullanmayı bırakmıştır. Ali abisi bıraktıktan 4 yıl sonra bisikleti kullanmaya başladıysa abisi bisikleti kullanmayı 2016 − 4 = 2012 yılında bırakmıştır. 2012 yılında abisi 16 yaşında ise 2022 yılında yani 10 yıl sonra 16 + 10 = 26 yaşında olur.

CEVAP: E

5. Anne, baba ve bir çocuktan oluşan bir ailede; baba ile çocuğun bugünkü yaşlarının aritmetik ortalaması, anne ile çocuğun bugünkü yaşlarının aritmetik ortalamasından 2 fazladır. 1 yıl sonra; babanın yaşı çocuğun yaşının 8 katı, annenin yaşı ise çocuğun yaşının 7 katı olacaktır.

Buna göre, çocuğun bugünkü yaşı kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

Baba, anne ve çocuğun yaşlarına verilecek olan x değerlerini 1 yıl sonraki yaşları üzerinden verelim.

	Çocuk	Baba	Anne
1 yıl sonra	x	8x	7x

Böylece bugünkü yaşları ise,

	Çocuk	Baba	Anne
Bugünkü	x – 1	8x – 1	7x – 1

Baba ile çocuğun bugünkü yaşlarının aritmetik ortalaması, anne ile çocuğun bugünkü yaşlarının aritmetik ortalamasından 2 fazla olduğuna göre,

$$\frac{8x-1+x}{2} = \frac{7x-1+x}{2} + \underbrace{\frac{2}{1}}_{(2)}$$

$$\frac{9x-1}{2} = \frac{8x-1}{2} + \frac{4}{2}$$

$$\frac{9x-1}{\cancel{2}} = \frac{8x+3}{\cancel{2}}$$

$$9x - 1 = 8x + 3$$

$$x = 4 \text{ bulunur ki}$$

çocuğun bugünkü yaşı

$x - 1 = 4 - 1 = 3$ elde edilir.

CEVAP: B

6. Selin; kardeşinden 5 yaş büyük, annesinden ise 28 yaş küçüktür.

Bu üç kişinin bugünkü yaşları toplamı 65 olduğuna göre, Selin'in bugünkü yaşı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 13 B) 14 C) 15 D) 16 E) 17

Çözüm

Bu günkü yaşları	Anne	Selin	Kardeş
	x + 28	x	x – 5

$$(x + 28) + x + (x - 5) = 65$$

$$3x + 23 = 65$$

$$3x = 42$$

$$x = 14$$

CEVAP: B

7. Ahmet 3 yıl önce doğmuş olsaydı, babasının bugünkü yaşı Ahmet'in bugünkü yaşının 4 katı olacaktı.

Ahmet doğduğu zaman babası 39 yaşında olduğuna göre, Ahmet'in bugünkü yaşı kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

Çözüm

	Ahmet	Babası
Ahmet doğduğunda	0	39
Bugün	x	39 + x

Ahmet 3 yıl önce doğmuş olsaydı babasının bugünkü yaşı Ahmet'in bugünkü yaşının 4 katı olacak.

$\Rightarrow 4 \cdot (x + 3) = 39 + x$

$\Rightarrow 4x + 12 = x + 39$

$\Rightarrow 3x = 27$

$\Rightarrow x = 9$ bulunur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

8. Halis ve Elif'in yaşları toplamı 55'tir. Halis, Elif'in bugünkü yaşına geldiğinde yaşları toplamı 65 olacaktır.

Buna göre, Elif'in bugünkü yaşı kaçtır? (Lise 2016)

A) 33 B) 32 C) 31 D) 30 E) 29

Çözüm

	Halis	Elif
Bugün	55 – x	x
Sonra	x	65 – x

Kişiler arası yaş farkı değişmeyeceğinden

$$55 - x - x = x - (65 - x)$$

$$55 - 2x = x - 65 + x$$

$$120 = 4x$$

$$x = 30 \text{ dur.}$$

CEVAP: D

9. Kenan ve babasının yaşlarıyla ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir.

- İkisinin yaşları toplamı 81'dir.
- Kenan babasının yaşına geldiğinde Kenan'ın yaşı, babasının yaşının üçte ikisine eşit olacaktır.

Buna göre, Kenan kaç yaşındadır? (Ön Lisans 2014)

A) 23 B) 25 C) 27 D) 30 E) 32

Çözüm

	Kenan	Babası	
81 – x – x = 81 – 2x yıl sonra	x	81 – x	81 – 2x yıl sonra
	81 – x	162 – 3x	

Kenan'ın yaşı babasının yaşının $\frac{2}{3}$'ü olacak ise

$$81 - x = (162 - 3x) \cdot \frac{2}{3}$$

$$81 - x = \overset{54}{\cancel{162}} \cdot \frac{2}{\cancel{3}} + \cancel{3x} \cdot \frac{2}{\cancel{3}}$$

$$81 - x = 108 - 2x$$

$$x = 27 \text{ olur.}$$

CEVAP: C

10. Bir annenin yaşı, dörder yıl ara ile doğmuş üç çocuğunun yaşları toplamına eşittir.

Anne 45 yaşında olduğuna göre, en büyük çocuğu doğduğunda annenin yaşı kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 25 B) 26 C) 27 D) 28 E) 29

Çözüm

En küçük çocuğun yaşı x olursa diğer çocuklar x + 4 ve x + 8 yaşındadır. Annenin yaşı 45 olup çocuklarının yaşları toplamına eşit olduğundan

$$x + x + 4 + x + 8 = 45$$

$$3x + 12 = 45$$

$$3x = 33$$

$$x = 11 \text{ dir.}$$

En büyük çocuğun yaşı

$x + 8 = 11 + 8 = 19$ dur. En büyük çocuk doğduğunda annenin yaşı ise $45 - 19 = 26$ bulunur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

Yüzde ve Faiz Problemleri

1. Bir okuldaki öğrenci temsilciliği seçimi için Defne, Ezgi ve Serdar isimli üç öğrenci aday olmuştur. Bu üç aday için yapılan oylama sonunda; Ezgi 120 oy, Serdar ise Defne ile Ezginin oyları toplamının yarısı kadar oy almıştır.

Seçimde, Defne oyların %40'ını aldığına göre Serdar kaç oy almıştır? (Ön Lisans 2024)

A) 140 B) 150 C) 160 D) 170 E) 180

Çözüm

Defne	Ezgi	Serdar
$2x$ ↓ %40 veriliyor	120	$\frac{2x+120}{2} = x+60$ olur.

$$(2x + 120 + x + 60) \cdot \frac{\cancel{40}^{2}}{\cancel{100}_{5}} = 2x \Rightarrow$$

$$(3x + 180) \cdot \frac{\cancel{2}}{5} = \cancel{2}x$$

$$3x + 180 = 5x$$
$$2x = 180$$
$$x = 90$$

Serdar; $x + 60 = 90 + 60 = 150$ oy almıştır.

CEVAP: B

2. Bir şirketin çalışanlarının tamamına, şirketin amblemini içeren birer bardak hediye edilmek istenmektedir. Bunun için çalışan sayısının %20 fazlasına eşit olacak sayıda bu bardaklardan sipariş verilmiştir. Ancak gelen bardakların %10'u kırık çıkmıştır. Kalan sağlam bardaklardan her bir çalışana 1 adet bardak hediye edilmiş ve son durumda 2 adet sağlam bardak kalmıştır.

Buna göre, bu şirketteki toplam çalışan sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 25 B) 40 C) 50 D) 60 E) 75

Çözüm

Şirketteki çalışan sayısı x olsun. Bardakların %10 kırılırsa %90'ını kalır.

$$\left(x + x \cdot \frac{20}{100}\right) \cdot \frac{90}{100} = x + 2$$
$$\frac{6x}{5} \cdot \frac{9}{10} = x + 2$$
$$54x = 50x + 100$$
$$4x = 100$$
$$x = 25$$

olur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

3. Ceket ve gömlek satışı yapan bir mağazada ceketlerin % 36'sı, gömleklerin % 20'si satılmıştır. Son durumda geriye kalan gömleklerin sayısı 256, geriye kalan ceketlerin sayısı ise başlangıçta mağazada bulunan gömlek sayısının % 40'ına eşittir.

Buna göre, başlangıçta mağazada bulunan ceket sayısı kaçtır? (Lise 2022)

A) 200 B) 240 C) 280 D) 300 E) 320

Çözüm

Başlangıçta mağazada 100x tane ceket ve gömlek sayısı 10y tane olsun. Gömleklerin %20'si yani 2y tanesi satılınca 256 gömlek kalıyorsa

$10y - 2y = 256 \Rightarrow 8y = 256$

$\Rightarrow y = 32$ olur.

100x tane ceketin %36'sı yani 36x tanesi satılırsa, geriye kalan ceket sayısı başlangıçta bulunan gömleklerin %40'ına yani $4y = 4 \cdot 32 = 128$ tane ise

$100x - 36x = 128 \Rightarrow 64x = 128$

$\Rightarrow x = 2$ olur.

Buna göre, başlangıçta buluna ceket sayısı

$100x = 100 \cdot 2 = 200$ tanedir.

CEVAP: A

4. Belirli bir yılın Ocak ayında evindeki elektrik tüketimini inceleyen Murat; evinde o ay

- sadece çamaşır makinesinin o aydaki elektrik tüketimini % 30 azaltsaydı evinin o aydaki toplam elektrik tüketiminin % 3 azalacağını,
- sadece klimanın o aydaki elektrik tüketimini % 25 arttırsaydı evinin o aydaki toplam elektrik tüketiminin % 6 artacağını hesaplamıştır.

Buna göre; çamaşır makinesi ve klimanın o aydaki toplam elektrik tüketimi, evin o aydaki toplam elektrik tüketiminin yüzde kaçıdır? (Ön Lisans 2020)

A) 28 B) 30 C) 34 D) 36 E) 40

Çözüm

Çamaşır makinesinin tüketimi %30 azalınca toplam tüketim %3 azalıyorsa,

$$(\text{Ç. M.}) \cdot \frac{30}{\cancel{100}} = (\text{T. T.}) \cdot \frac{3}{\cancel{100}}$$

eşitliği sağlanıyor.

$$(\text{Ç. M.}) \cdot \frac{\cancel{30}^{10}}{} = (\text{T. T.}) \cdot \cancel{3}$$

$(\text{Ç. M.}) \cdot 10 = \text{T. T} \quad \ldots(\text{I})$

Klimanın tüketimi %25 artırılırsa toplam tüketim %6 artıyorsa,

$$(\text{Klima}) \cdot \frac{25}{\cancel{100}} = (\text{T. T.}) \cdot \frac{6}{\cancel{100}}$$

$\text{Klima} \cdot 25 = (\text{Toplam Tüketim}) \cdot 6$

ise değer verelim,

$\text{Klima} \cdot 25 = (\text{Toplam Tüketim}) \cdot 6$

$\downarrow \qquad\qquad \downarrow$

24 100

olmalıdır diyelim

Bu değeri (I) denkleminde de yerine yazalım.

$(\text{Çam. M.}) \cdot 10 = \text{Toplam Tüketim}$

$\downarrow \qquad\qquad \downarrow$

10 100

YARGI YAYINEVİ

Çamaşır makinesi ve klimanın o aydaki toplam tüketimi (24 + 10 = 34), toplam tüketiminin (100) %34 oranında olduğu bulunur.

CEVAP: C

5. Biri mavi diğeri kırmızı olan iki çubuktan mavi olanın uzunluğu, kırmızı olanın uzunluğunun 2 katıdır. Can; mavi çubuğun uzunlukça % 20'sini, kırmızı çubuğun ise uzunlukça % 10'unu kesip attıktan sonra kalan parçaları şekildeki gibi uç uca yapıştırarak tek bir çubuk elde ediyor.

Buna göre; son durumda elde edilen bu çubuktaki kırmızı parçanın uzunluğu, elde edilen bu çubuğun uzunluğunun yüzde kaçıdır? (Lise 2020)

A) 30 B) 32 C) 36 D) 40 E) 42

Çözüm

Mavi çubuğun %20'si atılırsa

$200x \cdot \frac{20}{100} = 40x$ kesilip

$200x - 40x = 160x$ kalır.

Kırmızı çubuğun %10'u kesilirse

$100x \cdot \frac{10}{100} = 10x$ kesilip

$100x - 10x = 90x$ kalır.

Son durumda çubuğun toplam uzunluğu $160x + 90x = 250x$ olup bu uzunluğun 90x'lik kısmı kırmızı olduğuna göre, karşılaştırma yaparak yüzdesini bulalım.

250x de	90x ise
100	A

D.O.

$$\overset{5}{\cancel{250}}x \cdot A = 90x \cdot \overset{2}{\cancel{100}}$$

$$5A = 180$$

$A = 36$ bulunur.

CEVAP: C

6. Ali ve Berk toplam 500 kişiye bir anket yapmıştır. Ali'nin anket yaptığı kişilerin % 60'ı, Berk'in anket yaptığı kişilerin ise % 30'u kadındır.

Ankete katılan kişilerin % 61'i erkek olduğuna göre, Ali'nin anket yaptığı toplam kişi sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 100 B) 150 C) 200 D) 250 E) 300

Çözüm

Ali'nin anket yaptığı kişi sayısı 100x

Berk'in anket yaptığı kişi sayısı 100y

$100x + 100y = 500 \Rightarrow x + y = 5$

Ali'nin anket yaptığı kişilerin %60'ı kadın

Berk'in anket yaptığı kişilerin %30'u kadın

Ayrıca anketin yapıldığı kişilerin %39'u kadın

$$60x + 30y = 500 \cdot \frac{39}{100}$$

$\Rightarrow 4x + 2y = 13 \Rightarrow x = \frac{3}{2}$ bulunur.

Buna göre,

Ali $100x = 100 \cdot \frac{3}{2} = 150$ kişiye anket yapmıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Bir mağaza, satışları artırmak için gömleklere etiket fiyatı üzerinden % 25 indirim uyguluyor. Mağazadan iki tane gömlek alan bir müşteriye ikinci gömlek için indirimli fiyat üzerinden % 25 indirim daha yapılıyor.

Mağaza bu satıştan % 5 kâr elde ettiğine göre, gömleklerin etiket fiyatı yüzde kaç kârla belirlenmiştir? (Ön Lisans 2016)

A) 80 B) 60 C) 50 D) 40 E) 30

Çözüm

Bir gömleğin maliyeti 100x ve etiket fiyatı 100y olsun.

Etiket fiyatına %25 indirim yapıp 75y'ye satıyor. Mağaza iki gömlek alan müşteriye ikinci gömlek için indirimli fiyat üzerinden %25 indirim daha yapıyor. Mağaza bu satıştan %5 kâr elde ediyor.

Buna göre, iki gömlek için;

$$200x \cdot \frac{105}{100} = 75y + 75y \cdot \frac{75}{100}$$

$$\Rightarrow 210x = 75\left(y + \frac{3}{4}y\right)$$

$$\Rightarrow \cancel{210}^{30} \cdot x = 75 \cdot \frac{7}{4}y$$

$$\Rightarrow \cancel{30}^{2} \cdot x = \frac{75}{4}y$$

$$\Rightarrow 8 \cdot x = 5 \cdot y$$

$\Rightarrow$ x = 5k ve y = 8k seçilir.

Buna göre,

Bir gömleğin maliyeti 100x = 500k } kâr 300k

etiket fiyatı 100y = 800k

500k'da	300k kâr
100'de	?

D.O.

? = 60 tır.

CEVAP: B

8. Bir manavda % 60'ı elma, kalanı ise portakal olmak üzere, bir miktar meyve bulunmaktadır. Bu manavda, elmaların % 20'si ile portakalların % 40'ı satılınca geriye toplam 54 kg meyve kalıyor.

Buna göre, başlangıçta manavda toplam kaç kg meyve bulunmaktadır? (Lise 2016)

A) 80 B) 90 C) 75 D) 100 E) 95

Çözüm

Toplam 100x kg meyve olsun.

Elma 60x ise portakal 40x olur.

$$60x \cdot \frac{20}{100} = 12x \text{ satılırsa}$$

60x – 12x = 48x kalır.

$$40x \cdot \frac{40}{100} = 16x \text{ satılırsa}$$

40x – 16x = 24x kalır.

Kalan meyve = 48x + 24x = 72x

$$\Rightarrow 72x = 54 \Rightarrow x = \frac{54}{72}$$

Buna göre,

$$100x = 100 \cdot \frac{\cancel{54}^{3}}{\cancel{72}_{4}} = \frac{300}{4} = 75 \text{ kg dır.}$$

CEVAP: C

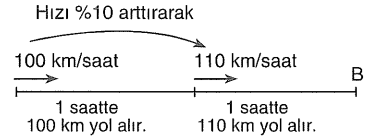
9. Saatteki ortalama hızı 100 kilometre olan bir otomobil 1 saat hareket ettikten sonra ortalama hızını % 10 arttırarak toplam 2 saat yol gitmektedir.

Bu otomobil ortalama hızını arttırmasaydı aynı yolu gideceği süre nasıl değişirdi? (Lise 2016)

A) % 5 artar B) % 10 artar
C) % 15 artar D) % 5 azalır
E) % 10 azalır

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Toplam süre 2 saat

Araç hızını arttırmadan yolun tamamını t saatte alsın.

$210 = 100 \cdot t \Rightarrow t = 2{,}1$ saat olur. Süre $2{,}1 - 2 = 0{,}1$ saat artardı.

2 saatte	0,1 artıyor ise
100 de	x

$$x = \frac{100 \cdot 0{,}1}{2} = \frac{10}{2} = 5 \text{ olup } \%5 \text{ artar.}$$

CEVAP: A

10. Bir bahçeye toplam 250 tane ceviz ve badem fidanı dikiliyor. Bir süre sonra, ceviz fidanlarının % 16'sı ve badem fidanlarının % 12'si kuruyor.

Kuruyan toplam fidan sayısı 32 olduğuna göre, dikilen badem fidanlarının sayısı ceviz fidanlarının sayısından kaç fazladır? (Ön Lisans 2014)

A) 135 B) 140 C) 145
D) 150 E) 155

Çözüm

Bahçeye x tane ceviz ağacı fidanı dikildi ise toplam ağaç sayısı 250 olacağı için (250 – x) tane badem ağacı fidanı dikilmiştir. Kuruyan toplam fidan sayısı

$$x \cdot \frac{\cancel{16}^{4}}{\cancel{100}_{25}} + (250 - x) \cdot \frac{\cancel{12}^{3}}{\cancel{100}_{25}} = 32$$

$$x \cdot \frac{4}{25} + (250 - x) \cdot \frac{3}{25} = 32$$

$$\frac{4x}{25} + 30 - \frac{3x}{25} = 32$$

$$\frac{x}{25} = 2$$

x = 50 tane ceviz ağacı fidanı vardır.

Badem ağacı fidanı

250 – x = 250 – 50 = 200 tanedir.

Badem ağacı fidanlarının sayısı

Ceviz ağacı fidanlarının sayısından

200 – 50 = 150 tane fazladır.

CEVAP: D

11. Aynı ürünü üreten iki makineden birinin günlük üretim kapasitesi x, diğerininki ise y'dir.

x adet üretim yapanın kapasitesi % 35 artırılıp y adet üretim yapanınki % 15 azaltılırsa günlük üretim adedi değişmediğine göre, x ile y arasındaki bağıntı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) 17x = 27y B) 7x = 5y
C) 7x = 3y D) 5x = 9y
E) 3x = 2y

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

x adet üretim %35 artırılırsa $\frac{135x}{100}$, y adet üretim %15 azaltılırsa $\frac{85y}{100}$ adet ürün üretilir. Günlük üretim adedi başlangıçta (x + y), daha sonra $\frac{135x}{100}+\frac{85y}{100}$ dür. Günlük üretim adedi değişmediğinden

$$x + y = \frac{135x}{100}+\frac{85y}{100} \Rightarrow \frac{15y}{100}=\frac{35x}{100}$$

$$\Rightarrow 15y = 35x$$

$$\Rightarrow 3y = 7x \text{ tir.}$$

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

Kâr - Zarar Problemleri

1. Bir manav, tanesini belirli bir fiyattan aldığı karpuzların her birini 8 eşit dilime bölerek her dilimi aynı fiyattan satmaktadır. 3 dilim karpuzun satış fiyatı, 1 bütün karpuzun alış fiyatına eşittir. Manav 12 karpuz alıp tamamını sattığı gün 150 TL kâr elde etmiştir.

Buna göre, 1 dilim karpuzun satış fiyatı kaç TL'dir? (Ön Lisans 2016)

A) 1,2 B) 1,5 C) 2 D) 2,5 E) 3

Çözüm

12 karpuzun satışından 150 TL kâr etmiş ise 1 karpuzun satışından

$\frac{150}{12}$ = 12,5 TL kâr etmiştir.

Bir karpuz 8 dilime bölünüp her dilim x TL den satılsın. 3 dilimin satış fiyatı 3x TL olup 1 bütün karpuzun alış fiyatına eşit olduğuna göre,

Alış	Satış	Kâr
3x	8x	5x = 12,5

x = 2,5 TL dir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

2. A ve B şirketlerinin borsada işlem gören hisselerinin adet fiyatları, sırasıyla 30 TL ve 20 TL iken bir yatırımcı her iki şirketten de eşit sayıda hisse alıyor. Bir süre sonra, A şirketinin hisselerinin değeri % 40 artıp B şirketinin hisselerinin değeri % 30 azaldığında bu hisselerin tamamını satıyor.

Buna göre, yatırımcı bu işlemden yüzde kaç kâr elde etmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) 8 B) 9 C) 12 D) 15 E) 16

Çözüm

	A hissesi	B hissesi
Alırken	30 TL	20 TL
Satarken	$30+30\cdot\frac{40}{100}=42$ TL	$20-20\cdot\frac{30}{100}=14$ TL

Yatırımcı her iki hisseden de x'er tane alsın.

Alış fiyatı = (30 + 20) · x = 50x

Satış Fiyatı (42 + 14) · x = 56 x

Kâr = 56x – 50'den x = 6x

Yatırımcı bu işlem

50x	6x
100	?

$? = \frac{\cancel{100}^{2}\cdot 6\cancel{x}}{\cancel{50x}} = 12$

%12 kâr elde etmiştir.

CEVAP: C

3. Hakan Bey, mağazasında bulunan gömleklerin tanesini 45 TL'den satarsa 250 TL kâr, 36 TL'den satarsa 200 TL zarar ediyor.

Buna göre, Hakan Bey'in mağazasında kaç gömlek bulunmaktadır? (Ön Lisans 2012)

A) 30 B) 35 C) 40 D) 45 E) 50

Çözüm

Mağazadaki gömlek sayısı x, gömleklerin toplam maliyeti ise M olsun. Gömleklerin tanesi 45 TL'den satılırsa

$45x = M + 250$ (250 TL kâr) ... (1)

tanesi 36 TL'den satılırsa

$36x = M - 200$ (200 TL zarar) ... (2)

ifadeleri elde edilir.

$$\begin{array}{r} 45x = M + 250 \\ +\ -1/\ 36x = M - 200 \\ \hline 45x = M + 250 \\ +\quad -36x = -M + 200 \\ \hline 9x = 450 \end{array}$$

$x = 50$ bulunur.

CEVAP: E

4. Bir market, belirli bir fiyattan aldığı şampuanlara farklı zamanlarda üç farklı kampanya düzenlemiştir. Aşağıda bu kampanyaların isimleri ve içeriği verilmiştir:

Süper (S): % 35 indirim

Fırsat (F): 1 alana 1 bedava

Ekonomik (E): % 20 indirimli fiyattan % 15 indirim

Bu şampuanların, kampanyalardaki birim fiyatları bakımından ucuzdan pahalıya doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) E-F-S B) E-S-F C) F-E-S
D) F-S-E E) S-E-F

Çözüm

Şampuanın fiyatı 100 TL olsun. Süper (S) kampanyasında, % 35 indirim yapıldığından şampuanın fiyatı

$100 - \cancel{100} \cdot \frac{35}{\cancel{100}} = \boxed{65\ TL}$ olur.

Fırsat (F) kampanyasında 1 alana 1 bedava verildiğinden 100 TL ye elimizde 2 adet şampuan olacağından bir şampuanın fiyatı $\frac{100}{2} = \boxed{50\ TL}$ olur.

Ekonomik (E) kampanyasında peş peşe yapılan iki indirim söz konusudur. Öncelikle fiyat % 20 indirimle

$100 - 100 \cdot \frac{20}{100} = 80$ TL ye düşer.

Daha sonra % 15 indirimle

$80 - 8\cancel{0} \cdot \frac{15}{10\cancel{0}} = 80 - 12 = \boxed{68\ TL}$ olur.

F(50) < S(65) < E(68) olarak sıralanır.

CEVAP: D

5. Bir mağazada, tüm ürünlerde etiket fiyatları üzerinden % 15 indirim yapılmıştır. Hatice, bu mağazadan aldığı dört farklı ürüne toplam 187 TL ödemiştir. Aşağıdaki tabloda, bu ürünlerden üçünün etiket fiyatı verilmiştir.

	Etiket fiyatı (TL)
Etek	68
Tişört	32
Ceket	
Gömlek	40

Buna göre, cekette kaç TL indirim yapılmıştır? (Lise 2012)

A) 10,5 B) 12 C) 13,5
D) 15 E) 16,5

Çözüm

Her ürün etiket fiyatı üzerinden % 15 indirim yapılarak satıldığına göre tüm ürünlerin satış fiyatı %(100 – 15) = % 85 ine iner. Ceketin etiket fiyatı x olsun. Bu durumda dört ürüne toplamda

$68 \cdot \frac{85}{100} + 32 \cdot \frac{85}{100} + x \cdot \frac{85}{100} + 40 \cdot \frac{85}{100}$

$\frac{85}{100}(68 + 32 + x + 40)$

$\frac{\overset{5}{\cancel{85}}}{100}(140 + x) = \overset{11}{\cancel{187}}$ TL ödenir.

$700 + 5x = 1100$

$5x = 400$

$x = 80$ olarak bulunur.

Cekette yapılan indirim

$80 \cdot \frac{15}{100} = 12$ TL dir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

6. Bir iş adamı aldığı bir malın % 40'ını % 20 kârla, % 20'sini % 15 zararla satıyor.

Bu malın tüm satışından % 15 kâr elde etmesi için kalan malı yüzde kaç kârla satmalıdır? (Ön Lisans 2010)

A) 10 B) 15 C) 25 D) 30 E) 35

Çözüm

İş adamının 100 parça mal aldığını varsayalım. "40 malını %20 karla, 20 malını %15 zararla satıp kalan 40 malını yüzde kaç karla satarsa tüm satışından %15 kar elde eder?" sorusunun çözümü için

$40\cdot(+20) + 20\cdot(-15) + 40\cdot(x) = 100\cdot(+15)$

$800 - 300 + 40x = 1500$

$500 + 40x = 1500$

$40x = 1000$

$x = 25$ bulunur.

CEVAP: C

7. Bir tekstil fabrikasında üretilen ürünlerin % 10'u defoludur.

Sağlam ürünler % 30 kârla, defolu ürünler % 80 zararla satıldığına göre, bu fabrikanın kârı yüzde kaçtır? (Lise 2010)

A) 19 B) 20 C) 21 D) 22 E) 23

Çözüm

Defolu ürün miktarı $\%10 = \frac{10}{100} = \frac{1}{10}$ olduğundan üretilen her 10 ürünün 1 i defolu ise kalan 9 u sağlamdır.

O halde;

$9 \cdot (+30) + 1 \cdot (-80) = 10 \cdot (x)$

$270 - 80 = 10 \cdot x$

$190 = 10 \cdot x$

$x = 19$ dur.

CEVAP: A

8. Bir manav aldığı bir kasa domatesin kilogramını 3 TL'den satarsa 40 TL zarar, kilogramını 4,5 TL'den satarsa 20 TL kâr ediyor.

Bu manav bir kasa domatesi kaç TL'ye almıştır? (Lise 2010)

A) 160 B) 175 C) 180 D) 200 E) 210

Çözüm

Manav x kg domates toplam A tl ye almış olsun. Kilogramını 3 TL den satarsa 3x TL para kazanır ancak 40 TL zarar ettiğinden eline geçen para (A – 40) TL dir.

$3x = A - 40$ .....(1)

Kilogramını 4,5 TL den satarsa 4,5x TL para kazanır ve 20 TL kar ettiğinden eline geçen para (A + 20) TL dir.

$4,5x = A + 20$ .....(2)

1 ve 2 denklemlerinden

$3x = A - 40 \quad \backslash^{-3}$

$4,5x = A + 20 \quad \backslash^{2}$

$-9x = -3A + 120$

$+ \quad 9x = 2A + 40$

$0 = -A + 160$

$A = 160$ TL dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

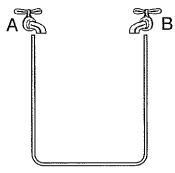
İşçi - Havuz Problemleri

1. Bir havuzu iki musluktan birincisi tek başına 12 saatte dolduruyor. İkinci musluk ise tek başına aynı havuzu birinci musluktan iki kat hızlı dolduruyor.

Buna göre, bu iki musluk aynı anda açıldığında boş havuz kaç saatte dolar? (Ön Lisans 2018)

A) 4 B) 2 C) $\frac{5}{2}$ D) $\frac{7}{2}$ E) $\frac{9}{2}$

Çözüm

	A musluğu	B musluğu
Hız	V	2V
Zaman	12 saat	6 saat

$$\frac{1}{12}+\frac{1}{6}=\frac{1}{t}$$

$$\frac{3}{12}=\frac{1}{t}\rightarrow \boxed{t=4}$$

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

2. Bir işi Ahmet tek başına 6 günde, Burcu ise tek başına 12 günde bitiriyor. Ahmet tek başına 3 gün çalıştıktan sonra işin kalan kısmını Burcu ile birlikte bitiriyor.

Buna göre Burcu, Ahmet'le birlikte kaç gün çalışmıştır? (Ön Lisans 2012)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

Ahmet işin tamamını tek başına 6 günde bitirdiğine göre 1 günde işin $\frac{1}{6}$ sını bitirir. Burcu işin tamamını tek başına 12 günde bitirdiğine göre 1 günde işin $\frac{1}{12}$ sini bitirir. Birlikte çalıştıkları gün sayısı x olsun,

$$\underbrace{3\cdot\frac{1}{6}}_{\text{Ahmet'in tek başına 3 günde yaptığı iş}}+\underbrace{x\left(\frac{1}{6}+\frac{1}{12}\right)}_{\text{Ahmet'le Burcu'nun birlikte çalışarak yaptıkları iş.}}=1$$

$$\frac{\cancel{3}^{1}}{\cancel{6}_{2}}+\frac{\cancel{3}^{1}x}{\cancel{12}_{4}}=1$$

$$\frac{1}{2}+\frac{x}{4}=1$$

$$\frac{x}{4}=1-\frac{1}{2}$$

$$\frac{\cancel{x}_{2}}{\cancel{4}_{2}}=\frac{\cancel{1}_{1}}{\cancel{2}_{1}}\Rightarrow x=2 \text{ bulunur.}$$

CEVAP: A

3. İki işçi belli bir işi yalnız başına x ve y günde bitiriyor.

İkisi birden aynı işi 15 günde bitirdiğine ve x < y olduğuna göre, y aşağıdakilerden hangisi olabilir? (Ön Lisans 2010)

A) 24 B) 26 C) 28 D) 30 E) 40

Çözüm

İşçiler tek başlarına işin tamamını x ve y günde ve birlikte 15 günde bitirebiliyor. $x < y$ eşitsizliğinde $x = y$ olsaydı işçiler eş iş gücüne sahip olur ve ayrı ayrı $15 \cdot 2 = 30$ günde işin tamamını bitirebilirlerdi. Ancak $x < y$ olduğundan y sayısı mutlaka 30 dan büyük x sayısı ise mutlaka 30 dan küçük olmalıdır.

Bu durumda y nin alabileceği değer 30 dan büyük olup şıklarda verilenlere göre 40 olabilir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

4. Bir işi usta x günde, çırak ise $\frac{5x}{3}$ günde bitiriyor.

Aynı işi ikisi birlikte 15 günde bitirdiklerine göre, çırak yalnız başına kaç günde bitirir? (Lise 2010)

A) 20 B) 25 C) 30 D) 35 E) 40

Çözüm

Usta işin tamamını x günde yaparsa bir günde işin $\frac{1}{x}$ ini yapar.

Çırak işin tamamını $\frac{5x}{3}$ günde yaparsa bir günde işin $\frac{3}{5x}$ ini yapar. O halde,

$$\frac{1}{x}+\frac{3}{5x}=\frac{1}{15} \Rightarrow \frac{8}{5x}=\frac{1}{15}$$

$$\Rightarrow 5x = 120$$

$$\Rightarrow x = 24 \text{ tür.}$$

Çırak $\frac{5x}{3}=\frac{5\cdot 24}{3}=40$ günde işin tamamını yapar.

CEVAP: E

Karışım Problemleri

1. Ağırlıkça şeker oranı % 15 olan x kg un-şeker karışımına, 12 kg un ekleniyor.

Elde edilen yeni karışımın şeker oranı % 3 olduğuna göre, x kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) 3 B) 4 C) 6 D) 8 E) 9

Çözüm

Oluşan karışımda şeker oranı verildiğinden, ikinci karışımdaki şeker oranı % 0 dır. (12 kg unda şeker yoktur.)

% 15 x kg	+	% 0 12 kg	=	% 3 (x+12) kg

$x \cdot 15 + 0 \cdot 12 = (x + 12) \cdot 3$

$15x = 3x + 36$

$15x - 3x = 36$

$\frac{12x}{12} = \frac{36}{12}$

$x = 3$ dür.

CEVAP: A

2. **Nişasta oranı ağırlıkça % 60 olan 800 gram nişasta-un karışımına kaç gram un eklenirse elde edilen yeni karışımın nişasta oranı % 40 olur? (Lise 2012)**

A) 360 B) 400 C) 480
D) 520 E) 600

Çözüm

Nişasta miktarı

$800 \cdot \frac{60}{100} = 480$ gram

Un miktarı 800 – 480 = 320 gramdır.

Eklenecek un miktarı x olsun,

$$\frac{\text{Nişasta}}{\text{Tüm Karışım}} \Rightarrow \frac{\cancel{480}^{12}}{800 + x} = \frac{\cancel{40}^{1}}{100}$$

$1200 = 800 + x$

$x = 400$ bulunur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

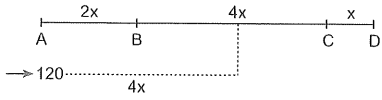
Hareket Problemleri

1. Doğrusal bir yolda sırasıyla A, B, C ve D durakları vardır. A ile B durakları arasındaki mesafe C ile D durakları arasındaki mesafenin 2 katına; B ile C durakları arasındaki mesafe A ile B durakları arasındaki mesafenin 2 katına eşittir. A durağından saatte 120 kilometre sabit hızla harekete başlayan bir araç 2 saat sonra B ile C duraklarının tam ortasına varmıştır.

A durağından sabit hızla harekete başlayan başka bir araç 3 saat sonra D durağına vardığına göre bu aracın saatteki sabit hızı kaç kilometredir? (Lise 2024)

A) 125 B) 130 C) 135 D) 140 E) 145

Çözüm

$4x = 120 \cdot 2 \Rightarrow x = 60$ km'dir.

$|AD| = V \cdot 3$ ise

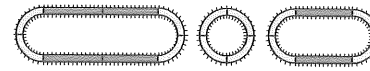
$7x = V \cdot 3 \Rightarrow 7 \cdot 60 = 3V$

$\Rightarrow V = 140$'tır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

2. Eray'ın oyuncak treninin rayları mavi renkli 4 özdeş doğrusal parça ve sarı renkli 4 özdeş çeyrek çembersel parça şeklindedir. Bu raylar üzerinde sabit hızla hareket eden Eray'ın treni; Şekil 1 deki gibi bütün raylar kullanılarak yapılan tren yolunda bir tam turu 54 saniyede, Şekil 2'deki gibi sadece çeyrek çembersel 4 ray kullanılarak yapılan tren yolunda bir tam turu 24 saniyede tamamlamaktadır.

Şekil 1 Şekil 2 Şekil 3

Buna göre, 2 doğrusal ve 4 çeyrek çembersel ray kullanılarak yapılan Şekil 3 teki tren yolunda Eray'ın treni aynı sabit hızla bir tam turu kaç saniyede tamamlar? (Ön Lisans 2020)

A) 36 B) 39 C) 42 D) 45 E) 48

Çözüm

Eray'ın treni Şekil-2'de 4 eş sarı parçayı 24 saniyede geçiyorsa 4 sarı parça yerine 24 yazalım.

Şekil-1'de ise,

4 mavi + 4 sarı = 54 saniye

4 mavi + 24 = 54

4 mavi = 30

2 mavi = 15'dir.

Şekil-3'de 2 mavi + 4 sarı parça olduğundan bulunan değerleri yerine yazarsak Şekil-3'ün bir tam turu

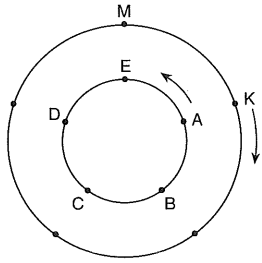
= 2 mavi + 4 sarı

= 15 + 24

= 39 saniye bulunur.

CEVAP: B

3. Aşağıdaki şekilde, merkezleri ortak olan ve her birinin üzerinde eşit aralıklarla işaretlenmiş beş nokta bulunan dairesel iki koşu parkurundan büyük olanın yarıçapı, küçük olanın yarıçapının 2 katıdır.

Aylin küçük koşu parkurunda A noktasından, Kemal ise büyük koşu parkurunda K noktasından aynı anda hareket başlayarak şekilde gösterilen oklar yönünde aynı sabit hızla koşuyor.

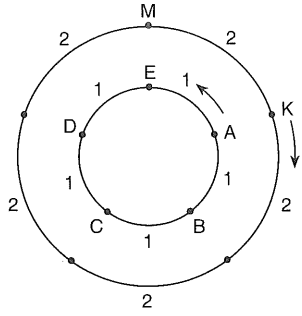
Buna göre, Kemal <u>ilk kez</u> M noktasına geldiğinde Aylin hangi noktada olur? (Lise 2020)

A) A B) B C) C D) D E) E

Çözüm

Dairesel koşu parkurunda büyük olanın yarıçapı küçük olanın 2 katı olduğundan beş eşit parçaya bölünerek oluşturulmuş parçalarda da 2 katı olacaktır.

Yani |EA| = 1 km denilirse |MK| = 2 km'dir. Buradan Kemal'in K noktasından M noktasına gelmesi için toplam 8 km yol alması gerekir.

Bu süre içinde Aylin de 8 km yol alacaktır. Saat yönünün tersine doğru 8 km'lik yol alırsa C noktasında olacaktır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

4. Bir araç, A kentinden B kentine saatte 80 kilometre sabit hızla gidiyor. Daha sonra, bu araç saatte 120 kilometre sabit hızla aynı yolu 3 saat daha kısa sürede geri dönüyor.

Buna göre, A ile B kentleri arasındaki uzaklık kaç kilometredir? (Ön Lisans 2018)

A) 540 B) 600 C) 660 D) 720 E) 780

Çözüm

Yol = Hız · Zaman olduğundan

$80 \cdot t = 120 \cdot (t - 3)$

$2 \cdot t = 3 \cdot (t - 3)$

$2t = 3t - 9$

$t = 9$ saat

A ile B arası $|AB| = 80 \cdot t$

$= 80 \cdot 9$

= 720 km bulunur.

CEVAP: D

5. Aylin dairesel bir pistte sabit hızla bir saatte 2 tam tur, Beril ise aynı pistte sabit hızla bir saatte 3 tam tur koşuyor.

Buna göre, Aylin ve Beril ilk durumdaki sabit hızlarıyla bu pistin başlangıç noktasından aynı anda zıt yönlerde koşmaya başladıktan kaç dakika sonra ilk kez karşılaşırlar? (Lise 2018)

A) 6 B) 9 C) 10 D) 12 E) 15

Çözüm

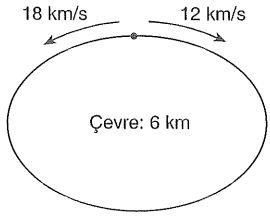
Yol: $(2, 3)_{EKOK} = 6$ km olsun.

Aylin 1 saatte 2 tur 12 km yol gider.

$12 = V_{Aylin} \cdot 1 \rightarrow V_{Aylin} = 12$ km/s

Beril 1 saatte 3 tur 18 km yol gider.

$18 = V_{Beril} \cdot 1 \rightarrow V_{Beril} = 18$ km/s

Yol = Hız · Zaman olup birbirlerine doğru geldiklerinden hızların toplamı alınır.

$6 = (18 + 12) \cdot t$

$t = \frac{6}{30} = \frac{1}{5}$ saat

Dakikaya çevirmek için 60 ile çarpalım.

$\frac{1}{5} \cdot 60 = 12$ dakika

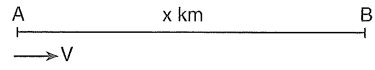
CEVAP: D

6. Bir minibüs A ve B şehirleri arasındaki yolu sabit hızla 5 saatte gidiyor. Bu minibüs hızını saatte 30 kilometre azaltırsa aynı yolu 8 saatte gitmektedir.

Buna göre, A ve B şehirleri arasındaki yol kaç kilometredir? (Ön Lisans 2016)

A) 300 B) 320 C) 400 D) 480 E) 500

Çözüm

$x = V \cdot 5$

$x = (V - 30) \cdot 8$

$5V = 8V - 240$

$3V = 240$

$V = 80$ km/saat

Buna göre, $x = 80 \cdot 5 = 400$ km dir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. İki araç bir yarış pistinde aynı noktadan sabit hızlarla aynı anda yarışa başlıyorlar. Hızlı olan aracın yarışı bitirmesine 1000 metre kaldığı anda yavaş olan aracın yarışı bitirmesine 3000 metre kalıyor.

Hızlı araç bu yarışı yavaş araçtan 2250 metre önde bitirdiğine göre, yarış yapılan pistin uzunluğu kaç metredir? (Ön Lisans 2014)

A) 7500 B) 8000 C) 8500 D) 9000 E) 9500

Çözüm

Hızlı olan V_1 ve yavaş olan V_2 hızında olsun, Yarış yapılan pistin uzunluğu x olsun. Alınan yol hız ile doğru orantılıdır.

İlk durumda hızlı olan $(x - 1000)$ metre ve yavaş olan $(x - 3000)$ metre yol aldı ise $\frac{V_1}{V_2} = \frac{x-1000}{x-3000}$ olur.

Hızlı olan araç yarışı bitirdiğinde yavaş olan $(x - 2250)$ metre yol aldı ise,

$\frac{V_1}{V_2} = \frac{x}{x-2250}$ olur.

$$\frac{x-100}{x-3000} \times \frac{x}{x-2250}$$

$x^2 - 2250x - 1000x + 2250000$

$= x^2 - 3000x$

$$\frac{2250000^{9000}}{250} = \frac{250x}{250}$$

x = 9000 metredir.

CEVAP: D

8. Bir parkurda sabit hızla koşan bir atletin koşmaya başladıktan 3 saniye sonra, parkuru tamamlamasına 96 metre; 8 saniye sonra ise 56 metre kalıyor.

Buna göre, atletin koştuğu parkurun uzunluğu kaç metredir? (Lise 2014)

A) 108 B) 120 C) 128 D) 132 E) 144

Çözüm

Atletin koşuğu parkur x metre ve hızı saniyede V metre olsun.

Koşmaya başladıktan 3 saniye sonra parkuru tamamlamasına 96 metre var ise parkurun (x – 96) metresini koşmuştur.

$x - 96 = V \cdot 3$

$x = 96 + 3V$ olur.

Koşmaya başladıktan sonra 8 saniye sonra parkuru tamamlamasına 56 metre kalıyor ise parkurun (x – 56) metresini koşmuştur.

$x - 56 = V \cdot 8$

↓

$96 + 3V - 56 = 8V$

$40 = 5V$

$V = 8$ m/sn olur.

Parkurun uzunluğu

$x = 96 + 3 \cdot 8$

$x = 96 + 24$

x = 120 metredir.

CEVAP: B

9. Erdem, evinden çıkıp saatte a km sabit hızla koşarak okula gidiyor, saatte b km sabit hızla yürüyerek dönüyor.

Erdem'in yaptığı koşu ve yürüyüş toplam t saat sürdüğüne göre, evi ile okulu arasındaki mesafe a, b ve t türünden kaç km'dir? (Lise 2012)

A) $\frac{a \cdot t}{b}$ B) $\frac{a \cdot b}{t}$ C) $\frac{a+1}{a \cdot b}$ D) $\frac{a \cdot b \cdot t}{a+b}$ E) $\frac{a+b+t}{a \cdot b \cdot t}$

Çözüm

Bu soru $\boxed{\text{Yol} = \text{Hız} \times \text{Zaman}}$

formülünden hareketle çözülür.

Erdem, evden okula koşarak x saatte gitsin. Bu durumda okuldan eve yürüyerek (t – x) saatte gider. Gidilen yolun eşitliği ve yukarıdaki formül kullanılarak

$\underbrace{a \cdot x}_{\text{Koşarak}} = \underbrace{b(t-x)}_{\text{Yürüyerek}}$ yazılır.

$ax = bt - bx$

$ax + bx = bt$

$x(a+b) = bt$

$\boxed{x = \frac{bt}{a+b}}$ olarak bulunur.

Evle okul arasındaki mesafe,

$a \cdot x = a \cdot \frac{b \cdot t}{a+b} = \frac{a \cdot b \cdot t}{a+b}$ dir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

10. Bir otomobil A kentinden B kentine saatte 100 km hızla gidiyor ve saatte 110 km hızla geri dönüyor.

Otomobil bu gidiş dönüşü 10 saat 30 dakikada tamamladığına göre, A ile B kentleri arasındaki uzaklık kaç km'dir? (Ön Lisans 2010)

A) 550 B) 560 C) 570
D) 590 E) 600

Çözüm

Aracın gidiş ve dönüşte aldığı yol eşit olduğundan gidiş süresi t_1 dönüş süresi t_2 olsun.

$|AB| = 100 \cdot t_1 = 110 \cdot t_2$ olup

$10 \cdot t_1 = 11 \cdot t_2$ dir.

Buradan $t_1 = 11t$ ve $t_2 = 10t$ alınırsa

$11t + 10t = 10$ sa 30 dk

$$11t + 10t = 10 + \frac{1}{2} \Rightarrow 21t = \frac{21}{2}$$

$$\Rightarrow t = \frac{1}{2} \text{ sa}$$

Buna göre,

$$AB = 100 \cdot t_1 = 100 \cdot 11 \cdot \frac{1}{2} = 550 \text{ km dir.}$$

CEVAP: A

11. Saatteki hızları 96 km ve 112 km olan iki otomobil A ve B kentlerinden birbirlerine doğru aynı anda hareket ederek 2 saat 15 dakika sonra karşılaşıyorlar.

Buna göre, A ile B kentleri arasındaki uzaklık kaç km'dir? (Lise 2010)

A) 460 B) 468 C) 476
D) 482 E) 490

Çözüm

Araçların hareketi zıt yönlü olduğundan hızları toplanarak işlem yapılır. Aynı zamanda

$$2 \text{ saat } 15 \text{ dakika} = \left(2 + \frac{1}{4}\right) \text{sa} = \frac{9}{4}$$

saattir.

O halde

$$|AB| = (96 + 112) \cdot \frac{9}{4}$$

$$= 208 \cdot \frac{9}{4}$$

$$= 52 \cdot 9$$

$$= 468 \text{ km dir.}$$

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

Kümeler

1. $C \subseteq (A \cup B)$ olmak üzere A, B ve C kümeleri için

$s(C) = 10$

$s(C \setminus A) = 3 \cdot s(C \setminus B)$

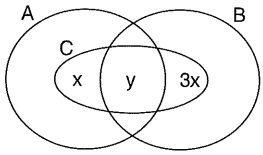
$2 \cdot s(C \cap A) = s(C \cap B)$

olduğu biliniyor.

Buna göre $s(A \cap B \cap C)$ kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$\underbrace{s(C \setminus A)}_{3x} = 3 \cdot \underbrace{(C \setminus B)}_{x}$

$2 \cdot s(C \cap A) = s \cdot (C \cap B) \Rightarrow$

$2 \cdot (x + y) = y + 3x$

$2x + 2y = y + 3x$

$x = y$

$s(C) = 10 \Rightarrow x + \underbrace{y}_{x} + 3x = 10 \Rightarrow$

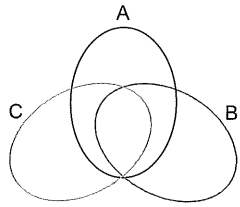
$5x = 10$

$x = 2$'dir.

$s(A \cap B \cap C) = x = 2$ dir.

CEVAP: B

2.

Yukarıda Venn şemaları verilen A, B ve C kümelerinin eleman sayılarıyla ilgili

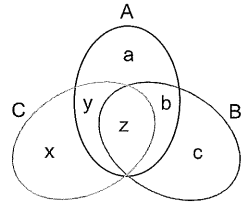
- $s((A \cap C) \setminus B) = s((A \cup B) \setminus C) = 7$
- $s(C \setminus (A \cap B)) = s(C \cap (A \cup B)) = 9$

eşitlikleri veriliyor.

Buna göre $A \cup B \cup C$ kümesinin eleman sayısı kaçtır? (Lise 2024)

A) 12 B) 14 C) 15 D) 16 E) 18

Çözüm

$s((A \cap C) \setminus B) = s((A \cup B) \setminus C) = 7$

$\rightarrow y = a + b + c = 7$

$s(C \setminus (A \cap B) = s(C \cap (A \cup B)) = 9$

$\rightarrow \underset{\downarrow 2}{x} + \underset{\downarrow 7}{y} = \underset{\downarrow 7}{y} + \underset{\downarrow 2}{z} = 9$

$s(A \cup B \cup C) = x + y + z + a + b + c$

$= 2 + 7 + 2 + 7$

$= 18$'dir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

3. Elemanları pozitif tam sayılar olan üç elemanlı bir kümedeki herhangi iki sayının çarpımına diğer sayının eklenmesiyle elde edilen her bir sayıya o kümenin bir olası sayısı denir.

Örneğin $2 \cdot 3 + 4 = 10$ olduğundan 10 sayısı {2, 3, 4} kümesinin olası sayılarından biridir.

{x, 2, 7} kümesinin olası sayılarından biri 15 olduğuna göre

{x, 3, 6}

kümesinin olası sayılarından biri aşağıdakilerden hangisi olamaz? (Lise 2024)

A) 9 B) 14 C) 18 D) 22 E) 27

Çözüm

{x, 2, 7} kümesinin olası sayılarından biri 15 ise

$2 \cdot 7 + x = 15 \Rightarrow x = 1$ olabilir.

$2 \cdot x + 7 = 15 \Rightarrow x = 4$ olabilir.

Buna göre, {x, 3, 6} kümeleri

$\{1, 3, 6\} \rightarrow 1 \cdot 3 + 6 = 9$ olur.

$\{4, 3, 6\} \rightarrow 4 \cdot 3 + 6 = 18$,

$3 \cdot 6 + 4 = 22$, $4 \cdot 6 + 3 = 27$

Buna göre, 14 olamaz.

CEVAP: B

4. VİDA KİVİ KANO NANE DEVE

Hande; yukarıda yazan beş kelimenin üçünü kırmızı renkte, diğer ikisini ise mavi renkte yazmak istiyor. Kırmızı renkte yazdığı kelimelerin harflerinden oluşan kümeyi X, mavi renkte yazdığı kelimelerin harflerinden oluşan kümeyi Y kümesi olarak belirliyor.

$X \cap Y$ = {A, E, İ, K, N, V} olduğuna göre, Hande'nin mavi renkte yazdığı iki kelime aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) VİDA-KİVİ B) KİVİ-KANO
C) NANE-DEVE D) KANO-NANE
E) KİVİ-NANE

Çözüm

$X \cap Y$ = {A, E, İ, K, N, V} olduğu için hem mavi hem kırmızı boyanan kelimelerdeki ortak harfler bu kümenin elemanlarıdır. Bu kümede D olmadığı için VİDA ve DEVE kelimeleri aynı renge boyanmış olup sadece X kümesinde ya da sadece Y kümesinde D harfi bulunmaktadır. KİVİ ve KANO kelimeleri kesinlikle farklı kümelerde; VİDA ve KİVİ kelimeleri kesinlikle farklı kümelerde yer almalıdır ki kesişim kümesinde K ve V harfleri yer alabilsin. Bu durumda KANO kelimesi VİDA kelimesi ile aynı kümede yer almalıdır. Buna göre kırmızı boyanan kelimeler VİDA, DEVE, KANO; mavi boyanan kelimeler KİVİ ve NANE'dir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

5. $B \cap C = \emptyset$ olmak üzere A, B ve C kümeleri için

$3 \cdot s(C \setminus A) = 2 \cdot s(B \setminus A) = s(A)$

$s(A \cap B) = s(A \cap C) = 2$

$s(B \cup C) = 14$

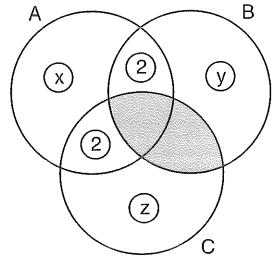
olduğu biliniyor.

Buna göre, $s(A \setminus C)$ kaçtır? (Lise 2022)

A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

Çözüm

$B \cap C = \emptyset$ olduğu için aşağıdaki venn diyagramında mavi olarak verilmiş ve oranın boş küme olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca soruda verilen kümelerin elaman değerleri yerleştirilmiştir.

$s(B \cup C) = 14 \Rightarrow y + 2 + z + 2 = 14$

$\Rightarrow y + z = 10$

bulunur.

$3 \cdot s(C \setminus A) = s(A) \Rightarrow 3 \cdot z = x + 4$

$\Rightarrow z = \frac{x+4}{3}$ olur.

$2 \cdot s(B \setminus A) = s(A) \Rightarrow 2 \cdot y = x + 4$

$\Rightarrow y = \frac{x+4}{2}$ olur.

Buna göre,

$$y + z = 10$$

$$\underset{(3)}{\frac{x+4}{2}} + \underset{(2)}{\frac{x+4}{3}} = 10$$

$$\frac{3x+12+2x+8}{6} = 10$$

$$5x + 20 = 60$$

$$x = 8$$

bulunur. $s(A \setminus C) = x + 2 = 8 + 2 = 10$ olur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

6. A = {a, b, c, d, e} olmak üzere, A kümesinin B ve C alt kümeleri için

B = {a, c, e}

$s(B \cap C) = s(C \setminus B) = 2$

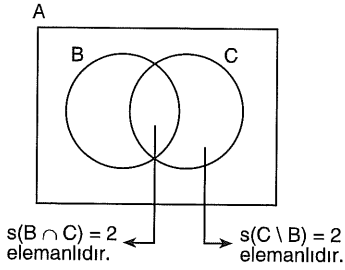
eşitlikleri veriliyor.

Buna göre, bu koşulları sağlayan kaç farklı C kümesi vardır? (Ön Lisans 2020)

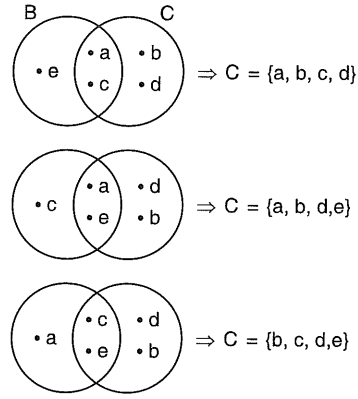
A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

B ve C kümeleri A kümesinin alt kümesi olduğundan,

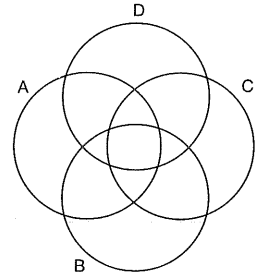
B = {a, c, e} ise A = {a, b, c, d, e} olduğu dikkate alınırsa kalan {b, d} elemanları C kümesinde olmak zorundadır. Kesişim elemanlarını seçelim.

şeklinde C kümesi 3 farklı şekilde yazılır.

CEVAP: C

7. Aşağıda, her biri boş kümeden farklı olan A, B. C ve D kümelerinin Venn şeması gösterimleri verilmiştir.

Buna göre,

I. $(A \cap B) \setminus (C \cup D)$

II. $(A \cap C) \setminus (B \cup D)$

III. $(B \cap D) \setminus (A \cup C)$

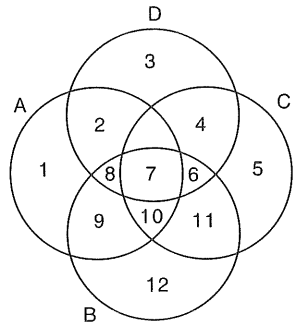
kümelerinden hangileri <u>kesinlikle</u> boş kümedir? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) Yalnız III D) II ve III

E) I, II ve III

Çözüm

Şekilde bulunan tüm bölgelere sayı değeri olarak eleman yazılırsa,

A = {1, 2, 7, 8, 9, 10}

B = {6, 7, 8, 9, 10, 11, 12}

C = {4, 5, 6, 7, 10, 11}

D = {2, 3, 4, 6, 7, 8}

Böylece;

I. $(A \cap B) \setminus (C \cup D)$ ifadesi
$\{7,8,9,10\} \setminus \{2,3,4,5,6,7,8,10,11\}$
$= \{9\}$ olup boş küme olmaz.

II. $(A \cap C) \setminus (B \cup D)$
$\{7,10\} \setminus \{2,3,4,6,7,8,9,10,11,12\}$
$= \{\ \}$ Boş küme olur. (Doğrudur.)

III. $(B \cap D) \setminus (A \cup C)$
$\{6,7,8\} \setminus \{1,2,4,5,6,7,8,9,10,11\}$
$= \{\ \}$ Boş küme olur. (Doğrudur.)

Böylece, II ve III. öncüller doğru olarak bulunur.

CEVAP: D

8. A, B ve C kümeleri için

A = {b, c, d, e}

$B \cap C$ = {b, d, f}

$A \cup C$ = {a, b, c, d, e, f, g}

eşitlikleri veriliyor.

Buna göre, C kümesinin eleman sayısı <u>en az</u> kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$B \cap C$ = {b, d, f} olduğundan bu elemanlar C kümesinde olmak zorundadır.

$A \cup C$ = {a, (b), (c), (d), (e), f, g}

olduğuna göre işaretlenen elemanlar dışındaki {a, f, g} elemanları C kümesinde olmak zorundadır.

Buna göre, C = {b, d, f, a, g} olur ki eleman sayısı en az 5'dir.

CEVAP: C

9. A kümesinin elemanları ardışık beş pozitif tam sayıdan oluşmaktadır. A kümesinin 3 elemanlı bir B alt kümesinin elemanlarının aritmetik ortalaması, A kümesinin elemanlarının aritmetik ortalamasına eşittir.

A \ B kümesinin elemanları çarpımı 96 olduğuna göre, A kümesinin <u>en küçük</u> elemanı ile B kümesinin <u>en büyük</u> elemanının çarpımı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 54 B) 70 C) 77 D) 80 E) 88

Çözüm

A = {x, (x+1), (x+2), (x+3), (x+4)} →

A.O. (Aritmetik ortalama) = (x + 2) dir.

B kümesi için seçilecek 3 sayının aritmetik ortalamanın x + 2 olması içinde B kümesinin elemanları

B = {(x + 1), (x + 2), (x + 3)} olmalıdır.

Buna göre,

A – B = {x, (x+4)}

$x \cdot \underbrace{(x+4)}_{\downarrow\ 12} = 96$

$\downarrow\ 8$

en küçük

Böylece A = {8, 9, 10, 11, 12}

B = {9, 10, 11} olur ki

en büyük

$8 \cdot 11 = 88$ bulunur.

CEVAP: E

10. Kesişimleri boş küme olmayan A ve B kümeleri için,

s(A) = 10

s(B) = s(A \ B) + 3

olduğuna göre, B kümesi en az kaç elemanlıdır? (Lise 2018)

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

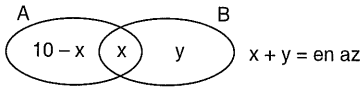
Çözüm

Kesişim kısmı x olsun.

s(A) = 10 olduğuna göre

s(A\B) = 10 – x'dir.

s(B\A) = y diyelim.

s(B) = s(A\B) + 3 olduğuna göre

x + y = 10 – x + 3

2x + y = 13'dür. Bu denklemi sağlayan değerler

1 11 → 12

2 9 → 11

3 7 → 10

4 5 → 9

5 3 → 8

6 1 → 7 olup s(B) = x + y toplamı en az 6 + 1 = 7 bulunur.

CEVAP: D

11. A = {1,2,3,4}

B = {2,4,6,8}

kümeleri veriliyor.

Buna göre, A kümesinin alt kümelerinden kaç tanesinin B kümesiyle kesişimi boş kümeden farklıdır? (Ön Lisans 2016)

A) 8 B) 10 C) 12 D) 14 E) 16

Çözüm

A = {1, 2, 3, 4}
B = {2, 4, 6, 8}
} A ∩ B = {2,4} tür.

A ∩ B ≠ ∅ olacak biçimde

$2^4 - 2^2 = 16 - 4 = 12$ tane alt küme vardır.

A'nın tüm alt küme sayısı

2 ve 4 elemanlarının olmadığı alt kümeler

CEVAP: C

12. Yurt dışına geziye gidecek olan ve yabancı dil bilmeyenlerin de bulunduğu bir grupta;

- İngilizce ve Fransızca dillerinden en çok birini bilen 22 kişi,
- İngilizce ve Fransızca dillerinden en az birini bilen 13 kişi,
- Sadece İngilizce ya da sadece Fransızca bilen 8 kişi

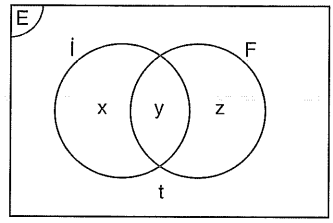
vardır.

Buna göre, bu grupta toplam kaç kişi vardır? (Lise 2016)

A) 23 B) 26 C) 27 D) 30 E) 34

Çözüm

Soruya uygun Venn şeması çizilir ise,

x + z + t = 22 ⇒ 8 + t = 22 ⇒ t = 14

x + y + z = 13 ⇒ 8 + y = 13 ⇒ y = 5

x + z = 8

Grupta toplam

$\underbrace{x+y+z}_{8}+t = 8 + 5 + 14 = 27$ kişi

vardır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

13. **A = {1,2,{1,2},{2,3}} kümesiyle ilgili**

I. $\{1,2\} \in A$

II. $\{1,\{1,2\}\} \subset A$

III. $\{2.3\} \subset A$

ifadelerinden hangileri doğrudur? (Lise 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) I ve II D) I ve III

E) II ve III

Çözüm

A kümesinin içinde bulunan nesneler olduğu gibi alınırsa "$\in$" denilir, küme içinde yazılırsa "$\subset$" denilir.

Buna göre,

I. $\{1, 2\} \in A$ doğrudur.

II. $\{1, \{1, 2\}\} \subset A$ doğrudur.

III. $\{2, 3\} \subset A$ yanlıştır.

I ve II doğrudur.

CEVAP: C

14. **X = {1, 2, 3, 4, 5, 6} kümesi için**

$A \cap \{2, 4, 6\} = \varnothing$

olacak şekilde X'in kaç tane A alt kümesi vardır? (Ön Lisans 2014)

A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

Çözüm

$X = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ olup

$A \cap \{2, 4, 6\} = \varnothing$ olduğundan

A kümesinde 2, 4, 6 sayıları eleman olarak bulunamaz. X kümesinin kaç tane A alt kümesi olduğunu bulmak için X kümesinin 2, 4, 6 dışındaki elemanlarından oluşan alt kümelerini buluruz.

$X - \{2, 4, 6\} = \{1, 3, 5\}$ olup

$2^3 = 8$ farklı A alt kümesi vardır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

15. Bir okuldaki öğrenciler resim ve müzik derslerinden en az birini almıştır. Bu öğrencilerin % 45'i yalnızca resim, % 25'i ise yalnızca müzik dersi almıştır.

Her iki dersi de alan 150 öğrenci olduğuna göre, yalnızca resim dersi alan kaç öğrenci vardır? (Lise 2012)

A) 135 B) 180 C) 200

D) 225 E) 270

Çözüm

Kişi sayısı x olsun.

İlk durumda kişi başına düşen ücret $\frac{1200}{x}$ tir. Gruba 3 kişi katıldıktan sonra kişi başına düşen ücret ise $\frac{1200}{x+3}$ tür. ikinci durumda, kişi başına düşen ücret % 20 azaldığına göre,

$$\frac{1200}{x} - \frac{1200}{x} \cdot \frac{20}{100} = \frac{1200}{x+3}$$

$$\frac{1200}{x} - \frac{240}{x} = \frac{1200}{x+3}$$

$$\frac{\overset{4}{\cancel{960}}}{x} = \frac{\overset{5}{\cancel{1200}}}{x+3}$$

$$4(x+3) = 5x$$

$$4x + 12 = 5x$$

$x = 12$ bulunur.

$$\frac{1200}{12+3} = \frac{1200}{15} = 80 \text{ bulunur.}$$

CEVAP: C

16. Türkçe ve matematik bölümlerinden en az birini tercih eden bir öğrenci grubundaki öğrencilerden

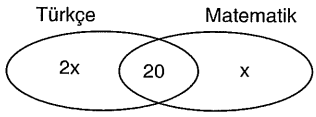
- her ikisini tercih edenlerin sayısı 20,
- sadece Türkçe tercih edenlerin sayısı sadece matematik tercih edenlerin sayısının 2 katıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu öğrenci grubundaki öğrenci sayısı olamaz? (Ön Lisans 2010)

A) 23 B) 35 C) 38 D) 41 E) 48

Çözüm

Veriler şema üzerine yerleştirilirse

Sadece matematik tercih eden öğrenci sayısı x olursa sadece Türkçe tercih eden öğrenci sayısı 2x tir.

O halde gruptaki toplam öğrenci sayısı 3x + 20 olup öğrenci sayısı 3 ün katından 20 fazladır.

Şıklardaki sayılar incelenirse

A) $3 \cdot 1 + 20 = 23$ B) $3 \cdot 5 + 20 = 35$

C) $3 \cdot 6 + 20 = 38$ D) $3 \cdot 7 + 20 = 41$

E) 48

48 sayısı 3 ün katından 20 fazla olacak şekilde yazılamadığından öğrenci sayısı 48 olamaz.

CEVAP: E

17. A = {x | x = 3k + 1, k pozitif bir tam sayı} kümesi veriliyor.

A kümesinin elemanlarından kaç tanesi iki basamaklı bir sayıdır? (Lise 2010)

A) 30 B) 31 C) 32 D) 33 E) 34

Çözüm

A = {x | x = 3k + 1, k pozitif tam sayı} kümesinin elemanları 3 ile bölündüğünde 1 kalanını veren sayıların kümesi olup bu elemanlar arasından iki basamaklı en küçük sayı 10 ve en büyük sayı 97 dir.

$$\text{Terim sayısı} = \frac{\text{Son Terim} - \text{İlk Terim}}{\text{Ortak Fark}} + 1$$

$$= \frac{97 - 10}{3} + 1$$

$$= \frac{87}{3} + 1$$

$$= 29 + 1$$

$$= 30 \text{ dur.}$$

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. A, B ve C birbirinden farklı pozitif tam sayılar olmak üzere aşağıdaki kutuların içine toplama (+), çıkarma (–). çarpma (x) ve bölme (÷) sembollerinden üç tanesi her kutuya farklı bir sembol gelecek şekilde yerleştirildiğinde tüm eşitlikler sağlanmaktadır.

9 □ 7 = A

B □ B = A

A □ C = B

Buna göre A + B + C toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 23 B) 25 C) 28 D) 30 E) 32

Çözüm

A, B ve C farklı pozitif tam sayılar

9 $\boxed{+}$ 7 = A $\Rightarrow$ A = 16

B $\boxed{x}$ B = 16 $\Rightarrow$ B = 4

16 $\boxed{\div}$ C = 4 $\Rightarrow$ C = 4 olup B = C sağlamaz.

16 $\boxed{-}$ C = 4 $\Rightarrow$ C = 12 olur.

A + B + C = 16 + 4 + 12 = 32 dir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

2. ve 3. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırınız.

Gerçel sayılar kümesi üzerinde ★ işlemi

$$a\star b=\begin{cases}a^2-b & , \ a>b \text{ ise}\\ b^2+a & , \ a\le b \text{ ise}\end{cases}$$

biçiminde tanımlanıyor.

2. (6★3) – (3★6)

işleminin sonucu kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) –6 B) –3 C) 0 D) 3 E) 6

Çözüm

$$a\star b=\begin{cases}a^2-b & , \ a>b \text{ ise}\\ b^2+a & , \ a\le b \text{ ise}\end{cases}$$

(6★3) – (3★6) = $(6^2-3)-(6^2+3)$

= $\cancel{6^2}-3-\cancel{6^2}-3$

= –6

CEVAP: A

3. a★1 = 4

olduğuna göre bu eşitliği sağlayan a değeri kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

Çözüm

a★1 = 24

$a^2-1=24$ $\qquad$ $b^2+1=24$

$a^2=25$ $\qquad$ $b^2=23$

$a=5$

CEVAP: B

4. a bir gerçel sayı olmak üzere gerçel sayılar kümesi üzerinde ★ işlemi

$x \star y = a \cdot x^2 - x \cdot y + 2^y$

biçiminde tanımlanıyor.

$2 \star 1 = 3 \star 2$

olduğuna göre a değeri kaçtır? (Lise 2024)

A) $\frac{1}{5}$ B) $\frac{2}{5}$ C) $\frac{3}{5}$ D) $\frac{4}{5}$ E) 1

Çözüm

$x \star y = a \cdot x^2 - x \cdot y + 2^y$

$2 \star 1 = 3 \star 2 \Rightarrow$

$a \cdot 2^2 - 2 \cdot 1 + 2^1 = a \cdot 3^2 - 3 \cdot 2 + 2^2$

$4a - 2 + 2 = 9a - 6 + 4$

$4a = 9a - 2$

$2 = 5a$

$a = \frac{2}{5}$

CEVAP: B

5. a bir gerçel sayı olmak üzere, gerçel sayılar kümesi üzerinde tanımlı f fonksiyonu

$f(2a - x) = 2x - a$

eşitliğini sağlamaktadır.

f(1) = 10 olduğuna göre, a kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$f(2a - x) = 2x - a$ ve $f(1) = 10$ ise

$2 \cdot / \quad 2a - x = 1$

$+ \quad 2x - a = 10$

$3a = 12$

$a = 4$

bulunur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

6. Gerçel sayılar kümesi üzerinde ★ işlemi

$$a \star b = \begin{cases} \frac{a}{2} + \frac{b}{3}, & a \geq 0 \\ \frac{a}{4} + \frac{b}{2}, & a < 0 \end{cases}$$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre, (–8 ★ 12) ★ 6 işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2022)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

$-8 < 0$ yani $a < 0$ olduğundan

$-8 \star 12 = \frac{-8}{4} + \frac{12}{2} = -2 + 6 = 4$

olur. $(-8 \star 12) \star 6 = 4 \star 6$ olup $4 > 0$ yani $a > 0$ olduğu için

$4 \star 6 = \frac{4}{2} + \frac{6}{3} = 2 + 2 = 4$

bulunur.

CEVAP: C

7. a bir gerçel sayı olmak üzere, gerçel sayılar kümesi üzerinde bir f fonksiyonu

$$f(x) = \frac{ax + 2}{a - 2}$$

şeklinde tanımlanıyor.

f(2) = –3 olduğuna göre, f(5) değeri kaçtır? (Lise 2022)

A) –5 B) –4 C) –2 D) 1 E) 2

Çözüm

$f(x) = \dfrac{ax+2}{a-2}$ ve $f(2) = -3$ ise

$\dfrac{2a+2}{a-2} = -3$

$2a+2 = -3+6$

$5a = 4$

$a = \dfrac{4}{5}$

olur.

$f(5) = \dfrac{\frac{4}{5}\cdot 5+2}{\frac{4}{5}-2} = \dfrac{6}{\frac{-6}{5}} = -5$

bulunur.

CEVAP: A

8. a bir gerçel sayı olmak üzere, gerçel sayılar kümesi üzerinde tanımlı f fonksiyonu $f(5x-1) = 3x + a$ eşitliğini sağlamaktadır.

f(1) = 1 olduğuna göre, f(0) değeri kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{1}{4}$

D) $\frac{2}{5}$ E) $\frac{3}{5}$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

$f(5x-1) = 3x + a$ ise

$f(1) = 1$ olduğundan,

$5x - 1 = 1 \Rightarrow 5x = 2 \Rightarrow x = \dfrac{2}{5}$ yerine yazalım.

$3x + a = 1$ olduğundan,

$3\cdot\frac{2}{5} + a = 1 \Rightarrow \frac{6}{5} + a = 1$

$a = \underset{(5)}{\frac{1}{1}} - \frac{6}{5}$

$a = -\frac{1}{5}$

$f(5x-1) = 3x - \frac{1}{5}$ olup $f(0)$ istendiğine göre, $5x - 1 = 0$

$5x = 1$

$x = \frac{1}{5}$

yazılmalıdır.

$f\left(\cancel{5}\cdot\frac{1}{\cancel{5}} - 1\right) = 3\cdot\frac{1}{5} - \frac{1}{5}$

$f(1-1) = \frac{3}{5} - \frac{1}{5}$

$f(0) = \frac{2}{5}$ bulunur.

CEVAP: D

9. Gerçel sayılar kümesi üzerinde tanımlı f ve g fonksiyonları, her x gerçel sayısı için

$f(x+1) = g(x+2) = x + 3$

eşitliğini sağlamaktadır.

Buna göre,

$\dfrac{g(5)+f(4)}{g(3)\cdot f(2)\cdot g(1)}$

ifadesinin değeri kaçtır? (Lise 2020)

A) $\frac{1}{8}$ B) $\frac{3}{8}$ C) $\frac{5}{8}$

D) $\frac{1}{4}$ E) $\frac{3}{4}$

Çözüm

$f(x+1) = g(x+2) = x+3$ ise,

$f(x+1) = x+3$ olduğundan

$x = 1$ için, $f(1+1) = 1+3 \Rightarrow f(2) = 4$

$x = 3$ için, $f(3+1) = 3+3 \Rightarrow f(4) = 6$

$g(x+2) = x+3$ olduğundan

$x = 3$ için, $g(3+2) = 3+3 \Rightarrow g(5) = 6$

$x = 1$ için, $g(1+2) = 1+3 \Rightarrow g(3) = 4$

$x = -1$ için $g(-1+2) = -1+3 \Rightarrow g(1) = 2$

değerlerini istenen ifadede yerine yazalım.

$$\frac{g(5)+f(4)}{g(3)\cdot f(2)\cdot g(1)} = \frac{6+6}{4\cdot 4\cdot 2}$$

$$= \frac{\overset{3}{\cancel{12}}}{\cancel{4}\cdot 4\cdot 2}$$

$$= \frac{3}{8} \text{ olur.}$$

CEVAP: B

10. Pozitif gerçel sayılar kümesi üzerinde tanımlı f ve g fonksiyonları her pozitif x gerçel sayısı için

$f(2x) = x^2$

$g(3x) = x^3$

eşitliklerini sağlıyor.

Buna göre f(a) = g(a) eşitliğini sağlayan a gerçel sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) $\frac{3}{2}$ B) $\frac{3}{4}$ C) $\frac{9}{2}$

D) $\frac{9}{4}$ E) $\frac{27}{4}$

Çözüm

$2x = a \rightarrow x = \frac{a}{2}$ yazalım.

$$f\left(2\cdot\frac{a}{2}\right) = \left(\frac{a}{2}\right)^2 \Rightarrow f(a) = \frac{a^2}{4}$$

$3x = a \rightarrow x = \frac{a}{3}$ yazalım.

$$g\left(3\cdot\frac{a}{3}\right) = \left(\frac{a}{3}\right)^3 \Rightarrow g(a) = \frac{a^3}{27}$$

$f(a) = g(a)$ olduğundan

$$\frac{\cancel{a^2}}{4} = \frac{\cancel{a^3}^{a}}{27} \rightarrow \frac{1}{4} = \frac{a}{27}$$

$$4a = 27$$

$$a = \frac{27}{4} \text{ bulunur.}$$

CEVAP: E

11. Gerçel sayılar kümesi üzerinde Δ işlemi

$$a \Delta b = \begin{cases} a^2 + b, & a > b \\ b^2 + a, & a \le b \end{cases}$$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre,

$(1 \Delta 3) \Delta 5$

işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2018)

A) 103 B) 105 C) 107

D) 109 E) 111

Çözüm

$1\Delta 3 = 3^2 + 1 = 10$ $(1 \le 3$ olduğundan$)$

$(1\Delta 3) \Delta 5 = 10\Delta 5 = 10^2 + 5 = 105$ bulunur.

$(10 > 5$ olduğundan$)$

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

12. Pozitif gerçel sayılar kümesi üzerinde f ve g fonksiyonları

$f(x) = 3^{2x}$

$g(x) = x^2$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre,

$$\frac{f(a)-g(a)}{a+f\left(\frac{a}{2}\right)} = 3-a$$

eşitliğini sağlayan a değeri kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$$\left.\begin{matrix} f(x)=3^{2x} \\ g'x)=x^2 \end{matrix}\right\} \text{ve } \frac{f(a)-g(a)}{a+f\left(\frac{a}{2}\right)} = 3-a$$

$$\Rightarrow \frac{3^{2a}-a^2}{a+3^{2\cdot\frac{a}{2}}} = 3-a$$

$$\Rightarrow \frac{3^{2a}-a^2}{a+3^a} = 3-a$$

$$\Rightarrow \frac{(3^a-a)\cancel{(3^a+a)}}{\cancel{(a+3^a)}} = 3-a$$

$\Rightarrow 3^a - a = 3 - a$

$\Rightarrow 3^a = 3$

$\Rightarrow a = 1$ bulunur.

CEVAP: A

13. n bir tam sayı olmak üzere,

$A = \{1,2,3,4,5,6,7,8\}$

kümesi üzerinde bir $f: A \to A$ fonksiyonu

$f(a) = n - a$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre, n kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 7 B) 8 C) 9 D) 10 E) 11

Çözüm

$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$ olup

$f(a) = n - a$ şartını sağlayan $f: A \to A$ fonksiyonunda $n = 9$ olmak zorundadır. $f(a) = 9 - a$ olup

$a = 1 \Rightarrow f(1) = 9 - 1 = 8$

$a = 2 \Rightarrow f(2) = 9 - 2 = 7$

$\vdots$

$a = 8 \Rightarrow f(8) = 9 - 8 = 1$

$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$ oluşur.

CEVAP: C

14. Gerçel sayılar kümesi üzerinde $\otimes$ işlemi, her x ve y gerçel sayısı için

$x \otimes y = x^2 + x \cdot y + 1$

biçiminde tanımlanıyor.

a ve b gerçel sayıları için

$a \otimes b = b \otimes a$ olmak üzere,

I. $|a| = |b|$

II. $a = b$

III. $a = -b$

ifadeleri veriliyor.

Buna göre, yukarıdaki ifadelerden hangileri her zaman doğrudur? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) Yalnız III D) II ve III

E) I, II ve III

Çözüm

$x \otimes y = x^2 + x \cdot y + 1$ olup

$a \otimes b = b \otimes a$

$\Rightarrow a^2 + a \cdot b + 1 = b^2 + a \cdot b + 1$

$\Rightarrow a^2 = b^2$

$\Rightarrow a = b$ veya $a = -b$ dir.

Buna göre,

I. $|a| = |b|$ her zaman doğrudur.

II. $a = b$ her zaman doğru değildir.

III. $a = -b$ her zaman doğru değildir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

15. Gerçel sayılar kümesi üzerinde bir f fonksiyonu

$f(x)=\frac{x-1}{x^2+1}$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre, (f o f)(1) ifadesinin değeri kaçtır? (Lise 2016)

A) –2 B) –1 C) 1 D) 2 E) 3

Çözüm

$f(x)=\frac{x-1}{x^2+1}$ ve (fof)(1) = f(f(1)) dir.

$x=1 \Rightarrow f(1)=\frac{1-1}{1^2+1}=0$

$\Rightarrow f(f(1))=f(0)$

$x=0 \Rightarrow f(0)=\frac{0-1}{0^2+1}=\frac{-1}{1}=-1$ dir.

CEVAP: B

16. Pozitif gerçel sayılar kümesi üzerinde ★ işlemi

$a \star b = 2(a+b)+a\cdot b$ biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre,

$\left(a \star \frac{4}{a}\right)=\left(4 \star \frac{1}{a}\right)$

eşitliğini sağlayan a değeri kaçtır? (Lise 2016)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{4}$ C) 1 D) 2 E) 4

Çözüm

$a \star \times b = 2(a+b)+a\cdot b$ ve

$\left(a \star \frac{4}{a}\right)=\left(4 \star \frac{1}{a}\right)$ ise,

$2\left(a+\frac{4}{a}\right)+a\cdot\frac{4}{a}=2\left(4+\frac{1}{a}\right)+4\cdot\frac{1}{a}$

$\Rightarrow 2a+\frac{8}{a}+4=8+\frac{2}{a}+\frac{4}{a}$

$\Rightarrow 2a+\frac{2}{a}-4=0$

$\Rightarrow 2a^2-4a+2=0$

$\Rightarrow a^2-2a+1=0$

$\Rightarrow (a-1)^2=0 \Rightarrow a=1$ dir.

CEVAP: C

17. $f(x+1)-f(x-1)=2x+3$

olduğuna göre, f(2) – f(–2) farkı kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

x = 1 için $f(2)-f(0)=5$

x = –1 için $+\ f(0)-f(-2)=1$

$f(2)-\cancel{f(0)}+\cancel{f(0)}-f(-2)=6$

$f(2)-f(-2)=6$ olur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

18. Gerçel sayılar kümesi üzerinde ⊕ işlemi, her a ve b gerçel sayısı için

$a \oplus b = a(a+b)^2-1$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre, (k + 1) ⊕ (2 – k) = 20 eşitliğini sağlayan k değeri kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) $\frac{4}{3}$ B) $\frac{5}{3}$ C) $\frac{7}{4}$ D) $\frac{8}{5}$ E) $\frac{9}{5}$

Çözüm

$a \oplus b = a(a+b)^2-1$

olmak üzere a = k + 1 ve b = 2 – k olup

$(k+1)\oplus(2-k)=(k+1)\left(\cancel{k}+1+2-\cancel{k}\right)^2-1$

$20=(k+1)(3)^2-1$

$20=9(k+1)-1$

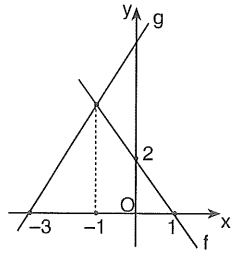
$20=9k+9-1$

$\frac{{}^{4}\cancel{12}}{{}_{3}\cancel{9}}=\frac{\cancel{9}k}{\cancel{9}}$

$k=\frac{4}{3}$ olur.

CEVAP: A

19. f ve g doğrusal fonksiyonlarının grafikleri aşağıda verilmiştir.

Buna göre, g(0) değeri kaçtır? (Lise 2014)

A) 4 B) 5 C) 6 D) $\frac{9}{2}$ E) $\frac{11}{2}$

Çözüm

f ve g doğrusal fonksiyonlar ise

$f(x) = a\,x + b$ ve $g(x) = m\,x + n$ olsun.

f fonksiyonunun grafiği incelendiğinde

$f(0) = 2$ ve $f(1) = 0$ olduğu görülür.

$x = 0$ için $f(0) = a \cdot 0 + 6 \Rightarrow 2 = b$ olur.

$x = 1$ için $f(1) = a \cdot 1 + b \Rightarrow 0 = a + b$

$0 = a + 2$

$a = -2$

olup

$f(x) = -2x + 2$ olur.

g fonksiyonunun grafiği incelendiğinde

$g(-3) = 0$

$g(-1) = f(-1) = (-2)(-1) + 2 = 4$ olduğu bulunur.

$x = -3$ için $g(-3) = -3m + n$

$0 = -3m + n$

$3m = n$ bulunur.

$x = -1$ için $g(-1) = -m + n$

$4 = -m + 3m$

$4 = 2m$

$m = 2$ ise $n = 3 \cdot 2 = 6$

olup

$g(x) = 2x + 6$ olur. $g(0)$,

$x = 0$ için $g(0) = 2 \cdot 0 + 6$

$g(0) = 6$ bulunur.

CEVAP: C

20. $2^7 + 6^8$ **toplamının 7'ye bölümünden kalan kaçtır? (Lise 2014)**

A) 0 B) 1 C) 2 D) 3 E) 4

Çözüm

$2^1 \equiv 2 \pmod 7$
$2^2 \equiv 4 \pmod 7$
$2^3 \equiv 1 \pmod 7$
} $2^7 = 2^3 \cdot 2^3 \cdot 2$ olup $2^7 \equiv 1 \cdot 1 \cdot 2 \pmod 7$ $2^7 \equiv 2 \pmod 7$

$6^1 \equiv 6 \pmod 7$
$6^2 \equiv 1 \pmod 7$
} $6^8 = (6^2)^4$ olup $6^8 \equiv 1^4 \pmod 7$ $6^8 \equiv 1 \pmod 7$

$2^7 + 6^8 \equiv 2 + 1 \pmod 7$

$\equiv 3 \pmod 7$

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

21. Pozitif gerçel sayılar kümesinde $\otimes$ işlemi, her a ve b pozitif gerçel sayısı için

$$a \otimes b = \frac{a+b}{a \cdot b + 4}$$

biçiminde tanımlanıyor.

$a \otimes a = \frac{1}{2}$ olduğuna göre, a kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

Her a ve b pozitif gerçel sayısı için

$$a \otimes b = \frac{a+b}{a \cdot b + 4}$$

olduğuna göre, $a \otimes a = \frac{1}{2}$ işlemi yukarıda yerine yazılırsa

$$a \otimes a = \frac{a+a}{a \cdot a + 4} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{2a}{a^2 + 4} = \frac{1}{2}$$

içler dışlar çarpımı yapılırsa;

$4a = a^2 + 4$

$a^2 - 4a + 4 = 0$

$(a - 2)^2 = 0$

$a = 2$ bulunur.

CEVAP: A

22. Salı günlerinin çarşamba günlerinden fazla olduğu bir ekim ayında, 29 Ekim hangi gündür? (Ön Lisans 2012)

(Ekim ayında 31 gün vardır.)

A) Pazar B) Pazartesi
C) Salı D) Perşembe
E) Cumartesi

Çözüm

Salı günlerinin çarşamba günlerinden fazla olabilmesi için ekim ayının pazar günü ile başlaması gerekir.

1. gün → Pazar
8. gün → Pazar
15. gün → Pazar
22. gün → Pazar
29. gün → Pazar olur.

CEVAP: A

23. Pozitif gerçel sayılar kümesi üzerinde bir $\otimes$ işlemi, her a ve b sayısı için

$$a \otimes b = (a+b)^{-1} + 4^{a+b}$$

biçiminde tanımlanıyor.

Buna göre, $1 \otimes \frac{1}{2}$ işleminin sonucu kaçtır? (Lise 2012)

A) $\frac{15}{2}$ B) $\frac{17}{2}$ C) $\frac{19}{2}$
D) $\frac{20}{3}$ E) $\frac{26}{3}$

Çözüm

$$a \otimes b = (a+b)^{-1} + 4^{a+b}$$

$$1 \otimes \frac{1}{2} = \left(1+\frac{1}{2}\right)^{-1} + 4^{1+\frac{1}{2}}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{3}{2}\right)^{-1} + 4^{\frac{3}{2}}$$

$$\Rightarrow \frac{2}{3} + \left(2^2\right)^{\frac{3}{2}}$$

$$\Rightarrow \frac{2}{3} + 2^3$$

$$\Rightarrow \frac{2}{3} + \underset{(3)}{\frac{8}{1}} = \frac{26}{3} \text{ bulunur.}$$

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. Bir iş yerinde Ahmet, Mert, Polat, Selim ve Tamer isimli beş kişi çalışmaktadır. Bu iş yerinde daha önce Ahmet, Mert ve Polat bir görevde; Polat, Selim ve Tamer de bir başka görevde birlikte çalışmıştır. Yeni bir görev için bu beş kişiden rastgele ikisi seçilecektir.

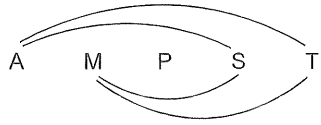
Buna göre seçilen bu iki kişinin daha önce bir görevde birlikte çalışmamış olma olasılığı kaçtır? (Lise 2024)

A) $\frac{2}{5}$ B) $\frac{4}{5}$ C) $\frac{1}{10}$ D) $\frac{3}{10}$ E) $\frac{1}{2}$

Çözüm

{Ahmet, Mert, Polat}

{Polat, Selam, Tamer}

Tüm durum $\binom{5}{2} = 10$, istenen durum 4

İstenen olasılık = $\frac{4}{10} = \frac{2}{5}$ tir.

CEVAP: A

2. Bir giyim mağazasında; eski sezona ait 4 farklı kategoride, yeni sezona ait ise 8 farklı kategoride ürünler bulunmaktadır. Bu mağaza düzenlediği bir kampanyada; eski sezona ait 3 farklı kategoride ve yeni sezona ait 2 farklı kategoride olmak üzere tam olarak 5 kategoride ürün alan müşterilerine hediye çeki vermektedir.

Bu mağazadan beş farklı ürün alacak olan bir müşteri, bu kampanyadan yararlanabilmek için alacağı ürünlerin kategorilerini kaç farklı şekilde seçebilir? (Ön Lisans 2022)

A) 84 B) 112 C) 140 D) 168 E) 196

Çözüm

$\binom{4}{3} \cdot \binom{8}{2} = 4 \cdot 28 = 112$

CEVAP: B

3. Bir yemekhanede, belirli bir haftanın ardışık 4 günü rastgele seçilip bu günlerde pilav, diğer 3 günde ise pilav yerine makarna verilecektir.

Bu yemekhanede haftanın üçüncü gününde pilav verilme olasılığı kaçtır? (Lise 2022)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{1}{7}$ E) $\frac{3}{7}$

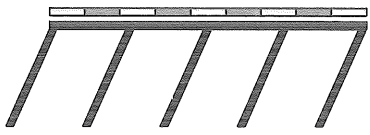
YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Belirli bir haftanın ardışık 4 günü, 4 farklı şekilde seçilebilir. (Pazartesi-Salı - Çarşamba - Perşembe, Salı-Çarşamba - Perşembe - Cuma, Çarşamba - Perşembe - Cuma - Cumartesi, Perşembe - Cuma - Cumartesi - Pazar). Haftanın üçüncü günü Çarşamba olup Çarşamba gününün olduğu 3 durum vardır. Buna göre istenilen olasılık $\frac{3}{4}$ tür.

CEVAP: C

4. Aşağıdaki şekilde, dört arabanın park edilebileceği bir park yerinin görünümü verilmiştir.

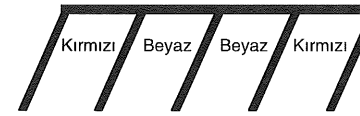

Bu park yerinde, kırmızı renkli iki arabanın yan yana olmayacak şekilde park edildiği biliniyor Sonra bu park yerine beyaz renkli iki araba geliyor ve boş olan park yerlerine park ediliyor.

Buna göre, beyaz renkli bu iki arabanın yan yana park edilmiş olma olasılığı kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{1}{4}$ D) $\frac{1}{5}$ E) $\frac{1}{6}$

Çözüm

Kırmızı renkli arabaların yan yana olmadığı dizilimlerin sayısı için tüm durumlardan kırmızıların yan yana olduğu durumları çıkaralım.

Tüm durumlar $(K_1K_2)B_1B_2$

$= 4! - 3! \cdot 2!$

$= 24 - 6 \cdot 2$

$= 12$ farklıdır.

Kırmızıların yan yana olmayıp, beyazların yan yana olduğu durumlar ise,

$K_1\,B_1\,B_2\,K_2$
$K_1\,B_2\,B_1\,K_2$
$K_2\,B_1\,B_2\,K_1$
$K_2\,B_2\,B_1\,K_1$

olup 4 tanedir.

Böylece olasılığı $\frac{4}{12} = \frac{1}{3}$ bulunur.

CEVAP: B

5. Bir doğal sayının rakamları toplamı, bu doğal sayının basamak sayısına eşit ise bu doğal sayıya uyumlu sayı denir.

Buna göre, dört basamaklı kaç tane uyumlu sayı vardır? (Ön Lisans 2020)

A) 12 B) 14 C) 16 D) 20 E) 24

Çözüm

Dört basamaklı uyumlu sayılar için rakamları toplamı 4 olacaktır.

Bu koşulu sağlayan abcd sayıları için

$a + b + c + d = 4$

- 4 0 0 0 $\Rightarrow$ 1 farklı
- 3 1 0 0 $\Rightarrow$ Bu sayılarla yazılabilecek olan tüm sayılar tekrarlı permütasyon ile bulunur.

$\Rightarrow \frac{2 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1}{2!} = 6$ farklı

YARGI YAYINEVİ

• 2 1 1 0 $\Rightarrow \frac{3\cdot 3\cdot \cancel{2}\cdot 1}{\cancel{2}!\cdot} = 9$ farklı

• 2 2 0 0 $\Rightarrow \frac{\cancel{2}\cdot 3\cdot \cancel{2}\cdot 1}{\cancel{2}!\cdot \cancel{2}!} = 3$ farklı

• 1 1 1 1 $\Rightarrow$ 1 farklı olup toplamda 1 + 6 + 9 + 3 + 1 = 20 farklı sayı yazılır.

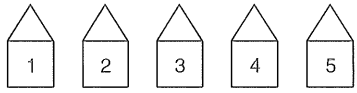
CEVAP: D

6. Damla; daire numaraları sırasıyla 1, 2, 3, 4 ve 5 olan beş komşusundan rastgele ikisini seçerek bu iki komşusuna birer tane mektup yollamaya karar veriyor.

Buna göre, Damla'nın seçtiği komşularının dairelerinin numaraları toplamının bir asal sayı olma olasılığı kaçtır? (Lise 2020)

A) $\frac{1}{6}$ B) $\frac{1}{5}$ C) $\frac{1}{4}$ D) $\frac{1}{3}$ E) $\frac{1}{2}$

Çözüm

Beş farklı daireden iki tanesi toplam

$\binom{5}{2} = \frac{5\cdot \overset{2}{\cancel{4}}}{\cancel{2}\cdot 1} = 10$ farklı şekilde seçilir.

Seçilecek iki sayının toplamının asal olduğu durumların sayısı ise

$\left.\begin{array}{l} 1+2=3 \text{ (Asal)} \\ 1+4=5 \text{ (Asal)} \\ 2+3=5 \text{ (Asal)} \\ 2+5=7 \text{ (Asal)} \\ 3+4=7 \text{ (Asal)} \end{array}\right\}$ 5 tanedir.

Böylece

$\text{Olasılık} = \frac{\text{İstenen durumların sayısı}}{\text{Bütün durumların sayısı}}$

olduğundan $\frac{5}{10} = \frac{1}{2}$ bulunur.

CEVAP: E

7. Hedef tahtasına ok atan Ali ve Can'ın hedefi vurma olasılıkları sırasıyla $\frac{2}{9}$ ve $\frac{4}{7}$'dir.

Ali ve Can hedef tahtasına birer ok attığına göre, en az birinin hedefi vurma olasılığı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{2}{5}$ D) $\frac{2}{7}$ E) 4

Çözüm

$P(A') = \frac{7}{9}$

$P(C') = \frac{3}{7}$

İkisinin de hedefi vuramama olasılığı

$\frac{\cancel{7}}{9}\cdot\frac{3}{\cancel{7}} = \frac{3}{9} = \frac{1}{3}$ olduğundan en az birinin hedefi vurma olasılığı

$1-\frac{1}{3} = \frac{2}{3}$ bulunur.

CEVAP: B

8. Bir torbada 1'den 10'a kadar olan doğal sayılarla numaralandırılmış özdeş 10 top vardır. Bu torbadan aynı anda rastgele üç top çekiliyor.

Çekilen üç toptan ikisinin üzerindeki sayıların toplamının üçüncü topun üzerindeki sayıya eşit olma olasılığı kaçtır? (Lise 2018)

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{1}{5}$ C) $\frac{1}{6}$ D) $\frac{1}{10}$ E) $\frac{1}{12}$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Tüm durumlar: $\binom{10}{3} = \frac{10 \cdot 9 \cdot 8}{3 \cdot 2 \cdot 1} = 120$

İstenilen:

1, 2, 3
1, 3, 4
1, 4, 5
1, 5, 6
1, 6, 7
1, 7, 8
1, 8, 9
1, 9, 10 } 8 durum

2, 3, 5
2, 4, 6
2, 5, 7
2, 6, 8
2, 7, 9
2, 8, 10 } 6 durum

3, 4, 7
3, 5, 8
3, 6, 9
3, 7, 10 } 4 durum

4, 5, 9
4, 6, 10 } 2 durum

$$P(A) = \frac{s(A)}{s(E)} = \frac{8+6+4+2}{\binom{10}{3}} = \frac{20}{120} = \frac{1}{6}$$

CEVAP: C

9. Bir ofiste çalışan 4 uzman ve 6 uzman yardımcısından her biri, temmuz veya ağustos aylarından birinde olmak üzere, bir aylık izin kullanacaktır. Bu ofisteki müdür, bu aylardan her birinde tüm çalışanların yarısı izinli olacak biçimde bir planlama yapmak istiyor.

Hem temmuz ayında hem de ağustos ayında ofiste en az bir uzman bulunması gerektiğine göre, kaç farklı planlama yapılabilir? (Ön Lisans 2016)

A) 240 B) 244 C) 256
D) 268 E) 280

Çözüm

4 uzman, 6 uzman yardımcısı arasından 5 kişi tatile yollanacak ve ofiste en az bir uzman kalacak ise,

$$\binom{4}{1}\cdot\binom{6}{4} + \binom{4}{2}\cdot\binom{6}{3} + \binom{4}{3}\cdot\binom{6}{2}$$

$= 4 \cdot 15 + 6 \cdot 20 + 4 \cdot 15$

$= 60 + 120 + 60 = 240$ farklı planlama yapılabilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

10. Hilesiz bir zar art arda 3 kez atılmaktadır.

Birinci atışta gelen sayının, sonraki atışlarda gelen sayıların toplamına eşit olma olasılığı kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) $\frac{5}{6}$ B) $\frac{7}{36}$ C) $\frac{11}{36}$
D) $\frac{7}{72}$ E) $\frac{5}{72}$

Çözüm

Zar art arda 3 kez atılırsa tüm durum (örnek uzay) $6^3 = 216$ dır.

İstenen durum, birinci atışta gelen sayının sonraki atışlarda gelen sayıların toplamına eşit olmasıdır. Bu durumlar

$2 = 1 + 1$

$3 = 2 + 1,\ 3 = 1 + 2,$

$4 = 3 + 1,\ 4 = 1 + 3,\ 4 = 2 + 2$

$5 = 4 + 1,\ 5 = 1 + 4,\ 5 = 3 + 2, 5 = 2 + 3$

$6 = 5 + 1,\ 6 = 1 + 5,\ 6 = 4 + 2, 6 = 2 + 4$

olup 15 durumdur. Buna göre, istenen olasılık $\frac{15}{216} = \frac{5}{72}$ dir.

CEVAP: E

11. Beyaz topların 2, 4 ve 6; kırmızı topların ise 1, 3, 5 ve 7 ile numaralandırdığı bir torbadan toplamları asal olacak şekilde iki farklı renkte top seçiliyor.

Bu seçim kaç farklı biçimde yapılabilir? (Lise 2016)

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

Çözüm

Beyaz 2, 4 ve 6

Kırmızı 1, 3, 5 ve 7

Toplamları asal sayı olacak şekilde iki farklı renkte top seçme durumları;

(2, 1)
(2, 3)
(2, 5)
(4, 1)
(4, 3)
(4, 7)
(6, 1)
(6, 5)
(6, 7)

olup 9 farklı biçimde yapılabilir.

CEVAP: D

12. Bir kutuda 1'den 4'e kadar numaralandırılmış 4 adet kart vardır. Bu kutudan çekilen bir kart kutuya geri atılmak koşuluyla art arda 3 kart rastgele çekiliyor.

Buna göre, çekilen kartların üzerinde yazan rakamların çarpımının 36'dan büyük olma olasılığı kaçtır? (Lise 2016)

A) $\frac{1}{16}$ B) $\frac{11}{64}$ C) $\frac{3}{16}$ D) $\frac{7}{32}$ E) $\frac{9}{32}$

Çözüm

1, 2, 3 ve 4 nolu kartlardan geri atılmak koşuluyla üç kart çekilirse; örnek uzay (tüm durum) $4 \cdot 4 \cdot 4 = 64$ olup, istenen durumlar ise çekilen üç kartın üzerinde yazan rakamların çarpımının 36 dan büyük olmasıdır. Bu durumlar, (4, 4, 4), (4, 4, 3), (4, 3, 4), (3, 4, 4)

olup istenen olasılık $\frac{4}{64} = \frac{1}{16}$ dır.

CEVAP: A

13. Bir galeride; A ve B markalarının her birinden kırmızı, beyaz ve mavi renkte olmak üzere toplam 6 otomobil vardır. Bu otomobiller, her birinin yanındaki otomobil farklı renk ve farklı marka olacak biçimde sıralanacaktır.

Buna göre, bu sıralama kaç farklı biçimde yapılabilir? (Ön Lisans 2014)

A) 9 B) 12 C) 15 D) 16 E) 18

Çözüm

A B A B A B ya da B A B A B A

$\underbrace{3 \cdot 2 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 1}_{\text{6 farklı durum}}$ $\underbrace{3 \cdot 2 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 1}_{\text{6 farklı durum}}$

Toplamda 12 farklı şekilde sıralama yapılır.

CEVAP: B

14. 3 sarı ve 3 mavi renkte olmak üzere toplam 6 topun bulunduğu bir torbadan rastgele bir top çıkarılıp yerine sarı bir top atılıyor.

Son durumda, torbadan rastgele çekilecek bir topun sarı olma olasılığı kaçtır? (Ön Lisans 2014)

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{5}{6}$ C) $\frac{4}{9}$ D) $\frac{7}{12}$ E) $\frac{11}{24}$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

İlk çekilen top mavi yada sarı renkte olabilir.

Mavi - Sarı yada Sarı - Sarı

$$= \frac{3}{6}\cdot\frac{4}{6}+\frac{3}{6}\cdot\frac{3}{6}$$

$$= \frac{12+9}{36}$$

$$= \frac{\cancel{21}^{7}}{\cancel{36}_{12}} = \frac{7}{12} \text{ olur.}$$

CEVAP: D

15. Bir mobilya mağazasındaki dolaplar 3 veya 4 raflıdır. Bu dolaplardaki toplam raf sayısı 50'dir.

Buna göre, mağazada bulunan dolapların en az kaç tanesi 4 raflıdır? (Lise 2014)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

3 raflı dolap sayısı x ve 4 raflı dolap sayısı y olsun.

$3x + 4y = 50$

$\downarrow \quad \downarrow$

$14 \quad 2$

Mağazada bulunan rafların en az 2 tanesi 4 raflıdır.

CEVAP: B

16. 4 matematik ve 4 istatistik bölümü öğrencisi arasından her iki bölümden en az birer öğrencinin bulunacağı 4 temsilci seçilecektir.

Bu temsilciler kaç farklı şekilde seçilebilir? (Lise 2014)

A) 56 B) 60 C) 64 D) 66 E) 68

Çözüm

Her iki bölümden en az birer öğrenci bulunacak ise seçilecek 4 temsilci sadece matematik ya da sadece istatistik bölümünden olamaz.

Tüm öğrencilerden oluşan 4 temsilci gruplar	–	Sadece Matematik öğrencilerinden oluşan 4 temsilci gruplar	–	Sadece istatistik öğrencilerinden oluşan 4 temsilci gruplar
$\downarrow$		$\downarrow$		$\downarrow$
$\binom{8}{4}$	–	$\binom{4}{4}$	–	$\binom{4}{4}$

$$= \frac{\cancel{8}\cdot 7\cdot \cancel{6}^{2}\cdot 5}{\cancel{4}\cdot\cancel{3}\cdot\cancel{2}\cdot 1} - 1 - 1$$

$= 70 - 2 = 68$ farklı şekilde seçilebilir.

CEVAP: E

17. Arda ve Berk'in hilesiz bir zarla oynadıkları oyunla ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir.

- Arda ve Berk zarı birer defa atıyor.
- Zarların üst yüzüne gelen sayılar aynı ise Arda kazanıyor.
- Zarların üst yüzüne gelen sayıların farkı en az dört ise Berk kazanıyor.
- Diğer durumlarda berabere kalıyorlar.

Bu oyunda Arda ve Berk'in berabere kalma olasılığı kaçtır? (Lise 2014)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{3}$ C) $\frac{2}{3}$ D) $\frac{1}{4}$ E) $\frac{3}{4}$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Arda ve Berk'in attığı hilesiz zarların üst yüzeyine gelen sayılar $6 \cdot 6 = 36$ farklı durum oluşturur. Arda ve Berk'in beraber ekaldığı durumlarda üst yüze gelen sayılar farklı ya da üst yüze gelen sayıların farkı en çok üçtür. Bu durumda, Arda ve Berk için üst yüze gelen sayılar

(6,3), (6,4) (6,5), (5,2), (5,3), (5,4), (4,1), (4,2), (4,3), (3,1), (3,2), (2,1), (1,2), (2,3), (1,3), (3,4), (2,4), (1,4) (4,5), (3,5), (2,5) (5,6), (4,6), (3,6) olup 24 farklı durum vardır.

istenilen olasılık = $\frac{\cancel{24}^{2}}{\cancel{36}_{3}} = \frac{2}{3}$'tür.

CEVAP: C

18. Mete ve Osman, birbirinden farklı 4 kalemin tümünü her biri en az bir kalem alacak biçimde paylaşacaktır.

Bu paylaşım kaç farklı şekilde yapılabilir? (Ön Lisans 2012)

A) 10 B) 12 C) 14 D) 15 E) 16

Çözüm

Paylaşım şu şekilde gerçekleşir.

Mete Osman

$\binom{4}{1} \cdot \binom{3}{3} = 4 \cdot 1 = 4$

$\binom{4}{2} \cdot \binom{2}{2} = 6 \cdot 1 = 6$

$\binom{4}{3} \cdot \binom{1}{1} = 4 \cdot 1 = 4$

Toplamda 4 + 6 + 4 = 14 farklı şekilde paylaşılabilir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

19. 3'ü mavi ve 4'ü kırmızı olan 7 topun bulunduğu bir torbadan, torbaya geri konulmaksızın art arda 3 top çekiliyor.

Çekilen topların üçünün de aynı renkte olma olasılığı kaçtır? (Ön Lisans 2012)

A) $\frac{1}{5}$ B) $\frac{1}{7}$ C) $\frac{3}{7}$

D) $\frac{4}{35}$ E) $\frac{6}{35}$

Çözüm

İki durum söz konusudur.

İlk durum çekilen topların tamamının kırmızı olmasıdır.

$$\frac{4}{7} \cdot \frac{\cancel{3}}{\cancel{6}} \cdot \frac{\cancel{2}}{5} = \frac{4}{35} \text{ tir.}$$

$\frac{4}{7}$: Çekilen 1. topun kırmızı olma olasılığı

$\frac{\cancel{3}}{\cancel{6}}$: Çekilen 2. topun kırmızı olma olasılığı

$\frac{\cancel{2}}{5}$: Çekilen 3. topun kırmızı olma olasılığı

Diğer durum ise çekilen topların tamamının mavi olmasıdır.

$$\frac{\cancel{3}}{7} \cdot \frac{\cancel{2}}{\cancel{6}} \cdot \frac{\cancel{1}}{5} = \frac{1}{35} \text{ tir.}$$

$\frac{\cancel{3}}{7}$: Çekilen 1. topun mavi olma olasılığı

$\frac{\cancel{2}}{\cancel{6}}$: Çekilen 2. topun mavi olma olasılığı

$\frac{\cancel{1}}{5}$: Çekilen 3. topun mavi olma olasılığı

İki farklı olasılık toplanarak sonuç

$$\frac{4}{35} + \frac{1}{35} = \frac{\cancel{5}}{\cancel{35}} = \frac{1}{7}$$

olarak bulunur.

CEVAP: B

20. Farklı uzunluklarda olan 6 kibrit çöpü arasından rastgele 2 tanesi seçiliyor.

Seçilen çöplerden birinin en kısa, diğerinin en uzun olma olasılığı kaçtır? (Lise 2012)

A) $\frac{1}{3}$ B) $\frac{1}{12}$ C) $\frac{1}{15}$

D) $\frac{1}{30}$ E) $\frac{1}{36}$

Çözüm

$$\text{Olasılık} \Rightarrow \frac{\text{İstenen durumların sayısı}}{\text{Tüm durumların sayısı}}$$

Kibrit çöplerinin hepsi farklı uzunlukta olduğu için sadece 1 tane en uzun ve yine sadece 1 tane en kısa kibrit çöpü vardır.

$$\text{Olasılık} \Rightarrow \frac{C\binom{1}{1}\cdot C\binom{1}{1}}{\underbrace{C\binom{6}{2}}_{\substack{\text{6 tane kibrit çöpü içerisinden 2 tanesinin} \\ \text{seçildiği durumların sayısı}}}}$$

$$\text{Olasılık} \Rightarrow \frac{1\cdot 1}{\frac{6\cdot 5}{2\cdot 1}} = \frac{1}{15} \text{ tir.}$$

CEVAP: C

21. Bir sokakta yan yana bulunan aşağıdaki dört ev boyanacaktır.

Elindeki 5 renk boyayla bu evlerin her birini farklı renkte olacak biçimde boyamak isteyen bir boyacı ustası, bu boyamayı kaç farklı şekilde yapabilir? (Ön Lisans 2010)

A) 120 B) 90 C) 72 D) 48 E) 24

Çözüm

1. evi boyamak için seçenek sayısı 5,

2. evi boyamak için seçenek sayısı 4,

3. evi boyamak için seçenek sayısı 3 ve

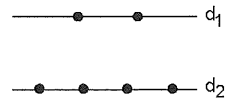
4. evi boyamak için seçenek sayısı 2 olup boyacı bu boyamayı

$5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 = 120$ farklı şekilde yapabilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

22. Aşağıda verilen paralel iki doğrudan d_1 üzerinde iki, d_2 üzerinde dört nokta işaretlenmiştir.

Bu altı noktadan üçü seçiliyor ve seçilenler köşe noktaları olacak biçimde üçgenler çiziliyor.

Bu şekilde kaç tane üçgen çizilebilir? (Lise2010)

(Aynı doğru üzerindeki üç noktanın bir üçgen oluşturmadığı kabul edilecektir.)

A) 10 B) 12 C) 15 D) 16 E) 20

Çözüm

Üçgen çizilebilmesi için d_1 doğrusundan bir nokta ile d_2 doğrusundan iki nokta ya da d_1 doğrusundan iki nokta ile d_2 doğrusundan bir nokta seçilip birleştirilmelidir.

O halde

$$\binom{2}{1}\cdot\binom{4}{2}+\binom{2}{2}\cdot\binom{4}{1} = \frac{2\cdot 1}{1}\cdot\frac{4\cdot 3}{2\cdot 1}+\frac{2\cdot 1}{2\cdot 1}\cdot\frac{4}{1}$$

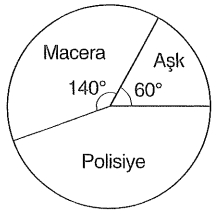
$$= 2\cdot 6 + 1\cdot 4$$

$$= 12 + 4$$

$$= 16 \text{ dır.}$$

CEVAP: D

1. Bir kitapçı sadece polisiye, aşk ve macera romanları satmaktadır. Aşağıdaki dairesel grafikte kitapçıdaki bu roman çeşitlerinin belirli bir günde satış yapılmadan önceki sayılarına göre dağılımı verilmiştir.

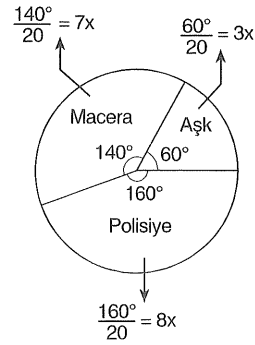
Bu kitapçıdan belirlenen günde 140 tane polisiye romanı ve 115 tane macera romanı satıldığında kalan polisiye romanlarının sayısı kalan macera romanlarının sayısına eşit olmuştur.

Buna göre belirlenen gündeki satış yapılmadan önce bu kitapçıda bulunan aşk romanlarının sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) 75 B) 90 C) 105 D) 120 E) 135

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

	Polisiye	Macera	Aşk
Olan	8x	7x	3x
Satılan	140	115	
Kalan	8x – 140	7x – 115	

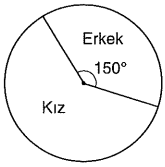
$8x - 140 = 7x - 115 \Rightarrow x = 25$ olur.

Satış yapılmadan $3x = 75$ tane aşk romanı vardır.

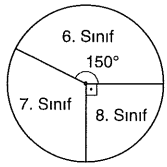
CEVAP: A

2. – 4. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir okulun 6, 7 ve 8. sınıflarındaki kız ve erkek öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları 1. grafikte, sınıflarına göre dağılımları 2. grafikte verilmiştir.

1. Grafik

2. Grafik

2. Bu okulda 8. sınıftaki toplam öğrenci sayısı 36 olduğuna göre 6, 7 ve 8. sınıflardaki toplam kız öğrenci sayısı kaçtır? (Lise 2022)

A) 63 B) 70 C) 77 D) 84 E) 91

Çözüm

Bu okulda 36x öğrenci olsun.

Erkek öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{150}{360} = 15x$

olup kız öğrenci sayısı

$36x - 15x = 21x$ olur.

6. sınıf öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{150}{360} = 15x$

8. sınıf öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{90}{360} = 9x$

olup 7. sınıf öğrenci sayısı

$36x - 15x - 9x = 12x$ olur.

8. Sınıftaki öğrenci sayısı 36 ise

$9x = 36 \Rightarrow x = 4$

olup kız öğrenci sayısı

$21x = 21 \cdot 4 = 84$ olur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

3. Bu okulda 6, 7 ve 8. sınıflardaki toplam kız öğrenci sayısı toplam erkek öğrenci sayısından 30 fazladır.

Buna göre, bu okulda 6. sınıftaki toplam öğrenci sayısı kaçtır? (Lise 2022)

A) 55 B) 60 C) 65 D) 70 E) 75

Çözüm

Bu okulda 36x öğrenci olsun.

Erkek öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{150}{360} = 15x$

olup kız öğrenci sayısı

$36x - 15x = 21x$ olur.

6. sınıf öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{150}{360} = 15x$

8. sınıf öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{90}{360} = 9x$

olup 7. sınıf öğrenci sayısı

$36x - 15x - 9x = 12x$ olur.

Toplam kız öğrenci sayısı toplam erkek öğrenci sayısından 30 fazla ise

$21x = 15x + 30 \Rightarrow x = 5$

olur. 6. sınıftaki toplam öğrenci sayısı

$15x = 15 \cdot 5 = 75$

bulunur.

CEVAP: E

4. Bu okulda 6. sınıf öğrencilerinin % 60'ı, 7. sınıf öğrencilerinin % 50'si kızdır.

Buna göre, 8. sınıftaki kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısına oranı kaçtır? (Lise 2022)

A) 1 B) 1,5 C) 2
D) 2,5 E) 3

Çözüm

Bu okulda 36x öğrenci olsun.

Erkek öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{150}{360} = 15x$

olup kız öğrenci sayısı

$36x - 15x = 21x$ olur.

6. sınıf öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{150}{360} = 15x$

8. sınıf öğrenci sayısı

$36x \cdot \frac{90}{360} = 9x$

olup 7. sınıf öğrenci sayısı

$36x - 15x - 9x = 12x$ olur.

	Kız	Erkek	Toplam
6. sınıf	$15x \cdot \frac{60}{100} = 9x$	$15x - 9x = 6x$	15x
7. sınıf	$12x \cdot \frac{50}{100} = 6x$	$12x - 6x = 6x$	12x
8. sınıf	$21x - 9x - 6x = 6x$	$15x - 6x - 6x = 3x$	9x
Toplam	21x	15x	

Buna göre, 8. Sınıftaki kız öğrencilerin sayısının erkek öğrencilerin sayısına oranı

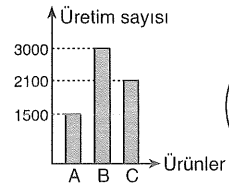
$\frac{6x}{3x} = 2$ olur.

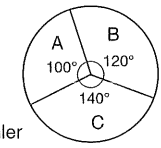
CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

5. – 6. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

A, B ve C ürünlerinin üretildiği bir fabrikada; birinci ayda üretilen ürünlerin sayıları 1. grafikte, ikinci ayda üretilen ürünlerin sayıca dağılımı ise 2. grafikte verilmiştir.

5. Bu fabrikada, ikinci ayda üretilen toplam ürün sayısı 9000'dir.

Buna göre, ikinci ayda üretilen C ürünü sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) 2800 B) 3200 C) 3400
D) 3500 E) 4200

Çözüm

Birinci ayda,

A ürünü	B ürünü	C ürünü
1500	3000	2100

Toplam üretim 6600'dür.

İkinci aydaki toplam üretime 360x denilirse,

A ürünü	B ürünü	C ürünü
100x	120x	140x

İkinci ayda üretilen toplam ürün sayısı 9000 olduğuna göre.

$360x = 9000$

$x = \frac{900\cancel{0}}{36\cancel{0}}$

$= \frac{900}{36}$

$= 25$'tir.

Burada C ürünü sayısı,

$C = 140x = 140 \cdot 25 = 3500$ bulunur.

CEVAP: D

6. Birinci ve ikinci ayda üretilen B ürününün toplam sayısı, birinci ve ikinci ayda üretilen C ürününün toplam sayısına eşittir.

Buna göre, ikinci ayda üretilen A ürünü sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) 4000 B) 4500 C) 5000
D) 5500 E) 6000

Çözüm

Birinci ayda,

A ürünü	B ürünü	C ürünü
1500	3000	2100

Toplam üretim 6600'dür.

İkinci aydaki toplam üretime 360x denilirse,

A ürünü	B ürünü	C ürünü
100x	120x	140x

Birinci ve ikinci ayda üretilen, B ürünü toplam sayısı (3000 + 120x) birinci ve ikinci ayda üretilen C ürününün toplam sayısına (2100 + 140x) eşit ise,

$3000 + 120x = 2100 + 140x$

$\cancel{900}^{45} = \cancel{20}x$

$45 = x$

İkinci ayda üretilen A ürünü sayısı

$A = 100x = 100 \cdot 45 = 4500$ bulunur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. – 8. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir otele bir yıl boyunca gelen her bir müşteri, otel girişinde iki sorudan oluşan aşağıdaki anketi doldurmuştur.

Müşteri Anketi

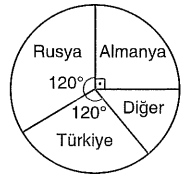
Hangi ülkede yaşıyorsunuz?

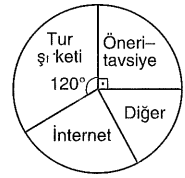
Türkiye ☐ Almanya ☐
Rusya ☐ Diğer ☐

Otelimizi nereden duydunuz?

Tur şirketi ☐ İnternet ☐
Öneri-tavsiye ☐ Diğer ☐

Her bir müşterinin her bir soruya tek bir cevap vererek doldurduğu bu anketin sonuçlarına göre, bu yıl boyunca otele gelen müşterilerin yaşadıkları ülkelere göre sayıca dağılımları Şekil 1 'deki, bu oteli duydukları kaynaklara göre sayıca dağılımları ise Şekil 2'deki dairesel grafikte gösterilmiştir.

7. Yaşadığı ülke olarak "Türkiye" seçeneğini işaretleyen müşteri sayısı ile "Rusya" seçeneğini işaretleyen müşteri sayısının toplamı 320'dir.

Buna göre, oteli duyduğu kaynak olarak "Öneri - tavsiye" seçeneğini işaretleyen müşteri sayısı kaçtır? (Lise 2020)

A) 180 B) 165 C) 150
D) 135 E) 120

Çözüm

Her iki dairesel grafik turistlere ait sayıca dağılım olduğundan ikisine de 360x diyelim. Buradan,

Ülke	Duyulan Kaynak
Rusya = 120x	Tur Şirketi = 120x
Almanya = 90x	Öneri-tavsiye = 90x
Türkiye = 120x	İnternet-Diğer = 150x
Diğer = 30x	

Yaşanan ülke olarak Rusya ve Türkiye seçeneğini işaretleyen müşteri sayısının toplamı 320 ise,

$$120x + 120x = 320$$
$$240x = 320 \text{ ise}$$
$$x = \frac{32\cancel{0}}{24\cancel{0}}$$
$$x = \frac{32:8}{24:8}$$
$$= \frac{4}{3}$$

ise, öneri-tavsiye seçeneğini işaretleyen turist sayısı 90x olduğundan

$$\overset{30}{\cancel{90}} \cdot \frac{4}{\cancel{3}} = 30 \cdot 4 = 120 \text{ bulunur.}$$

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

8. Oteli duyduğu kaynak olarak "Tur şirketi" seçeneğini işaretleyen müşteri sayısı, "İnternet" seçeneğini işaretleyen müşteri sayısının $\frac{4}{3}$'üne eşittir.

Oteli duyduğu kaynak olarak "Diğer" seçeneğini işaretleyen müşteri sayısı 90 olduğuna göre, bu otele yıl boyunca gelen toplam müşteri sayısı kaçtır? (Lise 2020)

A) 270 B) 360 C) 450
D) 540 E) 630

Çözüm

Her iki dairesel grafik turistlere ait sayıca dağılım olduğundan ikisine de 360x diyelim. Buradan,

Ülke	Duyulan Kaynak
Rusya = 120x	Tur Şirketi = 120x
Almanya = 90x	Öneri-tavsiye = 90x
Türkiye = 120x	İnternet-Diğer = 150x
Diğer = 30x	

Tur şirketi müşteri sayısı 120x olup internet seçeneğini işaretleyen müşteri sayısı $\frac{4}{3}$'üne eşit olduğuna göre,

$$120x = (\text{internet}) \cdot \frac{4}{3}$$
$$\overset{90}{\cancel{360}}\, x = (\text{internet}) \cdot \cancel{4}$$
$$90x = \text{internet}$$

internet + Diğer = 150x olduğundan

$$90x + \text{Diğer} = 150x \text{ ise}$$
$$\text{Diğer} = 60x\text{'dir.}$$

Soruda diğer seçeneğini işaretleyen müşteri sayısının 90 olduğu verildiğine göre,

$$60x = 90$$
$$x = \frac{9\cancel{0}}{6\cancel{0}}$$
$$x = \frac{\overset{3}{\cancel{9}}}{\underset{2}{\cancel{6}}} = \frac{3}{2} \text{ olur.}$$

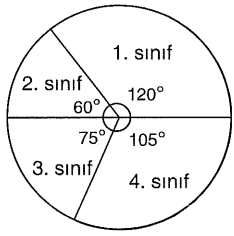
Böylece otele yıl boyunca gelen toplam turist sayısı

$$360x = \overset{180}{\cancel{360}} \cdot \frac{3}{\cancel{2}}$$
$$= 180 \cdot 3$$
$$= 540 \text{ bulunur.}$$

CEVAP: D

9. – 10. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir ilkokulda 2016 yılında bulunan öğrenci sayılarının sınıflara göre dağılımı aşağıdaki dairesel grafikte verilmiştir.

2017 yılında, bu okulun her sınıfındaki öğrenci sayısı 2016 yılına göre eşit sayıda artmış ve toplam öğrenci sayısı 300 olmuştur.

9. Bu okulun 2017 yılında 1. sınıftaki öğrenci sayısı 95 olduğuna göre, 2016 yılındaki toplam öğrenci sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 200 B) 220 C) 240 D) 260 E) 280

Çözüm

$(60, 75, 105, 120)_{EBOB} = 15$

1. sınıf $120° \rightarrow 8 \cdot k$
2. sınıf $60° \rightarrow 4 \cdot k$
3. sınıf $75° \rightarrow 5 \cdot k$
4. sınıf $105° \rightarrow +7 \cdot k$

$24k$

	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf
2016	8k	4k	5k	7k
2017	8k+a	4k+a	5k+a	7k+a

2017 yılındaki toplam öğrenci sayısı 300 ise

$24k + 4a = 300$

$6k + a = 75$ olup

$8k + a = 95$ ise

$$\begin{array}{r} -/\ 6k + a = 75 \\ 8k + a = 95 \\ \hline -/\ 6k \mp \cancel{a} = -75 \\ 8k + \cancel{a} = 95 \\ \hline 2k = 20 \Rightarrow k = 10\text{'dur.} \end{array}$$

Böylece $2016 \rightarrow 24k = 24 \cdot 10 = 240$ bulunur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. 2016 yılında bu okulun 4. sınıftaki öğrenci sayısı 2. sınıftaki öğrenci sayısından 36 fazladır.

Buna göre, 2016 yılında bu okulun 3. sınıftaki öğrenci sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 45 B) 50 C) 60 D) 70 E) 75

Çözüm

$(60, 75, 105, 120)_{EBOB} = 15$

1. sınıf $120° \rightarrow 8k$
2. sınıf $60° \rightarrow 4k$
3. sınıf $75° \rightarrow 5k$
4. sınıf $105° \rightarrow +7k$

$24k$

$7k - 4k = 36$

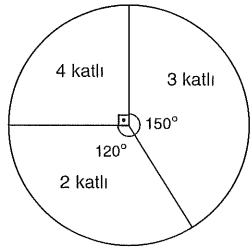
$3k = 36$

$k = 12$

3. sınıfta $5 \cdot k = 5 \cdot 12 = 60$ öğrenci vardır.

CEVAP: C

11. Bir mahallede 2 katlı, 3 katlı ve 4 katlı binalar bulunmaktadır. Aşağıdaki dairesel grafikte mahalledeki bu binaların sayılarına göre dağılımı verilmiştir.

2 katlı, 3 katlı ve 4 katlı binalardaki katların toplam sayısı 350 olduğuna göre, 3 katlı binaların toplam sayısı kaçtır? (Lise 2018)

A) 50 B) 55 C) 60 D) 65 E) 70

Çözüm

$(90, 120, 150)_{EBOB} = 30$

2 katlı evler $120° \rightarrow 4k$ tane

3 katlı evler $150° \rightarrow 5k$ tane

4 katlı evler $90° \rightarrow 3k$ tane

Toplam kat sayısı 350 olduğuna göre,

$2 \cdot (4 \cdot k) + 3\,(5 \cdot k) + 4 \cdot (3 \cdot k) = 350$

$8 \cdot k + 15 \cdot k + 12k = 350$

$35 \cdot k = 350$

$k = 10$

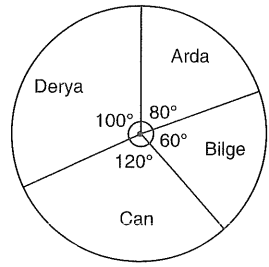
3 katlı bina sayısı $5k = 5 \cdot 10 = 50$ bulunur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

12. ve 13. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Aşağıda bir bahçenin dört kardeş arasındaki pay dağılımını gösteren daire grafiği verilmiştir.

12. Arda ve Derya paylarından vazgeçmiş ve bu paylar diğer kardeşler arasında eşit olarak paylaşılmıştır.

Buna göre, Can'ın payı yüzde kaç artmıştır? (Ön Lisans 2016)

A) 50 B) 75 C) 100 D) 125 E)150

Çözüm

Verilen grafikte bahçe payları kardeşler arasında;

$$\left.\begin{matrix}\text{Arda } 80° \\ \text{Derya } 100°\end{matrix}\right\} \frac{80° + 100°}{2} = 90°$$

olup Arda ve Derya paylarından vazgeçmiş ve bu paylar diğer kardeşler arasında eşit olarak paylaştırılırsa,

$$\left.\begin{matrix}\text{Can } 120° + 90° = 210° \\ \text{Bilge } 60° + 90° = 150°\end{matrix}\right\} \text{Can'ın payı}$$

120° de	90° artmış ise
100° de	x

D.O.

$$x = \frac{90° \cdot 100}{120°} = 75 \text{ artar.}$$

CEVAP: B

13. Toplam 7200 metrekare olan bahçedeki kendi paylarının tamamını satan Derya ve Bilge, bu satıştan eşit miktarda para elde etmiştir.

Derya kendi payının metrekaresini 180 TL'ye sattığına göre, Bilge kendi payının metrekaresini kaç TL'ye satmıştır? (Ön Lisans 2016)

A) 200 B) 240 C) 300 D) 320 E) 360

Çözüm

$$\text{Derya } 7200 \cdot \frac{100^\circ}{360^\circ} = 2000 \text{ m}^2$$

$$\text{Bilge } 7200 \cdot \frac{60^\circ}{360^\circ} = 1200 \text{ m}^2$$

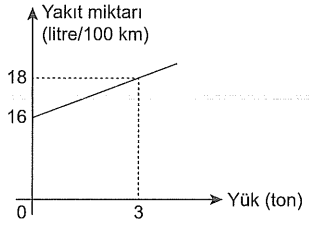
Derya kendi payının metrekaresini 180 TL'ye satmış ve Bilge kendi payının metrekaresini x TL'ye satıp ikisi eşit miktarda para elde etmiştir. Buna göre,

$2000 \cdot 180 = 1200 \cdot x$

$x = 300$ TL dir.

CEVAP: C

14. Aşağıdaki doğrusal grafikte, bir kamyonun taşıdığı yüke göre tükettiği yakıt miktarı verilmiştir.

Grafiğe göre bu kamyon, yükü olmadığında her 100 km'de 16 litre yakıt tüketmektedir.

Bu kamyon, 12 ton yükü 150 km taşıdığında kaç litre yakıt tüketir? (Ön Lisans 2012)

A) 32 B) 36 C) 42 D) 45 E) 48

Çözüm

Hiç yük yokken, 100 km de 16 lt olan yakıt sarfiyatı, taşınan her 3 tonluk yüke karşılık 100 km de 2 lt arttığına göre,

$4 \cdot 3 = 12$ tonluk yüke karşılık

$4 \cdot 2 = 8$ lt artarak 100 km de

$16 + 8 = 24$ lt olur.

100 km	24 lt
150 km	x

Doğru Orantı

$100x = 24 \cdot 150$

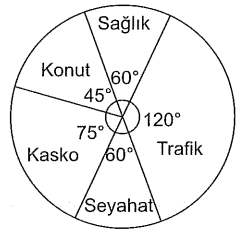
$x = \frac{24 \cdot 150}{100} = 36$ lt olur.

CEVAP: B

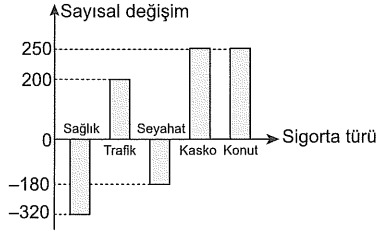
YARGI YAYINEVİ

15. - 17. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Aşağıdaki daire grafikte, 2010 yılında bir sigorta şirketine yaptırılan beş farklı sigortanın sayıca dağılımı verilmiştir.

Aşağıdaki grafikte ise bu şirkete 2011 yılında yaptırılan sigortaların 2010 yılına göre sayısal değişimi verilmiştir.

15. Bu şirkete, 2010 yılında 1000 tane kasko sigortası yaptırıldığına göre, 2011 yılında kaç tane konut sigortası yaptırılmıştır? (Ön Lisans 2012)

A) 700 B) 750 C) 800
D) 850 E) 900

Çözüm

2010 grafiğine göre, konut sigortası yaptıranların sayısı 45° lik daire dilimine karşılık gelmektedir.

75° 1000
45° x
Doğru Orantı

$75x = 45 \cdot 1000$

$x = \frac{45.1000}{75} = 600$ bulunur.

2011 grafiğine göre, konut sigortası yaptıranların sayısı 250 artarak 600 + 250 = 850 olmuştur.

CEVAP: D

16. Bu şirkete, 2011 yılında toplam 7400 tane sigorta yaptırıldığına göre, 2010 yılında kaç tane kasko sigortası yaptırılmıştır? (Ön Lisans 2012)

A) 1250 B) 1400 C) 1500
D) 1750 E) 1850

Çözüm

2010 yılında yapılan toplam sigorta sayısı "x" olsun. 2011 yılında sağlık sigortasında 320 azalış, trafik sigortasında 200 artış, seyahat sigortasında 180 azalış, kasko ve konut sigortalarında 250 şer artış olmuştur. 2011 yılında yapılan toplam sigorta sayısı,

x – 320 + 200 – 180 + 250 + 250 = 7400 dür.

x + 200 = 7400

$\boxed{x = 7200}$

olarak bulunur.

2010 grafiğine göre,

kasko sigortasına ait daire dilimi 75° dir. Yapılan kasko sigortası sayısı "y" olsun.

360° 7200
75° y
Doğru Orantı

$360 \cdot y = 7200 \cdot 75$

$y = \frac{7200 \cdot 75}{360} = 1500$ dür.

CEVAP: C

17. Bu şirkete, 2011 yılında yaptırılan sağlık ve seyahat sigorta sayıları toplamı 2500 olduğuna göre, 2010 yılında kaç tane trafik sigortası yaptırılmıştır? (Ön Lisans 2012)

A) 2800 B) 3000 C) 3250
D) 3400 E) 3750

Çözüm

2010 grafiğine göre, yapılan sağlık ve seyahat sigortalarının sayısı "x" olsun. 2011 grafiğine göre sağlık sigortasında 320 lik, seyahat sigortasında ise 180 lik bir azalış olmuştur. 2011 yılında yapılan sağlık ve seyahat sigortalarının toplamı

x – 180 – 320 = 2500

x – 500 = 2500

$\boxed{x = 3000}$ olarak bulunur.

2010 grafiğine göre, sağlık ve seyahat sigortalarına ait daire dilimlerinin açılarının toplamı

60 + 60 = 120° dir.

2010 grafiğine göre, trafik sigortasına ait daire dilimi 120° dir.

Yapılan trafik sigortası sayısı "y" olsun.

120° 3000
120° y
Doğru Orantı

$\cancel{120} \cdot y = \cancel{120} \cdot 3000$

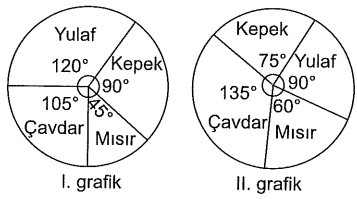
$y = 3000$ dir.

CEVAP: B

18. – 20. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Bir fabrikada dört çeşit ekmek üretilip satılmaktadır.

Aşağıdaki I. grafikte, bu fabrikada belirli bir günde üretilen ekmeklerin çeşitlerine göre sayıca dağılımı verilmiştir. II. grafikte ise bu üretilen ekmeklerden aynı günde satılanların sayıca dağılımı verilmiştir.

I. grafik II. grafik

Gün sonunda bu fabrikada, üretilen mısır ekmeğinin tamamı ve üretilen kepek ekmeğinin 150 tanesi satılmıştır.

18. Bu fabrikada kaç tane yulaf ekmeği satılmıştır? (Lise 2012)

A) 180 B) 210 C) 240 D) 270 E) 300

Çözüm

150 tane kepek ekmeğinin satıldığı biliniyor. Bu da II. grafikte 75° lik daire dilimine karşılık gelir.

II. grafiğe göre,

75° 150

90° x

D.O.

$\overset{1}{\cancel{75}} \cdot x = \overset{2}{\cancel{150}} \cdot 90$

x = 180 bulunur.

CEVAP: A

19. Bu fabrikada kaç tane çavdar ekmeği üretilmiştir? (Lise 2012)

A) 210 B) 240 C) 250 D) 260 E) 280

Çözüm

II. grafiğe göre, satılan mısır ekmeği sayısını gösteren daire dilimi 60° dir. Buna göre satılan mısır ekmeği sayısı 60 . 2 = 120 dir. Üretilen tüm mısır ekmeği satıldığından 120 tane mısır ekmeği üretilmiştir.

I. grafiğe göre, üretilen mısır ve çavdar ekmeğini gösteren daire dilimleri sırasıyla 45° ve 105° dir. 45° lik daire dilimi 120 ye karşılık geldiği için

45° 120°

105° x

D.O.

45 . x = 120 . 105

$x = \frac{120 \cdot 105}{45} = 280$ bulunur.

CEVAP: E

20. Bu fabrikada üretilen ekmeklerin yüzde kaçı satılmıştır? (Lise 2012)

A) 45 B) 50 C) 60 D) 75 E) 80

Çözüm

I. grafiğe göre 45° lik daire dilimi 120 ye karşılık geliyor. I. grafiğin tamamı üretilen ekmek miktarını verdiğinden

45° 120

360° x

D.O.

45x = 120 . 360

$x = \frac{120 \cdot 360}{45} = 960$ tır.

YARGI YAYINEVİ

II. grafiğe göre 60° lik daire dilimi 120 ye karşılık geliyor. II. grafiğin tamamı satılan ekmek miktarını verdiğinden

$$\begin{array}{ll} 60^\circ & 120 \\ 360^\circ & y \end{array}$$

D.O.

$$\overset{1}{\cancel{60}} \cdot y = 120 \cdot \overset{6}{\cancel{360}}$$

$y = 720$ dir.

Fabrikada üretilen toplam 960 ekmeğin 720 si satılıyor.

Buna göre,

$$960 \cdot \frac{z}{100} = 720$$

$$960 \cdot z = 720 \cdot 100$$

$$z = \frac{720 \cdot 100}{960} = 75$$

Üretilen tüm ekmeğin % 75 i satılmıştır.

CEVAP: D

21. – 23. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Aşağıdaki tabloda bir bölgede 2008 ve 2009 yıllarında tarım, sanayi, inşaat, hizmet ve imalat sektöründe çalışan kişilerin bu beş sektörde çalışanlar içindeki payları yüzde olarak gösterilmiştir.

Sektörler	2008	2009
Tarım	18	20
Sanayi	12	12
İnşaat	15	18
Hizmet	25	25
İmalat	30	25

Bu bölgede 2009 yılında çalışan kişi sayısının 2008'e göre % 20 arttığı ve 2009 yılında çalışan kişi sayısının 60 000 olduğu biliniyor.

21. Buna göre, 2008 yılında tarım sektöründe çalışan kişi sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2010)

A) 6000 B) 7000 C) 8000
D) 9000 E) 12 000

Çözüm

Tabloya göre 2008 yılında tarım sektöründe çalışan 9000 kişi vardır.

CEVAP: D

22. Buna göre, inşaat sektöründe çalışan kişi sayısı 2009 yılında 2008 yılına göre kaç kişi artmıştır? (Ön Lisans 2010)

A) 3000 B) 3300 C) 3600
D) 4200 E) 4800

Çözüm

2008 yılında inşaat sektöründe 7500 kişi, 2009 yılında ise 10800 kişi çalışıyor. Artış miktarı

10800 – 7500 = 3300 bulunur.

CEVAP: B

23. I. Sanayi sektöründe 2008 ve 2009 yıllarında çalışan kişi sayıları aynıdır.

II. İmalat sektöründe çalışan kişi sayısı 2009 yılında 2008 yılına göre % 5 azalmıştır.

III. Hizmet sektöründe çalışan kişi sayısı 2009 yılında 2500 kişi artmıştır.

Tabloya göre yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Tabloya göre

I. Sanayi sektöründe 2008 de 6000 kişi 2009 da 7200 kişi vardır. (YANLIŞ)

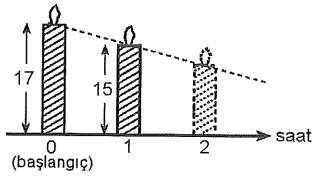
II. İmalat sektöründe 2008 de ve 2009 da çalışan sayıları eşit olup 15000 dir. (YANLIŞ)

III. Hizmet sektöründe 2008 de 12500 kişi, 2009 da 15000 kişi çalışıyor olup 2500 kişi artmıştır. (DOĞRU)

CEVAP: B

24. ve 25. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Başlangıçta 17 cm olan bir mum, yakıldıktan sonra boyunda zamana bağlı olarak doğrusal bir azalma görülmektedir.

Yakıldıktan 1 saat sonra bu mumun boyu 15 cm olmuştur.

24. Yakıldıktan 5 saat sonra mumun boyu kaç cm olur? (Lise 2010)

A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

Çözüm

x = 5 iken A = 17 – 2 · 5 = 7 cm dir.

CEVAP: C

25. Yakıldıktan kaç saat sonra mum tamamen erir? (Lise 2010)

A) 9 B) 8,5 C) 8 D) 7,5 E) 7

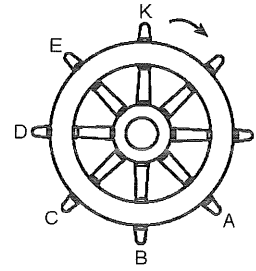
Çözüm

A = 0 iken 0 = 17 – 2x $\Rightarrow$ x = 8,5 saattir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

26. Aşağıda bir gemi dümeni gösterilmiştir. Dümeni tutmaya yarayan kollar eşit aralıklıdır.

Bu geminin kaptanı, dümeni önce ok yönünde 135° daha sonra ok yönüne ters yönde 225° döndürüyor.

Son durumda dümenin K kolu başlangıç konumundaki hangi noktada olur? (Lise 2010)

A) A B) B C) C D) D E) E

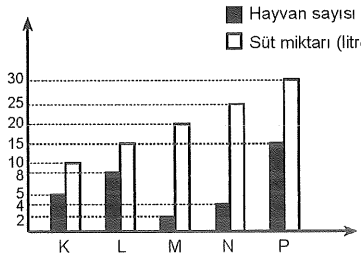
Çözüm

Dümen önce ok yönünde 135° sonra ok yönünün tersine 225° döndürülürse dümen toplamda ok yönünün tersine 90° döndürülmüştür. O halde K kolu D noktasına gelmiş olur.

CEVAP: D

27. – 29. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Bir çiftlikte K, L, M, N ve P türlerinde, süt veren beş farklı hayvan vardır. Aşağıdaki grafikte her bir türdeki hayvan sayısı ve bu türdeki hayvanlardan bir günde elde edilen toplam süt miktarları birlikte verilmiştir.

Örneğin K türünde 5 hayvan vardır ve K'lerin tümünden bir günde elde edilen toplam süt miktarı 10 litredir.

27. Hangi iki türde, bir hayvandan elde edilen ortalama süt miktarları eşittir? (Lise 2010)

A) K ve L B) K ve P C) L ve M D) N ve P E) M ve P

Çözüm

Grafikteki veriler ile bir tablo hazırlanırsa

	Hayvan sayısı	Süt miktarı	Ortalama
K	5	10	$\frac{10}{5}=2$
L	8	15	$\frac{15}{8}=1{,}875$
M	2	20	$\frac{20}{2}=10$
N	4	25	$\frac{25}{4}=6{,}25$
P	15	30	$\frac{30}{15}=2$

Tabloya göre bir hayvandan elde edilen ortalama süt miktarı eşit olan hayvan türleri K ve P dir.

CEVAP: B

28. Bir günde elde edilen süt miktarları bir daire grafiğiyle gösterilirse 90 derecelik daire dilimine karşılık gelen tür hangisi olur? (Lise 2010)

A) K B) L C) M D) N E) P

Çözüm

Bir günde elde edilen toplam süt miktarı 10 + 15 + 20 + 25 + 30 = 100 lt dir.

360° 90°

100 lt x

x = 25 lt

Günde 25 lt süt alınan hayvan türü N dir.

CEVAP: D

29. L türündeki hayvanlardan bir günde 90 litre süt elde etmek için bu türdeki hayvan sayısı kaç olmalıdır? (Lise 2010)

A) 32 B) 36 C) 40 D) 42 E) 48

Çözüm

L türünde 8 hayvan olup günlük süt üretimi 15 lt dir. 90 lt olması için

15 lt 8 hayvan

90 lt x hayvan

x = 48 hayvan

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. - 3. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırınız.

Ali Bey, uzaktan kumandalı araba ve uzaktan kumandalı helikopter olmak üzere sadece İki çeşit oyuncak satmaktadır. Ali Bey; bu oyuncakları satarken kumandalarına, arabalarına ve helikopterlerine pil takarak çalışır durumda satış yapmaktadır.

- Her bir uzaktan kumandalı araba kumandasına 2 küçük pil ve arabaya 3 büyük pil takılınca çalışmaktadır.
- Her bir uzaktan kumandalı helikopter kumandasına 1 büyük pil ve helikoptere 6 küçük pil takılınca çalışmaktadır.

1. Toplam 50 tane oyuncak satan Ali Bey, sattığı oyuncaklar için toplam 260 tane pil kullanmıştır.

Buna göre Ali Bey sattığı bu oyuncaklarda toplam kaç tane büyük pil kullanmıştır? (Ön Lisans 2024)

A) 120 B) 130 C) 140 D) 150 E) 160

Çözüm

Helikopter → 6 küçük pil

Helikopter kumandası → 1 büyük pil

Araba → 3 büyük pil

Araba kumandası → 2 küçük pil

x tane helikopter için;

$x \cdot 6 = 6x$ küçük pil

$x \cdot 1 = x$ büyük pil

y tane araba için;

$y \cdot 3 = 3y$ büyük pil

$y \cdot 2 = 2y$ küçük pil

x + y oyuncak için 7x + 5y pil kullanılmış.

$$\begin{array}{rl} {\scriptstyle -5/} & x + y = 50 \\ + & 7x + 5y = 260 \\ \hline & 2x = 10 \end{array}$$

$x = 5$ ve $x + y = 50 \Rightarrow y = 45$'tir.

Toplam büyük pil sayısı

$x + 3y = 5 + 3 \cdot 45 = 140$'tır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

2. Ali Bey'in belirli bir günde sattığı oyuncaklarda kullandığı küçük pillerin sayısı, büyük pillerin sayısının 6 katından 240 eksiktir.

Buna göre Ali Bey belirlenen bu gün içinde kaç tane uzaktan kumandalı araba satmıştır? (Ön Lisans 2024)

A) 12 B) 15 C) 18 D) 21 E) 24

Çözüm

Helikopter → 6 küçük pil

Helikopter kumandası → 1 büyük pil

Araba → 3 büyük pil

Araba kumandası → 2 küçük pil

x tane helikopter için; 6x küçük ve x büyük pil

y tane araba için; 2y küçük ve 3y büyük pil

$$\cancel{6x} + 2y = 6(x + 3y) - 240$$

$$6x + 2y = \cancel{6x} + 18y - 240$$

$$240 = 16y$$

$$y = 15\text{'tir.}$$

CEVAP: B

3. Ali Bey, belirli bir günde elindeki pillerin tamamını kullanarak sadece 24 tane uzaktan kumandalı helikopter satmıştır.

Belirlenen bu günde Ali Bey elindeki piller ile sadece uzaktan kumandalı araba satmış olsaydı elinde en az kaç tane pil kalırdı? (Ön Lisans 2024)

A) 104 B) 110 C) 116
D) 122 E) 128

Çözüm

Helikopter → 6 küçük pil

Helikopter kumandası → 1 büyük pil

Araba → 3 büyük pil

Araba kumandası → 2 küçük pil

24 tane uzaktan kumandalı helikopter için toplam;

$24 \cdot 1 = 24$ büyük pil

$24 \cdot 6 = 144$ küçük pil kullanır.

Bunun yerine uzaktan kumandalı araba satsaydı

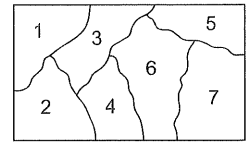
24 büyük pille en fazla $\frac{24}{3} = 8$ araba ve 8 araba için $8 \cdot 2 = 16$ küçük pil kullanırdı.

$144 - 16 = 128$ tane pil kalırdı.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

4. 7 farklı bölgeye ayrılmış bir arazide, sınırları aşağıdaki haritada gösterilen bölgeler 1'den 7'ye kadar tam sayılarla şekildeki gibi numaralandırılmıştır. Bu arazide A, B, C, D, E, F ve G çiftçilerinden her biri farklı bir bölgede ürün yetiştirilmektedir. Bu çiftçilerden her biri yalnızca kendisinin ürün yetiştirdiği bölge ile ortak sınıra sahip olan bölgelerde ürün yetiştiren çiftçilerden ürün alabilmekte veya bu çiftçilere ürün satabilmektedir.

Bu çiftçilerle ilgili aşağıdakiler bilinmektedir:

- D çiftçisi tam olarak 4 farklı çiftçiye ürün satabilir.
- B çiftçisi D çiftçisinden ürün alamaz ve tam olarak 2 farklı çiftçiye ürün satabilir.
- A çiftçisi D çiftçisinden ürün alamaz.
- En fazla çiftçiye ürün satabilen çiftçi E çiftçisidir.
- C ve F çiftçileri birbirlerine ürün satabilirler.

Buna göre G çiftçisi kaç numaralı bölgede ürün yetiştirmektedir? (Lise 2024)

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

Çözüm

Bilgiler değerlendirilirse

D → 6'dır.

B → 1'dir.

A → 2'dir.

E → 3'tür.

C → 5 – 7'dir.

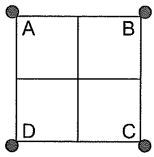
F → 5 – 7'dir.

Buna gör, G → 4'tür.

CEVAP: B

5. ve 6. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

A, B, C ve D harfleriyle isimlendirilen dört bölmeden oluşan şekildeki düzenekte her bölmenin bir köşesinde o bölmeye ait bir düğme bulunmaktadır. Her bölmesine belirli sayıda top yerleştirilen bu düzenekte ortak kenarı olan bölmelere komşu bölmeler denilmektedir.

Bölmelerden herhangi birine ait düğmeye her basıldığında;

- o bölmede bulunan top sayısı tekse o bölmedeki topların tamamı o bölmeyle komşu olmayan bölmeye geçmekte,
- o bölmede bulunan top sayısı çiftse o bölmedeki toplar o bölmeye komşu olan bölmelere eşit olarak dağılmaktadır.

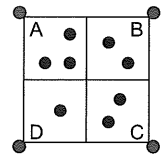
Örneğin D bölmesine ait düğmeye basılırsa;

D bölmesinde 5 top varsa tamamı B bölmesine,

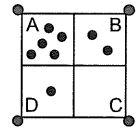
D bölmesinde 6 top varsa 3'ü A bölmesine 3'ü de C bölmesine geçer.

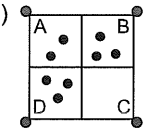
YARGI YAYINEVİ

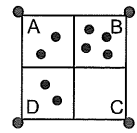
5.

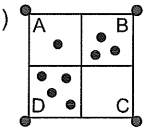

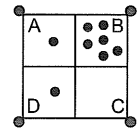
Şekildeki düzenekte sırasıyla A, B ve C bölmelerine ait düğmelere basılırsa düzeneğin son durumu aşağıdakilerden hangisi gibi olur? (Lise 2024)

A)

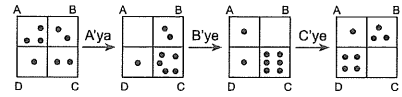
B)

C)

D)

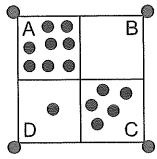
E)

Çözüm

CEVAP: D

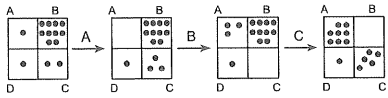
6. Başlangıçta hiçbir bölmesi boş olmayan düzenekte sırasıyla A, C ve B bölmelerine ait düğmelere basıldığında düzeneğin son durumu aşağıdaki gibi olmuştur.

Buna göre başlangıçta C bölmesinde kaç top vardır? (Lise 2024)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

Tersten düşünülmelidir. Buna göre başlangıçta C'de 2 tane vardır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7 - 9. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Bir şirkette çalışan Kemal, Levent ve Metin üç basamaklı birer doğal sayıyı şifre olarak kendilerine belirledikten sonra, bu üç şifreden, üç basamaklı bir doğal sayı olan bir doğrulama kodu oluşturuluyor. Bu doğrulama kodu oluşturulurken; bu üç şifrenin aynı basamağındaki rakamlar toplanıyor ve elde edilen toplamın birler basamağındaki sayı doğrulama kodunun aynı basamağını oluşturuyor.

Örnek: Kemal, Levent ve Metin'in belirlediği şifreler sırasıyla 125, 356 ve 379 ise bu şifrelerin yüzler, onlar ve birler basamağındaki rakamların toplamları sırasıyla

$1 + 3 + 3 = 7$

$2 + 5 + 7 = 14$

$5 + 6 + 9 = 20$

olduğundan oluşturulan doğrulama kodu 740 olur.

7. Kemal, Levent ve Metin sırasıyla 137, 212 ve 693 şifrelerini belirliyor.

Buna göre oluşturulan doğrulama kodu aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) 832 B) 872 C) 912 D) 932 E) 943

Çözüm

137, 212, 693 için

$1+2+6=\underline{9}$
$3+1+9=\underline{13}$ } 932'dir.
$7+2+3=\underline{12}$

CEVAP: D

8. Kemal ve Metin sırasıyla 153 ve 614 şifrelerini belirliyor.

Oluşturulan doğrulama kodu 924 olduğuna göre Levent'in şifresi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) 157 B) 167 C) 247 D) 257 E) 267

Çözüm

153, 614, XYZ için kod 924 ise

$1+6+X=9 \Rightarrow X=2$
$5+1+Y=12 \Rightarrow Y=6$
$3+4+Z=14 \Rightarrow Z=7$
} XYZ = 267'dir.

CEVAP: E

9. Kemal, Levent ve Metin sırasıyla ABB, 7AC ve AC1 şifrelerini belirlemişlerdir.

Oluşturulan doğrulama kodunun birler basamağı 8 ve onlar basamağı 1 olduğuna göre yüzler basamağı kaçtır? (Lise 2024)

A) 1 B) 3 C) 5 D) 7 E) 9

Çözüm

ABB, 7AC, AC1 için kod K18 ise

B + C + 1 = 8 □ B + C = 7 olup

B + A + C = 11 □ A = 4 olur.

7

A + 7 + A = 4 + 7 + 4 = 15 olup doğrulama kodunun yüzler basamağı olan K = 5'tir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Ali, Berk, Can, Deniz ve Ege isimli beş arkadaştan her biri tek başına sabit birer hızla koşmaktadır. Bu arkadaşlar birlikte koştuklarında ise her birinin hızı, birlikte koşanlar arasında tek başına koşma hızı en az olan kişinin hızına eşit olmaktadır. Bu arkadaşların birlikte koşma durumlarına göre hızları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	koşma hızı (kilometre/saat)
Ali - Berk	8
Berk - Deniz	12
Deniz - Ege	10
Ali - Berk - Can	5

Ali'nin tek başına koşma hızı ile Deniz'in tek başına koşma hızının toplamı saatte 21 kilometredir.

Buna göre, bu arkadaşların tek başına koşarken hızı en az olandan en fazla olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Can - Ege - Ali - Deniz - Berk
B) Can - Ali - Ege - Berk - Deniz
C) Can - Ege - Ali - Berk - Deniz
D) Can - Ali - Ege - Deniz - Berk
E) Can - Ege - Berk - Ali - Deniz

Çözüm

Ali-Berk birlikte koştuklarında koşma hızı 8 km/sa ve Ali-Berk-Can birlikte koştuklarında koşma hızı 5 km/sa ise Can'ın tek başına koşma hızı 5 km/sa olmalıdır. Ali- Berk birlikte koştuklarında koşma hızı 8 km/sa ve Berk-Deniz birlikte koştuklarında birlikte koştuklarında koşma hızı 12 km/sa ise Ali'nin tek başına koşma hızı 8 km/sa dir. Ali'nin tek başına koşma hızı ile Deniz'in tek başına koşma hızı toplamı 21km/sa ise Deniz'in tek başına koşma hızı 21 − 8 = 13 km/sa olur. Bu durumda Berk'in tek

başına koşma hızı 12 km/sa ve Ege'nin tek başına koşma hızı 10 km/sa dir. Buna göre, tek başına koşarken hızı en az olandan en fazla olana doğru sıralanışı:

"Can, Ali, Ege, Berk, Deniz" şeklindedir.

CEVAP: B

11. Rakamları sıfırdan ve birbirinden farklı üç basamaklı bir ABC doğal sayısının rakamları arasında A < B ve B > C ilişkisi varsa bu sayıya ortalı sayı denir.

Buna göre, en küçük ortalı sayı ile en büyük ortalı sayının toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 975 B) 984 C) 996
D) 1029 E) 1132

Çözüm

En küçük ortalı sayı 132 ve en büyük ortalı sayı 897'dir. 132 +897 = 1029 olur.

CEVAP: D

12. ve 13. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırınız.

Bir millî park alanına; araba, minibüs ve otobüs olmak üzere üç farklı türde araç girebilmektedir. Park girişinde;

- her bir araba için 20 TL,
- her bir minibüs için 50 TL,
- her bir otobüs için 100 TL

giriş ücreti alınmaktadır.

12. Belirli bir günde bu parka giren araçların $\frac{1}{2}$'si araba ve $\frac{1}{3}$'ü minibüs olmak üzere, bu günde parka giren tüm araçlardan alınan toplam giriş ücreti 5200 TL'dir.

Buna göre, belirlenen bu günde parka giren otobüs sayısı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 16 B) 18 C) 20 D) 22 E) 24

Çözüm

Bir günde bu park alanına 6x araç girmiş olsun. Verilen bilgileri aşağıdaki tabloda özetleyelim.

	Bir Araç İçin Ücret Girişi	Adet
Araba	20 TL	3x
Minibüs	50 TL	2x
Otobüs	100 TL	x

Araçlardan alınan toplam giriş ücreti 5200 TL ise;

$20 \cdot 3x + 50 \cdot 2x + 100 \cdot x = 5200$

$260 \cdot x = 5200$

$x = 20$

Belirlenen günde parka giren otobüs sayısı 20'dir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

13. Bu millî parka en az bir aracın girdiği belirli bir günde; parka giren otobüs sayısı minibüs sayısının $\frac{1}{2}$'sine eşit, parka giren minibüslerden alınan toplam ücret ise bu günde parka giren araçlardan alınan toplam ücretin $\frac{1}{3}$'üne eşittir.

Buna göre, belirlenen bu günde parka giren araba sayısının toplam araç sayısına oranı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) $\frac{1}{4}$ B) $\frac{3}{5}$ C) $\frac{4}{7}$ D) $\frac{5}{8}$ E) $\frac{7}{9}$

Çözüm

	Bir Araç İçin Ücret Girişi	Adet	Alınan Toplam Ücret
Araba	20 TL	a	20a
Minibüs	50 TL	2x	100x
Otobüs	100 TL	x	100x

Parka giren minibüslerden alınan toplam ücret ise bu günde parka giren araçlardan alınan toplam ücretin $\frac{1}{3}$'üne eşittir.

$$(20a+100x+100x)\cdot\frac{1}{3}=100x$$
$$20a+200x=300x$$
$$20a=100x$$
$$a=5x$$

Belirlenen günde parka giren araba sayısının toplam araç sayısına oranı;

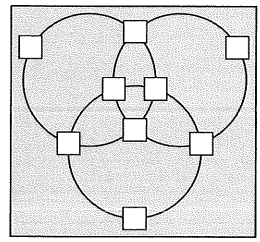
$$\frac{\text{Araba sayısı}}{\text{Toplam araç sayısı}}=\frac{5x}{5x+2x+x}$$
$$=\frac{5x}{8x}=\frac{5}{8}$$

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

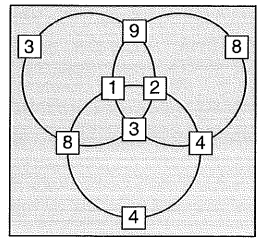
14. - 16. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplandırınız.

Siyah, mavi ve kırmızı renkli üç çember ve çemberler üzerindeki dokuz kutudan oluşan şekildeki düzenekte, kutulara 1'den 9'a kadar rakamlar yazılacaktır.

Ali, Defne ve Emir'in puanları sırasıyla siyah, mavi ve kırmızı renkli çemberlerin üzerindeki kutulara yazılan sayıların toplamı olacaktır.

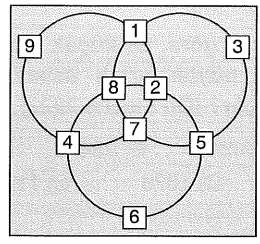
Örneğin,

bu düzenekte Ali'nin puanı

3 + 9 + 2 + 3 + 8 = 25'tir.

14.

Yukarıdaki düzenekte; Ali, Defne ve Emir'in puanlarının toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 48 B) 54 C) 60 D) 66 E) 72

Çözüm

Ali'nin puanı:

1 + 2 + 7 + 4 + 9 = 23

Defne'nin puanı:

1 + 3 + 5 + 7 + 8 = 24

Emir'in puanı:

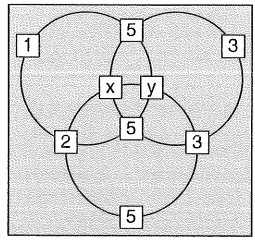
8 + 2 + 5 + 6 + 4 = 25

Üçünün puanları toplamı:

23 + 24 + 25 = 72 olur.

CEVAP: E

15.

Yukarıdaki düzenekte; Ali, Defne ve Emir'in puanları birbirine eşit olduğuna göre, x · y çarpımı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 15 B) 18 C) 21 D) 24 E) 27

Çözüm

Ali'nin puanı:

1 + 5+ y + 5 + 2 = 13 + y

Defne'nin puanı:

5 + 3 + 3 + 5 + x = 16 + x

Emir'in puanı:

x + y + 3 + 5 + 2 = x + y + 10

Üçünün puanları eşit ise;

x + y + 10 = 16 + x ⇒ y = 6

x + y + 10 = 13 + y ⇒ x = 3

olup x · y = 3 · 6 = 18 bulunur.

CEVAP: B

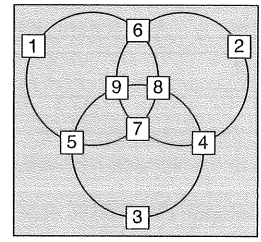
YARGI YAYINEVİ

16. Bu düzenekte her bir kutuya farklı bir rakam yazıldığına göre; Ali, Defne ve Emir'in puanları toplamının <u>en büyük</u> değeri kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) 78 B) 81 C) 84 D) 87 E) 90

Çözüm

İki çemberin birleştiği karelere en büyük rakamlar gelecek şekilde yerleştirilirse üçünün puanları toplamı en yüksek olur.

Ali'nin puanı:

1 + 6+ 8 + 7 + 5 = 27

Defne'nin puanı:

6 + 2 + 4 + 7 + 9 =28

Emir'in puanı:

9 + 8 + 4 + 3 + 5 = 29

Üçünün puanları toplamı:

27 + 28 + 29 = 84 olur.

CEVAP: C

17. Bir veri grubundaki sayılar küçükten büyüğe doğru sıralandığında gruptaki terim sayısı tek ise ortadaki sayıya, çift ise ortadaki iki sayının aritmetik ortalamasına o veri grubunun medyanı (ortanca) denir.

Birbirinden farklı tam sayılardan oluşan

0, a, 8, 9, b, 14

veri grubundaki veriler küçükten büyüğe doğru sıralanmıştır. Bu veri grubunun aritmetik ortalaması ile medyanı birbirine eşittir.

Buna göre, a · b çarpımı kaçtır? (Lise 2022)

A) 36 B) 48 C) 65 D) 72 E) 91

Çözüm

Grubun medyanı ortadaki iki sayı olan 8 ile 9'un aritmetik ortalamasına eşittir. Medyan ve aritmetik ortalama eşit ise;

$$\frac{8+9}{2}=\frac{0+a+8+9+b+14}{6}$$

$$51=31+a+b$$

$$a+b=20$$

olup $0 < a < 8$ ve $9 < b < 14$ olduğu dikkate alınırsa $a = 7$ ve $b = 13$ olmalıdır. Buna göre $a \cdot b = 7 \cdot 13 = 91$ olur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

18. ve 19. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Bir mağazada A ve B marka cep telefonları 16 GB ve 64 GB hafıza seçenekleriyle satılmaktadır. Belirli bir ayda satılan A ve B marka cep telefonlarının sayılarının bazıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	A	B
16 GB	24	
64 GB		16

Satılan tüm telefonların % 40'ının hafızasının 16 GB olduğu bilinmektedir.

18. Bu ayın sonunda satılan toplam telefon sayısı 90'dır.

Buna göre, satılan B marka 16 GB hafızalı telefon sayısı kaçtır? (Lise 2022)

A) 12 B) 18 C) 24 D) 36 E) 48

Çözüm

B marka 16 GB lık satılan telefon sayısı x olsun. Buna göre satılan 16 GB lık telefon sayısı 24 + x olur. Satılan toplam telefon sayısı 90 olup bunların %40'ı 16 GB ise

$$90 \cdot \frac{40}{100}=24+x$$

$$36=24+x$$

$$x=12$$

bulunur.

CEVAP: A

19. Bu ayın sonunda satılan toplam B marka telefon sayısı 22'dir.

Buna göre, satılan A marka 64 GB hafızalı telefon sayısı kaçtır? (Lise 2022)

A) 23 B) 25 C) 27 D) 29 E) 31

Çözüm

Satılan B marka telefon sayısı 22 ise B marka 16 GB lık satılan telefon sayısı 22 – 16 = 6 olur. Buna göre 16 GB lık satılan toplam telefon sayısı 24 + 6 = 30 olup satılan toplam telefon sayısının %40'ına eşit ise toplam telefon sayısı x olmak üzere;

$$x \cdot \frac{40}{100} = 30$$

$$x = 75$$

olur. A marka 64 GB lık telefon sayısı = 75 – 24 – 6 – 16 = 29

bulunur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

20 ve 22. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Dört basamaklı bir doğal sayının basamakları soldan sağa doğru sırasıyla + ve – olarak işaretlendikten sonra, + ile işaretlenen rakamların sayı değerleri toplamından – ile işaretlenen rakamların sayı değerleri toplamı çıkarılıyor. Elde edilen sonuç pozitif ise başlangıçta belirlenen doğal sayı "artıl sayı" olarak adlandırılıyor ve bu sonuç belirlenen doğal sayının artıl gücü olarak tanımlanıyor. Elde edilen sonuç negatif ise başlangıçta belirlenen doğal sayı "eksil sayı" olarak adlandırılıyor ve bu sonucun mutlak değeri belirlenen doğal sayının eksil gücü olarak tanımlanıyor.

Örnek: 1234 doğal sayısı için işaretleme $\overset{+}{1}\ \overset{-}{2}\ \overset{+}{3}\ \overset{-}{4}$ şeklinde olup işlemin sonucu (1 + 3) - (2 + 4) = –2 olduğundan, 1234 sayısı bir eksil sayıdır ve bu sayının eksil gücü 2'dir.

20. Rakamları birbirinden farklı dört basamaklı en büyük eksil sayının rakamları toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) 23 B) 25 C) 27 D) 29 E) 31

Çözüm

Dört basamaklı rakamları farklı en büyük eksil sayı için,

$\overset{+}{9}\overset{-}{8}\overset{+}{5}\overset{-}{7}$

= (9 + 5) – (8 + 7)

= 14 – 15

= –1 olup bu sayının rakamları toplamı 9 + 8 + 5 + 7 = 29 bulunur.

CEVAP: D

21. Artıl gücü 16 olan kaç farklı dört basamaklı doğal sayı vardır? (Ön Lisans 2020)

A) 4 B) 7 C) 10 D) 13 E) 16

Çözüm

$\overset{+\ -\ +\ -}{abcd}$

$(a + c) - (b + d) = 16$

olan dört basamaklı sayılar için,

$\frac{a+c}{16}\ \frac{b+d}{0} \Rightarrow \underline{abcd}$

9070
8080 } 3 tane
7090

$\frac{a+c}{17}\ \frac{b+d}{1} \Rightarrow \underline{abcd}$

9180
9081 } 4 tane
8190
8091

$\frac{a+c}{18}\ \frac{b+d}{2} \Rightarrow \underline{abcd}$

9290
9092 } 3 tane
9191

Bu koşulu sağlayan 3 + 4 + 3 = 10 tane sayı vardır.

CEVAP: C

22. 8654, 3457 ve 2353 sayılarının artıl ya da eksil güçleri sırasıyla a, b ve c olmak üzere, bu sayıların doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) a = b > c B) a > c > b
C) b > c > a D) c > a > b
E) c > b = a

Çözüm

$a = 8654 \Rightarrow \overset{+\ -\ +\ -}{8654}$

$= (8 + 5) - (6 + 4)$

$= 13 - 10 = 3$

Artıl gücü 3 olur.

$b = 3457 \Rightarrow \overset{+\ -\ +\ -}{3457}$

$= (3 + 5) - (4 + 7)$

$= 8 - 11$

$= -3$ olup

Eksil gücü $|-3| = 3$ olur.

$c = 2353 \Rightarrow \overset{+\ -\ +\ -}{2353}$

$= (2 + 5) - (3 + 3)$

$= 7 - 6$

$= 1$

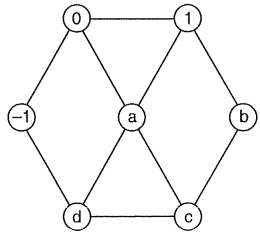
Artıl gücü 1'dir.

Böylece doğru sıralama a = b > c şeklindedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

23. Aşağıdaki düzenekte, her birinin içinde bir sayı yazılı olan ve bazıları doğru parçası ile birbirine bağlı olan 7 daire verilmiştir. Bir doğru parçasıyla birbirine bağlı olan dairelere komşu daireler denir.

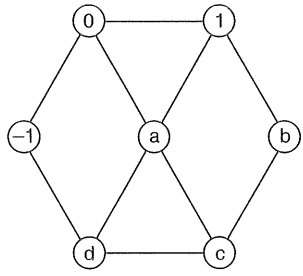

Bu düzenekte, her bir dairenin içinde yazılı olan sayı, bu daireye komşu olan dairelerdeki sayıların toplamına eşittir.

Buna göre, a + b + c + d toplamı kaçtır? (Lise 2020)

A) – 2 B) –1 C) 0
D) 1 E) 2

Çözüm

Doğru parçalarıyla birbirlerine bağlı olan sayıların toplamları eşit olduğundan,

$-1 = 0 + d \Rightarrow d = -1$

$1 = 0 + b + a \Rightarrow 1 = a + b$

$c = \underbrace{d}_{-1} + \underbrace{a+b}_{1} \Rightarrow c = -1 + 1 = 0$'dır.

Buradan $a + b + c + d = 1 + 0 - 1 = 0$ bulunur.

CEVAP: C

24 ve 26. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Üç basamaklı iki doğal sayıdan birinin rakamları toplamı, diğerinin rakamları toplamına eşit ise bu iki sayıya eş toplamlı denir.

Örneğin, 147 ile 363 sayıları eş toplamlıdır.

24. **Buna göre,**

I. 100
II. 111
III. 999

sayılarından hangilerinin kendisinden başka eş toplamlı olduğu bir sayı yoktur? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

Çözüm

Rakamları toplamları eşit olan sayılar eş toplamlı olup bu sayıların üç basamaklı olacaklarına dikkat edelim.

I. 100 olup rakamları toplamı 1 olan bu sayıdan başka üç basamaklı sayı olmadığından eş toplamlı olduğu sayı yoktur.

II. 111 olup rakamları toplamı 3 olan üç basamaklı sayılar 210, 201, 102, ... gibi sayılar yazılabilir ki 111 sayısı başka sayılarla eş toplamlıdır.

III. 999 olup rakamlar toplamı 27 olan bu sayıdan başka üç basamaklı sayı olmadığından eş toplamlı olduğu sayı yoktur.

Dolayısıyla, I ve III öncülleri sorunun cevabıdır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

25. 611 sayısı ile eş toplamlı olan en büyük sayı ile en küçük sayının toplamı kaçtır? (Lise 2020)

A) 869 B) 881 C) 907
D) 923 E) 945

Çözüm

611 sayısının rakamları toplamı 8 olup 8 = a + b + c şeklinde yazılabilecek üç basamaklı en büyük sayı 800 ve en küçük sayı ise 107 olur ki bu sayıların toplamı 800 + 107 = 907 bulunur.

CEVAP: C

26. Eş toplamlı olan iki sayının toplamı 221'dir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu iki sayıdan her biri ile eş toplamlı olan bir sayıdır? (Lise 2020)

A) 102 B) 211 C) 320
D) 411 E) 502

Çözüm

Eş toplamlı olacak olan sayılar üç basamaklı olacağından yüzler basamağı 1 ile başlamalıdır.

$$\begin{array}{r} 1\,_\,_ \\ +\ 1\,_\,_ \\ \hline 2\ 2\ 1 \end{array}$$

Birler basamaklarının toplamı 11 olup onlar basamağına 1 elde verdiğinde onlar basamaklarının toplamı da sadece 1'dir. Böylece,

$$\begin{array}{r} 1\ 0\ 6 \\ +\ 1\ 1\ 5 \\ \hline 2\ 2\ 1 \end{array}$$

sayılar elde edilir ki her bir sayının rakamları toplamı 7 olup şıklarda rakamları toplamı 7 olan sadece 502 sayısı vardır.

CEVAP: E

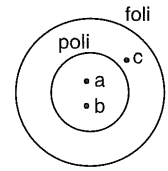
27. Ebru Öğretmen matematik dersinde tanımladığı poli ve foli kavramlarıyla ilgili aşağıdaki ifadeyi tahtaya yazıyor.

"Her poli bir folidir ama en az bir foli vardır ki poli değildir"

Ebru Öğretmen'in tahtaya yazdığı ifade doğru ise, aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2018)

A) En az bir poli foli değildir.
B) Her foli bir polidir.
C) Bazı poliler foli değildir.
D) Eğer bir şey poli değilse foli de değildir.
E) Foli olmayan poli yoktur.

Çözüm

Her poli bir foli olduğuna göre, foli kümesi poli kümesinin tamamını kapsar. En az bir foli vardır ki poli değildir denildiğine göre poli kümesinin dışında da bir eleman vardır demektir. Buna göre foli olmayan poli yoktur.

CEVAP: E

28 ve 29. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Şekilde 1'den 10'a kadar numaralandırılmış 10 tane hücre bulunmaktadır.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1, 2, 3, 4, 5 rakamlarının her biri iki kere kullanılarak aşağıdaki kurala göre hücreler doldurulacaktır.

Kural: Her hücreye bir rakam yazılacaktır ve komşu iki hücredeki rakamların farkının mutlak değeri en az 2 olacaktır.

Örneğin, 6 numaralı hücreye 4 rakamı yazılırsa, bu hücreye komşu olan 5 numaralı hücreye 1 veya 2 rakamı; aynı şekilde 7 numaralı hücreye de 1 veya 2 rakamı yazılabilir.

28.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	3		2		1		5		

Boş hücreler kurala göre doldurulduğunda 9 ve 10 numaralı hücrelere yazılacak rakamların toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

Çözüm

3 nolu hücre : 5
1 nolu hücre : 1
5 nolu hücre : 4
7 nolu hücre : 3
9 nolu hücre : 2
10 nolu hücre : 4
} 2+4 = 6

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

29.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			2			1		2	

Boş hücreler kurala göre doldurulduğunda 1 numaralı hücreye yazılabilecek farklı rakamların toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2018)

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

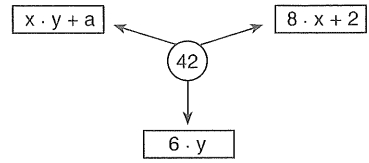
Çözüm

1. Durum	2. Durum
10 nolu hücre : 4	10 nolu hücre : 4
8 nolu hücre : 4	8 nolu hücre : 4
6 nolu hücre : 3	6 nolu hücre : 3
5 nolu hücre : 5	5 nolu hücre : 5
3 nolu hücre : 5	3 nolu hücre : 5
2 nolu hücre : 3	2 nolu hücre : 1
1 nolu hücre : 1	1 nolu hücre : 3

1 nolu hücreye gelebilecek farklı rakamlar: 1 + 3 = 4

CEVAP: A

30.

Şekilde verilen dairesel hücrenin içindeki sayı, ok ile gösterilen hücrelerdeki ifadelere eşittir.

Buna göre, a kaçtır? (Lise 2018)

A) 3 B) 5 C) 7 D) 9 E) 11

Çözüm

$6 \cdot y = 42 \Rightarrow y = 7$'dir.

$8 \cdot x + 2 = 42 \Rightarrow x = 5$

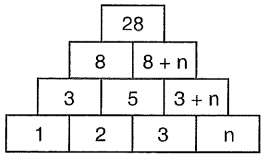
$x \cdot y + a = 42$ ise

$5 \cdot 7 + a = 42$

$35 + a = 42 \rightarrow a = 7$'dir.

CEVAP: C

31. Aşağıdaki tabloda bazı hücrelere sayılar yazılmıştır.

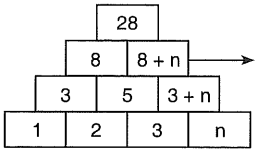

Bu tabloda yan yana olan her iki hücredeki sayının toplamı, bu iki hücre ile ortak noktası olan bir üst satırdaki hücreye yazılacaktır.

Buna göre, n kaçtır? (Lise 2018)

A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

Çözüm

$8 + 8 + n = 28$

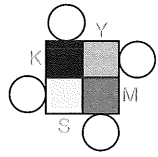
$16 + n = 28$

$n = 12$

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

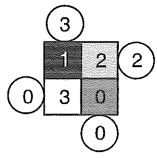
32. – 34. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

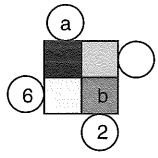
Şekildeki düzenekte dört daire ile kırmızı, yeşil, mavi ve sarı renkli dört birim kare verilmiştir. Bu birim kareler ve daireler aşağıdaki kurallara göre doldurulacaktır.

- 0, 1, 2 ve 3 rakamları her bir birim karede farklı bir rakam olacak biçimde kırmızı, yeşil, mavi ve sarı renkli birim karelere yazılacaktır.
- Bir kenarı ortak olan iki birim karenin içindeki sayıların çarpımı, bu iki birim kareyle aynı satır ya da aynı sütundaki dairenin içine yazılacaktır.

Örnek:

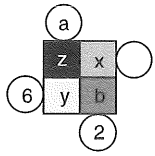
32.

Yukarıdaki düzenek kurallara göre doldurulduğunda a + b toplamı kaçtır? (Lise 2018)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$x \cdot b = 2$ $\quad y \cdot b = 6$

$\downarrow \downarrow$ $\quad \downarrow \downarrow$

1 2 $\quad$ 3 2

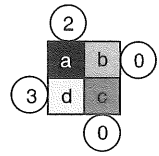
$y \cdot z = a$

$3 \cdot 0 = 0$ olmalıdır.

Böylece $a + b = 2$ bulunur.

CEVAP: B

Çözüm

$a \cdot b = 0$ $\quad b \cdot c = 0$

0 $\quad$ 0

$c \cdot d = 3$ $\quad a \cdot d = 2$

3 1 $\quad$ 2 1

Buna göre,

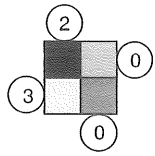

görünümü elde edilir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

33.

Yukarıdaki düzenek kurallara göre doldurulduğunda renkli birim karelerin görünümü aşağıdakilerden hangisi gibi olur? (Lise 2018)

A)

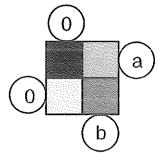
B)

C)

D)

E)

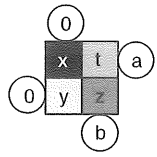
34.

Yukarıdaki düzenek kurallara göre doldurulduğunda a + b toplamının alabileceği <u>en büyük</u> değer kaçtır? (Lise 2018)

A) 8 $\quad$ B) 9 $\quad$ C) 10 $\quad$ D) 11 $\quad$ E) 12

Çözüm

$x \cdot y = 0$ $\quad y \cdot z = 0$

$1 \cdot 0$ $\quad 0 \cdot 2$

$x \cdot t = a$ $\quad t \cdot z = b$

$1 \cdot 3 = 3$ $\quad 3 \cdot 2 = 6$

Buna göre, $a + b = 3 + 6 = 9$ bulunur.

CEVAP: B

35. $a_1 = 1$ olmak üzere, her $n \geq 2$ doğal sayısı için a_n sayısı

$a_n = 10^{n-1} + a_{n-1}$

biçiminde tanımlanıyor.

$a_k + a_6 + a_4 + a_2$ toplamından elde edilen sayının basamaklarındaki rakamların toplamı 25 olduğuna göre, k kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 19 B) 17 C) 15 D) 13 E) 11

Çözüm

$n \geq 2$, $a_1 = 1$ ve $a_n = 10^{n-1} + a_{n-1}$ ise

$n = 2 \Rightarrow a_2 = 10^{2-1} + a_1 = 10 + 1 = 11$

$\rightarrow$ rakamları toplamı 2

$n = 3$

$\Rightarrow a_3 = 10^{3-1} + a_2 = 100 + 11 = 111$

$\rightarrow$ rakamları toplamı 3

$n = 4$

$\Rightarrow a_4 = 10^{4-1} + a_3 = 1000 + 111 = 1111$

$\rightarrow$ rakamları toplamı 4

$\vdots$

$n = k \Rightarrow$

$a_k + a_6 + a_4 + a_2$ toplamının rakamları toplamı 25 ise

$k + 6 + 4 + 2 = 25 \Rightarrow k = 13$ tür.

CEVAP: D

36.

			1	
		2	3	
	1	4	2	
3	5			

Bazı hücreleri doldurulmuş şekildeki 5x5 boyutlarındaki tablonun tüm hücreleri; her satır ve sütunda 1, 2, 3, 4, 5 rakamları sadece bir kere kullanılarak doldurulacak ve tablonun her bir hücresinde bir rakam bulunacaktır.

Buna göre, boyalı hücredeki rakam kaçtır? (Lise 2016)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

4	2	3	5	1
2	3	5	1	4
1	4	2	3	5
5	1	4	2	3
3	5	1	4	2

Tablo yukarıdaki gibi doldurulup boyalı hücredeki rakamın 1 olduğu görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

37. – 38. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Emir Öğretmen matematik dersinde aşağıdaki tanımı yapmıştır:

Rakamları birbirinden farklı dört basamaklı bir doğal sayının basamaklarındaki rakamlar ikişer ikişer aralarında asal ise bu sayıya "arasal sayı" denir.

Örneğin, 1257 bir arasal sayıdır. Çünkü; 1 ve 2, 1 ve 5, 1 ve7, 2 ve 5, 2 ve 7, 5 ve 7 aralarında asaldır.

37. Dört basamaklı 5A6B sayısı bir arasal sayı olduğuna göre, A + B toplamı kaçtır? (Lise 2016)

A) 3 B) 5 C) 6 D) 8 E) 9

Çözüm

A = 1 ve B = 7 veya A = 7 ve B = 1 durumunda 5A6B sayısı arasal sayı olur.

Buna göre, A + B = 8 dir.

CEVAP: D

38. Dört basamaklı en büyük arasal sayının rakamları toplamı kaçtır? (Lise 2016)

A) 23 B) 25 C) 27 D) 29 E) 31

Çözüm

Dört basamaklı en büyük arasal sayı, 9875 olup rakamları toplamı

9 + 8 + 7 + 5 = 29 dur.

CEVAP: D

39. - 40. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Dijital bir saatte ilk iki rakam saati, son iki rakam ise dakikayı ifade eder. Bazı durumlarda saati gösteren rakamların çarpımı ve dakikayı gösteren rakamların çarpımı birbirine eşittir.

Örneğin; 08:04, 16:23, 21:12

39. Buna göre, saat 19:00 ile 21:00 arasında bu eşitliği sağlayan kaç durum vardır? (Ön Lisans 2014)

A) 10 B) 12 C) 15 D) 17 E) 20

Çözüm

19.00 ile 21.00 arasında eşitliği sağlayan durumları:

19:19	20:07
19:33	20:08
20:00	20:09
20:01	20:10
20:02	20:20
20:03	20:30
20:04	20:40
20:05	20:50
20:06	

17 durum vardır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

40. A ≠ C olmak üzere, saat 14:00 ile 17:00 arasında bu eşitliği sağlayan kaç tane AB:CD durumu vardır? (Ön Lisans 2014)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Çözüm

A ≠ C ile 14:00 ile 17:00 arasındaki farklı AB:CD durumları

14:41

14:22

15:51

16:23

16:32

olup 5 tanedir.

CEVAP: D

41. Köşeleri 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 rakamlarıyla numaralandırılmış bir düzgün sekizgen ile ilgili olarak aşağıdakiler bilinmektedir.

- Sekizgenin merkezine göre simetrik olan herhangi iki köşesinin numaraları toplamı aynıdır.
- Sekizgenin 1 numaralı köşesinin komşu köşelerinin numaraları toplamı 7'dir.

Buna göre, 8 numaralı köşenin komşu köşelerinin numaraları toplamı kaçtır? (Lise 2014)

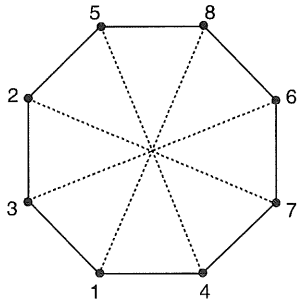
A) 11 B) 12 C) 13 D) 14 E) 15

Çözüm

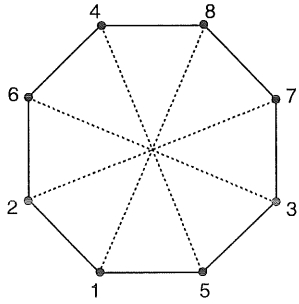
Sekizgenin merkezine göre simetrik iki köşenin numaraları toplam aynı olacak ise bu toplam

$\frac{1+2+3+...+8}{4} = 9$ olmalıdır.

1 numaralı köşenin komşu köşegenlerinin toplamının da 7 olduğunu dikkate alarak sayıları düzgün sekizgenin köşelerine yerleştirelim.

5 + 6 = 11 bulunur ya da

4 + 7 = 11 bulunur.

CEVAP: A

42. - 43. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlayan dört basamaklı tüm pozitif tam sayılar bir kâğıda yazılıyor.

- 5'e tam bölünür.
- İlk ve son basamağındaki rakamlar aynıdır.
- Rakamlarının toplamı bir tam sayının karesine eşittir.

42. Buna göre, kâğıda yazılan en büyük sayı ile en küçük sayının farkı kaçtır? (Lise 2014)

A) 870 B) 900 C) 960 D) 970 E) 990

43. Buna göre, kâğıda kaç sayı yazılmıştır? (Lise 2014)

A) 4 B) 7 C) 11 D) 14 E) 22

YARGI YAYINEVİ

Çözümler

Sayı 5'e tam bölünecek ise son rakamı 0 yada 5 olmalıdır. İlk ve son basamağındaki rakamlar aynı olacak is bu rakamı 5 almalıyız. Dört basamaklı, ilk ve son rakamı5 olan ve rakamları toplamı bir tam sayının karesi olan sayılar şu şekildedir:

5065 5695
5155 5785
5245 5875
5335 5965
5425
5515
5605

YARGI YAYINEVİ

33. Kağıda yazılan en büyük sayı ile en küçük sayı arasındaki fark
5965 – 5065 = 900 olur.

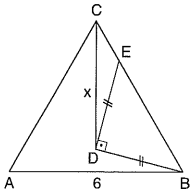
CEVAP: B

34. Açıklamada görüldüğü gibi kağıda 11 sayı yazılmıştır.

CEVAP: C

Üçgen

1.

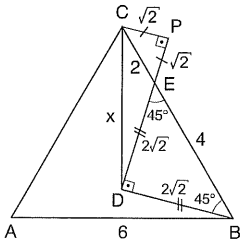
ABC eşkenar üçgen
$|DB| = |DE|$
$[DB] \perp [DE]$
$E \in [CB]$
$|AB| = 6$ birim
$|CD| = x$

Yukarıdaki şekilde, DBE üçgeninin alanı 4 birimkaredir.

Buna göre, x kaç birimdir? (Ön Lisans 2024)

A) 3 B) $2\sqrt{3}$ C) 4
D) $3\sqrt{2}$ E) $2\sqrt{5}$

Çözüm

$|DE| = |DB| = y$ birim olsun.

$A(\widehat{DBE}) = 4 \Rightarrow \dfrac{y \cdot y}{2} = 4$

$y^2 = 8$

$y = 2\sqrt{2}$

$|DE| = y\sqrt{2} = 2\sqrt{2} \cdot \sqrt{2} = 4$ birim olur.

$|CE| = 6 - 4 = 2$ birim olur.

$|CP| = |PE| = \dfrac{2}{\sqrt{2}} = \sqrt{2}$ olacaktır.

$x^2 = |PC|^2 + |PD|^2 \Rightarrow x^2 = (\sqrt{2})^2 + (3\sqrt{2})^2$

$x^2 = 2 + 18$

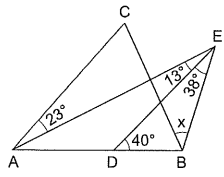
$x^2 = 20$

$x = 2\sqrt{5}$

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

2.

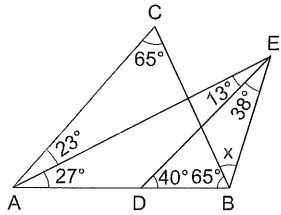

ABC ikizkenar üçgen
$|AB| = |AC|$
$D \in [AB]$
$m(\widehat{CAE}) = 23°$
$m(\widehat{AED}) = 13°$
$m(\widehat{DEB}) = 38°$
$m(\widehat{EDB}) = 40°$
$m(\widehat{CBE}) = x$

Buna göre, x kaç derecedir? (Lise 2024)

A) 32 B) 35 C) 37 D) 41 E) 44

Çözüm

$m(\widehat{EAB}) + 13° = 40° \square m(\widehat{EAB}) = 27°$

$|AB| = |AC| \square m(\widehat{C}) = m(\widehat{B})$ olur.

$\underbrace{m(\widehat{A})}_{50°} + \underbrace{m(\widehat{B})}_{k} + \underbrace{m(\widehat{C})}_{k} = 180°$

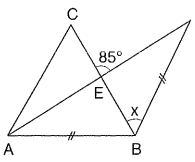
$\square k = 65°$

DBE üçgeninde

$40° + 38° + 65° + x = 180°$

$x = 37°$

CEVAP: C

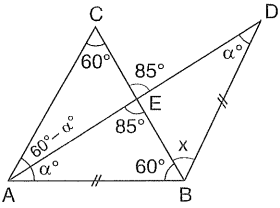
3.

ABC eşkenar üçgen
$|AB| = |BD|$
$[AD] \cap [BC] = \{E\}$
$m(\widehat{CED}) = 85°$
$m(\widehat{EBD}) = x$

Buna göre, x kaç derecedir? (Ön Lisans 2022)

A) 50 B) 55 C) 60 D) 65 E) 70

Çözüm

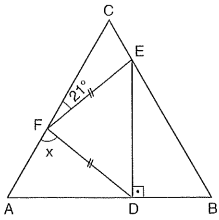

AEC üçgeninde iç açılar toplamından;
$\alpha° + 85° + 60° = 180° \Rightarrow \alpha° = 35°$ dir.

ABD üçgeninde iç açılar toplamından;
$\alpha° + \alpha° + x° + 60° = 180°$
$35° + 35° + x° + 60° = 180° \Rightarrow \alpha° = 50°$ dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

4.

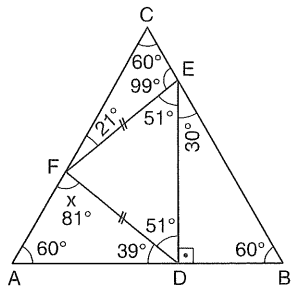
ABC eşkenar üçgen
$[ED] \perp [AB]$
$|DF| = |FE|$
$m(\widehat{CFE}) = 21°$
$m(\widehat{AFD}) = x$

D, E ve F noktaları üçgenin kenarları üzerindedir.

Buna göre, x kaç derecedir? (Lise 2022)

A) 72 B) 75 C) 78 D) 81 E) 84

Çözüm

CEF üçgeninde iç açılar toplamından,
$m(\widehat{CEF}) + 21° + 60° = 180° \Rightarrow$
$m(\widehat{CEF}) = 99°$ olur.

BDE üçgeninde iç açılar toplamından,
$m(\widehat{BED}) + 90° + 60° = 180° \Rightarrow$
$m(\widehat{BED}) = 30°$ olur.

E noktasındaki doğru açıdan,
$m(\widehat{DEF}) + 99° + 30° = 180° \Rightarrow$
$m(\widehat{CEF}) = 51°$ olur.

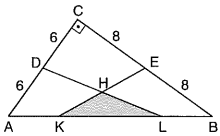
DEF ikizkenar üçgeni olduğu için,
$m(\widehat{DEF}) = (\widehat{EDF}) = 51°$ olur.

D noktasındaki doğru açıdan,
$m(\widehat{ADF}) + 51° + 90° = 180° \Rightarrow$
$m(\widehat{CEF}) = 39°$ olur.

ADF üçgeninde iç açılar toplamından,
$x + 39° + 60° = 180° \Rightarrow x = 81°$ olur.

CEVAP: D

5.

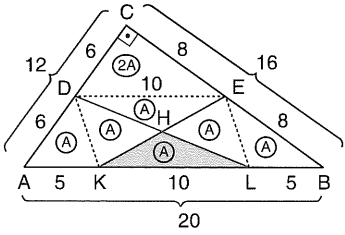
ABC dik üçgen
[BC] ⊥ [CA]
[DL]∩[KE] = {H}
|BE| = |EC| = 8 br
|CD| = |DA| = 6 br
|KL|=2|AK|=2|LB|

Şekilde D, E, K ve L noktaları ABC üçgeninin kenarları üzerindedir.

Buna göre, boyalı bölgenin alanı kaç birimkaredir? (Lise 2022)

A) 8 B) 10 C) 12 D) 14 E) 16

Çözüm

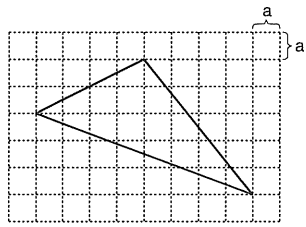

$8A = \frac{12 \cdot 16}{2} \Rightarrow A = 12$ birimkaredir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

6.

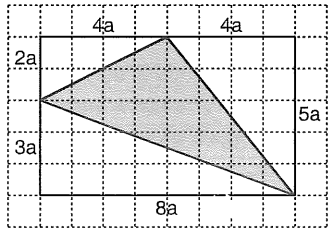

Şekilde, bir kenar uzunluğu a birim olan özdeş karelere ayrılmış kâğıt üzerinde köşeleri bazı karelerin köşelerinde olan bir üçgen veriliyor.

Bu üçgenin alanı 35 birimkare olduğuna göre, bu kâğıdın bir yüzünün alanı kaç birimkaredir? (Ön Lisans 2020)

A) 140 B) 154 C) 175
D) 189 E) 210

Çözüm

Çerçeve içine aldığımız üçgenin alanını bulmak için çerçevenin alanından üçgenin kenar kısımlarındaki yine üçgenlerin alanını çıkarmak gerekir.

$$= 8a \cdot 5a - \frac{4a \cdot 2a}{2} - \frac{3a \cdot 8a}{2} - \frac{4a \cdot 5a}{2}$$

$= 40a^2 - 4a^2 - 12a^2 - 10a^2$

$= 14a^2$ olup

$14a^2 = 35 \Rightarrow a^2 = \frac{35:7}{14:7} = \frac{5}{2}$'dir.

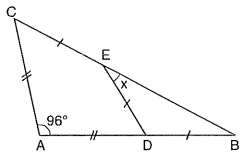
Bu kağıdın bir yüzünün alanı

$7a \cdot 10a = 70a^2$ olduğundan, yerine yazalım

$$70a^2 = \overset{35}{\cancel{70}} \cdot \frac{5}{\cancel{2}} = 35 \cdot 5 = 175 \text{ br}^2$$

bulunur.

CEVAP: C

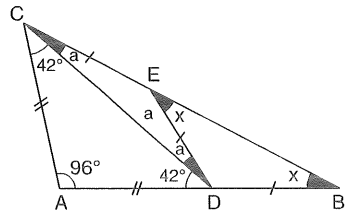
7.

ABC üçgen
|DB|=|DE|=|EC|
|AD| = |AC|
$m(\widehat{BAC}) = 96°$
$m(\widehat{BED}) = x$

Yukarıdaki verilere göre, x kaç derecedir? (Ön Lisans 2020)

A) 20 B) 22 C) 24 D) 26 E) 28

Çözüm

CD doğru parçası çizilirse

ACD üçgeni ikizkenar üçgen olacağından $m(\widehat{ADC}) = 42°$ dir.

$m(\widehat{ECD}) = a$ dersek $m(\widehat{EDC}) = a$ ve $m(\widehat{DEB}) = x$ ise $m(\widehat{EBD}) = x$ olur.

Bir dış açı kendisine komşu olmayan iki iç açının toplamına eşit olduğuna göre, $x = 2a$ ve $x + a = 42$'dir.

Yerine yazılırsa $2a + a = 42$

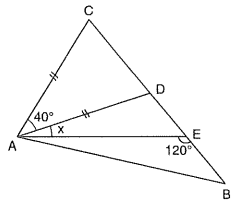
$3a = 42$

$a = 14$

buradan $x = 2a = 2 \cdot 14 = 28$ bulunur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

8.

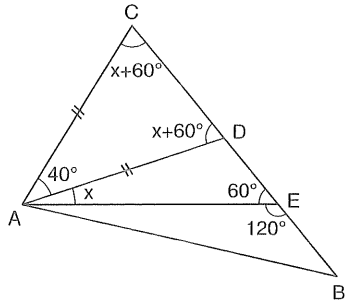
ABC üçgen
|AC| = |AD|
$m(\widehat{CAD}) = 40°$
$m(\widehat{AEB}) = 120°$
$m(\widehat{DAE}) = x$

Şekilde, D ve E noktaları BC kenarı üzerindedir.

Buna göre, x kaç derecedir? (Lise 2020)

A) 10 B) 15 C) 18 D) 21 E) 25

Çözüm

$m(\widehat{AEB}) = 120°$ olduğundan

$m(\widehat{AED}) = 60°$ dir.

$\triangle ADE$ üçgeninin bir dış açısı olan $m(\widehat{ADC})$ açısı kendisine komşu olmayan iki iç açının toplamına eşit olacağından $m(\widehat{ADC}) = x + 60$

ACD ikizkenar üçgen olduğundan

$m(\widehat{ACD}) = x + 60$ olup $\triangle ACD$ üçgeninde iç açılar toplamı 180° olduğundan

$x + 60 + x + 60 + 40 = 180$

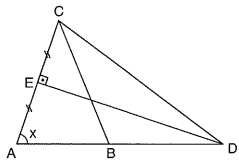
$2x + 160 = 180$

$2x = 20$

$x = 10$ olur.

CEVAP: A

9.

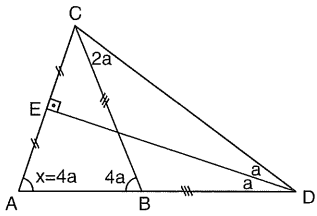
ADC bir üçgen
[DE] ⊥ [AC]
|AE| = |EC|
|AC|=|BC|=|BD|
$m(\widehat{BAC}) = x$

Şekilde, B ve E noktaları sırasıyla AD ve AC kenarları üzerindedir.

Buna göre, x kaç derecedir? (Ön Lisans 2018)

A) 48 B) 54 C) 60 D) 66 E) 72

Çözüm

|AE| = |EC| ve [DE] ⊥ [AC] ise ADC ikizkenar üçgendir.

[DE] açıortay olur.

$m(\widehat{ADE}) = m(\widehat{EDC})$ = a diyelim.

Böylece $m(\widehat{BCD})$ = 2a'dır.

Buradan $m(\widehat{ABC})$ = 40 olup

|AC| = |BC| olduğundan

$m(\widehat{CAB})$ = x = 4a'dır.

$\widehat{AED}$'de $4a + a + 90° = 180°$

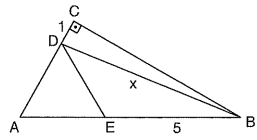
$5a = 90°$

$a = 18°$

$m(\widehat{DAC}) = 4a = 4 \cdot 18 = x = 72°$ bulunur.

CEVAP: E

10.

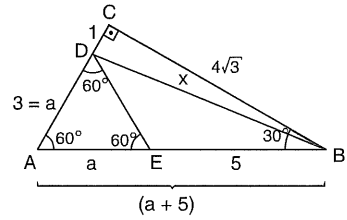

ABC dik üçgen AED eşkenar üçgen
AC ⊥ BC
|DC| = 1 birim
|EB| = 5 birim
|BD| = x

Yukarıdaki verilere göre, x kaç birimdir? (Ön Lisans 2018)

A) 3 B) 7 C) 8
D) $4\sqrt{2}$ E) $5\sqrt{2}$

Çözüm

|AE| = a diyelim. $\widehat{AED}$ eşkenar üçgen olduğundan |AD| = a'dır.

|AC| = a + 1 ve |AB| = a + 5 olup ACB üçgeni eşkenar üçgen olduğundan (30, 60, 90) özelliğinden

$2 \cdot (a + 1) = a + 5$ $(2 \cdot |DC| = |AB|)$

$2a + 2 = a + 5$

$a = 3$ bulunur.

$\widehat{ACB}$ üçgeninde (30, 60, 90) özelliğinden

$|CB| = \sqrt{3} \cdot |AC|$ olacağından

$|CB| = 4\sqrt{3}$'dür.

$\widehat{DCB}$ üçgeninde pisagor teoreminden

$x^2 = 1^2 + (4\sqrt{3})^2$

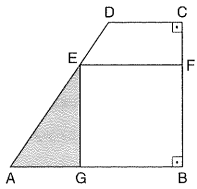
$x^2 = 49$

$x = 7$

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1.

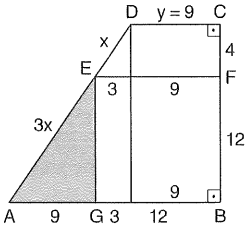
ABCD dik yamuk
GBFE kare
[AB] // |DC|
[BC] ⊥ [DC]
[AB] ⊥ [BC]
|AE| = 3 · |ED|

Şekilde, GBFE karesinin alanı 144 birimkare ve EFCD yamuğunun alanı 42 birimkaredir.

Buna göre AGE üçgeninin alanı kaç birimkaredir? (Ön Lisans 2024)

A) 48 B) 54 C) 60 D) 66 E) 72

Çözüm

$\underbrace{|AE|}_{3x} = 3 \cdot \underbrace{|ED|}_{x}$

$|GB| = |BF| = \sqrt{144} = 12$'dir.

$$\frac{x}{4x} = \frac{3}{|AG|+3} \Rightarrow |AG| = 9$$

$$A(EFCD) = 42 \Rightarrow \frac{(y+12)\cdot 4}{2} = 42$$

$$y + 12 = 21$$

$$y = 9$$

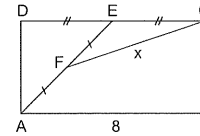
$$\frac{x}{4x} = \frac{3}{|AG|+3} \Rightarrow |AG| = 9\text{'dur.}$$

$$A(\widehat{AGE}) = \frac{9 \cdot 12}{2} = 54 \text{ birimkaredir.}$$

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

2.

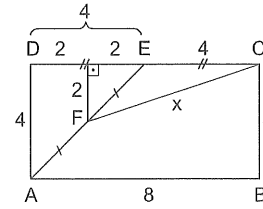
ABCD dikdörtgen
A, F ve E doğrusal
E ∈ [DC]
|CE| = |ED|
|AF| = |FE|
|AB| = 8 birim
|CF| = x

Şekildeki ABCD dikdörtgeninin alanı 32 birimkaredir.

Buna göre x kaç birimdir? (Lise 2024)

A) $2\sqrt{10}$ B) $3\sqrt{10}$ C) $4\sqrt{2}$
D) $5\sqrt{2}$ E) $6\sqrt{2}$

Çözüm

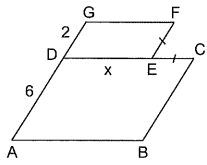
$\underbrace{|AB|}_{8} \cdot \underbrace{|BC|}_{4} = 32 \Rightarrow |BC| = 4$

$x^2 = 2^2 + 6^2 \Rightarrow x^2 = 40$

$x = 2\sqrt{10}$

CEVAP: A

3.

ABCD paralelkenar

DEFG paralelkenar

$E \in [DC]$

$D \in [AG]$

$|EC| = |EF|$

$|AD| = 6$ birim

$|DG| = 2$ birim

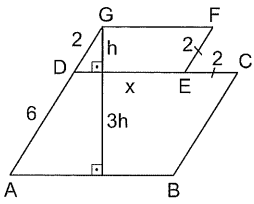
$|DE| = x$

Şekildeki ABCD paralelkenarının alanı, DEFG paralelkenarının alanının 5 katına eşittir.

Buna göre x kaç birimdir? (Lise 2024)

A) 4,5 B) 4 C) 3,5 D) 3 E) 2,5

Çözüm

$5 \cdot h \cdot x = 3h \cdot (x+2)$

$5x = 3x + 6$

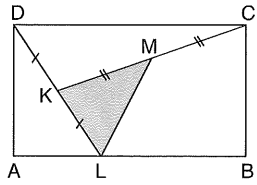
$2x = 6$

$x = 3$

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

4.

ABCD dikdörtgen, $L \in [AB]$

D, K ve L doğrusal, C, M ve K doğrusal

$|DK| = |KL|$

$|CM| = |MK|$

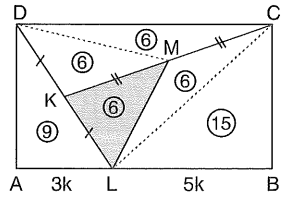
$5 \cdot |AL| = 3 \cdot |LB|$

Şekildeki boyalı KLM üçgeninin alanı 6 birimkaredir.

Buna göre, LBCM dörtgeninin alanı kaç birimkaredir? (Ön Lisans 2022)

A) 18 B) 21 C) 24 D) 27 E) 30

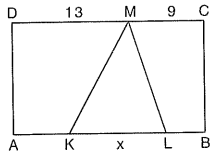
Çözüm

Yükseklikleri eşit olan üçgenlerin alanları oranı tabanlarının oranına eşit olduğu dikkate alınarak alanlar yerleştirilirse;

A(LBCM) = 15 + 6 = 21 birimkaredir.

CEVAP: B

5.

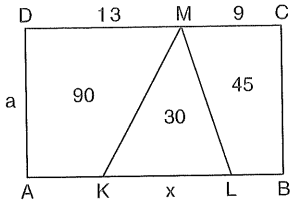
ABCD dikdörtgen
|DM| = 13 birim
|CM| = 9 birim
|KL| = x

K, L ve M noktaları ABCD dikdörtgeninin kenarları üzerindedir. AKMD dörtgeninin alanı 90 birimkare, KLM üçgeninin alanı 30 birimkare ve LBCM dörtgeninin alanı 45 birimkaredir.

Buna göre, x kaç birimdir? (Lise 2022)

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

Çözüm

A(ABCD) = 90 + 30 + 45

$a \cdot 22 = 165$

$a = \frac{15}{2}$ birim

A(KML) = 30

$\frac{\frac{15}{2} \cdot x}{2} = 30$

x = 8 birim bulunur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

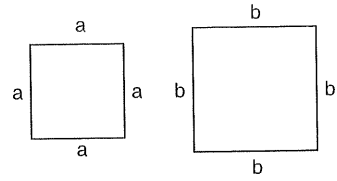
6. Uzunluğu 75 birim olan bir tel, bir noktadan kesilerek farklı uzunlukta iki parçaya ayrılıyor ve her bir parça bükülerek iki adet kare biçiminde çerçeve oluşturuluyor. Bu çerçevelerden büyük olanın sınırladığı bölgenin alanının 4 katı, küçük olanın sınırladığı bölgenin alanının 9 katına eşit olduğu görülüyor.

Buna göre, küçük çerçevenin bir kenar uzunluğu kaç birimdir? (Ön Lisans 2020)

A) 3 B) 4,5 C) 5 D) 6 E) 7,5

Çözüm

Bir tel iki parçaya ayrılarak iki farklı kare yapılmış ise,

Telin uzunluğu 75 birim olduğuna göre, 4a + 4b = 75 ...(I)

Büyük karenin sınırlandığı bölgenin alanının 4 katı ($4b^2$), küçük olanın sınırladığı bölgenin alanının 9 katına ($9a^2$) eşit olduğuna göre,

$4b^2 = 9a^2 \Rightarrow \frac{a^2}{b^2} = \frac{4}{9}$ olup eşitliğin her iki tarafı kök içine alınırsa,

$\sqrt{\frac{a^2}{b^2}} = \sqrt{\frac{4}{9}} \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{2}{3}$ olup a = 2k ve b= 3k diyelim ve I. denklem de yerine yazalım.

$4 \cdot (2k) + 4 \cdot (3k) = 75$

$8k + 12k = 75$

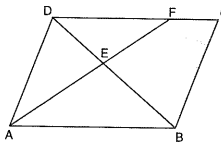
$20k = 75$

$k = \frac{75:5}{20:5} = \frac{15}{4}$

olup küçük karenin bir kenar uzunluğu

$a = 2k = \cancel{2} \cdot \frac{15}{\cancel{4}_2} = \frac{15}{2} = 7{,}5$ birimdir.

CEVAP: E

7.

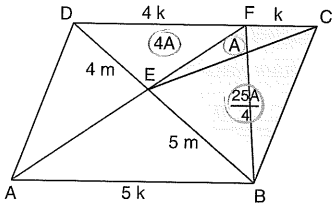
ABCD paralelkenar
$|DF| = 4|FC|$
$[AF] \cap [BD] = \{E\}$
$F \in [DC]$

Şekilde verilen boyalı EBCF dörtgeninin alanı 58 birimkaredir.

Buna göre, ABCD paralelkenarının alanı kaç birimkaredir? (Ön Lisans 2018)

A) 120 B) 150 C) 160 D) 180 E) 210

Çözüm

$|FC| = k$ diyelim.

$|DF| = 4|FC|$ olacağından

$|DF| = 4k$'dır. $\widehat{DFE}$ üçgeni ile $\widehat{ABE}$ üçgeni benzer üçgenler olduğundan $|DE| = 4m$ diyelim, $|EB| = 5m$ olur.

$A(\widehat{EFC}) = A$ diyelim. Kenarlar oranından $A(DEF) = 4A$ olur. 4m kenarına karşılık 5A oluyorsa 5m karşılık $\frac{25A}{4}$ karşılık gelir. Toplam alan $\frac{45A}{2}$ olup

$$A + \frac{25A}{4} = 58 \text{ ise}$$

$$\frac{29A}{4} = \frac{58}{2}$$

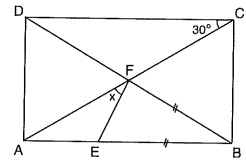
$$A = 8 \text{ olup}$$

$$A(ABCD) = \frac{45A}{2} = \frac{45 \cdot 8}{2}$$

$$= 180 \text{ br}^2 \text{ bulunur.}$$

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

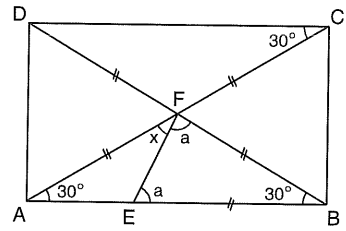
8.

ABCD dikdörtgen
$[AC] \cap [DB] = \{F\}$
$|EB| = |BF|$
$m(\widehat{ACD}) = 30°$
$m(\widehat{AEF}) = x$

Buna göre, x kaç derecedir? (Lise 2018)

A) 25 B) 30 C) 45 D) 60 E) 75

Çözüm

$|AF| = |FC| = |BF| = |FD|$

$m(\widehat{ACD}) = m(\widehat{BAC}) = m(\widehat{ABD}) = 30°$

$\widehat{BEF}$'de $2a + 30° = 180°$

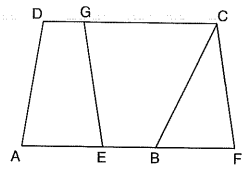
$2a = 150°$

$a = 75°$

$m(\widehat{AFB}) = a + x = 120$ olduğuna göre,

$75 + x = 120 \Rightarrow x = 45°$ bulunur.

CEVAP: C

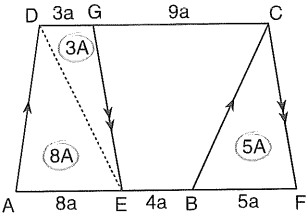
9.

ABCD ve EFCG paralelkenar
$|AE| = 2|EB|$
$|GC| = 3|DG|$

Buna göre, BFC üçgeninin alanının AEGD yamuğunun alanına oranı kaçtır? (Lise 2018)

A) $\frac{5}{11}$ B) $\frac{4}{7}$ C) $\frac{4}{9}$ D) $\frac{3}{5}$ E) $\frac{6}{13}$

Çözüm

$$\left.\begin{array}{l} \underbrace{|AE|}_{2k} = 2\underbrace{|EB|}_{k} \\ 3\underbrace{|DG|}_{m} = \underbrace{|GC|}_{3m} \end{array}\right\} \; 3k = 4 \cdot m \;\; (4\cdot a,\ 3\cdot a)$$

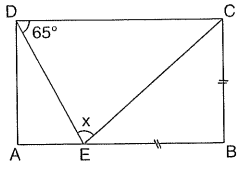
|DE| çizelim. Yükseklikler eşit olduğundan kenarlar oranından

$A(\widehat{BFC}) = 5A$ ise $A(\widehat{ADE}) = 8A$ ve

$A(\widehat{DGE}) = 3A$ olur.

$$\frac{A(BFC)}{A(AEDG)} = \frac{5A}{11A} = \frac{5}{11} \text{ bulunur.}$$

CEVAP: A

10.

ABCD bir dikdörtgen

|EB| = |BC|

$m(\widehat{EDC}) = 65°$

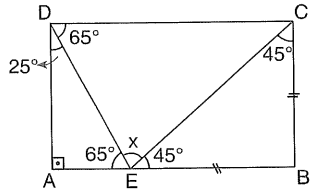
$m(\widehat{DEC}) = x$

E noktası AB doğru parçası üzerindedir.

Buna göre, x kaçtır? (Lise 2016)

A) 55 B) 65 C) 70 D) 80 E) 85

Çözüm

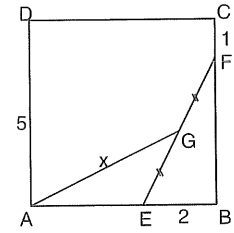

Buradan $65° + x + 45° = 180°$

$x + 110° = 180°$

$x = 70°$

CEVAP: C

11.

ABCD bir kare

|EG| = |GF|

|DA| = 5 birim

|EB| = 2 birim

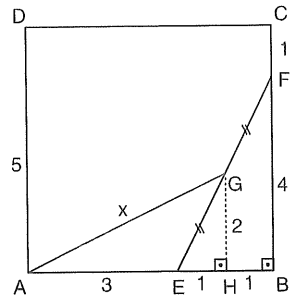
|FC| = 1 birim

Yukarıdaki verilere göre, |AG| = x kaç birimdir? (Lise 2014)

A) $3\sqrt{2}$ B) $4\sqrt{2}$ C) $3\sqrt{3}$

D) $2\sqrt{5}$ E) $3\sqrt{5}$

Çözüm

ABCD kare ise tüm kenarları eşit olacağı için

|BF| = 4 birim ve |AE| = 3 birim olur.

[GH] ⊥ [AB] olacak şekilde [GH] çizilirse [GH] // [BC] olup EFB üçgeninde temel benzerlik teoreminden |GH| = 2 birim olur.

[GH] // [BC] ve |EG| = |GF| ise

|EH| = |HB| = 1 birim olur.

AGH dik üçgeninde pisagor teoreminden

$x^2 = 4^2 + 2^2$

$x^2 = 16 + 4$

$x^2 = 20$

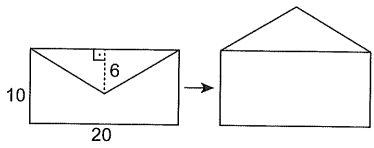
$x = \sqrt{20}$

$x = 2\sqrt{5}$ birimdir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

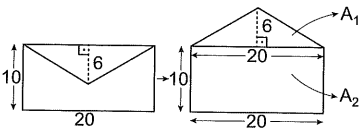
12. Boyutları 10 x 20 cm ve kapak yüksekliği 6 cm olan bir zarf, şekildeki gibi açılıyor.

Buna göre, açılmış hâldeki zarfın kapladığı alan kaç cm^2 dir? (Ön Lisans 2012)

A) 212 B) 220 C) 248 D) 260 E) 280

Çözüm

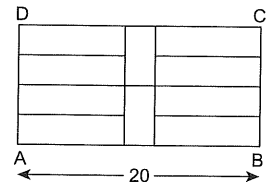
A_1 üçgeninin alanı $\frac{20 \cdot 6}{2} = 60$ tır.

A_2 dikdörtgeninin alanı $20 \cdot 10 = 200$ dür.

Şeklin toplam alanı $200 + 60 = 260$ tır.

CEVAP: D

13.

ABCD bir dikdörtgen

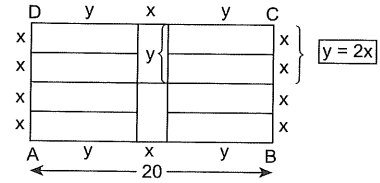
|AB| = 20 cm

Şekildeki ABCD dikdörtgeni 10 eş küçük dikdörtgene bölünmüştür.

Buna göre, bir küçük dikdörtgenin çevresi kaç cm'dir? (Lise 2012)

A) 22 B) 24 C) 26 D) 28 E) 30

Çözüm

Eş dikdörtgenlerden her birinin kısa kenarı x, uzun kenarı y olsun.

|AB| = 2y + x = 20 dir.

Şekilde görüldüğü gibi y = 2x ifadesi eşitlikte yerine yazılırsa

2y + x = 2(2x) + x = 5x = 20

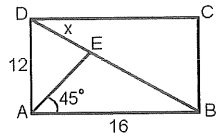
x = 4 tür.

Her bir eş dikdörtgenin çevresi

2(x + y) = 2(x + 2x) = 6x tir.

6x = 6 . 4 = 24 olarak bulunur.

CEVAP: B

14.

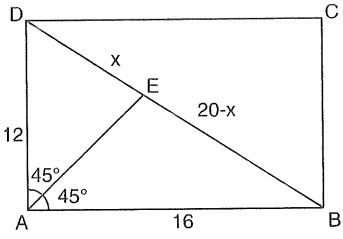
ABCD bir dikdörtgen
$m(\widehat{EAB}) = 45$
$|AB| = 16$ cm
$|AD| = 12$ cm
$|DE| = x$

Yukarıdaki verilere göre, x kaç cm'dir? (Ön Lisans 2010)

A) $\frac{20}{3}$ B) $\frac{34}{3}$ C) $\frac{28}{3}$

D) $\frac{20}{7}$ E) $\frac{60}{7}$

Çözüm

ABD dik üçgeninde $|BD| = 20$ cm dir. (12 – 16 – 20 üçgeni)

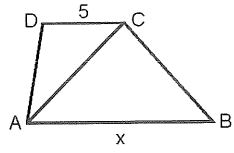
ABCD dikdörtgen olduğundan $m(\widehat{BAD}) = 90°$ ve $m(\widehat{DAE}) = 45°$ olup ABD üçgeninde iç açıortay teoreminden

$$\frac{12}{x} = \frac{16}{20-x} \Rightarrow 240 - 12x = 16x$$

$$\Rightarrow 28x = 240$$

$$\Rightarrow x = \frac{60}{7} \text{ dir.}$$

CEVAP: E

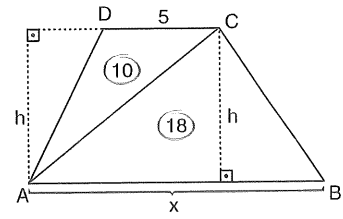
15.

ABCD bir yamuk
AB // DC
$|DC| = 5$ cm
$|AB| = x$

Yukarıdaki yamukta ACD üçgeninin alanı 10 cm² ve ABC üçgeninin alanı 18 cm² olduğuna göre, x kaç cm'dir? (Ön Lisans 2010)

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 12

Çözüm

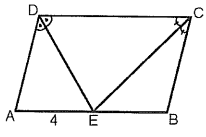

AB // CD olduğundan ADC ve ACB üçgenlerinin yükseklikleri eşittir. O halde üçgenlerin alanları ile tabanları doğru orantılıdır.

$$\frac{5}{10} = \frac{x}{18} \Rightarrow x = 9 \text{ cm bulunur.}$$

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

16.

ABCD bir paralelkenar

$m(\widehat{ADE}) = m(\widehat{EDC})$

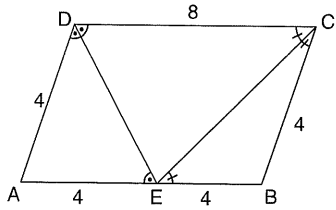
$m(\widehat{DCE}) = m(\widehat{ECB})$

$|AE| = 4$ cm

Yukarıdaki verilere göre, ABCD paralelkenarının çevresi kaç cm'dir? (Lise 2010)

A) 18 B) 20 C) 24 D) 28 E) 30

Çözüm

[DC] // [AB] olduğundan

$m(\widehat{CDE}) = m(\widehat{AED})$ ve $m(\widehat{DCE}) = m(\widehat{BEC})$ dir.

Bu durumda ADE ve EBC üçgenleri ikizkenardır.

ADE üçgeninde $|AE| = |AD| = 4$ cm dir.

BEC üçgeninde $|AD| = |BC| = 4$ cm olduğundan $|BE| = 4$ cm dir.

Aynı zamanda $|AB| = |CD| = 8$ cm dir.

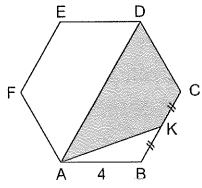
Paralelkenarın çevresi

$8 + 8 + 4 + 4 = 24$ cm dir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1.

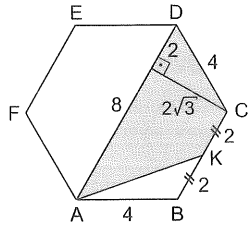

ABCDEF düzgün altıgen
K ∈ [BC]
|KB| = |KC|
|AB| = 4 birim

Buna göre boyalı AKCD dörtgeninin alanı kaç birimkaredir? (Lise 2024)

A) $13\sqrt{3}$ B) $12\sqrt{3}$ C) $11\sqrt{3}$
D) $10\sqrt{3}$ E) $9\sqrt{3}$

Çözüm

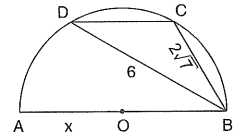

Taralı alan = $\frac{(8+2)\cdot 2\sqrt{3}}{2} = 10\sqrt{3}$

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

2.

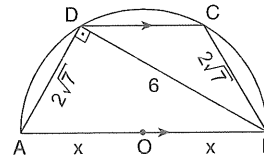
[AB] çaplı yarım çember
[AB] // [CD]
|BC| = $2\sqrt{7}$ br
|BD| = 6 br
|AO| = x

C ve D noktaları, O merkezli yarım çemberin üzerindedir.

Buna göre, x kaç birimdir? (Ön Lisans 2022)

A) $2\sqrt{3}$ B) $3\sqrt{2}$ C) 4
D) 5 E) 7

Çözüm

AB // CD olduğu için |AD| = |BC| olur.
Çapı gören çevre açı dik olduğu için $m(\widehat{ADC}) = 90°$ dir.

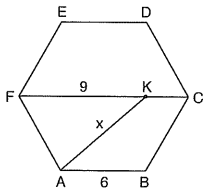
ABD dik üçgeninde Pisagor bağıntısından;

$(2\sqrt{7})^2 + 6^2 = (2x)^2$
$28 + 36 = 4x^2$
$64 = 4x^2$
$16 = x^2$
$x = 4$

olur.

CEVAP: C

3.

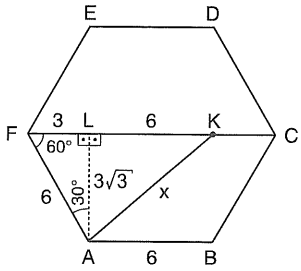

ABCDEF düzgün altıgen
C, K ve F doğrusal
|AB| = 6 birim
|FK| = 9 birim
|KA| = x

Yukarıdaki verilere göre, x kaç birimdir? (Lise 2022)

A) $2\sqrt{6}$ B) $2\sqrt{7}$ C) $3\sqrt{6}$
D) $3\sqrt{7}$ E) $4\sqrt{6}$

Çözüm

KLA dik üçgeninde Pisagor bağıntısından,

$x^2 = (3\sqrt{3})^2 + 6^2$

$x^2 = 27 + 36$

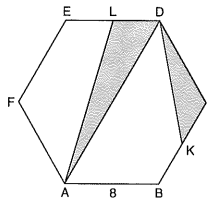
$x^2 = 63$

$x = 3\sqrt{7}$ birim bulunur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

4.

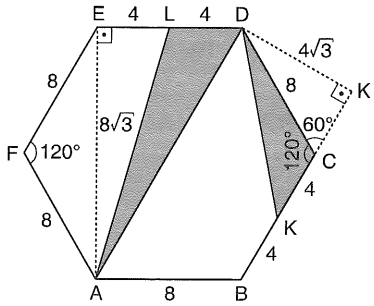
ABCDEF düzgün altıgen
|AB| = 8 birim

Şekilde, K ve L noktaları bulundukları kenarların orta noktalarıdır.

Buna göre, boyalı bölgelerin alanları toplamı kaç birimkaredir? (Lise 2020)

A) $16\sqrt{3}$ B) $18\sqrt{3}$ C) $20\sqrt{3}$
D) $22\sqrt{3}$ E) $24\sqrt{3}$

Çözüm

AE uzunluğu çizilirse |EF| = |AF| = 8 br ise $|AE| = 8\sqrt{3}$ dür. Dolayısıyla

$$A(\widehat{ALD}) = \frac{\cancel{4}^{2} \cdot 8\sqrt{3}}{2} = 16\sqrt{3}$$

$\widehat{DCK}$ üçgenini çizersek de 30, 60, 90 üçgeni olup |DC| = 8 br olduğundan

$|DK| = 4\sqrt{3}$ olup

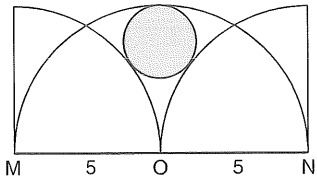
$$A(\widehat{DKC}) = \frac{\cancel{4}^{2} \cdot 4\sqrt{3}}{2} = 8\sqrt{3}$$ elde edilir

ki boyalı bölgenin alanları toplamı

$16\sqrt{3} + 8\sqrt{3} = 24\sqrt{3}$ elde edilir.

CEVAP: E

5.

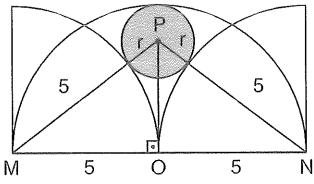

Şekildeki boyalı daire, yarıçapları 5 birim olan M ve N merkezli çeyrek çemberlere dıştan, O merkezli yarım çembere ise içten teğettir.

Buna göre, boyalı dairenin yarıçapı kaç birimdir? (Ön Lisans 2016)

A) $\frac{4}{3}$ B) $\frac{5}{4}$ C) $\frac{5}{6}$ D) 1 E) 2

Çözüm

P yarıçaplı boyalı dairenin yarıçapı r olsun.

$|MP| = |NP|$ çekilir ise,

$|MP| = |NP| = (5 + r)$ birim ve,

$|PO| = (5 - r)$ birim olur.

MOP üçgeninde pisagor teoremi uygulanırsa,

$(5 + r)^2 = (5 - r)^2 + 5^2$

$\Rightarrow r^2 + 10r + 25 = 25 - 10r + r^2 + 25$

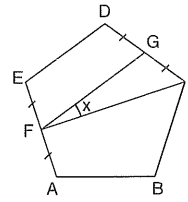
$\Rightarrow 20r = 25$

$\Rightarrow r = \frac{25}{20}$

$\Rightarrow r = \frac{5}{4}$ birim olur.

CEVAP: B

6.

ABCDE düzgün beşgen

$|DG| = |GC|$

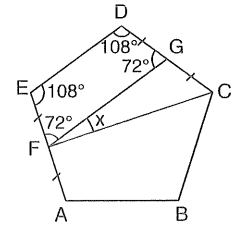
$|EF| = |FA|$

$m(\widehat{GFC}) = x$

Buna göre, x kaç derecedir? (Lise 2016)

A) 12 B) 18 C) 24 D) 27 E) 30

Çözüm

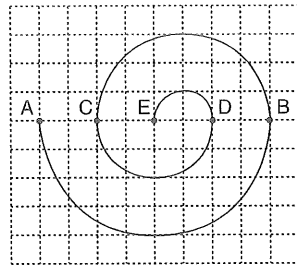
Düzgün beşgenin bir iç açısı 108° olup [ED] // [FG] dir.

Ayrıca $|AF| = |FE| \Rightarrow$ [CF] $\perp$ [AE] olup

$72° + x = 90° \Rightarrow x = 18°$ dir.

CEVAP: B

7. Şekilde verilen birim kareler üzerine [AB], [BC], [CD] ve [DE] çaplı yarım çemberler çizilerek bir eğri oluşturuluyor.

Bu eğrinin uzunluğu kaç birimdir? (Lise 2016)

A) 8π B) 9π C) 10π D) 11π E) 12π

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Eğrinin yay uzunluğu

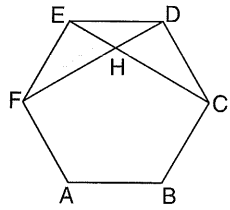
$|\overset{\frown}{ED}| + |\overset{\frown}{DC}| + |\overset{\frown}{CB}| + |\overset{\frown}{BA}|$ toplamı biçiminde 4 tane yarım çemberdir.

$$\frac{2\pi\cdot 1}{2}+\frac{2\pi\cdot 2}{2}+\frac{2\pi\cdot 3}{2}+\frac{2\pi\cdot 4}{2}$$

$= \pi + 2\pi + 3\pi + 4\pi = 10\pi$ birimdir.

CEVAP: C

8.

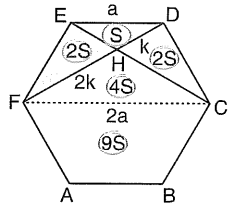
ABCDEF bir düzgün altıgen

$[CE] \cap [DF] = \{H\}$

Şekildeki EFH üçgeninin alanı 3 birim kare olduğuna göre, altıgenin alanı kaç birim karedir? (Ön Lisans 2014)

A) 18 B) 24 C) 27 D) 30 E) 36

Çözüm

F ile C noktası birleştirilirse [FC] orta taban olup $|ED| = a$ ise $|FC| = 2a$ olur.

[ED] // [FC] olacağından

$$\frac{|ED|}{|FC|}=\frac{|HD|}{|HF|}=\frac{|HE|}{|HC|}=\frac{1}{2}$$ olur.

Yükseklikleri aynı olan üçgenler için tabanların oranı alanların oranını vereceği için, $A(\overset{\triangle}{EFH}) = 2S$ dersek,

$A(\overset{\triangle}{EHD}) = S$, $A(\overset{\triangle}{DHC}) = 2S$ ve

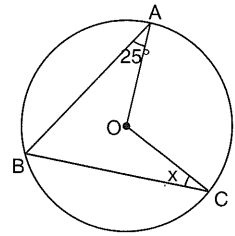
$A(\overset{\triangle}{CHF}) = 4S$ olup altıgenin yarısı 9S ve tamamı 18S alana sahiptir.

$A(\overset{\triangle}{EFH}) = 3 \Rightarrow 2S = 3 \Rightarrow S = \frac{3}{2}$ birim karedir.

$A(ABCDEF) = 18S = \cancel{18}^{9}\cdot\frac{3}{\cancel{2}} = 27$ birim karedir.

CEVAP: C

9.

O merkezli çember

$m(\overset{\frown}{OAB}) = 25°$

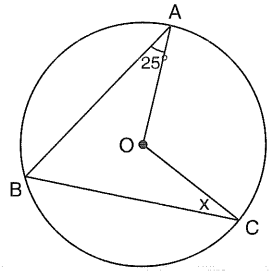
$m(\overset{\frown}{OCB}) = x$

Şekildeki ABC yayının uzunluğu, AC yayının uzunluğunun 2 katıdır.

Buna göre, x kaç derecedir? (Lise 2014)

A) 30 B) 35 C) 40 D) 45 E) 50

Çözüm

$m(\overset{\frown}{ABC}) = 2 \cdot m(\overset{\frown}{AC})$ ise

$m(\overset{\frown}{AC}) = a$, $m(\overset{\frown}{ABC}) = 2a$ ve

$m(\overset{\frown}{AC}) + m(\overset{\frown}{ABC}) = 360°$

$a + 2a = 360°$

$3a = 360°$

$a = 120°$ olur.

$m(\overset{\frown}{AC}) = 120°$ ise $m(\overset{\frown}{AOC}) = 120°$ (Merkez açı)

$m(\overset{\frown}{AC}) = 120°$ ise $m(\overset{\frown}{ABC}) = 60°$ (Çevre açı)

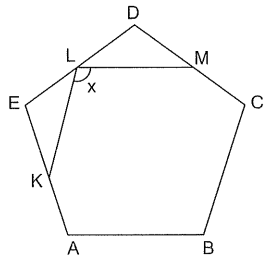
YARGI YAYINEVİ

$x + 25° + 60° = 120°$

$x = 120° - 85°$

$x = 35°$ olur.

CEVAP: B

10.

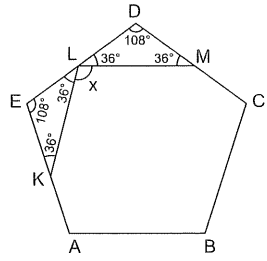
ABCDE bir düzgün beşgen

$m(\widehat{KLM}) = x$

Şekildeki K, L ve M noktaları bulundukları kenarların orta noktaları olduğuna göre, x kaç derecedir? (Ön Lisans 2012)

A) 90 B) 100 C) 108 D) 120 E) 135

Çözüm

Düzgün beşgenin bir iç açısı

$$\frac{180.(n-2)}{n} \xrightarrow{n=5} \frac{180 \cdot 3}{5} = 108°$$

$\overset{\Delta}{DLM}$ ve $\overset{\Delta}{EKL}$ ikizkenar üçgen oldukları için her birinin tabana ait bir açısı $\frac{180-108}{2} = 36°$ dir.

$m(\widehat{ELK}) + x + m(\widehat{DLM}) = 180$ olmak üzere,

$36 + x + 36 = 180$

$x + 72 = 180$

$x = 108°$ dir.

CEVAP: C

11. Bir iç açısının ölçüsü 135° olan düzgün çokgenin kenar sayısı kaçtır? (Lise 2010)

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

Çözüm

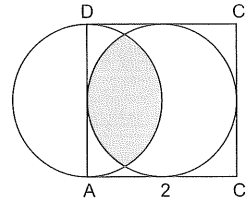
Düzgün çokgenin bir iç açısının ölçüsü 135° olduğuna göre, bir dış açısının ölçüsü 180° – 135° = 45° dir.

Düzgün çokgenlerin dış açıları birbirine eşit olup toplamları 360° olduğundan n kenar sayısı olmak üzere

$$45° = \frac{360°}{n} \Rightarrow n = \frac{360°}{45°}$$

$\Rightarrow n = 8$ olarak bulunur.

CEVAP: C

12.

Yukarıdaki şekilde, bir kenar uzunluğu 2 cm olan ABCD karesi, bu kareye içten teğet olan çember ve karenin AD kenarını çap kabul eden çember verilmiştir.

Buna göre, taralı bölgenin alanı kaç dir? (Ön Lisans 2012)

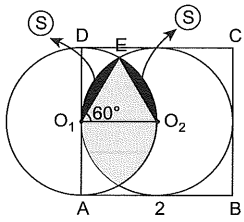
A) $\sqrt{3} - \frac{\pi}{6}$ B) $\sqrt{3} - \frac{\pi}{2}$

C) $\pi - \frac{\sqrt{3}}{2}$ D) $\frac{\pi}{3} + \frac{\sqrt{3}}{2}$

E) $\frac{2\pi}{3} - \frac{\sqrt{3}}{2}$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

O_1 : |AD| yi çap kabul eden çemberin merkezi,

O_2: Kareye içten teğet olan çemberin merkezi

$|O_1O_2| = 1$ cm

$|O_1E| = 1$ cm (O_1 merkezli çemberin yarıçapı)

$|O_2E| = 1$ cm (O_2 merkezli çemberin yarıçapı)

EO_1O_2 eşkenar üçgendir

"S" alanını bulabilmek için 60° lik daire diliminin alanından EO_1O_2 eşkenar üçgeninin alanı çıkarılır.

60° lik daire diliminin alanı,

$\pi \cdot 1^2 \cdot \frac{60}{360} = \frac{\pi}{6}$ ve

$A(EO_1O_2) = \frac{1^2\sqrt{3}}{4} = \frac{\sqrt{3}}{4}$ olmak üzere

$S = \frac{\pi}{6} - \frac{\sqrt{3}}{4}$ olarak bulunur.

Taralı bölgenin üst yarısının alanı,

$\frac{\pi}{6} + \left(\frac{\pi}{6} - \frac{\sqrt{3}}{4}\right) = \frac{\pi}{3} - \frac{\sqrt{3}}{4}$ tür.

Taralı bölgenin tamamının alanı

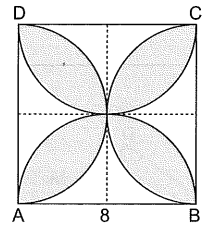
dir.

$2\left(\frac{\pi}{3} - \frac{\sqrt{3}}{4}\right) = \frac{2\pi}{3} - \frac{\sqrt{3}}{2}$ dir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

13. Aşağıda, ABCD karesinin kenarlarını çap kabul eden dört yarım çember verilmiştir.

ABCD bir kare

|AB| = 8 cm

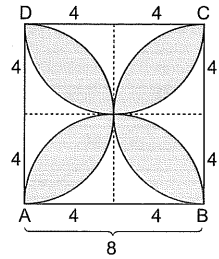
Buna göre, taralı bölgenin alanı kaç dir? (Lise 2012)

A) $32\pi - 64$ B) $32\pi - 48$

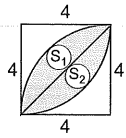
C) $16\pi - 32$ D) $16\pi - 24$

E) $8\pi - 4$

Çözüm

Şekil, dört eş kareden oluştuğu için bunlardan sadece bir tanesi içerisindeki taralı alanı hesaplamak yeterli olacaktır.

$S_1 = S_2$

S_1 i bulabilmek için yarıçapı 4 cm olan çeyrek daire diliminin alanından karenin yarısının alanını çıkartmak gerekir.

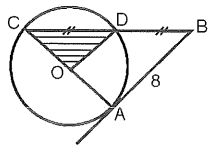
$S_1 = \frac{\pi \cdot r^2}{4} - \frac{4^2}{2} = \frac{\pi \cdot 4^2}{4} - \frac{16}{2} = 4\pi - 8$ dir.

$S_1 = S_2$ olduğu için her bir taralı alan $S_1 + S_2 = 2S_1 = 2(4\pi - 8) = 8\pi - 16$ dır.

Dört tane eş taralı alan olduğu için toplam taralı alan,

$4(8\pi - 16) = 32\pi - 64$ olarak bulunur.

CEVAP: A

14.

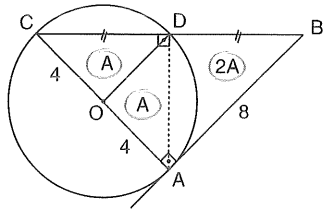
$|CD| = |DB|$
$|AB| = 8$ cm

Şekildeki AB doğrusu O merkezli çembere A noktasında teğettir.

Buna göre, ODC üçgeninin alanı kaç cm^2 dir? (Ön Lisans 2010)

A) 6 B) 8 C) 10 D) 12 E) 16

Çözüm

OA yarıçap, AB teğet olduğundan $m(\widehat{CAB}) = 90°$ dir.

$|AD|$ çizilirse $m(\widehat{ADC}) = 90°$ dir. (Çapı gören çevre açı diktir.)

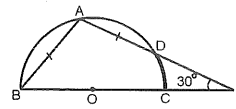
$[AD] \perp [CB]$ ve $|CD| = |BD|$ olduğundan ABC üçgeni ikizkenar dik üçgen olup $|AC| = 8$ dir.

$A(\overset{\Delta}{ODC}) = A$ olsun. $|OC| = |OA|$ olduğundan $A(\overset{\Delta}{ODA}) = A$ dır.

Aynı zamanda $|CD| = |DB|$ olduğundan $A(\overset{\Delta}{CAD}) = A(\overset{\Delta}{BAD}) = 2A$ dır.

O halde $A(ABC) = \frac{8 \cdot 8}{2} = 32 = 4A$ olup $A = 8$ cm^2 bulunur.

CEVAP: B

15.

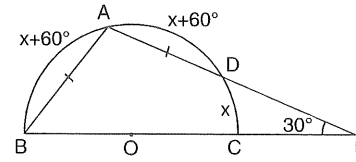
O merkezli yarım çember
$m(\widehat{AEB}) = 30°$
$|AB| = |AD|$

Yukarıdaki şekilde A, B, C ve D noktaları çember üzerindedir. A, D, E ve B, C, E noktaları doğrusaldır.

Buna göre, DC yayının ölçüsü kaç derecedir? (Lise 2010)

A) 15 B) 20 C) 25 D) 30 E) 35

Çözüm

$m(\widehat{DC}) = x$ olsun. AEB açısı çemberin dış açısı olup ölçüsü $\frac{m(\widehat{AB}) - m(\widehat{DC})}{2} = 30$ dur. O halde

$m(\widehat{AB}) = x + 60°$ dir.

$|AB| = |AD|$ olduğundan

$m(\widehat{AB}) = m(\widehat{AD}) = x + 60°$ dir.

BC çap olduğundan

$m(\widehat{AB}) + m(\widehat{AD}) + m(\widehat{CD}) = 180°$ olup

$x + 60° + x + 60° + x = 180$

$3x + 120 = 180$

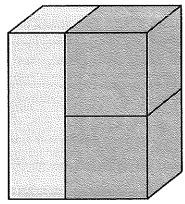
$3x = 60$

$x = 20°$ dir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

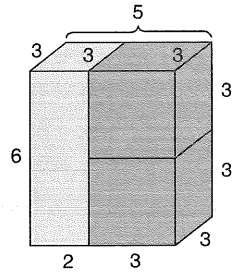
1. Bir ayrıt uzunluğu 3 birim olan küp biçimdeki özdeş iki tahta blok ile bir ayrıt uzunluğu 2 birim olan dikdörtgenler prizması biçimindeki bir tahta blok şekildeki gibi birleştirilerek dikdörtgenler prizması biçiminde yeni bir tahta blok elde edilmiştir.

Buna göre elde edilen yeni bloğun yüzey alanı kaç birimkaredir? (Ön Lisans 2024)

A) 120 B) 126 C) 132 D) 138 E) 144

Çözüm

Yüzey alanı = $2(3 \cdot 5 + 3 \cdot 6 + 5 \cdot 6)$

$= 2 \cdot (15 + 18 + 30)$

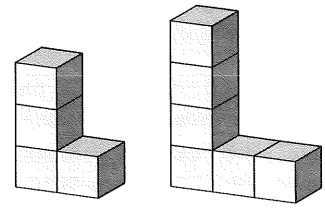
$= 2 \cdot 63$

$= 126$ br^2 dir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

2. Kullanılan küplerin tamamı özdeş olmak üzere, sırasıyla 4 ve 6 tane küp birbirine yapıştırılarak Şekil 1 ve Şekil 2'deki L harfi biçiminde katı cisimler oluşturuluyor.

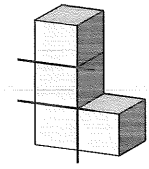

Şekil 1 Şekil 2

Buna göre, Şekil 1'deki cismin toplam yüzey alanının Şekil 2'deki cismin toplam yüzey alanına oranı kaçtır? (Ön Lisans 2022)

A) $\frac{5}{9}$ B) $\frac{7}{11}$ C) $\frac{9}{13}$ D) $\frac{11}{15}$ E) $\frac{10}{17}$

Çözüm

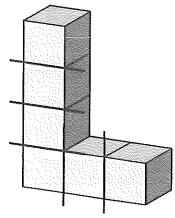

Şekil 1

$4 \cdot 6 = 24$ tane yüz

Kaybolan yüz $= 3 \cdot 2 = 6$ tane

Toplam yüzey $= 24 - 6 = 18$ tane

Şekil 2

$6 \cdot 6 = 36$ tane yüz

Kaybolan yüz $= 5 \cdot 2 = 10$ tane

Toplam yüzey $= 36 - 10 = 26$ tane

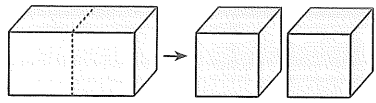
$$\frac{\text{Şekil 1}}{\text{Şekil 2}} = \frac{18}{26} = \frac{9}{13}$$

olur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

3. Dikdörtgenler prizması biçimindeki bir tahta, şekildeki gibi kesikli çizgilerden geçen bir düzlem boyunca kesilerek özdeş iki tane küp şeklinde tahta parçası elde ediliyor.

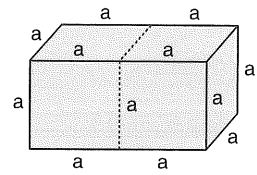

Elde edilen bu iki tahta parçasının yüzey alanları toplamı, başlangıçtaki tahtanın yüzey alanından 8 birimkare fazladır.

Buna göre, elde edilen tahta parçalarından birinin yüzey alanı kaç birimkaredir? (Lise 2020)

A) 16 B) 20 C) 24 D) 28 E) 32

Çözüm

Dikdörtgenler prizması özdeş iki tane küp şeklinde ayrılacaksa yükseklik a br ve yatay ayrıt uzunluğu 2a br olmalıdır.

Dikdörtgenler prizmasının yüzey alanı

Alt Taban	Üst Taban	Yan Yüzeyler
$2a \cdot a$	$2a \cdot a$	$a \cdot a + a \cdot a + 2a \cdot a + 2a \cdot a$

$= 2a^2 + 2a^2 + a^2 + a^2 + 2a^2 + 2a^2$

$= 10a^2$ dir.

Küpün yüzey alanı ise $6 \cdot a \cdot a = 6a^2$ olup iki küp olduğundan $12a^2$ dir.

Dolayısıyla;

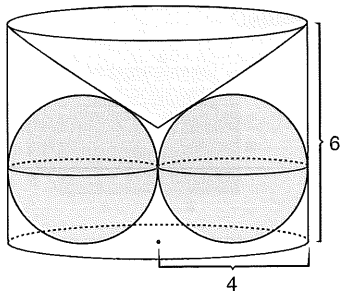
$$12a^2 = 10a^2 + 8$$
$$2a^2 = 8$$
$$a^2 = 4$$
$$a = 2$$

olup bir küpün yüzey alanı

$6a^2 = 6 \cdot 2^2 = 6 \cdot 4 = 24$ br^2 bulunur.

CEVAP: C

4.

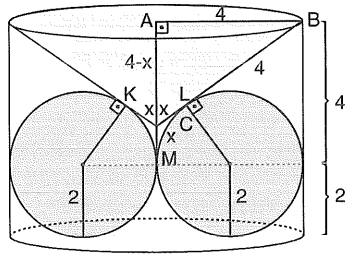

Şekilde, yüksekliği 6 birim ve taban yarıçapı 4 birim olan bir dik dairesel silindir verilmiştir. Bu silindirin içinde tabana, birbirine ve silindirin yan yüzeylerine teğet olan 2 birim yarıçaplı iki eş küre bulunmaktadır. Tabanı silindirin üst tabanıyla eş olan bir dik dairesel koni silindirin içine yerleştirildiğinde küreler teğet olmaktadır.

Buna göre, koninin hacmi kaç birimküptür? (Ön Lisans 2018)

A) 10π B) 12π C) 16π D) 18π E) 20π

Çözüm

$|KC| = x$ olursa $|LC| = x$ ve $|CM| = x$ olacaktır.

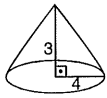
$\widehat{ACB}$ dik üçgeninde pisagordan

$$4^2 + (4-x)^2 = (4+x)^2$$

$$16 + \cancel{16} - 8x + \cancel{x^2} = \cancel{16} + 8x + \cancel{x^2}$$

$$16x = 16$$

$$x = 1$$

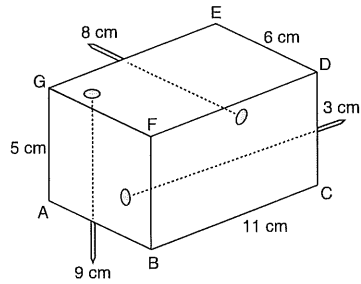
$$V_{koni} = \frac{1}{3} \cdot 4^2 \cdot 3 \cdot \pi$$

$$= 16\pi$$

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

5. Uzunlukları 14 cm olan üç çivi, dikdörtgenler prizması biçimindeki tahtanın farklı yüzeylerine dik bir doğrultuda çakılıyor.

Çiviler tamamen çakıldıktan sonra tahtanın dışında kalan çivi parçalarının uzunluklarının 3, 8 ve 9 cm olduğu görülüyor.

Buna göre, tahtanın hacmi kaç cm^3 tür? (Lise 2018)

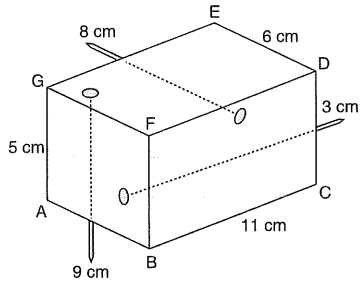
A) 180 B) 216 C) 240 D) 288 E) 330

Çözüm

$|AG| + 9\text{ cm} = 14\text{ cm} \Rightarrow |AG| = 5\text{ cm}$

$|BC| + 3\text{ cm} = 14\text{ cm} \Rightarrow |BC| = 11\text{ cm}$

$|ED| + 8\text{ cm} = 14\text{ cm} \Rightarrow |ED| = 6\text{ cm}$

$V = 5 \cdot 6 \cdot 11 = 330\ cm^3$

CEVAP: E

6. Bir kenar uzunluğu 2 birim olan bir küpün

- birbirine paralel olmayan,
- ortak bir noktası olmayan,

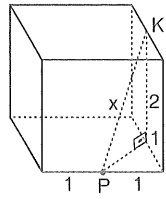
herhangi iki kenarının orta noktaları işaretleniyor.

Bu iki nokta arasındaki uzaklık kaç birimdir? (Ön Lisans 2016)

A) $\sqrt{6}$ B) 3 C) 4

D) $\frac{\sqrt{6}}{3}$ E) $\frac{\sqrt{3}}{2}$

Çözüm

Küp üzerinde;

Birbirine paralel olmayan ve ortak bir noktası olmayan iki kenar olarak P ve K noktaları seçilebilir. |PK| = x birim olsun.

Pisagor teoreminden,

$x^2 = 2^2 + (\sqrt{2})^2$

$\Rightarrow x^2 = 4 + 2$

$\Rightarrow x^2 = 6$

$\Rightarrow x = \sqrt{6}$ birimdir.

CEVAP: A

7. Kenar uzunluğu 4 birim olan üç tane özdeş küp birbirine yapıştırılarak bir dikdörtgenler prizması elde ediliyor.

Buna göre, elde edilen bu prizmanın hacmi kaç birim küptür? (Ön Lisans 2014)

A) 160 B) 172 C) 180

D) 192 E) 200

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Bir ayrıt uzunluğu 4 birim olan, bir küpün hacmi,

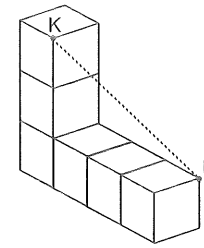
$a^3 = 4^3 = 64$ birim küp olur.

Bu küplerden 3 tanesinin hacmi

$3 \cdot 64 = 192$ birim küptür.

CEVAP: D

8.

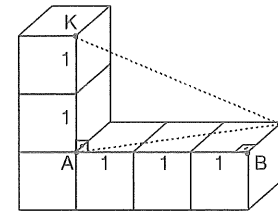

Birim küplerden oluşan yukarıdaki şekilde, |KL| uzunluğu kaç birimdir? (Lise 2014)

A) $\sqrt{12}$ B) $\sqrt{13}$ C) $\sqrt{14}$

D) $\sqrt{15}$ E) $\sqrt{17}$

Çözüm

ABC dik üçgeninde pisagor bağıntısından

$|AL|^2 = 1^2 + 3^2 \Rightarrow |AL| = \sqrt{10}$ birimdir.

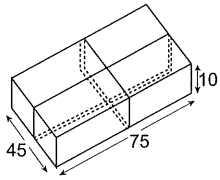
ALK dik üçgeninde pisagor teoreminde

$|KL|^2 = 2^2 + |AL|^2$

$|KL|^2 = 4 + 10 \Rightarrow |KL| = \sqrt{14}$ birimdir.

CEVAP: C

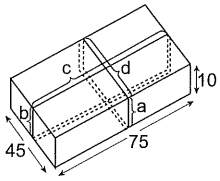
9. Ayrıtları 10, 45 ve 75 cm olan dikdörtgenler prizması biçimindeki bir kutuya, kenarlara paralel olan iki lastik şekildeki gibi geçirilmiştir.

Buna göre, kutu yüzeyine geçirilen lastiklerin gergin hâldeki uzunlukları toplamı kaç cm'dir? (Lise 2012)

A) 240 B) 260 C) 270
D) 280 E) 300

Çözüm

$a = b = 10$
$c = 75$
$d = 45$

Kutuya geçirilen lastiğin toplam uzunluğu

$a + a + b + b + c + c + d + d$

$2a + 2b + 2c + 2d$

$2(a + b + c + d)$

$2(10 + 10 + 75 + 45)$

$2 \cdot 140 = 280$ cm dir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. k bir gerçel sayı olmak üzere dik koordinat düzleminde A(–4, 7) ve B(2, –5) notalarından geçen bir doğru y-eksenini C(0, k) noktasında kesmektedir.

Buna göre k kaçtır? (Ön Lisans 2024)

A) –1 B) –3 C) –4 D) 2 E) 5

Çözüm

A(–4, 7), B(2, –5) noktalarından geçen doğru denklemi

$$\frac{y-7}{7-(-5)}=\frac{x-(-4)}{-4-2}$$

$$\frac{y-7}{\cancel{12}^{\,2}}=\frac{x+4}{\cancel{-6}^{\,-1}} \Rightarrow 2x+8=-y+7$$

$2x+y+1=0$'dır.

$2x + y + 1 = 0$ doğrusu

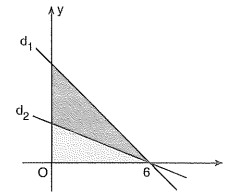
C(0, k) noktasından geçiyor ise

$2 \cdot 0 + k + 1 = 0 \Rightarrow k = -1$'dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

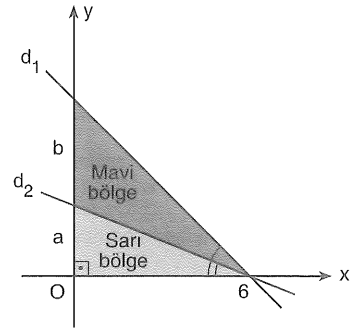
2. Dik koordinat düzleminde. P(6,0) noktasından geçen ve eğimleri oranı 4 olan d_1 ve d_2 doğruları aşağıdaki şekilde gösterilmiştir. d_1 ve d_2 doğruları ile y-ekseni arasında kalan mavi renge boyalı kapalı bölgenin alanı, d_2 doğrusu ile x ve y eksenleri arasında kalan sarı renge boyalı kapalı bölgenin alanından 9 birimkare fazladır.

Buna göre, d_1 ve d_2 doğrularının eğimleri toplamı kaçtır? (Ön Lisans 2020)

A) $\frac{-3}{4}$ B) $\frac{-5}{4}$ C) $\frac{-3}{2}$ D) –2 E)–1

Çözüm

Doğruların eğimleri oranı 4 olup d_1 doğrusunun eğimi daha fazla olduğundan $\frac{m_1}{m_2}=\frac{4}{1} \Rightarrow m_1 = 4k, m_2 = k$ diyelim.

Eğim = $\frac{\text{Karşı kenar}}{\text{Komşu kenar}}$ olduğundan,

d_2 doğrusu için $\frac{a}{6} = k \Rightarrow a = 6k$

d_1 doğrusu için $\frac{a+b}{6} = 4k \Rightarrow$

$a + b = 24k$

$6k + b = 24k$

$b = 18k$'dır.

Mavi bölgenin alanı, sarı bölgenin alanından 9 birim fazla olduğundan

$$\frac{18k \cdot 6}{2} = \frac{6k \cdot 6}{2} + 9$$

$$54k = 18k + 9$$

$$36k = 9$$

$$k = \frac{9:9}{36:9} = \frac{1}{4}\text{'tür.}$$

Eğimler toplamı $4k + k = 5k$ olup

$5k = 5 \cdot \frac{1}{4} = \frac{5}{4}$ olup doğrular dik koordinat sisteminde sola doğru baktığından eğimleri negatiftir.

Dolayısıyla eğimler toplamı $\frac{-5}{4}$ olur.

CEVAP: B

3. c bir pozitif gerçel sayı olmak üzere, dik koordinat düzleminde

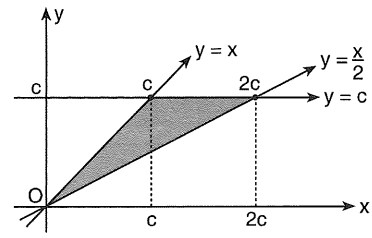
$y = c$, $y = x$, $y = \frac{x}{2}$

doğruları arasında kalan kapalı sınırlı bölgenin alanı 32 birimkaredir.

Buna göre, c kaçtır? (Lise 2020)

A) 4 B) 6 C) 8 D) 10 E) 12

Çözüm

$y = c$ ile $y = x$ doğrusunun kesim noktası $c = x$ olup (c, c) noktasıdır.

$y = c$ ye $y = \frac{x}{2}$ doğrusunun kesim noktası $c = \frac{x}{2} \Rightarrow 2c = x$ olup (2c, c) noktasıdır. Böylece, elde edilen kapalı bölge bir üçgen olup taban uzunluğu c ve yüksekliği c olduğundan,

$$\frac{c \cdot c}{2} = 32$$

$$c^2 = 64$$

$c = 8$ br olmalıdır.

CEVAP: C

4. **Dik koordinat düzleminde**

$d_1 : 2x + 3y = 18$

$d_2 : x = 3$

doğruları veriliyor. Ayrıca

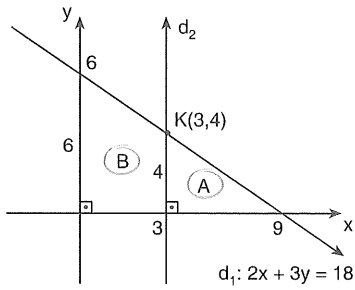
- d_1 ve d_2 doğruları ile x ekseni arasında kalan kapalı üçgensel bölgenin alanı A birimkare,
- bir köşesi orijin olan, d_1 ve d_2 doğruları ve x, y eksenleri arasında kalan yamuk biçimindeki kapalı dörtgensel bölgenin alanı ise B birimkaredir.

Buna göre, $\frac{A}{B}$ oranı kaçtır? (Lise 2018)

A) $\frac{1}{2}$ B) $\frac{2}{3}$ C) $\frac{3}{4}$ D) $\frac{4}{5}$ E) $\frac{5}{6}$

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

2x + 3y = 18 denkleminde

x = 0 için y = 6

y = 0 için x = 9 bulunur.

x = 3 için y = 4 olduğundan,

$$\frac{A}{B}=\frac{\frac{6\cdot 4}{2}}{\frac{(6+4)\cdot 3}{2}}=\frac{12}{15}=\frac{4}{5}$$ bulunur.

CEVAP: D

5. Dik koordinat düzleminde, m bir pozitif gerçel sayı olmak üzere,

$y + x = m$

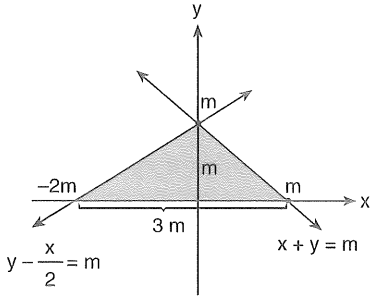
$y-\frac{x}{2}=m$

doğruları ve x-ekseni arasında kalan kapalı bölgenin alanı 24 birimkaredir.

Buna göre, m kaç birimdir? (Ön Lisans 2016)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

$x + y = m$ ve $y-\frac{x}{2}=m$ doğruları arasında kapalı bölgenin alanı 24 birimkare ise,

$$\frac{m\cdot 3m}{2}=24 \Rightarrow 3m^2=48$$

$$\Rightarrow m^2=16$$

$$\Rightarrow m=4 \text{ tür } (m>0)$$

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

6. **Dik koordinat düzleminde**

$d_1 : x - y + 4 = 0$

$d_2 : 2x - y - 2 = 0$

doğruları ve x-ekseni tarafından sınırlanan kapalı bölgenin alanı kaç birimkaredir? (Lise 2016)

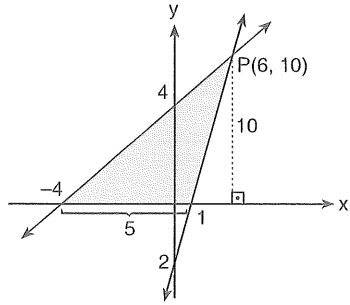
A) 20 B) 23 C) 25 D) 27 E) 30

Çözüm

$x - y + 4 = 0$

$2x - y - 2 = 0$

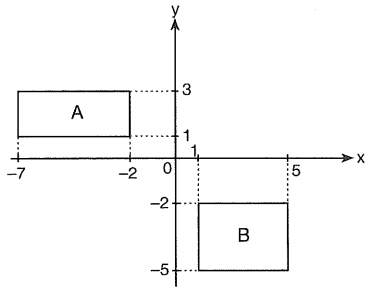
doğrular ortak çözülüp analitik düzlemde P(6, 10) noktasında kesiştikleri görülür.

Taralı alan $=\frac{10\cdot 5}{2}=25$ birimkaredir.

CEVAP: C

7.

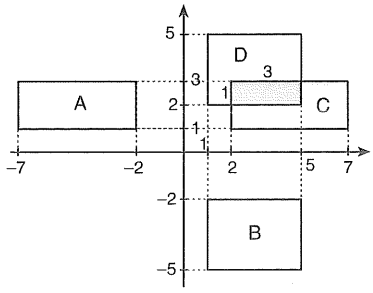

Yukarıdaki dik koordinat düzlemi üzerinde A ve B dikdörtgensel bölgeleri verilmiştir. A'nın y-eksenine göre simetriği alınarak C bölgesi, B'nin x-eksenine göre simetriği alınarak D bölgesi oluşturuluyor.

Buna göre, oluşturulan C ve D bölgelerinin arakesitinin alanı kaç birim karedir? (Ön Lisans 2014)

A) 2 B) 3 C) 4 D) $\frac{5}{2}$ E) $\frac{7}{2}$

Çözüm

Şekilde görüldüğü gibi C ve D bölgelerinin arakesiti bir kenarı 1 birim diğer kenarı 3 birim olan bir dikdörtgen olup alanı $1 \cdot 3 = 3$ birim karedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

LİSE - ÖN LİSANS

TARİH

1. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde birçok inanç sisteminin olduğu bilinmektedir. Bunlardan biri olan Şamanizm'de, iyi ve kötü ruhlarla iletişime geçen din adamları vardır. Öte yandan İslamiyet'teki cennet ve cehennem anlayışıyla aynı anlama gelen ifadeler kullanmaları, Türklerde ahiret anlayışının İslamiyet'ten önce de olduğunu göstermektedir. Bu durumun bir diğer kanıtı kişinin mezarı üzerine, öldürdüğü düşman sayısını temsil eden heykellerin dikilmesidir.

İslamiyet öncesi Türk devletlerinin inanç sistemleri hakkında verilen bu ifadelerde aşağıdaki kavramlardan hangisine değinilmemiştir? (Ön Lisans 2024)

A) Balbal B) Kam
C) Uçmağ D) Sagu
E) Tamu

Çözüm

Verilen metinde aşağıdaki kavramlara değinilmiştir:

- **Balbal:** Ölen kişinin mezarına, öldürdüğü düşman sayısını temsilen dikilen heykellerdir. Metinde bu kavrama yer verilmiştir.
- **Kam:** Şamanizm'de iyi ve kötü ruhlarla iletişime geçen din adamlarına verilen isimdir. Metinde bu da belirtilmiştir.
- **Uçmağ:** Türklerin İslamiyet öncesinde cennet için kullandıkları terimdir. Metinde, cennet ve cehennem anlayışına benzer ifadeler kullanıldığı söylendiği için bu kavrama da değinilmiştir.
- **Tamu:** Türklerin İslamiyet öncesinde cehennem için kullandıkları terimdir. Metinde bu da dolaylı olarak geçmektedir.

Ancak sagu kavramına değinilmemiştir. Sagu, İslamiyet öncesi Türklerde ölen kişiler için söylenen ağıt anlamına gelir ve metinde bu konuyla ilgili herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

CEVAP: D

2. **Aşağıda kilerden hangisi ilk Türk devletlerinde hükümdar eşlerinin yönetimde etkili olduğuna kanıt olarak gösterilemez? (Lise 2024)**

A) Kurultaya katılanlar arasında yer alması
B) Farklı zamanlarda elçileri kabul etmesi
C) Hakan sefere gittiğinde naip olarak görev alması
D) Hakandan ayrı saraylarının da bulunması
E) Devlet yönetiminde ikili yapının benimsenmesi

Çözüm

İkili teşkilat, Türk devletlerinde doğu-batı şeklinde yönetim anlayışını ifade eder ve devletin doğu kısmı hakan tarafından, batı kısmı ise genellikle yabgu tarafından yönetilirdi. Bu yapı, hükümdarın eşinin yönetimde etkili olduğunu göstermez, daha çok devletin genel yönetim sistemine işaret eder.

Diğer şıklara bakarsak:

- A, B ve C şıkları, hatunların yönetimde aktif roller üstlendiğini gösterir.
- D şıkkı, hatunların kendi saraylarının olmasının yönetimde etkili olabilecekleri anlamına gelebileceğini gösterir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

3. Tanrı buyurmuş size yeryüzünü al diye!

...

Gökteki Güneş ise yurdun bayrağı olsun,

İlimizin çadırı, yukarıda gök olsun.

...

O halde sayılırım ben bir dünya kağanı,

Bana bağlıdır artık, dünyanın her dört yanı!

***Oğuz Kağan Destanında* geçen bu ifadelerin İslamiyet öncesi Türk devlet yönetimindeki;**

I. cihan hâkimiyeti,
II. kut,
III. ikili teşkilat.
IV. orun-ülüş

anlayış veya uygulamalarından hangilerine vurgu yaptığı söylenebilir? (Ön Lisans 2022)

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV
E) I, II ve IV

Çözüm

Cihan Hâkimiyeti: Türk Cihan Hâkimiyeti anlayışı "Kızıl Elma" olarak da bilinmektedir. Türk toplumlarının tarihten gelen, toplum tarafından benimsenmiş bir düşünce biçimidir. Dünya topraklarının tamamının Türkler tarafından hâkimiyeti, Türklerin adaletinin ve yönetiminin dünyaya hâkim kılınmasını esas alan düşünce biçimidir. Güneşin doğduğu yerden, battığı yere kadar her yeri fethetme arzusudur. "Gökteki Güneş ise yurdun bayrağı olsun, İlimizin çadırı, yukarıda gök olsun." cümlesi cihan hâkimiyetine örnektir.

Kut: Devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılan görüştür. Egemenliğin ilahi kaynaklı olduğunun kanıtıdır. "Tanrı buyurmuş size yeryüzünü al diye" cümlesi kut anlayışına örnektir.

Orun – Ülüş: Kurultay üyelerinin oturacakları yerleri belirleyen kurallardır.

İkili teşkilat: Devletin daha rahat yönetilmesi için doğu-batı şeklinde ikiye ayrılmasıdır.

CEVAP: A

4. I. Büyük Selçuklular-Kınık
II. Osmanlılar-Kayı
III. Memlûkler-Bayat

Yukarıdaki Türk-İslam devletleri ile kuruluşlarında önemli rol oynadığı kabul edilen Oğuz boyu eşleştirmelerinden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Kınık Boyu: 24 Oğuz boyundan biridir. Üç-ok boyları arasında yer alır. Selçuklular'ın kuruluşunda etkili olmuştur.

Kayı Boyu: Oğuzların Bozok kolundan bir boydur. Osmanlı Hanedanı bu boydan gelmiştir. Kayı boyunun damgası, iki ok ve bir yaydan oluşur.

Bayat Boyu: Bozokların Gün-Han koluna bağlıdır. Dulkadiroğulları Beyliğinin kurulmasında önemli rol oynamıştır.

Memlükler Kurucusu Sultan Aybek'tir. Aybek, Mısır'daki Eyyubi Devleti komutanlarından biriydi. Daha sonra Eyyubi Hanedanı'na son verdi ve Mısır'da Memlükler Dönemi'ni başlattı. Memlükler Bayat koluna dâhil değildir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

5. ***Dede Korkut Hikâyeleri'nde geçen*** "Aç görsem doyurdum, yalıncak görsem donattım, tepe gibi et yığdırdım." **ifadesiyle İslamiyet öncesi Türk devletlerinin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır? (Lise 2022)**

A) Sosyal devlet anlayışı
B) Kut anlayışı
C) İkili yönetim yapısı
D) Töreye dayalı hukuk sistemi
E) Ordu-millet anlayışı

Çözüm

İslamiyet öncesi Türk devletlerinde Kağanın görevleri arasında

- Halkın refahını yükseltmek
- Ülkede birlik ve beraberliği sağlamak
- Kanunları uygulamak, töreyi uygulamak vardır.

"Aç görsem doyurdum, yalıncak görsem donattım, tepe gibi et yığdırdım." Sosyal devlet anlayışının göstergesidir.

CEVAP: A

6. Tarihî kaynaklara göre Papa I. Leo ile Atilla arasında aşağıdaki konuşma geçmiştir:

Papa:

– Ey yoksulların koruyucusu! Ey zalimlerin korkusu! Ey büyük Atilla! İşte ben, bütün Hristiyanların temsilcisi Papa I. Leo, önünüzde diz çökerek yalvarıyorum. Roma'ya girmeyiniz. Dünya Hristiyanları adına sesleniyorum, bize acıyınız.

Atilla:

– Kalkınız! Bir din büyüğünün önümüzde diz çökmesine gönlümüz elvermez. Lütfen kalkınız! Roma'yı ve sizleri bağışlıyorum. Barış ve kardeşlik içerisinde yaşamınızın süreceğini, benden size zarar gelmeyeceğini biliniz. İmparatorunuz, Romalıları adalet üzere yönettiği sürece ben uzaklardayım. Aksi takdirde çok yakınınızdayım!

Buna göre aşağıdakiler den hangisi söylenemez? (Lise 2022)

A) Hunların ilerlemesinin Hristiyan dünyasını endişeye sevk ettiği
B) Attila'nın din adamlarına saygılı davrandığı
C) Hunların Avrupa'da siyasi ve askeri üstünlüklerinin kabul edildiği
D) Atilla'nın halkın hakkaniyetle yönetilme prensibine önem verdiği
E) Atilla'nın Roma'nın iç işlerine müdahale etmekten kaçındığı

Çözüm

A) Hunların ilerlemesinin Hristiyan dünyasını endişeye sevk ettiği → "Roma'ya girmeyiniz. Dünya Hristiyanları adına sesleniyorum, bize acıyınız."
B) Attila'nın din adamlarına saygılı davrandığı → "Kalkınız! Bir din büyüğünün önümüzde diz çökmesine gönlümüz elvermez. Lütfen kalkınız!"

YARGI YAYINEVİ

C) Hunların Avrupa'da siyasi ve askeri üstünlüklerinin kabul edildiği → "Roma'yı ve sizleri bağışlıyorum."

D) Atilla'nın halkın hakkaniyetle yönetilme prensibine önem verdiği → "İmparatorunuz, Romalıları adalet üzere yönettiği sürece ben uzaklardayım."

Seçenekler incelendiğinde E seçeneğindeki "Atilla'nın Roma'nın iç işlerine müdahale etmekten kaçındığı" yargısı yanlıştır. "İmparatorunuz, Romalıları adalet üzere yönettiği sürece ben uzaklardayım. Aksi takdirde çok yakınınızdayım!" sözleri Roma'nın içişlerine karıştığını göstermektedir.

CEVAP: E

7. İslamiyet öncesi Türk devletlerinin yıkılmasında, aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez? (Ön Lisans 2020)

A) Ateşli silahlardan yoksun olunması
B) Yeteneksiz kağanların başa geçmesi
C) Boylar arası mücadelelerin olması
D) Çin'in, iç işlerine karışması
E) Taht mücadelelerinin yaşanması

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler İslamiyet öncesi Türklerde devletlerin yıkılmasında etkili olmuştur.

Ancak İslamiyet öncesi Türk devletlerinin olduğu dönemde zaten ateşli silahlar yoktur. Türk devletlerinin yıkılması da bu etkene dayandırılamaz.

CEVAP: A

8. Tarih öğretmeni: "Mani dinine ait kitaplarda dinî ve dünyevi sahneleri canlandıran minyatürler bulunmaktadır. Minyatürlerde rahipler, prensler, savaş sahneleri ve süvariler yer almaktadır. Bu eserlerin bulunduğu devletin içinde Hoca, Bezeklik, Turfan ve Bulak gibi önemli kültür sanat merkezleri vardır." demiştir.

Tarih öğretmeninin hakkında bilgiler verdiği bu Türk devleti aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Hunlar B) Avarlar
C) Uygurlar D) Göktürkler
E) Hazarlar

Çözüm

Soruda özellikleri verilen Türk devleti Uygurlardır. Maniheizm Uygurlarda Bögü Kağan'ın Tibet Seferi sonucunda benimsenmiş, Türk tarihinde ilk minyatür örnekleri Uygurlar da görülmüştür. Soruda sözü edilen şehirlerde Uygurların önemli şehirleridir.

CEVAP: C

9. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk devletlerinde toplumu oluşturan unsurlardan biri değildir? (Ön Lisans 2018)

A) Urug B) Boy
C) Oguş D) Toy
E) Budun

Çözüm

Urug ⇒ Soy

Oguş ⇒ Aile

Boy ⇒ Sülale

Budun ⇒ Boylar Birliği (Millet)

Toy ⇒ Kurultay (Devlet işlerinin görüşüldüğü yer)

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

10. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde hükümdarın erkek çocukları için aşağıdaki unvanlardan hangisi kullanılmıştır? (Lise 2018)

A) Tigin B) Şehzade
C) Atabey D) Yabgu
E) Toygun

Çözüm

- **Şehzade:** Türk-İslam devletlerinde hükümdar çocuğu.
- **Atabey:** Türk-İslam devletlerinde şehzadelerin eğitmeni.
- **Yabgu:** İslam öncesi Türklerde Devletin batısını yöneten hanedan üyesi.
- **Toygun:** Kurultaya katılma hakkına sahip olanlara verilen unvan.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11. Tarihte pek çok Türk kavmi, Doğu ve Orta Avrupa ile Balkanlar'a yerleşmiş, zamanla Türk kimliğini yitirerek Hristiyanlaşmıştır.

Türk kavimlerinin kimliklerini yitirmesinde;

I. ana yurtlarından gelen göçlerin azalması,
II. zamanla bölgedeki siyasi üstünlüklerini kaybetmeleri,
III. bölgedeki kültürlerle yakın ticari ve sosyal ilişki kurmaları

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Türkler ana yurtları Orta Asya'dan dünyanın birçok farklı bölgesine gitmiş (özellikle Avrupa'ya gidenler) ve süreç içerisinde;

- ana yurttan yeterli göçlerle beslenemeyince (azınlıkta kalmaları),
- Güçlü hükümdarlarının ölümü nedeniyle siyasi üstünlüklerini bulundukları bölgelerde kaybedince,
- çevre kültürlerle ilişki kurunca

milli kimliklerini kaybetmişlerdir.

Bu doğrultuda öncüllerde verilenlerin tamamını cevap olarak kabul edebiliriz.

CEVAP: E

12. I. Teoman
II. Mete Han
III. Kutluk Kağan

Yukarıdakilerden hangileri Asya Hun Devleti'ne hükümdarlık yapmıştır? (Lise 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Teoman ve Mete Han Asya Hun Devleti'nde, Kutluk Kağan ise II. Kök Türk (Kutluk) Devleti'nde hükümdarlık yapmıştır.

CEVAP: D

13. 562'de Bayan Han tarafından Orta Avrupa'da kurulan, 805'te Franklar tarafından yıkılan ve İstanbul'u iki kez kuşatan devlet aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Hazar B) Bulgar
C) Avar D) Türgeş
E) Avrupa Hun

Çözüm

562'de Bayan Han tarafından Orta Avrupa'da kurulan, 805'te Franklar tarafından yıkılan ve İstanbul'u iki kez kuşatan devlet "Avarlar"dır.

Avarlar ayrıca;

- Slavlara askerlik ve teşkilatlanmada yardımcı olmuş,
- Avrupa'ya üzengiyi öğretmişlerdir.

CEVAP: C

14. Aşağıdakilerden hangisi Karadeniz'in kuzeyinden Avrupa'ya göç eden Türk kavimlerinden biri değildir? (Lise 2014)

A) Avarlar B) Peçenekler
C) Hunlar D) Kıpçaklar
E) Uygurlar

Çözüm

Karadeniz'in kuzeyinden Avrupa'ya göç eden Türk kavimleri;

- Hunlar
- Avarlar
- Peçenekler
- Kıpçaklar
- Oğuzlar
- Sibirler
- Macarlar

♦ Uygurlar ise Avrupa'ya göç etmemişlerdir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

15. İslamiyetin kabulünden önceki Türk devletlerinin ele alınacağı "İpek Yolu'nda Türkler" adlı bir sergi düzenlenecektir.

Düzenlenecek sergi, aşağıdaki devletlerden hangisini kapsamayacaktır? (Lise 2014)

A) Karahanlı B) Uygur
C) Göktürk D) Asya Hun
E) Avrupa Hun

Çözüm

Soru kökünde "İslamiyet'in kabulünden önceki Türk devletleri" ifadesi kullanıldığı için Orta Asya'daki ilk Müslüman Türk devleti olan Karahanlıların "İpek Yolu'nda Türkler" adlı serginin kapsamı içinde olduğu söylenemez.

CEVAP: A

16. I. Bilge Kağan
II. Tonyukuk
III. Bumin Kağan

Orhun Yazıtları, yukarıdaki devlet adamlarından hangilerinin dönemlerine ait bilgileri içerir? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Orhun Abideleri II. Göktürk Devleti zamanında Yollug Tigin tarafından yazılmıştır. Abideler vezir Tonyukuk, Kül Tigin ve Bilge Kağan adına dikilmiştir. Bumin Kağan ise 552'de Avarlara son vererek Göktürk Devleti'ni kuran kişidir.

CEVAP: D

17. Aşağıdakilerden hangisinin, ilk Türk Devlet teşkilatını oluşturduğu savunulabilir? (Lise 2012)

A) Hunlar B) Uygurlar
C) Göktürkler D) Hazarlar
E) Avarlar

Çözüm

Orta Asya Türk tarihinde ilk devlet teşkilatını oluşturanlar Hunlardır. Ayrıca orduda onluk sisteminde temelini bu devlet oluşturmuştur.

Göktürkler "Türk" adıyla kurulan ilk Türk devletidir. Uygurlar yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir. Hazarlar, Museviliği kabul eden ilk Türk devletidir.

CEVAP: A

18. Türk adı ilk kez aşağıdakilerden hangisinde kullanılmıştır? (Lise 2012)

A) Bizans kaynakları
B) Latin kaynakları
C) Çin kaynakları
D) Roma kaynakları
E) İslam kaynakları

Çözüm

Türk tarihiyle ilgili ilk bilgilere Çin kaynaklarında rastlamaktayız. Türklerin yazıyı geç kullanmaları ve Çinle yapılan savaşların ve ticaretin etkisiyle Türk adı ilk kez Çin kaynaklarında geçmektedir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

19. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet'ten önce, Türklerde ölümden sonra hayatın var olduğuna inanıldığına kanıt olarak gösterilebilir? (Lise 2012)

A) Yuğ töreni düzenlenmesi
B) İyi ve kötü ruhlara inanılması
C) Bazı hayvanların kutsal sayılması
D) Toy meclisinin düzenlenmesi
E) Kurganlara ölenle ilgili eşyaların konması

Çözüm

İslamiyet'ten önce Türklerde ölümden sonra hayatın var olduğuna inanılmaktaydı. Bu inancın bir göstergesi olarak Kurganlara ölenler eşyalarıyla birlikte gömülmüşler ve o eşyaları diğer dünyada kullanacağına inanmışlardır.

İyi ve kötü ruhlara inanılması Atalar Kültü inanışının olduğuna kanıttır.

Yuğ töreni yani Cenaze töreninin yapılması ahiret inancına değil, ölen kişiye verilen saygının sonucudur.

CEVAP: E

20. Çin kaynaklarına göre, Orta Asya'da kurulan Asya Hunları evlerini topraktan yapmış, Volga kıyılarıyla Kırım arasında kurulan Hazarların evleriyse hep ahşap olup yalnız hakan sarayı ve kale taştan yapılmıştır.

Yukarıda verilen bu bilgilerle,

I. Doğa şartları insanların yaşam biçimini etkilemiştir.
II. Türklerde daha çok göçebe yaşantı vardır.
III. Türkler mimaride Çinlilerden etkilenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Sorunun öncülünde Orta Asya'da Hunların evlerinin topraktan olduğu, Hazarların evlerinin ise ahşap olduğu sadece hakan sarayı ve kalelerin taştan yapıldığı belirtilmektedir. Bu durum yaşanılan coğrafyadan dolayı taşın az olmasından kaynaklanmaktadır. Bu hal ortaya koyuyor ki "doğa şartları insanların yaşam biçimini etkilemektedir." (I)

Ancak verilen öncüle bakılarak, Türklerin daha çok göçebe yaşadığı yargısına ve Türklerin mimari durumuna dair bilgi edinilemez.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

21. İslamiyet'ten önce Türklerde devlet başkanları çeşitli unvanlar taşırdı.

Aşağıdakilerden hangisi bu unvanlardan biridir? (Lise 2010)

A) Şad B) Kağan C) Tigin
D) Tudun E) Sübaşı

Çözüm

İslamiyet öncesi Türk Devletlerinde Hükümdar unvanları şunlardır;

- Kağan (B)
- Hakan
- Yabgu
- Han
- İlteber
- İdikkut
- Tanhu
- Şanyü

– Şad: Hanedan üyesi olan valilere verilen unvandır.

– Tudun: Vali

– Sübaşı: Ordu komutanı

– Tigin: Kağanın oğlu

CEVAP: B

1. "Eğer bu savaş Arapların aleyhine neticelenmiş olsaydı, Müslümanlığa vurulacak darbenin tamiri çok güç olacaktı. Belki de Orta Asya'da yaşayan Türklerin çoğunluğu hatta tamamı Budizm'i kabul etmek mecburiyetinde kalacaktı." **ifadelerini kullanan bir tarihçinin bahsettiği savaş aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)**

A) Talaş
B) Dandanakan
C) Malazgirt
D) Miryokefalon
E) Katvan

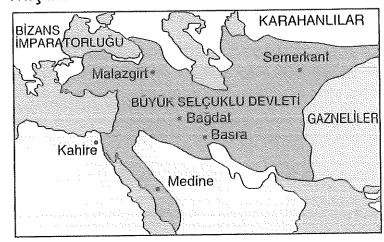
Çözüm

Talas Savaşı, Abbasiler ile Çinliler arasında gerçekleşmiş ve Abbasiler'in zaferiyle sonuçlanmıştır. Bu savaş, Türklerin İslamiyet ile tanışmasında kritik bir rol oynamış ve Çin'in Orta Asya üzerindeki etkisini azaltmıştır. Eğer bu savaş Araplar (Müslümanlar) aleyhine sonuçlansaydı, Çin'in Orta Asya'daki hakimiyeti artabilir ve bölgede Budizm daha yaygın hale gelebilirdi.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

2. Aşağıdaki haritada Büyük Selçuklu Devletinin doğaldan ve dolaylı olarak egemenlik kurduğu alanlar gösterilmiştir.

Bu haritaya göre Büyük Selçuklu Devletiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2022)

A) İslam dininin önemli merkezlerinde egemenlik kurduğuna
B) Ticaret yolları üzerindeki şehirlere hâkim olduğuna
C) Bazı Türk-İslam devletleriyle sınırlarının bulunduğuna
D) Balkanlarda Bizans imparatorluğu ile mücadele ettiğine
E) Abbasi hilafet merkezini kontrolü altına aldığına

Çözüm

Avrupa'nın güneydoğusunda yer alan bölgeye Balkanlar denir.

Pasinler Savaşı (18 Eylül 1048): Bizans ile Büyük Selçuklu Devleti arasında Erzurum'un Pasinler ilçesinde yapıldı. Büyük Selçuklu Devleti ile Bizans arasında yapılan ilk savaştır.

Malazgirt Savaşı (26 Ağustos 1071): Bizans ile Büyük Selçuklu Devleti arasında Muş'un Malazgirt ilçesinde yapıldı.

Bizans ile Büyük Selçuklu Devleti arasında gerçekleşen savaşlara ba-

kıldığında Balkanlarda savaş gerçekleşmemiştir. Büyük Selçuklu Devleti'nin Balkanlarda toprağı bulunmamaktadır.

CEVAP: D

3. Halife Kâim-Biemrillah'ın, Büveyhi komutanı Arslan Besâsiri tehlikesini ortadan kaldırması üzerine "Doğu'nun ve Batı'nın Hükümdarı" unvanını verdiği Türk-İslam hükümdarı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Tuğrul Bey
B) II. Kılıç Arslan
C) Tolunoğlu Ahmet
D) Sultan Mahmut
E) Sultan Alp Arslan

Çözüm

Tuğrul Bey Bağdat seferine çıkarak Abbasi halifesini Şii Büveyhoğulları tehlikesine karşı korumuş ve bu devlete son vermiştir.

Bu yardımından dolayı halife Tuğrul Bey'e "doğunun ve batının sultanı" unvanını vermiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

4. Selçuklular Döneminde devlet işleri "divan-ı saltanat" denilen büyük divanda görüşülüp karara bağlanırdı. Ayrıca bu divana bağlı devletin mali, askerî, adli ve diğer konularının görüşüldüğü başka divanlar da vardı.

Aşağıdakilerden hangisi bu divanlardan biri değildir? (Lise 2020)

A) Divan-ı İstifa
B) Divan-ı Arz
C) Divan-ı İsraf
D) Divan-ı Hümayun
E) Divan-ı Mezalim

Çözüm

Soruda özellikleri verilen divanlar (A, B, C, E seçeneklerindekiler)Büyük Selçuklularda Divan-ı Saltanata bağlı alt divanlardır.

Ancak Divan-ı Hümayun Selçuklularda değil, Osmanlı Devleti'nde devlet işlerinin görüşüldüğü kuruldur.

CEVAP: D

5. Selçuklu Sultanı Alparslan, Malazgirt Savaşı'nda Bizans İmparatoru Romanos Diogenes'i esir etmiş; iki hükümdar arasında yapılan görüşmede Diogenes, Selçuklu Devleti'ne her yıl 360.000 dinar vergi vermeyi ve ihtiyaç hâlinde askerî yardımda bulunmayı kabul etmiştir.

Bu bilgiyle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2018)

A) Bizanslı tekfurların Romanos Diogenes'i desteklediğine
B) Bizans İmparatorluğu'nda taht kavgalarının başladığına
C) Bizans İmparatorluğu'nun güçlü bir ekonomiye sahip olduğuna
D) Anadolu'nun nüfus yapısının değiştiğine
E) Romanos Diogenes'in Alparslan'ın isteklerine boyun eğdiğine

Çözüm

E seçeneğinin dışındaki hiçbir seçenekte Büyük Selçuklu'nun siyasi üstünlüğünü ortaya koyan bir ifade yoktur.

CEVAP: E

6. Büyük Selçuklu Devleti ile Bizans İmparatorluğu arasında meydana gelen Malazgirt Savaşı'nın;

I. Haçlı Seferleri'nin sona ermesi,
II. Türklerin Anadolu'ya yerleşme yolunun açılması,
III. Türk-İslam kültürünün Anadolu'da yayılmaya başlaması

durumlarından hangilerine zemin hazırladığı söylenebilir? (Lise 2018)

A) Yalnız II B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Malazgirt Savaşının Türkler tarafından kazanılmasıyla Türkler Anadolu'ya yerleşmiş ve Anadolu'da İslamın yayılmasına hizmet etmişlerdir.

Türkleri ve İslamı Anadolu'da engellemek için Haçlı Seferleri başlatılmıştır.

CEVAP: D

7. 1118-1157 yılları arasında hükümdarlık yapmış olan ve Büyük Selçuklu Devleti'nin son sultanı olarak bilinen kişi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Sencer
B) Melikşah
C) Berkyaruk
D) Muhammed Tapar
E) Kutalmış

Çözüm

Büyük Selçuklularda Melikşah'ın ölümüyle birlikte hanedan üyeleri arasında taht kavgaları yaşanmıştır.

Berkyaruk, Mahmut, Muhammed Tapar, Sencer arasında yaşanan bu taht kavgalarına Büyük Selçukluların son hükümdarı "Sencer" son vermiştir. Sencer 1118-1157 yılları arasında hükümdarlık yapmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

8. 1058 yılında Abbasî Halifesi'nin Tuğrul Bey'e "Doğu'nun ve Batı'nın Sultanı" unvanını vermesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Büveyhîlerin Bağdat'taki hâkimiyetlerine son vermesi
B) Gazneli Mesud'u Dandanakan Savaşı'nda yenmesi
C) Bizans ordusunu Pasinler Savaşı'nda yenmesi
D) Karahanlılara karşı başarı sağlaması
E) Ani Kalesi'ni fethetmesi

Çözüm

Tuğrul Bey 1058 yılında Abbasi halifesi üzerinde büyük bir baskı kuran Şii Büveyhoğullarına, düzenlediği Bağdat Seferi sonucunda son vermiştir. Böylece halife Tuğrul Bey'e "Doğunun ve Batının Sultanı" unvanını vermiştir.

CEVAP: A

9. Aşağıda verilen Türk-İslam bilginlerinden hangisinin çalıştığı alan yanlış verilmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) Farabi – Müzik, Felsefe, Fizik
B) Gazali – Felsefe, Hukuk, İlahiyat
C) İbni Rüşd – Coğrafya, Tıp
D) İbni Fadlan – Coğrafya, Diplomasi
E) İbni Sina – Tıp, Felsefe

Çözüm

A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilim insanı ve ilgilendiği alanlar doğru olarak eşleştirilmiştir.

Ancak İbn-i Rüşt; coğrafya ve tıp alanlarında değil felsefe, tarih gibi alanlarda eserler vermiştir.

CEVAP: C

10. Türklerde, İslamiyet'in kabulüyle birlikte İslamiyet'teki tasvir yasağı, insan ve hayvan figürlerinin yapılmaması biçiminde yorumlanmıştır. Bu da süslemede, resimden boşalan yerin yazı ile doldurulmasına neden olmuştur.

Bu parçada anlatılan sanat dalı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Hat B) Tezhip
C) Nakkaşlık D) Oymacılık
E) Ebru

Çözüm

Soru kökündeki bilgiler doğrultusunda yazının ön plana çıktığı ifade edilmiştir.

Güzel yazı yazma sanatına "hat" bu işle uğraşanlara "hattat" denildiği için cevabımızın "A" seçeneği olması gerekmektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11. Yusuf Has Hacip Kutadgu Bilig adlı eserini hangi Türk devleti döneminde, kime takdim etmiştir? (Ön Lisans 2012)

A) Hun Devleti - Attila
B) Karahanlı Devleti - Uluğ Kara Buğra Han
C) Gazneli Devleti - Sultan Mahmut
D) Gazneli Devleti - Sultan Mesut
E) Karahanlı Devleti - Satuk Buğra Han

Çözüm

Karahanlılar Dönemi'nde Yusuf Has Hacip tarafından kaleme alınan Kutadgu Bilig adlı eser Doğu Karahanlı Hükümdarı Uluğ Kara Buğra Han'a (Tabgaç Buğra Han) sunulmuştur. Eser mesnevi tarzında yazılmış olup Türk – İslam dünyasında siyasetname türünün ilk örneğidir. Eser "mutluluk veren bilgi" anlamına gelmektedir.

CEVAP: B

12. Nizâm'ül-Mülk'ün Siyasetname adlı eserinin Türk İslam tarihindeki öneminin,

I. yazarının Selçuklu devlet yönetiminde söz sahibi olması,
II. devlet yönetimine ilişkin bilgiler vermesi,
III. Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra kendi türünde yazılan ilk eser olması

durumlarının hangilerinden kaynaklandığı savunulabilir? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Nizamülmülk Büyük Selçuk Devleti'nde yaşamış ve Alparslan, Melikşah gibi sultanlara vezirlik yapmış önemli devlet adamıdır. Bağdat başta olmak üzere birçok şehirde Nizamiye Medreseleri'ni kuran Nizamülmülk devlet adamlığının yanında önemli bir bilim ve siyaset insanıdır.

Nizamülmülk tarafından kaleme alınan "Siyasetname" eseri Büyük Selçuklu'nun anayasası niteliğindedir. Yani eser devlet yönetimine dair önemli bilgiler içermektedir. (II) Siyasetname'nin yazarı Nizamülmülk eseri ile Selçuklu yönetimine ışık tutmuştur. (I)

Ancak, Siyasetname için Türk–İslam Dönemi'nin ilk eseri denilemez. Çünkü Türk–İslam Dönemi'nin ilk eseri Kutadgu Bilig'dir.

CEVAP: D

13. Muallim-i Sâni unvanıyla bilinen, eserleri Batı dillerine çevrilerek Avrupa bilim dünyasını etkileyen bilgin aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Farabi B) Gazali
C) Harezmi D) Cüveyni
E) Bîrunî

Çözüm

IX. yüzyılda Farab şehrinde doğan Farabi Batı kaynaklarında Alpharabius unvanıyla tanınır. Medrese eğitimini Rey şehrinde tamamlayan Farabi felsefe üzerine çalışmalarıyla ün kazanmıştır. İkinci öğretmen anlamına gelen Muallim–i Sani unvanıyla tanınan Farabi'nin ünlü eseri Elmedinetülfazıla'dır. Farabi insanı tanımlarken, "alem büyük insandır, insan küçük alemdir" diyerek iki kavramı birleştirmiştir. Doğuda pozitif bilimlerin gelişimine katkı sağlayan Farabi, hava titreşimlerinden doğan ses olaylarını açıklamıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

14. Selçuklularda, medrese yapımına önem verilmesinde,

I. İslam dünyasında din bilginlerine gereksinim duyulması,
II. genişleyen devlet yönetiminde görev alacak kişilere gerek duyulması,
III. eğitim ve öğretime önem verilmesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Selçuklularda medrese yapımına önem verilmiş ve medrese sayısı giderek artmıştır. En önemli Büyük Selçuklu Medresesi olarak bilinen Nizamiye Medreseleri dışında Anadolu Selçukluları'nın da Anadolu'da bıraktığı çok sayıda medreselerde; dini bilimler ve pozitif bilimler ile ilgili eğitim verilmiştir. Medreselerde yetiştirilen kişiler aldıkları din eğitimi ile İslam dünyasının din bilgini ihtiyacını karşılamışlardır (I).

Selçuklularda medrese sayısının artması eğitim–öğretime önem verildiğinin kanıtıdır (III).

Ayrıca bu medreseler, sadece dini alanda değil aynı zamanda idari alanda da görevli yetiştirmekteydi. Bu nedenle medrese yapımının hızlanması devlet görevlisine ihtiyaç duyulduğunu da ortaya koymaktadır (II).

CEVAP: E

1. Denizcilik faaliyetleriyle öne çıkan beylik en parlak dönemini Umur Bey zamanında yaşamıştır. Umur Bey kurduğu donanma ile Bizans'ın iç işlerine karışmış Kantakuzenos'u tahta geçirmek için faaliyette bulunmuştur. Ankara Savaşı'ndan sonra tekrar kurulan beyliğe II. Murat son vermiştir.

Hakkında bilgiler verilen beylik aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Aydınoğulları
B) Saruhanoğulları
C) Menteşeoğulları
D) Karesioğulları
E) Sahibataoğulları

Çözüm

- Denizcilik faaliyetleriyle öne çıkması,
- En parlak dönemini Umur Bey zamanında yaşaması,
- Bizans'ın iç işlerine karışarak Kantakuzenos'u desteklemesi,
- Ankara Savaşı'ndan sonra tekrar kurulması,
- Son olarak II. Murat tarafından ortadan kaldırılması

bu beyliğin Aydınoğulları olduğunu açıkça göstermektedir.

CEVAP: A

2. **Anadolu'da Moğol hâkimiyeti sonrasında kurulan beyliklerden biri olan Karesioğulları Beyliği'nin merkezi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)**

A) Balıkesir
B) İzmir
C) Kütahya
D) Kastamonu
E) Muğla

Çözüm

Karesioğulları Beyliği, Balıkesir ve Çanakkale çevresinde kurulmuş olup, merkezi Balıkesir'dir. Bu beylik, Osmanlı Devleti'ne katılan ilk beyliklerden biri olup, özellikle donanmasıyla Osmanlı'nın deniz gücüne katkı sağlamıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

3. **Büyük Selçuklu Devleti'nin hem kuruluş hem de yıkılış sürecinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur? (Lise 2024)**

A) Kıpçaklar
B) Oğuzlar
C) Türgişler
D) Peçenekler
E) Kartuklar

Çözüm

Büyük Selçuklu Devleti'nin kuruluş sürecinde Oğuzlar önemli bir rol oynamıştır. Selçuklular, Oğuzların Kınık boyuna mensuptur ve devletin temelini Oğuzlar oluşturmuştur.

Ayrıca yıkılış sürecinde de Oğuzlar etkili olmuştur. Sultan Sencer döneminde Oğuzlar, devlet yönetiminden memnun olmayarak 1141'de Karahitaylarla yapılan Katvan Savaşı'nın ardından isyan etmiş ve 1153 yılında Sultan Sencer'i esir almışlardır. Bu olay, Büyük Selçuklu Devleti'nin çöküş sürecini hızlandırmıştır.

CEVAP: B

4. Anadolu'nun Türkleşmesinde ve bu durumun kalıcı hâle gelmesinde önemli bir rol oynayan Malazgirt ve Miryokefalon savaşları aşağıdaki Selçuklu hangileri döneminde hükümdarlarından gerçekleşmiştir? (Lise 2022)

A) Alp Arslan - II. Kılıç Arslan
B) Melikşah - I. Alaeddin Keykubad
C) Melikşah - II. Kılıç Arslan
D) Alp Arslan - I. Alaeddin Keykubad
E) Tuğrul Bey - I. Gıyaseddin Keyhüsrev

Çözüm

Malazgirt Savaşı (26 Ağustos 1071) (Alp Arslan): Anadolu'nun kapılarının tamamen Türklere açılmasında ve Anadolu'ya Türkiye denilmesinde etkili olan savaştır.

Miryokefalon Savaşı (1176) (II. Kılıçarslan): Anadolu'nun kesin Türk yurdu olmasında ve Batılıların Anadolu'ya Türkiye demesinde etkili olan savaştır.

CEVAP: A

5. Aşağıda verilen Türk beylikleri ile başkentleri arasında yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2020)

A) Germiyanoğulları - Kütahya
B) Saruhanoğulları - Manisa
C) Eşrefoğulları - Beyşehir
D) Karesioğulları - Balıkesir
E) Menteşeoğulları - Isparta

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerinde verilen beylik-başkent eşleştirmeleri doğrudur.

Ancak Menteşeoğullarının merkezi Isparta değil Muğla'dır. Merkezi Isparta olan beylik ise Hamitoğullarıdır.

CEVAP: E

6. Sivas Gök Medrese, Sultan Han Kervansarayı ve Konya Alaeddin Camii aşağıdakilerden hangisine aittir? (Lise 2020)

A) Anadolu Selçuklu Devleti
B) Büyük Selçuklu Devleti
C) Karamanoğulları
D) Germiyanoğulları
E) Osmanlı Devleti

Çözüm

Anadolu'daki imar faaliyetlerinin gelişiminde Anadolu Selçuklu Devleti'nin yoğun etkisi vardır. Soruda verilen Gök Medrese, Alaaddin Camii, Sultan Han Kervansarayı da Anadolu Selçukluları döneminde yapılmıştır.

CEVAP: A

7. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Selçuklu Devleti'nin ticareti geliştirmek için yaptığı çalışmalardan biri değildir? (Ön Lisans 2018)

A) Alanya, Sinop ve Suğdak'ı fethetmek
B) Kervansaraylar yapmak
C) Eşkıyalığa karşı önlemler almak
D) Gümrük vergilerini artırmak
E) Yolları ıslah etmek

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

D seçeneği dışındaki tüm seçenekler ticareti geliştirmeye yönelik çalışmaları ifade eder. Gümrük vergisinin artırılması ticari gelişimi olumsuz etkiler.

CEVAP: D

8. Melikşah'ın atabeylisini yapan ve aynı zamanda Siyasetname adlı eseri yazan kişi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Ömer Hayyam
B) Kaşgarlı Mahmut
C) Ahmet Yesevi
D) Yusuf Has Hacip
E) Nizamülmülk

Çözüm

- **Ömer Hayyam:** Büyük Selçuklu Devleti bilim insanıdır. Astronomi ve edebiyat alanında çalışmaları ile meşhurdur. (Celali Takvimi ve Rubailer ona aittir.)
- **Kaşgarlı Mahmut, Ahmet Yesevi, Yusuf Has Hacip:** Karahanlı döneminde yaşayan bilim insanlarıdır.
- **Nizamülmülk:** Türk İslam tarihinde ilk Atabeylik yapan siyaset adamıdır. Alparslan ve Melikşah döneminde vezirlik yapmıştır.

CEVAP: E

9.
- Anadolu Selçuklu Devleti zayıflamaya başladı.
- Savaş sonrasında Moğolların Anadolu'yu tahrip etmesi ticareti olumsuz etkiledi.
- Moğolların önünden kaçan Türkmenler daha batıdaki bölgelere yerleşti.

Bazı sonuçları verilen bu savaş, aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Malazgirt B) Miryokefalon
C) Yassıçemen D) Kösedağ
E) Dandanakan

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Moğollarla Anadolu Selçukluları arasında gerçekleşen 1243 Kösedağ Savaşı sonucunda;

- Anadolu Moğol istilasına uğradı.
- Anadolu'da II. Beylikler Dönemi başladı.
- Anadolu Türk siyasi birliği bozuldu.
- Anadolu'nun ticaret hacmi azaldı.
- Moğolların önünden kaçan Türkmenler Batı Anadolu'ya yerleşti.
- Anadolu Selçukluları yıkılma sürecine girdi.

CEVAP: D

10. Anadolu Selçuklu Devleti'nde veliaht ilan edilen kişi ya başkentte bulunur ya da merkeze yakın bir şehre melik olarak görevlendirilirdi.

Bu uygulamanın aşağıdakilerden hangisiyle ilgili olduğu savunulamaz? (Lise 2016)

A) Sultanın ölümü durumunda ülkede iç karışıklıkların çıkmasını önlemek
B) Veliahtı devlet yönetimine hazırlamak
C) Sultanın sefere çıkması hâlinde başkentin güvenliğini sağlamak
D) Merkezî devlet yapısını devam ettirmek
E) Şehirlerde valilerin yetkilerini artırmak

Çözüm

Anadolu Selçukluları soruda verilen uygulama ile A, B, C ve D seçeneklerinde verilenleri amaçlamıştır. Ancak "E" seçeneğindeki "şehirlerdeki valilerin yetkilerini artırmak" ifadesi merkezi devlet yapısını sarsıcı niteliktedir. Bu durum devlete karşı başkaldırışın önünü de açmaktadır.

CEVAP: E

11. Anadolu Selçuklu Dönemi'nde tarih yazıcılığına önem verilmiş ve Selçuklu sultanları için Farsça tarih kitapları yazılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi, belirtilen dönemin tarih kitabı yazarlarındandır? (Ön Lisans 2014)

A) İbni Bibi B) Yunus Emre
C) Âşık Paşa D) Gülşehri
E) Hoca Dehhani

Çözüm

Anadolu Selçukları Dönemi'nde İbn-i Bibi, Kerimüddin Aksarayi gibi şahıslar tarih alanında eserler vermiştir. Bunların dışında;

- Hoca Dehhani divan edebiyatı,
- Aşık Paşa ve Gülşehri halk edebiyatı,
- Yunus Emre tasavvuf

alanlarında eserler vermiştir.

CEVAP: A

12. **Aşağıdaki devletlerden hangisi, Anadolu Selçuklu Devleti ile ilişki kurmuş olamaz? (Ön Lisans 2012)**

A) İhşidiler
B) Doğu Roma İmparatorluğu
C) Harzemşahlar
D) Memlûklar
E) Eyyûbiler

Çözüm

Anadolu Selçuklu Devleti 1077 - 1308 yılları arasında hüküm sürmüştür. Anadolu Selçuklu Devleti, Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans) ile 1176 yılında Miryakefolon Savaşı'nı yapmıştır. Harzemşahlarla yapılan 1230 Yassıçemen Savaşı'ndan sonra Anadolu Selçuklu Devleti Moğol tehdidi altına girmiştir. Eyyubiler 1174 - 1250, Memlükler 1250 - 1517 yılları arasında hüküm sürmüşlerdir. Dolayısıyla iki devlette kronolojik olarak aynı çağda yaşamış ve ilişki kurmuşlardır. Ancak İhşidiler 935 - 969 yılları arasında varlık göstermiş ve Anadolu Selçuklu Devleti'yle herhangi bir ilişki kurmamıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

13. **Aşağıdaki Türk devletlerinden hangisi donanmaya önem vermiş ve tersaneler kurmuştur? (Ön Lisans 2010)**

A) Büyük Selçuklular
B) Anadolu Selçukluları
C) Karahanlılar
D) Gazneliler
E) Harzemşahlar

Çözüm

Büyük Selçuklular, Gazneliler, Harzemşahlar ve Karahanlılar birer kara devletidir. Bu devletlerin denize hakimiyeti söz konusu değildir.

Anadolu Selçuklu Devleti Dönemi'nde önemli bir donanmaya ve birçok tersaneye sahip olunmuştur. Anadolu Selçukluları Antalya, Alanya, Samsun, Sinop gibi limanları fethederek denizcilik alanında yol katetmiştir. Anadolu Selçuklu donanması zamanla denizaşırı sefer düzenleyecek kadar güçlenmiştir. Bunun en önemli kanıtı da Kırım'ın Suğdak limanının ele geçirilmesidir.

CEVAP: B

KPSS

LİSE - ÖN LİSANS

GENEL YETENEK • GENEL KÜLTÜR

ÇIKMIŞ SORULARI

Osmanlı Devleti Kuruluş ve Yükselme Dönemi

1. 1326'da Orhan Bey tarafından fethedilen ve İbn Battuta'nın "güzel çarşıları ve geniş sokakları olan büyük bir kent" olarak betimlediği Osmanlı şehri aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Edime
B) İznik
C) Bursa
D) İzmit
E) Bilecik

Çözüm

Soruda verilen bilgiler Bursa şehrine aittir.

- 1326 yılında Orhan Bey tarafından fethedilmiştir.
- İbn Battuta, Bursa'yı "güzel çarşıları ve geniş sokakları olan büyük bir kent" olarak tanımlamıştır.

CEVAP: C

2. I. Selim, İslam Devleti'nin (Halifeliğin) eski merkezî alanları olan Suriye ve Arabistan'ı imparatorluğa katarak İslam dünyasının sınırlarında yalnızca bir gazi sultan değil aynı zamanda Mekke ve Medine'nin hamisi ve hac yollarının koruyucusu olmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi sonucunda gerçekleşmiştir? (Ön Lisans 2024)

A) Çaldıran Savaşı
B) Mısır Seferi
C) Turnadağ Savaşı
D) Otlukbeli Savaşı
E) Irakeyn Seferi

Çözüm

Yavuz Sultan Selim'in Suriye ve Arabistan'ı Osmanlı topraklarına katması, Mekke ve Medine'nin hamisi olması ve hac yollarının koruyucusu haline gelmesi, Mısır Seferi (1516-1517) sonucunda gerçekleşmiştir.

Mısır Seferi'nin sonuçları:

- 1516 Mercidabık Savaşı ile Memlüklerin Suriye ve Filistin üzerindeki hakimiyetine son verildi.
- 1517 Ridaniye Savaşı ile Memlükler tamamen yıkıldı ve Mısır Osmanlı topraklarına katıldı.
- Halifelik Osmanlılara geçti, Osmanlı padişahları aynı zamanda İslam halifesi unvanını aldı.
- Hicaz bölgesi (Mekke ve Medine) Osmanlı yönetimine girdi, Osmanlı padişahları "Hadimü'l Haremeyn" (Haremeyn'in hizmetkârı) unvanını kullanmaya başladı.

CEVAP: B

3. Şarlken'in önderliğinde kurulan Haçlı donanmasına karşı Kanuni'nin, Osmanlı Devleti'nin hizmetine çağırarak Kaptan-ı Deryalık verdiği kişi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Şeydi Ali Reis
B) Barbaros Hayrettin Paşa
C) Piri Reis
D) Sokullu Mehmet Paşa
E) Lala Şahin Paşa

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Kanuni Sultan Süleyman, Haçlı donanmasına karşı Osmanlı donanmasını güçlendirmek için Barbaros Hayreddin Paşa'yı Osmanlı hizmetine çağırmış ve ona Kaptan-ı Derya unvanını vermiştir.

Barbaros Hayreddin Paşa:

- Osmanlı donanmasını Akdeniz'in en güçlü deniz kuvveti haline getirdi.
- 1538'de Preveze Deniz Zaferi ile Haçlı donanmasını büyük bir yenilgiye uğrattı.
- Akdeniz, Osmanlı egemenliğine girdi ve Türk Gölü haline geldi.

CEVAP: B

4. XV. yüzyılda yazılan ilk Osmanlı tarih kaynaklarına göre Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey, Anadolu'ya gelen bir Türkmen boyuna mensup olup Söğüt uç bölgesine yerleşen Ertuğrul Gazi'nin oğludur. Ailenin menşei ve şeceresi kaynaklarda farklı şekillerde kayıtlıdır. Ertuğrul Gazi'ye bağlı aşiretin, Sultanöyüğü-Eskişehir uç hattının en ileri kesiminde olan Söğüt'e nasıl ve ne zaman geldiği hakkındaki rivayet belirsizdir ve yanlış hatıralar içermektedir.

Halil İnalcık'ın bu tespitlerinden hareketle

I. Osmanlı Beyliği'nin kuruluşuna dair kaynaklar sonraki yüzyıllarda yazılmıştır.

II. Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu hakkında kaynaklarda çelişkiler vardır.

III. Osmanlı Devleti'nin kuruluşuna dair bilgiler efsanelerden ibarettir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir? (Lise 2024)

A) Yalnızı B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

I. Yargı doğru: Halil İnalcık'ın belirttiği gibi, Osmanlı Devleti'nin kuruluşuyla ilgili ilk tarih kaynakları XV. yüzyılda, yani Osman Bey'in yaşadığı dönemden çok sonra yazılmıştır. Bu nedenle, kuruluş sürecine dair bilgiler zamanla şekillenmiş ve yorumlanmıştır.

II. Yargı doğru: Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu hakkında farklı kaynaklarda çelişkili bilgiler bulunmaktadır. Özellikle Osman Bey'in soyuna ve aşiretinin Söğüt'e ne zaman geldiğine dair rivayetler farklılık göstermektedir.

CEVAP: D

5. Kemal Tahir; *Devlet Ana* romanında Ertuğrul Bey, Dündar Bey ve Şeyh Edebali gibi tarihî kişilere yer vermiştir.

Bu romanda Türk Tarihi'nin aşağıdaki dönemlerinin hangisinden bahsedilmektedir? (Ön Lisans 2022)

A) Osmanlı Devletinin kuruluşu
B) Fetret Devri
C) Osmanlı Devletinin dağılması
D) Fatih Devri
E) Selçukluların Anadolu'ya girişi

Çözüm

Kemal Tahir'in Devlet Ana romanı, Söğüt kasabasına yerleşen küçük bir göçebe aşireti durumundaki Türkmenlerin çevresindeki düşmanlarla mücadele edip yeni yerler fethederek Osmanlı Devleti'nin kuruluşunu gerçekleştirmesini anlatır. Romanda tarihi olaylar 1290-1299 yılları arasında geçer. Bu dönem, Ertuğrul Gazi'nin başında bulunduğu beyliğin, Ertuğrul Gazi'nin hastalığı nedeniyle, oğlu Osman Bey'e geçtiği ve aşiretin yavaş yavaş devlet olmaya başladığı bir dönemdir. Kitaptaki bazı karakterler;

Şeyh Edebali: Ertuğrul Bey, Osman Bey ve Orhan Bey'in saygı duydukları, akıl danıştıkları bir şeyhtir. Balkız'ın babasıdır.

Dündar Alp: Ertuğrul Bey'in kardeşidir.

CEVAP: A

6. II. Mehmet'in İstanbul'un fethi için yaptığı hazırlıklardan bazıları şunlardır:

- Rumeli Hisarı'nın yaptırılması
- Büyük toplar döktürülmesi
- 400 parça donanma hazırlanması
- Karamanoğulları ile antlaşma imzalanması

Bu hazırlıklar dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez? (Ön Lisans 2022)

A) Kuşatmanın denizden desteklenmesi
B) İstanbul'u çevreleyen surların yıkılması
C) Aynı anda iki cephede savaşmaktan kaçınılması
D) Bizans'ın Avrupa ile kara bağlantısının kesilmesi
E) Boğazlar yoluyla gelecek yardımların önlenmesi

Çözüm

Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'un fethi için yaptığı hazırlıklardan bazıları;

- Bizans'a Karadeniz'den gelebilecek yardımı kesmek amacıyla Rumeli Hisarı (Boğazkesen) yapıldı.
- 400 parçalık donanma hazırlandı.
- Karamanoğulları, Venedik, Sırp, Macar, Eflak denilen komşularıyla dostluk antlaşmaları imzalandı.

Tüm bu hazırlıklar Bizans'ın Avrupa ile kara bağlantısını kesmek amacıyla yapılmamıştır. Bizans'ın Batı ile bağlantısını kesmek için Bizans'ın elindeki Silivri ve Vize kaleleri alındı.

CEVAP: D

7. Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve gelişme sürecinde kazaskerlik ve veziriazamlık gibi önemli makamları ellerinde tutarak devletin teşkilatlanmasında birinci derecede rol üstlenen Türk ailesi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Evrenosoğulları
B) Çandarlılar
C) Mihaloğulları
D) Karamanlılar
E) Köprülüler

Çözüm

Çandarlı Ailesi: Kuruluş döneminde Osmanlı'nın askeri, siyasi, idari alanda teşkilatlanmasında Çandarlı Ailesi etkili oldu. Bu ailede Osmanlı Devleti'nde önemli görevlere gelen kişiler şunlardır;

- Çandarlı Kara Halil Hayrettin Paşa – Osmanlı'nın ilk veziriazamı, kazaskeri.
- Çandarlı Ali Paşa – Ankara Savaşı, I. Murat ve I. Bayezit veziriazamı.
- Çandarlı İbrahim Paşa – II. Murat veziriazamı.
- Çandarlı Hali Paşa – İstanbul'un Fethi, II. Murat ve Fatih veziriazamı.

CEVAP: B

8. Osmanlı Devleti, Yıldırım Bayezit ile aşağıdaki hükümdarlardan hangisi arasında yapılan savaştan sonra Fetret Devri'ne girmiştir? (Lise 2022)

A) Timur
B) Şah İsmail
C) Şah Cihan
D) Uzun Hasan
E) Kadı Burhaneddin

Çözüm

Ankara Savaşı (28 Temmuz 1402): Osmanlı Devleti ile Timur İmparatorluğu arasında yapılan savaşı Timur İmparatorluğu kazandı. Anadolu-Türk siyasi birliği bozuldu. Anadolu beylikleri yeniden kuruldu. Osmanlı'da otorite boşluğu doğarak 11 sene süren Fetret Devri başladı. Timur, Osmanlı Devleti'ni Yıldırım'ın oğulları arasında paylaştırdı.

CEVAP: A

9. Aşağıdakilerden hangisi Orhan Gazi Dönemi'nde gerçekleşen gelişmelerden biri değildir? (Ön Lisans 2020)

A) Kuzeybatı Anadolu'da siyasi birliğin sağlanması
B) İznik'le medrese açılması
C) Bursa'nın başkent olması
D) Rumeli'ye geçilmesi
E) Dulkadiroğlu Beyliğinin ele geçirilmesi

Çözüm

A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler Orhan Gazi döneminde meydana gelen gelişmelerdir.

Dulkadirogullari Beyliği ise Yavuz Sultan Selim döneminde 1515 Turnadağ Savaşı'yla Osmanlı'ya bağlanmıştır.

CEVAP: E

10. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devletinin Anadolu'da hakimiyet sağlamaya yönelik faaliyetlerinden biri değildir? (Ön Lisans 2018)

A) Karesioğlu Beyliği'nin alınması
B) Otlukbeli Savaşı
C) Çımpe Kalesi'nin alınması
D) İzmit'in fethi
E) Maltepe (Pelekanon) Savaşı

Çözüm

C seçeneğindeki "Çimpe Kalesi'nin alınması" Anadolu'daki hakimiyeti artırmakla alakalı değildir. Çimpe Kalesi'nin alınması Rumeli'deki fetihleri kolaylaştıran bir gelişme ve Osmanlı'nın Rumeli'deki aldığı ilk toprak parçasıdır.

CEVAP: C

11. Osmanlı Beyliğinin XIV. yüzyılda giderek güç kazanmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) Bazı Bizanslı tekfurlarla dostluk ilişkileri kurulması
B) İç kesimlerden uçlara doğru göç hareketlerinin olması
C) Bizans karşısında askerî başarılar elde edilmesi
D) Gâzıyân-ı Rum ve ahîler gibi grupların desteğinin alınması
E) Devşirme kökenlilerin üst makamlara getirilmesi

Çözüm

E seçeneğinin dışındaki diğer seçenekler Osmanlı'nın XIV. yüzyılda güçlenmesinde katkı sağlamıştır. Devşirmelerin yönetimde etkili olması XV. yüzyıl Fatih Döneminden itibaren ortaya çıkar.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

12. Osmanlı tarihinde Fetret Devri olarak bilinen dönem, aşağıdaki padişahların hangisi tarafından sona erdirilmiştir? (Ön Lisans 2018)

A) Orhan Gazi
B) Çelebi Mehmet
C) Kanuni Sultan Süleyman
D) Fatih Sultan Mehmet
E) Yıldırım Bayezit

Çözüm

Ankara Savaşının Yıldırım Bayezit'in Timur'a kaybetmesi tutsak düşmesi Osmanlı'nın yıkılma tehlikesi yaşayıp, taht kavgasına girmesi Fetret dönemi olarak ifade edilir. Buna son veren Osmanlı'nın ikinci kurucusu olarak kabul edilen I. Mehmet Çelebi'dir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

13. Aşağıdakilerden hangisi XIV. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'a geçişini kolaylaştıran durumlardan biridir? (Ön Lisans 2016)

A) Anadolu'daki bazı Türk beylerinin Timur'a sığınması
B) Papalığın, Ortodoks ve Katolik mezheplerini birleştirme çabaları
C) Karesioğulları'nın deniz gücünün Osmanlı Devleti'ne katılması
D) Kırım Hanlığı ordusunun Osmanlılara destek vermesi
E) Bazı Osmanlı şehzadelerinin Bizans Devleti'ne sığınması

Çözüm

Osmanlı Devleti'nin XIV. yüzyılda Balkanlardaki ilerleyişini;

- Balkanlarda mezhep çatışmaları olması,
- Avrupa'da Yüzyıl Savaşlarının yaşanması,
- Bizans'ta iç karışıklıkların olması,
- Balkanlara yakın olan Karesioğullarının alınmasıyla bu beyliğin donanmasından yararlanılması

gibi etkenler kolaylaştırmıştır.

CEVAP: C

14. Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde donanma gücüyle kuşatılmasına karşın Turgut Reis'in şehit düşmesinin ardından kuşatma kaldırıldığı için ele geçirilememiş olan yer aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Malta
B) Kıbrıs
C) Rodos
D) Girit
E) Sicilya

Çözüm

Kanuni Dönemi'nde 1565'te Saint Jean Şövalyelerinin elindeki Malta Adası kuşatılmış, ancak Turgut Reis'in şehit düşmesi üzerine kuşatma kaldırılmıştır.

CEVAP: A

15. Osmanlı tarihinde Osman Bey'in ardından devletin ikinci kurucusu olarak tanımlanan padişah aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) I. Bayezit B) I. Mehmet
C) I. Murat D) Orhan Gazi
E) II. Murat

Çözüm

I. Mehmet (Çelebi Mehmet) Fetret Devri'ne son vererek Osmanlı Devleti'nin parçalanmasını önlemiştir. Devlette dirlik ve düzeni de yeniden tesis ettiği için Osmanlı'nın ikinci kurucusu kabul edilmektedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

16.
- Macarların Balkanlardaki etkisinin azaltılması
- Balkanlarda direncin kırılmasında aşama kaydedilmesi
- Edirne ve Batı Trakya'nın daha güvenli hâle gelmesi
- Meriç Irmağı'nın tamamen Osmanlılara geçmesi

Aşağıdakilerden hangisi, belirtilen bu kazanımların elde edilmesinde etkili olmuştur? (Lise 2014)

A) Maltepe (Pelekanon) Savaşı
B) Çimpe Kalesi'nin fethi
C) Edirne'nin fethi
D) Sırpsındığı Savaşı
E) Aydıncık'ın fethi

Çözüm

1364 yılında gerçekleşen ve ilk "Osmanlı - Haçlı Savaşı" olarak kabul edilen bu savaş sonucunda soruda verilen kazanımlar elde edilmiştir.

Bu savaşta I Murat Haçlı ordusunu büyük bir bozguna uğratmıştır.

CEVAP: D

1. IV. Murat'ın Bağdat ve Revan seferleri sonrasında 1639 yılında imzalanan ve bugünkü Türkiye-İran sınırını büyük ölçüde belirleyen antlaşma aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Ferhat Paşa B) Nasuh Paşa
C) Serav D) Kasr-ı Şirin
E) İstanbul

Çözüm

IV. Murat'ın Bağdat ve Revan Seferleri sonrasında, 1639 yılında Osmanlı ile Safevîler arasında imzalanan ve bugünkü Türkiye-İran sınırını büyük ölçüde belirleyen antlaşma Kasr-ı Şirin Antlaşmasıdır.

Kasr-ı Şirin Antlaşması (1639) Önemi:

- Osmanlı ile Safevîler arasındaki sınırları büyük ölçüde netleştirdi ve bu sınır günümüzde de büyük oranda geçerliliğini korumaktadır.
- Osmanlılar Bağdat ve çevresini aldı.
- Safevîler, Azerbaycan ve Revan'ı (Erivan) aldı.
- Osmanlı-Safevî mücadelesine uzun süre ara verildi.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

2. Fransız Devrimi'yle Avrupa'da ortaya çıkan siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmeler Osmanlı Devleti'nde yankı bulmuştur. 1789 yılında tahta çıkan III. Selim Dönemi'nde bu gelişmeleri yakından takip etmek amacıyla Avrupa'nın büyük devletlerinin başkentlerinde daimî elçilikler açılmıştır.

Buna göre Osmanlı Devleti'nde

I. Lale Devri'nin başlaması,
II. Avrupa'daki fikir akımlarının tanınması,
III. uluslararası diplomaside deneyim kazanılması

gelişmelerinin hangilerinde daimî elçilikler etkili olmuştur? (Lise 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Daimî elçiliklerin açılması, Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip etme ve uluslararası diplomasiye daha fazla dâhil olma çabasının bir sonucuydu. Bu durumun etkileri:

II. Avrupa'daki fikir akımlarının tanınması → DOĞRU

Daimî elçilikler, Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki siyasi ve fikir akımlarını daha yakından izlemesini sağladı. Fransız Devrimi'nin getirdiği milliyetçilik, özgürlük ve eşitlik gibi fikirler Osmanlı aydınları tarafından bu süreçte daha iyi tanındı.

III. Uluslararası diplomaside deneyim kazanılması → DOĞRU

Daha önce geçici elçilikler kullanılırken, daimî elçiliklerin açılması Osmanlı diplomatlarının Avrupa devletleriyle sürekli temas hâlinde olmasını sağladı. Bu da Osmanlı'nın uluslararası diplomaside deneyim kazanmasına katkı sağladı.

I. Lale Devri'nin başlaması → YANLIŞ

Lale Devri (1718-1730), III. Ahmed Dönemi'nde başladı ve Avrupa ile ilişkilerde bir açılım süreciydi. Ancak daimî elçiliklerin açılması III. Selim Dönemi'nde (1789-1807) gerçekleşti. Dolayısıyla Lale Devri'nin başlamasında daimî elçiliklerin bir etkisi olamaz.

CEVAP: D

3. **Fransa İmparatoru Napolyon'un, İngiltere'nin sömürgeleriyle bağlantısı kesmek ve Doğu Akdeniz kıyılarına yerleşmek için 1798 yılında işgal ettiği Osmanlı toprağı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)**

A) Cezayir B) Fas
C) Tunus D) Mısır
E) Trablusgarp

Çözüm

Napolyon Bonopart: Fransa'yı modern bir Avrupa İmparatorluğu'na dönüştürmüştür. İngiltere'nin Akdeniz ve uzak doğuda söz sahibi olmasından rahatsız olan Fransızlar, İngilizlerin gücünü kırmak, uzak doğuya giden yolları ele geçirmek ve bölgede etkili olabilmek için 1798 yılında Mısır'ı işgal etmiştir.

CEVAP: D

4. **Aşağıdakilerden hangisinin Napolyon tarafından işgal edilmesi, III. Selim Dönemi'nde Osmanlı Devleti ile Fransa arasındaki ilişkilerin bozulmasına neden olmuştur? (Ön Lisans 2020)**

A) Suriye B) Lübnan
C) Mısır D) Libya
E) Irak

Çözüm

Fransız İhtilali'nden sonra Fransa'da başa geçen Napolyon Doğu Akdeniz'de etkili olabilmek ve İngilizlerin sömürgeleri ile olan bağlantısını kesebilmek için Osmanlı toprağı olan Mısır'ı 1798'de işgal etmiştir.

Üçüncü Selim'in kurduğu Nizam-ı Cedit ordusu ise Napolyon ile Mısır'da mücadele vermiştir.

CEVAP: C

5. **Aşağıdakilerden hangisi XVI. yüzyıl sonlarında, Osmanlı Devletinde "Büyük Kaçgun" olarak adlandırılan göç hareketlerinin nedenlerinden biri değildir? (Lise 2020)**

A) Yönetici suistimallerinin artması
B) Vergi yükünün ağırlaşması
C) Artarda kuraklıkların yaşanması
D) Asayişin sarsılması
E) Devşirme sisteminin bozulması

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde Anadolu'da çıkan Celali İsyanları sonucunda Büyük Kaçgun (Büyük Kaçış) yaşanmıştır. Köylüler böylece yerlerini yurtlarını terk etmişlerdir.

Büyük Kaçgun'un yaşanmasında A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler de etkilidir.

E seçeneğinde verilen devşirme sisteminin bozulması Kapıkulu Ordusunun bozulmasında etkili olmuştur. Doğrudan Büyük Kaçgun ile ilişkilendirilemez.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

6. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyıl ıslahatlarının özelliklerinden biri değildir? (Ön Lisans 2018)

A) Ülkedeki sorunlara köklü çözümler getirilemediği
B) Sorunların zaman zaman şiddet yoluyla çözüldüğü
C) Yeniliklerden olumsuz etkilenenlerce engellenmek istendiği
D) Yeniliklerin Avrupa'daki uygulamalar örnek alınarak yapıldığı
E) Islahat çalışmalarında kişilere bağlı kalındığı

Çözüm

Osmanlı XVII. yüzyılda ıslahatlarında kendini güçlü gördüğü için Batıyı örnek almamıştır. D seçeneğinin dışındaki diğer seçenekler doğrudur. Osmanlı XVIII. yüzyıldaki ıslahatlarda Batıyı örnek almıştır.

CEVAP: D

7. Osmanlı Devletinin XVI. yüzyılda Avrupa'daki siyasi mücadelelerden faydalanmak için ticari ayrıcalıklar verdiği ilk devlet aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Avusturya B) Fransa
C) Rusya D) Hollanda
E) İngiltere

Çözüm

Özellikle Kanuni Sultan Süleyman Avrupa hristiyan birliğini parçalamak, Avrupa fetihlerinde bir müttefik elde etmek maksadıyla 1535'te Uhud-u Atika (İmtiyazat-ı Mahsusa) adıyla Kapitülasyonları Fransa'ya vermiştir. I. Mahmut zamanında (1740) bu kapitülasyonlar sürekli hale getirilmiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

8. Yirmisekiz Mehmet Çelebi'nin, Osmanlı elçisi olarak gönderildiği Avrupa şehri aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Paris B) Viyana
C) Berlin D) Londra
E) Roma

Çözüm

Lale Devri'nde Osmanlı Devleti Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip edebilmek amacıyla bazı Avrupa başkentlerinde geçici elçilikler açmıştır.

Paris'e gönderilen elçimiz Yirmisekiz Mehmet Çelebi "Paris (Fransa) Sefaretnamesi" adlı eseri de yazmıştır.

CEVAP: A

9. İrad-ı Cedit hazinesinin oluşturulmasına neden olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) İlk Türk matbaasının açılması
B) Asâkir-i Mansure-i Muhammediye'nin kurulması
C) Yeniçeri Ocağının kaldırılması
D) Nizam-ı Cedit ordusunun kurulması
E) Yeni saraylar yapılması

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde III. Selim Dönemi'nde Batı tarzında Nizam-ı Cedit Ocağı kurulmuş ve bu ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için İrad-ı Cedit adlı ayrı bir hazine oluşturulmuştur.

CEVAP: D

10. XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen

I. Yeniçeri Ocağı'nın bozulması,
II. cülus bahşişi dağıtımında aksaklıkların olması,
III. saray kadınlarının merkez askerini kışkırtması

gelişmeleri aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasında etkili olmuştur? (Ön Lisans 2014)

A) İstanbul isyanları
B) Celali isyanları
C) Eyalet isyanları
D) Azınlık isyanları
E) Taht kavgaları

Çözüm

XVII. yüzyılda öncüllerde verilen gelişmelerin yaşanmasında İstanbul İsyanları etkili olmuştur.

Bu isyanlara İstanbul İsyanları dışında da merkez veya yeniçeri isyanları da denilmektedir. Başkentte gerçekleşmişlerdir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11. XVI. yüzyılın sonlarından itibaren bazı Osmanlı yazarları, devletin içine düştüğü buhran dönemi ve bundan kurtulma çarelerinin yer aldığı birtakım eserler kaleme almışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi, ıslahat düşüncesinin öne çıktığı eserleri kaleme alan yazarlardan biri değildir? (Ön Lisans 2014)

A) Hasan Kâfi el-Akhisari
B) Kâtip Çelebi
C) Hoca Sadeddin Efendi
D) Gelibolulu Mustafa Âli
E) Koçi Bey

Çözüm

A, B, D ve E seçeneklerinde verilen şahıslar devletin kötüye gidişinin nedenleri ve çözüm yolları ile ilişkili eserler yazmışlardır.

C seçeneğindeki Hoca Saadeddin Efendi ise III. Murat'ın hocasıdır. Belli bir süre Şeyhülislamlık da yapmıştır.

CEVAP: C

12. Türk modernleşme tarihinde yenileşmeyi ilk defa geniş bir program çerçevesinde, devlet adamı ve uzmanların hazırladığı raporlar (layihalar) doğrultusunda yürütmeye çalışan Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) III. Selim B) III. Ahmet
C) II. Mahmut D) II. Abdülhamit
E) Abdülmecit

Çözüm

Türk modernleşme tarihinde yenileşmeyi ilk defa geniş bir program çerçevesinde, devlet adamı ve uzmanların hazırladığı raporlar doğrultusunda yürütmeye çalışan Osmanlı padişahı "III. Selim"dir.

III. Selim'in tüm yenilik hareketlerine "Nizam-ı Cedid yani Yeni Düzen" denilmektedir.

CEVAP: A

13. Aşağıdakilerden hangisi, III. Selim Dönemi'nde yapılan ıslahat hareketlerinden biri değildir? (Lise 2014)

A) İlk karantina teşkilatının kurulması
B) Londra, Paris, Viyana ve Berlin'de daimî elçiliklerin açılması
C) Avrupai tarzda bir ordu kurularak adına Nizam-ı Cedit denilmesi
D) Yeni orduların eğitimi için Avrupa'dan subayların getirilmesi
E) Yabancı dil öğretimine önem verilmesi

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerinde verilen ıslahatlar III. Selim Dönemi'nde gerçekleştirilmiştir.

Ancak ilk karantina teşkilatının kurulması II. Mahmut Dönemi ıslahatları arasında yer alır.

Karantina teşkilatı halk sağlığına da önem verildiğinin göstergesidir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

14. Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyılda I. Ahmet ile birlikte veraset sisteminde hanedanın Ekber ve Erşad üyesinin tahta geçmesi usulüne geçilmiştir.

Bu uygulama ile aşağıdakilerden hangisi ilişkilendirilemez? (Lise 2012)

A) Taht kavgalarını engellemek
B) Kapıkullarının yönetimdeki etkisini azaltmak
C) Hanedanın devamlılığını sağlamak
D) Şehzadelerin katlini kural olmaktan çıkarmak
E) Ülke yönetiminde istikrarı sağlamak

Çözüm

XVII. yüzyılda I. Ahmet Dönemi'nde Ekber ve Erşad sistemi benimsenmiş ve veraset düzeninde değişim yapılmıştır. Ekber ve Erşad sistemiyle devlet

- Taht kavgalarının önüne geçilmek
- Hanedanın soyunun tükenmesine engel olmak
- Kardeş katlini önlemek
- Ülke yönetiminde düzen ve istikrarı sağlamak

gibi amaçları gerçekleştirmeyi hedeflemiştir. Verasette zaten devşirmeler yer almadığı için Ekber ve Erşad uygulamasında kapıkullarının etkisini azaltmaktan bahsedilemez.

CEVAP: B

15.
- Avrupa'nın önemli başkentlerinde daimî elçiliklerin kurulması
- Yabancı dil eğitimine önem verilmesi
- Kara mühendishanesinin kurulması

Yukarıdaki yenilikler hangi Osmanlı sultanı döneminde gerçekleşmiştir? (Lise 2012)

A) III. Selim
B) II. Mahmut
C) II. Abdülhamit
D) II. Osman
E) IV. Murat

Çözüm

XVIII. yüzyılda III. Selim Dönemi'de

- Mühendishane – i Berri Hümayun (Kara Mühendishanesi) kurulmuştur.
- Askeri okullarda yabancı dil Fransızca eğitimi verilmiştir.
- Avrupa'nın önemli başkentlerinde daima elçilikler açılmıştır. İlk daimi elçi Londra'ya gönderilen Yusuf Agah Efendi'dir.

CEVAP: A

16. Aşağıdakilerden hangisi, XVII. yüzyıl ıslahatlarının genel özelliklerinden biri değildir? (Lise 2012)

A) Islahatların merkezî otoritenin gücü ile yapılması
B) Kişilere bağlı kalıp süreklilik kazanmaması
C) Avrupa'daki gelişmelerin örnek alınması
D) Islahatların daha çok askerî alanda yapılması
E) Islahatlara yeniçerilerin engel olmaya çalışması

Çözüm

XVII. yüzyıl ıslahatlarının genel özellikleri şunlardır;

- Kişilere bağlı olup, süreklilikten yoksundur.
- Islahatlar daha çok askeri alanda gerçekleştirilmiştir.
- Yeniçeriler ve ulema grubu ıslahatlar önündeki en büyük engel olmuştur.
- Islahatlar devlet otoritesini yeniden sağlamayı amaçlamıştır.
- Islahatlar yapılırken Yükselme Dönemi örnek alınmıştır.
- Batı etkisi görülmemektedir.

CEVAP: C

17. XVII. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı Devleti dünya siyasetini etkileyen değil, bu siyasetten etkilenen bir konuma gelmeye başlamıştır.

Osmanlı Devleti'nin Avrupa devletleri karşısında bu konuma gelmesinde,

I. siyasi,
II. ekonomik,
III. teknolojik

alanların hangilerinde geri kalması etkili olmuştur? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

XIV. yüzyılda tarih sahnesinde yer alan Osmanlı Devleti, bu yüzyıldan XVII. yüzyıla kadar Dünya siyasetine yön veren, dengeleri sağlayan ve siyasi otoritesini geniş alanlara yayan bir yapıdaydı. Mali ve teknik üstünlüğünü siyasal yaşama yansıtarak güçlü devlet yapısını hissettiren Osmanlı Devleti, XVII. yüzyıldan itibaren Duraklama Dönemi'ne girmiştir. Avrupa'da yaşanan mali ve teknik gelişmeleri takip edemeyen ve ekonomik açıdan sürekli gerileyen Osmanlı Devleti'nde iktidara gelen padişahlarında deneyimsiz olması siyasi alanı da çökertmiştir. Siyasi (I), ekonomik (II) ve teknolojik (III) açıdan devletin geri kalması, Avrupa Devletleri karşısında belirleyen devlet değil, belirlenen devlet haline getirmiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

18. Osmanlı Devleti'nde, padişahlığın hanedanın erkek üyelerinin en yaşlısına geçmesi usulü aşağıdaki padişahlardan hangisi zamanında kabul edilmiştir? (Lise 2010)

A) IV. Mehmet B) II. Osman
C) IV. Murat D) I. Ahmet
E) II. Ahmet

Çözüm

I. Ahmet Dönemi'nde düzenlenen bir vesaret uygulaması ile "padişahlığın, hanedanın en yaşlı ve en iyi yetişmiş üyesine geçmesi" usulü kabul edilmiştir. Ekber–Erşed adı verilen bu düzenleme ile taht kavgalarının önüne geçilmek istenmiştir. Ancak zaman göstermiştir ki bu sistemde taht kavgalarını önleyememiştir.

CEVAP: D

Osmanlı Dağılma Dönemi (XIX. Yüzyıl) ve Islahatlar

1. Divanıhümayunu kaldıran II, Mahmut, nazırlıklar kurarak o güne kadar padişah ve sadrazam tarafından kullanılan devlet yetkilerini bu nazırlıklar arasında paylaştırdı. Bu dönemde sadrazamlık makamı başvekalete dönüştürüldü. Sadaret Kethüdalığı Dahiliye Nezaretine, Reisülküttaplık ise Hariciye Nezaretine çevrildi. Bunlara ek olarak Evkaf Nezareti gibi yeni bakanlıklar kuruldu. Böylece modern bir hükümet düzeni ortaya çıktı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2024)

A) Zorunlu askerlik sisteminin getirildiği
B) Merkez teşkilatında köklü değişiklik yapıldığı
C) Eğitimde modern kurumlara öncelik verildiği
D) Yerel yönetimlerin güçlendirilmeye çalışıldığı
E) Yerli sanayinin geliştirilmesi için çaba sarf edildiği

Çözüm

Verilen metinde II. Mahmud'un Divanı Hümayun'u kaldırarak, devlet yetkilerini nazırlıklar arasında paylaştırması, merkezî teşkilat yapısında köklü değişiklikler yaptığına işaret etmektedir. Bu düzenleme, modern bir hükümet yapısının temellerini atmıştır.

- Sadrazamlık makamının başvekâlete dönüştürülmesi, nazırlıkların kurulması ve bazı yeni bakanlıkların (Evkaf Nezareti gibi) oluşturulması merkezi yönetimde önemli bir değişikliğe işaret eder.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

2. **23 Aralık 1876 tarihinde ilan edilen Kanunuesasi'de**

I. Hükümet, padişaha karşı sorumludur.
II. Resmi dil Türkçe, resmi din İslam'dır.
III. Mebusan Meclisi yasama yetkisini tek başına kullanır.

hükümlerinden hangileri yer almaktadır? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Kanun-i Esasi (1876), Osmanlı İmparatorluğu'nda ilk anayasa olarak kabul edilir. Verilen hükümlere göre:

1. Hükümet, padişaha karşı sorumludur: Bu hüküm doğru olup Kanun-i Esasi'de yer alır. Padişah, hükümetin başı olmakla birlikte, hükümetin işlerliği belirli bir sorumlulukla düzenlenmiştir.
2. Resmi dil Türkçe, resmi din İslam'dır: Bu ifade de doğru olup Kanun-i Esasi'de resmi dilin Türkçe ve resmi dinin İslam olduğu belirtilmiştir.
3. Mebusan Meclisi yasama yetkisini tek başına kullanır: Bu ifade yanlıştır. Mebusan Meclisi yasama yetkisini padişah ve meclis olarak paylaşır. Yani, yasama yetkisi yalnızca meclise verilmiş değildir, padişahın da onayı gereklidir.

CEVAP: D

3. **XIX. yüzyılda mali iflasını ilan eden Osmanlı Devleti'nin borçlarını ödeme konularının belirlendiği belge aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)**

A) Sened-i İttifak
B) Nizam-ı Cedid
C) Muharrem Kararnamesi
D) Tanzimat Fermanı
E) Vilayet Nizamnamesi

Çözüm

Osmanlı Devleti, 1875 yılında mali iflasını ilan etti ve dış borçlarının faiz ödemelerini durdurdu. 1881 yılında ise Muharrem Kararnamesi ile borçların ödenmesi konusunda yeni düzenlemeler yapıldı.

Bu kararnameyle Düyun-u Umumiye İdaresi (Genel Borçlar İdaresi) kuruldu ve Osmanlı'nın bazı gelir kaynakları (tuz, tütün, damga, balıkçılık vergileri gibi) doğrudan borçların ödenmesi için Avrupalı alacaklılara bırakıldı.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

4. **Osmanlı Devleti'nde; Tanzimat Fermanı ile benzerlik gösteren, Müslüman olmayanların haklarının genişletilerek güvence altına alınmasını sağlayan ve 1856 yılında ilan edilen belge aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)**

A) Islahat Fermanı
B) Kanunuesasi
C) Mecelle
D) Sened-i İttifak
E) Muharrem Kararnamesi

Çözüm

Islahat Fermanı: 28 Şubat 1856 tarihinde yayımlanan bu fermanda;

Tanzimat Fermanı'nda yer verilen tüm hususlar tekrarlanmıştır.

Gayrimüslim cemaatlerine din adamlarından oluşan bir meclis kurma yetkisi verilmiştir.

Her dinin ibadet serbestliği vurgulanmıştır.

Gayrimüslimlere memur olma ve askeri-sivil eğitim kurumlarında eğitim alma hakkı verilmiştir.

Gayrimüslim cemaatlere özel okul açma yetkisi verilmiştir.

Karma mahkemelerin kurulmasına karar verilmiştir.

Gayrimüslimlerin askerlik meselesi çözülmüş ve bu zümreye bedelli askerlik yetkisi verilmiştir.

CEVAP: A

5. **Şevket Süreyya Aydemir** "Rumeli Türkleri akıp geliyorlardı. Rumeli'yi yüzyıllarca evvel alan, Rumeli'de yüzyıllardır yaşayan son Türkler, XX. yüzyılın başında alevlenen bu yangının alevleri içinde yanarak, (...), biraz daha kaybolarak, (...) sonu bilinmez geleceklere doğru akıyorlardı." **ifadelerini aşağıdaki gelişmelerden hangisinin sonucunda yaşanan göç hareketi için kullanmıştır? (Lise 2022)**

A) Kırım Savaşı
B) Trablusgarp Savaşı
C) Balkan Savaşları
D) Çanakkale Savaşı
E) 93 Harbi

Çözüm

Balkan Savaşları sonucunda Osmanlı Makedonya, Ege Adaları, Batı Trakya ve Arnavutluk topraklarını kaybetti. Bu savaş sonucunda Batı Trakya Türkleri, Ege Kıta Sahanlığı, Ege Karasuları gibi sorunlar çıktı ve günümüze kadar devam etti. Balkan Savaşlarının en önemli etkilerinden biri Balkanlarda kaybedilen yerlerden Türkiye'ye yapılan Müslüman Türk göçüdür. Osmanlı tarihinde göçler ilk olarak 1783'de Kırım'ın Rusya'ya ilhakı ile başlamış, daha sonra çeşitli dönemlerde artarak devam etmiştir. Bu dönemde başlayan göçler bütün 19. yüzyıl boyunca yapılan savaşlar sonrası kaybedilen bölgelerden olmak üzere 20. yüzyılda da devam etmiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

6. Yeni Osmanlılar, Kanunuesasi'nin ilan edilmesiyle toplumun bütün unsurlarının temsil edileceği kurumların oluşturulabileceğini ve bu yolla da İmparatorlumun dağılmasının önleneceğini savunmaktaydılar.

Buna göre Yeni Osmanlılar, aşağıdakilerden hangisini amaçlamışlardır? (Ön Lisans 2020)

A) Mecelle'nin yürürlüğe konulmasını
B) Meşveret Meclisinin toplanmasını
C) Sened-ı İttifak'ın geçerli kılınmasını
D) Meşruti yönetime geçilmesini
E) Tanzimat Fermanı'nın İlan edilmesini

Çözüm

Meşrutiyet rejimi padişahın yanında halkın da temsilcileri aracılığıyla yönetime katıldığı sistemdir.

Yeni Osmanlılar veya Jöntürkler denilen bu grup meşruti yönetime geçilmesi ile devletin yıkılmasının önüne geçilebileceğini düşünmüşlerdir. Bunların çabaları sonucunda Osmanlı'da Birinci Meşrutiyet ilan edilmiş ve ilk Osmanlı anayasası olan Kanun-i Esasi yürürlüğe girmiştir.

CEVAP: D

7. **Osmanlı Devleti'nin dış borçlarını ödeyememesi üzerine tuz, ipek, tütün, ispirto ve balık üretiminden kaynaklanan vergilerine ve pul gelirlerine alacaklı devletler tarafından el konulması, aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşmiştir? (Ön Lisans 2020)**

A) Islahat Fermanı
B) Vilayet Nizamnamesi
C) Muharrem Kararnamesi
D) Sened-i İttifak
E) Kanunuesasi

Çözüm

Osmanlı Devleti II. Abdülhamit döneminde "Muharrem Kararnamesi"ile iflas ettiğini belirtmiş ve Avrupalı devletler verdikleri borçları tahsil edebilmek için genel borçlar idaresi anlamına gelen Duyun-u Umumiye İdaresini kurmuştur. Bu idareye ise Osmanlı'nın direk gelir kaynakları aktarılmıştır. Soru kökünde de bu gelir kaynaklarından bahsedilmiştir.

CEVAP: C

8. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda geleneksel Kurumların dışında açtığı yardım kuruluşlarından biridir? (Lise 2020)

A) Mızıka-i Hümayun
B) Darülfünun-ı Şahane
C) Şirket-i Hayriye
D) Hilal-i Ahmer Cemiyeti
E) Sanayi-i Nefise Mektebi

Çözüm

- Mızıka-i Hümayun: Askeri Bando Okulu
- Darülfünun-u Şahane: Üniversite
- Şirket-i Hayriye: Yolcu ve yük taşımacılığı yapan vapur şirketi
- Hilal-i Ahmer Cemiyeti: Kızılay'ın eski adı (Yardım kuruluşu)
- Sanayi-i Nefise Mektebi: Güzel Sanatlar Akademisi

CEVAP: D

9. Sultan Abdülmecid Döneminde İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı Devleti'ne borç verme konusunda istekli davranmalarında;

I. Osmanlı dış politikasını etkilemek,
II. Osmanlı iç işlerine karışmak,
III. Osmanlı yerli üretimini desteklemek

düşüncelerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

19. yüzyıldan itibaren İngiltere ve Fransa Osmanlı Devleti'ne borç vererek Osmanlı dış politikasını etkilemeyi ve Osmanlı'nın içişlerine karışmayı amaçlamıştır.

III. öncülde belirtilen yerli üretimi hiçbir zaman desteklemek istemezler. Çünkü kendi mallarını Osmanlı piyasalarına sokmak istemektedirler.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

10. Osmanlı Devleti'nin dış Çorlarını tahsil etmek üzere 1881 yılında kurulan ve mafişe üzerinde denetim sağlayan teşkilat aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Osmanlı Bankası
B) Hazine-j Hassa
C) İrad-ı Cedit
D) İtibar-ı Millî Bankası
E) Düyûn-ı Umumiye

Çözüm

Osmanlı Devleti II. Abdülhamit döneminde Muharrem Kararnamesi ile iflasını açıklamış ve Avrupalı devletler Osmanlı'dan alacaklarını tahsil edebilmek için genel borçlar idaresi anlamına gelen Duyun-ı Umumiye idaresi'ni kurdurtmuşlardır. Bu idarenin kurulması Osmanlı'nın ekonomik bağımsızlığını kaybettiğinin de göstergesidir.

CEVAP: E

11. Osmanlı Devleti, III. Selim'den itibaren kendi varlığını sürdürebilmek için dış siyasette denge politikası uygulama yoluna gitmiştir.

Aşağıdakilerin hangisinde Osmanlı Devleti'nin bu politikayı uyguladığı söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) Fransa'nın Mısır'ı işgali
B) Kavalalı Mehmet Ali Paşa İsyanı
C) Kabakçı Mustafa İsyanı
D) 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı
E) Kırım Savaşı

Çözüm

İlk denge politikası III. Selim Döneminde Mısır'ın Fransa tarafından işgaline karşı İngiltere ve Rusya'nın Osmanlı'yı desteklemesi ile başlar. (Kavalalı Mehmet Paşa Sorununun Kırım Savaşı, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı denge politikası uygulaması)

Kabakçı Mustafa İsyanı ise III. Selim'in tahttan indirilmesi ile alakalıdır. Denge politikası ile ilgisi yoktur.

CEVAP: C

12. **Osmanlı Devleti'nde yasama yetkisinin Ayân ve Mebusan Meclisi'ne ait olduğunu belirten siyasal belge, aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)**

A) Tanzimat Fermanı
B) Sened-i İttifak
C) Islahat Fermanı
D) Kanunuesasi
E) Mecelle

Çözüm

Halkın ilk kez yönetime ortak olması ve ikili meclisin (Ayan-Mebusan Meclisi) ortaya çıkması 1876 Kanunuesasi'nin kabul edilmesi ile olmuştur.

Tanzimat Fermanı: Halkın ilk kez temel haklara sahip olması. Hukukun üstünlüğü kavramı.

Sened-i İttifak: Padişahın ayanları resmen tanıması. Yetkisinden ilk kez taviz vermesi.

Islahat Fermanı: Sadece gayrimüslimlere yöneliktir. Osmanlı'nın içişlerine karışılmasını engellemek, dağılmasını önlemektir.

Mecelle: Ahmet Cevdet Paşa tarafından hazırlanmış, Medeni kanun ile ilgilidir.

CEVAP: D

13. Osmanlı Devleti'nde Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde Osmanlıcılık düşüncesiyle tüm farklı kimlikler vatandaşlık bağıyla birleştirilmek istenmiş, bir kısım hak ve özgürlükler anayasa ile güvence altına alınmış ancak istenen sonuç elde edilememiştir.

Buna göre söz konusu dönemlerle ilgili olarak

I. Müslüman kimliği üstün tutulmuştur.
II. Anayasal sisteme geçilmiştir.
III. Gayrimüslimlerin ayrılıkçı faaliyetleri önlenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2018)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Çözüm

Paragraftaki açıklama I. ve III. öncül için geçerli değildir. Tüm Osmanlı vatandaşını kapsaması açısından II. öncüle vurgu yapılmıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

14. Osmanlı Devleti, Avrupa başkentlerindeki ilk daimî elçiliklerini aşağıdaki padişahların hangisi döneminde açmaya başlamıştır? (Lise 2018)

A) III. Ahmet B) I. Abdülhamit
C) III. Selim D) II. Mahmut
E) III. Mustafa

Çözüm

İlki daimi (sürekli) elçilik Nizam-ı Cedid döneminde (III. Selim) Londra'da açılmıştır. İlk daimi elçimiz ise Yusuf Agah Efendi'dir.

İlk geçici elçilik ise Lale Devri (III. Ahmed) zamanında Paris'e açılmıştır. (28 Mehmet Çelebi)

CEVAP: C

15. Aşağıdakilerden hangisi II. Mahmut Dönemi'nde gerçekleşmemiştir? (Lise 2018)

A) Yeniçeri Ocağının kaldırılması
B) Mekteb-i Mülkiyenin açılması
C) Karantina usulünün getirilmesi
D) Askeri Tıbbiyenin eğitime başlaması
E) Muhtarlık teşkilatının oluşturulması

Çözüm

1859'da Osmanlı'da sivil yönetici yetiştirmek için Abdülmecid döneminde açılan eğitim kurumu Mekteb-i Mülkiyedir. Mekteb Cumhuriyet döneminde Ankara'ya taşınmıştır ve günümüzde Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine dönüşmüş olarak eğitimini sürdürmektedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

16. Osmanlı Devleti'nde;

I. Tanzimat Fermanı'nın hazırlanması,
II. Meşrutiyet'in ilan edilmesi,
III. matbaanın kullanılmaya başlanması

gelişmelerinin hangilerinde, Fransız İhtilali'nin etkisinin olduğu savunulabilir? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Fransız İhtilali ile özgürlük, eşitlik, insan hakları, adalet, demokrasi, milliyetçilik kavramları tüm dünyaya yayılmıştır.

Osmanlı Devleti'nde ise Fransız İhtilali'nin etkisiyle Tanzimat ve Islahat Fermanları yayımlanmış, I. ve II. Meşrutiyet ilan edilmiştir.

Bu doğrultuda I. ve II. öncüllerde verilenleri cevap olarak kabul edebiliriz.

CEVAP: D

17. Reisülküttaplık, II. Mahmut Dönemi'nde aşağıdaki nazırlıklardan hangisine dönüştürülmüştür? (Ön Lisans 2016)

A) Maliye B) Hariciye
C) Dâhiliye D) Harbiye
E) Adliye

Çözüm

II. Mahmut Dönemi'nde; Reisülküttablık Hariciye Nezaretine, Sadaret Kethüdalığı Dahiliye Nezaretine, Şeyhülislamlık Bab-ı Meşihat Dairesine, Sadrazamlık Başvekalet'e dönüştürülmüştür.

CEVAP: B

18. Tarih öğretmeni Ferhat Bey, sınıfında Namık Kemal'in "Eski toplumsal yapıya uygarlığı oturtmanın yolu anayasa ve eğitimle gerçekleşir." sözünü söylemiş ve sınıftaki öğrencilerden XIX. yüzyılda bu söz doğrultusunda yapılan ıslahatlara örnek vermelerini istemiştir.

Öğrencilerden;

- Şamil: I. Meşrutiyet'in ilan edilmesi,
- Halit: Kanunuesasi'nin kabulü,
- Büşra: Rüştiye ve idadilerin açılması,
- Tuğçe: Medreselerin kapatılması

cevaplarını vermişlerdir.

Buna göre öğrencilerden hangileri yanlış cevap vermiştir? (Ön Lisans 2016)

A) Şamil
B) Tuğçe
C) Halit ve Büşra
D) Büşra ve Tuğçe
E) Şamil ve Halit

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda anayasa ve eğitimle ilgili II. Mahmut Dönemi'nden başlayarak rüştiye ve idadiler açılmış, II. Abdülhamit Dönemi'nde ise 1876'da I. Meşrutiyet ilan edilerek halk padişahın yanında ilk kez yönetime katılmış ve ilk Osmanlı anayasası olan Kanun-i Esasi hazırlanmıştır.

Bu bilgilere dayanarak Şamil, Halit ve Büşra doğru cevap vermiştir. Ancak "Tuğçe"nin söylediği "Medreselerin kapatılması" ise Atatürk Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

19. Mustafa Reşit Paşa'nın Sultan Abdülmecit adına kaleme aldığı ve devlet idaresinde kökten değişikler öngören Tanzimat Fermanı, 3 Kasım 1839'da ilan edildiğinde pek çok açıdan yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu fermanla hedeflenen reformlar arasında yer almaz? (Lise 2016)

A) Bütün vatandaşların can ve mal güvenliğinin sağlanması
B) Müsadere usulünün kaldırılması
C) Meşruti yönetimin ilan edilmesi
D) Vergi vermede adaletin sağlanması
E) Askerlik süresinin kısaltılması

Çözüm

Sultan Abdülmecit Dönemi'nde yayımlanan Tanzimat Fermanı ile hedeflenen reformlar arasında A, B, D ve E seçeneklerinde verilenleri gösterebiliriz.

Ancak Meşruti yönetimin ilan edilmesi 1876'da II. Abdülhamit Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

CEVAP: C

20. **Aşağıdakilerden hangisinin Osmanlıcılık düşüncesi doğrultusunda yapılan çalışmalardan biri olduğu söylenemez? (Lise 2016)**

A) Sened-i İttifak'ın kabul edilmesi
B) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi
C) Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesi
D) Mebusan Meclisinin açılması
E) Islahat Fermanı'nın yayımlanması

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Osmanlıcılık düşüncesi doğrultusundadır. Çünkü Osmanlıcılık düşüncesi sınırlar içerisindeki herkese ayrım yapmadan eşit haklar verme prensibine dayalıdır.

II. Mahmut Dönemi'ndeki Sened-i İttifak ise ayanlarla padişah arasında gerçekleşen bir sözleşmedir. Halka eşit hak verilmesi söz konusu değildir.

CEVAP: A

21. Aşağıdakilerden hangisi Genç Osmanlılardan biri değildir? (Ön Lisans 2014)

A) Ahmet Cevdet Paşa
B) Namık Kemal
C) Şinasi
D) Ziya Paşa
E) Ali Suavi

Çözüm

Namık Kemal, Şinasi, Ziya Paşa, Ali Suavi "Genç Osmanlılar" içinde yer alır.

Ahmet Cevdet Paşa ise Mecelle'nin hazırlanmasında etkili olan komisyonun başkanıdır. Tarih-i Cevdet, Kısas-ı Enbiya adlı önemli eserleri bulunmaktadır.

CEVAP: A

22. Osmanlı Devleti'nde ilk kez anayasaya dayalı parlamentolu sisteme geçiş, aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde gerçekleştirilmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) II. Abdülhamit B) III. Selim
C) II. Mahmut D) Abdülmecit
E) Abdülaziz

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde halkın ilk kez padişahın yanında yönetime katılması, I. Meşrutiyet'in ilanı, ilk parlamentonun açılması, Kanunuesasi'nin (anayasanın) hazırlanması "II. Abdülhamit" Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

CEVAP: A

23. Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın, Osmanlı padişahının emirlerine uymaması ve Anadolu'ya sefer düzenlemesi, aşağıdaki Osmanlı padişahlarından hangisinin döneminde gerçekleşmiştir? (Lise 2014)

A) II. Mahmut
B) III. Selim
C) Abdülmecit
D) II. Abdülhamit
E) V. Mehmet Reşat

Çözüm

Mısır valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın Anadolu'ya sefer düzenlemesi ve devlete karşı baş kaldırması "II. Mahmut" Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

II. Mahmut'tan istediği Girit ve Şam valilikleri kendisine verilmeyince ayaklanmıştır.

CEVAP: A

24. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda basın ve yayın hayatında önemli gelişmeler yaşanmış, çeşitli resmî ve özel gazeteler yayımlanmıştır.

Bu dönemde yayımlanan

I. Takvim-i Vekâyi,
II. Tercüman-ı Ahvâl,
III. Tasvir-i Efkâr

gazetelerinden hangileri özel gazetedir? (Lise 2014)

A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

XIX. yüzyılda çıkarılmaya başlanan;

- Takvim-i Vekayi → II. Mahmut Dönemi'nde çıkarılmaya başlanan, devletin "resmi" gazetesidir.
- Tercüman-ı Ahval ve Tasvir-i Efkâr ise Tanzimat Dönemi'nde çıkarılmaya başlanan "özel" gazetelerdir.

CEVAP: D

25. Tanzimat Fermanı'nın hazırlanmasına katkıda bulunan ve bu fermanı Gülhane Parkı'nda okuyarak halka duyuran devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Mithat Paşa
B) Namık Kemal
C) Mustafa Reşit Paşa
D) Hüseyin Avni Paşa
E) Alemdar Mustafa Paşa

Çözüm

1839'da yayımlanan ve Osmanlı Devleti'nde kanun gücü üstünlüğünü ortaya çıkaran, Gülhane Parkı'nda okunarak halka duyurulan Tanzimat Fermanı padişah Abdülmecit Dönemi'nde "Mustafa Reşit Paşa" tarafından hazırlanmıştır.

CEVAP: C

26. XIX. yüzyılda, Osmanlı İmparatorluğu'nu ekonomik ve ticari anlamda sıkıntıya sokan Balta Limanı Ticaret Antlaşması, aşağıdaki devletlerden hangisiyle imzalanmıştır? (Lise 2014)

A) Fransa B) Rusya
C) Almanya D) Avusturya
E) İngiltere

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

II. Mahmut Dönemi'nde Osmanlı'yı ticari ve ekonomik anlamda sıkıntıya sokan Balta Limanı Ticaret Antlaşması "İngiltere" ile 1838'de imzalanmıştır. Bu antlaşma ile İngilizlere uygulanan gümrük vergisi düşürülmüş ve İngiliz malları Osmanlı ülkesini sarmıştır.

CEVAP: E

27. Düyun-ı Umumiye İdaresi aşağıdaki padişahların hangisi döneminde kurulmuştur? (Ön Lisans 2012)

A) II. Abdülhamit B) Abdülaziz
C) Abdülmecit D) II. Mahmut
E) Vahdettin

Çözüm

1881 yılında Avrupalı devletlerin Osmanlı'da olan alacaklarını tahsil edememeleri üzerine kurulmuş olan Borçlar İdaresine Duyunu Umumiye adı verilmektedir. Düyun-u Umumiye İdaresi II. Abdülhamit Dönemi'nde İstibdat sürecinde kurulmuştur.

CEVAP: A

28. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde, XIX. yüzyılda Divanıhümayunun yerine oluşturulan yönetim organıdır? (Ön Lisans 2012)

A) Meclis-i Mebusan
B) Meclis-i Vükela
C) Meclis-i Âyan
D) Meclis-i Ahkâm-ı Adliye
E) Meclis-i Tanzimat

Çözüm

XIX. yüzyılda II. Mahmut Devri'nde Divanıhumayun kaldırılmış ve yerine Meclis-i Vükela (Vekiller Meclisi) kurulmuştur.

Meclis-i Mebusan I. Meşrutiyet'in ilanıyla oluşturulan millet meclisidir.

Meclis- i Ahkam-ı Adliye, Meclis-i Ali Tanzimat XIX. yüzyılda oluşturulan diğer kurumlardır.

CEVAP: B

29. Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi arasında bir ilişki kurulamaz? (Ön Lisans 2012)

A) Fransız İhtilali - Sırp İsyanları
B) Lale Devri - Patrona Halil İsyanı
C) Nizam-ı Cedit - Kabakçı Mustafa İsyanı
D) Fetret Devri - Şeyh Bedrettin İsyanı
E) Balkan Savaşı - 31 Mart Olayı

Çözüm

- Fransız İhtilali'nin etkisi sonucu Osmanlı içinde yaşayan azınlıklar isyan etmeye başlamışlardır. Dolayısıyla Sırp İsyanı da Fransız İhtilali ile doğrudan ilgilidir.
- Lale Devri Patrona Halil İsyanı (1730) sonucunda sona ermiştir.
- Nizam-ı Cedit yenilikleri (III. Selim Dönemi) Kabakçı Mustafa İsyanı sonucunda ortadan kalkmıştır.
- Şeyh Bedrettin İsyanı, Fetret Devri sürecinde başlamış I. Mehmet (Çelebi) döneminde bastırılmıştır.

Ancak 31 Mart Olayı II. Meşrutiyet'in ilanı sonucu ortaya çıkmış bir isyan hareketidir. Balkan Savaşları ise Fransız İhtilali'nin etkisi sonucu Osmanlı'yı tamamen Balkanlardan atma amacıyla gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla Balkan Savaşı ile 31 Mart Olayı arasında doğrudan bir ilişki bulunmamaktadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

30. I. Kısıtlı da olsa halkın seçme ve seçilme hakkına sahip olması
II. Padişahın meclisi kapatma yetkisinin bulunmaması
III. İki ayrı meclis öngörmesi

Yukarıdakilerden hangileri, 1876 yılında kabul edilen Kanunuesasi'nin özelliklerinden biri değildir? (Lise 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Çözüm

1876 yılında II. Abdülhamit Dönemi'nde Kanunuesasi kabul edilerek Osmanlıda anayasalı sürece geçilmiştir. I. Meşrutiyeti'nin ilanıyla kabul edilen Kanunuesasi'de Padişaha;

- Meclisi kapatma,
- Alınan kararları veto edebilme,
- Kişileri sürgüne gönderebilme gibi yetkiler verilmiştir.

Ayrıca 1876 Anayasası'yla halk kısıtlı da olsa yönetime katılmıştır. Meclis-i Ayan ve Meclis-i Mebusan olarak belirlenen iki ayrı meclis görev yapmıştır.

II. öncülde verilen Padişahın meclisi kapatma yetkisinin bulunmaması 1908 Kanunuesasi'nin bir içeriğidir.

CEVAP: B

31. Aşağıdakilerden hangisi, XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde eğitimle ilgili gelişmelerden biri değildir? (Ön Lisans 2010)

A) Avrupa'ya öğrenci gönderilmesi
B) İlk Türk matbaasının kurulması
C) Yabancı dil eğitimine önem verilmesi
D) Avrupa'da yayımlanan eserlerin Türkçeye tercüme edilmesi
E) Kütüphane kurulmasına ülke çapında önem verilmesi

Çözüm

XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti'nde sivil eğitim kurumlarında büyük artış görülmüştür. Bu kurumlarda yabancı dil eğitimine büyük önem verilmiştir. Yine bu yüzyılda Batı eğitimini daha iyi tanıyabilmek amacı ile II. Mahmut tarafından Avrupa'ya öğrenci gönderilmiştir. Ayrıca yine bu yüzyılda Batı eserlerinden Türkçeye yoğun şekilde tercümeler yapılmış ve kütüphaneler açılmıştır.

Ancak ilk Türk matbaasının kurulması Lale Devri yani XVIII. yüzyıl gelişmelerindendir. Ayrıca bu matbaanın kurulması eğitim değil, daha çok teknik–kültür alanlarıyla ilgilidir.

CEVAP: B

32. Osmanlı Devleti'nin Balta Limanı Antlaşması'yla yabancı tacirlere tanıdığı,

I. vergi oranlarının indirilmesi,
II. mal alım ve naklini belge göstermeden yapabilmesi,
III. hiçbir kısıtlama olmadan her türlü malı Osmanlı topraklarında satabilmesi

olanaklarından hangilerinin iç piyasaya egemen olmalarını kolaylaştırdığı savunulabilir? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Osmanlı Devleti 1838 yılında İngiltere ile Balta Limanı Ticaret Antlaşması'nı imzalamış ve bu antlaşma ile vergi oranlarını indirmiştir. Bu durum yabancı tacirlerin iç piyasaya hakim olmasına neden olmuştur. (I)

Ayrıca bu antlaşma, yabancı tacirlere daha önce uygulanan mal türlerindeki kısıtlamayı da ortadan kaldırmıştır. Böylece yabancılar Osmanlı pazarlarında belge bile göstermeden istediği malı alıp–satmaya başlamıştır. Osmanlı pazarlarına giren, seri üretimden dolayı ucuz olan Batı malları ile yerli mallar baş edemez hale gelmiştir. (II – III)

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

33. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda maliyenin iflası, aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesine neden olmuştur? (Ön Lisans 2010)

A) İrad-ı Cedit Hazinesi'nin kurulmasına
B) Fransa'ya ilk kez kapitülasyonların verilmesine
C) Düyun-ı Umumiye İdaresi'nin kurulmasına
D) Anadolu'da Celali İsyanları'nın çıkmasına
E) Avrupa'dan askerî ve teknolojik alanlarda ilk kez yararlanılmasına

Çözüm

Osmanlı ekonomisinin zayıflaması zamanla dış borç alımını gündeme getirmiştir. 1854–56 Kırım Savaşı (Osmanlı–Rus) sırasında İngiltere ve Fransa'dan alınan borçlar ve faizleri zamanla mali açıdan çöküntü başlatmıştır. Osmanlı Devleti aldığı dış borçların faizini dahi ödeyemez hale gelince II. Abdülhamid Dönemi'nde Muharrem Kararnamesi'ni yayınlayarak iflasını açıklamıştır. Bunun üzerine Osmanlı'dan alacaklı devletler, Duyun–u Umumiye İdaresi'ni kurdurarak borçları tahsil yoluna gitmiştir.

CEVAP: C

34. I. Kanunuesasi
II. Tanzimat Fermanı
III. Islahat Fermanı

Osmanlı Devleti'nde yukarıdakilerin ilanının doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2010)

A) I, II, III B) II, I, III
C) II, III, I D) III, I, II
E) III, II, I

Çözüm

II. Tanzimat Fermanı ⇒ 1839
III. Islahat Fermanı ⇒ 1856
I. Kanunu Esasi ⇒ 1876

CEVAP: C

35. II. Mahmut Dönemi'nde imzalanan Sened-i İttifak'ın önemi nedir? (Lise 2010)

A) Âyanların gücünün tanınması
B) Timar sisteminin kaldırılması
C) Devlet adamlarının bilim ve teknik alanında Avrupa'nın ileri olduğunu kabul etmesi
D) Yeniçeri Ocağının kaldırılması
E) Osmanlı Devleti'nin ilk kez yabancılarla ittifak arayışlarına girmesi

Çözüm

Sened–i İttifak adı verilen sözleşme Padişah II. Mahmut ile 13 Ayan arasında İstanbul'da imzalanmıştır. Alemdar Mustafa Paşa'nın aracılığıyla imzalanan belgenin hazırlanış amacı Padişahın otoritesini artırmaktır. Ancak belgede yer alan maddeler, ayanların gücünün artmasına ve padişahın ayanların gücünü tanımasına yol açmıştır. Padişahın, ayanların gücünü tanıması ile monarşik yapı darbe almış ve ilk kez hükümdar yetkileri sınırlandırılmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

36. I. Hükûmetin padişaha karşı sorumlu olması
II. Âyan ve Mebuslar Meclislerini açma ve kapatma yetkisinin padişaha ait olması
III. Mebusan Meclisi üyelerinin dört yılda bir yapılan seçimle meclise girmesi

Kanunuesasi'de yer alan yukarıdaki hükümlerden hangilerinin, Âyan ve Mebuslar Meclisi'nin yetkilerini kısıtladığı savunulabilir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Türk tarihinin ilk anayasası olan Kanunu esasi 1876 yılında II. Abdülhamid tarafından kabul edilmiştir. Anayasalı yönetime geçilmesine rağmen monarşik yapı gücünü bazı maddelerle korumuştur. Hatta anayasanın bazı kilit maddeleri, yasama ve yürütmede yetkileri görülen Mebusan ve Ayan Meclisleri'nin etkisini azaltmıştır.

Kanunuesasi'de yer alan;

- "Hükümet, Padişah'a karşı sorumludur." (I)
- "Meclisi, açma–kapama yetkisi Padişahtadır." (II)

maddeleri, Padişahın yasama ve yürütme güçleri üzerinde etkisini koruduğunun kanıtıdır.

Ancak, mebus seçimlerinin dört yılda bir yapılması Ayan ve Mebusan Meclislerinin yetkilerinin kısıtlandığının bir kanıtı olamaz.

CEVAP: D

37. Tanzimat ve Islahat fermanlarıyla Müslüman olmayanlara,

I. bağımsız olma,
II. yasalar karşısında Müslümanlarla eşit olma,
III. matbaa açabilme

haklarından hangilerinin verilmesi öngörülmüştür? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Fransız ihtilalleri ile tüm dünyaya yayılan ulus–devlet, eşitlik, laiklik, özgürlük, liberalizm gibi fikirlerden çok uluslu ve dinli yapısından dolayı Osmanlı Devleti de olumsuz etkilenmiştir.

Bu fikirlerden daha fazla etkilenmemek amacı ile çalışmalar başlatan Osmanlı Devleti Tanzimat Dönemi'nde Tanzimat ve Islahat fermanlarını yayınlamıştır.

Bu fermanların yayınlanması ile imparatorlukta yaşayan gayrimüslim tebaa, Müslümanlarla eşit hale getirilmek istenmiştir (II). Böylece dağılmanın önüne geçilebileceği düşünülmüştür.

Ancak bu fermanlarla gayrimüslimlere bağımsız olma hakkı verilmek istenmiş olamaz. Çünkü zaten fermanlarla ulaşılmak istenen amaç bağımsız olma isteklerinin önüne geçmektir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. XVI. yüzyılda, Divanıhümayunda şer'î meselelere bakan ilmiye sınıfının temsilcisi Divan üyesi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Nakibüleşraf
B) Nişancı
C) Kazasker
D) Yeniçeri Ağası
E) Defterdar

Çözüm

XVI. yüzyılda Divan-ı Hümayun'da şer'î meselelere bakan, yani hukuki ve dini konularla ilgilenen ilmiye sınıfının temsilcisi Kazaskerdir.

Kazasker'in Görevleri:

- Kadı ve müderrislerin atamalarını yapar.
- Hukuki davalara ve şer'î meselelere bakar.
- Divan'da adaletle ilgili konular hakkında söz sahibi olur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

2. XVI. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı Devleti'nin mali ve askerî düzeninde meydana gelen değişiklikler sonucunda merkezî hazinenin nakit ihtiyacının karşılanması için vergilerin ---- yoluyla toplanmasına ağırlık verildi. 1695te de devlet, maliye sisteminde ---- uygulamasıyla vergi toplama hakkını kayd-ı hayat şartıyla ihale etmeye başladı. XVIII. yüzyılda ise devlet, vergi kaynaklarının yıllık gelirini paylara ayırıp her bir payı karşılık göstererek ---- adı altında bir iç borçlanma yoluna gitti.

Osmanlı sosyoekonomik tarihiyle ilgili olan bu metinde, verilen boşluklara sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir? (Ön Lisans 2024)

A) iltizam - malikane - esham
B) malikane - iltizam - esham
C) malikane - esham - iltizam
D) esham - iltizam - malikane
E) iltizam - esham - malikane

Çözüm

Verilen metinde Osmanlı mali ve askerî sisteminde yaşanan değişimlerden bahsedilmektedir. Boşluklara uygun kavramlar sırasıyla şunlardır:

1. İltizam: Vergilerin, belirli bir bedel karşılığında mültezim adı verilen kişilere peşin olarak satılması sistemidir. Merkezî hazinenin nakit ihtiyacının karşılanması için iltizam sistemine ağırlık verilmiştir.
2. Malikane: 1695'te getirilen bu sistemle, vergi toplama hakkı, ömür boyu (kaydı hayat şartıyla) mültezimlere verilmiştir. Bu sistem, ilti-

zamın uzun vadeli hale getirilmiş şeklidir.

3. Esham: 18. yüzyılda Osmanlı Devleti, mali sıkıntıları aşmak için vergi gelirlerini paylara bölerek satışa sunmuştur. Bu, bir tür iç borçlanma sistemidir.

CEVAP: A

3. Osmanlı Devleti'nde kadı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır? (Lise 2024)

A) Adli, idari ve mali davalara bakar.
B) Özlük hakları kazaskerler tarafından takip edilir.
C) Vakıfların denetiminden sorumludur.
D) Sancak beyinin emri altında görev yapar.
E) Şer'i ve örfi kanunlara göre yargılama yapar.

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde kadılar, doğrudan merkezi otoriteye bağlıydı ve bağımsız bir yargı gücüne sahipti. Sancak beylerinin emri altında çalışmazlardı, aksine sancak beylerinin aldığı kararları denetleyebilir ve gerektiğinde bunları geçersiz kılabilirdi.

CEVAP: D

4. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde vergi vermekle yükümlüdür? (Lise 2024)

A) Reaya
B) Veziriazam
C) Kazasker
D) Defterdar
E) Nişancı

Çözüm

Reaya, Osmanlı Devleti'nde vergi yükümlülüğü bulunan halk kesimini ifade eder. Tarımla uğraşan köylüler, esnaflar ve tüccarlar gibi üretici sınıflar bu gruba dahildir ve çeşitli vergiler ödemekle yükümlüydüler.

B) Veziriazam → Osmanlı'da yönetici sınıfa (askeri sınıf) dahildir ve vergi ödemez.
C) Kazasker → Kadı ve hukuk işlerinden sorumlu olup vergi muafiyeti vardır.
D) Defterdar → Mali işlerden sorumlu olduğu için devlet gelirlerini yönetir ama kendisi vergi ödemez.
E) Nişancı → Osmanlı bürokrasisinde önemli bir görevi vardır ve vergi ödemez.

Sonuç olarak, Osmanlı'da sadece reaya sınıfı vergi vermekle yükümlüdür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

5. Tımarlı sipahiler, sancaklarda tımar adı verilen dirlikleri tasarruf eden ve sefer zamanında sancak beylerinin bayrağı altında savaşa giden asker ve yöneticilerdir.

Aşağıdakilerden hangisi tımarlı sipahilerin özelliklerinden biridir? (Lise 2024)

A) Sağ ve sol ulufeciler, sağ ve sol garipler, sipahi ve silahtar bölüklerinden oluşan ve altı bölük halkı da denilen askerlerdir.
B) Osmanlı Devleti'nin sürekli ve muntazam bir orduya olan ihtiyacı sebebiyle sadece Türklerden müteşekkil yaya askerlerdir.
C) Sınır bölgelerinin güvenliğinin sağlanması ve düşman ülkesine ani baskınlar yapılması gibi görevleri üstlenen ulufeli askerlerdir.
D) Dirliğinin bulunduğu yerde oturmak zorunda olan, çağrıldığında sefere giden ve taşrada yaşayan atlı askerlerdir.
E) Savaş sırasında ordunun en ön safında yer alan ve zamanla kalelerde ve donanmada da görev alan askerlerdir.

Çözüm

Tımarlı sipahiler, tımar sistemi gereği kendilerine tahsis edilen toprakta yaşamak ve bu topraklardan elde edilen gelirle atlı asker yetiştirmekle yükümlüydü. Savaş zamanı, sancak beylerinin komutasında sefere katılırlardı. Osmanlı taşra yönetiminin ve askerî sisteminin önemli bir parçasıydılar.

A) Bu tanım, Kapıkulu Süvarilerine aittir. Kapıkulu askerleri ulufeli olup, doğrudan padişaha bağlıydı.

B) Bu tanım, Osmanlı'daki Yaya ve Müsellem askerlerine aittir. Tımarlı sipahiler ise sadece Türklerden oluşmak zorunda değildi.

C) Bu özellik Serhat askerleri ve akıncılar için geçerlidir. Tımarlı sipahiler ani baskın yapan değil, düzenli tımar sistemine bağlı askerlerdi.

E) Bu tanım Yeniçerilere ve Azap askerlerine daha uygundur. Tımarlı sipahiler donanmada veya kalelerde görev almazdı.

CEVAP: D

6. **Osmanlı Devleti'nde oyun, eğlence ve şenliklere dair görsel açıdan bilgi veren sanat dalı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)**

A) Ebru B) Kakma
C) Minyatür D) Çini
E) Tezhip

Çözüm

Minyatür, Osmanlı Devleti'nde tarihî olayları, saray yaşamını, şenlikleri ve günlük hayatı resmeden küçük boyutlu ve ayrıntılı resimler içeren bir sanat dalıdır. Özellikle Osmanlı şenliklerini anlatan Surnameler (şenlik kitapları) minyatürlerle süslenmiş ve dönemin eğlenceleri görsel olarak tasvir edilmiştir.

A) Ebru: Su üzerine desen yapma sanatı olup, oyun ve eğlenceleri resmetmez.

B) Kakma: Ahşap veya metal üzerine süsleme sanatıdır, görsel bilgi vermez.

D) Çini: Seramik süsleme sanatı olup, genellikle mimaride kullanılır.

E) Tezhip: Kitap süsleme sanatıdır ve metinleri bezemek için kullanılır, olayları resmetmez.

CEVAP: C

7. 1554 tarihli bir mühimme defteri kaydına göre Harput şehir kethüdası Ahmet'ten halkın şikâyet etmesi üzerine sancakbeyi, Bahsayış oğlu Ali'nin şehir kethüdası olmasını yönetime arz etmiş, Divanıhümayun da bunu uygun bulmuştur.

Bu bilgiyle şehir kethüdasının;

I. atanmasında ahalinin memnuniyetinin göz önünde bulundurulduğu,
II. merkezî yönetim tarafından tayin edildiği,
III. seferler için asker toplamakla görevli olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Çözüm

Şehir kethüdası, Osmanlı Devleti'nde devlet görevlisidir. Şehir halkının hükûmet önündeki temsilcisidir. Devlet ile toplum arasında iletişim ve irtibatı sağlamakla görevlidir. Bilgiler göz önüne alındığında halkın şikâyeti üzerine (I) Sancakbeyi kethüdayı görevden alınmasını merkezi yönetime (Divanıhümayun) bildirmiş ve yeni şehir kethüdası tayin (II) edilmiştir.

Şehir kethüdasının seferler için asker toplamakla görevli olduğu bilgisi bulunmamaktadır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

8. Osmanlı Devleti Klasik Dönemi'ne ait bir eserde: "Bu pişirilen yemeklerden fukara olan herkese, ilim öğrenen medresenin talebelerine, söz konusu külliyede bulunan âlim ve salih kimselere, bu imarethaneye gelen ister fakir ister zengin olsun tüm misafirlere ikram edile... " ifadeleri yer almaktadır.

Bu ifadeler aşağıdakilerin hangisiyle ilişkilidir? (Ön Lisans 2022)

A) Vakıf B) Devşirme
C) Tımar D) İltizam
E) Gedik

Çözüm

1522 yılında kurulan Muhtaçlara Aşevi Vakfı şartnamesinde şunlar yazılıydı:

"Bundan sonra bu imarethanede, her gün Allah rızası için yemek pişirile! Bir seferi sabahleyin, bir seferi de ikindiden sonra olmak üzere iki defa kazan kaynaya. Bu pişirilen yemeklerden fukara olan herkese, ilim öğrenen medresenin talebelerine, söz konusu külliyede bulunan âlim ve salih kimselere, bu imarethaneye gelen ister fakir ister zengin olsun tüm misafirlere ikram edile. Bu arada muhtaç durumda olupta karnını doyurmak isteyen hiç kimseye engel çıkarılmaya."

Vakıflar yardımlaşma ve dayanışma amacıyla kurulur. Yardıma ihtiyaç olan kişilere mali ve ekonomik olarak destek sağlandırır ve güçlendirir. Vakıflar, sosyal hizmetler, eğitim ve öğretim hizmeti, sanat ve kültür hizmetleri, ulaştırma hizmeti, sağlık hizmeti, aş evi hizmetleri ve iktisadi hizmetleriyle topluma yarar ve fayda sağlar.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

9.
- Belirli ihtiyaç maddelerinin bölge ve ülke dışına çıkarılması yasaklanmıştır.
- Ham maddelerin, kapan denilen pazarlarda adaletli dağıtılması sağlanmıştır.
- İstanbul'un ihtiyaçları için belirli bölgeler et ve tahıl göndermekle yükümlü kılınmıştır.

Bu bilgiler dikkate alındığında Osmanlı ekonomisine ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2022)

A) Üretim ve tüketim üzerinde sıkı bir devlet denetimi sağlanmıştır.
B) Stokçuluk ve haksız rekabeti önlemek için tedbirler alınmıştır.
C) İhracatı özendirmek için teşvik politikası izlenmiştir.
D) Kentlere düzenli yiyecek akışının sağlanması amaçlanmıştır.
E) Üretimde arz talep dengesinin kurulması gözetilmiştir.

Çözüm

"Belirli ihtiyaç maddelerinin bölge ve ülke dışına çıkarılması yasaklanmıştır." kanunu ile ihracat özendirilmemiştir. İhracat bir ülkede kişi ya da kurumların ürettiği mal veya da hizmetlerin yurtdışına satılmasıdır.

CEVAP: C

10. Osmanlı Devletinde XVII. yüzyılın başlarından itibaren sahipsiz kalan dirlikler mukataaya dönüştürülerek iltizama verilmeye başlanmış ve bu uygulama giderek yaygınlaşmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu süreci etkileyen nedenlerden biridir? (Ön Lisans 2022)

A) Devletin nakit para ihtiyacının artması
B) Mültezimlerin halktan daha çok vergi toplaması
C) Tımarlı sipahilerin önem kazanması
D) Kapıkulu asken sayısının azalması
E) Vakıf gelirlerinde düşüş meydana gelmesi

Çözüm

Mukataa: Gelirleri doğrudan devlet hazinesine ayrılan topraklardır.

İltizam Sistemi: Vergi gelirlerinin belli bir süre için nakit para ihtiyacını karşılamak amacıyla açık artıma yoluyla satıldığı sistemdir. Ayrıca bu sistemle devlet toprakları belli bir süre için kiraya verilirdi. Tımar Sistemi'nin yerine kuruldu.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11. "Maarifimizin kozmopolit olduğunu anlamak için uzun incelemelere gerek yoktur. İstanbul'daki kitapçılara ve öğretim kurumlarına bakmak yeterlidir, İstanbul'da üç tür kitapçı vardır: Sahaflar, Beyoğlu kitapçıları ve Babıali Caddesi'ndeki kitapçılar. Öğretim kurumları da üç türdür: Medreseler, Yabancı Okullar ve Tanzimat Okulları."

Ziya Gökalp'in bu ifadesinden hareketle Osmanlı eğitim sistemiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2022)

A) Eğitim ve öğretim birliğinin bulunmadığı
B) XIX yüzyılda modem eğitim kurumlarının açıldığı
C) Eğitimde millîleşme eğiliminin güçlendiği
D) Eğitimde farklı devlet ve kuruluşların etkili olduğu
E) Eğitim sistemiyle yayıncılık arasında ilişki bulunduğu

Çözüm

Ziya Gökalp, eğitimin milli olmasından yanadır. Ona göre eğitimimizin milli olmaması en büyük sorunlarımızdan biridir. Verilen bilgilere ek olarak Ziya Gökalp şunları da söyler; " İstanbul'da üç türlü kitapçı vardır: Birincisi sahaflar, İkincisi Beyoğlu kitapçıları, üçüncüsü Babıâli caddesindeki kitapçılar. Sahaflardaki maarif Arap ve Acemce, Beyoğlu kitapçılarındaki maarif Avrupa'ya aittir. Millî maarifimizin ne kitapları ne de kitapçıları henüz vücuda gelmemiştir."

Ziya Gökalp'in bu ifadesinden hareketle eğitimde millileşme eğiliminin başlamadığı görülmektedir.

CEVAP: C

12. Osmanlı Devleti'nde; savaş esirleri arasından devlet için seçilenler ile Hristiyan tebaadan devşirme usulüyle alınanlar, önce Türk ailelerin yanında bir süre kalırlardı. Daha sonra acemi ocağında askerî eğitime tâbi tutulur ve ardından da eleme yapılarak bir kısmı yeniçeri ocağına, bir kısmı da diğer ocaklara gönderilirdi.

Bu bilgi de dikkate alınarak yeniçeri ocağı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2022)

A) Mensuplarının Türk-İslam kültürüyle yetiştirildiği
B) İnsan gücü bakımından farklı kaynaklardan beslendiği
C) Eğitim sürecinin kademeli olarak gerçekleştiği
D) Osmanlı eyalet ordusunun temel kaynağı olduğu
E) Pençik kanununa göre de asker alındığı

Çözüm

Osmanlı Eyalet askerleri, başlıca topraklı veya tımarlı sipahi olarak adlandırılan süvarilerle; yaya, müsellem, azab ve akıncılardan oluşan askerî bir sınıftı. Bu sınıfa dâhil askerler de gördükleri hizmetlere göre, azablar, sekban ve tüfekçiler, icareliler, lağımcılar ve müsellemler olmak üzere beş gruba ayrılırdı.

Yeniçeriler, Osmanlı Kapıkulu askerlerindendir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

13. Sırbistan, Mora, Trabzon gibi yerlerin fethedilmesi, Kanunnâme-i Âl-i Osman'ın düzenlenmesi, Karamano-ğulları Beyliği'nin topraklarının bir kısmının ele geçirilmesi aşağıdaki Osmanlı padişahlarından hangisinin döneminde gerçekleşmiştir? (Lise 2022)

A) I. Ahmet B) I. Bayezit
C) II. Mehmet D) II. Selim
E) I. Süleyman

Çözüm

II. Mehmet (Fatih) dönemi gelişmeleri arasında;

- İstanbul başkent yapıldı.
- Bizans'ın tekrar canlanmasını önlemek amacıyla Trabzon Rum İmparatorluğu ve Mora Despotluğu ortadan kaldırıldı.
- Karadeniz – Akdeniz ticaret yolu Osmanlı'nın eline geçti.
- 1459'da Cenevzililerden Amasra alındı.
- 1461'de Trabzon Rum İmparatorluğu'na son verildi. Böylece Anadolu tamamen Türkleştirildi.
- 1466'da Karamanoğulları üzerine sefer yapılarak Konya, Karaman, Alaiye ve Silifke alındı.
- Kanunname – i Ali Osman İstanbul'un Fethi'nden sonra hazırlandı.

CEVAP: C

14. Osmanlı toplumunda esnaf teşkilatı yöneticilerinin yetki ve sorumlulukları arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu savunulamaz? (Lise 2022)

A) Pazar fiyatlarının belirlenmesinde görev almak
B) Yeni bir dükkânın açılıp açılamayacağına karar vermek
C) Ürünlerin nitelik ve miktarını denetlemek
D) Üyeler arasında ham maddenin adil dağıtımını sağlamak
E) Kanun dışı üretim ve satış yapanları yargılayıp haklarında hüküm vermek

Çözüm

Osmanlı toplumunda esnaf teşkilatı yöneticilerinin yetki ve sorumlulukları arasında "Kanun dışı üretim ve satış yapanları yargılayıp haklarında hüküm vermek" yer almamaktadır. Bu görev Kadı'nın görevleri arasındadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

15. I. Baltalimanı Antlaşması'nın imzalanması
II. Düyûn-ı Umumiye İdaresinin kurulması
III. Malikâne sistemine geçilmesi

Osmanlı Devleti'nde ekonomiyle ilgili yukarıdaki gelişmelerin hangilerinde yabancı devletler taraf olarak yer almıştır? (Lise 2022)

A) Yalnız II B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Balta Limanı Antlaşması (16 Ağustos 1838): Mustafa Reşit Paşa'nın, Mehmet Ali Paşa'ya karşı İngiltere'nin desteğini almak istemesi üzerine İngiltere-Osmanlı arasında imzalanan antlaşmadır. İngiltere adına Kraliçe Viktorya, Osmanlı adına II. Mahmut imzaladı. Bu antlaşma sürekli olacak ve diğer Avrupalı devletler yararlanacaktı.

Düyûn-i Umumiye İdaresi: Avrupalı devletler tarafından Osmanlı ekonomisinin çökmesi üzerine kurulan genel borçlar İdaresidir. Ülkenin tuz, tütün, alkol, balık ve gümrük vergileri Duyun-ı Umumiye'ye hazinesine aktarılmıştır. Bu dönemde Osmanlı demiryolu, liman, maden ve diğer bayındırlık işletmelerinde yabancı imtiyazı uygulaması başlatılmıştır.

Malikâne Sistemi: XVIII. yüzyıldan itibaren İltizam sistemi yerine kurulan sistemdir. Bu sistemle mukataa topraklar, muaccele denilen satış bedeli karşılığında yaşam boyunca kiralanırdı. Bu sistemdeki zenginler taşralardaki toprak vergilerini mültezimler vasıtasıyla toplarlardı. Zamanla mültezimler bu vergileri vermediler. Böylece Ayanlık Kurumu ortaya çıktı.

CEVAP: B

16. Osmanlı Devleti'nde yeniçerilerin ihtiyacı olan ok, yay, kalkan, kılıç, zırh, tüfek gibi aletlerin yapıldığı ve tamir edildiği ocak aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Cebeci B) Acemi
C) Humbaracı D) Topçu
E) Lağımcı

Çözüm

Cebeci Ocağı Osmanlı Devleti'nde ordunun silah bakımı ve onarımı işleri ile ilgilenmektedir.

Soruda verilenler doğrultusunda da cevap Cebeci Ocağı'dır.

CEVAP: A

17. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devletimin, XVI. yüzyıldan itibaren karşılaştığı ekonomik sorunları aşmak için gerçekleştirdiği uygulamalardan biri değildir? (Ön Lisans 2020)

A) Madeni paraların ayar ve ağırlıklarını düzenleme
B) Gelir kaynaklarının işletim biçimlerini değiştirme
C) Yabancı paraların tedavülünü yasaklama
D) Olağanüstü vergileri düzenli hâle getirme
E) Aynî gelir kaynaklarını nakdî hâle çevirme

Çözüm

Osmanlı Devleti 16. yüzyıldan itibaren karşılaştığı ekonomik sorunları aşmak için A, B, D ve E seçeneklerinde verilen faaliyetlerde bulunmuştur.

Ancak kullanılmakta olan yabancı paraları yasaklamamıştır. Yasaklarsa zaten ticari ilişkilerde sıkıntı yaşanır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

18. Aşağıdakilerden hangisi, Klasik Dönem Osmanlı Devleti'nde yönetilenlerin faaliyet alanlarından biri değildir? (Ön Lisans 2020)

A) Sanayi alanında üretim yapmak
B) Vergi toplamak
C) Tarım ürünleri yetiştirmek
D) Ticari faaliyette bulunmak
E) Hayvancılıkla uğraşmak

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde yönetilenler yani reaya üretim yapar, ticari faaliyetlerde bulunur, hayvancılıkla uğraşırlardı.

Yönetenler yani beraya ise vergi toplayabilir.

Sonuç olarak kısaca yönetilenler vergi verir, yönetenler vergi toplar.

CEVAP: B

19. Divanıhümayunun, mali işlerden sorumlu üyesi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Kazasker B) Vezir
C) Nişancı D) Reisülküttap
E) Defterdar

Çözüm

Divanıhümayun'da mali işlerden sorumlu olan, denk bütçe hazırlayan ve günümüzdeki maliye bakanının görevini yapan görevli defterdardır.

Defterdarlık makamı Anadolu Defterdarlığı ve Rumeli Defterdarlığı olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

CEVAP: E

20. Osmanlı Devleti'ndeki kadılarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2020)

A) Berat sahibi olduktan
B) Vergiden muaf oldukları
C) Vakıfları denetledikleri
D) Davalarda hüküm verdikleri
E) Cezaları infaz ettikleri

Çözüm

A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler kadı ile ilgili doğru bilgileri içermektedir.

Ancak kadılar hüküm verir, infaz yetkisine sahip değillerdir.

CEVAP: E

21. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'daki faaliyetlerini gören dönemin tarihçisi Neşrî, "İstanbul'u Sultan Mehmet yapmıştır." demiştir.

Fatih'in aşağıdaki faaliyetlerinden hangisinin, Neşrî'nin bu sözünü doğruladığı söylenemez? (Lise 2020)

A) Şehzadeleri sancaklara göndermesi
B) Birçok vakıf kurması
C) Kiliselere haklar vermesi
D) Farklı etnik unsurları İstanbul'a göç ettirmesi
E) Bilgin ve sanatçılar getirtmesi

Çözüm

Neşri "İstanbul'u İstanbul yapan Fatih'tir."söyleminde bulunarak Fatih'in İstanbul'daki sosyal, dini ve ilim alanlarındaki faaliyetlerini dile getirmiştir.

Ancak Fatih'in şehzadeleri sancaklara göndermesi İstanbul dışındaki bir faaliyettir.Amaç şehzadelerin yönetim tecrübesi kazanmasını sağlamaktır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

22. Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Devleti'nde coğrafya ve astronomi alanında ön plana çıkmış kişilerden biri değildir? (Lise 2020)

A) Ali Kuşçu
B) Piri Reis
C) Şeydi Ali Reis
D) Matrakçı Nasuh
E) Naima

Çözüm

Seçeneklerde verilen Ali kuşçu, Piri Reis, Seydi Ali Reis ve Matrakçı Nasuh'un coğrafya ve astronomi alanlarında faaliyetlerde bulunduklarını söyleyebiliriz.

Ancak Naima Osmanlı Devleti'nin ilk resmi vakanüvisidir.(Resmi tarihçisidir.)

CEVAP: E

23. Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Bey Gazi unvanı kullanırken Fatih Sultan Mehmet *Kayser-i Rum* (Roma Sezan) ile *Sultânü'l-Berreyn ve Hakanü'l-Bahreyn* (İki Karanın Sultanı ve İki Denizin Hakanı), Yavuz Sultan Selim *Hâdimül-Harameyni'ş-Şerifeyn* (Kutsal yerlerin hizmetkârı), Kanuni Sultan Süleyman ise *Halife-i Rûy-i Zemin* (Yeryüzünün Halifesi) gibi unvanlar kullanmışlardır.

Osmanlı padişahlarının kullandığı bu unvanlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2020)

A) İslamiyet öncesi unvanları kullanmayı bırakmışlardır.
B) İslam dünyasında etkili olmayı amaçlamışlardır.
C) İktidarlarını, kullandıkları unvanlarla teyit etmişlerdir.
D) Farklı hükümdarlık geleneklerinin varisleri olduklarını iddia etmişlerdir.
E) Zaman içensinde evrensel hükümdarlık iddiasında

Çözüm

Soruda verilen hükümdar unvanlarından yola çıkılarak B, C, D ve E seçeneklerine ulaşılmaktadır.

Ancak Fatih Sultan Mehmet'in kullandığı HAKANÜ'L Bahreyn unvanı, İslamiyet öncesi Türklerde de HAKAN unvanının kullanılmasından dolayı "A" seçeneğine ulaşılmasını engellemektedir.

CEVAP: A

24. Hakan Öğretmen öğrencilerine: "Osmanlı Klasik Dönemi'nde Enderun'da eğitim görenlerin bir kısmı daha sonra seyfiye içinde en yüksek mevkilere ulaşabilirdi."

Hakan Öğretmen'in aşağıdakilerden hangisini bu mevki için örnek göstermesi beklenir? (Ön Lisans 2018)

A) Nişancı
B) Kazasker
C) Şeyhülislam
D) Veziriazam
E) Defterdar

Çözüm

Kazasker ve Şeyhülislam medresede eğitim görür. İlmiye sınıfı kapsamındadır. Diğer seçenektekiler Enderun'da eğitim alır. Devşirme kökenli nişancı, defterdar, kalemiye sınıfında, veziriazam seyfiye sınıfı içerisindedir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

25. Klasik Dönem Osmanlı yargı sistemi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) Kadıların beylerbeyi tarafından atandığı
B) Hükümlerin, tanıklıklara ve belgelere dayandırıldığı
C) Yargılama sürecine ilişkin kayıtların tutulduğu
D) Divanıhümayunun, üst mahkeme işlevi gördüğü
E) Gayrimüslimlerin kadı mahkemelerine başvurabildiği

Çözüm

A seçeneğinde yargı bağımsızlığının sağlanması için beyler beyinin kadıyı ataması söz konusu değildir. Kadılar kazasker tarafından atanır. Amaç siyasi gücün yargıya müdahalesini engelleme. Diğer seçenekler yargı sistemi ile ilgilidir.

CEVAP: A

26. Osmanlı Devletinin, genellikle Hristiyan ailelerin erkek çocuklarını asker ve devlet adamı olarak yetiştirmek üzere uyguladığı sistem, aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Lonca
B) İltizam
C) Devşirme
D) Tımar
E) Ocaklık

Çözüm

- **Lonca:** Esnaf ve zanaatkarların örgütlenmesidir. Anadolu Selçuklu devletindeki ahi teşkilatına benzer.
- **İltizam:** Devlete ait ve merkeze uzak eyaletlerin tarım arazilerinin ihale yoluyla kiraya verilmesidir.
- **Tımar:** Devlete ait arazilerden ekonomik ve askeri amaca yönelik istifade edilmesidir.
- **Ocaklık:** Miri (devlete ait) arazinin bir birimidir. Kale ve tersane masraflarını karşılar.

CEVAP: C

27. Osmanlı Devleti'nde kurulan derbent teşkilatı, kervansaraylar ve taşımacılıkta rol oynayan mekkariler, aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilebilir? (Lise 2018)

A) Yargı B) Ticaret
C) Eğlence D) Eğitim
E) Kültür

Çözüm

Anadolu'da özellikle ticari malların hızlı ve güvenilir taşınması için gerek Selçuklu gerekse Osmanlı Devleti bir çok kuruluş kurmuştur. Sorudaki kervansaray, derbent ve mekkari teşkilatı ticari hayata hizmet eden kuruluşlardır.

CEVAP: B

28. Osmanlı Devleti'nde Avrupa'da olduğu gibi toplumda kesin çizgilerle birbirinden ayrılmış sosyal sınıflar yoktur.

Bu durumun sebebi olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez? (Lise 2018)

A) Toprak mülkiyetinin sınırlı olması
B) İslamın ayrıcalık hakkını sınırlaması
C) Narh sistemiyle kâr haddinin düşük tutulması
D) Üst düzey taşra yöneticilerinin görev yerlerinin sıklıkla değişmesi
E) Padişahların haklarının sınırsız olması

Çözüm

Osmanlı'da şer'i hükümler (şeriat kanunları), sözleşmeler (Sened-i İttifak), fermanlar (Tanzimat ve Islahat) ile Anayasalar (Kanun-i Esasi) padişahın yetkilerinin sınırsız olmadığının kanıtıdır. Özellikle toprağın devlet malı sayılması sınıf farkının oluşumunu engellemiştir.

CEVAP: E

29. XVI. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde eyaletlerin salyaneli ve salyanesiz olarak gruplandırılmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu savunulabilir? (Ön Lisans 2016)

A) Tımar Sistemi'nin her bölgede uygulanmaması
B) Her eyaletin gelir miktarının farklı olması
C) Eyalet sınırlarının çok geniş olması
D) Eyaletlerde farklı etnik unsurların bulunması
E) Ülke nüfusunun giderek artması

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde salyaneli eyaletlerde iltizam sistemi, salyanesiz eyaletlerde tımar (dirlik) sistemi uygulanırdı.

Bu doğrultuda Osmanlı Devleti tımar sisteminin uygulandığı ve uygulanmadığı eyaletleri de belirlemiştir.

CEVAP: A

30. Osmanlılar, Balkanlar'da fethettikleri yerlere Anadolu'dan götürdükleri Türkleri yerleştirmişlerdir. Bu yerleştirmelerde özellikle konargöçerleri tercih etmişlerdir.

Osmanlı Devleti'nin izlediği bu iskân politikasıyla aşağıdakilerden hangisini amaçladığı savunulabilir? (Ön Lisans 2016)

A) Komşu ülkelerle iyi geçinmek
B) Anadolu'daki nüfus yoğunluğunu azaltmak
C) Fethedilen bölgelerde nüfus dengesini sağlamak
D) Devşirme usulünü uygulamaya koymak
E) Kültür etkileşimini önlemek

Çözüm

Osmanlı Devleti, Balkanlarda fethettiği yerlere Anadolu'dan götürdükleri Türkmenleri yerleştirerek fethettiği yerlerde hem kalıcı hakimiyeti hem de nüfus dengesini sağlamayı amaçlamıştır. Hatta Balkanlara yerleştirilen Türklerden belli bir süre vergi de alınmamıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

31. Osmanlı Devleti'nde;

I. ürün üzerinden vergi alınması,
II. üretimin tarıma dayalı olması,
III. fethedilen toprakların padişaha ait olması

durumlarından hangilerinin toprakların boş bırakılmasına <u>izin verilmemesinin</u> nedenleri arasında olduğu savunulabilir? (Lise 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Osmanlı Devleti'nin ekonomisi tarıma dayalı olduğu için devlet toprakların boş kalmasına izin vermemiş, hatta üretim yapmayandan çiftbozan vergisi almıştır. Fethedilen toprakların da padişahın malı olduğu düşünüldüğünde bu toprakların da boş kalması istenmemiştir.

Bu doğrultuda öncüllerin tamamını cevap olarak kabul edebiliriz.

CEVAP: E

32. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin hazinesinden sorumlu görevlidir? (Lise 2016)

A) Nişancı B) Vezir-i Azam
C) Defterdar D) Kadıasker
E) Şeyhülislam

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde, devletin gelir ve giderinden, mali işlerden, dolayısıyla hazineden "defterdar" sorumludur. Defterdarlık makamı Anadolu ve Rumeli olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

CEVAP: C

33. Aşağıdaki kavramlardan hangisinin açıklaması yanlıştır? (Lise 2016)

A) Harem: Saray kadınlarının gündelik yaşamlarını geçirdikleri ve eğitildikleri saray bölümü
B) Fetret Devri: Osmanlı Devleti'nde taht kavgalarının yaşandığı 1402-1413 yıllarını kapsayan dönem
C) Has: Üst düzey devlet yöneticilerine verilen ve geliri yüz bin akçeden fazla olan dirliklerin ismi
D) Cizye: Gayrimüslimlerden askerlik hizmeti karşılığı alınan vergi
E) Sıbyan Mektebi: Padişah çocuklarının yetiştirildiği saray okulu

Çözüm

A, B, C ve D seçeneklerinde verilen açıklamalar doğrudur. Ancak Sıbyan Mektepleri eğitimde ilk basamağı oluşturmaktadır. Şehzadegan Mektebi'nde ise padişah çocuklarına (şehzadelere) eğitim verilmektedir.

CEVAP: E

34. Osmanlı Devleti'nin ilk resmî gazetesi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) *Ceride-i Havadis*
B) *Takvim-i Vekayi*
C) *Tercüman-ı Ahval*
D) *Tasvir-i Efkar*
E) *Tercüman-ı Hakikat*

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde ilk resmi gazete 1831 yılında II. Mahmut Dönemi'nde Takvim-i Vekayi adıyla çıkarılmaya başlanmıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

35. Osmanlı Dönemi'nde bir ustanın yanında çalışan çırağın o işte ustalaştığı ve işi yapmada ehliyet sahibi olduğunu gösteren belge aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Hüccet B) Ferman
C) İcazet D) Sertifika
E) Senet

Çözüm

Osmanlı Dönemi'nde bir ustanın yanında çalışan çırağın o işte ustalaştığı ve işi yapmaya ehliyet sahibi olduğunu gösteren belgeye "İcazet" denilmektedir.

Medreseleri bitiren öğrencilere verilen diplomaya da "İcazetname" denilmektedir.

CEVAP: C

36. Osmanlı Devleti'nin ilk Türk kadın yazarı olarak bilinen ve Hanımlara Mahsus Gazete'de kadın sorunlarına ilişkin yazılar yazarak ilk kadın hakları savunucusu olan yazar aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Fatma Aliye
B) Halide Edip
C) Emine Semiye
D) Fatma Müzehher
E) Fatma Kevser

Çözüm

Osmanlı'da ilk kadın hakları savunucusu ve ilk kadın roman yazarı olarak kabul edilen "Fatma Aliye"dir.

Muhadarat adlı romanı önemlidir.

CEVAP: A

37. Valilik ve Şura-yı Devlet başkanlığı görevlerinde bulunan ve Kanunuesasi'yi hazırlayan komisyona başkanlık eden Osmanlı devlet adamı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Sait Paşa
B) Mithat Paşa
C) Ahmet Vefik Paşa
D) Ahmet Cevdet Paşa
E) Mustafa Reşit Paşa

Çözüm

Valilik ve Şuray-ı Devlet başkanlığı görevlerinde bulunan ve Kanunuesasi'yi hazırlayan komisyona başkanlık eden Osmanlı devlet adamı "Mithat Paşa"dır.

Mithat Paşa aynı zamanda Ziraat Bankası'nın temeli olan Memleket Sandıklarının da kurucusudur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

38. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde görülen aşağıdaki fikir akımları ve bu akımları savunan kişi eşleştirmelerinden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2014)

A) Batıcılık - Abdullah Cevdet
B) İslamcılık - Ziya Gökalp
C) Türkçülük - Ziya Paşa
D) Osmanlıcılık - Ömer Seyfettin
E) Batıcılık - Yusuf Akçura

Çözüm

- Ziya Gökalp → Türkçülük
- Ziya Paşa → Osmancılık
- Ömer Seyfettin → Türkçülük
- Yusuf Akçura → Türkçülük
- Abdullah Cevdet → Batıcılık

akımının temsilcileridir. Bu doğrultuda yalnızca Batıcılık akımı doğru eşleştirilmiştir.

CEVAP: A

39. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı ordu teşkilatında "kapıkulu askerlerini" oluşturan birliklerden değildir? (Lise 2014)

A) Lağımcılar
B) Beşliler
C) Cebeciler
D) Humbaracılar
E) Top arabacıları

Çözüm

Seçeneklerde verilen lağımcılar, cebeciler, humbaracılar ve top arabacıları gibi birlikler "Kapıkulu Piyadeleri" içinde yer almaktadır.

"B" seçeneğindeki beşliler ise eyalet ordusu içinde yer alıp, sınırlardaki kaleleri korumakla yükümlüdürler.

CEVAP: B

40. Timar sistemi sayesinde devlet hazinesinden para harcamadan her an savaşa hazır büyük bir atlı birlik yetiştiriliyordu. Toprağın boş kalması engellenerek üretimin artırılması ve devamlılığı sağlanıyordu. Reayanın ödemesi gereken vergileri, dirlik sahibi topluyor ve buna karşılık cebelü adı verilen askerlerin ihtiyaçları karşılanıyordu. Sipahiler bölgelerinin huzur ve güvenliğinden de sorumluydular. Böylelikle devletin merkezî otoritesi, gücünü ülkenin en uç noktalarına kadar ulaştırabiliyordu.

Bu bilgilere göre, Osmanlı Devleti'nde uygulanan timar sistemi aşağıdaki alanların hangisinde işlev görmemiştir? (Lise 2014)

A) Askerî B) İdari
C) Malî D) Kültürel
E) Ekonomik

Çözüm

Paragrafta geçen;
- savaşa hazır büyük bir atlı birlik → askeri,
- üretimi arttırılması, reayanın ödemesi gereken vergiler → mali ve ekonomik
- devlet otoritesinin uç noktalara ulaşması → idari alanla ilişkilidir.

♦ Bu doğrultuda kültürel alanla ilgili bir bilgi bulunmamaktadır.

CEVAP: D

41. Fatih Sultan Mehmet tarafından yazılı kanun hâline getirilen ve devletin parçalanmasını önlemek amacıyla padişahlara tanınan kardeşlerini öldürebilme yetkisi, aşağıdaki Osmanlı padişahlarından hangisinin döneminde kaldırılmıştır? (Lise 2014)

A) I. Ahmet
B) II. Selim
C) II. Mahmut
D) III. Selim
E) Kanuni Sultan Süleyman

Çözüm

Fatih Sultan Mehmet'in getirdiği "kardeş katli yasası" Duraklama Dönemi'nde I. Ahmet'in getirdiği "Ekber ve Erşed" (En büyük ve akıllı olanın tahta geçmesi) sistemi ile kaldırılmıştır.

I. Ahmet bu sistemle hem kardeş katlini hem de taht kavgalarını önlemek istemiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

42. Erken Osmanlı Dönemi'nde Ahi Teşkilatı

I. her iş kolunda esnaf dayanışması sağlamak,
II. kaliteli mal ve hizmet üretilmesini sağlamak,
III. toplumun bütün eğitim öğretim faaliyetlerini yürütmek

görevlerinden hangilerini üstlenmiştir? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde Ahilik adı da verilen Lonca teşkilatı Klasik dönemde mükemmel işleyen bir esnaf teşkilatıdır. Ahi teşkilatının yapmış olduğu hizmetler şunlardır:

- her iş kolunda esnaf dayanışmasını sağlamak
- kaliteli mal ve hizmet üretilmesini sağlamak
- haksız rekabeti önlemek
- esnafın huzur ortamında çalışmasını sağlamak
- usta, kalfa, çırak ilişkisi içinde zanaatı öğretmek

Ancak Ahi teşkilatının toplumun bütün eğitim - öğretim faaliyetini yürütmek gibi bir amacı bulunmamaktadır.

CEVAP: C

43. Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisi Kapıkulu Ocaklarından biri değildir? (Ön Lisans 2012)

A) Yeniçeriler B) Cebeciler
C) Topçular D) Silahtarlar
E) Müsellemler

Çözüm

Osmanlı'da Kapıkulu Ocağı ikiye ayrılmaktadır.

Kapıkulu piyadeleri		Kapıkulu süvarileri
Acemioğlanlar Ocağı		Sipahiler
Yeniçeriler		Silahtarlar
Topçular		Sağ – sol ulufeciler
Top arabacıları		Sağ – sol garipler
Cebeciler		
Humbaracılar		

Müsellemler ise eyalet ordusu kapsamında yer almaktadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

44. Osmanlı toplumunda şehirlerde ve taşrada çeşitli sosyal ve mesleki grupların seçkinleri arasında yer alır, vergilerin belirlenmesi ve toplanmasında görevlilere yardımcı olurlardı. XVIII. yüzyılda giderek güçlenip siyasi alanda da söz sahibi oldular.

Bu özellikler aşağıdakilerden hangisine aittir? (Ön Lisans 2012)

A) Reaya B) Timarlı sipahi
C) Âyan D) Yeniçeri
E) Esnaf

Çözüm

Osmanlı toplumunda şehirlerde ve taşrada çeşitli sosyal ve mesleki gruplar arasında yer alan ayarlar vergilerin toplanmasında görevlilere yardımcı olmuşlardır. Ancak 18. yüzyıldan itibaren devlet otoritesinin zayıflaması sonucu taşrada ayanların gücü giderek artmış ve siyasi alanda söz sahibi olmuşlardır.

CEVAP: C

45. Osmanlı Devleti'nde timar sisteminin bozulmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmamıştır? (Lise 2012)

A) Merkezî otoritenin zayıflaması
B) Celâlî isyanlarının çıkması
C) Üretimin azalmış olması
D) Paranın değerinin düşürülmesi
E) Ateşli silahların savaşlarda ön plana çıkması

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde XVII. yüzyıldan itibaren Tımar Sistemi bozulmaya başlamıştır. Tımarın bozulmasında;

- Merkezi otoritenin zayıflaması
- Taşrada celali isyanlarının çıkması
- Köylünün toprağı terk etmesi sonucu üretimin azalması
- Ateşli silahların ön plana çıkmasıyla cebelülere duyulan ihtiyacın azalması ve cebelülerin savaşlarda beklenen yararı gösterememesi gibi sebepler etkili olmuştur.

Paranın değerinin düşürülmesi ise devletin enflasyon yaşamasıyla ilgilidir.

CEVAP: D

46. Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı toplumunda yönetici gruplar arasında değildir? (Ön Lisans 2010)

A) İlmiye B) Seyfiye
C) Reaya D) Kalemiye
E) Hanedan üyeleri

Çözüm

Osmanlı Toplumu	
Yönetenler (Askeriye)	**Yönetilenler (Teba)**
– Hanedan üyeleri – İlmiye – Kalemiye – Seyfiye	**Reaya:** Müslüman halk **Zımmi:** Gayrimüslim halk

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

47. Seyahatname adlı eseriyle XVII. yüzyıl Osmanlı sosyal yaşantısına ilişkin önemli bilgiler veren yazar aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Koçi Bey
B) Katip Çelebi
C) Evliya Çelebi
D) Lâgari Hasan Çelebi
E) Hezarfen Ahmet Çelebi

Çözüm

Evliya Çelebi XVII. yüzyılın önde gelen gezginlerindendir. Kırk yılı aşkın süreyle Osmanlı topraklarını gezmiş ve gördüklerini Seyahatname adlı eserinde toplamıştır. 1611'de İstanbul'un Unkapanı semtinde doğmuştur. Evliya Çelebi, öğrenimini bitirdikten sonra sarayda görev almış ve yaptığı işlerle padişah ve devlet ileri gelenlerinin beğenisini kazanmıştır. Evliya Çelebi'nin bugün bile önemini taşıyan Seyahatnamesi'nde gezip gördüğü yerler anlatılmaktadır. Seyahatname Evliya Çelebi tarafından XVII. yüzyılda yazılmış olan çok ünlü bir gezi kitabıdır. 10 ciltten oluşur.

Gerçekçi bir gözle izlenen olaylar, yalın ve duru, zaman zaman da fantastik bir anlatım içinde, halkın anlayacağı şekilde yazılmış, yine halkın anlayacağı deyimler çokça kullanılmıştır.

CEVAP: C

1. Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı sırasında

I. Galiçya,
II. Kafkas,
III. Çanakkale

cephelerinin hangilerinde Rusya'ya karşı savaşmıştır? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı sırasında Rusya'ya karşı savaş verdiği cepheler şunlardır:

I. Galiçya Cephesi: Osmanlı, bu cephede müttefiklerine yardım etmiş ve dolayısıyla Çarlık Rusya'ya karşı mücadele etmiştir.
II. Kafkas Cephesi: Osmanlı Devleti, bu cephede doğrudan Rusya'ya karşı savaşmıştır. 1914-1917 yılları arasında Osmanlı, Ruslarla bu cephede çatışmıştır.
III. Çanakkale Cephesi: Osmanlı, burada İtilaf Devletleri'ne karşı savaşmıştır (özellikle İngiltere ve Fransa). Rusya'nın bu cepheyle doğrudan bir ilgisi yoktur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

2. Osmanlı Devleti'nin son yüzyılında; Mustafa Kemal'in, içinde yerli unsurların da bulunduğu sayıca az kuvveti sevk ve idare ederek gayrinizami harple ilgili tecrübe kazandığı savaş aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Çanakkale Savaşı
B) II. Balkan Savaşı
C) Kut'ül-Amare Savaşı
D) Trablusgarp Savaşı
E) 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı

Çözüm

Mustafa Kemal, gayri nizami harp (asimetrik savaş) ile ilgili deneyim kazandığı ve yerli unsurların da yer aldığı savaş Trablusgarp Savaşıdır (1911-1912).

Trablusgarp Savaşı sırasında, Mustafa Kemal, çoğunluğu yerli Araplardan oluşan gerilla birliklerini komuta ederek, Osmanlı'nın zafer elde etmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Ayrıca, savaşta düşmanla klasik düzende değil, gayri nizami bir biçimde savaşarak tecrübe edinmiştir.

CEVAP: D

3. **Aşağıdakilerden hangisi Mondros Mütarekesi'nin imzalanması sonrasında kurulmuş olan millî cemiyetlerin Özelliklerinden biri değildir? (Ön Lisans 2024)**

A) Bölgelerindeki mücadeleyi örgütlemek için kongreler düzenlemişlerdir.
B) Bölgelerinin Türklüğünü kanıtlamak için faaliyetlerde bulunmuşlardır.
C) Paris Barış Konferansı'na ve Avrupa ülkelerine heyetler göndermişlerdir.
D) Padişahı, Cihad-ı Ekber çağrısında bulunması için zorlamışlardır.
E) Yurt içinde ve yurt dışında basın yoluyla bölgelerinin haklarını dile getirmişlerdir.

Çözüm

Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasının ardından kurulan millî cemiyetler, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesini örgütlemek amacıyla bir dizi faaliyet yürütmüşlerdir. Sorudaki seçenekler incelendiğinde:

A) Bölgelerindeki mücadeleyi örgütlemek için kongreler düzenlemişlerdir: Doğru. Millî cemiyetler, bölgelerindeki Türk halkının direnişini örgütlemek için çeşitli kongreler düzenlemişlerdir.
B) Bölgelerinin Türklüğünü kanıtlamak için faaliyetlerde bulunmuşlardır: Doğru. Cemiyetler, işgal altındaki bölgelerde Türk kimliğini ve kültürünü savunmuş, bu bölgelerin Türklüğünü kanıtlamaya yönelik faaliyetler yürütmüşlerdir.
C) Paris Barış Konferansı'na ve Avrupa ülkelerine heyetler gönderilmişlerdir: Doğru. Cemiyetler, Paris Barış Konferansı'na ve Avrupa ülkelerine heyetler göndererek, Türkiye'nin haklarını savunmuşlardır. Örneğin Trakya Paşaeli Cemiyeti konferansa heyet göndermiştir.
D) Padişahı, Cihad-ı Ekber çağrısında bulunması için zorlamışlardır: Bu ifade yanlıştır. Millî cemiyetler, padişahı zorlamak yerine, bağımsızlık mücadelesini kendi yollarıyla örgütlemeye ve yürütmeye odaklanmışlardır.
E) Yurt içinde ve yurt dışında basın yoluyla bölgelerinin haklarını dile getirmişlerdir: Doğru. Millî cemiyetler, yurt içindeki ve dışındaki basın organları aracılığıyla bölgelerinin haklarını savunmuşlardır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

4. **Osmanlı Devleti'nde "Hürriyetin İlanı" olarak adlandırılan ve köklü siyasi değişim sürecini ifade eden gelişme aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)**

A) İkinci Meşrutiyet'in ilan edilmesi
B) Gülhane Hattı Hümayunu'nun yayımlanması
C) Islahat Fermanı'nın yürürlüğe girmesi
D) 31 Mart Olayı'nın bastırılması
E) Meşveret Meclisinin toplanması

Çözüm

İkinci Meşrutiyet, 23 Temmuz 1908'de II. Abdülhamit'in Meşrutiyet'i yeniden ilan etmesiyle gerçekleşti. Bu olay, Osmanlı Devleti'nde hürriyetin ilanı olarak kabul edilir, çünkü padişahın mutlak monarşi yönetimi sona erdi ve anayasal bir yönetim şekline geçildi. Bu, köklü bir siyasi değişimin başlangıcıydı ve halkın daha fazla hak ve özgürlük elde etmesini sağladı.

CEVAP: A

5. Birinci Dünya Savaşı'nda, Arapların Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız bir devlet kurmaları konusunda, İngiliz yetkililer ile Şerif Hüseyin arasında yapılan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Mc Mahon
B) Sykes-Picot
C) Londra
D) Brest-Litowsk
E) St. Jean de Maurienne

Çözüm

Mc Mahon Antlaşması, 1915-1916 yıllarında İngiliz Yüksek Komiseri Sir Henry McMahon ile Şerif Hüseyin arasında imzalanmıştır. Bu antlaşma, Arapların Osmanlı Devleti'nden ayrılıp bağımsızlıklarını kazanmaları karşılığında İngiltere'nin, Araplara yardım etme vaadinde bulunduğu bir gizli anlaşmadır. Araplara, Osmanlı'ya karşı ayaklanma başlatmaları karşılığında, belirli topraklarda bağımsızlık sözü verilmiştir.

B) Sykes-Picot (1916): Bu, Fransa ile İngiltere arasında yapılan ve Orta Doğu'yu paylaşmayı öngören bir antlaşmadır, ancak Arapların bağımsızlıklarıyla ilgili değildir.

C) Londra (1915): Bu antlaşma, İtalya ile İtilaf Devletleri arasında imzalanan ve İtalya'nın İtilaf devletleri yanında savaşa girmesi karşılığında toprak vaatleri sunan bir antlaşmadır.

D) Brest-Litowsk (1918): Bu, Almanya ve Rusya arasında yapılan bir barış antlaşmasıdır.

E) St. Jean de Maurienne (1917): Bu antlaşma, İtalya ile Fransa ve İngiltere arasında, savaş sonrası yapılacak toprak paylaşımlarını düzenleyen bir anlaşmadır.

Bu nedenle Mc Mahon Antlaşması, Arapların bağımsızlık vaatleriyle ilgili doğru cevaptır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

6. Mustafa Kemal'in 1913'te askerî ataşe olarak atandığı ve Avrupa'yı yakından tanıma fırsatı bularak siyasi tecrübe kazandığı yer aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Manastır B) Sofya
C) Fransa D) Almanya
E) Üsküp

Çözüm

Mustafa Kemal, 1913 yılında Osmanlı Devleti'nin Sofya'daki Askerî Ataşesi olarak atanmıştır. Bu görev, ona Avrupa'yı yakından tanıma fırsatı sunmuş ve siyasi tecrübe kazandırmıştır. Sofya'da görev yaparken, Balkanlar'daki siyasi ve askeri gelişmeleri gözlemleme şansı bulmuş, aynı zamanda bu dönemde Osmanlı'nın dış ilişkilerini ve Avrupa'daki diplomatik atmosferi daha iyi anlamıştır.

CEVAP: B

7. Mondros Ateşkes Anlaşması'nda Erzurum, Van, Bitlis, Diyarbakır, Elâzığ ve Sivas'tan oluşan altı vilayetin bulunduğu coğrafi alan aşağıdakilerin hangisiyle ifade edilmiştir? (Lise 2024)

A) Cenub-i Garb-i Kafkas
B) Elviye-i Selase
C) Vilayat-ı Sitte
D) Kilikya
E) Vilayat-ı Şarkiye

Çözüm

Vilayat-ı Sitte, Erzurum, Van, Bitlis, Diyarbakır, Elâzığ ve Sivas illerini kapsayan coğrafi bir bölgeyi ifade eder. Mondros Ateşkes Anlaşması çerçevesinde, bu bölge Osmanlı topraklarının savaş sonrası işgal edilmesi ve yönetilmesi planlanan bölgelerden biri olarak belirlenmiştir.

A) **Cenub-i Garb-i Kafkas:** Bu, Kafkasya'nın güneybatısındaki bölgeleri ifade eder, fakat bu, Vilayat-ı Sitte'yi kapsamaz.

B) **Elviye-i Selase:** Bu, Kars, Ardahan ve Batum illerini kapsayan bölgedir ve Osmanlı'nın kaybettiği topraklardan birisidir.

D) **Kilikya:** Kilikya, Adana ve çevresindeki bir bölgeyi ifade eder, ancak Vilayat-ı Sitte'yi kapsamaz.

E) **Vilayat-ı Şarkiye:** Bu terim, daha geniş bir alanı ifade eder ve genellikle Osmanlı'nın doğusundaki bazı bölgeleri ifade eder, fakat Vilayat-ı Sitte'nin sınırlarıyla örtüşmez.

CEVAP: C

8. "Erzurum'dan gönderdiğim mektubun cevabı hâlâ gelmedi, ihtimal ki size ulaşmadı. Üç aydır sizden hiç mektup almadım ve ben de yalnızca iki mektup yazabildim. Vakit hareket vaktidir. Askerlerimiz Kars'a ulaşmak üzereler. Sağlıkla kalınız."

Birinci Dünya Savaşı yıllarında yazılan bu asker mektubu aşağıdaki cephelerin hangisinden gönderilmiştir? (Ön Lisans 2022)

A) Galiçya B) Çanakkale
C) Filistin D) Kafkas
E) Irak

Çözüm

1918 yılında Birinci Kafkas Kolordusu Sıhhiye Bölüğü karantina Yazıcısı Kadir'in, babası Mehmet Ağa'ya yazdığı bu mektup Kafkas Cephesinden söz etmektedir. Rusya yaptığı antlaşmayla savaştan geri çekildi ve Kars, Ardahan ve Batum'u halkın oylaması yapılması şartıyla Osmanlıya verdi.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

9. **1912-1924 yılları arasında Anadolu'nun demografik yapısıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2022)**

A) Ekonomik hayatta nitelikli iş gücü azalmıştır
B) Göçler çoğunlukla Kafkasya'dan olmuştur
C) Erkek nüfusunda büyük kayıplar yaşanmıştır
D) Çok sayıda Müslüman Anadolu ya göç etmiştir
E) Gayrimüslim nüfusun oranı düşmüştür.

Çözüm

Osmanlı Devleti yıkıldıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi ile Yunan Hükümeti arasında "Türk ve Rum nüfus mübadelesine ilişkin sözleşme ve protokol" Lozan'da 30 Ocak 1923 tarihinde, Lozan Barış Antlaşmasından altı ay önce imzalandı. "Zorunlu mübadeleye 1 Mayıs 1923'de girişileceği" sözleşmenin 1. Maddesi ile hükme bağlandı.

1912-1924 yılları arasındaki 12 yılda göç etmiş, yerini yurdunu terk etmek zorunda kalmış Ortodoks Rumlar ile Müslümanlar "Mübadele Sözleşme ve Protokolü'ne dâhil edildiler ve kendilerine "Mübadil" adı verildi. 12 yılda yaklaşık bir buçuk milyon Ortodoks Rum ile altı yüz bin kadar Müslüman var oldukları topraklardan koparılarak mecburi sürgün edildiler. Mübadele büyük kopuş demektir.

1912-1924 yılları arasındaki göçler Kafkasya üzerinden değil Balkanlar üzerinden gerçekleşmiştir.

CEVAP: B

10. Atatürk'ün eğitim öğretim hayatıyla ilgili ödev hazırlayan bir öğrenci;

I. Selanik,
II. Yanya,
III. Üsküp,
IV. Manastır

şehirlerinden hangilerinde öğrenim gördüğü bilgisine ulaşmıştır? (Ön Lisans 2022)

A) I ve III B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Mustafa Kemal Atatürk'ün öğrenim gördüğü okullar;

- Mahalle Mektebi (Selanik)
- Şemsi Efendi İlkokulu (Selanik)
- Selanik Mülkiye Rüştiyesi
- Selanik Askeri Rüştiyesi
- Manastır Askeri İdadisi (Makedonya)
- Harp Okulu (İstanbul)
- Harp Akademisi (İstanbul)

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

11. Gerçek kimliğini gizleyerek Trablusgarp Savaşı'na katılmak üzere yola çıkan Mustafa Kemal, aşağıdaki mesleklerden hangisine mensup olduğunu belirterek bölgeye ulaşmış ve faaliyetlerde bulunmuştur? (Lise 2022)

A) Hekim B) Öğretmen
C) Avukat D) Tüccar
E) Gazeteci

Çözüm

Trablusgarp Savaşı: Osmanlı Devleti ile İtalya arasında yapılan savaşı İtalya kazandı. Mustafa Kemal Tanin (Kurun) Gazetesi'nin muhabiri olarak Gazeteci Şerif takma adını kullandı. Mustafa Kemal ilk kez bu savaşta görev aldı. Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı ilk savaşıdır.

CEVAP: E

12. 8 Ekim 1918 tarihinde Talat Paşa kabinesinin istifa etmesi üzerine yeni kabineyi kuran ve Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması sırasında görevde olan sadrazam aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Tevfik Paşa
B) Sait Halim Paşa
C) Ahmet İzzet Paşa
D) Kâmil Paşa
E) Alemdar Mustafa Paşa

Çözüm

Mondros Ateşkes Antlaşması: Tevfik Paşa Hükümeti bu antlaşmayı ağır bulduğundan imzalamadı ve istifa etti. Bu ateşkes antlaşması imzalandığı sırada Osmanlı'nın başında Ahmet İzzet Paşa Hükümeti vardı. Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda İngiltere savaş gemisi Agamemnon'da imzalandı.

CEVAP: C

13. Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsızlığını kazanan son Balkan devleti aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Yunanistan B) Arnavutluk
C) Sırbistan D) Karadağ
E) Romanya

Çözüm

Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsızlığını kazanan son balkan ulusu Arnavutlar'dır.

Arnavutluk Birinci Balkan Savaşı sırasındaki kargaşadan yararlanarak bağımsızlığını ilan etmiştir.

CEVAP: B

14. Aşağıdakilerden hangisi, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin askerî hârekâtı sonucunda açılan taarruz cephesidir? (Ön Lisans 2020)

A) Kanal Cephesi
B) Makedonya Cephesi
C) Irak Cephesi
D) Hicaz-Yemen Cephesi
E) Çanakkale Cephesi

Çözüm

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı sırasındaki taarruz cepheleri Kanal ve Kafkas cepheleridir.

Makedonya, Romanya, Galiçya cephelerinde müttefiklerimize yardım edilmiştir.

Irak, Suriye-Filistin, Çanakkale, Hicaz-Yemen cepheleri ise savunma cepheleridir.

CEVAP: A

15. 1904 yılında Merzifon Amerikan Kolejinin yardımlarıyla kurulan ve İstanbul'daki Fener Rum Patrikhanesi'nden de destek alan, Millî Mücadele'ye karşı çıkarak bir Rum devleti kurma amacı taşıyan cemiyet aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Hınçak B) Mavri Mira
C) Etniki Eterya D) Pontus
E) Kilikyahlar

Çözüm

Merzifon Amerikan Kolejinin yardımlarıyla kurulan, Fener Rum Patrikhanesinden de destek alan zararlı cemiyet "Pontus Cemiyeti"dir.

Bu cemiyet Trabzon Rum İmparatorluğu'nu da yeniden kurmayı amaçlamıştır.

CEVAP: D

16. Balkan savaşları sonunda, 1913'te imzalanan antlaşmalarla Osmanlı Devleti'nin Trakya sınırını aşağıdakilerden hangisi oluşturmuştur? (Lise 2020)

A) Meriç Nehri
B) Istranca Dağları
C) Midye-Enez Hattı
D) Çatalca
E) Yeşilköy

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Osmanlı Devleti I.Balkan Savaşı'nda başarısız olunca Midye-Enez hattı Balkan ulusları ile Osmanlı Devleti arasında 1913 Londra Antlaşması ile sınır olmuştur.

II. Balkan Savaşı sonucunda Yunanistan ile imzalanan Atina ve Bulgaristan ile imzalanan İstanbul antlaşmaları ile de Meriç Nehri sınır olarak kabul edilmiştir.

Soru kökünde ise Balkan Savaşları "SONUNDA" ifadesi kullanıldığı için sorunun cevabı Meriç Nehri olmaktadır.

CEVAP: A

17. Mustafa Kemal Paşa Birinci Dünya Savaşı sırasında aşağıdaki yerlerden hangisinde görev yapmıştır? (Lise 2020)

A) Mısır B) Basra
C) Hicaz D) Suriye
E) Galiçya

Çözüm

Mustafa Kemal Birinci Dünya Savaşı sırasında Çanakkale, Kafkas ve Suriye Filistin cephelerinde görev almıştır.

Seçeneklerde de yalnızca Suriye yer aldığı için cevap Suriye'dir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

18. Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı ordusunun başarı kazandığı Kut'ul Amare, aşağıdaki cephelerin hangisindedir? (Ön Lisans 2018)

A) Irak B) Kafkasya
C) Suriye D) Çanakkale
E) Galiçya

Çözüm

Osmanlı'nın müttefiklerine yardım için savaştığı dış cephedir.

Diğer seçenektekiler ise iç cepheyi oluşturur.

Kafkas Cephesi hariç diğerleri savunma cephesidir.

Kut'ul Amare Irak cephesi içerisinde İngilizlere karşı başarı kazandığımız savaştır.

CEVAP: A

19. I. Patrona Halil İsyanı
II. Mehmet Ali Paşa İsyanı
III. Kabakçı Mustafa İsyanı

Osmanlı Devleti'nde görülen yukarıdaki isyanlardan hangileri yenilik hareketlerine tepki olarak ortaya çıkmıştır? (Lise 2018)

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Mehmet Ali Paşa İsyanı veya Mısır Sorunu (1830-40) II. Mahmud zamanında meydana gelen bir iç sorundur. Avrupa İngiltere-Rusya-Fransa) devletleri karışmasıyla bir dış (uluslararası) soruna dönüşmüştür. Patrona Halil Lale Devri ıslahatlarına, Kabakçı Mustafa ise Nizam-ı Cedid Islahatlarına (Yeniliklerine) tepki isyanıdır.

CEVAP: C

20. Osmanlı Devleti için Osmanlıcılık, Türkçülük ve İslamcılık siyasetlerini inceleyen ve 1904 yılında Kahire'deki Türk Gazetesi'nde Sayımlanan "Üç Tarz-ı Siyaset" adlı makalenin yazarı aşağıdakilerin hangisidir? (Lise 2018)

A) Zeki Velidi Togan
B) Zıya Gökalp
C) Hüseyinzade Ali
D) Gaspıralı İsmail Bey
E) Yusuf Akçura

Çözüm

Yusuf Akçura: 1876'da Rusya'da dünyaya gelen Tatar asıllı yazar ve siyaset adamıdır. Üç tarzı siyaset adlı makalesi 1904'te Kahire'de "Türk" adlı gazetede yayımlandı. Türkçülük akımının manifestosu olarak kabul edilen 32 sayfalık bu makalede Osmanlı'nın üç ana görüşü değerlendirilmiş ve Türk Milliyetçiliği savunulmuştur. (Osmanlıcılık, İslamcılık ve Türk milliyetçiliği değerlendirilmiştir.)

CEVAP: E

21. Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Hint deniz yolunu kapatarak İngiltere'nin sömürgeleriyle olan bağlantısını kesmek amacıyla açmış olduğu cephe, aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Kanal
B) Kafkas
C) Çanakkale
D) Irak
E) Galiçya

Çözüm

I. Dünya Savaşında Osmanlı'nın açtığı iki cephe vardır (Taarruz).

Rusya'ya karşı Kafkas, İngiltere'ye karşı ise Kanal Cephesini açmıştır. Süveyş Kanalını ve Mısır'ı ele geçirerek İngiltere'yi etkisiz hale getirmek için açılan cephe Kanal Cephesi'dir.

CEVAP: A

22. Aşağıdakilerden hangisi, 18 Ekim 1912'de imzalanan Uşi Antlaşmasının sonuçlarından biridir? (Lise 2018)

A) Trablusgarp ve Bingazi'nin İtalya'ya bırakılması
B) Edirne'nin Bulgaristan'a terk edilmesi
C) Ege Adalarının silahsızlandırılması
D) Babıali Baskınının gerçekleştirilmesi
E) Sultan II. Abdülhamit'in tahttan indirilmesi

Çözüm

- I. Balkan Savaşı ile Edirne Bulgaristan'a bırakıldı.
- 1913 ve 1947 Paris Antlaşması gereğince Ege Adalarının silahsızlandırılması hükme bağlandı.
- Bab-ı Ali baskını Balkan Savaşları sırasında meydana gelen hükümet baskınıdır.
- 13 Nisan 1909'da meydana gelen 31 Mart isyanına destek verdiği gerekçesi ile II. Abdülhamid Meclis kararı ile tahtan indirilmiştir.

CEVAP: A

23. Aşağıdakilerden hangisi Rusya'nın, Balkanlar'daki Ortodoks ve Slav toplulukları kışkırtma politikasının da etkisiyle XIX. yüzyılda bağımsız olan devletlerden biri değildir? (Ön Lisans 2016)

A) Yunanistan
B) Bulgaristan
C) Sırbistan
D) Karadağ
E) Arnavutluk

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda;

- Yunanistan: 1829 Edirne Antlaşması'yla
- Sırbistan ve Karadağ: 1878 Berlin Antlaşması'yla

Osmanlı Devleti'nde XX. yüzyılda;

- Bulgaristan: 1908 II. Meşrutiyet'in ilanı sürecinde
- Arnavutluk: 1913 I. Balkan Savaşı sırasında bağımsızlığını kazanmıştır.

Bulgaristan ve Arnavutluk XX. yüzyılda bağımsız oldukları için sorunun çift cevabı bulunmaktadır. Bundan dolayı bu soru iptal edilmiştir.

İPTAL

YARGI YAYINEVİ

24. I. Dünya Savaşı'nın sonunda bozulan güçler dengesini yeniden tesis etmeyi amaçlayan ve Avrupa'da yeni bir düzenin kurulmasıyla sonuçlanan konferans aşağıdakilerin hangisinde toplanmıştır? (Ön Lisans 2016)

A) Londra B) Berlin
C) Madrid D) Paris
E) Roma

Çözüm

I. Dünya Savaşı sonucunda yenilen devletlerle imzalanacak barış antlaşmalarının şartlarını belirlemek için Paris Barış Konferansı düzenlenmiştir. Bu konferansta bozulan güçler dengesini yeniden tesis etmek de amaçlanmıştır.

CEVAP: D

25. Osmanlı Devleti'nin I.Dünya Savaşı'nda Orta Asya Türkleri ile birleşmek için açtığı cephe aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Irak B) Kanal
C) Kafkas D) Çanakkale
E) Yemen

Çözüm

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda Kars dolaylarında Kafkas Cephesini açarak Rusları yenilgiye uğratmayı ve beraberinde Orta Asya Türkleri ile birleşip bir Turan Devleti kurmayı amaçlamıştır. Ancak Sarıkamış Felaketi bu amacın gerçekleşmesini önlemiştir.

CEVAP: C

26. Mustafa Kemal'in "Gazeteci Şerif" adını kullanarak katıldığı savaş aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Trablusgarp Savaşı
B) I. Balkan Savaşı
C) II. Balkan Savaşı
D) Çanakkale Savaşı
E) II. İnönü Savaşı

Çözüm

Trablusgarp Savaşı'na;

- Mustafa Kemal → Gazeteci Şerif
- Enver Paşa → Hamdi

takma adlarını kullanarak katılmışlardır.

CEVAP: A

27. Aşağıdakilerden hangisi, Atatürk'ün öğrenim gördüğü okullardan biri değildir? (Ön Lisans 2014)

A) Harp Okulu
B) Manastır Askerî İdadisi
C) Selânik Askerî Rüştiyesi
D) Kuleli Askerî İdadisi
E) Şemsi Efendi Mektebi

Çözüm

A, B, C ve E seçeneklerinde verilen okullarda Mustafa Kemal öğrenim görmüştür.

Ancak Mustafa Kemal; Kuleli Askeri İdadisi'ne değil, Manastır Askeri İdadisi'ne gitmiştir.

CEVAP: D

28. Aşağıdaki devletlerden hangisi, I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı topraklarının paylaşımına yönelik olarak yapılan antlaşmalarda yer almamıştır? (Lise 2014)

A) İngiltere
B) Fransa
C) Avusturya-Macaristan
D) Rusya
E) İtalya

Çözüm

I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'ni parçalamaya yönelik gizli antlaşmalarda İtilaf Devletleri bloğundaki;

- İngiltere
- Fransa
- Rusya
- İtalya

yer almıştır.

♦ Avusturya - Macaristan ise İttifak Devletleri bloğundadır. Gizli antlaşmalarda da yer almamıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

29. Tüzüğünde amacı; Adana, İçel, Maraş ile bu bölgeye komşu Ayıntab, Antakya, İskenderun, Beylan ve Reyhaniye'de nüfusun % 90'ını oluşturan Türkleri temsil etmek ve buraların Osmanlı Devleti'ne bağlılıklarını kuvvetlendirmek amacıyla gerekli çalışma ve yayınlarda bulunmak olarak açıklanan cemiyet aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Millî Kongre
B) Vilâyât-ı Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye
C) Redd-i İlhak Heyet-i Milliyesi
D) Kilikyalılar
E) Vahdet-i Milliye

Çözüm

Kilikyalılar Cemiyeti, Anadolu'nun güneyinde Türklerin çoğunlukta olduğunu, yapılan işgallerinin haksız olduğunu ve Adana, İçel, Maraş, Antakya, Reyhanlı gibi bölgelerin Türk yurdu olduğunu ispat etmek amacıyla faaliyet yürütmüştür.

Milli Kongre Cemiyeti, Dr. Esat Işık önderliğinde tüm yurdun birlikte savunulması gerektiğini ve Anadolu'daki işgallerin haksız olduğunu tüm dünyaya açıklamaya çalışan cemiyettir.

Redd-i İlhak Heyet-i Milliyesi, İzmir ve çevresinin Türklere ait olduğunu kanıtlamaya çalışan Milli cemiyettir.

Vilayet-i Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-i Milliye, Doğu Anadolu'daki Ermeni iddialarına karşı kurulmuş olan cemiyettir.

Vahdet-i Milliye Cemiyeti'nde Türklerin haklılığını savunan yararlı cemiyettir.

CEVAP: D

30. Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra, Anadolu'da Millî Mücadele hareketinin oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez? (Ön Lisans 2012)

A) İzmir'in Yunan işgaline uğraması
B) Doğu'da bağımsız bir Ermenistan kurma söylentileri
C) Trablusgarp ve Bingazi'nin elden çıkması
D) Pontus Rum Devleti kurma çabaları
E) Antep, Maraş ve Urfa'nın Fransızlar tarafından işgali

Çözüm

30 Ekim 1918 tarihli Mondros Ateşkesi'nden sonra Anadolu'da Milli Mücadelenin başlamasında şu nedenler etkili olmuştur;

- İzmir'in Yunan işgaline uğraması
- Doğu'da bağımsız bir Ermenistan kurma söylentileri
- Karadeniz'de Pontus Rum Devleti kurma çabaları
- Güney'de Antep, Urfa ve Maraş'ın Fransızlar tarafından işgal edilmesi
- Azınlıkların işgalcilere destek vermesi

Ancak Trablusgarb ve Bingazi 1911 tarihli Uşi Antlaşması sonucu elden çıkmıştır.

CEVAP: C

31. Osmanlı Devleti'nde Türkçülük hareketinin hızlanmasında,

I. Kırım,
II. Balkan,
III. Birinci Dünya

savaşlarından hangileri etkili olmuştur? (Lise 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Osmanlıda Türkçülük akımı Balkan Savaşlarında Osmanlıcılığın önemini yitirmesi sonucunda tam olarak benimsenmiş I. Dünya Savaşı'nda özellikle Kafkas Cephesinde Türkçülük, Turancılık fikirleri ön plana çıkarılmıştır.

Kırım Savaşı ise 1853 – 56 yılları arasında yaşanmıştır. Bu dönemde ise Osmanlıcılık fikri ön plandadır.

CEVAP: D

32. Mondros Ateşkes Anlaşması'nın;

- Toros tünelleri, limanlar ve demir yollarının kontrolü Anlaşma Devletleri'ne bırakılacaktır.
- Telsiz, telefon, telgraf ve kablolarını Anlaşma Devletleri kontrol edeceklerdir.

maddelerine göre, Anlaşma Devletleri'nin amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulamaz? (Lise 2012)

A) Osmanlı Devleti'nin ulaşım altyapısını geliştirmek
B) Haberleşmeyi kontrol altına almak
C) İktisadi yönden Osmanlı Devleti'ni zayıflatmak
D) Osmanlı Devleti'ni sömürge hâline getirmek
E) Ulaşımı denetlemek

Çözüm

30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesi'nde yer alan "Telsiz, telefon, telgraf gibi iletişim araçlarını İtilafların kontrol etmesi" ve "Toros tünelleri", Limanlar ve demiryollarının kontrolünün İtilaflara bırakılması" maddeleriyle İtilaf Devletleri;

- Osmanlının haberleşme ve ulaşım ağını kontrol altına almayı,
- Ekonomik açıdan devletin kalkınmasını önleyerek zayıflaması,
- Osmanlı Devleti'ni tamamen sömürge hâline getirmeyi

YARGI YAYINEVİ

- Anadolu halkının birlikte direnmesinin önüne geçmeyi amaçlamışlardır.

İtilafların asla Osmanlının ulaşım altyapısını geliştirmek gibi bir amacı bulunmamaktadır.

CEVAP: A

33. Aşağıdakilerden hangisi, bütün millî güçleri birleştirmek amacıyla İstanbul'da kurulmuştur? (Lise 2012)

A) Kilikyalılar Cemiyeti
B) Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti
C) İzmir Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti
D) Trakya-Paşaeli Cemiyeti
E) Millî Kongre Cemiyeti

Çözüm

Milli Kongre Cemiyeti, DR. Esat Işık önderliğinde ulusun haklılığını basın yoluyla tüm dünyaya duyurmak ve Anadolu'daki direnişin bir bütün olarak gerçekleştirilmesi gerektiğini savunmuştur.

Kilikyalılar Cemiyeti, Adana ve çevresinde milli direnişi gerçekleştiren ve örgütleyen yararlı cemiyettir.

İzmir Müdafaa-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti, Batı Anadolu'da halkı örgütleyip, mücadeleyi örgütleyen yararlı cemiyettir.

Trakya – Paşaeli Cemiyeti, Trakya ve civarının düşman işgalinden kurtarılmasını savunan cemiyettir.

Osmanlı'nın tamamen yok olması sonucu Trakya merkezli yeni bir devletin kurulmasını da öngören cemiyettir.

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti, Milli mücadeleyi örgütleyen kuruluştur. Sivas valisi Reşit Paşa'nın eşi Melek Reşit Hanım ve arkadaşları tarafından kurulmuştur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

34. Birinci Dünya Savaşı başlarında tarafsızlığını açıklayan Amerika Birleşik Devletleri, daha sonra Anlaşma Devletleri safında savaşa girmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri'nin bu tutum değişikliğinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2010)

A) Rusya'nın savaştan çekilmesi
B) Rusya'da rejim değişikliği olması
C) Arapların Türk ordusuna karşı ayaklanması
D) Amerika Birleşik Devletleri'nin ticaret gemilerinin batırılması
E) Osmanlı Devleti'nin birçok cephede savaşması

Çözüm

I. Dünya Savaşı'nın başlamasının ardından ABD bir bildiri ile savaşa girmeyeceğini, tarafsız kalacağını belirtmiştir. Fakat 1917'de savaşın sonlarına doğru İtilaf Grubu'nda savaşa dahil olmuştur.

ABD'nin savaşa girmesinde Almanya'nın;

- ABD'nin ticaret ve yolcu gemilerini batırması,
- Meksikalı muhalif grupları ABD yönetimine karşı kışkırtması gibi nedenler etkilidir.

CEVAP: D

35.
- Çukurova Bölgesi'nin Fransız ve Ermeniler tarafından işgalini önlemek
- Yayın ve propaganda yoluyla millî bilincin uyandırılması için çalışmak

Yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda aşağıdaki cemiyetlerden hangisi çalışmıştır? (Lise 2010)

A) Milli Kongre
B) Wilson Prensipleri
C) Kilikyalılar
D) Teali-i İslam
E) İngiliz Muhipleri

Çözüm

Mondros Ateşkesi'nin ardından Anadolu'da başlatılan işgaller karşısında halk kendi bölgesini korumak amacı ile direniş cemiyetleri kurmuştur.

Bu cemiyetlerden;

- Kilikyalılar Cemiyeti, Çukurova'da Fransızlara ve Ermenilere karşı mücadele etmiştir. (C)

Bunun dışında;

- Milli Kongre Cemiyeti: İstanbul'da kurulmuş ve basın yayın yolu ile mücadele etmiştir.
- Wilson Prensipleri: Zararlı cemiyetlerdendir. Cemiyet ABD mandasını kurtuluş olarak görmüştür.
- Teali İslam Cemiyeti: Zararlı cemiyetlerdendir. Halifeliğe bağlılıkta yarar görmüştür.
- İngiliz Muhipleri Cemiyeti: Zararlı cemiyetlerdendir. Kurtuluşu İngiltere mandasında gören cemiyettir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

36. Birinci Dünya Savaşı'nda Alman Genelkurmayının Osmanlı Devleti'ni yönlendirmesiyle girişilen Süveyş Kanalı Harekâtı'yla,

I. İngilizlerin sömürgelerine giden yolu kontrol etmek,
II. Mısır'ı geri almak,
III. Arap kabilelerini İngilizlere karşı kışkırtmak

amaçlarından hangilerine ulaşmak istenmiştir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin mücadele ettiği cephelerden biri de Süveyş Kanalı Cephesi'dir. Osmanlı Devleti açısından taarruz cephesi kabul edilen bu cephenin açılmasında Almanya büyük etkiye sahiptir. Almanya'nın bu cepheyi açtırmasındaki temel amaç İngiltere'nin kanal geçişini engelleyerek dominyonlarına (sömürge) ulaşmasını önlemektir (I). Ayrıca Almanya Arap kabilelerini Osmanlı hilafetini kullanarak İngilizlere karşı kışkırtmayı hedeflemiştir (III). Osmanlı Devleti de bu Kanal Harekatı'nda yarar görmüş ve İngiltere'ye kaptırdığı Mısır'ı bu harekatla geri alabileceğini düşünmüştür (II).

Ancak bu amaçların hiçbirine ulaşılamamıştır. Çünkü yapılan iki taarruz da başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

CEVAP: E

1. Öğrencilerine Millî Mücadele'nin kritik dönemeçlerinden birini anlatan Zeynep Öğretmen, ders sırasında "Sine-i millete dönmek", "Emrinizdeyiz Paşam!" ve "Yarbay Ravvlinson" gibi ifadeler kullanmıştır.

Buna göre Zeynep Öğretmen derste aşağıdaki konulardan hangisini anlatmaktadır? (Ön Lisans 2024)

A) Amasya Genelgesi
B) Sivas Kongresi
C) Başkomutanlık Kanunu
D) Londra Konferansı
E) Erzurum Kongresi

Çözüm

Zeynep Öğretmen'in ders sırasında kullandığı ifadeler, Millî Mücadele'nin kritik dönemeçlerinden birine işaret etmektedir. Bu ifadeleri inceleyelim:

- "Sine-i millete dönmek": Bu ifade, Amasya Genelgesi'nden sonra Erzurum Kongresinden önce Mustafa Kemal Paşanın askerlik görevlerinden istifa etmesi üzerine söylediği sözdür.
- "Emrinizdeyiz Paşam!": Bu söz, Mustafa Kemal'e duyulan güven ve desteği simgeler ve kendisine Erzurum'da Kazım Karabekir tarafından söylenmiştir.
- "Yarbay Ravvlinson": Bu kişi, Erzurum kongresinden sonra Mustafa Kemal'in görüşerek Misakı Milliyi ifade ettiğin itilaf devleti subayıdır.

Dolayısıyla Zeynep Öğretmen'in derste kullandığı ifadeler Erzurum Kongresini anlattığının göstergesidir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

2. İtilaf Devletlerine bağlı birlikler, 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal etti. Osmanlı Mebusan Meclisi basılarak bazı mebuslar tutuklandı. Bu gelişme Ankara'da bulunan Heyet-i Temsiliye Reisi Mustafa Kemal Paşa'yı haklı çıkardı.

Bu durum Mustafa Kemal Paşa'nın aşağıdaki konuların hangisindeki haklılığını ortaya koymuştur? (Ön Lisans 2024)

A) Seçimlerin bir an Önce yapılması için karar alınması
B) Mebusan Meclisi'nin Anadolu'da bir şehirde toplanması
C) Sevr Antlaşması'nın koşullarının reddedilmesi
D) İcra Vekilleri Heyetinin faaliyete geçmesi
E) Kanunuesasi'nin yürürlükten kaldırılması

Çözüm

16 Mart 1920'de İstanbul'un İtilaf Devletleri tarafından işgali ve Osmanlı Mebusan Meclisi'nin basılması, Mustafa Kemal Paşa'nın, Meclisin İstanbul'da toplanmasının sakıncalı olduğunu ve Meclisin Anadolu'da toplanması gerektiğini savunduğu görüşünü haklı çıkarmıştır. Bu gelişme, Meclisin İstanbul'da bulunmasının tehlikelerini ve İstanbul'un işgali altında bir Meclisin bağımsız hareket edemeyeceğini ortaya koymuştur.

Bu nedenle, Mustafa Kemal Paşa'nın haklılığını ortaya koyan konu, mebusların güvenliği ve Meclisin faaliyetlerini sürdürmesi için Anadolu'da bir şehirde toplanması gerektiği düşüncesidir.

CEVAP: B

3. Millî Mücadele Dönemi'nde işgal karşıtı mitinglerde halka seslenen ve *Ateşten Gömlek* adlı eseri kaleme alan yazar aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Halide Edip Adıvar
B) Yusuf Akçura
C) Mehmet Akif Ersoy
D) Ziya Gökalp
E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Çözüm

Halide Edip Adıvar, Millî Mücadele Dönemi'nde işgal karşıtı mitinglerde halka seslenmiş, aynı zamanda Türk milletinin bağımsızlık mücadelesine destek vermiştir. Ateşten Gömlek adlı eseri, onun en önemli yapıtlarından biridir ve Türk kadınının Millî Mücadele'deki rolünü anlatan bir romandır. Halide Edip Adıvar, aynı zamanda bir yazar, öğretmen ve siyasetçi olarak da tanınır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

4.
- Ermeni saldırılarına şiddetle karşı konulması
- Halkın bulunduğu yerden göç etmemesi
- iç düzeni koruyabilmek için bekçi örgütü kurulması
- Halkın, özellikle köylülerin silahlandırılması

Millî Mücadele Dönemi'nde bu kararları aşağıdaki cemiyetlerden hangisi almıştır? (Ön Lisans 2022)

A) İzmir Müdafaa-i Hukuk-ı Osmaniye
B) Redd-i İlhak Heyet-i Milliyesi
C) Vilayat-ı Şarkiye Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye
D) Trabzon Muhafaza-i Hukuk-ı Milliye
E) Trakya-Paşaeli Heyet-i Osmaniyesi

Çözüm

Vilayet-i Şarkiye Müdafaa Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Erzurumlu Raif Hoca ve Süleyman Nazif tarafından 4 Aralık 1919'da İstanbul'da kurulan Milli Mücadele yanlı cemiyettir. Erzurum Kongresi'nin toplanmasında büyük pay sahibi olmuştur. Çıkardıkları Hadisat adlı Türkçe, Le Pays adlı Fransızca iki gazete ile çalışmalarını duyurmuşlardır.

Derneğin amacı, Anadolu'nun doğu illerinin Ermenilere verilmesini önlemek ve Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayırmamak idi. Cemiyet, Fransızca ve Türkçe olarak çıkardıkları Hadisat gazetesi ile Anadolu'nun doğu illerinin Türk ve İslam temellerine dayandığını savunmuş, Ermenilerin bu illerde hiçbir zaman çoğunluk oluşturmadığını iddia etmiştir.

CEVAP: C

5. Halide Edip, Kadıköy Mitinginde: "Hürriyeti kaybedilmiş bir milletin kızı olarak istiklalime nasıl ulaşacağımı ilan etmem, kollarımızı bağlamak isteyenler için dikkate şayan olmalı. Oğluma masallarda Fatihleri, Yavuzları anlatacağım. Kitabında, cüzdanında, fesinde hep İzmir'i görecek, ölürken ona, babamdan kalan altın Fatihalı kılıcı, rafta sarılı duran bayrağı miras olarak vereceğim. Kulağına bir vasiyet söyleyeceğim, işte o günden itibaren galiplerin taktığı zincirler çözülmeye mahkûmdur. Çünkü o gün oğlumun kalbine ektiğim hürriyet çiçekleri açacak, bir isyan olarak taşacak." demiştir.

Halide Edip'in konuşmasında aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenemez? (Ön Lisans 2022)

A) Dinî ve manevi değerlere
B) Bağımsızlığa ve özgürlüğe
C) Maziye ve geleceğe
D) Millî duygulara
E) Eşitliğe ve adalete

Çözüm

Ben kendimi hürriyeti kaybedilmiş bir milletin kızı olarak istiklalime nasıl ulaşacağımı ilan etmem, kollarımızı bağlamak isteyenler için dikkate şayan olmalı – **Bağımsızlığa ve özgürlüğe**

Oğluma masallarda Fatihleri, Yavuzları anlatacağım. Kitabında, cüzdanında, fesinde hep İzmir'i görecek – **Maziye ve geleceğe**

Ölürken ona, babamdan kalan altın fatihalı kılıcı, rafta sarılı duran bayrağı bir miras olarak vereceğim. Kulağına bir vasiyet söyleyeceğim – **Dini ve manevi değerlere**

İşte o günden itibaren galiplerin taktığı zincirler çözülmeye mahkûmdur. Çünkü o gün oğlumun kalbine ektiğim hürriyet çiçekleri açacak, bir isyan olarak taşacak – **Milli duygulara**

CEVAP: E

6. **Aşağıdakilerden hangisi 4-11 Eylül 1919 tarihinde toplanan Sivas Kongresi sonrasında gerçekleşen olaylardan biridir? (Ön Lisans 2022)**

A) Ali Rıza Paşa Hükümetinin kurulması
B) Mustafa Kemal'in askerlik görevinden istifa etmesi
C) İzmir'in Yunan ordusu tarafından işgal edilmesi
D) Amasya Genelgesinin yayımlanması
E) Mustafa Kemal'in *Minberde* yazılar yazması

Çözüm

Sivas Kongresi (4-11 Eylül 1919) sonrasında 12 Eylül 1919'da İstanbul hükümeti ile olan her türlü haberleşme kesilmiştir. Bu kararlı tavrın üzerine damat Ferit Paşa Hükümeti 2 Ekim 1919'da istifa etti. Yerine Ali Rıza Paşa Hükümeti kurulmuştur.

Atatürk, Erzurum'a gelişinden 5 gün sonra, 8-9 Temmuz 1919'da "Sine-i millette bir ferd-i mücahit" olarak çalışmak üzere çok sevdiği askerlik mesleğinden ve görevinden istifa etti.

İzmir'in Yunan ordusu tarafından işgal edilmesi 15 Mayıs 1919'dur.

Amasya Genelgesi 22 Haziran 1919 tarihinde imzalanmıştır.

Minber gazetesi yayın hayatına 1 Kasım 1918'de başlamış, her gün yayımlanarak 22 Aralık 1918'de son yayımını yapmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

7. Aşağıdakilerden hangisi Yunan ordusunun İzmir'i işgal etmesi sonrasında gerçekleşen olaylardan biri değildir? (Lise 2022)

A) Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a ayak basması
B) İstanbul'da Sultanahmet ve Fatih mitinglerinin yapılması
C) ABD Başkanı tarafından Wilson İlkeleri'nin yayımlanması
D) Sivas Kongresi'nde manda ve himayenin kesin olarak reddedilmesi
E) Heyet-i Temsiliyenin üye sayısının arttırılması

Çözüm

İzmir'in İşgali (15 Mayıs 1919): Paris Barış Konferansı'nda alınan karar sonucu İzmir İtalya'dan alınarak Yunanistan'a verildi. Bunun üzerine Yunanlılar bu konferans kararına dayanarak İzmir'i işgal ettiler.

Wilson İlkeleri: ABD'nin I. Dünya Savaşı sonrası oluşacak düzen ile ilgili yayımladığı (1918) bildiridir.

Mustafa Kemal, 19 Mayıs 1919'da Bandırma Vapuru ile Samsun'a geldi.

Sivas Kongresi 4-11 Eylül tarihleri arasında gerçekleşmiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

8. Mustafa Kemal Paşa, Türk halkına ilk seslenişini Havza Bildirisi ile gerçekleştirmiştir. Bu bildiriyle İzmir'in işgaline yurdun değişik yerlerinde gösterilen dağınık tepkileri birleştirmeyi, protestoların ülke geneline yayılmasını sağlayarak ortak bir ruh ve heyecan yaratmayı amaçlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu amaç doğrultusunda atılan adımlardan biri olduğu söylenemez? (Lise 2022)

A) Damat Ferit'in Osmanlı tezlerini savunmak için Paris Barış Konferansı'na katılması
B) Bütün müdafaa-i hukuk cemiyetlerinin tek çatı altında birleştirilmesi
C) Heyet-i Temsiliyenin yetki alanının genişletilerek tüm yurdu kapsar hale getirilmesi
D) "Ulusal sınırlar içinde vatan bir bütündür parçalanamaz." kararının alınması
E) Sivas Kongresi sonrasında İrade-i Milliye gazetesinin yayımlanmasına karar verilmesi

Çözüm

Paris Barış Konferansı: Bu konferansa Damat Ferit Paşa da katıldı. İngiltere adına Lloyd George, ABD adına Woodrow Wilson, Fransa adına Clemencau katıldı. İzmir ve çevresi (Batı Anadolu) İtalya'dan alınarak Yunanistan'a verildi.

Damat Ferit Paşa'nın konferansa katılması İzmir'in işgaline gösterilen tepkilerden biri değildir.

CEVAP: A

9. 28 Ocak 1920'de Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilen Misakımilli'de aşağıdaki siyasi belgelerin hangisinin imzalandığı sıradaki sınırlar esas alınmıştır? (Ön Lisans 2020)

A) Sevr Antlaşması
B) Mondros Mütarekesi
C) Erzincan Mütarekesi
D) Moskova Antlaşması
E) Lozan Antlaşması

Çözüm

Misak-ı Milli sınırları belirlenirken "MONDROS Ateşkesi"imzalandığı sırada Türklerin elinde bulunan veya çoğunlukta yaşadığı yerler kastedilmiştir.

Bu doğrultuda cevap D seçeneğinde ki Mondros Mütarekesi'dir.

CEVAP: B

10. Erzurum Kongresi öncesinde bütün resmî görevlerinden istifa eder ve sine-i millete dönen Mustafa Kemal Paşa'ya ordusuyla destek veren komutan aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Rauf Orbay
B) İsmet İnönü
C) Cevat Çobanlı
D) Fevzi Çakmak
E) Kâzım Karabekir

Çözüm

Erzurum Kongresi öncesinde bütün resmi görevlerinden istifa eden Mustafa Kemal Paşa'ya ordusuyla destek veren komutan "Kazım Karabekir"dir.

Kazım Karabekir bu süreçte Erzurum'da 15. Kolordu Komutanıydı.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

11. İtilaf Devletleri tarafından yurdun çeşitli bölgelerinin işgal edilmesi karşısında Saray ve Osmanlı Hükümeti, çaresiz ve teslimiyetçi bir politika izlemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, Osmanlı Hükümetinin bu politikasına karşı Anadolu hareketinin gösterdiği tepkilerden biri değildir? (Ön Lisans 2020)

A) Yurdun birçok yerinde direniş amacıyla müdafaa-i hukuk cemiyetlerinin kurulması
B) Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde yerel kongrelerin toplanması
C) Sivas'taki komutanlar toplantısında Mebusan Meclisinin İstanbul'da açılma kararının alınması
D) İstanbul'dan Anadolu'ya İnebolu üzerinden gizlice silah ve cephane taşınması
E) Zaman zaman İstanbul ile haberleşmenin kesilmesi

Çözüm

Osmanlı Hükümetinin uyguladığı politikalara karşı Anadolu Hareketinin gösterdiği tepkiler A, B, D ve E seçeneklerinde verilmiştir.

Ancak Mebusan Meclisi'nin İstanbul'da açılması kararı Anadolu Hareketinin değil, Osmanlı Hükümeti'nin isteğidir.

Özellikle Mustafa Kemal meclisin İstanbul'da değil güvenli olan Anadolu'da açılmasını istemiştir.

Sivas'taki komutanlar toplantısında ise Ankara'nın Milli Mücadelenin merkezi olması kararlaştırılmıştır.

CEVAP: C

12. Millî Mücadele'de; "Vatanın bütünlüğünün ve milletin bağımsızlığının tehlikede olduğu" vurgusu ilk kez aşağıdakilerin hangisinde yer almıştır? (Lise 2020)

A) Havza Genelgesi
B) Erzurum Kongresi
C) Sivas Kongresi
D) Amasya Genelgesi
E) Amasya Görüşmesi

Çözüm

Amasya Genelgesi'nde Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesi, amacı ve yöntemi açıklanmıştır.

"Vatanın bütünlüğünün ve milletin bağımsızlığının tehlikede olduğu"da ilk kez burada belirtilmiştir. Bu madde de Kurtuluş Savaşı'nın başlatılmasında ki gerekçelerden biridir.

CEVAP: D

13. Millî Mücadele yıllarında General Harbord, Osmanlı ülkesinde yaşanan aşağıdaki sorunlardan hangisiyle ilgili bir rapor hazırlamak için, ABD Başkanı Wilson tarafından görevlendirilmiştir? (Lise 2020)

A) Ermeni B) Filistin
C) Musul D) Pontus
E) Boğazlar

Çözüm

ABD'li general Harbord Amerikan Başkanı Wilson tarafından "Ermeniler" ile ilgili rapor hazırlamak üzere görevlendirilmiştir.

ABD'li Bristol ise Rumların yaptığı katliamlarla ilgili rapor hazırlamıştır.

CEVAP: A

14. Aşağıdakilerden hangisi TBMM Hükümetinin 1921 yılında toplanan Londra Konferansı'nda, İtilaf Devletleri'ne kabul ettirmeye çalıştığı siyasal belgedir? (Lise 2020)

A) Misakımillî
B) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu
C) Kanunuesasi
D) Tekâlif-i Milliye Emirleri
E) Misak-ı İktisadi

Çözüm

Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra gerçekleşen Londra Konferansında TBMM Hükümeti'ni temsilen bulunan Dışişleri Bakanı Bekir Sami Bey Misak-ı Milli belgesini İtilaf Devletlerine kabul ettirmeye çalışmıştır.

Misak-ı Milli belgesi tam bağımsızlık içerikli bir belgedir.

CEVAP: A

15. Aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirilmesinde Kuvayımillîye güçlerinin etkili olduğu söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) İşgalci güçlerin ilerleyişinin durdurulmasında
B) Osmanlı ordusunun dağıtılmasıyla ortaya çıkan boşluğun doldurulmasında
C) Tekalif-i Millîye Emirleri'nin yayımlanmasında
D) Halkın işgallere karşı direnilebileceğine inandırılmasında
E) TBMM'ye karşı çıkan isyanların bastırılmasında

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

C seçeneğindeki Tekalif-i Milliye emirlerinin yayınlanması Eskişehir-Kütahya Savaşı sonrası düzenli ordunun ihtiyacını karşılamak için çıkarılmıştır.

Kuvayımilliye güçleri ile bir alakası yoktur. Diğer seçenekler Kuvayımilliye ile ilgilidir.

CEVAP: C

16. Bekir Sami Bey ve Kont Sforza arasında imzalanan anlaşmaya göre İtalya; Trakya ve İzmir'deki Türklerin haklarını koruyacak ve Antalya, Burdur, Muğla ve Aydın gibi bölgelerde de çeşitli ekonomik ayrıcalıklar elde edecekti.

Bu anlaşma aşağıdaki diplomatik görüşmelerin hangisi sırasında imzalanmıştır? (Ön Lisans 2018)

A) Paris Barış Konferansı
B) Berlin Kongresi
C) Londra Konferansı
D) San Remo Konferansı
E) Viyana Kongresi

Çözüm

Bekir Sami Bey'in Londra Konferansında yetkisi dışında İngiltere, Fransa ve İtalya ile ekonomik düzlemlerde antlaşmalar yapması söz konusu bu kararlar TBMM tarafından kabul edilmemiştir. Diğer seçeneklerin yukarıdaki ifade ile bir ilişkisi yoktur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

17. Heyet-i Temsiliye ile İstanbul Hükümeti arasında 20-22 Ekim 1919'da Amasya Görüşmeleri yapılmıştır.

Bu görüşmelerde anlaşmaya varılan aşağıdaki maddelerden hangisi, Osmanlı yönetiminin İtilaf Devletleri'nin etkisi altında kalıp, ülke menfaatlerine aykırı davranışlar sergileyebileceği endişesinin varlığına kanıt olarak gösterilebilir? (Ön Lisans 2018)

A) Türk vatanının bütünlüğünün ve bağımsızlığının sağlanması
B) Asayiş ve güvenliği bozacak davranışlardan kaçınılması
C) Toplanacak Mebusan Meclisi için seçimlerin serbestçe yapılması
D) Heyet-ı Temsiliye'nin, İstanbul Hükümeti tarafından yasal bir örgüt olarak kabul edilmesi
E) İstanbul Hükümetinin, Heyet-i Temsiliye'nin bilgisi dışında herhangi bir barış antlaşması imzalamaması

Çözüm

E seçeneği Temsil Heyetinin İstanbul hükümetine güvenmediğini gösterir. Dış politikada birlikte hareket edeceğini ifade eder. Diğer seçenekler için böyle bir şey söz konusu değildir.

CEVAP: E

18. İsmet İnönü'nün anılarında "Gerçekten mütareke metni okunduğu zaman açık ifade ile göze batacak sakıncalar taşımadığı izlenimi uyandırıyordu. İleride mütarekenin uygulanması sırasında memleketin canını yakmış olan maddeler her türlü yoruma müsait bir şekilde kaleme alınmıştı." sözleriyle değerlendirdiği ateşkes anlaşması aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Erzincan B) Mondros
C) Mudanya D) Selanik
E) Rethondes

Çözüm

Özellikle Mondros Ateşkes Antlaşması 7 ve 24. maddeleri İsmet İnönü'nün bu yorumuna zemin hazırlamıştır. İtilaf devletleri işgali kolaylaştırmak ve yasallaştırmak maksadıyla Mondros'a yoruma müsait maddeler ekletmişlerdir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

19. Aşağıdakilerden hangisinin, Mustafa Kemal Paşa'nın 9. Ordu Müfettişliği görevine atanmasında etkili olan nedenlerden biri olduğu söylenemez? (Lise 2018)

A) Çanakkale Cephesi'nde kendini kanıtlamış bir komutan olması
B) Padişah Vahdettin'in yaverliğini yaptığı için iyi tanınması
C) Düşüncelerinin saray çevrelerince henüz bilinmemesi
D) Alman yanlısı bir subay olmaması
E) Yurt dışında bulunan Enver Paşa'nın arkadaşı olması

Çözüm

M. Kemal Balkan Savaşı sırasında İttihatçı düşünceye tepki göstermiş ve Enver Paşa'yla ters düşmüştür. Hatta I. Dünya Savaşı sonrasında itilaf devletleri başarılı ve muzaffer bir kumandan olan M. Kemal'i ittihatçı kimlikten uzak olduğu için bir kısım görevlerde tercih etmişlerdir.

CEVAP: E

20. Aşağıdakilerden hangisinin açıklaması, karşısında yanlış olarak verilmiştir? (Ön Lisans 2016)

A) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu: Yeni Türk devletinin ilk anayasası
B) Reddi İlhak Cemiyeti: Yunan işgaline karşı çıkan dernek
C) Temsilciler Kurulu: Önce Erzurum, ardından Sivas'ta yapılan kongreler sonucu oluşturulan yürütme kurulu
D) Felah-ı Vatan Grubu: Son Osmanlı parlamentosunda kurulan grup
E) Meclis-i Müessisan: Son Osmanlı parlamentosu

Çözüm

A, B, C ve D seçeneklerinde yapılan eşleştirmeler doğrudur. Ancak Son Osmanlı parlamentosu Meclis-i Müessisan değil, Meclis-i Mebusan'dır. (Meclis-i Müessisan "kurucu meclis, anayasa hazırlayan meclis" demektir.)

CEVAP: E

21. Sivas Kongresi sonrasında oluşturulan, ilk sayısını Eylül 1919'da çıkaran ve bu dönemde Millî Mücadele'nin yayın organı olma özelliğini taşıyan gazete aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) *İrade-i Milliye*
B) *İzmir'e Doğru*
C) *Tasvir-i Efkâr*
D) *Yeni Gün*
E) *İstikbâl*

Çözüm

Sivas Kongresi sonrasında Anadolu halkını bilgilendirmek amacıyla "İrade-i Milliye" adlı gazete çıkarılmıştır. Temsil Heyeti Ankara'ya gelince bu gazete "Hakimiyet-i Milliye" adıyla çıkarılmış, daha sonra "Ulus" adını almıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

22. 16-25 Ağustos 1919 tarihinde toplanan Alaşehir Kongresi'nde, Yunan zulmüne karşı mücadeleye devam edileceği vurgulandıktan sonra, saltanat makamına bağlı olunduğu, bölgenin ve ülkenin kurtarılmasının amaçlandığı açıklanmıştır.

Buna göre Alaşehir Kongresi ile ilgili;

I. Osmanlı yönetimine karşı olunmadığı,
II. bağımsızlık vurgusu yapıldığı,
III. millî egemenliğin amaçlandığı

çıkarımlarından hangileri yapılabilir? (Lise 2016)

A) Yalnız III B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Paragrafta verilen "Saltanat makamına bağlı olunduğu" ifadesi Osmanlı yönetimine karşı olunmadığını, "ülkenin kurtarılmasının amaçlandığı" ifadesi bağımsızlık vurgusu yapıldığının göstergesidir.

Ancak III. öncüldeki milli egemenlik "Halkın kendi kendini yönetmesidir." Bu duruma hiçbir şekilde değinilmemiştir.

CEVAP: B

23. Sivas Kongresi'nin, Erzurum Kongresi'ne göre daha az delegeyle toplanmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz? (Lise 2016)

A) Güvenlik endişesi
B) Maddi imkânsızlıklar
C) Batı Anadolu'da da kongrelerin toplanması
D) Erzurum Kongresi'nin başarısız görülmesi
E) Bazı bölgelerin işgal altında bulunması

Çözüm

A, B, C ve E seçeneklerinde verilenleri Sivas Kongresi'nin az delegeyle toplanmasının nedenleri arasında gösterebiliriz.

Ancak Erzurum Kongresi her açıdan yararlı bir kongredir. Bu kongrenin başarısız bir girişim olduğunu söyleyemeyiz.

CEVAP: D

24.
- Osmanlı Hükûmeti vatanı koruyamaz ve istiklali sağlayamazsa geçici bir hükûmet kurulacaktır.
- Mebuslar Meclisinin hemen toplanması ve hükûmet işlerinin meclis tarafından kontrol edilmesi için çalışılacaktır.
- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.

Bu kararlar aşağıdaki kongrelerin hangisinde alınmıştır? (Lise 2016)

A) Pozantı Kongresi
B) Afyon Kongresi
C) Erzurum Kongresi
D) Edirne Kongresi
E) Balıkesir Kongresi

Çözüm

Soruda verilen kararların tamamı Erzurum Kongresi'nde alınmıştır. Burada alınan kararlar kendisinden sonraki Sivas Kongresi ve Misak-ı Milli kararlarını da etkilemiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

25. İtilaf Devletleri'nin, Mudanya Ateşkes Anlaşması'ndan sonra yapılacak barış görüşmelerine, TBMM Hükûmeti ile İstanbul Hükûmetini birlikte davet etmeleri, aşağıdakilerden hangisine gerekçe oluşturmuştur? (Lise 2016)

A) Saltanatın kaldırılmasına
B) Nisab-ı Müzakere Kanunu'nun çıkarılmasına
C) 1921 Anayasasının kabul edilmesine
D) İstiklal Mahkemelerinin kurulmasına
E) Meclis-i Mebusanın kapatılmasına

Çözüm

İtilaf Devletleri, Mudanya Ateşkesi'nden sonra gerçekleşen Lozan Görüşmelerine hem İstanbul Hükümetini hem de TBMM Hükümetini davet ederek aralarındaki anlaşmazlıklardan yararlanıp kendilerine çıkar sağlamak istemişlerdir.

Bunun üzerine TBMM 1 Kasım 1922'de saltanatı kaldırarak hem konferansa yalnız katılmış hem de Osmanlı'nın varlığına resmen son vermiştir.

CEVAP: A

26. Mustafa Kemal aşağıdakilerin hangisinden sonra askerlik görevinden istifa etmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) Amasya Genelgesi'nin yayımlanması
B) Temsilciler Kurulu'nun Ankara'ya gelmesi
C) Sivas Kongresi'nin yapılması
D) Misakımillî'nin ilan edilmesi
E) Amasya Görüşmeleri'nin yapılması

Çözüm

Mustafa Kemal Amasya Genelgesi'nin yayımlanmasından sonra 7 - 8 Temmuz 1919'da askerlik ve müfettişlik görevlerinden istifa etmiştir.

Askerlik görevine geri dönüşü ise Eskişehir Kütahya Savaşlarından sonra çıkarılan Başkomutanlık Kanunu ile olmuştur.

CEVAP: A

27. Aşağıdakilerden hangisi İstanbul'un Anlaşma Devletleri tarafından resmen işgal edilmesinin nedenlerinden biri değildir? (Ön Lisans 2014)

A) Ankara'da TBMM'nin açılması
B) Misakımillî'nin kabul edilmesi
C) Maraş'ın Fransızların kontrolünden çıkması
D) Urfa'daki direnişin yoğunlaşması
E) Batı Cephesi'nde Yunan ordusuna karşı direnişin artması

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler İstanbul'un işgaline ortam hazırlayan gelişmelerdir.

Ancak İstanbul resmen işgal edildikten sonra Ankara'da TBMM açılmıştır.

CEVAP: A

28. İzmir ve çevresinde Türklerin çoğunlukta olduğunu belirten ve İzmir'in işgali sonrasında yapılan katliamlardan Yunanistan'ı sorumlu tutan rapor, aşağıdakilerden hangisi tarafından yazılmıştır? (Lise 2014)

A) Tuğamiral Richard Webb
B) Koramiral Calthorpe
C) Amiral Robeck
D) General Milne
E) Amiral Bristol

Çözüm

İzmir ve çevresinde Türklerin çoğunlukta olduğu belirtilen ve İzmir'in işgali sonrasında yapılan katliamlardan Yunanistan'ı sorumlu tutan rapor Amerikalı generalin hazırladığı "Amiral Bristol" raporudur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

29. Yeni Türk Devleti'nin millî egemenlik ilkesi üzerine kurulacağını gösteren ilk adım aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Amasya Genelgesi'nin yayımlanması
B) Saltanatın kaldırılması
C) Halifeliğin kaldırılması
D) Cumhuriyet'in ilan edilmesi
E) Medeni Kanun'un kabul edilmesi

Çözüm

Yeni Türk devletinin milli egemenlik ilkesi üzerine kurulacağını gösteren ilk adım "Amasya Genelgesi"nde atılmıştır. Bu adımın atıldığını gösteren madde ise "Ulusun bağımsızlığını, yeni ulusun azim ve kararı kurtaracaktır" maddesidir.

CEVAP: A

30. Anlaşma Devletleri'nin, Osmanlı Mebuslar Meclisini basıp milletvekillerinin çoğunu Malta'ya sürgün etmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur? (Lise 2014)

A) Misakımillî'nin kabul edilmesi
B) Padişah'ın Meclisin açılmasını geciktirmesi
C) Hürriyet ve İtilaf Partisinin, seçimi boykot etmesi
D) Mecliste Müslüman olmayanların yer alması
E) Londra Konferansı'nın sonuçsuz kalması

Çözüm

Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde tam bağımsızlık içerikli "Misak-ı Milli" kararlarının kabul edilmesi üzerine Anlaşma Devletleri İstanbul'u resmen işgal etmiş, Mebusan Meclisi'ni basıp bir çok mebusu tutuklayarak Malta Adası'na sürgüne göndermişlerdir.

CEVAP: A

31. Millî Mücadele, halkın seçtiği temsilcilerin almış olduğu kararlarla yürütülen bir kurtuluş hareketidir.

Aşağıdakilerden hangisi bu hareketin içinde yer almaz? (Ön Lisans 2012)

A) Erzurum Kongresi'nin toplanması
B) Saltanat Şurası'nın toplanması
C) Sivas Kongresi'nin toplanması
D) TBMM'nin açılması
E) Alaşehir Kongresi'nin toplanması

Çözüm

Milli Mücadele süreci hazırlık ve muharebeler dönemi olarak ikiye ayrılmaktadır. Erzurum Kongresi, Sivas Kongresi, Amasya Genelgesi, Alaşehir – Balıkesir kongreleri, Amasya Protokolü, Misakımilli'nin ilanı, TBMM'nin açılması gibi gelişmeler Milli Mücadele'nin hazırlık evresini oluşturmaktadır.

Saltanat Şurası ise Sevr Barış Antlaşması'nın imzalanması için toplanmış olup, Milli harekete aykırı bir tavır izlemiştir.

CEVAP: B

32. Sivas Kongresi sırasında Ali Fuat Cebesoy'un, Temsilciler Kurulu tarafından Kuvayımilliye Genel Komutanlığına atandığı görülmektedir.

Bu durum, Temsilciler Kurulu'nun,

I. yürütme,
II. yasama,
III. yargı

yetkilerinden hangilerini kullandığını göstermektedir? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Çözüm

Sivas Kongresi sırasında Ali Fuat Cebesoy'un Temsilciler Kurulu tarafından Batı Anadolu'da Kuvayımilliye birliklerinin başına atanması, Temsilciler Kurulu'nun yürütme gücünü kullandığına kanıttır.

Yasama, bir kanun ya da hüküm çıkarmaktır. Örneğin Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılması

Yargı ise alınan kararların uygulanıp uygulanmadığının kontrol edilmesidir. Örn: İstiklal Mahkemeleri

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

33. I. Amasya Genelgesi
II. Erzurum Kongresi kararları
III. Sivas Kongresi kararları

Hristiyan azınlıklara siyasal egemenlik ve toplumsal dengeyi bozacak birtakım ayrıcalıkların verilmeyeceği, yukarıdakilerin hangilerinde vurgulanmıştır? (Lise 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

"Hristiyan azınlıklara sosyal ve siyasal dengemizi bozacak ayrıcalıkların verilemeyeceği" kararı ilk kez Erzurum Kongresi'nde belirtilmiş, bu karar aynen Sivas Kongresi'nde de kabul edilmiştir.

Amasya Genelgesi, Erzurum Kongresi'nden daha önce yayımlanmış olup bu genelgede böyle bir karar bulunmamaktadır.

CEVAP: E

34. • Sivas'ta millî bir kongrenin acilen toplanması
• Bütün illerin her sancağından halkın güvenini kazanmış delegelerin en kısa zamanda yola çıkarılması

Yukarıdaki çağrılar aşağıdakilerden hangisinin kapsamındadır? (Ön Lisans 2010)

A) Erzurum Kongresi
B) Amasya Genelgesi
C) Sivas Kongresi
D) Amasya Protokolü
E) Alaşehir Kongresi

Çözüm

Milli Mücadele Dönemi'nde Mustafa Kemal tarafından yayınlanan Amasya Genelgesi'nde, "Sivas'ta ulusal bir kongrenin toplanmasına ve bu kongre için hemen her ilden üçer delegenin yola çıkarılmasına" vurgu yapılmıştır.

CEVAP: B

35. Kurtuluş Savaşı'nda,

I. Balıkesir,
II. Alaşehir,
III. Erzurum

kongrelerinin hangilerinde Kuvayımilliye birliklerinin malzeme ve cephane bakımından desteklenmesine ve düşmana karşı ortak bir cephenin kurulmasına karar verilmiştir? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Milli Mücadele'nin Hazırlık Dönemi'nde toplanan kongrelerden Balıkesir–Alaşehir'de Kuvaımilliye birliklerine malzeme ve cephane desteği için çalışma yapılmasına ve Batı Cephesi'nin oluşturulmasına karar verilmiştir. (I–II)

CEVAP: D

36. Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan,

I. Kuvayımilliyenin etken ve millî iradenin egemen kılınması,
II. azınlıklara siyasi hakimiyet ve sosyal dengeyi bozacak ayrıcalıkların verilmemesi,
III. Millî Meclisin toplanması

kararlarından hangilerinin "ülkenin parçalanmaz bir bütün olduğu" **ilkesini desteklediği savunulabilir? (Ön Lisans 2010)**

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Erzurum ve Sivas Kongreleri aldığı ulusal kararlar bakımından mücadeleye önemli bir yön vermiştir. Bu kongrelerde alınan kararlar ülke bütünlüğüne, parçalanmaya karşı olunduğuna yöneliktir.

Kongrelerde alınan "Kuvaimilliyeyi etken ve milli iradeyi egemen kılmak esastır." maddesi milli mücadelenin halk için halk tarafından sürdürülmek istendiğine kanıttır (I).

"Azınlıklara dengeleri bozacak ayrıcalık verilemez." maddesi halkçı ve bağımsızlıkçı bir anlayışı yansıtmaktadır (II).

"Milli Meclis'in toplanması" kararı da yine ülke bütünlüğünden yana olunduğunu ortaya koymaktadır (III).

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

37. İstanbul Hükûmeti, Mustafa Kemal'i aşağıdakilerden hangisi nedeniyle 9. Ordu Müfettişliği göreviyle Anadolu'ya göndermiştir? (Lise 2010)

A) Karadeniz bölgesinde güvenliği sağlamak
B) Yunanlıların İzmir'i işgalini engellemek
C) Kongreler düzenlemek
D) Anadolu'da milis kuvvetleri oluşturmak
E) İngilizlerin Samsun'a çıkmasını engellemek

Çözüm

Mondros Ateşkesi'nin ardından Anadolu'da başlayan işgallere karşı Türk halkı direniş başlatmış ve bölgesel kurtluş çareleri aramıştır. Özellikle Karadeniz'de işgalcilere karşı önemli direnişler görülmüştür. Bu durumdan rahatsız olan İtilafların şefi durumundaki İngiltere, Osmanlı Hükümeti'ne baskı yaparak bu direnişlerin durdurulmasını ve Karadeniz'de güvenliğin sağlanmasını istemiştir. Osmanlı Hükümeti de bölgeye 9. Ordu Müfettişi sıfatıyla Mustafa Kemal'i göndermiştir.

CEVAP: A

38. 12 Ocak 1920 tarihinde toplanan Osmanlı Mebuslar Meclisi'nde aşağıdakilerden hangisi kabul edilmiştir? (Lise 2010)

A) Seçimlerin yapılması
B) Yeni bir anayasa yapılması
C) Misakımillî
D) Meclisin Ankara'da toplanması
E) Damat Ferit Hükûmetinin düşürülmesi

Çözüm

Erzurum ve Sivas kongrelerinde toplanması yönünde fikir beyan edilen Mebusan Meclisi'nin açılması kararı Amasya Görüşmeleri'nde alınmıştır. 12 Ocak 1920'de toplanan son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde kabul edilen en önemli kararlar ise "Misak–ı Milli Kararları"dır. Bağımsız yaşama isteğinin adı olan milli and belgesinin kabulünün ardından da İstanbul resmen işgal edilmiş ve Son Osmanlı Mebusan Meclisi kapatılmıştır.

CEVAP: C

39. Sivas Kongresi'ni Erzurum Kongresi'nden ayıran özelliklerden biri aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Mustafa Kemal'in kongre başkanlığına getirilmesi
B) Millî Meclisin derhal toplanmasının istenmesi
C) Müslüman olmayanlara ulusal çıkarlara aykırı ödünler verilmesine karşı çıkılması
D) Yurdun çeşitli yerlerinde kurulan savunma cemiyetlerinin birleştirilmesi
E) Temsilciler Kurulu oluşturulması

Çözüm

Sivas Kongresi ile Erzurum Kongresi;
- Mustafa Kemal'in kongre başkanı olması,
- Temsilciler Kurulu'nun oluşturulması,
- Ayrıcalıklar tanınmaması,
- Ulusal (milli) Meclisin derhal toplanması

gibi konularda ortak kararlara sahiptir. Ancak "tüm cemiyetlerin birleştirilmesi" kararı Sivas'ta alınmıştır. Sivas Kongresi bu kararı ile Erzurum Kongresi'nden ayrı bir özelliktedir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

Kurtuluş Savaşı Muharebeler ve I. TBMM Dönemi

1. Millî Mücadele Dönemi'nde, Güney Cephesi ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2024)

A) Bu cephedeki zaferler sonucunda Mustafa Kemal Paşa'ya Gazilik unvanı verilmiştir.

B) Ethem Bey ve Demirci Mehmet Efe gibi isimler bu cephede mücadele etmiştir.

C) Türk ordusunun Sakarya Zaferi'ni kazanması, cephenin kapanmasında etkili olmuştur.

D) Harbord Raporu ile bölgedeki Türklerin çoğunlukta olduğu tespit edilmiştir.

E) TBMM Hükümeti ilk siyasi antlaşmasını bu cephe ile ilgili imzalamıştır.

Çözüm

Güney Cephesi, Millî Mücadele Dönemi'nde, özellikle Fransızlarla yapılan savaşları kapsar.

Ancak Batı cephesinde yapılan Sakarya Meydan Savaşı sonucunda Fransızlarla imzalanan 1921 Ankara Antlaşması Güney cephesinin kapanmasını sağlamıştır. Mustafa Kemal Paşaya Gazilik unvanı batı cephesinde verilmiş; Demirci Mehmet Efe ve Çerkez Ethem gibi kuvayı milliye şefleri Batı cephesinde mücadele etmişlerdir. General Harbourd raporu ise Doğu bölgelerimizi ilgilendiren konuları içermiş ve aynı zamanda TBMM Hükümeti ilk siyasi antlaşmasını Doğu cephesinde Ermenistan ile imzalamıştır. (Gümrü). Dolayısıyla Güney cephesini ilgilendiren konu Sakarya Meydan savaşı sonrası imzalanan Ankara Antlaşması ile cephenin kapanmasıdır.

CEVAP: C

2. Londra Konferansı'ndan sonuç alınamaması üzerine, Yunan ordusu hem demir yolu ulaşımını ele geçirmek hem de Ankara'ya ulaşarak TBMM'ye Sevr Antlaşması'nı kabul ettirmek için 23 Mart 1921 tarihinde saldırıya geçmiştir.

Yunan saldırısı sonucu gerçekleşen bu muharebe aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Birinci İnönü Muharebesi

B) İkinci İnönü Muharebesi

C) Kütahya-Eskişehir Muharebesi

D) Sakarya Meydan Muharebesi

E) Gediz Taarruzu

Çözüm

Yunan ordusunun 23 Mart 1921 tarihinde saldırıya geçmesi, Londra Konferansından sonuç alınamaması üzerine Yunanların taarruza geçmesiyle ikinci büyük çatışmanın çıkmasını işaret etmektedir. Bu saldırı sonrasında İkinci İnönü Muharebesi gerçekleşmiştir.

İkinci İnönü Muharebesi, Türk ordusunun zaferiyle sonuçlanmış ve Yunanlıların bir kez daha geri çekilmesine yol açmıştır. Bu zafer, aynı zamanda Türk Millî Mücadele'sinin önemli bir dönemeçtir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. 26 Ağustos 1922'de başlayan Büyük Taarruz ve 30 Ağustos'taki Dumlupınar Meydan Muharebesi TBMM'ye bağlı düzenli ordu birliklerinin zaferiyle sonuçlanmıştır. Bunun ardından Batı Anadolu'da Yunan işgalindeki şehirler kurtarılmıştır.

Bu başarıların aşağıdakilerden hangisine zemin hazırladığı söylenemez? (Ön Lisans 2024)

A) Yunan ordusunun İzmir'i terk etmesine
B) Mudanya Mütarekesi'nin imzalanmasına
C) Çanakkale Boğazı önünde bunalım yaşanmasına
D) Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutan seçilmesine
E) Barış konferansı için çalışmalar yapılmasına

Çözüm

Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutan olarak seçilmesi Kütahya Eskişehir Savaşlarından sonra, Sakarya Meydan Savaşından önce yaşanan bir gelişmedir. Dolayısıyla Büyük Taarruzun zemin hazırladığı bir durum olamaz.

CEVAP: D

4. **Millî Mücadele Dönemi'nde Anadolu'da büyük yıkıma sebep olan Yunanistan, bu tahribata karşılık olarak Lozan Antlaşması'nda aşağıdakilerden hangisini kabul etmiştir? (Ön Lisans 2024)**

A) Boğazlar üzerindeki isteklerinden vazgeçmeyi
B) Karaağaç ve çevresini Türkiye'ye vermeyi
C) Batı Trakya'nın bağımsızlığını tanımayı
D) Türkiye'ye nakit ödeme yapmayı
E) Makedonya'daki haklarından feragat etmeyi

Çözüm

Lozan Antlaşması'nda, Yunanistan'ın kabul ettiği bazı önemli maddeler bulunmaktadır. Bu maddeler arasında Yunanistan'ın Türk tarafına bazı toprak ve haklar vermesi de yer almıştır.

Bunlardan biri, Yunanların Anadolu'da yarattığı tahribat sonucunda Karaağaç ve çevresini Türkiye'ye savaş tazminatı olarak verilmesidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

5. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Mücadele Dönemi'nde kurulmuş ve Rusya'daki Bolşevik İhtilali'nden etkilenmiştir? (Lise 2024)**

A) Hilal-i Ahmer Cemiyeti
B) Yeşil Ordu
C) Milli Kongre Cemiyeti
D) Kilikyalılar Cemiyeti
E) Ahrar Fırkası

Çözüm

Milli mücadele döneminde bir cemiyet olarak kurulmuş olan Yeşil Ordu; I.TBMM döneminde meclis içinde yer alan gruplardan birini teşkil etmiş ve Bolşevik yanlısı politikaları benimsemiştir. Çerkez Ethem de bu cemiyetin üyeleri arasında yer almıştır.

CEVAP: B

6. Millî Mücadele Dönemi'ne ait bir fotoğrafta elinde *Hâkimiyet-i Milliye* gazetesi olan bir kişi, bu kişinin sağında asker için dikiş diken kadınlar ve tüfek tamir eden erkekler vardır. Fotoğrafın arkasında ise çekildiği tarihi de belirten "Ordumuz için, 15 Ağustos 1921" şeklinde bir not bulunmaktadır.

Bu fotoğrafın ait olduğu dönemle ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz? (Lise 2024)

A) Tekâlif-i Milliye Emirleri'nin uygulanmaya başlandığı
B) Türk ordusunun Sakarya Nehri'nin doğusunda bulunduğu
C) Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutanlık görevini üstlendiği
D) Millî Mücadele'nin tüm milletçe topyekûn yürütüldüğü
E) İstanbul'da yayımlanan bir gazetenin okunduğu

Çözüm

Hâkimiyet-i Milliye, Ankara'da yayımlanan bir gazetedir ve Millî Mücadele Dönemi'nin önemli yayın organlarından biridir. Dolayısıyla, fotoğrafta elinde Hâkimiyet-i Milliye gazetesini tutan kişinin İstanbul'da yayımlanan bir gazete okuyor olması mümkün değildir.

CEVAP: E

7. **Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutan olarak yönettiği ilk savaş aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)**

A) İkinci İnönü
B) Kütahya - Eskişehir
C) Sakarya Meydan Muharebesi
D) Gediz
E) Birinci İnönü

Çözüm

Mustafa Kemal Paşa, Başkomutanlık görevini 5 Ağustos 1921 tarihinde üstlenmiş ve Sakarya Meydan Muharebesi (23 Ağustos - 13 Eylül 1921) bu görevi yürüttüğü ilk büyük savaş olmuştur. Sakarya Meydan Muharebesi, Türk milletinin Millî Mücadele'deki en önemli zaferlerinden biridir ve Mustafa Kemal Paşa'nın komutasındaki Türk ordusu büyük bir zafer kazanmıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

8. **Aşağıdakilerden hangisi I. TBMM'nin kurucu meclis olmasının bir gereği olarak anayasal düzeni oluşturmak üzere çıkardığı kanunlardan biridir? (Lise 2024)**

A) Başkomutanlık Kanunu
B) Hıyanet-i Vataniye Kanunu
C) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu
D) Ağnam Vergisi Kanunu
E) Nisab-ı Müzakere Kanunu

Çözüm

Teşkilat-ı Esasiye Kanunu, 1. TBMM'nin 1921 yılında kabul ettiği, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk anayasası olarak kabul edilen kanundur. Bu kanun, anayasal düzenin oluşturulmasına yönelik çıkarılan en önemli yasadır ve Türkiye'nin yönetim yapısını belirleyen bir belgedir.

CEVAP: C

9. Amasya Görüşmelerinde İstanbul Hükümeti, Temsil Heyetinden;

- ordunun siyaset ile uğraşmamasını,
- ittihatçılığın ülkede tekrar uyanmamasını,
- Hükümeti küçük düşürecek beyan ve hareketlerden kaçınmasını,
- Hükümet aleyhine yazılar yazılmamasını istemiştir.

İstanbul Hükümetinin bu istekleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2022)

A) Otoritesini ve vatlığını korumak istemektedir
B) Temsil Heyetinin Anadolu'daki faaliyetlerini dikkate almaktadır.
C) İttihat ve Terakki mensuplarının faaliyetlerinden rahatsızdır.
D) Aleyhinde propaganda yapılmasına karşı çıkmaktadır
E) Yürütme yetkisinin Temsil Heyetine devrini kabul etmektedir.

Çözüm

1876 Anayasası'nda yürütme yetkisi, devletin ve yürütme gücünün başı olan Padişaha aittir. Bundan dolayı yürütme yetkisinin Temsil Heyetine devri İstanbul Hükümeti adına kabul edilemez bir durumdur.

CEVAP: E

10. **Millî Mücadele Döneminde, Batı Cephesi'nde gerçekleşen Türk-Yunan mücadelesinde aşağıdaki komutanlardan hangisi yer almamıştır? (Ön Lisans 2022)**

A) Mustafa Kemal Paşa
B) Ali Fuat Paşa
C) Refet Paşa
D) Kâzım Karabekir Paşa
E) İsmet Paşa

Çözüm

Batı Cephesinde;

- Ali Fuat Paşa - Batı Cephesi Kuva-i Milliye Komutanı
- İsmet İnönü Batı Cephesi Komutanı
- Refet Bele de Güney Cephesi Komutanı
- Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk görev almışlardır.

Kazım Karabekir ise Kurtuluş Savaşı'nda Doğu cephesi komutanlığı yaptı.

CEVAP: D

11. Sakarya Zaferi'nden sonra Mustafa Kemal Paşa: "Ordumuzun kararı taarruzdur. Fakat bu taarruzu tehir ediyoruz. Sebebi, hazırlığımızı tamamen bitirebilmemiz için biraz zaman lazımdır. Yarım hazırlıkla, yarım tedbirle yapılacak taarruz, hiç taarruz etmemekten daha fenadır." demiştir.

Bu ifadeden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2022)

A) Yunan ordusunun Anadolu'dan atılması konusunda kararlılık vardır.
B) Taarruzun başarılı olması için hazırlık dönemine ihtiyaç duyulmaktadır.
C) Ordunun elindeki askerî malzeme taarruz için yeterli değildir.
D) Taarruz için diğer ülkelerden gelecek yardımlara ihtiyaç duyulmaktadır
E) Taarruza geçmek için uygun zaman beklenmelidir.

Çözüm

Mustafa Kemal'in " Ordumuzun kararı taarruzdur. Ama bu taarruzu erteliyoruz. Sebebi, hazırlığımızı iyice tamamlamak için biraz daha zaman gerekmektedir. Yarım hazırlıkla, yarım tedbirle yapılacak taarruz, hiç taarruz etmemekten çok daha kötüdür." İfadesinde diğer ülkelerden gelecek yardımlardan bahsedilmemiştir. Türk ordusu dış yardımlara da ihtiyaç duymamıştır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

12. 11 Ekim 1922'de imzalanan Mudanya Mütarekesi'nin ardından Yunan destekçisi olan İngiltere Başbakanı Lloyd George görevinden istifa etmiştir. Fransız gazeteleri bu durumu, "İngiliz-Yunan politikasının iflası" olarak değerlendirmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2022)

A) Türk tarafının askerî zaferi itilaf Devletleri arasında görüş ayrılıklarına neden olmuştur.

B) TBMM Hükümetinin elde ettiği başarı İngiltere'nin iç siyasetini etkilemiştir.

C) TBMM Hükümeti ile itilaf Devletleri arasındaki silahlı çatışma dönemi sona ermiştir.

D) İngiltere'nin Doğu Akdeniz politikası başarısızlığa uğramıştır.

E) Mütareke sonrasında İngiltere'nin yerine Fransızlar Yunanistan'ı desteklemeye başlamıştır.

Çözüm

Mudanya Ateşkes Antlaşması (3 - 11 Ekim 1922) İtilaf Devletleri adına General Harington, TBMM adına İsmet Paşa tarafından imzalandı. Kurtuluş Savaşı'nın Türkiye tarafından kazanılması Yunan kaynaklarında "Küçük Asya Felaketi" olarak geçti. İngiltere'deki Loyd George Hükümeti istifa etti. Doğu Trakya, Refet Bele tarafından Yunanlılardan teslim alındı. Refet Bele, Trakya Yüksek Komiseri olarak görevlendirildi. Mütareke sonrasında Yunanistan dış politikada yalnız kalmıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

13. Milli Mücadele Dönemi'nde, Gediz Taarruzu'nun ardından meydana gelen gelişmeler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz? (Lise 2022)

A) Misakımilli kararlarının ilan edilmesi

B) TBMM'de Kuvayımilliye'nin yetersizliği üzerine tartışmalar yaşanması

C) Batı Cephesi komutanlığına İsmet Paşa'nın getirilmesi

D) Batı Cephesi'nin kendi içerisinde batı ve güney olarak ikiye ayrılması

E) Ali Fuat Paşa'nın Moskova büyükelçiliğine atanması

Çözüm

Gediz Muharebesi (14 Ekim 1920): Ali Fuat Cebesoy ve Çerkez Ethem komutanlığındaki Kuvay –ı Milliye ile Yunanistan arasında yapıldı. Kuvay-ı Milliye'nin yenilmesi sonucu Kuvay-ı Milliye'nin tasviyesi yapıldı. Kuvay-ı Milliye'nin tamamen kaldırılması ise I. İnönü Savaşı sonucunda gerçekleşti. Düzenli ordunun gerekliliği anlaşıldı. Batı cephesi ikiye ayrıldı. Kuzeyine İsmet Paşa, güneyine Refet Bele komutan olarak atandı. Ali Fuat Cebesoy ise Batı cephesi komutanlığından alınarak Moskova büyükelçiliğine atandı.

Misak-ı Milli 6 maddelik önemli bir belgedir. Temsil Heyeti Başkanı Mustafa Kemal tarafından hazırlandı. 28 Ocak 1920 tarihinde Mebusan Meclisi'nde yapılan gizli toplantı ile Ahd-ı Milli Beyannamesi adıyla kabul edilen Misak-ı Milli, 17 Şubat 1920'de kamuoyuna duyuruldu.

CEVAP: A

14. İtilaf Devletleri Birinci İnönü Savaşı'nın ardından gerçekleştirilen Londra Konferansı'nda, TBMM temsilcisi Bekir Sami Bey'in isteklerini kabul etmemiştir. Ancak İzmir'in Türklere bırakılması, Boğazlar Komisyonu'na bir Türk başkanın atanması, ülkedeki yabancı subay sayısının azaltılması gibi bazı maddeler içeren yeni bir anlaşma önerisinde bulunmuşlardır.

İtilaf Devletlerinin bu tutumu aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir? (Lise 2022)

A) Yunanistan'a karşı TBMM'yi destekleyeceklerinin
B) Anadolu halkına milli mücadele için ekonomik ve askeri yardım yapabileceklerinin
C) İstanbul Hükümetini tanımayacaklarının
D) Boğazların egemenliğini Türklere bırakabileceklerinin
E) Sevr Antlaşması'ndan taviz verebileceklerinin

Çözüm

Londra Konferansı (23 Şubat - 12 Mart 1921)**:** İstanbul Hükümeti adına: Tevfik Bey, TBMM adına: Bekir Sami Bey katıldı. İstanbul Hükümeti adına katılan Tevfik Bey, konuşma sırası kendisine geldiğinde "Söz bizim değil, milletin asıl temsilcisi olan TBMM'nindir." diyerek konuşmayı Bekir Sami Bey'e bırakmıştır. İtilaf Devletleri, TBMM'yi hukuken tanıdılar. Sevr Antlaşması biraz değiştirilerek TBMM'ye kabul ettirilmek istenince Londra Konferansı başarısızlıkla sonuçlandı.

CEVAP: E

15. Milli Mücadele'nin kazanılmasından sonra Lozan Barış Konferansı'na giden Türk heyetine, hükûmet tarafından Türk tezinin esaslarını ortaya koyan bir talimatname verilmiştir.

Bu talimatnamede, aşağıdakilerden hangisiyle ilgili kesinlikle <u>ödün verilmemesi</u> istenmiştir? (Lise 2022)

A) Boğazlar
B) Batı Trakya
C) Kapitülasyonlar
D) Azınlıklar
E) Suriye sınırı

Çözüm

Lozan Barış Konferansı: Kapitülasyonlar konusunda taviz verilmedi ve kapitülasyonlar kesin olarak kaldırıldı. Özellikle İngiltere'nin karşı çıkmasıyla konferansta en çok tartışılan konu oldu.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

16. **Millî Mücadele Dönemi'nde imzalanan aşağıdaki antlaşmaların hangisinde Türkiye'nin doğu sınırlarıyla ilgili bir hüküm <u>bulunmamaktadır</u>? (Ön Lisans 2020)**

A) Gümrü
B) Kars
C) Ankara
D) Moskova
E) Sevr

Çözüm

Gümrü, Kars, Moskova ve Sevr antlaşmalarında Doğu sınırlarımız ile ilgili maddeler yer almaktadır.

Ancak Ankara Antlaşması'nda güney sınırlarımızı ilgilendiren maddeler bulunmaktadır.

CEVAP: C

17. 1 Nisan 1923 tarihinde Meclis yeni seçim yapılmasına karar verdi. Bu doğrultuda da seçim kanununda birtakım değişiklikler yapıldı.

Buna göre

I. 50.000 erkek nüfus için bir milletvekili seçilmesi yerine 20.000 erkek nüfus için bir milletvekilinin seçilmesi,

II. milletvekili seçme yaşının 25'ten 18'e indirilmesi,

III. milletvekili seçme ve seçilme için vergi verme şartının kaldırılması

maddelerinden hangileriyle Türkiye'de seçmen sayısının artırılmasının amaçlandığı söylenebilir? (Ön Lisans 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

I. öncülde verilen durum "seçmen değil" seçilen sayısının artmasında etkilidir.

II. öncülde verilen seçmen yaşının düşürülmesi ve III. öncülde verilen vergi verme şartının kaldırılması "seçmen" sayısının arttırılması yönünde çalışmalar yapıldığının göstergesidir.

CEVAP: D

18. 3 Ekim 1922'de başlayan Mudanya Mütarekesi görüşmeleri sırasında, aşağıdakilerden hangisi Yunan ve İngiliz yetkililer arasında müzakere edilip Yunanistan'ın ikna edilmesiyle Türkiye lehine sonuçlanmıştır? (Ön Lisans 2020)

A) Batı Trakya'daki Müslümanların İstanbul'a getirilmesi
B) İstanbul'un tarafsız bölge hâline dönüştürülmesi
C) Anadolu'daki Rumların Yunanistan'a gönderilmesi
D) Yunan kuvvetlerinin Doğu Trakya'dan çekilmesi
E) İzmir'de çatışmayı önleyici bir hat oluşturulması

Çözüm

Mudanya Ateşkes Anlaşması Maddeleri

- Yunan ve Türk güçleri arasında ateşkes sağlanacak, çatışma sona erecek.
- Doğu Trakya'nın Meriç Nehri'ne kadar olan kısmı Yunan kuvvetleri tarafından boşaltılacak.
- Barış sağlanana kadar Türk Kuvvetleri Çanakkale ve İzmit Yarımadası'nda belirtilen sınırdan ileriye geçmeyecek.
- Doğu Trakya, İstanbul, Boğazlar ve çevresinde bulunan bölgeler TBMM'ne bırakılacak.
- İstanbul'da bulunan İtilaf Devletleri askerleri barış sağlanana kadar İstanbul'da kalacak.

Yukarıda verilen Mudanya Ateşkesi'nin ikinci maddesi sorunun cevabının "D" seçeneği olduğunun göstergesidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

19. Mustafa Kemal Paşa, 12 Ocak 1920'de toplanan Osmanlı Mebusan Meclisi'nde ---- milletvekili, 23 Nisan 1920'de toplanan TBMM'de ---- milletvekili oldu.

Boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? (Lise 2020)

A) Sivas - İstanbul
B) Amasya - Sivas
C) Erzurum-Ankara
D) Samsun - Ankara
E) Erzurum - Afyon

Çözüm

Mustafa Kemal Son Osmanlı Mebusan Meclisi'ne "Erzurum"dan,

Birinci TBMM'ye ise "Ankara"dan milletvekili seçilmiştir.

CEVAP: C

20. Yunanlıların, 6 Ocak 1921 tarihinde ileri harekâtıyla başlayan Birinci İnönü Savaşı, 11 Ocak'ta düşman ordusunun Bursa civarındaki mevzilerine çekilmeleriyle sonuçlanmıştır. Yunan karargâhı, bu savaşla ilgili resmî bildirisini ancak 17 Ocak'ta yayımlamış ve Yunan harekâtını basit bir keşif hücumu olarak nitelendirmiştir.

Bu bilgiye dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? (Lise 2020)

A) Yunan halkından başarısızlığın gizlenmeye çalışıldığına
B) Yunan karargâhının İnönü Savaşı"nın önemini azaltmak istediğine
C) Yunan ordusunun moralinin yüksek tutulmasının amaçlandığına
D) Türk askerinin başarılı bir savunma yaptığına
E) Yunan ordusunun saldırı gücünün kırıldığına

Çözüm

Soru kökünde verilen bilgilere dayanarak A, B, C ve D seçeneklerine ulaşılmaktadır.

Ancak Yunanlılar Birinci İnönü Savaşı'ndan sonra İkinci İnönü ve Eskişehir-Kütahya Savaşlarında da saldırıya geçmiştir.

Bu durum göz önüne alındığında "E" seçeneğinde belirtilen Yunan ordusunun saldırı gücünün kırıldığını söyleyemeyiz.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

21. Aşağıdakilerden hangisi, TBMM'ye bağlı birliklerin 6-11 Ocak 1921 tarihine gerçekte şen Birinci İnönü Savaşı'nı kazanmasının sonuçları arasında yer almaz? (Ön Lisans 2018)

A) Düzenli ordunun, Batı Cephesi'ndeki ilk mücadelesinde başarılı olması
B) Ermenistan ile Gümrü Antlaşması'nın imzalanması
C) Halkın Meclis'e ve orduya güveninin artması
D) Düzenli ordunun güç kazanması
E) Londra Konferansı'nın toplanması

Çözüm

B seçeneğindeki ifade Doğu Cephesi ile alakalıdır. bu cephe Ermenilere karşıdır. Gümrü Antlaşması ile kapanmış. TBMM tanıyan ilk devlet Ermenistan'dır. Diğer seçenekler I. İnönü Savaşı'nın sonuçları kapsamındadır.

CEVAP: B

22. 13 Ekim 1921 tarihinde imzalanan Kars Antlaşması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) Türkiye'nin bugünkü doğu sınırlarının çizildiği
B) 1921 Moskova Antlaşması'nda belirlenen sınırlarla ilgili düzenleme yapıldığı
C) 1918'de imzalanan Brest-Litovsk Antlaşması'nın teyit edildiği
D) Ardahan'ın TBMM Hükümetine, Batum'un Gürcistan'a bırakıldığı
E) TBMM Hükûmeti ile Kafkas Cumhuriyetleri arasında imzalandığı

Çözüm

C seçeneği (3 Mart 1918) Berst-Litovsk Antlaşması Sovyet Rusya'nın I. Dünya Savaşından çekilmesi gizli antlaşmaları tüm Dünyaya bildirmesi Osmanlı'nın Sovyet Rusya ile imzaladığı ilk ve tek antlaşma 13 Ekim 1921 Kars Antlaşması diğer seçeneklerdeki gelişmeleri kapsar.

CEVAP: C

23. 21 Şubat - 12 Mart 1921 tarihleri arasında toplanan Londra Konferansında Bekir Sami Bey'in,

I. TBMM Hükümeti temsilcisi sıfatıyla görüş bildirmek,
II. Türk tarafının amaçlarını ve anlaşma koşullarını açıklamak,
III. İtilaf devletlerinin temsilcileriyle ayrı ayrı anlaşmalar imzalamak

faaliyetlerinden hangileri Konferans sonrasında, TBMM tarafından bir kazanım olarak değerlendirilmiştir? (Lise 2018)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

TBMM'nin meşrutiyeti ve Misakı Milli'nin açıklanması yönüyle I ve II. öncüller kazanımdır. Fakat Bekir Sami itilaf devletleri ayrı yaptığı görüşmelerde milli çıkarlarımıza aykırı kararlara imza atmış bu yüzden de tepki görmüştür.

CEVAP: D

24. Mondros Mütarekesi'nden hemen sonra Urfa, Antep ve Maraş'ı işgal eden İngilizler, daha sonra imzaladıkları antlaşma ile bu yerleri aşağıdaki devletlerden hangisine bırakmıştır? (Lise 2018)

A) İtalya B) Fransa
C) Rusya D) Yunanistan
E) İran

Çözüm

İngiltere Gizli Antlaşmalarına uygun işgal etmediği Musul karşılığında Fransa'ya Urfa, Antep ve Maraş bölgelerini bırakmıştır.

Sykes-Picot Antlaşması ile Musul hariç Irak İngiltere'ye bırakılmıştır fakat İngiltere Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası ilk olarak Musul'u işgal ederek bu antlaşmayı ihlal etmiştir.

CEVAP: B

25. Atatürk Dönemi'nde, Cumhuriyet'in temel niteliklerinden olan sosyal devlet ilkesinin halk sağlığı alanındaki etkinliğine, aşağıdaki kurumlardan hangisi örnek olarak gösterilebilir? (Lise 2018)

A) Hıfzıssıhha Enstitüsü
B) Reji İdaresi
C) Köy Enstitüleri
D) Sümerbank
E) Türk Tayyare Cemiyeti

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

- **Reji İdaresi:** Tütün işletmeciliği
- **Köy Enstitüsü:** İlköğretim öğretmeni yetiştirmek için 17 Nisan 1940'da açılan eğitim faaliyetleri
- **Sümerbank:** Halka temel ihtiyaçlarının devlet eliyle karşılanmasına yönelik ekonomik bir kuruluş (1933)
- **Türk Teyyare Cemiyeti:** 16 Şubat 1975'te havacılığı geliştirmek maksadıyla M. Kemal tarafından kurulan kuruluştur.

CEVAP: A

26. Mehmet Akif Ersoy tarafından kaleme alınan *İstiklal Marşı* aşağıdakilerin hangisinde millî marş olarak kabul edilmiştir? (Ön Lisans 2016)

A) Temsilciler Kurulunda
B) Mebusan Meclisinde
C) Türkiye Büyük Millet Meclisinde
D) Sivas Kongresi'nde
E) Âyan Meclisinde

Çözüm

İstiklal Marşı I. İnönü Savaşı'ndan sonra Maarif (Eğitim) Bakanlığının açmış olduğu yarışma sonucunda TBMM'de kabul edilmiştir. Mehmet Akif, İstiklal Marşı'nı "Türk Ordusu"na ithaf etmiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

27. Aşağıdakilerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi kurulamaz? (Ön Lisans 2016)

	Neden	Sonuç
A)	I. İnönü Zaferi'nin kazanılması	Londra Konferansı'nın toplanması
B)	İstanbul'un işgal edilmesi	TBMM'nin açılması
C)	Türk ordusunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmesi	Mustafa Kemal'in başkomutan olması
D)	Sakarya Zaferi'nin kazanılması	Misakımillî'nin ilan edilmesi
E)	Büyük Taarruz'un zaferle sonuçlanması	Mudanya Mütarekesi'nin imzalanması

Çözüm

A, B, C ve E seçeneklerinde verilen neden-sonuç ilişkileri doğru bir şekilde eşleştirilmiştir.

Ancak "D" seçeneğindeki Misak-ı Milli'nin ilan edilmesi Sakarya Zaferi sonucunda değil, son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

28. İtalyanlar Millî Mücadele yıllarında, Yunanlılar ve Fransızların yaptıkları gibi baskı ve korku metodunu takip etmeyip kendilerini halka sevdirme, benimsetme ve yöre halkıyla çatışmaya girmeden işgal bölgelerine nüfuz etme yolunu benimsemişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi İtalyanların bu politikasına örnek gösterilemez? (Lise 2016)

A) Ankara Hükûmetinin siyasi taleplerini tümüyle kabul etmeleri
B) İşgal bölgelerinde ücretsiz sağlık, eğitim ve gıda hizmetleri sağlamaları
C) Antalya-Burdur, Burdur-Korkuteli arasında otomobillerle yolcu taşıma hizmeti gerçekleştirmeleri
D) Yunan işgali altında bulunan bölgelerdeki Türk tüccarlara "himaye vesikası" vermeleri
E) İtalyan askerlerinin çocuklara zaman zaman kartpostal ve çikolata dağıtmaları

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerinde verilenleri İtalyanların Anadolu'ya yönelik politikaları arasında gösterebiliriz.

Ancak Ankara Hükümetinin siyasi taleplerini tümüyle kabul etmeleri söz konusu olamaz. Eğer bu talepleri kabul etseydiler, zaten Sakarya Meydan Savaşı'nı beklemeden Anadolu'daki işgal bölgelerini tamamen boşaltırlardı.

CEVAP: A

29. **Millî Mücadele Dönemi'nde yapılan;**

I. Gediz,
II. Birinci İnönü,
III. İkinci İnönü,
IV. Kütahya-Eskişehir,
V. Sakarya

savaşlarının hangilerinde Türk askeri başarılı olmuştur? (Lise 2016)

A) I, II ve III B) I, III ve IV
C) I, II ve V D) II, III ve IV
E) II, III ve V

Çözüm

Gediz ve Kütahya-Eskişehir savaşlarında Türk askeri yenilgi almış, ancak I. İnönü, II. İnönü ve Sakarya savaşlarında Yunanlılara karşı zafer kazanılmıştır.

CEVAP: E

30. **Aşağıdakilerden hangisi Millî Mücadele sırasında gerçekleşen olaylardan biri değildir? (Lise 2016)**

A) İstiklal Marşı'nın kabulü
B) TBMM'nin açılması
C) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun kabulü
D) Tekâlif-i Milliye Emirleri'nin çıkarılması
E) Yıldırım Orduları Grup Komutanlığının kurulması

Çözüm

Milli Mücadele süreci Mustafa Kemal'in 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkmasıyla başlamıştır.

A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler 1920-1921 yıllarında gerçekleşen Milli Mücadele Dönemi gelişmeleridir.

Ancak "E" seçeneğindeki Yıldırım Orduları Grup Komutanlığının kurulması I. Dünya Savaşı sırasındaki bir gelişmedir (1918).

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

31. 1921 Anayasası'nda yer alan aşağıdaki hükümlerden hangisi, meşrutiyet idaresinden cumhuriyet yönetimine geçileceğine dair bir işarettir? (Ön Lisans 2014)

A) Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.
B) Yürütme ve yasama yetkisi meclistedir.
C) Antlaşma ve barış yapma yetkisi TBMM'dedir.
D) Meclis başkanı hükûmetin de başkanıdır.
E) Seçimler iki yılda bir yapılır.

Çözüm

1921 Anayasası'nda yer alan "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." maddesi Cumhuriyet idaresine geçileceğinin, halkın kendi kendini yöneteceğinin, saltanatın kaldırılacağının işaretidir.

CEVAP: A

32. Lozan Barış Konferansı'na gözlemci olarak katılan devlet aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Amerika Birleşik Devletleri
B) Yunanistan
C) Sovyet Rusya
D) Almanya
E) Japonya

Çözüm

Lozan Konferansı'na;
- gözlemci olarak katılan → ABD
- Boğazlar konusunda katılanlar → Sovyet Rusya ve Bulgaristan
- ticari sözleşmeler konusunda katılanlar → Belçika ve Portekiz'dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

33. Aşağıdakilerden hangisi I. İnönü Savaşı'na yol açan Yunan saldırısının nedenlerinden biridir? (Lise 2014)

A) Londra Konferansı'nın toplanmasını önlemek
B) Ankara Antlaşması'nın sonuçlarını etkilemek
C) Teşkilatıesasiye Kanunu'nun uygulanmasını önlemek
D) TBMM Hükûmetine Sevr Antlaşması'nı kabul ettirmek
E) Gümrü Antlaşması'nın uygulanmasını sağlamak

Çözüm

Yunanlıların TBMM Hükümetine şartları ağır olan Sevr Antlaşması'nı kabul ettirmek istemesi üzerine Ocak 1921'de I. İnönü Savaşı yaşanmıştır.

A, B, C seçeneklerindekiler I. İnönü Savaşı'ndan sonra gerçekleşen gelişmelerdir.

Gümrü Antlaşması ise doğuda Ermenilerle imzalanmıştır.

CEVAP: D

34. Lozan Barış Konferansı'na sadece Boğazlarla ilgili görüşmeler için katılan iki devlet, aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir? (Lise 2014)

A) Sovyet Rusya – Bulgaristan
B) Yunanistan – Sovyet Rusya
C) Sovyet Rusya – Romanya
D) Yugoslavya – Bulgaristan
E) Romanya – Yugoslavya

Çözüm

Lozan Barış Görüşmelerinde;

- Boğazlar konusunda → Sovyet Rusya ve Bulgaristan
- Ticari sözleşmeler konusunda → Belçika ve Portekiz katılmıştır.
- ABD ise gözlemci statüsündedir.

CEVAP: A

35. Aşağıdakilerden hangisi, Millî Mücadele'de Türk ordusunun kazandığı askerî başarılardan sonra yapılan antlaşmalardan biri değildir? (Ön Lisans 2012)

A) Ankara B) Moskova
C) Brest-Litowsk D) Gümrü
E) Kars

Çözüm

Milli Mücadele Dönemi'nde;

- I. İnönü Zaferinden sonra Rusya ile Moskova Antlaşması imzalanmış,
- Sakarya Zaferinden sonra Fransa ile Ankara, Sovyet Rusya önderliğinde Kafkas cumhuriyetleriyle Kars antlaşmaları imzalanmış,
- Doğu Cephesindeki başarılar sonucunda Ermenilerle Gümrü Antlaşması imzalanmıştır.

Brest - Litowsk Antlaşması ise Rusyanın I. Dünya Savaşı'ndan çekilirken imzaladığı antlaşmadır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

36. Millî Mücadele yıllarında meydana gelen gelişmelerden hangisi "millî birlik ve beraberlik ilkesine" **aykırı bir durumdur? (Ön Lisans 2012)**

A) TBMM'nin kurulması
B) Direniş cemiyetlerinin kurulması
C) Kuvayımilliye'nin ortaya çıkması
D) Kongrelerin toplanması
E) İç ayaklanmaların başlaması

Çözüm

Milli Mücadele yıllarında TBMM'nin açılması milli birlik ve beraberlik ilkesine aykırı bir gelişme değildir. TBMM'nin açılması ile Milli Mücadele daha sistemli bir hal almıştır. Direniş cemiyetlerinin kurulması ve Kuvayımilliye'nin ortaya çıkması da milli birlik ve beraberliğe karşı bir tutum takınarak bağımsızlığı sağlamaya yönelik çalışmalar yapmışlardır. Milli Mücadele Dönemi'nde kongrelerin düzenlenmesi işgallere karşı milli birlik ve beraberliğin sağlanmasına yöneliktir. Ancak iç isyanların çıkması milli birlik ve beraberliğe zarar vermiştir. İç isyanların çıkması Yunan ordusunun ilerleyişini kolaylaştırmış, milli kaynakların içerde tüketilmesine neden olmuş ve Milli Mücadele Dönemi için olumsuz bir gelişmedir.

CEVAP: E

37. TBMM'nin açılması aşağıdakilerden hangisine bir cevap niteliğindedir? (Lise 2012)

A) Mebusan Meclisi'nde Felah-ı Vatan Grubu kurulmasına
B) İstanbul'un resmen işgal edilmesine
C) Amasya Görüşmeleri'nin yapılmasına
D) Londra Konferansı'na İstanbul Hükûmetinin davet edilmesine
E) Anlaşma Devletleri'nin Mondros Anlaşması'na dayanarak yurdu işgale başlamasına

Çözüm

Milli Mücadele sürecinde Amasya Görüşmeleri sonucu İstanbul'da Mebusan Meclisi açılmış ve mecliste Misakımilli kararları kabul edilmiş ve bunun üzerine İtilaf kuvvetleri tarafından İstanbul resmen işgal edilmiştir. İstanbul'un işgali üzerine Mustafa Kemal Ankara'da hemen vekilleri toplamış ve 23 Nisan 1920'de TBMM'yi açmıştır. Dolayısıyla TBMM'nin açılması doğrudan İstanbul'un işgal edilmesine bir tepkidir.

CEVAP: B

38. Aşağıdakilerden hangisinin, TBMM Hükûmeti ile Sovyet Rusya arasında Moskova Antlaşması'nın imzalanmasında etkili olduğu savunulabilir? (Lise 2012)

A) İkinci İnönü Savaşı
B) Kütahya-Eskişehir Savaşı
C) Birinci İnönü Savaşı
D) Sakarya Meydan Savaşı
E) Büyük Taarruz

Çözüm

I. İnönü Zaferi'nden sonra Sovyet Rusya ile TBMM arasında Moskova Antlaşması imzalanmıştır. Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra Sovyet Rusya ve Kafkas Cumhuriyetleriyle Kars Antlaşması, Fransa ile Ankara Antlaşması imzalanmıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

39. Tekâlif-i Milliye Emirleri'nde her aileden birer kat çamaşır ile herkesin elindeki gıda maddeleri ile binek ve yük hayvanlarının belli bir kısmının hükûmete verilmesinin öngörülmesi ile,

I. ordunun Sakarya Savaşı öncesinde gerekli acil ihtiyaçlarını temin etmek,
II. Millî Mücadele'ye karşı olanları tespit etmek,
III. bu mal ve malzemenin düşman eline geçmesini önlemek

düşüncelerinden hangileri amaçlanmıştır? (Lise 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Kütahya – Eskişehir Muharebesi'nde alınan yenilginin ardından Mustafa Kemal ordunun ihtiyaçlarını temin etmek amacıyla Tekalif-i Milliye Emirleri'ni yayımlamış ve halkı topyekün savaşa çağırmıştır.

Bu emirlerin uygulanması ile Sakarya Savaşı öncesi ordunun eksikleri ve acil ihtiyaçları temin edilmeye çalışılmıştır.

Bu emirlerin kapsamında halkın elindeki her türlü malın % 40'ının orduya verilmesi kararı yer almaktadır.

CEVAP: A

40. Aşağıdakilerden hangisi, TBMM'nin güçler birliği ilkesi doğrultusunda yargı gücünü kullandığına delil olarak gösterilebilir? (Lise 2012)

A) Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun çıkarılması
B) Firariler Hakkında Kanun çıkarılması
C) Takrir-i Sükûn Kanunu'nun hazırlanması
D) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun uygulamaya konması
E) İstiklal Mahkemeleri üyelerinin saptanması

Çözüm

Hıyaneti Vatan Kanunu
Firariler Hakkındaki Kanun
Takrir-i Sükun Kanunu
Teşkilat-ı Esasiye Kanunu
→ TBMM'nin Yasama gücünü kullandığının kanıtıdır.

İstiklal Mahkemelerini → Yargı gücünü kullandığının kanıtıdır.

Ankara Hükümeti (İcra Vekilleri Heyeti) → Yürütme gücünün kanıtıdır.

CEVAP: E

YARGI YAYIN EVİ

41. Aşağıdakilerden hangisi, daha önceden üzerinde uzlaşma sağlandığından dolayı, Lozan Konferansı'nda tartışmalara konu olmamıştır? (Ön Lisans 2010)

A) Boğazların yönetimine ilişkin düzenleme
B) Suriye sınırı
C) Osmanlı devlet borçları
D) Kapitülasyonlar
E) Musul

Çözüm

Lozan Konferansı'nda Osmanlı borçları, Boğazlar, Kapitülasyonlar, Musul konularında sık sık tartışmalar yaşanmıştır.

Ancak Lozan Konferansı'nda "Suriye Sınırı"na dair tartışma yaşanmamıştır. Çünkü bu konuda 1921 Ankara Antlaşması'nda daha önce alınmış olan karar geçerli sayılmıştır.

CEVAP: B

42. 1921 Anayasası'na göre, Meclis üyeleri iller halkınca seçilir, ancak bu üyeler seçildiği ilin değil tüm ulusun temsilcisidir.

Anayasanın bu hükmüyle aşağıdakilerden hangisinin gözetildiği savunulabilir? (Lise 2010)

A) Ülkenin ve ulusun bir bütün olduğunun
B) Ülkede bulunan etnik grupların
C) Siyasi görüş farklılıklarının
D) Meclisin yasama ve yürütme yetkisi olduğunun
E) Seçilen üyelerin belli bir süre için seçildiğinin

Çözüm

1921 Anayasası Kurtuluş Savaşı sırasında birlik ve beraberliğe en fazla ihtiyaç duyulan süreçte ilan edilmiştir. Bu amaca ulaşabilmek için Anayasa'da "Mebusların sadece seçildiği ili değil tüm ulusu temsil ettiği" vurgusuna yer verilmiştir.

CEVAP: A

43. Türkiye'nin,

I. Irak,
II. Yunanistan,
III. Suriye

devletlerinden hangileriyle sınırı, Lozan Antlaşması'nda belirlenmiştir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Lozan Antlaşması'nda görüşme konusu olan sınırlar;

- Irak (Musul)
- Yunanistan (Batı)
- Suriye (Hatay–Güney) sınırlarıdır.

– Irak sınırı ile ilgili mesele İngiltere ile görüşülmüş, fakat sonuç alınamadığı için mesele sonraya bırakılmıştır.
– Suriye sınırı ile ilgili 1921 Ankara Antlaşması geçerlidir denmiştir. Yani bu sınırda Lozan'da değil daha öncesinde belirlenmiş, Lozan'da sadece onay görmüştür.
– Lozan'da ilk kez belirlenen tek sınır Türk–Yunan sınırıdır. (II)

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Millî Mücadele Dönemi'nde faaliyete başlayan İstiklâl Mahkemeleri, cumhuriyetin ilanından sonra da zaman zaman yargılamalarda bulunmuştur.

Buna göre

I. Menemen Olayı,
II. Bozkurt-Lotus Davası,
III. Mustafa Kemal'e İzmir'de suikast girişimi

gelişmelerinden hangilerinin yargı süreci İstiklâl Mahkemelerinde gerçekleştirilmiştir? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

İstiklâl Mahkemeleri, Millî Mücadele Dönemi'nde özellikle İstanbul'un işgali ve sonrasında Türk inkılâbının korunması amacıyla kurulan mahkemelerdir. Ancak bu mahkemeler, cumhuriyetin ilanından sonra da belirli olaylarda görev yapmışlardır. Şimdi olayları değerlendirelim:

I. **Menemen Olayı:** 23 Aralık 1930'da Menemen'de meydana gelen isyandır. İsyancılar Divanı Harp mahkemelerinde yargılanmıştır.
II. **Bozkurt-Lotus Davası:** Bu dava, İstiklâl Mahkemeleri ile ilgili bir dava değildir. Bozkurt-Lotus Davası 1926'da Lahey Uluslararası Adalet Divanında görülmüştür.
III. **Mustafa Kemal'e İzmir'de suikast girişimi:** 1926'da İzmir'de gerçekleşen suikast girişiminde İstiklâl Mahkemeleri tarafından yargılamalar yapılmıştır. Suçlular cezalandırılmış ve İstiklal mahkemelerinin son görevi olmuştur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

2. Mustafa Kemal Atatürk'ün 1934 yılında attığı İmza örneği aşağıda verilmiştir.

Bu imza dikkate alındığında

I. Harf inkılabı yapılmıştır.
II. Soyadı Kanunu kabul edilmiştir.
III. Laiklik ilkesi anayasaya girmiştir.

ifadelerinden hangileri söylenebilir? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Mustafa Kemal Paşa'ya ait imza örneğinin verildiği görsel dikkate alındığında öncüllerde I ve II seçeneklerine ulaşmak mümkündür. Mustafa Kemal Paşa görseldeki imzada Latin harflerini ve Soyadını kullanmıştır. Dolayısıyla cevap I ve II'dir.

CEVAP: B

3. 1934 yılında çıkarılan İskân Kanunu'nun 10. maddesinde "Aşiret reisliği, beyliği, ağalığı ve şeyhliği ve bunların herhangi bir belgeye veya görgü ve göreneğe dayalı her türlü teşkilat ve organları kaldırılmıştır." ibaresi yer almaktadır.

İskân Kanunu'nun bu maddesiyle aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir? (Ön Lisans 2024)

A) Yerel güç odaklarının etkisizleştirilmesi
B) Tarımda Aşar Vergisi'nin kaldırılması
C) Osmanlı Millet Sistemi'nin değiştirilmesi
D) Aile hukukunda yenileşmeye gidilmesi
E) Ahali Mübadelesi sürecindeki karışıklığın önlenmesi

Çözüm

1934'te çıkarılan İskân Kanunu, özellikle yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde toplumsal düzeni sağlamak, yerel güç odaklarını zayıflatmak ve modern devlet yapısını pekiştirmek amacı güdüyordu. Kanunun 10. maddesinde yer alan "Aşiret reisliği, beyliği, ağalığı ve şeyhliği ve bunların herhangi bir belgeye veya görgü ve geleneğe dayalı her türlü teşkilat ve organları kaldırılmıştır" ibaresi, yerel güç odaklarının etkisizleştirilmesi amacını taşımaktadır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

4. **Lozan Barış Konferansı'nda**

I. ABD,
II. Bulgaristan,
III. Soyvet Rusya

devletlerinden hangileri Boğazlarla ilgili resmî toplantılara taraf olarak katılmış ve antlaşmayı imzalamıştır? (Lise 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Lozan Barış Konferansı'nda Boğazlar konusu, İstanbul Boğazı ve Çanakkale Boğazı'nın yönetimi ve güvenliği üzerine tartışılmıştır. Bu konuda yapılan anlaşma, Lozan Antlaşması'nın 23. Maddesi çerçevesinde belirlenmiştir. Bu konuda Karadenize kıyısı olan devletlerden Bulgaristan ve Sovyet Rusya katılımcı olarak yer almış ve anlaşmayı imzalamıştır.

CEVAP: D

5. 1924 Anayasası'nda yasama ve yürütme yetkilerinin TBMM'de toplanması ilkesi korunurken, yargı gücü millet adına bağımsız mahkemelere bırakılmıştı.

Bu hükme rağmen II. TBMM istisnai durumlarda da olsa yargı gücünü aşağıdaki mahkemelerin hangisi aracılığıyla kullanmıştır? (Lise 2024)

A) Devlet Güvenlik Mahkemeleri
B) İstiklal Mahkemeleri
C) Özel Yetkili Mahkemeler
D) Şer'iye Mahkemeleri
E) İstinaf Mahkemeleri

Çözüm

İstiklal Mahkemeleri özellikle Millî Mücadele'nin zaferle sonuçlanmasının ardından, istiklali korumak ve devleti yeniden inşa etmek amacıyla kurulmuş olan mahkemelerdir. Bu mahkemeler, başta halkın güvenliği olmak üzere, devlete karşı işlenen suçlar ile ilgili olarak yargılama yapmış ve yargı gücünü belirli bir ölçüde TBMM adına kullanmışlardır.

İstiklal Mahkemeleri, yargı bağımsızlığı ilkesinden saparak istisnai durumlarda mahkeme kararlarını doğrudan TBMM'nin belirli yetkilerine dayandırmıştır. Bu mahkemelerin kurulması, dönemin siyasi koşulları ve savaş ortamı göz önünde bulundurularak, hukukun üstünlüğü ilkelerinden sapılmış ve yargı gücü genellikle TBMM'nin denetiminde olmuştur.

CEVAP: B

6. 1934 yılında TBMM'de kabul edilen Bazı Kisvelerin Giyilmeyeceğine Dair Kanun'un 3. maddesi: "Türkiye'de bulunan Türklerin ve yabancıların, yabancı memleketlerin siyaset, askerlik ve milis teşekkülleri ile münasebetli kıyafet ve alametlerini ve levazımını taşımaları yasaktır." şeklindedir.

Kanun'un bu maddesinden hareketle

I. toplumda ayrıcalıkların önüne geçilmek istendiği,
II. halkçılık ilkesi doğrultusunda adım atıldığı,
III. tam bağımsızlık ilkesine uygun karar alındığı

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir? (Lise 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

1934 yılında kabul edilen Bazı Kisvelerin Giyilmeyeceğine Dair Kanun'un 3. maddesi, toplumsal eşitlik ve halkçılık ilkesi doğrultusunda atılmış bir adım olarak kabul edilebilir. Bu kanunun amacı, toplumda ayrıcalıkların ortadan kaldırılması ve halk arasında eşitlik sağlanmasıdır. Ayrıca, bu adım, halkçılık ilkesine uygun olarak belli bir kesimin ya da sınıfın dışa vurduğu ayrıcalıkların engellenmesi amacı taşımaktadır.

I. toplumda ayrıcalıkların önüne geçilmek istendiği:
- Kanun, toplumda eşitlik ve ayrıcalıksızlık ilkesini benimsemekte ve sadece belli sınıflara ait olan kıyafetlerin ve sembollerin kullanımını yasaklamaktadır. Bu, toplumda ayrıcalıkların önüne geçilmesi amacını taşımaktadır.

II. halkçılık ilkesi doğrultusunda adım atıldığı:
- Halkçılık ilkesi, toplumda eşitlik ve sınıfsal farkların ortadan kaldırılması anlamına gelir. Kıyafet ve alamet yasakları da toplumda farklı sınıflar arasındaki farkları ortadan kaldırmak adına atılan bir adımdır.

III. tam bağımsızlık ilkesine uygun karar alındığı:
- Bu kanunla yabancı yabacıların herhangi bir siyaset, askerlik ve milis teşekküller ile münasebetli kılık kıyafet giyilmesinin engellenmesi bağımsızlık ilkesinden ödün verilmek istenmediğine kanıttır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

7. "Türkiye halkı millî iradeye dayanmayan hiçbir kuvvet ve heyeti tanımadığı gibi, İstanbul'daki şahsî hâkimiyete dayalı hükümet şeklini 16 Mart 1920'den itibaren ve ebediyen kaldırmıştır." **ifadesinin yer aldığı kanun aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir? (Ön Lisans 2022)**

A) Halifeliğin kaldırılması
B) Saltanatın kaldırılması
C) Kanunuesasinin feshedilmesi
D) İstiklal Mahkemelerinin kurulması
E) Şeriyye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması

Çözüm

1921 tarihli Teşkilât-ı Esâsiye Kanunun 1. Ve 2. Maddelerine göre esasen saltanat fiili olarak sona ermiştir.

Madde 1. Teşkilât-ı Esasiye Kanunuyla Türk halkı hukuk-ı hâkimiyet ve hükümranisini hakiki temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin manevî şahsiyetinde gayri kabili terk ve tecezzi ve ferağ olmak üzere temsile ve bilfiil istimale ve milli iradeye istinad etmeyen hiç bir kuvvet ve heyeti tanımamaya karar verdiği cihetle Misakı Millî sınırları içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinden başka şekli hükümeti tanımaz. Bunun üzerine Türkiye halkı şahsi hâkimiyete müstenid olan İstanbul'daki hükümet şeklini 16 Mart 1920'den itibaren sonsuza dek tarihe müntakil addeylemiştir.

CEVAP: B

8. Mustafa Kemal, Türkiye iktisat Kongresinde: "Bir devlet ki tebaasına koyduğu vergiyi yabancılara koyamaz, bir devlet ki gümrük vergileri ve benzer düzenlemelerden yoksun bırakılır. O devlete bağımsız denilemez." demiştir.

Buna göre

I. Ekonomik bağımsızlık olmadan tam bağımsızlık mümkün değildir.
II. Kapitülasyonlar ekonomik gelişimin önünde engel teşkil etmiştir.
III. Osmanlı Devleti mali bağımsızlığını büyük ölçüde kaybetmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Bir devlet ki tebaasına koyduğu vergiyi yabancılara koyamaz (I), bir devlet ki gümrük vergileri ve benzer düzenlemelerden yoksun bırakılır (II). O devlete bağımsız denilemez. (III)

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

9. Aşağıdaki gelişmelerden hangisi 4 Mart 1925 tarihinde Takrir-i Sükûn Kanunu'nun kabul edilmesi, istiklal mahkemelerinin tekrar faaliyete geçmesi ve sıkıyönetimin ilan edilmesinde etkili olmuştur? (Lise 2022)

A) Mustafa Kemal Paşa'ya suikast girişimi
B) 1929 Dünya Ekonomik Krizi
C) Şeyh Sait Ayaklanması
D) Çanakkale Olayı
E) Menemen Olayı

Çözüm

Şeyh Sait İsyanı: Doğu Anadolu Bölgesi'nde bozulan huzuru sağlamak amacı ile Takrir-i Sükun Kanunu (Huzur ve Güvenliği Sağlama Kanunu) çıkartıldı.

Doğu Anadolu'da kısmi seferberlik ve sıkıyönetim ilan edildi.

Musul sorunun Türkiye'nin aleyhine çözülmesine neden oldu.

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası isyanda rolü olduğu gerekçesi ile kapatıldı.

Çok partili hayata geçiş için yapılan ilk deneme başarısızlıkla sonuçlandı.

İstiklal Mahkemeleri Ankara ve Diyarbakır gibi yerlerde yeniden kuruldu.

CEVAP: C

10. 1934 yılında çıkarılan, geçmiş ile gelecek arasında bağ oluşturarak kişinin kendi ailesi ve toplum içindeki yerinin belirlenmesini sağlayan kanun aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Milli Korunma Kanunu
B) Nisab-ı Müzakere Kanunu
C) Türk Ceza Kanunu
D) Soyadı Kanunu
E) Tevhid-i Tedrisat Kanunu

Çözüm

Soyadı Kanunu (21 Haziran 1934) ile;

- Toplumsal alanda eşitsizlik oluşturan unvanları kaldırmak amacıyla çıkarıldı. (ağa, hacı, hoca, hafız, hoca efendi, bey, paşa, hanım, hanımefendi)
- Bu kanunla askeri, sosyal ve resmi alanlardaki karışıklıklar giderildi.
- Bu kanuna göre alınacak soyadı Türkçe olacak, rütbe, memurluk, yabancı ırk ve millet adlarıyla, ahlaka aykırı ve gülünç olan kelimeler soyadı olarak kabul edilmeyecekti.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

11. I. İş Bankası
II. Ziraat Bankası
III. İtibar-ı Milli Bankası
IV. Sanayi ve Maadin Bankası

Yukarıdaki bankalardan hangileri Cumhuriyet'in ilanından sonra kurulmuştur? (Lise 2022)

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) I, II ve IV
E) II, III ve IV

Çözüm

İş Bankası'nın Kurulması (1924)
İtibar-ı Millî Bankası (1917)
Ziraat Bankası (1888)
Türkiye Sanayi ve Maadin Bankası (1925)

CEVAP: B

12. 1934 yılında çıkarılan bir kanunla "ağa, hacı, hafız, hoca, molla, efendi, bey, paşa, hanımefendi, hazretleri" gibi lakap ve statü belirten unvanların kaldırılmasının amacı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Toprak bütünlüğünü korumak
B) İmtiyazsız ve sınıfsız bir toplum oluşturmak
C) Ülke nüfusunu belirlemek
D) Tam bağımsızlığı sağlamak
E) Eğitim ve öğretimi birleştirmek

Çözüm

1934 yılında çıkarılan Soyadı Kanunu ile "ağa, hacı, hafız, molla"gibi unvanlar da kaldırılmıştır.

Bu unvanların kaldırılması halk arasında eşitliği sağlamaya yönelik olup Halkçılık ilkesi ile doğrudan ilişkilidir.

Amaç "B" seçeneğinde de belirtildiği gibi imtiyazsız ve sınıfsız bir toplum oluşturmaktır.

CEVAP: B

13. Türkiye'de azınlık okulları ve yabancı okulların Millî Eğilim Bakanlığına bağlanması aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşmiştir? (Ön Lisans 2020)

A) Medeni Kanun
B) Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun
C) Tevhid-İ Tedrisat Kanunu
D) Millet Mektepleri Talimatnamesi
E) Nisab-ı Müzakere Kanunu

Çözüm

Türkiye'de azınlık okulları ve yabancı okulların Milli Eğitim Bakanlığına bağlanması 3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile gerçekleşmiştir.

Maarif Teşkilatı hakkında kanun ile ilköğretim ve ortaöğretim okullarının müfredatı çağdaş ilkelere göre hazırlanmıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

14. İstanbul Hükümetinin Lozan Konferansı'na katılma girişimi aşağıdakilerin hangisiyle engellenmiştir? (Ön Lisans 2020)

A) Başkomutanlık Kanunu'nun çıkarılması
B) Saltanatın kaldırılması
C) İstiklal mahkemelerinin kurulması
D) Ankara'nın başkent olması
E) Halifeliğin kaldırılması

Çözüm

İtilaf devletlerinin Lozan Konferansı'na hem Osmanlı Hükümetini hem de TBMM Hükümetini davet etmesi üzerine, TBMM karar alarak Lozan öncesinde 1 Kasım 1922'de Saltanatı kaldırmıştır.

Böylece Lozan Konferansı'na yalnızca TBMM Hükümeti'nin katılması sağlanmıştır.

CEVAP: B

15. 20 Nisan 1924 tarihinde TBMM'de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun yürürlüğe giren ilk şekliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Lise 2020)

A) Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu ifade edilmiştir.
B) Türkiye Devleti'nin bir cumhuriyet olduğu belirtilmiştir.
C) Kamu özgürlükleri düzenlenmiştir.
D) Türkiye Cumhuriyeti'nin dininin İslam olduğu vurgulanmıştır.
E) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmıştır.

Çözüm

20 Nisan 1924 tarihinde kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile ilgili A, B, C ve D seçeneklerinde doğru bilgiler verilmiştir.

Ancak Türk kadınına;

- 1930'da belediye seçimlerine katılma hakkı,
- 1933'te muhtarlık seçimlerine katılma hakkı,
- 1934'te milletvekili seçme ve seçilme hakkı verilmiştir.

CEVAP: E

16. Atatürk *Nutuk*'ta "Milletimizin kurduğu yeni devletin mukadderatına, işlerine, bağımsızlığına, unvanı ne olursa olsun hiç kimseyi karıştıramayız." demiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün bu ifadeleri doğrultusunda gerçekleşen siyasi gelişmelerden biri değildir? (Lise 2020)

A) Ankara'nın başkent olması
B) Irak sınırının belirlenmesi
C) Kabotaj Kanununun çıkarılması
D) Merkez Bankasının kurulması
E) Yabancı okulların düzenlenmesi

Çözüm

Ankara'nın başkent olması, Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması, Merkez Bankası'nın kurulması, Yabancı okulların düzenlenmesi faaliyetlerinde Türkiye hiçbir müdahaleyi kabul etmemiştir.

Ancak Irak sınırı 1926 tarihinde İngilizlerle imzalanan Ankara Antlaşması'yla belirlenmiş ve Misak-ı Milli sınırlarına dâhil olan Musul sınırlarımız dışında kalmıştır.

Dolayısıyla Ankara Antlaşması'nda İngilizlerin etkisi vardır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

17. Mustafa Kemal Paşa, 17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nin açılış konuşmasında ekonomik bağımsızlığın önemine vurgu yaparak askerî zaferlerin ekonomik başarılarla taçlandırılması gerektiğini, ekonomik bağımsızlığın siyasi bağımsızlık kadar önemli olduğunu ifade etmiştir.

Buna göre;

I. Kabotaj Kanununun kabul edilmesi,
II. kapitülasyonların kaldırılması,
III. Nisab-ı Müzakere Kanununun çıkarılması

gelişmelerinden hangileri ekonomik bağımsızlığın sağlanması amacıyla gerçekleştirilmiştir? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

Çözüm

I. ve II. öncüllerde verilenler İzmir İktisat Kongresi'nde kabul edilen Misak-ı İktisadi kararları doğrultusunda olup ekonomik bağımsızlığı sağlamaya yöneliktir.

Ancak Nisab-ı Müzakere Kanunu TBMM'nin iç tüzüğü ile ilgilidir. Bu kanunun ekonomik bir boyutu yoktur.

CEVAP: C

19. Saltanatın kaldırılmasının aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) Osmanlı hanedan yönetiminin son bulmasına
B) İstanbul Hükûmeti'nin Lozan Konferansı'na katılmasının engellenmesine
C) TBMM'de rejim ve devlet başkanlığı tartışmalarının yaşanmasına
D) Yönetimde Ankara-İstanbul ayrılığının ortadan kalkmasına
E) TBMM'de kuvvetler birliği ilkesinin uygulanmasına

Çözüm

E seçeneğinin dışındaki tüm seçeneklere etki etmesi söz konusu, E seçeneği için böyle bir durum ifade edilemez.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

18. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde şeker fabrikası kurulan yerlerden biri değildir? (Lise 2020)

A) Uşak B) Alpullu
C) Eskişehir D) Turhal
E) Divriği

Çözüm

Atatürk Dönemi'nde 26 Kasım 1926'da Trakya'da Alpullu Şeker Fabrikası, aynı yıl Uşak Şeker Fabrikası ardından Eskişehir (5 Aralık 1933) ve Turhal (19 Ekim 1934) şeker fabrikaları kurulmuştur.

Divriği'de o dönemde bir şeker fabrikası kurulmamıştır.

CEVAP: E

20. 26 Ekim 1923 tarihinde İcrâ Vekilleri Heyeti Reisi Fethi Bey'in istifa etmesi üzerine ortaya çıkan hükümet bunalımı, aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesiyle son bulmuştur? (Ön Lisans 2018)

A) Saltanatın kaldırılması
B) Halifeliğin kaldırılması
C) Takrîr-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması
D) Cumhuriyet'in ilan edilmesi
E) 1924 Anayasası'nın yürürlüğe girmesi

Çözüm

11 Ağustos 1923 II. TBMM'nin açılmasından sonraki süreçte Meclis hükümet sisteminden kaynaklı olarak Hükümetin kurulamaması ve hükümet bunalımı yaşanması (Sonbahar, Güz, Ekim Bunalımı). Bu durum Cumhuriyet'in ilan edilmesini zorunlu kılmıştır. D seçeneği bu kapsamdadır. Diğer seçenekler ile bir ilişkisi yoktur.

CEVAP: D

21. Mehmet Akif Ersoy, İstiklal Marşı'nı aşağıdakilerden hangisine ithaf ederek kaleme almıştır? (Lise 2018)

A) Yüce milletimize
B) Gençlerimize
C) Kahraman ordumuza
D) Şehitlerimize
E) TBMM'ye

Çözüm

- Milli Şair, Vatan Şairi olarak da bilinen M. Akif (şair, öğretmen, hekim, veteriner) Milli Marşı Türk Ordusuna ithafen yazmıştır.
- Akif elde edilen geliri ise Darulaceze veya Darulmesai'ye bağışlamıştır.
- İlk kez 2. İnönü Savaşı'nda MEB Hamdullah Suphi bey tarafından TBMM'de okunmuştur.

CEVAP: C

22. 1921 yılında kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2018)

A) Hâkimiyetin millete ait olduğu ifade edilmiştir.
B) Kanun yapma yetkisinin Meclise ait olduğu belirtilmiştir.
C) Türkiye devletinin Büyük Millet Meclisi tarafından idare edildiği belirtilmiştir.
D) Anayasa Mahkemesinin yetkileri belirlenmiştir.
E) Antlaşma yapma yetkisinin Mecliste olduğu ifade edilmiştir.

Çözüm

Yeni kurulacak Türk Devletinin ilk Anayasası Teşkilat-ı Esasi kısa ve öz bir Anayasa olarak faaliyete geçmiştir hatta bir kısım eksik hükümler Osmanlı'nın Anayasası olan Kanun-i Esasiden alınmıştır.

Anayasa Mahkemesi ise **1961 Anayasası** ile kurulmuştur.

CEVAP: D

23. Yeni Türk Devleti'nin adının verilmesini sağlayan gelişme aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) TBMM'nin açılması
B) Halifeliğin kaldırılması
C) Cumhuriyetin ilan edilmesi
D) Ankara'nın başkent olması
E) Saltanatın kaldırılması

Çözüm

Cumhuriyetin ilanı ile rejim sorunu çözülmüş ve Yeni Türk devletinin adı bu rejim doğrultusunda belirlenmiştir.

Cumhuriyetin ilanı hem rejim hem devlet başkanı hem hükümet krizi hem de Türkiye devletinin isim sorununu çözmüştür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

24. 17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihinde İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nde alınan kararların pek çoğu daha sonraki süreçte hayata geçirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi kongrede alınan kararların bir sonucu değildir? (Lise 2018)

A) Aşar vergisine son verilmesi
B) Kapitülasyonların kaldırılması
C) Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması
D) Kabotaj Kanunu'nun kabul edilmesi
E) Devlet Planlama Teşkilatı'nın kurulması

Çözüm

DPT: 30 Eylül 1960'da kuruldu. Devletin ekonomik ve sosyal amaçlarını belirlemek için hükümete danışmanlık yapan kurumdur.

Diğer seçenekler iktisat kongresi kararları arasında yer alır.

CEVAP: E

25. **Saltanatın kaldırılmasının ardından istifa eden Osmanlı Hükûmetinin sadrazamı kimdir? (Ön Lisans 2016)**

A) Ahmet İzzet Paşa
B) Tevfik Paşa
C) Salih Paşa
D) Damat Ferit Paşa
E) Ali Rıza Paşa

Çözüm

Seçeneklerde yer alan şahısların tamamı saltanatın kaldırılmasından önceki süreçteki Osmanlı hükümetlerinin başında yer almışlardır.

Saltanatın kaldırılması ile istifa eden son Osmanlı hükümeti de "Tevfik Paşa" hükümetidir.

CEVAP: B

26. **Çok partili hayata geçişin ilk denemelerinde, aşağıdakilerden hangisi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası gibi siyasi partilerin kurulmasında etkili olan muhalif grup arasında yer almamıştır? (Ön Lisans 2016)**

A) Rauf Orbay
B) Refet Bele
C) Kâzım Karabekir
D) Ali Fuat Cebesoy
E) Fevzi Çakmak

Çözüm

1924 yılında kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kurucuları arasında Kazım Karabekir, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele, Adnan Adıvar, Rauf Orbay bulunmaktadır.

Fevzi Çakmak ise Atatürk Dönemi'nde kurulan hiçbir partinin kurucuları arasında yer almamıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

27.
- Öğretim programlarının halkın ihtiyaçlarına cevap verecek şekle getirilmesi,
- eğitim sistemi millî olacak şekilde ilk ve ortaöğretim programlarının düzenlenmesi,
- okul açılmasının Millî Eğitim Bakanlığının iznine bağlanması

Bu gelişmeler, aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleştirilmiştir? (Ön Lisans 2016)

A) Köy Enstitülerinin kurulmasıyla
B) Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun'un çıkarılmasıyla
C) Yeni Türk harflerinin kabul edilmesiyle
D) Üniversite Reformu'nun yapılmasıyla
E) Millet Mekteplerinin açılmasıyla

Çözüm

1926'da kabul edilen Maarif Teşkilatı Hakkındaki Kanun ile soruda verilen gelişmelerin tamamı gerçekleştirilmiştir. Diğer seçeneklerdekiler ise 1928-1940 yılları arasında gerçekleşen eğitim ve öğretim ile ilgili önemli hamlelerdir.

CEVAP: B

28. I. Devlet adına para basmak
II. Ulusal bankalarla rekabet etmek
III. Türk lirasının değerini korumak

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının görevleri arasında yer almaz? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

1930 yılında para basmak ve Türk lirasının değerini korumak gibi amaçlarla Merkez Bankası kurulmuştur.

Ancak Merkez Bankasının ulusal bankalarla rekabet etmek gibi bir amacı bulunmamaktadır.

CEVAP: B

29. Tarih tezinde Orta Asya ve Anadolu tarihlerini önemseyen Atatürk, özellikle 1930'lu yıllarda tarih çalışmalarına katkıda bulunmuştur.

Atatürk'ün tarih anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2016)

A) Evrensel olmayan bir tarih anlayışı geliştirmiştir.
B) Bütünleştirici ve çağdaş bir tarih anlayışını savunmuştur.
C) Akıl ve bilimi tarih anlayışının merkezine koymuştur.
D) Türk kültürünün tarihsel gelişim sürecine önem vermiştir.
E) İslamiyet öncesi Türk tarihinin de araştırılmasına öncelik vermiştir.

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerinde verilenleri Atatürk'ün tarih anlayışıyla ilişkilendirebiliriz.

Ancak Atatürk'ün tarih anlayışının evrensel olmadığını söyleyemeyiz.

CEVAP: A

30. 1929 yılında başlayan Dünya Ekonomik Krizi, Türkiye'de siyasal, sosyal ve ekonomik alandaki gelişmeleri etkilemiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu krizin etkili olduğu dönemdeki gelişmelerden biri değildir? (Lise 2016)

A) Devletçilik ilkesinin Cumhuriyet Halk Fırkasının programına girmesi
B) Halkevlerinin faaliyete geçmesi
C) Menemen'de rejim karşıtı bir olayın çıkması
D) İzmir'de Türkiye İktisat Kongresi'nin toplanması
E) Serbest Cumhuriyet Fırkası adıyla yeni bir muhalefet partisinin kurulması

Çözüm

- CHP'nin programına devletçilik ilkesinin girmesi 1930'da,
- Halkevlerinin faaliyete geçmesi 1932'de
- Menemen Olayı'nın yaşanması 1930'da
- Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurulması 1930'da

gerçekleşmiştir.

Ancak İzmir İktisat Kongresi 1923'te gerçekleşmiştir (1929'daki Dünya Ekonomik Krizi'nden daha önce gerçekleşmiştir.).

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

31. 17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu, aşağıdaki devletlerin hangisinin Medeni Kanunu örnek alınarak hazırlanmıştır? (Lise 2016)

A) Fransa B) İsviçre
C) İtalya D) Almanya
E) İngiltere

Çözüm

Türk Medeni Kanunu, İsviçre Medeni Kanunu örnek alınarak hazırlanmıştır. Çağdaş ve modern olması, sorunlara pratik çözüm yolları getirmesi gibi etkenler İsviçre'den alınmasında etkili olmuştur.

CEVAP: B

32. "Biz, Batılılar ne yaptıysa aynısını yapmak değil, nasıl yaptılarsa öyle yapmak istiyoruz."

Atatürk Dönemi'nin tanıklarından olup Türk Tarih Kurumunun başkanlığını da yapan Hasan Cemil Çambel'in bu sözünden hareketle, Türk İnkılabı'nın Batılı modelden almayı hedeflediği temel unsur, aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Yöntem bilgisi
B) Maddi destek
C) Yetişmiş eleman
D) Teknik araç
E) Basılı kaynak

Çözüm

"Biz Batılılar ne yaptıysa aynısını yapmak değil, nasıl yaptılarsa öyle yapmak istiyoruz." sözüyle Hasan Cemil Çambel "Batının yöntem bilgisinin" alınması gerektiğini belirtmiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

33.
- Laikleşme yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- Osmanlı ailesinin tüm fertleri yurt dışına çıkarılmıştır.

Verilen bu bilgiler, aşağıdakilerden hangisinin sonuçlarındandır? (Ön Lisans 2014)

A) Halifeliğin kaldırılması
B) Teşkilatıesasiye Kanunu'nun çıkarılması
C) Cumhuriyetin ilan edilmesi
D) Şeriye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması
E) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması

Çözüm

3 Mart 1924'te halifeliğin kaldırıldığı gün, Osmanlı ailesinden hiç kimse yeniden saltanat ve hilafet iddiasında bulunmasın diye Osmanlı ailesinin tüm fertleri yurt dışına çıkarılmıştır.

CEVAP: A

34. Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesiyle aşağıdaki kurumlardan hangisinin faaliyet alanı daralmıştır? (Ön Lisans 2014)

A) TBMM
B) Millî Eğitim Bakanlığı
C) Fener Rum Patrikhanesi
D) İstiklal Mahkemeleri
E) Erkân-ı Harbiye-i Umumiye Riyaseti

Çözüm

İstanbul'da bulunan Fener Rum Patrikhanesi Lozan Antlaşması'ndan sonra Ortodoks Osmanlı vatandaşlarının evlilik, miras gibi işleriyle ilgilenmekteydi.

1926'da Medeni Kanunun kabulüyle Patrikhanenin bu yetkileri de elinden alınmıştır.

CEVAP: C

35. Mustafa Kemal, Millî Mücadele sırasında millî iradeye vurgu yapmış, kongrelerde ve TBMM'de milletin temsilcileri ile birlikte hareket etmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu politikaya işaret etmektedir? (Ön Lisans 2014)

A) Demokrasi B) Oligarşi
C) Monarşi D) Teokrasi
E) Meşrutiyet

Çözüm

Soru kökünde;
- milli irade
- milletin temsilcileri

kavramlarına yer verilmesi "demokrasi"ye işarettir.

CEVAP: A

36. Atatürk; inkılabı, parti politikaları üstünde millî bir siyaset doğrultusunda geliştirmeyi amaçlamıştır. Bu hedefin gerçekleştirilmesine yardımcı olmak amacıyla da çeşitli kurumlar oluşturmuştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi'nde inkılabın kültürel temellerini sağlamlaştırmak için açılan kurumlardan biri değildir? (Lise 2014)

A) Atatürk Orman Çiftliği
B) İnkılap Tarihi Enstitüsü
C) Türk Dil Kurumu
D) Türk Tarih Kurumu
E) Halkevleri

Çözüm

Soru kökünde inkılabın "kültürel" temeli denildiği için B, C, D ve E seçeneklerinde verilenlerin bu doğrultuda olduğunu söyleyebiliriz.

Ancak Atatürk Orman Çiftliği bu doğrultuda bir gelişme değildir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

37. Türkiye Cumhuriyeti'nde resmî işlemlerdeki karışıklıkları önlemek amacıyla 1934 yılında aşağıdakilerden hangisi gerçekleştirilmiştir? (Lise 2014)

A) Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi
B) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
C) Yeni Türk alfabesinin kabul edilmesi
D) Kadınlara seçme ve seçilme haklarının verilmesi
E) Şapka Giyilmesi Hakkında Kanun'un çıkarılması

Çözüm

Türkiye Cumhuriyeti'nde resmi işlemlerdeki karışıklıkları önlemek amacıyla 1934 yılında "Soyadı Kanunu" çıkarılmıştır.

Bu kanunla "ağa, paşa, hacı, hoca" gibi unvanlar yasaklanmış ve Osmanlı Dönemi'ndeki rütbe ve nişanlar da kaldırılmıştır.

CEVAP: A

38. Yeni Türk Devleti'nde,

I. Ankara'nın başkent ilan edilmesi,
II. halifeliğin kaldırılması,
III. saltanatın kaldırılması

gelişmelerinin kronolojik sıralaması aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir? (Ön Lisans 2012)

A) I - II - III B) I - III - II
C) II - III - I D) III - I - II
E) III - II - I

Çözüm

III. I Kasım 1922 – Saltanatın Kaldırılması
I. 13 Ekim 1923 – Ankara'nın başkent ilan edilmesi
II. 3 Mart 1924 – Halifeliğin kaldırılması

Doğru kronolojik sıra III – I – II dir.

CEVAP: D

39. Halifeliğin kaldırılmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu savunulamaz? (Ön Lisans 2012)

A) Laik devlet anlayışının pekiştirilmesi
B) Çok partili hayata geçişin sağlanması
C) Siyasal otoritede bölünmenin önlenmesi
D) Millî egemenlik ilkesinin güçlendirilmesi
E) Dış politikada daha serbest hareket olanağının sağlanması

Çözüm

Halifeliğin kaldırılmasında,
- laik devlet anlayışının pekiştirilmesi,
- siyasal otoritede bölünmenin önlenmesi,
- milli egemenlik ilkesinin güçlendirilmesi,
- dış politikada daha serbest hareket olanağının sağlanması
- yapılması düşünülen inkılapların önünü açma isteği gibi nedenlerin etkili olduğu söylenebilir.

Ancak çok partili hayata geçişin sağlanmasının halifeliğin kaldırılmasında etkisi olduğu söylenemez. Çünkü halifeliğin kaldırılması ulus egemenliğini pekiştiren bir gelişme olmasına rağmen partilerin kurulmasına doğrudan etki etmemiştir.

CEVAP: B

40. Aşağıdakilerden hangisi, 1926 yılında kabul edilen kanunlardan biri değildir? (Ön Lisans 2012)

A) Medeni Kanun
B) Kabotaj Kanunu
C) Takrir-i Sükûn Kanunu
D) Ceza Kanunu
E) Borçlar Kanunu

Çözüm

- 17 Şubat 1926'da Medeni Kanun
- 1 Temmuz 1926'da Kabotaj Kanunu
- 1 Mart 1926'da Ceza Kanunu
- 22 Nisan 1926'da Borçlar Kanunu kabul edilmiştir.

Takrir-i Sükun Kanunu ise 4 Mart 1925 tarihinde çıkarılmıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

41. Aşağıdakilerden hangisi, Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulamaya konulmasından sonraki girişimlerden biridir? (Ön Lisans 2012)

A) Türkiye Sanayi ve Maadin Bankası'nın kurulması
B) Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunu'nun kabul edilmesi
C) Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması
D) Ankara'da bir sanayi kongresinin toplanması
E) Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'nün kurulması

Çözüm

- I. Beş Yıllık Sanayi Planı, 1933'te hazırlanmaya başlayıp 1934'te uygulamaya konulmuştur. I. Beş Yıllık Sanayi Planının hazırlanmasındaki amaç ise özel sektörün sermaye yetersizliği ve 1929 Dünya Ekonomik Buhranı'dır. Plan yürürlüğe konulduktan sonra açılan kurum ve kuruluşlar arasında,
- Maden Tetkik Arama Enstitüsü,
- Malatya Bursa ve Kayseri'de merinos yün fabrikaları,
- Gemlikte suni ipek fabrikası,

- Nazilli'de basma fabrikası,
- Beykoz'da deri fabrikası,
- İzmit'te kağıt işletmeleri
- Paşabahçe Cam Fabrikası
- Karabük'te ilk demir çelik işletmesi bulunur.

Ancak Türkiye Sanayi ve Maadin Bankasının kuruluşu 1926, Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunu'nun kabul edilmesi 1925, Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması 1927, Ankara'da bir Sanayi Kongresi'nin toplanması 1930'dadır.

CEVAP: E

42. Terakkiperver Cumhuriyet Partisinin programının belirgin özellikleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir? (Ön Lisans 2012)

A) Cumhuriyetçi - liberal
B) Devletçi - milliyetçi
C) Otoriter - liberal
D) Hürriyetçi - devletçi
E) Otoriter – devletçi

Çözüm

17 Kasım 1924'te Kazım Karabekir, Rauf Orbay, Refet Bele, Adnan Adıvar ve Ali Fuat Cebesoy tarafından kurulan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, programında bireysel özgürlüklerin korunacağı, ademimerkeziyet usulünün benimseneceği, dini düşünce ve inançlara saygılı olunacağı ve serbest ekonomi modelinin benimsenmesi gerektiğini belirterek liberal esasları benimsemiştir. Parti aynı zamanda seçimlerde tek derece usulünün benimsenmesi, milletin açık vekaleti (referandum) olmadıkça anayasa değişikliği yapılmaması ve cumhurbaşkanı olan kişinin vekilliğinin kaldırılması gerektiğini savunarak cumhuriyetçi esasları benimsemiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

43. Aşağıdakilerden hangisinin, Yeni Türk Devleti'nde millî egemenliğin güçlendirildiğine bir kanıt olduğu savunulabilir? (Lise 2012)

A) Şer'iye ve Evkaf Vekâleti'nin kaldırılması
B) Medeni Kanun'un kabul edilmesi
C) Saltanatın kaldırılması
D) Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
E) Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması

Çözüm

Milli egemenliğe geçiş süreci şu şekildedir;

23 Nisan 1920 – TBMM'nin açılması
1 Kasım 1922 – Saltanatın kaldırılması
29 Ekim 1923 – Cumhuriyet'in ilanı

Soruda milli egemenliği güçlendirici bir unsur sorulmaktadır. Dolayısıyla saltanatın kaldırılması bunun kanıtıdır.

Şeriye ve Evkaf Vekaleti'nin kaldırılması, Medeni Kanun'un kabulü, Tekke – Zaviye, türbelerin kapatılması gibi gelişmeler Laiklik yolunda atılan adımlardır.

CEVAP: E

44. Yeni Türk Devleti'nin eğitim ve öğretim politikasının ulusal nitelik kazanmasında öncelikle aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur? (Lise 2012)

A) Millet Mektepleri'nin açılması
B) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabulü
C) Halkevlerinin kurulması
D) Yeni Türk Alfabesinin kabulü
E) Şer'iye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması

Çözüm

3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla tüm okullar MEB'e bağlanmış ve eğitime ulusal bir karakter kazandırılmıştır. Bu kanunla eğitim ve öğretimde birlik sağlanmıştır. Kültür çatışmalarına son verilmesi amaçlanmıştır. Laik, ulusal ve çağdaş eğitim alanında atılan temel adımdır.

CEVAP: B

45. I. Maarif Teşkilatı Kanunu
II. Millet Mektepleri'nin açılması
III. Üniversite reformu
IV. Yeni Türk Alfabesinin kabulü
V. Gazi Eğitim Enstitüsü'nün açılması

Atatürk Dönemi'nde eğitim alanında yapılan yukarıdaki yeniliklerin kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2012)

A) I - V - IV - II - III
B) I - II - IV - V - III
C) II - I - III - V - IV
D) III - V - IV - II - I
E) IV - V - I - III - II

Çözüm

I. Maarif Teşkilatı Kanunu (1926)
V. Gazi Eğitim Enstitüsünün açılması (1926)
IV. Yeni Türk Alfabesinin Kabulü (1 Kasım 1928)
II. Millet Mekteplerinin açılması (1 Ocak 1929)
III. Gazi Eğitim Enstitüsünün açılması (1926)

Doğru kronolojik sıra I – V – IV – II – III dır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

46. Aşağıdakilerden hangisi 17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nde alınan ilke kararlarından biri değildir? (Ön Lisans 2010)

A) Kabotaj hakkının kullanılması
B) Sendika hakkının tanınması
C) Topraksız köylüye toprak dağıtılması
D) Yerli sanayinin gelişmesi için gümrüklerde koruyucu önlemler alınması
E) Ülkedeki madenlerin saptanması

Çözüm

İzmir İktisat Kongresi Milli Ekonomi ilkeleri olan Misak–ı İktisadi Kararları'nın kullanılması, mali bağımsızlığın sağlanması, işçi haklarının korunması, sendikal hakların tanınması, ülkedeki madenlerin saptanması ve işletilmesi, deniz, tekel işletmelerinin ulusallaştırılması konularında kararlar alınmıştır.

Ancak, topraksız köylüye toprak dağıtılmasına dair karar İzmir İktisat Kongresi'nde yoktur. Bu konu 1929 yılında Mustafa Kemal tarafından uygulamaya konulmuş ancak başarı sağlanamamıştır.

CEVAP: C

47. Atatürk, "Çağdaş bir Cumhuriyet kurmak demek milletin insanca yaşamasını bilmesi, insanca yaşamanın neye bağlı olduğunu öğrenmesi demektir." demiştir.

Atatürk'ün bu anlatımıyla,

I. özgür birey olma,
II. çağdaş gelişmeleri izleyebilme,
III. demokrasi bilincine sahip olma

değerlerinden hangilerinin çağdaş olmanın gerekleri arasında olduğunu vurguladığı savunulabilir? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Atatürk'ün sözünde vurgu yapılan Cumhuriyet kavramı "demokrasi bilinci", milletin insanca yaşaması "özgür birey olma, çağdaş bir Cumhuriyet kurulması ve bunun içinde yaşanması, çağdaş gelişmeleri takip" olgularını desteklemektedir (I – II – III).

CEVAP: E

48. Âşar vergisinin,

I. toplanmasından sorumlu mültezimlerin yasa dışı tutumları,

II. oranının köylü açısından yüksek olması,

III. ürün üzerinden alınması

koşullarından hangilerinin köylünün maddi yönden sıkıntı yaşamasına ve tarımda verimin düşmesine neden olduğu savunulabilir? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Aşar vergisi Osmanlı Devleti'nde Müslüman çiftçilerden toplanan ürün vergisidir. Verginin toplanmasından sorumlu iltizam sahibi mültezimler azalan devlet otoritesini kullanarak halka baskı yapmışlar bu da köylünün sıkıntı yaşamasına, tarımda veriminin düşmesine yol açmıştır (I).

Ayrıca, doğru düzgün gelir elde edemeyen köylünün bir de yüksek oranlı aşar ödemesi, köylünün mali sıkıntı yaşamasına neden olmuştur (II).

CEVAP: C

49. Aşağıdakilerden hangisi 1926 yılında yürürlüğe giren Medeni Kanun'la sağlanan durumlardan biri değildir? (Ön Lisans 2010)

A) Kadınların ülkenin siyasi yönetimine katılabilmesi
B) Tek eşlilik esasının getirilmesi
C) Kadının eşinden boşanabilmesi
D) Resmî nikâh usulünün konulması
E) Miras konusunda eşitsizliğin kaldırılması

Çözüm

1926 Medeni Kanunu, İsviçre Medeni Kanunu temel alınarak hazırlanmıştır. Mecelle'nin yerine gelen Medeni Kanun ile;

- Ailede tek eşle evlilik zorunluluğu getirilmiş
- Boşanma hakkı kadına da verilmiş
- Resmi nikah zorunlu olmuş
- Kadın–erkek arasında mirasta eşitlik sağlanmıştır.

Ancak, 1926 Medeni Kanunu ile kadınlara siyasi hak tanındığı söylenemez. Türk kadınlarına siyasi haklar 1930'dan itibaren kazandırılmıştır.

CEVAP: A

50. 1 Kasım 1928'de TBMM'nin kabul ettiği Türk Harfleri Hakkındaki Kanun'la Harf İnkılabı başlamıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Harf İnkılabı'nın uygulanmaya konulmasıyla ilgili gelişmelerden biridir? (Ön Lisans 2010)

A) Medreselerin kapatılması
B) Maarif Teşkilatı hakkında kanun çıkarılması
C) Millet Mektepleri'nin açılması
D) Müzik Öğretmen Okulu'nun kurulması
E) Eğitim ve öğretimin birleştirilmesine ilişkin kanun çıkarılması

Çözüm

1928 yılında Harf Devrimi'nin gerçekleştirilmesinin ardından yeni harflerin okul çağı geçmiş olan millete nasıl öğretileceği üzerinde çalışma yapılmıştır. Bu amaçla "Millet Mektepleri" açılmıştır. Millet Mektepleri'nde 14 ile 45 yaş arası kişilere yeni Türk Harfleri'nin öğretilmesi için talimatname yayınlanmıştır. Ayrıca Mustafa Kemal bu mekteplerde Başöğretmen olarak kabul edilmiştir.

CEVAP: C

51. I. Köy Enstitüleri'nin açılması
II. Halkevleri'nin açılması
III. Eğitmen kurslarının açılması

Yukarıdakilerden hangilerinin gerçekleştirilmesinde toplumun bilgi ve yaşam düzeyini yükseltmek amacı vardır? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

- Köy Enstitüleri İsmet Paşa Dönemi'nde kurulmuştur. Bu kurumlarda köy öğretmeni yetiştirilmiş ve köycülük siyaseti izlenmiştir. Bu kurumda verilen eğitimler ile toplumun bilgi düzeyinin yükseltilmesi amaçlanmıştır (I).
- Halkevleri 1932'de açılmıştır. 9 ayrı başlık altında eğitim veren Halkevleri de toplumun kültürel yaşamına katkı sağlamıştır (II).
- Eğitmen kurslarının da faaliyetlerindeki temel amaç kültür düzeyini artırma isteğidir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

52. 1931 yılında ağırlık ve uzunluk ölçü birimleri değiştirilmiş metre ve kilo esası kabul edilmiştir.

Bu değişimle,

I. ülkede ölçü birliğinin sağlanması,
II. ticari işlerin kolaylaşması,
III. tarımsal üretimin artması

durumlarından hangilerinin sağlandığı savunulabilir? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

1931 yılına kadar Osmanlı'dan gelen ölçü ve tartı birimleri kullanılmaktaydı. Ancak bu birimler Batı ile olan ticari ilişkilerde büyük sıkıntı oluşturmuştur. Kilo ve metrik sistemin kabulüyle beraber Batı ile olan ticari ilişkilerin gelişimine de ortam hazırlamıştır (II).

Ayrıca eski birim sistemi ülke içinde farklı sonuçlar vermekteydi. Bölgelere göre farklılık gösteren bu birimler terk edilerek yeni sistemlerle ülke içinde uygulamalarda da birlik sağlanmıştır (I)

CEVAP: D

53. Diyanet İşleri Başkanlığı'na yönetimde yer verilmesiyle,

I. din işlerinin istismar edilmesi,
II. hurafelerin ve yanlış inançların yaygınlaşması,
III. ailelerin çocuklarına dinî bilgiler vermesi

durumlarından hangilerinin önlenmek istendiği savunulabilir? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Diyanet İşleri Başkanlığı, 3 Mart 1924 tarihinde kaldırılan Şeriye Vekaleti'nin yerine kurulmuştur. Şeriye Vekaleti'nin kapatılmasıyla dinin siyaset kontrolünden çıkarılmasına hizmet edilmiştir. Artık din işlerini Diyanet yürütmeye başlamıştır, yani din işleri siyasetçinin değil, bürokratın kontrolüne girmiştir. Böylece "din istismarı" önlenmeye çalışılmıştır (I-II).

Ancak Diyanet İşleri, ailelerin çocuklarına dini bilgi vermesinin önüne geçmek için kurulmamıştır.

CEVAP: D

54. Atatürk, "Biz, Batı medeniyetini bir taklitçilik yapalım diye almıyoruz. Onda iyi olarak gördüklerimizi, kendi bünyemize uygun bulduğumuz için dünya medeniyet seviyesi içinde benimsiyoruz." demiştir.

Atatürk'ün bu ifadesiyle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2010)

A) Çağdaşlığı ilke edinme
B) Yabancı kültürlere bağlanma
C) Özgünlüğü korumayı amaçlama
D) Batı medeniyetinden yararlanma gereğini kabul etme
E) Gelişmiş dünya ülkeleri arasında yer almayı amaçlama

Çözüm

Atatürk sözlerinde; "Biz, Batı medeniyetini taklitçilik yapalım diye almıyoruz." diyerek Batıdan yararlanılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Batıda görülen iyi şeylerin alınmasının, bizi gelişmiş ülkeler arasına katacağına, çağdaşlığın özümsenmesine değiniyor. Tabi ki bunlar sırasında kendi öz benliğimizden kopmamayı da öneriyor.

Ancak Atatürk'ün verilen sözlerinde "yabancı kültürlere bağlanma" amacı yer almamaktadır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

55. I. Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması
II. İş Bankası'nın kurulması
III. İlk Beş Yıllık Sanayi Planı'nın hazırlanması

Yukarıdakilerin hangileriyle sanayi ve ekonominin canlanması hedeflenmiştir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

- 1927 yılında kabul edilen Teşvik–i Sanayi Kanunu ile özel sektördeki sanayiciler kalkındırılmak istenmiştir. (I)
- 1924'te İş Bankası'nın kurulması ile ticari hayata canlılık kazandırmak amaçlanmıştır. (II)
- I. Beş Yıllık Plan'ın hazırlanması ve uygulanması ile devlet eliyle sanayi hamlesi yapılmak istenmiştir. (III)

Öncüller değerlendirildiğinde her üç faaliyetin amacı sanayiyi ve ekonomiyi canlandırmaktır.

CEVAP: E

56. Aşağıdakilerden hangisi, Menemen Ayaklanması'na ortam hazırlayan nedenler arasındadır? (Lise 2010)

A) Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'nin üye devletlerinden biri olması
B) Rejim karşıtlarının güçlenmesi
C) Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması
D) Tek dereceli seçim sisteminin kabul edilmesi
E) İstiklal Mahkemeleri'nin kapatılması

Çözüm

1930 yılında Atatürk'ün desteğiyle Serbest Cumhuriyet Fırkası kurulmuş ve parti çoğulculuğun yaygınlaşmasına hizmet etmek istemiştir. Ancak zamanla partiye eski rejim ve hilafet taraftarlarının dolması sıkıntılar ortaya çıkarmıştır. Yaşanan bu durum neticesinde de Ali Fethi Okyar partiyi feshetmiştir. Partinin feshinden kısa bir süre sonra da İzmir'de, rejim karşıtı bir isyan olan Menemen Olayı yaşanmıştır.

İşte görülüyor ki Menemen Olayı'na ortam hazırlayan gelişme, çok partili hayatın ikinci denemesi sırasında oluşan demokratik yapıdan faydalanan rejim karşıtlarının güç kazanmasıdır.

CEVAP: B

57. 1924-1930 yılları arasında, çok partili hayata geçmek amacıyla,

I. Terakkiperver Cumhuriyet,
II. Serbest Cumhuriyet,
III. Halk

partilerinden hangileri kurulmuştur? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

- Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası 1924 yılında Kazım Karabekir tarafından kurulan ve Yeni Türk Devleti'nin ikinci partisidir.
  Bu partinin kurulmasıyla "çok partili hayata geçiş" amaçlanmıştır. (I).
- Serbest Cumhuriyet Fırkası 1930 yılında Ali Fethi Okyar tarafından kurulan ve Yeni Türk Devleti'nin üçüncü partisi, ikinci muhalefet partisidir.
  Bu partinin kurulmasıyla da "çok partili hayata geçiş" amaçlanmıştır. (II)

Ancak Halk Fırkası'nın 9 Eylül 1923'te kurulması için çok partili yaşama geçiş amaçlandı diyemeyiz. Çünkü Halk Fırkası ilk partidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

58. Türk Dil Kurumu'nun amaçlarından biri Türkçeyi yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmaktır.

Buna göre,

I. toplumsal anlaşma ve bütünleşme,
II. dili zenginleştirme ve güzelleştirme,
III. Türkçeye bilim terimleri kazandırma

durumlarından hangilerinin sağlanmaya çalışıldığı savunulabilir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Türk Dil Kurumu 1932 yılında;

- Türk dilini yabancı dillerin tesirinden kurtarmak,
- Toplumsal bütünleşmeyi sağlamak (I),
- Türk dilini zenginleştirmek (II),
- Türkçeye bilimsel terimler kazandırmak (III)

gibi amaçlarla kurulmuştur.

CEVAP: E

59. I. Tekke ve türbelerin kapatılması
II. İlk kez azınlık okullarının açılması
III. Okulların Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanması

Yukarıdakilerden hangileri Cumhuriyet Dönemi gelişmeleri arasındadır? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

- Tekke ve türbelerin kapatılması 1925 yılında gerçekleşmiştir. Bu nedenle Cumhuriyet Dönemi gelişmesidir. (I)
- Tüm okulların MEB'e bağlanması 1924 yılında kabul edilen Tevhid–i Tedrisat Kanunu ile gerçekleşmiştir. Bu nedenle Cumhuriyet Dönemi gelişmesidir. (III)

Ancak, ilk kez azınlık okullarının açılışı Osmanlı Devleti Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

CEVAP: C

60. 21 Haziran 1934 tarihinde Soyadı Kanunu çıkarılmıştır.

Bu Kanun'da uyulması gereken,

I. ahlaka aykırı ve gülünç kelimelerin yasak olması,
II. soyadlarının Türkçe olması,
III. yabancı ırk ve millet adlarının kullanılmaması

koşullarından hangilerinin milliyetçilik anlayışının göstergesi olduğu savunulabilir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

1934 yılında çıkarılan Soyadı Kanunu ile her kişinin bir aile adı olması zorunluluğu getirilmiştir. Alınacak soyadının ahlaka aykırı olmaması ve gülünç olmaması istenmiştir. Bundaki temel amaç, toplumsal bütünlüğü bozmama isteğidir. Bu isteğin milliyetçilik ile ilgisi yoktur.

Ayrıca alınacak soyadlarının Türkçe olması (II) ve yabancı ırk adı olmaması şartı getirilmiştir (III). Bu kurallardaki amaç milli özelliği koruma isteğidir.

CEVAP: D

1. Türkiye Cumhuriyeti'nde sınıfsız, ayrıcalıksız ve kaynaşmış bir toplum idealini esas alan Atatürk ilkesi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Milliyetçilik
B) Halkçılık
C) Devletçilik
D) Cumhuriyetçilik
E) İnkılapçılık

Çözüm

Halkçılık, Türkiye Cumhuriyeti'nde sınıfsız, ayrıcalıksız ve kaynaşmış bir toplum idealini esas alan Atatürk ilkesidir. Bu ilke, toplumdaki tüm bireylerin eşit haklara sahip olduğu ve hiçbir sınıf veya zümrenin diğerine üstünlük sağlamadığı bir toplum yapısını hedefler. Atatürk'ün halkçılık anlayışı, toplumun kaynaşması ve eşitlik ilkesini vurgular.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

2. "Cumhuriyetimiz henüz çok gençtir. Maziden kendine miras kalan bütün hayatî işler, zamanın mecburiyetlerini tatmin edecek derecede değildir... Mühim ve büyük işleri, ancak milletin toplam servetine ve devletin bütün teşkilat ve kuvvetine dayanarak, millî egemenliğin uygulanmasını ve yürütülmesini düzenlemekle görevli olan hükümetin mümkün olduğu kadar üzerine alıp başarması tercih olunmalıdır."

Atatürk, bu ifadesiyle devletçilikle ilgili aşağıdakilerin hangisine vurgu yapmıştır? (Ön Lisans 2022)

A) Uygulamasında bütün kuralları hükümetin belirlediğine
B) Geçmişten miras kalan bir uygulama olduğuna
C) Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğduğuna
D) Geçici bir ekonomik politika olduğuna
E) Diğer ilkelerin üzerinde konumlandırdığına

Çözüm

Devletçilik ilkesi ülkenin genel ekonomik faaliyetlerinin düzenlenmesi ve özel sektörün girmek istemediği veya yetersiz kaldığı ya da ulusal çıkarların gerekli kıldığı alanlara girmesini öngörür. Atatürk'ün devletçilik ilkesi; Türk toplumunun ulaşmak istediği çağdaş ve modern bir düzen için gerekli olan ekonominin güçlendirilmesi ve ulusallaştırılması'dır. Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuştur.

CEVAP: C

3. Siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda çağın gereklerine uygun olarak yapılan köklü değişikliklerle Türk toplumuna dinamizm kazandırmayı amaçlayan ilke aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Milliyetçilik B) İnkılapçılık
C) Halkçılık D) Devletçilik
E) Cumhuriyetçilik

Çözüm

İnkılâpçılık, Türk İnkılâbı'nın korunması, aklın ve bilimin yol göstericiliğinde çağın gerçeklerine göre sürekli olarak geliştirilmesi ve yenilenme ilkesidir. Atatürk'ün inkılapçılık ilkesi atılacak adımların bilimin ve aklın süzgecinden geçirilmesini ister. Bilimden ve akıldan uzak herhangi bir kararı uygulamaya yanaşmaz. Atatürk'ün inkılapçılık ilkesi muasır medeniyetler seviyesine ulaşmada çağdaşlaşma düşüncesini temele alır.

CEVAP: B

4. Atatürk bir konuşmasında "Cumhuriyetimiz henüz çok gençtir. Geçmişten kendine miras kalan bütün hayati işler, zamanın gereklerini karşılayacak düzeyde değildir. Siyasi ve fikrî hayatta olduğu gibi iktisadi işlerde de, bireylerin girişimlerinin sonuçlarını beklemek doğru olmaz." demiştir.

Atatürk'ün bu konuşması aşağıdaki ilkelerden hangisiyle ilgilidir? (Lise 2020)

A) Laiklik
B) Cumhuriyetçilik
C) Devletçilik
D) Milliyetçilik
E) Halkçılık

Çözüm

Atatürk Dönemi'nde hızlı ekonomik kalkınmayı sağlamak için devletçilik ilkesi uygulamaya konmuştur.

Soru kökünde de iktisadi(ekonomik) işlerden bahsedildiği için cevabımız "C" seçeneğinde ki devletçilik olmalıdır.

CEVAP: C

5. Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen inkılaplar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2018)

A) Gerçekçi temellere dayandığı
B) Akılcı ve millî olduğu
C) Çağdaşlaşmayı öngördüğü
D) Tam bağımsızlığı esas aldığı
E) Yabancı yatırıma karşı olduğu

Çözüm

Bağımsızlığımıza saygı gösterilmesi koşulu ile yabancı yatırımın olmasına Atatürk döneminde ve sonraki dönemlerde karşı çıkılmamıştır. Bu çerçevede E seçeneği söylenemez. Diğer seçenekler Atatürk inkılapları özellikleri kapsamındadır.

CEVAP: E

6. Veraset anlayışının rol oynamadığı bir devlet şeklini öngören Atatürk ilkesi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Cumhuriyetçilik
B) Milliyetçilik
C) Halkçılık
D) İnkılapçılık
E) Laiklik

Çözüm

M. Kemal iktidarın Patrimonyal (Babadan oğula geçen ataerkil iktidar, veraset anlayışı) bir yapıdan halk egemenliğini esas alan vazgeçemediği temel ilkesi Cumhuriyetçiliktir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

7. Atatürk'e göre devletçilik, güçlü ve çağdaş bir devlet meydana getirmenin temel bir aracıdır.

Devletçilik ilkesinin benimsenmesinde;

I. özel teşebbüsün yeterli düzeyde olmaması,

II. ekonomik ve toplumsal sıkıntıların yaşanması,

III. 1929 Dünya Ekonomi Krizi'nin ortaya çıkması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Devletçilik; hızlı ekonomik kalkınmayı sağlamak için büyük sermaye gerektiren yatırımları devletin yapmasını, aynı zamanda özel teşebbüsün de desteklenmesini savunmuştur.

Öncüllerde verilenlerin tamamı devletçilik ilkesinin benimsenmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: E

8. Birinci TBMM'de kabul edilen kanunlardan biri de kömür havzalarında çalışan işçilerin sosyal hakları ve güvenlikleriyle ilgilidir.

Bu kanunun aşağıdaki ilkelerden hangisiyle ilgili olduğu söylenebilir? (Lise 2016)

A) Halkçılık B) Laiklik
C) İnkılapçılık D) Milliyetçilik
E) Cumhuriyetçilik

Çözüm

Atatürk'ün halkçılık ilkesi; sınıf mücadelesini reddettiği ve sosyal dayanışmayı öngördüğü, kimseye ayrıcalık tanınmamasını hedeflediği için soruda belirtilen "işçi hakları" da halkçılık ilkesi ile ilişkilidir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

9. Atatürk 1933 yılında Afet İnan'a şunları yazdırmıştır:

"Türk ulusunu son yüzyıllarda geri bırakmış olan kurumları değiştirerek yerlerine ulusun en yüksek medeni gereksinmelere göre ilerlemesini sağlayacak yeni kurumları koymuş olmaktır."

Atatürk'ün bu sözleri aşağıdaki ilkelerden hangisiyle ilgilidir? (Ön Lisans 2014)

A) İnkılapçılık B) Cumhuriyetçilik
C) Milliyetçilik D) Halkçılık
E) Devletçilik

Çözüm

Soru kökünde;

- geri bırakmış kurumları değiştirmek
- en yüksek medeni gereksinmelere göre ilerlemek

ifadelerinde yer verildiği için cevabımız sürekli ilerlemeyi öngören, çağdaşlaşmayı hedefleyen "inkılapçılık" ilkesi olur.

CEVAP: A

10. Halkçılık ilkesi, Atatürk'ün idealindeki halkın

I. sınıfsız,

II. imtiyazsız,

III. kaynaşmış

olma özelliklerinden hangilerine dayanmaktadır? (Lise 2014)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) Yalnız III D) I ve II

E) I, II ve III

Çözüm

Halkçılık ilkesi sınıf ayrımını reddeder. Toplumsal eşitlik ve barıştan yana olan ilkedir.

Bu doğrultuda öncüllerde verilenlerin tamamını cevap olarak kabul edebiliriz.

CEVAP: E

11. Atatürk'ün, "Mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha ve memleketi bayındırlığa eriştirmek için özellikle de ekonomik alanda kamu imkânlarını fiilen seferber kılmaktır." şeklinde tanımladığı ilke aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Devletçilik

B) Halkçılık

C) Laiklik

D) Cumhuriyetçilik

E) Milliyetçilik

Çözüm

Devletçilik ilkesi; hızlı ekonomik kalkınmayı sağlamak için büyük sermaye gerektiren yatırımları devletin yapmasını aynı zamanda da özel teşebbüsün desteklemesini savunur.

Ekonomik alanda kamu imkanlarını seferber kılmak da bu ilke doğrultusundadır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

12. Türkiye Cumhuriyeti halkı ayrı ayrı sınıfların birleşmesinden değil, ferdî ve toplumsal hayat için iş bölümü bakımından türlü hizmet gruplarına ayrılmış bir toplumdur. Her ferdi, her ailesi, her sınıfı kanunlar önünde mutlak eşitliğe sahiptir. Hiçbirisi için imtiyaz söz konusu değildir.

Bu ifadelerde anlatılan Atatürk ilkesi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Halkçılık B) İnkılapçılık

C) Devletçilik D) Laiklik

E) Milliyetçilik

Çözüm

Atatürk'ün sözünde geçen, halkın ayrı ayrı sınıflardan oluşmaması onun yerine bireysel ve toplumsal hayat için iş bölümü bakımından türlü hizmet gruplarına ayrılması ve halkın her kesimin yasalar önünde eşit olduğu belirtilmiştir. Bu ifadelerle doğrudan halkçılık ilkesine ulaşılabilir.

CEVAP: A

13. J. J. Rousseau'nun, "Yalnız genel irade, devletin güçlerini herkesin iyiliğine uygun olarak yürütebilir." sözü ve Atatürk'ün, "Millî emeller, millî irade yalnız bir şahsın düşüncesinden değil, bütün millet fertlerinin birleşmesinden ibarettir." sözüyle vurguladıkları ilke aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Halkçılık

B) Milliyetçilik

C) Laiklik

D) Cumhuriyetçilik

E) Devletçilik

Çözüm

Jean Jacques Rousseau'nun, "Yalnız genel irade, devletin güçlerini herkesin iyiliğine uygun olarak yürütülebilir." sözünde geçen genel irade yani milletin egemenliğinden bahsetmesi ve Atatürk'ün, "Milli emeller, milli irade yalnız bir şahsın düşüncesinden değil, bütün millet fertlerinin birleşmesinden ibarettir." sözünde geçen milli egemenliğin tüm millete ait olması gerektiği sözleri doğrudan cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

CEVAP: D

14. 1924 Anayasası'nda, milletvekillerinin ve cumhurbaşkanının yemin ifadeleri 1928 yılında değiştirilmiştir.

Bu değişiklikle aşağıdaki ilkelerden hangisinin pekiştirilmesi amaçlanmıştır? (Ön Lisans 2012)

A) Halkçılık B) Laiklik
C) Milliyetçilik D) Devletçilik
E) İnkılapçılık

Çözüm

1924 Anayasası'nda yapılan değişiklikle 1928 yılında "Devletin dini İslam'dır." maddesi anayasadan çıkarılmıştır. Ayrıca vekillerin yemin biçimi değiştirilerek "vallahi, billahi" çıkarılarak; "şerefim ve onurum üzerine" ibaresi eklenmiştir. Yapılan bu değişiklik Laiklik ilkesinin yerleştirilmesine yöneliktir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

15. 29 Ekim'in Cumhuriyet Bayramı olarak kutlanması aşağıdaki yılların hangisinde yasalaşmıştır? (Ön Lisans 2012)

A) 1923 B) 1924 C) 1925
D) 1927 E) 1929

Çözüm

2 Şubat 1925 tarihli kanunla Cumhuriyet'in ilan edildiği 29 Ekim tarihi her yıl bayram olarak kutlanmaya başlamıştır.

CEVAP: C

16. Osmanlı Dönemi'nde açılan Sanayi-i Nefise Mektebi, Atatürk Dönemi'nde aşağıdakilerden hangisine dönüştürülmüştür? (Ön Lisans 2012)

A) Güzel Sanatlar Akademisi
B) İstanbul Belediyesi Konservatuvarı
C) Millî Musiki ve Temsil Akademisi
D) Ankara Musiki Muallim Mektebi
E) Ankara Konservatuvarı

Çözüm

Osmanlı Dönemi'nde Osman Hamdi Bey tarafından açılan Sanayi – Nefise Mektebi Atatürk Dönemi'nde Güzel Sanatlar Akademisi'ne dönüştürülmüştür.

CEVAP: A

17. Atatürk Dönemi'nde aşağıdakilerden hangisi, dünyanın ilk kadın savaş pilotu olmuştur? (Ön Lisans 2012)

A) Pakize İzzet Tarzi
B) Sabiha Gökçen
C) Sabiha Güreyman
D) Halide Edip Adıvar
E) Afet İnan

Çözüm

Sabiha Gökçen → Dünyanın ilk kadın savaş pilotudur.

Afet İnan → Cumhuriyetin ilk tarih profesörlerinden biridir. Atatürk'ün manevi kızıdır. Türk Tarih Tezini ortaya koyan tarihçiler arasında yer almaktadır.

Sabiha Güneyman → Türkiye'nin ilk kadın inşaat mühendisidir. Fenerbahçe Spor Kulübü'nün ilk kadın voleybolcusudur.

Halide Edip Adıvar → Milli Mücadele'de aktif rol oynamış ve Anadolu Ajansı'nın kurulmasında görev almıştır. Milli Mücadelenin savaş kahramanlarından biridir.

Pakize İzzet Tarzı → Türkiye'nin ilk kadın jinekoloğu ve ilk özel kadın doğum kliniğinin kurucusudur.

CEVAP: B

18. Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilen,

I. Medeni Kanun'un kabul edilmesi,
II. miladi takvimin kullanılmaya başlanması,
III. Takrir-i Sükûn Kanunu'nun çıkarılması

uygulamalarından hangileriyle, Türkiye'nin çağdaş dünya ile bütünleşmesinin amaçlandığı savunulabilir? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Atatürk Dönemi'nde 17 Şubat 1926'da İsviçre'den alınan Medeni Kanun (I) kabul edilerek çağdaş dünya ile bütünleşme amaçlanmıştır. Bu kanun ile azınlıklar Türk vatandaşı sayılmış ve hukukta birlik sağlanmış, kadın ve erkekler arasında sosyal ve ekonomik hayatta eşitlik büyük ölçüde sağlanmış ve patrikhanenin elindeki yetkiler alınarak din ve devlet işleri birbirinden ayrılmıştır.

26 Aralık 1925'te Miladi Takvimin (II) kullanılmasıyla Osmanlı Dönemi'nden beri devam eden Batı ile sosyal, ekonomik vb. sorunlar giderilmeye çalışılmış ve çağdaş dünya bütünleşme amaçlanmıştır.

Ancak 4 Mart 1925'te çıkarılan Takrir-i Sükûn Kanunu Şeyh Sait İsyanı'nı bastırmaya ve rejimi korumaya yöneliktir. Bu sebeple çağdaş dünya ile bütünleşmeyle ilgisi yoktur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

19. Halifeliğin kaldırılması;

I. milliyetçilik,
II. laiklik,
III. devletçilik

ilkelerinden hangileriyle ilişkilendirilebilir? (Lise 2012)

A Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

3 Mart 1924 tarihinde Halifeliğin kaldırılmasıyla birlikte laik yönetim önündeki en büyük engel ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca ümmetçi devlet anlayışından ulusal devlet anlayışına geçilmiştir. Dolayısıyla Halifeliğin kaldırılması doğrudan laiklik ve milliyetçilik ilkeleriyle ilişkilidir.

CEVAP: C

20. Yeni Türk Devleti'nin 1923-1925 yılları arasında yaptığı inkılap hareketleri, aşağıdaki ilkelerden hangisiyle ilişkilendirilemez? (Lise 2012)

A) Milliyetçilik B) Halkçılık
C) Laiklik D) Devletçilik
E) Cumhuriyetçilik

Çözüm

Yeni Türk Devleti'nde 1923 – 25 yılları arasında Cumhuriyet'in ilanından sonra birçok inkılap hareketi gerçekleştirilmiştir.

Halifeliğin kaldırılması, Tevhid-i Tedrisat Kanunu, Şapka Kanunu, Medreselerin kapatılması gibi inkılap hareketleri laiklik, milliyetçilik, Halkçılık ve Cumhuriyetçilik ilkeleriyle doğrudan ilişkilidir.

Ancak tam Devletçilik ilkesine 1930 yılından itibaren geçilmiştir. Bu nedenle 1923 – 25 yılları arasında Devletçilik ilkesine rastlanmaz.

CEVAP: D

21. Atatürk'ün halkçılık ilkesi,

I. herhangi bir kişi, aile veya sınıfa ayrıcalık tanınması,
II. bütün yurttaşların devlet hizmetinden yararlanması,
III. toplumun sınıflara bölünmesi

durumlarından hangilerine karşıdır? (Lise 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Atatürk'ün Halkçılık anlayışı Milliyetçilik ve Cumhuriyetçilik ilkelerinin doğal bir sonucudur. Demokrasiyle aynı anlamda kullanılmıştır. Ulus yararını, kişi ve grupların çıkarının üzerinde görmektedir. Ayrıca Atatürk'ün Halkçılık ilkesi herhangi bir sınıfa ayrıcalık tanınmasına, toplumun sınıflara bölünmesine karşı çıkmaktadır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

22. Atatürk, "Din ve mezhep herkesin vicdanına kalmış bir iştir. Hiçbir kimse, hiçbir kimseyi ne bir din ne de bir mezhep kabulüne zorlayabilir." demiştir.

Atatürk'ün bu ifadesiyle,

I. halkçılık,
II. laiklik,
III. milliyetçilik

ilkelerinden hangilerinin önemini doğrudan vurguladığı savunulabilir? (Lise 2012)

A) Yalnız II B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Atatürk'ün soruda verilen "Din ve mezhep herkesin vicdanına kalmış bir iştir." hiçbir kimse, hiçbir kimseyi ne bir din ne de bir mezhep kabulüne zorlayabilir" derken doğruda Laiklik ilkesine atıfta bulunulmaktadır.

CEVAP: A

23. Aşağıdakilerden hangisi, Atatürk Dönemi ekonomik faaliyetlerinden biri değildir? (Lise 2012)

A) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın kurulması
B) Varlık Vergisi'nin uygulanması
C) İzmir'de İktisat Kongresi'nin toplanması
D) Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması
E) Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nın yürürlüğe girmesi

Çözüm

Atatürk Dönemi'nde (1919 – 1938)

- 17 Şubat 1923'te İzmir İktisat Kongresi toplanmış,
- 1927 yılında Teşvik–i Sanayi Kanunu çıkarılmış,
- 1930 yılında T.C. Merkez Bankası kurulmuş,
- 1934 yılında I. Beş Yıllık Sanayi Planı yürürlüğe girmiştir.

Varlık Vergisi Kanunu ise Kasım 1942 yılında İsmet İnönü Dönemi'nde çıkarılmıştır. Dolayısıyla Atatürk Dönemine ait değildir.

CEVAP: B

24. I. Türk Dil Kurumu
II. Türk Tarih Kurumu
III. Türk Ocakları

Yukarıdakilerin hangilerine Atatürk, Türkiye İş Bankası'ndaki hissesinin bir bölümünü miras olarak bırakmıştır? (Lise 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

Çözüm

Atatürk, Türkiye İş Bankasındaki hissesinin bir bölümünü Türk Dil Kurumu'na, Türk Tarih Kurumu'na Ankara Belediyesine ve İsmet İnönü'nün çocuklarına bırakmıştır.

Türk Ocakları ise 1912 yılında kurulmuş olup, 1932 yılında Halkevlerine dönüştürülmüştür.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

25. Cumhuriyet Dönemi'nde, devletleştirme yapılan aşağıdaki sektörlerden hangisine öncelik verilmiştir? (Lise 2012)

A) Belediye hizmeti
B) Madencilik
C) Ticaret
D) İmalat sanayi
E) Demir yolu

Çözüm

Cumhuriyet Dönemi'nde millileştirme ve devletleştirme politikaları sonucu öncelikle Adana - Mersin Demiryolları gibi demiryollarının millileştirilmesine önem verilmiştir. Çünkü demiryolları bir devletin ekonomik bağımsızlığı açısından büyük önem taşımaktadır.

CEVAP: E

26. Atatürk, "Demokrasi ilkesi, egemenliğin millette olduğunu başka yerde olmayacağını gerekli sayar. Bu suretle demokrasi ilkesi, siyasal gücün, egemenliğin kökenlerine ve yasallığına dayanmaktadır." demiştir.

Atatürk'ün bu demokrasi anlayışını aşağıdaki ilkelerden hangisi doğrudan destekler? (Ön Lisans 2010)

A) Halkçılık
B) Cumhuriyetçilik
C) Milliyetçilik
D) Devletçilik
E) İnkılapçılık

Çözüm

Atatürk'ün verilen sözünde; Cumhuriyetçilik ilkesinin anahtar kararlarından olan Demokrasiye değinilmiştir. Ayrıca egemenliğin yasal zeminde halka ait olmasına vurgu yapılmıştır.

Demokrasi, Cumhuriyet yönetimlerinin hedefi ideali durumundadır.

CEVAP: B

27. Atatürk, "Millet açıkça bilmelidir. Medeniyet öyle bir kuvvetli ateştir ki, ona kayıtsız kalanları yakar." demiştir.

Atatürk'ün bu sözüyle,

I. çağdaşlık,
II. ulusalcılık,
III. devletçilik

ilkelerinden hangilerinin önemini doğrudan vurguladığı savunulabilir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

Mustafa Kemal'in "Medeniyet öyle bir kuvvetli ateştir ki, ona kayıtsız kalanları yakar" sözündeki "medeniyet" kavramı doğrudan "çağdaşlık" ilkesine bir vurgudur. (I)

Ancak verilen sözde ulusalcılık veya devletçilik ilkelerine vurgu yapılmamıştır.

CEVAP: A

28. **Atatürkçü laik anlayış,**

I. kanunlar önünde din ve inanç ayrımı yapma,
II. din ve devlet işlerini ayırma,
III. kişisel inanç özgürlüğü tanıma

durumlarından hangilerine karşıdır? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Atatürk'ün ortaya koyduğu laiklik anlayışı, inanç özgürlüğünü tanır, din ve devlet işlerinin ayrılmasını savunur; eğitim, yönetim, hukuk, toplumsal alanlarda dini değil, aklı ve bilimi esas alır.

Ancak, Laiklik ilkesi; kanunlar önünde din ve inanç ayrımı yapmaya da karşıdır (I). Soruda laiklik ilkesinin savunduğu görüşler değil, karşı oldukları sorulmaktadır. Bu nedenle sadece I. öncül geçerlidir.

CEVAP: A

29. **Aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi siyasi gelişmeleri arasındadır? (Lise 2010)**

A) Kıbrıs sorununun çıkması
B) Türkiye'nin Kore Savaşı'na asker göndermesi
C) Türk-Yunan dostluk antlaşmasının yapılması
D) Türkiye'nin Kuzey Atlantik Paktı'na üye olması
E) Hatay Türk Devleti Meclisinin anavatana katılmayı kabul etmesi

Çözüm

A) Kıbrıs Sorununun çıkması ⇒ 1954
B) Türkiye'nin Kore'ye asker göndermesi ⇒ 1950
D) Türkiye'nin Kuzey Atlantik Paktı'na üye olması ⇒ 1952
E) Hatay'ın Anavatan'a katılması ⇒ 1939

Ancak, "Türk–Yunan Dostluk Antlaşması" 1930 yılında yani Atatürk Dönemi'nde imzalanmıştır.

CEVAP: C

30. I. Halkevlerinin açılması
II. Nüfus sayımı yapılması
III. Köy Enstitülerinin kurulması

Yukarıdakilerden hangileri Atatürk Dönemi'nde gerçekleşmiştir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

I. Halkevlerinin açılması ⇒ 1932

II. Nüfus sayımının yapılması ⇒ 1927

Bu gelişmeler Atatürk Dönemi'nde yaşanmıştır. Ancak, Köy Enstitüleri 1940'dan sonra İsmet İnönü Dönemi'nde açılmıştır. Bu nedenle Atatürk Dönemi gelişmesi değildir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

31. I. Kabotaj Kanunu

II. Medeni Kanun

III. Ceza Kanunu

Yukarıdakilerden hangileri, Atatürk Dönemi'nde kabul edilmiş ve uygulanmasına geçilmiştir? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) Yalnız III D) I ve II

E) I, II ve III

Çözüm

I. Kabotaj Kanunu 1926 yılında kabul edilerek hemen uygulanan, denizlerin millileştirilmesi kanunudur.

II. Medeni Kanun 1926 yılında kabul edilerek hemen uygulanan kanundur.

III. Ceza Kanunu, İtalya temel alınarak 1926 yılında hazırlanan ve hemen uygulanan kanundur.

Verilen her üç gelişme de Atatürk Dönemi'nde yaşanmıştır.

CEVAP: E

Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası

1. Mustafa Kemal Atatürk, Hatay'ın anavatana katılması konusundaki kararlılığını vurguladığı "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalamaz." **sözünü, aşağıdakilerden hangisinin vazgeçilmezliğinin bir gereği olarak söylemiştir? (Ön Lisans 2024)**

A) Misak-ı İktisadi
B) Halkçılık Beyannamesi
C) Misakımillî
D) Tekâlif-i Millîye Emirleri
E) Teşkİlat-ı Esasiye Kanunu

Çözüm

Mustafa Kemal Atatürk'ün, Hatay'ın anavatana katılması konusundaki kararlılığını vurguladığı "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalamaz." sözünü Misak-ı Millî'nin bir gereği olarak söylediği anlaşılmaktadır. Hatay milli mücadele döneminde Misakı Milli'den taviz olarak verilmiş ancak 1939'da Atatürk döneminden sonra anavatana katılmıştır.

CEVAP: C

2. Bölgesel barışın korunması ve iş birliğinin artırılması için yurtta ve dünyada barış ilkesini benimseyen Türkiye öncülüğünde İran, Irak ve Afganistan arasında 8 Temmuz 1937 tarihinde Sadabat Paktı imzalanmıştır.

Bu paktın İmzalanmasında aşağıdaki devletlerden hangisinin saldırgan ve yayılmacı politikası etkili olmuştur? (Lise 2024)

A) Fransa
B) Bulgaristan
C) İtalya
D) İngiltere
E) Sovyetler Birliği

Çözüm

Sadabat Paktı, Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında 8 Temmuz 1937'de imzalanmıştır ve bu pakt, bölgesel barışı koruma ve iş birliğini artırma amacı güdüyordu. İtalya'nın, 1930'larda yayılmacı politikalar izleyerek Etiyopya'yı işgal etmesi ve Akdeniz'deki etkisini artırmaya çalışması gibi saldırgan eylemleri, bu bölgesel iş birliğinin temel sebeplerindendir. İtalya'nın bu saldırgan dış politikası, çevresindeki devletleri güvenliklerini sağlamak için birbirleriyle yakınlaşmaya zorlamıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

3. Tarih öğretmeni, dersinde şu ifadeleri kullanmıştır: "İtilaf Devletleri, bu konferansta Türkiye'nin yeni durumunu ve kazandığı başarıyı anlamamış görünüyordu. Türkiye'yi mağlup görerek buna göre hükümler koymaya çalışıyorlardı. Türkiye ise bağımsızlığı için savaşmış ve başarıya ulaşmış bir devlet olarak bu başarıyı bütün devletlere kabul ettirmek amacındaydı."

Öğretmenin bahsettiği konferans aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) San Remo Konferansı
B) Paris Barış Konferansı
C) Lozan Konferansı
D) Londra Konferansı
E) Nyon Konferansı

Çözüm

Lozan Barış Konferansı (11 Kasım 1922-24 Temmuz 1923), İsviçre'nin Lozan şehrinde yapılmıştır. Yenilmiş olduklarını kabul etmek istemeyen İtilâf Devletleri, Lozan Konferansını daha çok Türk-Yunan Savaşı sonucunda ortaya çıkan sorunları çözmek adına yapılan bir konferans olarak görmüşlerdir. Lozan Konferansı'na devletler Sevr mantığı ile geldikleri için antlaşma kolay sağlanamamıştır.

Lozan görüşmeleri kesinti dönemi dahil toplam 8 ay gibi bir süre devam etmiş ve hararetli tartışmalara neden olmuştur. Bu durumun başlıca nedenlerinden biri, Türk heyetinin çoğu maddelerde taviz vermekten kaçınmasıdır.

Lozan Barışı, Türk tarihinde bir dönüm noktasıdır. Lozan Barışı ile birlikte Türk diplomasi tarihi büyük bir zafer kazanmıştır. Çünkü hem kapitülasyonlar kaldırılmış hem de Misak-ı Milli büyük ölçüde sağlanarak tam bağımsızlık kazanılmıştır.

CEVAP: C

4. Türk gençleri, 20 Nisan 1933 günü akşamüzeri İstanbul Maçka'daki Bulgar Konsolosluğu önünde toplanmaya başladı. Millî Türk Talebe Birliği Başkanı Tevfik Bey millî duyguları coşturan bir konuşma yaparken güvenlik kuvvetleri geldi ve toplantıyı dağıttı. Fakat bazı göstericiler ara sokaklardan ve türlü yollardan ilerleyerek Bulgar mezarlığına kadar gidip "Bulgarlar bizden insanlık ve uygarlık dersi almalıdırlar. Biz ölülere saygısızlık etmeyiz, saygı duyanız." diyerek bir çelenk koydular.

Bu ifadeler aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir? (Lise 2022)

A) 6-7 Eylül Olayları
B) Bursa Olayı
C) Vagon-Li Olayı
D) Razgrat Olayı
E) Cemil Çeto Olayı

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Razgart Olayı (20 Nisan 1933): Bulgaristan'ın Razgart kentinde Türk-Müslüman mezarlıklarının tahrip edilmesi sonucu ortaya çıkan olaydır. Bu olayı protesto amaçlı İstanbul'da mitingler yapıldı. Milli Türk Talebe Birliği kapatıldı.

CEVAP: D

5. **Türk dış politikasında önemli yer tutan aşağıdaki siyasi gelişmelerden hangisi, kronolojik olarak diğerlerinden daha önce gerçekleşmiştir? (Ön Lisans 2020)**

A) Musul sorununun çözümlenmesi
B) Hatay'ın anavatana katılması
C) Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması
D) Türkiye'nin Milletler Cemiyetine girmesi
E) Balkan Antantının kurulması

Çözüm

- Musul sorununun çözümlenmesi-1926
- Hatay'ın anavatana katılması-1939
- Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması-1936
- Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne girmesi-1932
- Balkan Antantı'nın kurulması-1934

Soru kökünde daha önce dediği için cevap Musul sorununun çözümlenmesi olur.

CEVAP: A

6. Atatürk'ün, 1 Kasım 1936 tarihli TBMM'nin açılış konuşmasında "Daima kendisiyle dostluğa çok ehemmiyet verdiğimiz Fransa ile aramızda, tek ve büyük mesele budur. Bu işin hakikatini bilenler ve hakkı sevenler, alâkamızın şiddetini ve samimiyetini iyi anlarlar ve tabii görürler." ifadesini kullanmasına neden olan dış politika sorunu aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Musul
B) Hatay
C) Yabancı Okullar
D) Boğazlar
E) Kapitülasyonlar

Çözüm

Fransa ile aramızdaki yabancı okullar, kapitülasyonlar gibi sorunlar 1936'ya kadar çözümlenmiştir.1936'dan sonra ise büyük sorun olan Hatay Sorunu kalmıştır.

Hatay Sorunu ise ileride 1939'da Hatay'ın anavatana katılması ile çözümlenmiştir. Bu doğrultuda cevabımız Hatay'dır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. 1929 Dünya Ekonomik Buhranı, Türkiye'de ve dünyada, ekonomi alanında aşağıdakilerden hangisinin öne çıkmasına zemin hazırlamıştır? (Ön Lisans 2018)

A) Devlet müdahaleciliği
B) Sosyalist devletçilik
C) Liberalizm
D) Merkantilizm
E) Feodalizm

Çözüm

Amerika'da ortaya çıkan 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı Türkiye'yi de etkilemiş. Devletçi ekonomiye geçilmesini zorunlu kılmış. I. Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlanmasına neden olmuştur. Diğer seçeneklerin Dünya Ekonomik Bunalımı ile bir alakası yoktur.

CEVAP: A

8. 1926'da yaşanan bir deniz kazası sonrasında Türkiye ile Fransa arasında sorun olan Bozkurt-Lotus Davası'nın aşağıdakilerden hangisiyle ilişkili olduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2018)

A) Kapitülasyonlar
B) Dış borçlar
C) Boğazlar
D) Hatay
E) Azınlıklar

Çözüm

Bozkurt-Lotus Olayı Türk gemisi ile Fransız gemisinin çarpışmasıdır. Bu olay Milletler Cemiyetine ve Lahey Adalet Divanına taşınmış. Türkiye haklı bulunmuş. Bu olaydan kaynaklı 1926 Kabutaj Kanunu çıkarılmış. Türk kara sularında denizcilik işletme hakkı Türklere bırakılıp, A seçeneğindeki kapitülasyonla ilgili her türlü gelişme sonlandırılmıştır.

CEVAP: A

9. Aşağıdaki devletlerden hangisi, 1 Ekim 1939 tarihinde Türkiye'den, Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile ilgili, Boğazların ortak savunulması ve Karadeniz'e kıyısı olmayan devletlerin savaş gemilerine kapatılması konusunda değişiklik talebinde bulunmuştur? (Ön Lisans 2018)

A) Fransa
B) Sovyetler Birliği
C) İngiltere
D) Amerika Birleşik Devletleri
E) Japonya

Çözüm

Karadeniz'deki çıkarlarının ve etkinliğinin zedeleneceğini düşünen Sovyet Rusya Montrö Boğazlar Sözleşmesindeki Boğazların tek taraflı Türkiye'ye bırakılması kararına 1939 tarihinde karşı çıkmıştır.

CEVAP: B

10. 1934 yılında Balkan Antantı'nın kurulmasında aşağıdaki gelişmelerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir? (Lise 2018)

A) Rusya'da çarlık rejiminin yıkılması
B) Almanya ve İtalya'nın yayılmacı politikaları
C) ABD'nin bölgede güçlenmeye başlaması
D) Sırbistan'ın Bosna-Hersek topraklarını ilhak etmesi
E) Yugoslavya'nın parçalanması

Çözüm

I. Dünya Savaşının yenik devleti Almanya ile savaşın galip ama beklediğini bulamayan devleti İtalya'nın hedeflerini geliştirmek için faşizan ve saldırgan politikalar takip etmesi **Balkan Antantı** gibi birçok gelişmesinde sebebi olmuştur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

11. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanmasında;

I. İtalya'nın Habeşistan'ı işgali,
II. Almanya'nın Versay Antlaşması'nı ihlal etmesi,
III. Rodos ve On İki Ada'nın Yunanistan'a verilmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

Çözüm

İtalya'nın 1936 yılında Habeşistan'ı işgal etmesi, Almanya'nın Versay Antlaşması ile silahsızlandırılan Ren bölgesine asker çıkarması Avrupa'da yeni bir savaşın başlayacağının ilk sinyallerini ortaya çıkarmıştır.

Bu durum üzerine Türkiye de Boğazların güvenliğini sağlamak için 1936'da Montrö Boğazlar Sözleşmesini gündeme getirmiştir.

Rodos ve On İki Ada'nın Yunanistan'a verilmesi ise 1947 Paris Antlaşması ile gerçekleşmiştir.

Bu doğrultuda I. ve II. öncüllerde verilenleri cevap olarak kabul edebiliriz.

CEVAP: D

12. Aşağıdaki devletlerden hangisi, Türkiye'nin Balkan Antantı'nı oluşturma çabalarına karşı çıkmıştır? (Lise 2016)

A) İngiltere B) Yugoslavya
C) Romanya D) Bulgaristan
E) Fransa

Çözüm

Balkan Antantı 1934'te Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya, Romanya arasında kurulmuştur. Bulgaristan, Yunanistan ve Yugoslavya ile anlaşmazlık yaşadığı ve daha önce kaybettiği yerleri geri alma isteğinden dolayı bu antanta katılmamıştır.

CEVAP: D

13. Lahey Sürekli Adalet Divanı'nın Atatürk Dönemi'nde Türkiye lehine karar verdiği sorun aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Bozkurt-Lotus B) Etabli
C) Musul D) Kıbrıs
E) Adalar

Çözüm

Lahey Sürekli Adalet Divanı'nın Atatürk Dönemi'nde Türkiye lehine karar verdiği sorun "Bozkurt - Lotus"tur.

Bu sorun görüşülürken Türkiye'yi Mahmut Esat Bozkurt temsil etmiştir.

CEVAP: A

14. Ankara Antlaşması'ndaki bir hükümle Türkiye'ye ait olduğu belirtilen ve Süleyman Şah'ın mezarının bulunduğu Caber Kalesi aşağıdaki devletlerden hangisinin sınırları içindedir? (Ön Lisans 2014)

A) Suriye B) İran
C) Irak D) Azerbaycan
E) Gürcistan

Çözüm

Süleyman Şah'ın mezarının bulunduğu Caber Kalesi Suriye sınırları içinde yer almaktadır.

Günümüzde mezarı Suriye'nin Eşme Köyü'ne taşınmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

15. I. Musul'un durumunun belirsiz olması
II. Boğazlar üzerinde Türk egemenliğinin sınırlanması
III. Hatay'ın sorun olması

Lozan Antlaşması'yla çözüme kavuşturulamayan yukarıdaki konulardan hangileri, sonraki yıllarda Türkiye'nin lehine sonuçlanmıştır? (Lise 2014)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Lozan'da çözüme kavuşturulamayan;
- Musul sorunu→Türkiye'nin aleyhine
- Boğazlar ve Hatay sorunları → ileriki süreçte Türkiye'nin lehine sonuçlanmıştır.

CEVAP: E

16. Cumhuriyet Dönemi'nde, Türkiye'nin İngiltere ve Fransa'ya yakınlaşmasında

I. Mussolini'nin Roma İmparatorluğu'nu canlandırma düşüncesi,
II. Almanya'nın Hitler yönetiminde yayılmacı politika izlemesi,
III. Bulgaristan'ın Balkan Antantı'nın dışında kalması

durumlarından hangileri etkili olmuştur? (Lise 2014)

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Cumhuriyet Dönemi'nde Türkiye'nin Fransa ve İngiltere ile yakınlaşmasında, İtalya'da Mussoli'nin başa geçmesi ve Roma İmparatorluğu'nu canlandırmak istemesi, Almanya'da ise Hitlerin başa geçmesi ve yayılmacı politika izleyerek Versay Antlaşması'nın da şartlarından kurtulmak istemesi etkili olmuştur.

CEVAP: B

17. Atatürk, vefatından kısa bir süre önce "Bir dünya harbi olacaktır. Bu harp neticesinde dünyanın vaziyet ve muvazenesi baştan başa değişecektir. İşte bu devre esnasında doğru hareket etmesini bilmeyip küçük bir hata yapmamız hâlinde başımıza Mütareke senelerinden daha çok felaketler gelmesi mümkündür." demiştir.

Atatürk'ün bu açıklamayı yapmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur? (Lise 2014)

A) Japonya'ya atom bombasının atılmasının
B) Japonya'nın Mançurya'ya saldırmasının
C) Rusya'nın ülkede komünist rejimini yerleştirmesinin
D) İtalya'nın saldırgan bir politika yürütmesinin
E) Almanya'nın, Versay Antlaşması'nın getirdiği koşullardan kurtulma çabasının

Çözüm

Atatürk soruda yeni bir cihan harbinin yani II. Dünya Savaşı'nın başlayacağından bahsetmiştir.

B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler de II. Dünya Savaşı öncesinde gerçekleşen ve Atatürk'ün bu tezini doğrulayan gelişmelerdir.

A seçeneğindeki Japonya'ya atom bombasının atılması ise II. Dünya Savaşı'nın sonuna doğru yaşanan bir gelişmedir.

CEVAP: A

18. **Türkiye'nin yaşadığı aşağıdaki uluslararası sorunların hangisinde Fransa doğrudan taraf olmamıştır? (Ön Lisans 2012)**

A) Musul B) Hatay
C) Suriye sınırı D) Dış borçlar
E) Yabancı okullar

Çözüm

Türkiye ile Fransa arasında doğrudan sorun olan konular şunlardır;

- Yabancı okullar (İç meselemiz sayılarda sorun haline dönüşme engellenmiştir.)
- Dış borçlar (1928'de düzenleme yapılmış, ancak 1929 Krizinden sonra 1933'te Hover Moratoryumu esas alınarak çözülmüştür.)
- Suriye Sınırı (1921 Ankara Antlaşması'ya çizilmiştir.)
- Hatay Sorunu (1936'dan sonra başlayan sorun 1938'da Hatay'da bağımsız Türk Hükümeti'nin kurulması üzerine çözülmüş, 1939'da Hatay kendi isteğiyle anavatana katılmıştır.)

Musul ise Fransa ile değil, İngiltere ile yaşanan bir sorundur

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

19. **Türkiye'nin Balkan Antantı ile Balkanlarda, Sadabat Paktı ile Orta Doğu'da anlaşmalar yapmasındaki amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir? (Ön Lisans 2012)**

A) Orta Doğu'nun zengin petrol kaynaklarından yararlanmak
B) Balkanlarda ortak gümrük oluşturmak
C) Orta Doğu ile Balkanlar arasında enerji geçişini sağlamak
D) Demokratik anlayışı buralarda hâkim kılmak
E) İtalyan ve Alman yayılmacılığına karşı tedbir almak

Çözüm

1930 yıllarından sonra saldırganlığını artıran Almanya ve İtalya'ya karşı birçok devlet ortak tedbir almaya başlamıştır. Türkiye'de Batı sınırını güvence altına almak için 1934'te Balkan Antantı'nın kurulmasıyla Doğu sınırını korumak içinde 1937 yılında Sadabat Paktı'nın kurulmasına öncülük etmiştir.

CEVAP: E

20. Atatürk Dönemi Türk dış politikasının esasları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz? (Lise 2012)

A) Gerçekçilik
B) Tam bağımsızlık
C) Yayılmacılık
D) Dünyadaki gelişmeleri göz önünde bulundurmak
E) Akılcılık

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Atatürk Dönemi dış politikasında öncelikle tam bağımsızlık ilkesi gözetilmiştir. Ayrıca gerçekçi bir dış politika izlenmesi, akılcı ve faydacı bir tutum izlenmesi ve dünyadaki gelişmeleri her anlamda takip etmek, göz önünde bulundurmak esas alınmıştır. Yine başka ülkelerin iç işlerine karışmamak, ülke sınırlarına saygılı olmak, dış barışı iç barışın temelleri üzerine dayandırmak, iyi komşuluk ilişkilerini geliştirmek diğer dış politik amaçlardır.

Atatürk ise öncelikle barıştan yana olmuş ve asla yayılmacılık gibi bir politika izlememiştir.

CEVAP: C

21. İtalya'da Mussolini'nin, Almanya'da Hitler'in iktidara gelmesiyle bu ülkeler yayılmacı politika izlemeye başlamış, bu durum da dünyada endişeye neden olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisinin, bu endişenin bir sonucu olduğu savunulamaz? (Lise 2012)

A) Balkan Antantı'nın oluşturulması
B) Hatay'ın Türkiye Cumhuriyeti'ne bağlanması
C) Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması
D) Musul sorununun çözülmesi
E) Sadabat Paktı'nın oluşturulması

Çözüm

İtalya'da 1922 yılından sonra Mussolini'nin iktidara gelmesi ve 1933'te Almanya Hitler önderliğinde Nazi Partisinin kurulmasıyla Avrupa'da yayılmacı politikalar ön plana çıkmıştır. Yaklaşan bu Alman – İtalyan tehdidine karşı Türkiye bazı önlemler almıştır.

1934 yılında Yunanistan, Türkiye, Yugoslavya ve Romanya aralarında Balkan Antantı'nı oluşturarak Balkanları bu politikalardan korumayı amaçlamışlardır.

1937 yılında İran, Irak, Afganistan ve Türkiye arasında Sadabat Paktı imzalanmış ve Orta Doğu koruma altına alınmaya çalışılmıştır.

Almanya ve İtalya'nın Avrupa'da Fransa'yı tehdit etmesi üzerine Fransa Suriye üzerindeki mandasını kaldırmış ve Hatay'ın Anavatana katılmasının önü açılmıştır.

Yine İtalya'nın ve Almanya'nın kara sularını da tehdit etmesi üzerine Türkiye Boğazlar konusunda güvende olmadığını beyan ederek Boğazlarda tam egemenlik hakkını istemiş, bunun üzerine de Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalanmıştır.

Musul Sorunu ise 1926 yılında imzalanan Ankara Antlaşması'yla çözüme kavuşmuştur. Yani kronolojik olarak Alman – İtalyan tehdidinin tam olarak başlamasından öncedir.

CEVAP: D

22. Aşağıdakilerden hangisinin, Türkiye ile İngiltere arasındaki ilişkilerin gelişmesinde etkili olduğu savunulamaz? (Lise 2012)

A) İtalya'nın Akdeniz'e yönelik emellerinin
B) Türk-Sovyet Dostluk Antlaşmasının
C) İngiltere'nin Montrö'de Türk tezini desteklemesinin
D) Türkiye'nin "Yurtta sulh, cihanda sulh" politikasını benimsemesinin
E) Almanya'nın yayılmacı politikasının

Çözüm

Türkiye ile İngiltere arasındaki ilişkiler 1926 yılında Musul sorununun çözülmesinden sonra yavaş yavaş düzelmeye başlamış ve 1929 yılından itibaren de gelişme sürecine girmiştir. Türkiye'nin barış yanlısı bir dış politika izlemesi, İtalya ve Almanya'nın saldırgan bir tutum izlemesi İngiltere ve Türkiye'yi birbirine daha da yaklaştırmıştır. Ayrıca İngiltere'nin Montrö'de Türk tezini desteklemesi ilişkileri daha da sıcak bir hâle getirmiştir.

Türk – Sovyet Dostluk Antlaşması ise 1921 yılında imzalanmış ve İngiltere ile olan ilişkilerimizin iyileşmesine herhangi bir katkısı olmamıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

23. Aşağıdakilerden hangisi Sadabad Paktı'na üye devletlerden biridir? (Ön Lisans 2010)

A) Suriye B) Mısır
C) Pakistan D) Afganistan
E) Hindistan

Çözüm

SADABAT PAKTI (1937)	
ÜYELER	ÜYE OLMAYANLAR
– Türkiye – İran – Irak – Afganistan	– Suriye – Mısır

CEVAP: D

24. Atatürk Dönemi'nde Balkan Paktının kurulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olmuştur? (Lise 2010)

A) Irak'ın bağımsızlığını kazanması
B) Rusya'da rejim değişikliği olması
C) Anlaşmaya taraf devletlerin güvenliklerinin tehlikeye girmesi
D) Birleşmiş Milletler Teşkilatının kurulması
E) Sadabad Paktının kurulması

Çözüm

(1934) Balkan Antantı Üyeleri

- Türkiye
- Yunanistan
- Yugoslavya
- Romanya

Antantın Kurulma Nedenleri

- Almanya ve İtalya'nın saldırgan politikalarından korunma isteği
- Balkanlarda yaşanan gelişmelerin taraf devletlerin güvenliğini tehdit etmesi (C)
- Bölgesel işbirliğin sağlanmak istenmesi

CEVAP: C

25. Boğazlar Komisyonu'nun kaldırılması ve görevlerinin tamamıyla Türk Devleti'ne verilmesi aşağıdakilerden hangisiyle sağlanmıştır? (Lise 2010)

A) Montrö B) Mudanya
C) Moskova D) Lozan
E) Londra

Çözüm

1930'lu yıllarda artan Alman ve İtalyan saldırıları Türkiye'nin Boğazlarla ilgili tedirginlik yaşamasına yol açmıştır. Türkiye, artan tehdit neticesinde 1936'da "Montrö Sözleşmesi"nin imzalanmasını sağlamıştır. Bu sözleşme ile Lozan'da kurulmuş olan komisyon kaldırılmış ve Boğazlar ile ilgili tüm yetkiler Türkiye Cumhuriyeti'ne devredilmiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. 1942 yılında II. Dünya Savaşı'nın ağır iktisadi şartlarının sürdüğü bir dönemde; tüccar, sanayici ve diğer iş adamlarından bir defaya mahsus olmak üzere alınması kararlaştırılan servet vergisi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Varlık Vergisi
B) Kurumlar Vergisi
C) Özel Tüketim Vergisi
D) Katma Değer Vergisi
E) Toprak Mahsulleri Vergisi

Çözüm

1942 yılında II. Dünya Savaşı'nın getirdiği zor ekonomik koşullar altında, Türkiye'de tüccar, sanayici ve diğer iş adamlarından alınması kararlaştırılan servet vergisi "Varlık Vergisi" olarak bilinir.Bu vergi, özellikle azınlıklara yönelik olarak uygulanan ve çok tartışmalı bir vergi olmuştur. Hükümet, savaş nedeniyle karşılaşılan mali zorlukları aşabilmek amacıyla bu vergiye başvurmuştu

B) Kurumlar Vergisi: Bu vergi, şirketlerin kazançları üzerinden alınan vergidir ve 1942'deki olayla ilgisi yoktur.
C) Özel Tüketim Vergisi: Tüketim üzerinden alınan bir vergi türüdür, ancak 1942'deki vergi ile ilgili değildir.
D) Katma Değer Vergisi: Bu vergi daha sonra, 1985 yılında Türkiye'de uygulanmaya başlanmıştır.
E) Toprak Mahsulleri Vergisi: Tarımsal ürünlerden alınan bir vergi olup, 1942'deki servet vergisiyle ilgili değildir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

2. Demokrat Parti Dönemi'nde Kore Savaşı'na katılan Türkiye'nin, bu savaştaki askerî başarılan aşağıdaki oluşumlardan hangisine üye olmasını olumlu yönde etkilemiştir? (Ön Lisans 2024)

A) Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO)
B) Ekonomik İşbirliği Örgütü (ECO)
C) Güneydoğu Asya Antlaşması Örgütü (SEATO)
D) Merkezi Antlaşma Örgütü (CENTO)
E) Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)

Çözüm

Demokrat Parti Dönemi'nde Türkiye'nin Kore Savaşı'na katılması, ülkenin uluslararası alandaki konumunu güçlendirmiştir. Türkiye'nin Kore Savaşı'ndaki askeri başarıları, özellikle NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü)'ne üyeliğini olumlu yönde etkilemiştir.

Kore Savaşı'na katılarak Birleşmiş Milletler çatısı altında savaşan Türkiye, Batılı ülkelerle yakın ilişkiler kurmuş ve NATO'ya üyelik için güçlü bir argüman oluşturmuştur. 1952 yılında Türkiye, Kore'deki katkılarının ardından NATO'ya üye olmuştur.

CEVAP: A

3. Aşağıdakilerden hangisi Soğuk Savaş Dönemi'nde kurulan Varşova Paktı'na üye olan devletlerden biri değildir? (Ön Lisans 2024)

A) Bulgaristan B) SSCB
C) Çekoslovakya D) Yugoslavya
E) Romanya

Çözüm

Soğuk Savaş Dönemi'nde kurulan Varşova Paktı, 1955 yılında Sovyetler Birliği'nin öncülüğünde, Sovyet blokundaki sosyalist devletler arasında kurulan bir askeri ittifaktı. Bu pakt, Batı Bloğu'na karşı bir denge unsuru olarak varlık gösterdi.

Ancak Yugoslavya, Varşova Paktı'na üye olmamıştır. Yugoslavya, Tito'nun liderliğinde Bağlantısızlar Hareketi'nin önde gelen üyelerinden biri olarak, doğrudan Sovyetler Birliği'ne bağlı bir devlet olmamıştır.

CEVAP: D

4. Türkiye'de planlı ekonomiye geçilerek ham maddesi yurt içinde olan fabrikaların açılması ve ithal İkameci sanayileşme politikasının benimsenmesinde etkili olan dış gelişme aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Dünya Bankasının kurulması
B) Marshall Yardımı'nın başlaması
C) Hitler'in iktidara gelmesi
D) Truman Doktrini'nin yayımlanması
E) 1929 Ekonomik Krizi'nin çıkması

Çözüm

1929 Ekonomik Krizi, dünya genelinde büyük bir ekonomik daralmaya yol açmış ve Türkiye de dahil olmak üzere pek çok ülkeyi etkileyen bu kriz, planlı ekonomiye geçişi hızlandıran faktörlerden biri olmuştur. Krizin etkisiyle, Türkiye'nin ithalata dayalı sanayileşme yerine, iç kaynakları kullanarak sanayileşmeyi teşvik eden bir politika benimsenmiştir. Ham maddesi yurt içinde bulunan fabrikaların açılması ve ithal ikame sanayileşme gibi stratejiler, Türkiye'nin dışa bağımlılığını azaltmak ve ekonomik istikrar sağlamak amacıyla geliştirilmiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

5. Türkiye Cumhuriyeti aşağıdakilerden hangisiyle ilgili yurt dışına ilk kez askerî birlikler göndermiştir? (Lise 2024)

A) İkinci Dünya Savaşı
B) Iran-Irak Savaşı
C) Kore Savaşı
D) Kıbrıs Barış Harekâtı
E) Körfez Savaşı

Çözüm

Türkiye, Kore Savaşı sırasında, 1950 yılında Birleşmiş Milletler (BM) adına Kore'ye askerî birlikler göndermiştir. Bu, Türkiye'nin yurt dışına gönderdiği ilk askerî birliktir. Kore Savaşı'na katılmak, Türkiye'nin Soğuk Savaş dönemindeki dış politika stratejilerinin bir parçasıydı ve Türkiye, Batı Bloku ile olan ilişkilerini güçlendirmek amacıyla bu savaşta yer almıştır.

CEVAP: C

6. Bir terör örgütü olan EOKA'nın faaliyetleri karşısında Türklerin kendilerini korumak için oluşturduğu Türk Mukavemet Teşkilatı, aşağıdaki sorunların hangisiyle ilişkili olarak kurulmuştur? (Lise 2024)

A) Kıbrıs B) Hatay
C) Batı Trakya D) Musul
E) Makedonya

Çözüm

EOKA (Etniki Organosis Kyprion Agoniston), 1950'li yıllarda Kıbrıs'ta faaliyet gösteren ve adanın Yunanistan'a bağlanmasını (Enosis) amaçlayan bir terör örgütüdür. Türkler, EOKA'nın saldırılarına karşı kendilerini savunmak amacıyla Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT)'nı kurmuşlardır. Bu teşkilat, Kıbrıs Türklerinin güvenliğini sağlamak ve adadaki Yunan saldırılarına karşı koymak amacıyla örgütlenmiştir.

CEVAP: A

7. XX. yüzyılda Orta Doğu'da yaşanan krizlerin uluslararası boyut kazanmasında bölgenin;

I. stratejik konumu,
II. petrol yataklarına sahip olması,
III. semavi dinler açısından önem taşıması

durumlarından hangileri etkili olmuştur? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Orta Doğu;

- Dünya'da bilinen petrol rezervlerinin %65'i bu bölgededir.
- Üç kıtayı birleştiren kara ve demiryolları'nın düğüm noktasıdır.
- Deniz ticaret yolları ve geçitlerinin büyük kısmını kontrol eder.
- Tarihin en zengin kültür hazinelerine sahiptir.
- Tek Tanrı'ya inanan (semavi) dinlerin doğduğu bölgedir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

8. "Savaşı kazanmak için sonradan birleşmektense barışı korumak için önceden birlik olmak" anlayışıyla 1949da Washington'da kurulan ve Türkiye'nin de sonradan katıldığı ortak savunma teşkilatı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Kuzey Atlantik Paktı
B) Bağımsız Devletler Topluluğu
C) Birleşmiş Milletler
D) Avrupa Kömür Çelik Topluluğu
E) Bnand-Kellogg Paktı

Çözüm

Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü, 4 Nisan 1949'da 12 ülke tarafından imzalanan Kuzey Atlantik Antlaşması'na dayanarak kurulan ve farklı dönemlerde 18 ülkenin daha katıldığı uluslararası askerî bir ittifaktır. Örgüt üyeleri herhangi bir dış güçten gelebilecek saldırıya karşı ortak savunma yapmaktadır.

CEVAP: A

9. Todor Jivkov'un iktidarda olduğu 1980'li yıllarda Türklerin ibadethanelerinin kapatılması, isimlerinin değiştirilmesi ve Türkçe Konuşmalarının yasaklanması gibi asimilasyon politikaları uygulayan devlet aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Bulgaristan B) Yugoslavya
C) Yunanistan D) Romanya
E) Gürcistan

Çözüm

Todor Hristov Jivkov, 1954-1989 arasında Bulgar Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri ve 1971-1989 arasında Bulgaristan Başbakanı olarak görev yapmış kişidir. Jivkov hükümeti ülkedeki Türk nüfusa karşı zorla asimilasyon politikası yaparak 1989 baharında Türkiye'ye doğru büyük bir göç hareketinin başlamasına sebep oldu. 1985'te Bulgarlaştırma politikasına başladı. Türklerden adlarını değiştirmeleri, Türkçe konuşmamaları ve ibadet etmekten vazgeçmelerini talep etti. Ocak 1990'da tutuklandı. 1998'de zatürreden hayatını kaybetti.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

10. I. Üç İmparatorlar Ligi
II. Locarno Antlaşması
III. Briand-Kellogg Paktu

Yukarıdakilerden hangileri, Birinci Dünya Savaşı sonrasında barışın sürekliliğini sağlamak adına yapılan girişimler arasında yer almaktadır? (Lise 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Üç İmparatorlar Ligi: 1872 yılında Almanya, Avusturya-Macaristan ve Rusya arasında kurulan bu lig özellikle Almanya'nın Fransa'ya karşı gerçekleştirdiği ilk oluşumdur.

Locarno Antlaşması (1925): Konferansa katılan devletleri savaştan korumak ve bu devletlerarasında çıkacak her türlü anlaşmazlığı barış yoluyla çözümlemek amacıyla yapıldı.

Briand-Kellog Paktı (1928): Taraflar, uluslararası anlaşmazlıkların çözümlenmesi için savaşa başvurmayı kınadıklarını ve savaşı birbirleri ile ilişkilerinde ulusal siyasetin bir aracı olarak kabul etmediklerini ve savaştan vazgeçtiklerini, ulusları adına resmen açıkladılar.

CEVAP: D

11.

ABD	SSCB
I. Marshall Planı	Molotof Planı
II. Kuzey Atlantik Paktı	Varşova Paktı
III. Monroe Doktrini	Comecon

Soğuk Savaş Dönemi'nde ABD ve SSCB'nin birbirinin karşılığı olan hamleleri yukarıdakilerin hangilerinde doğru olarak eşleştirilmiştir? (Lise 2022)

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Soğuk Savaş Dönemi 1945 – 1962 yılları arasını kapsamaktadır. Bu dönemi kapsayanlar;

- Marshall Planı - 1948-1952 yılları arası
- Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) - 4 Nisan 1949
- Molotof Planı - 1947
- Varşova Paktı - 14 Mayıs 1955
- Comecon - 1949

Monroe Doktrini ise Amerika Birleşik Devletleri Başkanı James Monroe tarafından resmen 2.12.1823 tarihinde ABD Kongresine sunulmuştur. Amerika'nın, Avrupa diplomasisinden uzak kalma politikasıdır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

12. Soğuk Savaş Dönemi sonrası, özellikle nükleer silahlanmanın engellenmesi düşüncesiyle ortaya çıkan ve uluslararası ilişkilerde gerginliğin azaltılması amacıyla Doğu-Batı blokları arasında karşılıklı görüşmelerin yaygınlaştığı döneme verilen ad aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Yalnızlık B) Açıklık
C) Yumuşama D) Tarafsızlık
E) Dayanışma

Çözüm

Yumuşama Dönemi (1962 – 1980): Yumuşama terimi ilk olarak Soğuk Savaş döneminde kullanılmıştır ve bloklar arasında karşılıklı diyalog vasıtasıyla savaş tehlikesinin azalmasını kapsar.

Yumuşama politikası farklı toplumsal ve ekonomik sistemlere sahip ülkelerin, ülke gruplarının, barış içinde bir arada yaşamayı sağlayan, bazı şartlara bağlanmış, uzun süreli, kapsamlı iş birliğini ifade eden, bilinçli bir şekilde ülkeler arasındaki gerginliğin aşamalı bir şekilde azaltıldığını ön gören politikadır. Yumuşama dönemi sayesinde ülkeler sıcak savaşa girmemiştir. Bunun yerine problemleri siyasi yol ile çözmeye çalışmışlardır.

CEVAP: C

13. İkinci Dünya Savaşı öncesinde, Asya kıtasında egemenliğini genişletmek amacıyla "Asya Asyalılarındır." fikrini öne çıkararak Batılılarla sömürge rekabetine girişen ve Mancurya'yı işgal eden devlet, aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Rusya B) Japonya
C) Hindistan D) Çin
E) Kore

Çözüm

Japonya İkinci Dünya Savaşı öncesinde "Asya'nın nimetlerinden bir devlet yararlanacaksa Asya'da olan ben yararlanmalıyım " diyerek "Asya Asyalılarındır." politikası doğrultusunda hareket etmiştir.

Bu noktada Japonya Uzakdoğu'daki Mançurya'yı da işgal etmiştir.

CEVAP: B

14. 1947'den sonra Pakistan ve Hindistan arasında stratejik öneminden dolayı sorun teşkil eden bölge aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Keşmir B) Bangladeş
C) Hürmüz D) Bengal
E) Nepal

Çözüm

Keşmir yeraltı ve yerüstü zenginlikleri ile önemli bir bölgedir.

1947'den sonra Pakistan da Hindistan da Keşmir'de tam anlamıyla hâkimiyet kurmak istemiş, bu durum günümüze kadar devam eden Keşmir sorununun ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

CEVAP: A

15. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD Başkanı Truman tarafından geliştirilen ve Truman Doktrin'i olarak bilinen anlayışın, aşağıdakilerden hangisine karşı üretildiği söylenebilir? (Ön Lisans 2020)

A) Avrupa Birliğinin genişlemesine
B) Almanların yeni bir savaşa neden olma ihtimaline
C) Fransa'nın Kuzey Afrika'daki egemenlik faaliyetlerine
D) Sovyet Birliğinin Avrupa'da yayılmasına
E) Japonya'nın Uzak Doğuda sömürgeler elde etmesine

Çözüm

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Amerika Birleşik Devletleri Sovyetler Birliği'nin Avrupa'da yayılmasını önlemek için Truman Doktrini ve Marshall Planı doğrultusunda Avrupa'ya yoğun yardımlar yaparak bu noktada Sovyetler Birliği'nin komünizm faaliyetlerini önlemeye çalışmıştır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

16. Aşağıdakilerden hangisi İkinci Dünya Savaşı sırasında Müttefiklerin, Türkiye'nin savaşa girmesini sağlamak amacıyla Türk Hükümeti ile müzakere yaptığı konferanslardan biridir? (Lise 2020)

A) Potsdam B) Kahire
C) Kazablanka D) Yalta
E) Ouebec

Çözüm

Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'na girmesi için özellikle Adana ve İkinci Kahire konferanslarında Müttefik devletler tarafından baskıda bulunulmuştur.

Seçeneklerde Kahire yer aldığı için cevap Kahire'dir.

CEVAP: B

17. Aşağıdakilerden hangisi Soğuk Savaş yıllarında varlığını sürdüren Varşova Paktı ülkelerinden biri değildir? (Lise 2020)

A) Polonya B) Avusturya
C) Çekoslovakya D) Bulgaristan
E) Macaristan

Çözüm

Varşova Paktı 1955'te SSCB önderliğinde kurulmuştur. Bu paktta doğu bloğu ülkeleri yer almaktadır. Seçeneklerde yer alan Polonya, Çekoslovakya, Bulgaristan ve Macaristan doğu bloğu ülkeleridir. Ancak Avusturya için aynı durum geçerli değildir.

CEVAP: B

18. 1930 yılında imzalanan Dostluk, Tarafsızlık, Uzlaşma ve Hakem Antlaşması ile başlayan Türk-Yunan dostluğu, 1950'li yılların ortalarında bozulmaya başlamıştır.

Türk-Yunan dostluğunun bozulmasında, Yunanistan'ın aşağıdaki politikalarından hangisi etkili olmuştur? (Lise 2020)

A) Kıbrıs Sorunu'na müdahale etmesi
B) II. Dünya Savaşına İngiltere'nin yanında katılması
C) Kuzey Atlantik Paktından ayrılması
D) Etabli konusunda zorluk çıkarması
E) Balkan Paktına üye olması

Çözüm

1950'li yıllara kadar süren Türk-Yunan dostluğu 1954 yılında ortaya çıkan Kıbrıs sorunu ile bozulmaya başlamıştır.

Yunanistan 1954'ten itibaren Kıbrıs Adası'nı Yunanistan'a bağlamak için elinden geleni yapmıştır. Türkiye'nin düzenlediği Kıbrıs Barış Harekatı sonucunda 1983'te Kıbrıs'ta KKTC kurulmuştur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

19. Aşağıdaki ülkelerden hangisi, İkinci Dünya Savaşı'na giden süreçte İtalya'nın yayılmacı politikasının hedefi olmamıştır? (Ön Lisans 2018)

A) Yunanistan
B) Arnavutluk
C) Habeşistan
D) Yugoslavya
E) Çekoslovakya

Çözüm

İtalyan diktatörü Benitto Mussolini'nin Akdeniz'deki yayılmacı politikası (Marenostrom-Bizim Deniz) E seçeneğindeki Çekoslovakya dışındaki diğer seçeneklerdeki tüm devletleri hedef alır.

CEVAP: E

20. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD, Türkiye'ye önemli miktarda askerî ve iktisadi yardımlarda bulunmuştur.

Türkiye'ye yapılan bu yardımlar, aşağıdakilerden hangisinin bir gereğidir? (Ön Lisans 2018)

A) Marshall Planı
B) Wilson İlkeleri
C) Nixon Doktrini
D) Monroe Doktrini
E) Schuman Planı

Çözüm

II. Dünya Savaşı sonrası iki kutuplu bir dünyanın ortaya çıkması (ABD-Sovyet Rusya) Soğuk Savaş Dönemi'nin başlaması, Sovyet tehdidine karşı Amerika'nın Türkiye'ye Marshall Planı çerçevesinde askeri ve ekonomik alanda yardımda bulunması. Diğer seçenekler ile alakalı değildir.

CEVAP: A

21. Yunanistan güdümündeki EOKA Örgütü, "Enosis" politikasını aşağıdakilerden hangisine yönelik geliştirmiştir? (Ön Lisans 2018)

A) Etabli Sorunu
B) Kıbrıs Sorunu
C) Kıta Sahanlığı Sorunu
D) Patrikhane Sorunu
E) Mülteciler Sorunu

Çözüm

1954 İngiltere'nin Kıbrıs'tan çekilmesiyle ve adadaki Rumların Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlama politikasından dolayı EOKA Örgüt kurulmuştur. (Enonis-Birleşme) B seçeneği kapsamındadır. Diğer seçenekler ile ilgisi yoktur.

CEVAP: B

22. Birinci Dünya Savaşının başlamasıyla birlikte Almanya'nın ani bir saldırıyla bir an evvel Fransa topraklarına girmek amacıyla işgal ettiği tarafsız ülke, aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Belçika B) Hollanda
C) İspanya D) İsviçre
E) İtalya

Çözüm

I. Dünya Savaşında Batı cephesinde Schlieffen Planı'na göre altı haftada Fransa'yı işgal etmeyi planlayan Almanya Belçika'yı işgal etmiştir. (4 Ağustos 1914) Bunun üzerine İngiltere Almanya'ya savaş ilan etmiştir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

23. Aşağıdakilerden hangisi Demokrat Parti iktidarının tarım alanındaki uygulamalarından biri değildir? (Lise 2018)

A) Makineleşmenin yaygınlaşması
B) Çiftçiye ucuz kredi sağlanması
C) Yeni arazilerin tarıma açılması
D) Toprak Reformu'nun yapılması
E) Kaliteli tohum ve suni gübrenin temin edilmesi

Çözüm

Toprak Reformu: 1929'da M. Kemal'in topraksız köylüye toprak vermeyi amaçlayan kanundur. Bu kanun 11 Haziran 1945 yılında çiftçiyi topraklandırma kanunu olarak hizmet etmiştir hatta Adnan Menderes gibi DP kurucuları Toprak Reformuna muhalefet etmişlerdir.

CEVAP: D

24. Avrupa devletlerinin enerji ihtiyacını karşılamak amacıyla oluşturulan Mavi Akım Projesi, aşağıdaki ülkelerden hangisinin doğal gazını ulaştırmak amacıyla kurulmuştur? (Lise 2018)

A) Azerbaycan
B) Türkmenistan
C) İran
D) Rusya
E) Gürcistan

Çözüm

1997'de imzalanan Mavi Akım Projesi ile Ankara-Moskova arasında 25 yıl süreyle Türkiye'nin **Rusya'dan** 16 milyar metreküp doğalgaz satın almasını öngörüyor hatta yaklaşık 380 km'si Karadeniz'in altından geçmektedir.

CEVAP: D

25. Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya Savaşı sırasında, Mussolini'nin iktidardan düşmesinin ardından toplanan ve Almanya'ya karşı Avrupa'da Normandiya kıyılarından ikinci bir cephe açılması kararının alındığı konferanstır? (Ön Lisans 2016)

A) Moskova B) Yalta
C) Kahire D) Tahran
E) Quebec

Çözüm

Seçeneklerde verilen konferansların tamamı II. Dünya Savaşı sırasında gerçekleşmiştir.

Bunlardan Quebec Konferansı'nda Normandiya kıyılarından Almanya'ya karşı ikinci bir cephe açılması kararlaştırılmıştır.

Açılan bu ikinci cephe ile de Fransa, Alman işgallerinden kurtarılmıştır.

CEVAP: E

26. Aşağıdakilerden hangisi Marshall Planı'nın amaçları arasında yer alır? (Ön Lisans 2016)

A) Bloklar arasındaki silahlanmayı sınırlandırmak
B) ABD'yi Avrupa ülkelerinden soyutlamak
C) Yugoslavya'nın Doğu Bloku'na katılımını sağlamak
D) Avrupa ülkelerinde ekonomik kalkınmayı sağlamak
E) Avrupa Birliği'nin kurulmasına ortam oluşturmak

Çözüm

II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD Dışişleri Bakanı George Marshall'in kendi adıyla anılan plan ile amaçlanan Avrupalı devletlerin ekonomik kalkınmasını sağlayarak, bu devletlerin Rusya ile yakınlaşmasını önlemekti.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

27. Aşağıdakilerden hangisi 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında yaşanan gelişmelerden biridir? (Ön Lisans 2016)

A) Makarios'un Kıbrıs Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanı olması
B) Adayı Yunanistan'a bağlama girişimlerinin başlaması
C) Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi'nin oluşturulması
D) Türk Mukavemet Teşkilatı'nın faaliyete geçmesi
E) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulması

Çözüm

A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler 1959-1974 yılları arasında gerçekleşmiştir.

Ancak "E" seçeneğinde verilen KKTC'nin kurulması, 1983 yılında gerçekleşmiştir.

CEVAP: E

28. Aşağıdakilerden hangisinin açıklaması karşısında <u>yanlış</u> verilmiştir? (Lise 2016)

A) Maginot Hattı: Almanya'nın Avrupa'da yayılma politikasının bir gerekçesi
B) OPEC: Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
C) Balfour Deklarasyonu: Yahudi devleti kurulması sorununda bir dönüm noktası
D) SEATO: Amerika'nın Asya'da etkinliğini artırmak için kurduğu Güneydoğu Asya Antlaşma Teşkilatı
E) Basmacı Hareketi: Çarlık Rusyası egemenliğindeki Türklerin bağımsızlığı için mücadele eden kuvvetler

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerindeki kavramların açıklaması karşısında doğru olarak verilmiştir.

Ancak "A" seçeneğindeki Maginot Hattı, Fransızların II. Dünya Savaşı sırasında Almanlara karşı oluşturduğu savunma hattıdır.

CEVAP: A

29. Cumhuriyet Halk Partisinin yaklaşık 27 yıl süren iktidarı, aşağıdaki siyasi partilerden hangisinin seçimi kazanmasıyla son bulmuştur? (Lise 2016)

A) Millet Partisi
B) Millî Kalkınma Partisi
C) Demokrat Parti
D) Adalet Partisi
E) Hürriyet Partisi

Çözüm

Adnan Menderes, Celal Bayar, Refik Koraltan, Fuat Köprülü tarafından kurulan Demokrat Parti'nin 1950 seçimlerinde iktidara gelmesiyle 27 yıllık CHP iktidarı son bulmuştur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

30. SSCB'nin dağılmasının ardından 11 cumhuriyetin katılımıyla 21 Aralık 1991'de Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, Bağımsız Devletler Topluluğunun kurucu üyeleri arasında yer almamıştır? (Lise 2016)

A) Azerbaycan B) Gürcistan
C) Ermenistan D) Türkmenistan
E) Ukrayna

Çözüm

Bağımsız Devletler Topluluğu 1991'de Alma Ata Zirve Toplantısı ile kurulmuştur. Bu topluluğun kurucu üyeleri Azerbaycan, Belarus, Ermenistan, Moldova, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan, Rusya ve Ukrayna'dır. BDT'ye 1993 yılında katılan Gürcistan ise kurucu üye değildir.

CEVAP: B

31. Aşağıdakilerden hangisi, II. Dünya Savaşı'na giden süreçte yapılmış bir ittifak veya antlaşma değildir? (Ön Lisans 2014)

A) Balkan Antantı
B) Türk-Afgan Dostluk Antlaşması
C) Sadabat Paktı
D) Montrö Sözleşmesi
E) Türk-İngiliz Akdeniz İttifakı

Çözüm

II. Dünya Savaşı'na (1939'a) giden süreçte;

- 1934'te Balkan Antantı
- 1936'da Akdeniz Paktı
- 1937'de Sadabat Paktı kurulmuş,
- 1936'da Montrö Boğazlar Sözleşmesi imzalanmıştır.

Türk - Afgan Dostluk Antlaşması ise 1921'de I. İnönü Savaşı sonrasıdır.

CEVAP: B

32. Aşağıdakilerden hangisi, Demokrat Parti Dönemi'nde gerçekleşen olaylardan biri değildir? (Ön Lisans 2014)

A) Ankara Üniversitesinin kurulması
B) Atatürk'ü Koruma Kanunu'nun kabul edilmesi
C) Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunun kurulması
D) Tahkikat Komisyonu'nun kurulması
E) Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'nun çıkarılması

Çözüm

B, C, D ve E seçeneklerinde verilenler Demokrat Parti Dönemi gelişmeleri arasında yer alır. (1950 - 1930)

Ancak Ankara Üniversitesi 1946'da CHP iktidarı döneminde kurulmuştur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

33. Şangay İşbirliği Örgütü'ne üye olan ülkeler aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) Çin, Rusya, Japonya, Kazakistan, Özbekistan, Ukrayna
B) Çin, Rusya, Kazakistan, Tacikistan, Özbekistan, Kırgızistan
C) Rusya, Hindistan, Tacikistan, Kırgızistan, Singapur, Malezya
D) Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan, Azerbaycan, Türkiye
E) Ukrayna, Beyaz Rusya, Çin, Japonya, Hindistan, Moğolistan

Çözüm

Şangay İşbirliği Örgütü'ne;
- Kırgızistan
- Çin
- Kazakistan
- Tacikistan
- Rusya
- Özbekistan üyedir.

2017'de Pakistan ve Hindistan'da bu teşkilata üye olmuştur.

CEVAP: B

34. Aşağıdakilerden hangisi, 1991 yılında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılması sonucunda bağımsızlığını ilan eden devletlerden biri değildir? (Lise 2014)

A) Ukrayna B) Polonya
C) Gürcistan D) Ermenistan
E) Estonya

Çözüm

1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılması üzerine Ukrayna, Estonya, Ermenistan, Gürcistan gibi devletler kurulmuştur. Bu devletler daha önceleri Sovyetler Birliği'ne bağlı devletlerdi.

"Polonya" için ise böyle bir durum söz konusu değildir.

CEVAP: B

35. Aşağıdakilerden hangisi Orta Asya'daki bağımsız Türk cumhuriyetlerinden biri değildir? (Lise 2014)

A) Tataristan B) Kırgızistan
C) Özbekistan D) Kazakistan
E) Türkmenistan

Çözüm

Kırgızistan, Özbekistan, Kazakistan ve Türkmenistan Orta Asya'daki bağımsız Türk cumhuriyetleridir.

Tataristan ise özerk bir yapıya sahiptir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

LİSE - ÖN LİSANS

COĞRAFYA

Türkiye'nin Coğrafi Konumu

1. Türkiye-Suriye sınırı, Türkiye'nin bir ülkeyle olan kara sınırlarının en uzun bölümünü oluşturur. Yaklaşık 877 km olan bu sınır büyük Ölçüde anlaşmalarla belirlenmiştir. Türkiye'nin güneyinde yer alan pek çok il aynı zamanda bu ülke ile sınır komşusu durumundadır.

Aşağıdaki illerden hangisinin bu ülkeyle sınır komşuluğu vardır? (Ön Lisans 2024)

A) Batman B) Siirt
C) Kilis D) Hakkâri
E) Osmaniye

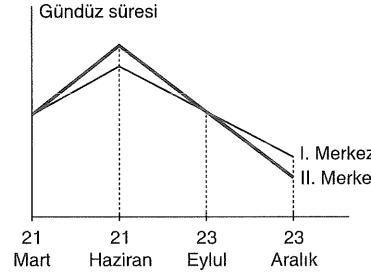
Çözüm

Verilen iller içerisinde sadece Kilisi ilimizin Suriye'ye sınırı vardır. Diğer illerin Suriye ile sınırı yoktur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

2. Aşağıdaki grafikte Türkiye'deki iki merkezde yıl içerisindeki gündüz süresinin değişimi gösterilmiştir.

Bu merkezlerin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2024)

	I. Merkez	II. Merkez
A)	Antalya	Sinop
B)	İstanbul	Adana
C)	Çanakkale	Hatay
D)	Ardahan	Mardin
E)	Balıkesir	Adıyaman

Çözüm

Grafikte ikinci merkezde 21 Haziran'da gündüz süresinin daha uzun olduğu görülmektedir.

Bu durumda ikinci merkezin daha kuzeyde olduğu anlaşılmaktadır. A şıkkında verilen ikinci merkez Sinop birinci merkezde verilen Antalya'ya göre daha kuzeyde kalmakta ve cevap olmaktadır.

Diğer şıklarda ise daha kuzeyde kalması gereken ikinci merkez diğer merkeze göre daha güneyde verilmiştir.

CEVAP: A

3. Aşağıdaki ifadelerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumu ile açıklanamaz? (Lise 2024)

A) Türkiye, Ekvator'un kuzeyinde ve Başlangıç Meridyeni'nin doğusunda yer alır.
B) Ülke ekonomisi için bazı yer altı kaynaklarının varlığı stratejik bir değerdir.
C) Türkiye'deki delta ovalan önemli tarımsal üretim alanlarını oluşturmaktadır.
D) İskenderun'un yıllık ortalama yağış miktarı Adana'dan daha fazladır.
E) Türkiye'deki petrol boru hatlarının varlığı, petrol çıkarım bölgelerine yakınlıkla ilgilidir.

Çözüm

Zaten ülkemiz mutlak konumunun temeli Ekvatorun kuzeyinde, Greenwech'in doğusunda kalmaktır. Şayet bir konumlama Ekvator ve Greenwech'e göreyse mutlak konumdur. A şıkkında verilen mutlak konumdur. Özel konumla alakası yoktur.

CEVAP: A

4. Aşağıdaki özelliklerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumuyla ilgilidir? (Ön Lisans 2020)

A) Yükseltinin batıdan doğuya doğru artması
B) Akdeniz makro iklim alanının etkisinde bulunması
C) Yazın dinamik yüksek basıncın etkili olması
D) Genel olarak güneyden esen rüzgarların sıcak olması
E) Mevsimlerin belirgin olarak yaşanması

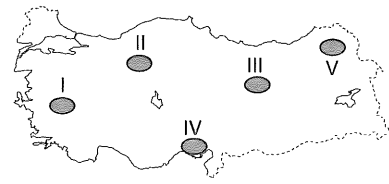
Çözüm

Türkiye'nin bulunduğu enlem ve boylam değerlerinden kaynaklanan özelliklerine mutlak konum, kendine has özelliklerinden kaynaklanan durumlara ise göreceli konum denilir. Akdeniz ikliminin görülmesi, dinamik basınç kuşaklarının etkisinde olması, güneyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi, mevsimlerin belirgin yaşanması mutlak konuma bağlıdır. Yükselti, yer şekilleri vb. durumlar göreceli konumdur.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

5. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde 21 Haziran tarihinde gündüz süresi daha uzundur? (Lise 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Türkiye'de güneyden kuzeye gidildikçe 21 Mart'tan başlayarak 23 Eylül tarihine kadar gündüz süresi daha uzundur. Soruda verilen tarih 21 Haziran günü en uzun gündüz yaşanmaktadır. Kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi daha uzun olmaktadır. Bu nedenle haritada en kuzeyde olan V numaralı yerde gündüz süresi en uzundur.

CEVAP: E

6. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin mutlak konumunun etkisiyle ortaya çıkan özelliklerden biridir? (Ön Lisans 2018)

A) Karadeniz ve Akdeniz kıyısında dağların denize paralel uzanması
B) Batıdan doğuya doğru ortalama yükseltinin artması
C) Güneyden kuzeye doğru ortalama sıcaklığın azalması
D) Nüfusun batı bölgelerinde yoğunlaşması
E) Tarih boyunca medeniyetlere ev sahipliği yapması

Çözüm

Türkiye mutlak konumu sonucu KYK'de yer aldığı için sıcaklıklar güneyden kuzeye doğru azalır.

CEVAP: C

7. Türkiye'de kara yolu ve demir yolu güzergâhlarının uzanışı genel olarak doğu batı yönündedir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Dağların uzanışı
B) İklim özellikleri
C) Sermaye yetersizliği
D) Toprak yapısı
E) Şehirlerin konumu

Çözüm

Türkiye'de dağlar genel olarak doğu-batı yönünde uzandığı için ulaşım doğu-batı yönünde gelişmiştir.

CEVAP: A

8. Aşağıda coğrafi koordinatları verilen alanlardan hangisi, Türkiye sınırları içerisinde yer almaktadır? (Lise 2014)

A) 37°29' 37°27' / 37°29' / 37°27'

B) 36°29' 36°27' / 38°27' / 38°29'

C) 35°27' 35°29' / 39°29' / 39°27'

D) 38°27' 38°29' / 40°27' / 40°29'

E) 39°29' 39°27' / 41°27' / 41°29'

Çözüm

TÜRKİYE 36-42 Kuzey Paralelleri ile 26-45 Doğu Meridyenleri arasında yer almaktadır. Bu nedenden dolayı C seçeneğinde gösterilen alan Türkiye sınırları içerisinde yer almaktadır. Ancak diğer yerler, Türkiye sınırları dışında kalmaktadır.

CEVAP: C

9. Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle Dünya'da ve içinde bulunduğu bölgede jeopolitik öneme sahip bir ülkedir.

Bu durumun oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin bir etkisi yoktur? (Lise 2014)

A) Fosil yakıt dış satımının fazla olmasının
B) Çevresindeki deniz ve karalara göre konumunun
C) Uluslararası ulaşım yollarının kavşak noktasında olmasının
D) Zengin petrol ve doğal gaz kaynaklarına yakınlığının
E) Nüfusunun ve doğal kaynak potansiyelinin

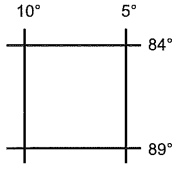
YARGI YAYINEVİ

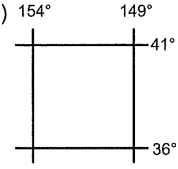
Çözüm

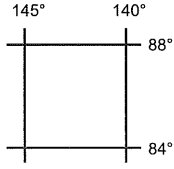
Fosil yakıtlar, petrol, doğalgaz ve kömürdür. Türkiye bu yakıtlar bakımından fakir ülkeler arasında yer alır. İhtiyacının büyük bir kısmını ithal eder.

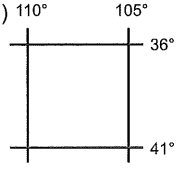
CEVAP: A

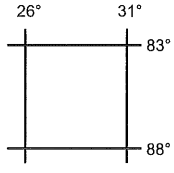
10. Türkiye'ye ulaşmaya çalışan bir hava aracı aşağıdaki alanların hangisinden hareket ederse <u>en kısa</u> mesafeyi kullanmış olur? (Lise 2012)

A)

B)

C)

D)

E)

Çözüm

Türkiye 36°-42° Kuzey Paralelleri ile 26-45° Doğu Meridyenleri arasında yer alır. Bu nedenle Kuzey Yarım Küre'de, Orta Kuşak'ta ve Başlangıç Meridyeni'nin doğusundadır. Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe meridyen aralığı daralmaktadır. Bu nedenle Kuzey Yarım Küre'de ve kutba yakın olan bir merkezden Türkiye'ye olan uzaklık en az olacaktır. Seçeneklerdeki alanlardan A, D ve E'deki alanlar Güney Yarım Küre'de olduğundan Türkiye'ye daha uzak konumdadır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

11. Aşağıdakilerden hangisi, sıcaklık dağılışında bakının etkisine örnek olarak gösterilebilir? (Ön Lisans 2010)

A) Mersin'de yıllık sıcaklık ortalamasının Sinop'tan yüksek olması

B) Antalya kıyılarında deniz suyu sıcaklığının Samsun kıyılarındakinden yüksek olması

C) Edirne'de karın yerde kalma süresinin İstanbul'dan fazla olması

D) Kışın İzmir'den Afyonkarahisar'a gidildikçe yağmurun yerini kar yağışının alması

E) Giresun'da dağların güney yamaçlarında kar erimelerinin kuzeydekinden erken başlaması

Çözüm

Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de, Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde Orta Kuşak'ta yer alan, ortalama yükseltisi fazla, üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada ülkesidir. Sıcaklığının dağılışında matematik konumunun olduğu kadar özel konumunun da etkisi büyüktür.

Buna göre, soru kökü incelendiğinde; A ve B seçenekleri Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de yer almasından dolayı sıcaklık dağılışının güneyden kuzeye doğru azalışını, C seçeneği karasallık denizellik ilkesinin, D seçeneğinde ise yükseltinin sıcaklığın dağılışı üzerindeki etkisi ifade edilmektedir.

E seçeneği ise Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde olmasından dolayı bakı faktörünün güney yönlü olduğunu ve böylece dağların güney yamaçlarının (Güneşe dönük yamaçlarının) daha sıcak olduğunu ifade etmektedir.

CEVAP: E

12. Türkiye'nin coğrafi konumuyla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır? (Lise 2010)

A) Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer alır.

B) 21 Haziranda gündüz süresi güneye gidildikçe uzar.

C) En batısı ile en doğusu arasında bir saatten fazla yerel saat farkı vardır.

D) Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştığı yerdedir.

E) Kuzey Yarım Küre'de, Orta Kuşak'ta yer alır.

Çözüm

Türkiye; Kuzey Yarım Küre'de, Orta Kuşak'ta, Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde, 26° - 45° Doğu meridyenleri ile 36° - 42° Kuzey paralelleri arasında, üç tarafı denizlerle çevrili ve iki kıtada toprağı olan bir ülkedir. Türkiye'nin matematik konumu göz önüne alındığında, güneyinden kuzeyine doğru gidildikçe 21 Haziran'da gündüz süresi, 21 Aralık'ta ise gece süresi uzar.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

1. Aşağıdaki yeryüzü şekillerinden hangisinin oluşum sürecinde iç kuvvetler etkili olmamıştır? (Ön Lisans 2024)

A) Meke Maarı
B) Gediz Grabeni
C) Akyatan Lagünü
D) Kula Volkanitleri
E) Süphan Dağı

Çözüm

Verilenler içinde Akyatan Lagünü oluşumunda dalga etkisi yani dış kuvvet etkilidir.

Meke Maarı - Volkanik

Gediz Grabeni - Tektonik

Kula Volkanitleri - Volkanizma

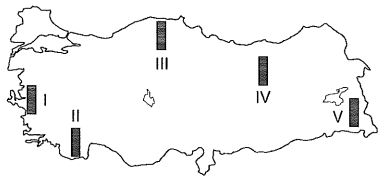
Süphan Dağı - Volkanizma

bu yerşekillerinde iç kuvvetler etkili olmuştur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

2. Türkiye'de görülen akarsu yatak tiplerinden biri de menderesli akarsulardır.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde bu tip akarsular daha tipik ve yaygın olarak görülmektedir? (Ön Lisans 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Menderes S akarsuyun düz alanlarda oluşturduğu kıvrımlardır. Haritada verilen alanlarda eğimin azaldığı düz yer ise I ile gösterilen Ege'de akarsularda menderes yaygın olarak görülmektedir.

Zaten yöre akarsularına da isim olarak verilmiştir.

CEVAP: A

3. Türkiye'de ovalar bulundukları yere ve oluşumlarında etkili olan süreçlere bağlı olarak farklı yükseltilerde bulunur.

Buna göre aşağıdaki ovalardan hangisinin ortalama yükseltisi daha azdır? (Ön Lisans 2024)

A) Muş Ovası
B) Kütahya Ovası
C) Develi Ovası
D) Pasinler Ovası
E) Akhisar Ovası

Çözüm

Verilen ovalar içinde Manisa çevresinde kalan Akhisar Ovası'nın yükseltisi diğer ovalara göre daha alçaktır. Bu bir yorum sorusudur. ovaların tam yükseltisini bilmek zor lakin Ege'de kalan Akhisar Ovasının yükselti olarak alçakta kalacağını yorumlayabilmek gerekir.

CEVAP: E

4. **Aşağıdaki platoların hangisinde barajlardan sağlanan sulama suyu sayesinde, başta pamuk olmak üzere çeşitli kültür bitkilerinin verimi ve üretim miktarı artmıştır? (Ön Lisans 2024)**

A) Haymana B) Taşeli
C) Bozok D) Şanlıurfa
E) Erzurum-Kars

Çözüm

Özellikle GAP ile birlikte gelişen sulama imkanlarıyla Şanlıurfa pamuk üretiminde birinci olmuştur.

ÖSYM'de bu durum üzerinden soruyu sorduğu görülmektedir. Verilen platolarla ilgili Şanlıurfa hariç diğerlerinde zaten pamuk üretimi yoktur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

5. Bir dağcılık kulübü gruplara ayrılarak farklı amaçlarla üç dağlık alanda araştırma yapmayı planlamaktadır.

Buna göre:

I. Grup: Volkanik faaliyetler sonucu oluşmuş dağlık alanlarda gözlem yapacaktır.

II. Grup: Buzul şekillerinin görüldüğü dağlık alanlarda incelemelerde bulunacaktır.

III. Grup: Büyük horst yapılarından biri olan dağlık alanlarda araştırma yapacaktır.

Bu grupların amaçlarına ulaşabilmesi için aşağıdaki dağların hangilerinde incelemelerde bulunması gerekir? (Lise 2024)

	I. Grup	II. Grup	III. Grup
A)	Hasan Dağı	Yıldız Dağları	Yunt Dağı
B)	Canik Dağları	Hakkâri Dağları	Sultan Dağları
C)	Tahtalı Dağları	Madra Dağı	Bolkar Dağları
D)	Menteşe Dağlan	Ağrı Dağı	Aydın Dağları
E)	Süphan Dağı	Karçal Dağı	Boz Dağlar

Çözüm

I. grubunki volkanik dağ olduğu için ya Hasan ya da Süphan olmak zorundadır. Çünkü diğerleri volkanik değildir.

II. grup ise buzul etkisi olduğuna göre A şıkkındaki Yıldız olmaz çünkü hiçbir zaman buzul etkisi olmayan bir dağdır. E şıkkındaki Karçal oluyor. III. grup ise horst yapısı değil için kırıklı dağımız boz oluyor.

CEVAP: E

6. Türkiye'de bazı alanlarda genç volkanik sahalar geniş alan kaplamaktadır. Bu alanlarda tabakalı volkanlar, cüruf konileri gibi yerşekilleri görülebilir.

Bu tür volkanik oluşumların görüldüğü yerler arasında

I. Marmara Denizi'nin kuzeybatısı,
II. Van Gölü'nün kuzeydoğusu,
III. Tuz Gölü'nün kuzeyi

alanlarından hangileri bulunur? (Lise 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Verilen sahalar içinde Marmara Denizi Kuzeybatısı ile Tuz Gölü Kuzeyi'nde volkanik saha yoktur.

Lakin Van Gölü Kuzeybatısı yoğun bir volkanik sahadır.

CEVAP: B

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardaki platolardan hangisinin bulunduğu yer yanlış gösterilmiştir? (Lise 2024)

A) I - Haymana
B) II - Uzunyayla
C) III - Obruk
D) IV - Cihanbeyli
E) V-Teke

Çözüm

Verilenler içerisinde I ile gösterilen plato Haymana değil Bozok'tur. Haymana Tuz Gölü'nün kuzeybatısında kalmaktadır.

CEVAP: A

8. Kütle hareketleri sonucunda bir akarsu vadisinin tıkanması ve gerisinde suyun birikmesiyle doğal göller oluşabilmektedir.

Aşağıdaki göllerden hangisi bu şekilde oluşmuştur? (Ön Lisans 2022)

A) Salda B) Sera
C) Mogan D) Çıldır
E) Köyceğiz

Çözüm

Kütle hareketleri sonucu akarsu vadilerinin önünün tıkanması ile heyelan set gölleri oluşur. Sera Gölü bu göllere örnek gösterilebilir.

CEVAP: B

9. Son Buzul Çağı'nda Türkiye'deki dağların bir kısmında buzullar oluşmuştur. Bu buzulların hareketlerine bağlı olarak aşındırma ve biriktirme şekilleri gelişmiştir.

Aşağıdaki dağların hangisinde bu tür şekiller bulunmaz? (Ön Lisans 2022)

A) Uludağ
B) Sat Dağı
C) Bolkar Dağları
D) Mescit Dağları
E) Kaz Dağı

Çözüm

Ülkemizde matematik konumundan dolayı buzul etkisi 2000 metreden yüksek alanlarda görülebilir. Verilen dağların yüksetileri düşünüldüğünde Uludağ, Sat Dağı, Bolkar ve Mescit dağlarında buzul şekilleri var iken Kaz dağlarında buzul şekilleri bulunmaz.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

10. I. Akdeniz'e dökülen akarsuların debisinin en yüksek olduğu mevsim yazdır.

II. Karadeniz'e dökülen kısa boylu akarsuların rejimi diğerlerine göre daha düzenlidir.

III. İç Anadolu'da akarsular yaz mevsiminde düşük debiyle akış gösterir.

Türkiye'deki akarsuların rejimleriyle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Akdeniz'e dökülen akarsuların debilerinin en yüksek olduğu mevsim yaz mevsimi değil kış mevsimidir. Karadeniz'e dökülen akarsuların rejimleri daha düzenlidir. İç Anadolu bölgesindeki akarsuların akımları yaz mevsiminde en düşük seviyeye ulaşır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

11. I. Tersiyer'de linyit kömürü yatakları oluşmuştur.

II. Kuvaterner'de boğazlar oluşmuştur.

III. Mesozoyik'de Toroslar oluşmuştur.

Türkiye arazisinin jeolojik gelişimiyle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Tersiyerde yani 3. zamanda linyit kömürü oluşmuş. Boğazlar ise Kuaterner yani 4. zamanda meydana gelmiştir. Ancak Toros Dağları Mesozoyik'te değil Tersiyer dönemde oluşmuştur.

CEVAP: D

12. Normal faylar arasında yükselen bloklar horst yapıları olarak adlandırılmaktadır. Türkiye'deki bazı dağlar büyük horst yapılarından oluşmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu şekilde oluşmuş dağlardan biri değildir? (Lise 2022)

A) Boz Dağlar
B) Aydın Dağları
C) Yunt Dağı
D) Tahtalı Dağları
E) Madra Dağı

Çözüm

Türkiye'de horst adı verilen kırıklı yapıyla oluşmuş dağlara genel olarak Kıyı Ege'de rastlanılmaktadır. Bu alanda oluşan başlıca kırıklı dağlar, Kaz, Madra, Yunt, Boz, Aydın ve Menteşe dağlarıdır. Bu alan dışında ise yine Hatay ilinde Nur (Amanos) Dağları horst özelliği taşır.

CEVAP: D

13. I. Çarşamba Ovası'ndan Karadeniz'e dökülür.
II. Nehir üzerinde Kesikköprü ve Altınkaya barajları bulunur.
III. Türkiye topraklarından doğarak Karadeniz'e dökülen en uzun akarsudur.

Kızılırmak Nehri'yle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (Lise 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Kızılırmak Nehri Çarşamba Ovası'ndan değil Bafra Ovası'ndan Karadeniz'e dökülür. (I. yanlış)

Bu nehir tamamıyla Türkiye sınırları içerisinde akan en uzun nehirdir. (III. doğru) ve bu nehir üzerinde Kesikköprü, Altınkaya ve Hirfanlı gibi barajlar bulunur. (II. doğru)

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

14.

	Göl	Oluşum türü
I.	Mogan	Volkanik set
II.	Avlan	Alüvyal set
III.	Durusu	Kıyı set
IV.	Yedigöller	Heyelan set

Yukarıdakilerin hangilerinde göl ve gölün oluşum türü doğru eşleştirilmiştir? (Lise 2022)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Verilen eşleşmelerden
I. Mogan → Volkanik set gölü değil alüvyal set gölüdür.
II. Avlan → Alüvyal set gölü değil karstik göldür.
III. Durusu (Terkos) → Kıyı set,
IV. Yedigöller → Heyelan set
eşleşmeleri ise doğrudur.

CEVAP: E

15. Ovaların bir kısmı akarsular tarafından taşınan malzemenin denizi doldurması ile oluşmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu türde oluşan ovalardan biri değildir? (Lise 2022)

A) Elmalı Ovası
B) Bakırçay Ovası
C) Silifke Ovası
D) Bafra Ovası
E) Menemen Ovası

Çözüm

Verilen ovalardan Bakırçay, Silifke, Bafra ve Menemen delta ovalarıdır. Ancak Elmalı Ovası bir delta değil karstik (polye) ovadır.

CEVAP: A

16. I. Dalga
II. Akıntı
III. Gel-Git

Türkiye kıyılarının şekillenmesinde yukarıdaki faktörlerden hangileri etkilidir? (Lise 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Türkiye kıyılarında dalga ve akıntıların şekillendirici etkisi görülür. Ancak Türkiye kıyılarında okyanus olmadığından gel-git etkisi oldukça azdır.

Bu nedenle kıyılarımızda gel-git etkisine bağlı ortaya çıkan herhangi bir şekil oluşmamıştır.

CEVAP: C

17. Türkiye'de aşağıdaki kıyı tiplerinden hangisi görülmez? (Ön Lisans 2020)

A) Kalanklı kıyı
B) Dalmaçya tipi kıyı
C) Ria tipi kıyı
D) Haliçti kıyı
E) Fiyortlu kıyı

Çözüm

Seçeneklerde verilen kıyı tiplerinden Kalanklı kıyılara Mersin Silifke kıyılarında, Dalmaçya kıyılara Teke Yarımadası'nın güneyinde, Ria Kıyılara İstanbul ve Çanakkale boğazlarında, Haliçli kıyılara İstanbul Şile kıyılarında rastlanmaktadır. Ancak Fiyord kıyı tipi buzulların denize seviyesini aşındırması ile oluşur. Türkiye hiçbir zaman kıyıda buzullaşmadığından bu kıyı tipine rastlanmaz.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

18. Aşağıdaki ovalardan hangisinin oluşumunda etkili olan faktörler diğerlerinden farklıdır? (Ön Lisans 2020)

A) Elmalı Ovası
B) Menemen Ovası
C) Çarşamba Ovası
D) Silifke Ovası
E) Çukurova

Çözüm

Seçeneklerde verilen ovalardan Menemen, Çarşamba, Silifke ve Çukurova akarsuların denize döküldüğü ağız kısmında alüvyonları biriktirmesiyle oluşan delta ovasıdır. Antalya'da bulunan Elmalı Ovası ise karstik çözülme süreçleri sonucunda oluşan boşlukları alüvyonların dolmasıyla oluşan karstik oluşumlu (Polye Ovası) örneğidir.

CEVAP: A

19. I. Acıgöl Maarı
II. Bafra Deltası
III. Ergene Ovası
IV. Kapıdağ Tombolosu

Yukarıdaki yerşekillerinden hangilerinin oluşumunda akarsuların etkisi vardır? (Ön Lisans 2020)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Öncüllerde verilen yer şekillerinden Acıgöl Maarı volkanik patlama sonucunda oluşan göl örneğidir. Kapıdağ Tombolosu Güney Marmara'da bulunan dalga birikim şeklidir. Bafra Ovası Akarsular tarafından oluşturulan bir delta ovası iken Ergene Ovası yine akarsular tarafından biriktirilen alüvyonlarla oluşan bir taban seviyesi ovasıdır.

CEVAP: C

20. Suyla temas ettiğinde çözünebilen jips, tuz, kireç taşı gibi kayaçların bulunduğu sahalarda karstik yerşekilleri oluşur. Karstik yerşekilleri Türkiye'de de bazı sahalarda yaygın olarak görülür.

Haritada numaralandırılan alanların hangisinde bu yerşekillerine daha fazla rastlanır? (Ön Lisans 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Su ile temas ettiğinde çözünebilen kayaçların oluşturduğu yer şekillerine karstik şekiller denir. Bu kayaçlar kireçtaşı, alçıtaşı, dolomit, marn ve tuz gibi kayaçlardır. Bu kayaçlardan en fazla bulunanı kireçtaşı adı verilen kalker kayaçlarıdır. Kalker kayaçlarına Türkiye'de en fazla Batı Toroslar'da rastlanılmaktadır. Haritada III numara ile gösterilen alanda en fazla karstik şekillere rastlanılmaktadır.

CEVAP: C

21. Platolar, geniş düzlüklerin akarsular tarafından derin bir şekilde yarılarak parçalanması sonucu oluşmuşlardır. Türkiye'de platolara daha çok Orta Anadolu Bölgesi'nde rastlanır.

Aşağıdakilerden hangisi bu bölgede yer alan platolardan biri <u>değil</u>dir? (Lise 2020)

A) Obruk Platosu
B) Bozok Platosu
C) Taşeli Platosu
D) Haymana Platosu
E) Uzunyayla Platosu

Çözüm

Orta Anadolu olarak ifade edilen bölgede büyük çoğunluğu tabaka düzlüğü (yatay duruşlu) olarak ifade edilen pek çok plato bulunmaktadır. Bunlar: Yozgat'ta bulunan Bozok, Ankara'da bulunan Haymana, Konya'da bulunan Obruk ve Cihanbeyli, Sivas'ta bulunan Uzunyayla platolarıdır. Ayrıca bölgede volkanik oluşumlu Kırşehir ve Kapadokya platoları bulunur. Taşeli Platosu Antalya ile Mersin arasında bulunan Karstik oluşumlu platodur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

22. Türkiye'de en geniş alanı şekillendiren dış kuvvet aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Akarsular
B) Buzullar
C) Rüzgârlar
D) Dalgalar
E) Kütle hareketleri

Çözüm

Türkiye'nin oluşumunda etkili olan kuvvetler iç ve dış kuvvetler olarak ikiye ayrılmaktadır. Orojenez, Epirojenez, Volkanizma ve Depremler iç kuvvetleri oluştururken, Akarsular, rüzgarlar, dalga ve akıntılar, yer altı suları ve buzullar dış kuvvetleri oluşturmaktadır. Türkiye'nin oluşumunda en az etkili dış kuvvet buzullar iken en fazla etkili olan kuvvet akarsulardır. Türkiye'de her bölgede akarsulara ait yer şekillerinin yaygın olarak bulunması bu durumun temel kanıtı olarak gösterilebilir.

CEVAP: A

23. Türkiye'de geniş yer kaplayan platolarda en fazla yapılan ekonomik faaliyet tarım ve hayvancılıktır.

Aşağıdaki platolardan hangisi bu özelliğin dışında kalmaktadır? (Lise 2020)

A) Erzurum - Kars - Ardahan
B) Gaziantep
C) Çatalca - Kocaeli
D) Uzunyayla
E) Haymana

Çözüm

Türkiye'deki platolardan ağırlıklı olarak tarım veya hayvancılık amacıyla yararlanılmaktadır. Bu platolardan Erzurum Kars- Büyükbaş hayvancılığın yoğun yapıldığı bir platodur. Gaziantep, Sivas ve Kayseri arasındaki Uzunyayla ve Ankara'daki Haymana platolarında ise hem tahıl tarımı hem de küçükbaş hayvancılık birlikte yapılmaktadır. Çatalca – Kocaeli ise Marmara'da yerleşim yeri, sanayi tesisleri, ulaşım yolları ile kaplanmış tarım ve hayvancılık özelliği kalmayan bir platodur.

CEVAP: C

24. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde buzul şekillerinin daha yaygın olarak görülmesi beklenir? (Ön Lisans 2018)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve V
E) IV ve V

Çözüm

Türkiye'de buzul şekilleri 2000 metreden yüksek dağlarda görülmektedir. Harita işaretli IV ve V numaralı yerlerin yükseltisi fazla olduğu için buzul şekillerinin görülmesi beklenir.

CEVAP: E

25. I. Anadolu'daki toprak çeşitliliği son derece fazladır.
II. Anadolu aktif bir tektonik kuşakta yer alır.
III. Anadolu'da çok sayıda uzun boylu akarsu yer alır.
IV. Anadolu'da genç volkanik alanlar bulunmaktadır.

"Türkiye, termal su kaynakları bakımından zengindir." **ifadesini kullanan bir kişi, yukarıdakilerden hangilerine dayanarak bu yargıya varmıştır? (Ön Lisans 2018)**

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Termal su kaynakları kırıklı yapının, fay hatlarının bulunduğu yerler de yaygın olarak görülür. Türkiye'nin aktif tektonik kuşakta bulunması ve volkanik arazinin yaygın olması da kırıklı yapıyla paralellik göstermektedir.

CEVAP: D

26. **Günümüzde, Türkiye-Yunanistan kara sınırının büyük çoğunluğunu aşağıdaki akarsulardan hangisi oluşturur? (Ön Lisans 2018)**

A) Asi B) Meriç
C) Tunca D) Aras
E) Çoruh

Çözüm

Lozan Barış Antlaşmasında Meriç nehri Türkiye ile Yunanistan arasında doğal sınır kabul edilmiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

27. Aşağıdaki il merkezlerinden hangisinin; konumu nedeniyle, Kuzey Anadolu Fay sisteminde meydana gelebilecek bir depremden daha fazla etkilenmesi beklenir? (Ön Lisans 2018)

A) Karaman B) Denizli
C) Aksaray D) Niğde
E) Amasya

Çözüm

Kuzey Anadolu fay hattı Güney Marmara'da Saros Körfezi'nden başlayıp Karadeniz'in güneyinden Doğu Anadolu Bölgesi'ne geçer. Bu nedenle Karadeniz bölgesinde bulunan Amasya Kuzey Anadolu fay hattı üzerinde bulunur.

CEVAP: E

28. Türkiye'de, aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin yatakları daha yaygın olarak bulunur? (Ön Lisans 2018)

A) Linyit
B) Taş kömürü
C) Antrasit
D) Petrol
E) Doğal gaz

Çözüm

Türkiye'nin büyük bir kısmı 3. jeolojik zamanda oluşmuştur. Linyitte 3. jeolojik zamanda oluştuğu için linyit Türkiye'de yaygın olarak bulunur.

CEVAP: A

29. Bazı sarp arazilerde tarımsal faaliyetler kısıtlıdır. Bu tür araziler daha çok ormancılık ve hayvancılık faaliyetleri için kullanılır.

Aşağıdaki illerin hangisinde bu duruma bağlı olarak tarımsal faaliyetlerin daha kısıtlı olması beklenir? (Ön Lisans 2018)

A) Konya B) Trabzon
C) Sivas D) Samsun
E) Bursa

Çözüm

Trabzon dağlık ve engebeli bir yer yapısına sahip olduğu için tarım alanları kısıtlıdır.

CEVAP: B

30. Aşağıdakilerden hangisi, Kuzey Anadolu Fay Kuşağı'ndaki ovalardan biri <u>değildir</u>? (Lise 2018)

A) Düzce Ovası
B) Erzincan Ovası
C) Merzifon Ovası
D) Iğdır Ovası
E) Erbaa Ovası

Çözüm

Kuzey Anadolu fay hattı Soroz Körfezi'nden başlar Güney Marmara, Karadeniz bölgesinin güneyinden ve Doğu Anadolu bölgesinin kuzeyinden geçer. Iğdır Ovası Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunmaz.

CEVAP: D

31. I. Ilgaz
II. Bolkar
III. Melendiz
IV. Tendürek

Yukarıdaki dağlardan hangileri volkanik faaliyet sonucu oluşmuştur? (Lise 2018)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Ilgaz ve Bolkar dağları orojenez sonucu oluşmuş kıvrım dağlarıdır. Fakat Melendiz ve Tendürek dağları volkanik dağlardır.

CEVAP: E

32. Aşağıdakilerden hangisi karstik kökenli bir ova değildir? (Ön Lisans 2016)

A) Tercan B) Muğla
C) Kestel D) Elmalı
E) Suğla

Çözüm

Muğla, Kestel, Elmalı ve Suğla karstik ovadır. Ancak Tercan, Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan tektonik bir ovadır.

CEVAP: A

33. Türkiye'de buzulların etkisiyle oluşmuş topografik şekillere ancak yüksek dağlık alanlarda rastlanmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde buzul şekillerine rastlanmaz? (Ön Lisans 2016)

A) Erciyes Dağı
B) Aladağlar
C) Uludağ
D) Kaçkar Dağı
E) Yıldız Dağları

Çözüm

Türkiye'de buzul aşındırma ve biriktirme şekilleri, ortalama 2200 metre ve üzerinde görülür. Yıldız Dağlarının ortalama yükseltisi bu kadar fazla olmadığı için buzul aşındırma ve biriktirme şekillerine rastlanmaz.

CEVAP: E

34. Aşağıdaki dağların hangisinde buzul aşındırması sonucunda oluşan sirk göllerine rastlanmaz? (Lise 2016)

A) Kaçkar B) Mercan
C) Köroğlu D) Bolkar
E) Karçal

Çözüm

Türkiye'de buzul aşındırma ve biriktirme şekilleri, ortalama 2200 metre ve üzerinde görülür. Köroğlu Dağlarının ortalama yükseltisi bu kadar fazla olmadığı için buzul aşındırma ve biriktirme şekillerine rastlanmaz.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

35. Türkiye'nin ortalama yükseltisinin fazla olmasında etkili olan dağlar genel olarak;

I. kıvrılma,
II. kırılma,
III. volkanizma

ile meydana gelmişlerdir.

Numaralandırılan bu etmenler, aşağıdaki dağların hangilerinin oluşumunda daha fazla etkili olmuştur? (Lise 2016)

	I	II	III
A)	Bozdağlar	Aydın Dağları	Erciyes Dağı
B)	Küre Dağları	Marda Dağı	Karacadağ
C)	Yunt Dağı	Süphan Dağı	Madra Dağı
D)	Aydın Dağları	Küre Dağları	Yıldız Dağları
E)	Yıldız Dağları	Köroğlu Dağları	Ağrı Dağı

Çözüm

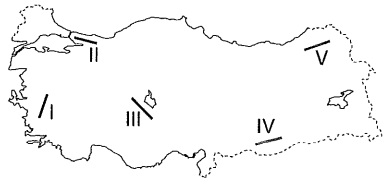
Küre Dağları: Kıvrım

Madra Dağı: Kırık

Karacadağ: Volkanizma sonucu oluşmuştur.

CEVAP: B

36. Aşağıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiş beş doğrultu verilmiştir.

Yer şekli özellikleri göz önünde alındığında, doğrultu boyunca yükselti farkının en fazla olduğu yer aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Ege Bölgesi'nde dağlar kıyıya dik uzanmaktadır ve kırıklı dağlara bağlı olarak horst-graben sistemi görülmektedir. I numaralı doğrultuda hem horstlara hem de grabenlere rastlanılmaktadır. Bu yüzden I numaralı doğrultuda yükselti farkı daha fazla çıkmaktadır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

37. Bir Türkiye fiziki haritası incelendiğinde Çukurova'nın yeşil, Konya Ovası'nın sarı, Erzurum Ovası'nın kahverengi ile gösterilmesi aşağıdakilerin hangisiyle ilgilidir? (Ön Lisans 2014)

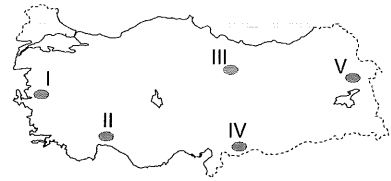
A) Bitki örtülerinin farklılığıyla
B) Eğim derecelerinin farklılığıyla
C) Yükseltilerinin farklılığıyla
D) Toprak türlerinin farklılığıyla
E) Jeolojik yapılarının farklılığıyla

Çözüm

Bazı yer şekillerini ve yükselti basamaklarını gösteren haritalara fiziki harita denir. Fiziki harita çizim yöntemlerinden bir tanesi de renklendirme yöntemidir. Bu yöntemde 0-500 metre yeşil ve tonları ile, 500-1000 metre sarı ve tonları ile 1000 metrenin üstü ise kahverengi ve tonları ile gösterilir. Çukurova, Konya ve Erzurum'un farklı renklerle gösterilme sebebi de buna bağlı olarak yükseltilerinin farklı olması ile ilgilidir.

CEVAP: C

38. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu yerlerin hangilerinde kalker ve jipse bağlı karstlaşmanın tipik örnekleri daha yaygın olarak görülür? (Ön Lisans 2014)

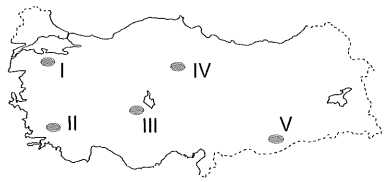
A) I ve II B) I ve V
C) II ve III D) III ve IV
E) III ve V

Çözüm

Kimyasal tortul kayaçların bulunduğu araziye karstik arazi denir. Haritada II numara ile gösterilen bölgede kalkere bağlı olarak III numaralı bölgede ise jipse bağlı olarak karstik araziler görülmektedir.

CEVAP: C

39. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde rüzgâr, yer şekilleri üzerinde daha fazla etkilidir? (Lise 2014)

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve V D) III ve IV
E) III ve V

Çözüm

Kurak ve yarı kurak bölgelerde rüzgar aşındırma ve biriktirme şekilleri yaygındır. Bu yüzden haritada III ve V numara ile gösterilen yerlerde rüzgar aşındırma ve biriktirme şekillerinin yaygın olduğu söylenebilir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

40. I. Göksu – Akdeniz
II. Sakarya – Karadeniz
III. Filyos – Marmara
IV. Ergene – Ege

Yukarıdaki akarsulardan hangileri, karşısında verilen denize dökülmez? (Lise 2014)

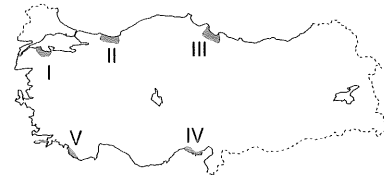
A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Filyos Çayı, Marmara Denizi'ne değil, Karadeniz'e dökülmektedir.

CEVAP: C

41. Dağların denize paralel olarak uzandığı yüksek kıyılarda duvar gibi yükselen falezler oluşur.

Buna göre haritada numaralarla gösterilen alanların hangisinde, geniş alanlı falez oluşumları görülür? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Dalga aşındırması sonucu meydana gelen deniz kenarlarındaki dik uçurumlara falez denir. Haritada V numara ile gösterilen bölgede eğim fazla olduğu için falezler diğer yerlere göre daha yaygındır.

CEVAP: E

42. Aşağıda verilen akarsu ve oluşturduğu delta ovası eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır? (Lise 2014)

Akarsu	Oluşturduğu Delta Ovası
A) Kızılırmak	Bafra
B) Sakarya	Karasu
C) Yeşilırmak	Çarşamba
D) Büyük Menderes	Menemen
E) Göksu	Göksu

Çözüm

Küçük Menderes Nehri'nin oluşturduğu ova Menemen, Büyük Menderes Nehri'nin oluşturduğu ova ise Balat'tır.

CEVAP: D

43. Akdeniz ve Ege Denizi'nin kıyı kesimlerinde iklim özellikleri benzer olduğu hâlde, Ege kıyılarında zeytin yetişme alanları daha geniştir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Dağların uzanışı
B) Yıllık yağış tutarı
C) Deniz etkisi
D) Ortalama yükselti
E) Akarsu ağının genişliği

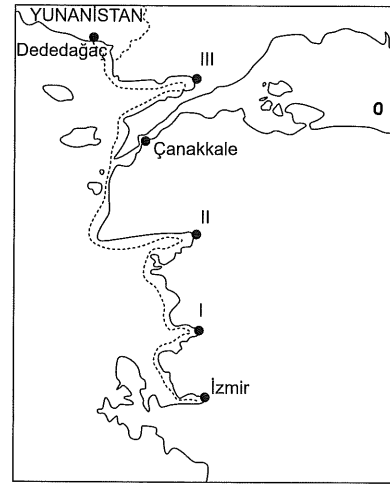
Çözüm

Zeytin yetiştiriciliği genellikle Akdeniz iklimine özgüdür. Akdeniz ve Ege kıyılarında Akdeniz iklimi görülmektedir. Fakat Ege kıyılarında dağlar kıyıya dik uzandığı için, denizel iklimin etkisi daha geniştir. Bu yüzden zeytin yetiştiriciliği daha geniş alanlarda görülmektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

44.

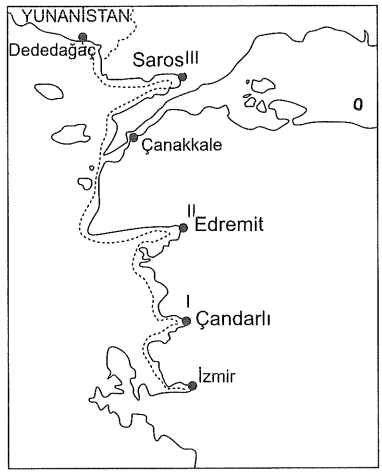

İzmir ile Yunanistan'ın Dedeağaç yerleşmesi arasında turizm faaliyetinde bulunan bir yat firması, İzmir Körfezi'nden hareket edip Türkiye'nin kıyı çizgisini takip ederek sırasıyla bazı körfezlere uğramaktadır.

Buna göre, haritada numaralandırılan körfezler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir? (Lise 2012)

	I	II	III
A)	Çandarlı	Edremit	Saros
B)	Güllük	Gökova	Gemlik
C)	Saros	Erdek	Çandarlı
D)	Erdek	Edremit	Gemlik
E)	Çandarlı	Gökova	Saros

Çözüm

Ege Bölgesi'nde bulunan körfezler;

- Edremit,
- Çandarlı,
- İzmir,
- Kuşadası,
- Güllük,
- Gökova,
- Hisarönü,

Marmara Bölgesinde bulunan körfezler;

- Saros,
- Erdek,
- Bandırma,
- Gemlik,
- İzmit,

Yukarıdaki haritada bulunan körfezler sırasıyla;

I. Çandarlı Körfezi
II. Edremit Körfezi
III. Saros Körfezi'dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

Türkiye'nin İklimi

1. Doğu Karadeniz kıyı kesimindeki Rize'de yıllık ortalama yağış miktarı 2500 mm'ye yaklaşırken, Rize'nin kuş uçuşu yaklaşık 100 km güneyindeki İspir'de yıllık ortalama yağış miktarı 400 mm'ye kadar düşmekte ve buranın Türkiye'nin yarı kurak sahaları arasında yer almasına neden olmaktadır.

Bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazladır? (Ön Lisans 2024)

A) Kuzeyden gelen hava kütlelerindeki yağışların büyük bir kısmını yüksek dağların alması
B) Güney yamaçlarda bakı faktörüne bağlı daha fazla buharlaşma olması
C) Kıyıdan İç kesimlere gidildikçe bitki örtüsünün değişmesi
D) Basınç merkezlerinin yaz ve kış döneminde farklı şekillerde etkili olması
E) İç kesimlerde yer şekillerinin kısa mesafelerde farklılık göstermesi

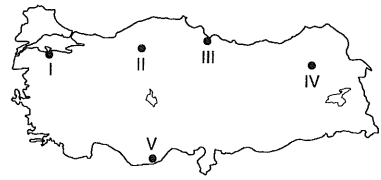
Çözüm

Doğu Karadeniz'in denize bakan yamacı bol yağış almaktadır. Burada kıyıya paralel uzanan duvar gibi yüksek dağlar yağışı alırken arakada kalan çukur sahalara yağışı bırakmaz. Bu sebeple A şıkkında verilen bu durum İspir ve çevresinin az yağış almasına sebep olmaktadır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

2. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak gösterilmiştir.

Don olaylarının yıl içerisinde en erken başladığı ve en erken bittiği yerler haritada hangi numaralarla gösterilmiştir? (Ön Lisans 2022)

	En erken başladığı yer	En erken bittiği yer
A)	I	IV
B)	IV	II
C)	IV	V
D)	V	III
E)	III	V

Çözüm

Türkiye haritasında yükselti ve karasallıktan dolayı don olaylarının en erken başladığı yer Türkiye'nin doğu kesimleri yani IV numaralı yer iken en erken bittiği yer ise Akdeniz kıyıları yani V numaralı yerdir.

CEVAP: C

3. Türkiye üzerinde yaz aylarında sıcak ve kurak hava koşullarının etkili olmasına neden olan dinamik kökenli basınç merkezi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) İzlanda Alçak Basınç Merkezi
B) Azor Yüksek Basınç Merkezi
C) Sibirya Yüksek Basınç Merkezi
D) Akdeniz Gezici Alçak Basınç Merkezi
E) Muson Alçak Basınç Merkezi

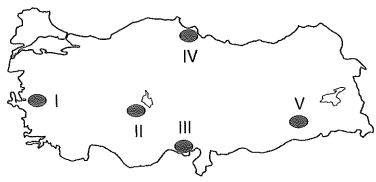
Çözüm

Azor yüksek basıncı Türkiye'yi daha çok yazın etkiler. Sıcaklık ve kuraklığı arttırır. Dinamik kökenlidir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

4. Bir bölgedeki doğal bitki örtüsünün şekillenmesinde iklim ve toprak özellikleri belirleyici faktörlerdir. Yağış miktarının düşük, kuraklığın şiddetli olduğu tuzlu ve alkali topraklar bazı bitkilerin yetişme ortamını oluşturmaktadır.

Haritada numaralandırılan alanların hangisinde bu bitkilerin yetişmesi için uygun ortam bulunmaktadır? (Lise 2022)

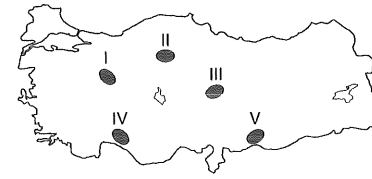
A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Haritada verilen alanlar düşünüldüğünde kuraklık şiddetinin fazla olduğu ve yağış miktarının yetersiz olduğu alan Tuz Gölü'nün güneyinde işaretlenerek gösterilen II numaralı bölgedir.

CEVAP: B

5. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde yıllık ortalama yağış miktarı diğer alanlara göre daha fazladır? (Lise 2022)

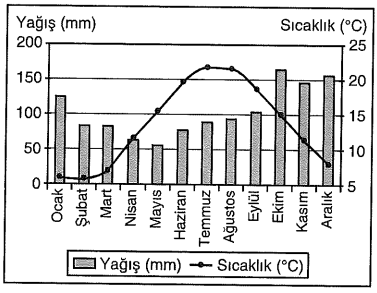
A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Türkiye'de yağış miktarı genel olarak kıyı bölgelerinde daha fazla iç bölgelerde ise daha azdır. Haritada verilen alanlardan sadece IV numaralı alan deniz kıyısında bulunduğu için bu alan daha fazla yağış alır.

CEVAP: D

6. Aşağıda, bir il merkezine ait aylık ortalama yağış ve sıcaklık grafiği verilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında bu il merkezinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir? (Lise 2020)

A) Zonguldak B) Ankara
C) İzmir D) Çanakkale
E) Ardahan

Çözüm

İklimlere ait verilen sıcaklık ve yağış grafiklerinde dikkat edilmesi gereken en önemli iki faktör yağış rejiminin düzenli olup olmadığı ve sıcaklıkların yıl içindeki dağılımıdır. Grafiğe bakıldığında her mevsim yağış aldığı görülür. Bu nedenle grafiğin ait olduğu ilin Karadeniz ikliminde yer aldığı düşünülür. Ayıca kış sıcaklığının 5 derece altına inmediği yaz sıcaklığının ise yine 25 derece üstüne çıkmadığı görülür. Bu durumda yine yazların serin kışların ılık geçtiği bir yeri işaret etmektedir. En uygun il Zonguldak'tır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

7. Türkiye'de sıcaklık kısa mesafelerde önemli değişimler göstermektedir.

Bu durum üzerinde;

I. bakı,
II. yağış,
III. yükselti,
IV. enlem

faktörlerinden hangileri daha fazla etkili olmaktadır? (Lise 2020)

A) I ve II B) I ve III
C) I ve IV D) II ve III
E) III ve IV

Çözüm

Türkiye'de kısa mesafeler gidildikçe sıcaklıklarda önemli değişimler yaşanmaktadır. Türkiye'nin yüksek dağlık ve engebeli yapısı sıcaklığın sürekli değişimi üzerinde temelde etkilidir. Ayrıca bu dağlık sahaların güney yamaçları güney bakı olarak ifade edilir. Bu alanlara güneş ışınları daha büyük açı ile geldiğinden sıcaklıklar güney yamaç ile kuzey yamaç arasında belirgin olarak değişmektedir.

CEVAP: B

8. Türkiye'nin iç kesimlerinde; bazı istasyonlarda yıllık ortalama sıcaklıkların batıdan doğuya doğru, Eskişehir'de 10,6 C°, Sivas'ta 9,1 C° ve Erzurum'da ise 5,3 C° olduğu görülür.

Bu değişimde aşağıdakilerden hangisi daha fazla etkilidir? (Ön Lisans 2018)

A) Yükselti farkı B) Enlem farkı
C) Rüzgar etkisi D) Karasallık
E) Nem oranı

Çözüm

Türkiye'de genel olarak batıdan doğuya doğru yükselti artar. Bu nedenle sıcaklık Eskişehir'den Erzurum'a doğru gidildikçe azalmaktadır.

CEVAP: A

9. Yağışın az, buharlaşmanın fazla olduğu bölgelerdeki toprakların yüzeyinde tuz ve kireç birikimleri görülür.

Bu durum, aşağıdaki yörelerin hangisinde daha fazla görülür? (Ön Lisans 2018)

A) Bursa çevresi
B) Muğla çevresi
C) Şanlıurfa çevresi
D) Kars çevresi
E) Bolu çevresi

Çözüm

Türkiye'de yaz sıcaklık ortalaması ve buharlaşma şiddeti en fazla olduğu bölgemiz Güneydoğu Anadolu bölgesidir. Bu nedenle buharlaşmaya bağlı tuz ve kireç birikimi en fazla olan yer Şanlıurfa ve çevresidir.

CEVAP: C

10. **Aşağıdaki illerin hangisinde kış sıcaklık ortalaması diğerlerine göre daha düşüktür? (Lise 2018)**

A) Ankara B) Manisa
C) Erzurum D) Tokat
E) Isparta

Çözüm

Yükselti arttıkça her 200 metrede sıcaklık 1°C düşer. Seçenekteki şehirler içerisinde yükseltisi en fazla olan şehir Erzurum'dur. Bu nedenle kış sıcaklık ortalaması en az olan şehir Erzurum'dur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

11. Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde karakteristik bitki örtüsü makidir.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde doğal makilik alanların yaygın olarak görülmesi beklenmez? (Lise 2018)

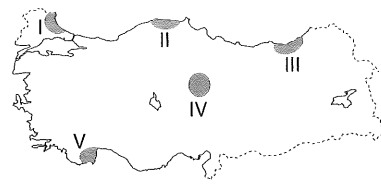
A) Muğla B) İzmir
C) Mersin D) Adana
E) Konya

Çözüm

Konya'da karasal iklim görüldüğü için bitki örtüsü bozkırdır. Bu nedenle Konya'da maki görülmez.

CEVAP: E

12. Doğal koşullara bağlı olarak oluşan ve yenilenen orman alanları doğal, insan etkisiyle oluşan ve yenilenen orman alanları ise antropojen orman alanları olarak nitelendirilir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen yerlerin hangisinde antropojen orman alanları daha geniş yer tutar? (Lise 2018)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

İç Anadolu Bölgesi'nde bulunan IV numaralı yerde, diğer yerlere göre iklim şartları doğal orman yetişmesi için uygun değildir. Bu nedenle burada orman insan eliyle yetiştirilen antropgen ormandır.

CEVAP: D

13. Yükselti arttıkça sıcaklığın düşme oranı Karadeniz kıyı dağlarının kuzey yamaçlarında, güney yamaçlara oranla daha azdır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir? (Ön Lisans 2016)

A) Güney yamaçların daha sıcak olmasıyla
B) Güney yamaçlarda bitki örtüsünün daha seyrek olmasıyla
C) Kuzey yamaçların daha nemli olmasıyla
D) Kuzey yamaçlarda eğimin farklı olmasıyla
E) Kuzey yamaçlarda fön rüzgârlarının etkili olmasıyla

Çözüm

Yükselti arttıkça sıcaklığın düşme oranı Karadeniz kıyı dağlarının kuzey yamaçlarında, güney yamaçlara oranla daha azdır. Bu durumun temel sebebi Karadeniz Bölgesi'nin kuzey yamaçlarında nem miktarının daha fazla olmasıdır.

CEVAP: C

14. **Türkiye'de bir meteoroloji istasyonuna ait yıllık toplam yağışın mevsimlere göre dağılışını gösteren grafikte, kış yağışlarının yaz yağışlarından <u>daha fazla</u> olması aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir? (Lise 2016)**

A) Denizel etkilere yakın olmasıyla
B) Karasal etkilere yakın olmasıyla
C) Kar şeklinde yağış almasıyla
D) Yüksekliğin düşük olmasıyla
E) Yağışların orografik olmasıyla

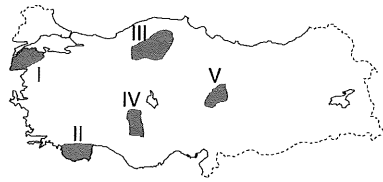
Çözüm

Türkiye'nin özellikle kıyı kesimlerinde, yani denizel etkilere yakın olan kısımlarda kış yağışları yaz yağışlarından daha fazladır. Bu yağışların büyük bir kısmı cephe yağışı şeklindedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

15. Aşağıdaki haritada, birbirinden farklı beş yöre numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Sıcaklığın düşmesiyle gerçekleşen don olayının bu yörelerin hangilerinde daha erken görülmesi beklenir? (Ön Lisans 2014)

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV
E) III ve V

Çözüm

Haritada III ve V numara ile gösterilen bölgeler dağlık alanlardır. Ortalama yükseltileri fazla olan bölgeler oldukları için don olayı daha kısa sürede başlamaktadır.

CEVAP: E

16. Türkiye, nemlilik ve yağış bakımından incelendiğinde güney-kuzey ve doğu-batı yönünde farklılıklar görülür.

Bu farklılıkların nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi <u>yer almaz</u>? (Ön Lisans 2014)

A) Denizellik
B) Bitki örtüsü
C) Karasallık
D) Yükselti
E) Bakı

Çözüm

Atmosferdeki su buharına nem denir. Bitki örtüsü nemin dağılışı üzerinde büyük bir etkiye sahip değildir. Ancak, denizellik, karasallık, yükselti ve bakı gibi faktörler nemin dağılışı üzerinde daha büyük etkiye sahiptir.

CEVAP: B

17. Ankara, Mersin ve Trabzon il merkezlerinde iklim özelliklerine bağlı olarak en fazla yağışın görüldüğü mevsimler, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir? (Ön Lisans 2014)

	Ankara	Mersin	Trabzon
A)	Kış	İlkbahar	Kış
B)	Kış	Sonbahar	İlkbahar
C)	İlkbahar	Kış	Sonbahar
D)	İlkbahar	Sonbahar	Kış
E)	Kış	Kış	Sonbahar

Çözüm

Ankara'da bozkır iklimi hakimdir. Bozkır iklimi en fazla yağışı ilkbahar mevsiminde almaktadır. Mersin'de Akdeniz iklimi görülmektedir. Akdeniz iklimi de en fazla yağışı kışın almaktadır. Trabzon'da ise Karadeniz iklimi görülür ve en fazla yağışı sonbahar mevsiminde alır.

CEVAP:C

18. Türkiye'de; Ege Denizi kıyılarıyla ilgili olarak aşağıda verilen özelliklerden hangisi, yaz mevsiminin sıcak ve kurak geçmesiyle ilişkili değildir? (Lise 2014)

A) Deniz turizmi süresinin uzun olması
B) Maki örtüsünün yaygın olması
C) Pamuk ve zeytin yetiştirilmesi
D) Sıcak su kaynaklarının bulunması
E) Orman yangınlarının sık görülmesi

Çözüm

Ege Bölgesi'nde görülen sıcak su kaynakları iklimle ilgili değildir. O bölgenin jeolojik yapısı ile ilgilidir.

CEVAP: D

19. Aşağıdakilerden hangisi, kuraklığın Türkiye'deki etkileri arasında gösterilemez? (Lise 2012)

A) Hidroelektrik santrallerinin üretimi azalır.
B) Kentlerde kullanma ve içme suyu sıkıntısı yaşanır.
C) Sanayi kuruluşlarının üretiminde azalma olur.
D) Ekolojik denge bozulup bulaşıcı hastalıklar görülür.
E) Sondajlarla taban suyu seviyesi yukarılara çekilir.

Çözüm

Bir bölgede veya yörede yağışın olağandan az veya buharlaşmanın yağışta fazla olduğu durumlarda kuraklık oluşur. Türkiye'de zaman zaman kuraklık yaşanmaktadır. Bu duruma bağlı olarak,

- Hidroelektrik santrallerin üretimi azalır.
- Kentlerde kullanma ve içme suyu sıkıntısı yaşanır.
- Sanayi kuruluşlarının üretiminde azalma olur. (Bu ifade de dikkat edilmesi gereken husus genellemenin yapılmasıdır. Ham maddesi tarım ürünlerine dayalı olan endüstri kuruluşları kuraklıktan dolayı ürün azlığına bağlı olarak üretim azlığı yaşayacaktır)
- Ekolojik denge bozulup bulaşıcı hastalıklar artacaktır.

Ancak E seçeneğinde verilen "sondajlarla taban suyu seviyesi yukarılara çekilir." ifadesi yanlıştır çünkü sondajlarla su çekildiğinde taban suyu seviyesi alçalacaktır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

20. Kıyı illerinde, kıyı çizgisine paralel uzanan dağ sıralarının bulunması, iç kesimlerde yer alan illerde ise kısa mesafelerde büyük yükselti farkının olması, bu illerin sınırları içerisinde aynı mevsimde bile farklı iklim koşullarının görülmesine neden olur.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde, il sınırları içindeki iklim koşulları daha az farklılık gösterir? (Lise 2010)

A) Adana B) Erzincan
C) Artvin D) Kilis
E) Hakkâri

Çözüm

Türkiye'nin dağlık ve yükselti farkı fazla alanları ile dağlarının kıyıya paralel uzandığı kıyı bölgelerinde, kısa mesafede iklim ve bitki örtüsü çeşitliği yaşanır. Bundan dolayı soruda verilen Artvin ve Adana illeri dağların kıyıya paralel uzandığı, Hakkâri ve Erzincan illeri ise dağlık ve yükselti farkının fazla olduğu bölgelerde bulunur. Kilis ise Akdeniz Bölgesi'nin doğusunda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sınırında ortalama yükseltisi az, yüzey şekilleri sade bir ildir. Bu yüzden kısa mesafelerde iklim ve bitki örtüsü çeşitliliği daha azdır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki Karadeniz ormanlarının yaygın ağaç türleri arasında gösterilemez? (Ön Lisans 2024)

A) Kayın B) Kestane
C) Gürgen D) Ihlamur
E) Sedir

Çözüm

Verilenler içinde Sedir Akdeniz Ormanları içinde görülmektedir. Karadeniz'de belli sahalarda olsa da yaygın ağaç türü değildir.

CEVAP: E

2. Türkiye'nin önemli akarsularından biri olan Kızılırmak ile ilgili

I. Taşıdığı alüvyonlarla oluşturduğu Çarşamba Ovası'ndan denize dökülür.
II. Kaynağını Sivas ilindeki Kızıldağ'dan alarak Orta Anadolu'da büyük bir yay çizer.
III. Terme Çayı ve Kelkit Çayı en önemli kolları arasında yer alır.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Kızılırmak'la ilgili verilen I. öncüldeki Çarşamba delta ovasının oluşturur bilgisi yanlıştır. Çünkü Bafra Delta Ovası'nı oluşturmaktadır. II. Öncülde verilen Kızıldağ'dan doğar bilgisi doğrudur. III. Öncülde verilen Terme ve Kelkit Çayı Kızılırmak yan kolları değil bu bilgi yanlıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. Killi kireçli depoların üzerinde oluşan, Muş Ovası ve Ergene Havzası'nda geniş alan kaplayan, kepir olarak da bilinen koyu renkli toprak tipi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Kolüvyal B) Vertisol
C) Hidromorfik D) Podzol
E) Çernezyom

Çözüm

ÖSYM Vertisol Toprağı sever. Yine Muş Ovası ve Ergene kesiminde görülen kepir toprak diye de bilinen vertisol toprak sorusunu görüyoruz.

CEVAP: B

4. Akdeniz kıyı kuşağı boyunca uzanan Toros Dağları'nda aşağıdaki ağaç türlerinin hangisinden oluşan bir orman görülmez? (Lise 2024)

A) Göknar B) Kızılcam
C) Sarıçam D) Ardıç
E) Sedir

Çözüm

Verilenler içinde Akdeniz kıyı kuşağı ormanlarında Sarıçam olamaz. Bu ağaç türü yüksek dağlık sahalarda Karadeniz ve Doğu Anadolu'da yayılış göstermektedir.

CEVAP: C

5. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde yazın yeşil kalan çayır ve meraların daha geniş yer kapladığı söylenebilir? (Lise 2024)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Yazın yeşil kalan çayırların olabilmesi için yaz yağışı gereklidir. Bu da III ile gösterilen Erzurum Kars Ardahan çevresinde diğer merkezlere göre daha geniş alan kaplar.

Karadeniz'de Canik Dağları olduğu için çünkü bu dağlar alçaktır ve Akdeniz'de verilen kıyı hat olduğu için cevap bariz III oluyor.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

6. Sinop-Ordu arasında deniz yoluyla kıyı boyunca seyahat eden bir kişi, aşağıdaki akarsulardan hangisinin denize döküldüğü yeri görebilir? (Lise 2024)

A) Çoruh B) Sakarya
C) Filyos D) Yeşilırmak
E) Bartın

Çözüm

Sinop Ordu arasında Samsun yer almaktadır. Samsun'da iki akarsu önemlidir. Bunlar Kızılırmak ve Yeşilırmak'tır.

CEVAP: D

7. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde orman varlığı daha fazladır? (Ön Lisans 2022)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Türkiye haritasında orman alanlarının yoğun olduğu yer sorulmuş. II numaralı yer Karadeniz'de yer alıp ormanca zengin bir alanı gösterir.

CEVAP: B

8. I. Bafa Gölü
II. Tuz Gölü
III. Tortum Gölü
IV. İznik Gölü

Yukarıdaki göllerden hangileri tektonik hareketler sonucu meydana gelmiştir? (Ön Lisans 2020)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Soruda tektonik yani kırıklı yer yapısına bağlı olarak çökmüş alanlara suların dolmasıyla oluşan göller sorulmuştur. Öncüllerde verilen göllerin oluşumları şu şekildedir:

I. Bafa – Alüvyal Set Gölü
II. Tuz Gölü: Tektonik oluşumlu göl
III. Tortum Gölü: Heyelan Set Gölü
IV. İznik Gölü: Tektonik oluşumlu göl

CEVAP: D

9. Türkiye'de yağışın fazla, sıcaklıkların düşük, iğne ve geniş yapraklı ormanların bulunduğu yerlerde genellikle podzolik topraklar bulunur.

Bu topraklar aşağıdaki illerin hangisinde daha fazla yaygındır? (Ön Lisans 2020)

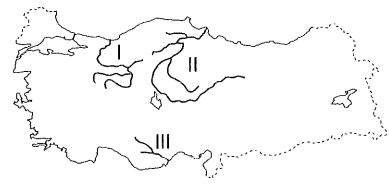
A) İzmir B) Rize
C) Çanakkale D) Edirne
E) Hatay

Çözüm

Türkiye'de yağışın fazla, sıcaklıkların düşük, iğne yapraklı geniş yapraklı ormanların bulunduğu alanlarda oluşan topraklar podzolik topraklardır. Bu şartları sağlayan alanlar Karadeniz'in dağlık alanlarıdır. Seçeneklerde verilen illerden Rize'de bu topraklar bulunur. Hatay ve İzmir'de Alüvyal ve Terra – Rossa topraklar, Çanakkale'de Terra – Rossa topraklar, Edirne'de Alüvyal topraklar.

CEVAP: B

10. Aşağıdaki haritada bazı akarsular numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu akarsular aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir? (Ön Lisans 2020)

	I	II	III
A)	Sakarya	Kızılırmak	Göksu
B)	Filyos	Yeşil ırmak	Seyhan
C)	Sakarya	Filyos	Susurluk
D)	Sakarya	Yeşilırmak	Göksu
E)	Susurluk	Kızılırmak	Seyhan

Çözüm

Haritada verilen akarsulardan I, kaynağını İç Anadolu'dan alan Ankara Çayı ve Porsuk kollarının birleşimi ile oluşan Sakarya Irmağı'dır. II, kaynağını Sivas Kızıldağ'dan alan ve Karadeniz'e dökülen Kızılırmak'tır. III, kaynağını Orta Toroslardan alan ve Akdeniz'e dökülen Göksu Irmağı'dır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

11. Türkiye'de yüksekliğe bağlı bitki kuşaklarının oluşmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Toprak türlerinin değişmesi
B) Erozyonun artması
C) Kar yağışının azalması
D) Sıcaklığın düşmesi
E) Rüzgâr hızının artması

Çözüm

Türkiye'de özellikle deniz seviyesinden başlamak üzere dağlık alanlara çıkıldığında bitki örtüsünün sıcaklığın azalmasına bağlı olarak kuşaklar oluşturduğu görülür. Deniz seviyesinde terlemeyi fazlaca yapmak amacıyla geniş yapraklı ağaçlar bulunurken yükseklere çıkıldıkça önce karma sonra da iğne yaprakları ağaçlar görülür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

12. Karadeniz Bölgesi'nde yaygın olarak görülen orman güllerinin Nur Dağları yamaçlarında, Akdeniz Flora Bölgesi'ne ait Lübnan Sediri'nin ise Erbaa-Niksar çevresinde yetişmesinin temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Toprak şartlarının bu alanlarda bitki isteğine uygun olması
B) Bu alanların, bitkilerin sıcaklık ve nem isteğine uygun olması
C) 4. Zaman iklim salınımları sırasında bu alanlara yayılmış olmaları
D) Bu alanlara ağaçlandırma çalışmalarıyla dikilmiş olmaları
E) Bu türlerin endemik bitkiler olması

Çözüm

Karadeniz Bölgesi'nde yaygın olarak görülen orman güllerinin Nur Dağları yamaçlarında, Akdeniz Flora Bölgesi'ne ait Lübnan Sediri'nin ise Erbaa-Niksar çevresinde yetişmesinin sebebi, 4. zamanda yaşanan iklim salınımlarıdır. Bu dönemde yaşanan iklim salınımları esnasında bitkiler sıcaklık isteklerine bağlı olarak farklı bölgelere göç etmiştir.

CEVAP: C

13. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye topraklarının tümü için <u>en önemli</u> sorundur? (Ön Lisans 2016)

A) Tuzluluk
B) Taşlılık
C) Erozyon
D) Kuraklık
E) Drenaj bozukluğu

Çözüm

Toprağın verimli olan üst kısmının rüzgar ya da akarsu tarafından süpürülmesine erozyon denir. Türkiye'nin bütün bölgelerinde rüzgar ya da akarsuya bağlı olarak erozyon yaşanmaktadır.

CEVAP: C

14. Türkiye'nin toprak özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2016)

A) Karadeniz Bölgesi'nin yüksek kesimlerindeki topraklarda podzollaşma görülür.
B) En fazla yıkanmanın olduğu topraklar iç bölgelerdeki platolardadır.
C) Akdeniz Bölgesi'nin alçak kesimlerindeki topraklarda Terra Rossa oluşumu görülmez.
D) Kuzeydoğu Anadolu platolarındaki topraklarda organik madde miktarı azdır.
E) Tuz Gölü Havzası'ndaki topraklarda bitki yetişmez.

Çözüm

Türkiye'de özellikle Karadeniz Bölgesi'nin batı kesimlerindeki topraklarda podzol topraklara rastlanır. Bu durumun ortaya çıkmasının en önemli sebebi iğne yapraklı ağaçların yaygın olmasıdır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

15. Türkiye'de iki farklı yörenin bitki topluluklarının benzer özellikler göstermesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır? (Lise 2016)

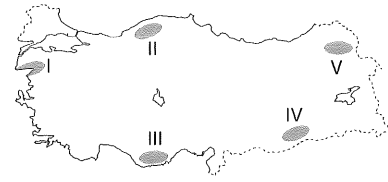
A) Yağış rejimi
B) Toprak özelliği
C) Sıcaklık koşulları
D) Bakı koşulları
E) Denizellik

Çözüm

Farklı iki yörede aynı bitki topluluklarının görülmesi, iklim koşullarının ve toprak tiplerinin birbirine yakın olması anlamına gelmektedir. Ancak iklim koşullarının aynı olması bakı durumlarının da mutlaka aynı olması anlamına gelmez.

CEVAP: D

16. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde ormanlar daha az yer kaplar? (Lise 2016)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Haritada işaretli olan IV numaralı merkezde yani Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yağış miktarı çok az olduğu için orman bitki örtüsüne rastlama olasılığı daha azdır.

CEVAP: D

17. Aşağıdakilerden hangisi Akdeniz'e dökülen akarsulardan biri değildir? (Lise 2016)

A) Seyhan B) Ceyhan
C) Eşen D) Manavgat
E) Gönen

Çözüm

Gönen Çayı, Marmara Denizi'ne dökülmektedir.

CEVAP: E

18. Kuzey Anadolu Dağları'nın kuzeye bakan kesimlerinde genellikle asit karakterli topraklar daha yaygındır.

Bu durum üzerinde aşağıdakilerden hangisi etkilidir? (Ön Lisans 2014)

A) Sıcaklık rejimi B) Yükselti
C) Yağış miktarı D) Yağış rejimi
E) Bitki örtüsü

Çözüm

Yağışın fazla olduğu bölgelerde genellikle karbonatlar toprağın derinliklerine yıkanır. Topraktaki alkali elementler sudaki hidrojen iyonlarıyla yer değiştirir ve toprak asidik karakter kazanır. Karadeniz'in kuzeye bakan yani denize bakan kesimlerinde toprağın asidik karakterde olmasının sebebi yağış miktarının fazla olmasıdır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

19. Çeşitli nedenlerle tahrip edilen bir orman alanının eski hâline dönebilmesi için geçen süreye ormanın kendini yenileme süresi denir.

Buna göre, aşağıda verilen yerlerin iklim özellikleri göz önüne alındığında hangisinde ormanın kendini yenileme süresinin diğerlerinden daha kısa olması beklenir? (Ön Lisans 2012)

A) Göller Yöresi
B) Ergene Havzası
C) Gaziantep Platosu
D) Menteşe Yöresi
E) Konya Ovası

Çözüm

Türkiye'de pek çok yörede karasal iklim özelliklerinin görülmesi tahrip edilen ormanların kendini yenileyememesine neden olmaktadır. Bu alanlarda ormanların tahrip edilmesiyle oluşan bozkırlara antropojen bozkır denilmektedir. Ormanların kendisi yenileyememesinin nedenleri arasında;

- Nem azlığı,
- Düşük sıcaklıklar,
- Yağış azlığı

gibi durumlar gelmektedir. Seçeneklerde verilen Göller Yöresi, Ergene Havzası, Gaziantep Platosu ve Konya Ovası ormanların kendini yenileyebilmesi için gerekli olan iklim şartlarına sahip değildir. Ancak Menteşe Yöresi'nde sıcaklık farklarının az, yağış miktarının ve nemliliğin fazla olması nedeniyle tahrip edilen ormanlar kendini daha kolay yenileyebilir.

CEVAP: D

20. Karadeniz Bölgesi'nin jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri göz önüne alındığında, bölgede aşağıdaki göl tiplerinden hangisine rastlanması beklenmez? (Ön Lisans 2010)

A) Krater B) Heyelan set
C) Buzul D) Alüvyal set
E) Kıyı set

Çözüm

Karadeniz Bölgesi'nin jeolojik ve jeomorfolojik (yeryüzü şekilleri) özellikleri göz önüne alındığında;

Heyelan Set Gölleri: Abant, Yedi Göller, Tortum, Sera vb...

Buzul (Sirk) Gölleri: Kaçkar Dağları'nın yüksek kesimleri.

Alüvyal Set Gölü: Uzungöl

Kıyı Set (Lagün) Gölleri: Bafra ve Çarşamba delta ovalarının denizle buluştukları yerlerde bulunur.

Karadeniz Bölgesi'nde krater göllerine rastlanmaz.

CEVAP: A

21. Yatak eğimi ve yağış rejimi, Doğu Karadeniz Bölümü akarsularının aşağıdaki özelliklerinden hangisi üzerinde etkili değildir? (Lise 2010)

A) Enerji potansiyelinin yüksek olması
B) Buzullardan beslenmeleri
C) Akış hızlarının fazla olması
D) Yıl boyunca su taşımaları
E) Derin vadilerde akmaları

Çözüm

Doğu Karadeniz Bölümü; yağış rejimi düzenli, yeryüzü şekilleri ise dağlık ve engebelidir. Bundan dolayı Doğu Karadeniz Bölümü akarsularının yatak eğimleri fazla, akarsu rejimleri düzenlidir. Bunun sonucu olarak Doğu Karadeniz Bölümü akarsularının:

- Hidroelektrik enerji potansiyelleri yüksektir.
- Akış hızları fazladır.
- Debileri yüksektir.
- Yıl boyunca bol su taşırlar.
- Derin vadiler oluşturarak akarlar.

Soru kökü dikkate alındığında, buzullardan beslendiği hakkında bilgi sahibi olamayız.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

Türkiye'de Çevre Sorunları ve Doğal Afetler

1. I. Bazı doğal göllerin kuruması
II. Peribacası oluşumu
III. Çökme obruklarının sayıca artması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de insanlar tarafından doğal kaynaklar üzerinde gerçekleşen baskının artması sonucunda ortaya çıkmıştır? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) II ve III

Çözüm

İnsan yeryüzünde var olduğu andan itibaren hem yeryüzünden etkilenmiş hem de onu etkilemiştir. Son yıllarda teknolojinin artması ile birlikte insanın doğal çevre üzerindeki baskısı daha belirgin hale gelmiştir. Tarımsal sulama amacıyla yer altı sularının aşırı ve bilinçsiz çekilmesiyle oluşan obruklar ve tarım arazisi elde etmek amacıyla ya da sulama amacıyla bazı göllerin kuruması bu baskının en önemli göstergeleridir. Öncüllerde verilen peribacası tamamen volkanizma, akarsular ve rüzgârların etkisiyle oluşan doğal yapılardır.

CEVAP: D

2. Şehirlerin büyümesi ve etki alanlarının genişlemesi birçok açıdan olumluyken diğer yandan doğal değerlerin bozulması, gürültü ve hava kirliliği gibi birçok olumsuz soruna da yol açmaktadır.

Aşağıdaki şehirlerin hangisinde bu tür olumsuz etkilerin daha az olması beklenir? (Lise 2020)

A) Denizli B) Çorum
C) Şanlıurfa D) Gaziantep
E) Çankırı

Çözüm

Türkiye'deki illerin konumları, sanayileşme ve göç alma durumları illerdeki yaşam koşulları üzerinde oldukça etkilidir. Genel olarak ana ulaşım güzergâhları üzerinde yer alan iller gürültü ve hava kirliliği açısından sorun yaşamaktadır. Ayrıca sanayi tesislerinin yaygınlaşması ve yoğun göç alınması hem doğal dengenin bozulmasına hem de yaşam kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Bahsedilen durum seçeneklerde verilen illerden Çankırı'da diğerlerinden daha az yaşanmaktadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

3. **Aşağıdaki doğa olaylarından hangisinin Türkiye'de görülme sıklığı daha azdır? (Lise 2018)**

A) Sel ve taşkın
B) Çığ
C) Deprem
D) Tsunami
E) Kütle hareketleri

Çözüm

Tsunami özellikle büyük depremler sonucunda okyanuslarda meydana gelen büyük dalgalara denir. Türkiye'nin okyanusa kıyısının olmaması tsunami görülme ihtimalini azaltmaktadır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

4.

Yukarıdaki haritada bazı alanlar koyu renkle gösterilmiştir.

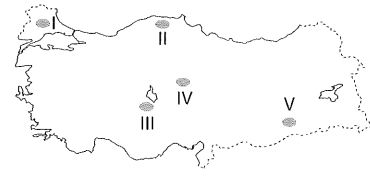
Bu alanlarda aşağıdaki doğal afetlerden hangisi daha sık görülmektedir? (Lise 2016)

A) Sel ve taşkın
B) Orman yangını
C) Deprem
D) Heyelan
E) Çığ

Çözüm

Haritada işaretli olan yerler, Doğu Karadeniz, Ergene Havzası ve Antalya Bölümü'dür. Bu bölgelerde sağanak yağışlar ve akarsuların yatağını terk etmesi nedeni ile sel ve taşkınlar sık sık yaşanmaktadır.

CEVAP: A

5.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan yerlerin hangisinde heyelan riski diğerlerine göre daha fazladır? (Lise 2016)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Eğimin ve yağışın fazla olduğu yerlerdeki heyelan riski, diğer yerlere göre daha fazladır. Haritada II numara ile gösterilen yerde hem eğim hem de yağış miktarı fazla olduğu için heyelan riski diğer yerlere göre daha fazladır.

CEVAP: B

6. Türkiye'de çığ olaylarının görülme sıklığı, dağların kuzey ve güney yamaçlarında farklılık gösterir.

Aşağıdakilerden hangisinin bu durum üzerinde daha etkili olduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2012)

A) Doğal bitki örtüsünün sıklığı
B) Toprak örtüsünün kalınlığı
C) Egemen rüzgâr yönü
D) Yer şekillerinin engebeliliği
E) Donma erime olaylarının sıklığı

Çözüm

Çığ eğimli yüzeylerde uzun süre kalan ve üst üste yağan kar kütlelerinin eğim doğrultusunda hareket etmesiyle oluşan bir afettir. Çığ oluşumunda ani kar erimelerinin payı büyüktür. Türkiye'de dağların güney yamaçları bakı yönü olduğundan sıcaklıklar daha yüksektir. Kuzey yamaçlarda ise erime olayları sıcaklığın düşük olmasından dolayı daha az yaşanır. Bitki örtüsü çığ riskini azaltan bir faktördür. Türkiye'de yer şekilleri genel olarak engebelidir.

CEVAP: E

7. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de toprak erozyonunun fazla olduğu bölgelerde ortaya çıkan sorunlardan biri değildir? (Ön Lisans 2010)**

A) Toprak kalınlığının azalması
B) Baraj tabanında biriken materyalin artması
C) Delta alanlarının genişlemesi
D) Çayır ve mera alanlarının azalması
E) Tarımsal verimin ve üretimin düşmesi

Çözüm

Türkiye'de meydana gelen toprak erozyonu sonucu ortaya çıkan olumsuz örnekler göz önüne alındığında;

- Toprak kalınlığı süpürülmeye bağlı olarak azalır.
- Baraj tabanına biriken materyaller baraj ömürlerini kısaltır.
- Çayır ve meralar azalır.
- Tarım alanlarında toprağın verimli üst tabakasının azalmasıyla verimlilik ve üretim azalacaktır.

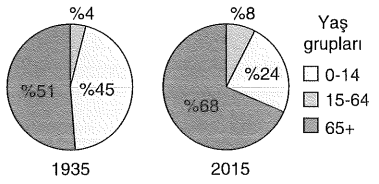
Fakat delta ovaları verimli tarım alanlarıdır. Delta alanlarının genişlemesi ile verimli tarım alanlarında artış meydana gelir. Bu durumda toprak erozyonunun olumsuz sonuçları arasında yer almaz.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme

1. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin 1935 ve 2015 yıllarına ait nüfuslarının yaş gruplarına göre oranları verilmiştir.

Bu iki grafik karşılaştırıldığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2024)

A) 1935 yılından 2015 yılına kadar 0-14 yaş grubu nüfus oranı azalmıştır.

B) 2015 yılında nüfusun büyük bölümünü 15-64 yaş grubu oluşturmaktadır.

C) 1935 yılından 2015 yılına kadar 15-64 ve 65 yaş üstü nüfus oranı artmıştır.

D) 1935 yılında 65 yaş üstü grup, toplam nüfus içerisinde en düşük orana sahiptir.

E) 1935 yılından 2015 yılına kadar nüfus artış oranı en çok 0-14 yaş grubunda olmuştur.

Çözüm

E şıkkında verilen bilgi yanlıştır. Çünkü bırakın artmayı 0-14 yaş arası oranı azalmıştır. 1935'de %45 olan oran 2024'de %24'e düşmüştür.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

2. Türkiye'de aktif nüfus içerisinde çalışanların en fazla olduğu alan hizmet sektörüdür. 2021 verilerine göre aktif nüfusun yarıdan fazlası hizmet sektöründe çalışmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sektörü oluşturan iş kollarından biri değildir? (Ön Lisans 2024)

A) Ticaret B) Tarım
C) Ulaşım D) Eğitim
E) Yönetim

Çözüm

Hizmet sektörü yani III. ekonomik faaliyet içinde yönetim yoktur. Yönetim V. ekonomik faaliyet içerisinde kalmaktadır.

Hizmet Sektörü :

Hukuk, Sağlık, Eğitim, Turizm, Ulaşım, Ticaret, Finans, Sigortacılık, Bankacılık, Pazarlama, Güvenlik, Belediye ve Büro Hizmetleri.

CEVAP: E

3. Türkiye'de illerin gelişmişliğinde ekonomik sektörlerden biri veya birkaçı ön plandadır. Bunlar içerisinde sanayi sektörünün gelişmiş olduğu bazı iller, aynı zamanda bulunduğu bölgeyi de gelişmişlik bakımından olumlu yönde etkilemektedir. Sanayi sektörünün lokomotif konumda olduğu bu iller ülke ekonomisine de Önemli katkılar sağlamaktadır.

Aşağıdaki illerden hangisi bu duruma Örnek gösterilemez? (Ön Lisans 2024)

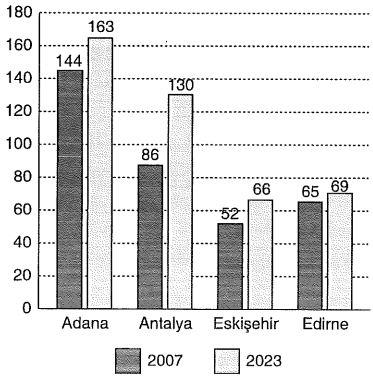
A} Denizli B) Kayseri
C) Gaziantep D) Erzincan
E) Bursa

Çözüm

Verilen iller içerisinde Erzincan'ın fonksiyonlarında sanayi sektörü öne çıkmamaktadır. Doğu Anadolu illeri içinde bu durum söz konusudur.Diğer verilen iller önemli sanayi merkezlerdir.

CEVAP: E

4. Aşağıdaki grafikte bazı illerin 2007 ve 2023 yıllarına ait nüfus yoğunlukları verilmiştir.

Yalnızca grafikteki veriler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur? (Lise 2024)

A) Bütün illerin nüfus yoğunluğu 2023 yılında, 2007 yılından daha fazladır.

B) Antalya'nın nüfus yoğunluğunun artmasında turizme bağlı göç etkili olmuştur.

C) Eskişehir'in nüfus yoğunluğunun Edirne'den az olmasında turizmin etkisi olmuştur.

D) Adana, tarımsal faaliyetlerin yoğunluğuna bağlı olarak mevsimlik göç almıştır.

E) Bütün illerin nüfus yoğunluğunun artmasında turizm ve sanayi faaliyetleri etkilidir.

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Soru kökündeki yalnızca grafikteki bilgilere göre dediği için sadece A şıkkında verilen bütün illerde verilen yıllar arası nüfus yoğunluğu artmıştır kesinlikle doğrudur. Diğer şıklar grafikten çıkmaz.

CEVAP: A

5. Türkiye'nin idari yapılanması içinde büyükşehirler önemli bir rol oynar. Günümüzde 81 il içinden bazıları bu statüye sahiptir. Bunlar il idari yapısı özellikleri yönüyle diğer illerden farklılık göstermektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu statüde yer alan illerden biri değildir? (Lise 2024)

A) Kocaeli B) Samsun
C) Erzurum D) Giresun
E) Gaziantep

Çözüm

Verilen iller içerisinde Giresun büyükşehir statüsüne sahip değildir.

CEVAP: D

6. Aşağıda, Türkiye'de bazı alanlarda bulunan kırsal yerleşmeyle ilgili bilgiler verilmiştir.

- Yakın zamana kadar evler çoğunlukla ahşap malzeme kullanılarak yapılmaktaydı.
- Halkın çoğunluğu tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır.
- Yılın belli dönemlerinde yaylacılık faaliyeti yapılmaktadır. Bu yaylalarda son yıllarda turizm faaliyetleri de artmıştır.
- Kırsal yerleşme dokusu bazı alanlarda dağınık özelliktedir.

Bu yerleşmeler aşağıdaki alanların hangisinde daha yaygındır? (Lise 2024)

A) Ergene Ovası ve çevresi
B) Cihanbeyli Platosu
C) Doğu Karadeniz Dağları
D) Çatalca - Kocaeli Platosu
E) Erzurum - Kars Platosu

Çözüm

Verilen tüm özellikler Doğu Karadeniz Dağlarına aittir. Özellikle Ahşap malzeme, dağınık yerleşme ve yaylalardaki turizm faaliyetlerinin başlaması önemlidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

7. Göçler; sebepleri, meydana geliş biçimleri, etkileri ve sonuçları bakımından çeşitlilik gösterir. Türkiye'de geçmişten günümüze farklı niteliklerde göçler meydana gelmiştir.

Buna göre aşağıdaki göçlerden hangisi diğerlerinden farklı bir nitelik taşır? (Ön Lisans 2022)

A) Lozan Antlaşması uyarınca yapılan göçler
B) Türkiye'den Avrupa ülkelerine olan işçi göçleri
C) Çalışmak üzere Anadolu'dan İstanbul a yapılan göçler
D) Güneydoğu Anadolu dan diğer bölgelere yapılan tarım işçisi göçleri
E) İnşaat sektöründe çalışmak amacıyla oluşan mevsimlik göçler

Çözüm

A seçeneğindeki göçler mübadele yani zorunlu göçler iken diğer seçeneklerdeki göçler ekonomik amaçlı göçlerdir yani gönüllü göçlere örnektir.

CEVAP: A

8. Türkiye'deki şehir yerleşmelerinin özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2022)

A) Şehirsel nüfus oranının artması nüfus artış hızını yükseltmektedir.
B) Birincil ekonomik faaliyetlerde çalışanların oranı şehirlerde daha azdır
C) Şehirler, yatay ve dikey olarak kırsal yerleşmelerden daha fazla alan kaplamaktadır
D) Şehirlerde ihtiyaç duyulan enerji miktarı kırsal yerleşmelerden daha fazladır
E) Aldıkları yoğun göçlere bağlı olarak şehirlerde yanlış arazi kullanımı dikkati çeker.

Çözüm

Şehirsel nüfus oranının artmasında daha çok göçler etkili olmaktadır. Şehirsel alanlarda nüfus artış hızı düşüktür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

9. Türkiye'de 1927 yılındaki ilk nüfus sayımından günümüze kadar olan sürede, nüfus gelişiminin farklı eğilimler gösterdiği dikkati çeker. Bu değişimler genel olarak üç dönem hâlinde ele alınır ve 1927-1960 yılları arası birinci dönem olarak adlandırılır.

Buna göre birinci dönemin nüfus gelişimi hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Ön Lisans 2022)

A) Bu donemde doğum oranlarını artırıcı nüfus politikaları uygulanmıştır.
B) Hatay'ın ana vatana katılmasıyla birlikte nüfus miktarı artmıştır
C) ikinci Dünya Savaşı yıllarında nüfus artış hızı düşmüştür.
D) Yurtdışına yapılan göçler nüfus artışını büyük ölçüde yavaşlatmıştır
E) Dönemin sonlarında sağlık koşullarındaki iyileşme nüfus artışını etkilemiştir

Çözüm

1960'lı yıllardan sonra yurt dışına yoğun göç yapılmıştır. Buna rağmen bu dönemde uygulanan nüfus politikasından dolayı nüfus artış hızı yine de yüksek olmuştur. O dönemde nüfus artış hızı oldukça yüksek idi.

CEVAP: D

10. Türkiye nüfusunun özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2022)

A) Çalışan nüfus içerisinde kadınların payı daha fazladır.
B) Nüfus artış hızı dönemlere göre değişkenlik göstermiştir.
C) Doğuşta beklenen yaşam süresi erkeklerde daha azdır.
D) Yükseköğretim mezunu kişi sayısı giderek artmaktadır.
E) Çalışan nüfusun önemli bir kısmı hizmet sektöründedir.

Çözüm

Türkiye'de çalışan nüfus içerisinde son yıllarda kadınların oranı artsa da yine de hala erkek oranına göre daha azdır.

CEVAP: A

11. Türkiye'de iç göçlere ilişkin,

I. Daimî iç göçler genellikle kırdan kente doğrudur.
II. Mevsimlik göçlerin tümü doğudan batıya doğrudur.
III. Ekonomik faktörler göçteki en önemli unsurdur.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (Lise 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Çözüm

Türkiye'de daimi iç göçler son yıllarda daha çok kentten kente doğru gerçekleşse de genel olarak bakıldığında ülkemizde meydana gelen göçlerin daha çok kırdan kente olduğu görülür. Göçlerdeki en önemli neden yıllar bazında değişse de genel olarak ekonomiktir.

Ancak göçlerin genel yönü doğudan batıya doğru olsa da tamamı böyledir denilemez.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

12. Türkiye'de yerleşmeleri, meskenlerin birbirine olan mesafesine göre toplu ve dağınık olarak sınıflandırmak mümkündür. Yerleşmelerin toplu veya dağınık dokuda olmaları büyük ölçüde yeryüzü şekilleriyle ilişkilidir.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde dağınık dokulu yerleşmelerin daha fazla olduğu söylenebilir? (Lise 2022)

A) Kars B) Konya
C) Edirne D) Rize
E) Şanlıurfa

Çözüm

Dağınık dokulu yerleşmelerin oluştuğu alanlarda yer şekilleri engebeli ve su kaynakları bol olur. Verilen illerden en dağlık olanı ve su kaynakları bakımından zengin olanı Rize'dir.

CEVAP: D

13. I. Yer altı kaynakları
II. Sanayileşme
III. İklim şartları

Türkiye'de iç göçlerin ana hatlarıyla doğudan batıya doğru gerçekleşmesi, yukarıdakilerden hangileriyle ilişkilidir? (Ön Lisans 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Türkiye'de göçler genel olarak doğudan batıya doğrudur. Bu durumun nedenleri doğuda iklim koşullarının olumsuz olması nedeniyle ekonomik faaliyetlerin sınırlı olması göç verme nedenidir. Batının göç almasında ise çekici nedenler etkili olmasıdır. Batıda sanayileşmeye bağlı iş imkânlarının fazla olması göç alma nedenidir.

CEVAP: E

14. Türkiye'de "dam ve kom" adıyla bilinen kırsal yerleşmelerde hâkim ekonomik faaliyet türü aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Tahıl tarımı
B) Bağ ve bahçe tarımı
C) Hayvancılık
D) Kültür balıkçılığı
E) Arıcılık

Çözüm

Türkiye'nin kırsal kesiminde köylerden küçük idari olarak köylere bağlı olan ve kalıcı veya geçici süre ile ikamet edilen yerleşmelere yaygın rastlanılmaktadır. Bunlar arasında büyükbaş hayvan beslemek amacıyla Doğu Anadolu'da yaygın olan Kom ve Batı Anadolu yaygın olan Dam adı verilen yerleşmeler bulunur. Temel ekonomik faaliyet hayvancılıktır.

CEVAP: C

15. Türkiye nüfusunun yakın geleceğiyle ilgili olarak,

I. Nüfus artış hızı azalacaktır.
II. Ortanca yaş yükselecektir.
III. Genç nüfus oranı artacaktır.
IV. Yaşlı nüfus oranı azalacaktır.

yargılarından hangilerinin gerçekleşmesi beklenmektedir? (Ön Lisans 2020)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

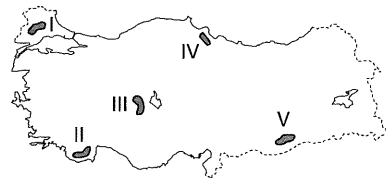
Çözüm

Türkiye'de son yıllarda nüfus artış hızının düştüğü görülmektedir. Doğumların azalması bu durumun temel nedenidir. Doğumların azalmasına ve ortalama yaşam süresinin uzamasına bağı olarak ortanca yaş yükselmektedir. Genç nüfus oranı azalmakta, yaşlı oranı artmaktadır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

16. Türkiye'de nüfusun az olduğu alanlara bakıldığında yüksek, eğimli, engebeli ve dağlık alanlar dikkat çekmektedir.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen yerlerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir? (Lise 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Türkiye'nin eğimli ve engebeli alanları ekonomik faaliyetleri sınırlandırdığından dan bu alanlarda nüfus diğer yerlere göre daha azdır. Haritada verilen yerlerden I, III, IV ve V Türkiye'deki ovalık alanları temsil ederken II, dağlık bir alana denk geldiğinden nüfus daha azdır.

CEVAP: B

17. Anadolu'daki kırsal yerleşmelerin bir kısmı dağlık alanların eteklerinde kurulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedenleri arasında <u>daha az</u> etkilidir? (Lise 2020)

A) Su kaynakları bakımından zengin olması
B) Tarımsal faaliyette çeşitlilik sunması
C) Tarım arazilerinin yakınında yer alması
D) Bitki örtüsünün çeşitlilik arz etmesi
E) Topografyanın yerleşime uygun olması

Çözüm

Türkiye'nin engebeli alanlarının fazla olması nedeniyle kırsal alanlarda gerek iklimim olumsuz etkilerinden korunmak, gerek su kaynaklarının daha fazla olması nedeniyle dağ eteklerine yerleşilmiştir. Ayrıca tarıma ve yerleşmeye uygun alanların fazla olması dağ eteklerinin yerleşim açısından daha uygun alanlar olmasını sağlamıştır. Türkiye'de bitki örtüsü ile yerleşme arasında doğrudan ilişki yoktur.

CEVAP: D

18. Türkiye'deki köy yerleşmelerini toplu ve dağınık yerleşmeler şeklinde gruplandırmak mümkündür.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde dağınık dokulu köy yerleşmelerinin daha fazla olması beklenir? (Ön Lisans 2018)

A) Eskişehir B) Yozgat
C) Gaziantep D) Giresun
E) Nevşehir

Çözüm

Yerşekillerinin dağlık, su kaynaklarının fazla olduğu Karadeniz bölgesinde dağınık yerleşme görülür.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

19. Türkiye'de nüfusun göç yoluyla arttığı yerlerde genellikle erkek nüfus oranının fazla olduğu görülür.

Bu durum,

I. eğitim,
II. sağlık,
III. istihdam

faktörlerinden hangileriyle ilişkilidir? (Ön Lisans 2018)

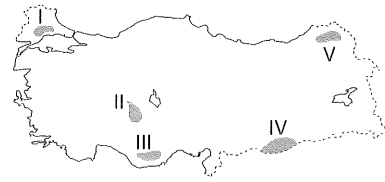
A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

İstihdama bağlı olarak göç edenler genel olarak erkek nüfus olduğu için göç alan şehirlerde erkek nüfus daha fazladır.

CEVAP: C

20. Aşağıdaki haritada nüfusun az olduğu bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde, nüfusun azlığında yükseltinin etkisi daha fazladır? (Ön Lisans 2018)

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve V
E) IV ve V

Çözüm

III numaralı yer Toros dağları, V numaralı yer ise Kuzey Anadolu dağları üzerinde bulunur. Bu nedenle yükselti etkisiyle nüfusları azdır.

CEVAP: D

21. Şehirler; tarım, sanayi, turizm, ticaret gibi temel fonksiyonları dikkate alınarak gruplandırılabilir.

Buna göre, aşağıdaki şehirlerden hangisinin temel fonksiyonu diğerlerinden farklıdır? (Lise 2018)

A) Nazilli B) Akhisar
C) Marmaris D) Söke
E) Karaman

Çözüm

Marmaris turizm şehri iken diğer şehirler tarım şehridir.

CEVAP: C

22. Türkiye'nin toplam nüfusu 1927 yılında yaklaşık 13 milyon iken 2015 yılında yaklaşık 79 milyon olmuştur. Bu süreçte ülke nüfusu her sayım döneminde sürekli artış göstermiştir.

Bu artışın nedenleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır? (Lise 2018)

A) Doğurganlığın yüksek olması
B) Sağlık koşullarının düzelmesi
C) Bebek ölüm oranlarının azalması
D) Beslenme koşullarının düzelmesi
E) Nüfus artışının her dönemde teşvik edilmesi

Çözüm

Türkiye'de bütün dönemlerde nüfus artış hızını arttırmaya yönelik teşvikler yapılmamıştır. Özellikle 1980'li yıllardan sonra aile planlaması uygulanarak nüfus artış hızı azaltılmaya çalışılmıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

23. Fizyolojik nüfus yoğunluğu, toplam nüfusun tarım yapılan ekili dikili alana bölünmesiyle elde edilir.

Buna göre günümüzde aşağıdaki illerin hangisinde fizyolojik nüfus yoğunluğu daha yüksektir? (Lise 2018)

A) İstanbul B) Tekirdağ
C) Edirne D) Eskişehir
E) İzmir

Çözüm

İstanbul'un toplam nüfusu fazla, tarım arazisi az olduğu için fizyolojik nüfus yoğunluğu fazladır.

CEVAP: A

24. **Lozan Antlaşması çerçevesinde Yunanistan ile Türkiye arasında yapılan göç, hangi göç türüne örnek olarak gösterilebilir? (Ön Lisans 2016)**

A) Tehcir B) Mübadele
C) İltica D) İş gücü
E) Mevsimlik

Çözüm

Lozan Anlaşması çerçevesinde, Yunanistan ile Türkiye arasında karşılıklı nüfus değişimi yaşanmıştır. Yaşanılan bu nüfus değişimi mübadeledir.

CEVAP: B

25. I. Refah düzeyi
II. Eğitim seviyesi
III. Nüfus yoğunluğu

Türkiye'nin batı ve doğu illeri arasındaki doğurganlık oranın farklı olmasında yukarıdakilerden hangileri etkilidir? (Ön Lisans 2016)

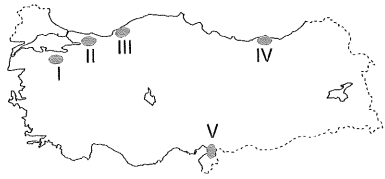
A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Türkiye'nin batı illerinde eğitim seviyesinin yüksek olması doğum oranlarının düşük olmasına neden olmuştur. Ancak doğu kesimlerde eğitim seviyesinin düşüklüğü doğum oranlarının da fazla olmasına neden olmuştur. Ayrıca Türkiye'nin batısında eğitim seviyesinin yüksek olması da doğurganlığı azaltmıştır.

CEVAP: D

26. Sanayi faaliyetleri, Türkiye'deki nüfuslanma sürecinde oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Sanayi tesislerinin çok olduğu yerler aynı zamanda nüfus yoğunluğunun da fazla olduğu yerlerdir.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen yerlerin hangisinde nüfus yoğunluğunun yüksek olmasında sanayi faktörü fazla etkili değildir? (Ön Lisans 2016)

A) I B) II C) III D) IV E) V

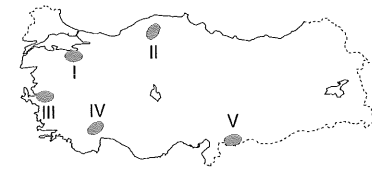
Çözüm

Haritada IV numara ile gösterilen alan Doğu Karadeniz'dir. Doğu Karadeniz Bölümü'nde dağların kıyıya paralel uzanması kıyı ile iç kesimler arasındaki ulaşımın zor olmasına ve buna bağlı olarak da sanayinin geri kalmasına neden olmuştur. Doğu Karadeniz Bölümü'nde nüfus yoğunluğunun fazla olmasının sebebi, yer şekillerinin engebeli olmasıdır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

27.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanların hangilerinde, arazinin engebeli yapısı nüfusun seyrek dağılışında daha fazla etkilidir? (Lise 2016)

A) I ve II B) II ve III
C) II ve IV D) III ve IV
E) IV ve V

Çözüm

Batı Karadeniz'in dağlık alanları (II) ve Antalya Bölümü'nün dağlık alanları (IV) engebeli araziye sahip olduğu için seyrek nüfuslanmış alanlardır.

CEVAP: C

28. Mevsimlik göçler, ağırlıklı olarak, tarım işçilerinin yılın belirli dönemlerinde sürekli yaşadıkları yerin dışında başka bir alana gitmesi şeklinde gerçekleşmektedir.

Aşağıdaki alanların hangisi, bu göçleri daha az alan veya hiç almayan yerlerdendir? (Lise 2016)

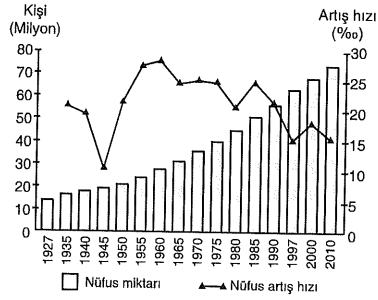
A) Erzurum ve Kars çevresi
B) Şanlıurfa ve Adıyaman çevresi
C) Adana ve Mersin çevresi
D) Antalya ve Alanya çevresi
E) Giresun ve Ordu çevresi

Çözüm

Erzurum-Kars çevresinde, mevsimlik göçlere fazla rastlanmaz. Ancak, Şanlıurfa ve Adıyaman çevresi, Adana ve Mersin çevresi ile Giresun ve Ordu çevresi tarımsal faaliyetler nedeni ile, Antalya ve Alanya çevresi ise turizm nedeni ile mevsimlik göç alan yerler arasındadır.

CEVAP: A

29. Aşağıda, Türkiye'nin 1927-2010 yılları arasındaki nüfus miktarının ve nüfus artış hızının gösterildiği bir grafik verilmiştir.

Buna göre, grafikle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenir? (Ön Lisans 2014)

A) Nüfus artış hızının en yüksek olduğu dönem 1945-1950 yılları arasıdır.

B) Nüfus artış hızı her dönem aynı olmuştur.

C) Nüfus artış hızının en düşük olduğu dönem 1990-1997 yılları arasıdır.

D) Nüfus miktarının en fazla olduğu dönem 1927-1935 yılları arasıdır.

E) 1950'den sonra nüfus artış hızı sürekli olarak düşmüştür.

Çözüm

Grafik incelendiğinde en düşük nüfus artış hızının 1945-1950 yılları arasına denk geldiği görülmektedir. Bu durumun temel sebebi İkinci Dünya Savaşı'dır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

30. Şehirlerin gelişimi üzerinde etkili olan faktörler ve ekonomik fonksiyonları dikkate alındığında aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2014)

	Ulaşım	Ticaret	Sanayi
A)	Mersin	Afyon-karahisar	İzmit
B)	Afyon-karahisar	İzmit	Mersin
C)	İzmit	Mersin	Afyon-karahisar
D)	Mersin	İzmit	Afyon-karahisar
E)	Afyon-karahisar	Mersin	İzmit

Çözüm

Afyonkarahisar'ın gelişiminin temel sebebi ulaşımdır. Mersin ise hem liman hem de serbest ticaret bölgesi olmasına bağlı olarak gelişmiştir. İzmit ise sanayiye bağlı olarak gelişmiş bir şehirdir.

CEVAP: E

31. Türkiye'de yaşanan göçlerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2014)

A) Göç alan ve göç veren illerde, nüfusun cinsiyet oranı değişir.

B) Göçler büyük şehirlere yönelmiştir.

C) Göç eden nüfusun ekonomik düzeyi genel olarak düşüktür.

D) Göçlerde şehirlerin çekiciliği yanında kırsal alanların iticiliği de etkilidir.

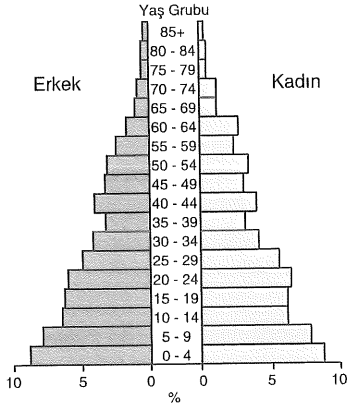
E) Göçlerin çoğunluğu beyin göçü şeklindedir.

Çözüm

İnsanların daha iyi bir yaşam sürebilmek için doğdukları ya da yaşadıkları yerleri sürekli ya da geçici olarak terk etmesine göç denir. Türkiye'deki göçlerin temel nedeni ekonomiktir. Bu yüzden göçlerin çoğunluğu işçi göçüdür.

CEVAP: E

32. Aşağıda, Türkiye'nin 1955 yılına ait nüfus piramidi verilmiştir. Piramit incelendiğinde 35-39 yaş aralığını oluşturan nüfusun, bir önceki ve bir sonraki yaş grubuna göre daha az olduğu görülmektedir.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir? (Lise 2014)

A) Cumhuriyet öncesi savaş döneminde doğurganlık oranının düşük olması

B) 1940-1945 yılları arasında, Cumhuriyet tarihindeki en düşük nüfus artış hızının görülmesi

C) 1950-1955 yılları arasında doğum ve ölüm oranlarının yüksek olması

D) II. Dünya Savaşı yıllarında yaşanan seferberlik hâlinin kalkmasıyla doğurganlık oranının artması

E) Yaşlı nüfusta ölüm hızının yüksek olması nedeniyle ortalama yaşam süresinin kısalması

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Piramit 1955 yılına aittir. Piramit incelendiğinde 35-39 yaş aralığının, yani 1915-1920 arasında doğanların bir sonraki yaş grubuna göre daha az olduğu görülmektedir. Bu durumun sebebi 1915-1920 yıllarının savaş dönemine denk gelmesi ve doğurganlık oranının düşük olmasıdır.

CEVAP: A

33. **Türkiye'de yaşanan iç göçler dikkate alındığında aşağıdaki faaliyet alanlarından hangisinin mevsimlik göçler üzerindeki etkisi daha azdır? (Lise 2014)**

A) Turizm B) Tarım
C) Yaylacılık D) Ormancılık
E) İnşaat

Çözüm

Türkiye'deki mevsimlik göçlerin temel sebepleri, turizm, tarım, yaylacılık ve inşaattır. Ormancılığa bağlı olarak yapılan mevsimlik göçler diğer nedenlere göre daha azdır.

CEVAP: D

34. **Türkiye nüfusuyla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2012)**

A) Kıyıyla iç kesimler arasında nüfus yoğunluğu bakımından önemli farklılıklar vardır.

B) Nüfusun dağılışı, iklim ve yer şekilleriyle yakından ilgilidir.

C) Genellikle kış mevsiminin ılık ve yağışlı geçtiği yerlerde nüfus yoğunluğu fazladır.

D) Endüstrinin geliştiği kentlerde, nüfus yoğunluğu mevsimler arasında büyük değişiklik gösterir.

E) Nüfus yoğunluğunun fazlalığında illerin yüz ölçümlerinin büyüklüğü önemli bir etkendir.

Çözüm

Türkiye'de nüfusun alansal dağılışına bakıldığında kıyıların İç bölgelerden daha fazla nüfuslandığı görülür. Bu durum üzerinde iklim ve yer şekillerinin payı büyüktür. Nüfus yoğunluğu bir ilin toplam nüfusunun o ilin yüz ölçümüne bölünmesiyle elde edildiğinden yüz ölçümü küçük olan illerde nüfus yoğunluğu fazladır. Ancak sanayileşmiş yörelerde sanayi üretimi yıl boyu devam ettiğinden nüfus miktarında mevsimler arası değişkenlik azdır. Nüfusun mevsimler arasında çok fazla değiştiği yerler tarım ve turizm bölgeleridir. Bu alanlar yılın belirli bir döneminde göç almaktadırlar.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

35. Yirminci yüzyılın ortalarına kadar ülkeler, nüfusun sayısal olarak fazlalığını, güçlü olmak için gerekli ve yeterli bir faktör olarak görüyorlardı. Günümüzdeyse ülkelerin çoğu nüfusun sayıca fazlalığından çok, sosyal ve ekonomik niteliklerine önem vermektedir.

Aşağıdakilerden hangisi, parçada sözü edilen nüfusun sosyal ve ekonomik özellikleri arasında gösterilemez? (Ön Lisans 2012)

A) Çalışan nüfusun sektörel dağılımı
B) Nüfusun dağılışı
C) Ortalama yaşam süresi
D) Kır ve kent nüfus oranları
E) Nüfusun eğitim durumu

Çözüm

Günümüzde ülkeler kalkınmayı sağlamak için bir taraftan nüfusun çok artmasını önlemeye çalışırken bir tarafında nüfusun niteliğini iyileştirmeye çalışmaktadırlar. Nüfusun nitelik özellikleri arasında;

- Çalışan nüfusun sektörel dağılımı
- Ortalama yaşam süresi
- Kır ve kent nüfusun
- Nüfusun eğitim durumu
- Nüfusun sağlık durumu yer almaktadır.

Ancak nüfusun alansal dağılışı nüfusun sosyal ve ekonomik özellikleri arasında gösterilemez.

CEVAP: B

36. Türkiye'de Karadeniz'in kıyı kesimindeki bazı yörelerde "serender" adı verilen 3-4 metre yükseklikte 5-6 metrekare genişlikte ve çoğunlukla ahşap ayaklar üzerine oturtulan yapılar vardır.

Bölgenin coğrafi özellikleri göz önüne alındığında bu yapıların hangi nedenle kurulduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2012)

A) Ürünü nemden koruma
B) Rüzgârdan korunma
C) Sıcaktan korunma
D) Hayvan barınağı
E) Konut yetersizliği

Çözüm

Karadeniz Bölgesi'nde bazı yörelerde 3-4 metre yükseklikte, 5-6 metrekare genişlikte olan yapılara "Serender" denir. Serenderlerin temel yapım nedeni ürünleri nemden korumaktır. Bölgede nem ve yağış fazla olduğundan zemine temas eden yapılarda nemlenme çok fazladır. Bu da ürünlerin çürümesine neden olmaktadır. Bu yapıların yerden yüksekte kurulmaları temel olarak ürünleri nemden korumaktadır.

CEVAP: A

37. **Türkiye'de nüfusun dağılışı üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi diğerlerine göre daha azdır? (Lise 2012)**

A) Yer şekilleri
B) Su kaynakları
C) İklim
D) Enlem
E) Toprak özellikleri

Çözüm

Türkiye'de nüfusun dağılışını etkileyen fiziki faktörlerin başında yer şekilleri ve iklim gelmektedir. Dağların yükseltisi, kıyıya göre uzanışı, ovaların dağılışı ile sıcaklık ortalamaları, yağış miktarı, yağışın türü gibi faktörler nüfusun dağılışı üzerinde etkilidir. Kuraklığın fazla olduğu yerlerde su kaynaklarından dolayı nüfusun dağılışı dengesizleşmiştir. Toprağın yapısı, mineral durumu, oluşum nedeni, tarımsal etkinlikleri etkilediğinden dolayı nüfusun dağılışı üzerinde etkisi bulunmaktadır. Nüfusun dağılışı üzerinde enlemin etkisi oldukça azdır. Örneğin; yaklaşık enlemde yer alan Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde, Ege, İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde aynı nüfuslanma yoktur.

CEVAP: D

38. Türkiye'de kırsal alanlarda hem tarım hem de hayvancılık yapılan yerleşme tiplerinden biri de mezralardır.

Buna göre, coğrafi özellikleri göz önüne alındığında aşağıdaki yerlerin hangisinde bu tür yerleşmelere daha çok rastlanılması beklenir? (Lise 2012)

A) Ergene Yöresi
B) Datça Yarımadası
C) Konya çevresi
D) Hakkâri çevresi
E) Yozgat çevresi

Çözüm

Genellikle tarım ve hayvancılık amaçlı kurulan yıl boyunca ikamet edilen kır yerleşmelerinden biride mezralardır. Mezraların genel özellikler şunlardır;

- Tarım ve hayvancılık yapılmaktadır.
- Kalıcı (yıl boyunca ikamet edilen) yerleşmelerdir.
- İdari açıdan köye bağlıdırlar.
- Doğu Anadolu Bölgesi'ne özgü yerleşmelerdir.

bu bilgiler dikkate alındığında mezra yerleşmelerine en fazla Hakkari çevresinde rastlanılması beklenir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

39. Türkiye'de hızlı kentleşme, kentlerdeki yaşamı giderek güçleştirmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, hızlı kentleşmenin yaşandığı yerlerde alınması gereken önlemlerden biri değildir? (Lise 2012)

A) Büyük kentlerde endüstri tesislerinin ve yerleşmelerin kurulması için uygun alanlar belirlenmelidir.
B) Yeni yerleşim alanlarının altyapı gereksinimleri bitirilmeden yerleşmeye açılmamalıdır.
C) Dere yatakları ancak kurutulduktan sonra iskâna açılmalıdır.
D) Yeni alanlar yerleşmeye açılmadan önce zemin etüdü çalışmaları yapılmalıdır.
E) Hizmet planlaması, adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre yapılmalıdır.

Çözüm

Türkiye'deki hızlı nüfus artışı göçler neden olmakta ve kentler hızlı bir şekilde büyümektedir. Hızlı nüfus artışının yarattığı konut talebi yeterince karşılamamaktadır. Bu nedenle büyük kentlerde birçok mekansal sorun oluşmaktadır. Bunlar;

- Alt yapı hizmetlerinin yetersiz kalması,
- Çarpık kentleşme,
- Gecekondulaşma,
- Trafik sorunlar,
- Hava kirliliği,
- Gürültü ve görüntü kirliliği

Sanayi tesislerinin kent içinde kalması şeklindedir. Bu sorunların ortadan kaldırılması için seçeneklerde verilen A, B, D ve E'deki önlemler uygundur. Ancak dere yataklarının hiçbir şekilde yerleşme açılmaması gerekir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

40. Türkiye'deki bir yörede, geçim kaynakları sınırlı, enerji tüketimi az, tarımla uğraşan kişi sayısı fazla ve doğum oranı yüksektir.

Buna göre, bu yöre için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir? (Ön Lisans 2010)

A) Niteliksiz iş gücü fazladır.
B) Ulaşım olanakları gelişmiştir.
C) Ahır hayvancılığı yaygındır.
D) Okullaşma oranı yüksektir.
E) Nüfus yoğunluğu fazladır.

Çözüm

Bir bölgede ulaşım olanaklarının gelişmesi endüstrileşmeyi artırır. Buna bağlı olarak o bölgede nüfus yoğunluğu göçle artar. Tüketici nüfusun fazlalığı ahır hayvancılığının gelişmesine neden olur. Sanayileşmeye bağlı olarak nitelikli iş gücü açığı olacağından okullaşma ve buna bağlı olarak okur-yazar oranı yükselecektir.

A seçeneğinde verilen niteliksiz iş gücü fazlalığı ise öncülde verilen Türkiye'deki gelişmemiş bir yöredeki özelliği kesin olarak ifade etmektedir.

CEVAP: A

41. Türkiye'de yaşanan sürekli iç göçlerle ilgili olarak aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılamaz? (Ön Lisans 2010)

A) En çok kırsal kesimden kentlere göç olmaktadır.
B) Endüstrinin geliştiği yerler daha fazla göç almaktadır.
C) Marmara Bölgesi kıyı kentlerine olan göçlerle Akdeniz ve Güney Ege kıyı kentlerine olan göçlerin nedeni farklıdır.
D) Tarımsal etkinliklerin çeşitlenmesi kıyılardan iç bölgelere olan göçü artırmıştır.
E) Küçük kentlerden metropollere olan göçlerde temel neden işsizliktir.

Çözüm

Türkiye'de yaşanan sürekli iç göçlerle ilgili olarak genellemeler göz önüne alındığında şu sonuçlar elde edilir.

- Sanayinin geliştiği yöreler iş imkânlarının fazla olmasından dolayı daha fazla göç alır.
- Marmara Bölgesi'nin kıyı kentlerinde sanayileşmenin gelişmesine bağlı olarak kalıcı göç alırken, Akdeniz ve Ege Bölgesi'nin güneyinde yer alan kıyı kentleri turizme bağlı olarak göç alır.
- Türkiye'de göçler, eskiden köyden kente daha çok iken son yıllarda küçük kentlerden metropol (büyükşehir) kentlere doğru olmaktadır.
- Kıyı bölgelerde denizel iklimin etkisine bağlı olarak ılıman iklim özelliklerinin yaşanması iç bölgelerden kıyı bölgelere göç yaşanmasına neden olmuştur.

İç bölgelerdeki tarımsal etkinliğin artması göç alınmasına neden olmaz.

DİKKAT! A seçeneğindeki durum 2010 ve öncesindeki verilere dayanılarak doğru kabul edilmiştir. Günümüzde sorulduğunda en çok göç kentten kentedir.

CEVAP: D

42. Aşağıda, haritada beş kent gösterilmiş ve bu kentlerden dördünün gelişmesinde etkili olan etmenler verilmiştir.

- Geniş art bölgesi sayesinde gelişen liman kenti
- Tarım ve turizm fonksiyonlarının etkisiyle gelişen kent
- Kara yolu ve demir yolu ulaşımında önemli kavşak noktası olan kent
- Tarımsal endüstri ve otomotiv endüstrisiyle gelişen kent

Buna göre, yukarıda hangi kentin gelişmesinde etkili olan etmen yoktur? (Ön Lisans 2010)

A) Bursa
B) Afyonkarahisar
C) Şanlıurfa
D) Samsun
E) Karabük

Çözüm

Haritada verilen şehirlerin özellikleri göz önünde tutulduğunda;

- Geniş art bölgesi sayesinde gelişen liman kenti Samsun,
- Tarım ve turizm fonksiyonlarının etkisiyle gelişen kent Şanlıurfa,
- Kara ve demir yolu ulaşımında önemli kavşak noktası olan kent Afyonkarahisar,
- Tarımsal endüstri ve otomotiv endüstrisiyle gelişen kent Bursa'dır.

E seçeneğinde verilen Karabük ise ağır sanayinin (demir-çelik fabrikası) etkisiyle gelişen kenttir ve soruda bu kentin gelişmesinde etkili olan faktör verilmemiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

43. Aşağıdakilerden hangisinin artışı, Türkiye'deki hızlı nüfus artışıyla açıklanamaz? (Lise 2010)

A) Gelir dağılımındaki dengesizliğin
B) İşsizliğin
C) Okul gereksiniminin
D) Alt yapı gereksiniminin
E) İl sayısının

Çözüm

Türkiye'nin hızlı nüfus artışının ortaya çıkardığı sonuçlar şunlardır:

- Köyden kente doğru göç artar.
- Gelir dağılımındaki dengesizlik artar.
- Kişi başına düşen milli gelir ve refah düzeyi azalır.
- İşsizlik artar.
- Kalkınma hızı azalır.
- İş gücü ihtiyacı (istihdam) azalır.
- Sağlık, altyapı ve eğitim hizmetleri aksar.
- Konut sıkıntısı ortaya çıkar, çarpık kentleşme ve gecekondulaşma artar.
- Doğal kaynakların tüketimi artar.
- Yatırımlar azalır.
- Çevre sorunları artar.

İl sayısının artması ise hızlı nüfus artışının sonuçları arasında yer almaz.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

44. Aşağıdakilerden hangisinin, Türkiye'deki iç göçlerin azalmasında etkili olması beklenmez? (Lise 2010)

A) Öğrencisi az olan köylerdeki okulların kapatılarak taşımalı eğitime geçilmesi
B) Sınır kapılarındaki ticaretin artırılması
C) Tarımda verim artırıcı yöntemlerin yaygınlaştırılması
D) Ahır hayvancılığının geliştirilmesi
E) Endüstri tesislerinin yurt genelinde yaygınlaştırılması

Çözüm

- Sanayi tesislerinin ülke geneline dengeli olarak yaygınlaştırılması,
- Besi ahır hayvancılığın teşvik edilmesi ve geliştirilmesi,
- Kırsal kesimde tarımda modern yöntemlerin yaygınlaştırılması ve çiftçinin desteklenmesi,
- Sınır kapılarındaki ticaretin geliştirilmesi,

Türkiye'de meydana gelecek iç göçlerin azalmasında etkili olan faktörlerdir.

- Köylerde öğrenci azlığına bağlı olarak kapanan okulların artması ve buna bağlı olarak taşımalı eğitime geçilmesi ise iç göçlerin fazla olduğunun bir göstergesidir.

CEVAP: A

45. Türkiye'de Ege ve Akdeniz kıyılarında yer alan ve 40-50 yıl öncesinde birer sahil köyü ya da kasabası niteliğinde olan yerleşmelerin bazıları turizmin etkisiyle günümüzde birer kent niteliği kazanmıştır.

Aşağıdaki kentlerin hangisi bu duruma örnek gösterilemez? (Lise 2010)

A) Bodrum B) Marmaris
C) İskenderun D) Kemer
E) Çeşme

Çözüm

Türkiye içinde bulunduğu coğrafi konumu, arkeolojik ve kültürel zenginliği ile dünya turizminde önemli bir noktada bulunmaktadır. Türkiye, Dünyanın en fazla turist kabul eden 7 inci, turizm geliri en fazla olan 9 uncu ülkesidir. 1960'larda ülkeyi ziyaret eden turist sayısı 200 binlerdeyken, bugün bu rakam günümüzde 30 milyona yaklaşmıştır. Bunun sonucu olarak özellikle yaz turizminin geliştiği Ege ve Akdeniz sahillerinde bulunan Çeşme, Kuşadası, Bodrum, Marmaris, Kemer ve Alanya bugün birer kent niteliği kazanmıştır.

İskenderun ise Doğu Akdeniz'in önemli bir liman ve ağır sanayi kentidir. Gelişiminde turizm değil, endüstri etkili olmuştur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

1. I. Doğal gaz ihtiyacı büyük ölçüde Rusya, Iran ve Azerbaycan'dan karşılanmaktadır.

II. Elektrik enerjisi ihtiyacının %25'ten fazlası biyogaz tesislerinden sağlanmaktadır.

III. Ülkenin kuzeyinde yer alan illerde güneş enerjisi potansiyeli daha yüksektir.

Türkiye'nin enerji kaynaklarıyla ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

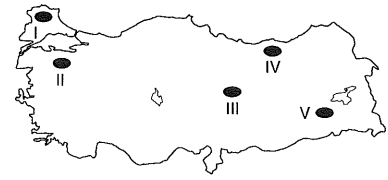
Çözüm

Ülkemiz enerji kaynaklarıyla ilgili I. öncüldeki doğalgazın Rusya, İran, Azerbaycan'dan karşılandığı bilgisi doğrudur. II. öncüldeki enerji ihtiyacının % 25'i biyogazdan karşılanır bilgisi yanlıştır. Biyogaz çöp gazı santralleri bu oranda bir paya sahip değildir. III. öncüldeki ülkenin kuzeyinde güneş enerji potansiyeli yüksektir bilgisi yanlıştır. Çünkü bu alanda bulutluluk fazla olup güneşli gün sayısı azdır. Doğruyu sorduğu için yalnız I seçeneğini alıyoruz.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

2. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangisi, tiftik keçisi yetiştiriciliğinin daha fazla olduğu yerler arasında bulunur? (Ön Lisans 2024)

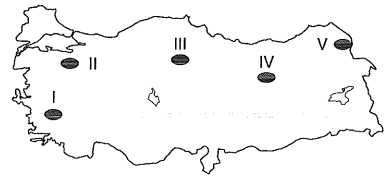
A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Tiftik keçisinde Ankara, Siirt, Eskişehir, Mardin öne çıkan illerdir. V ile gösterilen Siirt burada cevap olmaktadır.

CEVAP: E

3. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Buna göre Türkiye'nin UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde bulunan varlıklarından hangisinin bulunduğu alan yanlış gösterilmiştir? (Ön Lisans 2024)

A) I - Afrodisias
B) II - Bursa ve Cumalıkazık
C) III - Hattuşa
D) IV-Nemrut Dağı
E) V-Ani Arkeolojik Alanı

Çözüm

Verilenler içinde IV numara Nemrut Dağı Adıyaman'da kalmaktadır. Lakin IV ile gösterilen alan Erzincan ve Tunceli çevresidir.

CEVAP: D

4. 19 milyar ton civarında linyit rezervine sahip olan Türkiye'de yıllık linyit üretimi son yıllarda 70-80 milyon ton civarında gerçekleşmektedir.

Bu kaynağın en büyük tüketim alanı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Tarımsal faaliyetler
B) Konut ısıtma
C) Elektrik üretimi
D) Kok kömürü üretimi
E) İş yeri ısıtma

Çözüm

Linyit Kömürü'nün en büyük tüketim alanı elektrik üretimidir. Kömür genel olarak elektrik üretiminde önemlidir. Linyit burada önemli kaynaktır.

CEVAP: C

5. Otoyollar yüksek trafik kapasiteli yollardır. Türkiye, 2020 yılı itibarıyla 3 bin km üzerinde otoyol uzunluğuna sahip olmuştur. Ayrıca yeni otoyol yapım çalışmaları da devam etmektedir.

Aşağıdaki illerin hangisinde bu tip yol bulunmamaktadır? (Ön Lisans 2024)

A) Bursa B) Eskişehir
C) Gaziantep D) Adana
E) Şanlıurfa

Çözüm

Verilen iller içinde ücretli olarak geçilen otoyol olmayan ilimiz Eskişehir'dir.

CEVAP: B

6. Yüklerin hızlı biçimde tekerlekli sistemler aracılığıyla yüklenmesi ve boşaltılmasıyla dikkati çeken Ro-Ro taşımacılığı Türkiye'de belirli limanlarda yapılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi sözü edilen bu taşımacılıkta öne çıkan limanlardan biri değildir? (Ön Lisans 2024)

A) İzmir B) İstanbul
C) Samsun D) Çanakkale
E) Trabzon

Çözüm

Ro-Ro taşımacılığında limanlara gelen yollar, gelişmişlik ve işleklik önemlidir. Soruda verilen Çanakkale diğer merkezlere göre ulaşım ağlarına uzak oluşu ve sanayinin gelişmemiş olması sebebiyle bu taşımacılık yönteminde öne çıkmaz.

CEVAP: D

7. **Aşağıdakilerin hangisinde yaşayan insanlar, şehirler arası yolculuk yapmak için yaşadıkları ilde kara yolu, demir yolu, deniz yolu ve hava yolu ulaşım olanaklarının tamamına ulaşabilirler? (Lise 2024)**

A) Trabzon B) Antalya
C) Ankara D) İzmir
E) Rize

Çözüm

Verilen iller içinde sadece İzmir'e tüm ulaşım sistemleri ile gidilebilmektedir. Ankara'da deniz yok, Trabzon, Rize ve Antalya'da demir yolu yoktur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

8. i. Büyük hacimli barajların yapımı sayesinde hidroelektrik enerji üretiminin payı artmıştır.

II. Hidroelektrik kaynaklarından enerji üretimi günümüzde ülkenin elektrik ihtiyacının tamamını karşılayacak düzeydedir.

III. Yıllara göre yağış miktarının değişmesi hidroelektrik enerji üretimi miktarında değişime yol açmaktadır.

Türkiye'nin hidroelektrik kaynaklarından enerji üretimiyle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (Lise 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Çözüm

Verilenler içerisinde büyük hacimli barajların hidroelektrik üretimi artması ile yıllara göre yağış değişiminin hidroelektrik üretimi etkilemesi doğrudur. Çünkü hidroelektrik üretim iklime bağımlıdır. Lakin Hidroelektrik kaynaklarından yapılan elektrik üretimi ülke enerji ihtiyacını karşılayacak durumda değildir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

9. Türkiye'de yürütülen hayvancılık faaliyetleriyle ilgili

I. Büyükbaş hayvan sayısı küçükbaş hayvan sayısından daha fazladır.

II. Bazı dağlık ve engebeli alanlarda kıl keçisi yaygın olarak yetiştirilmektedir.

III. Büyük kentlere yakın bölgelerde ticari amaçlı kümes hayvancılığı yapılmaktadır.

ifadelerinden hangileri doğrudur? (Lise 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Verilenler içerisinde büyükbaş hayvan sayısının küçükbaş hayvan sayısından fazla olması yanlıştır. Çünkü ülkemizde yaygın olan bozkırlarda küçükbaş hayvancılık yapılır. Lakin dağlık alanlarda tırmanış yeteneği yüksek olan kıl keçisi ve büyük şehirlerin çevresinde oradaki nüfusa yani pazara bağımlı gelişen kümes hayvancılığı doğrudur.

CEVAP: E

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki demir cevheri rezerv alanlarından biri değildir? (Lise 2024)

A) Sivas - Divriği
B) Malatya - Hekimhan
C) Kayseri - Yahyalı
D) Muğla - Fethiye
E) Adana - Feke

Çözüm

Ülkemizin önemli demir yatakları arasında Muğla Fethiye yoktur. Burada krom ve boksit yatakları vardır.

CEVAP: D

11. Türkiye'de bazı iller, o ilde yetiştirilen tarım ürünlerinin ülke toplam üretimi içindeki payının fazla olmasıyla dikkati çeker.

2023 TÜİK verileri dikkate alındığında aşağıdaki il ve ürün eşleştirmelerinden hangisi bu duruma örnek gösterilemez? (Lise 2024)

A) Aydın - İncir
B) Bolu - Fındık
C) Mersin - Muz
D) Malatya - Kayısı
E) Rize - Çay

Çözüm

Verilenler içinde tabi ki fındık üretiminde bolu değil ordu öne çıkar. :)

CEVAP: B

12. I. Diyarbakır
II. Aydın
III. Çanakkale
IV. Erzincan

Yukarıdaki illerin hangilerinde elektrik üretimi yapılan jeotermal enerji santrali bulunmaktadır? (Lise 2024)

A) I veli B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Verilen iller içinde jeotermal kaynaklarla yapılan elektrik üretiminde Aydın ve Çanakkale'de santral bulunmaktadır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

13. **Aşağıdakilerden hangisinde kış sporları turizm sezonunun daha kısa sürmesi beklenir? (Lise 2024)**

A) Erzurum - Palandöken Dağı
B) Bursa - Uludağ
C) Kayseri - Erciyes Dağı
D) Kastamonu - Ilgaz Dağı
E) Diyarbakır-Karacadağ

Çözüm

Bu soruda kış turizm sezonunun kısa olması için kış mevsimi kısa olması gerekir.

Yine bir diğer faktör dağın yükseltisinin az olması önemlidir.

Güneydoğu'da kalan ülkemizin en sıcak yerlerinden olan

Diyarbakır Karacadağ'da diğerlerine göre daha az sürecektir.

CEVAP: E

14. Türkiye'de sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı teşvik edilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi buna yönelik uygulamalara örnek gösterilemez? (Ön Lisans 2022)

A) Yıllık toplam enerji üretimi içinde güneş enerjisinin payının artırılması
B) Yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin bilimsel araştırmaların desteklenmesi
C) Konutların ısıtılmasında jeotermal enerji kullanımının yaygınlaştırılması
D) Petrol üretimini artırmak için yeni yatırımların yapılması
E) Potansiyeli yüksek olan bölgelerde rüzgâr santrallerinin kurulması

Çözüm

Petrol üretimini arttırmak yenilenebilir değil tükenen enerji kaynakları ile ilgili bir çalışmadır.

CEVAP: D

15. I. Belirlenme tarihi en eski olan sınır, İran sınırıdır.

II. Kara sınırlarının tümü doğal sınır özelliğindedir.

III. Kara ve deniz sınırlarının toplam uzunluğu 11.000 km'den fazladır.

Türkiye'nin sınırlarıyla ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Çözüm

Türkiye sınırları içerisinde en eski olanı İran sınırı iken kara sınırlarının tümü doğal sınır özelliği gösteremez. Ayrıca kara ve deniz sınırlarının toplam uzunluğu 11.000 kilometrede fazladır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

16. I. Niğde

II. Afyonkarahisar

III. Denizli

IV. Sivas

Yukarıdaki illerin hangilerinde konutların ısıtılmasında jeotermal enerji kullanılmaktadır? (Ön Lisans 2022)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Afyonkarahisar ve Denizli'de jeotermal ile çalışan enerji santralleri bulunmaktadır ve bu enerji kaynakları konutların ısıtılmasında ve seracılık faaliyetlerinde de kullanılır.

CEVAP: C

17. Türkiye'nin 1935 yılında 44 milyon hektar olan mera varlığı 2011 yılında 12 milyon hektara gerilemiş, bunun yanı sıra bir kısım meranın ise niteliği bozulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi bu değişimin nedenleri arasında gösterilemez? (Ön Lisans 2022)

A) Küresel iklim değişikliği
B) Kentleşme oranının artması
C) Hayvansal üretimde verimliliğin artması
D) Sanayileşmenin gelişmesi
E) Madencilik faaliyetlerinin yaygınlaşması

Çözüm

Özellikle makineleşme ile birlikte çayır ve meraların büyük bir kısmı tarlalara dönüşmüş. Bu yüzden mera alanları azalmıştır. Bu azalmanın ya da değişimin nedenleri arasında hayvansal üretimde verimliliğin artması gösterilemez.

CEVAP: C

18. Gıda ve hayvan yemi olarak kullanılmasının yanı sıra sanayi ham maddesi olarak da kullanılan yer fıstığının üretiminde Türkiye'nin bazı İlleri ön plana çıkmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu iller arasında bulunmaz? (Ön Lisans 2022)

A) Adana B) Şırnak
C) Osmaniye D) Hatay
E) Kilis

Çözüm

Yer fıstığı üretiminde Adana, Osmaniye, Hatay ve Şırnak önde gelirken Kilis bu ürünün üretiminde önde gelen iller arasında yer almaz.

CEVAP: E

19. İstanbul, Türkiye'nin ticaret ve sanayisinde olduğu kadar turizm sektöründe de önemli bir konuma sahiptir. Bu konumun oluşmasında, İstanbul'un sahip olduğu tarihî ve kültürel turizm çekiciliklerinin büyük katkısı vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu çekiciliklerden biri değildir? (Ön Lisans 2022)

A) Kapalı Çarşı
B) Galata Kulesi
C) Selimiye Camii
D) Yerebatan Sarnıcı
E) Yedikule Zindanları

Çözüm

Selimiye Camisi İstanbul'da değil Edirne'de yer alır.

CEVAP: C

20.
- Volkanik kökenli olup inci taşı olarak da bilinir.
- İnşaat ve seramik sanayisinde kullanılır.
- Bilinen başlıca yatakları; Kars, Nevşehir ve İzmir'de bulunmaktadır.

Bazı özellikleri verilen bu maden aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)

A) Mermer B) Perlit
C) Fosfat D) Volfram
E) Asbest

Çözüm

Perlit; inci taşı olarak bilinir. Volkanik kökenli bir kayaçtır. Daha çok inşaat ve seramik sanayisinde kullanılır.

CEVAP: B

21. I. Cumhuriyet Dönemi'nde demir yollarının yarıdan fazlası Ankara-Konya hattının doğusundaki bölgelerde inşa edilmiştir.

II. Türkiye'nin ilk yüksek hızlı tren seferi, 2009 yılında İstanbul-Ankara yüksek hızlı tren hattının bir parçası olan Ankara-Eskişehir arasında başlamıştır.

III. Yeni demir yolu hatlarının yapımında önemli gelişmeler yaşanmış ve en fazla demiryolu yapımı 1950-1960 yılları arasında olmuştur.

Türkiye'de demir yolu ulaşımının tarihsel süreciyle ilgili yukarıdaki ifadelerinden hangileri doğrudur? (Ön Lisans 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

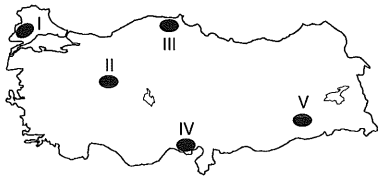
Çözüm

Cumhuriyet döneminde demir yollarının büyük bir kısmı Ankara'nın doğusunda yapılmıştır. Ayrıca ilk hızlı yüksek tren seferleri 2009 yılında Ankara-İstanbul, bir parçası ise Ankara-Eskişehir arasında başlamıştır. Ancak ülkemizde demiryoluna 1950'li yıllara kadar önem verilmiş sonrasında ise bu önem azalmıştır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

22. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde, nükleer enerji üretiminde kullanılabilecek bilinen toryum rezervi vardır? (Lise 2022)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Türkiye'deki başlıca Toryum yatakları Eskişehir ilinde yer alır. Haritada Eskişehir ili II numarayla gösterilmiştir.

CEVAP: B

23. Türkiye'de güneş enerjisi potansiyelinin yörelere göre farklılık göstermesinde enlem, yükselti ve bakı gibi faktörler etkili olmaktadır.

Aşağıdaki illerin hangisinde bu potansiyelin daha düşük olması beklenir? (Lise 2022)

A) Antalya B) Karaman
C) Bartın D) Bitlis
E) Şırnak

Çözüm

Türkiye'de güneş enerjisi potansiyelinin en fazla olduğu alan Güneydoğu Anadolu ve potansiyelin en az olduğu alan ise Karadeniz kıyılarıdır.

Verilen kentlerden Bartın Karadeniz kıyısında yer aldığı için Bartın'ın güneşlenme potansiyeli daha düşüktür.

CEVAP: C

24. Türkiye'de çözünebilen kayaçların bulunduğu karstik alanlarda mağaralar görülür. Bu mağaralardan farklı ve çekici doğal güzelliklere sahip planlar turizme açılmıştır.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde mağara turizminin gelişmiş ve yaygın olduğu söylenebilir? (Lise 2022)

A) Adana B) Aydın
C) Antalya D) İzmir
E) Muğla

Çözüm

Mağaralar ülkemizde daha çok karstik yapıdan dolayı Batı Toroslarda görülür. Bu alanda Antalya ilinde Karain, Altınbeşik, Dim, Damlataş, Zeytintaşı gibi birçok mağara yer alır.

CEVAP: C

25. Türkiye'de son 20 yıllık dönemde yüksek hızlı tren ulaşımında önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bununla birlikte yüksek hızlı tren hatları sadece belirli iller arasında bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdaki hangi iller arasında yüksek hızlı tren ile doğrudan ulaşım olanağı <u>bulunmaz</u>? (Lise 2022)

A) İstanbul - Bilecik
B) Eskişehir - Bilecik
C) Eskişehir - İstanbul
D) Konya - Ankara
E) Ankara - Niğde

Çözüm

Türkiye'de hızlı tren hattı yapılmış ve açılmış iller Ankara, Eskişehir, Konya, Karaman, İstanbul, İzmit, Bilecik'tir. Ancak Niğde ilinde YHT hattı bulunmaz.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

26. I. Sulamalı tarıma geçilmesinin etkisiyle bazı güneydoğu illerinde endüstri bitkileri üretimi artmıştır.

II. Pazar olanaklarının varlığı nedeniyle büyük kentlerin çevrelerinde mandıracılık gelişmiştir.

III. Deniz ürünü olan sünger avcılığı Batı Karadeniz'de yaygın olarak yapılmaktadır.

IV. Tüm sektörler içerisinde ekonomiye en büyük katkıyı tarım sektörü yapmaktadır.

Türkiye'nin ekonomik özellikleriyle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur? (Lise 2022)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Verilen öncüllerden I ve II. öncüllerde verilen bilgiler doğrudur. Ancak Türkiye'de sünger avcılığı daha çok Ege ve Akdeniz kıyılarında yapılır (III. öncül yanlış), Türkiye ekonomisinde en büyük pay hizmet sektörüne aittir. Tarımın payı daha azdır.

CEVAP: A

27. I. Kırıkkale
II. Artvin
III. Batman
IV. Denizli

Yukarıdakilerden hangileri petrole dayalı sanayinin etkisiyle gelişen iller arasında bulunur? (Lise 2022)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Türkiye'de petrole dayalı sanayi, rafinerilerin bulunduğu Kocaeli, İzmir, Mersin, Kırıkkale ve Batman'da gelişme gösterir.

CEVAP: B

28. Türkiye'de iç ticaret faaliyetlerinin gelişimi 1950'li yıllardan itibaren hız kazanmıştır.

Bu durum;

I. özel araç sahipliğinin artması,
II. demir ve kara yolu ağının gelişmesi,
III. nakliye araçlarının taşıma kapasitesinin artması

gelişmelerinden hangilerinin sonucudur? (Lise 2022)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

İç ticaretin gelişmesinde ulaşım ağı ve ulaşımda kullanılan taşıma araçlarının kapasitesi önemlidir.

Özel araçlar ticari faaliyetler için kullanılmadığından özel araç sayısı iç ticareti çok fazla etkilemez.

CEVAP: E

29. Türkiye'de, hayvancılığın önemli bir bölümü mera hayvancılığı şeklinde yapılmaktadır. Ancak mera hayvancılığının çeşitli problemlerle karşı karşıya olduğu da bilinmektedir.

Bu hayvancılığın daha etkin ve verimli bir şekilde yapılabilmesi için aşağıdakilerden hangisi alınması gereken önlemlerden biri değildir? (Lise 2022)

A) Et ve süt verimi yüksek türlerin beslenmesi
B) Sürdürülebilir mera kullanımının yaygınlaşması
C) İç ticaretin hayvansal ürünlere dayalı planlanması
D) Mera Kanunu hükümlerinin etkin biçimde uygulanması
E) Meraların amaç dışı kullanımının engellenmesi

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler mera hayvancılığını geliştiren özelliklerdir. Ancak iç ticaret içinde sanayi ürünleri ve tarım ürünleri daha önemli bir yere sahiptir. Hayvansal ürünlerin payı artırılarak mera hayvancılığı geliştirilemez.

CEVAP: C

30. Aşağıda, harita üzerinde beş turizm merkezi gösterilmiş ve bu merkezlerdeki turizm varlıklarından dördüne ait bazı bilgiler verilmiştir.

- UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesi'ne alınan Truva önemli kültür varlıklarından birisidir.
- Pamukkale Travertenleri ve Hierapolis Antik Kenti'nin bulunduğu alan doğal ve tarihî çekicilikleri birlikte barındırır.
- Aspendos Antik Tiyatrosu kıyı çekiciliklerine yakın bir konumda bulunmaktadır.
- Türkiye'nin önemli kış turizmi merkezlerinden biridir.

Buna göre, hangi numarayla gösterilen merkezin turizm varlığıyla ilgili bilgi <u>verilmemiştir</u>? (Ön Lisans 2020)

A) I B) II C) III D) IV E) V

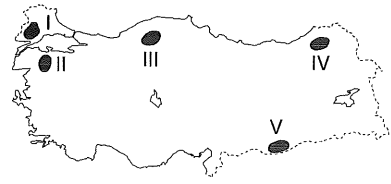
YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Unesco Miras Listesi'nde yer alan Truva Antik kenti Çanakkale'de olup haritada I numara ile gösterilmiştir. Pamukkale Travertenleri Denizli'de olup haritada III numara ile gösterilmiştir. Aspendos Tiyatrosu Antalya'da olup haritada IV numara ile gösterilmiştir. Kış turizmi bakımından önemli bir merkez olan Uludağ haritada II numara ile gösterilmiştir.

CEVAP: E

31. Tarımda makineleşme ile birlikte Türkiye'de tarımsal alanlar hızla genişlemiş ve üretimde önemli artışlar yaşanmıştır. Ancak ülkenin topoğrafik yapısına bağlı olarak bazı alanların engebeli ve eğimli olması tarımda makinelerin kullanımını oldukça zorlaştırmıştır.

Haritada numaralandırılan alanların hangilerinde bu zorluk daha fazla yaşanmaktadır? (Ön Lisans 2020)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) III ve IV
E) IV ve V

Çözüm

Türkiye'de engebeli – dağlık alanlarda tarlaların dar ve parçalı olması tarımsal faaliyetleri sınırlandırmıştır. Haritada numaralı yerlerden I Ergene Ovası, II Karesi Ovası ve III numara Harran Ovası'dır. Bu alanlarda yoğun tarımsal faaliyetler yapılır. Ancak III ve IV numaralı alanlar Kuzey Anadolu Dağları olduğundan tarım sınırlıdır.

CEVAP: D

32. Türkiye'de jeotermal kaynaklardan çıkan buhar, elektrik üretiminde kullanılabilmektedir. Jeotermal kaynaklardaki sıcaklık arttıkça elektrik üretim potansiyeli de artmaktadır.

Aşağıdaki illerin hangisinde, bu potansiyel daha fazladır? (Ön Lisans 2020)

A) Samsun B) Yalova
C) Denizli D) Konya
E) Ankara

Çözüm

Jeotermal enerjinin temel kaynağı kırık hatlarından çıkan sıcak sulardır. Ancak sıcak su kaynaklarının tamamı enerji üretiminde kullanılmaz. Sıcak su kaynaklarından çıkan suların 100 derece üzerinde olduğu alanlarda bu potansiyel daha fazladır. Türkiye'de Çanakkale, Aydın, Manisa ve Denizli illerinde enerji üretimi yapılmaktadır.

CEVAP: C

33. **Türkiye'nin rezerv bakımından dünyanın önemli ülkelerinden biri olduğu ve Elazığ-Alacakaya, Bursa-Orhaneli, Adana-Aladağ, Eskişehir-Mihalıççık ile Kopdağı'nda önemli yatakların bulunduğu maden aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)**

A) Manganez B) Bakır
C) Boksit D) Krom
E) Demir

Çözüm

Türkiye Dünya'nın önemli Krom yataklarına sahip ülkelerinden biridir. Bu yataklar ülke geneline yayılmış ve parçalı durumdadır. En büyük krom havzaları Elazığ – Alacakaya, Bursa – Orhaneli, Adana – Aladağ, Eskişehir – Mihalıççık, Muğla – Fethiye ve Köyceğiz, Bayburt Kopdağı kuşağında yaygın olarak bulunmaktadır. Bu alanlardan çıkarılan ham maddeler Elazığ ne Antalya'da bulunan Ferro – krom tesislerinde işlenmekte ve Dünyaya ihraç edilmektedir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

34. **Kuzeydoğu Anadolu'nun Türkiye'de büyükbaş hayvancılığın önemli alanlarından biri olmasındaki temel neden aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)**

A) Ortalama yükseltinin fazla olması
B) Çayır ve meraların geniş alan kaplaması
C) Et tüketiminin fazla olması
D) Karasal iklimin yaşanması
E) Düzlüklerin yaygın olması

Çözüm

Kuzeydoğu Anadolu olarak tanımlanan Erzurum – Kars ve Ardahan platoları Türkiye'nin en yüksek platolarıdır. Bu alanlar en fazla yağışı ilkbahar sonu yaz başlarında almaktadır. Yaz aylarındaki yağışlara bağlı olarak gür çayır bitkileri gelişmiştir. Bu bitkiler büyükbaş hayvanların temel besin kaynağıdır. Bu alanlardaki büyükbaş hayvancılığın yapılmasının temel nedeni çayır bitkilerinin varlığıdır.

CEVAP: B

35. Aşağıdaki illerin hangisinde yüksek hızlı tren istasyonu bulunmamaktadır? (Ön Lisans 2020)

A) Bilecik
B) Afyonkarahisar
C) İstanbul
D) Konya
E) Ankara

Çözüm

Türkiye'nin demir yollarında 2000 yılından sonra en büyük gelişme yüksek hızlı tren projeleri ile gerçekleşmiştir. 2009 yılında ilk yüksek hızlı tren hattı olan Ankara – Eskişehir hattının açılmasından sonraki yıllarda Ankara – İstanbul, Konya – Eskişehir, Konya – İstanbul ve Ankara – Konya hatları açılmıştır. Ankara – İstanbul hattı Bilecik ve Sakarya illerinden geçmektedir. Ankara – İzmir, Ankara – Sivas ve Bilecik – Bursa hatlarının yapımı devam etmektedir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

36. Türkiye maden çeşitliliği bakımından dünyanın sayılı ülkeleri arasında yer almakla birlikte bu madenlerin rezerv ve tenor durumu her madenin işletmeye açılmasına imkân vermemektedir. Madenlerin işletmeye açılması için o madenin ekonomik bakımdan verimli olması gerekir.

Buna göre Türkiye'de, aşağıda bulunan madenlerden hangisi bu özelliklere daha az sahiptir? (Lise 2020)

A) Bor
B) Demir
C) Boksit
D) Krom
E) Volfram

Çözüm

Madenin bulunduğu alana rezerv, rezervde yer alan ve işlenebilir maden kısmına tenör denilmektedir. Madenlerin işletmeye açılması için hem tenörün hem de rezervin yüksek olması gerekir. Türkiye'de Bor, Krom, Bakır, Boksit, Mermer gibi madenler işletilmeye uygun iken Wolfram (Tungsten) madeni rezervi oldukça düşüktür. Bursa Uludağ'da bulunan yataklar ekonomik olmadığı için kapatılmıştır.

CEVAP: E

37. Günümüzde Göbeklitepe olarak bilinen, avcı ve toplayıcı toplumların inşa ettiği ve Anadolu'nun en eski inanç merkezi olduğu kabul edilen ören yeri aşağıdaki illerin hangisinde bulunmaktadır? (Lise 2020)

A) Çorum
B) Konya
C) Şanlıurfa
D) Nevşehir
E) Kayseri

Çözüm

Göbeklitepe adı verilen yerleşim yeri günümüzden yaklaşık 12 bin yıl önce insanlığın yaşamını sürdüğü ve yaklaşık 10 bin yıl önce de terk ettiği düşünülen bir yerleşim alanıdır. Şanlıurfa İli'nde bulunan bu yapı UNESCO Dünya Kültür Miras Listesi'de kültürel varlık olarak yer almaktadır.

CEVAP: C

38. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin dahil olduğu uluslararası doğal gaz boru hattı projelerinden biri değildir? (Lise 2020)

A) Mısır-Türkiye Boru Hattı
B) Irak - Türkiye Boru Hattı
C) Azerbaycan - Türkiye Boru Hattı
D) Transmed Boru Hattı
E) Mavi Akım Projesi

Çözüm

Türkiye bulunduğu coğrafi konumun sağladığı avantajlar sayesinde uluslararası pek çok doğal gaz ve petrol projesinin içinde yer almaktadır. bu projelerden bazıları hayata geçmekle birlikte bazıları sadece kağıt üzerinde kalmıştır. Mısır – Türkiye ve Irak – Türkiye doğal gaz boru hatları proje olarak kalmıştır. Azerbaycan - Türkiye ve Rusya gazını Avrupa'ya taşıyan Mavi Akım boru hatları faaliyettedir. Ancak Transmed adı verilen Akdeniz doğalgaz koridorunda Türkiye yoktur.

CEVAP: D

39.
- Kastamonu
- Erzurum
- Uşak
- Konya

Yukarıdaki illerin tümünde bulunan sanayi tesisi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Şeker fabrikası
B) Tütün fabrikası
C) İlaç fabrikası
D) Vagon fabrikası
E) Kâğıt fabrikası

Çözüm

Bu tür sorularda seçeneklerde verilen sanayi kollarının en yaygın olduğu iller üzerinden gidildiğinde çözüm daha kolay olacaktır. İlaç sanayi en fazla İstanbul ve Tekirdağ çevresinde olduğundan verilen illerde olamaz. Tütün'de yine İzmir ve İstanbul, Vagonda Adapazarı, Kağıtta Zonguldak, olmalıdır. Tüm illerde ortak olan şeker sanayisidir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

40. Türkiye'deki önemli yatakları Kastamonu-Küre, Elazığ-Maden ve Artvin-Murgul olan yer altı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Krom B) Demir
C) Bakır D) Kurşun
E) Boksit

Çözüm

Türkiye'deki başlıca bakır yataklarının dağılışına bakıldığında en büyük rezervin Kastamonu – Küre dağları çevresi olduğu görülür. Bu yatakları Artvin – Murgul, Elazığ – Maden ve Diyarbakır – Ergani çevresi takip eder. İşlenmesi çok kolay olan bakır 5000 yıldır Anadolu topraklarında işlenmektedir.

CEVAP: C

41. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kış turizmi bakımından daha önce gelişme göstermiştir? (Lise 2020)

A) Uludağ B) Palandöken
C) Erciyes Dağı D) Ilgaz Dağı
E) Kartalkaya

Çözüm

Türkiye'nin yüksek ve engebeli bir ülke olması kış turizm potansiyelinin yüksek olmasını sağlamıştır. Seçeneklerde verilen yerlerden hepsi Türkiye'nin en önemli kış turizm mekânlarıdır. Kış turizmine dair ilk gelişme 1933 yılında ilk otelin açılmasıyla başlamıştır. Bu anlamda ilk kış turizm faaliyetlerinin başladığı yer Uludağ'dır.

CEVAP: A

42. Türkiye'de tarımı etkileyen faktörler göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisinin yapılması diğerlerine göre daha az önceliklidir? (Lise 2020)

A) Devlet desteklerinin artırılması
B) Pazar şartlarının iyileştirilmesi
C) Kaliteli tohum üretimi
D) Sulama olanaklarının geliştirilmesi
E) Organik gübre kullanımının yaygınlaştırılması

Çözüm

Türkiye'de tarımın gelişmesi ve kalkınması için başlıca yapılması gerekenler; kaliteli tohum kullanımı, makineleşme, sulama, pazarlamanın gelişmesi ve devlet teşviklerinin artırılmasıdır. Gübrelemenin artması verimi artırdığı için yapılması gerekir ancak gübrenin toprağın ihtiyaçları dâhilinde kullanılması yeterlidir. Organik olması temel şart değildir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

43. Aşağıdaki haritada bazı tarım ürünlerinin yoğun olarak yetiştirildiği yerler gösterilmiştir.

K, L ve M ile gösterilen bu yerlerde hangi tarım ürünleri yoğun olarak yetiştirilir? (Ön Lisans 2018)

	K	L	M
A)	Pirinç	Haşhaş	Çay
B)	Çay	Haşhaş	Pirinç
C)	Pirinç	Çay	Haşhaş
D)	Çay	Pirinç	Haşhaş
E)	Haşhaş	Pirinç	Çay

Çözüm

Meriç Nehri civarında pirinç, Afyon çevresinde haşhaş, Doğu Karadeniz'de de çay yetiştirilir. Bu nedenle cevap A'dır.

CEVAP: A

44. Doğal çevre koşullarına bağlı olarak ham madde temini kolaylığı açısından Türkiye'de aşağıdaki sanayi kollarından hangisinin gelişme potansiyeli daha yüksektir? (Ön Lisans 2018)

A) Madeni eşya
B) Gıda
C) Petrokimya
D) Otomotiv
E) Elektronik

Çözüm

Gıda sanayisinin hammaddesini tarım ürünleri ve hayvansal ürünler oluşturduğu için Türkiye'de gıda sanayisinin gelişme potansiyeli daha yüksektir.

CEVAP: B

45. Türkiye'de geçmişten günümüze gelişen bir iç ticaret faaliyeti görülür.

Bu durumun oluşmasında;

I. ülkede eğitim seviyesinin yükselmesi,
II. şehirlerde yaşayan nüfusun artması,
III. ulaşım hizmetlerinin ülke genelinde gelişmesi,
IV. ülkenin üç tarafının denizlerle çevrili olması

gibi faktörlerden hangileri daha fazla etkili olmuştur? (Ön Lisans 2018)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Türkiye'de şehirlerde yaşayan nüfusun artması tüketimi arttırmış, buna bağlı olarak iç ticareti arttırmıştır.

Ulaşım hizmetlerinin artması da ürünlere daha kolay ulaşılmasını sağlamaktadır. Bu da iç ticareti arttırmıştır.

CEVAP: C

46. İklim, bir tarımsal ürünün yetiştirilmesini ve çeşitliliğini belirleyen önemli faktörlerden biridir. Örneğin Türkiye'de buğday; filizlenme ve büyüme dönemi olan ilkbahar aylarında yağış, olgunlaşma dönemi olan yaz aylarında ise kuraklık ister.

Aşağıdaki illerin hangisinde bu ürünün yetişmesi daha güçtür? (Ön Lisans 2018)

A) Sivas
B) Konya
C) Afyonkarahisar
D) Rize
E) Samsun

Çözüm

Buğday yaz kuralığı istemektedir. Rize her mevsim yağışlı yazın da yağışlı olduğu için Rize'de buğday yetişmez.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

47. Türkiye'de, ekonomi politikaları belirlenirken iller ve bölgeler arasındaki kalkınma farkını azaltmak amacıyla çeşitli önlemler alınmakta ve az gelişmiş illerde bazı destekleyici uygulamalar yapılmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu uygulama ve önlemlerden biri değildir? (Ön Lisans 2018)

A) Özel sektörün teşvik edilmesi
B) Vergi indirimi
C) Ucuz enerji
D) Arsa temini
E) Nüfus artışının teşvik edilmesi

Çözüm

Gelişmemiş ve az gelişmiş illerde kalkınma hızını arttırmak için nüfus artışı teşvik edilmez. Çünkü hızlı nüfus artışı işsizliği ve demografik yatırımları arttırarak kalkınma hızını düşürür.

CEVAP: E

48. Türkiye'nin yeryüzü şekilleri göz önüne alındığında aşağıdaki illerden hangisinde kayak turizminin gelişmesi beklenmez? (Ön Lisans 2018)

A) Bursa B) Kilis
C) Erzurum D) Antalya
E) Bolu

Çözüm

Kilis'in ortalama yükseltisi az olduğu için kayak turizmi gelişmez.

CEVAP: B

49. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin üye olduğu uluslararası kuruluşlardan biridir? (Lise 2018)

A) Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO)
B) Avrupa Birliği
C) Körfez İşbirliği Konseyi (GCC)
D) Şangay İşbirliği Örgütü
E) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)

Çözüm

Türkiye Ekonomik İşbirliği Teşkilatına üyedir.

CEVAP: A

50. Aşağıda verilen akarsular ile bu akarsular üzerindeki baraj eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır? (Lise 2018)

A) Kızılırmak - Hirfanlı Barajı
B) Çoruh - Deriner Barajı
C) Sakarya - Atatürk Barajı
D) Fırat - Keban Barajı
E) Yeşilırmak - Almus Barajı

Çözüm

Atatürk Barajı Fırat nehri üzerinde bulunmaktadır.

CEVAP: C

51. Türkiye'nin, dünyada en fazla rezerve sahip olduğu bilinen yer altı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Demir B) Bor
C) Krom D) Boksit
E) Taş kömürü

Çözüm

Dünya'daki bor mineralleri rezervinin yaklaşık %70'i Türkiye'de bulunur. Türkiye bor rezervi açısından Dünya'da birincidir.

CEVAP: B

52. Kocaeli'de petrol rafinerisinin kurulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur? (Lise 2018)

A) Pazar alanlarına yakınlık
B) Gelişmiş ulaşım olanakları
C) Ham madde kaynaklarına yakınlık
D) Yeterli iş gücünün varlığı
E) Gelişmiş sanayi bölgesinde yer alması

Çözüm

Kocaeli'de petrol çıkartılmaz. Bu nedenle buraya İpraş Petrol Rafinerisi'nin kurulmasında hammaddeye yakınlık etkili değildir.

CEVAP: C

53. Türkiye'de, elektrik enerjisi elde etmek için planlanan ancak henüz faaliyete geçmeyen enerji üretim sistemi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Hidroelektrik B) Nükleer
C) Rüzgâr D) Biyokütle
E) Jeotermal

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Türkiye nükleer enerjiden elektrik üretmemektedir. Mersin ve Sinop'a nükleer enerji santrali kurulması planlanmaktadır.

CEVAP: B

54. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de tarımsal üretimin şekillenmesi üzerinde etkili olan beşerî faktörlerden biri değildir? (Lise 2018)

A) İşletmelerin yapısı
B) Tarımsal örgütlenme
C) Tarımsal pazarlama
D) Zararlılarla mücadele
E) Toprak verimlilik sınıfları

Çözüm

İşletmelerin yapısı, tarımsal örgütlenme, tarımsal pazarlama, zararlılarla mücadele, tarımda verimi arttıran beşeri faktörlerdir fakat toprak verimliliği doğal faktördür.

CEVAP: E

55. Türkiye'nin iç kesimlerindeki step alanlarında yaygın olarak yapılan hayvancılık faaliyeti aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Tavukçuluk
B) Yük ve çeki hayvancılığı
C) Balıkçılık
D) İpek böcekçiliği
E) Küçükbaş

Çözüm

Step (bozkır) bitki örtüsünün yaygın olduğu yerlerde küçükbaş hayvancılık yaygındır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

56. Türkiye'nin bazı komşuları ile sınır kapılarının verildiği aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur? (Lise 2018)

A) Gürcistan - Sarp
B) İran - Kapıkule
C) Irak - Gürbulak
D) Suriye - İpsala
E) Ermenistan - Habur

Çözüm

Kapıkule → Bulgaristan

Gürbulak → İran

İpsala → Yunanistan

Habur → Irak'la olan sınır kapılarımızdır.

Sadece Sarp → Gürcistan eşleştirmesi doğru yapılmıştır.

CEVAP: A

57. Türkiye'de turizm, 1980'lerden itibaren gelişme göstermeye ve bu doğrultuda turizm çeşitliliği son yıllarda artmaya başlamıştır.

Buna göre Türkiye'de;

I. ekoturizm,
II. golf turizmi,
III. kültür turizmi,
IV. deniz ve kıyı turizmi

türlerinden hangileri diğerlerine göre daha fazla turist çekmektedir? (Ön Lisans 2016)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Türkiye'de 1980'lerden itibaren turizm gelişme göstermiştir. Bu gelişmeler seçenekler arasında özellikle kültür, deniz ve kıyı turizmindedir. Ekoturizm ve golf turizmi yeni gelişen alternatif turizm çeşitleridir.

CEVAP: E

58.
- Türkiye-Bulgaristan sınırında yer alır.
- Kara yolu ve demir yolu geçişi vardır.
- İşlek ve önemli bir gümrük kapısıdır.

Bazı özellikleri verilen bu sınır kapısı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Cilvegözü B) İpsala
C) Kapıkule D) Gürbulak
E) Habur

Çözüm

Türkiye-Bulgaristan sınırında yer alan, kara ve demir yolu geçişi olan işlek ve önemli gümrük kapısı, Kapıkule Sınır Kapısı'dır.

CEVAP: C

59. Türkiye'de genellikle sanayi faaliyetlerinin yoğun olduğu kentlerde demir yolu ulaşımı bulunmaktadır.

Aşağıdaki kentlerden hangisi bu duruma uymamaktadır? (Ön Lisans 2016)

A) Kayseri B) Manisa
C) Gaziantep D) Mersin
E) Bursa

Çözüm

Bursa, Türkiye'de sanayinin geliştiği bir bölgede yer almaktadır. Ancak Bursa'da demir yolu bulunmamaktadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

60. Türkiye'de bazı iller, sahip oldukları ham maddeler nedeniyle belirli sanayi dallarıyla özdeşleşmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi buna örnek verilemez? (Ön Lisans 2016)

A) Kars - süt mamulleri
B) Eskişehir - meyve suyu üretimi
C) Çanakkale - konserve ürünler
D) Aydın-pamuklu dokuma
E) Konya - unlu mamuller

Çözüm

Meyve suyu üretiminin yapıldığı yerler hammaddeye yakın olan yerlerdir. Eskişehir'de karasal iklimin yaygın olması sulama problemi gibi nedenlerden dolayı meyve çeşitliliği azdır. Bu nedenden dolayı da meyve suyu üretimi yaygın değildir.

CEVAP: B

61. I. Bakü-Tiflis-Ceyhan
II. Mavi Akım
III. Kerkük-Yumurtalık
IV. İran-Türkiye
V. Yumurtalık-Kırıkkale

Yukarıda verilen boru hatlarının hangilerinde petrol taşımacılığı yapılmaktadır? (Ön Lisans 2016)

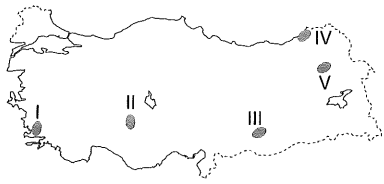
A) I ve II B) I ve IV
C) I, III ve V D) II, III ve IV
E) III, IV ve V

Çözüm

Bakü-Tiflis-Ceyhan: Petrol
Mavi Akım: Doğalgaz
Kerkük-Yumurtalık: Petrol
İran-Türkiye: Doğalgaz
Yumurtalık-Kırıkkale: Petrol

CEVAP: C

62. Türkiye'deki kırsal yerleşmelerde yaşayanlar, bulundukları bölgenin coğrafi özelliklerine göre farklı ekonomik faaliyetlerde bulunmaktadırlar.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen kırsal alanların hangilerinde tarımsal ekonomik faaliyetler daha çok benzerlik gösterir? (Ön Lisans 2016)

A) I ve II B) I ve III
C) I ve V D) II ve III
E) III ve IV

Çözüm

Haritada, II ve III numara ile gösterilen yerlerde aynı iklim şartları hüküm sürdüğü için, tarımsal ekonomik faaliyetler de benzerlik göstermektedir.

CEVAP: D

63. Aşağıdaki haritada alternatif enerji üretiminin yapıldığı üç alan koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanlar Türkiye'de aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisiyle öne çıkmaktadır? (Ön Lisans 2016)

A) Dalga B) Gel-git
C) Rüzgâr D) Jeotermal
E) Biyomas

Çözüm

Çanakkale ve çevresi, Ege kıyıları ve Hatay çevresinde, rüzgar enerji santralleri diğer enerji santrallerine göre daha fazla ön plandadır.

CEVAP: C

64. "Çiftçilikle uğraşan bir ziraat mühendisiyim. Tarım yapmak için Türkiye'nin en avantajlı yerinde yaşamaktayım. Bazı alüvyal ovalar gibi bu ova da bize oldukça iyi olanaklar sunmaktadır. Yaşadığım yerde ılıman iklim şartlarının etkisiyle yılda birden fazla ürün alınır. Genellikle buğday hasadından sonra yerine mısır ve soya fasulyesi gibi tarım ürünleri ekilir. Dağlık alanlarda ise nüfusun geçim kaynağı hayvancılıktır. Başta kıl keçisi olmak üzere küçükbaş hayvancılıkla uğraşılır."

Bu parçada sözü edilen yer, aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Iğdır Ovası
B) Bursa Ovası
C) Harran Ovası
D) Çukurova
E) Isparta Ovası

Çözüm

Türkiye'de tarımsal faaliyetler için en avantajlı yerlerden birisi, alüvyal toprakların yaygın olduğu ve sulama probleminin fazla olmadığı Çukurova'dır. Ayrıca, Çukurova'nın dağlık alanlarında kıl keçisi de yaygın olarak beslenmektedir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

65. Türkiye'nin iç kesimlerinde küçükbaş hayvancılık yaygın olarak yapılırken kuzeydoğu kesimindeki Erzurum, Ardahan ve Ağrı üçgeninde büyükbaş hayvancılık ön plana çıkmaktadır.

Bu ön plana çıkışta diğerlerine oranla daha fazla etkili olan faktörler aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir? (Lise 2016)

A) Yükselti ve toprak özellikleri
B) Yerleşme ve iklim
C) İklim ve yeryüzü şekilleri
D) İklim ve hidrografya
E) İklim ve tarım kültürü

Çözüm

Erzurum-Ardahan ve Ağrı üçgeninde büyükbaş hayvancılığın ön plana çıkmasının sebebi, sert karasal iklime bağlı olarak ortaya çıkan yaz yağışları ve çayır bitki örtüsünün yaygın olmasıdır.

CEVAP: C

66. **Turizmin Türkiye ekonomisine daha fazla katkı sağlaması amacıyla uygulanabilecek politikalar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz? (Lise 2016)**

A) Turizm sektöründe istihdamın artırılması
B) Turistik çekiciliklerin artırılması
C) Alternatif turizm türlerinin geliştirilmesi
D) Tanıtım ve pazarlamaya ağırlık verilmesi
E) Hava yolu ulaşımının geliştirilmesi

Çözüm

Türkiye'de turizm sektöründe çalışanların oranı yani turizm sektöründe istihdam yeterlidir. İstihdamın artırılması, Türkiye ekonomisine herhangi bir katkı sağlamaz.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

67. **Türkiye tarımının, Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki durumuyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez? (Lise 2016)**

A) Tarımdan geçimini sağlayan insan sayısı fazladır.
B) Tarımda gübre kullanımı yetersizdir.
C) Birim alandan elde edilen verim düşüktür.
D) Tarımda makine kullanımı yeterli değildir.
E) Ticari amaçlı tarımsal faaliyetler daha yaygındır.

Çözüm

Türkiye'de tarımın ilk yıllarında tarımsal üretimin esas amacı tarımsal ihtiyaçların karşılanmasıdır, yani ticari amaçlı tarımsal faaliyetler bu düzende yaygın değildir.

CEVAP: E

68. **Türkiye'de hâlen tarıma dayalı sanayiye en fazla katkı sağlayan bölgesel kalkınma projesi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)**

A) Doğu Anadolu Projesi
B) Güneydoğu Anadolu Projesi
C) Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişim Projesi
D) Yeşilırmak Havza Gelişim Projesi
E) Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi

Çözüm

Güneydoğu Anadolu Bölgesi, özellikle GAP'la birlikte tarıma dayalı sanayi üretiminde diğer bölgelere göre daha ön plana çıkmıştır.

CEVAP: B

69. Türkiye'de kara yolu taşımacılığının diğer ulaşım biçimlerine göre daha gelişmiş olmasındaki en önemli etken aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Tüm illerin otobanlarla birbirine bağlanmış olması
B) Taşıtların büyük bir kısmının ülkede üretilmesi
C) Akaryakıt istasyonlarının yol güzergâhlarında sıkça bulunması
D) Yolcu ve yük taşımacılığı talebinin yüksek olması
E) Araç sürücülerinin eğitim seviyelerinin yükseltilmesi

Çözüm

Türkiye'de yolcu ve yük taşımacılığında kara yolunun diğer ulaşım yollarına göre daha gelişmiş olmasının sebebi, ulaşım ağının geniş olması nedeni ile talebin yüksek olmasıdır.

CEVAP: D

70. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye-Suriye sınırında yer alan sınır kapılarından biri değildir? (Lise 2016)

A) Cilvegözü B) Gürbulak
C) Öncüpınar D) Akçakale
E) Yayladağı

Çözüm

Gürbulak Sınır Kapısı, Türkiye ile İran arasındadır.

CEVAP: B

71. Rüzgâr enerjisi potansiyeli ve işletme verimliliğine uygunluk bakımından aşağıdaki alanlardan hangisi diğerlerine göre daha olumsuz koşullara sahiptir? (Lise 2016)

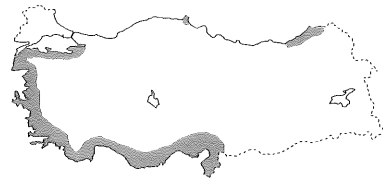
A) Gökçeada ve Bozcaada
B) Biga Yarımadası'nın güney ve kuzey kıyıları
C) Urla Yarımadası
D) Bodrum ve çevresi
E) Rize ve çevresi

Çözüm

Rize ve çevresinde rüzgar enerjisi potansiyeli, seçeneklerdeki diğer yerlere göre daha azdır.

CEVAP: E

72. Aşağıdaki haritada, turunçgil üretiminin yapıldığı bazı alanlar koyu renkle gösterilmiştir.

Buna göre, turunçgil üretiminin kıyı bölgelerinde yoğunlaşmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) Bu bölgelerde nem oranının fazla olması
B) Bu bölgelerde kireçli toprakların yaygın olması
C) Yıllık ortalama sıcaklıkların bu bölgelerde 10°C'nin altına düşmemesi
D) Bu bölgelerde föhn rüzgârlarının etkili olması
E) Turunçgillerin yetişme döneminde bu bölgelerde don olayının yaşanmaması

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Turunçgil tropikal bölgenin meyvesidir. Sıcaklığın 0°C'nin altına düştüğü yerlerde yetişme alanı daralır. Türkiye'de turunçgillerin özellikle Akdeniz, Ege ve Doğu Karadeniz'de yetişmesinin nedeni kış sıcaklık ortalamalarının yüksek olması ve don olayının nadir görülmesidir.

CEVAP: E

73. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'deki arazi varlığı içinde en geniş alana sahiptir? (Ön Lisans 2014)

A) Tarım alanları
B) Dikili alanlar
C) Orman alanları
D) Çayır ve mera alanları
E) Kayalık alanlar

Çözüm

Türkiye'de arazinin kullanımında en büyük pay %31,1'i tarım arazisidir. Bunu %28,6'sı orman,%18,6'sı mera alanları takip eder.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

74. Türkiye'deki hayvancılık faaliyetleriyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2014)

A) Bozkırlarda küçükbaş hayvancılık yaygındır.
B) Küçükbaş hayvan türleri içerisinde en fazla koyun tercih edilmektedir.
C) Mera hayvancılığında et ve süt verimi ahır hayvancılığına göre daha düşüktür.
D) Ege kıyılarında insanların geçiminde hayvancılık tarımdan önemlidir.
E) Ahır hayvancılığında modern yöntem ve tekniklerden yararlanılmaktadır.

Çözüm

Ege kıyılarında verimli alüvyal araziler yaygındır. Bu yüzden bu bölgede yaşayan insanların geçiminde tarım hayvancılıktan daha önemlidir.

CEVAP: D

75. Türkiye'de kıyı ve deniz turizmi bakımından aşağıdaki illerden hangisi diğerlerine göre daha az gelişmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) Aydın B) Muğla
C) Balıkesir D) Sinop
E) Rize

Çözüm

Rize'de bulutlu gün sayısı fazla, Güneşli gün sayısı azdır. Bu yüzden Rize'de kıyı ve deniz turizmi diğer yerlere göre daha az gelişmiştir.

CEVAP: E

76. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin 2023 turizm eylem planlaması içerisinde oluşturulması düşünülen iki "Turizm Gelişim Koridoru" gösterilmiştir.

Buna göre, belli bir güzergâhın doğal ve kültürel dokusunun yenilenerek belirli temalara dayalı turizm amacıyla geliştirilmesi düşünülen bu iki koridor aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir? (Ön Lisans 2014)

	I	II
A)	Eko-turizm koridoru	Yayla koridoru
B)	Kültür koridoru	Eko-turizm koridoru
C)	Yayla koridoru	İpek Yolu turizm koridoru
D)	Zeytin koridoru	Kış turizmi koridoru
E)	Yayla koridoru	Eko-turizm koridoru

Çözüm

Türkiye'nin 2013 Turizm Stratejisinde yer alan Turizm Gelişim Koridorları şunlardır:

Zeytin Koridoru: Bursa İli Gemlik ve Mudanya İlçeleri, Balıkesir İli Gönen, Bandırma ve Erdek İlçeleri, Çanakkale İli Ezine İlçesi

Kış Koridoru: Erzincan, Erzurum, Ağrı, Kars ve Ardahan İlleri

İnanç Koridoru: Mersin İli Tarsus İlçesinden başlayarak Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin İlleri

İpek Yolu Koridoru: Ayaş – Sapanca

Batı Karadeniz Kıyı Koridoru: Şile – Sinop arasında uzanan 500 kilometrelik kıyı bandı

Yayla Koridoru: Samsun İlinden Hopa'ya kadar uzanan bölge

Trakya Kültür Koridoru: Edirne – Kırklareli ve Tekirdağ illeri

CEVAP: D

77. Türkiye'nin toplam enerji tüketimi içinde en büyük paya sahip olan yerli enerji kaynağı türü aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

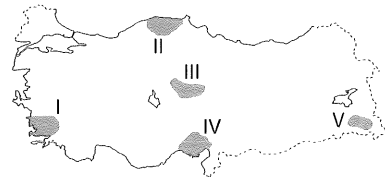
A) Taş kömürü B) Linyit
C) Asfaltit D) Petrol
E) Doğal gaz

Çözüm

Türkiye enerji tüketiminde en büyük pay linyitindir. Bu durumun sebebi linyitin diğer enerji kaynaklarına göre Türkiye'de daha fazla olmasıdır.

CEVAP: B

78. Aşağıdaki haritada farklı yer şekli özelliklerine sahip beş alan numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde, demir yolu ulaşımının gelişmemesinde yer şekillerinin etkisi diğerlerinden daha fazladır? (Ön Lisans 2014)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) II ve V
E) IV ve V

Çözüm

II numaralı yerde dağların kıyıya paralel uzanması V numaralı yerin ise dağlık bir alan olması bu bölgelerde demiryolu ulaşımını zorlaştırmıştır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

79. I. Nüfus hareketleri
II. Ticaret hacminin genişlemesi
III. Nüfus artış hızının yükselmesi

Türkiye'de yeni iş alanlarının ortaya çıkması sonucu yukarıdakilerin hangilerinde artış olması beklenir? (Ön Lisans 2014)

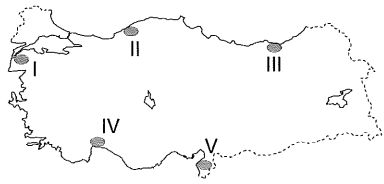
A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Türkiye'de yeni iş alanlarının ortaya çıkması o bölgede istihdamı artırdığı için göç almasına neden olur. Yani yeni iş alanlarının ortaya çıkması nüfus hareketlerine neden olur. Ayrıca o bölgede ticaret hacminin genişlemesini de sağlar.

CEVAP: D

80.

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiş beş liman şehrinden hangisi;

- korunaklı liman,
- gelişmiş kara yolu ulaşımı,
- geniş bir hinterlant,
- gelişmiş sanayi

özelliklerinin tümüne sahiptir? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

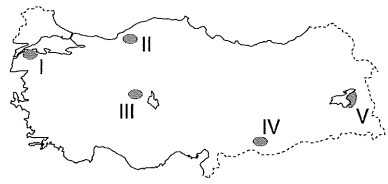
Çözüm

Özellikleri verilen liman, İskenderun Limanı'dır. İskenderun Limanı korunaklıdır ve gelişmiş bir karayolu ağına sahiptir. Bu yüzden limanın hinterlandı da geniştir. Ayrıca bu bölgede demir-çelik sanayisi de gelişmiştir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

81.

Beslenme ve yetiştirilme koşulları göz önüne alındığında, yukarıda numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanların hangisinde koyun yetiştiriciliğinin önemi daha azdır? (Lise 2014)

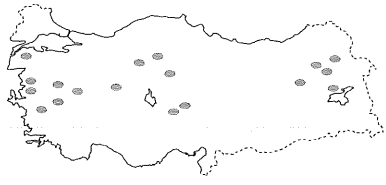
A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Koyun yetiştiriciliği, bozkır bitki örtüsünün yaygın olduğu düz arazilerde yaygındır. Bu özellikler haritada II numara ile gösterilen alanda görülmez. Bu yüzden koyun yetiştiriciliği diğer yerlere göre daha azdır.

CEVAP: B

82. Aşağıdaki haritada, ses ve ısı yalıtımında kullanılan ve doğal bir malzeme olan perlitin Türkiye'deki rezervlerinin dağılışı koyu renklerle gösterilmiştir.

Bu dağılış dikkate alındığında, perlit rezervinin bu alanlarda görülmesinde aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan bir ilişki söz konusudur? (Lise 2014)

A) Volkanik arazilerle
B) Jipsli arazilerle
C) Kaya tuzu yataklarıyla
D) Fay hatlarıyla
E) Masif arazilerle

Çözüm

Perlit, volkanik bir kayaçtır ve volkanik arazilerde daha yaygındır. Haritada dağılışı gösterilen alan volkanik arazilerdir ve bu bölgelerde perlit rezervi fazladır.

CEVAP: A

83. Türkiye'de son yıllarda enerji üretimi ve tüketiminde doğal gazın payının artmasıyla aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştiği söylenemez? (Lise 2014)

A) Termik santrallerin sayısı artmıştır.
B) Özellikle büyük kentlerde ısınmadan kaynaklanan hava kirliliği azalmıştır.
C) Enerjide dışa bağımlılık artmıştır.
D) Yeni istihdam olanakları ortaya çıkmıştır.
E) Hidroelektrik santrallerinin sayısı azalmıştır.

Çözüm

Hidroelektrik santraller su gücü ile çalışır. Doğalgazın enerji üretimi ve tüketimindeki payının artması ile hidroelektrik santral sayısı arasında herhangi bir ilişki yoktur.

CEVAP: E

84. Türkiye'de bazı büyük sanayi tesislerinin, kıyı kesimlerinde kurulmasının nedeni bu alanların başlıca hangi avantajıyla ilişkilidir? (Lise 2014)

A) Enerji temini
B) Ulusal güvenlik
C) Ulaşım kolaylığı
D) Sermaye kolaylığı
E) Ham madde temini

Çözüm

Büyük sanayi kuruluşlarının deniz kenarlarını tercih etmesinin en önemli sebebi deniz ulaşımıdır. Çünkü en ucuz ulaşım deniz yoludur.

CEVAP: C

85. Aşağıdakilerden hangisi, Akdeniz kıyı kesimiyle iç kesimleri birbirine bağlayan geçitlerden biri değildir? (Lise 2014)

A) Gülek Boğazı
B) Sertavul Geçidi
C) Çubuk Beli
D) Cankurtaran Geçidi
E) Çeltikçi Beli

Çözüm

Gülek Boğazı Adana'yı İç Anadolu'ya, Sertavul Geçidi, Taşeli Platosu'nu İç Anadolu'ya, Çubuk Geçidi, Antalya'yı Göller Yöresi'ne, Çeltikçi Beli ise İç Anadolu ve Ege Bölgesi'ni Akdeniz Bölgesi'nde bağlar. Ancak Cankurtaran Geçidi, Rize-Artvin-Ardahan karayolu üzerinde yer almaktadır.

CEVAP: D

86. Türkiye'nin dış ticaretiyle ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur? (Lise 2014)

A) Turizm gelirleri, dış ticaret açığını kapatacak düzeye gelmiştir.
B) Dış ticaret hacminin büyümesiyle birlikte dış satım da istenilen düzeye ulaşmıştır.
C) Son beş yıl içerisinde dış alımın parasal karşılığı, dış satımın parasal karşılığından yüksektir.
D) Dış alımda Avrupa Birliği ülkeleri ilk sıralarda yer alır.
E) Dış satımda sanayi ürünlerinin yanı sıra tarım ürünlerinin payı da artmıştır.

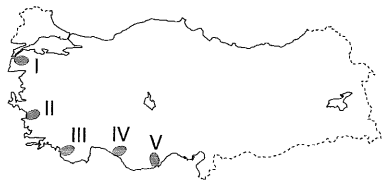
YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Türkiye'de dış alımın parasal karşılığı, dış satımın parasal karşılığından daha fazladır. Bu durumun sebebi dışarıya hammadde satılması, dışarıdan ise mamul madde satın alınmasıdır.

CEVAP: C

87.

Deniz, kıyı ve kıyı gerisindeki kültürel çekicilikler göz önüne alındığında, yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanlardan hangisi uluslararası turizm bakımından günümüzde en az ilgi gören yerdir? (Lise 2014)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Deniz, kıyı ve kıyı gerisindeki çekicilikler göz önüne alındığında Ege kıyıları ile Antalya Bölümü uluslararası anlamda daha fazla ilgi çekmektedir. Ancak V numara ile gösterilen bölge, diğer yerlere göre daha az ilgi görmektedir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

88. Aşağıda verilen ekonomik etkinliklerden hangisinin, topoğrafik koşullara bağlı olarak geliştiği <u>söylenemez</u>? (Ön Lisans 2012)

A) Karadeniz yaylalarında hayvancılık etkinliklerinin yapılması

B) Kıyı ovalarında tarımsal etkinliklerin yoğun olması

C) Palandöken Dağlarında kış turizminin yoğun olması

D) Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da hidroelektrik santrallerinin fazla olması

E) Çatalca ve Kocaeli platolarında endüstriyel etkinliklerin gelişmiş olması

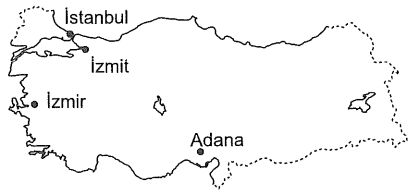
Çözüm

Topografik koşullar, bir bölgenin veya yörenin fiziki özelliklerini ifade eder. Bu nedenle;

- Karadeniz yaylalarında hayvancılık etkinliklerinin yapılması,
- Kıyı ovalarında tarımsal etkinliklerin yoğun olması,
- Palandöken Dağları'nda kış turizminin yoğun olması,
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da hidroelektrik santrallerin fazla olması, bu yörelerin veya bölgelerin fiziki koşullarının uygun olması ile ilgilidir. Ancak Çatalca – Kocaeli Platosu'nda endüstriyel etkinliklerin gelişmiş olması durumu bu alanda ulaşım, sermaye nitelikli işgücü, pazarlama vb. beşeri özelliklerin uygun olması ile ilgilidir.

CEVAP: E

89.

Yukarıdaki haritada, Türkiye'de endüstriyel etkinliklerin yoğun olduğu bazı il merkezleri gösterilmiştir.

Buna göre;

I. kara ve demir yolu ulaşım olanaklarına sahip olmaları,
II. önemli ticaret limanlarına sahip veya onlara yakın olmaları,
III. endüstriyel ham madde kaynakları bakımından zengin olmaları

özelliklerinden hangileri verilen bütün iller için ortaktır? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I, II ve III

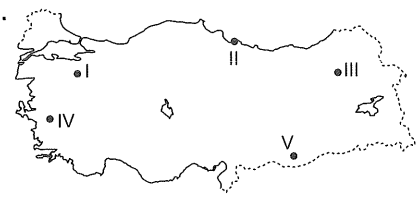
Çözüm

Türkiye haritasında verilen iller, İstanbul, İzmir, İzmit ve Adana'dır. Bu illerin tamamına ulaşan demir yolu ve gelişmiş kara yolu ağı bulunmaktadır. İstanbul, İzmir ve İzmit gelişmiş bir limana sahip iken, Adana gelişmiş Mersin ve İskenderun limanlarına yakın bir konumdadır. I ve II. öncüllerde verilen bilgiler doğrudur. Ancak endüstrisi gelişen her bölge için endüstriyel ham maddenin varlığının olması beklenemez. Adana ve İzmir için ham maddenin endüstrinin gelişimi üzerinde etkisi olduğu söylenebilirken İzmit ve İstanbul için bu durumdan bahsedilemez.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

90.

Pamuk, sıcak iklimin egemen olduğu alanlarda ve alüvyal topraklarda yetişir. Yetişme döneminde bol su, olgunlaşma dönemindeyse sıcak ve kurak bir havaya ihtiyaç duyar.

Buna göre, yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangileri pamuk tarımı için uygun değildir? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) II ve III D) III ve IV
E) IV ve V

Çözüm

Pamuk, sıcak iklimin egemen olduğu alanlarda ve alüvyal topraklarda yetişir. Yetişme döneminde bol su, olgunlaşma dönemindeyse sıcak ve kurak bir havaya ihtiyaç duyar. Bilgisi dikkate alındığında pamuk bitkisinin yaz aylarının kurak geçmediği yerlerde yetişemeyeceği vurgulanmıştır. Haritada numaralanmış I, IV ve V. yörelerde yaz kuraklığı belirgindir. Bu nedenle pamuk yetiştirilebilmektedir. Ancak II ve III. yörede yaz ayları serin ve yağışlı geçmektedir. II numaralı yöre Çarşamba Ovası; III numaralı yöre Erzurum - Kars Platosu'dur.

CEVAP: C

91. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de çeltik tarımı yapılan yerlerin ortak özellikleri arasında gösterilebilir? (Ön Lisans 2012)

A) Yağış rejimlerinin düzenli olması
B) Genellikle akarsu boylarında bulunmaları
C) Kış aylarında don olaylarının görülmemesi
D) Yılda birden fazla ürün alınması
E) Aynı iklim bölgesinde yer almaları

Çözüm

Ülkemizdeki başlıca pirinç ekim alanları;

- Edirne (Meriç boyunca)
- Balıkesir (Susurluk boyunca)
- Manisa (Gediz)
- Aydın (B. Menderes)
- Adana (Seyhan ve Ceyhan)
- Antakya (Asi)
- Adapazarı (Sakarya)
- Samsun (Kızılırmak ve Yeşilırmak)
- Şanlıurfa (Fırat)
- Diyarbakır (Dicle)
- Çorum (Osmancık)
- Kastamonu (Tosya) illerindedir. Pirinç Su içinde yetiştirilebilen bir tarım ürünüdür. Bu nedenle tarımı yapılan yerlerin ortak özelliği akarsu boyları olmalarıdır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

92. Türkiye'de büyükbaş hayvancılığa göre küçükbaş hayvancılık daha yaygındır. Küçükbaş hayvan türleri içerisinde de koyun, en çok yetiştirilen hayvan türüdür.

Buna göre, Türkiye'de koyun yetiştiriciliğinin diğer türlere göre daha fazla olmasında;

I. bozkırların geniş yer kaplaması,
II. ülkenin büyük bölümünde yaz kuraklığının belirgin olması,
III. ortalama yükseltinin fazla olması,
IV. tümüyle aile işletmeciliği şeklinde yapılması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2012)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve IV
E) II, III ve IV

Çözüm

Büyükbaş hayvan türleri sığır ve manda, küçükbaş hayvan türleri koyun ve keçidir. Sığır yetiştiriciliği yaz aylarının yağışlı geçtiği uzun boylu otların yaygın olduğu yüksek yerlerde yapılmaktadır. Küçükbaş hayvanlardan olan keçi, tiftik ve kıl keçisi olarak ikiye ayrılır. Tiftik keçisi Ankara çevresinde beslenmektedir. Suni ipliğin yaygınlaşması ile yünü için beslenen bu hayvanların önemi azalmıştır. Kıl keçisi ise eğimli ve engebeli yüzeylere sahip alanlarda yetiştirilmektedir. Koyun, ise bozkırların geniş alan kapladığı ülkemizde en fazla beslenen hayvan türüdür. Bu durum oluşmasında;

- Bozkırların geniş yer kaplaması,
- Ülkenin büyük bir bölümünde yaz kuraklığının belirgin olması etkili olmuştur.

CEVAP: A

93. İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının Türkiye'de deniz balıkçılığının önemli alanlarından olmasında;

I. akıntılara bağlı olarak besin maddeleri yönünden zengin olması,
II. balıkların göç yolunu oluşturması,
III. kıyı kullanımının diğer yerlere göre daha yoğun olması,
IV. boğazların ortalama derinliğinin fazla olmaması

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) III ve IV E) II, III ve IV

Çözüm

Ege ve Marmara ile Karadeniz arasında enlemden dolayı tuzluluk (yoğunluk) farkı ve su miktarından dolayı seviye farkı vardır. Ege'nin suları daha tuzlu olduğundan alt akıntı şeklinde Marmara üzerinden Karadeniz'e Karadeniz'in yüksek olmasından dolayı üst akıntı sayesinde Karadeniz'in suları Marmara'dan Ege'ye geçmektedir. İstanbul ve Çanakkale boğazları alt ve üst akıntıların karşılıklı yer değiştirdiği yerlerdir. Karadeniz'e karışan tatlı su miktarı fazla olduğu için plankton miktarı da fazladır. Balıkların gerek göç yolları üzerinde olmaları gerekse besin maddelerinin bol olmasından dolayı İstanbul ve Çanakkale boğazlarında balıkçılık gelişmiştir.

CEVAP: C

94. Türkiye'de arıcılığın "herkes için potansiyel bir istihdam ve gelir kaynağı" **olduğunu söyleyen bir kişi aşağıdakilerden hangisini buna gerekçe olarak gösterebilir? (Ön Lisans 2012)**

A) Arıcılığın düşük maliyetli ve özel mülkiyet gerektirmeyen arazi varlığına bağlı bir iş kolu olmasını
B) Arıcılık faaliyeti ile bal ve bal mumu gibi bozulmadan uzun süre saklanabilen ürünlerin üretilmesini
C) Arıcılıkta üretilen ürünlerin ekonomik değerinin yüksek olmasını
D) Türkiye'nin iklim özellikleri nedeniyle bitkilerin çiçeklenmesinin farklı dönemlerde olmasını
E) Türkiye'nin tüketim için büyük bir pazar alanı olmasını

Çözüm

Ülkemizde arıcılık, bitki tür ve çeşitliliğinin fazla olduğu yörelerde yoğun olarak yapılan bir faaliyettir. Muğla, Rize ve Hakkari aracılığın yoğun olarak yapıldığı illerdir. Ülkemizde arıcılık gezici arıcılık şeklinde yapılmaktadır. Böylece alınan verim artırılmaktadır. Arıcılıkta arazinin mülkiyetinin kişiye ait olma zorunluğu yoktur. Ayrıca herhangi bir bina gerektirmediğinden dolayı kurulum maliyeti oldukça düşüktür. Bu nedenle arıcılık "herkes için potansiyel bir istihdam ve gelir kaynağı" denilebilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

95. Türkiye'de kurulması planlanan ilk nükleer güç santralinin Mersin Akkuyu'da inşa edilmesi kararlaştırılmıştır.

Buna göre, Akkuyu'nun seçiminde;

I. yıllık ortalama sıcaklıklarının yüksek olması,
II. Türkiye'deki nükleer ham madde rezervlerine yakın olması,
III. topoğrafik koşullarının uygun olması,
IV. denize yakın bir konumda olması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2012)

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) III ve IV E) I, III ve IV

Çözüm

Nükleer santrallerin kurulum yeri seçiminde iki önemli husus göz önünde bulundurulmaktadır. Bunlardan birincisi santral kurulacak alanın oldukça düz olması, deprem riskinin ve diğer coğrafi risklerin en az veya olmaması ile reaktörlerin soğutulması için bol miktarlarda su olmalıdır. Türkiye'de kurulması planlanan ilk nükleer güç santralinin Mersin Akkuyu'da inşa edilmesinin kararlaştırılmasında bu alanda deprem riskinin düşük olması, alanın düz olması, ulaşımın kolay olması ve deniz kıyısı olması etkili olmuştur.

CEVAP: D

96. Türkiye, yer şekilleri bakımından engebeli bir ülke olmasına karşın son yıllarda ulaşım alanında büyük gelişmeler göstermektedir. Türkiye'nin ulaşım alanında gösterdiği bu gelişmelerin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Tarımda çalışan nüfus oranının azalması
B) Yüz ölçümünün büyüklüğü
C) Kentleşme oranının artması
D) Coğrafi konumu
E) Teknolojik gelişmeler ve ekonomik kalkınma

Çözüm

Ülkelerin ekonomik gelişmişlikleri ile doğal koşulların etkileri arasında sıkı bir ilişki vardır. Ekonomik olarak geri kalmış ülkelerde doğal koşullar insan yaşamı üzerinde etkili olurken, gelişmişlik arttıkça doğal koşullara bağımlılık azalmaktadır. Türkiye yakın bir jeolojik geçmişe sahip olan yüksek dağlık ve engebeli bir ülkedir. Bu nedenle yol yapım maliyeleri yüksektir. Ekonomik gelişmenin az olduğu dönemde yol sistemleri gelişme göstermemiştir. Ancak son yıllarda gerek ekonomik kalkınmanın hızlanması gerekse teknolojik gelişmelerin yaşanması tünel, köprü, viyadük gibi yol yardım elemanlarının yapılabilmesini sağlamıştır. Ayrıca hava yolu ulaşımında büyük ilerlemek kaydedilmiş, hızlı tren projeleri ile zamandan tasarruf sağlanmıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

97. I. Yer şekilleri
II. Hava ve atmosfer olayları
III. Sıcak su kaynakları
IV. Modern mimari

Türkiye turizmindeki çekicilikler göz önüne alındığında yukarıdakilerden hangilerinin daha fazla öneme sahip olduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2012)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Ülkemizi turizm alanında çekici kılan özellikler;

- Yer şekilleri,
- Doğal güzellikler,
- Tarihi yerleşmeler,
- Geçmiş medeniyetlere ait tarihi kalıntılar,
- Kıyı turizmi merkezlerinin varlığı,
- Kış turizmi yapılmaya elverişli arazilerin varlığı,
- Bitki tür ve çeşitliliğinin fazla olması olarak verilebilir.

Ayrıca kırıklı yer yapısına sahip olması ülkemizdeki kaplıca ve ılıca sayısının artmasını sağlamıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

98. Türkiye'nin son beş yıla ait elektrik enerjisi üretimiyle bu üretim içindeki termik ve hidroelektrik santrallerin paylarını gösteren bir grafiğe bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? (Ön Lisans 2012)

A) Verilen yıllar arasında termik ve hidroelektrik enerji üretimindeki farklılıklara
B) Hidroelektrik enerjisinin toplam üretim içindeki payına
C) Elektrik enerjisi üretiminin en düşük olduğu yıla
D) Elektrik enerjisi üretiminde termik santrallerinin payına
E) Termik enerji üretiminde maliyetin en yüksek olduğu yıla

Çözüm

Türkiye'nin son beş yıllık elektrik enerjisi üretimi ve üretim içindeki termik ve hidroelektrik santrallerin paylarını gösteren bir grafiğe bakıldığında;

- Verilen yıllar arasında termik ve hidroelektrik enerjisi üretimindeki farklılıklara,
- Hidroelektrik enerjisinin toplam üretim içindeki payına,
- Elektrik enerjisi üretiminin en düşük olduğu yıla,
- Elektrik enerjisi üretiminde termik santrallerin payına ulaşılabilir.

Ancak grafikte yalnızca termik ya da hidroelektrik santrallerden elde edilen enerji miktarı olduğundan hangi kaynaktan yapılan üretimin maliyetinin ne kadar olduğuna ulaşılamaz.

CEVAP: E

99. Tarım ürünlerinin yurt içi talebi karşılama derecesine, o ürünün yeterlilik derecesi denir.

Buna göre, 2011 yılı sonu itibarıyla Türkiye'de tahıl üretiminde yeterlilik derecesi en yüksek olan ürün aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2012)

A) Buğday B) Arpa C) Yulaf
D) Pirinç E) Mısır

Çözüm

Türkiye önemli bir tarım ülkesidir. Ancak hızlı nüfusun artışı tarım ürünlerine olan talebi artırdığı için bazı dönemlerde bu talep karşılanamamaktadır. Bu dönemlerde yurt dışından tarım ürünleri alınmaktadır. Buğday, Yulaf, Mısır ve Pirinç gibi temel tüketim maddeleri ihtiyacı karşılayabilecek düzeyde üretilmediğinden dolayı ihalatı yapılan ürünlerdir. Ancak hayvan yemi, içki ham maddesi ve ekmek yapımında kullanılan Arpa büyük oranda İç Anadolu Bölgesi'nde üretilmekte ve üretimi tüketimi karşılayacak düzeydedir.

CEVAP: B

100. Türkiye'deki iklim özellikleri göz önüne alındığında aşağıdakilerden hangisi, Iğdır Ovası'nda pamuk yetiştirilmesine benzer bir durumdur? (Lise 2012)

A) Tekirdağ'da ayçiçeği yetiştirilmesi
B) Bolu'da fındık yetiştirilmesi
C) Hatay'da pamuk yetiştirilmesi
D) Aydın'da incir yetiştirilmesi
E) Rize'de turunçgil yetiştirilmesi

Çözüm

Iğdır Ovası Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır. Bölgenin geneli kışları soğuk ve yazları serindir. Pamuk ise yaz kuraklığı isteyen bir bitkidir. Iğdır Ovası çukur bir alandadır. Etrafının dağlarla çevrili olması daha sıcak ve kurak olmasını sağlamıştır. Bu nedenle bu alana mikroklima denilmektedir. Bulunduğu bölgenin ikliminden ayrılan küçük iklim bölgesidir. Benzer bir durum kış ılıklığı isteyen turunçgillerin Rize de yetişmesidir. Enlem olarak kuzeyde yer alan Rize özel konumu nedeniyle kış ılıklığının yüksek olduğu bir yerdir. Turunçgiller kış ılıklığı istemektedir.

- Tekirdağ'da Ayçiçeği
- Bolu'da Fındık
- Hatay'da pamuk yetiştirilmesi
- Aydın'da İncir yetişmesi mikroklima özelliği değildir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

101. İpek böcekçiliği ile uğraşan yetiştiriciler, hasat döneminin sonunda kozaları atölye ve fabrikalarda işleyerek yaş koza üretimini gerçekleştirir.

Buna göre, 2011 yılında Türkiye'de en fazla yaş koza üretimi aşağıdaki illerin hangisinde gerçekleştirilmiştir? (Lise 2012)

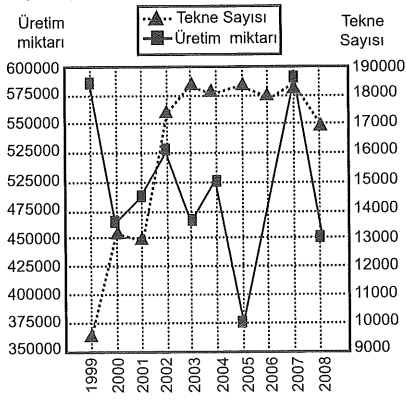
A) Antalya B) Bilecik C) Hatay
D) Diyarbakır E) Gaziantep

Çözüm

İpek böcekçiliği dut ağacının olduğu yerlerde yapılmaktadır. İpek böceği dut ağacı ile beslenen ve doğal ipek salgılayan bir hayvandır. İpek böcekçiliği Bursa, Bilecik, Yalova çevresinde yoğun bir şekilde yapılmaktadır. Ancak son yıllarda Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde önemli bir ekonomik faaliyet haline gelmiştir. 2011 yılında Türkiye'de en fazla yaş koza üretimi Diyarbakır'da gerçekleşmiştir. 2011 yılında Bursa'da 6 ton civarında olan üretim Diyarbakır'da 45 ton civarında gerçekleşmiştir. 2014 yılında ise en fazla üretim Antalya'da gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

102. Aşağıdaki grafikte, Türkiye'nin su ürünleri üretimi ve balıkçı teknesi sayısı gösterilmiştir.

Bu grafikteki bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Lise 2012)

A) Tüm yıllarda, tekne sayısı ve su ürünleri üretimi arasında doğru orantılı bir ilişki vardır.

B) Tekne sayısının ve su ürünleri üretiminin en çok olduğu yıl 2003'tür.

C) Tekne sayısı ve su ürünleri üretimi arasında 1999 yılından 2000 yılına kadar ters orantılı bir ilişki söz konusudur.

D) Tekne sayısının en az, su ürünleri üretiminin ise en çok olduğu yıl 2005'tir.

E) 2008 yılındaki tekne sayısı 2004 yılından daha çoktur.

Çözüm

Soruda verilen grafik incelendiğinde;

- "Tüm yıllarda tekne sayısı ve su ürünleri üretimi arasında doğru orantılı bir ilişki vardır." ifadesinin doğru olmadığı görülür. Çünkü tekne sayısının en az olduğu yıl olan 1999'da üretim fazla iken, tekne sayısının en fazla olduğu 2009 yılında üretim en azdır.
- 2003 yılında tekne sayısı en fazladır. Fakat üretim azdır. Bu nedenle Bu seçeneğine ulaşılamaz.
- 2005 yılında üretim en az olmuştur. Ancak tekne sayısı 2005 en az değildir. Bu nedenle D seçeneği doğru değildir.
- 2004 yılındaki tekne sayısı 18000 iken 2008 yılındaki tekne sayısı 17000'dir. Bu nedenle E seçeneğindeki bilgi doğru değildir.

Ancak C seçeneğindeki bilginin doğru olduğu söylenebilir. Çünkü 1999 - 2005 yılları arasında tekne sayısı arttığında üretim azalmış, tekne sayısı azaldığında üretim artmıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

103. Türkiye, maden çeşitliliği yönünden zengin bir ülkedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, bu zenginliğin nedenlerinden biri değildir? (Lise 2012)

A) Yer hareketlerinden aşırı derecede etkilenmesi

B) Volkanik faaliyetler sonucu başkalaşım olaylarının yaşanması

C) Jeolojik dönemlerde farklı iklim koşullarının yaşanması

D) Tüm jeolojik devirlere ait arazilerinin olması

E) Son jeolojik dönemde buzullaşmanın etkisinde kalması

Çözüm

Türkiye maden çeşitliliğinde Dünya'da 11. sıradadır. Özellikle Anadolu yarımadası geçmiş jeolojik devirler boyunca levha hareketleri; volkanizma, metamorfizma (başkalaşım) ve iklim değişimleri yaşamıştır. Bu nedenle I. Jeolojik devre ait bitki kalıntılarının üst üste birikmesiyle oluşan taşkömüründen, III. Jeolojik devirde oluşan linyit, tuz, bor, petrol ve doğal gaza sahiptir. Ayrıca volkanizmanın etkisiyle;

- Demir,
- Bakır,
- Krom,
- Boksit,
- Manganez,
- Kurşun,
- Çinko,

gibi çok farklı madenlere sahiptir. Ancak IV. jeolojik devirde yaşanan buzullaşmanın yer altı kaynakları ve madenler üzerinde bir etkisi yoktur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

104. Türkiye'de rezerv bakımından bazı madenler yeterli olup bunların dış satımı yapılırken bazıları da yetersiz olduğu için dış alımı yapılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde, Türkiye'de rezervleri yeterli ve yetersiz olan madenler bir arada verilmiştir? (Lise 2012)

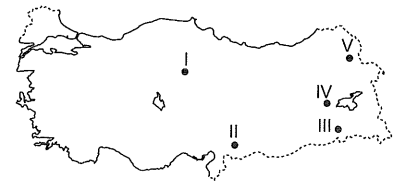
	Yeterli	Yetersiz
A)	Bor	Fosfat
B)	Taş kömürü	Perlit
C)	Fosfat	Manyezit
D)	Perlit	Bor
E)	Taş kömürü	Manyezit

Çözüm

Türkiye büyük oranda III. jeolojik devirde şekillendiğinden dolayı bu devirde oluşan bor yatakları yönünden zengindir. Türkiye Dünya toplam bor rezervlerinin %72'sine sahiptir. Balıkesir, Kütahya, Eskişehir'de bulunan bor yatakları işletilmektedir. Tarımda gübre olarak kullanılan Fosfat ülkemizde oldukça azdır. Küçük rezervler Mardin (Mazıdağ) Muş ve Bitlis çevresinde bulunmaktadır. İhtiyacı karşılayacak düzeyde olmayan bu maden yurt dışından ithal edilmektedir.

CEVAP: A

105.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisi, Türkiye'de asfaltit rezervinin <u>en fazla</u> olduğu ildir? (Lise 2012)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Asfaltit, petrol kökenli katı bir yakıt olup yüksek yumuşama noktasına sahiptir. Ülkemizdeki en önemli rezerv Şırnak'ta bulunmuştur. Rezervi 82 milyon ton olarak tespit edilmiştir. Türkiye'nin ilk asfaltit ile çalışan termik santrali Şırnak Silopi'de açılmıştır. Bu alan verilen haritada III. numara ile gösterilmiştir. Diğer numaralı alanlarda asfaltit rezervleri tespit edilmemiştir.

CEVAP: C

106. Türkiye'nin, aşağıdaki sınır kapılarından hangisi aracılığıyla İran ve ardı ülkelerle demir yolu ulaşımı yapılmaktadır? (Lise 2012)

A) Gürbulak B) Kapıköy
C) Akyaka D) Habur
E) Aziziye (Dereköy)

Çözüm

Doğu Anadolu Bölgesinde iki önemli demir yolu hattı bulunmaktadır. Birinci hat Erzurum üzerinde Kars'a oradan da Ermenistan'a gitmektedir. İkinci hat ise Elazığ, Muş ve Bitlis üzerinden Tatvan'a gelir. Van Gölü üzerinden Van merkeze ulaşan bu hat Van Özalp'tan İran'a ve İran ardı ülkelere gitmektedir. Burada yer alan sınır kapısı Kapıköy'dür. Diğer sınır kapıları ile ilgili şu bilgiler verilebilir.

- Gürbulak: Ağrı - Doğubeyazıt'ta yer alır. İran'a açılır. Demir yolu gitmez.
- Akyaka: Kars'ta yer alır. Ermenistan'a açılır. Demir yolu ağı vardır.
- Habur: En çok kullanılan sınır kapılarından biridir. Irak'a açılır. Demir yolu ağı yoktur.
- Aziziye (Dereköy): Kırklareli'nde yer alır. Bulgaristan'a açılır. Demir yolu ağı yoktur.

CEVAP: B

107. Erzurum ve Bayburt'u Hopa Limanı'na bağlayan ve üzerinde Cankurtaran Geçidi'nin de yer aldığı kara yolu yüksek sıradağlardan dolayı belli bir doğrultuyu takip etmektedir.

Buna göre, parçada değinilen kara yolu büyük oranda aşağıdaki nehirlerden hangisinin oluşturduğu vadiyi takip eder? (Lise 2012)

A) Kura B) Aras C) Kelkit
D) Murat E) Çoruh

Çözüm

Erzurum ve Bayburt'u Hopa Limanı'na (Artvin) bağlayan ve üzerinde Cankurtaran Geçidi'nin de yer aldığı kara yolu yüksek sıradağlardan dolayı akarsu vadisini takip etmektedir. Çoruh, ülkemizden kaynağını alarak Gürcistan (Batum)'dan Karadeniz'e dökülmektedir. Ülkemizde sıradağlar genellikle doğu-batı yönlü uzandığından akarsular da aynı doğrultuda uzanmaktadır. Akarsu vadilerinde yol yapım maliyetleri düşük olduğundan karayolları da doğu - batı yönlü daha çok uzanmaktadır. Kura, Aras ve Murat Doğu Anadolu'da, Kelkit ise Doğu Karadeniz'den kaynağını (Gümüşhane'den) alarak batıya doğru akmaktadır. Yeşilırmak'ın bir koludur.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

108. Aşağıdaki tabloda Türkiye'nin 2011 yılında en fazla maden ihraç ettiği ülkeler ve bu ülkelerden elde edilen gelir sırasıyla gösterilmiştir.

Ülke	Gelir (Bin dolar)
K	1.390.001
L	244.822
M	105.608
N	103.897
O	94.988

Buna göre, tabloda yer alan K ülkesi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2012)

A) Rusya Federasyonu
B) Çin
C) Almanya
D) ABD
E) Bulgaristan

Çözüm

2011 yılında Türkiye'nin ihraç ettiği başlıca madenler şunlardır (Değerlere göre sıralıdır):

1) Mermer
2) Bakır
3) Krom
4) Çinko
5) İşlenmiş traverten
6) Feldispat
7) Yontulmaya elverişli taşlar
8) Manyezit
9) Alçıtaşı ve Alçı ihracatı
10) Kurşun ihracatı

2011 yılında Türkiye'nin maden ihracatı yaptığı başlıca ülkeler (gelire göre sıralı)

1)	Çin	1.390.001 (Bin dolar)
2)	A.B.D.	244.822 (Bin dolar)
3)	Rusya	105.608 (Bin dolar)
4)	İtalya	103.897 (Bin dolar)
5)	Hindistan	94.988 (Bin dolar)
6)	Irak	92.928 (Bin dolar)
7)	Belçika	83.972 (Bin dolar)
8)	Bulgaristan	71.827 (Bin dolar)
9)	Almanya	70.611 (Bin dolar)
10)	Suudi Arabistan	70.073 (Bin dolar)

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

109. Türkiye'de iç ticaret etkinlikleri her geçen gün artmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun nedenlerinden biri değildir? (Lise 2012)

A) Kentleşme oranının artması
B) Tarım ürünlerindeki çeşitliliğin artması
C) Nüfus artışının devam etmesi
D) Kırsal nüfus dağılışının farklılık göstermesi
E) Ulaşım ağlarının gelişmekte olması

Çözüm

Türkiye'de canlı bir iç ticaret vardır. Bu durumun oluşmasında;

- İklim farklılığına bağlı olarak yörelerde farklı tarım ürünlerinin yetişmesi
- Ulaşım sistemlerinin gelişmesi ve çeşitlenmesi
- Nüfusun bölgeler ve bölümlere dengesiz dağılması
- Sanayinin belirli alanlarda toplanması etkili olmuştur. Bu nedenle;

A seçeneğinde ki "kentleşme oranına artması", C seçeneğindeki "nüfus artışının devam etmesi", E seçeneğindeki "ulaşım ağlarının gelişmekte olması" durumları iç ticaretin artmasına neden olmuştur. Ancak kırsal kesimde nüfusun dengesiz olması iç ticaretin gelişmesinde etkili değildir.

CEVAP: D

110. Türkiye'nin dış alım ve satımında önemli bir yer tutan ve 2011 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin dış ticaretinde birinci sırada yer alan ülkeler aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir? (Lise 2012)

	Dış alım	Dış satım
A)	Rusya Federasyonu	Almanya
B)	Çin	Irak
C)	Fransa	Irak
D)	Almanya	Çin
E)	Fransa	Rusya Federasyonu

Çözüm

2011 yılı sonu itibariyle en fazla ithalat ve ihracat yaptığının ülkeler şu şekildedir. (Sıralama toplam gelir ve gidere göredir.)

İthalat	İhracat
1) Rusya	1) Almanya
2) Almanya	2) İtalya
3) Çin	3) Irak
4) ABD	4) İngiltere
5) İtalya	5) Fransa
6) İran	6) Rusya
7) Fransa	7) ABD
8) İngiltere	8) İspanya

CEVAP: A

111. Türkiye'nin yüksek ve engebeli bir ülke olmasının aşağıdaki ekonomik etkinliklerden hangisi üzerinde etkisi yoktur? (Ön Lisans 2010)

A) Kış turizmi
B) Büyükbaş hayvancılık
C) Yaylacılık
D) Madencilik
E) Orman işletmeciliği

Çözüm

Türkiye, ağırlıklı olarak 3 ve 4. jeolojik dönemde meydana gelen genç oluşumlu bir ülkedir. Bundan dolayı ortalama yükseltisi (1141 m) dünya ortalamasından (800 m) fazla olan bir ülkedir. Bunun sonucu olarak;

- Kış turizmi
- Büyükbaş hayvancılık
- Yaylacılık
- Orman işletmeciliği

gibi ekonomik etkinlikler yapılabilmektedir. Fakat madencilik; Türkiye'nin yüksek ve engebeli bir ülke oluşunun özelliği değil yerin iç yapısının özelliği ile ilgilidir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

112. Türkiye'deki tarımsal etkinliklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2010)

A) İklim koşullarının uygun olması nedeniyle pirinç yalnız iç bölgelerde yetiştirilir.
B) İklim koşulları benzer olmasına karşın Ege Bölgesi'ndeki zeytin üretimi Akdeniz Bölgesi'ndekinden daha fazladır.
C) İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilebilen tarım ürünü çeşidi, Marmara Bölgesi'nde yetiştirilebilenlerden daha fazladır.
D) İç bölgeler arasında sulama gereksiniminin en fazla olduğu bölge Doğu Anadolu'dur.
E) Kırsal nüfusun fazla olduğu yerler aynı zamanda tarımda makine kullanımının da fazla olduğu yerlerdir.

Çözüm

Türkiye'de tarımsal etkinlikler göz önünde tutulduğunda;

- Pirinç akarsu boylarında ve sulu tarımın geliştiği bölgelerde yapılır. Bu yüzden pirinç üretimi yağış miktarının en az olduğu İç Anadolu Bölgesi'nde değil, intansif (modern) tarımın en fazla uygulandığı Marmara Bölgesi'nde Meriç Nehri ve kollarında yapılır.
- İklim çeşidinin en fazla olduğu bölge, Marmara Bölgesi'dir. Bundan dolayı tarım ürünleri çeşidinin en fazla olduğu bölge İç Anadolu değil Marmara Bölgesi'dir.
- Doğu Anadolu Bölgesi'nin yükseltisi diğer iç bölgelere göre daha fazla olduğundan yağış miktarı daha fazladır. Sulama sorunu ise kuraklığın en ciddi hissedildiği Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde daha belirgindir.
- Kırsal nüfusun kentsel nüfustan daha fazla olduğu bölge Karade-

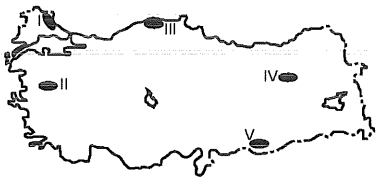
niz Bölgesi'dir. Karadeniz Bölgesi'nde dağlık ve engebeli olmasından tarımda makine kullanımı yaygın değildir.

B seçeneğinde ise benzer iklim koşullarına karşın Ege Bölgesi'ndeki zeytin üretiminin fazla olması; Akdeniz Bölgesi'ndeki ekonomik getirisi daha fazla olan tarım ürünlerine (turunçgil, sera, sebzecilik vb.) yönelik tarımsal üretimin, zeytin üretiminin önüne geçmesinin sonucudur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

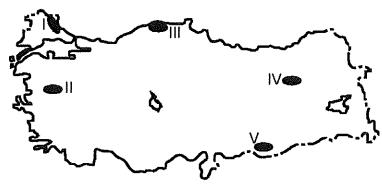
113.

Doğal koşulları göz önüne alındığında haritada numaralarla gösterilen yerlerin hangisinde ekilen aynı tür buğdaydan, yıl içinde birim alandan daha yüksek verim alınması beklenir? (Ön Lisans 2010)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Doğal koşullar haritada V numara ile gösterilen yer; buğdaydan, yıl içinde birim alandan daha yüksek verim alındığı ÖSYM'ce doğru yanıt olarak gösterilmiştir.

Fakat V numara ile gösterilen yer Altınbaşak (Harran) Ovası'dır. Altınbaşak ovası Türkiye'de yaz sıcaklığının ve kuraklığının en fazla olduğu ovadır. Buna bağlı olarak tarımda sulama sorunun en fazla yaşandığı yerdir. O yüzden buğday üretiminde yıllara göre dalgalanma fazladır ve birim alandan alınan verim kuraklığa bağlı olarak düşüktür. II numaralı yer ise Gediz Grabeni'dir. Verimli alüvyon tabanlı geniş ovalar bulunmaktadır. Bu yüzden cevap II numara ile gösterilen yerdir.

Not: Eğer soru buğdayın ilk olgunlaştığı yöre olarak sorulsaydı V numaralı yer enleme bağlı olarak buğdayın ilk olgunlaştığı yer olacaktı.

CEVAP: E

114. Yıllık sıcaklık ortalamasının yüksek olduğu yerlerde yetişen, meyve verme döneminde yüksek sıcaklık ve kuraklık isteyen, soğuğa ve don olayına çok duyarlı olan bir bitkinin aşağıdaki yerlerden hangisinde yetiştirilmesi daha kolaydır? (Ön Lisans 2010)

A) Ergani B) İskenderun
C) Amasra D) Tatvan
E) Gemlik

Çözüm

Türkiye'de yıllık sıcaklık ortalaması yüksek olan bölge, enleme (Ekvator'a yakınlık) ve denizelliğe bağlı olarak Akdeniz Bölgesi'dir. Akdeniz Bölgesi'nde görülen iklim Akdeniz iklimidir. Akdeniz ikliminde yazlar sıcak ve kurak; kışlar ılık ve yağışlıdır. Türkiye'de don olaylarının en az görüldüğü ve tarımsal üretimde don olaylarından en fazla etkilenen bölgedir. Buna göre Akdeniz ikliminin en etkili görüldüğü bir merkezde meyve verme döneminde yüksek sıcaklık ve kuraklık isteyen, soğuğa ve don olayına çok duyarlı olan bir bitkinin Akdeniz ikliminin görüldüğü İskenderun'da yetiştirilmesi daha kolaydır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

115. Türkiye'de çay ve muz üretimi için,

I. üretilebilecek alanların sınırlı olması,
II. her mevsim yağış istemesi,
III. hasadının iş gücü gerektirmesi,
IV. üretimin tüketimi karşılaması

özelliklerinden hangileri ortaktır? (Ön Lisans 2010)

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

Çözüm

Türkiye'de çay ve muz üretiminin yapıldığı alanlar sınırlıdır. Bunun nedeni ise çayın, yağış rejimi düzenli ve yağış miktarının çok yüksek alanları tercih eden bir bitki olmasıdır. Bu özelliklere ise Türkiye'de sadece Doğu Karadeniz Bölümü'nün doğusu uymaktadır. Muz ise yüksek kış ılıklığı isteyen tropikal bir tarım ürünüdür. Türkiye ise Orta Kuşak'ta bulunan ve dört mevsimin yaşandığı bir ülkedir. Bundan dolayı muz; Alanya ve Anamur aralığında kuzey sektörlü rüzgârlara kapalı kış ılıklığı yüksek olan dar bir alanda yetişir.

Aynı zamanda çay ve muz üretiminde makineli tarım uygulanmaz. Üretim ve hasat süresince insan gücüne dayalı emek yoğun bir dönem izler. Bu yüzden çay ve muz hasadı iş gücü gerektirir.

CEVAP: B

116. Türkiye'de, aşağıdakilerin hangisinde verilen ekonomik etkinliklerin aynı yörede ve bir arada yürütülmesi daha zordur? (Ön Lisans 2010)

A) Büyükbaş hayvancılık – Şeker pancarı tarımı
B) Balıkçılık – Buğday tarımı
C) Fındık tarımı – Pamuk tarımı
D) Küçükbaş hayvancılık – İpek böcekçiliği
E) Mısır tarımı – Zeytin tarımı

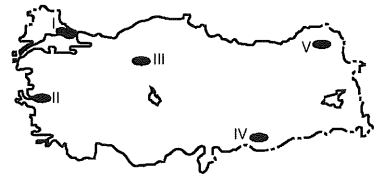
Çözüm

- Büyükbaş hayvancılığın yapıldığı Erzurum-Kars Bölümü'nde şekerpancarı üretimi de gerçekleştirilmektedir.
- Balıkçılık iklimden etkilenmez. Buğday tarımı ise yaz kuraklığı ister. Güney Marmara Bölümü, Ege ve Akdeniz Bölgesi'nde yazları sıcak ve kurak geçen Akdeniz iklimi hakimdir. Bundan dolayı bu bölgelerde yazların sıcak ve kurak geçmesi buğday tarımının yapılmasına imkân sağlar. Aynı zamanda kıyı bölgeleri oluşu balıkçılığın da yapılmasına neden olmuştur.
- Küçükbaş hayvancılık yaz kuraklığı ister. İpek böcekçiliği ise dut ağacının olduğu her yerde yapılır. Dut ağacı yaz kuraklığının hissedildiği bölgelerde de yetişir. Bundan dolayı küçükbaş hayvancılık ve ipek böcekçiliği aynı bölgede yapılabilir.
- Mısır her mevsim yağış isteyen bölgelerde doğal olarak yetişir. Ama sulama ile yaz kuraklığının görüldüğü bölgelerde de tarımı yapılabilir. Zeytin ise yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı bir iklim ister. Bu yüzden aynı bölgede yetiştirilebilirler. (Akdeniz, Güneydoğu'nun batısı ve Ege Bölgesi gibi.)
- Fındık yağış rejimi düzenli, kış ılıklığı isteyen bir tarım ürünüdür. Sulama ile fındık tarımı yapılamaz. Bu yüzden Karadeniz ikliminin tanıtıcı tarım ürünüdür. Pamuk ise olgunlaşma döneminde kesinlikle yaz kuraklığı ister. Bu yüzden bu iki tarım ürününün kesinlikle bir arada tarımı yapılamaz.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

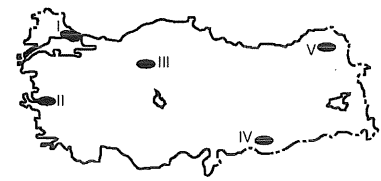
117. Kösele imalatı yapan bir yatırımcı, yeni fabrikasını bu iş için gerekli olan büyükbaş hayvan derisinin kolay ve ucuza temin edildiği bir yere kurmak istemektedir.

Buna göre, bu yatırımcının fabrikayı haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisine kurması maliyetin yükselmesine neden olur? (Ön Lisans 2010)

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralarla gösterilen alanlarda yapılacak olan kösele imalatı için gerekli ham maddenin, büyükbaş hayvan derisinin kolay ve ucuza temin edilmesidir. Buna göre, I, II ve III numaralarla gösterilen yerlerde tüketici nüfusa bağlı olarak besi ve ahır hayvancılığı gelişmiştir. Besi ve ahır hayvancılığında büyükbaş hayvan beslenir. Bu yüzden büyükbaş hayvan derisi temini kolaylaşır.

- V numara ile gösterilen yerde ise yaz yağışlarına bağlı olarak gür çayırlar bulunur. Bu yüzden büyükbaş mera hayvancılığı yapılır ve büyükbaş hayvan derisi temini kolaylaşır.
- IV numara ile gösterilen yerde ise yaz sıcaklık değerleri yüksek ve kuraklık belirgindir. Burada yapılan küçükbaş hayvancılıktır. Bu

yüzden yapılacak kösele imalatının maliyeti doğal olarak yüksek olacaktır.

CEVAP: D

118. Aşağıdaki ürünlerden hangisi Türkiye için hem dış alım hem de dış satımda diğerlerinden daha önemli bir yer tutar? (Ön Lisans 2010)

A) Petrol B) Doğal gaz
C) Kahve D) Üzüm
E) Beyaz eşya

Çözüm

Türkiye'nin yaptığı ihracat (dış satım) ürünleri göz önüne alındığında üzüm, fındık, incir, turunçgil gibi tarım ürünleri ön plana çıkar. Bu yüzden üzüm, ihracat yaptığımız tarım ürünleri arasında yer alır.

- İthalatta (dış alımda) ise petrol ve doğal gaz madenleri başta olmak üzere kahve, kakao, muz vb. tarım tarımda da ürünler yer almaktadır. Bu durumun nedeni ise Türkiye'de petrol ve doğal gaz rezervinin yeterli olmaması ile muz, kahve ve kakao gibi tropik tarım ürünlerinin Türkiye'de yetişmemesi veya yeteri kadar üretilmemesidir.
- Beyaz eşya ise en çok ihracat ettiğimiz sanayi ürünleri arasında yer almakla birlikte ithal ettiğimiz ürünler arasında da önemli bir yer tutar.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

119.

Haritada numaralarla gösterilen yerlerdeki enerji kaynaklarıyla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2010)

A) I numaralı yer, Türkiye'deki doğal gaz üretiminde büyük paya sahiptir.
B) II numaralı yerdeki barajlardan hidroelektrik enerji üretilmektedir.
C) III numaralı yerde, rüzgâr enerjisinden yararlanmak amacıyla rüzgâr santralleri kurulmuştur.
D) IV numaralı yerde, jeotermal enerjiyi elektrik enerjisine dönüştüren santraller bulunmaktadır.
E) V numaralı yerde, güneşlenme süresi ve güneşli gün sayısı fazla olduğundan güneş enerjisinden yararlanılmaktadır.

Çözüm

Haritada numaralarla verilen yerlerdeki enerji kaynakları incelendiğinde;

- I numaralı yer, doğal gazla çalışan Hamitabat Termik Santrali'dir.
- II numaralı yer, linyit ile çalışan Tavşanlı Termik Santrali'dir.
- III numaralı yer, rüzgâr ile çalışan Alaçatı Rüzgâr Türibinleri'dir.
- IV numaralı yer, jeotermal (sıcak su) ile çalışan Sarayköy Jeotermal Enerji Üretim Merkezi'dir.
- V numaralı yerde, ekvatora yakınlığı ve yaz kuraklığının belirgin olması nedeniyle güneşlenme sü-

resi ve güneşli gün sayısı fazladır. Bu yüzden güneş enerjisinden yararlanılmaktadır.

CEVAP: B

120. Aşağıdaki limanlardan hangisinin gelişmesinde,

- hem kara yolu hem de demir yoluyla ulaşımın mümkün olması,
- çevresinde önemli endüstri kuruluşlarının bulunması,
- serbest ticaret bölgesinin bulunması

özelliklerinin üçü de etkili olmuştur? (Ön Lisans 2010)

A) Mersin B) Tekirdağ
C) Trabzon D) Antalya
E) Çanakkale

Çözüm

Bir limanın gelişmesi için;

- Hinterlandının (art bölgesinin) geniş olması gerekir.

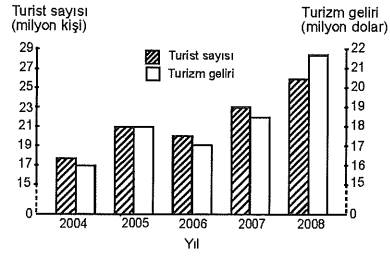
Buna göre, Tekirdağ ve Çanakkale limanlarına demir yolu bağlantısı yoktur. Trabzon ve Antalya limanları ise hem hinterlandları dardır hem de demir yolu bağlantısı yoktur.

- Hem kara hem de demiryolu bağlantısı olan,
- Çevresinde önemli endüstri kuruluşları bulunan,
- Serbest ticaret bölgesine sahip olan liman Mersin Limanı'dır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

121. Aşağıdaki grafikte, 2004-2008 yılları arasında Türkiye'ye gelen turist sayısı ve bu yıllarda elde edilen turizm gelirleri gösterilmiştir.

Bu grafikten aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılabilir? (Ön Lisans 2010)

A) 2008 yılında elde edilen turizm geliri 25 milyon doların üzerindedir.
B) 2005 ve 2007 yıllarında turist başına elde edilen gelir birbirine eşittir.
C) 2004 ve 2006 yıllarında elde edilen toplam turizm geliri 2008'dekinden fazladır.
D) 2004-2008 yılları arasında gelen turist sayısı düzenli olarak artmıştır.
E) Turistik tesis sayısının artmasıyla gelen turist sayısı da artmıştır.

Çözüm

Verilen grafik incelendiğinde, A seçeneğinde 2008 yılında elde edilen gelirin 28 milyon dolar değil, 22 milyon dolar civarında olduğu,

B seçeneğinde, 2005 ve 2007 yıllarında turist başına elde edilen gelirin eşit olmadığı ve 2005 yılında turist başına elde edilen gelirin, 2007 yılında turist başına elde edilen gelirden daha yüksek olduğu,

C seçeneğinde, 2004 ve 2006 yıllarında elde edilen toplam turizm geliri 33 milyon dolar iken 2008 yılında elde edilen turizm geliri 22 milyon dolar civarında olduğu,

D seçeneğinde, 2004 - 2008 yılları arasındaki turist sayısı, yıllara göre dalgalanma gösterdiği, düzenli artmadığı görülür.

E seçeneğinde, turistik tesis sayısı hakkında grafikte bir veri yoktur.

CEVAP: C

122. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'deki inanç turizmi merkezlerinden biri değildir? (Ön Lisans 2010)

A) Mevlana Türbesi – Konya
B) Meryem Ana – Selçuk
C) Cennet-Cehennem – Silifke
D) Akdamar Kilisesi – Van
E) Sümela Manastırı – Trabzon

Çözüm

- Konya - Mevlana Türbesi,
- İzmir Selçuk - Meryem Ana Kilisesi
- Van - Akdamar Kilisesi
- Trabzon - Sümela Manastırı

İnanç turizmi merkezleri arasında yer alırken,

- Mersin - Cennet - Cehennem Obruğu karstik aşınma sonucu oluşmuş bir doğal turizm merkezidir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

123. Türkiye'de son dönemlerde,

- tarımda çalışan işçi sayısının azalması,
- hasat süresinin kısalması,
- hasat sırasında ürün kaybının azalması

aşağıdakilerden hangisinin bir sonucudur? (Lise 2010)

A) Makine kullanımının yaygınlaşmasının
B) Sulanabilen tarım alanlarının artmasının
C) Nöbetleşe ekim yapılmasının
D) Türlerin iyileştirilmesi için aşılama yapılmasının
E) Kaliteli tohum kullanılmasının

Çözüm

Türkiye'de son dönemlerde tarımda makine kullanımının yaygınlaşmasına bağlı olarak;

- Tarımda çalışan işçi sayısı azalmış ve iç göçler artmıştır.
- Tarım ürünlerinin hasat süresi kısalmıştır.
- Hasat süresinde ürün kaybı azalmıştır.
- Tarım alanları genişlemiştir.

CEVAP: A

124.

Yukarıdaki haritada X, Y ve Z ile gösterilen yerlerde hangi tarım ürünleri yoğun olarak yetiştirilir? (Lise 2010)

	X	Y	Z
A)	Fındık	Haşhaş	Muz
B)	Mısır	Haşhaş	Zeytin
C)	Fındık	Buğday	Mercimek
D)	Çay	Mısır	Ayçiçeği
E)	Çay	Buğday	Muz

Çözüm

Haritada Z ile gösterilen yer Akdeniz Bölgesi'nde bulunan Anamur'dur ve burada yoğun olarak muz tarımı yaygındır.

Y ile gösterilen yerde Karasal iklim görülür ve burada yoğun olarak buğday tarımı yapılır.

X ile gösterilen yer Doğu Karadeniz Bölümü'dür ve burada yoğun olarak çay tarımı yapılır.

CEVAP: E

125. Aşağıdaki coğrafi bölgelerden hangisi, karşısında verilen tarım ürününün üretim miktarı bakımından Türkiye'de ilk sırada yer almaz? (Lise 2010)

A) İç Anadolu – Arpa
B) Akdeniz – Turunçgiller
C) Marmara – Zeytin
D) Karadeniz – Fındık
E) Ege – İncir

Çözüm

- Arpa: %60 - 65 oranında en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde üretilir.
- Turunçgil (Narenciye): % 86 oranında üretimi ile en fazla Akdeniz Bölgesi'dir.
- Fındık: Üretiminin % 80'den fazlası Karadeniz Bölgesi'nde yapılır. Karadeniz iklimini tanıtan tarım ürünüdür.
- İncir: Türkiye toplam üretiminin % 78'i Ege Bölgesi'nde yapılır. Aydın'ın monokültür tarım ürünüdür.
- Zeytin: Akdeniz ikliminin tanıtıcı tarım ürünü olan zeytinin, Türkiye üretiminin yarıdan fazlası (% 55) Ege Bölgesi'ndedir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

126. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin Türkiye' deki yetişme alanını sınırlandıran etmen diğerlerinden farklıdır? (Lise 2010)

A) Haşhaş B) Turunçgiller
C) Buğday D) Kivi
E) Mercimek

Çözüm

Türkiye'de kimi tarım ürünlerinin yetişme alanının daha geniş olmasına rağmen üretimlerinde devlet kontrolü uygulanmaktadır. Yetişme alanları sınırlandırılan tarım ürünleri:

- **Tütün:** Kalitesini korumak amacıyla sınırlandırılmıştır.
- **Haşhaş ve Kenevir:** Uyuşturucu yapımında kullanıldığı için sınırlandırılmıştır.
- **Pirinç:** Sıtma hastalığına neden olduğu için yerleşim alanlarının uzağında tarımı yapılmasına izin verilmiştir. Bundan dolayı devlet kontrolü altındadır.

Diğer tarım ürünlerinin ise tarım alanları Türkiye'de iklime bağlı olarak sınırlanmıştır.

CEVAP: A

127. Bir yerde geleneksel yöntemlerle yapılan hayvancılıkta o yerin iklimi, bitki örtüsü ve yer şekilleri gibi doğal koşullar etkili olmaktadır.

Buna göre, aşağıdaki illerin hangisinde, karşısında verilen hayvancılık türünün yapılması beklenmez? (Lise 2010)

	İl	Hayvancılık türü
A)	Bartın	Balıkçılık
B)	Sivas	İpek böcekçiliği
C)	Rize	Büyükbaş hayvancılık
D)	Hakkâri	Arıcılık
E)	Konya	Küçükbaş hayvancılık

Çözüm

İpek böcekçiliği dut ağacının yetiştiği her bölgede yapılabilir. Dolayısıyla İç Anadolu'nun kurak yerleriyle Doğu Anadolu'nun yüksek yaylaları hariç her yerde yapılabilir. Ancak ülkemizde en yoğun Güney Marmara Bölümü'ndeki illerde (Bursa, Bilecik vb.) ve Diyarbakır çevresinde yapılır. Doğal koşullar göz önünde tutulduğunda Sivas'ta ipek böcekçiliğinin gelişmesi beklenemez.

CEVAP: B

128. Türkiye'de,

I. küçükbaş hayvancılığın,
II. sebze ve meyveciliğin,
III. seracılığın,
IV. tahıl tarımının

yapıldığı yerlerin hangilerinde konserve fabrikaları da yaygındır? (Lise 2010)

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Çözüm

Türkiye'de konserve fabrikalarının yoğun olarak bulunduğu merkezler; sebze, meyve ve seracılığın yoğun yapıldığı yerler ile balıkçılığın yoğun olduğu alanlardır. Öncüller incelendiğinde küçükbaş hayvancılığın ve tahıl tarımının yapıldığı yerlerde konserve fabrikalarının yaygın olduğu söylenemez.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

129. Türkiye'de endüstri kuruluşlarının yoğun olduğu yerler,

I. aynı coğrafi bölgede yer almaları,
II. fazla göç almaları,
III. enerji kaynakları bakımından zengin olmaları,
IV. ulaşım olanakları bakımından gelişmiş olmaları

özelliklerinin hangileri bakımından ortaktır? (Lise 2010)

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Çözüm

Türkiye'de endüstri kuruluşlarının yoğun olarak bulunduğu yerlerin ortak özelliği;

- Ulaşımın gelişmiş olması,
- Nitelikli iş gücünün bulunması,
- Pazarlama olanaklarının gelişmiş olması,
- Sermaye birikiminin bulunması,
- Ham maddeye yakın olmasıdır.

Buna bağlı olarak endüstrileşmiş bölgeler daha fazla göç alır.

Fakat enerjiye yakınlık endüstrinin gelişmesi ile doğru orantılı değildir.

CEVAP: D

130. Aşağıdaki ürünlerden hangisinin Türkiye'nin dış satımındaki payı diğerlerinden daha fazladır? (Lise 2010)

A) Elma B) Şeker pancarı
C) Fındık D) Mısır
E) Pirinç

Çözüm

Türkiye dünya fındık üretiminin % 68'ni karşılamaktadır ve üretimde dünya birincisidir. Ana vatanı Karadeniz olan fındığın diğer tarım ürünlerine göre, dış satımdaki payı daha fazladır.

CEVAP: C

131.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen termik santrallerden hangilerinde enerji kaynağı olarak linyit kullanılmaktadır? (Lise 2010)

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Çözüm

I numaralı merkezde doğal gaz ile çalışan Hamitabat Termik Santralı bulunmaktadır.

II numaralı merkez Manisa Soma'dır. Termik santralin enerji kaynağı linyittir.

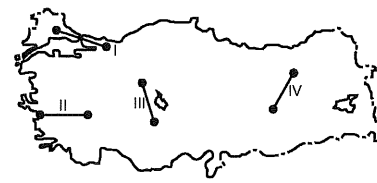
III numaralı merkez Zonguldak'tır ve taş kömürü ile çalışan Çatalağzı Termik Santrali bulunur.

IV numaralı merkez Kahramanmaraş Afşin-Elbistan'dır. Afşin-Elbistan Termik Santralinin enerji kaynağı linyittir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

132.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen ve kuş uçumu uzaklıkları aynı olan yerlerin doğal koşulları göz önüne alındığında, hangilerinde demir yolu yapım maliyetinin daha yüksek olması beklenir? (Lise 2010)

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Çözüm

Türkiye'nin yeryüzü şekilleri göz önünde tutulduğunda dağlık ve engebeli alanlar, dağların kıyıya paralel uzandığı kıyı bölgeler ile boğazların olduğu yörelerde demir yolu yapım maliyeti yüksektir. Buna bağlı olarak III numaralı yörede yüzey şekilleri sadedir. II numaralı yörede ise dağlar kıyıya dik uzanır. Bunun sonucunda demir yolu ulaşım maliyeti düşüktür. I numaralı merkezde boğazın bulunması, IV numaralı merkezin ise dağlık ve engebeli olması demir yolu yapım maliyetini artırmıştır.

CEVAP: B

133. Aşağıdakilerden hangisinin Ege Bölgesi'nde turizmin gelişmesinde rolü yoktur? (Lise 2010)

A) Yat turizmi için doğal limanların olması
B) Deniz turizmi için uygun iklim koşullarına sahip olması
C) Sağlık turizmi için kaplıcaların bulunması
D) Kültür turizmi için tarihî eserlerin olması
E) Kış turizmi için kayak tesislerinin bulunması

Çözüm

Ege Bölgesi'nde dağların kıyıya dik uzanmasından dolayı doğal limanların fazlalığı yat (marina) turizminin gelişmesini, kıyıda Akdeniz ikliminin görülmesi deniz turizmine sahip olmasını, kırıklı yapının yaygın olması ve fay hatlarının varlığı sağlık turizminin yaygın olmasını, Ege kıyılarının tarih öncesinden günümüze kadar önemli yerleşim ve ticaret alanı olması arkeolojik zenginliğinin artmasını sağlamıştır. Bütün bu özellikler Ege Bölgesi'nde turizmin gelişmesine neden olmuştur. Ama yükseltinin genel anlamda az olması kış turizminin gelişmesini engellemiştir.

CEVAP: E

134. Aşağıdaki tabloda, Türkiye'de 2008 yılına ait iç ve dış hatlardaki uçuş sayısı ve bu uçuşlarda taşınan yolcu sayısı gösterilmiştir.

Uçuş sayısı		Taşınan yolcu sayısı	
İç hat	Dış hat	İç hat	Dış hat
385.764	356.001	35.832.776	43.605.513

Bu tabloya göre,

I. Uçak başına düşen dış hat yolcu sayısı iç hattakinden fazladır.

II. İç hat seferlerinden bazıları dış hat bağlantılıdır.

III. İç hat uçuşlarından elde edilen gelir, dış hattakinden fazladır.

yargılarından hangileri doğrudur? (Lise 2010)

A) Yalnız I B) Yalnız II

C) Yalnız III D) I ve II

E) II ve III

Çözüm

Soruda verilen tablo incelendiğinde;

II. öncülde verilen iç hat seferleri ile dış hat seferlerinin bağlantıları ve III. öncülde verilen iç hatlarda elde edilen gelir ile dış hatlarda elde edilen gelir hakkında bilginin olmadığı görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye'de iller ve bölgeler arasındaki kalkınmışlık farkını azaltmak için son yıllarda çok sayıda proje hazırlanmıştır. Bunlardan biri de Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Projesi'dir.

Aşağıdaki illerden hangisi bu proje kapsamı içerisinde bulunmaz? (Ön Lisans 2020)

A) Rize B) Artvin
C) Gümüşhane D) Bayburt
E) Sinop

Çözüm

Bölgeler arasındaki eşitsizlikleri ortadan kaldırma amacıyla uygulanan projesidir. Bu proje kapsamında Doğu Karadeniz'de yer alan Artvin, Rize, Trabzon, Gümüşhane, Bayburt, Giresun ve Ordu illeri ile Orta Karadeniz'de yer alan Samsun, Tokat, Çorum ve Amasya illeri bulunmaktadır. Sinop hiçbir bölgesel kalkınma planında yer almamaktadır.

CEVAP: E

2. I. Ereğli Sazlığı
II. Sultan Sazlığı
III. Hotamış Sazlığı

Yukarıdakilerin hangileri Konya Kapalı Havzası'nda bulunan sulak alanlardan biri değildir? (Ön Lisans 2016)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

Çözüm

Sultan Sazlığı, İç Anadolu Bölgesi'nde Kayseri il sınırları içerisinde Develi, Yahyalı ve Yeşilhisar ilçelerinin oluşturduğu üçgen içerisinde bulunmaktadır.

CEVAP: B

3. **Aşağıdaki illerden hangisinin Trakya Yarımadası'nda toprakları bulunmamaktadır? (Ön Lisans 2016)**

A) Balıkesir B) Edirne
C) Kırklareli D) Çanakkale
E) İstanbul

Çözüm

Balıkesir, Güney Marmara Bölümü'nde bulunmaktadır. Trakya'da toprakları bulunmaz.

CEVAP: D

4. **Karadeniz'in doğusundan başlayarak Akdeniz'in doğusuna kadar Türkiye'nin kıyı şeridi boyunca inceleme ve araştırma yapan bir kişi, bu kıyılarda aşağıdakilerden hangisinin ortak olduğunu gözlemler? (Ön Lisans 2012)**

A) Dağların kıyıya paralel uzandığını
B) Tüm akarsuların delta oluşturduğunu
C) Güneşlenme süresinin aynı olduğunu
D) Günlük sıcaklık farkının az olduğunu
E) Kumsalların geniş yer kapladığını

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Karadeniz'in doğusundan başlayarak Akdeniz'in doğusuna kadar Türkiye'nin kıyı şeridi boyunca inceleme ve araştırma yapan bir kişi yolculuğu boyunca yalnızca günlük sıcaklık farkının az olduğunu gözlemler çünkü tüm kıyılarda nemlilikten dolayı sıcaklık farkları oldukça azdır. Akdeniz ve Karadeniz'deki dağlar kıyı şeridine göre paralel uzanırken Ege'deki dağlar kıyı şeridine dik uzanmaktadır. Yine Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde kıta sahanlığı yer yer dar olduğundan kumsal oluşumu ve akarsu ağzında delta oluşumu gözlenmez. Karadeniz'den Akdeniz'e doğru gidildikçe güneşlenme süresi genel olarak artış gösterir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

5. **Kıyı Ege'nin ekonomik etkinlikleri göz önüne alındığında en fazla gelişme gösteren endüstri kollarının ortak özelliğinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir? (Ön Lisans 2012)**

A) Maden işletmeciliğinin yaygın olması
B) Otomotiv endüstrisinin gelişmiş olması
C) Endüstride tarımsal ham maddenin ağırlıklı olması
D) Ham madde için büyük oranda dışa bağımlı olması
E) Büyük ölçekli endüstri kuruluşlarının çoğunlukta olması

Çözüm

Kıyı Ege Bölümü'nde en fazla gelişime gösteren endüstri kuruluşları, yağ, kimya (sabun, deterjan), tütün, içecek ve dokumadır. Bunun yanı sıra otomotiv, petrol arıtım tesisi, demir-çelik sanayisi, altın işleme gibi tesisler bulunmaktadır. Ancak bunların ortak özelliği bulunmamaktadır. Örneğin; Aliağa Petrol rafinerisinde işlenen petrolün dışa bağımlılığı fazla iken, altın işleme tesisinde dışa bağımlılık yoktur. Ancak en yaygın sanayi kuruluşları olan yağ, sabun, deterjan, tütün, dokuma ve içecek sanayisinin ortak özelliği tarımsal ham maddenin bölge içinde sağlanmasıdır.

CEVAP: C

LİSE - ÖN LİSANS

VATANDAŞLIK BİLGİSİ

1. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre aşağıda verilen kişilerden hangilerinin arasında herhangi bir hısımlık bağı yoktur? (Ön Lisans 2024)

A) Kubilay ile annesi Fatma
B) Batuhan ile eşinin kardeşi Furkan
C) Dilek'in kızı Hatice ile Dilek'in babası Hüseyin
D) Kağan'ın eşinin babası Bekir ile Kağan'ın teyzesi
E) Berkay ile kardeşi İsmail

Çözüm

Medeni Kanuna göre eşler birbiriyle akraba değildir. Bir kişi, eşinin akrabalarıyla akrabadır. Burada belirtilmesi gereken eşlerin akrabalarının birbirleriyle akraba olmamasıdır. Örneğin eşlerin anneleri birbirleriyle akraba değildir.

CEVAP: D

2. Aşağıdaki hukuk normlarından hangisi hiyerarşik olarak diğerlerinden üstündür? (Lise 2024)

A) Genelge B) Tebliğ
C) Yönetmelik D) Kanun
E) Anayasa

Çözüm

Normlar hiyerarşisi sırayla, anayasa yasa, cumhurbaşkanlığı, kararnamesi, yönetmelik genelge ve idari işlemler şeklinde devam etmektedir. Bu sıralama dahilinde en üst hukuk normu anayasadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

3. I. Hâkimin kendisinin yarattığı hukuk
II. Örf ve âdet hukuku
III. Kanun

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre bir uyuşmazlığı çözerken hâkim, yukarıdakilere hangi öncelik sırasıyla başvurur? (Ön Lisans 2022)

A) I-II-III B) I-III-II C) II-III-I
D) III-I-II E) III-II-I

Çözüm

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre hakim uyuşmazlığı çözerken önce "Asli Kaynaklara" (Yazılı Kaynak) çözüm yok ise; "Tali Kaynaklara" (Örf-Adet Hukuku) onda da çözüm yok ise; yardımcı kaynaklara başvurabileceği gibi Hukuk Yaratma yoluna da gidebilir.

I. Kanun
II. Örf-Adet Hukuku
III. Hakimin Hukuk Yaratması

sıralaması doğru cevaptır.

CEVAP: E

4. İki tarafın karşılıklı ve birbirine uygun irade açıklamalarıyla kurulan hukuki işleme ne ad verilir? (Ön Lisans 2022)

A) Öneri B) Kabul
C) Sözleşme D) Teselsül
E) Temerrüt

Çözüm

İki tarafın karşılıklı ve birbirine uygun hukuki sonuç elde etmek amacı ile yaptıkları irade açıklamasına "Hukuki İşlem" (Sözleşme) adı verilir.

CEVAP: C

5. Üst soy - alt soy kan hısımları arasında aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yasaktır? (Ön Lisans 2022)

A) Evlenme
B) Mirasçılık
C) Nafaka ödeme
D) Özel vesayet kurulmasını isteme
E) Vasiliğe öncelikle atanma

Çözüm

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre kişinin üçüncü dereceye kadar kan hısımı ile evlilik yapması kesin **evlenme yasağı** olarak belirtilmiştir.

- 1. derece üst ve alt soy (anne-baba-çocuk)
- 2. derece yan soy (kardeşler)
- 3. derece üst yan soy (amca-dayı-hala-teyze)

CEVAP: A

6. Miras bırakanın mirasının açılması kural olarak aşağıdakilerden hangisine bağlıdır? (Lise 2022)

A) Yaşlılığına
B) Ölümüne
C) Ağır hastalığına
D) Kısıtlanmasına
E) Engelliliğine

Çözüm

Ölen ya da miras bırakan kimseye muris adı verilir. Ölen kimsenin bıraktığı hak ve borçların tamamına ise tereke adı verilir. Miras bırakan kimsenin mal varlığı ve borçlarının miras niteliği kazanması ve mirasının açılması kural olarak ölümüne bağlıdır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

7. Aşağıdakilerden hangisi Türk hukukundaki hısımlık nedenlerinden biri değildir? (Lise 2022)

A) Süt kardeşlik B) Evlenme
C) Evlat edinme D) Doğum
E) Tanıma

Çözüm

Hısımlık gerçek kişiler arasında kan veya sözleşmelerle meydana gelen akraba yakınlığı ilişkisidir. Kan hısımlığı ve kan dışı hısımlık olarak 2'ye ayrılır. Kan hısımlığı içerisinde alt soy.- üst soy hısımlığı ile yan soy hısımlığı bulunurken; kan dışı hısımlıkta kayın hısımlığı (evlenme) ile evlat edinmeden doğan hısımlık bulunur.

CEVAP: A

8. Rızayla yerine getirilmeyen borçların, alacaklının talebi üzerine devlet yardımı ve zoruyla yerine getirilmesine ne ad verilir? (Lise 2022)

A) Uzlaştırma B) Asli müdahale
C) Cebrî icra D) Tahkim
E) Ara buluculuk

Çözüm

Hukuki yaptırımlar şunlardır:

- Ceza
- Cebrî icra
- Tazminat
- İptal
- Hükümsüzlük (yokluk – butlan ve tek taraflı bağlamazlık)

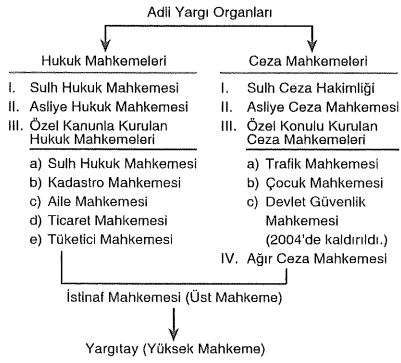
Bunlardan borcun devlet zoruyla yerine getirilmesi olarak ifade edilen yaptırım cebrî icradır.

CEVAP: C

9. Aşağıdakilerin hangisi adli yargı ilk derece mahkemelerinden biri değildir? (Ön Lisans 2020)

A) Sulh hukuk mahkemesi
B) İdare mahkemesi
C) Ağır ceza mahkemesi
D) Aile mahkemesi
E) Asliye ticaret mahkemesi

Çözüm

Vergi - İdare - Bölge idare mahkemeleri ve Danıştay idari mahkemeleridir.

CEVAP: B

10. Aşağıdakilerin hangisi adli yargıda yer alan kanun yollarından biridir? (Ön Lisans 2020)

A) Asli müdahale
B) İhtiyati tedbir
C) Islah
D) Tahkim
E) Temyiz

Çözüm

Mahkeme tarafından verilen ara karar ve yargılamayı bitiren nihai kararların huhuka uygun olmadığını düşündüğümüzde durumlarda kararın aynı mahkeme veya üst mahkeme tarafından gözden geçirilmesine kanun yolları denilmektedir. Bu yollar:

I. İtiraz
II. İstinaf
III. Temyiz

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

11. Aşağıdakilerin hangisi 4721 sayılı Türk Medeni Kanununu oluşturan kitaplardan biri değildir? (Ön Lisans 2020)

A) Aile Hukuku
B) Şirketler Hukuku
C) Kişiler Hukuku
D) Miras Hukuku
E) Eşya Hukuku

Çözüm

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu 4 ana kitaptan oluşur:

Ş – ahıs
E – şya
M – iras
A – ile

CEVAP: B

12. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre erginlik kaç yaşın doldurulmasıyla başlar? (Lise 2020)

A) 14 B) 15 C) 16 D) 17 E) 18

Çözüm

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununa göre 18 yaşını doldurmuş herkes ergin sayılır.

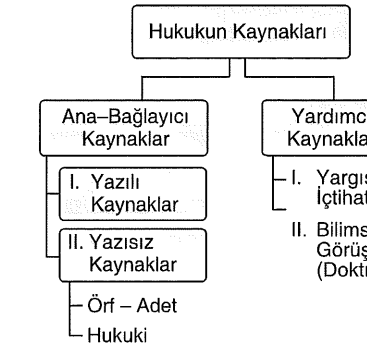
- Olağan evlilik reşitliği 17,
- Olağanüstü evlilik reşitliği 16,
- Kaza-i rüşt 15 yaşın dolması ile ortaya çıkar.

CEVAP: E

13. Aşağıdakilerden hangisi hukukun yardımcı kaynaklarından biridir? (Lise 2020)

A) Kanunlar
B) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası andlaşmalar
C) Bilimsel görüşler
D) Yönetmelikler
E) Cumhurbaşkanlığı kararnameleri

Çözüm

CEVAP: C

14. Aşağıdakilerden hangisi bir kimsenin kan hışmıdır? (Lise 2020)

A) Nişanlısı B) Kayınvalidesi
C) Sütkardeşi D) Büyükannesi
E) Baldızı

Çözüm

– Büyükbaba
– Büyükanne
– Anneanne
– Anne
– Baba
– Kardeş
– Amca
– Dayı
– Hala
– Teyze
– Yeğen
– Kuzen
– Çocuklar

Kan Hısımlarıdır.

CEVAP: D

15. Aşağıdakiler den hangisi özel hukuk tüzel kişisi değildir? (Ön Lisans 2018)

A) Dernek
B) Vakıf
C) Anonim şirket
D) Limited şirket
E) İl özel idaresi

Çözüm

Özel Hukuk Tüzel Kişilikleri

- Vakıf
- Dernek
- Şirket
- Kooperatif

İl özel idaresi, belediye idaresi, köy idaresi kamu tüzel kişiliğine sahip olan kamu idareleridir.

CEVAP: E

16. Olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple, en az kaç yaşını dolduran erkek veya kadının evlenmesi mümkündür? (Ön Lisans 2018)

A) 14 B) 15 C) 16 D) 17 E) 18

Çözüm

Olağan evlilik yaşı 17 yaşın dolması ile gerçekleşirken, olağanüstü hallerde mahkeme kararı ile en erken 16 yaşın dolması ile evlilik reşitliği ortaya çıkar.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

17. Malikin taşınmaz üzerindeki tasarruf yetkisini sınırlandırmak, kişisel hakları kuvvetlendirmek ya da kazanılmış veya kazanılması muhtemel ayni hakları korumak amacıyla kanunda sayılan bazı hakların tapu kütüğüne yazılmasına ne ad verilir? (Ön Lisans 2018)

A) Karine B) Beyan
C) Şerh D) Terkin
E) Tadil

Çözüm

Şerh koyma usulü tapuda sıkça karşılaşılan bir uygulamadır. Tapu hukuku ve sicil tüzüğü kapsamında kişinin hakkını kuvvetlendirmek veya kazanılması muhtemel ayni hakları korumak amacı ile tapu kütüğünün şerhler bölümüne yazılması usulüne **şerh koymak** denir.

CEVAP: C

18. Yerleşim yeri Ankara olan Zeynep, kocası Yusuf'a boşanma davası açmak istemektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu davaya bakmaya görevli ve yetkilidir? (Lise 2018)

A) Ankara Aile Mahkemesi
B) Ankara İdare Mahkemesi
C) Yargıtay
D) Ankara Sulh Hukuk Mahkemesi
E) Ankara Bölge Adliye Mahkemesi

Çözüm

Boşanma davaları aile mahkemelerinde görülür.

İkamet yeri Ankara olduğu için dava Ankara Aile Mahkemesi'nde görülür.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

19. Aşağıdakilerden hangisi gerçek kişi niteliği taşır? (Lise 2018)

A) Dernekler
B) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları
C) Limited şirketler
D) İnsanlar
E) Köyler

Çözüm

Gerçek kişilik hak ve borçlara ehil olan **insanları**, tüzel kişilik ise kurucusu dışında bir amacı gerçekleştirmeye yönelmiş insan veya mal topluluğunu ifade eden ikincil kişilik türüdür.

CEVAP: D

20. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi kesin olarak hükümsüz sözleşmelerden biri <u>değildir</u>? (Lise 2018)

A) Kamu düzenine aykırı sözleşmeler
B) Kişilik haklarına aykırı sözleşmeler
C) İki tarafa borç yükleyen sözleşmeler
D) Konusu başlangıçtan itibaren objektif ve sürekli olarak imkânsız olan sözleşmeler
E) Ahlaka aykırı sözleşmeler

Çözüm

6098 sayılı Borçlar Kanununa göre;

- Kişilik haklarına
- Kamu düzenine
- Ahlak kurallarına
- Hukuk kurallarına

aykırı oluşturulan sözleşmeler hükümsüzdür.

CEVAP: C

21. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu madde 1: Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.

Bu parçada altı çizili bölümde aşağıdakilerden hangisi ifade edilmiştir? (Ön Lisans 2016)

A) Hâkimin hukuk yaratması
B) Hâkimin takdir yetkisini kullanması
C) Kanunlaştırma
D) Kanunların çatışması
E) Kanunun yorumlanması

Çözüm

Hâkim, yazılı kaynaklarda önünde bulunan anlaşmazlığı çözüme kavuşturacak bir hüküm bulamazsa, öncelikle bu konuda kendisine yardımcı olacak bir örf âdet hukuku kuralının mevcut olup olmadığını araştıracaktır. Şayet somut olaya uygun düşen bir örf âdet kuralı bulursa o kuralı uygulayarak sorunu çözüme kavuşturacaktır. Ancak uygulanabilir bir örf âdet kuralı bulamazsa ki günümüz koşullarında böylesi bir kural yok denecek kadar az olduğundan, aranan kural hâkim tarafından bulunamayacak ve ortaya bir hukuk boşluğu çıkacaktır, kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verecektir, **hakim hukuk yaratacaktır**.

YARGI YAYINEVİ

Hukuk Yaratma Yetkisinin Özellikleri

- Hukuki ilişkiye uygulanabilir yazılı ve yazısız hukuk kuralının bulunmaması gerekir.
- Hâkim hukuk yaratırken önce kıyas yoluna başvurmalıdır.
- Hâkim hukuk yaratırken genel ve soyut nitelikte kural koymak zorundadır.
- Hâkim hukuk yaratırken kanun koyucu gibi hareket ederek, tarafların karşılıklı menfaatlerini tespit etmelidir.
- Hâkim hukuk yaratırken mevcut hukuk düzeni ile bağdaşacak bir kural koymalıdır.
- Hâkimin hukuk yaratarak koyduğu kural kanun hükmünde değildir.
- Hâkimin hukuk yaratma yetkisi kuvvetler ayrılığı ilkesi ile çelişmez.
- Hâkimin hukuk yaratarak koyduğu kural üst yargı denetimine tâbidir. (Yargıtay)
- Hâkimin hukuk yaratarak koyduğu kural bağlayıcı değildir. (Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararları bu kuralın istisnasıdır.)

CEVAP: A

22. Aşağıdakilerden hangisi Türk hukukunda günümüzde kabul edilen yorum çeşitleri veya yöntemlerinden biri değildir? (Ön Lisans 2016)

A) Sistematik yorum
B) Tarihsel yorum
C) Lafzi yorum
D) Yargısal yorum
E) Yasama yorumu

Çözüm

Yasama yorumu Türk hukukunda uygulanan yorum türleri arasında yer almaz.

Yorum Yöntemleri:

LÂFZÎ YORUM
Bu yöntem için "lisana dayalı yorum", "kelimesel yorum" kavramlarla kullanılır. Kanun koyucunun ne dediğini anlamak için ilk önce onun ne dediğine, yani kanunun sözüne bakmak gerekir. Bu yöntemde bir kanun maddesinin anlamı, bu maddenin kelimelerine, bu kelimelerin cümle içindeki yerlerine, maddenin sözdizimine, noktalama işaretlerine bakılarak tespit edilir.

TARİHİ YORUM
Bu yönteme göre, kanun koyucunun kanunu koyarken izlediği amaç araştırılır. Bunun içinse kanunun sözleri yeterli değildir. Kanunun hazırlık çalışmalarına, yani komisyon ve parlamentoda yapılan görüşme ve tartışmalara ve keza kanunun gerekçesine bakılmalıdır. Bu yönteme göre, kanunun şimdiki anlamı aranmaz; tersine kanun koyucunun kanunu koyduğu zamandaki muhtemel iradesi, yani sübjektif iradesi araştırılır. Bu şekilde yapılan yoruma "sübjektif tarihi yorum" denir. Sübjektif tarihi yoruma yapılan eleştiriler sonucu "objektif tarihi yorum" yöntemi ortaya çıkmıştır. Buna göre, sadece kanun koyucunun iradesini ön plana alan görüş eleştirilmiştir. Objektif tarihi yorum yöntemine göre, kanunlarda yer alan kuralların toplumun gereksinimlerini karşılayacak, toplumsal ve teknik gelişmelere cevap verecek şekilde yorumlanmaları gerekir.

SİSTEMATİK YORUM
Bu yöntem, tek tek hukuk kurallarının anlamlandırılmasından ziyade, tüm hukuk kurallarının tutarlı bir bütün oluşturacak şekilde yorumlanmasını önerir.

AMACA UYGUNLUK (Gai) YORUMU
Bu yönteme göre, kanunun sadece metninden hareket etmek doğru değildir. Bunun yanında, kanunun amacını ve özellikle zamanın ihtiyaçlarını gözden uzak tutmamak gerekir. Yani bu yönteme göre kanunlar, uygulandığı zamanın ihtiyaçlarına göre yorumlanmalıdır.

MANTIKSAL YORUM
Bazen sadece kanunun sözüne başvurulması şüpheli sonuçların doğmasına yol açar ve daha geniş araştırmaların yapılmasını gerekli kılar. İşte bu durumda, maddenin anlamı, maddenin içinde bulunduğu bağlama, diğer maddeler karşısındaki durumuna, kanunun sistematiğine, planı içindeki konumuna bakılarak tespit edilir. Bu yorumlama yönteminde özellikle kanunun kısım ve bölüm başlıkları ile maddelerin kenar başlıkları önemli bir rol oynar. Mantıki yorum metodu ile lâfzî yorum metodu arasındaki ayrım aslında kanunun lâfzî ile ruhu arasındaki ikiliğe tekabül eder. Lâfzî yorum kanunun sözünden, mantıki yorum kanunun ruhundan hareket eder. Mantıksal yorum yöntemi kullanılırken bazı yollardan yararlanılır. Bunlar 'zıt kanıt' kıyas ve 'evleviyet' kuralıdır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

23. Birden fazla kişinin, kanun veya sözleşme gereği aralarında daha önceden mevcut olan ortaklık bağına dayanarak, belirlenmiş bir payları olmaksızın aynı eşyanın tamamına malik olmaları aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir? (Ön Lisans 2016)

A) İntifa hakkı
B) Kat mülkiyeti
C) Elbirliği mülkiyeti
D) Rehin hakkı
E) Zilyetlik

Çözüm

Elbirliği mülkiyeti, kanunun veya kanunda öngörülen sözleşmeler uyarınca bir topluluk ilişkisi içinde bulunan kişiler arasında bu topluluk sebebiyle mevcut olan ve hakkın tamamı paylara bölünmeden ortaklardan her birine diğerleriyle birlikte ait olan birlikte mülkiyet şeklidir. Bir başka ifadeyle bu mülkiyet türünde, mülkiyet hakkının tümü aynı anda birden çok kişiye ait olur, bu kişilerin aynı anda mülkiyet hakkının tümüne sahip olabilmeleri için, daha önce aralarında kanundan veya sözleşmeden doğan miras ortaklığı, mal ortaklığı, aile malları ortaklığı ve adi şirket ortaklığı gibi kişisel bir ilişkinin varlığı gereklidir.

CEVAP: C

24. Aşağıdakilerden hangisi normlar hiyerarşisinde kanunlar ile aynı basamakta yer alabilir? (Lise 2016)

A) Genelgeler
B) Yönetmelikler
C) Uluslararası antlaşmalar
D) Anayasa
E) Cumhurbaşkanı Kararnamesi

Çözüm

Devletin yetkili makamları tarafından oluşturulmuş hukuk kurallarıdır. Bu kuralların diğer adı mevzuattır. Yazılı kaynaklar arasındaki hiyerarşi şu şekildedir:

NORMLAR HİYERARŞİSİ
Anayasa
Kanun / OHAL Cumhurbaşkanı Kararnamesi / Milletlerarası Antlaşmalar
Cumhurbaşkanı Kararnamesi
Yönetmelik
Adsız düzenleyici işlemler (Tebliğ, Tamim, Sirkü vb.)

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

25. Aşağıdakilerden hangisi sözleşme özgürlüğü kapsamında değerlendirilemez? (Lise 2016)

A) Şekil özgürlüğü
B) Sözleşme yapma özgürlüğü
C) Sözleşmenin diğer tarafını seçme özgürlüğü
D) Tarafların anlaşarak sözleşmeyi ortadan kaldırma veya değiştirme özgürlüğü
E) Sözleşmeyi emredici hukuk kurallarına aykırı düzenleyebilme özgürlüğü

Çözüm

Borçlar hukukunda sözleşme denildiği zaman bundan esas itibariyle borç sözleşmesi, yani taraflardan birisi veya her ikisi için borç doğuran sözleşme kavramı anlaşılmalıdır. Sözleşme özgürlüğünü; kısaca, kişilerin diledikleri sözleşmeyi geçerli olarak yapabilmek hususunda sahip oldukları özgürlük şeklinde tanımlayabiliriz. Türk hukukunda genel ilke sözleşme özgürlüğü ilkesidir. **Sözleşmeyi emredici hukuk kurallarına aykırı düzenleyebilme özgürlüğü sözleşme özgürlüğü kapsamında yer almaz.**

CEVAP: E

26. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre, "bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yer" ifadesiyle tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) İdare merkezi
B) Şube
C) Yargı yeri
D) Yerleşim yeri
E) Uyrukluk

Çözüm

Yerleşim yeri, kişilerin bir ülkenin belli bir yerinde oturmak, aile ve iş ilişkilerini orada toplamak suretiyle adeta hayat ilişkilerinin merkezi durumuna getirdikleri yerdir. Medeni Kanun ise yerleşim yerini, sürekli kalma niyetiyle oturulan yer olarak tanımlamıştır. Yerleşim yerine hakim ilke vardır: Teklik ve zorunluluk ilkesi.

Yerleşim yerinin zorunluluğu ilkesi, herkesin mutlaka bir yerleşim yerine sahip olması demektir.

CEVAP: D

27. 1926 yılında kabul edilen Türk Ceza Kanunu aşağıdaki ülkelerin hangisinin ceza kanunundan iktibas edilmiştir? (Ön Lisans 2014)

A) Fransa B) Almanya
C) İtalya D) İsviçre
E) İngiltere

Çözüm

Türk Ceza Kanunu 1926 yılında İtalya'dan alınmıştır. İdare Hukuku Fransa'dan, Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu ve Ticaret Kanunu Almanya'dan, Medeni Kanun, İcra ve İflas Kanunu ve Borçlar Kanunu ise İsviçre'den alınmıştır.

CEVAP: C

28. Bir kıyı devletinin kara ülkesinin denizin altında süren doğal uzantısı aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmaktadır? (Ön Lisans 2014)

A) Bitişik bölge
B) Kıta sahanlığı
C) Münhasır ekonomik bölge
D) İç sular
E) Balıkçılık bölgesi

Çözüm

Bir kıyı devletinin kara ülkesinin denizin altında süren doğal uzantısına kıta sahanlığı denir. Türkiye kıta sahanlığı konusunda en fazla sorunu Yunanistan ile yaşamıştır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

29. Bir kimsenin bilerek sebep olmadığı bir tehlikeden kendisini veya başkasını kurtarmak için bir üçüncü kişinin şahsına veya malına zarar vermesi hâli aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir? (Lise 2014)

A) Haklı savunma
B) Zorunluluk hâli
C) Mücbir sebep
D) Beklenmeyen hâl
E) İhkak-ı hak

Çözüm

Bir kimsenin bilerek sebep olmadığı bir tehlikeden kendisini veya başkasını kurtarmak için bir üçüncü kişinin şahsına veya malına zarar vermesi hâline zorunluluk hâli (zaruret hâli) denir.

CEVAP: B

30. Hâkim, bir uyuşmazlığın çözümünde aşağıdaki kaynaklardan hangisine diğerlerinden önce başvurur? (Lise 2014)

A) Kanun
B) Yönetmelik
C) Bilimsel görüş
D) Örf ve âdet hukuku
E) Yargı kararları

Çözüm

Normlar hiyerarşisi:

Anayasa → Kanun → Ohal Cumhurbaşkanı Kararnamesi → Milletlerarası Antlaşmalar → Cumhurbaşkanı Kararnamesi → Yönetmelik → Genelge

Hâkim, bir uyuşmazlığın çözümünde seçeneklerde yer alan "kanun"a diğerlerinden önce başvurur.

CEVAP: A

31. Gelir vergisinin, geliri daha fazla olanlardan geliri daha az olanlara göre daha yüksek oranda tahsil edilmesi aşağıdaki kavramlardan hangisinin sonucu olarak gerçekleşmektedir? (Ön Lisans 2012)

A) Görgü
B) Denkleştirici adalet
C) Paylaştırıcı (dağıtıcı) adalet
D) Etik
E) Örf ve âdet

Çözüm

Hukuk;

1) Toplumda barışı sağlar.
2) Toplumda hukuksal güvenliği sağlar.
3) Toplumda adaleti sağlar.
4) Toplumda oluşum ve gelişmelere cevap verme görevini yerine getirir.

Görüldüğü gibi hukukun temel görevleri sırasında adaleti sağlamak gelir. Adaletin sağlanması hukuku iki yönden ilgilendirir.

1) Adil kurallar koyularak objektif adalete uygun düzen sağlanmış olur.
2) Hukuk düzeninin sağlanmasında adaletli olunur. Bu nedenle hukuk adalet bilimi olarak tanımlanır.

Aristoteles'e göre Adalet;

a) Geniş anlamda Adalet; Fazilet (bilgi ve ahlak)
b) Dar Anlamda Adalet; insanın dünya nimetlerini paylaşırken kendine ve başkalarına zarar vermeyecek şekilde hareket etmesidir. İki türlü sağlanır;

1) Denkleştirici Adalet: Kişilerin kendi aralarındaki ilişkileri düzenler. Özellikle eşya ve hizmetlerin değiş tokuşunda uygulanır. Bu değiş – tokuşta bir aritmetik eşitlik düşüncesi benimsenir. Buna göre edim ile karşı edim arasında eşitlik varsa denkleştirici adalet gerçekleşmiştir. Denkleştirici adalet, genç ya da yaşlı, zengin ya da fakir olmasına bakılmaksızın herkesin eşit işleme tabi tutulmasını öngörür. Ancak denkleştirici adalet aynen uygulandığında her zaman adil davranılmış olmaz, çünkü kişiler ehliyetleri, bilgi ve yetenekleri açısından birbirinden farklıdır.

2) Paylaştırıcı (dağıtıcı) adalet: Orantılı bir adalet düşüncesine dayanır. Bu düşünce gereğince, gereksinimleri, yetenekleri ve olanakları bakımından eşit durumunda olmayanlara eşit davranılmamalıdır. Çünkü farklı durumdaki kişilere eşit davranmak eşitliğin çiğnenmesidir. Herkesin hakları meziyet ve başarısı ile görevleri de ehliyet ve yeteneği ile orantılı olmalıdır. Örneğin herkes yeteneği ve katkısı oranında ücret almalı, gelir vergisi geliri daha çok olandan daha fazla alınmalıdır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

32. Hukuk kuralları arasında, aksine bir hukuki işlem yapılması mümkün olmayan, tarafların kendi iradeleri ile değiştiremeyecekleri kurallara ne ad verilir? (Ön Lisans 2012)

A) Yedek kurallar
B) Emredici kurallar
C) Yorumlayıcı kurallar
D) Tamamlayıcı kurallar
E) Tanımlayıcı kurallar

Çözüm

Kanun ve diğer yazılı hukuk kuralları dört grupta incelenir. Bunlar; emredici, tamamlayıcı, yorumlayıcı ve tanımlayıcı hukuk kurallarıdır.

1) **Emredici Kurallar:** Aksine bir hukuki işlem yapılması mümkün olmayan kurallardır. Taraflar kendi iradeleri ile emredici nitelik taşıyan hukuk kurallarını değiştiremezler. Bu kurallar; kamu düzenini, ahlak kurallarını ve zayıfları korumak için düzenlenmiştir.

Örnek: Bir kişi sadece bir resmi nikah yapılabilir.

2) **Tamamlayıcı Kurallar;** Taraflar bazen yaptıkları sözleşmede birinci derecedeki noktalarda anlaşırlar. Fakat onun dışındaki bazı ayrıntılardan söz etmezler. Bu tür söz edilmeyen noktaları tamamlayan hukuk kurallarıdır. Aksi düzenlenmesi mümkündür.

Örnek: Borç sözleşmesinde günlük faiz oranı belirtilmemişse, Borç Kanunundaki ilgili hükmün uygulanması

3) **Yorumlayıcı Kurallar:** Tarafların bir hukuki işlemde kullandıkları ve ne anlama geldiğini açıklamadıkları ifadelere ilişkin bir hüküm kanunda öngörülmüşse o hüküm uygulanır.

Örnek: Sözleşmede yer alan aybaşı ifadesinden ayın ilk gününün anlaşılacağı gibi

4) **Tanımlayıcı Kurallar:** Bir hukuki kavramın ne anlama geldiğini açıklayan kurallardır.

Örnek: Kanunda ikametgah, yerleşmek niyetiyle oturulan yer olarak tanımlanmıştır.

CEVAP: B

33. Özel hukuk alanında yabancı unsur taşıyan hukuki ilişki ve ihtilafların çözümünde uygulanacak kuralları kapsayan hukuk dalı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Devletler özel hukuku
B) İdare hukuku
C) Medeni hukuk
D) Medeni usul hukuku
E) İş hukuku

Çözüm

Kamu Hukuku
- Anayasa Hukuku
- İdare Hukuku
- Vergi Hukuku
- Ceza Hukuku
- Yargılama (Usul) Hukuku
- Devletler Umumi (Genel) Hukuku

Özel Hukuk
- Medeni Hukuk
- Borçlar Hukuku
- Ticaret Hukuku
- Devletler Özel Hukuku

Devletler Özel Hukuku; Özel hukuk alanında yabancı unsur taşıyan hukuki ilişki ve ihtilafların çözümünde uygulanacak kuralları kapsayan hukuk dalıdır. Farklı uyruktaki insanlar arasındaki özel hukuk ilişkilerini, bunlarda hangi devletin kanunlarının uygulanacağını, hangi devletin mahkemelerinde davanın görüleceği konularını düzenler.

YARGI YAYINEVİ

Karma Hukuku
- İş Hukuku
- Toprak Hukuku
- Çevre Hukuku
- Hava Hukuku
- Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku

İdare Hukuku; Kamu kurum ve kuruluşları ile bunların işleyişlerini, bireylerle olan ilişkileri ve sorumlulukları, idari eylem ve işlemleri düzenleyen hukuk dalıdır.

Medeni Hukuk; Özel kişilerin medeni hallerini diğer kişiler veya mallarla eşitlik esasına dayanan normal ilişkilerini düzenleyen hukuk dalıdır.

Medeni Usul Hukuku; Türk hukuk yargılama usulünü konu alan özel hukuk dalıdır.

İş Hukuku; İş ilişkisi içinde olan kişilerin uyulması zorunlu kurallar bütünüdür.

CEVAP: A

34. Aşağıdakilerden hangisi, kamu hukuku alanına dâhil olan bir hukuk dalı değildir? (Lise 2012)

A) Anayasa hukuku
B) Borçlar hukuku
C) Ceza hukuku
D) İdare hukuku
E) Vergi hukuku

Çözüm

Hukuk, kamu hukuku ve özel hukuk olmak üzere iki ana bölüme ayrılır. Ayrıca her iki hukuk bölümünden de özellikler taşımasından dolayı son dönemde Karma Hukuk olarak da adlandırılan bir bölüm vardır. Devletin kuruluş ve işleyişiyle, bireyle kamu kurum ve kuruluşları arasındaki ilişkileri düzenleyen hukuk dalı kamu hukuku, kişiler arasındaki ilişkileri düzenleyen hukuk dalı ise özel hukuktur.

Kamu Hukukunun Bölümleri
- Anayasa Hukuku
- İdare Hukuku
- Ceza Hukuku
- Vergi Hukuku
- Devletler Umumi (Genel) Hukuku
- Yargılama Hukuku

Özel Hukukun Bölümleri
- Medeni Hukuk
- Ticaret Hukuku
- Borçlar Hukuku
- Devletler Özel Hukuku

Karma Hukukun Bölümleri
- İş Hukuku
- Toprak Hukuku
- Çevre Hukuku
- Hava Hukuku
- Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku

Borçlar hukuku kamu hukuku bölümleri içinde değil, özel hukuk bölümleri içerisinde yer alır.

CEVAP: B

35. Kazanç paylaşma amacı gütmeyen ve en az yedi kişinin bir araya gelmesiyle kurulabilen tüzel kişilik aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2010)

A) Vakıf
B) Kolektif şirket
C) Kooperatif
D) Komandit şirket
E) Dernek

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

23.11.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5253 sayılı Dernekler Kanununun 2. Maddesine göre; "Kazanç paylaşma dışında kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşlara **dernek** denir."

Fiil ehliyetine sahip gerçek ve tüzel kişiler önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

CEVAP: E

36. Kardeşler arasındaki hısımlığa ne ad verilir? (Ön Lisans 2010)

A) Kayın hısımlığı
B) Alt soy hısımlığı
C) Üst soy hısımlığı
D) Yan soy kan hısımlığı
E) Evlat edinmeden doğan hısımlık

Çözüm

Gerçek kişiler arasında kan veya akdi bir bağ dolayısıyla meydana gelen yakınlık ilişkisine hısımlık denir.

Hısımlık kan hısımlığı, kayın kısımlığı ve evlat edinmeden doğan hısımlıktır.

A. Kan hısımlığı: Kan bağından meydana gelen hısımlıktır. Kendi içinde ikiye ayrılmaktadır.

a) Üstsoy–altsoy hısımlığı: Birbirinden üreyen kişiler arasındaki hısımlıktır.
b) Yansoy kan hısımlığı: Ortak bir kökten gelenler arasındaki hısımlıktır (Kardeşler).

B. Kayın hısımlığı: Evlenme sonucu meydana gelen hısımlıktır.

C. Evlat edinmeden doğan hısımlık: Evlat edinme işleminin tamamlanmasıyla birlikte doğan hısımlıktır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

37. Kişiye eşya üzerinde doğrudan doğruya hâkimiyet sağlayan ve herkese karşı ileri sürülebilen haklara ne ad verilir? (Ön Lisans 2010)

A) Fikrî hak
B) Ayni hak
C) Şahsi hak
D) Alacak hakkı
E) Talep hakkı

Çözüm

Özel Haklar nitelikleri yönünden ikiye ayrılmaktadır. Bunlar; mutlak haklar ve nispi haklardır.

A. Mutlak haklar: Sahibine mallar ve kişiler üzerinde geniş yetkiler veren ve herkese karşı ileri sürülebilen haklardır. İkiye ayrılmaktadır.

a) Maddi Mallar Üzerindeki haklar: eşya üzerinde sahibine en geniş yetkiler veren haklardır ve bunlara **ayni haklar** denir.
b) Maddi olmayan mallar üzerindeki haklar: Fikir ve sanat eserleri üzerindeki haklardır.

B. Nispi haklar: Yalnızca aralarında hukuksal ilişki bulunan kişilere karşı ileri sürülebilen haklardır.

CEVAP: B

38. Aşağıdakilerden hangisi bir sosyal düzen kuralı niteliği taşımaz? (Lise 2010)

A) Din kuralları
B) Ahlak kuralları
C) Manevi kurallar
D) Görgü kuralları
E) Hukuk kuralları

Çözüm

Toplum içerisinde bir arada yaşayan bireylerin birbiriyle ve toplumla olan ilişkilerini düzenleyen kurallara sosyal düzen kuralları adı veriler. Sosyal düzen kuralları dört ana başlıkta toplanır.

- **Din Kuralları:** Bireylerin hem dünya hem de ahiret ile ilgili inançlarını düzenleyen kurallardır.
- **Ahlak Kuralları:** Bir toplumda kişilere çok uzun zaman içerisinde oluşan değer yargıları çerçevesinde iyiyi ya da kötüyü yapma ya da yapmama ödevi yükleyen kurallar bütünüdür.
- **Görgü Kuralları:** Nezaket yada adabı muhaşeret olarak da adlandırılan görgü kuralları da kişiler arasındaki ilişkileri düzenler.
- **Hukuk Kuralları:** Devletin yetkili organlarınca konulan uyulması zorunlu ve devlet gücüyle desteklenen kurallar bütünüdür.

Manevi kurallar sosyal düzen kuralları arasında yer almaz.

CEVAP: C

39. Hukukta bir olayın veya olgunun varlığını veya yokluğunu ispata yarayan araçlara ne ad verilir? (Lise 2010)

A) Fiil B) Ehliyet C) Marka
D) Delil E) İspat yükü

Çözüm

İspat yükünün, üzerine düştüğü kişi tarafından ileri sürülen araçlara **delil** adı verilir.

Medeni usul hukukunda kanuni delil sistemi geçerlidir. Davacı veya davalı iddialarını ancak kanunun öngördüğü delillerle ispatlayabilir.

Bunlar;

- Kesin deliller
- Takdiri deliller

olmak üzere ikiye ayrılır.

CEVAP: D

40. Kişinin doğumundan ölümüne kadar geçen süre içinde özel hukuk ilişkilerinin düzenlendiği temel kanun aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) T.C. Anayasası
B) Türk Ceza Kanunu
C) Borçlar Kanunu
D) Türk Ticaret Kanunu
E) Türk Medeni Kanunu

Çözüm

Türk Medeni Kanunu, özel hukukun içerisinde kişilerin toplum içerisinde yaşaması bakımından bir hüküm ve değer içeren bütün eylem ve davranışlarını, işlem ve ilişkilerini düzenleyen temel kanundur.

Bir kişinin doğumundan ölümüne kadar geçen sürede kurduğu ilişkilerin, yaptığı işlemlerin çok büyük bir kısmı medeni hukuk kapsamı içerisindedir.

Alt Dalları

- **Kişiler hukuku:** Ehliyet, hak, kişilik, hısımlık gibi kavramları düzenler.
- **Aile hukuku:** Ailevi ilişkileri, soybağı, nişan, evlilik gibi kavramları düzenler.
- **Miras hukuku:** Ölüm olayı sonrası gerçekleşen mal geçişlerini düzenler.
- **Eşya Hukuku:** Kişilerin bir eşya üzerindeki hakimiyet ve tasarruflarının nitelik ve türlerini, onların bu hakimiyet dolayısıyla diğer şahıslarla olan ilişkilerini düzenler.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. **Amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemek olan kanun aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)**

A) 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
B) 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu
C) 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
D) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
E) 4857 sayılı İş Kanunu

Çözüm

Suç ve ceza kavramlarını, adli yaptırımları kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini düzenleyen kanun Türk Ceza Kanunu'dur.

CEVAP: A

2. **Bir planın icrası suretiyle millî, etnik, ırki veya dinî bir grubun tamamen yok edilmesi maksadıyla bu grupların üyelerine karşı grup içinde doğumlara engel olmaya yönelik tedbirlerin alınması veya grubun tamamen yok edilmesi sonucunu doğuracak koşullarda yaşamaya zorlanması fiillerinin işlenmesi aşağıdakilerden hangisini doğurur? (Ön Lisans 2024)**

A) İnsan ticareti
B) Soykırım
C) Göçmen kaçakçılığı
D) Yağma
E) Nüfuz ticareti

Çözüm

Belirli bir grubun ulusu, etnik kökeni, ırkı, dinsel veya siyasi görüşü nedeniyle bilerek ve istenerek, sistematik bir şekilde ortadan kaldırılmaya çalışılmasına soykırım denilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. **İnsanın her türlü zorlamadan, kayıtlamadan ve dış baskıdan uzak olarak kendi kaderini çizmesi anlamına gelen ve 1789 Fransız İnsan ve Yurttaş Haklan Beyannamesinde kısaca "başkasına zarar vermeyen her şeyi yapabilmek" şeklinde tanımlanan kavram aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)**

A) Hürriyet
B) Eşitlik
C) Laiklik
D) Adalet
E) Ahlak

Çözüm

"Hürriyetler, başkalarının hürriyetlerine zarar vermeden her şeyi yapabilmektedir" olarak tanımlanan hürriyet kavramı, insan ve Yurttaş Hakları Beyannamesiyle tanımlanan bir hukuki kav-ramdır.

CEVAP: A

4. Aşağıdakilerden hangisi özel hukuk tüzel kişisidir? (Lise 2022)

A) İl Özel İdareleri
B) Belediyeler
C) Köyler
D) Devlet
E) Vakıflar

Çözüm

İl özel idaresi, belediye, köy, devlet, SGK, BDDK, SPK, RTÜK gibi kurum ve yapılar kamu hukukuna dair tüzel kişiler iken vakıflar, şirketler özel hukuka tabidir.

CEVAP: E

5. 1982 Anayasası'na göre aşağıdaki siyasi hak ve ödevlerden hangisi yalnızca Türk vatandaşlarına değil herkese tanınmıştır? (Lise 2022)

A) Vergi ödevi
B) Vatan hizmeti
C) Siyasi parti kurma hakkı
D) Seçme ve seçilme hakkı
E) Kamu hizmetlerine girme hakkı

Çözüm

Vatan hizmeti, seçme ve seçilme hakkı, siyasi parti kurma hakkı ile kamu hizmetlerine girme hakkından yararlanmak için Türk vatandaşı olmak zorunludur. Ancak vergi ödevi yabancılara da tanınmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

6. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, Cumhuriyetin niteliklerinden biri değildir? (Ön Lisans 2014)

A) Başlangıçta belirtilen temel ilkelere bağlılık
B) Demokratik devlet
C) Hukuk devleti
D) Sosyal devlet
E) Liberal devlet

Çözüm

1982 Anayasası'nın 2. maddesinde belirtilen Cumhuriyetin nitelikleri şunlardır:

"Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir."

Liberal devlet ise cumhuriyetin niteliklerinden biri değildir.

CEVAP: E

7. Aşağıdakilerden hangisi, demokratik bir sistemin özelliklerinden biri değildir? (Lise 2014)

A) Seçimlerde gizli oy esasının benimsenmesi
B) Siyasi karar organlarının düzenli aralıklarla tekrarlanan seçimler ile belirlenmesi
C) Çok partili siyasi hayatın varlığı
D) Siyasi faaliyetlerde bulunma haklarının tanınması
E) Seçimlerde kullanılan oyların sayım ve dökümünün gizli olarak yapılması

Çözüm

Demokratik sistemlerde çok partili siyasi hayat mevcuttur. Bireylere siyasi faaliyette bulunma hakkı tanınır. Siyasi karar organları düzenli aralıklarla tekrarlanan seçimlerle ile belirlenir. Seçimlerde gizli oy esası benimsenir. Ancak kullanılan oyların sayım ve dökümü gizli olarak yapılmaz. Açık sayım ve döküm ilkesi benimsenmiştir.

CEVAP: E

8. 1982 Anayasası'na göre seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2014)

A) Kural olarak, 18 yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir.

B) Ceza ve infaz kurumlarında bulunan tutuklular oy kullanamaz.

C) Silahaltında bulunan er ve erbaşlar ile askerî öğrenciler oy kullanamaz.

D) Yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri kanunla düzenlenir.

E) Seçimler ve halk oylaması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yargı yönetim ve denetimi altında yapılır.

Çözüm

1982 Anayasası'na göre seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulanma hakkı ile ilgili A, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak "B" seçeneğinde yer alan "Ceza ve infaz kurumlarında bulunan tutuklular oy kullanamaz." ifadesi yanlıştır. Ceza ve infaz kurumlarında bulunan tutuklular ve taksirli suçlardan hüküm giyenler oy kullanabilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

9. Aşağıdakilerden hangisi, demokrasinin olmazsa olmaz unsurlarından biri değildir? (Ön Lisans 2012)

A) Üniter devlet

B) Özgür ve düzenli seçimler

C) Temel hak ve hürriyetler

D) Çok partili siyasal hayat

E) Seçilmişlerin üstünlüğü

Çözüm

Demokrasi, halkın kendi kendini yönetmesi, halk iktidarıdır. Demokrasinin amacı, halkın tam anlamıyla özgür olabilmesidir.

Demokrasinin unsurlarını şöyle sıralayabiliriz:

- Siyasal makamlar seçimle iş başına gelmelidir.
- Seçimler düzenli aralıklarla tekrarlanmalıdır.
- Seçimleri serbest olmalıdır.
- Birden çok siyasi parti var olmalıdır.
- Muhalefetin iktidar olma şansı mevcut olmalıdır.
- Temel kamu hakları tanınmış ve güvence altına alınmış olmalıdır.

Demokrasi, doğrudan, temsili ve yarı doğrudan olmak üzere 3'e ayrılır.

Doğrudan Demokrasi; Halkın egemenliğini bizzat ve doğrudan doğruya kullandığı demokrasi tipidir. Antik Çağda Yunan sitelerinde uygulanmıştır.

Yarı Doğrudan Demokrasi; Egemenliğin kullanılmasının halk ile temsilcileri arasında paylaştırıldığı demokrasi tipidir. İsviçre ve İtalya'da yarı doğrudan demokrasi uygulanmaktadır. Yarı doğrudan demokrasi referandum, halk girişimi, halk vetosu ve temsilcilerin azli gibi araçlara sahiptir.

Temsili Demokrasi; Halkın egemenliğini kendi seçtiği temsilcileri aracılığıyla kullandığı demokrasi tipidir. Türkiye, Almanya, İngiltere, ABD'de temsili demokrasi uygulanmaktadır.

Egemenliğin temsilciler aracılığıyla kullanılması seçilmişlerin üstünlüğünü göstermektedir.

A şıkkında verilen "Üniter Devlet" demokrasinin unsurları arasında yer almamaktadır. Üniter Devlet; hukuki yapılarına göre devlet şekilleri arasında karşımıza çıkmaktadır.

CEVAP: A

10. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi, siyasi haklar ve ödevlerden biri değildir? (Lise 2012)

A) Dilekçe hakkı
B) Vatan hizmeti
C) Bilgi edinme hakkı
D) Seçme ve seçilme hakkı
E) Sosyal güvenlik hakkı

Çözüm

Temel Haklar ve Ödevler Anayasamızın İkinci Kısmında 4 bölüm şeklinde düzenlenmiştir. **Birinci Bölüm;** Temel hak ve hürriyetlerin niteliği, sınırlanması, kötüye kullanılamaması, kullanılmasının durdurulması ve yabancıların durumunu içermektedir.

İkinci Bölüm; Kişinin Hakları ve Ödevlerini içerir. Bunlar;

- Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı
- Zorla çalıştırma yasağı
- Kişi hürriyeti ve güvenliği
- Özel hayatın gizliliği ve korunması
- Konut dokunulmazlığı
- Haberleşme hürriyeti
- Yerleşme ve seyahat hürriyeti
- Din ve vicdan hürriyeti
- Düşünce ve kanaat hürriyeti
- Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti
- Bilim ve sanat hürriyeti
- Basın hürriyeti
- Süreli ve süresiz yayın hakkı
- Basın araçlarının korunması
- Kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı
- Düzeltme ve cevap hakkı
- Dernek kurma hürriyeti
- Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı
- Mülkiyet hakkı
- Hak arama hürriyeti
- Kanuni hakim güvencesi
- Suç ve cezalara ilişkin esaslar
- İspat hakkı
- Temel hak ve hürriyetlerinin korunması

Üçüncü Bölüm; Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevleri içerir. Bunlar;

- Ailenin korunması ve çocuk hakları
- Eğitim ve öğretim hakkı ve ödevi
- Kıyılardan yararlanma
- Toprak mülkiyeti
- Tarım hayvancılık ve üretim dallarında çalışanların korunması
- Kamulaştırma
- Devletleştirme ve özelleştirme
- Çalışma ve sözleşme hürriyeti
- Çalışma hakkı ve ödevi
- Çalışma şartları ve dinlenme hakkı
- Sendika kurma hakkı
- Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı
- Grev hakkı ve lokavt
- Ücrette adalet sağlanması
- Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması
- Konut hakkı
- Gençliğin korunması
- Sporun geliştirilmesi ve tahkim
- **Sosyal güvenlik hakkı**
- Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler
- Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları
- Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması
- Sanatın ve sanatçının korunması

YARGI YAYINEVİ

- Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırları

Dördüncü Bölüm; Siyasi Haklar ve Ödevleri içermektedir. Bunlar;

- Türk vatandaşlığı
- Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları
- Parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma
- Siyasi partilerin uyacakları esaslar
- Kamu hizmetlerine girme hakkı
- Mal bildirimi
- Vatan hizmeti
- Vergi ödevi
- Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı

Görüldüğü üzere, Sosyal güvenlik hakkı Anayasamızın Üçüncü Bölümü'nde yer alan Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler'in arasında sayılmaktadır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

11. Aşağıdakilerden hangisi 1982 Anayasası'nda değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez hükümler arasında yer almaz? (Ön Lisans 2010)

A) Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara'dır.
B) Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir.
C) Türkiye Devleti'nin millî marşı İstiklal Marşı'dır.
D) Türkiye Cumhuriyeti insan haklarına saygılıdır.
E) Türkiye Cumhuriyeti Atatürk milliyetçiliğine bağlıdır.

Çözüm

1982 Anayasasına göre ilk üç maddenin değiştirilmeyeceği ve değiştirilmesinin teklif dahi edilemeyeceği dördüncü maddede açıkça belirtilmiştir.

1982 Anayasasının il üç maddesi:

Madde 1. Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

Madde 2. Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir.

Madde 3. Türkiye Devleti, ülkesi ve milliyetle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.

Bayrağı, şekli kanunda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Milli marşı "İstiklal Marşı"dır. Başkenti Ankara'dır.

Not: Yasama yetkisinin Türk milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir hükmü değiştirilemeyecek maddeler içerisinde yer almayan 7. maddede belirtilmiştir.

CEVAP: B

Yasama

1. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında yer almaz? (Ön Lisans 2024)

A) Meclis Başkanı
B) Meclis Başkanvekilleri
C) Adalet Bakanı
D) Kâtip üyeler
E) İdare amirleri

Çözüm

TBMM Başkanlık Divanı üyeleri, Meclis Başkanı, Meclis Başkanvekilleri, Katip Üyeler ve idare Amirleri'dir.

CEVAP: C

2. Milletvekili M, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları kapsamında Bakan B'ye yazılı soru yöneltiyor.

1982 Anayasası'na göre Bakan B'nin, bu soruyu en geç hangi süre içerisinde kural olarak cevaplaması gerekir? (Lise 2024)

A) 7 gün B) 15 gün
C) 3 ay D) 6 ay
E) 1 yıl

Çözüm

TBMM Bilgi Edinme yolları kapsamında geçen soru önergesi Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlara yönelik verilebilir soru önergesi 125 gün içinde cevaplanmak zorundadır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. 1982 Anayasası'na göre seçimler, aşağıdakilerden hangisinin genel yönetim ve denetimi altında yapılır? (Lise 2024)

A) Yasama organı
B) Yürütme organı
C) Yargı organı
D) Siyasi partiler
E) İçişleri Bakanlığı

Çözüm

1982 Anayasasına göre, seçimler yargı organlarının gözetim ve denetimi altında yapılır. Anayasamıza göre bu görev yüksek seçim kurulundadır. Yüksek Seçim Kurulu 7 asıl 4 yedek üye-den oluşur.

CEVAP: C

4. Aşağıdakilerden hangisi Mersin iline bağlı Anamur ilçesinde, il kurulmasına ilişkin kanun teklifi verebilir? (Ön Lisans 2022)

A) Mersin milletvekilleri
B) Anamur Belediye Meclisi üyeleri
C) içişleri bakanı
D) Anamur ilçe idare Kurulu
E) Mersin valisi

Çözüm

– İl
– İlçe
– Büyükşehir Belediyesi

kanun ile kurulur.

- Kanun teklif etme yetkisi **milletvekillerine** aittir.

CEVAP: A

5. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi milletvekili seçilme yeterliliğine ilişkin koşullar arasında yer almaz? (Ön Lisans 2020)

A) Yükseköğrenim yapmış olmak
B) 18 yaşını doldurmuş olmak
C) Türk vatandaşı olmak
D) Askerlikle ilişiği olmamak
E) Kısıtlı olmamak

Çözüm

Milletvekili seçilme yeterlilikleri:
- T.C. vatandaşı olmak
- En az ilkokul mezunu olmak
- Askerlik ile ilişiği olmamak
- 18 yaşını doldurmuş olmak
- Kamu hizmetlerinden yasaklı olmamak
- Taksirli suçlar dışında bir yıldan fazla özgürlüğü kısıtlayıcı hüküm giymemek
- Yüz kızartıcı suçlardan hüküm giymemiş olmak

CEVAP: A

6. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerin hangisi başkanını kendi üyeleri arasından seçen mercilerden biridir? (Ön Lisans 2020)

A) Türkiye Büyük Millet Meclisi
B) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
C) Uyuşmazlık Mahkemesi
D) Devlet Denetleme Kurulu
E) Millî Güvenlik Kurulu

Çözüm

1982 Anayasasına göre TBMM kendi başkanını kendi içinden dört turlu gizli oylama ile seçer.
- HSK'nin Başkanı Adalet Bakanı
- Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanını Anayasa mahkemesi kendi üyeleri arasından atar.
- DDK Başkanını Cumhurbaşkanı atar.
- MGK Başkanı ise Cumhurbaşkanı'dır.

CEVAP: A

7. 1982 Anayasası'na göre, milletvekili seçilebilmek için en az hangi düzeyde mezuniyet gerekir? (Lise 2020)

A) İlkokul B) Ortaokul
C) Lise D) Ön lisans
E) Lisans

Çözüm

1982 Anayasasına göre milletvekili seçilebilmek için Türk vatandaşı olan birinin en az ilkokul mezunu olması yeterlidir.

CEVAP: A

8. Aşağıdakilerden hangisi Türk vatandaşlarının, milletvekili genel seçimlerinde oy kullanabilmesi için aranan koşullardan biridir? (Lise 2020)

A) Taksirli bir suçtan hüküm giymemiş olma
B) Belli bir yaşı doldurmuş olma
C) Yurt içinde bulunma
D) Okuryazar olma
E) En az ilkokul mezunu olma

Çözüm

1982 Anayasasına göre 18 yaşını doldurmuş Temyiz kudretine sahip olan ve seçmen kütüğüne kayıtlı olan herkes genel oy ilkesi gereği oy kullanma hakkına sahiptir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

9. 1982 Anayasası'na göre, bir milletvekilinin yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına aşağıdakilerden hangisi karar verebilir? (Ön Lisans 2018)

A) Özel yetkili ağır ceza mahkemesi
B) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu
C) Cumhurbaşkanı
D) Yargıtay
E) İçişleri Bakanlığı

Çözüm

Anayasanın 14. maddesindeki haller ve ağır ceza gerektiren suç üstü haller dışındaki suçlar dokunulmazlık hükümlerine tabidir. Bir milletvekilinin yargılanabilmesi için **TBMM'nin toplantıya katılanların SALT çoğunluğu**nun oyu ile dokunulmazlığı kaldırması gerekir (Basit çoğunluk). Dokunulmazlığı kaldırılan vekil 7 gün içinde Anayasa mahkemesine başvurabilir. Anayasa mahkemesi 15 gün içinde karara bağlar.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

10. 1982 Anayasası'na göre, en az kaç yaşını dolduran Türk vatandaşları milletvekili seçilebilirler? (Lise 2018)

A) 7 B) 18 C) 20 D) 21 E) 25

Çözüm

2017 Anayasa değişikliğine göre 18 yaşını dolduranlar milletvekili seçilme yaş sınırına sahiptir.

CEVAP: B

11. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplantı yeter sayısı en az kaçtır? (Ön Lisans 2016)

A) 367 B) 330 C) 276
D) 184 E) 139

Çözüm

Türkiye Büyük Millet Meclisi, genel oyla seçilen altıyüz milletvekilinden oluşur. 1982 Anayasası'ndaki ilk düzenlemeye göre, milletvekili sayısı 400 idi, 1987 yılında yapılan bir değişiklik ile milletvekili sayısı 450'ye yükseltilmiştir. 1995 değişikliği ile milletvekili sayısı 550'ye yükseltilmiştir. 2017 değişikliği ile vekil ayısı 600'e çıkarılmıştır.

Toplantı yeter sayısı, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bir toplantıya başlayabilmesi için hazır bulunması gereken milletvekili sayısını ifade eder. **Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının en az 3'te 1'i ile toplanır. Yani 200 milletvekilinin toplantıda hazır bulunması gerekir.** Bu sayı sağlanamazsa birleşime 1 saat ara verilir, buna rağmen yine gerekli sayı sağlanamazsa birleşimin kapatılması zorunludur. Türkiye Büyük Millet Meclisi, kural olarak toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. 1982 Anayasası'yla kabul edilen hükme göre, kabul oyları Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz. Yani karar yeter sayısı 151'den az olamaz.

CEVAP: D

12. 1982 Anayasası'na göre, Yüksek Seçim Kurulu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2016)

A) Anayasa'nın yasama başlığı altında düzenlenmiştir.
B) Yedi asıl, dört yedek üyeden oluşur.
C) Üyeleri Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarınca, kendi üyeleri arasından seçilir.
D) Kararlarına karşı Anayasa Mahkemesine itiraz başvurusunda bulunulabilir.
E) Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etmekle görevlidir.

Çözüm

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğüyle ilgili bütün işlemleri yapmak, seçim süresince de seçimden sonra seçimle ilgili bütün yolsuzlukları şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ve cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulu'nundur.

Yüksek Seçim Kurulu'nun kararları aleyhine başka bir makama başvurulamaz yani Yüksek Seçim Kurulu'nun kararlarına karşı yargı yolu kapalıdır.

Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tam sayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Bu üyeler salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.

Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin görev süresi altı yıldır. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

13. 1982 Anayasası'na göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin her yıl olağan olarak gerçekleşen toplanma tarihiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur? (Ön Lisans 2014)

A) Eylül ayının ilk haftası kendiliğinden toplanır.
B) Eylül ayının ilk günü kendiliğinden toplanır.
C) Ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır.
D) Ekim ayının ilk günü çağrı üzerine toplanır.
E) Kasım ayının ilk haftası kendiliğinden toplanır.

Çözüm

1982 Anayasası'na göre TBMM her yıl ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır. Takip eden yılın 30 Eylül'ünde de yasama yılı sona erer. TBMM en fazla üç ay tatil yapabilir.

CEVAP: C

14. 1982 Anayasası'na göre Sayıştay, aşağıdakilerden hangisi adına denetim görevini gerçekleştirmektedir? (Ön Lisans 2014)

A) Cumhurbaşkanı
B) Hazine ve Maliyet Bakanlığı
C) Kamu Başdenetçisi
D) Ekonomik ve Sosyal Konsey
E) Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çözüm

1982 Anayasası'nın 160. maddesine göre Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.

CEVAP: E

15. Türk hukuk sistemine göre, kanunların yürürlüğe gireceği tarih; kanun metninde belirtilmemişse kanunun yürürlüğe girme tarihi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Resmî Gazete'de yayımlandığı gün
B) Resmî Gazete'de yayımlandığı günü izleyen gün
C) Resmî Gazete'de yayımlandığı günden itibaren 15 gün sonra
D) Resmî Gazete'de yayımlandığı günden itibaren 30 gün sonra
E) Resmî Gazete'de yayımlandığı günden itibaren 45 gün sonra

Çözüm

Türk hukuk sistemine göre kanunlar metinlerde özel tarih belirtilmişse o tarihte, aksi takdirde ise Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

16. 1982 Anayasası'na göre, yasama dokunulmazlığının kaldırılması ve milletvekilliğinin düşürülmesi kararlarının yargısal denetimini aşağıdakilerden hangisi yapar? (Ön Lisans 2012)

A) Yargıtay
B) Anayasa Mahkemesi
C) Danıştay
D) Yüce Divan
E) TBMM Genel Kurulu

Çözüm

Anayasamızın 83'üncü maddesinde tanımlanan yasama dokunulmazlığı; seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.

Ağır cezayı gerektiren suç üçtü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasamızın 14'üncü maddesindeki durumlar (Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı hedefleyen faaliyetler) bu hükmün dışındadır.

TBMM üyesi hakkında seçimden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zamanaşımı işlemez.

Tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma, meclisin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır.

1982 Anayasası 84'üncü maddesinde milletvekilliğinin düşmesi ile ilgili ifadeler aşağıdaki gibidir.

- İstifa eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesi, istifanın geçerli olduğu TBMM Başkanlık Divanınca tespit edildikten sonra, TBMM Genel Kurulunca kararlaştırılır.
- Milletvekilliğinin kesin hüküm giyme ve kısıtlanma halinde düşmesi, bu hususdaki kesin mahkeme kararının Genel Kurula bildirilmesiyle olur.
- Milletvekilliği ile bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesi, yetkili komisyonun bu durumu tespit eden raporu üzerine Genel Kurul gizli oyla karar verir.

– Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içerisinde toplam beş birleşim günü katılmayan milletvekillinin milletvekilliğin düşmesine, durum Meclis Başkanlık Divanınca tespit edilmesi üzerine, Genel Kurulca üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilebilir.

Bunları takip eden 85'inci madde ise; Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine 84 üncü maddenin birinci, üçüncü veya dördüncü fıkralarına göre karar verilmiş olması hallerinde, Meclis Genel Kurulu kararının alındığı tarihten başlayarak yedi gün içerisinde ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekili, kararın, Anayasaya, kanuna veya içtüzüğe aykırılığı iddiasıyla iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulabilir. Anayasa Mahkemesi, iptal istemini on beş gün içerisinde kesin karara bağlar.

CEVAP: B

17. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi milletvekilliğini sona erdiren hâllerden biri değildir? (Ön Lisans 2010)

A) İstifa
B) Milletvekili olmaya engel bir suçtan kesin hüküm giyme
C) Kısıtlanma
D) Milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görevi sürdürmekte ısrar etme
E) Partisinin temelli kapatılmasına, beyan ve eylemleriyle sebep olma

Çözüm

Milletvekilliğinin düşme nedenleri

İstifa: Millet vekilinin istifasının geçerli olabilmesi için TBMM üyelerinin basit karar yeter sayısı ile istifayı kabul etmeleri gereklidir.

Milletvekili olmaya engel bir suçtan kesin hüküm giymesi: Böyle bir durumda kesin mahkeme kararının Meclis Genel Kuruluna bildirilmesi ile olur. Meclisin ayrıca karar almasına gerek yoktur.

Kısıtlılık kararı: Milletvekilinin kısıtlılık kararının Meclis Genel Kuruluna bildirilmesi ile olur. Bu durumda da meclisin ayrıca bir karar almasına gerek yoktur.

Milletvekilliği ile bağdaşmayan bir görevi kabul etme: Anayasamızın 82. maddesinde belirtilen milletvekilliğiyle bağdaşmayan işleri kabul etmesi durumunda TBMM Genel Kurulunun kararı ile kişinin milletvekilliği düşer.

Cumhurbaşkanı seçilmesi: Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin milletvekilliği TBMM Genel Kurulu kararı olmadan kendiliğinden düşer.

Milletvekilinin partisinin temelli kapatılmasına beyan ve eylemleriyle sebep olması 2010 yılında yapılan değişiklikler ile milletvekilliğinin düşme nedenleri arasından çıkarılmıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

1. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerin hangisi cumhurbaşkanınca atananlar arasında yer alır? (Ön Lisans 2022)

A) Kamu başdenetçisi
B) Yargıtay birinci başkanı
C) Devlet Denetleme Kurulu başkanı
D) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri
E) Anayasa Mahkemesi başkanı

Çözüm

Cumhurbaşkanı:
- Yargıtay'a
- RTÜK'e
- Sayıştay'a
- Kamu Başdenetçiliği'ne

üye atayamaz.

- Cumhurbaşkanı Anayasa Mahkemesine 12 üye atayabilir ancak Anayasa Mahkemesi Başkanı ve Başkanvekillerini salt çoğunluğun gizli oyu ile 4 yıllığına kendi üyeleri arasından seçer.
- DDK'nin başkan ve üyelerinin tamamı Cumhurbaşkanı Kararı ile atanır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

2. Olağanüstü hâller dışında, aşağıdaki düzenleyici işlemlerden hangisinin günümüzde yürürlüğe konulması mümkün değildir? (Ön Lisans 2022)

A) Cumhurbaşkanlığı yönetmeliği
B) Kanun hükmünde kararname
C) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
D) Cumhurbaşkanlığı genelgesi
E) Bakanlık tebliğ ve genelgeleri

Çözüm

Olağan dönemde uygulanan yürütmenin düzenleyici işlemleri:
- Cumhurbaşkanı Kararnamesi
- Yönetmelik
- Emir
- Genelge
- Yönerge

CEVAP: B

3. 1982 Anayasasına göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde veya ara vermede iken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvet kullanılmasına derhâl karar verilmesinin kaçınılmaz olması hâlinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına aşağıdakilerden hangisi karar verebilir? (Ön Lisans 2020)

A) Millî Savunma Bakanlığı
B) Genelkurmay Başkanı
C) Cumhurbaşkanı
D) Dışişleri Bakanlığı
E) Millî Güvenlik Kurulu

Çözüm

1982 Anayasasına göre, TBMM tatilde veya ara verme halindeyken ülke ani bir saldırıya uğrar ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılması zaruri ve acil durum arz ederse Cumhurbaşkanı meclisi beklemeksizin Türk Silahlı Kuvvetleri harekete geçirebilir.

CEVAP: C

4. 1982 Anayasası'na göre, bakanları atama görev ve yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir? (Lise 2020)

A) Yüksek Seçim Kurulu
B) Millî Güvenlik Kurulu
C) Cumhurbaşkanı
D) Anayasa Mahkemesi
E) Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çözüm

1982 Anayasasına göre; Bakanlıkları kurma, atama, görev ve yetki alanlarını belirleme yetkisi kararname ile Cumhurbaşkanı'na aittir.

CEVAP: C

5. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi cumhurbaşkanı tarafından atanmaz? (Ön Lisans 2018)

A) Genelkurmay başkanı
B) Cumhurbaşkanı yardımcıları
C) Bakanlar
D) Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanı
E) Üst kademe kamu yöneticileri

Çözüm

1982 Anayasasının 2017 değişikliği kapsamında üst düzey kamu görevlileri Cumhurbaşkanı kararı ile atanır.

TBMM Başkanı ise milletvekilleri arasından en çok dört turlu gizli oylama ile TBMM Genel Kurulunca atanır.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

6. 1982 Anayasası'na göre cumhurbaşkanlığı kararnameleri, ayrıca bir tarih belirtilmemişse ne zaman yürürlüğe girer? (Ön Lisans 2018)

A) Resmî Gazete'de yayımlandıkları gün
B) Resmî Gazete'de yayımlandıkları günü takıp eden 15. gün
C) Resmî Gazete'de yayımlandıkları günü takıp eden 30. gün
D) Resmî Gazete'de yayımlandıkları günü takıp eden 45. gün
E) Resmî Gazete'de yayımlandıkları günü takıp eden 60. gün

Çözüm

Cumhurbaşkanı kararnameleri, ayrıca bir yürürlüğe girme süresi belirtilmemiş ise Resmi Gazete'de yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

CEVAP: A

7. 1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanının görev süresi kural olarak kaç yıldır? (Lise 2018)

A) 8 B) 7 C) 6 D) 5 E) 4

Çözüm

1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanı seçimleri kural olarak **5 yılda** bir TBMM Genel Kurul seçimleri ile aynı gün yenilenir.

CEVAP: D

8. 1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanlığına bağlıdır? (Lise 2018)

A) Kamu Denetçiliği Kurumu
B) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
C) Danıştay
D) Sayıştay
E) Devlet Denetleme Kurulu

Çözüm

Devlet Denetleme Kurulu ilk kez 1982 Anayasası ile kurulmuş ve Cumhurbaşkanlığına bağlanmıştır.

CEVAP: E

9. 1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanı kaç ayı geçmemek üzere olağanüstü hâl ilan edebilir? (Lise 2016)

A) 2 B) 3 C) 4 D) 6 E) 8

Çözüm

Olağanüstü hâl yurdun tüm bölgesinde ya da belirli yerlerde en çok **6 aylığına** Cumhurbaşkanı tarafından ilan edilir. Olağanüstü hâl süresi TBMM tarafından 4 aylığına uzatılabilir. Ancak savaş durumunda 4 aylık süre kısıtlaması aranmaz.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

10. 1982 Anayasası'na göre, cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi nedenlerle geçici olarak görevinden ayrılması hâlinde, görevine dönmesine kadar aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanlığına vekillik eder ve cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır? (Lise 2016)

A) İçişleri Bakanı
B) Anayasa Mahkemesi Başkanı
C) Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı
D) TBMM Başkanı
E) Cumhurbaşkanı Yardımcısı

Çözüm

Cumhurbaşkanı'nın hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, görevine dönmesine kadar, ölüm, çekilme veya başka bir sebeple Cumhurbaşkanlığı makamının boşalması halinde de yenisi seçilinceye kadar, **Cumhurbaşkanı yardımcısı, Cumhurbaşkanlığına vekillik eder** ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Cumhurbaşkanının görev süresinin dolması ve yerine yenisinin seçilememesi durumunda Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanına vekillik etmez. Yenisi seçilinceye kadar mevcut cumhurbaşkanı göreve devam eder.

CEVAP: E

11. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanlığı seçimleri için doldurulması gereken asgari seçme ve seçilme yaş sınırları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir? (Lise 2014)

A) 17 – 25 B) 18 – 25
C) 18 – 30 D) 18 – 40
E) 21 – 40

Çözüm

1982 Anayasası'na göre seçilmeleri için doldurulması gereken asgari seçilme yaşı ise 40'tır. 40 yaşını tamamlamış ve yükseköğrenim gören kişiler cumhurbaşkanlığına aday gösterilebilir. Seçme yaşı 18'dir.

CEVAP: D

12. Tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım hâllerinde, olağanüstü hâl ilan etme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir? (Ön Lisans 2012)

A) Cumhurbaşkanı
B) Milli Güvenlik Kurulu
C) İçişleri Bakanı
D) Türkiye Büyük Millet Meclisi
E) Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Milli Güvenlik Kurulu

Çözüm

Anayasamız olağanüstü yönetim usullerini 119., 120., 121. ve 122. maddelerinde düzenlemiştir. Bu maddelere göre;

A – Olağanüstü haller

1) Tabii afet ve ağır ekonomik bunalım sebebiyle olağanüstü hal ilanı; tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım hallerinde, Cumhurbaşkanı yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hâl ilan edilebilir.

2) Şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması sebepleriyle olağanüstü hal ilanı; Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çakması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması hallerinde, Cumhurbaşkanı yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edilir.

Anayasanın 119 ve 120nci maddeleri uyarınca olağanüstü hal ilanına karar verilmesi durumunda, bu karar Resmi Gazetede yayımlanır ve hemen Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur. TBMM tatilde ise derhal toplantıya çağrılır. Meclis, olağanüstü hal süresini değiştirebilir, Cumhurbaşkanının istemi üzerine, her defasında dört ayı geçmemek üzere, süreyi uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

13. 1982 Anayasası'na göre, Devlet Denetleme Kurulu aşağıdakilerden hangisine bağlıdır? (Lise 2012)

A) Cumhurbaşkanlığı
B) İdari İşler Başkanlığı
C) TBMM Başkanlığı
D) TBMM Genel Kurulu
E) İçişleri Bakanlığı

Çözüm

Cumhurbaşkanlığı örgütü Anayasamızın 107 ve 108'inci maddelerinde düzenlendiği üzere Devlet Denetleme Kurulundan oluşur.

Devlet Denetleme Kurulu (madde 108): İdarenin hukuka uygunluğunun , düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluşta, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar.

Yargı organları, Devlet Denetleme Kurulu'nun görev alanı dışındadır.

Devlet Denetleme Kurulunun üyeleri ve üyeleri içinden Başkanı, kanunda belirlenen nitelikteki kişiler arasından, Cumhurbaşkanınca atanır. Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, Cumhurbaşkanı Kararnamesiyle düzenlenir.

CEVAP: A

14. Ulusal yönetmeliklerin yargısal denetimini yapma konusunda aşağıdakilerden hangisi görevlidir? (Ön Lisans 2010)

A) İdare mahkemesi
B) Bölge idare mahkemesi
C) İstinaf Mahkemesi
D) Danıştay
E) Sayıştay

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Yönetmelikler bir kanunun uygulanmasını göstermek ve emrettiği işleri belirtmek üzere, Cumhurbaşkanlığı Bakanlıklar ve Kamu Tüzel Kişiliklerince çıkarılır.

Ulusal ise yargısal denetimini Danıştay, bölgesel ise İdare mahkemesi yapar.

CEVAP: D

15. 1982 Anayasası'na göre, Cumhurbaşkanının görev süresi kaç yıldır? (Lise 2010)

A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

Çözüm

1982 Anayasasının 101. Maddesinde Cumhurbaşkanının görev süresi düzenlenmiştir. 2017 Anayasa değişikliğine göre Cumhurbaşkanı seçimleri 5 yılda bir meclis seçimleri ile aynı gün yapılır.

CEVAP: C

16. 1982 Anayasası'na göre, Başkomutanlık aşağıdakilerin hangisi tarafından temsil olunur? (Lise 2010)

A) Cumhurbaşkanı
B) Cumhurbaşkanı Yardımcısı
C) TBMM Başkanı
D) Genelkurmay Başkanı
E) Millî Savunma Bakanı

Çözüm

1982 Anayasası Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri:

- Yasama yılının ilk günü TBMM'de açılış konuşması yapmak
- TBMM'yi toplantıya çağırmak
- Kanunları yayımlamak
- Kanunları tekrar görüşülmek üzere TBMM'ye geri göndermek
- Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları halkoyuna sunmak
- Anayasa Mahkemesinde iptal davası açmak
- TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar vermek

Yürütme ile ilgili görev ve yetkileri

- Yabancı devletlere Türk devletinin temsilcilerini göndermek, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul etmek.
- Milletlerarası andlaşmaları onaylamak ve yayımlamak.
- TBMM adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil etmek.
- Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar vermek.
- Genelkurmay Başkanını atamak.
- Milli Güvenlik Kurulunu toplantıya çağırmak ve Milli Güvenlik Kuruluna Başkanlık etmek.
- Kararnameleri imzalamak.
- Sürekli hastalık, sakatlık veya kocama sebebiyle belirli kişilerin cezalarını hafifletmek veya kaldırmak.
- DDK üyeleri ve Başkanını atamak.
- DDK'ya inceleme, araştırma ve denetleme yaptırmak.
- YÖK üyelerini seçmek
- Üniversite Rektörlerini seçmek

Yargı ile ilgili görev ve yetkileri

- Anayasa Mahkemesi'ne 12 üye seçmek.
- Danıştay üyelerinin dörtte birini seçmek.
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekilini seçmek.
- Hakimler Savcılar Kurulu'na 4 asıl üye seçmek.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

Yargı

1. Türk hukukuna göre adlî yargı kolunda kanun yolu olarak temyiz incelemesi yapabilecek merci aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Ağır ceza mahkemesi
B) Asliye hukuk mahkemesi
C) Danıştay
D) Yargıtay
E) Bölge adliye mahkemesi

Çözüm

Adli yargı, bireylerin kendi aralarında ortaya çıkan uyuşmazlıklarını inceleyen hukuk dalıdır. Ceza ve hukuk mahkemelerinden oluşur. İstinaf kademesi, bölge adliye mahkemesidir. Temyiz makamı Yargıday'dır.

CEVAP: D

2. I. Hâkim
II. Cumhuriyet savcısı
III. Kolluk amiri

1982 Anayasası'na göre yukarıdakilerden hangileri tutuklama kararı vermeye yetkilidir? (Ön Lisans 2024)

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I veli D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

Tutuklama kararı soruşturma aşamasında sulh ceza hakimi, kovuşturma aşamasında hakim veya mahkeme heyetidir.

CEVAP: A

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi, Türk hukukunda kanuni hâkim güvencesini ifade eder? (Lise 2024)

A) Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.
B) Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılamaz.
C) İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz.
D) Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci Önüne çıkarılamaz.
E) Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.

Çözüm

Hiç kimse kanunen tabii olduğu mahkemeden başka bir yargı mercii önüne çıkarılamaz ifadesi, doğal (tabii) hakim veya kanuni hakim düşüncesi olarak tanımlanır.

CEVAP: D

4. Adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili yüksek mahkeme aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Uyuşmazlık Mahkemesi
B) Anayasa Mahkemesi
C) Yargıtay
D) Danıştay
E) Sayıştay

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Uyuşmazlık mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını karara bağlamakla sorumludur. Uyuşmazlık mahkemesi başkanını, Anayasa Mahkemesi belirler.

CEVAP: A

5. **1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi, aşağıdakilerden hangisinin üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamaz? (Ön Lisans 2022)**

A) Sayıştay
B) Yargıtay
C) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
D) Yükseköğretim Kurulu
E) Danıştay

Çözüm

Yüce Divanda Yargılananlar:
- Cumhurbaşkanı
- Cumhurbaşkanı Yardımcıları
- Bakanlar
- Yüksek Yargı Mensupları
- TBMM Başkanı
- Genelkurmay Başkanı
- Kara-Hava-Deniz Kuvvet Komutanları
- Sayıştay Mensupları
- HSK Mensupları
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve vekili

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

6. **Danıştay ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2016)**

A) Üyelerinin dörtte üçü Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından seçilir.
B) 1982 Anayasası'nda yüksek mahkemelerden biri olarak sayılmıştır.
C) Başkanı, kendi üyeleri arasından cumhurbaşkanınca atanır.
D) Kamu hizmetleriyle ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirir.
E) Kanunla gösterilen belli davalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Çözüm

Danıştay, idari yargıda görevli en üst mahkemedir. Danıştay'ın anayasada düzenlenmiş olan "mahkeme" olma görevi ile "danışma ve inceleme mercii" olmak üzere iki temel işlevi bulunmaktadır. Danıştay üyeleri 12 yıl için seçilir. Bir kimse iki defa Danıştay üyesi seçilemez. (2016 değişikliği) Danıştay'da boşalan üyeliklerin dörtte üçü idari yargı hakim ve savcılığından, dörtte biri ise diğer görevliler arasından seçilir. İdari yargı hakim ve savcıları, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca; diğer görevlerde bulunanlar ise, Cumhurbaşkanınca Danıştay üyeliğine seçilirler.

Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanları, kendi üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca üye tam sayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

CEVAP: C

7. Bölgesel yönetmeliklerin yargısal denetimi aşağıdakilerden hangisi tarafından gerçekleştirilir? (Lise 2014)

A) İdare mahkemesi
B) Bölge idare mahkemesi
C) Danıştay
D) Yargıtay
E) Uyuşmazlık Mahkemesi

Çözüm

Bölgesel yönetmeliklerin yargısal denetimini idare mahkemesi ulusal olanlarınkini ise Danıştay yapar.

CEVAP: A

8. 1982 Anayasası'na göre, yasama dokunulmazlığının kaldırılması ve milletvekilliğinin düşürülmesi kararlarının yargısal denetimini aşağıdakilerden hangisi yapar? (Ön Lisans 2012)

A) Yargıtay
B) Anayasa Mahkemesi
C) Danıştay
D) Yüce Divan
E) TBMM Genel Kurulu

Çözüm

Anayasamızın 83'üncü maddesinde tanımlanan yasama dokunulmazlığı; seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.

YARGI YAYINEVİ

Ağır cezayı gerektiren suç üçtü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasamızın 14'üncü maddesindeki durumlar (Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı hedefleyen faaliyetler) bu hükmün dışındadır.

TBMM üyesi hakkında seçimden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zamanaşımı işlemez.

Tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma, meclisin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır.

1982 Anayasası 84'üncü maddesinde milletvekilliğinin düşmesi ile ilgili ifadeler aşağıdaki gibidir.

- İstifa eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesi, istifanın geçerli olduğu TBMM Başkanlık Divanınca tespit edildikten sonra, TBMM Genel Kurulunca kararlaştırılır.
- Milletvekilliğinin kesin hüküm giyme ve kısıtlanma halinde düşmesi, bu hususdaki kesin mahkeme kararının Genel Kurula bildirilmesiyle olur.
- Milletvekilliği ile bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesi, yetkili komisyonun bu durumu tespit eden raporu üzerine Genel Kurul gizli oyla karar verir.
- Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içerisinde toplam beş birleşim günü katılmayan milletvekillinin milletvekilliğin düşmesine, durum Meclis Başkanlık Divanınca tespit edilmesi üzerine, Genel Kurulca üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilebilir.

Bunları takip eden 85'inci madde ise; Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine 84 üncü maddenin birinci, üçüncü veya dördüncü fıkralarına göre karar verilmiş olması hallerinde, Meclis Genel Kurulu kararının alındığı tarihten başlayarak yedi gün içerisinde ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekili, kararın, Anayasaya, kanuna veya içtüzüğe aykırılığı iddiasıyla iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulabilir. Anayasa Mahkemesi, iptal istemini onbeş gün içerisinde kesin karara bağlar.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

9. I. Bireysel başvuruları inceleme görev ve yetkisi
II. Üyelerinin görev süresinin 12 yılla sınırlandırılması
III. TBMM'nin, üye seçme yetkisine sahip olması
IV. Anayasa değişikliklerinin sadece şekil açısından denetlenmesi
V. Yüce Divan olarak yargılama yapma yetkisi

Yukarıdakilerden hangileri 1982 Anayasası'nda 5982 sayılı Kanun'la 2010 yılında yapılan değişiklikle Anayasa Mahkemesi için getirilmiş yenilikler arasında yer alır? (Ön Lisans 2010)

A) Yalnız I B) I ve III
C) I, II ve III D) I, III ve IV
E) I, II, III, IV ve V

Çözüm

1982 Anayasasında 5982 sayılı Kanunla 2010 yılında yapılan değişiklikle Anayasa Mahkemesi için getirilen yenilikler aşağıda sıralanmıştır.

- TBMM 3 üyeyi seçecektir.
- Cumhurbaşkanı 4 üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hakim ve savcılar ile en az 5 yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörlerini arasından doğrudan atayacaktır.
- Cumhurbaşkanı 8 üyeyi Yargıtay, Danıştay ve YÖK'ün adayları içinden atayacaktır.
- Anayasa Mahkemesi üyelerinin görev süreleri 12 yıl ile sınırlandırılacaktır.
- Anayasa Mahkemesi vatandaşların bireysel başvurularına bakacaktır.
- Meclis Başkanı, Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları görevleriyle ilgili suçlardan Yüce Divan'da yargılanabilecektir.
- Yüce Divan kararlarına karşı yeniden inceleme başvurusu yapılabilecektir.
- Yeniden inceleme sonucu verilen kararlar kesin olacaktır.
- Anayasa Mahkemesi, anayasa değişikliğinin iptali ve siyasi parti kapatma kararlarını en az üye sayısının 2/3'ünün oyuyla karar verecektir.

CEVAP: C

10. **1982 Anayasası'nda 5982 sayılı Kanun'la 2010 yılında yapılan değişiklik sonrası Anayasa Mahkemesi üyeleri kaç yıl için seçilirler? (Lise 2010)**

A) 5 B) 7 C) 10 D) 12 E) 15

Çözüm

5982 sayılı kanunla yapılan 2010 Anayasa değişikliğinde Anayasa Mahkemesi köklü değişikliklere uğramıştır.

11 asil 4 yedek olan üye sayısı 15 üyeye çıkarılmıştır. Anayasa Mahkemesi üyelerinin üçü TBMM on dördü ise Cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir. Anayasa mahkemesine üye seçilebilmek için, kırk beş yaşını doldurmuş olması kaydıyla; yüksek öğretim kurumları öğretim üyelerinin profesör veya doçent unvanını kazanmış, avukatların en az yirmi yıl fiilen avukatlık yapmış, üst kademe yöneticilerinin yüksek öğrenim görmüş ve en az yirmi yıl kamu hizmetlerinde fiilen çalışmış, birinci sınıf hakim ve savcıların adaylık dahil en az yirmi yıl çalışmış olması şarttır.

Anayasa Mahkemesi üyelerinin görev süresi Anayasanın 147. maddesinde düzenlenmiştir. "Anayasa Mahkemesi üyeleri **on iki** yıl için seçilirler. Bir kimse iki defa Anayasa Mahkemesi üyesi seçilemez. Anayasa Mahkemesi üyeleri altmış beş yaşını doldurunca emekliye ayrılırlar."

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

11. 1982 Anayasası'nda Kanun'la 2017 yılında yapılan değişiklik sonrasında Hâkimler ve Savcılar Kurulu kaç üyeden oluşur? (Lise 2010)

A) 7 asıl, 5 yedek üye
B) 11 asıl, 4 yedek üye
C) 15 asıl üye
D) 17 asıl üye
E) 13 asıl üye

Çözüm

1961 Anayasası ile Yüksek Hakimler Kurulu olarak kurulan yapılanma, 1982 Anayasası ile hakimlerin özlük işleri konusunda karar vermek üzere Hakimler Savcılar Yüksek Kurulu olarak yeniden şekillendirilmiştir.

2017 Anayasa değişikliği ile yüksek ifadesi kaldırılmıştır. 4 üyesini Cumhurbaşkanı 7 üyesini ise TBMM Genel Kurulu seçer. Kurulun başkanı Adalet Bakanı doğal üyesi Adalet Bakanı Yardımcısıdır.

CEVAP: E

12. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun Başkanı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Adalet Bakanı
B) Adalet Bakanlığı yardımcısı
C) Kurulun en yaşlı üyesi
D) Kurul üyelerinin kendi aralarından salt çoğunlukla seçeceği kişi
E) Başbakan

Çözüm

1982 Anayasasının 159. maddesine göre hakimlerin özlük işleri hakkında karar vermeye yetkili organ Hakimler ve Savcılar Kuruludur.

Hakimler Savcılar Kurulunun üyelerinden iki tanesi kurulun doğal üyesidir. Bunlar Adalet Bakanı ve Adalet Bakanının yardımcısıdır.

Kurulun başkanlığını ise **Adalet Bakanı** yürütmektedir.

CEVAP: A

1. Aşağıdakilerden hangisi bir mahallî idaredir? (Ön Lisans 2024)

A) Gölbaşı Kaymakamlığı
B) Ankara Valiliği
C) Çankaya Millî Eğitim Müdürlüğü
D) Ankara Üniversitesi
E) Mamak Belediyesi

Çözüm

Mahalli idareler, 1982 Anayasasına göre Belediye İl Özel İdareleri ve Köy'dür. Mahalli idarelerin seçimleri 5 yılda bir yapılır. Büyükşehir olan illerde il özel idaresi ve köy uygulaması kaldırılmıştır.

CEVAP: E

2.
- Devlet memurları; görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayrım yapamazlar.
- Devlet memurları; Türkiye Cumhuriyeti Anaya-sası'na ve kanunlarına aykırı olan, memleketin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan ve Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun bu hükümleri aşağıdaki ödev ve sorumluluklardan hangisi kapsamında düzenlenmiştir? (Ön Lisans 2024)

A) Sadakat
B) Tarafsızlık ve devlete bağlılık
C) Davranış ve iş birliği
D) Mal bildirimi
E) Basına bilgi veya demeç verme

Çözüm

Devlet memurlarının din, dil, ırk, renk, cinsiyet vb. ayrım yapmaksızın görevlerini ifa etmeleri tarafsızlık, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlara, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü korumaya bağlı olması devlete bağlılık olarak tanımlanabilir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

3. 1982 Anayasası'na göre idarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla kurulan Devlet Denetleme Kurulu aşağıdakilerden hangisine bağlıdır? (Ön Lisans 2024)

A) Cumhurbaşkanlığı
B) İçişleri Bakanlığı
C) Hazine ve Maliye Bakanlığı
D) Türkiye Büyük Millet Meclisi
E) Adalet Bakanlığı

Çözüm

Devlet Denetleme Kurulu, 1982 Anayasasıyla Cumhurbaşkanına bağlı olarak kurulmuştur. Başkan ve 8 üyeli bir yapısı vardır. Üyeler 6 yıllığına görev yapar.

CEVAP: A

4. Aşağıdakilerden hangisi idari işlemin unsurları arasında yer almaz? (Lise 2024)

A) Maksat B) Yetki
C) Sebep D) Şekil
E) Rıza

Çözüm

İdari işlemin unsurları; yetki, şekil, sebep konu ve maksattır. İdari işlemler kural olarak tek taraflı oldukları için rıza unsuru aranmaz.

CEVAP: E

5. Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali Özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Mahalle B) Köy
C) Belediye D) Kaymakamlık
E) İl idare kurulu

Çözüm

İdari işlemin unsurları; yetki, şekil, sebep konu ve maksattır. İdari işlemler kural olarak tek taraflı oldukları için rıza unsuru aranmaz.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

6. Danıştay'ın bir kararında "Bir idari makam tarafından bir kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla idare hukukunun kendisine tanımış olduğu kamu gücünü kullanarak ve tek yönlü irade açıklamasıyla yapılan, kesin ve yürütülmesi zorunlu her türlü işlemdir." **şeklinde tanımladığı terim aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)**

A) Kamu hizmeti
B) idari işlem
C) Kamu yararı
D) Hükümet tasarrufu
E) Sıralı işlem

Çözüm

İdari makamlar tarafından, bir kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla idare hukukunun kendisine tanımış olduğu kamu gücünü kullanarak ve tek yönlü irade açıklamasıyla yapılan işleme idari işlem denir.

CEVAP: B

7. 1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisinin idaresi yetki genişliği esasına dayanır? (Ön Lisans 2022)

A) Merkezî İdarenin taşra teşkilat olan iller
B) Büyükşehir belediyeleri
C) Mahallî idare birlikleri
D) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar
E) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları

Çözüm

- Yetki genişliği merkeze bağlı görevliye merkeze danışmadan anayasal ve sürekli olarak karar alma yetkisinin bırakılmasıdır.
- Sadece ilde, sadece vali tarafından kullanılır.

CEVAP: A

8. Ankara Büyükşehir Belediyesi, idari teşkilatta aşağıdakilerin hangisi kapsamında yer almaktadır? (Ön Lisans 2022)

A) Merkezî idarenin başkent teşkilatı
B) Bağımsız idari otoriteler
C) Mahallî idareler
D) İdari kamu kurumları
E) Merkezî idarenin taşra teşkilat

Çözüm

Mahalli İdareler
- İl Özel İdaresi
- Belediye - Büyükşehir Belediye İdaresi
- Köy İdaresi

CEVAP: C

9. Devlet tarafından aşağıdakilerden hangisinin lehine alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılamayacağı 1982 Anayasası'nda açıkça belirtilmemiştir? (Lise 2022)

A) Özürlüler
B) Çocuklar
C) Eski hükümlüler
D) Malul ve gaziler
E) Yaşlılar

Çözüm

1982 Anayasası'na göre "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz."

Görüldüğü üzere eski hükümlülere Anayasamız bir pozitif ayrımcılık tanımamıştır.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

10. Kayseri ili Melikgazi ilçesinde bulunan Tınaztepe Mahallesi muhtarı kural olarak nasıl belirlenir? (Lise 2022)

A) Melikgazi kaymakamınca doğrudan atanır.
B) Tınaztepe Mahallesi seçmenleri tarafından seçilir.
C) Melikgazi Belediye Meclisi tarafından seçilir.
D) Melikgazi kaymakamının teklifi. Kayseri valisinin onayıyla atanır.
E) Tınaztepe Mahalle İhtiyar Heyeti tarafından seçilir.

Çözüm

Mahalle idaresinin başında mahalle muhtarı bulunur. Mahalle muhtarı 5 yılda bir mahalle seçmenler tarafından seçilir.

CEVAP: B

11. 442 sayılı Köy Kanunu'na göre köy idaresinin başı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Köy kâtibi
B) Köy öğretmeni
C) Köy derneği
D) Köy muhtarı
E) Köy ihtiyar meclisi

Çözüm

Köy idaresinin başı köy muhtarıdır. Köy muhtarı 5 yılda bir köydeki seçmenler ya da köy derneği tarafından seçilmektedir. Muhtar il veya ilçe idare kurulu tarafından görevden alınabilir.

CEVAP: D

12. Aşağıdakilerden hangisi mahallî idare niteliği taşımaz? (Lise 2022)

A) İçişleri Bakanlığı
B) Bingöl İl Özel İdaresi
C) Karlıova Belediyesi
D) Konya Büyükşehir Belediyesi
E) Halifan Köyü

Çözüm

Türkiye Cumhuriyeti Devleti İdari Teşkilatına göre mahalli idareler, yerel yerinden idareleri ifade eder. Yerel yerinden idareler şunlardır:

- İl özel idaresi (vali, il genel meclisi, il encümeni)
- Belediye idaresi (belediye başkanı, belediye meclisi, belediye encümeni)
- Köy idaresi (köy muhtarı, köy derneği, ihtiyar heyeti)

Ancak İçişleri Bakanlığı merkezden idarenin başkent teşkilatında bulunur.

CEVAP: A

13. İl özel idaresinin, ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre ildeki seçmenler tarafından seçilmiş üyelerden oluşan karar organı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) İl idare kurulu
B) İl müdürlüğü
C) İl genel meclisi
D) İl genel sekreterliği
E) İl idare başkanlığı

Çözüm

İl Özel İdaresinin 5442 sayılı kanunda gösterilen esas ve usullere göre ildeki seçmenler tarafından yerel seçim ile oluşturulmuş ilin karar organı İl Genel Meclisi'dir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

14. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aday memurluk süresi en az ne kadar olabilir? (Ön Lisans 2020)

A) 2 yıl B) 1 yıl C) 6 ay
D) 3 ay E) 2 ay

Çözüm

657 sayılı Devlet Memurluğu Kanununa göre aday memurluk süresi en az bir yıl en fazla iki yıl'dır.

CEVAP: B

15. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre, 12 yıllık hizmeti bulunan bir memurun yıllık izin süresi kural olarak kaç gündür? (Ön Lisans 2020)

A) 20 B) 22 C) 25 D) 30 E) 33

Çözüm

657 sayılı Devlet Memurluğu Kanununa göre 10 yıla kadar hizmet veren memura 20 gün, 10 yıl ve üzeri hizmet veren memura 30 gün izin verilir.

CEVAP: D

16. I. Bölge idare mahkemesi
II. Danıştay
III. Vergi mahkemesi

1982 Anayasasına göre, yukarıdakilerden hangileri yüksek mahkemeler arasında yer alır? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) I, II ve III

Çözüm

- Anayasa Mahkemesi
- Yargıtay
- Danıştay
- Uyuşmazlık Mahkemesi

Yüksek Mahkemelerdir.

CEVAP: B

17. I. Belediye meclisi üyeleri
II. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri
III. İl genel meclisi üyeleri

Yukarıdakilerden hangileri mahallî idareler seçimlerinde seçilir? (Lise 2020)

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

Çözüm

- İl Genel Meclisi
- Belediye Başkanı
- Belediye Meclisi
- Büyükşehir Belediye Başkanı
- Köy Muhtarı
- İhtiyar Heyeti

Mahalli İdareler içerisinde seçimle işbaşına gelen organlardır.

- TBMM üyeleri genel seçimle işbaşını gelir.

CEVAP: C

18. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi belediyenin organlarından biridir? (Lise 2020)

A) Belediye heyeti
B) Belediye başkanı
C) Belediye komisyonu
D) Belediye genel sekreterliği
E) Belediye idare kurulu

Çözüm

5393 Sayılı Belediye Kanuna göre:

- Belediye Başkanı
- Belediye Meclisi
- Belediye Encümeni

belediyeyi oluşturan organlardır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

19. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda, amirlerine ve maiyetindekilere fiili tecavüzde bulunan devlet memuru için öngörülmüş olan disiplin cezası aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Uyarma
B) Kınama
C) Aylıktan kesme
D) Kademe ilerlemesinin durdurulması
E) Devlet memurluğundan çıkarma

Çözüm

657 sayılı Devlet Memurluğu Kanunu kapsamında Devlet memurluğundan çıkarılma nedenleri;

a) İdeolojik ve siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükun ve çalışma düzenini bozmak, kamu hizmetinin yapılmasını engellemek, bu amaçlarla toplu eylem yapmak veya grev yapmak
b) Siyasi partiye girmek
c) Özürsüz 20 gün göreve gelmemek
d) Savaş, olağanüstü hal ve afetlerde amirin emrini yerine getirmemek
e) Amirine ve maiyetinde iş yapanlara fiili tecavüzde bulunmak

CEVAP: E

20. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre, memurların haftalık çalışma süresi genel olarak kaç saattir? (Ön Lisans 2018)

A) 30 B) 35 C) 40 D) 45 E) 50

Çözüm

657 sayılı Devlet Memurluğu Kanunu'na göre memurlukların haftalık çalışma süreleri 40 saattir.

CEVAP: C

21. İdarenin kuruluş, eylemeye işlemlerinin kanuna dayanması ve bu eylem ve işlemlerin kanuna aykırı olamamasını ifade eden ilke aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Sosyal devlet
B) Laiklik
C) Kanuni idare
D) Yasama kısıntısı
E) Üniter devlet

Çözüm

İdarenin kuruluşu, işleyişi, görev ve eylem alanlarının kanuna uygun yapılmasını ifade eden hukuk devletinin unsuru olan ilkeye "Kanuni idare" ilkesi adı verilir.

CEVAP: C

22. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi devlet memurlarına verilecek disiplin cezalarından biri değildir? (Lise 2018)

A) Uyarma
B) Kınama
C) Kademe ilerlemesinin durdurulması
D) Adlı para cezası
E) Devlet memurluğundan çıkarma

Çözüm

- Uyarma
- Kınama
- Maaştan kesme
- Kademe ilerlemesinin durdurulması
- Meslekten ihraç

devlet memurlarına uygulanan disiplin cezalarıdır.

CEVAP: D

23. Aşağıdakilerden hangisi seçimle değil, yalnızca atama yoluyla göreve gelir? (Lise 2018)

A) Vali
B) İl genel meclisi üyeleri
C) Mahalle muhtarları
D) Büyükşehir belediye başkanları
E) Belediye meclisi üyeleri

Çözüm

İl genel meclisi üyeleri, mahalle muhtarları, büyükşehir belediye başkanları, belediye meclis üyeleri yerel seçim ile işbaşına gelirken "vali" atama işlemleri Cumhurbaşkanı kararı ile atanır.

CEVAP: A

24. Aşağıdakilerden hangisi yönetmelik çıkaramaz? (Lise 2018)

A) İl özel idareleri
B) Bakanlıklar
C) Büyükşehir belediyeleri
D) Köyler
E) Cumhurbaşkanı yardımcıları

Çözüm

Yönetmelik

- Cumhurbaşkanı
- Bakanlıklar ve
- Kamu Tüzel Kişiliklerince çıkarılır.

Cumhurbaşkanı yardımcıları devlet tüzel kişiliğine sahiptir ve yönetmelik çıkaramaz.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

25. Aşağıda verilenlerin hangisinde idarenin bütünlüğünü sağlayan hukuki araç, diğerlerinden farklıdır? (Ön Lisans 2016)

A) Millî eğitim bakanı-Ağrı il millî eğitim müdürü
B) Sağlık bakanı-Sağlık Bakanlığı müsteşarı
C) Karayolları genel müdürü-Karayolları 1. bölge müdürü
D) Kayseri il nüfus müdürü-Kayseri nüfus memuru
E) Alaca kaymakamı-Gazipaşa Köyü muhtarı

Çözüm

İdari Teşkilat, merkezden ve yerinden yönetim olarak iki ana bölüme, bu bölümler de aralarında çeşitli birimlere ayrılmaktadır. Anayasamıza göre "İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür." Bu bütünlüğün sağlanması ise **hiyerarşi ve idari vesayet** ile sağlanmaktadır.

Hiyerarşi, idari makam ve görevlilerin ast üst ilişkisiyle aşağıdan yukarıya bağlanmasıdır. Böylece teşkilatın en üstündeki yönetici tüm örgütü yönlendirebilmek imkanına sahiptir. Merkezden yönetimin başkent teşkilatı ile taşra teşkilatı arasında ortaya çıkan idarenin bütünlüğünü sağlamaya yönelik olan araç hiyerarşidir.

İdari vesayet, kamu düzenini ve idarenin bütünlüğünü sağlamak için, kamu yararı amacıyla yerinden yönetim idarelerinin işlemlerinin denetleme yetkisidir. Devletin, yani devlet tüzel kişiliğini temsil eden merkezi idarenin yerinden yönetim kuruluşlarını belli ölçüde denetleme yetkisi ile donatılması zorunludur. İdari vesayet, merkezi idare ile yerinden yönetim kuruluşları arasındaki bütünlüğü sağlamaya yarayan hukuki bir araçtır.

Milli eğitim bakanı – Ağrı il milli eğitim müdürü: Hiyerarşi

Sağlık bakanı – Sağlık Bakanlığı müsteşarı: Hiyerarşi

Karayolları genel müdürlüğü – Karayolları 1. Bölge müdürü: Hiyerarşi

Kayseri il nüfus müdürü – Kayseri nüfus memuru: Hiyerarşi

Alaca kaymakamı – Gazipaşa Köyü muhtarı: İdari vesayet

A, B, C ve D şıkları hiyerarşi, E şıkkı ise idari vesayet örneğidir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

26. Memur atama işleminin iptali istemiyle açılan bir dava, aşağıdakilerin hangisi tarafından karara bağlanır? (Ön Lisans 2016)

A) İdari yargı
B) Adli yargı
C) Uyuşmazlık Mahkemesi
D) Anayasa yargısı
E) İlgili bakanlık

Çözüm

657 sayıl Devlet Memurları Kanununa göre, memurlar, Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilirler.

Memur atama işleminin iptali istemiyle açılan davalar **idari yargı** kolu tarafınca karara bağlanır.

CEVAP: A

27. Aşağıdakilerden hangisi idari işlem niteliği taşımaz? (Lise 2016)

A) Kanun
B) Yönetmelik
C) Sirküler
D) Tebliğ
E) Cumhurbaşkanı Kararnamesi

Çözüm

İdari işlemler idari fonksiyonun yerine getirilmesi için yapılan işlemlerdir.

Cumhurbaşkanı kararnamesi, yönetmelik, adsız düzenleyici işlemler (genelge, sirküler, tebliğ gibi) idari işleme örnektir. **Kanun veya yasa, bir anayasal hukuk sisteminde, yetkili organlarca meydana getirilen hukuk kurallarıdır.**

CEVAP: A

28. Aşağıdakilerden hangisi yönetmelik çıkarabilir? (Lise 2016)

A) Bahçelievler Mahallesi muhtarı
B) Afyonkarahisar Belediyesi
C) Konya İl Emniyet Müdürlüğü
D) Kütahya valisi
E) Acıpayam İlçe İdare Kurulu

Çözüm

Yönetmelik Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerince, kendi görev alanlarının uygulanmasını sağlamak amacıyla çıkarılır.

Afyonkarahisar belediyesinin kamu tüzel kişiliği olduğundan yönetmelik çıkarabilir. A, C, D ve E şıklarında bulunanların kamu tüzel kişiliği bulunmadığından yönetmelik çıkaramazlar.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

29. Kamu yararının gerektirdiği durumlarda, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların karşılıklarını oluşturan bedelin ödenmesi yoluyla, mülkiyetlerinin idareye geçirilmesini sağlayan usul aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Devletleştirme
B) Özelleştirme
C) Kamulaştırma
D) İstimval
E) Geçici işgal

Çözüm

Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin, kamu yararının gerektirdiği hallerde, karşılığı peşin ödenerek, özel mülkiyette bulunan taşınmaz bir malın tamamına veya bir kısmına, kanunda gösterilen esas ve usullerle zorla el atmasına **kamulaştırma** denir.

Kamulaştırmanın konusunu özel mülkiyetteki taşınmaz mallar oluşturur.

Kamulaştırma ancak kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılır.

İstimval: Olağanüstü durumlarda, idarenin gereksinim duyduğu taşınır malları kamu gücü kullanarak elde etmesidir.

Geçici İşgal: Bir bayındırlık hizmetinin görülmesi sırasında, bu hizmetin yapılabilmesi için ihtiyaç duyulan maddelerin (taş, kum vb.) elde edilmesi amacıyla özel mülkiyette bulunan taşınmaza idarece el konulmasıdır.

Devletleştirme: Kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla özel mülkiyette bulunan işletmelere idarece el konulmasıdır.

CEVAP: C

30. Devlet Memurları Kanunu'na göre, devlet memurluğunda adaylık ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır? (Ön Lisans 2014)

A) Adaylık süresi en az 1 yıldır.
B) Adaylık süresi 2 yıldan çok olamaz.
C) Aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.
D) Adaylık devresinde ilişikleri kesilenler 2 yıl boyunca devlet memurluğuna alınmazlar.
E) Aday memurların temel eğitimleri ile hazırlayıcı eğitimleri aynı kurumda yapılır.

Çözüm

Devlet Memurları Kanunu'na göre;
- Adaylık süresi en az 1 yıldır.
- Adaylık süresi 2 yıldan çok olamaz.
- Aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.
- Aday memurlarının temel eğitimleri ile hazırlayıcı eğitimleri aynı kurumda yapılır.
- Adaylık devresinde ilişkileri kesilenler 3 yıl boyunca memurluğa alınmazlar.

CEVAP: D

31. İl ve ilçe dışındaki bir yerleşim yerinde belediye kurulabilmesi için gerekli olan asgari nüfus aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) 2.000 B) 3.000 C) 4.000
D) 5.000 E) 10.000

Çözüm

İl ve ilçe dışındaki bir yerleşim yerinde belediye kurulabilmesi için gerekli asgari nüfus 5.000'dir. Nüfusu 5.000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname ile kurulur.

CEVAP: D

32. I. Polis
II. Jandarma
III. Orman kolluğu
IV. Gümrük kolluğu

Türkiye'de, yukarıdakilerden hangileri aynı zamanda adli kolluk olarak da görev yapar? (Ön Lisans 2014)

A) I ve II B) I ve III
C) I, III ve IV D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

Çözüm

Türkiye'de polis ve jandarma adli kolluk olarak görev yapar. Görevlendirilen personel adli kolluk görevini öncelikli olarak Cumhuriyet savcılığına bağlı olarak yürütür.

CEVAP: A

33. İlçe adının değiştirilmesi aşağıdakilerden hangisiyle yapılabilir? (Lise 2014)

A) Üçlü kararnameyle
B) Cumhurbaşkanı Kararnamesiyle
C) İçişleri Bakanının kararıyla
D) Cumhurbaşkanı kararıyla
E) Kanunla

Çözüm

İl ve ilçelerin kurulması, kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi, bir ilçenin başka bir ile bağlanması "kanun" ile gerçekleştirilir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

34. Aşağıdakilerden hangisi, merkezî yönetime yardımcı kuruluşlardan biridir? (Lise 2014)

A) Danıştay
B) Yargıtay
C) Devlet Denetleme Kurulu
D) Diyanet İşleri Başkanlığı
E) Anayasa Mahkemesi

Çözüm

Merkezî yönetime yardımcı kuruluşlar; Danıştay, Sayıştay, Millî Güvenlik Kurulu ve Ekonomik ve Sosyal Konsey'dir.

CEVAP: A

35. Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar aşağıdakilerden hangisi tarafından görevden uzaklaştırılabilir? (Ön Lisans 2012)

A) Yüksek Seçim Kurulu
B) TBMM Genel Kurulu
C) İçişleri Bakanı
D) Adalet Bakanı
E) Vali

Çözüm

T. C. İdari Teşkilat yapısının yerinden yönetim idareleri kısmında yer alan belediyelerin organları şunlardır;

- Belediye Başkanı
- Belediye Meclisi
- Belediye Encümeni

Görevleri ile ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma açılan belediye organları veya üyeleri kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından geçici olarak görevden uzaklaştırılabilir. Kesin olarak görevden alma yetkisi ise Danıştay'a aittir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

36. Devlet memurlarının mal bildiriminde bulunması kural olarak kaç yılda bir yapılmaktadır? (Ön Lisans 2012)

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu gereğince; bu kanunda sayılanların mal bildiriminde bulunmalarını, bildirimlerin yenilenmesini, mal edinmelerin denetimiyle, haksız mal edinme veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunma halinde uygulanacak hükümleri, bu kanunda belirlenen suçlarla bazı suçlardan dolayı kamu görevlileri ve suç ortakları hakkında takip muhakeme usulünü düzenlemektedir.

Mal bildirimlerinin;

a) Bu kanun kapsamında göreve atamada, göreve giriş için gerekli belgelerle,
b) Seçimle gelinen görevlerde seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde,
c) Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde,
d) Yönetim ve denetim kurulu üyelikleri ile komisyon üyeliklerine seçim ve atamalarda göreve başlama tarihini izleyen bir ay içinde,
e) Görevin sona ermesi halinde, ayrılma tarihini izleyen bir ay içinde,

Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri faaliyete geçme tarihini, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları bu işe veya görevlerine başlama tarihini izleyen bir ay içinde verilmesi zorunludur.

BİLDİRİMİN YENİLENMESİ; Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç Şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler.

Kanunda da görüldüğü üzere devlet memurlarının mal bildiriminde bulunması kural olarak 5 yılda bir yapılmaktadır.

CEVAP: E

37. Devlet Memurları Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi, memurluğun sona erme hâllerinden biri değildir? (Ön Lisans 2012)

A) Memurluktan çıkarılma
B) Memurluktan çekilme
C) Memuriuğa alınma şartlarından birinin kaybedilmesi
D) Yaşlanma
E) Ölüm

Çözüm

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre Memurlar; devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler olarak tanımlanır.

Memurluğu Sona Erdiren Haller ise;

a) **İstifa:** Yerine atanan kimsenin gelmesini beklemeden ya da üstüne haber vermeden görevini bırakan memur 1 yıl devir ve teslim işlemleri tamamlanmadan görevini bırakan memur 3 yıl ve olağanüstü hallerde yerine atanan kimsenin gelmesini beklemeden görevini bırakan memur hiçbir surette devlet memurluğuna alınmaz. Ayrıca, öngörülen kurallara uyarak çekilen memurlar da çekildikleri tarihten itibaren 6 ay geçmeden devlet memurluğuna alınmazlar.

b) **Koşullarda eksiklik;** Kişinin, memurluğa alınma şartlarında herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan herhangi birini kaybetmesi halinde memurluk sona erer.

c) **Memurluktan çıkarılma;** memuriyet bu meslekle bağdaşmayan bir görevin alınması halinde sona erer.

d) **Ölüm;** Memurun ölüm tarihinden itibaren memurluk niteliği sona erer ve kanuni mirasçıların hakları doğmuş olur.

e) **Emeklilik;** Belirli bir yaş haddini veya hizmet yılı süresini dolduran memurların statüsünün sona erdirilmesine emeklilik denir. Emeklilik işlemi bir idari işlemdir. Emeklilikten sonra bu statü, içindeki işlemler T. C. Emekli Sandığı tarafından yürütülür.

Yaşlanma memurluğun sona erme nedenleri arasında yer almaz.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

38. Aşağıdaki idarelerden hangisi yönetmelik yapamaz? (Lise 2012)

A) Köy
B) Güreş Federasyonu
C) Belediye
D) Barolar Birliği
E) Şeker Kurumu

Çözüm

Yönetmelikler idarenin düzenleyici işlemleri arasında yer alır. Anayasamızın 124. maddesine göre Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Hangi yönetmeliklerin Resmi Gazete'de yayımlanacağı kanunla belirlenir.

Bu soruda A, B, C, D ve E şıklarından hangisinin yönetmelik yapamayacağını bulmamız için, hangisinin kamu tüzel kişiliğine sahip olmadığını bilmemiz gerekir.

Yerinden yönetim sisteminin uygulanması, devlet tüzel kişiliği yanında birden fazla kamu tüzel kişilerinin ortaya çıkmasına yol açar. Yerinden yönetim sisteminin yer yönünden uygulanması sonucu ortaya çıkan yerel yönetimlerin bir kamu tüzel kişisi oldukları bizzat Anayasada düzenlenmiştir.

Anayasada kamu tüzel kişisi olduğu belirtilen idareler

- İl Özel İdareleri
- Belediye
- Köy
- Üniversite
- Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT)
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları (Odalar, Birlikler ve Barolar)

Bunların yanında

- Yükseköğretim Kurulu
- Yüksek Teknoloji Enstitüleri
- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
- TODAİE
- Türk Standartları Enstitüsü
- Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü
- Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
- TÜBİTAK
- Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü
- Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- Savunma Sanayi Müsteşarlığı
- Sosyal Güvenlik Kurumu
- Vakıflar Genel Müdürlüğü
- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
- Basın İlan Kurumu
- Orman Genel Müdürlüğü
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
- Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü
- Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü
- Devlet Hava Meydan İşletmesi Genel Müdürlüğü
- Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü
- Şeker Kurumu
- Türkiye Denizcilik Kurumu
- Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu
- Ve Diğer KİT'ler
- BDDK, SPK, RTÜK, KİK, EPRM, RK ve diğer düzenleyici kurumlar
- Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) da kamu tüzel kişileri içerisinde yer almaktadır.

Buna göre Güreş Federasyonu yönetmelik çıkarmaya yetkili değildir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

39. Memurluğa girişin kişinin iradesine bağlı olması, kimsenin memur olmaya zorlanamaması aşağıdaki ilkelerden hangisi ile ilgilidir? (Lise 2012)

A) Liyakat B) Kariyer
C) Serbestlik D) Eşitlik
E) Görevin gerekleri

Çözüm

Memurlar, Devlet Memurları Kanunu'na göre Kamu Görevlileri içerisinde yer alırlar. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu Memurları, devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler olarak tanımlar.

Memurluk mesleğinin temel ilkeleri; Sınıflandırma, Liyakat ve Kariyer'dir.

Sınıflandırma İlkesi; Devlet memurlarını görevlerinin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Liyakat İlkesi; Memurluğa girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi ve görevin sona erdirilmesini yetenek esasına dayandırmak ve böylece memurları güvenliğe sahip kılmaktır.

Kariyer İlkesi; Devlet memurlarının yaptıkları hizmetler için gerekli bilgilere ve yetişme şartlarına uygun bir şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanına sahip olmalarıdır.

Memurluğa Girişte ve Kamu Hizmetlerine Girişte hakim olan ilkeler ise Serbestlik İlkesi ve Eşitlik İlkesidir.

Serbestlik İlkesi; Hiç kimse isteği dışında memur olmaya zorlanamaz, memur olmak isteğe bağlıdır.

Eşitlik İlkesi; Bireyler arasında görevin gerektirdiği niteliklerin dışında başka bir ayrım yapılamaz.

CEVAP: C

40. Aşağıdakilerden hangisi mahallî idarenin bir organıdır? (Lise 2012)

A) Bucak komisyonu
B) İlçe idare kurulu
C) Kaymakam
D) İl idare şube başkanlığı
E) Köy derneği

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

T. C. İDARE TEŞKİLATI

Merkezi Yönetim

Başkent Teşkilatı
– Cumhurbaşkanı
– Cumhurbaşkanı Yardımcıları
– Bakanlıklar

Yardımcı Kuruluşlar
– Danıştay
– Sayıştay
– Milli Güvenlik Kurulu

Taşra Teşkilatı

İl Genel İdaresi
– Vali
– İl İdare Kurulu
– İl İdare Şube Başkanları

İlçe Genel İdaresi
– Kaymakam
– İlçe İdare Kurulu
– İlçe İdare Şube Başkanları

Bucak

Bölgesel Kuruluşlar

Yerinden Yönetim İdareleri

Yerel Yönetimler

İl Özel İdaresi
– Vali
– İl Genel Meclisi
– İl Encümeni

Belediye İdaresi
– Belediye Başkanı
– Belediye Meclisi
– Belediye Encümeni

Köy İdaresi
– Muhtar
– Köy İhtiyar Meclisi
– Köy Derneği

İdare Teşkilat tablosunu dikkatlice incelersek A, B, C, D ve E şıklarından sadece E şıkkında verilen Köy derneğinin mahalli idarenin organları arasında yer aldığını görüyoruz.

CEVAP: E

41. Aşağıda eşleştirilenlerin hangisinde bir hiyerarşi ilişkisi söz konusu olamaz? (Ön Lisans 2010)

A) Bakan – Bakan yardımcısı
B) Rektör – Dekan
C) Vali – Kaymakam
D) Kaymakam – İlçe millî eğitim müdürü
E) Yükseköğretim Kurulu Başkanı – Rektör

Çözüm

1982 Anayasasına göre idare, teşkilat ve görevleriyle bir bütündür ve kanuna dayanır. İdari teşkilat üniter devlet ilkesi gereğince, bir uyum ve bütünlük içinde çalışmalıdır. Bu uyum ve bütünlük iki hukuki araçla sağlanır:

- Hiyerarşi
- İdari vesayet

Hiyerarşi: Hem hukuka uygunluk hem de yerindelik denetiminin yapıldığı, merkezi otoritenin kendi içindeki işleyişi şekillendirdiği idarenin bütünlüğünü koruma faaliyetidir.

Merkezi idarede en üst hiyerarşik amir, Bakandır. Ayrıca her bir kurum/kişi kendi içinde hiyerarşik bir ilişki içindedir. Örneğin köy muhtarı, köydeki en üst hiyerarşik makamdır.

Asta emir verme, astın işlemlerini hukuka uygunluk ve yerindelik bakımından denetleme ve astın statüsüne ilişkin işlemler yapma temel hiyerarşik yetkilerdir.

İdari vesayet: Anayasaya göre, merkezi yönetimin, mahalli idareler üzerindeki denetim aracıdır. Anayasa, hizmetsel kuruluşlar üzerinde vesayet yetkisine değinmemiş olsa bile, bu kurumlar üzerinde vesayet yetkisinin var olduğu öncelikle kabul edilmektedir.

Bakan–Müsteşar arasında

Rektör–Dekan arasında

Vali–Kaymakam arasında

Kaymakam–İlçe milli eğitim müdür arasında hiyerarşi ilişkisi söz konusu iken; **Yükseköğretim Kurulu Başkanı** ile **Rektör** arasında bir hiyerarşiden söz edilemez.

CEVAP: E

42. Aşağıdakilerden hangisi belediye tüzel kişiliğinin çıkarabileceği düzenleyici işlemlerden biri değildir? (Ön Lisans 2010)

A) Yasa B) Yönetmelik
C) İmar planı D) Tebliğ
E) Genelge

Çözüm

Belediye; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir.

Belediye, mahalli müşterek nitelikte olmak kaydıyla; imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyeler kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açar.

Okul öncesi eğitim kurumlarını açabilir. Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımı yapabilir veya yaptırabilir.

YARGI YAYINEVİ

Belediyeler düzenlediği işlemler içerisinden; yönetmelik, imar planı, tebliğ ve genelge çıkarabilirler. 1982 Anayasası'na göre yasa çıkartma yetkisi sadece TBMM Genel Kurulu'na aittir.

CEVAP: A

43. Kamu düzenini sağlamaya yönelik idari faaliyete ne ad verilir? (Lise 2010)

A) Kolluk
B) Fiilî memur
C) İdari yaptırım
D) Disiplin cezası
E) Düzenleyici işlem

Çözüm

Kamu düzenini sağlamaya yönelik idari faaliyete **kolluk** adı verilir.

Kolluk kuvvetleri adli ve idari olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

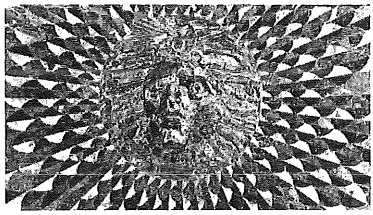
Adli kolluk: Kamu düzeni bozulduktan sonra harekete geçen ve delilleri araştıran kolluktur. Yani adli makamlara suçluların bulunarak teslim edilmesine yönelik faaliyetlerdir.

İdari Kolluk: Kamu düzeyini bozulmadan önce faaliyet gösteren ve kamu düzeninin bozulmaması için gerekli tedbirlerin alınmasıdır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

1. Aşağıda Medusa Mozaiği'ne ait bir fotoğraf verilmiştir.

Yapım tekniği açısından kendi türünde dünyada tek olduğu düşünülen bu mozaiğin içinde yer aldığı ve Burdur'un Gölhisar ilçesinde bulunan antik kent aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Efes Antik Kenti
B) Troya Antik Kenti
C) Perge Antik Kenti
D) Hierapolis Antik Kenti
E) Kibyra Antik Kenti

Çözüm

Burdur'un Gölhisar ilçesinde bulunan antik kent Kibyra Antik Kentidir. Döneminde kuzeyi güneye ve doğuyu batıya bağlayan ticaret yollarının tam merkezinde konumlanır.

CEVAP: E

2. **Doğu-Batı ticaretini yeniden canlandırmak amacıyla tarihî İpek Yolu güzergâhında,** "Kuşak ve Yol Girişimi" **projesini başlatan ve ulusal stratejisinin bir parçası hâline getiren ülke aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)**

A) Çin
B) Rusya
C) Hindistan
D) Kazakistan
E} Moğolistan

Çözüm

Kuşak ve Yol Girişimi projesi Çin'e aittir. Burada kuşak, ipek yolu ekonomik kuşağını, yol ise 21. yüzyıl deniz ipek yolunu ifade etmektedir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

3. **İlk kez Kanuni Sultan Süleyman'ın annesi Haf-sa Sultan'ın hastalığına şifa bulmak amacıyla Merkez Efendi tarafından kırk bir çeşit baharat kullanılarak yapılan ve sonrasında geleneksel olarak her yıl Nevruz haftasında adına düzenlenen festivalde Sultan Camii'nden halka dağıtılan yiyecek aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)**

A) Çekme Helva
B) Kömbe
C) Mesir Macunu
D) Aşure
E) Cezerye

Çözüm

Manisa'da her yıl Mesir Macunu Festivali düzenlenir. Merkez Efendi'nin Ayşe Hafsa Sultan'ı mesir macunuyla iyileştirmesi canlandırılır, halk oyunları oynanır ve halka mesir macunu dağıtılır.

CEVAP: C

4. 1957 yılında Nobel Edebiyat Ödülü alan; *Veba, Yabancı ve Sisifos Söyleni* eserleriyle bilinen varoluşçu düşünür aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Stefan Zvveig
B) Jean Paul Sartre
C) Albert Camus
D) Bertrand Russell
E) Friedrich Nietzsche

Çözüm

Yabancı, Veba, Düşüş, Mutlu Ölüm gibi eserlerin yazarı, varoluşçu düşünür Albert Camus'dur.

CEVAP: C

5. Anadolu'da XIII. yüzyılın sonu ile XIV. yüzyılın ortalarında inşa edilen beş adet cami; bazı ortak mimari özelliklere, tarihî bağlantılara, benzersiz bir ahşap yapı sistemine sahip olmaları ve taşıdıkları özgünlüğü büyük ölçüde korumaları nedeniyle hi-postil tipi ahşap caminin en iyi korunmuş ve erken örneklerini temsil eder. Bu nedenle bu beş cami "Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Hipostil Camiileri" adı altında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu camilerden biri değildir? (Ön Lisans 2024)

A) Ulu Camii (Afyonkarahisar)
B) Sivrihisar Ulu Camii (Eskişehir)
C) Mahmut Bey Camii (Kastamonu)
D) Eşrefoğlu Camii (Konya)
E) Hacı Bayram-ı Veli Camii (Ankara)

Çözüm

Anadolu'nun ortaçağ dönemi ahşap hipostil camileri, Afyon Ulu Cami, Eskişehir Sivrihisar Ulu Camii, Ankara Ahi Şerafettin (Aslanhane) Camii, Konya Beyşehir Eşrefoğlu Camii ve Kastamonu Kasabaköyü Mahmut Bey Camii'dir.

CEVAP: E

6. *Ruhların Kaçışı, Komşum Totom, Yürüyen Şato* isimli animasyon filmleriyle tanınan Oscar ödüllü Japon yönetmen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2024)

A) Jasujıro Ozu
B) Hayao Miyazaki
C) Wong Kar-wai
D) Akira Kurosawa
E) Kenji Mizoguchi

Çözüm

Ruhların Kaçışı, Yürüyen Şato, Komşum Totom, Rüzgarlı Vadi, Gökteki Kale gibi eserlerin yönetmeni Hayao Mayazaki'dir.

CEVAP: B

7. "Bereket" ve "Mübarek Olmak" anlamlarına gelen, üç ilahi dinde önemli bir yere sahip olan ve Müslümanların ilk kıblesi olma özelliği gösteren kutsal şehir aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Şam B) Kudüs
C) Mekke D) Medine
E) Bağdat

Çözüm

"Bereket" ve "Mübarek olmak" anlamına gelen ve Müslümanların ilk kıblesi olma özelliği gösteren şehir Kudüs'tür.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

8. Yusuf Dikeç'in ve Şevval İlayda Tarhan'ın olimpiyat oyunlarında madalya kazandığı spor dalı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Eskrim B) Badminton
C) Yelken D) Atıcılık
E) Masa tenisi

Çözüm

Yusuf Dikeç ve Şevval İlayda, atıcılık alanında olimpiyat oyunlarında madalya kazanmıştır.

CEVAP: D

9. İki boyutlu bir perdede oynatılan Karagöz ve Hacivat gölge oyununu sahneleyen ve tasvirleri konuşturan kişi aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmaktadır? (Lise 2024)

A) Gedik B) Hıdıv
C) Muhtesip D) Kethüda
E) Hayalbaz

Çözüm

Karagöz ve Hacivat gölge oyununu sahneleyen ve tasvirleri konuşturan kişi, hayali veya hayalbazdır.

CEVAP: C

10. "Türkçem ağzımda annemin sütüdür." anlayışıyla eserler veren, İstanbul'u sık sık eserlerinde işlediği için "İstanbul Şairi" olarak anılan ve *Kendi Gök Kubbemiz, Sessiz Gemi* adlı yapıtları bulunan edebiyatçı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A) Peyami Sefa
B) Ahmet Kutsi Tecer
C) Yahya Kemal Beyatlı
D) Mehmet Emin Yurdakul
E) Kemal Tahir

Çözüm

Kendi Gök Kubbemiz ve Sessiz Gemi yapıtlarının sahibi olan edebiyatçımız Yahya Kemal Beyatlı'dır.

CEVAP: C

11. Timurlular Devri'nde Semerkant'ta yetişen ve Fatih Sultan Mehmet'in davetiyle İstanbul'a gelip Ayasofya Medresesinde müderrislik yapan astronom ve matematikçi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2024)

A} Koçi Bey
B) Takiyüddin Raşid
C) Hezarfen Ahmet Çelebi
D) Kâtip Çelebi
E) Ali Kuşçu

Çözüm

Timurlular Devri'nde ve Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşayan, Astronom ve Matematikçi Ali Kuşçu'dur.

CEVAP: E

12. Bir devletin, çıkarları doğrultusunda diğer devlet ya da ulusları özellikle kaynaklarını sömürme yoluna giderek etki altına alması aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmaktadır? (Lise 2024)

A) Emperyalizm B) Sosyalizm
C) Rasyonalizm D) Merkantilizm
E) Pozitivizm

Çözüm

Bir devletin, çıkarları doğrultusunda diğer devlet ya da ulusların kaynaklarını sömürme yoluna giderek etki altına alması emperyalizmdir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

13. 2021 yılında düzenlenen zirveyle Türk Konseyi'nin adı Türk Devletleri Teşkilatı olarak değiştirilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu teşkilatın gözlemci ülkelerinden biridir? (Ön Lisans 2022)

A) Rusya B) Ukrayna
C) Ermenistan D) Macaristan
E) İran

Çözüm

2021 yılında düzenlenen zirve ile Türk Devletleri Teşkilatı olarak yeniden isimlendirilen teşkilata gözlemci olarak dahil olan ülke Macaristan'dır.

CEVAP: D

14. **Aşağıdaki İslam düşünürlerinden hangisi hadis alanında yaptığı çalışmalarla öne çıkmıştır? (Ön Lisans 2022)**

A) Buhari B) İbn Sina
C) Ebu Hanife D) Biruni
E) İbn Rüşd

Çözüm

Yazdığı Sahih'i Buhari ile bilinen eseriyle Sünni Müslümanlar için en güvenilir hadis kaynağını kaleme alan ünlü Muhaddis İmam Buhari'dir.

CEVAP: A

15. **Agâh karakterini canlandırdığı rolle, New York'ta düzenlenen 47. Uluslararası Emmy Ödülleri'nde en iyi erkek oyuncu ödülünü kazanan aktör aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)**

A) Haluk Bilginer
B) Selçuk Yöntem
C) Halit Ergenç
D) Çetin Tekindor
E) Şener Şen

Çözüm

Agah karakterini canlandırdığı rolle New York'ta düzenlenen 47. Uluslararası Emmy ödüllerinde en iyi erkek oyuncu ödülünü kazanan aktör Şahsiyet dizisindeki rolü ile **Haluk Bilginer**'dir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

16. **Platon'un ideal bir toplum düzeninin nasıl olması gerektiğiyle ilgili görüşlerini yansıtan ve ütopya türünün ilk örneği olarak da kabul edilen eser aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)**

A) *Prens* B) *Devlet*
C) *Yasalar* D) *Güneş Ülkesi*
E) *Yeni Atlantis*

Çözüm

Platon'un ideal bir toplum düzeninin nasıl olması gerektiği ile ilgili görüşlerini yansıtan ve ütopya türünün ilk örneği olan eser "**Devlet**"tir.

CEVAP: B

17. 2021 yılında açılan ve Kafkaslara ulaşımı kolaylaştıran Pirinkayalar Tüneli aşağıdaki hangi iki ili birbirine bağlayan kara yolu güzergâhı üzerinde yer almaktadır? (Ön Lisans 2022)

A) Erzurum - Artvin
B) Trabzon - Rize
C) Kars - Ardahan
D) Ağrı - Iğdır
E) Gümüşhane - Bayburt

Çözüm

2021 yılında Kafkaslara ulaşımı kolaylaştırmak amacı ile açılan Pirinkayalar Tüneli **Erzurum ile Artvin'i** birbirine bağlayan karayolu güzergahı üzerinde bulunmaktadır.

CEVAP: A

18. 2021 Avrupa Voleybol Şampiyonasının "en iyi orta oyuncusu" **olarak turnuvanın rüya takımına seçilen ve bu unvanı üst üste do»t kez kazanan ilk sporcu olan A Millî Kadın Voleybol Takımının kaptanı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2022)**

A) Meryem Boz
B) Eda Erdem Dündar
C) Meliha İsmailoğlu
D) Zehra Güneş
E) Naz Aydemir Akyol

Çözüm

2021 yılında Avrupa Voleybol Şampiyonası'nda gösterdiği performans ile en iyi orta saha oyuncusu olarak, turnuvanın rüya takımına seçilen ve bu unvanı peş peşe 4 kez kazanan milli voleybol takımı kaptanımız **Eda Erdem Dündar**'dır.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

19. Yabancı bir ülkede, bağlı olduğu hükümete siyasi ve ticari bilgiler vermekle ve o ülkede bulunan yurttaşlarının hak ve çıkarlarını korumakla görevli dışişleri yetkilisi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Ombudsman B) Danışman
C) Uzman D) Askerî ateşe
E) Konsolos

Çözüm

Yabancı ülkede bağlı olduğu hükûmete siyasi ve ticari bilgiler vermek ile o ülke yurttaşlarının haklarını korumak amacıyla görevli dışişleri yetkilisine konsolos adı verilir.

CEVAP: E

20. İşaretler, tavırlar ve çeşitli vücut hareketleriyle oynanan genellikle güldürücü, sözsüz sahne oyunu aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Kabare B) Tiyatro
C) Piyes D) Pandomim
E) Kanto

Çözüm

İşaret, tavır ve çeşitli beden hareketleriyle oynanan, sözsüz sahne oyununa pandomim adı verilir.

CEVAP: D

21. Romantizm akımının önemli temsilcilerinden olan, *Nötre Dame'ın Kamburu* ve *Sefiller* adlı eserlerin yazarı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Gustave Flaubert
B) Emile Zola
C) Guy de Maupassant
D) Jack London
E) Victor Hugo

Çözüm

Notre Damme ve Sefiller adlı eserleri ile bilinen ve Romantizm akımının önemli temsilcilerinden olan ünlü yazar Victor Hugo'dur.

CEVAP: E

22. Üzerindeki düğmelere veya tuşlara basarak metal dilcikleri titretme yoluyla çalınan, körüklü ve elde taşınabilen müzik aleti aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) Viyolonsel B) Akordiyon
C) Gitar D) Saz
E) Kemence

Çözüm

Üzerindeki düğmelere veya tuşlara basılarak metal dilcikleri ile titreme yoluyla çalınan, körüklü ve elde taşınabilen müzik aleti akordiyondur.

CEVAP: B

23. Geleneksel spor organizasyonu olan ve 2022 yılında "Gelenekten Geleceğe Bir iz" sloganıyla düzenlenen 4. Dünya Göçebe Oyunları aşağıdaki yerlerin hangisinde yapılmıştır? (Lise 2022)

A) Bergama B) Fethiye
C) İznik D) Alanya
E) Sivrihisar

Çözüm

2022 yılında 4. Dünya Göçebe Oyunları İznik'te düzenlenmiştir.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

24. Kraliçe II. Elizabeth'in Eylül 2022'de ölmesi üzerine Birleşik Krallık ve İngiliz Milletler Topluluğu bölgesinin kralı olan, İngiliz monarşisinin en uzun süre taht bekleyen prensi olma özelliğini taşıyan kişi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2022)

A) I. James B) III. Charles
C) V. George D) VII. Edward
E) IV. William

Çözüm

2022'de Kraliçe II. Elizabeth'in ölmesi üzerine kral olan ve İngiliz monarşisinin en uzun süre taht bekleyen prensi olan kişi III. Charles'tir.

CEVAP: B

25. 5 Ocak Adana'nın Kurtuluşu kutlamaları için kaleme aldığı "Bayrak" adlı şiiriyle tanınan ve "Bayrak Şairi" olarak anılan şair aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Ceyhun Atuf Kansu
B) Osman Yüksel Serdengeçti
C) Sabahattin Kudret Aksal
D) Arif Nihat Asya
E) Ahmet Muhip Dıranas

Çözüm

5 Ocak Adana'nın Kurtuluşu Kutlamaları için kaleme aldığı "Bayrak" adlı şiiri ile tanınan "Bayrak Şairi" Arif Nihat Asya'dır.

CEVAP: D

26. 2020 yılında düzenlenen 92. Oscar Ödül Töreni'nde "En İyi Erkek Oyuncu Ödülü" aşağıdakilerden hangisine verilmiştir? (Ön Lisans 2020)

A) Joaquin Phoenix
B) Gary Oldman
C) Casey Affleck
D) Eddie Redmayne
E) Jean Dujardin

Çözüm

2020 yılında düzenlenen 92. OSCAR Ödül Töreni'nde "En İyi Erkek Oyunu Ödülü"nü Joaquin Phoenix'tir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

27. UNESCO tarafından Dünya Belleği Programı kapsamında; insanlığın tarihî, kültürel ve sosyal belleğini oluşturan ve savaşlar başta olmak üzere çeşitli doğal felaketler veya sosyal nedenlerle ortadan kaybolma tehlikesi olan belge ve bilgilerin insanlığın ortak değerlen olarak korunması ve bunların dijital ortamda paylaşılmasıyla "Dünya Belleği Kütüğü" oluşturulmuştur.

Türkiye'nin önerisi ile bu kütükte listelenen belgesel miraslardan biri aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Türeyiş Destanı
B) Orhun Kitabeleri
C) Manas Destanı
D) Dede Korkut Hikâyeleri
E) Kültepe Tabletleri

Çözüm

UNESCO tarafından Dünya Belleği Programı kapsamında; insanlığın tarihi, kültürel ve sosyal belleğini oluşturan... Dünya Belleği Kütüğü Programı oluşturulmuştur.

Türkiye'nin önerisi ile "Kültepe Tabletleri" bu listede yer almıştır.

CEVAP: E

28. İzmir ili Selçuk ilçesi sınırları içerisinde bulunan Artemis Tapınağı, Celsus Kütüphanesi gibi yapılarıyla tanınan antik kent aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Xanthos
B) Antandros
C) Efes
D) Dara
E) Anemurium

Çözüm

İzmir ili Selçuk ilçesi sınırları içerisinde bulunan Artemis Tapınağı, Celsus Kütüphanesi gibi yapıtları ile tanınan antik kentimiz "Efes"tir.

CEVAP: C

29. Demokrat Parti Dönemi'nde Dışişleri Bakanlığı görevinde bulunan, Türk halk edebiyat ve tarih alanlarında yaptığı çalışmalarla tanınan kişi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2020)

A) Oktay Sinanoğlu
B) Mehmet Fuat Köprülü
C) Cahit Arf
D) Afet İnan
E) Hulusi Behçet Uz

Çözüm

Demokratik Parti Döneminde Dışişleri Bakanlığı görevinde bulunan Türk Halk Edebiyatı ve tarih alanında önemli eserleri bulunan Ordinaryüs Prof. Dr. Mehmet Fuad Köprülü'dür.

CEVAP: B

30. Yargıtay Büyük Genel Kurulunca 24 Mart 2020 tarihinde Yargıtay Birinci Başkanlığına aşağıdaki kişilerden hangisi seçilmiştir? (Ön Lisans 2020)

A) Eraslan Özkaya
B) Mehmet Akarca
C) Osman Arslan
D) Hasan Gerçeker
E) İsmail Rüştü Cirit

Çözüm

24 Mart 2020 tarihinde Yargıtay Birinci Başkanlığına Mehmet Akarca seçilmiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

31. İçişleri bakanlığına bağlı, afet ve acil durumlara ilişkin süreçlerin aktif yönetimi için gerekli çalışmaları yürütmek, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon sağlamak ve bu alanda politikalar üretmekle görevli kurumun kısa adı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) AFAD B) ATAM
C) TÜBİTAK D) TİKA
E) ASELSAN

Çözüm

İçişleri Bakanlığına bağlı, afet ve acil durumlardaki süreçleri yönetmek, ilgili kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlama görevi AFAD'a aittir.

CEVAP: A

32. Anadolu Ajansının kurulmasına katkı sağlamış, İzmir'in işgali sonrası Sultanahmet Meydanında yapılan mitingdeki konulmasıyla tanınan, *Sinekli Bakkal* ve *Ateşten Gömlek* adlı romanların yazan aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Safiye Ali
B) Süreyya Ağaoğlu
C) Mevhibe İnönü
D) Halide Edip Adıvar
E) Semiha Es

Çözüm

Anadolu Ajansının kurulmasına katkı sağlayan, "Ateşten Gömlek, "Sinekli Bakkal" gibi eserleri ile tanına Onbaşı rütbesine de sahip olan mille edebiyatçımız Halide Edip Adıvar'dır.

CEVAP: D

33. Sultan II. Abdülhamid tarafından kurulan; din, dil, ırk, sınıf ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bakıma muhtaç yaşlı, engelli ve kimsesiz bireylere günümüzde de hizmet veren kurum aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Yeşilay B) Darülaceze
C) Darülfünun D) Darülbedayi
E) Darülelhan

Çözüm

Sultan II. Abdülhamid tarafından kurulan; dil, din, ırk ayrımı gözetmeksizin muhtaç, yaşlı, engelli ve kimsesiz bireylere hizmet vermek için kurulan ve günümüzde hizmet vermeye devam eden Darülaceze kurumudur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

34. Öldüğü günü kavuşma vakti olarak tanımlamasından dolayı bu güne "şeb-i arûs" (düğün gecesi) denilen ve ölüm yıl dönümü bu adla anılan İslam âlimi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Yunus Emre
B) Hacı Bektaş-ı Velî
C) Mevtana Celâleddın-î Rumî
D) Hacı Bayram-ı Velî
E) Ahmet Yesevi

Çözüm

Öldüğü günü kavuşa vakti olarak tanımlamasından dolayı bugüne "Şeb-i ârus" (düğün gecesi) denilen ve ölüm yıldönümü bu adla anılan İslam alimi "Mevlana Celaleddi-n Rumî"dir.

CEVAP: C

35. 2020 yılında, Azerbaycan ile Ermenistan arasında çatışmalara neden olan bölge aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Dağlık Karabağ
B) Kırım
C) Arakan
D) Kuzey Osetya
E) Pencap

Çözüm

2020 yılında Azerbaycan ile Ermenistan arasında çatışmalara neden olan, kökeni 1988'de Sovyet Ermenilerinin bu bölgeyi Azerbaycan'dan koparmak amacıyla başlattığı Dağlık Karabağ sorunudur.

CEVAP: A

36. TEMA vakfının kurucu onursal başkanlığını yapan, 2020 yılında hayatını kaybeden ve Toprak Dede olarak da bilinen kişi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2020)

A) Ahmet Mete Işıkara
B) Fuat Sezgin
C) Halil İnalcık
D) Ara Güler
E) Hayrettin Karaca

Çözüm

TEMA Vakfının Kurucu Onursal Başkanlığını Yapan "Toprak Dede" unvanı ile bilinen Hayrettin Karaca 2020 yılında hayatını kaybetmiştir.

CEVAP: E

37. 2016 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınan, Kars ilinde ve Türkiye ile Ermenistan sınırında yer alan kültürel varlık aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Zeugma Arkeolojik Siti
B) Alahan Manastırı
C) İshakpaşa Sarayı
D) St. Nicholas Kilisesi
E) Ani Arkeolojik Alanı

Çözüm

2016 yılında Unesco'nun Dünya Mirası Listesine alınan Kars ilinde bulunan arkeolojik alan "Ani Harabeleri"dir.

CEVAP: E

38. Günden Kalanlar, Avunamayanlar, Beni Asla Bırakma adlı romanlarıyla tanınan ve 2017 Nobel Edebiyat ödülünü kazanan yazar aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Haruki Murakami
B) Horacio Quiroga
C) Kazuo Ishiguro
D) Ngügi wa Thiong'o
E) Mo Yan

Çözüm

2017'de Nobel Edebiyat ödülü alan İngiliz yazar Kazuo Ishiguro'dur.

CEVAP: C

39. 1847-1922 yılları arasında yaşayan ve telefonun mucidi olarak kabul edilen bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) NikolaTesla
B) Thomas Edison
C) John Logie Baird
D) Benjamin Franklin
E) Alexander Graham Bell

Çözüm

1847-1922 yılları arasında yaşayan aslen İskoçya doğumlu olan, ABD Bostan üniversitesi "İnsan Sesi Fizyolojisi" dalı profesörlüğüne yükselen bilim insanı Alexander Graham Bell'dir.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

40. Türk Marşı (Rondo Alla Turca) adlı eseri besteleyen, 1756-1791 yılları arasında yaşayan Avusturyalı müzisyen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Wolfgang Amadeus Mozart
B) Franz Joseph Haydn
C) Franz Schubert
D) Johann Strauss Sr.
E) Gustave Mahler

Çözüm

1756-1791 yılları arası yaşayan Türk marşını da besteleyen ünlü klasik dönem bestekarı Wolfgang Amedeus Mozart'tır.

CEVAP: A

41. 1996 yılında hayatını kaybeden, "Sanat Güneşi" olarak da anılan Türk Sanat Müziği sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Münir Nurettin Selçuk
B) Safiye Ayla
C) Müzeyyen Senar
D) Zeki Müren
E) Sadettin Kaynak

Çözüm

1996'da hayatını kaybeden "Sanat Güneşi" lakabını taşıyan Türk sanat müziğinin üstadı Zeki Müren'dir.

CEVAP: D

42. Avrupa Şampiyonasında Yasemin Ecem Anagöz ve Mete Gazoz'un rekor kırarak altın madalya kazandığı spor dalı aşağıdakiler den hangisidir? (Ön Lisans 2018)

A) Masa tenisi B) Okçuluk
C) Judo D) Halter
E) Güreş

Çözüm

2018'de düzenlenen Avrupa **okçuluk** şampiyonasında rekor kırarak altın madalya kazanan sporcularımız Yasemin Ecem Anagöz ve Mete Gazoz'dur.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

43. 1997 - 2006 yılları arasında Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği görevini yürüten, bu süreçte Kıbrıs Sorunu konusundaki çalışmalarıyla tanınan, 2001 yılında Nobel Barış Ödülü'ne layık görülen ve 2018 yılında hayatını kaybeden kişi aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Ban Ki-moon
B) Boutros Boutros-Ghali
C) Javier Perez de Cuellar
D) Kofi Annan
E) Kurt Waldheim

Çözüm

1997-2006 yılları arası BM Genel Sekreterliği görevini yöneten; "Annan Planı" ile Kıbrıs sorununda çözüm öneren Nobel Barış Ödülü ile ödüllendirilen bürokrat "Kofi Annan"dır.

CEVAP: D

44. Ağ ile ortasından ikiye bölünen oyun alanındaki tek veya çift oyuncuların raketle karşılıklı vurdukları veya çeldikleri topu belli kurallara göre, karşılanamayacak biçimde birbirlerinin alanına düşürerek sayı kazanmaları esasına dayanan oyun aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2018)

A) Ragbi B) Golf
C) Hentbol D) Voleybol
E) Tenis

Çözüm

Ağ ile ortasından ikiye bölünen oyun alanındaki tek veya çift oyuncuların raket yardımı ile kurallar dahilinde oynadıkları oyun "tenis"tir.

CEVAP: E

45. Özellikle Ramazan gecelerinde, camilerde minareler arasına gerilen ipler üzerine kandil veya ampuller yoluyla oluşturulan yazı ve resimlere ne ad verilir? (Lise 2018)

A) Hat B) Nakış
C) Tezhip D) Mahya
E) Şerefe

Çözüm

Ramazan aylarında Camii minarelerine asılan ampuller vasıtası ile oluşturulan resim veya yazılara "mahya" adı verilir.

CEVAP: D

46. Aşağıdaki ülkelerden hangisi en geniş yüz ölçümüne sahiptir? (Lise 2018)

A) Rusya
B) Çin
C) Amerika Birleşik Devletleri
D) Avustralya
E) Kanada

Çözüm

Dünya'nın en geniş yüzölçümüne sahip ülkesi Rusya'dır.

CEVAP: A

47. 2018 yılında 947. yıl dönümü düzenlenen Malazgirt Zaferi'nin kazanıldığı Malazgirt Ovası aşağıdaki illerin hangisinde yer almaktadır? (Lise 2018)

A) Erzincan B) Erzurum
C) Muş D) Van
E) Diyarbakır

Çözüm

1071'de Sultan Alparslan tarafından Muş'un Malazgirt ovasında kazanılan ve Anadolu'nun kapılarının Türklere açıldığı Malazgirt Zaferi'nin 947. yıl dönümü kutlamaları 2018'de yapılmıştır.

CEVAP: C

48. Geleneksel Kırkpınar Yağlı Güreşleri aşağıdaki illerin hangisinde düzenlenmektedir? (Lise 2018)

A) Kırklareli B) Tekirdağ
C) Bursa D) Edirne
E) Bilecik

Çözüm

Geleneksel Kırkpınar Yağlı Güreşleri "Edirne" ilimizde yapılmaktadır.

CEVAP: D

49. 1986 yılında uğradığı suikast sonucu hayatını kaybeden Olof Palme, aşağıdaki ülkelerin hangisinde başbakanlık yapmıştır? (Ön Lisans 2016)

A) Hollanda B) Danimarka
C) Norveç D) Finlandiya
E) İsveç

Çözüm

1986 yılında uğradığı suikast sonucu hayatını kaybeden Olof Palme, Önce 1969-1976 yılları arasında, sonra 1982'den 1986'daki ölümüne kadar, yaklaşık 11 yıl **İsveç** başbakanlığı görevini yürütmüştür.

CEVAP: E

50. Aşağıdaki ülkelerden hangisinin bayrağında hilal yoktur? (Ön Lisans 2016)

A) Tunus B) Cezayir
C) Pakistan D) Irak
E) Azerbaycan

YARGI YAYINEVİ

Çözüm

Bayrağında hilal bulunmayan ülke **Irak**'tır. Tunus, Cezayir, Pakistan ve Azerbaycan ülkelerinin bayraklarında hilal bulunmaktadır.

CEVAP: D

51. Kara delikler konusundaki çalışmalarıyla tanınan, *Zamanın Kısa Tarihi ve Ceviz Kabuğundaki Evren* adlı kitapların yazarı olan fizikçi aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) James Watson
B) Stephen Hawking
C) Alan Turing
D) Albert Einstein
E) John Nash

Çözüm

Kara delikler konusundaki çalışmalarıyla tanınan, Zamanın Kısa Tarihi ve Ceviz Kabuğundaki Evren adlı kitapların yazarı olan fizikçi, **Stephen Hawking**'dir. Prof. Dr. Stephen William Hawking, Albert Einstein'den sonra dünyanın en önemli teorik fizikçisi olarak gösterilen, İngiliz profesördür. Dünya çapında on milyondan fazla satılan Zamanın Kısa Tarihi adlı kitapla şöhreti yakalarken, devamı sayılabilecek Zamanın Daha Kısa Tarihi adlı kitabıyla teorilerini geliştirmeye ve pekiştirmeye devam etmiştir. Son kitabı Ceviz Kabuğundaki Evren'de Hawking, Albert Einstein'in Genel Görelik Teorisi ve Richard Feynman'ın çoklu geçmiş düşüncesini birleştirerek evrende olup bitenleri tanımlayarak, tek bir bütün teori üretmeyi hedeflemiştir.

CEVAP: B

YARGI YAYINEVİ

52. İnka Uygarlığı'nın ortaya çıktığı bölge aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Güney Amerika
B) Mezopotamya
C) Kuzey Afrika
D) Batı Avrupa
E) Orta Asya

Çözüm

İnka Uygarlığı, **Güney Amerika**'nın batı kıyısındaki And Dağları bölgesindeki Cuzco şehri civarında, efsanevi kralları ve ilk Sapa Inca olan Manco Capac'ın 11. yüzyılda Cuzco Krallığı'nı kurmasıyla başlamıştır.

CEVAP: A

53. 2016 yılının Haziran ayında Kore'de düzenlenen 14. Aerobik Jimnastik Dünya Şampiyonası ve 7. Dünya Yaş Grupları Yarışması'nda, 15-17 yaş grubunda şampiyon olan Türk kadın sporcu aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2016)

A) Eda Eyüpoğlu
B) Ayşe Begüm Onbaşı
C) Buse Merve Kaplan
D) Sezin Sürüm
E) Melisa Morsünbül

Çözüm

2016 yılında Güney Kore'de 13 Haziran'da başlayan 14. Aerobik Jimnastik Dünya Şampiyonası'nda, 6 kategoride finale yükselen milli takımda, 15-17 yaş kategorisinde **Ayşe Begüm Onbaşı** altın madalya kazanarak şampiyon olmuştur.

Aynı kategoride, Ayşe Begüm Onbaşı, Mehmet Ercoş ve Deniz Şahin'den oluşan Trio Milli Takımı ise gümüş madalya kazanmıştır.

CEVAP: B

54. Aşağıdakilerden hangisi 2016 yılının Ağustos ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmelerde, il olarak kurulması veya il statüsünün kaldırılması teklif edilen yerlerden biri değildir? (Ön Lisans 2016)

A) Derecik B) Şırak
C) Hakkâri D) Cizre
E) Yüksekova

Çözüm

2016 yılının Ağustos ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmelerde, il olarak kurulması ve il statüsünün kaldırılması teklif edilen yerler; **Şırnak, Cizre, Hakkari** ve **Yüksekova**'dır.

CEVAP: A

55. Aşağıdakilerden hangisi, ilki 1975 yılında vizyona giren *Hababam Sınıfı* filmlerinin yönetmenlerinden biridir? (Lise 2016)

A) Zeki Ökten
B) Memduh Ün
C) Türker İnanoğlu
D) Umur Bugay
E) Ertem Eğilmez

Çözüm

İlki 1975 yılında vizyona giren Hababam Sınıfı filmlerinin yönetmenlerinden biri **Ertem Eğilmez**'dir. Ertem Eğilmez, Türk yapımcı ve sinema yönetmeni. Geniş izleyici kitlesinin ilgisini çeken kalabalık kadrolu güldürüleriyle Türk sinemasında bir tarz oluşturmuştur.

CEVAP: E

56. Türkiye'de aşağıdaki lisans programlarından hangisinin öğretim süresi diğerlerine göre daha uzundur? (Lise 2016)

A) İngilizce öğretmenliği
B) Bilgisayar mühendisliği
C) Tıp
D) Mimarlık
E) Hukuk

Çözüm

Türkiye'de tıp fakültesi eğitim süresi diğer fakültelerin eğitim süresine göre daha uzundur. Tıp fakültesi eğitim süresi 6 yıldır.

CEVAP: C

57. Başlangıç meridyeninin geçtiği kabul edilen Greenwich, aşağıdaki ülkelerin hangisinde yer almaktadır? (Lise 2016)

A) İngiltere
B) Güney Afrika
C) Avustralya
D) Kanada
E) Amerika Birleşik Devletleri

Çözüm

Başlangıç meridyeni olarak tabir edilen meridyen ise İngiltere'nin Greenwich bölgesinden geçtiği var sayılan varsayımsal çizgidir. 1675 yılında Londra'nın Güneydoğusu'nda kurulan Greenwich Gözlemevi, meridyenlerin derecelendirilmesi sisteminde başlangıç yani 0 meridyeninin geçtiği yer olarak tanımlanmıştır. Bu tarihten sonra dünya üzerine konumlama yaparken, Greenwich Gözlemevi üzerinden geçtiği var sayılan 0 meridyeni esas alınmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

58. 1913 yılında Kırşehir'de doğan; *Kalktı Göç Eyledi Avşar Elleri, Ay Dost Şu Yalan Dünyadan Usandım* başta olmak üzere seslendirdiği pek çok bozlakla anılan âşık aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2016)

A) Şeref Taşlıova
B) Veysel Şatıroğlu
C) Davut Sulari
D) Muharrem Ertaş
E) Hacı Taşan

Çözüm

1913 yılında Kırşehir'de doğan; Kalktı Göç Eyledi Avşar Elleri, Ay Dost Şu Yalan Dünyadan Usandım gibi bozlaklarla anılan aşık **Muharrem Ertaş'tır**. Neşet Ertaş'ın babası Muharrem Ertaş 1913 yılında Yağmurlubüyükoba köyünde başlayan yoksul ve çileli hayatı, Kırşehir'in Bağbaşı Mahallesindeki yoksul gecekondulardan birinde noktalandığında 71 yaşındaydı.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

59. 2016 yılının Eylül ayında düzenlenen Yaz Paralimpik Oyunları aşağıdaki ülkelerin hangisinde gerçekleştirilmiştir? (Lise 2016)

A) Japonya
B) Brezilya
C) Rusya Federasyonu
D) İspanya
E) Çin Halk Cumhuriyeti

Çözüm

2016 Paralimpik Yaz Oyunları, 7 Eylül-18 Eylül 2016 tarihleri arasında, Uluslararası Paralimpik Komitesi tarafından **Rio de Janeiro, Brezilya**'da, engelli sporcular için düzenlenmiştir. 15. Paralimpik Yaz Oyunları, uluslararası bir spor organizasyonudur. Oyunlar ilk kez bir Latin Amerika ve Güney Amerika şehrinde, ilk kez Portekizce konuşan bir ülkede, ikinci kez Güney yarımkürede yer alan bir şehir ve ülkede düzenlenmiş olmuştur.

CEVAP: B

60. Aşağıdaki illerin hangisinde yer alan üniversitenin adı, "Ömer Halisdemir Üniversitesi" olarak değiştirilmiştir? (Lise 2016)

A) Balıkesir B) Giresun
C) Osmaniye D) Erzincan
E) Niğde

Çözüm

15 Temmuz darbe girişimi gecesi Özel Kuvvetler Komutanlığında Tuğgeneral Semih Terzi'yi kafasından vurarak öldürdükten sonra cuntacı askerler tarafından şehit edilen Kahraman Şehit Ömer Halisdemir'in ismi **Niğde Üniversitesi**'ne verilmiştir.

CEVAP: E

61. "İstanbul'un gözü" **lakabıyla anılan, 2014 yılında Boğaziçi Üniversitesi tarafından fahri doktora unvanı verilen fotoğraf sanatçısı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)**

A) Ara Güler
B) Kutluğ Ataman
C) Coşkun Aral
D) Fikret Otyam
E) Kudret Sabancı

Çözüm

"İstanbul'un Gözü" lakabıyla anılan ve 2014 yılında Boğaziçi Üniversitesi tarafından fahri doktora unvanı verilen fotoğraf sanatçısı Ara Güler'dir. Ara Güler, Türkiye'de yaratıcı fotoğrafçılığın uluslararası alanda ün kazanmış en önemli temsilcisidir. Ayrıca savaş foto muhabiri olan Ara Güler'in çektiği bir savaş fotoğrafı Times dergisine kapak olmuştur.

CEVAP: A

62. **2014 yılında, *Kemerlerinizi Bağlayınız* adlı filmi ile İtalya'nın prestijli ödüllerinden Nastri d'Argento'da 3 dalda ödüle layık görülen, İtalya'da yaşayan ünlü yönetmen aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)**

A) Ferzan Özpetek
B) Zeki Demirkubuz
C) Sinan Çetin
D) Mustafa Altıoklar
E) Fatih Akın

Çözüm

2014 yılında, "Kemerlerinizi Bağlayınız" adlı filmi ile İtalya'nın prestijli ödüllerinden Nastri d'Argento'da üç dalda ödüle layık görülen yönetmen Ferzan Özpetek'tir.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

63. **İlk kez 2013'te yapılan ve çoğunlukla Türklerin yaşadığı veya Türkçe konuşan ülkelerin katıldığı şarkı yarışması aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)**

A) Altın Mikrofon
B) Anadolu Ateşi
C) Türkvizyon
D) Türk Melodi
E) Türkü Star

Çözüm

Türkvizyon Şarkı Yarışması ilk kez 2013 yılında yapılan ve çoğunlukla Türkçe konuşan ve Türklerin yaşadığı ülkelerin katıldığı yarışmadır. Türkvizyon Şarkı Yarışması'nın sembolü Zümrüdüanka ya da Türk mitolojisindeki Hüma kuşudur.

CEVAP: C

64. **Aşağıdakilerden hangisi, İskandinav ülkelerinden biri <u>değildir</u>? (Ön Lisans 2014)**

A) İsveç B) Norveç
C) Finlandiya D) Danimarka
E) Polonya

Çözüm

Danimarka, Norveç, Finlandiya ve İsveç İskandinav ülkelerindendir. İskandinavya Kuzey Avrupa'da yer alan ülkeleri içine alan coğrafyadır. Polonya ise bir Orta Avrupa ülkesidir.

CEVAP: E

65. Özgürlük Heykeli'ni ABD'ye hediye olarak gönderen ülke aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) İngiltere B) Almanya
C) Rusya D) Japonya
E) Fransa

Çözüm

Özgürlük Heykeli 1886 yılında Fransa tarafından Amerika'ya armağan edilmiştir. Heykel Fransızlar tarafından tasarlanmış ve ilk olarak Mısır'a hediye edilmesi düşünülmüştür. 100. kuruluş yılı nedeniyle ABD'ye hediye edilen Özgürlük Heykeli New York şehrindeki Liberty Adası üzerinde bulunmaktadır.

CEVAP: E

66. 1882 yılında Mekteb-i Sanayi-i Nefise-i Şâhâne adıyla kurulan yükseköğretim kurumunun günümüzdeki adı aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2014)

A) İstanbul Teknik Üniversitesi
B) İstanbul Üniversitesi
C) Yıldız Teknik Üniversitesi
D) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
E) Boğaziçi Üniversitesi

Çözüm

"Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi" sanat tarihçisi, arkeolog, müzeci ve ressam olan Osman Hamdi Bey tarafından 1882'de Mekteb-i Sanayi-i Nefise-i Şahane adıyla kurulmuştur.

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

67. Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu, "kendi fotoğrafını çekmek" anlamına gelen "selfie" kelimesine Türkçe karşılık olarak aşağıdaki kelimelerden hangisini seçmiştir? (Lise 2014)

A) Bakçek B) Görçek
C) Kendiçekim D) Kendinçek
E) Özçekim

Çözüm

Türk Dil Kurumu Bilim Kurulu "kendi fotoğrafını çekmek" anlamına gelen "selfie" kelimesi için Türkçe olarak "özçekim" kelimesini seçmiştir.

CEVAP: E

68. 2013 yılı sonlarında Montmajour'da Günbatımı adlı eseriyle tekrar gündeme gelen; 1853-1890 yılları arasında yaşamış; Ayçiçekleri, Kesik Kulaklı Portresi, Yatak Odası gibi resimleriyle tanınan Hollandalı ünlü ressam aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Vincent Van Gogh
B) Pablo Picasso
C) Salvador Dali
D) Paul Gauguin
E) Claude Monet

Çözüm

2013 yılı sonlarında "Montmajour'da Günbatımı" adlı eseriyle tekrar gündeme gelen; 1853 - 1890 yılları arasında yaşayan ve "Ayçiçekleri", "Kesik Kulaklı Portresi", "Yatak Odası" gibi resimleriyle tanınan Hollandalı ünlü ressam Vincent Van Gogh'tur.

CEVAP: A

69. Ayrımcı rejime son verme çabalarından dolayı 1993'te Nobel Barış Ödülü'nü alan ve Aralık 2013'te hayatını kaybeden, demokratik yollarla seçilen ilk Güney Afrika devlet başkanı aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Nelson Mandela
B) Hugo Chavez
C) Fidel Castro
D) Itamar Franco
E) Vaclav Havel

Çözüm

Nelson Mandela, demokratik yollarla seçilen ilk Güney Afrika devlet başkanıdır. Mandela'ya ayrımcı rejime son verme çabalarından dolayı 1993'te Nobel Barış Ödülü verilmiştir. Nelson Mandela Aralık 2013'te hayatını kaybetmiştir.

CEVAP: A

70. Sir Arthur Conan Doyle tarafından yaratılan İngiliz hayalî dedektif kahraman aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2014)

A) Red Kit
B) Müfettiş Gadget
C) Sherlock Holmes
D) Superman
E) Harry Potter

Çözüm

Sherlock Holmes, Sir Arthur Conan Doyle tarafından yaratılan Britanyalı hayalî dedektiftir. Polisiye edebiyatının ilk önemli kişiliklerindendir. Gazetelerde basılarak polisiyenin halk arasında yaygınlaşmasına yardımcı olmuştur.

CEVAP: C

YARGI YAYINEVİ

71. Aşağıdakilerden hangisi, bir ada ülkesi değildir? (Lise 2014)

A) Hindistan B) Japonya
C) Yeni Zelanda D) İngiltere
E) Madagaskar

Çözüm

Japonya, Yeni Zelanda, İngiltere ve Madagaskar birer ada ülkesidir. Hindistan ise bir Güneydoğu Asya ülkesidir. Okyanusa kıyısı vardır ancak bir ada ülkesi değildir.

CEVAP: A

72. Aşağıdakilerden hangisi, Türk Halk Edebiyatı'nın bir çeşidi olan Âşık Edebiyatı geleneğinin temsilcilerinden biri değildir? (Lise 2014)

A) Karacaoğlan B) Köroğlu
C) Dadaloğlu D) Âşık Paşa
E) Âşık Veysel

Çözüm

Karacaoğlan, Köroğlu, Dadaloğlu ve Âşık Veysel Türk halk edebiyatının önemli temsilcilerindendir. Âşık Paşa ise XIV. yüzyıl Anadolu sahasında yetişmiş ünlü tasavvuf şairlerindendir. Türk dili ve edebiyatı açısından en önemli eseri "Garibname"dir.

CEVAP: D

73. Aşağıdakilerden hangisi, AB'ye katılım süreci çerçevesinde gerçekleştirilen reformlardan biri değildir? (Ön Lisans 2012)

A) Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kapatılması
B) Ölüm cezasının Anayasa'dan tamamen çıkarılması
C) Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkının tanınması
D) Askerlik süresinin kısaltılması
E) Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının tanınması

Çözüm

Türkiye, Avrupa Birliğine üyelik yolunda, tüm aday ülkelerin geçirdiği hukuksal ve siyasal reformların gerçekleştirildiği bir süreçte bulunmaktadır.

Bu reformlardan bazılarını sıralamak mümkündür. Bunlar;

1) İfade özgürlüğünün Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. maddesi doğrultusunda güvencelere bağlanması
2) Toplantı ve dernek kurma özgürlüklerinin geliştirilmesi
3) İşkence ile mücadeleye ilişkin düzenlemelerin güçlendirilmesi ve gerekli tüm önlemlerin alınması
4) Yargı öncesi gözaltı prosedürünün düzenlenmesi ve güvencelere bağlanması
5) Devlet Güvenlik Mahkemeleri dahil olmak üzere tüm yargısal sürecin işlevselliğinin ve etkililiğinin sağlanmasıyla birlikte Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kapatılması
6) İdam cezasının önce fiilen daha sonra da hukuken kaldırılması
7) Türk Anayasası ve diğer yasaların herhangi bir ayrım yapılmaksızın tüm vatandaşların kültürel haklarını güvence altına alması
8) Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunun açılması
9) Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının tanınması

CEVAP: D

YARGI YAYINEVİ

74. Zorunlu deprem sigortası kapsamında olan binalar aşağıdakilerden hangisidir? (Ön Lisans 2012)

A) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait binalar
B) Köy yerleşim alanlarında yapılan binalar
C) İş hanı, iş merkezi gibi tamamı ticari amaçla kullanılan binalar
D) İnşaatı henüz tamamlanmamış binalar
E) Tapuya kayıtlı ve mesken olarak inşa edilmiş binalar

Çözüm

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu ile tarif edilen bağımsız bölümler, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tabi taşınmazlar üzerinde "mesken" olarak inşa edilmiş binalar, bu binaların içinde yer alan ve işyeri olarak kullanılan bağımsız bölümler, doğal afetler nedeniyle devlet tarafından yaptırılan veya verilen kredi ile yapılan meskenler zorunlu deprem sigortası kapsamına girmektedir.

Bu sigortayı ancak sigorta kapsamında tarif edilen bağımsız bölümler ve binalar için sahipleri veya varsa faydalanma hakkına sahip kişiler yaptırmak zorundadır.

CEVAP: E

75. Para Politikası Kurulu aşağıdakilerin hangisinin organları arasında yer alır? (Ön Lisans 2012)

A) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
B) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
C) Ekonomi Bakanlığı
D) Sermaye Piyasası Kurulu
E) Maliye Bakanlığı

Çözüm

Türk Lirasının iç ve dış değerini korumak amacıyla 1930 yılında Merkez Bankası kurulmuştur. Başkanını Bakanlar Kurulunun kararıyla Cumhurbaşkanı atar.

Merkez Bankası Organları şunlardır;

- Genel Kurul
- Banka Meclisi
- Para Politikası Kurulu
- Denetleme Kurulu
- Başkanlık (Guvornörlük)
- Yönetim Komitesi
- İdare Merkezi
- Banknot Matbaası
- Şubeler

CEVAP: A

76. Umuma Mahsus Pasaportu olan bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının, 28 Ağustos 2012 tarihinde yurt dışına seyahat etmek istemesi durumunda aşağıdaki ülkelerden hangisi için vize almasına gerek yoktur? (Lise 2012)

A) Gürcistan B) Irak
C) Bulgaristan D) Azerbaycan
E) Yunanistan

Çözüm

Türkiye'ye vize uygulamayan ülkelerin sayısı, son dönemde dış politikada önemli adımların atılmasıyla arttı. Son olarak Türkiye ile Moğolistan arasında vize muafiyeti anlaşması yapıldı. (13 Nisan 2013) Vize uygulamayan ülkeleri şöyle sıralayabiliriz;

- Antigua– Barbuda
- Arjantin
- Arnavutluk
- Bahamalar
- Barbados
- Belize
- Bolivya
- Bosna Hersek
- Brezilya
- Belarus (Beyaz Rusya)
- Ekvador
- El Salvador
- Fas
- Fiji
- Filipinler
- Gua temala
- Güney Afrika Cumhuriyeti
- **Gürcistan**
- Haiti
- Hırvatistan
- Honduras
- Hong Knog
- İran
- Jamaika
- Japonya
- Karadağ
- Kazakistan
- Kırgızistan
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
- Kolombiya
- Güney Kore
- Kosova
- Kosta Rika
- Karayip
- Libya
- Lübnan
- Makau Özel İdare Bölgesi
- Makedonya
- Maldivler
- Malezya
- Mouritus
- Moldova
- Moğolistan
- Nikaragua
- Pakistan
- Palau Cumhuriyeti
- Paraguay
- Rusya
- St Vincent – Grena dines
- Singapur
- Solomon Adaları
- Sri Lanka
- Suriye
- Svaziland
- Şili

YARGI YAYINEVİ

- Tanzanya
- Tunus
- Tayland
- Trinidad – Tobago
- Tukalu
- Uruguay
- Ürdün
- Venezuela
- Vatikan
- Katar
- Kamerun
- Yemen
- Yeni Zelanda
- Ukrayna

CEVAP: A

77. 2012 Londra Olimpiyatları'nda atletizm kadınlar 1500 metrede birinci olarak, olimpiyat oyunları tarihinde Türkiye'ye atletizm dalında ilk kez altın madalya kazandıran sporcu aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2012)

A) Gamze Bulut
B) Nur Tatar
C) Nevin Yanıt
D) Aslı Çakır Alptekin
E) Dudu Karakaya

Çözüm

Yaz Olimpiyatı Oyunları, Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından dört yılda bir düzenlenen uluslararası düzeyde çoklu spor organizasyonudur. 1904'te başlayan gelenekle yarışma birincilerine altın, ikincilere gümüş ve üçüncülere bronz madalya verilir. Yaz olimpiyatlarının başarısından dolayı daha sonra Kış Olimpiyatları düzenlemeye başladı. ABD dört kez ile Yaz Olimpiyatları'na en çok ev sahipliği yapan ülkedir.

2012 Yaz Olimpiyatları İngiltere'nin Londra şehrinde yapılmıştır. Türkiye atletizm kadınlar 1500 metrede Aslı Çakır Alptekin ile birinciliği alarak, atletizm dalında ilk kez altın madalya kazanmış oldu. Yine Türkiye adına yarışan Gamze Bulut ikinci sıraya yerleşerek gümüş madalyayı da ülkemize getirdi.

2016 Yaz Olimpiyatları ise Brezilya'nın Rio de Janerio kentinde gerçekleştirilecek.

CEVAP: D

78. 1 Mart 2012 tarihinde bir basın toplantısı aracılığıyla kamuoyuna duyurulan TL simgesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır? (Lise 2012)

A) Simge, Türk Standartları Enstitüsü tarafından koruma altına alınmıştır.
B) TL Simge Yarışması'nda birincilik ödülünü Tülay Lale kazanmıştır.
C) Simge altın orana uygun olarak çizilmiştir.
D) Paralel çizgilerdeki eğim Türkiye ekonomisinin yükselişini simgelemektedir.
E) Simge, etik kurallar çerçevesinde ve Kanundan doğan haklara aykırı olmamak koşuluyla serbestçe kullanılabilir.

Çözüm

Türk Lirası simgesi 1 Mart 2012 itibariyle kabul edilmiş olan Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde de kullanımda bulunan resmi para birimi Türk lirasını simgelemekte kullanılan semboldür.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından, Türk Lirası'nın itibarının perçinlenmesi ve dünyada bilinirliğinin artırılması amacıyla 8 Eylül 2011 tarihinde TL simgesi yarışması düzen-

YARGI YAYINEVİ

lenmiş, yarışma sonucunda yeni simge belirlenerek 1 Mart 2012 tarihinde duyurulmuştur.

Toplam 8.362 tasarım arasından seçilen ve Tülay Lale'nin tasarımı olan yeni simge (¨ küçük), yarım çıpa halindeki L harfi içine yerleştirilmiş çift çizgili küçük T harfinden oluşmaktadır. Çift çizgi doğu - batı köprüsü ve istikrarı, çipa ise yükselişi ve güveni temsil eder.

Rakamın ya da parasal tutarında solunda olacak şekilde ve boşluk bırakılmadan kullanılması TCMB tarafından açıklanmıştır: "TL simgesi izin alınmasına gerek duyulmaksızın, etik kurallar çerçevesinde ve marka – patent ile fikir ve sanat eserleri hukukundan kaynaklanan haklara zarar vermemek koşuluşla serbestçe kullanılabilir."

Simge altın oran uyumuna dikkat edilerek tasarlanmıştır.

CEVAP: A

YARGI YAYINEVİ

79. Aşağıdakilerden hangisi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görevleri arasında yer almaz? (Ön Lisans 2010)

A) Finansal piyasalarda güven ve istikrarı sağlamak
B) Finansal sisteme rekabet gücü kazandırıcı ortamı hazırlamak
C) Fiyat istikrarını sağlamak için uygulanacak para politikasını belirlemek
D) Kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek
E) Tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak

Çözüm

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu; bankaların ve özel finans kurumlarının kuruluşu için gerekli düzenlemeleri yapan ve piyasa disiplini içerisinde rekabet etmelerini sağlayan kuruldur.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun görevleri şunlardır:

- Finansal piyasalarda güven ve istikrarı sağlamak
- Tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerini korumak
- Finansal sisteme rekabet gücü kazandırıcı ortamı hazırlamak
- Kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek
- Türkiye'de bir bankanın kurulmasına veya yurt dışında kurulmuş bir bankanın Türkiye'deki ilk şubesinin açılmasına izin vermek
- Bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek her türlü işlem ve uygulamaları önlemek
- Finansal hizmetler sektörünün geliştirilmesine yönelik stratejileri belirlemek

Fiyat istikrarını sağlamak için uygulanacak para politikasını belirleme görevi BDDK'ye değil **Merkez Bankasına** aittir.

CEVAP: C

80. Aşağıdaki ülkelerden hangisi başkanlık sistemi ile yönetilmektedir? (Ön Lisans 2010)

A) ABD B) Almanya
C) İngiltere D) Yunanistan
E) Japonya

Çözüm

Başkanlık sisteminin temel ilkesi sert kuvvetler ayrılığıdır. Başkanlık sisteminde yasama ile yürütme hem işlevsel hem de organik açıdan birbirinden ayrılmıştır.

Özellikler:

- Yasama ve yürütme kuvvetleri birbirinden kesin ve sert biçimde ayrılmıştır.
- Yürütme organı tek kişiliktir.
- Başkan halk tarafından seçilir.
- Başkan yasamanın güvenine dayanmaz.
- Başkan yasama organını feshedemez.
- Yasama yürütmeyi feshedemez.
- Aynı kişi hem yürütmede hem yasamada görev alamaz.
- Başkan yasama organının çalışmasına katılamaz.

Başkanlık sisteminin uygulandığı ülkeler, **ABD**, Şili, Kolombiya, Peru, Filipinler'dir.

CEVAP: A

81. Aşağıdaki ülkelerin hangisinde 4 Ekim 2010 tarihinde bir alüminyum fabrikasından zehirli atık yayılması sonucu büyük bir çevre felaketi yaşanmıştır? (Ön Lisans 2010)

A) Rusya B) Polonya
C) Ukrayna D) Bulgaristan
E) Macaristan

Çözüm

4 Ekim 2010 günü Macaristan'ın Budapeşte kentinin 160 km kadar güney batısında bulunan Ajka Alüminyum Fabrikası'nın sıvı atık havuzunu çevreleyen duvarın yıkılması sonucu 1.000.000 m^3 zehirli atık, 40 km^2 alana yayılmıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ

82. 2010 yılında dünyanın en iyi yedi merkez bankası başkanından biri seçilen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı kimdir? (Lise 2010)

A) Durmuş Yılmaz
B) Mehmet Şimşek
C) Ali Babacan
D) Ahmet Ertürk
E) Gazi Erçel

Çözüm

1930 yılında Kurulan Merkez Bankası fiyat istikrarını sağlamak için uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını kendisi belirler.

Merkez Bankası Başkanı, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Sınavın yapıldığı tarihte Merkez Bankası Başkanlığı görevi **Durmuş Yılmaz'a** aittir. Ancak 14 Nisan 2011 tarihinde Durmuş Yılmaz'ın yerine **Erdem Başçı** atanmıştır.

CEVAP: A

83. İkili ekonomik ilişkilerde ABD Dolarının devreden çıkarılarak Türk Lirası ve Yuanın kullanılmaya başlandığı ülke aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Azerbaycan B) Türkmenistan
C) Japonya D) Çin
E) Pakistan

Çözüm

2020 yılında aralarındaki ticaret hacmini 100 milyar dolara çıkarma konusunda anlaşan Türkiye ve **Çin** anlaşma çerçevesinde doları yürürlükten kaldırmak yerine Türk lirası ve Yuanın kullanılmasına karar vermiştir.

CEVAP: D

84. Yerin yaklaşık 700 metre altında iki aydan fazla mahsur kalan 33 maden işçisinin kurtarıldığı ülke aşağıdakilerden hangisidir? (Lise 2010)

A) Brezilya B) Kolombiya
C) Arjantin D) Uruguay
E) Şili

Çözüm

Şili'ye yaklaşık 45 km uzaklıkta bulunan Cerro San Jose Bakır ve Altın Maden İşletmesinde 5 Ağustos 2010 tarihinde meydana gelen göçük sonucu 33 madenci yerin yaklaşık 700 metre altında mahsur kalmıştır. Kazadan 17 gün sonra 12 cm çapında açılan sondaj kuyusu ile işçilerin sağ oldukları anlaşılmıştır. 13 Ekim 2010 tarihinde ise kurtarma çalışmaları sonuç vermiş ve işçiler kurtarılmıştır.

CEVAP: E

YARGI YAYINEVİ